

อิทธิพลของ สมุททานุกรภาพ

แปลและเรียบเรียงโดย
พลเรือเอก สำภา พลธ

อิทธิพลของ สมุทรภาพ

แปลและเรียบเรียงโดย
พลเรือเอก สำเภา พลธ

อิทธิพลของสมุทรทานูภาพ

ผู้แปลและเรียบเรียงโดย พลเรือเอก สำเภา พลธร

604หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

ห้ามการลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับอนุญาต

ราคา 250 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย สมสิริพรินติ้ง

โทร. 0-2464-2357, 086-093-8999

	หน้า
บทกล่าวนำ	๑
บทที่ ๑ องค์ประกอบของสมุททานุภาพ	๒๗
บทที่ ๒ สถานการณ์ในยุโรปในปี ค.ศ. ๑๖๖๐ สงครามแองโกล-ดัทช์ ครั้งที่ ๒ ระหว่างปี ค.ศ.๑๖๖๕ - ๑๖๖๗ การยุทธ์ที่โลเวสตอฟท์ (Lowestoft) และการยุทธ์สี่วัน	๙๕
บทที่ ๓ สงครามต่อต้านยูไนเต็ดโปรวินซ์ โดยความร่วมมือระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสในปี ค.ศ.๑๖๗๒-๑๖๗๔ สงครามระหว่างฝรั่งเศสกับประเทศอื่น ๆ ในยุโรป ระหว่างปี ค.ศ. ๑๖๗๔ - ๑๖๗๘ การยุทธ์ที่โซลเบย์ (Sole bay), เท็กซ็ล (Texel) และสตอมโบลี (Stromboli)	๑๔๙
บทที่ ๔ การปฏิวัติของอังกฤษ สงครามของพันธมิตรแห่งออคสเบิร์ก (Augsburg) ระหว่างปี ค.ศ. ๑๖๘๘ - ๑๖๙๗ การยุทธ์ที่บีชเฮด (Beachy Head) และที่ลาฮูว์ค (La Hougue)	๑๘๗
บทที่ ๕ สงครามการสืบสันตติวงศ์ของสเปน ระหว่างปี ค.ศ.๑๗๐๒ - ๑๗๑๓ การยุทธ์ที่มะละกา (Sea Battle of Malaga)	๒๑๗
บทที่ ๖ การปกครองโดยผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในฝรั่งเศส-อัลเบอร์นี (Alberoni) ในสเปน นโยบายของวอลโพล (Walpole) กับเฟลอริ (Fleuri) สงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของโปแลนด์ การลักลอบขนสินค้าของอังกฤษในสเปนช อเมริกา สหราชอาณาจักรประกาศสงครามต่อต้านสเปน ปี ค.ศ.๑๗๑๕-๑๗๑๙	๒๕๑

บทที่ ๗

๒๗๕

สงครามระหว่างสหราชอาณาจักรกับสเปน ในปี ค.ศ.๑๗๓๙
สงครามแห่งการสืบราชสมบัติของออสเตรีย ในปี ค.ศ.๑๗๔๐
ฝรั่งเศสเข้าร่วมกับสเปนต่อต้านสหราชอาณาจักร ในปี ค.ศ.๑๗๔๔
การรบทางเรือของนายพลแมทธิวส์ (Matthews), แอนสัน (Anson), และ ฮอว์ค (Hawke)
สนธิสัญญาสันติภาพ เอ็ช ลา ชาเปล (Aix-la-Chapelle) ในปี ค.ศ.๑๗๔๘

บทที่ ๘

๓๐๕

สงครามเจ็ดปี ระหว่าง ปี ค.ศ.๑๗๕๖ – ๑๗๖๓
อำนาจอันยิ่งใหญ่ของอังกฤษและการมีชัยเหนือทะเลในทวีปอเมริกาเหนือยุโรป หมู่เกาะ
อินดีส์ตะวันตกและอินเดียตะวันออก
การยุทธ์ : บิงค์ที่มีนอร์ก้า, ฮอว์คกับคอนแฟลนส์ (Conflans), โปกค็อก (Pocock) กับอาเช่
(D'Ache') ทางอินเดียตะวันออก

บทที่ ๙

๓๕๗

ลำดับเหตุการณ์นับจากสนธิสัญญาแห่งปารีส จนถึงปี ค.ศ.๑๗๗๘
การยุทธ์ทางเรือสืบเนื่องจากการปฏิรูปในสหรัฐอเมริกา
การยุทธ์ที่ยูแซนต์ (Ushant)

บทที่ ๑๐

๓๘๗

สงครามทางเรือในทวีปอเมริกาเหนือและหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ปี ค.ศ.๑๗๗๘ – ๑๗๘๑
อิทธิพลที่สงครามครั้งนี้มีต่อการปฏิรูปในสหรัฐอเมริกา, การปฏิบัติการของเรือรบเหนือ
บริเวณเกรนาดา (Grenada) โดมินีก้า (Dominica) และอ่าวเชสซาพีค (Chesapeake Bay)

บทที่ ๑๑

๔๓๑

สงครามทางเรือใหญ่โรระหว่างปี ค.ศ.๑๗๗๙ – ๑๗๘๒

บทที่ ๑๒

๔๕๑

เหตุการณ์สำคัญในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก ปี ค.ศ.๑๗๗๘ – ๑๗๘๑
การเดินทางของซุฟเฟรน จาก เบรสต์ ในปี ค.ศ.๑๗๘๑
การปฏิบัติการทางทหารอันชาญฉลาดของซุฟเฟรนในมหาสมุทรอินเดีย ปี ค.ศ.๑๗๘๒
และค.ศ. ๑๗๘๓

บทที่ ๑๓

๕๐๕

เหตุการณ์ต่าง ๆ ใน หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกภายหลังการยอมจำนนของยอร์ดทาวน์
การประจันหน้ากันระหว่าง เดอ กราส (De Grasse) กับฮู้ด (Hood)
การยุทธ์ที่เดอะเซนต์ส (The Saints) ปี ค.ศ.๑๗๘๑ - ๑๗๘๒

บทที่ ๑๔

๕๔๕

การอภิปรายเกี่ยวกับการทำสงครามทางเรือปี ค.ศ.๑๗๗๘

รายการแผนที่

หน้า

I. ทะเลเมอร์ดิเตอร์เรเนียน	๑๑
II. ช่องแคบอังกฤษและทะเลเหนือ	๑๑๑
III. แหลมอินเดียและซีลอน (Ceylon)	๒๗๙
IV. มหาสมุทรแอตแลนติกเหนือ	๕๗๓

แผนภาพการยุทธ์ทางเรือ

I. การยุทธ์ ๔ วัน เมื่อปี ค.ศ.๑๖๖๖	๑๒๔
II. การยุทธ์ ๔ วัน เมื่อปี ค.ศ.๑๖๖๖	๑๓๑
III. การยุทธ์ที่โซลเบย์ (Solebay) เมื่อปี ค.ศ.๑๖๗๒	๑๕๘
IV. การยุทธ์ที่เท็กซ์เซล (Texel) เมื่อปี ค.ศ.๑๖๗๓	๑๖๓
V. การยุทธ์ที่สโตรมโบลี (Stromboli) เมื่อปี ค.ศ.๑๖๗๖	๑๗๓
Va. การยุทธ์ระหว่างโพค็อก (Pocock) และ ดาเช่ (D'Ache) เมื่อปี ค.ศ.๑๗๕๘	๑๗๓
VI. การยุทธ์ที่บีชฮี เฮด (Beachy Head) เมื่อปี ค.ศ.๑๖๙๐	๑๙๙
Vla. การยุทธ์ที่ลาฮูว์ค (La Hougue) เมื่อปี ค.ศ.๑๖๙๒	๑๙๙
VII. การปฏิบัติของแมทธิว (Matthew) ที่ตุลอง (Toulon) เมื่อปี ค.ศ.๑๗๔๔	๒๘๖
VIIa. การปฏิบัติของบิงค์ (Byng) ที่มินอร์กา (Minorca) เมื่อปี ค.ศ.๑๗๕๖	๒๘๖
VIII. การยุทธ์ระหว่างฮอว์ค (Hawke) กับคอนฟแลนส์ (Conflans)
เมื่อปี ค.ศ.๑๗๕๙	๓๒๔
IX. การยุทธ์ที่ยูแซนต์ (Ushant)	๓๗๙
X. การยุทธ์ระหว่างเด สแตง (D'Estaing) กับ Byron เมื่อปี ค.ศ.๑๗๗๙	๓๙๙
XI. การยุทธ์ระหว่างรอดนีย์ (Rodney) กับเดอ กิเชิน (De Guichen)
เมื่อปี ๑๗ เมษายน ปี ค.ศ.๑๗๘๐	๔๐๖
XII. การยุทธ์ระหว่างอาร์บัทน็อต (Arbuthnot) กับเดสท็อชส์ (Destouches)
เมื่อปี ค.ศ.๑๗๘๑	๔๐๙

XIII. การดำเนินกลยุทธ์ของซูเฟรน (Suffren) ที่ปอร์โตปรายา (Porto Praya) เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๘๑	๔๕๕
XIV. การยุทธ์ระหว่างซูเฟรน (Suffren) กับฮิวจ์ (Hughes) เมื่อ ๑๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๗๘๒	๔๖๔
XV. การยุทธ์ระหว่างซูเฟรน (Suffren) กับฮิวจ์ (Hughes) เมื่อ ๑๒ เมษายน ค.ศ. ๑๗๘๒	๔๗๒
XVI. การยุทธ์ระหว่างซูเฟรน (Suffren) กับฮิวจ์ (Hughes) เมื่อ ๖ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๗๘๒	๔๘๓
XVII. การยุทธ์ระหว่างซูเฟรน (Suffren) กับฮิวจ์ (Hughes) เมื่อ ๓ กันยายน ค.ศ. ๑๗๘๒	๔๙๒
XVIII. การยุทธ์ระหว่างฮู้ด (Hood) กับ เดอ กราส (De Grasse) เมื่อ มกราคม ค.ศ. ๑๗๘๒	๕๑๐
XIX. การยุทธ์ระหว่างฮู้ด (Hood) กับเดอ กราส (De Grasse) เมื่อ มกราคม ค.ศ. ๑๗๘๒	๕๑๑
XX. การยุทธ์ระหว่างฮู้ด (Hood) กับเดอ กราส (De Grasse) เมื่อ ๙ เมษายน ค.ศ. ๑๗๘๒	๕๒๐
XXI. ชัยชนะของรูดนีย์ (Rodney) เมื่อ ๑๒ เมษายน ค.ศ. ๑๗๘๒	๕๒๔

ผู้แปลและเรียบเรียง

“อิทธิพลของสมุทรทานูภาพ” แปลมาจาก หนังสือ THE INFLUENCE OF SEA POWER UPON IN HISTORY 1660-1783 ที่เขียน โดย อัลเฟรด มาฮาน (ALFRED THAYER MAHAN) เป็นหนังสือสำคัญเล่มหนึ่งที่ใช้ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยทัพเรือของสหรัฐฯ ที่เมืองนิวพอร์ท (NEWPORT) มลรัฐโรด ไออร์แลนด์ (RHODE ISLAND) มาฮานได้เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้น หลังจากได้รับเชิญให้ไปบรรยายเรื่องประวัติศาสตร์และยุทธวิธีของกองทัพเรือสหรัฐฯ ที่วิทยาลัยการทัพเรือ หนังสือถูกตีพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ.1890 ได้สร้างชื่อเสียงแพร่กระจายไปทั่วโลก มีการนำไปแปลเป็นภาษาต่าง ๆ หลากหลายภาษาเป็นหนังสือที่ผู้นำประเทศและบรรดาผู้นำทางทหารนำไปอ่านและศึกษาค้นคว้าอย่างกันแพร่หลาย มีการเปรียบเทียบว่าหนังสือเล่มนี้มีอิทธิพลต่อโลกมากเทียบเท่ากับ “ต้นกำเนิดของมนุษยชาติ” ของดาร์วิน (DARWIN) เลยทีเดียว

“THE INFLUENCE OF SEA POWER UPON IN HISTORY 1660-1783” ได้รับความสนใจจากกษัตริย์ ไกเซอร์ วิลเลียมที่ 2 (KAISER WILLIAM II) มีรับสั่งให้นำหนังสือเล่มนี้ลงไว้ในห้องสมุดของเรือรบทุกลำ เพื่อให้นายทหารเรือทุกคนศึกษาและอ่านตำราของมาฮาน ขณะเดียวกัน ธีโอดอร์ รูสเวลต์ (THEODORE ROOSEVELT) ประธานาธิบดีคนที่ 26 (ค.ศ.1858-1919) ของสหรัฐฯ ได้ศึกษาหนังสือเล่มนี้อย่างจริงจัง พร้อมกับสนับสนุนให้เสริมสร้าง ทำนุบำรุงกองทัพเรือของสหรัฐฯ อย่างรีบเร่ง โดยเฉพาะในช่วงเวลาเกือบสองทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 20 ทำให้ดินแดนของสหรัฐฯ ที่อยู่อีกฟากหนึ่งของมหาสมุทรแอตแลนติก ได้รอดพ้นจากภัยคุกคามจากประเทศมหาอำนาจเยอรมนีได้ถึงสองครั้งสองครา

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ยุติลง เหลือประเทศอภิมหาอำนาจ (Super Power) อยู่ 2 ประเทศ คือ สหภาพโซเวียต ที่ปกครองด้วยระบบคอมมิวนิสต์ และมีแสนยานุภาพทางบก (Land Power) ได้เข้าควบคุมพื้นที่อันเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่ง บริเวณดินแดนในแถบยูเรเชีย ที่เรียกว่า “ดินแดนหัวใจ” (Heartland) ตามทฤษฎี ฮาร์ตแลนด์ ของเซอร์แฮฟฟอร์ด แมคคินเดอร์ (Ser Halford Mackender) กับประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้นำ

ของกลุ่มประเทศโลกเสรี มีการปกครองในระบบประชาธิปไตย เข้าควบคุมพื้นที่ทางทะเลตามทฤษฎีสมมุติฐานภาพของ อัลเฟรด เทเยอร์ มาฮาน (Alfred Thayer Mahan) หลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ.1991 สหรัฐอเมริกาได้ก้าวขึ้นมาเป็นอภิมหาอำนาจแต่เพียงผู้เดียวจนถึงขณะนี้ เป็นการเน้นคุณค่าของบทเรียนเล่มนี้เป็นอย่างดี

“THE INFLUENCE OF SEA POWER UPON IN HISTORY 1660-1783” เป็นหนังสือที่รวบรวมปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สภาพเศรษฐกิจและการเมือง ปัจจัยเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างและดำรงรักษาไว้ซึ่งสมมุติฐานภาพ หนังสือเล่มนี้ได้อธิบายถึงประวัติศาสตร์ทางเรือในยุคต้น ๆ ในสมัยที่อังกฤษกำลังเจริญรุ่งเรือง แม้จะต้องประสบกับปัญหาท้าทายจากอำนาจทางเรือของฮอลแลนด์ ฝรั่งเศส และสเปนก็ตาม โดยมาฮานได้แนะนำการใช้หลักยุทธศาสตร์ตรวจจันทวนนี้หลักการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปสักเท่าใดนัก หนังสือเล่มนี้พยายามชี้ให้เห็นว่า ความเจริญรุ่งเรืองและความตกต่ำสมมุติฐานภาพของประเทศต่าง ๆ ที่ถูกเชื่อมโยงเกี่ยวกับการค้าทางเรือ และการปฏิบัติการรบทางเรืออยู่เสมอ นอกจากนี้ยังอธิบายอย่างชัดเจนว่าสมมุติฐานภาพเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน ทั้งด้านการค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งกองทัพเรือจะต้องให้การดูแลและรักษาความพร้อมรบเพื่อเตรียมรับมือกับประเทศมหาอำนาจที่พยายามจะลวงล้าหน้าและคุกคามความสงบสุขทางทะเลอยู่ตลอดเวลา

ข้าพเจ้าขอขอบคุณ นาวาเอก ภาณุ บุญยะวิโรจ นาวาเอก ชูศักดิ์ ชูไพฑูรย์ นาวาโท จิรพงษ์ อภิชาติวงษ์ และนายทหารในฝ่ายวิชาการอีกหลายท่านที่ได้กรุณาช่วยตรวจและแนะนำแก้ไขข้อความจนเรียบร้อย ในการแปลและเรียบเรียง แม้คิดว่าได้พยายามทำอย่างดีที่สุดแล้วก็ตาม ก็ยังเชื่อว่าจะยังคงมีข้อความบางส่วนที่ขาดตกบกพร่อง หรือไม่สมบูรณ์ยังคงมีอยู่ ก็ได้แต่ขออภัยและใคร่ขอรับการชี้แนะ เพื่อนำมาแก้ไขต่อไป

ขอขอบคุณ

พลเรือเอก

(สำเนา พลธรร)

1 มี.ย.55

คำนำ

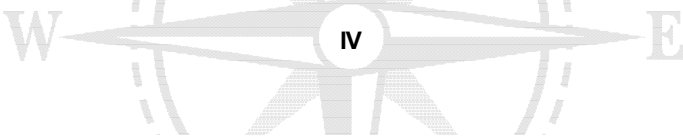
วัตถุประสงค์ของหนังสือเล่มนี้ที่ต้องการจะนำเสนอก็คือการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ทั่ว ๆ ไปของทวีปยุโรปและอเมริกาโดยเฉพาะผลกระทบของสมุทธานุภาพที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ โดยทั่วไปแล้ว นักประวัติศาสตร์มักจะไม่คุ้นเคยกับสมภาวะการณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับท้องทะเล พวกเขามักจะปราศจากความสนใจหรือความรู้เป็นพิเศษในประเด็นดังกล่าว รวมทั้งอิทธิพลอันลึกซึ้งที่สมุทธานุภาพมีต่อประเด็นสำคัญ ๆ หลายต่อหลายประเด็นยังมักจะถูกมองข้ามไป คำกล่าวเช่นนี้ยิ่งจะเป็นความจริงมากยิ่งขึ้นสำหรับเหตุการณ์บางเหตุการณ์ที่ชี้เฉพาะเจาะจงแนวโน้มโดยทั่วไปของสมุทธานุภาพคงจะง่ายกว่าหากจะกล่าวโดยรวมว่าการใช้และการควบคุมท้องทะเลเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งในประวัติศาสตร์โลก และจะยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไปโดยไม่เปลี่ยนแปลงและคงจะเป็นเรื่องยากที่เราจะแสวงหาข้อมูลเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมุทธานุภาพกับจุดเชื่อมต่อจุดใดจุดหนึ่ง แม้กระนั้นก็ตาม หากปราศจากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวแล้ว ความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวกับความสำคัญของสมุทธานุภาพคงจะคลุมเครือและไม่มีน้ำหนักเพียงพออยู่ดี การศึกษาดังกล่าวไม่ควรอาศัยแต่เพียงการรวบรวมตัวอย่างพิเศษบางตัวอย่างที่สามารถชี้ให้เห็นผลกระทบอย่างชัดเจนที่ได้มาจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในช่วงเวลาใดเพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดตัวอย่างหนึ่งของแนวโน้มที่แสดงถึงการมองข้ามความสำคัญของสมุทธานุภาพอันจะเห็นได้จากผลงานของนักเขียนชาวอังกฤษ 2 คน ซึ่งความยิ่งใหญ่ของนักเขียนทั้งสองนี้ล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากท้องทะเลทั้งสิ้น อาร์โนลด์ ได้กล่าวไว้ใน “ประวัติศาสตร์กรุงโรม” ว่า “นับเป็นเวลาถึงสองครั้งสองคราที่เราได้พบพานกับการดิ้นรนต่อสู้ของมนุษยชาติที่ชาญฉลาดที่สุดซึ่งมีทรัพยากรและการจัดตั้งใด ๆ ของประเทศที่ยิ่งใหญ่ประเทศหนึ่ง และไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตาม ประเทศชาติกลับเป็นฝ่ายมีชัยชนะเป็นเวลากว่า 17 ปีที่อันนิบาลพยายามต่อสู้กับกรุงโรมและเป็นเวลานานกว่า 16 ปีที่นโปเลียนสู้รบกับอังกฤษ ความพยายามของอันนิบาลมีอันต้องสิ้นสุดลงที่ซามา (ZAMA) ในขณะที่การดิ้นรนต่อสู้ของนโปเลียนมีอันต้องจบลงที่วอเตอร์ลู” เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ครีซี (SIR EDWARD CREASY) กล่าวเสริมต่อไปว่า “ความคล้ายคลึงประการหนึ่งที่สงครามทั้ง

สองครั้งมีร่วมกัน และไม่ค่อยจะมีผู้ใดกล่าวถึงกันมากนักก็คือความคล้ายคลึงที่ว่าในการรบทั้งสองครั้งนั้นนายพลชาวโรมันเป็นผู้พิชิตชาวคาร์ทาจินาผู้ยิ่งใหญ่ได้เป็นผลสำเร็จในที่สุด และนายพลของอังกฤษเป็นผู้ที่สามารถล้มล้างอำนาจจักรพรรดิของฝรั่งเศสลงได้อย่างสิ้นซาก ทั้งสคิปิโอ (SCIPIO) และเวลลิงตัน (WELLINGTON) ต่างดำรงตำแหน่งสำคัญเป็นเวลาหลายปี หากแต่พวกเขากลับห่างไกลจากฉากหลัก ๆ ในการทำสงครามประเทศเดียวกันนั่นเอง คือฉากของทหารอาชีพของพวกเขา สเปนคือประเทศที่สคิปิโอและเวลลิงตันได้เผชิญหน้าและล้มล้างแม่ทัพของฝ่ายตรงข้ามได้เกือบทุกคนก่อนที่จะทั้งสองจะถูกพิชิตลงได้ด้วยเงื้อมมือของผู้ที่มีชัยชนะอย่างแท้จริง ทั้งสคิปิโอและเวลลิงตันสามารถเรียกความมั่นใจของประชาชนในชาติกลับคืนมาได้ในยามที่ทุกคนรู้สึกลัวว่าตนกำลังถูกบีบบังคับ สคิปิโอและเวลลิงตันยังสามารถปิดฉากการทำสงครามอันยาวนานและโหดร้ายด้วยการมีชัยเหนือแม่ทัพที่แข็งแกร่งของศัตรู”

ไม่มีชาวอังกฤษคนใดระบุถึงเหตุการณ์บังเอิญอันน่าแปลกประหลาดใจมากไปกว่านี้ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า สมุททานุภาพยอมตกเป็นของผู้ชนะ อำนาจควบคุมน่านน้ำที่ชาวโรมันมีอยู่ สามารถบีบบังคับให้ฮันนิบาลที่เริ่มต้นด้วยการเดินทัพอันยาวนานฝ่าฟันอันตรายนานปีการผ่านไปยังโกล (GAUL) ซึ่งทำให้เขาต้องสูญเสียทหารฝีมือดีไปมากกว่าครึ่ง อำนาจควบคุมเหนือท้องทะเลยังช่วยให้สคิปิโอขัดขวางเส้นทางการติดต่อของฮันนิบาลในขณะที่กองทัพของเขาเดินทางจากแม่น้ำ โรนมุ่งหน้าไปยังสเปน ทั้งยังช่วยให้สคิปิโอเดินทางกลับมาด้วยตนเอง เพื่อเผชิญหน้ากับผู้บุกรุกที่ทรีเบีย (TREBIA) ตลอดระยะเวลาของการทำสงคราม ไพร์พลจำนวนมากได้เดินทัพผ่านน่านน้ำของสเปนอันเป็นฐานบัญชาการรบของฮันนิบาลไปยังอิตาลีโดยไม่ย่อท้อและปราศจากการก่อกวนของศัตรู ในเวลาเดียวกับที่ปัญหาการสู้รบที่เมทอรัส (METAURUS) ยังคงยืดเยื้อต่อไปสืบเนื่องจากที่ตั้งภายในของกองทัพโรมันทำให้ฮาสดรูบาลและฮันนิบาลมีอาจนำกำลังเสริมไปสมทบโดยผ่านไประหว่างน่านน้ำได้ แต่ต้องอาศัยเส้นทางภาคพื้นดินผ่านทางโกล ด้วยเหตุนี้ในช่วงภาวะวิกฤติ กองทัพคาร์ทาจินาทั้งสองกองทัพจึงถูกตัดขาดออกจากกัน ด้วยเหตุที่ลักษณะภูมิประเทศของอิตาลีที่ทอดตัวเป็นแนวยาว เป็นผลให้ท้ายที่สุดแล้วกองทัพหนึ่งต้องถูกทำลายล้างลงไปจากการปฏิบัติการร่วมของนายพลแห่งกรุงโรม

หากพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่งแล้ว นักประวัติศาสตร์ทางทะเลไม่ได้เผชิญกับความยุ่งยากมากเท่าใดนักในประเด็นนี้ ที่เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างประวัติศาสตร์

โดยทั่วไปกับความสนใจเฉพาะเจาะจงของพวกเขา ทำให้พวกเขาจำกัดตัวเองอยู่เพียงแค่ผู้บันทึกเหตุการณ์ทางทะเลแต่เพียงหน้าที่เดียวเท่านั้น คำกล่าวเช่นนี้คงจะเป็นความจริงสำหรับนักประวัติศาสตร์อังกฤษมากกว่านักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศส สติปัญญาอันชาญฉลาดและการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญของชาวฝรั่งเศสทำให้พวกเขาแสวงหามูลเหตุของผลลัพธ์หนึ่ง ๆ และความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวังและรอบคอบมากกว่านักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ

อย่างไรก็ดีเท่าที่ผู้เขียนทราบ ยังไม่มีผลงานชิ้นใดที่อธิบายถึงประเด็นที่ผู้เขียนปรารถนาจะชี้ให้เห็นไว้ ณ ที่นี้เลย นั่นก็คือ การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่สมุททานุภาพมีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์และความเจริญรุ่งเรืองของนานาประเทศ งานเขียนอื่นอาจจะบรรยายถึงเรื่องราวการทำสงคราม การเมือง สภาพการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ โดยระบุถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทะเลโดยพิจารณาควบคู่ไปกับมูลเหตุและผลกระทบที่มีต่อประวัติศาสตร์โดยทั่วไป แต่ยังไม่พยายามชี้ให้เห็นว่าสมุททานุภาพมีส่วนเปลี่ยนแปลงหรือถูกปรับเปลี่ยนโดยเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ได้อย่างใดบ้าง

ยุคสมัยของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้นำมากล่าวถึงในผลงานชิ้นนี้จะเริ่มจากปี ค.ศ.1660 ซึ่งเป็นยุคสมัยของการนำเรือใบมาใช้จนกระทั่งถึงปี ค.ศ.1783 อันเป็นปีสิ้นสุดของการทำสงครามเพื่อการปฏิรูปในสหรัฐอเมริกา แม้ว่าความเกี่ยวเนื่องที่ประวัติศาสตร์โดยทั่วไปมีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องทะเลในยุคต่อ ๆ มาอาจจะมีเพียงเล็กน้อย หากแต่ผู้เขียนพยายามอย่างยิ่งที่จะนำเสนอโครงร่างของเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างชัดเจนและแม่นยำ ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นนายทหารเรือผู้หนึ่งจึงมีความเข้าใจเป็นอย่างดีและไม่ลังเลใจแม้แต่ในอันที่จะอธิบายถึงประเด็นปลีกย่อยต่าง ๆ ที่ว่าด้วยประเด็นในด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางทะเล ท้ายที่สุด ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานชิ้นนี้ที่ผู้เขียนพยายามนำเสนอด้วยวิธีที่เรียบง่ายที่สุดนี้จักเป็นประโยชน์และได้รับความสนใจจากผู้อ่านที่ยังไม่คุ้นเคยกับเรื่องนี้บ้างไม่มากก็น้อย

เอ.ที. มาฮาน
ธันวาคม ค.ศ.1889

ชีวประวัติของ อัลเฟรด เทเยอร์ มาฮาน

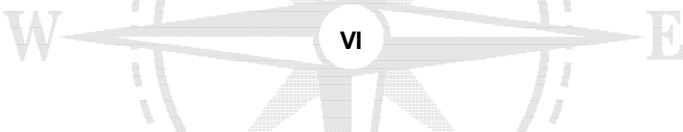
อัลเฟรด เทเยอร์ มาฮาน (ALFRED THAYER MAHAN)

อัลเฟรด เทเยอร์ มาฮาน (27 กันยายน ค.ศ.1840 – 1 ธันวาคม ค.ศ.1914) เป็นนายพลเรือแห่งกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา นักภูมิยุทธศาสตร์ และนักประวัติศาสตร์ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็น “นักยุทธศาสตร์ชาวอเมริกันที่สำคัญที่สุดแห่งศตวรรษที่ 19” แนวคิดของมาฮานเกี่ยวกับ “สมุททานุภาพ” ที่ได้นำเสนอไว้ในผลงานที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเล่มหนึ่งคือ “อิทธิพลของสมุททานุภาพที่มีต่อประวัติศาสตร์ ระหว่างปี ค.ศ.1660 – 1783 (1890) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบความคิดให้กับบรรดานายทหารเรือทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมนี ญี่ปุ่น และอังกฤษ แนวคิดของมาฮาน ยังคงมีอิทธิพลต่อกองทัพเรือของสหรัฐอเมริกาตราบจนทุกวันนี้ เรือรบหลายลำถูกตั้งชื่อว่า “USS MAHAN” เพื่อเป็นเกียรติให้แก่บุคคลผู้นี้ รวมถึงเรือนำในชั้นเรือพิฆาตอีกด้วย

ประวัติในวัยเยาว์ของมาฮาน

มาฮานเกิดที่เวสต์ พอยท์ (WEST POINT) นิวยอร์ก เขาเป็นบุตรของ เดนนิส ฮาร์ต มาฮาน (DENNIS HART MAHAN) (ศาสตราจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยของสหรัฐอเมริกา) และ แมรี เฮเลนา มาฮาน (MARY HELENA MAHAN) มาฮานเริ่มการศึกษาที่โรงเรียนเซนต์ เจมส์ (SAINT JAMES SCHOOL) และวิทยาลัยเอพิสโคพาล (EPISCOPAL COLLEGE) ที่เวสต์เทิร์น แมรี่แลนด์ (WESTERN MARYLAND) มาฮานได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยโคลอมเบียเป็นเวลา 2 ปี และได้เป็นสมาชิกของสมาคมฟีโลเลเซียน (PHILOLEXIAN SOCIETY) ซึ่งเป็นชมรมได้วาทิ แม้ว่าบิดามารดาของมาฮานจะคัดค้านก็ตาม ในเวลาต่อมามาฮานได้ย้ายไปศึกษาต่อที่โรงเรียนนายเรือ (NAVAL ACADEMY) โดยเขาสำเร็จการศึกษาได้เป็นที่ 2 ของชั้นในปี ค.ศ.1859

ในปี ค.ศ.1861 มาฮานเข้าประจำการในกองทัพเรือชั้นยศ “เรือโท” (LIEUTENANT) และในช่วงสงครามกลางเมืองของสหรัฐฯ มาฮานได้รับแต่งตั้งเป็นนายทหารประจำเรือคองเกรส (CONGRESS) โปคาฮอนตัส (POCAHONTAS) และเจมส์ แอดเจอร์ (JAMES

ADGER) มาสานยังดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ของโรงเรียนนายเรืออีกด้วย ในปี ค.ศ.1865 มาสานได้เลื่อนยศขึ้นเป็น “นาวาตรี” (LIEUTENANT COMMANDER) และ “นาวาโท” (COMMANDER) ในปี ค.ศ.1872 และ “นาวาเอก” (CAPTAIN) ในปี ค.ศ. 1885 ในตำแหน่งผู้บังคับการเรือ USS WACHUSETT ต่อมา มาสานต้องไปประจำการอยู่ที่คัลเลา (CALLAO) ประเทศเปรู เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในช่วงท้ายของการทำสงครามแห่งมหาสมุทรแปซิฟิก (WAR OF THE PACIFIC)

แม้ว่า มาสานจะประสบความสำเร็จอย่างสูงในกองทัพเรือ แต่ความเชี่ยวชาญของมาสานกลับไม่ได้อยู่ที่การควบคุมบังคับบัญชาเรือแต่อย่างใด เรือรบหลายลำมีมาสานเป็นผู้บังคับการเรือประสบเหตุชนเข้ากับวัตถุที่ลอยน้ำและใต้น้ำ มาสานขึ้นชอบเรือในสมัยอดีตที่มีใบเรือเป็นทรงสี่เหลี่ยมมากเป็นพิเศษ และไม่นิยมชมชอบเรือไอน้ำที่มีทั้งควันคละคลุ้งและเสียงดังในสมัยของเขาเอาเสียเลย มาสานจึงพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ไปปฏิบัติหน้าที่บนเรือ ในทางกลับกันหนังสือที่ มาสานเขียนขึ้นในช่วงเวลาที่ไม่ต้องประจำการบนเรือ นั้น ทำให้เขากลายเป็นนักประวัติศาสตร์ทางเรือที่ทรงอิทธิพลมากที่สุด ในยุคสมัยนั้น ไคลี วิทนี (KYLE WHITNEY) เปรียบเทียบความเจริญก้าวหน้าของมาสานว่าเป็นเสมือน “เซียร์ลีตเตอร์รรมดา ๆ คนหนึ่งที่ก้าวขึ้นมาเป็นประธานาธิบดี” เมื่อพิจารณาว่าตำแหน่งในกองทัพเรือของมาสานไม่น่าจะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จได้มากถึงเพียงนี้

NAVAL WAR COLLEGE และงานเขียนของมาสาน

ในปี ค.ศ.1885 มาสานได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์และยุทธวิธีทางเรือที่ NAVAL WAR COLLEGE ก่อนที่ มาสานจะมารับตำแหน่งดังกล่าว พลเรือตรี สตีเฟน บี ลูซ (REAR ADMIRAL STEPHEN B. LUCE) ผู้บัญชาการของวิทยาลัยแห่งนี้ได้ชี้แนวทางให้มาสานศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสมุทรทฤษฎี ซึ่งเป็นประเด็นที่ มาสานให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในเวลาต่อมา ช่วงปีแรกของการเป็นอาจารย์ที่วิทยาลัยแห่งนี้ มาสานยังคงใช้เวลาอยู่ที่บ้านในนิวยอร์ก เพื่อค้นคว้าและเขียนผลงานต่าง ๆ เมื่อการทำวิจัยสิ้นสุดลง มาสานได้รับตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการของ NAVAL WAR COLLEGE ต่อจาก LUCE ตั้งแต่ 22 มิถุนายน ค.ศ.1886 จนถึง 12 มกราคม ค.ศ.1889 และได้ดำรงตำแหน่งนี้อีกครั้งระหว่าง 22 กรกฎาคม ค.ศ.1892 ไปจนถึง 10 พฤษภาคม ค.ศ.1893 ระหว่างที่ มาสานดำรงตำแหน่งนี้ เขามีโอกาสได้พบกับริชาร์ด รุสเวลท์

(THEODORE ROOSEVELT) ในปี ค.ศ.1887 ซึ่งในขณะนั้นรูสเวลท์เป็นอาจารย์พิเศษให้กับ NAVAL WAR COLLEGE ทั้งสองได้กลายเป็นเพื่อนสนิทกัน และในเวลาต่อมาธีโอดอร์ รูสเวลท์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา

มาसान ใช้เวลาทั้งหมดอยู่ในห้องสมุดเพื่อเขียนตำราซึ่งเขาได้นำแนวคิดมาจากผลงานของ เฮนรี โจมินิ (HENRI JOMINI) เป็นหลักตำราที่มาसानเขียนขึ้นมานั้นเป็นตำราที่ว่าด้วยสมุทธานุภาพแทบทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น อิทธิพลของสมุทธานุภาพที่มีต่อประวัติศาสตร์ ระหว่างปี ค.ศ.1660 – 1783 (THE INFLUENCE OF SEA POWER UPON HISTORY 1660 – 1783) ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1890 อิทธิพลของสมุทธานุภาพที่มีต่อการปฏิวัติของฝรั่งเศสและจักรวรรดิ ปี ค.ศ.1793 – 1812) (เขียนขึ้นในปี ค.ศ.1892 มีจำนวน 2 เล่ม) ความเกี่ยวเนื่องของสมุทธานุภาพกับสงครามในปี ค.ศ.1812 (SEA POWER IN RELATION TO THE WAR OF 1812) (เขียนขึ้นในปี ค.ศ.1905 มีจำนวน 2 เล่ม) ชีวิตประวัติของเนลสัน : การรวมกำลังของสมุทธานุภาพในอังกฤษ (THE LIFE OF NELSON : THE EMBODIMENT OF THE SEA POWER OF GREAT BRITAIN) (เขียนขึ้นในปี ค.ศ.1897 มีจำนวน 2 เล่ม) มาसानได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของปัจเจกบุคคลที่มีผลต่อประวัติศาสตร์ มาसानยังยกย่องสรรเสริญคุณค่าดั้งเดิมในด้านความจริงรักกดี ความกล้าหาญและการรับใช้ชาติ มาसानพยายามทำให้คนรุ่นหลังรำลึกถึงโฮราทิโอ เนลสัน (HORATIO NELSON) ในฐานะวีรบุรุษของอังกฤษอีกครั้งหนึ่ง และการได้ใช้ตำราเหล่านี้เป็นเสมือนเวทีในการแสดงออกซึ่งมุมมองในด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการรบทางเรือ นอกเหนือไปจากผลงานที่กล่าวมาข้างต้นนี้ มาसानยังได้เขียนบทความมากกว่า 100 บทความในประเด็นว่าด้วยการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งนักการเมืองในหลายยุคหลายสมัยนำมาศึกษาโดยละเอียด

ในเวลาเดียวกับที่ตำราของมาसानถูกนำมาตีพิมพ์ มาसानได้รู้จักกับนักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษที่มีชื่อว่า เซอร์ จอห์น นอกซ์ ลาฟตัน (SIR JOHN KNOX LAUGHTON) บุคคลทั้งสองแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพบปะกันอยู่บ่อยครั้ง ในขณะที่มาसानอยู่ที่ลอนดอน ในภายหลังมาसानได้รับการขนานนามว่าเป็น “ศิษย์ของลาฟตัน” (DISCIPLE OF LAUGHTON) แม้ว่าต่างคนต่างก็พยายามแยกแยะผลงานของตนเองไม่ให้คล้ายคลึงกับอีกฝ่าย ลาฟตันมองมาसानในฐานะนักทฤษฎี ในขณะที่มาसानเรียกลาฟตันว่าเป็น “นักประวัติศาสตร์”

มุมมองในเชิงยุทธศาสตร์

มุมมองหลัก ๆ ของมาซานเป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างฮอลแลนด์ อังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน ในสมัยศตวรรษที่ 17 และก่อนที่จะถึงศตวรรษที่ 19 สงครามทางเรือระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส โดยอังกฤษเป็นฝ่ายมีแสนยานุภาพเหนือกว่า ทำให้ฝรั่งเศสกลายเป็นฝ่ายปราชัยในการรบด้วยการป้องกันการบุกโจมตีและการปิดอ่าว (ศึกษาเพิ่มเติมจากสงครามสมัยนโปเลียน : การยุทธ์ที่ ทราฟัลการ์ และการสู้รบในภาคพื้นทวีป) สำหรับผู้อ่านในสมัยปัจจุบันการให้ความสำคัญกับการควบคุมการค้าทางเรื่อนั้นนับว่าเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ แต่สำหรับสมัยศตวรรษที่ 19 ความคิดเช่นนี้ถือว่าแปลกใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อความคิดเช่นนี้ถือกำเนิดมาจากประเทศที่ให้ความสำคัญกับการขยายตัวไปยังดินแดนในฝั่งตะวันตกของทวีปในทางกลับกันการที่ มาซานเน้นย้ำ ถึงสมุททานุภาพว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้อังกฤษก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำนั้น ถือเป็นการละเลยบทบาททางการทูตและกองทัพที่มีความสำคัญมาช้านาน ทฤษฎีของมาซานไม่สามารถอธิบายถึงความสำเร็จของประเทศที่ไม่ได้มีพรมแดนติดกับทะเลอย่างเช่นเยอรมนี อย่างไรก็ตามทฤษฎีของมาซานพิสูจน์ให้เห็นความจริงในสมัยสงครามโลกครั้งแรกเมื่อการปิดล้อมจักรวรรดิเยอรมันของกองทัพเรืออังกฤษเป็นปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ทำให้เยอรมันล่มสลายในท้ายที่สุด

สมุททานุภาพ

มาซานใช้ประวัติศาสตร์เป็นเสมือนแหล่งบทเรียนอันมีค่า หรือหากจะกล่าวให้ชัดเจนกว่านี้ก็คือเป็นเสมือนตัวอย่างมากมายที่ชี้ให้เห็นถึงทฤษฎีของเขาให้กระจ่างชัดมากยิ่งขึ้น มาซานเชื่อว่าความยิ่งใหญ่ของชาติหนึ่ง ๆ ต้องเกี่ยวพันกับทะเลอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะทะเลมีประโยชน์ด้านค้าขายในยามบ้านเมืองสงบและเป็นขุมอำนาจในยามสงคราม เป้าหมายของมาซานก็คือการแสวงหากฎเกณฑ์ของประวัติศาสตร์ที่ชี้เฉพาะลงไปว่าประเทศใดมีอำนาจควบคุมเหนือน่านน้ำต่าง ๆ โครงร่างทางทฤษฎีของมาซานจากใจมิני โดยมาซานได้เน้นความสำคัญของตำแหน่งที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ (เช่น จุดรวมเส้นทางเดินเรือ คลอง และจุดแวะเติมถ่านหิน) รวมถึงระดับความสามารถในการสู้รบของกองเรือภารกิจเบื้องต้นของกองทัพเรือก็คือ การดำรงไว้ซึ่งอำนาจการควบคุมเหนือน่านน้ำ ซึ่งภารกิจดังกล่าวนี้ไม่ได้หมายถึงเพียงการเข้าควบคุมเส้นทาง

W

IX

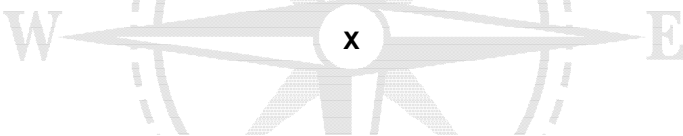
E

คมนาคมเพียงอย่างเดียว แต่จะขัดขวางไม่ให้ฝ่ายศัตรูเข้ามาใช้เส้นทางดังกล่าวด้วย และยังรวมถึงการเฝ้าระวังการค้าของฝ่ายที่เป็นกลางอย่างใกล้ชิด อำนาจการควบคุมเหนือท้องทะเลไม่อาจกระทำได้ด้วยการสร้างความเสียหายให้กับการค้าเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องทำลายกองเรือของศัตรูหรือทำให้ศัตรูยอมวางตนเป็นกลางเท่านั้น การจะทำได้จะต้องอาศัยการรวมกำลังของเรือจำนวนมาก ที่ไม่ใช่เพียงแค่เรือรบขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ยังต้องมีจำนวนมาก มีลูกเรือที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี และกองทัพเรือดังกล่าวจะต้องปฏิบัติการภายใต้หลักการที่ว่าการค้าเงินการรุกรานเป็นวิธีป้องกันตัวที่ดีที่สุด

มาซานให้ความเห็นว่าการปฏิบัติการทางเรือร่วมกับการรบทางบกเป็นสิ่งสำคัญที่จะชี้ขาดสมุททานุภาพของประเทศหนึ่ง ๆ อำนาจยิ่งใหญ่เหนือน่านน้ำอาจเห็นได้จากการที่นานาประเทศร่วมมือกันเพื่อต่อต้านระบบการค้าแบบเสรี ทฤษฎีของมาซานซึ่งเขียนขึ้นก่อนที่เรือดำน้ำจะกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการทำสงครามขัดขวางการลำเลียงทางเรือ ทำให้ต้องนำเรือรบมาคุ้มกันเพื่อป้องกันเรือดำน้ำ U-BOATS ของเยอรมนีในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้การลำเลียงสินค้าทางทะเลเกิดความล่าช้า ก่อนถึงปี ค.ศ.1930 กองทัพเรือของสหรัฐฯ ได้สร้างเรือดำน้ำที่มีรัศมีปฏิบัติการระยะไกลขึ้นเพื่อโจมตีเรือลำเลียงของญี่ปุ่น แต่ญี่ปุ่นซึ่งยึดถือแนวคิดตามแบบของมาซานออกแบบเรือดำน้ำให้สามารถปฏิบัติการร่วมกับกองเรือ การปฏิบัติงานของเรือดำน้ำญี่ปุ่นกลับไม่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการโจมตีเรือลำเลียงของสหรัฐฯ ในมหาสมุทรแปซิฟิกในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

มาซานโต้แย้งว่าเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่สามารถจำกัดความผันแปรในการทำสงครามลงได้ และด้วยเหตุนี้เองการศึกษาด้านประวัติศาสตร์จึงควรที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาของนายทหารเรือทุกนาย

ซูมิดา (SUMIDA, 2000) ได้แย้งความคิดของมาซานที่เชื่อว่าการเมืองที่ดีและการเป็นผู้นำทางเรือมิได้สำคัญน้อยไปกว่าภูมิศาสตร์ของประเทศหนึ่ง ๆ เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาสมุททานุภาพ ประการที่สองก็คือ การวิเคราะห์ทางการเมืองของมาซานที่เป็นการวิเคราะห์ของนานาประเทศรวมกันมากกว่าจะพิจารณาแค่เพียงประเทศนั้น ๆ เพียงประเทศเดียว ประการที่สาม แนวคิดด้านเศรษฐกิจของมาซานคือ การทำการค้าแบบเสรีมากกว่าแบบเอกราชไทย ประการที่สี่ ก็คือการตระหนักถึงอิทธิพลทางด้าน

ภูมิศาสตร์ที่มีต่อยุทธศาสตร์นั้น ถูกบดบังจากความชื่นชอบที่มาฮานมีต่อเหตุการณ์บังเอิญบางเหตุการณ์ที่อาจส่งผลต่อผลลัพธ์ในท้ายที่สุด

ในปี ค.ศ.1890 มาฮานตระเตรียมแผนการลับ ๆ เอาไว้ในกรณีที่สงครามระหว่างอังกฤษและสหรัฐฯ เกิดปะทุขึ้น มาฮานสรุปว่าอังกฤษน่าจะพยายามปิดล้อมท่าเรือทางฝั่งตะวันออก ดังนั้นกองทัพเรือของสหรัฐฯ ควรที่จะรวมกำลังไว้ที่ท่าเรือหนึ่งท่าเรือเหล่านี้ ซึ่งอาจจะเป็นที่นิวยอร์กก็ได้ ด้วยเหตุที่ท่าเรือของนิวยอร์กมีทางออก 2 ทาง ที่ทั้งกว้างและแยกออกจากกันโดยเด็ดขาด ขณะที่เรือตอร์ปิโดควรจะรอดตั้งรับอยู่ที่ท่าเทียบเรืออื่น ๆ การรวมกำลังของกองทัพเรือสหรัฐฯ เช่นนี้ย่อมบีบให้อังกฤษจำเป็นต้องถอนกำลังเรือรบส่วนใหญ่เพื่อไปคอยเฝ้าระวังทางเข้า-ออกของนิวยอร์ก ซึ่งจะทำให้ท่าเรือแห่งอื่นปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เรือรบของสหรัฐฯ ที่อยู่แยกออกไปนั้นจะทำให้ฝ่ายตรงข้ามรู้สึกเหมือนว่าสหรัฐฯ กำลัง “พร้อมจะบุกโจมตีอยู่ตลอดเวลา” และหากอังกฤษยอมถอนกำลังจากการปิดอ่าวที่ท่าเรือในนิวยอร์กเพื่อไปโจมตีท่าเรือของสหรัฐฯ แห่งอื่น ๆ กองเรือของสหรัฐฯ ที่รวมกำลังอยู่ก็จะฉกฉวยโอกาสนำกองเรือบุกเข้าโจมตีท่าเรือของอังกฤษที่ในวอชิงตันเป็นผลให้อังกฤษไม่สามารถปฏิบัติการทางเรือใด ๆ เหนือชายฝั่งของสหรัฐฯ ได้เป็นแน่ แผนการเฉพาะหน้าเช่นแผนการนี้เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดถึงการนำหลักการทางสงครามทางเรือของมาฮานมาประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับการยึดถือหลักการของโจมตีด้วยการเข้าควบคุมจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ๆ

มาฮานมักจะวิจารณ์ผลงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ทางเรือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในปี ค.ศ.1890 มาฮานเสนอความเห็นที่ว่าสหรัฐฯ ควรจะรวมกำลังกองเรือและเตรียมความพร้อมไว้ที่ฮาวาย ซึ่งจะเป็นฐานทัพสำคัญในการป้องกันการขยายตัวของญี่ปุ่นมาจากทางตะวันออก มาฮานเห็นว่าสหรัฐฯ ควรถ่วงดุลอำนาจในดินแดนแถบนั้น เพื่อเป็นการดำเนินการตามนโยบาย “เปิดประเทศ” (OPEN DOOR POLICY) สู้การค้าและวัฒนธรรม มาฮานเป็นตัวแทนของสหรัฐฯ ในการเข้าร่วมสัมมนา ระหว่างประเทศต่าง ๆ ในประเด็นว่าด้วยการควบคุมการใช้อาวุธที่รัสเซียเป็นผู้ดำริแนวคิดนี้ขึ้นมาในปี ค.ศ.1899 รัสเซียพยายามแสวงหา “ที่ยึดเหนี่ยว” เพื่อไม่ให้ประเทศของตน ล้าหลังประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรปที่แข่งขันผลิตอาวุธใหม่ ๆ ออกมาใช้ ประเทศอื่น ๆ เข้าร่วมการสัมมนาดังกล่าวเพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างกลุ่มสันติภาพต่าง ๆ แต่ปรากฏว่าไม่อาจตกลงในเรื่องการจำกัดอาวุธได้ ข้อเสนอเกี่ยวกับสิทธิในการค้าแบบไม่ฝักใฝ่

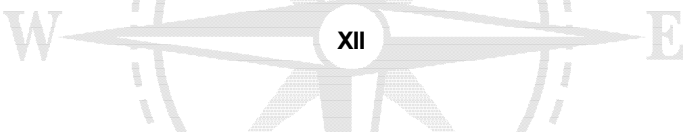
ฝ่ายใดได้เป็นหัวข้อถกเถียงในการสัมมนาครั้งนี้ด้วย แต่ในที่สุดก็ถูกตัดออกไปเพราะรัสเซียไม่เห็นด้วยในประเด็นนี้ ข้อตกลงสำคัญของการสัมมนาในครั้งนี้ก็คือการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการแบบถาวรขึ้นที่กรุงเฮก

ผลกระทบที่มีต่อแนวความคิดในการยุทธทางเรือ

ช่วงเวลาที่เหมาะสมมีส่วนสำคัญไม่น้อยที่ทำให้มุมมองของมาซานเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ทั้งยังมีอิทธิพลต่อนานาประเทศอีกด้วย แม้ว่าประวัติศาสตร์ที่มาซานเขียนขึ้นมา นั้นจะมีหลักฐานยืนยันไม่มากพอ (เนื่องจากมาซานใช้แหล่งข้อมูลที่ตนเองรับฟังมาอีกทอดหนึ่ง) แต่รูปแบบการเขียนและทฤษฎีที่อธิบายได้กระจ่างชัด ทำให้ทฤษฎีของมาซานเป็นที่ยอมรับจากบรรดานายทหารเรือทั่วโลก สมุทพยานุภาพสนับสนุนแนวคิดในการแสวงหาอาณาณานิคมใหม่ ๆ ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จากทวีปอาฟริกาและทวีปเอเชีย หากพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี (เช่น เปลี่ยนจากการใช้ถ่านหินมาเป็นน้ำมัน หรือเปลี่ยนจากเรือแบบใช้ไอน้ำมาเป็นเครื่องยนต์) อาวุธยุทธโศปกรณ์ (ปืนใหญ่ที่มีความแม่นยำและมีอำนาจการทำลายสูงกว่าเดิม) รวมถึงการสร้างเรือรบชนิดใหม่ ๆ เช่น เรือดำน้ำและเรือพิฆาต เราจะเห็นได้ว่าภารกิจที่มาซานตระหนักถึงบทบาทของกองทัพเรือและสมุทพยานุภาพนั้นเกิดขึ้นในเวลาที่เหมาะสมพอดี

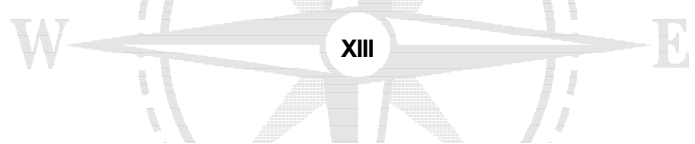
ชื่อของมาซานเป็นที่รู้จักกันอย่างดีในกองทัพเรือของเยอรมนี ดังจะเห็นได้จากการที่ไกเซอร์ วิลเลียมที่ 2 (Kaiser William II) สั่งให้นายทหารของเขาศึกษาตำราของมาซาน และยังเห็นได้จากการที่พลเรือเอก อัลเฟรด ฟอนทิร์พิทซ์ (1849-1930) ได้ใช้ชื่อเสียงของมาซานเป็นเหตุผลในการเสริมสร้างกำลังกองทัพเรือให้มีแสนยานุภาพมากยิ่งขึ้น

ในระหว่างปี ค.ศ. 1890 และ 1915 มาซานและ พลเรือเอก จอห์น พิชเซอร์ ของอังกฤษ (1841-1920) เผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมน่านน้ำภายในประเทศและอาณาณานิคมที่อยู่ห่างไกลออกไปด้วยกำลังทางเรือที่ยังไม่แข็งแกร่งพอที่จะทำทั้งสองอย่างไปพร้อม ๆ กันได้ ซึ่งมาซานได้เสนอหลักการที่สากลยอมรับก็คือ การรวมกำลังกองทัพเรือไว้บริเวณน่านน้ำของตนและลดจำนวนเรือที่อยู่ในน่านน้ำที่ห่างไกลออกไป ขณะที่พิชเซอร์ ไม่เห็นด้วยกับความคิดของมาซาน โดยเขาคิดว่ากองทัพเรือควรจะใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วยการใช้เรือดำน้ำทำหน้าที่ป้องกันน่านน้ำภายในประเทศ และใช้เรือรบผิวน้ำป้องกันดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป

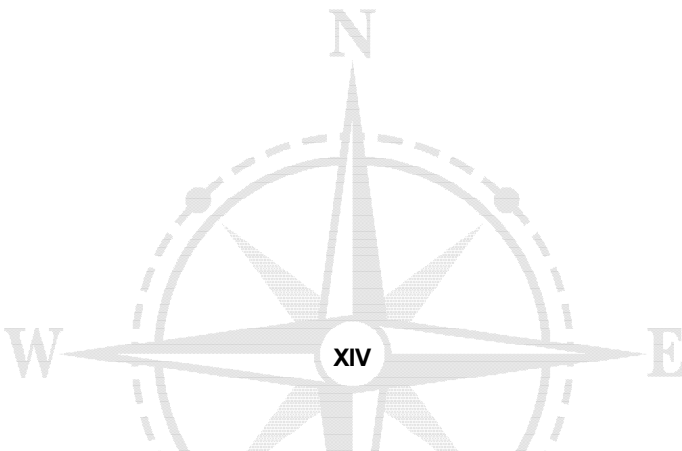
ชาวฝรั่งเศสไม่ค่อยมีความเห็นแย้งกับมาฮานสักเท่าใดนัก หลักการสู้รบทางเรือของฝรั่งเศสในปี ค.ศ.1914 มักจะนำมาจากทฤษฎีว่าด้วยสมูททานุภาพของมาฮาน และด้วยเหตุดังกล่าว หลักการในการรบทางเรือของฝรั่งเศสจึงมุ่งเน้นไปที่การเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้เด็ดขาดและก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำเหนือผู้อื่น หากแต่เหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของกองทัพเรือเปลี่ยนแปลงไป สืบเนื่องจากกองทัพเรือของเยอรมนี การปฏิบัติการที่ช่องแคบดาร์ดาเนล (Dardanelles) ในปี ค.ศ.1915 การพัฒนาการทำสงครามป้องกันเรือดำน้ำด้วยการจัดตั้งกองเรือคุ้มกัน (Convoy) ซึ่งล้วนแต่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทใหม่ของกองทัพเรือที่ปฏิบัติการกิจร่วมกับกองทัพบกหน้าที่ของกองทัพเรือในอันที่จะได้มาซึ่งชัยชนะไม่ค่อยเป็นที่เข้าใจหรือได้รับการยอมรับจากฝรั่งเศสสักเท่าใดนัก แต่การผสมผสานของความคิดแบบเก่าและแบบใหม่เป็นผลมาจากบทเรียนในการทำสงครามโดยเฉพาะพลเรือเอก ราอูล คาสเท็กซ์ (Raoul Castex) (ค.ศ.1878-1968) ซึ่งนับจากปี ค.ศ.1927 ถึง 1935 นายพลผู้นี้ได้พยายามรวบรวมแนวคิดไว้ในหนังสือของเขาที่ชื่อ “ทฤษฎีว่าด้วยยุทธศาสตร์ในการรบ” คาสเท็กซ์คัดค้าน ทฤษฎีของมาฮานที่ว่าการครองทะเลเป็นสิ่งสำคัญในการใช้เส้นทางทะเลและเขายังคาดการณ์ว่าเครื่องบินและเรือดำน้ำจะก้าวขึ้นมามีบทบาทสำคัญในการรบทางเรือมากขึ้นในวันข้างหน้า คาสเท็กซ์เสริมต่อทฤษฎียุทธศาสตร์ด้วยการผนวกรวมปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับกองทัพอย่างเช่น นโยบายภูมิศาสตร์การรวมกำลังความคิดเห็นของสาธารณชนและข้อจำกัดต่าง ๆ รวมถึงปัจจัยภายใน เช่น การตั้งรับและการบุกโจมตี การติดต่อสื่อสารแผนปฏิบัติการขวัญกำลังใจ และการบัญชาการรบเพื่อให้ได้มาซึ่งทฤษฎีโดยทั่ว ๆ ไปในอันที่จะประสบความสำเร็จในท้ายที่สุด

อย่างไรก็ดี ในตอนเริ่มแรก กองทัพเรือของสหรัฐฯ คัดค้านการใช้เรือใบมาแทนที่เรือพลังไอน้ำหลังสงครามกลางเมืองสิ้นสุดลง มาฮานโต้แย้งว่ามีเพียงกองเรือรบที่ติดอาวุธครบครันเท่านั้นที่จะสามารถทำการรบในยุคสมัยใหม่ได้ หากพิจารณาตามหลักการว่าด้วยการสู้รบให้รู้ผลแพ้ชนะ กองเรือจะต้องไม่ถูกแบ่งแยกโดยเด็ดขาด ผลงานของมาฮานสนับสนุนการปรับปรุงเทคโนโลยีและความรู้เกี่ยวกับการรบทางเรือและยุทธศาสตร์ยังคงจำเป็นอยู่ แต่การมีอำนาจครอบครองเหนือผู้อื่น จำเป็นต้องใช้ความเร็วและคาดการณ์ว่าจะเป็เรือพลังงานไอน้ำ

แนวคิดของมาฮานว่าด้วยสมุทธานุภาพมิได้มีเพียงแต่ความยิ่งใหญ่ของกองทัพเรือเท่านั้น มาฮานเห็นว่าในยามสงบประเทศหนึ่ง ๆ ควรที่จะเพิ่มผลผลิตและการขนส่งให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และยังคงต้องพยายามครอบครองดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของการได้มาเป็นอาณานิคมหรือการเข้าถึงตลาดการค้าในดินแดนนั้น ๆ อย่างไรก็ตามมาฮานย้ำว่าจำนวนท่าเรือเพื่อใช้เติมเชื้อเพลิง และฐานทัพเรือ ไม่ควรจะมีมากนักเพื่อไม่ให้ประเทศแม่ต้องสูญเสียทรัพยากรในการดูแลสถานที่เหล่านี้มากเกินไป

แม้ว่าอิทธิพลของมาฮานว่าด้วยอำนาจในดินแดนอื่นจะเป็นที่รู้จักกันในวงกว้าง แต่ก็เพิ่งไม่นานมานี้เองที่นักวิชาการจะตระหนักถึงความสำคัญของมาฮานในฐานะที่เขามีส่วนช่วยให้สหรัฐฯ สามารถครอบครองดินแดนโพ้นทะเลได้เป็นจำนวนมาก รวมถึงความเจริญก้าวหน้าของกองทัพเรือสหรัฐฯ และการรับเอาหลักการในด้านยุทธศาสตร์มาปรับใช้ มาฮานเสียชีวิตที่รัฐออลิงตันเพียงไม่กี่เดือนหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้เริ่มต้นขึ้น

A historical map of Southeast Asia, likely from a 17th-century European atlas, showing the Malay Peninsula, Sumatra, and the Indonesian archipelago. The map is rendered in a faded, sepia tone. At the top, it is labeled 'TERRA SEPTENTRIONALIS' and 'TERRA AUSTRALIS'. The title 'บทกล่าวนำ' is written in a bold, red, sans-serif font across the center of the map. The map includes various geographical features, rivers, and place names in Latin script, such as 'Siam', 'Cochin', and 'Java'.

บทกล่าวนำ

ภาพเหตุการณ์สำคัญ (บทกล่าวนำ)

บทกล่าวนำ

ประวัติความเป็นมาของสมุทรทานุภาพมักจะเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับการต่อสู้ระหว่างนานาประเทศ รวมถึงการชิงดีชิงเด่นและความรุนแรงที่ดำเนินมาจนถึงจุดสิ้นสุดของสงคราม เราได้เห็นอิทธิพลที่ฝังรากลึกของการค้าทางทะเลซึ่งมีความมั่งคั่งและความแข็งแกร่งของประเทศมาช้านานแล้วก่อนที่จะมีการอันแท้จริงที่จะเป็นตัวกำหนดความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งดังกล่าวจะเป็นที่รับรู้ด้วยซ้ำไป ในอันที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะตัดดวงผลประโยชน์ของประเทศตนให้เหนือกว่าประเทศอื่น ๆ ประเทศดังกล่าวจึงต้องพยายามกระทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะกำจัดประเทศอื่น ๆ ออกไปไม่ว่าจะด้วยวิธีผูกขาดทางการค้าแบบถูกต้องตามกฎหมายหรือการออกกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ หรือหากวิธีแรกนี้ไม่อาจใช้ได้ผลก็จะหันมาใช้ความรุนแรงโดยตรง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ความโกรธแค้นที่ถูกปลุกเร้าจากความพยายามในอันที่จะให้ได้มาซึ่งส่วนแบ่งที่มากกว่าเดิมจากผลประโยชน์ทางการค้าแม้ว่าจะไม่ได้ครอบครองเสียทั้งหมด รวมไปถึงดินแดนการค้าที่อยู่ห่างไกลออกไปและปราศจากประเทศใดประเทศหนึ่ง ครอบครองแล้วแต่เป็นมูลเหตุที่นำไปสู่สงคราม หรืออีกนัยหนึ่ง สงครามที่เกิดขึ้นจากสาเหตุอื่นมักจะถูกบิดเบือนไปมาก ในประเด็นที่ว่าด้วยการประพุดติปฏิบัติและเงื่อนไขของอำนาจควบคุมทางทะเล ด้วยเหตุนี้ ประวัติความเป็นมาของสมุทรทานุภาพจึงมักจะเป็นประวัติศาสตร์ในด้านการรบเสียเป็นส่วนใหญ่ แม้จะได้รวบรวมเงื่อนไขทั้งหมดที่มีส่วนทำให้ผู้คนมีอำนาจยิ่งใหญ่นานน้ำก็ตาม และด้วยแง่มุมดังกล่าวนี้เองที่หนังสือเล่มนี้จะได้กล่าวถึงในบทต่อไป

การศึกษาว่าด้วยประวัติศาสตร์การทำสงครามในอดีตเช่นที่กำลังจะกล่าวถึงต่อไปนี้ได้รับความเห็นชอบจากผู้นำทางทหารหลายต่อหลายคนในอันที่จะช่วยขัดเกลาคำความคิดและช่วยให้การทำสงครามในอนาคตได้พัฒนาก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น นโปเลียนได้ยกตัวอย่างการสู้รบที่นายทหารควรศึกษาไว้เป็นแบบอย่าง นั่นก็คือการทำสงครามของอเล็กซานเดอร์และฮันนิบาลซึ่งในสมัยของพวกเขายังไม่มีการณ์นำดินปืนมาใช้ นอกจากนี้

บรรดานักเขียนที่มีความเชี่ยวชาญต่างเห็นพ้องต้องกันว่าแม้สภาวะการณ์หลาย ๆ อย่างของสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปทุกยุคทุกสมัยเนื่องจากการพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น แต่บทเรียนบางประการของวิชาประวัติศาสตร์จะยังคงไม่เปลี่ยนไปจากเดิม ด้วยเหตุนี้ บทเรียนดังกล่าวจึงยังสามารถนำมาใช้ได้กับทุกสถานการณ์ จนอาจจะเรียกบทเรียนเหล่านั้นว่าเป็นหลักการโดยทั่วไป ด้วยเหตุผลเช่นนี้เอง การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาทางทะเลในสมัยอดีตจึงมีคุณประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง เพราะมันได้อธิบายให้เห็นถึงหลักการทั่ว ๆ ไปของการสู้รบทางเรือแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ใช้ในการรบทางเรือ อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในสมัยศตวรรษที่แล้ว และจากการนำพลังไอน้ำมาใช้เป็นแรงขับเคลื่อนแทนวิธีการแบบเดิม ๆ

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเราจำเป็นที่จะต้องศึกษาประวัติศาสตร์และเหตุการณ์การสู้รบทางเรือในยุคที่มีการนำเรือใบมาใช้ การสู้รบโดยใช้เรือใบได้ให้บทเรียนสำคัญที่เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ในสมัยปัจจุบัน แต่เรากลับไม่พบว่าการรบทางเรือที่อาศัยพลังไอน้ำเป็นตัวขับเคลื่อนได้ให้บทเรียนใดที่ทรงคุณค่าหรือน่าจดจำสักเท่าใดนัก เรามีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสงครามทางเรือโดยใช้เรือใบมากมาย แต่เราแทบจะไม่มีความรู้ใด ๆ เกี่ยวกับการรบทางเรือที่ใช้พลังไอน้ำเลยแม้แต่น้อย ฉะนั้นทฤษฎีว่าด้วยการสู้รบทางเรือในอนาคตจึงเป็นเพียงการสมมติฐานขึ้นมาแทบทั้งสิ้น และแม้ว่าจะได้มีความพยายามหาเหตุผลที่มีน้ำหนักมากขึ้นกว่าเดิมเพื่อยืนยันถึงทฤษฎีเหล่านั้น โดยการอาศัยความคล้ายคลึงบางประการระหว่างเรือรบแบบพลังไอน้ำกับเรือที่เคลื่อนที่โดยอาศัยการพายเป็นหลักอันมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานแล้วก็ตาม แต่เราก็ไม่ควรให้การเปรียบเทียบดังกล่าวนี้ทำให้เราไขว่ไขวไปจนกว่าจะได้มีการพิสูจน์อย่างละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อน อันที่จริงแล้วความคล้ายคลึงกันระหว่างเรือที่ใช้พลังไอน้ำกับเรือพายขนาดใหญ่ นั้นหาใช่เป็นเรื่องผิวเผินแต่อย่างใดไม่ คุณลักษณะที่เรือพลังไอน้ำและเรือพายมีร่วมกันก็คือความสามารถในการเคลื่อนที่ไปยังทิศทางต่าง ๆ โดยไม่ขึ้นอยู่กับกระแสลม พลังในการขับเคลื่อนเช่นนี้ก่อให้เกิดความแตกต่างเป็นอันมากระหว่างเรือพลังไอน้ำกับเรือใบ ด้วยเหตุนี้ เรือใบสามารถเคลื่อนที่ไปได้ในทิศทางที่จำกัดในยามที่มีลมพัด และหากปราศจากกระแสลม เรือใบก็มิอาจเคลื่อนที่ได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นเรื่องดีที่เราควรสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ก็คงจะเป็นการดียิ่งขึ้น หากจะได้ศึกษาถึงสิ่งที่แตกต่างกัน เพราะหากเราปล่อยให้จินตนาการถูกรอบงำด้วย

การสังเกตสิ่งที่คล้ายคลึงกันแต่เพียงอย่างเดียวแล้ว เราก็มักจะไม่นิยมรับความเบี่ยงเบนใด ๆ ที่อาจถูกค้นพบขึ้นมาใหม่จากความเหมือน และอาจทำให้เรามองข้ามหรือปฏิเสธที่จะให้ความสำคัญกับความคล้ายคลึงนั้นอีก ด้วยเหตุนี้เอง แม้ว่าเรือพายและเรือพลังไอน้ำจะไม่ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาอย่างทัดเทียมกัน แต่เรือทั้งสองประเภทต่างก็มีคุณลักษณะสำคัญที่เหมือนกันดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น อย่างไรก็ตาม เรือทั้งสองประเภทนี้มีข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดอยู่ 2 ประการด้วยกัน และในอันที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและบทเรียนที่เราได้รับจากเรือใบเมื่อเปรียบเทียบกับเรือพลังไอน้ำ เราจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงทั้งความแตกต่างและความเหมือนไปพร้อม ๆ กัน มิฉะนั้นข้อสรุปอาจเกิดผิดพลาดขึ้นได้ เมื่อพลังขับเคลื่อนของเรือใบถูกนำมาใช้ มันจะลดต่ำลงอย่างรวดเร็วมากเนื่องจากมนุษย์ไม่มีความแข็งแกร่งมากพอที่จะต่อสู้กับความเหน็ดเหนื่อยเช่นนั้นได้นานสักเท่าใดนัก แม้ว่าจะมีการใช้ยุทธวิธีอื่น ๆ ในการเคลื่อนที่ แต่ก็อาจกระทำได้ในระยะเวลาจำกัดเท่านั้น นอกจากนี้ ในสมัยที่มีการใช้เรือใบอย่างแพร่หลายนั้น อาวุธที่ใช้โจมตีไม่เพียงแต่จะมีรัศมีในระยะใกล้ แต่ยังถูกจำกัดให้ใช้ได้เฉพาะการต่อสู้แบบตัวต่อตัวเท่านั้น เงื่อนไขทั้งสองข้อนี้ทำให้คู่ต่อสู้ต่างรีบเร่งที่จะเข้าปะทะอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่พยายามที่จะโจมตีฝ่ายตรงข้ามซ้ำเป็นครั้งที่สอง ซึ่งมักจะตามติดมาด้วยการต่อสู้อย่างอลหม่าน ประวัติศาสตร์การทำสงครามทางเรือมักจะชี้ให้เห็นว่า การเร่งรีบบุกเข้าโจมตีและการต่อสู้อย่างซุลมุนวุ่นวายนั้น ทำให้ยากที่จะแยกแยะว่าฝ่ายใดคือศัตรูและฝ่ายใดคือมิตรไม่ว่าความคิดเห็นนี้จะมีน้ำหนักเชื่อถือมากเพียงใดก็ตาม ก็มีอาจกล่าวอ้างว่ามีมูลความจริงทางประวัติศาสตร์ได้ หากยึดหลักเพียงข้อเดียวที่ว่าเรือใบและเรือพลังไอน้ำสามารถเคลื่อนที่พุ่งตรงไปยังฝ่ายตรงข้ามได้ในทุกขณะไม่ว่าเรือทั้งสองประเภทนี้จะมีประเด็นที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม แม้กระนั้นก็ดี ความคิดเห็นดังกล่าวนี้เป็นเพียงการสมมุติฐานเท่านั้น เราอาจจะหาข้อสรุปได้ก็ต่อเมื่อการทำสงครามในครั้งต่อไปจะไขความกระจ่างให้เราได้มากกว่าที่เป็นอยู่นี้ จนกว่าจะถึงเวลานั้นเราจึงมีอาจปฏิเสธได้ว่าความคิดเห็นตรงข้ามกันย่อมบังเกิดขึ้นได้ ความคิดเห็นที่ว่านั้นก็คือการต่อสู้อย่างอลหม่านระหว่างกองเรือที่มีจำนวนเรือเท่าเทียมกัน ซึ่งความเชี่ยวชาญในการรบจะกลายเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญขึ้นมาเลยนั้นหาใช่เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่จะสามารถกระทำได้อย่าค่อยเพียงอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ทรงพลังและสลับบัซซันในยุคนั้นนี้เท่านั้น ยิ่งนายพลที่มีความมั่นใจในฝีมือของตนมากเท่าใด กองเรือของเขาก็จะยังมียุทธวิธีในการรบที่ดีเลิศกับต้นเรือก็จะมีประสิทธิภาพสูงส่ง และทำให้นายพลผู้นั้นไม่ปรารถนาที่จะบุกเข้าไป

ต่อผู้แบบซุลมุนวุ่นวายหากมีกำลังทัดเทียมกับคู่ต่อสู้ อันจะทำให้ข้อได้เปรียบที่เขามีอยู่ เหล่านี้ไร้ค่าไปในทันทีที่ชัยชนะจะกลายเป็นเรื่องของโอกาสไปทันที กองเรือของนายพลจะ มีความหมายเพียงแค่การมารวมตัวของเรือรบที่ไม่เคยปฏิบัติกรร่วมกันมาก่อน ประวัติศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นถึงบทเรียนที่ว่าเมื่อใดการต่อสู้แบบซุลมุนระยะประชิดควรจะถูกนำมาใช้ในการทำสงคราม

เรือโบมีคุณลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งที่คล้ายคลึงกับเรือพลังไอน้ำ แต่ก็มี ความแตกต่างในคุณลักษณะสำคัญที่อาจจะสังเกตเห็นได้ไม่ชัดเจนนัก เรือโบมีคุณลักษณะ ที่แตกต่างไปจากเรือในยุคสมัยใหม่อย่างเห็นได้ชัด แม้ว่าจะมีความเหมือนอยู่บ้างแต่ก็ ไม่ชัดเจนเท่าใดนัก และด้วยเหตุนี้เองจึงไม่มีผู้ใดใส่ใจในประเด็นดังกล่าว ความคิดเช่นนี้ ยิ่งถูกตอกย้ำมากขึ้นจากความรู้อันถึงข้อด้อยของเรือโบเมื่อเปรียบเทียบกับเรือพลังไอน้ำ สืบเนื่องจากเรือโบต้องอาศัยกระแสลมเป็นหลัก โดยหลงลืมไปว่าในขณะที่เรือโบต้อง ต่อสู้กับเรือที่มีประสิทธิภาพทัดเทียมกัน บทเรียนทางยุทธวิธีจึงพึงดูสมเหตุสมผล ในยามที่ปราศจากลม เรือโบจะทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพและด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ทำให้เรือพายเป็นที่ยอมรับนับถือในยุคสมัยของเรามากกว่าเรือโบ อย่างไรก็ตามได้มีการนำ เรือโบมาใช้แทนเรือพาย ซึ่งเรือโบได้รับความนิยมมาโดยตลอดตราบจนกระทั่งการนำ พลังไอน้ำมาใช้ อำนาจในการทำลายคู่ต่อสู้จากระยะไกล การปฏิบัติกรได้ยาวนาน โดยปราศจากข้อจำกัดเรื่องเวลาและไม่ทำให้ไพร่พลเหนื่อยล้าจนเกินไป ทำให้พวกเขา มีเวลามากพอที่จะจับอาวุธขึ้นต่อสู้กับศัตรูแทนที่จะต้องคอยถือไม้พายแต่เพียงอย่างเดียว เหตุการณ์เหล่านี้เป็นเรื่องปกติที่พบได้กับเรือโบและเรือพลังไอน้ำ และอย่างน้อยหาก พิจารณาในด้านของยุทธวิธีแล้ว คุณลักษณะเช่นนี้นับว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กับอำนาจ ของเรือพายที่สามารถเคลื่อนที่ได้ในยามที่ลมสงบหรือในยามที่ต้องฝ่ากระแสลมที่พัด กระหน่ำรุนแรงก็ตาม

ในอันที่จะสืบสาวถึงความคล้ายคลึงต่าง ๆ กันนั้น มีแนวโน้มที่ไม่เพียงแต่จะ มองข้ามประเด็นความแตกต่าง แต่ดูเหมือนจะกล่าวถึงประเด็นในความเหมือนมากเกินไป ความเป็นจริง เราได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าในขณะที่เรือโบมีวิถีกระสุนที่ไกลกว่า ทั้งยังมีอำนาจ ในการทะลุทะลวงมากกว่า และมีปืนใหญ่กระบอกสั้นที่ใช้ยิงในระยะใกล้หากแต่มีผล ในการทำลายล้างอย่างรุนแรง ส่วนเรือที่ใช้พลังไอน้ำมีปืนเรือที่ยิงกระสุนได้ไกลและ ยังมีตอร์ปิโดอีกด้วย แต่เรือประเภทนี้จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อถูกนำมาใช้ในระยะเวลา ที่จำกัดเท่านั้นจึงจะเกิดผลในการทำลาย ในขณะที่ปืนใหญ่ในสมัยอดีตมีเป้าหมายอยู่

ที่การทะลุทะลวง อย่างไรก็ตามประเด็นเหล่านี้เป็นเพียงข้อพิจารณาในเชิงยุทธวิธีอันจะส่งผลโดยตรงต่อการวางแผนของนายพลและกัปตันเรือ อีกทั้งการเปรียบเทียบนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหาได้ถูกแต่งเติมจนเกินความจริงไม่ ฉะนั้น ทั้งเรือใบและเรือกลไฟจึงมีเป้าหมายอยู่ที่การต่อสู้โดยตรงกับเรือของฝ่ายตรงข้าม กล่าวคือเรือใบต่อสู้ด้วยการส่งไพร่พลลงไปต่อสู้บนเรือของฝ่ายตรงข้าม เรือกลไฟต้องการพุ่งเข้าชนฝ่ายศัตรูอย่างรุนแรง จนกระทั่งเรือของศัตรูได้รับความเสียหายอย่างหนัก แต่การที่เรือทั้งสองประเภทนี้จะกระทำภารกิจที่ยากที่สุด เรือจะต้องแล่นไปอยู่ในตำแหน่งเพียงตำแหน่งเดียวในสมรภูมิรบ ในขณะที่ชิปนาวูทที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบันสามารถให้ได้ว่าเรือจะอยู่ในตำแหน่งใดและอยู่ในพื้นที่ที่กว้างขวางสักเพียงใดก็ตาม

ตำแหน่งของเรือสองลำหรือสองกองเรือเมื่อคำนึงถึงทิศทางของกระแสลมแล้วจะเกี่ยวข้องกับประเด็นว่าด้วยยุทธวิธีที่สำคัญมากที่สุดประเด็นหนึ่ง และบางทีนี่อาจจะเป็นประเด็นที่บรรดานักเดินเรือในยุคสมัยนั้นให้ความสนใจเป็นอันมาก หากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้ว อาจจะดูเหมือนว่ากระแสลมเป็นสิ่งที่ไม่สลักสำคัญสำหรับเรือกลไฟ จึงไม่ปรากฏว่ามีการนำเรือดังกล่าวมาเทียบเคียงกับเรือใบในกรณีเช่นนี้ และบทเรียนจากประวัติศาสตร์ในประเด็นดังกล่าวกลายเป็นสิ่งที่ปราศจากความหมายใด ๆ ทั้งสิ้น การศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนถึงคุณลักษณะเฉพาะเจาะจงว่าด้วย “ความได้เปรียบในทิศทางลม” หรือการนำเรือไปอยู่ยังทิศใดลม โดยไม่คำนึงถึงรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ซ้ำให้เห็นว่าความคิดเช่นนี้เป็นความคิดที่ผิดมหันต์ คุณลักษณะพิเศษของความได้เปรียบในทิศทางลมคือการช่วยให้เรือมีอำนาจที่จะบุกหรือปฏิเสธการสู้รบได้ตามใจชอบ ซึ่งในทางกลับกัน ในยามเข้าโจมตีฝ่ายตรงข้าม จะช่วยให้เราได้เปรียบในฐานะที่เป็นฝ่ายบุก อย่างไรก็ตามการได้เปรียบเช่นนี้ใช้ว่าจะปราศจากข้อด้อยไปเสียทั้งหมด ตัวอย่างเช่น ความไร้ระเบียบของกระบวนเรือ การตกเป็นเป้าจากปืนใหญ่ของฝ่ายศัตรูและการจำยอมที่จะเสียโอกาสการยิงของปืนใหญ่บางส่วนหรือทั้งหมดไป ข้อเสียทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่บังเกิดขึ้นในยามที่เราเคลื่อนกำลังเข้าใกล้ฝ่ายตรงข้าม เรือหรือกองเรือที่อยู่ในทิศใดลมมีอาจบุกไปโจมตีได้ หากเรือลำนั้นหรือกองเรือดังกล่าวไม่ปรารถนาจะถอยทัพ การปฏิบัติการของพวกเขาจะถูกจำกัดให้เป็นเพียงฝ่ายตั้งรับและต้องสู้รบตามเงื่อนไขของฝ่ายตรงข้ามแต่เพียงสถานเดียวเท่านั้น ข้อเสียเปรียบเช่นนี้อาจจะชดเชยได้เมื่อพิจารณาว่าเรือหรือกองเรือที่อยู่ในทิศใดลมสามารถรักษาระเบียบกระบวนเรือได้ง่ายกว่า โดยที่ฝ่ายศัตรูมีอาจก่อกวนได้ ทั้งยังสามารถกระหน่ำยิงใส่ฝ่ายตรงข้ามได้สักกระยะหนึ่ง

โดยที่ฝ่ายนี้มีโอกาสตอบโต้ได้เลย จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา คุณลักษณะที่มีทั้งคุณและโทษเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการรบไม่ว่าจะเป็นการเข้าโจมตีหรือการตั้งรับมาทุกยุคทุกสมัย ฝ่ายโจมตีจะต้องปฏิบัติการที่เต็มไปด้วยความเสี่ยงและข้อเสียนานัปการในอันที่จะเคลื่อนที่ไปถึงและทำลายฝ่ายตรงข้าม ในทางกลับกันฝ่ายตั้งรับจะยังคงปักหลักอยู่เช่นนั้น และปฏิเสธที่จะบุกไปข้างหน้า ตั้งมั่นอยู่ ณ ตำแหน่งเดิมอย่างเป็นระเบียบและระมัดระวัง ปล່อยให้คู่ต่อสู้เป็นฝ่ายเปิดฉากสู้รบก่อน ความแตกต่างเป็นอันมากกระหว่างอากาศและทศได้ลมนั้นเป็นที่ตระหนักกันเป็นอย่างดีจนกระทั่งอังกฤษมักจะชอบเลือกภูมิอากาศในยามที่จะทำศึกเพราะนโยบายที่อังกฤษยึดถือโดยเสมอมาคือการบุกเข้าโจมตีและทำลายคู่ต่อสู้ให้ราบคาบ ในขณะที่ฝรั่งเศสมักจะชอบเป็นฝ่ายอยู่ด้านใต้ลมเพราะการทำเช่นนั้นช่วยให้ฝรั่งเศสทำลายเรือของศัตรูได้ในยามที่ฝายนั้นเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้และด้วยเหตุนี้เองช่วยให้ฝรั่งเศสสามารถหลีกเลี่ยงการประจันหน้ากับฝ่ายตรงข้ามและสามารถรักษาเรือรบของตนเอาไว้ได้อย่างปลอดภัย เราพบว่ามิเพียงไม่กี่ครั้งที่ฝรั่งเศสจะเห็นการปฏิบัติการของกองทัพเรือมีความสำคัญน้อยกว่าประเด็นทางทหารประเด็นอื่น ๆ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจกับเงินที่ต้องเสียไปในการเสริมสร้างกองทัพเรือ และด้วยเหตุดังกล่าว ฝรั่งเศสจึงพยายามทำทุกวิถีทางที่จะรักษากองเรือของตนไว้ด้วยการเป็นฝ่ายตั้งรับและจำกัดความสามารถของตนอยู่แค่เพียงการคอยขับไล่ผู้บุกรุกอย่างเดียว การอาศัยแต่เพียงทศใต้ลมในการเข้าสู้รบจะสามารถกระทำได้ดีราบเท่าที่ศัตรูแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญมากกว่าฝีมือในการรบ แต่เมื่อรอนนี้อย่างนี้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะใช้ความได้เปรียบในทิศทางลมให้เกิดประโยชน์ไม่เพียงแต่เฉพาะในยามบุกเข้าโจมตีแต่ยังรวมถึงในเวลาที่ยุทธวิธีพยายามที่จะรวมกำลังกองเรือของเขาตีฝ่าวงล้อมของศัตรูออกไป เดอ กิเซ็น ผู้ซึ่งคอยระมัดระวังฝ่ายตรงข้ามอยู่ทุกฝีก้าวกลับเปลี่ยนยุทธวิธีในการรบ ในการสู้รบครั้งแรกในจำนวนทั้งหมดสามครั้งระหว่างนายทหารทั้งสองนี้ เดอ กิเซ็นเลือกที่จะอยู่ด้านใต้ลม แต่หลังจากตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของรอนนี้อย่างนี้แล้ว เดอ กิเซ็นจึงพยายามใช้ความได้เปรียบในทิศทางลม ไม่ใช่เพื่อการโจมตีแต่เพื่อปฏิเสธการรุกเข้าปฏิบัติการใดๆ ที่อยู่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่เขาเป็นผู้กำหนดอำนาจในการเป็นฝ่ายบุกหรือปฏิเสธการสู้รบจะไม่ขึ้นอยู่กัทิศทางลมอีกต่อไป แต่จะอยู่ที่ว่าฝ่ายใดจะปฏิบัติการได้รวดเร็วกว่ากัน สำหรับกองเรือแล้วความเร็ว นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กัอัตราความเร็วของเรือแต่ละลำเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กัยุทธวิธีในการรบของแต่ละฝ่ายอีกด้วย ฉะนั้น เรือที่แล่นเร็วที่สุดจะเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม

ด้วยเหตุนี้ จึงมีใช้เรื่องแปลกที่คนส่วนใหญ่คิดว่าเรือใบจะให้บทเรียนอันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์เทียบเท่ากับเรือพาย นอกจากเรือทั้งสองประเภทนี้จะมี ความคล้ายคลึงกับเรือในยุคสมัยใหม่แล้ว ยังมีข้อแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน จึงเป็นไปได้เลยที่จะต้องหยิบยกประสบการณ์หรือวิถีปฏิบัติการณ์ของเรือเหล่านั้นให้ เป็นแบบอย่างทางยุทธวิธีในการรบที่ควรกระทำตาม หากแต่แบบแผนย่อมแตกต่าง และมีคุณค่าน้อยกว่าหลักการ แบบแผนอาจจะมีการขบข้องบางประการหรือไม่ถูกนำมา ปฏิบัติเพราะสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป แต่หลักการจะไม่เปลี่ยนแปลงแม้ สถานการณ์จะผันแปรไปเช่นไรก็ตาม การนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปยังคงเป็นมาตรฐานแบบเดียวกันในอันที่จะทำให้การปฏิบัติ การดำเนินไปจนบรรลุผลสำเร็จ สงครามจะยึดถือหลักการเป็นสำคัญ **สงครามจะ ดำรงความสำเร็จอยู่ได้โดยอาศัยการศึกษาบทเรียนจาก ในอดีตซึ่งมีทั้งชัยชนะ และความพ่ายแพ้ และยังคงเป็นเช่นนี้ตราบทุกยุคทุกสมัย** สถานการณ์และ อาวุธยุทธโปกรณ์อาจจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ในการที่จะรับมือกับสิ่งหนึ่งหรือ นำ อีกสิ่งหนึ่งมาใช้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น เราจำเป็นที่จะต้องศึกษายุทธวิธีในสมรภูมิมรบ ที่มีมาตั้งแต่สมัยอดีต หรือมิฉะนั้นก็จำเป็นต้องศึกษาวิธีการสู้รบในวงกว้างที่เรียกกัน ภายได้คำว่า “ยุทธศาสตร์” นั่นเอง

อย่างไรก็ดี การปฏิบัติการในวงกว้างเช่นนี้เมื่อผนวกรวมฉากของการทำสงคราม ทั้งหมดเอาไว้ที่บทเรียนทางประวัติศาสตร์อันจะเห็นได้ชัดเจนและทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานการณ์จะคงอยู่ ยืนยาวกว่า แต่ฉากสงครามอาจจะใหญ่หรือเล็ก แตกต่างกันไป ความยากลำบากอาจจะมากขึ้นน้อยต่างกัน กองทัพที่สู้รบกัน อาจจะมีความใหญ่หรือเล็ก การเคลื่อนทัพอาจจะกระทำได้ง่ายหรือยุ่งยาก แต่ สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเพียงความแตกต่างกันในแง่ของขนาดหรือระดับ ไม่ใช่ประเภท ความศิวิไลซ์ที่เข้ามาแทนที่ความรกร้างว่างเปล่า เพราะมีวิถีในการเดินทางเพิ่ม มากขึ้นเป็นลำดับ การสร้างเส้นทางสายต่าง ๆ แม่น้ำที่มีสะพานให้เดินทางข้ามแหล่ง อาหารที่เพิ่มมากขึ้นการทำสงครามจึงเกิดขึ้นได้ง่าย รวดเร็วและครอบคลุมอาณา บริเวณมากขึ้นกว่าเดิม หากแต่หลักการในการทำสงครามเหล่านั้นจำเป็นต้องยึด ปฏิบัติอย่างไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อการเดินทางที่ด้วยเท้าถูกแทนที่ด้วยการใช้รถม้า ใน ขณะเดียวกับที่รถม้าถูกแทนที่ด้วยทางรถไฟ ระยะทางจึงเพิ่มขึ้นหรืออาจจะกล่าวได้ว่า เวลาในการเดินทางย่อมลดน้อยลงนั่นเอง แต่หลักการที่เป็นตัวบ่งชี้ตำแหน่งที่

กองทัพควรวะรวมกำลัง ทิศทางที่กองทัพควรวะเคลื่อนไปยังตำแหน่งศัตรูตำแหน่งใด
ที่กองทัพควรวะบุกเข้าโจมตี การควบคุมเส้นทางติดต่อจะต้องไม่เปลี่ยนแปลง ฉะนั้น
การสู้รบทางเรือ ความก้าวหน้าในการเปลี่ยนจากเรือพายไปเป็นเรือใบจึงค่อย ๆ คืบคลาน
เข้ามาจากท่าเรือหนึ่งไปยังอีกท่าเรือหนึ่ง และจากเรือใบก็ได้กลายมาเป็นเรือกลไฟ
ในยุคสมัยของเราซึ่งช่วยขยายขอบเขตและทำให้การปฏิบัติการทางเรือมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหลักการอันเป็นตัวกำหนดแต่อย่างใด นอกจากนี้
คำกล่าวของเฮอริโมเครติส (HERMOCRATES) เมื่อ 2,300 ปีก่อน ซึ่งเราได้กล่าวถึง
มาก่อนหน้านี้แล้ว แสดงให้เห็นถึงแผนยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องสามารถจะนำมาปรับ
ใช้ให้เข้ากับหลักการในการสู้รบในยุคสมัยนี้ได้ดีเท่า ๆ กับในสมัยอดีต ก่อนที่กองทัพหรือ
กองเรือของฝ่ายที่สู้รบจะมา “เผชิญหน้า” กัน (อันเป็นคำที่น่าจะเหมาะสมกว่าคำอื่น ๆ)
ในการแยกแยะระหว่างคำว่า “ยุทธวิธี” และ “ยุทธศาสตร์” ยังมีประเด็นอีกมากมาย
ที่ต้องตัดสินใจเพื่อให้ครอบคลุมแผนการปฏิบัติการทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นฉากสงครามฉากใด
ประเด็นเหล่านั้นก็คือบทบาทหน้าที่ที่ถูกต้องเหมาะสมของกองทัพเรือในยามสงคราม
วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของกองทัพเรือ ตำแหน่งที่กองเรือควรวะรวมกำลัง การจัดตั้งคลัง
เก็บเชื้อเพลิงและเสบียงต่าง ๆ การคงไว้ซึ่งเส้นทางติดต่อระหว่างคลังสินค้าเหล่านี้
กับฐานปฏิบัติการหลักในประเทศ คุณค่าในเชิงทหารของการทำลายการค้าในฐานะที่
เป็นเป้าหมายหลักหรือเป้าหมายรองในการสู้รบ ระบบการทำลายการค้าจะสามารถ
กระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดไม่ว่าจะด้วยการกระจายกองเรือขนาดใหญ่ออกไป
ไปยังที่ต่าง ๆ หรือด้วยการตรึงกำลังอยู่ที่ศูนย์รวมที่เรือเดินสมุทรจะต้องแล่นผ่าน
ประเด็นเหล่านี้คือประเด็นในแง่ของยุทธศาสตร์และประเด็นเช่นนี้ ประวัติศาสตร์ได้แสดง
ให้เห็นถึงตัวอย่างเอาไว้มากมายในยุคหลัง ๆ มานี้ ได้เกิดการถกเถียงในแวดวงกองทัพเรือ
ของอังกฤษถึงคุณงามความดีที่นโยบายของนายพลชาวอังกฤษผู้ยิ่งใหญ่ทั้งสองนาย
ซึ่งก็คือ ลอร์ด ไฮว์ และลอร์ด เซนต์ วินเซนต์ ในสมัยสงครามทางเรือกับฝรั่งเศส ประเด็น
ที่เป็นข้อข้องใจนี้เป็นเรื่องของยุทธศาสตร์ล้วน ๆ และไม่ได้เป็นเพียงความสนใจเชิง
ประวัติศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในปัจจุบันนี้ และหลักการ
ที่นำมาซึ่งการตัดสินใจใด ๆ ยังคงเป็นเช่นเดิมไม่ว่าจะเป็นในสมัยปัจจุบันหรือในอดีต
นโยบายของเซนต์ วินเซนต์ ช่วยให้อังกฤษปลอดภัยจากการถูกรุก และการปฏิบัติการ
ภายใต้การนำของเนลสันและนายพลในยุคสมัยต่อมาอันนำไปสู่การยุทธ์ที่ยิ่งใหญ่ที่
ทราฟัลการ์

ฉะนั้น ยุทธศาสตร์ในการทำสงครามทางเรือในอดีตยังคงให้บทเรียนอันทรงคุณค่าที่ไม่ได้ลดน้อยลงไปตามกาลเวลา ยุทธศาสตร์ดังกล่าวไม่เพียงแต่จะมีคุณค่าในฐานะที่เป็นการบรรยายหลักการให้เห็นจริง แต่ยังเป็นเสมือนแบบแผนด้วยเหตุที่สถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับอดีตไม่ได้แตกต่างกันมากจนเกินไปอย่างไรก็ดีสิ่งนี้หาได้เกิดขึ้นกับยุทธวิธีแต่อย่างใดในเวลาที่กองเรือเดินทางมาเผชิญหน้ากัน ณ ตำแหน่งที่ถูกต้องเหมาะสมในทางยุทธศาสตร์ ความเจริญก้าวหน้าของมนุษยชาติที่ไม่เคยหยุดนิ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อาวุธพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาในด้านอาวุธย่อมนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิธีการสู้รบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดวางกำลังพลหรือแม้แต่การจัดกระบวนเรือในสมรภูมิตาม ด้วยเหตุนี้ ผู้คนที่ให้ความสนใจในประเด็นว่าด้วยการสู้รบในทะเลมักจะคิดว่าประสบการณ์ในอดีตไม่ได้มีคุณค่าอันน่าจดจำแต่อย่างใด อีกทั้งเวลาที่ใช้ไปในการศึกษาประวัติศาสตร์เหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไร้คุณค่าอย่างยิ่ง แม้ว่ามุมมองเช่นนี้จะเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ แต่ก็ป็นมุมมองเพียงด้านเดียวที่อยู่ในวงแคบ ๆ เท่านั้น การต่อสู้ในอดีตจะประสบชัยชนะหรือพ่ายแพ้ขึ้นอยู่กับว่าได้ยึดแนวปฏิบัติตามหลักการของสงครามหรือไม่ และนักเดินเรือที่ศึกษาอย่างพิถีพิถันถึงมูลเหตุของความล้มเหลวจะไม่เพียงแต่ตระหนักถึงการนำหลักการเหล่านั้นมาปรับใช้ แต่พวกเขายังจะสามารถนำหลักการดังกล่าวมาเป็นยุทธวิธีที่ใช้กับเรือและอาวุธในยุคสมัยของตนเองอีกด้วย เขายังสังเกตเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางยุทธวิธีไม่ได้เกิดขึ้น “ภายหลัง” การเปลี่ยนแปลงด้านอาวุธเท่านั้น แต่ช่วงห่างระหว่างการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยาวนานมาก จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าสิ่งนี้มาจากข้อเท็จจริงที่ว่า การพัฒนาด้านอาวุธเกิดจากพลังกำลังของบุคคลเพียงหนึ่งหรือสองคน ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางยุทธวิธีจำเป็นที่จะต้องฝ่าฟันและเอาชนะความเฉื่อยชาของกลุ่มคนที่มีความคิดแบบอนุรักษ์นิยมให้ได้เสียก่อน และนี่ก็คือความเลวร้ายที่น่ากลัวยิ่งนัก เราจะแก้ไขได้ก็ด้วยการใช้สติปัญญาตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงแต่ละอย่าง โดยการศึกษาถึงอำนาจและข้อจำกัดของเรือรบหรืออาวุธใหม่ ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน และด้วยการปรับตัวให้เข้ากับวิธีการในการใช้เรือและอาวุธเหล่านั้นให้เต็มประสิทธิภาพเท่าที่มันมีอยู่อันประกอบกันขึ้นมาเป็นยุทธวิธี ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าไม่มีประโยชน์อันใดที่จะคาดหวังว่านายทหารธรรมดาสามัญผู้ใดก็ตามจะยอมฝ่าฟันความยากลำบากเพื่อกระทำสิ่งนี้ แต่นายทหารผู้ที่ทำเช่นนั้นได้สำเร็จจะเดินหน้าเข้าสู่

การทำสงครามด้วยความได้เปรียบอย่างใหญ่หลวง ซึ่งสิ่งนี้กลับเป็นบทเรียนที่ไม่มีผู้ใดเห็นคุณค่า

ฉะนั้น เราจึงต้องยอมรับคำพูดของโมรอกส์ (MOROGUES) นักยุทธศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ที่เขียนไว้เมื่อร้อยกว่าปีก่อนว่า : **“ยุทธวิธีในการรบทางเรือขึ้นอยู่กับเงื่อนไขนานัปการเช่น อากาศยุทธโธปกรณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไป อันนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิธีการใหม่ ๆ ในการสร้างเรือ วิธินำเรือเหล่านั้นมาใช้และท้ายที่สุดก็คือการจัดกระบวนกองเรืออย่างมีอาจพลิกเลี้ยวได้”** คำกล่าวของโมรอกส์ที่ว่า **“มันไม่ใช่ศาสตร์ที่มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง”** ยังตกเป็นเป้าของการวิพากษ์วิจารณ์อีกด้วย คงจะเหมาะสมกว่าหากจะกล่าวว่าการนำหลักการ เช่นนั้นมาประยุกต์ใช้จะแตกต่างกันเพราะอาวุธได้เปลี่ยนแปลงไป ไม่ต้องสงสัยเลยว่าการประยุกต์ใช้หลักการยังคงมียุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันจากยุคหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง แต่ความต่างต่างนั้นน้อยกว่ามากและด้วยเหตุดังกล่าว การตระหนักถึงหลักการที่ซ่อนเร้นอยู่จึงเป็นเรื่องที่กระทำได้ง่ายกว่า คำกล่าวนี้มีความสำคัญกับหัวข้อที่เรา กำลังศึกษาเป็นอันมาก เพราะเราได้นำเหตุการณ์ในอดีตมาอธิบายเพื่อประกอบความเข้าใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

การยุทธ์ที่ลุ่มน้ำไนล์ ปี ค.ศ.1798 ไม่ได้เป็นเพียงชัยชนะอย่างท่วมท้นที่อังกฤษมีต่อกองเรือฝรั่งเศส แต่ยังมีผลในการทำลายเส้นทางติดต่อระหว่างฝรั่งเศสกับกองทัพของนโปเลียนในอียิปต์อีกด้วย ในการสู้รบครั้งนี้ เนลสันซึ่งเป็นนายพลเรือของอังกฤษได้แสดงให้เห็นถึงการใช้อุทธวิธีที่ยิ่งใหญ่ได้อย่างกล้าเลศตามที่มิผู้ให้คำนิยามยุทธวิธีในครั้งนั้นไว้ว่า **“ศิลปะในการผสมผสานที่จำเป็นก่อนสงครามจะเริ่มขึ้นและในระหว่างที่สงครามยังคงดำเนินสืบต่อไป”** การผสมผสานทางยุทธวิธีที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้นไม่เป็นที่นิยมอีกต่อไปแล้ว ซึ่งเป็นผลมาจากการที่เรือลำหลัง ๆ ของกองเรือที่จอดทอดสมออยู่ไม่อาจแล่นออกมาช่วยเรือที่อยู่เหนือลมได้ก่อนที่จะถูกทำลายลงไป หากแต่หลักการอันเป็นรากฐานของการผสมผสาน กล่าวคือ การเลือกโจมตีเรือฝ่ายตรงข้ามที่กำลังจอดทอดสมออยู่โดยที่เรือพวกเดียวกันไม่อาจให้ความช่วยเหลือได้ และการโจมตีเรือลำดังกล่าวด้วยการใช้เรือสองลำซึ่งมีกำลังเหนือกว่าเข้าทำลาย นอกจากนั้น การปฏิบัติการของนายพลเจอร์วิสที่แหลมเซนต์ วินเซนต์ ซึ่งสามารถนำเรือ 15 ลำของเขามีชัยชนะเหนือเรือฝ่ายตรงข้าม 27 ลำ ได้เป็นผลสำเร็จนั้นชี้ให้เห็นถึงหลักการดังกล่าวนี้ได้ดีที่สุดใน แม้ว่าในขณะนั้น ศัตรูจะไม่ได้จอดทอดสมอ แต่กำลังเคลื่อนกอง

Actium, B.C. 31, and Lepanto, A.D. 1571

เรือมุ่งหน้าเข้ามาก็ตาม อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จที่นึกคิดของมนุษย์ถูกปลุกฝังมาให้เห็นความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าหลักการที่ไม่มีวันจางหายไปตามกาลเวลา ในทางตรงกันข้าม ผลกระทบด้านยุทธศาสตร์ที่ชัยชนะของเนลสันมีต่อช่วงเวลาของการทำสงครามนั้น หลักการที่เนลสันนำมาใช้ไม่เพียงแต่จะเป็นที่ตระหนักกันเป็นอย่างดี แต่เห็นได้ในทันทีว่าสามารถนำมาปรับใช้กับยุคสมัยของเราได้ด้วยเช่นกัน ประเด็นว่าด้วยการปฏิบัติการในอียิปต์ขึ้นอยู่กับการรักษาเส้นทางติดต่อกับฝรั่งเศสเอาไว้ให้ได้ ชัยชนะที่ลูม่นาโนสได้ทำลายกองทัพเรือของฝรั่งเศสเกือบหมดสิ้นและกองทัพเรือเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่จะช่วยคุ้มกันเส้นทางติดต่อเอาไว้และเป็นตัวกำหนดความล้มเหลวในท้ายที่สุด เป็นที่ประจักษ์ชัดในทันทีว่าไม่เพียงแต่การโจมตีถูกกระทำขึ้นสอดคล้องกับหลักการในการโจมตีแนวคุ้มกันของศัตรู แต่หลักการเดียวกันนั้นเองยังคงใช้ได้ตราบนานทุกวันนี้ และจะยังคงเป็นเช่นนั้นในยุคสมัยของเรือพายเช่นเดียวกับเรือใบหรือเรือกลไฟ

แม้กระนั้นก็ตาม ความสำเร็จที่คลื่อนต่อเหตุการณ์ในอดีตที่คิดกันว่าล้าสมัยไปแล้วผนวกกับความเพิกเฉยทำให้ผู้คนไม่ได้ตระหนักถึงบทเรียนทางยุทธศาสตร์จากประวัติศาสตร์สงครามทางเรือทางทะเล ตัวอย่างเช่น จะมีสักกี่คนที่มองว่าการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์เป็นความสำเร็จของเนลสันด้วยสติปัญญาอันชาญฉลาดของเขามีความหมายมากไปกว่า

เหตุการณ์ฯ หนึ่งในที่แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ที่ไม่เหมือนใคร และจะมีสักกี่คนที่จะตั้งคำถามในยุทธศาสตร์ว่า “เรือพวกนั้นไปอยู่ ณ ที่แห่งนั้นได้อย่างไร” จะมีสักกี่คนที่ตระหนักว่ามันเป็นการปฏิบัติการครั้งสุดท้ายของการยุทธ์ครั้งที่ยิ่งใหญ่ ทั้งยังใช้ระยะเวลานานกว่า 1 ปี หรือมากกว่านั้น โดยผู้นำที่ยิ่งใหญ่ที่สุดสองคนคือนโปเลียนกับเนลสันต่างเป็นปฏิปักษ์ต่อกันและกัน ไม่ใช่วิลเนฟที่ล้มเหลวในการยุทธ์ที่ ทราฟัลการ์ แต่เป็นนโปเลียนต่างหากที่ถูกพิชิตลงได้ในท้ายที่สุด ไม่ใช่เนลสันที่มีชัยชนะแต่เป็นอังกฤษที่อยู่รอดปลอดภัยมาได้ ทำไม่จึงเป็นเช่นนั้น เพราะว่าการผสมผสานยุทธศาสตร์ของนโปเลียนล้มเหลว และสติปัญญากับความไม่เพิกเฉยของเนลสันทำให้กองเรืออังกฤษไล่ตามศัตรูมาได้จนทันเวลาพอดีก่อนที่ช่วงเวลาแห่งการตัดสินใจจะดำเนินมาถึงนั่นเอง ยุทธวิธีที่นำมาใช้ในการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์ แม้ว่าจะมีจุดที่ทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบได้ง่าย หากแต่คุณลักษณะสำคัญของยุทธวิธีดังกล่าวนั้นล้วนแล้วแต่เป็นไปตามหลักการของสงคราม ความกล้าหาญรวมถึงความเร่งรีบของสถานการณ์ที่บีบบังคับและผลที่ปรากฏมีความสมเหตุสมผล แต่ทว่าบทเรียนอันยิ่งใหญ่ว่าด้วยประสิทธิภาพในการเตรียมความพร้อม การดำเนินการและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติการ รวมไปถึงมุมมองและความคิดของผู้นำฝ่ายอังกฤษในช่วง 2-3 เดือนก่อนหน้านั้น ล้วนแล้วแต่เป็นบทเรียนด้านยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่ง และยังคงเป็นเช่นนั้นตราบนานทุกวันนี้

ในกรณีทั้งสองนี้ เหตุการณ์ดำเนินไปจนถึงจุดจบที่มันควรจะเป็นและสามารถชี้ขาดผลลัพธ์ได้ กรณีที่สามซึ่งถูกนำมาเป็นตัวอย่งเปรียบเทียบ เพราะในกรณีดังกล่าวนี้ไม่มีจุดสิ้นสุดที่ตายตัวแน่นอน จึงทำให้เกิดความคิดเห็นที่นำไปสู่การโต้แย้งนานปีการ ในการทำสงครามเพื่อการปฏิรูปของสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศสและสเปนจับมือเป็นพันธมิตรกันเพื่อต่อต้านอังกฤษ ในปี ค.ศ. 1779 กองเรือฝ่ายพันธมิตรที่ยิ่งใหญ่กว่าเดิมถึง 2 เท่า ปรากฏขึ้นบริเวณช่องแคบอังกฤษ โดยเรือรบขนาดใหญ่ 66 ลำได้ขับไล่กองเรือของอังกฤษจนต้องหลบเข้าไปอยู่ในท่าเรือเพราะมีจำนวนเรือน้อยกว่ามาก ณ บัดนี้ เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ของสเปนคือการกอบกู้ยิบรอลต้าและจาไมก้ากลับคืนมาเป็นของตน และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ ในตอนแรกฝ่ายพันธมิตรได้พยายามอย่างยิ่งที่จะโจมตีอังกฤษไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือทางทะเล แต่ความพยายามใด ๆ กลับไร้ผลโดยสิ้นเชิงประเด็นจึงอยู่ที่ยุทธศาสตร์ทางทะเลที่ว่า : จะไม่ดีกว่าหรือหากพันธมิตรจะกอบกู้ยิบรอลต้ากลับคืนมาได้ อย่างแน่นอนด้วยการเข้าควบคุมช่องแคบอังกฤษและโจมตีกองเรือของอังกฤษที่ทำเรือของพวกเขาพร้อมทั้งข่มขู่ว่าจะทำลายการค้าของอังกฤษทั้งบุกเข้าไปจนถึงภายในประเทศ

ดีกว่าจะเสียเวลาไปกับความพยายามด้วยการโจมตีฐานที่มั่นอื่น ๆ ของอังกฤษที่อยู่ห่างไกลออกไป ประชาชนชาวอังกฤษที่อยู่อย่างสุขสงบมายาวนานย่อมหวาดกลัวต่อการถูกบุกรุกมากเป็นพิเศษ และหากความมั่นใจในแสนยานุภาพกองทัพเรือของพวกเขาถูกสั่นคลอนอย่างรุนแรงแล้ว ย่อมทำให้พวกเขาเสียขวัญและกำลังใจอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะตัดสินใจเช่นใดก็ตาม ประเด็นที่นำมาสู่การตัดสินใจทางยุทธศาสตร์คงจะฟังดูมีเหตุผลเพียงพอ และการตัดสินใจดังกล่าวกลับถูกนายทหารฝรั่งเศสในสมัยนั้นนำเสนอออกมาในอีกรูปแบบหนึ่ง โดยนายทหารผู้นั้นเห็นชอบที่จะพุ่งเป้าไปที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเพื่อบีบบังคับให้อังกฤษยอมสละยิบรอลต์กลับคืนมาให้กับสเปน แม้กระนั้นก็ตาม ดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ว่าอังกฤษจะยอมยกดินแดนสำคัญ ๆ ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อแลกกับดินแดนต่างชาติอื่น ๆ แม้ว่าอังกฤษอาจจะตั้งยินยอมเพื่อรักษาเมืองหลวงและความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศชาติเอาไว้ โปเลียนเคยกล่าวไว้ว่าเขาจะต้องพิชิตพอนดิเซอริที่อยูริมฝั่งแม่น้ำวิสทูลากลับมาให้จงได้ หากนโปเลียนสามารถควบคุมช่องแคบอังกฤษเอาไว้ได้อย่างเช่นที่กองเรือพันธมิตรเคยทำได้ในปี ค.ศ.1779 ยังจะมีผู้ใดสงสัยอีกหรือไม่ว่านโปเลียนจะสามารถพิชิตยิบรอลต์ได้ตามแนวชายฝั่งของอังกฤษ

ผู้เขียนปรารถนาจะยกตัวอย่างอีกสัก 2 ตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นความจริงที่ว่าประวัติศาสตร์เป็นตัวชี้แนะทางยุทธศาสตร์และอธิบายหลักการของการทำสงคราม ซึ่งตัวอย่างทั้งสองนี้เกิดขึ้นก่อนหน้ายุคสมัยที่มีกรกล่าวอ้างถึงในหนังสือเล่มนี้ เป็นไปได้อย่างไรที่การต่อสู้ที่ยิ่งใหญ่ถึง 2 ครั้งระหว่างประเทศมหาอำนาจแห่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกกับตะวันตกส่งกองเรือเข้าต่อสู้กันจะมาบรรจบ ณ ตำแหน่งที่ใกล้กันมาก อย่างเช่นที่อัคติอุม (ACTIUM) และเลปันโต (LEPANTO) นี่เป็นเพียงเรื่องบังเอิญหรือเป็นผลมาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และจะยังคงเกิดขึ้นอีกในอนาคต หากเป็นกรณีหลังแล้วก็คงจะเป็นเรื่องสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงเหตุและผล เพราะหากในอนาคตจะเกิดปัญหาใดที่เกี่ยวข้องกับประเทศมหาอำนาจในซีกโลกตะวันออกอย่างเช่นแอนโทนีหรือตุรกีประเด็นทางยุทธศาสตร์ย่อมคล้ายคลึงกัน อันที่จริงแล้วดูเหมือนว่าในขณะนี้ศูนย์กลางของสมุททานุภาพซึ่งก็คืออังกฤษและฝรั่งเศสจะอยู่ในซีกโลกตะวันตกเป็นหลัก แต่หากเมื่อใดที่อำนาจควบคุมบริเวณทะเลดำ (BLACK SEA) ผ่นวกับสิทธิครอบครองทางเข้าออกทะเลเมดิเตอร์เรเนียนซึ่งรัสเซียมีอยู่ในขณะนี้เกิดเปลี่ยนแปลงไป ประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อสมุททานุภาพย่อมถูกปรับเปลี่ยนไปอย่างแน่นอน และถ้าหากประเทศในซีกโลกตะวันออกมีอันต้องเปิดฉากสู้รบกับประเทศในซีกโลกตะวันออก อังกฤษ

และฝรั่งเศสจะสามารถเดินทัพไปจนถึงเลอวองต์ (LEVANT) ได้โดยไม่ถูกสกัดกั้นดังเช่นที่ประเทศทั้งสองเคยผ่านเหตุการณ์เช่นนี้มาแล้วในปี ค.ศ.1854 และเช่นเดียวกันที่อังกฤษเพียงประเทศเดียวเคยประสบมาในปี ค.ศ.1878 หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นตามที่เราได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศในซีกโลกตะวันออกที่ในขณะนี้มีความแข็งแกร่งมากขึ้นกว่าเดิมถึง 2 เท่า จะเดินทางมาบรรจบกันครึ่งทางกับซีกโลกตะวันตก

ในยุคสมัยที่ประวัติศาสตร์โลกเกิดวิกฤตการณ์ร้ายแรง ผู้คนก็ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของสมุทธานุภาพมากสักเท่าใดนัก เราจึงไม่มีความรู้พอที่จะสืบสาวให้ละเอียดลงไปถึงอิทธิพลที่สมุทธานุภาพมีต่อสงครามพิวนิคครั้งที่ 2 (PUNIC WARS คือสงคราม 3 ครั้งระหว่างทหารโรมันกับชาวคาร์ทาจีเนียน ในที่สุดกรุงคาร์เทจตกเป็นของโรมัน) แต่ข้อบ่งชี้ที่เหลืออยู่เพียงพอแล้วที่จะยืนยันได้ว่าสมุทธานุภาพคือปัจจัยชี้ขาดในการทำสงครามดังกล่าว การวิเคราะห์ที่ถูกต้องแม่นยำเกี่ยวกับประเด็นนี้มีอาจจะทำได้ด้วยการศึกษาข้อเท็จจริงของการต่อสู้ครั้งนี้ตามที่มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากประวัติศาสตร์ทางเรือไม่ได้รับความสนใจเหมือนเช่นที่เป็นมา เราจำเป็นต้องทราบรายละเอียดของประวัติศาสตร์ทางเรือโดยทั่ว ๆ ไปในอันที่จะหาข้อสรุปที่ถูกต้องได้แม้จะมีข้อบ่งชี้เหลืออยู่เพียงเล็กน้อยก็ตาม แม้ว่าสมุทธานุภาพจะมีอยู่จริงแต่ก็มีได้หมายความว่าเรือของศัตรูเพียงไม่กี่ลำหรือหมู่เรือเล็ก ๆ จะไม่อาจหลบหนีออกจากท่าเรือ เดินทางข้ามน่านน้ำที่ไม่ค่อยมีเรืออื่นสัญจรไปมา บุกไปก่อวุ่นพื้นที่ตามแนวชายฝั่งที่ปราศจากการคุ้มกันหรือเคลื่อนทัพเข้าไปยังท่าเรือที่ถูกปิดล้อมได้ ในทางตรงกันข้าม ประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าฝ่ายที่อ่อนแอกว่าอาจใช้วิธีลอบโจมตีเช่นนี้ได้แม้ว่าฝ่ายตรงข้ามจะมีกองทัพเรือที่แข็งแกร่งมากกว่าสักเพียงใดก็ตาม ฉะนั้น เหตุการณ์เช่นนี้จึงสอดคล้องกับสมุทธานุภาพโดยทั่ว ๆ ไปของกองเรือแห่งกรุงโรม จนทำให้ในปีที่ 4 ของการทำสงคราม นายพลโบมิลคาร์ (BOMILCAR) ของคาร์เทจยกกำลังพล 4,000 พร้อมช้างจำนวนมากขึ้นบก ณ ตอนใต้ของอิตาลีภายหลังการพ่ายแพ้ที่คานเน (CANNAE) ทั้งยังสอดคล้องกับในปีที่ 7 ของการทำสงครามซึ่งนายพลคนเดียวกันนี้เองนำกองเรือออกมาจากซิราคิวส์ และมาปรากฏตัวอีกครั้งที่ทาเร็นทัม (TARENTUM) และในเวลาต่อมาได้ตกไปอยู่ภายใต้เงื้อมมือของอันนิบาล และยังเกี่ยวข้องกับการที่อันนิบาลส่งเรื่อนำสารไปยังคาร์เทจ หรือในท้ายสุดที่เขาสามารถถอยทัพกลับไปยังทวีปอาฟริกาพร้อมกับกองทัพที่เหลือเพียงน้อยนิดได้อย่างปลอดภัย ไม่มีเหตุการณ์ใดเลยที่พิสูจน์ให้เห็นว่ารัฐบาลแห่งกรุงคาร์เทจ สามารถส่งความช่วยเหลือมาให้อันนิบาลได้เลย และในความ

เป็นจริงแล้ว เขาก็ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือใด ๆ เช่นนั้นเลย แต่รัฐบาลคาร์เทจดูเหมือนจะสร้างความคิดผิด ๆ ว่าความช่วยเหลือดังกล่าวสามารถส่งไปได้ ด้วยเหตุนี้ข้อความที่ว่าสมุททานุภาพของกรุงโรมมีผลชี้ขาดต่อช่วงเวลาของการทำสงครามนั้น จำเป็นจะต้องพิสูจน์ให้เห็นโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ หากไม่แล้วอิทธิพลของสมุททานุภาพที่กรุงโรมมีอยู่จะไม่สามารถนำมาประเมินค่าได้อย่างแท้จริง

มอมเซิน (MOMMSEN) กล่าวว่าในสมัยที่สงครามพิวนิคเริ่มต้นขึ้นนั้น กรุงโรมเป็นฝ่ายมีอำนาจควบคุมนานน้ำ ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม นครรัฐที่ไม่มีอาณาเขตติดกับทะเลนครรัฐนี้ได้ตั้งตนขึ้นมาเป็นใหญ่เหนืออนานน้ำในสมัยสงครามพิวนิคครั้งแรกในการทำสงครามครั้งที่ 2 ไม่มีการสู้รบทางทะเลครั้งใด ๆ ที่สำคัญมากนัก อันเป็นสถานการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงแสนยานุภาพที่เหนือกว่าซึ่งมีความคล้ายคลึงกับยุคสมัยอื่น ๆ

ด้วยเหตุที่ความทรงจำเกี่ยวกับอันนิบาลไม่หลงเหลือมาถึงสมัยนี้เท่าใดนัก เราจึงไม่มีโอกาสล่วงรู้ถึงแรงดลใจที่นำเขาไปสู่การเดินทัพผ่านไกลและข้ามเทือกเขาแอลป์ ซึ่งท้ายที่สุดทำให้เขาต้องพบกับหายนะครั้งใหญ่ อย่างไรก็ตาม เป็นที่แน่นอนว่ากองเรือของอันนิบาลที่อยู่ตามแนวชายฝั่งของสเปนนั้นไม่แข็งแกร่งพอที่จะต่อกรกับกองทัพเรือจากกรุงโรม ถึงแม้ว่ากองเรือของอันนิบาลจะมีแสนยานุภาพเทียบเท่ากับของกรุงโรม เขาก็อาจจะเลือกเดินตามหนทางที่เขาได้ทำลงไปอยู่ดี ด้วยเหตุผลที่เขาคิดว่าเหมาะสมที่สุดแล้วในขณะนั้น หากอันนิบาลเลือกเดินทัพทางทะเล เขาก็คงไม่ต้องสูญเสียไพร่พลฝีมือดีไปถึง 33,000 นาย จาก 60,000 นาย

ในขณะที่เดียวกับที่อันนิบาลเลือกเดินทัพโดยอาศัยเส้นทางที่อันตรายเช่นนี้ ชาวโรมันส่งกองเรือและไพร่พลจำนวนหนึ่งออกเดินทางไปยังสเปนภายใต้การนำของพี่น้องสคิปิโอทั้งสอง การเดินทางในครั้งนี้ปราศจากความสูญเสียใด ๆ อีกทั้งกองทัพยังสามารถปักหลักได้เป็นผลสำเร็จที่บริเวณตอนเหนือของแม่น้ำอีโบร (EBRO คือแม่น้ำในประเทศสเปนที่ไหลลงสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน) ตามแนวคุ่มกันของอันนิบาลเอง ในขณะเดียวกัน กองเรืออีกกองหนึ่งพร้อมกับกองทัพภายใต้การนำของนายพลอีกคนหนึ่งถูกส่งไปยังซิซิลี กองเรือทั้งสองมีเรือรวมกันมากถึง 220 ลำ ณ ฐานปฏิบัติการของกองเรือแต่ละกองเรือ ต่างฝ่ายต่างเผชิญหน้าและปราบกองเรือของคาร์เทจได้อย่างง่ายดายเหตุการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงแสนยานุภาพที่เหนือกว่าและมีอยู่จริงของกองเรือแห่งกรุงโรม

หลังจากปีที่สองผ่านพ้นไป รูปแบบของสงครามเป็นไปดังต่อไปนี้ : ฮันนิบาลเดินทางผ่านเข้าไปในอิตาลีทางทิศเหนือ หลังประสบความสำเร็จหลายครั้งหลายครา เขาจึงเดินทางมุ่งหน้าไปยังทิวเขา อ้อมกรุงโรม และตั้งถิ่นฐานอยู่ทางตอนใต้ของอิตาลี ดำรงชีวิตอยู่ภายในประเทศนั้น อันเป็นสถานการณ์ที่สร้างความบาดหมางให้กับผู้คน และยังคงล่อแหลมมากเมื่อต้องติดต่อกับอำนาจทางการเมืองและการทหารที่ยิ่งใหญ่ซึ่งกรุงโรมเป็นผู้ก่อตั้งขึ้นมา ณ ที่แห่งนั้น ด้วยเหตุนี้ ฮันนิบาลจึงควรจัดตั้งฐานที่มั่นของตนเองกับฐานที่มั่นที่ปลอดภัยแห่งอื่นขึ้นมาเป็นการเร่งด่วน ทั้งยังจำเป็นต้องจัดเตรียมเสบียง อาวุธ ยุทโธปกรณ์รวมไปถึงกำลังเสริมด้วยการรักษา “เส้นทางติดต่อ” มีดินแดนอยู่ 3 แห่งที่เป็นมิตรและอาจจะใช้เป็นฐานที่มั่นเช่นนั้นได้ทั้งหมด ซึ่งก็คือ คาร์เทจ มาซิโดเนีย และสเปน สำหรับคาร์เทจและมาซิโดเนีย การติดต่อกระทำได้โดยผ่านทางทะเลเท่านั้น ส่วนสเปนซึ่งเป็นฐานที่มั่นที่แข็งแกร่งมากที่สุดของฮันนิบาลสามารถเข้าถึงได้ทั้งทางบกและทางเรือ ยกเว้นเสียแต่ว่าศัตรูจะสกัดกั้นเส้นทางภาคพื้นดินเอาไว้ แต่เส้นทางที่ผ่านทะเลนั้นใกล้และสะดวกกว่า

ในปีแรกของการทำสงคราม ด้วยสมุททานุภาพที่มีอยู่ กรุงโรมจึงมีอำนาจครอบครองน่านน้ำที่อยู่ระหว่างอิตาลี ซิซิลี และสเปนที่เรียกกันว่าทะเลไทรีเนียนและซาร์ดีเนียน (TYRRHENIAN AND SARDINIAN SEAS) ชายฝั่งทะเลส่วนใหญ่นับจากแม่น้ำอีโบรไปจนจรดแม่น้ำทิเบอร์อยู่ภายใต้การครอบครองของโรม ในปีที่ 4 ของสงครามภายหลังการสู้รบที่คานเน (CANNAE) ซีราคิวส์เล็กเป็นพันธมิตรกับโรม การปฏิวัติลูกกลมเข้าไปในซิซิลี และมาซิโดเนียยังคงตกเป็นพันธมิตรร่วมกับฮันนิบาล การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ขยายขอบเขตการปฏิบัติการของกองเรือโรมันและเป็นเสมือนบททดสอบความแข็งแกร่งของกองทัพเรือ กรุงโรมจะดำเนินการเช่นไรกับกองเรือของพวกเขาและมันจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้างต่อการต่อสู้ในครั้งนี้

เห็นได้ชัดว่าไม่มีแม้แต่สักครั้งเดียวที่อำนาจควบคุมเหนือทะเลไทรีเนียนที่กรุงโรมครอบครองอยู่นั้นจะยุติลง เนื่องจากกองเรือของพวกเขาแล่นจากอิตาลีไปยังสเปนโดยไม่ถูกก่อกวนใด ๆ นอกจากนี้ ตามแนวชายฝั่งของสเปน โรมยังคงมีอำนาจปกครองเต็มที่ จนกระทั่งถึงศิปิโอนผู้พี่ที่สังเกตเห็นว่าสถานที่แห่งนั้นเหมาะที่จะนำกองเรือไปจอด ยิ่งไปกว่านี้ยังมีการสร้างกองเรือและทำเทียบเรือที่เมืองบรินดิซี (BRINDISI) ในแถบทะเล อะเดรียติก เพื่อคอยตรวจสอบมาซิโดเนียซึ่งปฏิบัติการก็ทำได้ดีเยี่ยมเสีย จนกระทั่งไม่มีทหารฝ่ายตรงข้ามแม้แต่สักคนที่สามารถผ่านเข้าไปจนถึงอิตาลีได้เลย มอมเซินกล่าวไว้ว่า “ความ

กระหายที่จะใช้กองเรือในการทำสงครามทำให้ฟิลลิปไม่อาจเคลื่อนไหวกองเรือปฏิบัติการใด ๆ ได้ เราจะเห็นได้ว่าผลกระทบของ สมุหทานุภาพไม่ใช่ประเด็นที่จะนำมากล่าวอ้างได้แม้แต่น้อย”

สำหรับซิซิลี การสู้รบมีศูนย์กลางอยู่ที่ซีราคิวส์ กองเรือของคาร์เทจและกรุงโรมมาบรรจบกัน ณ ที่แห่งนั้น แต่กองทัพเรือของกรุงโรมเป็นฝ่ายเหนือกว่าอย่างเห็นได้ชัด เพราะแม้ว่าในบางคราวคาร์เทจจะสามารถส่งเสบียงเข้าไปในเมืองได้ แต่พวกเขาก็พยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับกองเรือของกรุงโรม ด้วยเหตุที่กรุงโรมมีลิลีเบียม (LILYBAEUM) พาเลอร์โม (PALERMO) และเมสซิना (MESSINA) อยู่ในกำมือ กองเรือของกรุงโรมจึงมีฐานตั้งมั่นที่มั่นคงปลอดภัยอยู่ตามแนวชายฝั่งทางเหนือของเกาะแห่งนั้น คาร์เทจสามารถเดินทางเข้ามาได้โดยอาศัยเส้นทางทางทิศใต้เท่านั้น และด้วยเหตุนี้เองทำให้คาร์เทจยังคงเดินทางล่าถอยต่อไปได้

เมื่อนำข้อเท็จจริงเหล่านี้มาพิจารณาร่วมกันแล้ว อาจจะมีน้ำหนักพอที่จะอนุมานได้ว่า สมุหทานุภาพของกรุงโรมเริ่มต้นจากทาร์ราโกนา (TARRAGONA) ในสเปน ไปจนถึงลิลีเบียม (ปัจจุบันคือมาร์ซาลา) ซึ่งอยู่ทางตะวันตกสุดของซิซิลี และยังคงครอบคลุมตอนเหนือของเกาะผ่านช่องแคบเมสซิनाลงไปจนถึงซีราคิวส์ และจากที่แห่งนั้นไปจนถึงจรดบรินดิซีในทะเลเอเดรียติก อำนาจควบคุมนี้ยังคงดำเนินต่อไปโดยไม่สั่นคลอนตลอดช่วงเวลาการทำสงคราม แม้ว่าจะมีการต่อสู้ทางเรือที่เล็ดบ้างใหญ่บ้างอยู่เนือง ๆ ตามที่เราได้กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่อำนาจควบคุมที่กรุงโรมมีเหนือบนน้ำแถบนั้นชัดเจนขวางไม่ให้ฮันนิบาลใช้เส้นทางในการติดต่ออันเป็นสิ่งที่เขาปรารถนาจะได้มาไว้ในกำมือเป็นอย่างยิ่ง

ในทางกลับกัน ดูเหมือนว่าในช่วง 10 ปีแรกของสงคราม กองเรือของกรุงโรมจะไม่แข็งแกร่งพอที่จะควบคุมการปฏิบัติการใด ๆ ในทะเลระหว่างซิซิลีและคาร์เทจ รวมถึงอาณาบริเวณที่อยู่ทางใต้ลงมาจกดินแดนดังกล่าว ในเวลาที่ฮันนิบาลเริ่มต้นปฏิบัติการนั้น เขาจึงได้จัดวางเรือจำนวนหนึ่งไปอยู่ ณ บริเวณดังกล่าว เนื่องจากเขาจำเป็นต้องรักษาเส้นทางติดต่อระหว่างสเปนและทวีปอาฟริกาเอาไว้ให้ได้ ซึ่งในเวลานั้นกรุงโรมยังไม่คิดที่จะเข้าไปก่อกวนแต่อย่างใด

ดังนั้น สมุหทานุภาพของกรุงโรมจึงทำให้มาซิโดเนียหมดอำนาจและหนทางในการสู้รบไปจนหมดสิ้น แม้ว่ากรุงโรมจะไม่อาจขัดขวางคาร์เทจให้ยุติการก่อกวนใด ๆ ใน

ซีซีลีได้ แต่สมุททานุภาพที่พวกเขาได้อยู่ช่วยป้องกันไม่ให้คาร์เทจส่งกำลังพลไปยังซีซีลี ซึ่งจะเป็นผลดีกับคาร์เทจมากที่สุดหากฝ่ายนี้สามารถควบคุมอิตาลีเอาไว้ได้สมุททานุภาพที่กรุงโรมมีอยู่นั้นส่งผลกับสเปนอย่างไรบ้าง

สเปนเป็นดินแดนที่บิดาของฮันนิบาลและตัวฮันนิบาลเองใช้เป็นฐานที่มั่นในการบุกโจมตีอิตาลี 18 ปีก่อนที่การโจมตีจะเริ่มขึ้น พวกเขาครอบครองดินแดนแถบนี้ ขยายอาณาเขตและผนึกกำลังให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเมืองหรือการทหารด้วยความฉลาดหลักแหลมอย่างที่ไม่มิผู้ใดเสมอเหมือน พวกเขาผ่านการทำสงครามในระดับท้องถิ่นและได้จัดตั้งกองทัพขนาดใหญ่ที่ประกอบไปด้วยทหารฝีมือดีจำนวนมาก เมื่อฮันนิบาลออกเดินทางมานั้น เขาได้มอบอำนาจการปกครองให้ตกเป็นของฮาสดรูบาล (HASDRUBAL) น้องชายของเขาเอง ผู้ซึ่งอุทิศชีวิตทั้งชีวิตและรักษาไว้ซึ่งความจงรักภักดีให้กับพี่ชายโดยเสมอมา ทำให้ฮันนิบาลไม่มีเหตุผลใดที่จะคิดไปว่าจะเกิดความแตกแยกขึ้นในออฟริกา

ขณะที่ฮันนิบาลเริ่มต้นการเดินทางของเขานั้น อำนาจของคาร์เทจที่มีอยู่ในสเปน ครอบคลุมอาณาบริเวณจากคาติซมาจนถึงแม่น้ำอีโบร ภูมิภาคที่อยู่ระหว่างแม่น้ำสายนี้กับเทือกเขาพีเรนีสเป็นที่อยู่อาศัยของชนเผ่าพื้นเมืองที่เป็นมิตรกับชาวโรมัน หากแต่เมื่อปราศจากความช่วยเหลือของชาวโรมัน คนพื้นเมืองพวกนี้ก็มิอาจต้านทานฮันนิบาลได้สำเร็จ ฮันนิบาลปราบชาวพื้นเมืองลงได้อย่างราบคาบ ทั้งหมด 11,000 นาย ภายใต้การนำของฮันโน (HANNO) ไว้เพื่อคอยควบคุมดินแดนแถบดังกล่าวในกรณีที่ชาวโรมันจะมาตั้งถิ่นฐาน ณ ที่แห่งนั้น ฮันจะเป็นการขัดขวางเส้นทางติดต่อระหว่างฮันนิบาลกับฐานที่มั่นของเขา

แม้กระนั้นก็ตาม ในปีเดียวกันซเนอุส สคิปิโอ (CNAEUS SCIPIO) เดินทางโดยทางทะเลไปยังที่แห่งนั้นพร้อมด้วยไพร่พลกว่า 20,000 นาย สามารถปราบฮันโนได้สำเร็จ และบุกเข้ามายึดครองพื้นที่ตามแนวชายฝั่งและทางตอนเหนือของแม่น้ำอีโบร ด้วยเหตุนี้ชาวโรมันจึงได้ปิดกั้นเส้นทางติดต่อระหว่างฮันนิบาลกับกำลังเสริมจากฮาสดรูบาล และโดยอาศัยเส้นทางดังกล่าวนั่นเองที่ชาวโรมันได้โจมตีอำนาจของคาร์เทจในสเปนในเวลาเดียวกับที่อำนาจครอบครองเหนือน่านน้ำทำให้กรุงโรมยังคงรักษาการติดต่อกับอิตาลีเอาไว้ได้ ชาวโรมันตั้งฐานทัพเรืออยู่ที่ทาร์ราโกนา เผชิญหน้ากับฐานทัพของฮาสดรูบาลที่อยู่ ณ เมืองคาร์ทาจีน่า และในเวลาต่อมาได้บุกโจมตีดินแดนภายใต้การปกครองของ

คาร์เทจ สงครามในสเปนยังคงดำเนินต่อไปภายใต้การนำของสคิปิโอ ซึ่งดูเหมือนจะมาจาก ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่กินระยะเวลายาวนานกว่า 7 ปี ในท้ายที่สุด ฮาสดรูบาสสามารถปราบพี่น้องสคิปิโอทั้งสองคนจนถึงแก่ความตาย อีกทั้งคาร์เทจยังเกือบจะเดินทางผ่านเข้าไปทางเทือกเขาพีเรนีสได้เป็นผลสำเร็จโดยอาศัยกำลังเสริมจากฮันนิบาล แม้กระนั้นก็ตาม ความพยายามของคาร์เทจยังคงถูกขัดขวางอยู่เป็นระยะ ๆ และก่อนที่พวกเขาจะสามารถปฏิบัติการได้ต่อไปได้ การล่มสลายของคาปัว (CAPUA) เป็นเหตุให้ทหารโรมันกว่า 12,000 นาย ถูกปลดปล่อยออกมา ซึ่งทหารเหล่านี้ถูกส่งไปที่สเปนภายใต้การนำของคลอเดียส นิโร (CLAUDIUS NERO) ชายผู้มีความสามารถเหนือคนธรรมดาสามัญ และชายผู้นี้ยังเป็นต้นแบบในการปฏิบัติการทางทหารให้กับนายพลโรมันทุกนายในสมัยสงครามพิวนิคครั้งที่สองอีกด้วย แม้ว่ากำลังเสริมทางทะเลจะถูกส่งมาอย่างทันท่วงที ซึ่งทำให้เส้นทาง การเดินทางของฮาสดรูบาสมั่นคงปลอดภัยมากขึ้นก็ตาม แต่การส่งกองกำลังมาโดยอาศัย เส้นทางในทะเลแม้ว่าจะรวดเร็วและง่ายตายที่สุด แต่ชาวคาร์เทจกลับถูกกองทัพเรือโรมันปิดกั้นเส้นทางดังกล่าวไว้จนหมดสิ้น

สองปีต่อมา พูบลิอุส สคิปิโอ (PUBLIUS SCIPIO) ซึ่งรับตำแหน่งต่อจากอาฟริกันัส (AFRICANUS) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการรบที่สเปน และยึดครองคาร์ทาจีน่าโดยการโจมตีทั้งทางบกและทางทะเล ซึ่งในเวลาต่อมา เขาได้เริ่มต้นดำเนินตามแผนการที่ไม่เคยมีผู้ใดทำมาก่อน กล่าวคือ แบ่งแยกกองเรือออกจากกันและย้ายนักเดินเรือบางส่วน ไปให้กับกองทัพบก สคิปิโอไม่พึงพอใจที่จะทำเพียงแค่อพย "ตริ่งกำลัง" ต่อสู้กับฝ่ายของฮาสดรูบาสด้วยการปิดเส้นทางเข้าออกในแถบเทือกเขาพีเรนีส แต่สคิปิโอยังรุกคืบหน้าต่อไปยังตอนใต้ของสเปน มีการต่อสู้อย่างหนักหน่วงแต่ไม่อาจชี้ขาดผลแพ้ชนะได้ที่กัวดาลควิเวียร์ (QUADALQUIVIR) หลังจากการสู้รบครั้งนี้จบสิ้นลง ฮาสดรูบาสหนีรอดจากเงื้อมมือของสคิปิโอไปได้ เขาจึงรีบเดินทางขึ้นไปทางเหนือข้ามเทือกเขาพีเรนีสทางทิศตะวันตกสุด จากนั้น เร่งเดินทางต่อไปยังอิตาลี ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของฮันนิบาลที่นับวันจะอ่อนกำลังลงทุกที เนื่องจากไม่ได้รับกำลังเสริมมาทดแทนทหารที่เขาต้องสูญเสียไปจากการต่อสู้เลย

สงครามกินระยะเวลายาวนานกว่า 10 ปี ในขณะที่เดียวกับที่ฮาสดรูบาสซึ่งยังไม่เผชิญกับความสูญเสียจากการเดินทางมากเท่าใดนักได้เดินทางเข้าไปในอิตาลีทางทิศเหนือ หากไพร่พลที่ฮาสดรูบาสนำมาด้วยสามารถมาร่วมกำลังร่วมกับไพร่พลภายใต้การบัญชาการของฮันนิบาลผู้ซึ่งยังไม่เคยพ่ายแพ้มาก่อนก็อาจจะทำให้สงครามเปลี่ยนโฉมหน้าไปก็ได้

ทั้งนี้เนื่องจากกรุงโรมถูกทำลายจนเกือบหมดสิ้น จุฑยทธศาสตร์สำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยง อาณานิคมและนครรัฐที่เป็นพันธมิตรกับโรมอยู่ในภาวะคับขันมากที่สุดและนครรัฐบาง แห่งยังหนีเอาตัวรอดเพื่อให้พ้นไปจากสถานการณ์ที่ยากลำบากเช่นนี้ อย่างไรก็ตามก็ตี สภาวการณ์ทางทหารของพี่น้องสคิปิโอยังคงเลวร้าย สคิปิโอผู้นั่งอยู่ ณ บริเวณลุ่มแม่น้ำ เมทอรัส (METAURUS) อีกคนหนึ่งอยู่ที่อาพูเลีย (APULIA) ห่างกันออกไปเกือบ 200 ไมล์ ต่างฝ่ายต่างเผชิญหน้ากับกองทัพของศัตรูที่เหนือกว่า และกองทัพโรมันทั้งสองกองอยู่ ระหว่างฝ่ายตรงข้ามที่ถูกแยกออกจากกัน สถานการณ์ที่ผิดพลาดเช่นนี้ประกอบกับการ มาถึงล่าช้าของฮาสดรูบาลเป็นผลมาจากสมุททานุภาพของกรุงโรม ซึ่งตลอดระยะเวลา ของการทำสงครามสมุททานุภาพนี้เองเป็นตัวจำกัดความช่วยเหลือที่พี่น้องสคิปิโอจะ ส่งถึงกันโดยผ่านทางไกลมาได้ ในเวลาเดียวกับที่ฮาสดรูบาลเดินทัพทางบกอันแสน ยาวนานและเต็มไปด้วยภัยอันตราย สคิปิโอได้ส่งไพร่พลจากสเปน 11,000 นาย เดินทาง โดยทางเรือเพื่อไปเสริมกำลังกองทัพที่กำลังต่อสู้กับศัตรูอยู่ ผลสรุปก็คือคนนำสารจาก ฮาสดรูบาลไปให้กับฮันนิบาลต้องเดินทางผ่านดินแดนศัตรูเป็นระยะทางไกลจึงตกไปอยู่ ภายใต้ง้อมมือของคลอเดียส นิโร ผู้บัญชาการกองทัพโรมัน ที่อยู่ทางตอนใต้และได้ รับทราบเส้นทางที่ฮาสดรูบาลตั้งใจจะเดินทัพผ่าน นิโรใช้สถานการณ์ดังกล่าวให้เป็น ประโยชน์ในทันที เขาพยายามหลบลี้ภัยการเฝ้าระวังของฮันนิบาล และเดินทัพอย่าง รวดเร็วพร้อมกับไพร่พลฝีมือเยี่ยม 8,000 นาย เพื่อไปรวมทัพกับกองกำลังที่อยู่ทาง ด้านเหนือการบรรจบกันส่งผลในทันที พี่น้องสคิปิโอได้มาพบกับฮาสดรูบาลด้วยกำลัง ที่เหนือกว่ามาก และได้ทำลายกองทัพของฮาสดรูบาลจนราบคาบฮาสดรูบาลมีอันต้อง จบชีวิตลงในกรรบครั้งนี้ ฮันนิบาลรับทราบข่าวร้ายนี้เป็นครั้งแรกจากการที่ศิระษะของ น้องชายของเขาถูกโยนเข้ามาในค่ายที่พัก ทั้งยังได้รับแจ้งว่า ณ บัดนี้ กรุงโรมได้กลายเป็น นครรัฐที่มีอำนาจมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลกแล้ว อีกทั้งการสู้รบที่เมทอรัสยังได้รับ การยอมรับว่าเป็นการต่อสู้ต้นแรกที่ชี้ขาดผลแพ้ชนะระหว่างนครรัฐทั้งสองอีกด้วย

สถานการณ์ทางทหารซึ่งท้ายที่สุดจบลงด้วยการทำสงครามที่เมทอรัสและชัยชนะ อันงดงามของกรุงโรมอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้ : ในอันที่จะล้มล้างกรุงโรมนั้นจำเป็นอย่าง ยิ่งที่จะต้องโจมตีอิตาลีซึ่งถือเป็นศูนย์กลางอำนาจของโรมทั้งยังจำเป็นต้องทำลายพันธมิตร ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นซึ่งโรมเป็นผู้นำกลุ่มพันธมิตรดังกล่าว นี่คือการเป้าหมาย ในอันที่จะดำเนินไปสู่เป้าหมายเช่นนี้ คาร์เทจจะต้องมีฐานปฏิบัติการที่แข็งแกร่งและมี เส้นทางติดต่อที่มั่นคงปลอดภัย ฐานปฏิบัติการดังกล่าวนั้นถูกจัดตั้งขึ้นที่สเปนด้วยความ

ชาญฉลาดของตระกูลบาร์คาผู้ยิ่งใหญ่ แต่ทว่าเส้นทางติดต่อกลับไม่เคยถูกจัดตั้งขึ้นได้สำเร็จเลยแม้แต่ครั้งเดียว เส้นทางในการติดต่ออาจกระทำได้ 2 เส้นทางด้วยกัน กล่าวคือทางทะเล และอีกทางคือเส้นทางทางบกผ่านไกล เส้นทางแรกถูกสกัดกั้นจากสมุททานุภาพที่กรุงโรมมีอยู่ เส้นทางที่สองเต็มไปด้วยภัยอันตรายนานัปการและท้ายที่สุดแล้วกองทัพโรมันยังเข้ามาขัดขวางด้วยการครอบครองตอนเหนือของสเปน การครอบครองดังกล่าวนี้เกิดขึ้นได้โดยอาศัย สมุททานุภาพที่คาร์เทจไม่เคยคิดจะคุกคามแต่อย่างใด ฉะนั้น เมื่อกล่าวถึงอันนิบาลและฐานที่มั่นของเขาแล้ว โรมครอบครองตำแหน่งที่สำคัญ 2 แห่งด้วยกัน นั่นก็คือ กรุงโรมและตอนเหนือของสเปน เมื่อตำแหน่งทั้งสองนี้มีการเชื่อมโยงเข้ากับแนวคุ่มกันภายในโดยผ่านเส้นทางทางทะเลแล้ว ความช่วยเหลือจึงถูกส่งมาได้อย่างง่ายดายและต่อเนื่อง

หากทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเป็นพื้นที่แห่งแล้งรากับทะเลทราย ซึ่งชาวโรมันยึดครองแนวเทือกเขาในคอร์วิกาและซาร์ดีเนียเอาไว้ได้อย่างเหนียวแน่น รวมถึงฐานที่มั่นสำคัญ ๆ ในทาร์ราโกนา ลีลีเบียม และเมสซิมา ชายฝั่งทะเลของอิตาลีที่อยู่ใกล้กับเจนัว รวมถึงป้อมปราการฝ่ายพันธมิตรที่มาร์เซยส์ (MARSEILLES) และจุดอื่น ๆ หากโรมมีกองทัพขนาดใหญ่ที่แกร่งกล้าพอที่จะเดินทางข้ามทะเลทรายได้ตามใจชอบ ในขณะที่คู่ต่อสู้ของพวกเขาที่กำลังเป็นรองกว่ามาก และจำเป็นต้องเดินทัพอ้อมเพื่อหนีกำลังพล สถานการณ์ทางทหารจะเป็นที่รับรู้ในทันที และคงจะไม่มีคำพูดใดที่มากเกินไปในอันที่จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าและผลกระทบของกองกำลังที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเช่นนั้น นอกจากนี้ แม้ว่ากองกำลังของศัตรูจะเป็นรองมากสักเพียงใด แต่ก็คงเป็นที่รับรู้กันว่ากองกำลังดังกล่าวนั้นอาจจะบุกเข้าไปถึงภายในประเทศหรือก่อการจลาจลในดินแดนที่อีกฝ่ายยึดครองอยู่ หรืออาจจะเผาหมู่บ้าน ทำลายพื้นที่ตามแนวพรมแดนสัก 2 - 3 ไมล์ หรือแม้แต่สกัดกั้นเรือคุ่มกันโดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียใด ๆ กับเส้นทางติดต่อ ฝ่ายที่มีสมุททานุภาพเป็นรองได้ใช้การปฏิบัติการในลักษณะปล้นสะดมเช่นนี้มาทุกยุคทุกสมัย แต่ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม วิธีการดังกล่าวมีอาจเป็นหลักประกันถึงข้อสรุปที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เป็นที่รับรู้กันว่า “ไม่ว่าโรมหรือคาร์เทจมิอาจได้รับการขนานนามว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่แห่งท้องทะเล” เนื่องจาก “ในบางคราว กองเรือของกรุงโรมแล่นไปแถบชายฝั่งทะเลในทวีปอาฟริกา และในบางคราวกองเรือของคาร์เทจได้ปรากฏกายขึ้นที่ชายฝั่งทะเลของอิตาลี” ในกรณีเช่นนี้ กองทัพเรือเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังดังกล่าวบนพื้นที่แห่งแล้งผืนนั้น แต่เนื่องจากกองทัพเรือปฏิบัติการบนสถานที่ที่แปลกเกินกว่าที่นักเขียน

ส่วนใหญ่จะเข้าใจได้ ประกอบกับผู้คนที่มีความแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติจึงไม่มีผู้ใดเห็นความสำคัญของอิทธิพลที่สมุทธานุภาพมีต่อประวัติศาสตร์ในยุคนั้น ๆ หากข้อโต้แย้งข้างต้นฟังดูสมเหตุสมผล คงจะเป็นเรื่องที่น่าตำหนิยิ่งที่จะมองข้ามสมุทธานุภาพว่าไม่ใช่ปัจจัยสำคัญของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับที่เป็นเรื่องไร้สาระที่จะกล่าวอ้างว่าสมุทธานุภาพเป็นอิทธิพลเพียงประการเดียวที่นำมาซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าว

ตัวอย่างที่หนังสือเล่มนี้ยกมาอ้างอิงนั้นนำมาจากช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ซึ่งล้วนแต่ชี้ให้เห็นถึงความสนใจที่แท้จริงของผลงานชิ้นนี้ และคุณลักษณะของบทเรียนที่ประวัติศาสตร์ให้เอาไว้ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นตัวอย่างที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์มากกว่ายุทธวิธี ทั้งยังเกี่ยวข้องกับวิธีในการสู้รบมากกว่าการสู้รบและด้วยเหตุนี้เอง ตัวอย่างทั้งหลายที่นำมาอ้างอิงถึงไว้ ณ ที่นี้จึงทรงคุณค่าอย่างไม่มีวันเสื่อมคลาย ผู้เขียนจะขอหยิบยกคำพูดของโจมินีซึ่งได้กล่าวถึงความเชื่อมโยงเช่นนี้ไว้ว่า : “ข้าพเจ้าบังเอิญไปอยู่ ณ กรุงปารีสในตอนปลายปี ค.ศ.1851 บุคคลผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งได้ถามความคิดเห็นของข้าพเจ้าในประเด็นที่ว่าการพัฒนาใหม่ ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับอาวุธจะเป็นสาเหตุให้วิธีในการทำสงครามเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ข้าพเจ้าตอบไปว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นอาจจะส่งผลต่อรายละเอียดปลีกย่อยในด้านยุทธวิธี แต่ทว่าในด้านยุทธศาสตร์และการผสมผสานอันยิ่งใหญ่ในการทำสงคราม ชัยชนะย่อมเป็นผลมาจากการนำหลักการมาประยุกต์ใช้อันนำมาซึ่งความสำเร็จของนายพลผู้มีชื่อเสียงในทุกยุคทุกสมัย อย่างเช่นอเล็กซานเดอร์ ซีซาร์ เพรเดอริคและนโปเลียน” ในปัจจุบัน การศึกษาดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับกองทัพเรือ สืบเนื่องจากพลังในการเคลื่อนที่ที่มั่นคงและยิ่งใหญ่ของเครื่องจักรไอน้ำสมัยใหม่ แผนการที่คิดว่าดีที่สุดแล้วอาจมีอันต้องล้มเหลวจากอากาศที่แปรปรวนในยุคสมัยของเรือพายและเรือใบ แต่ทว่าความยากลำบากเช่นนี้แทบจะหายไปจนหมดสิ้นแล้ว หลักการที่เป็นตัวชี้ นำการผสมผสานยุทธวิธี ในการสู้รบทางเรือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกยุคทุกสมัย ทั้งยังหาข้อสรุปได้จากประวัติศาสตร์ แต่ความสามารถในอันที่จะนำหลักการดังกล่าวนั้นมาใช้ให้เกิดผลสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงปัจจัยด้านสภาพอากาศนั้นเป็นสิ่งที่เราเพิ่งคิดค้นขึ้นมาได้เมื่อไม่นานมานี้

คำนิยามที่มักจะถูกนำมาใช้กับคำว่า “ยุทธศาสตร์” ทำให้คำ ๆ นี้ถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การผสมผสานทางทหารที่ครอบคลุมการปฏิบัติการเพียงด้านเดียวหรือมากกว่านั้น โดยการปฏิบัติการดังกล่าวอาจจะมึลักษณะเฉพาะเจาะจงหรือจำเป็นต้องพึ่งพซึ่งกันและกันแต่่มักจะถูกพิจารณาว่าเป็นฉากของสงครามที่แท้จริง แม้กระนั้นก็ตาม นักเขียนชาว

ฝรั่งเศสอาจจะพูดไว้อย่างถูกต้องในวันที่ชี้ให้เห็นว่าค่านิยมเช่นนั้นแคบจนเกินไปและไม่อาจครอบคลุมความหมายที่แท้จริงของยุทธศาสตร์ทะเลได้ นักเขียนผู้นี้กล่าวว่า “ค่านิยมนี้แตกต่างไปจากยุทธศาสตร์ทางทหารในแง่ที่ว่ายุทธศาสตร์ทะเลมีความสำคัญในยามสงบเท่า ๆ กับในยามสงคราม อันที่จริงแล้วในยามสงบ ยุทธศาสตร์ทะเลอาจจะได้รับชัยชนะครั้งสำคัญที่สุดโดยการเข้ายึดครองตำแหน่งที่มันที่ตีเยี่ยมไม่ว่าจะด้วยการซื้อหามาหรือจากการทำสนธิสัญญา ซึ่งตำแหน่งเช่นนั้นยากที่จะได้มาไว้ในครอบครองหากอาศัยการทำสงครามเพียงอย่างเดียว ยุทธศาสตร์ทำให้เราเรียนรู้ที่จะตัดทวงโอกาสทั้งหมดในอันที่จะตั้งรกรากอยู่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งตามแนวชายฝั่งทะเลที่ได้เลือกไว้ที่ดีที่สุดแล้ว และแสดงความเป็นเจ้าของซึ่งในตอนแรกดูเหมือนจะไม่จริงจังยั่งยืน ชาวอังกฤษที่อยู่ในยุคสมัยที่อังกฤษครอบครองไซปรัสและอียิปต์ภายในระยะเวลาเพียง 10 ปี ภายใต้อ้อมและเงื่อนไขที่อังกฤษเป็นผู้กำหนดและสามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่เพียงผู้เดียว แต่ก็ยังไม่เป็นหนทางที่นำไปสู่การสละทิ้งซึ่งตำแหน่งที่มันดังกล่าวคงจะเห็นด้วยกับข้อความข้างต้นโดยมีต้องสงสัยเลย **“ยุทธศาสตร์ทะเลมีจุดมุ่งหมายที่แท้จริงอยู่ที่การให้ความช่วยเหลือและการเพิ่มพูน สมูททานุภาพของประเทศหนึ่ง ๆ ในยามสงบเช่นเดียวกับในยามสงคราม”** และด้วยเหตุนี้การศึกษาถึงยุทธศาสตร์ทะเลจึงเป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคนในประเทศ เสรีโดยเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการต่างประเทศและการทหารควรให้ความสนใจและเห็นคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง

สถานการณ์โดยทั่ว ๆ ไปที่สมูททานุภาพส่งผลกระทบต่อความเป็นมหาอำนาจของประเทศหนึ่ง ๆ จะได้มีการพิจารณาต่อไปในผลงานเล่มนี้ หลังจากนั้นเราจะได้ศึกษาถึงประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปที่เป็นมหาอำนาจทางเรือในยุคกลางศตวรรษที่ 17 อันเป็นยุคที่การสำรวจทางประวัติศาสตร์ของเราได้เริ่มต้นขึ้น จากนั้นจึงจะเป็นการบรรยายบทสรุปของประเด็นที่เรากำลังศึกษากันอยู่นี้

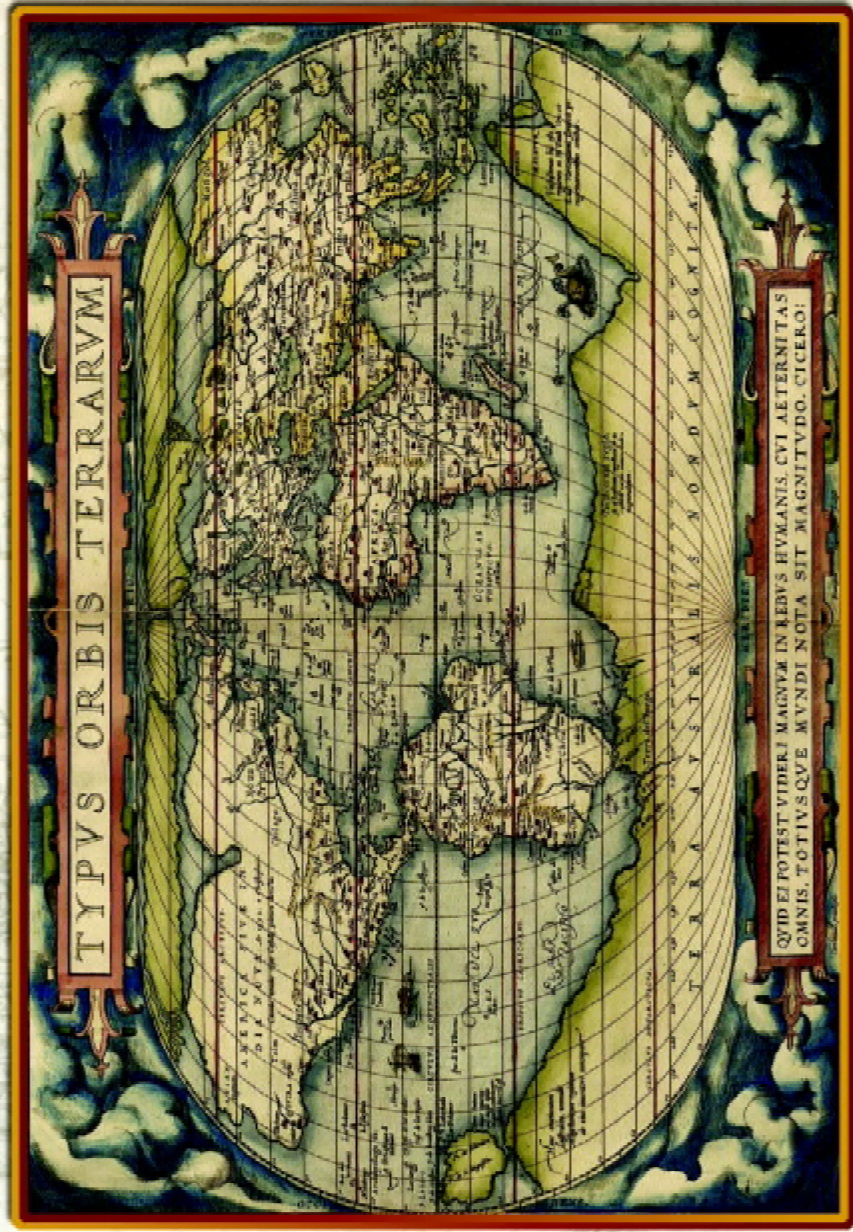

บทที่ 1

องค์ประกอบของสมุทรภาพ

ภาพเหตุการณ์สำคัญ (บทที่ 1)

บทที่ 1

คความสำคัญประการแรกที่เราเห็นได้เด่นชัดที่สุดของสมุทรานาภาพที่มีผลต่อการเมืองและด้านสังคมก็คือการที่ทะเลเป็นเส้นทางขนส่งที่ยิ่งใหญ่ทางหนึ่งหรือเป็นเส้นทางที่ผู้คนทั่วไปต่างใช้สัญจรไปมาจากทุกสารทิศ และผู้ที่เดินทางเป็นประจำต่างรู้ดีว่าตนควรจะเลือกใช้เส้นทางใดในการเดินทางจึงจะเหมาะสมที่สุด เส้นทางดังกล่าวนี้เรียกว่า เส้นทางทางการค้าและด้วยเหตุผลที่ว่าทำไมเส้นทางบางสายจึงมีผู้คนนิยมเลือกใช้เดินทางกันมาก ซึ่งเราจะพบได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ของโลกเรานั่นเอง

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการเดินทางทางทะเลจะมีอันตรายซึ่งผู้เดินทางอาจจะเคยประสบหรือไม่เคยประสบมาก่อนก็ตาม แต่การเดินทางทางทะเลก็ยังนับว่าเป็นเส้นทางที่สะดวกและมีราคาถูกเมื่อเทียบกับการเดินทางทางบก ความยิ่งใหญ่ทางด้านการค้าของฮอลแลนด์ไม่ได้มาจากการขนส่งทางทะเลแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมาจากการเส้นทางทางน้ำที่มีอยู่มากมายหลายเส้นทางที่เอื้ออำนวยให้ฮอลแลนด์มีทางเข้าออกภายในประเทศของตนเองรวมถึงเยอรมนีซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านได้ง่ายและประหยัดอีกด้วย ความได้เปรียบในการเดินทางทางน้ำ เมื่อเทียบกับการเดินทางทางภาคพื้นดินแล้วยังดีกว่าในยุคสมัยที่ถนนหนทางยังมีเพียงไม่กี่สายและอยู่ในสภาพย่ำแย่ที่ยังมีสงครามเกิดขึ้นบ่อยครั้งและสังคมเต็มไปด้วยความยุ่งเหยิงเหมือนเช่นที่เป็นมาเมื่อ 200 ปีก่อน แม้ว่าการเดินทางทางทะเลในสมัยก่อนอาจจะต้องเผชิญกับโจรสลัวร์ร้าย แต่การเดินทางทางทะเลก็ยังปลอดภัยและรวดเร็วกว่าการเดินทางทางบกอยู่ดี นักเขียนชาวดัทช์ในยุคนั้นได้คาดการณ์ถึงโอกาสที่เนเธอร์แลนด์จะเข้าสู่การทำสงครามกับอังกฤษ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเส้นทางทางน้ำของอังกฤษไม่อาจแทรกซึมผ่านเข้าไปในประเทศได้อย่างทั่วถึง ฉะนั้นในเมื่อสภาพถนนหนทางก็ย่ำแย่ สินค้าจากเขตหนึ่งของประเทศที่จะส่งไปยังเขตอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องขนส่งทางทะเล ซึ่งเปิดโอกาสให้ถูกจับกุมได้โดยง่าย หากจะพิจารณาแต่เฉพาะการค้าภายในแล้ว ไม่ปรากฏว่าในปัจจุบันมีอันตรายเช่นนี้อีกต่อไปแล้ว ในยุคสมัยนี้ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่การเสื่อมสลายหรือการสูญหายไปซึ่งการค้าตามแนว

ชายฝั่งทะเลนั้นทำให้เกิดความไม่สะดวก แม้ว่าการเดินทางทางน้ำจะยังคงมีราคาถูก หากเทียบกับการเดินทางทางอื่น อย่างไรก็ตาม ในตอนปลายสมัยสงครามของสหพันธรัฐฝรั่งเศส(FRENCH REPUBLIC) และสงครามของจักรวรรดิครั้งแรก (FIRST EMPIRE) ผู้ที่คุ้นเคยกับประวัติศาสตร์ในยุคนั้นและพอมีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการเดินเรืออยู่บ้างย่อมรู้ว่ามีการกล่าวขานกันถึงเรือคัมกันที่คอยลาดตระเวนอยู่ตามแนวชายฝั่งทะเลของประเทศฝรั่งเศส แม้ว่าในขณะนั้นในทะเลจะคลาดล้าไปด้วยเรือเดินสมุทรของอังกฤษ และมีเส้นทางทางบกที่สามารถผ่านเข้าไปในประเทศได้สะดวกแล้วก็ตาม

อย่างไรก็ดี ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ มากมายในยุคสมัยนี้ การค้าภายในประเทศเป็นเพียงธุรกิจประเภทหนึ่งในบรรดาหลากหลายธุรกิจที่ต้องอาศัยทะเลเป็นหัวใจสำคัญ สินค้าฟุ่มเฟือยและหรรษาจากต่างประเทศจะถูกขนส่งมาที่ท่าเรือไม่ว่าสินค้านั้นจะมากับเรือของประเทศนั้น ๆ หรือมากับเรือต่างประเทศ เมื่อเรือเหล่านั้นเดินทางกลับประเทศของตนก็จะนำสินค้าของประเทศที่ตนไปกลับไปด้วยเป็นการแลกเปลี่ยนกันสินค้าที่นำกลับไปอาจจะเป็นผลไม้ประจำท้องถิ่นหรืองานฝีมือที่ประดิษฐ์ขึ้นจากพลเมืองของประเทศนั้น ๆ แน่่อนว่าทุก ๆ ประเทศย่อมปรารถนาให้เรือจากประเทศของตนเป็นผู้ดำเนินการด้านขนส่ง ด้วยเหตุนี้ เรือที่เดินทางไปมาจะต้องมีท่าเรือที่มั่นคงปลอดภัยเตรียมไว้ให้พร้อมสำหรับการเดินทางกลับมา และหากเป็นไปได้ เรือขนส่งสินค้านั้นจะต้องได้รับการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดจากประเทศของตนตลอดระยะเวลาในการเดินทางด้วย

การให้ความคุ้มครองในช่วงเวลาที่มีการทำสงครามนี้ยังคงครอบคลุมไปถึงการใช้เรือติดอาวุธยุทธโปกรณ์อย่างครบครันอีกด้วย ความจำเป็นที่จะต้องมีการป้องกันเรือจึงมีสาเหตุมาจากความต้องการที่จะรักษาไว้ซึ่งการขนส่งที่มั่นคงและปลอดภัย กองทัพเรือจึงกลายเป็นเพียงการจัดตั้งทางทหารอย่างหนึ่งที่มีขึ้นเพื่อดูแลความปลอดภัยให้กับบรรดาเรือขนส่งสินค้านั้น ยกเว้นในกรณีที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะมีนโยบายที่แข็งกร้าวเนื่องจากในปัจจุบันสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะรุกรานประเทศอื่น และไม่ได้มีการค้าขายทางทะเลต่อไปอีกแล้ว กองทัพเรือจึงไม่มีความจำเป็นสำหรับสหรัฐอเมริกาอีกต่อไป และไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม เมื่อพบว่าการค้าขายทางทะเลจักส่งผลดีให้กับประเทศ ความสนใจในการเดินเรือจึงจะบังเกิดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เป็นไปได้ว่าการสร้างคลองตัดผ่านเข้าไปยังอิสตันบูล (ISHTMAS) ในอเมริกากลางจะมีขึ้นอย่างแน่นอน ความรู้สึกแข็งกร้าวและความต้องการจัดตั้งกองเรือรบจึงเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามเป็นที่

น่าสงสัยว่าประเทศที่แสวงหาสันติสุขต่างก็ไม่ได้มองการณ์ไกล และการมองการณ์ไกลนั้นเองเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมทางทหารที่ถูกต้องเหมาะสมมากที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยปัจจุบัน

เมื่อประเทศใดประเทศหนึ่งพร้อมกับกองทัพเรือทั้งแบบติดอาวุธและไม่ติดอาวุธของประเทศนั้น เคลื่อนกระบวนเรือออกจากชายฝั่งของประเทศนั้น ๆ จะต้องมั่นใจได้ว่าเรือของตนจะต้องมีสถานที่ที่ปลอดภัยเพื่อจอดทำการค้า เพื่อพักพิงและเพื่อเป็นแหล่งเสบียงอาหาร ในปัจจุบันนี้ เราอาจพบท่าเรือที่เราต่างก็ไม่คุ้นเคยหากแต่เต็มไปด้วยมิตรจิตมิตรใจได้ทั่วโลก ซึ่งเราสามารถใช้ท่าเรือเหล่านั้นเป็นที่พักพิงได้ครบเท่าที่สันติสุขยังดำเนินอยู่ ถึงอย่างไรก็ตาม สันติสุขไม่เคยดำรงอยู่อย่างคงทนถาวรแม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่จะรักษาไว้ซึ่งสันติก็ตาม ในอดีตกาล พ่อค้าที่เดินทางค้าขายทางทะเลเพื่อแสวงหาตลาดการค้าในดินแดนใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีผู้ใดเข้าถึงมาก่อนต่างยอมเสี่ยงชีวิตและอิสรภาพของตนเองจากประเทศที่พลเมืองล้วนแล้วแต่ไม่เป็นมิตรและเต็มไปด้วยความเคลือบแคลงสงสัย นอกจากนี้ พวกพ่อค้ายังต้องประสบกับปัญหาความล่าช้าในการรวบรวมสินค้าที่จะขนส่งให้เต็มลำเรือเพื่อให้ได้ผลกำไรสูงสุดในการเดินทางแต่ละเที่ยวอีกด้วย ด้วยเหตุนี้เอง พวกเขาจึงจำเป็นต้องแสวงหาท่าเรือปลายทางมากกว่าหนึ่งแห่งซึ่งพวกเขาสามารถที่จะจอดเรือได้อย่างปลอดภัย พร้อมกันนั้นยังสามารถเก็บรวบรวมสินค้าประจำท้องถิ่นนั้น ๆ ไปได้เรื่อย ๆ ระหว่างที่รอกองทัพเรือจากบ้านเกิดเมืองนอนของตนมารับกลับ เนื่องจากทั้งผลดีและผลเสียต่างก็มีมากเท่าเทียมกันในการเดินทางในยุคต้น ๆ นั้น การจัดตั้งเช่นนี้มีมากขึ้นตามลำดับและยังคงดำเนินต่อไปจนกระทั่งประเทศเหล่านี้กลายเป็นประเทศอาณานิคม ซึ่งการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และความสำเร็กล้วนขึ้นอยู่กับการดำเนินด้านยุทธศาสตร์และนโยบายอันชาญฉลาดของประเทศที่พวกเขาตกเป็นอาณานิคมและได้ก่อสร้างตัวจนกลายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในหน้าประวัติศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์ทางทะเลและประวัติศาสตร์โลกอย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าอาณานิคมทุกอาณานิคมจะมีประวัติความเป็นมาและการเจริญเติบโตตามที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้นแต่เพียงประการเดียว ประเทศอาณานิคมหลาย ๆ ประเทศถือกำเนิดมาอย่างเป็นทางการและด้วยเหตุผลทางการเมือง ล้วน ๆ การสร้างชาติเป็นการกระทำของผู้ครองดินแดนแถบนั้นมากกว่าจะเป็นการกระทำของบุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง หากแต่เหตุผลที่แท้จริงในการขยายอาณานิคมก็คือเพื่อหาเมืองท่าสำหรับทำการค้าและแลกเปลี่ยนสินค้าในกรณีทั้งสองนี้ ประเทศแม่สามารถหาจุดยืนที่มั่นคงในดินแดนอื่นได้

เป็นผลสำเร็จ สามารถแสวงหาช่องทางใหม่ ๆ ในการขายสินค้า และแสวงหาดินแดนใหม่ ๆ ในการขนส่งสินค้าไปขาย พลเมืองต่างก็มีงานทำมากยิ่งขึ้น และท้ายที่สุดประเทศของตน ก็จะมีแต่ความสะอาดสงบสุขและความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์

ความจำเป็นด้านการค้าหาใช้สิ่งสำคัญเสมอไปแม้ว่าเราจะแน่ใจได้ว่าเราจะพบกับความปลอดภัยในจุดหมายปลายทางที่เราเดินทางไปถึงการเดินทางเต็มไปด้วยภัยอันตราย และใช้เวลายาวนาน ทะเลเต็มไปด้วยข้าศึกศัตรู ในยุคที่การแสวงหาอาณานิคมกำลังเฟื่องฟูนั้น การเดินเรือทางทะเลปราศจากกฎหมายใด ๆ คุ่มครอง ซึ่งเป็นความทรงจำที่เราคงจะหลงลืมไปหมดแล้วในสมัยนี้ อีกทั้งในอดีตประเทศที่อยู่ติดทะเลต่าง ๆ ให้ความสำคัญสูง ดั่งนั้นประเทศเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีท่าเทียบเรือตลอดเส้นทางที่พวกเขาเดินเรือไป ตัวอย่างเช่น แหลมกู๊ดโฮป (CAPE OF GOOD HOPE) เซนต์ เฮเลนา (ST. HELENA) มอริเชียส (MAURITIUS) ซึ่งท่าเรือดังกล่าวนี้ไม่ได้มีไว้เพื่อเป้าหมายทางการค้า หากแต่มีไว้เพื่อการตั้งรับในกรณีที่เกิดสงครามขึ้น นอกจากนี้ประเทศที่อยู่ติดทะเลยังปรารถนาที่จะครอบครองฐานทัพเรือที่ibraltar (GIBRALTA) มอลต้า (MALTA) หลุยส์เบิร์ก (LOUISBURG) และปากทางเข้าอ่าวเซนต์ลอว์เรนซ์ (GULF OF ST. LAWRENCE) ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นฐานทัพที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งสิ้น ประเทศอาณานิคมและฐานทัพของประเทศอาณานิคมบางที่ก็มีไว้เพื่อทำการค้า และบางที่ก็มีไว้เพื่อจุดประสงค์ทางการทหาร ฐานทัพเรือจะมีความสำคัญเป็นพิเศษก็ต่อเมื่อมันมีไว้เพื่อจุดประสงค์ทั้งสองอย่างนี้พร้อม ๆ กัน ตัวอย่างเช่น นิวยอร์ค เป็นต้น

ปัจจัยหลักสามประการที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์รวมถึงนโยบายของประเทศที่มีอาณาเขตติดทะเลนั้น ประกอบไปด้วยการผลิตและความจำเป็นในการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน การขนส่งทางเรือซึ่งช่วยให้การแลกเปลี่ยนสินค้ากระทำได้ง่ายยิ่งขึ้น และอาณานิคมที่ช่วยให้การขนส่งทางเรือและการดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปโดยสะดวกและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น นโยบายจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความรู้สึกของผู้คนในสมัยนั้น คุณลักษณะและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนของผู้ปกครองประเทศ หากแต่ประวัติศาสตร์ของประเทศที่อยู่ติดทะเลนั้นถูกกำหนดโดยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของดินแดนในปกครอง จำนวนและลักษณะนิสัยของประชากร ซึ่งรวมเรียกว่าปัจจัยตามธรรมชาติมากกว่าที่จะถูกกำหนดโดยความฉลาดหลักแหลมหรือวิสัยทัศน์ของรัฐบาลคงจะต้องยอมรับว่าการกระทำไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ชาญฉลาดหรือโง่เขลาของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งนั้นมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการสร้างสมุทพยานุภาพของประเทศ

ไม่เพียงแต่ความแข็งแกร่งทางทหารที่จะใช้อำนาจควบคุมทะเลหรือส่วนหนึ่งส่วนใดที่ติดกับทะเลโดยการใช้อาวุธเป็นเครื่องขู่บังคับ หากแต่หมายรวมถึงการทำการค้าและการเดินเรือโดยสันติสุขอีกด้วย

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสมุททานุภาพของประเทศหนึ่ง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
2. ลักษณะรูปร่างขอบฝั่งของประเทศ
3. การขยายอาณาเขตและขอบเขตของดินแดน
4. จำนวนประชากร
5. อุปนิสัยประจำชาติ
6. คุณลักษณะของรัฐบาล

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

เห็นได้ชัดเจนว่าประเทศใดก็ตามที่มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อันถูกต้องเหมาะสมแล้ว ประเทศนั้นจะไม่ถูกจำกัดว่าจะต้องปกป้องประเทศของตนโดยอาศัยทางภาคพื้นดินแต่เพียงอย่างเดียว หรือต้องแสวงหาอาณาเขตทางภาคพื้นดินแล้ว ย่อมถือว่าประเทศดังกล่าวมีความได้เปรียบเมื่อเทียบกับพลเมืองของประเทศที่อยู่ภายในทวีป ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เองที่ทำให้อังกฤษมีความได้เปรียบในความเป็นมหาอำนาจทางทะเลเป็นอันมาก หากเทียบกับฝรั่งเศสและฮอลแลนด์ในยุคเริ่มแรก ฮอลแลนด์ต้องสูญเสียพลังกำลังและเวลาไปเป็นอันมากให้กับการสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับกองทัพและยังต้องคอยทำสงครามอยู่เสมอมาเพื่อดำรงไว้ซึ่งเอกราชของประเทศ ในขณะที่ฝรั่งเศสมีนโยบายที่เปลี่ยนไปมา บ้างก็เป็นนโยบายที่ชาวนุชลาด บ้างก็เป็นนโยบายที่เงิเวลา สลับสับเปลี่ยนกันระหว่างนโยบายทางทะเลไปจนถึงโครงการในการขยายอาณาเขตเข้าไปในทวีปให้มากยิ่งขึ้น ความพยายามทางทหารเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทำให้ฝรั่งเศสต้องสูญเสียความมั่งคั่งของตนในทางกลับกัน หากฝรั่งเศสใช้ประโยชน์จากตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของตนไปในทางที่ชาวนุชลาดมากกว่านี้ ฝรั่งเศสย่อมสร้าง ความมั่งคั่งให้กับประเทศของตนได้ดีกว่าที่เป็นอยู่

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อาจมีส่วนส่งเสริมในการรวมกำลังหรือการกระจายกำลังของกองทัพเรือเป็นอย่างมาก เช่นการที่อังกฤษมีความได้เปรียบเหนือฝรั่งเศส เนื่องจากตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของฝรั่งเศสซึ่งมีอาณาเขตติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและมหาสมุทรแอตแลนติก แม้ว่าเราจะดูเหมือนได้เปรียบอยู่บ้าง แต่หากพิจารณาในภาพรวมแล้วกลับเป็นจุดอ่อนของการทำสงครามทางเรือเป็นอย่างมากยิ่งเช่น กองเรือของฝรั่งเศสที่มาจากทางตะวันออกและทิศตะวันตกจะสามารถมารวมกำลังกันได้ก็ต่อเมื่อแล่นผ่านช่องแคบยิบรอลตาร์ซึ่งมักจะต้องเผชิญกับความเสียหายและบางครั้งอาจจะต้องเผชิญกับความสูญเสียคล้ายกับตำแหน่งที่ตั้งของสหรัฐอเมริกาที่มีมหาสมุทรขนานทั้งสองด้านอาจจะเป็นสาเหตุแห่งความอ่อนแออย่างมากหรือทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเกินไปจนคนค้านับหากมีการทำการค้าทางทะเลทั้งสองฝั่งมหาสมุทร

อังกฤษจำเป็นต้องยอมสูญเสียความได้เปรียบในการรวมกำลังรอบ ๆ ชายฝั่งทะเลของตนเองจากด้วยอังกฤษเป็นประเทศที่มีอาณานิคมมากมาย แต่การเสียสละดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นการกระทำที่ชาญฉลาด เพราะอังกฤษกลับได้มากกว่าเสียของเรือรบของอังกฤษเติบโตไป พร้อม ๆ กับระบบอาณานิคมของอังกฤษเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น การค้าทางทะเลและความมั่งคั่งยังเจริญเติบโต และขยายตัวอย่างรวดเร็ว เสียยิ่งกว่าแต่ก่อน อย่างไรก็ตาม ในช่วงสงครามแห่งการปฏิรูปของสหรัฐอเมริกา (WAR OF THE AMERICAN REVOLUTION) และสงครามของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและจักรวรรดิ (FRENCH REPUBLIC AND EMPIRE) นั้น ได้มีนักเขียนฝรั่งเศสคนหนึ่งกล่าวเอาไว้ว่า “แม้อังกฤษจะมีการพัฒนากองทัพเรือได้อย่างรวดเร็วอันนำมาซึ่งความมั่งคั่งอย่างมหาศาลนั้น อังกฤษกลับต้องเผชิญกับความรู้สึกอับอายขายหน้าในความยากจนของประเทศตนอยู่ดี” ความยิ่งใหญ่ของอังกฤษนั้นเพียงพอที่จะหล่อเลี้ยงตนเองรวมถึงประเทศอาณานิคม ในขณะที่ประเทศที่มีอาณานิคมมากพอ ๆ กัน อย่างเช่นสเปนกลับต้องประสบกับการดูหมิ่นเหยียดหยามและถูกทำร้ายอยู่เนื่อง ๆ อันเนื่องมาจากความอ่อนแอของกองทัพเรือสเปน

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศหนึ่ง ๆ อาจจะไม่เพียงแต่ส่งเสริมการรวมกำลังเพียงอย่างเดียว หากแต่นำมาซึ่งความได้เปรียบในเชิงยุทธศาสตร์ในการมีฐานกำลังที่ดีและตั้งอยู่ในตำแหน่งใจกลางเพื่อเตรียมปฏิบัติการตอบโต้ศัตรูหากมีการรบเกิดขึ้นในอนาคต และนี่เองก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับอังกฤษเช่นกัน นอกจากอังกฤษจะต้องเผชิญหน้ากับฮอลแลนด์และประเทศมหาอำนาจทางตอนเหนือแล้วอังกฤษ

ยังต้องรับมือกับฝรั่งเศสและประเทศที่อยู่บริเวณมหาสมุทรแอตแลนติกอีกด้วย ในยามที่อังกฤษถูกคุกคามจากการฉีกกำลังร่วมกันระหว่างฝรั่งเศสกับประเทศมหาอำนาจทางทะเลในแถบทะเลเหนือและทะเลบอลติคอย่างที่เป็นอยู่บ่อยครั้ง กองทัพเรือของอังกฤษที่อยู่แถบดาวนส์ (DOWNS) และบริเวณช่องแคบรวมไปถึงเมืองเบรสต์ (BREST) สามารถจะเข้ายึดครองตำแหน่งด้านใน และเตรียมพร้อมที่จะเข้าแทรกแซงการฉีกกำลังร่วมกันของฝ่ายศัตรู ซึ่งพยายามจะหาหาช่องทางแล่นเรือผ่านช่องแคบเข้าไปรวมตัวกับฝ่ายพันธมิตรของตน ไม่ว่าศัตรูจะมาจากทิศทางใดก็ตามธรรมชาติได้ให้ท่าเรือที่ดีและชายฝั่งที่ปลอดภัยที่สุดกับอังกฤษในการแล่นเรือเข้ามาเทียบท่า การแล่นเรือผ่านเข้าไปในช่องแคบเคยเป็นปัญหาสำคัญในอดีต แต่ในยุคหลัง ๆ การปรับปรุงท่าเทียบเรือให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นนั้นได้บรรเทาความเสียหายเปรียบต่าง ๆ ที่ฝรั่งเศสต้องเผชิญมานับเป็นเวลานาน ในสมัยที่เรือใบกำลังเป็นที่นิยมนั้น กองทัพเรือของอังกฤษมีฐานทัพอยู่ที่ทอร์เบย์ (TORBAY) และพลีมัธ (PLYMOUTH) อังกฤษวางแผนการไว้ง่าย ๆ ดังนี้ : ในยามที่มีอากาศอบอุ่นลมจะพัดมาจากทิศตะวันออก เรือที่ติดต่อกับชายฝั่งต่างชาติจะสามารถรักษาตำแหน่งได้โดยไม่ยากลำบากนัก แต่ในยามที่ลมพัดกระหน่ำมาอย่างแรงจากทิศตะวันตก เรือที่ทำการค้าเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยเข้าจอดเทียบท่าที่ชายฝั่งของอังกฤษ ซึ่งอังกฤษก็รู้ดีว่ากองทัพเรือฝรั่งเศสไม่อาจแล่นเรือออกไปได้จนกว่าลมจะเปลี่ยนทิศ เท่ากับเป็นการบังคับโดยปริยายว่าเรือของฝรั่งเศสจะต้องจอดคอยอยู่ที่ท่าเรือเช่นนั้นไปพลาง ๆ ก่อน

ข้อได้เปรียบในการมีภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกับศัตรูหรือเป้าหมายในการโจมตีนั้น เป็นรูปแบบการทำสงครามรูปแบบหนึ่งที่รู้จักกันในชื่อว่า “การทำลายทางการค้า” (COMMERCE – DESTROYING) หรือที่ชาวฝรั่งเศสเรียกว่า “GUERRE DE COURSE” การปฏิบัติการทางสงครามเช่นนี้มีขึ้นเพื่อจัดการกับเรือสินค้าที่ไม่มีทางต่อสู้และมักจะเกิดขึ้นกับหมู่เรือขนาดเล็ก ซึ่งมีมีอำนาจในการคุ้มกันตนเองเพียงเล็กน้อย ทั้งยังต้องการที่หลบภัยหรือคอยให้ความช่วยเหลือเรือที่อยู่ใกล้เคียง ที่หลบภัยนี้จะพบได้ในบางพื้นที่ของทะเลที่มีเรือรบของประเทศนั้น ๆ คอยคุ้มกันอยู่ หรืออาจพบได้ในท่าเรือที่อยู่ใกล้เคียง ท่าเรือที่อยู่ใกล้เคียงนี้มีส่วนช่วยสนับสนุนที่สำคัญที่สุดเพราะเรือและท่าเรือจะอยู่ ณ ที่เดียวกันเสมอ และประเทศที่ต้องการทำลายการค้าต่างมีความคุ้นเคยที่จะแล่นเรือไปยังท่าเรือเหล่านี้มากกว่าที่จะแล่นเรือไปเทียบท่าเรือของฝ่ายศัตรู การที่ฝรั่งเศสอยู่ใกล้กับอังกฤษนั้นช่วยให้การทำลายการค้าของอังกฤษเป็นไปได้โดยง่ายตายยิ่งขึ้น

เนื่องจากฝรั่งเศสมีท่าเรืออยู่ในทะเลเหนือ (NORTH SEA) ในช่องแคบและในมหาสมุทรแอตแลนติก เรือของฝรั่งเศสจึงเริ่มต้นแล่นออกจากจุดที่ใกล้เคียงกับจุดศูนย์กลางทางการค้าของอังกฤษไม่ว่าจะเป็นเรือที่กำลังเดินทางเข้ามาค้าขายหรือเรือที่กำลังเดินทางออก ระยะทางระหว่างท่าเรือเหล่านี้จะนำมาซึ่งความเสียเปรียบในการปฏิบัติการทางทหารตามแผนการปกติ หากแต่กลับเป็นข้อได้เปรียบในการปฏิบัติการของแผนสำรองที่ผิดแปลกไปกว่าแผนการตามปกติ เพราะว่าหลักการสำคัญของปฏิบัติการทางทหารตามแผนสำรองก็คือการผนวกกำลัง ในขณะที่การกระจายกำลังเพื่อจุดประสงค์ในการทำลายการค้านั้นถือเป็นแผนการตามปกติอันเป็นหัวใจสำคัญประเทศที่มีเป้าหมายในการทำลายการค้าของประเทศอื่นจะมีเรือของประเทศตนอยู่กระจัดกระจายไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อที่จะจ้องหาโอกาสเหมาะ ๆ ตะครุบเหยื่อให้ได้มากกว่าเดิม ข้อเท็จจริงเช่นนี้อาจเห็นได้จากประวัติศาสตร์ทางเรือเอกชนรายใหญ่ของฝรั่งเศสซึ่งมักจะมีท่าเทียบเรือและสถานที่ปฏิบัติการส่วนใหญ่อยู่ในช่องแคบและทะเลเหนือหรือไม่ก็อาจพบได้ในดินแดนอาณานิคมที่อยู่ห่างไกลออกไป อย่างเช่น กัวเดอลูป (GUADELOUPE) และมาร์ตินิก (MARTINIQUE) ความจำเป็นที่จะต้องเติมเชื้อเพลิงเพิ่มให้กับเรือทำให้เรือในสมัยนี้ต้องพึ่งพาท่าเรือดังกล่าวมากกว่าในสมัยอดีตประชากรของสหรัฐอเมริกาต่างมีความศรัทธาอย่างใหญ่หลวงในการทำสงครามเพื่อต่อต้านการค้าของฝ่ายศัตรู แต่อย่างไรก็ดี เราพึงตระหนักไว้ว่าสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีท่าเรือที่อยู่ใกล้เคียงกับศูนย์กลางทางการค้าของต่างประเทศเลย ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาจึงนำมาซึ่งความเสียเปรียบหากสหรัฐอเมริกาคิดจะมีเป้าหมายในการทำลายการค้าของประเทศอื่น ยกเว้นแต่สหรัฐอเมริกาส่งเรือขีปนาวุธหรือเครื่องบินของฝ่ายพันธมิตรมาทดแทน

นอกเหนือจากความสะดวกในการรุกคืบแล้ว ธรรมชาติยังมีส่วนเอื้ออำนวยให้ประเทศหนึ่ง ๆ มีทางออกไปสู่ทะเลได้โดยง่าย และในขณะเดียวกันประเทศดังกล่าว ยังมีส่วนควบคุมเส้นทางการสัญจรสายสำคัญของโลกอีกด้วย จึงเป็นที่แน่ชัดว่า **คุณประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์นี้มีผลต่อยุทธศาสตร์ของประเทศหนึ่ง ๆ เป็นอันมาก** ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือกรณีของประเทศอังกฤษ การค้าของฮอลแลนด์ สวีเดน รัสเซีย เดนมาร์ก รวมถึงเยอรมนีนั้นจำเป็นต้องผ่านช่องแคบที่อยู่ใกล้กับพรมแดนอังกฤษ ทั้งนี้เป็นเพราะเรือทั้งหลายต่างพากันมาจอดเรียงรายตามแนวชายฝั่งของอังกฤษ ยิ่งไปกว่านี้การค้าทางตอนเหนือยังมีความสัมพันธ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกับความเป็น

มหาอำนาจทางทะเล เนื่องจากเสบียงอาหารของกองทัพเรืออันเป็นคำที่มักจะใช้เรียกกันนั้นส่วนใหญ่แล้วจะมาจากประเทศในแถบทะเลบอลติก

การสูญเสียยิบรอลต์ทำให้สภาพของสเปนคล้ายคลึงกับสภาพการณ์ของอังกฤษ สเปนมีทางออกไปสู่ทะเลทั้งทางมหาสมุทรแอตแลนติกและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน โดยมีเมืองคาดิซ (CADIZ) และเมืองคาร์ตาจีน่า (CARTAGENA) เป็นเมืองท่าอยู่ทั้งสองฝั่ง การเดินทางไปค้าขายกับเมืองเลวองต์ (LEVANT) จะต้องผ่านสเปนเป็นด่านแรก รวมทั้งยังต้องเดินทางข้ามแหลมกู๊ดโฮป (CAPE OF GOOD HOPE) ที่อยู่ไม่ไกลจากสเปนเท่าใดนัก การสูญเสียยิบรอลต์ไปไม่เพียงแต่ทำให้สเปนหมดอำนาจควบคุมบริเวณช่องแคบดังกล่าวนั้น หากแต่ยังเป็นอุปสรรคต่อการมารวมกำลังของกองทัพเรือจากสองฝากฝั่งของมหาสมุทรอีกด้วย

ในปัจจุบันนี้ หากพิจารณาถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของอิตาลี โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยด้านอื่นที่ส่งผลกระทบต่อสมุททานุภาพของอิตาลีแล้ว ดูเหมือนว่าการมีชายฝั่งทะเลที่ทอดยาวและการมีท่าเรือที่เหมาะสมจะช่วยให้อิตาลีมีอิทธิพลในการควบคุมเส้นทางการค้าที่จะไปยังเมืองเลวองต์ (LEVANT) และเมืองอิสตันบูล (ISTH MUS) ในคลองสุเอซ (SUEZ) คำกล่าวเช่นนี้นับว่าเป็นความจริงในบางส่วน และจะเป็นความจริงยิ่งกว่านี้ในกรณีที่อิตาลีมีสิทธิ์ครอบครองหมู่เกาะที่แต่เดิมเคยเป็นของตนมาก่อน แต่เนื่องจากมอลต้า (MALTA) อยู่ในความครอบครองของอังกฤษ และคอร์ซิกา (CORSICA) ในความครอบครองของฝรั่งเศสแล้ว ความได้เปรียบในตำแหน่งที่ตั้งของอิตาลีจึงดูเหมือนไม่มีความหมายทั้งมอลต้าและคอร์ซิกาต่างก็เป็นดินแดนที่อิตาลีปรารถนาจะได้มาไว้ในกำมือ เพราะเกาะทั้งสองนี้มีความคล้ายคลึงกับอิตาลีในแง่ของเฝ้าพันธุ์และสถานการณ์ภายใน ซึ่งนี่ก็เป็นสาเหตุเดียวกับที่ยิบรอลต์เป็นที่ปรารถนาของสเปนอันใดก็ฉันนั้น หากทะเลอะเดรียติก (ADRIATIC) เป็นเส้นทางการค้าสายสำคัญแล้ว ตำแหน่งที่ตั้งของอิตาลีก็คงจะมีอิทธิพลมากกว่าที่เป็นอยู่นี้ จุดอ่อนในที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของอิตาลี ประกอบกับสาเหตุอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสมุททานุภาพของอิตาลี ทำให้น่าสงสัยว่าอิตาลีจะสามารถผงาดขึ้นมายืนอยู่แถวหน้าเทียบเคียงกับประเทศที่มีสมุททานุภาพอื่นๆ ได้หรือไม่

จุดประสงค์ของบทนี้มีใช้การอธิบายที่เย็นเยื่อ หากแต่เป็นความพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่าที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศ ๆ หนึ่งนั้นมีผลกระทบที่สำคัญต่อการค้าขายทางทะเลได้เช่นไร มีข้อสังเกตสองประการที่ควรนำมากล่าวถึงในบทนี้

ข้อสังเกตประการแรกก็คือสถานการณ์น่านน้ำการเป็นสาเหตุที่ทำให้ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์โลก ไม่ว่าจะเป็นในมุมมองด้านการค้าหรือด้านการทหาร เมื่อเทียบกับทะเลอื่น ๆ ที่มีขนาดทัดเทียมกัน ประเทศแล้วประเทศเล่าต่างพยายามเข้าครอบครองดินแดนในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน จวบจนปัจจุบันนี้ ความพยายามดังกล่าวก็ยังคงดำเนินอยู่ ฉะนั้น การศึกษาว่าด้วยปัจจัยที่มีความสำคัญต่อทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนี้ในปัจจุบันสามารถหาข้อยุติได้แล้ว รวมไปถึงอิทธิพลที่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมีต่อด้านการทหารตามแนวชายฝั่งในจุดต่าง ๆ เป็นสิ่งควรค่าแก่การศึกษามากกว่าที่จะไปเสียเวลาศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่น ยิ่งไปกว่านี้ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนับว่ามีความคล้ายคลึงกับทะเลแคริบเบียน (CARIBBEAN SEA) ในหลาย ประการด้วยกัน ความคล้ายคลึงเช่นนี้คงจะใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น ถ้าหากว่าเส้นทางเดินเรือในคลองปานามา (PANAMA CANAL ROUTE) จะถูกสร้างเสร็จสมบูรณ์ การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งได้มีการอธิบายกันอย่างกว้างขวางนั้น จึงถือเป็นบทเริ่มต้นที่เยี่ยมยอดในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทะเลแคริบเบียน ซึ่งทะเลแคริบเบียนนี้มีประวัติความเป็นมาเพียงน้อยนิดหากเทียบกับประวัติของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ข้อสังเกตประการที่สองเกี่ยวข้องกับที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาเมื่อเปรียบเทียบกับคลองในอเมริกากลาง หากมีการสร้างคลองขึ้นคลองหนึ่งและทุกอย่างก็เป็นไปตามที่ผู้สร้างคาดการณ์เอาไว้ ทะเลแคริบเบียนจะเปลี่ยนจากจุดหมายปลายทางและสถานที่ที่มีการสัญจรไปมาซึ่งยังมีอาจทำให้การเดินทางเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์แบบได้ไปเป็นเส้นทางหลักสายสำคัญสายหนึ่งของโลกเลยทีเดียว หากการณ์เป็นดังนี้แล้วการค้าขายจะเกิดขึ้นบริเวณนั้น ชาตินาอานาจในทวีปยุโรปจะให้ความสนใจดินแดนติดชายฝั่งทะเลของเราด้วยความคาดหวังในผลประโยชน์ที่จะได้รับอย่างที่เขาไม่เคยเป็นมาก่อน ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงมีอาจเผชิญต่อความซับซ้อนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างประเทศไปได้เลย ที่ตั้งของสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางนี้จะคล้ายคลึงกับอังกฤษกับช่องแคบและประเทศในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนกับคลองสุเอซ หากจะพิจารณาในแง่ของอิทธิพลและอำนาจควบคุมที่ สหรัฐอเมริกามีต่อเส้นทางดังกล่าวนี้แล้ว เห็นได้อย่างชัดเจนว่าศูนย์กลางของอำนาจภายในประเทศอันเป็นรากฐานที่มั่นคงถาวรนั้นอยู่ในใกล้สหรัฐอเมริกาเมื่อเทียบกับประเทศมหาอำนาจประเทศอื่น ๆ ตำแหน่งในปัจจุบันหรือนับต่อไปจากนี้ไม่ว่าจะอยู่บนเกาะหรือบนแผ่นดินใหญ่ แม้ว่าจะแข็งแกร่ง

สักเพียงใดก็จะเป็นได้เพียงแค่นอกที่อยู่ห่างไกลจากอำนาจของประเทศอื่น ๆ ในขณะที่เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์อันนำมาซึ่งความแข็งแกร่งทางทหารแล้ว ไม่มีชาติใดที่จะเหนือกว่าสหรัฐอเมริกาได้ อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกายังคงมีจุดอ่อนในด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับสงคราม และที่ตั้งของสหรัฐอเมริกาที่อยู่ใกล้กับการแข่งขันกลับปราศจากคุณค่าอันเนื่องมาจากคุณลักษณะของชายฝั่งที่เป็นอ่าว ซึ่งขาดแคลนท่าเรือที่จะช่วยซ่อมแซมเรือรบชั้นเลิศ และหากปราศจากซึ่งเรือรบชั้นเลิศดังกล่าวนี้แล้วประเทศใด ๆ ก็มีโอกาสสร้างทำเป็นว่าตนยังมีอำนาจในการควบคุมท้องทะเลอยู่ได้ในกรณีที่เกิดการทดสอบความเป็นใหญ่ในทะเลแคริบเบียนแล้ว ก็คงจะเห็นได้ชัดเจนนับตั้งแต่ความลึกของเซาท์พาส (SOUTH PASS) ในมิสซิสซิปปี ตำแหน่งที่อยู่ใกล้ของนิวออร์ลีอันส์ และข้อได้เปรียบของหุบเขามิสซิสซิปปีในการเดินทางทางน้ำว่าความพยายามโดยรวมของประเทศจะถูกทุ่มไปที่หุบเขาดังกล่าวนี้ และฐานปฏิบัติการก็คงจะมีการสร้างขึ้น ณ ที่นั่นเป็นการถาวร การป้องกันการเดินทางเข้าไปยังมิสซิสซิปปีประสบกับความยากลำบากที่อาจจะพึงดูแปลกสักหน่อย ในขณะที่ท่าเรือที่ทำการแข่งขันกันอยู่เพียงสองท่าเรือ ซึ่งก็คือ คีย์เวสต์และเพ็นซาโคลา (PENSACOLA) นั้นเป็นน่านน้ำที่ไม่ลึกจนเกินไปและไม่ค่อยมีทรัพยากรของชาติที่มีค่าสักเท่าใดนัก ในอันที่จะตัดทวงผลประโยชน์ในการมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เหนือกว่าได้อย่างเต็มที่ ข้อบกพร่องเหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไข ยิ่งไปกว่านั้น เนื่องจากสหรัฐอเมริกาอยู่ห่างจากอิทธิพลแม้ว่าจะไม่มากแต่ก็ไม่น้อย สหรัฐอเมริกาจึงจำเป็นต้องแสวงหาสถานีในทะเลแคริบเบียนที่เหมาะสมจะเป็นฐานทัพสำรองในการปฏิบัติการซึ่งหากจะพิจารณาถึงข้อได้เปรียบตามธรรมชาติ ความเป็นไปได้ที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ และระยะทางที่ใกล้กับศูนย์กลางของเรื่องที่กำลังเป็นประเด็น ทำให้กองทัพเรือของสหรัฐอเมริกาสถานอยู่ใกล้กับจุดเกิดเหตุได้เหมือนกับศัตรูอื่น เนื่องจากทางเข้าออกของมิสซิสซิปปีได้รับการคุ้มกันอย่างแน่นหนาแล้ว โดยมีปราการด่านหน้าอยู่ภายในท่าเรือ อีกทั้งการติดต่อสื่อสารระหว่างด่านหน้าและฐานทัพมีความมั่นคงเป็นอย่างดีแล้ว ก็เป็นที่แน่นอนว่าสหรัฐอเมริกาซึ่งมีการเตรียมความพร้อมทางทหารที่ดี มีตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสม และมีอำนาจมากมายมหาศาลนั้นจะสามารถสร้างอำนาจอันยิ่งใหญ่ในท้องทะเลได้อย่างแน่นอน

2. ลักษณะรูปร่างของขอบฝั่งของประเทศ

คุณลักษณะเฉพาะของชายฝั่งที่ติดกับอ่าวนั้นจัดอยู่ในหัวข้อของลักษณะของขอบฝั่งของประเทศ ๆ หนึ่งซึ่งหัวข้อลักษณะของขอบฝั่งนี้ถูกจัดไว้เป็นหัวข้อที่สองในบรรดาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมุทรานาภาพ

ชายฝั่งทะเลของประเทศหนึ่ง ๆ ก็คือพรมแดนของประเทศนั้น ๆ นั่นเอง หากพรมแดนดังกล่าวเอื้อต่อการเข้าถึงพื้นที่ที่อยู่ลึกเข้าไปมากยิ่งขึ้นเท่าไร ซึ่งในกรณีนี้หมายถึงทะเล ก็จะมีความเป็นไปได้สูงที่ผู้คนของประเทศดังกล่าวนั้น จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนจากดินแดนอื่น ๆ ของโลก ลองจินตนาการดูว่าหากประเทศ ๆ หนึ่งมีชายฝั่งที่ทอดเหยียดยาว แต่ปราศจากอ่าว ประเทศดังกล่าวก็ไม่อาจทำการค้าทางทะเลด้วยตนเองได้ รวมทั้งไม่อาจมีการขนส่งทางทะเลและไม่อาจจัดตั้งกองทัพเรือได้อีกด้วย นี่เป็นกรณีที่เกิดขึ้นกับเบลเยียมเมื่อครั้งยังเป็นเพียงเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่งของสเปนและฮอลแลนด์ ในปี ค.ศ.1648 ชาวดัตช์บีบบังคับให้ชาวเชลด์ท์ (SCHELDT) ปิดการค้าทางทะเล อันเป็นเงื่อนไขของสนธิสัญญาสันติภาพหลังจากที่ชาวดัตช์ประสบชัยชนะในการทำสงคราม และนี่ก็ถือเป็นกรณีการปิดอ่าวอันท์เวิร์ป (ANTWERP) และย้ายการค้าทางทะเลของเบลเยียมไปที่ฮอลแลนด์แทน ด้วยเหตุนี้ สมุทรานาภาพของชาวดัตช์เชื้อสายสเปน (SPANISH NETHERLANDS) จึงเป็นอันสิ้นสุดลง

ท่าเทียบเรือที่มีอยู่มากมายและกินอาณาเขตลึกเข้าไปนั้นเป็นแหล่งที่มาของความแข็งแกร่งและความมั่งคั่งของประเทศ และเป็นการดียิ่งขึ้นไปอีกหากท่าเรือเหล่านั้นเป็นทางออกของกระแสน้ำที่สามารถใช้เดินเรือได้ ซึ่งช่วยให้การค้าภายในของประเทศนั้น ๆ เป็นไปโดยสะดวกมากยิ่งขึ้น หากแต่กรณีทางน้ำที่ทำให้เข้าถึงภายในประเทศได้โดยง่ายนั้นกลับเป็นสาเหตุให้เกิดข้อเสียเปรียบในยามสงครามหากประเทศนั้นไม่รู้จักปกป้องประเทศของตนให้ดี ในปี ค.ศ.1667 ชาวดัตช์ประสบกับความยากลำบากเล็กน้อยในการแล่นเรือขึ้นไปตามแม่น้ำเทมส์ (THAMES) และทำลายกองทัพเรือของอังกฤษที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงลอนดอน ในอีก 2 – 3 ปีต่อมา ในขณะที่กองทัพเรือของอังกฤษพร้อมกับกองเรือของฝรั่งเศสพยายามที่จะจอดเรือเทียบท่าที่ฮอลแลนด์นั้น พวกเขากลับพบกับอุปสรรคนานัปการที่ขัดขวางไม่ให้อาจจอดเรือตามแนวชายฝั่งได้ รวมทั้งยังต้องเผชิญกับความหิวหยาญของกองทัพเรือฮอลแลนด์อีกด้วย ในปี ค.ศ.1778 ท่าเรือของรัฐนิวเจอร์ซีย์รวมทั้งอำนาจปกครองรอบ ๆ แม่น้ำฮัดสัน (HUDSON RIVER)

คงจะต้องเสียไปให้กับอังกฤษซึ่งกำลังตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ในขณะนั้น หากไม่ใช่เพราะความดั่งเดิมของผู้บัญชาการกองทัพเรือฝรั่งเศส ด้วยอำนาจในการปกครองอาณาเขตดังกล่าว นิวอิงแลนด์สามารถกลับมาติดต่อกับนิวยอร์ก นิวเจอร์ซีย์ และเพนซิลเวเนียได้อย่างสะดวกและปลอดภัยอีกครั้งหนึ่ง และเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเช่นนี้ซึ่งเกิดขึ้นหนึ่งปีหลังจากวิกฤติการณ์ที่เบอร์กอญ์ (BURGOYNE) น่าจะเป็นต้นเหตุที่ทำให้อังกฤษตกลงทำสนธิสัญญาสันติภาพเสียตั้งแต่ในช่วงแรก ๆ รัฐมิชิซิปปีปีเป็นแหล่งขุมกำลังและความมั่งคั่งที่มีคุณค่ามหาศาลของสหรัฐอเมริกา หากแต่การขาดกำลังคุ้มกันที่เข้มแข็งบริเวณช่องทางเข้าออก และการมีแม่น้ำสายย่อย ๆ หลายสายที่สามารถไหลผ่านเข้าไปภายในรัฐได้นั้น กลับเป็นจุดอ่อนและต้นเหตุแห่งความหายนะให้กับบรรดารัฐพันธมิตรทางตอนใต้ และท้ายที่สุดในปี ค.ศ.1814 การเข้ายึดครองเซสซาพีก (CHESAPEAKE) และการสลายของรัฐวอชิงตันได้ให้บทเรียนที่น่าจดจำเกี่ยวกับอันตรายที่มาจากทางทะเล หากไม่รู้จักหาวิธีป้องกันไม่ให้ศัตรูใช้เส้นทางทางน้ำเข้าถึงภายในประเทศได้โดยง่าย บทเรียนดังกล่าวนี้ยังคงอยู่ในความทรงจำของหลายต่อหลายคน แต่ก็ดูเหมือนว่าบางทีเราก็คอาจหลงลืมอดีตเหล่านี้ไปหากมองถึงแต่เพียงการป้องกันตามแนวชายฝั่งที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ยิ่งไปกว่านั้นเราไม่ควรคิดว่าปัจจัยต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์และรายละเอียดในการโจมตีและการตั้งรับอาจจะมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดในทุกวันนี้ เจกเซนในสมัยอดีต หากแต่ปัจจัยที่สำคัญต่าง ๆ ยังคงมีอยู่เช่นเดิม

ในช่วงก่อนหน้าและระหว่างสงครามสมัยพระเจ้านโปเลียน (NAPOLEONIC WARS) นั้น ฝรั่งเศสไม่มีท่าเรือทางด้านตะวันออกของเมืองเบรสต์ อังกฤษจะได้เปรียบมากมายสักเพียงใดเมื่อลองพิจารณาว่าอังกฤษมีคลังอาวุธใหญ่ถึงสองแห่งอยู่ใกล้เคียงกับบริเวณดังกล่าว ซึ่งก็คือคลังอาวุธที่เมืองพลิมัท (PLYMOUTH) และเมืองพอร์ตสมัท (PORTSMOUTH) นอกเหนือไปจากการมีท่าเรืออื่น ๆ ที่ใช้ในการหลบภัยและเป็นแหล่งเสบียงอาหาร ขัอบกพร่องในลักษณะทางกายภาพเช่นนี้ได้รับการบรรเทาเบาบางลงไปได้ด้วยการสร้างท่าเรือขึ้นที่เมืองเซอร์เบิร์ค (CHERBOURG)

นอกเหนือไปจากเส้นขอบชายฝั่งซึ่งช่วยให้เข้าถึงทะเลได้โดยง่ายแล้วยังมีปัจจัยทางกายภาพของขอบฝั่งอีกหลายปัจจัยที่ชักนำผู้คนไปสู่ท้องทะเลหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ใช้เส้นทางทางทะเล แม้ว่าฝรั่งเศสจะไม่มีฐานทัพสำหรับจอดเรือรบในช่องแคบ แต่ฝรั่งเศสกลับมีท่าเทียบเรือชั้นเยี่ยมอยู่บริเวณช่องแคบ ในมหาสมุทรรวมไปถึงในแถบ

ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนอีกด้วย ซึ่งทำเรือเหล่านี้ต่างก็มีตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ในการค้าขายกับต่างประเทศ นอกจากนี้ ฝรั่งเศสยังมีทางออกไปสู่ม่านน้ำใหญ่สายสำคัญๆ ที่ช่วยเกื้อหนุนการเดินทางเข้ามาค้าขายยังในประเทศ แต่เมื่อริเชอลิเยอ (RICHELIEU) ได้ประกาศยุติสงครามกลางเมือง ชาวฝรั่งเศสไม่ได้รับรู้ถึงกระตือรือร้นหรือสนใจที่จะทำการค้าทางทะเลเช่นชาวอังกฤษและชาวดัตช์ เหตุผลประการสำคัญอาจจะสืบเนื่องมาจากปัจจัยทางกายภาพที่เอื้ออำนวยให้ฝรั่งเศสเป็นดินแดนที่น่าอยู่อาศัยมีสภาพภูมิอากาศกำลังดี ทำให้สามารถเพาะปลูกพืชผลได้มากเกินความต้องการของพลเมืองในทางตรงกันข้าม อังกฤษได้รับสิ่งที่มีธรรมชาติเอื้ออำนวยมาแต่เพียงน้อยนิด และไม่สามารถปลูกพืชผลเพื่อการส่งออกได้มากเท่าที่ควร ความปรารถนาหลากหลายประการของชาวอังกฤษ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างไม่หยุดหย่อนและปัจจัยนานับประการที่เอื้อประโยชน์ต่อการค้าขายทางทะเลทำให้ชาวอังกฤษเดินทางไปค้าขายยังต่างประเทศและ ณ ที่นั่นเองที่พวกเขาได้ค้นพบผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์และนำมาซึ่งความมั่งคั่งมากกว่าแผ่นดินเกิดของตนเอง ความปรารถนาอย่างแรงกล้าและสติปัญญาที่ชาวอังกฤษมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม ผลักดันให้พวกเขากลายเป็นพ่อค้าและนักล่าอาณานิคม ซึ่งต่อมาก็ได้กลายเป็นผู้ผลิตสินค้า การขนส่งทางเรือเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างสินค้าและประเทศอาณานิคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ฉะนั้น อำนาจทางทะเลของอังกฤษจึงทวีมากยิ่งขึ้น ถ้าหากอังกฤษถูกดึงดูดให้เข้าไปทำการค้าทางทะเลแล้ว ฮอลแลนด์เป็นประเทศที่ถูกบีบบังคับให้ต้องค้าขายทางทะเล หากปราศจากการค้าทางทะเลแล้ว อังกฤษอาจจะอ่อนกำลังลงไปบ้าง แต่ฮอลแลนด์จะถึงกับดับสูญลงไปเลย ในช่วงที่ฮอลแลนด์เจริญถึงขีดสุดและเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งในการเมืองยุโรป เจ้าหน้าที่ชาวฮอลแลนด์ผู้มีความสามารถคนหนึ่งประมาณการว่าผืนแผ่นดินของฮอลแลนด์รองรับพลเมืองได้เพียงหนึ่งในแปดส่วนเท่านั้น ในสมัยนั้นฮอลแลนด์มีผลผลิตเป็นจำนวนมากและเป็นผลผลิตที่สำคัญ ๆ ทั้งสิ้น แต่ผลผลิตที่มีอยู่มากมายนั้นเติบโตช้ากว่าความสนใจที่ชาวฮอลแลนด์มีต่อการเดินเรือ ความแห้งแล้งของผืนดินรวมถึงการที่พลเมืองอาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลทำให้พวกเขาหันไปยึดอาชีพประมงในตอนแรก ต่อมาได้มีการคิดค้นกระบวนการนอมริกษาปลา ซึ่งช่วยให้ชาวดัตช์มีปลาเพียงพอทั้งสำหรับการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ และนี่เองเป็นจุดเริ่มต้นของความร่ำรวยของฮอลแลนด์ ด้วยเหตุนี้ชาวดัตช์จึงกลายเป็นพวกพ่อค้าในเวลาเดียวกับที่ชาวอิตาลีเริ่มที่จะเสื่อมอำนาจสืบเนื่องจากแรงกดดันจากพวกเติร์กและการค้นพบเส้นทางใหม่ในการเดินทางรอบแหลมกู๊ดโฮป

ชาวดัทช์จึงเข้ามาสืบทอดการค้าอันยิ่งใหญ่กับเมืองเลอวองต์แทนที่ชาวอิตาเลียน เนื่องด้วยฮอลแลนด์มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการค้าขาย เพราะมีอาณาเขตเชื่อมต่อกับทั้งทะเลบอลติก ฝรั่งเศส ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รวมไปถึงทางออกของแม่น้ำหลายสายในเยอรมัน ฮอลแลนด์จึงมีชัยการค้าของยุโรปไว้ได้เกือบทั้งหมด ข้าวสาลีและผลิตภัณฑ์ทางทะเลของบอลติก การค้าของสเปนและอาณานิคมของสเปนในดินแดนที่เรียกกันว่า “โลกใหม่” (NEW WORLD) สินค้าไวน์จากฝรั่งเศส ซึ่งมีการค้าตามแถบชายฝั่งทะเลของฝรั่งเศสนั้นถูกขนส่งด้วยกองเรือของดัทช์มากกว่า 200 ปีแล้ว การค้าส่วนใหญ่ของอังกฤษในสมัยนั้นยังอาศัยเรือของชาวดัทช์เป็นส่วนใหญ่ คงจะไม่เกินเลยมากนักหากจะกล่าวถึงความมั่งคั่งทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติของฮอลแลนด์ทั้งสิ้น ไม่มีสิ่งใดที่สามารถเติบโตจากความว่างเปล่าได้ ความเป็นจริงก็คือสภาพแวดล้อมต่างหากที่บีบบังคับให้ชาวดัทช์ต้องเดินทางออกสู่ทะเล และเนื่องจากความเชี่ยวชาญในการประมงรวมถึงความยิ่งใหญ่ของกองทัพเรือที่มีกำเนิดจากการขยายตัวทางการค้าและจิตวิญญาณของการสำรวจที่เกิดขึ้นภายหลังจากการค้นพบอเมริกา และเส้นทางเดินเรือรอบ ๆ แหลม ถึงแม้ว่าจะมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมด้วย หากแต่ความมั่งคั่งของฮอลแลนด์มาจากความเป็นมหาอำนาจทางทะเลอันมีป่อเกิดมาจากความอึดคึดและความแห้งแล้งของผืนแผ่นดิน อาหาร เสื้อผ้า วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ไม้และป่านที่พวกเขานำมาใช้ต่อเรือ (ซึ่งชาวดัทช์ได้สร้างเรือมากเท่า ๆ กับประเทศอื่นในทวีปยุโรปรวมกันเลยทีเดียว) ล้วนแล้วแต่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เมื่อสงครามกับอังกฤษอันนำมาซึ่งหายนะได้ปะทุขึ้นในปี ค.ศ.1653 และ 1654 และกินเวลายาวนานกว่า 18 เดือน ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือของฮอลแลนด์มีอันต้องหยุดชะงักลงไปด้วย จนมีคำกล่าวว่า “แหล่งรายได้สำคัญที่หล่อเลี้ยงความมั่งคั่งของประเทศ กล่าวคือ การประมงและการค้าแทบจะดับสูญลงไปเลย ร้านค้าต่างพากันปิดกิจการ ผู้คนปราศจากงานทำ ซุยเดอร์ ซี (ZUYDER ZEE) กลายเป็นป่าที่เต็มไปด้วยซากเสากระโดงเรือ ประเทศเต็มไปด้วยขอทาน หน้ำขึ้นรกเต็มท้องถนน บ้านเรือนกว่า 1,500 หลังในอัมสเตอร์ดัมปราศจากคนอยู่อาศัย” มีเพียงสันติสุขเท่านั้นที่ช่วยไม่ให้อำนาจของดัทช์ล่มสลายไปกว่านี้

ผลลัพธ์ที่น่าเศร้าใจเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของประเทศที่ต้องพึ่งพิงแหล่งผลิตวัตถุดิบจากภายนอกประเทศเพื่อมาเลี้ยงปากท้องตนเอง กรณีที่เกิดขึ้นกับฮอลแลนด์เช่นนี้มีความคล้ายคลึงกับสิ่งที่สหราชอาณาจักรกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน และก็ดูเหมือนว่าฮอลแลนด์จะเป็นตัวอย่างของการทำนายนาคตที่แม่นยำตัวอย่างหนึ่งเลยทีเดียว

แม้ว่าพวกเขาจะไม่ค่อยให้เกียรติประเทศของตนสักเท่าใดที่พยายามพำเรือนพวกเขามาเนิ่นนานแล้วว่าหากต้องการรักษาไว้ซึ่งความมั่งคั่งของประเทศ พวกเขาจะต้องคงไว้ซึ่งอำนาจในต่างประเทศ มนุษย์เราอาจรู้สึกไม่พึงพอใจ หากปราศจากสิทธิเสรีภาพทางการเมือง แต่เราคงจะลำบากยิ่งกว่าหากปราศจากอาหารมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ชาวอเมริกันให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในกรณีของฝรั่งเศสและปรารถนาที่จะจำลองผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับประเทศของตน เนื่องจากสหรัฐอเมริกาพิจารณาว่าฝรั่งเศสเป็นชาติที่มีสมุททานุภาพเนื่องจากฝรั่งเศสมีอาณาเขตกว้างใหญ่และแผ่นดินก็อุดมสมบูรณ์ในยุคแรก ๆ บรรพบุรุษของชาวฝรั่งเศสถือครองที่ดินที่ทอดยาวไปตามชายฝั่งทะเลเพียงผืนเล็ก ๆ เท่านั้น พื้นที่บางส่วนมีความอุดมสมบูรณ์แม้ว่าจะยังไม่ถูกพัฒนาสักเท่าไร เนื่องจากอยู่ติดกับท่าเรือมากมายและพื้นที่ทำการประมงที่มีปลาชุกชุม ปัจจัยทางกายภาพเหล่านี้ผนวกกับความรักที่ชาวฝรั่งเศสมีต่อท้องทะเล พวกเขาจึงพยายามรักษาไว้ซึ่งแนวโน้มและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความเป็นมหาอำนาจทางทะเล อาณานิคมดั้งเดิมเกือบทั้งหมดล้วนอยู่ติดทะเลหรือไม่ก็ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายสำคัญ ๆ การส่งออกและการนำเข้าสินค้าจำเป็นการที่ชายฝั่งเพียงชายฝั่งเดียว ความสนใจในท้องทะเลและการเห็นคุณค่าว่าทะเลมีผลดีเช่นไรกับสภาพชีวิตโดยรวมของพวกเขาเกิดขึ้นได้โดยง่ายและในวงกว้าง นอกจากนี้ การที่พวกเขามีความกระตือรือร้นในการต่อเรือจนไม่ค่อยสนใจที่จะลงทุนด้านอื่นมากเท่าใดนักยิ่งทำให้ธุรกิจเดินเรือเฟื่องฟูและทำกำไรได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น เรามีอาจทราบได้ว่าเหตุใดในปัจจุบันสถานการณ์เช่นนี้จึงเปลี่ยนแปลงไป ศูนย์กลางของอำนาจทั้งหมดไม่ได้อยู่ที่ทะเลอีกต่อไป งานเขียนและหนังสือพิมพ์หลายฉบับต่างบรรยายถึงภาพความเจริญก้าวหน้า ความร่ำรวยภายในตัวเมือง ตามเมืองใหญ่ผู้คนต่างสรรหาการลงทุนที่พวกเขาคิดว่าคุ้มค่าที่สุด เปิดโอกาสที่ดีให้กับบรรดาผู้ใช้แรงงานตามแนวพรมแดนต่าง ไร้ผู้คนอยู่อาศัยและขาดเสถียรภาพในการปกครอง รวมไปถึงบริเวณอ่าวและชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก มหาสมุทรแอตแลนติกและหุบเขาบริเวณรัฐมิสซิสซิปปีตอนกลาง หากวันหนึ่งมาถึงเมื่อการเดินทางเรือกลับมามีบทบาทและให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุดอีกครั้งหนึ่ง เมื่อประเทศที่มีพรมแดนติดกับมหาสมุทรทั้งสามเช่นนี้ค้นพบว่าตนเองไม่เพียงแต่มีกำลังทหารที่อ่อนแอ หากแต่ยังขาดประสิทธิภาพในการเดินเรือระหว่างประเทศอีกด้วย ประเทศเหล่านั้นก็อาจจะผนึกกำลังเพื่อช่วยกันวางรากฐานที่มั่นคงในการเป็นมหาอำนาจทางทะเลให้กลับคืนสู่ความยิ่งใหญ่ได้อีกครั้งหนึ่ง

ในบรรดาประเทศที่มีลักษณะรูปร่างขอบฝั่งของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นอาจเห็นได้จากกรณีของอิตาลี ซึ่งลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรเหยียดยาว มีเทือกเขาทอดเป็นแนวยาวอยู่ตรงกลางกั้นแบ่งประเทศออกเป็นสองฝั่งแคบ ๆ และยังมีถนนที่เชื่อมต่อต่อระหว่างท่าเรือต่าง ๆ อีกด้วย มีเพียงอำนาจในการควบคุมทะเลที่ติดขาดแน่นอนเท่านั้นที่สามารถรักษาไว้ซึ่งการเดินทางติดต่อระหว่างส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เพราะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะรู้ว่าศัตรูจะบุกเข้ามาจากทิศทางใด อย่างไรก็ตามก็ดี เนื่องจากมีกองกำลังทางเรือที่มากพอตั้งมั่นเป็นศูนย์กลางอยู่ จึงอาจจะพอมีหวังที่จะโจมตีเรือรบที่เป็นเสมือนฐานทัพและศูนย์กลางในการติดต่อ ก่อนที่ความเสียหายจะลุกลามใหญ่โตไปมากกว่านั้น คาบสมุทรแคบ ๆ ที่ทอดตัวเหยียดยาวในฟลอริดาโดยมีคีย์ เวสต์ (KEY WEST) ตั้งอยู่ที่ปลายสุดทำให้ดูเหมือนว่าฟลอริดามีลักษณะรูปร่างของขอบฝั่งที่ใกล้เคียงกับอิตาลี แม้ว่าฟลอริดาจะมีประชากรเบาบางกว่าก็ตาม หากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้วดูเหมือนว่าอิตาลีและฟลอริดาจะมีความคล้ายคลึงกันในบางส่วน แต่ก็เป็นไปได้ว่าหากหากสำคัญในการรบทางทะเลเกิดขึ้นที่อ่าวเม็กซิโก (GULF OF MEXICO) การเดินทางติดต่อทางภาคพื้นดินไปยังส่วนปลายสุดของคาบสมุทรจะกลายเป็นเรื่องสำคัญขึ้นมาทันทีและอาจเป็นการเปิดโอกาสให้ถูกโจมตีได้โดยง่าย

ทะเลไม่เพียงแต่เป็นพรมแดนหรืออยู่ล้อมรอบประเทศเท่านั้น แต่ยังแบ่งแยกประเทศออกเป็นสองส่วนหรือมากกว่านั้น อำนาจในการควบคุมทะเลบริเวณดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นที่ปรารถนา แต่ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งยวด ปัจจัยทางกายภาพเช่นนี้อาจจะเป็นบ่อเกิดและความแข็งแกร่งของความเป็นมหาอำนาจทางทะเล หรือไม่ก็ทำให้ประเทศไร้ซึ่งอำนาจ สถานการณ์ดังกล่าวนี้เห็นได้จากประเทศอิตาลีในปัจจุบันรวมไปถึงหมู่เกาะซาร์ดิเนีย (SARDINIA) และซิซิลี ด้วยเหตุที่อิตาลียังเป็นประเทศเกิดใหม่และยังมีสถานการณ์ทางการเงินไม่มั่นคง ทำให้อิตาลีทุ่มเทพลังกำลังและกระตือรือร้นที่จะสร้างกองทัพเรือขึ้นมา นอกจากนี้ยังได้มีผู้โต้แย้งว่าเนื่องจากอิตาลีมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่กว่าของฝ่ายศัตรู อิตาลีน่าจะตั้งฐานที่มั่นบนเกาะมากกว่าบนแผ่นดินใหญ่ เนื่องจากความไม่ปลอดภัยในการเดินทางติดต่อภายในคาบสมุทรตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจะเป็นตัวขัดขวางกองทัพข้าศึกที่ถูกล้อมรอบไปด้วยพลเมืองที่รวมตัวกันต่อต้านอย่างรุนแรงและภัยอันตรายจากท้องทะเล

ทะเลไอริช (THE IRISH SEA) ที่แบ่งแยกหมู่เกาะอังกฤษคู่คล้ายกับอ่าวหรือปากแม่น้ำมากกว่าจะเป็นการแบ่งแยกอย่างแท้จริง แต่ประวัติศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นถึง

อันตรายจากการแบ่งแยกดังกล่าวนี้ให้เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่สหราชอาณาจักร ในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (LOUIS XIV) กองทัพเรือฝรั่งเศสมีขนาดใหญ่เกือบจะเท่ากับกองทัพเรือของอังกฤษและดัตช์รวมกัน ปัญหาสลับซับซ้อนได้ทวีความรุนแรงถึงขีดสุดในไอร์แลนด์ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ทั้งหมดอยู่ภายใต้การควบคุมของพลเมืองท้องถิ่นและชาวฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ทะเลไอริชดูเหมือนจะเป็นอันตรายสำหรับอังกฤษ เพราะเป็นจุดอ่อนในการเดินทางติดต่อของพวกเขามากกว่าที่จะเป็นความได้เปรียบสำหรับฝรั่งเศส ฝรั่งเศสไม่ได้เสี่ยงที่จะแล่นเรือของพวกเขาไปยังเส้นทางแคบ ๆ เส้นนี้และการเดินทางที่มุ่งหน้าไปยังแผ่นดินใหญ่นั้นจะเข้าไปตามท่าเรือที่อยู่ทางทิศตะวันตกและทิศใต้ในช่วงเวลาดังกล่าว กองทัพเรือของฝรั่งเศสถูกส่งเข้าไปทางชายฝั่งตอนใต้ของอังกฤษ และได้ปราบปรามฝ่ายพันธมิตรจนย่อยยับ ในขณะเดียวกันเรือรบอีก 25 ลำได้ถูกส่งไปยังช่องแคบเซนต์จอร์จ (ST.GEORGE'S CHANNEL) เพื่อขัดขวางเส้นทางคมนาคมของอังกฤษ ทำให้กองทัพอังกฤษในไอร์แลนด์ตกอยู่ในสภาวะการฉ้อฉลร้ายและอยู่ท่ามกลางผู้คนที่ยึดมั่นแล้วแต่เป็นปรปักษ์ หากแต่อังกฤษกลับมามีพลอดภัยได้อีกครั้งสืบเนื่องจากการทำสงครามที่บอยน์ (BOYNE) และการหลบหนีของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 (JAMES II) การเคลื่อนไหวขัดขวางการคมนาคมของศัตรูนั้นนับว่าเป็นกลยุทธ์ที่คัญอย่างหนึ่งและนำมาซึ่งภัยอันตรายต่ออังกฤษในปัจจุบันเช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นในปี ค.ศ.1690

ในยุคเดียวกันนี้เอง สเปนต้องประสบกับบทเรียนที่ยังคงตราตรึงอยู่ในความทรงจำของพวกเขาตราตรึงจนทุกวันนี้ จุดอ่อนสืบเนื่องจากการแบ่งแยกดินแดนส่วนต่าง ๆ ของสเปนไม่ได้เชื่อมต่อกันด้วยอำนาจทางทะเลที่แข็งแกร่ง อย่างไรก็ตาม สเปนยังคงครอบครองดินแดนอันนำมาซึ่งความยิ่งใหญ่ในอดีตของประเทศไว้ได้ อันได้แก่ เนเธอร์แลนด์ (ปัจจุบันคือเบลเยียม) ซิสลีและดินแดนในครอบครองของอิตาลีบางส่วน ซึ่งยังไม่รวมถึงอาณานิคมอันกว้างใหญ่ไพศาลของสเปนที่อยู่ในดินแดนโลกใหม่ แม้กระนั้นความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของสเปนก็ตกต่ำถึงขนาดที่ชาวฮอลแลนด์ในสมัยนั้นกล่าวอ้างว่า “ตามแนวชายฝั่งทะเลของสเปนเต็มไปด้วยเรือของชาวดัตช์ นับตั้งแต่มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพในปี ค.ศ.1648 เรือและนักเดินเรือของสเปนมีอยู่น้อยเสียจนต้องว่าจ้างเรือของดัตช์ให้แล่นไปยังหมู่เกาะอินดีส์ ทั้งที่ก่อนหน้านี้สเปนจะระมัดระวังเป็นอันมากที่จะไม่ให้ชาวต่างชาติมีโอกาสเดินทางไปยังดินแดนบริเวณดังกล่าว” ชาวดัตช์ผู้นี้ยังกล่าวต่อไปอีกว่า “หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเปรียบเสมือนปากท้องของสเปน (เพราะรายได้ทั้งหมดของสเปนมาจากหมู่เกาะดังกล่าวนี้) จะต้องรวมอยู่กับสเปนโดยอาศัยอำนาจทางทะเล

รวมทั้งเนเปิลส์และเนเธอร์แลนด์มีอาจทำการอื่นใดได้นอกจากการเดินเรือ เป็นเวลาเกือบครึ่งศตวรรษก่อนหน้านั้นที่ซัลลี (SULLY) ขุนนางคนสำคัญของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 (HENRY IV) ได้บรรยายถึงสเปนไว้ว่า “เป็นหนึ่งในบรรดาประเทศที่มีแขนขาที่แข็งแรง หากแต่หัวใจกลับอ่อนโรยและปราศจากเรี่ยวแรงอย่างไม่มีวันฟื้นกลับมาแข็งแกร่งได้อีก” ในสมัยนั้น กองทัพเรือของสเปนไม่เพียงแต่ประสบกับความหายนะแต่ยังถูกทำลายลงอย่างราบคาบ สเปนไม่เพียงแต่ประสบกับความอับยศอดสู หากแต่ยังอยู่ในช่วงตกต่ำถึงขีดสุด หากจะสรุปโดยย่อแล้วผลที่ตามมาคือการเดินเรือของสเปนถูกทำลายจนหมดสิ้น ผู้ผลิตต่างได้รับความเสียหายจนต้องยกเลิกกิจการไปพร้อม ๆ กับการเดินเรือแทนที่รัฐบาลสเปนจะอาศัยการเกื้อหนุนจากการค้าและการประกอบอุตสาหกรรมที่มีผลประโยชน์ที่ดี ซึ่งอาจจะช่วยทำให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตการณ์อันเลวร้ายไปได้บ้าง แต่รัฐบาลสเปนกลับไปพึ่งพาเรือสมบัติจากอเมริกาที่ขึ้นเงินมาครวละเล็ก ๆ น้อย ๆ และมักจะถูกสกัดกั้นจากเรือของฝ่ายศัตรูอยู่บ่อยครั้ง การสูญเสียเรือใบขนาดใหญ่กว่า 6 ลำ ไปมากกว่าหนึ่งครั้งทำให้การเดินเรือของสเปนหยุดชะงักลงไปนานนับปี ในขณะที่สงครามในเนเธอร์แลนด์ยังคงดำเนินต่อไปนั้น พวกดัตช์ที่มีอำนาจควบคุมท้องทะเลได้บีบบังคับให้สเปนส่งไพร่พลเดินทางทางบกแทนที่จะเป็นทางทะเล ซึ่งเป็นการเดินทางที่กินระยะเวลายาวนานและต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ยิ่งไปกว่านั้นสเปนยังมีข้อตกลงร่วมกันกับเนเธอร์แลนด์ซึ่งอาจจะฟังดูแปลกมากสำหรับแนวความคิดสมัยใหม่ ข้อตกลงดังกล่าวก็คือสินค้าที่สเปนต้องการใช้ในการอุปโภคบริโภคจะถูกขนส่งมาทางเรือของชาวดัตช์ และสเปนก็จะให้สินค้าของตนที่เป็นความต้องการของดัตช์เป็นการแลกเปลี่ยน ในสหรัฐอเมริกา ชาวสเปนปกป้องตัวเองอย่างดีที่สุดด้วยการเป็นช่างก่อสร้างโดยปราศจากความช่วยเหลือจากประเทศแม่ ส่วนในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ชาวสเปนหลบเลี่ยงการถูกเหยียดหยามและการถูกทำร้ายด้วยการวางตนเป็นกลางกับพวกดัตช์ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวฝรั่งเศสและอังกฤษยังไม่เริ่มช่วงชิงความเป็นใหญ่ในบริเวณนั้น นอกจากนี้เนเธอร์แลนด์ เนเปิล์ ชิซิลี มินอร์ก้า (MINORCA) ฮาวานา (HAVANA) มานิลลา (MANILA) และจาไมก้า ถูกปิดกั้นไม่ให้เดินทางเข้าไปทำการค้ากับสเปน โดยสรุปแล้วแม้ว่าการไร้ประสิทธิภาพของกองทัพเรือสเปนอาจจะเป็นเพียงอาการบ่งบอกถึงความเสื่อมสลายโดยรวมของประเทศ แต่มันยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จุดสเปนให้ดำดิ่งลงไปสู่เหวลึก ตราบจนทุกวันนี้สเปนก็ยังไม่อาจผงาดขึ้นมาได้อีกเลย

สหรัฐอเมริกาไม่มีดินแดนในครอบครองที่อยู่ห่างไกลออกไปอื่นใดอีก นอกเสียจากอลาสก้า ซึ่งมีอาจเข้าถึงได้โดยทางบก เส้นขอบนอกที่เป็นตัวกำหนดขอบเขตของอลาสก้านั้นนำมาซึ่งจุดอ่อนบางประการ และส่วนสำคัญต่าง ๆ ตามแนวชายแดนจะสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย หากเข้าถึงโดยอาศัยทางน้ำจะเป็นเส้นทางที่ประหยัด และหากต้องการความรวดเร็วจะต้องอาศัยเส้นทางรถไฟ มหาสมุทรแปซิฟิกซึ่งเป็นแนวชายแดนที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุดนั้นอยู่ห่างไกลมากจากอันตรายที่อาจได้รับจากศัตรูตัวฉกาจ ทรพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เกินกว่าความต้องการในขณะนั้น เราสามารถที่จะดำเนินชีวิตอย่างสุขสงบได้อย่างไม่มีวันจบสิ้น ณ “มุมส่วนตัวเล็ก ๆ ของเรา” หากจะหยิบยกคำพูดที่นายทหารชาวฝรั่งเศสท่านหนึ่งได้เคยกล่าวกับผู้เขียนไว้ อย่างไรก็ตามก็ดี หากมุมส่วนตัวเล็ก ๆ ดังกล่าวถูกรุกรานจากเส้นทางการค้าเส้นทางใหม่ที่จะผ่านไป ยังเมืองอิสตันบูล สหรัฐอเมริกาก็คงจะได้ประจักษ์แจ้งว่าตนได้ละทิ้งผลประโยชน์ที่ควรจะเป็นกรรมสิทธิ์อันชอบธรรมของตนไว้ ซึ่งก็คือ ทะเล นั้นเอง

3. การขยายอาณาเขตและขอบเขตของดินแดน

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของประเทศหนึ่ง ๆ เพื่อก้าวขึ้นมาเป็นประเทศที่มีสมุททานุภาพซึ่งไม่ได้หมายรวมถึงพลเมืองที่อาศัยอยู่ในประเทศดังกล่าวก็คือ การขยายอาณาเขต และขอบเขตของดินแดนหัวข้อนี้จะมีกรกล่าวถึงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับหัวข้ออื่น ๆ

หากจะพิจารณาถึงการพัฒนสมุททานุภาพแล้ว **ไม่ได้เป็นเรื่องของจำนวนตารางไมล์ของประเทศ ๆ หนึ่ง แต่เป็นความยาวของแนวชายฝั่งและลักษณะของท่าเรือมากกว่าจะต้องนำมาประกอบการพิจารณา** ถ้าหากประเทศใด ๆ มีปัจจัยทางกายภาพและสภาพภูมิศาสตร์ที่คล้ายคลึงกันแล้ว ความยาวของชายฝั่งจะเป็นตัวบ่งชี้จุดแข็งและจุดอ่อนไม่ว่าจะมีจำนวนประชากรมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม ประเทศเปรียบได้กับป้อมปราการ กองทหารที่มีหน้าที่คุ้มกันป้อมจะต้องมีส่วนเท่ากับความยาวของกำแพงที่อยู่ล้อมรอบป้อมปราการนั้น ตัวอย่างที่เป็นที่รู้จักกันดีก็คือสงครามแบ่งแยกดินแดนในสหรัฐอเมริกา (AMERICAN WAR OF SECESSION) หากฝ่ายใดมีพลเมืองมากเท่า ๆ กับที่พวกเขาชอบทำสงครามและมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่เทียบเท่ากับที่มีทรพยากรอื่น ๆ แล้ว อาณาบริเวณขนาดใหญ่แถบชายฝั่งทะเลและทางออกไปสู่ทะเลที่มีอยู่มากมายนั้นก็คงจะเป็นองค์ประกอบที่นำมาซึ่งความแข็งแกร่งอย่างใหญ่หลวง

พลเมืองสหรัฐอเมริกาพร้อมทั้งคณะรัฐบาลในสมัยนั้นต่างภาคภูมิใจที่สามารถปกป้องอาณาเขตตามแนวชายฝั่งทะเลตอนใต้ไว้ได้ทั้งหมด อันนับเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่อันหนึ่ง แต่ชัยชนะ เช่นนี้ก็คงจะไม่เกิดขึ้นหากพลเมืองฝ่ายใต้มีจำนวนมากกว่านี้และมีความสามารถในการเดินเรือ สิ่งที่เราเห็นได้จากกรณีนี้ไม่ใช่การสกัดกั้นดังกล่าวยังคงดำเนินอยู่ต่อไปได้เช่นไร หากแต่การสกัดกั้นดังกล่าวยังคงเป็นไปได้อย่างแน่นอนว่าพลเมืองต่างก็ไม่คุ้นเคยกับท้องทะเล ช้ำยังมีจำนวนประชากรเพียงน้อยนิดอีกด้วย ผู้ที่ยังคงจดจำได้ว่าการขัดขวางในครั้งนั้นดำเนินอยู่ได้เช่นไร และเรือประเภทใดที่นำมาใช้ปิดล้อมในระหว่างการทำสงครามก็คงจะตระหนักดีว่าแผนการต่าง ๆ จะไม่อาจกระทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ถึงแม้ว่าจะมีกองทัพเรือที่สมบูรณ์แบบก็ตาม เรือของสหรัฐอเมริกาที่กระจายอยู่ตามชายฝั่งและปราศจากความช่วยเหลือใด ๆ ยังคงรักษาตำแหน่งของตนไว้ได้ไม่ว่าจะอยู่เพียงลำเดียวหรืออยู่เป็นหมู่เรือขนาดเล็ก ท่ามกลางเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภาคพื้นดินกับทางน้ำที่เอื้อประโยชน์ในการป้องกันเรือของศัตรู โดยอาศัยเส้นทางคมนาคมทางน้ำ นั่นก็คือ อ่าวที่ทอดตัวเหยียดยาวพร้อมทั้งบ่อมปรการที่แข็งแกร่งตามจุดต่าง ๆ ซึ่งเรือของศัตรูมักจะใช้เป็นทีหลบหนียามถูกไล่ล่า หรือใช้เป็นกำบังเพื่อขอรับการคุ้มกัน หากมีกองทัพเรือจากฝ่ายใดที่จะได้ประโยชน์จากความได้เปรียบเช่นนี้หรือได้ประโยชน์จากการที่เรือของสหรัฐอเมริกาอยู่กระจายอยู่กระจัดกระจายเต็มไปหมด สหรัฐอเมริกาก็คงจะไม่กระจายกำลังกองทัพเรือของตนเช่นนั้น และการถูกบีบบังคับให้ฝึกกำลังกองเรือของตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการส่งกำลังไปช่วยเหลือ วิธีการที่ได้ผลดีแต่ดูเหมือนไร้ประโยชน์นั้นจะช่วยเปิดทางให้กับการทำการค้าในขณะที่ชายฝั่งตอนใต้อาจจะเป็แหล่งชุมก้าล้งที่แข็งแกร่งได้เนื่องจากมีอาณาบริเวณยาวเหยียดและมีทางเข้าออกไปสู่ทะเลจำนวนมาก แต่ด้วยคุณลักษณะเช่นนี้นั้นเองที่เป็นบ่อเกิดแห่งภัยอันตรายต่าง ๆ เรือเล้าขานที่ยิ่งใหญ่เกี่ยวกับการเฉลิมฉลองการเปิดรัฐมิสซิปปีเป็นการบรรยายภาพที่เห็นเด่นชัดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบริเวณตอนใต้อย่างไม่หยุดหย่อน เรือรบต่างพากันแล่นเข้ามายึดครองพื้นที่ทุกตารางนิ้วที่มีพรมแดนติดกับทะเล กระแสน้ำที่พัดพาเอาความมั่งคั่งและนำมาซึ่งการค้าที่เฟื่องฟูกลับกลายมาเป็นศัตรูตัวฉกาจสำหรับบรรดารัฐที่ถอนตัวออกจากการเป็นพันธมิตร ความสิ้นหวัง ความรู้สึกไม่มั่นคงและภาวะชะงักงันต่างเข้าครอบงำดินแดนที่ครั้งหนึ่งเคยมีแต่ความสงบสุข ไม่ปรากฏว่ามีครั้งใดเลยที่ความเป็นมหาอำนาจทางทะเลจะมีบทบาทสำคัญในการชี้ขาดโชคชะตาของประเทศใดประเทศหนึ่งได้มากเท่ากับครั้งนี้ ประวัติศาสตร์โลกได้เปลี่ยนแปลงไปสืบเนื่องจากการ

ดำรงอยู่ของชาติที่ยิ่งใหญ่ชาติหนึ่งในทวีปอเมริกาเหนือ แทนที่จะมาจากการชิงดีชิงเด่นกันระหว่างรัฐต่าง ๆ แม้ว่าชาวอเมริกันจะรู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งในยุคที่พวกเขาเจริญรุ่งเรืองอันเป็นผลมาจากอำนาจที่เหนือกว่าในท้องทะเลแล้วก็ตาม แต่ชาวอเมริกันที่ตระหนักถึงข้อเท็จจริงย่อมไม่ลืมนึกด้วยว่าแท้จริงแล้วทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกาไม่เพียงแต่ปราศจากกองทัพเรือเท่านั้น หากแต่ยังปราศจากผู้ที่สันทัดในการเดินเรือยิ่งไปกว่านั้นอัตราส่วนของประชากรที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้ยังมีสัดส่วนน้อยกว่าอาณาเขตของชายฝั่งที่พวกเขาจำเป็นต้องคอยปกป้องคุ้มครองเอาไว้ให้ถึงที่สุดอีกด้วย

4. จำนวนประชากร

หลังจากพิจารณาถึงปัจจัยทางธรรมชาติของประเทศหนึ่ง ๆ แล้ว เราควรพิจารณาถึงคุณลักษณะของประชากรที่อาศัยอยู่ในประเทศนั้น ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมุททานุภาพด้วยเช่นกัน และสิ่งที่จะต้องกล่าวถึงเป็นประการแรกก็คือจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในประเทศนั้น เนื่องจากปัจจัยนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นที่ของดินแดนในปกครองที่ได้อธิบายไปก่อนหน้านี้ เคยมีคำกล่าวที่ว่าในแง่ของขนาดแล้วมันไม่ใช่เป็นเพียงแต่จำนวนตารางไมล์เท่านั้น หากแต่ยังหมายรวมถึงอาณาเขตและลักษณะของชายฝั่งทะเลที่จะต้องนำมาพิจารณาคบคู่กันไปด้วย ฉะนั้นในประเด็นที่เกี่ยวกับประชากรแล้วจึงไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่ว่าจำนวนประชากรทั้งหมด แต่หมายถึงจำนวนประชากรที่พร้อมออกสู่ทะเล หรืออย่างน้อยก็พร้อมที่จะไปทำงานบนเรือ และสร้างอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการเดินเรือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบกัน

ตัวอย่างเช่น ภายหลังจากสงครามที่เกิดขึ้นหลังจากการปฏิวัติฝรั่งเศส ประชากรของฝรั่งเศสมีจำนวนมากกว่าประชากรของอังกฤษอยู่มาก แต่หากพิจารณาในด้านสมุททานุภาพ การค้าโดยสันติวิธีรวมถึงประสิทธิภาพทางทหารแล้ว ฝรั่งเศสกลับเป็นรองอังกฤษอยู่มาก ในประเด็นที่ว่าด้วยประสิทธิภาพทางทหารนี้มีความโดดเด่นมากกว่าประเด็นอื่น เพราะหากเราพิจารณาในด้านความพร้อมในการรับมือกับสงครามแล้ว ฝรั่งเศสดูเหมือนจะได้เปรียบแต่ฝรั่งเศสกลับไม่อาจรักษาความได้เปรียบข้อนี้เอาไว้ได้ ดังนั้นเมื่อสงครามปะทุขึ้นในปี ค.ศ. 1778 ฝรั่งเศสสามารถที่จะจัดหาเรือที่พร้อมปฏิบัติการจำนวน 50 ลำ ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ในทางตรงกันข้าม อังกฤษกลับประสบปัญหาในการจัดเตรียมเรือพร้อมรบ 40 ลำ เพื่อป้องกันประเทศตนเอง ด้วยเหตุที่อังกฤษกระจาย

กองทัพเรือของตนออกไปยังที่ต่าง ๆ ทั่วโลกเพื่อตรึงกำลังและรักษาไว้ซึ่งความแข็งแกร่งทางทะเลของตน แต่ในปี ค.ศ.1782 อังกฤษมีเรือประจำการหรือเรือพร้อมปฏิบัติการถึง 120 ลำ ในขณะที่ฝรั่งเศสไม่เคยมีเกิน 71 ลำ ในตอนปลายปี ค.ศ.1840 เมื่ออังกฤษและฝรั่งเศสจวนเจียนจะรบกันที่เมืองเลอวองตันนั้น นายทหารฝรั่งเศสที่ประสบความสำเร็จมากผู้หนึ่งได้กล่าวเียนยอถึงความมีประสิทธิภาพสูงของกองทัพเรือฝรั่งเศส รวมทั้งคุณสมบัติอันโดดเด่นของนายพลที่บัญชาการกองทัพเรือ และยังแสดงความมั่นใจว่าฝรั่งเศสจะประสบชัยชนะอย่างแน่นอนหากเผชิญหน้ากับข้าศึกที่มีฝีมือทัดเทียมกัน นายทหารผู้นี้ยังคงกล่าวต่อไปอีกว่า “นอกเหนือไปจากกองเรือ 21 ลำนี้แล้ว เราไม่มีเรือสำรองเอาไว้เลย ไม่มีแม้แต่เรือสักลำเดียวที่พร้อมปฏิบัติการภายในเวลา 6 เดือน” และนี่ก็เป็นสาเหตุมาจากการขาดแคลนเรือและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ครบครันซึ่งทั้งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งยวด นายทหารผู้นี้ยังกล่าวเสริมว่า “เรือประจำการของเราต่างถูกใช้งานอย่างหนักจากสิ่งทีพวกเขาเป็นผู้กระทำ (ซึ่งก็คือการให้เรือเข้าประจำการ 21 ลำ) เสียจนกระทั่งลูกเรือไม่ได้รับการผ่อนคลายจากการทำงาน และลูกเรือแต่ละคนล้วนแล้วแต่ประจำการอยู่บนเรือมายาวนานกว่าสามปีติดต่อกัน”

ความขัดแย้งเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในสิ่งที่เรียกว่า “อำนาจในการดำรงอยู่” (STAYING POWER) หรือ “กองกำลังสำรอง” (RESERVE FORCE) ซึ่งหากมองอย่างผิวเผินแล้วอาจจะฟังดูไม่สำคัญแต่อันที่จริงแล้วเป็นสิ่งทีสำคัญมากเนื่องจากเรือที่ลอยลำอยู่นั้นนอกเหนือไปจากลูกเรือแล้วยังต้องใช้ผู้คนเป็นจำนวนมากในการทำงานช่างต่าง ๆ ทีเชื้อประโยชน์ต่อการสร้างและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ทีเกี่ยวกับเรือหรือความจำเป็นด้านอื่นทีเกี่ยวข้องกับน้ำและงานฝีมือหลากหลายประเภท ความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเช่นนี้ได้สร้างความถนัดในเชิงทะเลมาตั้งแต่ต้นโดยไม่ต้องสงสัยเลยมีเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ ทีชี้ให้เห็นถึงความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวนี้ในมุมมองของนักเดินเรือชาวอังกฤษทีมีชื่อเสียงผู้หนึ่ง ซึ่งก็คือ เซอร์ เอ็ดเวิร์ด เพลลิว (SIR EDWARD PELLEW) เมื่อสงครามก่อตัวขึ้นในปี ค.ศ.1793 ได้เกิดการขาดแคลนนักเดินเรือซึ่งถือว่เป็นเหตุการณ์ปกติ เซอร์ เอ็ดเวิร์ด รู้สึกทีกระตือรือร้นเป็นอย่างยิ่งทีจะออกเรือ แต่เขาไม่อาจหาลูกเรือทีมีความชำนาญในการทำงานบนเรือได้ เขาสั่งการให้ลูกน้องจัดหาคอนงานจากเหมืองแร่คอร์นิช (CORNISH MINERS) โดยให้เหตุผลว่คอนงานเหล่านี้ น่าจะปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตการทำงานในทะเลได้ในเวลาไม่นานนัก ผลทีได้แสดงให้เห็นถึงความเฉียบแหลมของเซอร์ เอ็ดเวิร์ด เพราะการทีจะหลบเลี่ยง

ไม่ให้เกิดความล่าช้า เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ไชคตีสามารถยึดเรือรบลำแรกได้อย่างง่ายดาย ในการรบแค่เพียงครั้งแรก หากแต่สิ่งที่น่าจดจำไว้เป็นบทเรียนก็คือถึงแม้ว่า เซอร์ เอ็ดเวิร์ด จะยึดเรือได้เพียงสองสัปดาห์หลังจากเข้าประจำการ ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามใช้เวลา เกือบปีนั้น ความสูญเสียของทั้งสองฝ่ายกลับใกล้เคียงกันอย่างน่าอัศจรรย์

อย่างไรก็ดี กองกำลังสำรองเช่นนี้แทบจะไม่หลงเหลือให้เป็นที่ประจักษ์อีกแล้ว ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเรือและอาวุธยุทธโปกรณ์สมัยใหม่ต้องใช้เวลายาวนานในการฝึกอบรม และเนื่องจากประเทศต่าง ๆ ในสมัยนี้ต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา อำนาจทางทหารของตนโดยเฉพาะยามสงคราม ในอันที่จะโจมตีศัตรูได้อย่างรวดเร็ว จนพวกเขาไม่ทันตั้งตัวหรือสามารถตอบโต้ได้อย่างทันท่วงที คำกล่าวที่ฟังคุ่นหูก็คือ ไม่มีเวลาพอที่จะตั้งรับการโจมตีได้ทุกตารางนิ้วของแผ่นดิน การโจมตีจะเกิดขึ้นกับกองทัพ ที่มีระบบและหากกองทัพนั้นเป็นฝ่ายปราชัย ความมั่นคงของโครงสร้างต่าง ๆ ของ ประเทศที่ถูกโจมตีก็คงจะเปล่าประโยชน์ หากพิจารณาตามคำกล่าวนี้ก็คงจะมีส่วน ถูกต้องอยู่บ้างและอาจก็เป็นจริงโดยเสมอมาแม้ว่าจะไม่จริงเท่ากับสมัยปัจจุบันก็ตาม เมื่อกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ของสองประเทศเข้าปะทะกัน หากกองทัพเรือของประเทศ หนึ่งถูกทำลายลงจนย่อยยับ ในขณะที่กองทัพเรืออีกฝ่ายหนึ่งหนึ่งยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ และพร้อมที่จะปฏิบัติการต่อไปได้ หากเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในสมัยนี้เราคงไม่อาจ คาดหวังว่ากองทัพเรือที่ถูกทำลายนั้นจะสามารถฟื้นตัวได้ทันท่วงทีสำหรับการทำสงคราม และผลลัพธ์ก็คงจะกลายเป็นความหายนะถ้าหากประเทศนั้น ๆ อาศัยกองทัพเรือและ อำนาจทางทะเลเป็นเพียงหนทางเดียวในการอยู่รอด การโจมตีที่ตราฟัลการ์ (TRAFALGAR) จะเป็นการโจมตีที่รุนแรงสำหรับอังกฤษเมื่อเปรียบเทียบกับฝรั่งเศสหาก พิจารณาว่ากองทัพเรืออังกฤษเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้อังกฤษเป็นประเทศมหาอำนาจ ตราฟัลการ์สำหรับอังกฤษเปรียบได้กับออสเตอร์ลิซ (AUSTERLITZ) สำหรับออสเตรีย และเจนา (JENA) สำหรับปรัสเซีย (PRUSSIA) จักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่จะถูกพิชิตให้พ่ายแพ้ อย่างราบคาบด้วยการทำลายล้างของกองกำลังทางทหาร ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ว่าเป็นเป้าหมาย ที่นโปเลียน (NAPOLEON) ชื่นชอบเป็นอย่างยิ่ง

แต่การคำนึงถึงแต่เพียงหายนะในอดีตที่ผิดแผกไปจากปกติเช่นนี้สะสมเหตุผล หรือที่จะประเมินค่ากองกำลังสำรองต่ำถึงเพียงนี้ โดยยึดถือเพียงแต่จำนวนคนที่ เหมาะสมกับชีวิตการเป็นทหารบางรูปแบบ การโจมตีที่เพ็งกล่าวถึงนั้นเกิดขึ้นจากฝีมือ ของบุคคลที่มีสติปัญญาล้ำเลิศ ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ อีกทั้งยังมีความรัก

ต่อพวกฟองและศักดิ์ศรีของตนเป็นอย่างยิ่ง และการโจมตีครั้งดังกล่าวยังมีจุดมุ่งหมายในอันที่จะก่อความฝ่ายตรงข้ามที่อ่อนแอกว่าและเคยปราชัยมาก่อนหน้านั้นแล้ว การโจมตีที่ออสเตอร์ริชเกิดขึ้นหลังการโจมตีเมืองอูม (ULM) ได้ไม่นาน ซึ่งในครั้งนั้นชาวออสเตรียกว่า 30,000 คน ยอมวางอาวุธโดยปราศจากการสู้รบ การรบในครั้งนี่จึงถือว่าออสเตรียเป็นฝ่ายปราชัยในขณะที่ฝรั่งเศสได้รับชัยชนะ การโจมตีที่ทราฟัลการ์เกิดขึ้นตามหลังการปฏิบัติการทางทหารที่ประสบกับความล้มเหลวมาโดยตลอด และหากมองย้อนไปในอดีตให้นานกว่านี้อีกก็คือความทรงจำที่ชาวสเปนมีต่อเหตุการณ์ที่เซนต์ วินเซนต์ (ST.VINCENT) และความทรงจำที่ชาวฝรั่งเศสมีต่อลุ่มแม่น้ำไนส์ในการเข้าร่วมกับกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตร ยกเว้นไว้ก็แต่การโจมตีที่เมืองเจนา การล้มล้างเซนต์นี้ไม่ได้นำมาซึ่งชัยชนะเพียงแค่ครั้งเดียว หากแต่เป็นการโค่นล้มจนสิ้นซาก สำหรับการสู้รบที่เมืองเจนาแล้ว มันมีความแตกต่างในด้านจำนวนประชากร อาวุธยุทโธปกรณ์และการเตรียมความพร้อมทั่ว ๆ ไปสำหรับการทำสงครามซึ่งทำให้เราไม่อาจชี้ชัดลงไปได้ว่าผลลัพธ์จากชัยชนะเพียงแค่ครั้งเดียวนั้นจะเป็นเช่นไร

ปัจจุบันนี้ อังกฤษได้ชื่อว่าเป็นชาติที่มีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก แม้ว่าในสมัยนี้การเดินทางเรือจะหันมาใช้ไอน้ำและเหล็กแทนแล้วก็ตาม แต่อังกฤษยังคงรักษาความเป็นเลิศไว้ได้เช่นในสมัยที่มีแต่เพียงใบเรือและไม้ ฝรั่งเศสและอังกฤษต่างก็เป็นประเทศมหาอำนาจที่มีกองทัพเรือขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งได้กลายเป็นคำถามต่อมาว่าแล้วประเทศใดที่มีอำนาจมากกว่ากัน แต่อย่างไรก็ตาม กองทัพเรือของประเทศทั้งสองนี้ต่างถูกวิจารณ์ว่ามีความแข็งแกร่งทัดเทียมกันในด้านอาวุธยุทโธปกรณ์สำหรับการทำสงครามทางเรือ หากมีการสู้รบเกิดขึ้นเราจะสามารถสนับสนุนได้หรือไม่ว่าความแตกต่างของจำนวนทหารหรือการเตรียมความพร้อมอาจจะจะเป็นเหตุที่ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องพ่ายแพ้จากการรบเพียงแค่ครั้งเดียว หากไม่ใช่เช่นนั้นแล้วกองกำลังสำรองก็เริ่มจะมีบทบาทสำคัญขึ้นมา สิ่งสำคัญประการแรกก็คือกองกำลังที่พร้อมปฏิบัติการ สิ่งสำคัญรองลงมาคือ กองกำลังของประชากรที่พร้อมทำงานในเรือ ความชำนาญทางด้านเทคนิคและความมั่งคั่ง ดูเหมือนเราจะหลงลืมไปว่าความเป็นผู้นำในด้านจักรกลของอังกฤษทำให้พวกเขามีความเชี่ยวชาญในด้านนี้เป็นอย่างสูง พวกเขาสามารถใช้อุปกรณ์สมัยใหม่ได้อย่างชำนาญขึ้นานานเพียงแค่ระยะเวลาสั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ เมื่อการค้าและอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากสงคราม ลูกเรือและช่างกลที่มีจำนวนมากเกินความต้องการก็จะหันไปทำงานในเรือรบแทน

คำถามทั้งมวลสืบเนื่องจากคุณค่าของกองกำลังสำรองไม่ว่าจะพัฒนาแล้วหรือยังไม่พัฒนาก็ตามถูกรวมมาเป็นคำถามเดียวที่ว่า : ปัจจัยในการทำสงครามในสมัยปัจจุบันนี้อาจทำให้ประเทศใดประเทศหนึ่งในสองประเทศที่เป็นปรปักษ์และมีความแข็งแกร่งทัดเทียมกันถูกพิชิตลงได้ในการรบเพียงแค่อครั้งเดียวจริงหรือไม่ การรบทางทะเลมีโอกาสให้คำตอบได้ ชัยชนะอย่างขาดลอยที่ปรัสเซียมีต่อออสเตรียและเยอรมนีมีต่อฝรั่งเศสนั้นดูเหมือนจะเป็นชัยชนะของประเทศที่แข็งแกร่งกว่าที่มีต่อประเทศที่อ่อนแอกว่ามาก ไม่ว่าความอ่อนแอเหล่านั้นจะมีสาเหตุมาจากปัจจัยตามธรรมชาติหรือมาจากความไร้ประสิทธิภาพก็ตาม ความล่าช้าที่เกิดขึ้นที่เพลฟนา (PLEVNA) มีผลกระทบเช่นไรต่อการมีชัยในการรบ หากตุรกีมีกองกำลังหนุนที่สามารถเรียกมาปฏิบัติการได้อย่างทันท่วงที

หากกาลเวลาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำสงครามเหมือนกับที่ทั่วโลกยอมรับแล้ว ก็คงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศที่ไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในการทำศึก และมีประชาชนซึ่งก็เหมือนกับประชาชนที่มีอิสรภาพโดยทั่ว ๆ ไปร่วมมือกันคัดค้านการใช้จ่ายเพื่อก่อตั้งกองทัพขนาดใหญ่เพื่อที่ว่ากองทัพจะมีความแข็งแกร่งพอที่จะต่อกรกับศัตรู หากกองกำลังทางบกและทางเรือที่มีอยู่แต่เดิมแข็งแกร่งพอที่จะต้านทานเข้าศึกไว้ได้แม้ในยามที่ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ประเทศนั้น ๆ ก็สามารถอาศัยทรัพยากรธรรมชาติและ ความแข็งแกร่งในด้านต่าง ๆ ก็จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในทันที อาทิเช่น จำนวนพลเมือง ความมั่งคั่ง และประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน ในทางตรงกันข้าม หากประเทศนั้นมีกองกำลังที่ถูกโจมตีย่อยยับได้ในเวลาอันรวดเร็ว ความยิ่งใหญ่ในอำนาจตามธรรมชาติ ก็มีโอกาสช่วยประเทศนั้นให้รอดพ้นจากสถานการณ์อันน่าอัปยศไปได้ และก็มีอาจรับประกันได้ว่าประเทศดังกล่าวจะสามารถกลับมาสะสมความแค้นที่มีต่อศัตรูได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม เรื่องราวเช่นนี้เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในสมรภูมิลึก ๆ : “หากประเทศ ๆ นั้นสามารถต้านทานศัตรูไว้ได้นานกว่าที่เป็นอยู่ ประเทศนั้นก็คงจะอยู่รอดปลอดภัย” เช่นเดียวกับในยามเจ็บไข้ เรามักจะพูดว่า “หากคนไข้สามารถทนความเจ็บปวดต่อไปได้ ความแข็งแกร่งภายในร่างกายของเขาจะช่วยให้เขาผ่านพ้นวิกฤติการณ์อันเลวร้ายไปได้”

อังกฤษจัดเป็นประเทศดังกล่าวนี้ไม่มากนักน้อย ฮอลแลนด์ก็เช่นเดียวกัน ฮอลแลนด์ไม่ยอมใช้จ่ายเงินเพื่อบำรุงกองทัพแต่อย่างใด และหากฮอลแลนด์สามารถรอดพ้นจากภัยพิบัติอันเนื่องมาจากสงครามได้แล้ว ก็จะเป็นการรอดพ้นที่ฉิวเฉียดมาก เดอ วิตต์ (DE WITT) นักการเมืองที่มีชื่อเสียงผู้หนึ่งเขียนไว้ว่า “ฮอลแลนด์ไม่เคยคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาก็ดีพอที่จะทำให้พวกเขายอมเสียสละทรัพย์สินเงินทองในการปกป้อง

ประเทศเลยแม้ในยามสงบ และในยามหวาดเกรงว่าจะเกิดความแตกแยกขึ้นในประเทศ นิสัยของชาวต่างชาติก็เป็นเช่นนั้น หากมั่นใจว่าอันตรายไม่ได้กำลังจะมาถึงตัวแล้ว พวกเขาจะไม่ยอมเสียเงินไปแม้แต่หน่วยเพื่อป้องกันประเทศ ข้าพเจ้ากำลังเผชิญอยู่กับคนที่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในยามที่เขาควรประหยัด และมักจะตระหนักรู้เหนียวในเรื่องที่จำเป็นจะต้องใช้จ่าย”

ประเทศของเราก็เปิดโอกาสให้ทั่วโลกดำเนินคดีเช่นเดียวกันนี้ ด้วยสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีเกราะป้องกันที่แน่นอนหาพอที่จะยืดเวลาให้กับการสร้างกำลังสำรอง ประชากรที่พร้อมออกสู่ทะเลในยามที่ประเทศชาติต้องการ ทรัพยากรเช่นนี้ที่มีสัดส่วนพอเหมาะสำหรับแนวชายฝั่งทะเลจะพบได้ในเรือเดินสมุทรระหว่างประเทศและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีหลงเหลืออยู่น้อยมาก มันไม่ใช่ประเด็นสำคัญว่าลูกเรือของเรือเหล่านั้นจะเป็นคนพื้นเมืองหรือชาวต่างชาติ หากพวกเขามีความจงรักภักดีและสมุททานุภาพของประเทศดังกล่าวนั้นเพียงพอที่จะผลักดันให้พวกเขาหันกลับไปทำงานในเรือถ้าเกิดสงครามขึ้น เมื่อชาวต่างชาตินับพันคนถูกรับเข้าไปทำงานในเรือแล้ว เป็นไปได้ไม่น้อยมากที่พวกเขาจะได้รับมอบหมายให้ทำงานในห้องปฏิบัติการ

แม้ว่าเรื่องนี้อาจจะดูเหมือนเป็นประเด็นที่ไกลตัวไปสักนิด แต่ก็คงต้องยอมรับว่าพลเมืองจำนวนมากที่ถูกเรียกตัวไปทำงานอันเกี่ยวข้องกับทะเลนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมุททานุภาพไม่ว่าจะเป็นในอดีตกาลหรือในปัจจุบัน นอกจากนี้ เราคงต้องยอมรับด้วยเช่นกันว่าสหรัฐอเมริกาอย่างขาดแคลนองค์ประกอบที่เวลานี้อยู่ และรากฐานขององค์ประกอบดังกล่าวนี้อาจจัดหามาได้หากสหรัฐอเมริกาจะทำการค้าที่ยิ่งใหญ่ในนามประเทศของตน

5. อุปนิสัยประจำชาติ

อิทธิพลของอุปนิสัยประจำชาติที่มีต่อการพัฒนาสมุททานุภาพจะได้กล่าวถึงเป็นหัวข้อต่อไป

หากสมุททานุภาพโดยแท้จริงแล้วขึ้นอยู่กับการค้าอันสันติสุขและมีอาณาเขตครอบคลุมเป็นวงกว้างแล้ว ทักษะคติที่ประเทศนั้น ๆ มีต่อการดำเนินการค้าขายก็คงจะเป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นคุณลักษณะหนึ่งที่มีส่วนทำให้ประเทศนั้น ๆ มีอำนาจยิ่งใหญ่ในท้องทะเล ประวัติศาสตร์ในทศวรรษทุกยุคทุกสมัยต่างยืนยันในข้อเท็จจริงข้อนี้ ไม่ปรากฏว่ามีตัวอย่างของเหตุการณ์ใดในอดีตที่ตรงกันข้ามกับความเห็นข้างต้นยกเว้นในกรณีของชาวโรมัน

มนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่มีความปรารถนาและไม่ว่าความปรารถนานั้นจะมากหรือน้อยก็ตาม เราทุกคนต่างก็ชอบที่จะมีเงินทองมากมาย แต่วิธีที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่เราปรารถนานั้นจะมีผลกระทบโดยตรงกับความสำเร็จในการทำการค้าและประวัติความเป็นมาของผู้คนที่อาศัยอยู่ในประเทศดังกล่าว

หากเราเชื่อตามสิ่งที่ประวัติศาสตร์ได้เคยบันทึกไว้ วิธีที่ชาวสเปนและชาวโปรตุเกสใช้แสวงหาความมั่งคั่งก็ไม่เพียงแต่นำมาซึ่งรอยมลทินให้กับประเทศทั้งสอง หากแต่ยังเป็นภัยมหันต์ต่อการเจริญเติบโตทางการค้าและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวพันการค้า และท้ายที่สุดแล้วยังเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อความมั่งคั่งของประเทศที่ได้มาด้วยวิธีการผิด ๆ ความปรารถนาในการได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทองนั้นได้ทวีความรุนแรงขึ้นจนกลายเป็นความโลภอย่างบ้าคลั่ง ซึ่งสเปนและโปรตุเกสถึงกับเสาะแสวงหาแรงดลใจในอันที่จะพัฒนาการค้าและการเดินเรือของตนในโลกใหม่ซึ่งสิ่งที่พวกเขาตามหาหาใช้อุตสาหกรรมชนิดใหม่ การสำรวจหรือการผจญภัยไปยังดินแดนใหม่ ๆ แต่กลับเป็นเงินและทองคำที่พวกเขาปรารถนา อันที่จริงแล้วชาวสเปนและโปรตุเกสเป็นคนที่มีความกล้าหาญที่ติดอยู่หลายประการด้วยกัน พวกเขาเป็นคนที่กล้าหาญ กล้าได้กล้าเสีย รู้จักควบคุมอารมณ์ อดทนต่อความเจ็บปวด กระตือรือร้น และมีความรักชาติอย่างแรงกล้า เมื่อคุณลักษณะเหล่านี้มาผนวกเข้ากับความสามารถที่เปรียบในตำแหน่งที่ตั้งของสเปนและการมีท่าเรือที่อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม จึงเป็นความจริงที่ว่าสเปนเป็นประเทศแรกที่ได้ครอบครองดินแดนอันกว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์ที่อยู่ในโลกใหม่และยังปราศจากศัตรูมารุกรานเป็นเวลานานอีกด้วย ยิ่งไปกว่านี้ นับเป็นเวลากว่าร้อยปีหลังการค้นพบทวีปอเมริกาเหนือ สเปนยังคงเป็นประเทศผู้นำในทวีปยุโรปและนานาชาติต่างพากันคาดหวังว่าสเปนจะเป็นผู้บุกเบิกกรายแรกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมุททานุภาพ อย่างที่ทุกคนต่างก็ทราบกันดีว่า ผลที่ได้กลับเป็นการตรงกันข้าม นับจากการยุทธที่เลปันโต (LEPANTO) ในปี ค.ศ.1571 และแม้ว่าสเปนจะมีบทบาทในการสู้รบอยู่หลายครั้ง แต่กลับไม่ปรากฏในประวัติศาสตร์หน้าใดเลยที่สเปนเคยได้รับชัยชนะในการรบทางเรือ และความเสื่อมสลายทางการค้าของสเปนคงเพียงพอที่จะเห็นได้จากการขาดความชำนาญอย่างน่าเอะอัยยันที่ปรากฏให้เห็นตามตลาดฟ้าเรือรบของพวกเขา ไม่ต้องสงสัยเลยว่าผลลัพธ์ดังกล่าวนี้ไม่ใช่ที่จะสืบเนื่องมาจากสาเหตุเพียงประการเดียว และก็ยังไม่ต้องสงสัยอีกว่ารัฐบาลสเปนเป็นต้นเหตุของหายนะในการพัฒนาการค้าแบบเสรี แต่อุปนิสัยของชาวสเปนนั่นเองที่เป็นตัวกำหนดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมคุณลักษณะของรัฐบาล หากความสนใจ

ของประชาชนมุ่งไปที่การทำการค้าแล้ว การกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาลก็คงมุ่งเข้าไปยังทิศทางเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้น อาณานิคมส่วนใหญ่ของสเปนยังอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลาง การปกครองที่มีอำนาจเด็ดขาดซึ่งมีส่วนทำลายความเจริญรุ่งเรืองของสเปน ดังนั้น ชาวสเปนหลายพันคนไม่ว่าจะเป็นชนชั้นกรรมกรหรือชนชั้นสูงต่างพากันละทิ้งบ้านเมือง และอาชีพที่พวกเขาไปทำที่ประเทศอื่นก็หาได้นำมาซึ่งสินค้าที่มีค่าแต่อย่างใดไม่ แต่กลับเป็นสินค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่บรรทุกมาไม่เต็มลำเรือเสียด้วยซ้ำไป สเปนเองก็ไม่อาจผลิตสิ่งอื่นใดได้นอกเสียจากขนสัตว์ ผลไม้ และเหล็กกล้า การผลิตใด ๆ ของประเทศล้วนแล้วแต่ไร้ประโยชน์ อุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอย่างหนัก และประชากรก็มีจำนวนลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ ทั้งสเปนและประเทศอาณานิคมต่างก็ต้องพึ่งพาชาวต่างชาติในการจัดหาสิ่งจำเป็นนานัปการในชีวิต เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศมีอาจรองรับความต้องการของพลเมืองในประเทศได้ นักเขียนคนหนึ่งในสมัยนั้นบันทึกความตอนหนึ่งไว้ว่า **“พ่อค้าชาวต่างชาติที่มักจะนำเงินติดตัวเดินทางไปรอบโลกเพื่อหาซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับตนเอง กลับเดินทางออกมาจากสเปนพร้อมกับเงินเต็มสองมือ ซึ่งพวกเขาต่างก็ได้มาจากการขายสินค้าของตนให้กับชาวสเปน”** ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าความมั่งคั่งที่ชาวสเปนแสวงหามาตลอดเวลานั้นกลับหลุดลอยจากมือไปได้อย่างง่ายดาย หากพิจารณาในมุมมองทางทหารแล้ว จะเห็นได้ว่าด้วยเหตุใดสเปน จึงอ่อนแออันเป็นเหตุมาจากความล่มสลายในการเดินเรือ สินค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สเปนค้าขายมาได้จากการเดินเรือไปตามเส้นทางประจําวันกลับถูกศัตรูแย่งชิงไปได้อย่างง่ายดาย อำนาจทางทหารของสเปนตกอยู่ในภาวะที่เป็นอัมพาต ในขณะที่ความมั่งคั่งของอังกฤษและฮอลแลนด์ที่กระจุกกระจายอยู่ตามเรือนับพันลำในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งแม้ว่าจะถูกโจมตีจากการทำสงครามมาหลายครั้งหลายครา แต่การเจริญเติบโตทางการค้าของทั้งสองประเทศนี้ยังเต็มไปด้วยความมั่นคง โปรตุเกสซึ่งผูกพันกับสเปนมานับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ร้ายแรงภายในประเทศก็มีโชคชะตาที่ไม่ต่างจากสเปนเท่าใดนัก โปรตุเกสประสบกับภาวะตกต่ำมาโดยตลอด แม้ว่าในยุคแรก ๆ ที่มีการพัฒนาการค้าทางทะเล โปรตุเกสก็เริ่มต้นล้ำหลังกว่าประเทศอื่นในทวีปยุโรป เหมืองแร่ในบราซิลเป็นตัวบ่อนทำลายโปรตุเกส เช่นเดียวกับที่เหมืองแร่ในเม็กซิโกและเปรูเป็นตัวบ่อนทำลายสเปน การผลิตทั้งมวลล้วนแล้วแต่นำมาถูกเหยียดหยาม เป็นเวลานานมาแล้วที่อังกฤษเป็นผู้จัดหาข้าวของเครื่องใช้ทั้งหมดให้กับโปรตุเกส ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า ไปจนถึงกระทงปลาเค็มและข้าวเปลือก ชาวโปรตุเกสละทิ้งบ้านเกิดของตนเพื่อแสวงหาทองคำ

ในที่สุดไร่องุ่นที่เมืองโอปอร์โต (OPORTO) ก็ถูกซื้อไปโดยชาวอังกฤษด้วยทองคำของบราซิลที่ขนผ่านโปรตุเกสเพื่อนำไปขายยังประเทศอังกฤษ เราค่อนข้างมั่นใจว่าในเวลา 50 ปี เงินมูลค่ากว่า 500 ล้านเหรียญสหรัฐได้มาจาก “เหมืองแร่ในบราซิล” และในท้ายที่สุดโปรตุเกสมีเงินเหลือเพียงแค่ 25 ล้านเหรียญเท่านั้น” นี่คือนัยยะของความแตกต่างระหว่างความร่ำรวยที่แท้จริงกับความร่ำรวยแบบจอมปลอม

อังกฤษและฮอลแลนด์ก็ไม่ได้มีความปรารถนาในสิ่งต่าง ๆ ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศที่อยู่ทางตอนใต้เลย ทั้งสองประเทศนี้ถูกขนานนามว่าเป็น “ประเทศของพวกเจ้าของร้านค้า” แต่คำพูดกลางๆเช่นนี้พูดขึ้นมาก็เพื่อยกย่องสติปัญญาอันชาญฉลาดและความซื่อตรงของพวกเขานั่นเอง ชาวอังกฤษและชาวดัตช์ต่างก็มีความกล้าหาญ กล้าได้กล้าเสียและมีความอดทนไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าชาวสเปนและชาวโปรตุเกส อันที่จริงแล้วชาวอังกฤษและชาวดัตช์เป็นคนที่มีความอดทนสูงเป็นอย่างยิ่งในแง่ที่ว่าพวกเขาแสวงหาความมั่งคั่งด้วยการใช้แรงงานตนเอง ไม่ใช่ด้วยการสู้รบ เนื่องจากอังกฤษและฮอลแลนด์ใช้หนทางที่ยาวนานที่สุดไปสู่ความมั่งคั่ง แต่ทว่าผู้คนทั้งสองชาตินี้ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากเผ่าพันธุ์เดียวกันทั้งยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ ที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าคุณสมบัติที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเมื่อนำมาผนวกเข้ากับสภาพแวดล้อมของพวกเขาแล้วมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาทางทะเลเป็นอันมาก โดยธรรมชาติแล้วชาวอังกฤษและชาวดัตช์เป็นนักธุรกิจ พ่อค้าและนักเจรจาต่อรอง ฉะนั้น ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่บ้านเกิดเมืองนอนของตนหรือต่างประเทศ ไม่ว่าจะไปตั้งรกรากอยู่ที่ท่าเรือของประเทศที่เจริญแล้วหรือของประเทศในโลกตะวันออกที่ยังไม่พัฒนา หรือไปตั้งหลักปักฐานอยู่ในอาณานิคมที่พวกเขาก่อตั้งขึ้นก็ตาม ไม่ว่าจะในที่ใดพวกเขาจะพยายามทุกวิถีทางที่จะดึงเอาทรัพยากรของถิ่นฐานนั้น ๆ มาพัฒนาและเพิ่มจำนวนให้มากยิ่งขึ้น ด้วยสัญญาอนุญาตของพ่อค้าและเจ้าของกิจการที่ติดตัวมาแต่กำเนิดทำให้พวกเขาเสาะหาสินค้าใหม่ ๆ มาแลกเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา และการเสาะแสวงหาตัวเอง เมื่อผนวกเข้ากับอุปนิสัยที่ยืนยันขันแข็งอันเป็นผลพวงมาจากการทำงานหนักมาหลายชั่วอายุคน ทำให้พวกเขากลายเป็นผู้ผลิตได้ในท้ายที่สุด พวกเขาเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ในประเทศของตนเอง และในดินแดนต่างประเทศที่พวกเขามีอำนาจควบคุมนั้น ผืนแผ่นดินของประเทศนั้น ๆ ล้วนแล้วแต่มีความอุดมสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง ผลผลิตเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ และการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างบ้านเกิดกับต่างชาติทำให้ต้องใช้เรือเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้น การขนส่งทางเรือของอังกฤษและฮอลแลนด์จึงเพิ่มขึ้นตามความต้องการทางการค้า นอกจากนี้ประเทศที่ไม่สันักัดในการค้าขายทาง

ทะเลอย่างเช่นฝรั่งเศสต่างก็ต้องการซื้อสินค้าและบริการที่มาพร้อมกับเรือของอังกฤษและฮอลแลนด์ เราจึงอาจสรุปได้ว่า อังกฤษและฮอลแลนด์ก้าวขึ้นมาเป็นอำนาจทางทะเลได้ด้วยหลายวิธีการ รัฐบาลของประเทศอื่น ๆ ได้พยายามเข้ามาแก้ไขและตรวจสอบต้นเหตุของความเจริญรุ่งเรืองดังกล่าวนี้อยู่บ่อยครั้ง ประเทศอื่นต่างก็รู้สึกอิจฉาในความร่ำรวยซึ่งพลเมืองของตนไม่อาจเข้าแทรกแซงได้เลย ถ้าหากปราศจากความสนับสนุนจากรัฐบาล

แนวโน้มในทางการค้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าบางอย่างเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนเป็นอุปนิสัยของประชากรในชาติมีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาความเป็นสมุททานภาพ หากว่ามีปัจจัยเช่นนี้แล้วพร้อมทั้งยังมีแนวชายฝั่งทะเลที่ดี ก็คงเป็นไปได้ยากว่าภัยอันตรายจากท้องทะเลหรือความหวาดกลัวจากอันตรายใด ๆ จะมายับยั้งไม่ให้ประชาชนออกไปแสวงหาความมั่งมีจากการค้าขายทางทะเล วิธีการอื่น ๆ ก็อาจนำมาซึ่งความมั่งมีได้ แต่วิธีการเหล่านั้นไม่ได้เป็นหนทางที่จะนำประเทศไปสู่ความยิ่งใหญ่ทางทะเล ลองพิจารณาฝรั่งเศสเป็นตัวอย่าง ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่ดีประเทศหนึ่ง ผู้คนต่างขยันขันแข็งอย่างน่าชื่นชม กองทัพเรือฝรั่งเศสเคยประสบกับยุคสมัยแห่งความรุ่งเรืองอันยิ่งใหญ่มาแล้ว และในยามที่ฝรั่งเศสอยู่ในภาวะที่ตกต่ำที่สุด พวกเขาก็ไม่เคยดูหมิ่นเกียรติภูมิของทหารอันเป็นที่รักยิ่งของทุกคนในชาติ อย่างไรก็ตามในฐานะที่เป็นประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือประเทศหนึ่งและมีการค้าทางทะเลที่มั่นคง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่มีประวัติศาสตร์และคุณลักษณะคล้ายคลึงกันแล้ว ฝรั่งเศสกลับไม่เคยเป็นอะไรได้มากไปกว่าประเทศที่ ผู้คนให้การยอมรับนับถือ เหตุผลประการสำคัญหากพิจารณาในแง่ของอุปนิสัยของประชากรคือวิธีการที่พวกเขาจะใช้ในการแสวงหาความมั่งคั่ง ในขณะที่สเปนและโปรตุเกสเสาะหาความมั่งคั่งด้วยการขุดทองคำ แต่อุปนิสัยของชาวฝรั่งเศสนำพวกเขาให้แสวงหาความมั่งคั่งด้วยการมัธยัสถ์อดออม และเก็บเล็กผสมน้อย เคยมีคำกล่าวที่ว่า การเก็บรักษานั้นยากยิ่งกว่าการแสวงหาโชคลาภใหม่ ๆ บางทีคำกล่าวนี้อาจจะเป็นจริง หากแต่นิสัยที่ชอบการเสี่ยงโชคเพื่อให้ได้มามากกว่าที่เป็นอยู่นั้นมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เหมือนกับจิตวิญญาณที่รักการผจญภัยอันถือเป็นหัวใจสำคัญในการทำการค้า นิสัยอดออม และชอบเสี่ยงโชคที่ละเล็กละน้อยอาจจะนำไปสู่การกระจายความมั่งคั่งในขอบเขตเล็ก ๆ ได้ แต่ไม่ได้เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการค้าภายนอกประเทศและความสนใจในการเดินเรือสักเท่าใดนัก เพื่อที่จะอธิบายให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น จะขอหยิบยกสิ่งที่นายทหารฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้กล่าวกับ

ผู้เขียนได้เกี่ยวกับคลองปานามา (PANAMA CANAL) ซึ่งมีใจความดังนี้ : ผมมีส่วนแบ่งอยู่สองส่วน ที่ประเทศฝรั่งเศสเราจะไม่ทำเหมือนอย่างที่คุณทำในสหรัฐอเมริกา ซึ่งก็คือ คนไม่กี่คนพยายามตัดดวงผลประโยชน์ใส่ตนให้ได้มากที่สุด สำหรับพวกเราแล้ว แต่ละคนจะได้รับส่วนแบ่งเพียงคนละส่วนหรือไม่กี่นอຍกว่านั้นอีก ตัวอย่างเช่นเวลาผมไปซื้อของที่ตลาดกับภรรยา เราซื้อของมาสองชิ้น ภรรยาผมก็จะบอกว่า “คุณเอาไปหนึ่งอันฉันเอาไปอีกหนึ่งอัน” ความรอบคอบเช่นนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ฉลาดอย่างไม่ต้องสงสัย แต่เมื่อความรอบคอบนั้นมีมากจนเกินไปหรือการกระเหม็ดกระแหม่ด้านการเงินกลายเป็นอุปนิสัยของชนทั้งชาติไปแล้ว และมีแนวโน้มที่จะเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางการค้าและการเดินเรือของประเทศนั้น ๆ ตามไปด้วย ความระมัดระวังเช่นเดียวกันนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกาการค้าเนินชีวิตของชาวฝรั่งเศสด้วยเช่นกัน เพราะเมื่อลองพิจารณาถึงทัศนคติในการมีบุตรแล้ว เราจะพบว่าฝรั่งเศสมีจำนวนประชากรเกือบคงที่มาโดยต่อเนื่อง

ชนชั้นสูงในยุโรปสืบทอดความรู้สึกดีดูแคลนการค้าแบบสันติสุขมาจากยุคกลาง (MIDDLE AGES) ซึ่งทัศนคติเช่นนี้มีผลต่อการเจริญเติบโตของนานาประเทศ ความทะนงตนของชาวสเปนหล่อหลอมให้พวกเขาเกิดความรู้สึกดีดูแคลน และไม่ยอมให้ความร่วมมือใด ๆ ในการประกอบอาชีพ พวกเขาได้แต่รอคอยความร่ำรวยเป็นผลให้พวกเขาไม่ใส่ใจที่จะแสวงหาช่องทางในการทำการค้า ส่วนในประเทศฝรั่งเศสซึ่งความหยิ่งยโสได้กลายมาเป็นอุปนิสัยประจำชาตินั้นได้นำพาพวกเขาไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับคนที่เป็นชนชั้นสูงและความฉลาดหลักแหลมทำให้พวกเขาปิดกั้นตนเองที่จะประกอบอาชีพที่ตนเกลียดชัง พ่อค้าและผู้ผลิตที่ร่ำรวยต่างรู้สึกกระอาใจที่บรรดาชนชั้นสูงต่างยึดมั่นอยู่กับเกียรติยศมากจนเกินไป และเพื่อที่จะคงไว้ซึ่งศักดิ์และศรี พวกเขาจำต้องละทิ้งโอกาสในการประกอบอาชีพที่ได้ผลตอบแทนสูง ดังนั้นแม้ว่าความขยันขันแข็งของประชากรประกอบกับพื้นที่อุดมสมบูรณ์จะช่วยปกป้องไม่ให้เกิดการค้าเสื่อมสลายลงไปได้ก็ตาม แต่ผู้คนก็ยังคงรู้สึกอับอายที่จะทำการค้าและพยายามหลีกเลี่ยงทุกวิถีทางที่จะทำภายใต้คำแนะนำของโคลเบิร์ต (COLBERT) พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (LOUIS XIV) จึงได้ประกาศพระราชกฤษฎีกา “มีคำสั่งให้ชนชั้นสูงทุกคนใส่ใจในการค้าขายทางเรือและการผลิตสินค้า โดยไม่จำเป็นต้องคิดว่าการค้าขายจะทำให้พวกเขาเสื่อมเสียชื่อเสียง หากว่าการค้าดังกล่าวมิใช่การค้าปลีก” เหตุผลในการประกาศพระราชกฤษฎีกานี้มีขึ้นเพื่อ “ขจัดความเชื่อเดิม ๆ ของสาธารณชนที่ว่าการค้าทางทะเลมีโอกาสไปด้วยกันได้กับการเป็นชนชั้นสูง” อย่างไรก็ตาม อคติที่ชาวฝรั่งเศสมีต่อการค้าทางทะเลมาเป็น

เวลานั้นนานนั้นมีอาจลบล้างไปได้เพียงชั่วข้ามคืนด้วยการออกพระราชกฤษฎีกา โดยเฉพาะเมื่อความทะนงตนเป็นลักษณะประจำชาติที่เด่นชัด และในเวลาหลายปีต่อมา มอนเตสกีเยอร์ (MONTES QUIEU) ยังสอนเอาไว้ว่าหากชนชั้นสูงเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การค้าจะเป็นการขัดต่อการปกครองในระบอบกษัตริย์

ฮอลแลนด์มีชนชั้นสูงเช่นเดียวกับกับฝรั่งเศส แต่ประเทศมีความเป็นเสรีมากกว่า ผู้คนจึงมีอิสระเสรีภาพในการทำการค้าและเป็นเจ้าของกิจการ ศูนย์กลางอำนาจอยู่ที่ เมืองใหญ่ รากฐานของความยิ่งใหญ่ของฮอลแลนด์ก็คือเงินทองหรือความมั่งคั่งนั่นเอง ความมั่งคั่งจึงเป็นเส้นแบ่งความแตกต่างของประชากรมีอำนาจมหาศาลในฮอลแลนด์ และเมื่อมีอำนาจ สถานะทางสังคมและการนับหน้าถือตาจึงบังเกิดตามมา ที่ประเทศ อังกฤษก็เช่นเดียวกัน ชนชั้นสูงต่างก็รู้สึกภูมิใจในตนเอง แม้แต่รัฐบาลเองก็มิอาจ ปฏิเสธอำนาจที่มาจากความร่ำรวยได้ อำนาจดังกล่าวนี้เป็นที่ประจักษ์ชัดต่อสายตาของ คนทั้งมวลและได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งสูงค่า ทั้งอังกฤษและฮอลแลนด์ต่างก็มองว่า อาชีพที่เป็นที่มาของความมั่งคั่งล้วนแล้วแต่เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ดังนั้น สำหรับ บรรดาประเทศที่กล่าวถึงมาแล้วนั้น ความรู้สึกทางสังคมอันเป็นผลมาจากอุปนิสัยของคนในชาติ ซึ่งจะมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อทัศนคติในการประกอบการค้า

นอกจากนี้ ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่อุปนิสัยของคนในชาติมีผลกระทบต่อ การเติบโตของสมุทพาทนุภาพและนี่ก็คือความสามารถในการวางรากฐานที่มั่นคงให้แก่บรรดา อาณานิคม เป็นความจริงที่ว่าในการเจริญเติบโตใด ๆ รวมไปถึงการสร้างอาณานิคม หากต้องการให้ได้ประสิทธิผลที่ดีที่สุดนั้น การเจริญเติบโตดังกล่าวจะต้องเป็นไปโดย ธรรมชาติมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ อาณานิคมที่พัฒนามาจากความปรารถนาและแรงกระตุ้น ตามธรรมชาติของคนทั้งมวลที่อาศัยอยู่ ณ ที่นั้นจะเป็นอาณานิคมที่มีรากฐานแข็งแกร่ง มากที่สุด และการเจริญเติบโตต่อ ๆ มาของอาณานิคมเหล่านั้นจะเป็นไปอย่างมั่นคงที่สุด ก็ต่อเมื่ออาณานิคมดังกล่าวไม่ถูกแทรกแซงจากประเทศที่เป็นเจ้าของอาณานิคม และ เมื่อผู้คนต่างมีอิสระและเสรีภาพในการประกอบการใด ๆ ผู้คนที่มิชีวิตอยู่เมื่อ 300 กว่าปี ก่อน ต่างก็เล็งเห็นคุณค่าของอาณานิคมที่มีต่อประเทศแม่ในฐานะที่เป็นแหล่งสำหรับ ส่งสินค้าไปขาย อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่คอยเกื้อหนุนทางการค้าและการเดินเรือ แต่ความ พยายามในการสร้างอาณานิคมของนานาประเทศไม่ได้มีที่มาเช่นเดียวกันเสมอไป และ ก็ไม่ได้มีระบบที่เหมือนกันแม้จะประสบผลสำเร็จเช่นเดียวกัน ความพยายามของ นักการเมืองที่มองการณ์ไกลและรอบคอบก็ยังมีอาจเพียงพอหากปราศจากแรงกระตุ้น

ตามธรรมชาติ อีกทั้งการออกกฎหมายใด ๆ จากประเทศแม่ก็ไม่อาจทำให้อาณานิคมรู้สึกยินดียินร้ายได้เท่ากับการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้พัฒนาตนเองขึ้นมา อันเป็นอุปนิสัยประจำชาติที่ดีคุณลักษณะหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่ามีหลักฐานใดในการปกครองประเทศอาณานิคมที่เป็นผลสำเร็จมากเท่ากับการปกครองที่ไม่ประสบความสำเร็จ หากมีระบบและการตรวจสอบที่ดี การปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไป การให้ความเอาใจใส่อาณานิคมอย่างต่อเนื่อง การเจริญเติบโตอย่างมั่นคงของเหล่าอาณานิคมก็อาจเกิดขึ้นได้ เราจะเห็นได้ว่าอังกฤษไม่ได้มีระบบที่ดีในการปกครองอาณานิคมเมื่อเทียบกับฝรั่งเศส แม้ว่าอังกฤษจะเป็นนักล่าอาณานิคมที่ยิ่งใหญ่ประเทศหนึ่งของโลกก็ตาม การสร้างอาณานิคมให้ประสบผลสำเร็จเพื่อให้อาณานิคมเหล่านั้นส่งผลในเชิงบวกต่อการค้าและความเป็นมหาอำนาจทางทะเลให้กับประเทศแม่ จึงขึ้นอยู่กับอุปนิสัยของชนในชาตินั้น ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศอาณานิคมจะเติบโตได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขาเติบโตด้วยตัวเอง นั่นก็คือการเติบโตตามธรรมชาติ คุณลักษณะของอาณานิคมต่างหาก หาใช่การดูแลเอาใจใส่จากรัฐบาลของประเทศแม่ที่เป็นหัวใจสำคัญของการเจริญเติบโตของประเทศอาณานิคมอย่างแท้จริง

ข้อเท็จจริงเช่นนี้ เห็นได้ชัดก็เพราะว่าทัศนคติโดยทั่วไปที่รัฐบาลของประเทศแม่มีต่อประเทศอาณานิคมล้วนแล้วแต่เห็นแก่ตัวทั้งสิ้น ไม่ว่าอาณานิคมนั้นจะก่อตั้งขึ้นมาโดยวิธีการเช่นไร เมื่อประเทศแม่เห็นว่าอาณานิคมนั้นสามารถสร้างผลประโยชน์ให้แก่ตนได้ อาณานิคมดังกล่าวก็จะเปรียบเสมือนวัวที่ถูกจับไปรีดนม แม้จะถูกมองว่าเป็นของที่มีค่า แต่ก็เพียงทรัพย์สินสมบัติที่จะมีค่าก็ต่อเมื่อนำมา ซึ่งผลตอบแทนอันคุ้มค่านั่น การบัญญัติกฎหมายใด ๆ ล้วนแต่พุ่งเป้าหมายไปที่การมีอำนาจผูกขาดในการค้าภายนอกประเทศของอาณานิคม นอกจากนี้ตำแหน่งสำคัญ ๆ ในคณะรัฐบาลยังเป็นของบุคคลที่มาจากประเทศแม่ และประเทศอาณานิคมยังถูกมองว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบรรเทาผู้ที่ไร้คุณค่าหรือชอบสร้างปัญหาให้กับประเทศแม่ อย่างไรก็ตามการบริหารงานในส่วนของทหารตราบเท่าที่ยังเป็นประเทศอาณานิคมอยู่นั้น นับว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมและอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของประเทศแม่

ความจริงที่ว่าอังกฤษประสบความสำเร็จอย่างงดงามและมีความโดดเด่นในฐานะเจ้าอาณานิคมนั้นเป็นเรื่องที่เด่นชัดมาก เหตุผลที่เป็นเช่นนี้มีที่มาจากอุปนิสัยประจำชาติที่สำคัญ 2 ประการ ชาวอาณานิคมของอังกฤษมักจะต้องหลักปักฐานในประเทศใหม่ได้ในเวลาอันรวดเร็ว สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ และแม้ว่าพวกเขา

จะคิดถึงบ้านเมืองของตนที่จากมา แต่พวกเขาก็ไม่เคยกระตือรือร้นที่จะกลับไป ณ ดินแดนอาณานิคมใหม่นี้ ชาวอังกฤษพยายามที่จะพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นด้วย สัญชาติญาณที่ตนเองมีอยู่ให้บังเกิดผลดีโดยไม่รอช้า ชาวอังกฤษแตกต่างจากชาว ฝรั่งเศสตรงที่ฝ่ายหลังมักจะถวิลหาแต่บ้านเกิดของตนเองโดยไม่รู้ลืม ส่วนในกรณี ของชาวสเปนนั้น พวกเขามีความสนใจในวงแคบ และไม่มี ความทะยานอยากที่จะพัฒนา ประเทศใหม่ที่ตนไปอาศัยอยู่นั้นให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นกว่าเดิม

อุปนิสัยประจำชาติและความจำเป็นต่าง ๆ นำชาวดัทช์ไปสู่การสร้างอาณานิคม ใหม่ ๆ ภายในปี ค.ศ.1650 ฮอลแลนด์มีอาณานิคมอยู่ที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก (EAST INDIES) ทวีปแอฟริกาและในทวีปอเมริกาเหนือเป็นจำนวนมาก จำนวนประเทศที่ตกเป็น อาณานิคมของฮอลแลนด์นั้น โดยรวมแล้วมีมากกว่าชาวอังกฤษ ถึงแม้ว่าต้นกำเนิดของ อาณานิคมเหล่านี้จะมาจากเหตุผลทางการค้าล้วน ๆ แต่ดูเหมือนว่าพวกเขาจะขาด หลักการที่ดีในการสร้างความเจริญเติบโต “ในการก่อร่างสร้างอาณานิคมนั้น พวกเขาไม่เคยแสวงหาอาณาจักรที่ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม พวกเขาเพียงแต่ต้องการได้มาซึ่ง การค้าขายเพียงประการเดียว พวกเขาพยายามช่วงชิงดินแดนใหม่ ๆ ก็ต่อเมื่อถูก สถานการณ์บีบบังคับ โดยทั่วไปแล้ว พวกเขาพึงพอใจที่จะทำการค้าภายใต้ความคุ้มครอง จากองค์ประมุขของประเทศ” ความพอใจที่จะได้มาแต่เพียงสถานเดียวโดยปราศจาก ความทะเยอทะยานทางการเมือง จึงดูเหมือนการถูกปกครองแบบผูกขาดอำนาจ เช่นเดียวกับในฝรั่งเศสและสเปนในอันที่จะทำให้อาณานิคมต้องพึ่งพาทางการค้า จากประเทศแม่แต่เพียงผู้เดียว และนี่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีส่วนทำลายหลักการในการ เจริญเติบโตตามธรรมชาติของประเทศอาณานิคม

ก่อนที่จะผ่านหัวข้อนี้ไป น่าจะเป็นการดีหากเราจะลองถามตัวเองดูว่าชาวอเมริกัน มีอุปนิสัยประจำชาติเช่นใดในอันที่จะพัฒนาสมุทพหุภาพ หากว่าสถานการณ์อื่น ๆ ล้วนแล้วแต่เอื้อประโยชน์ให้กับเรา

อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนไม่จำเป็นสักเท่าไรที่เราจะต้องมองย้อนไปในอดีตที่ผ่านมาแล้วเพื่อที่จะพิสูจน์ว่าหากอุปสรรคที่เกี่ยวกับด้านกฎหมายได้หมดสิ้นไปแล้ว ประกอบกับมีการทำการค้าที่ได้ผลตอบแทนงดงาม สมุทพหุภาพจะไม่เกิดตามมา สัญชาติญาณในการค้าขาย ความกล้าได้กล้าเสียเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ปรารถนายัง คงมีอยู่ตราบนานทุกวันนี้ และหากในอนาคตเกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้าง อาณานิคม ก็คงไม่ต้องสงสัยเลยว่าชาวอเมริกันจะนำเอาความขึ้นชอบในการปกครอง

ตนเองและการเจริญเติบโตอย่างมีอิสระเสรีภาพที่พวกเขาอยู่ในสายเลือดถ่ายทอดไปให้กับประเทศอาณานิคมได้เป็นผลสำเร็จอย่างแน่แท้

6. คุณลักษณะของรัฐบาล

ในการที่จะอภิปรายถึงผลกระทบที่รัฐบาลและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ มีต่อการพัฒนาสมุททานุภาพแล้ว เราจำเป็นที่จะต้องหลีกเลี่ยงไม่อธิบายอย่างเป็นทางการเป็นทฤษฎีจนเกินไปนัก และพยายามจำกัดความสนใจให้อยู่แต่เพียงสาเหตุที่เด่นชัดและผลลัพธ์ที่ตามมาแต่เพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าจดจำว่ารูปแบบของรัฐบาลและสถาบันการเมืองที่มีคุณลักษณะพิเศษ รวมถึงคุณลักษณะขององค์ประมุขในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งจะมีอิทธิพลเป็นอันมากต่อการพัฒนาสมุททานุภาพ คุณสมบัติเฉพาะของประเทศและพลเมืองที่อาศัยอยู่ในประเทศนั้น ๆ มีส่วนกำหนดทิศทางให้กับชาติ ในทางเดียวกัน การกระทำใด ๆ ของรัฐบาลที่มาจากอำนาจอันชอบธรรม อีกทั้งยังเป็นการกระทำที่ชาญฉลาดและเพียรพยายามจะนำมาซึ่งความสำเร็จ หรือหากเป็นไปในทางกลับกันก็จะนำมาซึ่งความล้มเหลวในช่วงชีวิตของคน ๆ หนึ่งหรือในประวัติศาสตร์ของชาติใดชาติหนึ่งเลยทีเดียว

เป็นไปได้ว่ารัฐบาลที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับประชาชนจะสร้างความรุ่งเรืองและความก้าวหน้าได้เป็นผลสำเร็จในทุก ๆ ด้าน และในประเด็นของอำนาจทางทะเลแล้ว ความสำเร็จอันงดงามที่สุดจะมาพร้อมกับการบริหารงานที่ชาญฉลาดของรัฐบาลซึ่งช่วยกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รัฐบาลที่สามารถทำได้ดังนี้จะมียุทธศาสตร์ทางการเมืองที่มั่นคงมากที่สุดก็ต่อเมื่อประชาชนหรือตัวแทนของพวกเขามีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางของประเทศ หากแต่รัฐบาลที่ให้อิสระเสรีกับประชาชนเช่นนั้น บางทีก็ไม่อาจบริหารงานให้เป็นผลสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ในทางกลับกัน หากรัฐบาลมีอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียวในการตัดสินใจใด ๆ รัฐบาลก็จะสามารถสร้างการค้ำให้เจริญรุ่งเรือง อีกทั้งยังมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ซึ่งมีอาจกระทำได้อาศัยกระบวนกรในการบริหารงานที่ล่าช้าและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าอังกฤษได้เดินทางมาถึงจุดสูงสุดของสมุททานุภาพเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในปัจจุบันนี้ การกระทำของรัฐบาลอังกฤษเป็นเรื่องที่เราควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรก ในการกำหนดทิศทางและการบริหารงานโดยทั่วไป รัฐบาลอังกฤษยังคงทำได้ดีอย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าจะห่างไกลจากค้ำยก่องสรรเสรีญ์ก็ตาม รัฐบาลอังกฤษมีจุด

ประสงค์ที่แน่ชัดในการควบคุมอำนาจทางทะเล ตัวอย่างของการแสดงออกที่ชัดเจนที่สุดเห็นได้จากสมัยที่พระเจ้าเจมส์ที่ 1 (JAMES I) ทรงครองราชย์ ในตอนนั้นอังกฤษยังไม่มีอาณานิคมในครอบครองนอกเหนือไปจากหมู่เกาะของตน ซึ่งก็คือก่อนที่รัฐเวอร์จิเนียและแมสซาชูเซตจะก่อตั้งเสร็จและนี่ก็คือเรื่องเล่าบางตอนของริชเชอลิเยอ (RICHELIEU) :

“ดยุคแห่งซัลลี (SULLY) ซึ่งเป็นขุนนางของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 (HENRY IV) (พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่กล้าหาญมากที่สุดเท่าที่เคยปรากฏมา) ซึ่งได้เดินทางขึ้นบกที่เมืองคาลีส (CALAIS) ด้วยเรือของฝรั่งเศส มีธงชาติฝรั่งเศสติดอยู่ที่ห้องโถงของเรือ ยังไม่ทันที่ดยุคผู้นี้จะเดินทางไปถึงช่องแคบ เขาก็ได้พบกับเรือรบของอังกฤษลอร์ดออยล์ ผู้บังคับการเรือของอังกฤษได้สั่งให้เรือฝรั่งเศสปลดธงชาติฝรั่งเศสลง ดยุกู้สึกว่าคำสั่งดังกล่าวนี้ถือเป็นการสบประมาทอย่างร้ายแรงเขาจึงตอบปฏิเสธไป เรือรบของอังกฤษจึงใช้ปืนใหญ่ยิงไปที่เรือ 3 นัด ทำให้เรือของฝรั่งเศสได้รับความเสียหาย การกระทำเช่นนี้ได้สร้างความเจ็บช้ำให้กับชาวฝรั่งเศสเป็นอันมาก อำนาจที่อังกฤษมีเหนือกว่าทำให้ดยุคแห่งซัลลีต้องยอมจำนน และไม่ว่าเขาจะร้องเรียนประการใดก็ตาม คำตอบเดียวที่เขาได้รับจากผู้บังคับการเรือของอังกฤษก็คือ : “เช่นเดียวกับที่ท่านจะต้องให้เกียรติขุนนางที่มีตำแหน่งสูงกว่าและท่านก็ควรจะให้เกียรติธงของผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าแห่งท้องทะเลด้วยเช่นกัน” พระราชดำรัสของพระเจ้าเจมส์อาจจะฟังดูสุภาพกว่านี้แต่ผลลัพธ์ก็คงไม่ต่างกันสักเท่าใดนัก ซึ่งก็คือการบีบบังคับให้ดยุคใช้ความระมัดระวังให้มากกว่านี้และไม่ว่าอย่างไรก็ต้องแสวงทำเป็นพึงพอใจ แม้ว่าความเจ็บแค้นนี้จะไม่อาจเยียวยาได้ก็ตาม พระเจ้าเฮนรี่ต้องทรงแสวงหาพระองค์วางเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยใจที่หวังว่าในกาลข้างหน้าพระองค์คงจะมีโอกาสได้ครองอำนาจในท้องทะเลบ้างเช่นกัน”

การกระทำที่เป็นการดูถูกอย่างไม่อาจให้อภัยได้ในครั้งนั้นไม่ได้เป็นการกระทำที่ขัดต่อความคิดของคนในชาติในสมัยดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นตัวอย่างที่เริ่มแรกทีเดียวแสดงให้เห็นว่าอังกฤษต้องการยืนยันความเป็นเจ้าแห่งท้องทะเลและการดูถูกเหยียดหยามก็กระทำขึ้นโดยกษัตริย์ที่อ่อนแอที่สุดของอังกฤษต่อทูตที่เป็นตัวแทนของกษัตริย์ฝรั่งเศสที่ได้ชื่อว่าเป็นกษัตริย์ที่ทรงกล้าหาญมากที่สุด การแสดงให้เกียรติธงนับเป็นข้อเรียกร้องที่ไม่สลักสำคัญแต่เป็นการแสดงออกอย่างชัดแจ้งถึงจุดประสงค์ของรัฐบาลนั้นยังมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัดในสมัยที่ครอมเวลล์ (CROMWELL) เป็นผู้นำประเทศเช่นเดียวกับในสมัยที่กษัตริย์ยังคงมีพระราชอำนาจสูงสุด เสีนไซเช่นนี้เป็นเงื่อนไขหนึ่งในสนธิสัญญาสันติภาพที่ลงนามร่วมกันระหว่างอังกฤษกับ

ฮอลแลนด์ในคราวที่ฮอลแลนด์เป็นฝ่ายพ่ายแพ้อย่างยับเยินในสงครามสมัยปี ค.ศ.1654 ครอมเวลล์เป็นผู้ปกครองประเทศที่มีอำนาจเด็ดขาดในทุก ๆ กรณี เขาให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการเทิดทูนเกียรติภูมิและความยิ่งใหญ่ของอังกฤษ ในสมัยที่ครอมเวลล์มีอำนาจเข้ามาดูแลประเทศ กองทัพเรืออังกฤษได้รับการพัฒนาเจริญรุดหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันกองทัพเรือของอังกฤษได้เรียกกองสทิธิอันชอบธรรมที่จะแก้ไขสิ่งที่อังกฤษเคยกระทำผิดไว้ในอดีตกับดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งในทะเลบอลติก ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รัฐบาร์บารี (BARBARY STATES) และหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก นอกจากนี้ภายใต้การนำของครอมเวลล์ อังกฤษยังได้รับชัยชนะเหนือจาไมก้าโดยการรื้อทำลายล้างเรือเข้ายึดครอง ซึ่งนับเป็นการขยายอาณาจักรของอังกฤษให้กว้างขวางออกไปกว่าเดิม ขณะที่การเดินทางเรือและการค้าทางเรือของอังกฤษได้เจริญรุ่งเรือง ครอมเวลล์ได้ถือโอกาสออกกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือโดยมีการประกาศว่าสินค้าทั้งหมดที่นำเข้ามายังอังกฤษและอาณานิคมของอังกฤษ จะต้องขนส่งโดยเรือสินค้าของอังกฤษหรือเรือของประเทศผู้ผลิตสินค้าดังกล่าวเท่านั้น กฎหมายนี้ที่พุ่งเป้าไปที่ฮอลแลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่รับจ้างขนส่งสินค้าทางเรือรายสำคัญของยุโรป ประกาศนี้ได้รับการต่อต้านจากประเทศที่ทำการค้าทางเรือนานาประเทศ ในทางกลับกันอังกฤษได้รับผลประโยชน์จากกฎหมายนี้ในการกีดกันประเทศคู่แข่งขึ้นเป็นอย่างมาก และยังคงใช้กฎหมายนี้มาตราบเท่าที่ยังมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุข ในเวลาต่อมา เนลสัน (NELSON) ได้แสดงความกระตือรือร้นในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพที่มั่นคงในการเดินเรือของอังกฤษด้วยการบังคับใช้กฎหมายเช่นเดียวกันนี้กับเรือของสหรัฐอเมริกาที่เดินทางไปค้าขายยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก เมื่อครอมเวลล์ถึงแก่กรรมลงและพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 (CHARLES II) ทรงสืบทอดราชบัลลังก์ต่อจากพระราชบิดา พระองค์ได้ทรงกระทำกรณีย์ที่เป็นสิ่งผิดอย่างมหันต์ต่อประชาชนชาวอังกฤษ แต่ทว่าถูกต้องต่อการรักษาไว้ซึ่งความเป็นมหาอำนาจของอังกฤษ และนโยบายดั้งเดิมของรัฐบาลว่าด้วยอำนาจทางทะเล พระองค์ทรงวางกลอุบายร่วมกับพระเจ้าหลุยส์ ที่ 14 ของฝรั่งเศสที่จะให้พระองค์เองเป็นอิสระจากรัฐสภาและประชาชน พระองค์จึงมีพระราชสาส์นไปถึงพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 โดยมีใจความว่า : “มีอุปสรรคอยู่ 2 ประการในการรวมเป็นหนึ่งเดียวที่สมบูรณ์แบบ ประการแรกคือ การที่ฝรั่งเศสกำลังพยายามทำการค้ากับนานาประเทศ เพื่อก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางทะเลในอนาคต นี่เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ชาวอังกฤษเกิดความคลางแคลงใจในตัวท่าน ซึ่งอังกฤษจะสามารถรักษาสถานภาพอันแข็งแกร่ง

เอาไว้ได้ก็ด้วยการทำการค้าและด้วยกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ของเรา ฉะนั้น การกระทำใด ๆ ก็ตามของฝรั่งเศสในแนวทางที่ท่านกำลังดำเนินอยู่นั้นจะยิ่งตอกย้ำความขัดแย้งที่ทั้งสองประเทศมีต่อกัน” ระหว่างการเจรจาต่อรองซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการโจมตีกันระหว่างกษัตริย์ทั้งสองพระองค์เกี่ยวกับสาธารณรัฐดัตช์นั้น การโต้แย้งก็บังเกิดขึ้นในประเด็นที่ว่าใครควรเป็นผู้บัญชาการกองทัพเรือของอังกฤษและฝรั่งเศส พระเจ้าชาร์ลส์ไม่ยอมอ่อนข้อในเรื่องนี้ พระองค์ทรงกล่าวว่า : “เป็นธรรมเนียมของอังกฤษที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ครองทะเล” และพระองค์ยังทรงกล่าวกับทูตจากฝรั่งเศสว่าหากพระองค์ทรงยอมให้ฝรั่งเศสเป็นผู้ครองทะเลแล้ว ราษฎรก็จะไม่เชื่อฟังพระองค์อีกต่อไป ในการแบ่งขอบเขตการปกครองรัฐต่าง ๆ นั้น พระองค์ทรงจับจองตำแหน่งทางทะเลที่จะควบคุมบริเวณปากแม่น้ำเชลด์ท์ (SCHELDT) และเมอส์ (MEUSE) กองทัพเรือภายใต้การนำของพระเจ้าชาร์ลส์ยังคงรักษาขวัญกำลังใจและระเบียบวินัยที่มีมาตั้งแต่สมัยครอมเวลล์ปกครองได้ระยะหนึ่ง ต่อมาภายหลังระเบียบวินัยที่เข้มงวดนี้ก็ได้เสื่อมสลายลงไปพร้อม ๆ กับ “กำลังใจ” ซึ่งปรากฏชัดเจนในยุคสมัยแห่งความเลวร้ายยุคนี้ มังค์ (MONK) ได้วางแผนการผิดพลาดโดยการส่งเรือรบลำที่สี่ออกไปร่วมทำสงคราม และในปี ค.ศ.1666 เขาก็ต้องเผชิญหน้ากับกองทัพเรือของดัตช์ที่มีกำลังมากกว่าหลายเท่าตัว แม้ว่าเขาจะตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบแต่เขาก็บุกเข้าโจมตีโดยปราศจากความลังเลใจ เป็นเวลากว่าสามวันที่เขายังคงต่อสู้เพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรี แม้ว่าในที่สุดจะเป็นฝ่ายปราชัยก็ตาม การกระทำเช่นนี้หาใช่การทำสงครามไม่ แต่ทว่าในสายตาคงของบุคคลๆ เดียวที่คำนึงถึงแต่เกียรติยศของกองทัพเรืออังกฤษและใช้เป็นแนวทางในการกระทำการใด ๆ นั้นได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในท้ายที่สุด หากคำนึงว่าอังกฤษได้กระทำสิ่งที่ผิดพลาดมาแล้วหลายศตวรรษด้วยกัน พระเจ้าเจมส์ที่ 2 (JAMES II) ที่ทรงครองราชย์ต่อจากพระเจ้าชาร์ลส์นั้นเป็นนักเดินเรือที่มีความสามารถ ทั้งยังเคยบัญชาการรบทางเรือมาแล้วถึงสองครั้งเมื่อพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 (WILLIAM III) ขึ้นครองราชบัลลังก์ รัฐบาลของอังกฤษและฮอลแลนด์ตกลงผสานกำลังกัน และยังคงมีจุดประสงค์ร่วมกันในการต่อต้านพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ตราบจนกระทั่งมีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพแห่งยูเทรค (UTRECHT) ในปี ค.ศ.1713 ซึ่งก็คือประมาณ 25 ปี หลังจากนั้นนั่นเอง รัฐบาลอังกฤษยังคงเดินหน้าขยายอำนาจการปกครองทางทะเลออกไปอย่างไม่หยุดยั้งและด้วยความมุ่งมั่น อีกทั้งยังส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเรืออย่างต่อเนื่อง ในฐานะที่อังกฤษเป็นศัตรูกับฝรั่งเศสอย่างเปิดเผย อังกฤษจึงได้เข้าโจมตีฝรั่งเศสทางทะเล และในฐานะที่เป็น

มิตรที่มีเล่ห์เหลี่ยมและมากด้วยชั้นเชิง หลายต่อหลายคนต่างเชื่อว่าอังกฤษกำลังค่อย ๆ หาวิธีลิดรอนอำนาจทางทะเลของฮอลแลนด์ไปที่ละน้อย การทำสนธิสัญญาระหว่างสองประเทศว่าด้วยเรื่องอำนาจทางทะเลเมื่ออยู่ว่าฮอลแลนด์จะดูแลพื้นที่สามส่วน อังกฤษดูแลห้าส่วนซึ่งมากกว่าฮอลแลนด์เกือบสองเท่า ข้อกำหนดเช่นนี้ผนวกกับอีกข้อหนึ่งที่ทำให้ฮอลแลนด์รับผิดชอบทหาร 102,000 นาย ในขณะที่อังกฤษรับผิดชอบทหารเพียงแค่ 40,000 นาย เป็นเหตุให้ฮอลแลนด์และอังกฤษเปิดฉากสู้รบกันขึ้นทั้งทางบกและทางเรือ ความโน้มเอียงที่จะเกิดสงครามนั้นเห็นได้อย่างเด่นชัด เนื่องจากตั้งแต่ในยามสงบสุขฮอลแลนด์ได้รับการชดเชยทางภาคพื้นดินในขณะที่อังกฤษนอกจากจะได้สิทธิพิเศษทางการค้าในสเปน ฝรั่งเศส และหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกที่เป็นอาณานิคมของสเปนแล้วยังได้กรรมสิทธิ์สัมปทานทางทะเลบริเวณยิบรอลต้า (GIBRALTAR) พอร์ต มาฮอน (PORT MAHON) ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน นิวฟาวนด์แลนด์ (NEWFOUNDLAND) โนวา สโกเทีย (NOVA SCOTIA) และอ่าวฮัดสัน (HUDSON'S BAY) ในทวีปอเมริกาเหนือ อำนาจทางทะเลของฝรั่งเศสและสเปนได้มลายไปจนหมดสิ้น ส่วนของฮอลแลนด์ก็ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงนับจากบัดนั้นเป็นต้นมา หลังจากที่อังกฤษมีศูนย์กลางทางทะเลทั้งในอเมริกา หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รัฐบาลอังกฤษยังคงเดินหน้าขยายอาณานิคมต่อไปจนทำให้อังกฤษกลายเป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ เป็นเวลากว่า 25 ปี ภายหลังจากการลงนามในสนธิสัญญาแห่งยูเทรค สันติภาพเป็นเป้าหมายหลักที่ขุนนางของประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสองซึ่งก็คืออังกฤษและฝรั่งเศสยึดถือเป็นนโยบายสำคัญอย่างไรก็ดี ท่ามกลางสถานการณ์ทางการเมืองภายในทวีปที่เปลี่ยนแปลงไปมา อีกทั้งยังมีการสู้รบกันอย่างประปรายและการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงในสนธิสัญญาอังกฤษก็ยังคงทุ่มเทและมุ่งความสนใจไปที่การรักษาสมุททานุภาพไว้อย่างต่อเนื่อง เรือรบของอังกฤษในทะเลบอลติกคอยสอดส่องพฤติกรรมของพระเจ้าปีเตอร์มหาราช (PETER THE GREAT) ที่มีต่อสวีเดน และคอยถ่วงดุลอำนาจในทะเลแถบนั้นเอาไว้ เนื่องจากทะเลบอลติกเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญและเป็นแหล่งสะสมเสบียงและอาวุธที่ใช้รบทางเรือแหล่งสำคัญของอังกฤษ เดนมาร์กพยายามที่จะสร้างบริษัทของตนขึ้นในอินเดีย ตะวันออกด้วยความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากต่างชาติ อังกฤษและฮอลแลนด์ไม่เพียงแต่ห้ามมิให้พลเมืองของตนมีส่วนร่วม แต่ยังข่มขู่เดนมาร์กและในที่สุดก็สามารถยับยั้งการสร้างบริษัทซึ่งอังกฤษและฮอลแลนด์คิดว่าจะเป็นผลเสียต่อการไหลผลประโยชน์ทางทะเลของตน ที่เนเธอร์แลนด์ได้มีการจัดตั้งบริษัทอินเดียตะวันออก โดยมีเมืองออสเตินด์

(OSTEND) เป็นเมืองท่า และได้รับการลงสัตยาบันโดยองค์พระประมุขด้วยเช่นกัน
ขั้นตอนเช่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูการค้าให้กับประเทศที่มีอำนาจน้อยกว่า โดยอาศัย
เมืองเชลด์ท์ (SCHELDT) เป็นเมืองท่า แต่การกระทำดังกล่าวกลับได้รับการต่อต้าน
จากอังกฤษและฮอลแลนด์ และความกระหายที่จะเป็นผู้ผูกขาดในทางการค้าแต่เพียง
ผู้เดียวในกรณีนี้ยังได้รับความร่วมมือจากฝรั่งเศสที่พยายามบีบบังคับให้บริษัดังกล่าว
นี้ล้มเลิกกิจการได้เป็นผลสำเร็จในที่สุดในเวลาเพียงไม่กี่ปี ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
สนธิสัญญาตูเรคได้ถูกแทรกแซงโดยจักรพรรดิแห่งออสเตรีย ซึ่งโดยปกติแล้วจะ
เป็นพันธมิตรทางการเมืองกับอังกฤษ จักรพรรดิแห่งออสเตรียได้เรียกร้องขอแลกเปลี่ยน
ซิซิลีแทนซาร์ดิเนีย (SARDINIA) โดยได้รับการสนับสนุนจากอังกฤษ แม้ว่าพระองค์จะทรง
ครอบครองเนเปิลส์ (NAPLES) แล้วก็ตาม สเปนมีอายุยอมทำตามข้อเรียกร้องดังกล่าวได้
กองทัพเรือของสเปนซึ่งเพิ่งจะเริ่มฟื้นตัวภายใต้การบัญชาการของอัลเบอร์โรนี
(ALBERONI) ขุนนางผู้มากความสามารถมีอันต้องถูกทำลายล้างลงอีกครั้งหนึ่งโดย
กองทัพเรืออังกฤษในปี ค.ศ.1718 ในปีต่อมากองทัพฝรั่งเศสภายใต้บัญชาการของอังกฤษ
ได้เดินทางข้ามเทือกเขาเพอร์รีนีส (PYRENEES) และทำลายอยู่ต่อเรือของสเปนได้
เป็นผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ อังกฤษซึ่งมียิบรอลต์และมาฮอนอยู่ในกำมือ พร้อมทั้งเนเปิลส์และ
ซิซิลีในกำมือของพันธมิตรจึงได้แต่เฝ้ามองความย่ำแย่ของศัตรู ในทวีปอเมริกา
ที่เป็นดินแดนในครอบครองของสเปน อันนับเป็นสิทธิพิเศษทางการค้าที่ อังกฤษ
มีอยู่อย่างจำกัด และเป็นผลมาจากสภาพที่บีบบังคับของสเปนนั้นได้ถูกทำลายลงด้วย
ระบบลักลอบนำสินค้าเข้าออกโดยผิดกฎหมาย และเมื่อรัฐบาลสเปนมีนโยบายที่กดขี่
เข้มแข็ง บรรดาขุนนางทั้งฝ่ายที่เรียกร้องสันติภาพและฝ่ายที่สนับสนุนการทำสงคราม
ต่างก็พยายามปกป้องความเห็นของฝ่ายตนและโยนความผิดไปให้อังกฤษ ในขณะที่
นโยบายของอังกฤษมีเป้าหมายอยู่ที่การขยายและสร้างความแข็งแกร่งให้กับฐาน
ทัพเรือของตนที่โยกย้ายไปมาในมหาสมุทร รัฐบาลของประเทศอื่น ๆ ในยุโรปดูเหมือนจะ
มองข้ามอันตรายที่อาจมาจากการเติบโตทางเรือของอังกฤษ ความทุกข์ทรมานอันเป็น
ผลมาจากอำนาจและความโอหังของสเปนในอดีตจะถูกลืมไปจนหมดสิ้น รวมทั้ง
ยังลืมบทเรียนราคาแพงจากสงครามนองเลือดที่เพิ่งผ่านมาไม่นาน สืบเนื่องจากความ
ทะเยอทะยานและความกระหายอำนาจของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 อีกด้วย ตามความเห็นของ
นักการเมืองในยุโรปแล้วได้มีอำนาจที่สามคือยิบรอลต์ ก่อตัวขึ้นอย่างเห็นได้ชัด
โดยมีเป้าหมายที่จะใช้อำนาจดังกล่าวนี้กันอย่างเห็นแก่ตัวและเป็นการรุกรานผู้อื่น

แม้ว่าจะไม่โหดร้ายและประสบความสำเร็จเท่ากับการใช้อำนาจในครั้งก่อน ๆ นี่ก็คือการใช้อำนาจทางทะเล เนื่องจากการใช้อำนาจทางทะเลเป็นการใช้อำนาจแบบเงียบ ๆ ไม่เหมือนกับการปะทะกันด้วยอาวุธจึงไม่ค่อยมีการกล่าวถึงมากสักเท่าใดนัก เป็นเรื่องยากที่จะปฏิเสธว่าอำนาจการครองทะเลของอังกฤษที่ไม่มีผู้ใดต้านทานได้เป็นปัจจัยสำคัญทางทหารปัจจัยหนึ่งที่ชี้ขาดประเด็นสุดท้ายนี้ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากลงนามในสนธิสัญญายูเทรค ฝรั่งเศสได้หันมาเป็นพันธมิตรกับอังกฤษและร่วมมือกันต่อต้านสเปนเป็นเวลายาวนานกว่า 12 ปี และเมื่อเฟลอริ (FLEURI) ขึ้นมามีอำนาจในปี ค.ศ.1726 แม้ว่าเขาจะเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายใหม่ แต่เขาก็ยังคงไม่ใส่ใจที่จะพัฒนากองทัพเรือฝรั่งเศสอยู่ดี และผลกระทบเพียงประการเดียวที่อังกฤษได้รับก็คือการสถาปนามกุฎราชกุมารแห่งเบอร์บอน (BOURBON) ผู้เป็นศัตรูกับอังกฤษมาช้านานขึ้นปกครองราชบัลลังก์ของนครซิดีทั้งสองในปี ค.ศ.1736 เมื่อสงครามระหว่างอังกฤษและสเปนปะทุขึ้นในปี ค.ศ.1739 กองทัพเรือของอังกฤษมีจำนวนมากกว่ากองทัพของสเปน และฝรั่งเศสรวมกันและเป็นเวลากว่า 25 ปี ที่อังกฤษสู้รบกับสเปนอย่างต่อเนื่องนั้น สัดส่วนที่แตกต่างกันเช่นนี้กลับยิ่งเพิ่มมากขึ้น ระหว่างการสู้รบในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ ในตอนแรก อังกฤษรบไปตามสัญญาตัญญูในการป้องกันตัว แต่ต่อมาภายหลังอังกฤษรบโดยมีจุดประสงค์ที่แน่ชัดภายใต้การนำของรัฐบาลที่ตระหนักถึงโอกาสอันงามและความเป็นไปได้ในการพัฒนาอำนาจทางทะเลให้ยิ่งใหญ่กว่าเดิม อังกฤษจึงได้เริ่มสร้างจักรวรรดิแห่งอาณานิคมที่เปี่ยมไปด้วยอำนาจ โดยมีรากฐานมั่นคงมาจากคุณลักษณะของประเทศอาณานิคมและความแข็งแกร่งของกองทัพเรืออังกฤษ ความมั่งคั่งของอังกฤษอันเป็นผลมาจากอำนาจทางทะเลทำให้อังกฤษมีบทบาทที่เด่นชัดในกิจการต่าง ๆ ของทวีปยุโรป ระบบในการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินซึ่งเริ่มต้นขึ้นมากกว่า 50 ปีก่อนในสมัยสงครามที่เมืองมารลโบโร (MARLBOROUGH) และได้รับการส่งเสริมมากยิ่งขึ้นไปอีกในอีก 50 ปีต่อมา ในสมัยสงครามนโปเลียน ช่วยรักษาพันธมิตรของอังกฤษเอาไว้ได้ หากไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว การค้าของอังกฤษก็คงถึงกับหยุดชะงักหรือสิ้นสุดไปเลย ใครเล่าจะสามารถปฏิเสธรัฐบาลที่ในทางหนึ่งก็พยายามอุ้มชูพันธมิตรภายในทวีปเดียวกัน ด้วยเงินจำนวนมากมายมหาศาล ส่วนอีกทางหนึ่งก็พยายามขับไล่ศัตรูให้ออกไปพ้นน่านน้ำและดินแดนในปกครองของตน อย่างเช่น แคนาดา มาร์ตินิค (MARTINIQUE) กัวเดอลูป (GUADELOUPE) ฮาวานา (HAVANA) และมะนิลา (MANILA) และรัฐบาลเดียวกันนั่นเองยังสามารถผลักดันให้ประเทศของตนก้าวขึ้นมามีบทบาททางการเมือง

ชั้นแนวหน้าในยุโรปได้อีกด้วย ใครกันเล่าจะไม่อาจมองเห็นว่าประเทศที่มีพื้นที่เพียงแคบ ๆ ประกอบกับทรัพยากรอันน้อยนิดจะสามารถมีอำนาจทางทะเลได้มากมายถึงเพียงนี้ นโยบายที่รัฐบาลอังกฤษยึดปฏิบัติในสมัยสงครามนั้นเห็นได้จากสุนทรพจน์ของพิตต์ (PITT) ผู้นำในการปลุกสำนึกในช่วงเวลาดังกล่าว แม้ว่าเขาจะพ้นจากตำแหน่งไปก่อน สงครามสิ้นสุด พิตต์ได้ประนามสนธิสัญญาสันติภาพปี ค.ศ.1763 ที่ฝ่ายตรงข้ามได้ทำขึ้น โดยเขากล่าวไว้ดังนี้ : “ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่สำคัญประเทศหนึ่งที่เป็นทั้งมหาอำนาจทางทะเลและทางการค้าที่น่าเกรงขาม สิ่งที่เราจะได้หากฝรั่งเศสสูญเสียอำนาจทั้งสองนี้ไป นั้นมากมายยิ่งนัก ท่านมีส่วนทำให้ฝรั่งเศสมีโอกาสฟื้นฟูกองทัพเรือของพวกเขาขึ้นมา” อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์ที่อังกฤษได้รับก็ยังคงมากมายมหาศาลอยู่ดี อินเดียอยู่ในกำมือของอังกฤษอย่างไม่ต้องสงสัย รวมทั้งทวีปอเมริกาเหนือบริเวณฝั่งตะวันออกของ รัฐมิสซิสซิปปี ก่อนที่จะถึงช่วงเวลานั้นนโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนและถูกนำมาปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด สงครามการปฏิวัติในสหรัฐอเมริกา (AMERICAN REVOLUTION) คือ ความผิดมหันต์ หากพิจารณาในแง่ของสมุทธานุภาพ รัฐบาลอังกฤษนำตนเองเข้าไปพัวพัน ด้วยการกระทำผิด ๆ โดยไม่รู้ตัว หากลองมองดูประเด็นนี้ในแง่ของการทหารและกองทัพเรือล้วน ๆ โดยไม่เกี่ยวกับด้านการเมืองและรัฐธรรมนูญแล้ว กรณีที่เกิดขึ้นจะเป็นเช่นนี้ : อาณานิคมของสหรัฐอเมริกาใหญ่และกำลังเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ในดินแดนที่อยู่ห่างไกลจากอังกฤษมาก トラบเท่าที่ อาณานิคมเหล่านั้นยังคงมีสัมพันธภาพอันดีกับประเทศแม่ อาณานิคมดังกล่าวก็จะเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของสมุทธานุภาพให้กับประเทศแม่ในดินแดนแถบนั้น แต่ขนาดและจำนวนประชากรของอาณานิคมที่มีมากมายเกินไปประกอบกับระยะทางที่ห่างไกลเกินกว่าที่อังกฤษจะอาจควบคุมได้ด้วยการใช้กำลังบังคับแต่เพียงอย่างเดียว ยกเว้นเสียแต่จะมีประเทศมหาอำนาจประเทศอื่นเต็มใจที่จะยื่นมือมาช่วยเหลืออาณานิคมเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม คำว่า “ยกเว้นเสียแต่” นั้น เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นที่ไม่ค่อยดีสักเท่าใดนัก ความอับอายขายหน้าที่ฝรั่งเศสและสเปนพึงประสบมาไม่นานนักทำให้พวกเขารู้สึกขมขื่นและพยายามหาทางแก้แค้น และก็เป็นที่น่าทึ่งกันว่าฝรั่งเศสได้พยายามส่งกองทัพเรือของตนให้ฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วและด้วยความระมัดระวังมากเป็นพิเศษ หากอาณานิคมดังกล่าวเป็นเพียงเกาะเล็ก ๆ 13 เกาะ อำนาจทางทะเลของอังกฤษก็คงจะยุติปัญหาข้อนี้ได้ แต่แทนที่อาณานิคมจะถูกแบ่งแยกตามลักษณะทางกายภาพที่เป็นอุปสรรค อาณานิคมเหล่านั้นกลับถูกแบ่งแยกด้วยความอิจฉาริษยาซึ่งนำมาด้วยภัยอันตรายในอันที่จะ

ก้าวเข้าสู่การแย่งชิงเช่นนั้น ความพยายามที่จะยึดเหนี่ยวดินแดนแถบนั้นไว้ด้วยการใช้กำลังท่ามกลางผู้คนจำนวนมากที่ไม่เป็นมิตร ซ้ำยังเป็นดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไปมาก ก็เท่ากับเป็นการรื้อฟื้น สงครามเจ็ดปี (SEVEN YEARS' WAR) กับฝรั่งเศสและสเปนขึ้นมาอีกครั้ง โดยในครั้งนี้อเมริกาเป็นฝ่ายตรงข้ามหาใช่ฝ่ายเดียวกับอังกฤษไม่ สงครามเจ็ดปีเป็นภาระอันหนักหนาสาหัสจนรัฐบาลที่ชาญฉลาดน่าจะตระหนักดีว่ามีโอกาสแก้รับปัญหาอื่นใดต่อไปได้อีก และเห็นความจำเป็นที่จะต้องผูกมิตรกับบรรดาพันธมิตร รัฐบาลในยุคนั้นไม่ใช่รัฐบาลที่ชาญฉลาด อังกฤษจึงต้องสูญเสียอำนาจทางทะเลส่วนใหญ่ไปโดยการกระทำที่ผิดพลาดจากความโง่งง หาใช่ความอ่อนแอไม่

การรักษาไว้ซึ่งนโยบายโดยทั่วไปของอังกฤษเป็นเรื่องง่ายสำหรับรัฐบาลชุดต่อมา เนื่องจากมีตัวบ่งชี้สถานการณ์ของประเทศที่ชัดเจนให้เห็นอยู่แล้ว จุดประสงค์ที่สำคัญเพียงประการเดียวได้ถูกนำมาบังคับใช้ นั่นก็คือ การให้ความคุ้มครองอำนาจทางทะเลของอังกฤษอย่างจริงจัง การประกาศจุดยืนเช่นนี้เพื่อให้ประเทศอื่นได้รับรู้ และเตรียมความพร้อมให้กับกองทัพเรือ สิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญทางการเมืองภายใต้การนำของรัฐบาลที่มาจากชนชั้นขุนนาง ไม่ว่าจะชนชั้นขุนนางดังกล่าวนี้จะมีข้อบกพร่องประการใดก็ตาม แต่พวกเขาพร้อมที่จะสานต่อนโยบายทางการเมืองที่เหมาะสม มีความภาคภูมิใจในความเฟื่องฟูของชาติ และยังไม่รู้สึกสะทสะท้านกับความทุกข์ทรมานที่อังกฤษกำลังเผชิญอยู่อีกด้วย ความทุกข์ยากนี้มาจากภาระทางด้านการเงินที่หนักหน่วงในการเตรียมพร้อมสำหรับสงคราม และในกรณีที่สูงครามยังคงยืดเยื้อต่อไป เนื่องจากคนกลุ่มนี้มีฐานะที่มั่งคั่งมาแต่กำเนิด พวกเขาจึงไม่ค่อยรู้สึกถึงภาระเหล่านี้ และชนชั้นขุนนางไม่ได้ทำการค้า แหล่งที่มาของความร่ำรวยของพวกเขาจึงไม่ตกอยู่ในสภาวะคับขัน อีกทั้งพวกขุนนางยังไม่ต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองเพราะพวกเขาไม่ได้มีทรัพย์สินและธุรกิจใดที่เข้ามาพัวพันอันจะทำให้ตนเสียผลประโยชน์ไป แม้กระนั้นก็ตามชนชั้นขุนนางในอังกฤษก็ไม่ใช่ว่าจะไม่รู้สึกรู้สาแต่ประการใดต่อสิ่งที่มากระทบกับการค้าของประเทศไม่ว่ามันจะนำมาซึ่งผลดีหรือผลร้าย ทั้งรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร ใฝ่มาองการขยายตัวทางการค้าของอังกฤษด้วยความระมัดระวัง และให้ความคุ้มครองเป็นอย่างดี ชนชั้นขุนนางยังเข้มแข็งและพยายามรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิของทหารซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในยุคสมัยที่สถาบันทางทหารยังมีอาจหาสิ่งใดมาทดแทน “**ความสามัคคีในหมู่คณะ**” (ESPRIT DE CORPS) ได้ แต่แม้ว่าขุนนางเหล่านี้จะมีความรักพวกพ้องตนเองและเต็มไปด้วยความรู้สึกอคติต่อชนชั้นอื่น พวกเขาก็ยังเปิดโอกาสให้กับ

คนธรรมดาได้รับเกียรติมาดำรงตำแหน่งสูงสุดในกองทัพ ซึ่งเราจะพบว่าในทุกยุคทุกสมัย จะมีพลเรือเอกที่ไต่เต้าขึ้นมาจากระดับล่างสุด ชนชั้นสูงของอังกฤษจะแตกต่างจากชนชั้นสูงของฝรั่งเศสอย่างเห็นได้ชัดในประเด็นนี้ ในตอนปลายปี ค.ศ.1789 เมื่อการปฏิวัติฝรั่งเศสเกิดขึ้นนั้น กองทัพเรือฝรั่งเศสยังคงให้นายทหารผู้หนึ่งคอยทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติของผู้ที่ปรารถนาจะสอบเข้าโรงเรียนนายเรือว่าพวกเขาเหล่านั้นมีชาติกำเนิดที่สูงพอหรือไม่

นับจากปี ค.ศ.1815 และโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ การปกครองของรัฐบาลอังกฤษได้ตกมาอยู่ในกำมือของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ประเด็นที่ว่าสมมุทธานุภาพของอังกฤษจะได้รับผลกระทบจากสิ่งนี้หรือไม่เป็นเรื่องที่เราจะต้องรอดูกันต่อไป อำนาจทางทะเลของอังกฤษยังคงมีรากฐานส่วนใหญ่มาจากการค้า การประกอบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และระบอบอาณานิคม ยิ่งไปกว่านี้ประเด็นที่ว่ารัฐบาลมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะสามารถมองการณ์ไกล มีความรู้สึกห่วงแหนต่อสถานการณ์ของประเทศ มีความมุ่งมั่นที่จะรักษาความเจริญรุ่งเรืองของประเทศเอาไว้ด้วยการให้เงินอุดหนุนกองทัพแม้อย่างสงบ ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับกองทัพนั้น ยังคงเป็นประเด็นที่เราต้องติดตามกันต่อไป รัฐบาลในสมัยปัจจุบันดูเหมือนว่าจะไม่ค่อยเห็นชอบกับการใช้จ่ายในด้านทหารสักเท่าใดนักแม้ว่าจะเป็นสิ่งสำคัญก็ตาม และดูเหมือนจะมีสัญญาณบอกเหตุหลายประการที่ชี้ให้เห็นว่ากองทัพเรืออังกฤษกำลังอยู่ในภาวะถดถอย

เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่าดัทช์ได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งโดยอาศัยทะเลไม่น้อยไปกว่าอังกฤษ นโยบายของรัฐบาลดัทช์นั้นไม่เคยส่งเสริมสมมุทธานุภาพเลยแม้แต่น้อย ดัทช์ประกอบไปด้วยรัฐต่าง ๆ 7 รัฐ โดยมีชื่อเรียกทางการเมืองว่า “UNITED PROVINCES” การกระจายอำนาจระหว่างรัฐต่าง ๆ อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจแบบ “สิทธิแห่งรัฐ” (STATES RIGHTS) รัฐที่อยู่ติดทะเลแต่ละรัฐจะมีกองทัพเรือและผู้บัญชาการกองทัพเรือของตนเอง อันนำมาซึ่งความอิจฉาริษยาซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา รัฐที่มีอำนาจมากที่สุดก็คือรัฐแห่งฮอลแลนด์ (PROVINCE OF HOLLAND) ซึ่งเพียงรัฐเดียวมีเรือรบมากถึง 5 ใน 6 ส่วนของเรือรบทั้งหมด และยังต้องเสียภาษีร้อยละ 58 ดังนั้น ฮอลแลนด์จึงมีบทบาทสำคัญมากกว่ารัฐใด ๆ ในการกำหนดแนวนโยบายของประเทศ แม้ว่าพลเมืองจะเปี่ยมไปด้วยความรักชาติและสามารถเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างได้เพื่ออิสรภาพ แต่ด้วยจิตวิญญาณที่เต็มไปด้วยการค้าของพวกเขา ทำให้

พวกเขาคัดค้านการทำสงครามและไม่เห็นด้วยกับการใช้จ่ายใด ๆ ในการเตรียมพร้อมประเทศเข้าสู่การรบ อย่างไรก็ตามได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นว่า หากไม่ใช่ว่ากำลังมาเยือนอยู่ตรงหน้า ชาวดัตช์ก็ไม่เคยคิดจะเสียเงินเพื่อป้องกันประเทศเลย อย่างไรก็ตามก็ตีแม้ว่ารัฐบาลรีพับลิกันจะยังคงดำรงอยู่ต่อไป แต่กองทัพเรือก็ไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนแต่ประการใด ทรบาชจนกระทั่งการเสียชีวิตของ จอห์น เดอ วิตต์ (JOHN DE WITT) ในปี ค.ศ.1672 และการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพกับอังกฤษในปี ค.ศ.1674 ที่ กองทัพเรือของฮอลแลนด์มีจำนวนเรือและอาวุธยุทธโปกรณ์พอที่จะเทียบชั้นกับกองทัพเรือของอังกฤษและฝรั่งเศสได้ ประสิทธิภาพของกองทัพเรือฮอลแลนด์ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ช่วยกัวิกฤตการณ์ให้ฮอลแลนด์รอดพ้นจากแผนการทำลายล้างของกษัตริย์ทั้งสองพระองค์ เมื่อเดอวิตต์เสียชีวิตรัฐบาลรีพับลิกันก็หมดสิ้นอำนาจลงและการปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยพระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์ (WILLIAM OF ORANGE) ก็เข้ามามีบทบาทแทนที่พระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์ซึ่งทรงขึ้นครองราชย์เมื่อมีพระชนมายุได้เพียง 18 พรรษา มีนโยบายต่อต้านพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และการขยายอำนาจของฝรั่งเศสมาโดยตลอด การต่อต้านดังกล่าวนี้เห็นได้ชัดเจนทางภาคพื้นดินมากกว่าทางทะเล และที่แนวโน้มในการรบเกิดขึ้นที่ภาคพื้นดินมากกว่านั้นก็เพราะอังกฤษถอนตัวออกจากสงครามในตอนต้นปี ค.ศ.1676 พลเรือเอก เดอ รุยเตอร์ (DE RUYTER) พบว่ากำลังทหารที่เขาได้รับมานั้นไม่เพียงพอที่จะรับมือ แม้แต่กับกองกำลังของฝรั่งเศสเพียงกองกำลังเดียวเสียด้วยซ้ำไป ด้วยความสนใจที่รัฐบาลมุ่งไปแต่ที่การป้องกันพรมแดนทางภาคพื้นดิน ความสำคัญของกองทัพเรือจึงลดลงอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ.1688 เมื่อพระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์ต้องการเรือรบเพื่อคุ้มกันพระองค์ในขณะที่เดินทางไปยังอังกฤษ หัวหน้าเมืองเทศบาลแห่งอัมสเตอร์ดัมจำเป็นต้องคัดค้าน เนื่องด้วยกองทัพเรือของฮอลแลนด์ในขณะนั้นปราศจากความแข็งแกร่ง อีกทั้งยังไร้ซึ่งผู้บัญชาการกองทัพที่มีความสามารถอีกด้วย เมื่อพระเจ้าวิลเลียมได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งอังกฤษ พระองค์ยังคงดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำการรัฐของฮอลแลนด์ (STADTHOLDER) อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย พระองค์ทรงพบว่าอังกฤษมีอำนาจยิ่งใหญ่ทางทะเลที่พระองค์ทรงปรารถนามาโดยตลอด และใช้ทรัพยากรของฮอลแลนด์ไปในการสู้รบทางบก พระเจ้าวิลเลียมทรงเห็นชอบให้นายพลของดัตช์นั่งอยู่ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าร้อยเอกของอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นในกระบวนเรือรบหรือในสภาพที่ประชุมว่าด้วยกิจการสงครามก็ตาม ความสนใจและความภาคภูมิใจในอำนาจทางทะเลของดัตช์มีอันต้องสูญหายไปพร้อม ๆ กับการเรียกเรือของอังกฤษ เมื่อพระเจ้า

วิลเลียมสันพระชนมมิ่ง นโยบายของพระองค์ยังคงถูกนำมาดำเนินต่อไปโดยรัฐบาลชุดต่อมา เป้าหมายของรัฐบาลชุดนี้มิศูนย์กลางอยู่ที่ภาคพื้นดินแต่เพียงอย่างเดียว และเมื่อมีการลงนามในสนธิสัญญาแห่งยูเทรค อันเป็นการยุติการรบที่ยืดเยื้อมากกว่า 40 ปี นั้น ฮอลแลนด์กลายเป็นประเทศที่ปราศจากอำนาจทางทะเล ปราศจากทรัพยากรที่ได้จากท้องทะเลไม่ว่าจะเป็นในรูปของประเทศอาณานิคมหรือการค้าเลยแม้แต่สักอย่างเดียว

นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษผู้หนึ่งได้กล่าวถึงการทำสงครามในครั้งสุดท้ายนี้ว่า : “ระบอบเศรษฐกิจของดัตช์ได้ทำลายชื่อเสียงและการค้าของพวกเขาจนย่อยยับ ทหารของดัตช์ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไม่เคยมีอาหารการกินเพียงพอ เรือรบของพวกเขาก็ไม่แข็งแรงและปราศจากอาวุธที่ครบครันจนกระทั่งว่าหากเราเสียเรือไปแค่ลำเดียว แต่ดัตช์จะเสียเรือไปถึงห้าลำ ซึ่งทำให้เกิดความคิดขึ้นมาว่าเรือรบของเรามีความปลอดภัยมากกว่าอันนำมาซึ่งผลดีนานัปการ เราจึงอาจกล่าวได้ว่าการค้าของเราเจริญรุ่งเรืองมากกว่าที่จะถดถอยในการทำสงครามครั้งนี้”

นับจากนั้นเป็นต้นมา ฮอลแลนด์จึงได้ยุติบทบาทในสมุทธานุภาพลงอย่างสิ้นเชิง ทั้งยังสูญเสียความเป็นผู้นำทางทะเลที่ตนค่อย ๆ สั่งสมขึ้นมาไปอย่างรวดเร็ว ไม่มีนโยบายใดจะสามารถช่วยให้ประเทศเล็ก ๆ เช่น ฮอลแลนด์รอดพ้นจากภาวะตกต่ำ ซ้ำยังต้องเผชิญกับความเป็นปฏิปักษ์อย่างไม่ลดละจากพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 อีกด้วย หากฮอลแลนด์เป็นมิตรกับฝรั่งเศสซึ่งจะเป็นการรับรองความปลอดภัยของพรอมแดนที่มุ่งหน้าเข้าไปสู่แผ่นดินแล้ว อย่างน้อยฮอลแลนด์ก็จะสามารถสู้รบกับอังกฤษในการแย่งชิงอำนาจทางทะเลได้นานกว่านั้น และหากฮอลแลนด์เป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสแล้ว กองทัพเรือของประเทศทั้งสองก็อาจจะต้านทานสมุทธานุภาพที่ยิ่งใหญ่ของอังกฤษเอาไว้ได้ สันติสุขในท้องทะเลระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์จะบังเกิดขึ้นได้ถ้าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถเอาชนะอีกฝ่ายได้อย่างเด็ดขาด เนื่องจากทั้งสองประเทศต่างก็มุ่งหวังในสิ่งเดียวกัน ระหว่างฝรั่งเศสและฮอลแลนด์นั้นเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ความตกต่ำของฮอลแลนด์หาได้มาจากขนาดของประเทศที่เล็กกว่าและจำนวนประชากรที่น้อยกว่า หากแต่มาจากการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดของรัฐบาลทั้งสอง เราคงไม่จำเป็นที่จะต้องตัดสินว่าใครเป็นผู้สมควรถูกตำหนิมากกว่ากัน

ฝรั่งเศสซึ่งมีที่ตั้งเหมาะสมในการเสริมสร้างสมุทธานุภาพ ได้รับแนวทางที่ชัดเจนในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลมาจากผู้ปกครองประเทศคนสำคัญสองคน ได้แก่ พระเจ้าเฮนรีที่ 4 และ ริเชอลิเยอ (RICHELIEU) การต่อต้านที่มีต่อราชวงศ์ฮอัสเตเรีย

อย่างต่อเนื่อง (ซึ่งในขณะนั้นราชวงศ์นี้ปกครองทั้งออสเตรเลียและสเปน) และจุดประสงค์ในการต่อต้านอำนาจทางทะเลของอังกฤษถูกนำมาผนวกเข้ากับโครงการในอันที่จะขยายอาณาเขตไปทางทิศตะวันออก การที่จะดำเนินการตามนี้ได้ ฝรั่งเศสจำเป็นต้องเป็นพันธมิตรกับฮอลแลนด์ การค้าและการประมงซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสมุทรภาพจะต้องได้รับการสนับสนุน ทั้งยังจะต้องเร่งสร้างกองทัพเรือที่แข็งแกร่งอีกด้วย ริเชอลิเยอได้ทำสิ่งที่เขาเรียกว่าเจตนารมณ์ทางการเมืองเอาไว้ โดยเขาได้ชี้ให้เห็นว่าฝรั่งเศสสามารถก้าวขึ้นมาเป็นอำนาจทางทะเลได้ หากพิจารณาจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และทรัพยากรภายในประเทศ **นักเขียนชาวฝรั่งเศสหลายต่อหลายคนยกย่องให้ริเชอลิเยอเป็นบิดาแห่งกองทัพเรือ** ไม่ใช่เพียงเพราะริเชอลิเยอจัดเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับกองทัพ แต่เป็นเพราะวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมาตรการในการสร้างความมั่นคงและความเจริญเติบโตให้กับกองทัพเรือที่เขาเป็นผู้กำหนดขึ้น หลังจากทีริเชอลิเยอเสียชีวิตลง มาซาแรง (MAZARIN) ได้สานต่อแนวความคิดและนโยบายของเขา หากแต่มาซาแรงไม่ได้สืบทอดจิตวิญญาณทางทหารอันสูงส่งของริเชอลิเยอเอาไว้ ในช่วงที่มาซาแรงปกครองประเทศนั้น กองทัพเรือที่เพิ่งก่อตั้งขึ้นใหม่กลับไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาล เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงเข้าควบคุมการทำงานของรัฐบาลด้วยพระองค์เองในปี ค.ศ.1661 ฝรั่งเศสมีเรือรบอยู่เพียงแค่ 30 ลำ และมีเรือเพียงสามลำเท่านั้นที่มีปืนใหญ่ 60 กระบอก จากนั้นเป็นต้นมาจึงได้มีการเริ่มต้นการบริหารงานโดยรัฐบาลที่มีอำนาจเด็ดขาดเต็มไป ด้วยความสามารถและทำงานอย่างมีระบบ การบริหารงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย การผลิต การเดินเรือ และอาณานิคม อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ**โคลแบร์ต (COLBERT)** ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็น**อัจฉริยะที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของฝรั่งเศส** โคลแบร์ตดำเนินการตามเป้าหมายของตนเองที่เปี่ยมไปด้วยจิตวิญญาณของชาวฝรั่งเศสล้วน ๆ ทุก ๆ อย่างจะต้องเป็นระบบระเบียบและจะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี “เพื่อรวบรวมผู้ผลิตและพ่อค้าให้กลายมาเป็นกองทัพที่ทรงพลัง ปฏิบัติงานภายใต้คำแนะนำที่ปราศเบี่ยงในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งชัยชนะในการประกอบอุตสาหกรรมของประเทศ และเพื่อที่จะได้มาซึ่งผลิตผลชั้นเลิศโดยช่างฝีมือชั้นเยี่ยมที่ทำงานภายใต้กระบวนการที่ดีที่สุด... เพื่อรวบรวมนักเดินเรือและการค้าที่อยู่ห่างไกลเข้าไว้ด้วยกันกับการประกอบอุตสาหกรรมและการค้าภายในประเทศและให้การสนับสนุนกองทัพเรือโดยการสร้างอำนาจทางการค้าบนพื้นฐานที่มั่นคง” เหล่านี้คือวัตถุประสงค์ที่สำคัญสองในสามประการของโคลแบร์ตที่เขาได้วางเอาไว้เกี่ยวกับสมุทรภาพ สำหรับวัตถุประสงค์ประการที่สามก็คืออาณานิคมที่อยู่ห่างไกลออกไปจะต้องมีทิศทางในการบริหารงานและการจัดระบบต่าง ๆ

ภายในรัฐบาลที่เหมือนกับประเทศแม่ รัฐบาลฝรั่งเศสเริ่มซื้อแคนาดา นิวฟาวนด์แลนด์ โนวาสโกเชีย และหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกคืนจากประเทศที่เคยเป็นเจ้าของอยู่ในขณะนั้น ณ จุดนี้เองที่เราจะเห็นว่ามีความเด็ดขาดที่ผู้ใดมีโอกาสฝ่าฝืนได้ ซึ่งนำพาประเทศไปตามเส้นทางแห่งการก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางทะเลที่ยิ่งใหญ่นั่นเอง

การที่จะศึกษารายละเอียดในการบริหารงานของโคลแบร์ตนั้นอยู่นอกเหนือวัตถุประสงค์ของเรา คงจะเพียงพอแล้วที่จะกล่าวถึงบทบาทหลัก ๆ ของรัฐบาลในการสร้างเสริมอำนาจทางทะเลให้กับฝรั่งเศส และชายที่ยิ่งใหญ่ผู้นี้ไม่เคยมองข้ามความสำคัญของใครคนใดคนหนึ่งไปเลย หากแต่โคลแบร์ตได้ผดุงคนเหล่านี้เอาไว้ด้วยกันด้วยการบริหารงานที่ชาญฉลาดและสุขุมรอบคอบ การเกษตรซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตให้แก่แผ่นดิน การอุตสาหกรรมซึ่งเป็นการเพิ่มทุนสินค้าจากความมั่งคั่งของประชาชน เส้นทางการค้าภายในประเทศรวมถึงระเบียบข้อบังคับ ซึ่งช่วยให้การแลกเปลี่ยนสินค้าภายในประเทศออกไปยังนอกประเทศทำได้สะดวกมากยิ่งขึ้น การขนส่งทางเรือและกฎเกณฑ์ด้านภาษีอากรเอื้อประโยชน์ให้การค้าตกอยู่ในกำมือของฝรั่งเศส อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการขนส่งสินค้าทางเรือด้วยการออกกฎว่าสินค้าของฝรั่งเศสและประเทศอาณานิคมจะถูกขนส่งทั้งขาไปและขากลับมีการพัฒนาและการบริหารจัดการประเทศอาณานิคมที่ดีเพื่อที่ว่าการค้าของดินแดนที่อยู่ไกลออกไปจะเติบโตอย่างต่อเนื่องและถูกผูกขาดอยู่กับการค้าของประเทศแม่แต่เพียงผู้เดียว การทำสนธิสัญญากับต่างชาติก็เป็นไปในทางส่งเสริมการค้าของฝรั่งเศสและการเรียกเก็บภาษีของเรือและสินค้าจากต่างประเทศทำให้ประเทศคู่แข่งรายอื่นต้องยอมถอนตัววิธีการทั้งหมดเหล่านี้รวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยอีกนับไม่ถ้วนถูกนำมาใช้ประกอบกันในการสร้างความแข็งแกร่งให้กับฝรั่งเศส ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ปัจจัยหลัก ๆ ก็คือ 1. การผลิต 2. การขนส่งทางทะเล 3. อาณานิคม และ 4. ตลาดการค้า หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ “สมุทธานุภาพ” นั่นเอง การศึกษามผลงานเช่นนี้คงจะทำได้ง่ายขึ้นหากผลงานดังกล่าวมาจากบุคคลเพียงคนเดียว ซึ่งมีกระบวนการความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมากกว่าที่จะศึกษาจากการทำงานของรัฐบาลที่มีกลไกซับซ้อนและมีผลประโยชน์อื่นแอบแฝง เพียงไม่กี่ปีทีโคลแบร์ตบริหารประเทศ เราพบว่าทฤษฎีว่าด้วยความเป็นมหาอำนาจทางทะเลนั้นได้ถูกนำมาใช้ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามวิถีทางแบบฝรั่งเศสที่ทุกคนต่างก็มีเป้าหมายร่วมกัน ในขณะที่การศึกษาถึงทฤษฎีที่อังกฤษและฮอลแลนด์นำมาใช้นั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย อย่างไรก็ตาม ความเจริญรุ่งเรืองของฝรั่งเศสนั้นได้มาจาก

การบีบบังคับและยังขึ้นอยู่กับว่าอำนาจเด็ดขาดที่คอยควบคุมอยู่นั้นว่าจะยืนยาวไปได้นานสักเท่าใด และเนื่องจากว่าโคลแบร์ตไม่ได้เป็นกษัตริย์ ดังนั้น เขาก็จะมีอำนาจอยู่ชั่วคราวที่เขาเป็นที่โปรดปรานของกษัตริย์ แม้กระนั้น ก็คงยังเป็นที่น่าสนใจยิ่งที่จะให้ความสำคัญกับการบริหารงานที่ถูกต้องเหมาะสมของโคลแบร์ต นั่นก็คือ การบริหารงานที่เกี่ยวกับกองทัพเรือนั่นเอง มีผู้กล่าวไว้ว่าในปี ค.ศ.1661 เมื่อเขาเริ่มต้นบริหารประเทศฝรั่งเศสมีเรือติดอาวุธเพียง 30 ลำ และมีเพียงแค่สามลำที่มีปืนใหญ่ 60 กระบอก ในปี ค.ศ.1666 ฝรั่งเศสมีเรือรบเพิ่มขึ้นเป็น 70 ลำ โดยห้าสิบลำเป็นเรือรบขนาดใหญ่และอีก 20 ลำ เป็นเรือบรรทุกวัตถุระเบิด ในปี ค.ศ.1671 เรือรบเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 196 ลำ ในปี ค.ศ.1683 มีเรือรบถึง 107 ลำที่มีปืนใหญ่มากกว่า 76 กระบอก และยังบรรทุกเรือลำเล็ก ๆ ได้หลายลำอีกด้วย การบังคับบัญชาและการทำงานอย่างมีระบบทำให้ฝรั่งเศสมีอยู่ต่อเรือที่มีประสิทธิภาพเหนือชั้นกว่าของอังกฤษ ผู้บังคับการเรือชาวอังกฤษคนหนึ่ง ในขณะที่ถูกจับกุมตัวเป็นเชลยอยู่ในฝรั่งเศสในช่วงที่อิทธิพลของโคลแบร์ตหลงเหลืออยู่นั้นได้บันทึกไว้ว่า :

เมื่อข้าพเจ้าได้ถูกจับไปเป็นเชลยที่ฝรั่งเศสนั้น ข้าพเจ้านอนพักรักษาบาดแผลอยู่ที่โรงพยาบาลในเมืองเบรสต์เป็นเวลากว่า 4 เดือน ระหว่างพักรักษาตัวอยู่นั้น ข้าพเจ้ารู้สึกประหลาดใจยิ่งนักกับวิธีการที่ชาวฝรั่งเศสฝึกฝนผู้คนให้มาประจำการบนเรือและเตรียมความพร้อมให้กับกองทัพเรือ ซึ่งก่อนหน้านั้นข้าพเจ้าเคยคิดว่าไม่อาจมีประเทศใดทำเช่นนั้นได้นอกจากอังกฤษ ซึ่งเรามีทั้งเรือและลูกเรือมากกว่าฝรั่งเศสถึงสิบเท่า ณ ที่นั่นเอง ข้าพเจ้าเห็นเรือรบกว่า 20 ลำ เรือแต่ละลำมีปืนใหญ่ถึง 60 กระบอก พวกเขาสามารถเตรียมเรือได้พร้อมในเวลาเพียงแค่ 20 วัน ผู้คนถูกเรียกตัวเข้ามาทำงานแล้วก็ได้รับการปล่อยตัวออกไป หากมีคำสั่งโดยตรงมาจากปารีส พวกเขาจะทำความสะอาดเรือ ซ่อมแซม ตระเตรียมเสบียงอาหาร หาลูกเรือมาประจำการแล้วสามารถนำเรือแล่นออกไปได้ตามเวลาที่กำหนดอย่างง่ายดายที่สุด นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังเห็นเรือที่มีปืนถึงร้อยกระบอกที่สามารถปลดอาวุธได้ทั้งหมดภายในเวลาเพียงแค่ 4-5 ชั่วโมงเท่านั้น แม้แต่อังกฤษยังต้องใช้เวลาลงถึง 24 ชั่วโมงในการทำสิ่งเดียวกันนี้ แต่ชาวฝรั่งเศสกลับทำได้ราวกับเป็นสิ่งที่ง่ายดายเสียเหลือเกิน และทั้งหมดนี้ก็คือสิ่งที่ข้าพเจ้าเห็นผ่านทางหน้าต่างของโรงพยาบาล”

นักประวัติศาสตร์ด้านการเดินเรือชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่ง ได้ยกตัวอย่างการปฏิบัติงานบางประการที่ฟังดูเหลือเชื่อ อย่างเช่น โครงสร้างของเรือจะถูกนำมาเรียงตอนดีสี่ และ

ภายในเก้าโมงเช้า เรือลำนั้นก็พร้อมและแล่นออกจากท่าเรือด้วยอาวูดยุทโธปกรณ์ครบครัน ธรรมเนียมเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการทำงานอย่างเป็นระบบและมีระเบียบวินัย พร้อมทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างครบครัน

อย่างไรก็ตาม ความเจริญรุ่งเรืองอันนี้เป็นผลมาจากการควบคุมอย่างเข้มงวด โดยรัฐบาลนั้นได้มลายหายไปอย่างรวดเร็วเมื่อความชื่นชอบในรัฐบาลลดน้อยลง เวลาไม่อาจช่วยให้ความเจริญเติบโตทางทะเลของฝรั่งเศสได้มีโอกาสฝังรากลึกลงไปในชีวิตของคนทั้งชาติได้สำเร็จ ผลงานที่โคลแบร์ตได้ทำเอาไว้ในสออดคล้องกับแนวนโยบายของริเชอเด็โยโดยตรง และเป็นเวลานานทีเดียวที่ดูเหมือนว่านโยบายที่โคลแบร์ตนำมาใช้นั้นจะมีส่วนส่งเสริมให้ฝรั่งเศสเป็นประเทศมหาอำนาจทั้งทางเรือและทางบก ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับฮอลแลนด์ เมื่อผนวกกับความรู้สึกเกลียดชังที่พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 มีต่อฮอลแลนด์เช่นเดียวกัน กษัตริย์ทั้งสองพระองค์จึงตั้งพระทัยมั่นที่จะทำลายรัฐต่าง ๆ ของฮอลแลนด์ สงครามจึงบังเกิดขึ้นในปี ค.ศ.1672 และถึงแม้ว่าสงครามในครั้งนั้นค่อนข้างจะตรงข้ามกับความรู้สึกของอังกฤษ ก็ยังนับว่าเป็นความผิดพลาดทางการเมืองในส่วนของอังกฤษน้อยกว่าในส่วนของฝรั่งเศส และโดยเฉพาะในแง่ของสมุททานุภาพ ฝรั่งเศสช่วยทำลายประเทศที่สามารถเป็นพันธมิตรที่ดีอย่างไม่อาจมีประเทศใดเสมอเหมือน อังกฤษช่วยทำลายคู่แข่งในทะเลรายสำคัญที่สุดของฝรั่งเศส ซึ่งในขณะนั้น ฝรั่งเศสยังเป็นประเทศที่เหนือกว่าอังกฤษในด้านการค้าขาย ฝรั่งเศสต้องเผชิญกับปัญหาหนี้สินและประเทศตกอยู่ในภาวะปั่นป่วนนับจากพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ขึ้นครองราชย์ และเพิ่งจะผ่านพ้นอุปสรรคมาได้ในปี ค.ศ.1672 ภายใต้อการปฏิรูประบบราชการของโคลแบร์ตและผลลัพธ์อันน่าพึงพอใจ สงครามที่ยืดเยื้อมากกว่า 6 ปี ได้สร้างความเสียหายให้กับผลงานที่โคลแบร์ตได้สร้างเอาไว้ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมการค้าขาย และอาณานิคมได้รับผลกระทบอย่างหนักจากสงครามในครั้งนี้ สิ่งต่าง ๆ ที่โคลแบร์ตก่อตั้งขึ้นมามลายหายไปสิ้น และระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการเงินที่เขาคิดขึ้นมา มีอันต้องล้มเลิกไป ฉะนั้น การกระทำของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งทรงเป็นผู้มีสิทธิขาดแต่เพียงพระองค์เดียวในการปกครองบ้านเมือง ได้ทำลายพื้นฐานสำคัญของการเป็นสมุททานุภาพไปจนสิ้นซาก อีกทั้งยังสร้างความบาดหมางกับพันธมิตรทางทะเลที่ดีที่สุดของฝรั่งเศสอีกด้วย ฝรั่งเศสมีดินแดนและอำนาจทางทหารเพิ่มมากขึ้น แต่ความเจริญรุ่งเรืองทางการค้าและการขนส่งทางทะเลที่เคยสงบสุขมีอันต้องยุติลงด้วยการกระทำของพระองค์ ถึงแม้ว่ากองทัพเรือจะยังคงไว้ซึ่งเกียรติภูมิและความมีประสิทธิภาพ ต่อมาอีก

หลายปีก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้ก็ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลง จวบจนปลายรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ความเจริญรุ่งเรืองของกองทัพเรือก็มลายหายไปโดยสิ้นเชิง นโยบายทางทะเลที่ผิดพลาดในรัชสมัยของพระองค์ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 54 ปี พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ไม่เคยสนพระทัยในกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทะเลเลย ยกเว้นเรื่องเรือรบเพียงอย่างเดียว พระองค์ยังไม่ทรงตระหนักด้วยว่าเรือรบนั้นหาประโยชน์แต่อย่างใดไม่ ถ้าหากการเดินทางเรือและการประกอบอุตสาหกรรมอย่างสันติวิธีได้สูญสิ้นไปแล้ว นโยบายของพระองค์ที่มีเป้าหมายอยู่ที่การมีอำนาจสูงสุดในทวีปยุโรปด้วยการใช้กำลังทางทหารและการขยายอาณาเขตบีบคั้นให้อังกฤษและฮอลแลนด์จับมือเป็นพันธมิตรร่วมกันเพื่อขับไล่ฝรั่งเศสให้พ้นไปจากน่านน้ำ ซ้ำยังเป็นการเพิ่มพูนอำนาจทางทะเลให้กับฮอลแลนด์โดยอ้อมอีกด้วย กองทัพเรือที่โคลแบร์ตจัดตั้งขึ้นมาได้จบสิ้นลงและในช่วง 10 ปี สุดท้ายแห่งการครองราชย์ของพระองค์ ฝรั่งเศสก็ไม่หลงเหลือกองทัพเรืออยู่ในทะเลอีกต่อไป แม้ว่าในขณะนั้นจะมีการทำสงครามกันอยู่เนื่อง ๆ ก็ตาม การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เช่นนี้จึงเป็นที่มาของการใช้อิทธิพลของรัฐบาลในอันที่จะสร้างความยิ่งใหญ่หรือความเสื่อมสลายให้แก่การเป็นมหาอำนาจทางทะเลของประเทศตน

ด้วยเหตุนี้ ฝรั่งเศสในตอนปลายรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 จึงประสบกับภาวะตกต่ำในทางการค้าและรากฐานสำคัญของประเทศอันนำมาซึ่งความมั่งคั่งต่างก็ได้รับผลกระทบอย่างร้ายแรง รัฐบาลชุดต่อมาที่มีอำนาจเด็ดขาดเช่นเดียวกับรัฐบาลในชุดก่อนต่างล้มเลิกความตั้งใจที่จะคงไว้ซึ่งกองทัพเรือที่มีประสิทธิภาพ เหตุผลประการสำคัญเนื่องมาจากกษัตริย์พระองค์ใหม่ยังทรงเป็นผู้เยาว์และอ่อนประสบการณ์ พระองค์จึงทรงเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ เพื่อที่อังกฤษจะได้คอยให้ความช่วยเหลือพระองค์ซึ่งในเวลานั้น พระองค์ทรงเป็นปฏิปักษ์กับกษัตริย์ของสเปน พระองค์ทรงช่วยอังกฤษก่อตั้งออสเตรเลีย ซึ่งเป็นศัตรูกับฝรั่งเศสมานาน ทั้งยังช่วยก่อตั้งเนเปิลและซิซิลีซึ่งเป็นภัยต่อสเปน และพระองค์ยังทรงร่วมมือกับอังกฤษทำลายกองทัพเรือและคู่อริของสเปนจนพังพินาศ นี่ก็เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เราพบว่ากษัตริย์ผู้ทรงปกครองแผ่นดินไม่ตระหนักถึงผลประโยชน์ทางทะเลของฝรั่งเศส ทำลายพันธมิตรที่ดีและยังให้ความช่วยเหลืออังกฤษไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาให้ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเล นโยบายดังกล่าวนี้สิ้นสุดลงพร้อมกับ การสิ้นพระชนม์ของพระองค์ในปี ค.ศ.1726 แต่นับจากเวลานั้นไปจนกระทั่งปี ค.ศ.1760 รัฐบาลฝรั่งเศสก็ยังคงไม่ตระหนักถึงความสำคัญของผลประโยชน์ทางทะเลอยู่เช่นเดิม

อันที่จริงแล้วมีผู้กล่าวไว้ว่า สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และข้อบังคับด้านการเงินที่มีส่วนเอื้อประโยชน์ต่อการค้าเสรี (และสืบเนื่องจากลอร์ด (LAW) รัฐมนตรีที่มีสัญชาติสกอตแลนด์) ทำให้การค้าโลกตะวันออกและกับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเฟื่องฟูมากยิ่งขึ้น หมู่เกาะกัวเดอลูป และมาร์ตีนิกเติบโตทางการค้าขายและมั่งคั่งมากขึ้น แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม การค้าและประเทศอาณานิคมต่างก็ตกอยู่ภายใต้อาณัติของอังกฤษหากเกิดสงครามขึ้น เนื่องจากกองทัพเรือของฝรั่งเศสได้ล่มสลายลงไปแล้วอย่างสิ้นเชิง ในปี ค.ศ.1756 เมื่อไม่มีสิ่งใดที่จะย่ำแย่ไปกว่านี้เราจึงพบว่าฝรั่งเศสมีเรือรบเพียง 45 ลำ ในขณะที่อังกฤษมีถึง 130 ลำ และเมื่อเรือรบทั้ง 45 ลำถูกเรียกมาปฏิบัติการ เราต่างก็พบว่าเรือทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่ชำรุด ขาดอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ครบครัน แม้แต่ปืนใหญ่ก็ยังมีไม่เพียงพอเสียด้วยซ้ำ นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งบันทึกไว้ว่า :

“รัฐบาลที่ปราศจากระบบในการบริหารงานที่ดีนำมาซึ่งความเฉื่อยชา และยังเป็นหนทางไปสู่การขาดระเบียบวินัย ไม่เคยปรากฏว่ามียุคสมัยใดที่มีการสนับสนุนผู้คนให้ดำรงตำแหน่งสูง ๆ โดยปราศจากความยุติธรรมบ่อยครั้งเท่ากับในยุคนี้ และยังไม่เคยปรากฏว่ามีสมัยใดที่ประชาชนเต็มไปด้วยความแค้นเคืองเช่นนี้มาก่อน เงินและการใช้กลอุบายเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองมีอำนาจเหนือทุกสิ่ง ผู้คนทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ บรรดาขุนนางและคนที่ร่ำรวยขึ้นมาอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีอิทธิพลทั้งในเมืองหลวงและเมืองชายฝั่งทะเลต่างก็คิดว่าตนเองเป็นผู้ทำคุณงามความดีให้กับประเทศ ประเทศต้องสูญเสียรายได้ของรัฐและรายได้จากคู่อริไปเป็นจำนวนมหาศาล การมีศักดิ์ศรีและการอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นเรื่องที่น่าหัวเราะเยาะราวกับว่าความเลวร้ายเท่านี้ยังไม่สาสม รัฐบาลยังพยายามลดล้างขนบธรรมเนียมเดิม ๆ ในอดีตที่เคยช่วยให้ประเทศรอดพ้นจากภาวะวิกฤตได้เป็นผลสำเร็จ การสู้รบใด ๆ ในยุคสมัยที่ยิ่งใหญ่นี้ถือว่าเป็น “การกระทำที่สุ่มรอบคอบ” ตามความเห็นของศาล การรักษาไว้ซึ่งเรือรบเพียงไม่กี่ลำเป็นการสร้างโอกาสอันงามให้แก่ฝ่ายศัตรูเพิ่มมากขึ้น ด้วยหลักการที่ไม่ถูกต้องเช่นนี้ เราจึงตกอยู่ในฐานะของผู้ตั้งรับ อันเป็นการสร้างความได้เปรียบให้กับฝ่ายตรงข้ามและนำมาซึ่งความเสียหายเปรียบของฝ่ายเรา การกระทำที่เราคิดว่าสุ่มรอบคอบนั้นสร้างความเสียหายให้กับประเทศในระยะยาว และความไร้ระบบนำมาซึ่งการขาดระเบียบวินัย และผลเสียนานัปการอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในศตวรรษที่แล้ว”

นโยบายผิด ๆ ในการขยายอาณาเขตนั้นได้ทำให้ฝรั่งเศสสูญเสียทรัพยากรไปเป็นจำนวนมาก และฝรั่งเศสยังโชคร้ายซ้ำสอง เมื่อฝรั่งเศสปล่อยให้ข้าวน้ำของตน อันได้แก่ประเทศอาณานิคมและการค้าถูกทำลายโดยไม่มีทางแก้ไข หมูเหวี่ยงหมูเล็ก ๆ ที่แล่นออกทะเลถูกฝ่ายตรงข้ามที่มีกำลังมากกว่าทำลายจนหมดสิ้น การค้าทางทะเล จำต้องยุติลง ยิ่งไปกว่านั้นอาณานิคมของฝรั่งเศสอันได้แก่ แคนาดา มาร์ตีนิก กัวเดอลูป และอินเดีย ยังตกอยู่ในเงื้อมมือของอังกฤษ หากไม่เป็นการเปลี่ยนเนื้อที่ของหนังสือเล่มนี้จนเกินไปนัก ข้าพเจ้าขอคัดลอกข้อความบางตอนมาเพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพอันน่าขมขื่นในช่วงเวลาดังกล่าวของฝรั่งเศส ประเทศที่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของทะเลและความมั่งคั่งของอังกฤษทั้ง ๆ ที่ประเทศของตนต้องพบกับความสูญเสียมาแล้วหลายต่อหลายครั้ง นักเขียนร่วมสมัยผู้หนึ่งได้แสดงความคิดเห็นต่อนโยบายของฝรั่งเศสในสมัยนั้นไว้ว่า :

“การที่ฝรั่งเศสเข้าร่วมสงครามอย่างแข็งขันเหมือนกับที่เคยทำมาก่อนในสมัยทำสงครามกับเยอรมัน ได้ทำให้ฝรั่งเศสต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมากจากการเดินเรือ ทั้งยังไม่ใส่ใจที่จะพัฒนากองทัพเรือของตนให้เจริญรุ่งเรือง ทำให้เราสามารถทำลายความแข็งแกร่งของกองทัพเรือฝรั่งเศสได้อย่างที่พวกเขาไม่อาจกลับมาฟื้นตัวได้อีก ในการทำสงครามเยอรมันทำให้ฝรั่งเศสละเลยที่จะปกป้องอาณานิคมของตน ซึ่งเป็นเหตุให้เราสามารถปราบอาณานิคมเหล่านั้นและยึดมาเป็นของเราได้โดยง่าย สงครามยังทำให้ฝรั่งเศสละเลยที่จะปกป้องการค้าของประเทศ ทำให้การค้าถูกทำลายจนสิ้นซาก ในขณะที่การค้าของอังกฤษไม่เคยรุ่งเรืองเช่นนั้นมาก่อน แม้ในยามที่บ้านเมืองสงบสุขก็ตาม การที่ฝรั่งเศสทำในสงครามกับเยอรมัน ฝรั่งเศสได้ทำให้ประเทศของตนตกต่ำจนเกินแก้ไข ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ฝรั่งเศสเกิดข้อพิพาทกับอังกฤษขึ้นมาอย่างฉับพลัน”

ในสงครามเจ็ดปี (SEVEN YEARS' WAR) ฝรั่งเศสสูญเสียเรือรบไป 37 ลำ และเรือพริเกตอีกถึง 56 ลำ ซึ่งเป็นจำนวนเรือที่มากกว่ากองทัพเรือทั้งหมดที่สหรัฐอเมริกา มีอยู่ถึง 3 เท่า ในยุคที่มีการใช้เรือใบกันอย่างแพร่หลาย นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสคนหนึ่งกล่าวถึงสงครามเจ็ดปีไว้ว่า “นับเป็นครั้งแรกตั้งแต่ยุคกลางเป็นต้นมาที่อังกฤษสามารถเอาชนะฝรั่งเศสได้โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากพันธมิตร แม้ว่าฝรั่งเศสจะมีพันธมิตรที่มีอำนาจเป็นแรงหนุน อังกฤษเอาชนะฝรั่งเศสได้ก็ด้วยการมีรัฐบาลที่ดีกว่าแต่เพียงประการเดียว” คำกล่าวนี้เป็นความจริงแต่เป็นเพราะรัฐบาลที่ดีกว่านั้น

ได้ใช้สมุททานุภาพเป็นเสมือนอาวุธที่มีแสนยานุภาพ อันเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายที่มุ่งไปยังเป้าหมายเดียวกันอย่างมิเคยเปลี่ยนแปลง

ความอับยศอดสูของฝรั่งเศสได้ฝังรากลึกมากที่สุดระหว่างปี ค.ศ.1760 และ 1763 ซึ่งทำให้ฝรั่งเศสยอมสงบศึกในปี ค.ศ.1768 และได้สอนบทเรียนสำคัญให้กับสหรัฐอเมริกา ในยุคที่สหรัฐอเมริกาทำการค้าและก่อตั้งกองทัพเรือ ขอให้เราได้จดจำบทเรียนของฝรั่งเศสไว้เป็นตัวอย่างเตือนใจ ระหว่างปีเดียวกันนั่นเอง (1760 และ 1763) ชาวฝรั่งเศสเกิดความรู้สึกตื่นตัวและประกาศว่าพวกเขาต้องการมีกองทัพเรืออีกครั้งหนึ่ง “ความรู้สึกที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปตั้งรวงมขึ้นจากมุมหนึ่งของประเทศไปยังอีกมุมหนึ่ง “กองทัพเรือจะต้องได้รับการฟื้นฟู” ท่าเรือที่เคยเจียบเหงาก็กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่ง มีการต่อและซ่อมแซมเรืออยู่ทุกหนทุกแห่ง” งานเช่นนี้ยังคงดำเนินสืบต่อไป คลังสรรพาวุธมีอาวุธยุทธโปกรณ์ครบครัน มีการซ่อมปืนใหญ่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน พร้อมทั้งมีการซ่อมรบทหารเรือเหล่านั้นด้วย

พฤติกรรมของบรรดาทหารเรือในสมัยนั้น แสดงให้เห็นว่าพวกเขาารู้สึกถึงแรงกระตุ้นอันเป็นที่ยอมรับนี้ เพราะพวกเขาไม่ได้เพียงแค่ปล่อยใจให้ล่องลอยไปกับแรงกระตุ้น แต่พวกเขาได้ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ไม่มีช่วงเวลาใดอีกแล้วที่ทหารเรือของฝรั่งเศสจะแสดงออกซึ่งความเชี่ยวชาญและจิตใจอันแน่วแน่ของตนให้เป็นที่ประจักษ์ชัดได้เท่ากับในเวลานี้ ซึ่งก็คือในเวลาที่เราเรือรบของพวกเขาถูกทำลายจนย่อยยับจากการพิภเฉยของฝ่ายรัฐบาล นักเขียนชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียงมากผู้หนึ่งในสมัยปัจจุบันได้เขียนไว้ว่า :

“สภาพการณ์อันน่าสลดใจของกองทัพเรือในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 อันนับเป็นการปิดฉากอาชีพที่เฟื่องฟูและการรบที่ประสบชัยชนะ บีบบังคับให้พวกเขาต้องกลับไปพึ่งพาตนเอง พวกเขาค้นคว้าหาความรู้ และได้นำความรู้ดังกล่าวไปพิสูจน์ ในไม่กี่ปีต่อมา ซึ่งก็คือการนำคำพูดของมองเตสกีเยอไปปฏิบัติจริง “ภัยพิบัติเปรียบได้ตั้งมารดาของเรา ส่วนความมั่งคั่งคือมารดาเลี้ยง...” ภายในปี ค.ศ.1769 เราพบว่ามีนายทหารที่ชาญฉลาดจำนวนมากทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมายนับไม่ถ้วน และยังสามารถรวบรวมความรู้ทุกแขนงที่พวกเขามีเข้าไปในผลงานของตนเองอีกด้วย โรงเรียนนายเรือ (THE ACADEMIE DE MARINE) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1752 ได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง”

บิกอต เดอ โมรอก (BIGOT DE MOROGUES) ผู้บัญชาการคนแรกของโรงเรียนนายเรือได้เขียนตำราว่าด้วยยุทธวิธีทางเรือไว้อย่างละเอียดละออ ซึ่งนับเป็นผลงานดั้งเดิม

ผลงานแรกในเรื่องนี้ต่อจากงานเขียนของ พอล โฮสต์ (PAUL HOSTE) และโมรอก มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผลงานของเขาถูกนำมาใช้แทนที่ผลงานเดิมของโฮสต์ โมรอกคงจะต้องศึกษาและคิดค้นยุทธวิธีขึ้นมาในช่วงเวลาที่ฝรั่งเศสปราศจากกองทัพเรือ และไม่อาจแม้แต่จะเหยอหน้าขึ้นมาในท้องทะเล หลังจากตกอยู่ภายใต้การโจมตีของศัตรูได้อีกเลยในเวลาเดียวกันนั่นเอง อังกฤษไม่ได้มีผลงานเช่นนี้เป็นของตนเอง ในปี ค.ศ.1762 เรือโทชาวอังกฤษผู้หนึ่งจึงได้แปลผลงานบางส่วนของโฮสต์เอาไว้ แต่เว้นที่จะไม่แปลส่วนที่เหลือเป็นส่วนใหญ่ เป็นเวลาเกือบ 20 ปีต่อมาที่เคลิร์ก (CLERK) ชาวสกอตแลนด์คนหนึ่ง ได้ตีพิมพ์ตำราว่าด้วยยุทธวิธีทางเรือที่ชาญฉลาดเล่มหนึ่งขึ้นมา เคลิร์กได้ชี้ให้บรรดาพลเรือเอกของอังกฤษเห็นถึงระบบที่ฝรั่งเศสใช้ต่อต้านการโจมตีของอังกฤษ “เราจะเห็นได้ว่าผลงานของโรงเรียนนายเรือและแรงกระตุ้นอันแรงกล้านี้ในเวลาต่อมาได้มีอิทธิพลต่อสภาวะการณ์ของกองทัพเรือที่กำลังเฟื่องฟู และกำลังเข้าสู่ช่วงต้นของการทำสงครามกับสหรัฐอเมริกา”

สงครามกู้อิสรภาพของอเมริกัน (AMERICAN WAR OF INDEPENDENCE)

เป็นสงครามที่เกี่ยวข้องกับการแยกตัวออกจากนโยบายดั้งเดิมของอังกฤษ โดยทำให้อังกฤษต้องทำสงครามทางบกกับดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป ในขณะที่ข้าศึกมีกำลังมหาศาลกำลังรอคอยโอกาสอันงามที่จะโจมตีอังกฤษทางทะเลอีกด้านหนึ่งด้วย เช่นเดียวกับฝรั่งเศสในสมัยทำสงครามกับเยอรมันที่เพิ่งผ่านพ้นมาไม่นาน และนำไปเสียในสงครามกับสเปน อังกฤษซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยความมั่นใจในตนเองจนกลายเป็นความเหลิง กำลังจะเปลี่ยนมิตรให้กลายเป็นศัตรูตัวฉกาจ ในทางตรงกันข้าม รัฐบาลฝรั่งเศสพยายามหลีกเลี่ยงหลุมพรางที่ตนเองเคยเพลี่ยงพล้ำอยู่บ่อยครั้ง ฝรั่งเศสหันหลังให้กับทวีปยุโรป แม้ว่าจะมีความเป็นไปได้ที่ฝรั่งเศสจะดำเนินนโยบายเป็นกลางในแถบนั้น ข้ายังแน่นอนว่าฝรั่งเศสจะมีสเปนยื่นเคียงข้างเป็นพันธมิตร แต่ฝรั่งเศสกลับเดินหน้านำพาประเทศเข้าร่วมแข่งขันกับกองทัพเรือที่มีประสิทธิภาพเป็นเลิศ แม้ว่าจะมีนายทหารบางส่วนของอันประสพการณ์ก็ตาม ในอีกฟากหนึ่งของมหาสมุทรแอตแลนติก ฝรั่งเศสได้รับความช่วยเหลือจากผู้คนที่ เป็นมิตรและจากเมืองท่าของตนเองและของพันธมิตรทั้งที่อยู่ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและภายในทวีป นโยบายที่ชาญฉลาดเช่นนี้และอิทธิพลเชิงบวกที่รัฐบาลมีต่ออำนาจทางทะเลนั้นเห็นได้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าจะไม่ขอกล่าวถึงรายละเอียดของสงครามดังกล่าวนี้เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรา กำลังศึกษากันอยู่ สำหรับคนอเมริกันแล้ว

ความสนใจหลักเกี่ยวกับสงครามดังกล่าวอยู่ที่ภาคพื้นดิน แต่สำหรับนายทหารเรือ พวกเขากลับคิดว่าความสำคัญอยู่ที่ทะเลเพราะสงครามในครั้งนั้นเป็นการรบทางเรือ ความพยายามที่เต็มไปด้วยไหวพริบและเป็นระบบก่อให้เกิดผลดีในที่สุด เพราะถึงแม้ว่าการรบทางเรือจะจบลงด้วยชัยชนะครั้งยิ่งใหญ่ หากแต่การประสานความร่วมมือระหว่าง กองทัพเรือฝรั่งเศสและสเปนสามารถโค่นล้มความแข็งแกร่งของอังกฤษและช่วงชิง อาณานิคมของอังกฤษมาได้เป็นผลสำเร็จ ในการดำเนินการและการรบทางเรือ หลายต่อหลายครั้งของฝรั่งเศส เกียรติภูมิของประเทศถูกรักษาไว้ได้เสมอมา แม้ว่าจะ ยากเย็นเพียงใดก็ตามที่จะสรุปว่าการขาดประสิทธิภาพของทหารเรือฝรั่งเศสเมื่อเทียบกับ ทหารเรืออังกฤษ จิตใจที่คับแคบและเต็มไปด้วยความริษยาที่นายทหารชั้นสูงมีต่อกัน ที่มาจากชนชั้นต่างกัน และที่สำคัญที่สุดก็คือธรรมเนียมที่น่าเศร้าใจที่ชาวฝรั่งเศสยึดถือ มากกว่าเกือบศตวรรษจะมีส่วนต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลที่สอนให้พวกเขาจะระวัง รักษาเรือเป็นอันดับแรก ใช้วัตถุติดอย่างประหยัดจนเป็นเหตุให้บรรดานายพลทั้งหลาย ไม่อาจเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ที่มีอยู่มากมาย รวมทั้งไม่สามารถรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศและ ศักดิ์ศรีของตนเอาไว้ได้ เมื่อมังค์ (MONK) กล่าวว่าประเทศที่ต้องการเป็นเจ้าของ แห่งท้องทะเลจะต้องรู้จักโจมตีอยู่เสมอ นั้น เขาได้แฝงนัยสำคัญบางประการให้กับนโยบาย ทางทะเลของอังกฤษ และหากรัฐบาลฝรั่งเศสมีจิตสำนึกที่ติดอย่างคงเส้นคงวาแล้ว สงครามในปี ค.ศ.1778 ก็คงจะจบลงเร็วกว่านี้หรือดีกว่านี้ คงจะไม่เป็นการสมควรถที่เรา จะไปวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของฝรั่งเศส แต่นักเขียนชาวฝรั่งเศสเองได้สะท้อน ให้เห็นถึงมุมมองในเรื่องดังกล่าว นายทหารชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งที่ปฏิบัติภารกิจในทะเล ระหว่างที่เกิดสงครามในสมัยนั้นได้แสดงความเห็นอย่างเป็นทางการไว้ว่า :

“นายทหารชั้นผู้น้อยที่ทำการรบอยู่ที่แซนด์ ฮุก (SANDY HOOK) ภายใต้ การบังคับบัญชาของเดสแตง (D'ESTAING) ที่เซนต์ คริสโตเฟอร์ (ST.CHRISTOPHER) กับเดอ กราส (DE GRASSE) และผู้ที่มาถึงไรต์ไอร์แลนด์ (RHODE ISLAND) กับ เดอ เทอร์เนย์ (DE TERNAY) จะคิดเห็นเช่นใดเมื่อพวกเขาพบว่านายทหารทั้งสามคน ไม่ถูกเรียกตัวไปสอบสวนเมื่อเดินทางกลับจากการทำศึก”

นายทหารฝรั่งเศสอีกคนหนึ่งในยุคหลัง ๆ ได้พิสูจน์ว่าความคิดเห็นดังกล่าวนั้น ถูกต้องเมื่อเขาพูดถึงสงครามของการปฏิวัติในสหรัฐอเมริกา ดังต่อไปนี้ :

“เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องขจัดความมีอคติที่เกิดขึ้นในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ให้หมดสิ้นไป แต่เคราะห์กรรมที่พวกเขาเพิ่งประสบมาไม่นานนั้นยังตราตรึงอยู่ในความ

ทรงจำของเหล่าขุนนาง ฝรั่งเศสส่งกองทัพเรือไปสู้รบกับอังกฤษเพียงบางส่วนเนื่องจาก
รัฐบาลเกิดความลังเลใจขึ้นมา บรรดาขุนนางที่ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจแบบผิด ๆ
สั่งการให้นายพลปฏิบัติงานด้วย “ความรอบคอบมากที่สุด” โดยอ้างว่ารัฐบาลมีค่าใช้จ่าย
สูงในอันที่จะบำรุงรักษากองทัพเรือ ดังนั้น คำสั่งที่สั่งการลงมายังผู้บัญชาการกองทัพเรือ
ก็คือพยายามคุ้มกันน่านน้ำให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยพยายามไม่เข้าร่วมปฏิบัติการ
ใด ๆ อันจะนำความเสียหายมาสู่เรือรบที่ไม่อาจหาใหม่มาแทนได้ เราจึงพบได้หลาย
ต่อหลายครั้งว่าชัยชนะอย่างเต็มภาคภูมิที่เป็นผลมาจากความกล้าหาญและความเชี่ยวชาญ
ในการรบของเหล่านายพลและเรือเอกกลายเป็นความสำเร็จที่ไม่มีความสลักสำคัญแต่
ประการใด ระบบที่กำหนดหลักการว่านายพลมีอาจใช้กำลังที่พวกเขาอยู่ในมือ ทำให้
พวกเขาต้องกลายเป็นฝ่ายตั้งรับซ้ำศึกแทนที่จะเป็นฝ่ายบุกไปโจมตี ซึ่งระบบนี้ยัง
บ่อนทำลายขวัญกำลังใจเพียงเพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สิน จึงต้องพบกับผลลัพธ์ที่
น่าเศร้าใจเช่นนี้.... เป็นที่แน่ชัดว่าระบบที่เลวร้ายระบบนี้เป็นสาเหตุหนึ่งของการขาด
ระเบียบวินัยและการดำเนินงานที่ผิดพลาด อย่างไม่น่าให้อภัยในรัชสมัยของพระเจ้า
หลุยส์ที่ 16 ของสาธารณรัฐและของจักรวรรดิ”

ภายในระยะเวลา 10 ปี หลังจากที่มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพในปี
ค.ศ.1783 ก็เกิดการปฏิวัติฝรั่งเศส (FRENCH REVOLUTION) ขึ้น การเปลี่ยนแปลง
อย่างรุนแรงในครั้งนี้มีส่วนทำให้พื้นฐานสำคัญ ๆ ของประเทศสิ้นคลอน สังคมไร้ระเบียบ
และทหารเรือที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีและยังยึดติดกับขนบธรรมเนียมเดิม ๆ
ได้ลาออกจากกองทัพเรือไปเกือบหมด ก็ยังมีอาจปลดปล่อยกองทัพเรือฝรั่งเศสให้หลุด
รอดจากระบบผิด ๆ นี้ไปได้ การล้มล้างนโยบายของรัฐบาลทำได้ง่ายกว่าการถอนราก
ถอนโคนขนบธรรมเนียมที่ฝังรากลึกมาช้านาน นายทหารชาวฝรั่งเศสที่มีตำแหน่งสูงและ
ประสบความสำเร็จกับงานเขียนได้กล่าวถึงความเกียจคร้านของวิลล์เนฟ (VILLENEUVE)
นายพลที่เป็นผู้บัญชาการกำลังทางเรือของฝรั่งเศสในการยุทธ์ที่ลุ่มแม่น้ำไนล์ (NILE)
ซึ่งไม่ยอมละทิ้งแนวป้องกันในขณะที่กองหน้าถูกทำลายจนย่อยยับไปแล้ว :

“คงจะมีวันหนึ่งที่วิลล์เนฟร้องเรียนว่าตนเองถูกกองทัพบางส่วนทอดทิ้ง เช่นเดียวกับ
เดอกราสและดูชลา (DUCHAYLA) เราสงสัยว่ามีเหตุผลอื่น ๆ บางประการในความ
บังเอิญที่นำมาซึ่งหายนะในครั้งนี้ ไม่ใช่เรื่องปกตินักที่ในบรรดานายทหารผู้มีเกียรติ
หลายต่อหลายคน เรามักจะพบว่ามีนายพลและเรือเอกถูกตำหนิติเตียนด้วยเรื่องเช่นนี้
อยู่บ่อยครั้ง หากจนถึงทุกวันนี้ชื่อของนายทหารบางคนได้ถูกนำมาเชื่อมโยงเข้ากับ

ความทรงจำเกี่ยวกับหายนะของพวกเขา นั้น เราก็อาจจะมั่นใจได้ว่าความผิดไม่ได้มาจากนายทหารเหล่านั้นเสียทั้งหมด เราควรจะต้องกล่าวโทษวิธีในการปฏิบัติกรรบและระบบในการเป็นฝ่ายตั้งรับตามที่รัฐบาลฝรั่งเศสกำหนดมา ซึ่งพิชิตได้แถลงต่อรัฐสภาอังกฤษไว้ว่ารัฐบาลฝรั่งเศสนั่นเองที่เป็นบ่อเกิดของความเสียหายอย่างย่อยยับในครั้งนี้ เมื่อเราปรารถนาจะละทิ้งระบบดังกล่าว มันก็สลายไปเสียแล้ว เพราะมันได้แทรกซึมเข้าไปอยู่ในทุกอณูของร่างกาย จนทำให้เรามีอาจพึ่งพาตนเองได้แต่อย่างใด บ่อยครั้งที่กองเรือของเราแล่นออกจากท่าเรือด้วยความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจบางอย่างให้สำเร็จ และด้วยความตั้งใจที่จะหลีกเลี่ยงการทำศึกกับฝ่ายตรงข้าม การพบกันโดยบังเอิญระหว่างกองทัพเรือของเรากับของศัตรูถือว่าเป็นความโชคร้ายอย่างหนึ่ง และช่วงเวลานั้นเองที่เรือของเราเริ่มปฏิบัติการ พวกเขาต้องยอมจำนนที่จะสู้รบมากกว่า ที่จะตั้งใจสู้รบอย่างแท้จริง โชคชะตามีอาจชี้ขาดลงไปได้ว่าจะเข้าข้างกองทัพเรือของฝ่ายใด และโชคชะตาก็มิได้กลั่นแกล้งเราจนเกินไปนัก เพราะถ้าหากบรูเยส์ (BRUEYS) เกิดพบกับเนลสัน (NELSON) ระหว่างทาง ทั้งสองฝ่ายก็อาจสู้รบกัน สงครามที่วิลลาเร็ต (VILLARET) และมาร์ติน (MARTIN) ยังคงดำเนินต่อไปนั้นกินระยะเวลายาวนาน เนื่องจากความสุ่มรอบคอบของนายพลเรืออังกฤษ และธรรมเนียมในการใช้ยุทธวิธีแบบดั้งเดิม และก็ด้วยธรรมเนียมเช่นนี้เอง การยุทธ์ที่ลุ่มแม่น้ำไนส์ได้ปะทุขึ้น ช่วงเวลาแห่งการตัดสินใจปฏิบัติการได้มาถึงแล้ว”

ในอีก 2 - 3 ปีต่อมา ก็เกิด **การยุทธ์ที่ทราฟัลการ์ (TRAFALGAR)** และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่รัฐบาลฝรั่งเศสใช้นโยบายใหม่ในการบริหารกองทัพเรือ นายทหารชาวฝรั่งเศสคนเดิมได้กล่าวไว้ว่า:

“พระมหากษัตริย์ผู้ทรงมีพระเนตรแหลมคมประจักษ์เยี่ยงวิคตอวางแผนให้กับกองทัพและเรือรบของพระองค์ และทรงกลุ่มพระทัยกับผลในทางตรงกันข้ามที่พระองค์ไม่ทรงคาดคิดมาก่อน พระองค์จึงทรงหันเหพระทัยจากสมรภูมิจากหนึ่งวันที่โชคชะตาไม่มีวันเข้าข้างพระองค์ และตัดสินใจที่จะไล่ล่าอังกฤษยังที่อื่นที่ไม่ใช่ทางทะเล พระองค์จึงทรงฟื้นฟูกองทัพเรือขึ้นมาใหม่อีกครั้ง แต่พระองค์กลับไม่ยอมให้กองทัพเรือไปร่วมรบแม้ว่าในขณะที่นั้นการรบจะดุเดือดอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน อย่างไรก็ตาม งานที่คู่ต่อเรือกลับเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ทุก ๆ ปีจะมีการจัดหาเรือรบมาเพิ่มให้กับกองทัพ เวนิส (VENICE) และเจนัว (GENOA) ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของพระองค์กลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง และนับจากชายฝั่งเอลเบ (ELBE) ไปจนถึงทะเลอะเดรียติก (ADRIATIC) ทุกหนทุกแห่ง

ต่างพยายามดำเนินรอยตามแนวความคิดของพระองค์ เรือรบขนาดเล็กถูกสร้างขึ้นที่เชลดท์ (SCHELDT) เบรสต์ โรดส์ (BREST ROADS) และที่ตุลอง (TOULON) แต่ในท้ายที่สุดแล้วพระมหากษัตริย์ทรงปฏิเสธที่จะให้กองทัพเรือมีโอกาสได้ทดลองยุทธ์กับฝ่ายตรงข้าม... พระองค์ทรงเก็บกองทัพเรือเอาไว้ใช้เพียงเพื่อปิดล้อมกองทัพของฝ่ายศัตรู ซึ่งการกระทำเยี่ยงนี้ทำให้ประเทศต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นอันมาก

เมื่อจักรวรรดินี้สิ้นสุดลง ฝรั่งเศสมีเรือรบ 103 ลำ และเรือใบเคลือบเร็วอีก 55 ลำ

ข้าพเจ้าจะขอเบี่ยงเบนความสนใจจากบทเรียนที่ได้จากประวัติศาสตร์ในอดีตมาอย่างคำถามโดยทั่วไปเกี่ยวกับอิทธิพลที่รัฐบาลมีต่อการประกอบอาชีพทางทะเลของประชากร ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าอิทธิพลดังกล่าวนั้นก่อให้เกิดผลที่แตกต่าง แต่ทว่าเชื่อมโยงกันอยู่สองประการด้วยกัน

ประการแรกก็คือ**ในยามสงบ** รัฐบาลจะกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของประชากรและสนับสนุนให้ประชากรเดินทางไปผจญภัยเพื่อเสาะหาความมั่งคั่งในทะเล หรือพยายามพัฒนาอุตสาหกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทะเล ซึ่งโดยธรรมชาติในขณะนั้นมันยังไม่ได้มีอยู่จริง ในอีกทางหนึ่ง รัฐบาลอาจจะเข้าไปตรวจสอบและควบคุมขั้นตอนในการประกอบกิจการของประชากรโดยไม่ได้เจตนา ไม่ว่าจะโดยทางใดทางหนึ่ง ประชาชนจะรู้สึกถึงอิทธิพลเช่นนี้ของรัฐบาล ซึ่งอาจจะเป็นการสร้างหรือทำลายอำนาจทางทะเลของประเทศที่เคยมีการค้าที่สันติสุขได้ และหากประเทศหนึ่ง ๆ ต้องการทำการค้าอย่างสันติสุข ประเทศนั้นก็จำเป็นต้องมีกองทัพเรือที่แข็งแกร่งเป็นพื้นฐานสำคัญ

ประการที่สองก็คือ**ในยามสงคราม** ประชาชนจะรู้สึกได้ถึงอิทธิพลของรัฐบาลโดยชอบธรรมในอันที่จะดำรงไว้ซึ่งกองทัพเรือที่มีขนาดได้สัดส่วนกับความเจริญเติบโตของการเดินเรือ และผลประโยชน์ที่เชื่อมโยงกับความเติบโตนั้นที่สำคัญยิ่งไปกว่าขนาดของกองทัพเรือก็คือสถาบันต่าง ๆ ที่สนับสนุนกิจการ และจิตวิญญาณในการเดินเรือ ทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับสงครามได้ทันทั่วทั้งที่ โดยการเตรียมผู้คนและอาวุธยุทธโปกรณ์ พร้อมทั้งต้องกำหนดกฎเกณฑ์ในการดึงเอากำลังสำรองออกมาใช้ในยามจำเป็น ไม่ต้องสงสัยเลยว่าในการเตรียมพร้อมสำหรับสงครามเช่นนี้หมายถึงการหามันำรุงท่าเรือที่เหมาะสมในดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป การให้ความคุ้มครองท่าเทียบเรือเหล่านั้นจะต้องขึ้นอยู่กับการใช้กำลังทหารควบคุมโดยตรงอย่างเช่นในกรณีของยิบรอลต์ตาและมอลต้า หรือขึ้นอยู่กับพลเมืองที่มีความเป็นมิตรและอยู่อาศัย

ในละแวกนั้น อย่างเช่นที่อาณานิคมในสหรัฐอเมริกาเคยปฏิบัติต่ออังกฤษและอย่าง
เช่นที่อาณานิคมในออสเตรเลียเป็นอยู่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและการ
สนับสนุนจากพลเมืองในแถบนั้น ประกอบกับการจัดเตรียมความพร้อมทางทหาร
อย่างเหมาะสมแล้ว ถือว่าเป็นวิธีในการตั้งรับและป้องกันประเทศที่ดีที่สุด และเมื่อผนวก
กับอิทธิพลทางทะเลที่เหนือกว่าแล้วก็จะทำให้จักรวรรดิที่กว้างใหญ่และอยู่กระจัดกระจาย
อย่างเช่นอังกฤษมั่นคงและปลอดภัยมากที่สุด เพราะถึงแม้จะเป็นความจริงว่าการโจมตี
ที่ไม่มีผู้ใดคาดคิดมาก่อนจะนำมาซึ่งภัยพิบัติ หากแต่อำนาจทางทะเลที่เหนือกว่านั้น
จะป้องกันมิให้ภัยพิบัตินั้นร้ายแรงเกินกว่าที่จะแก้ไขได้ ประวัติศาสตร์ได้พิสูจน์
ความจริงข้อนี้ให้เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้ว อังกฤษมีฐานทัพเรืออยู่ตามที่ต่าง ๆ ทั่วโลก
และเรือรบของอังกฤษจะให้ความคุ้มครองฐานทัพเหล่านั้น คอยติดต่อซึ่งกันและกัน
และใช้ฐานทัพเรือดังกล่าวเป็นที่พักพิง

ด้วยเหตุนี้ การทำให้อาณานิคมผูกพันอยู่กับประเทศแม่จึงเป็นวิธีที่มีนัย
ที่ดีที่สุดว่าพวกเขาจะคอยส่งเสริมสมุททานุภาพให้กับประเทศเจ้าของอาณานิคมนั้น
ในยามบ้านเมืองสงบสุข รัฐบาลควรใช้อิทธิพลที่ตนมีอยู่ไปในการสร้างความสัมพันธ์อันดี
และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศแม่กับอาณานิคม เนื่องด้วยสวัสดิภาพ
ของประเทศหนึ่งก็คือสวัสดิภาพของประเทศอื่น และสงครามของประเทศหนึ่งย่อม
หมายถึงสงครามของประเทศอื่นด้วยเช่นกัน และในยามสงคราม รัฐบาลก็ควรกระตุ้นให้มีการ
เข้ามาตรวจราชการในการบริหารงานและการป้องกันประเทศที่ทุกฝ่ายต่างมีความรู้สึกร่วมกัน
และเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม เพื่อให้แต่ละฝ่ายไม่รู้สึกเป็นภาระและสามารถเก็บเกี่ยว
ผลตอบแทนได้อย่างเท่าเทียมกัน

สหรัฐอเมริกาไม่มีอาณานิคมเช่นที่กล่าวนี้เลย และดูเหมือนว่าในอนาคตก็คงจะ
ไม่มีด้วยเช่นกัน หากพิจารณาแต่ในด้านของฐานทัพเรือแล้ว ความรู้สึกของชาวอเมริกัน
ได้ถูกถ่ายทอดออกมาอย่างชัดเจนที่สุดโดยนักประวัติศาสตร์ประจำกองทัพเรืออังกฤษ
ผู้หนึ่งเมื่อ 100 กว่าปีมาแล้ว โดยนักประวัติศาสตร์ท่านนี้ได้กล่าวถึงยิบรอลต้าและ พอร์ต
มาฮอน (PORT MAHON) ไว้ดังนี้ : “รัฐบาลทหารไม่เห็นด้วยกับการทำการค้าของ
ประชาชนสักเท่าใดนัก อีกทั้งยังรู้สึกรังเกียจสติปัญญาอันแหลมคมของชาวอังกฤษ
เป็นยิ่งนัก และข้าพเจ้าไม่รู้สึกประหลาดใจแต่อย่างใดที่คนมีสามัญสำนึกที่ดีต่างก็ไม่
ใส่ใจที่จะแสวงหาอาณานิคม เช่นเดียวกับที่ แทนเจียร์ (TANGIERS) ได้ยอมแพ้ต่อสิ่งนี้
เช่นเดียวกัน” ฉะนั้น สหรัฐอเมริกาจึงไม่มีทั้งอาณานิคมและฐานทัพเรือในต่างประเทศ

ในยามสงคราม เรือรบของสหรัฐอเมริกาเปรียบได้กับนกที่บินได้แต่บนฝั่งและไม่อาจบินไปได้ไกลกว่าชายฝั่งที่มันอาศัยอยู่ ภารกิจประการแรกที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาควรดำเนินการคือ การหาทำเทียบเรือที่เรือรบสามารถจะแวะเติมเชื้อเพลิงและซ่อมบำรุงได้ตลอดเวลา หากสหรัฐอเมริกาต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะภาพให้แก่ประเทศของตน”

เนื่องจาก วัตถุประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้คือการนำเอาบทเรียนสำคัญ ๆ ในประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ในประเทศของเราเอง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสมควรยิ่งที่เราจะถามตนเองว่าสหรัฐอเมริกาตกอยู่ในภาวะอันตรายมากน้อยเพียงใดแล้ว ยิ่งไปกว่านี้ เราควรที่จะเรียกร้องให้รัฐบาลลงมือสร้างสมรรถนะภาพให้กลับขึ้นมายิ่งใหญ่ได้อีกครั้งหนึ่ง คงจะไม่มากเกินไปหากจะกล่าวว่าการกระทำของรัฐบาลนับจากสมัยสงครามกลางเมือง (CIVIL WAR) จวบจนทุกวันนี้เป็นการกระทำที่พุ่งเป้าไปยังตัวเชื่อมโยงตัวแรกในกระบวนการที่จะนำพาประเทศไปสู่สมรรถนะภาพแต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาภายในประเทศ การมีผลผลิตที่ดีที่เพียงพอกับปากท้องของพลเมืองในชาตินั้นเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่ง ในประเด็นดังกล่าวนี้ดูเหมือนว่ารัฐบาลจะมีแนวคิดที่จะควบคุมองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของประเทศ แม้ว่าเราอาจจะไม่รู้ลึกได้อย่างชัดเจนในประเทศที่ให้อิสระภาพเช่นสหรัฐอเมริกา ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามันนอกเหนือไปจากการไม่มีอาณานิคมสหรัฐอเมริกายังปราศจากจุดเชื่อมโยงไปสู่การทำการค้าที่สงบสุขและผลประโยชน์มหาศาลที่มาจากการค้าดังกล่าวนี้ โดยสรุปแล้ว สหรัฐอเมริกามีจุดเชื่อมโยงเพียงประการเดียวเท่านั้น

สถานการณ์ต่าง ๆ ในการรบทางเรื่อนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปมากในเวลาเร็วกว่าปีที่ผ่านมา จนเป็นที่น่าสงสัยว่าหาหนะที่ฝ่ายหนึ่งต้องประสบกับความเจริญรุ่งเรืองที่อีกฝ่ายหนึ่งได้รับ เช่นตัวอย่างของการทำสงครามระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสจะสามารถเกิดขึ้นอีกครั้งหรือไม่ ด้วยอิทธิพลทางทะเลที่อังกฤษมีอยู่อย่างมั่นคง อังกฤษจึงได้ใช้วิธีการผูกมัดกับประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด และหลักการที่ว่า “ธงปกคลุมสินค้า” (FLAG COVERS THE GOODS) นั้นก็ดำเนินมาโดยตลอด การค้าของประเทศที่กระหายสงครามจึงสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างปลอดภัยด้วยเรือของประเทศที่เป็นกลาง ยกเว้นในกรณีที่สินค้านั้นเป็นสินค้าต้องห้ามตามกฎหมาย หรือเป็นสินค้าที่จะส่งไปยังท่าเรือที่ถูกปิดล้อมอยู่ สำหรับในกรณีหลังนี้เป็นที่แน่นอนว่าจะไม่มีการประกาศปิดอ่าว ฉะนั้นหากลองไม่พิจารณาถึงคำถามในการป้องกันท่าเรือของสหรัฐอเมริกา

จากการถูกยึดครองหรือบีบบังคับให้ช่วยเหลือประเทศอื่น ๆ แล้ว สหรัฐอเมริกาจะต้องมีสมุททานุภาพด้วยเหตุใด ปัจจุบันนี้ การค้าของสหรัฐอเมริกาก็ถูกดำเนินการโดยประเทศอื่น แล้วทำไมพลเมืองของสหรัฐอเมริกาจะต้องเสียเงินจำนวนมหาศาลไปเพื่อปกป้องกองทัพเรือด้วย ตราบเท่าที่คำถามเช่นนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดอดออมแล้วละก็ มันก็เป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของหนังสือเล่มนี้ หากแต่ปัจจัยต่าง ๆ ที่สงครามนำมาซึ่งความทุกข์ทรมานและความเจ็บปวดให้แก่ประเทศนั้นเกี่ยวข้องกับคำถามนี้โดยตรง สมมุติว่าการค้าต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาไม่ว่าจะเป็นขาออกหรือขาเข้านั้นอยู่บนเรื่องที่ศัตรูมีอาจจะต้องได้ยกเว้นจะเป็นสินค้าที่จะส่งไปยังท่าเรือที่ถูกปิดล้อมอยู่ แล้วสิ่งใดจะเป็นองค์ประกอบของการปิดล้อมที่มีประสิทธิภาพคำอธิบาย ณ ตอนนั้นก็คือเพื่อแสดงให้เห็นถึงอันตรายที่เรืออาจจะได้รับหากพยายามเข้ามาเทียบท่าหรือแล่นออกจากท่า สิ่งนี้เห็นได้ชัดว่าเป็นเรื่องที่ไม่ตายตัว หลายคนคงจะจำได้ถึงสมัยสงครามกลางเมือง ภายหลังการเข้าจู่โจมกองทัพเรือสหรัฐอเมริกาที่เมืองชาร์ลสตัน (CHARLESTON) ในตอนเช้าของวันรุ่งขึ้นพันธมิตรผู้ยัดไส้ทั้งสิบเอ็ดรัฐได้ส่งเรือกลไฟพร้อมทั้งกงสุลต่างประเทศออกไปลาดตระเวน ซึ่งกงสุลเหล่านี้ต่างก็พึงพอใจที่ไม่พบว่ามีเรืออื่นใดมาปิดล้อม จึงพากันประกาศคำแถลงการณ์ถึงเรื่องดังกล่าว จากคำแถลงการณ์นี้ผู้มีอำนาจของพันธมิตรทางใต้ทั้งสิบเอ็ดนี้อ้างว่าการปิดล้อมของฝ่ายเหนือไม่เป็นผลสำเร็จ มันจำเป็นหรือไม่ที่เรือพยายามฝ่าวงล้อมจะสันนิษฐานเอาว่าการที่พวกเขาไม่เห็นเรือของฝ่ายเหนืออยู่บริเวณนั้นแสดงว่าพวกเขาปลอดภัยแล้ว เรือกลไฟกว่าหกลำที่แล่นอยู่ห่างจากชายฝั่งระหว่างนิวเจอร์ซีย์ และลองไอส์แลนด์ไป 20 ไมล์ นั่นถือว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อเรือที่พยายามจะเข้าหรือออกจากนิวยอร์ก และตำแหน่งเดียวกันนี้เองสามารถปิดล้อมบอสตัน เดลาแวร์ และเชสซาพีค (CHESAPEAKE) ได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน เรือรบที่ใช้ปิดล้อมนั้นไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่คอยจับกุมเรือสินค้า หากแต่มีไว้เพื่อต้านทานมิให้ฝ่ายตรงข้ามใช้กำลังทางเรือฝ่าวงล้อมนั้นออกไปได้ เรือที่ทำหน้าที่ปิดล้อมจึงไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในระยะที่อาจมองเห็นหรือตำแหน่งใกล้ชายฝั่งที่อีกฝ่ายสามารถล่วงรู้ได้โดยง่าย กองเรือของเนลสันอยู่ห่างจากคาดิซ (CADIZ) ไป 20 ไมล์เพียงแค่วันก่อนจะมีการยุทธที่ทราฟัลการ์ โดยมีกองทหารขนาดเล็กเฝ้าระวังอยู่ไม่ไกลจากชายฝั่ง กองเรือฝ่ายพันธมิตรเริ่มออกเดินทางตอน 7 โมงเช้า และถึงแม้ว่าจะตกอยู่ภายใต้สถานการณ์เช่นในอดีต เนลสันก็ยังล่วงรู้เรื่องนี้ก่อน 9.30 น. กองเรืออังกฤษที่อยู่ห่างในระยะเท่านี้ถือว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งหลวงต่อข้าศึก ในยุคสมัยนี้ที่มีการส่งสัญญาณผ่านทางเรือดำน้ำ จึงเป็นไปได้ที่กองกำลังที่ปิดล้อมอยู่ทั้งบนฝั่งและนอกฝั่ง

หรืออยู่ที่ท่าเรือหนึ่งกับอีกท่าเรือหนึ่งจะมีการส่งสัญญาณทางไกลถึงกันตามแนวชายฝั่งสหรัฐอเมริกา และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็เป็นได้ และหากมีการผสมผสานกันทางทหารอย่างลงตัวแล้ว เมื่อกองกำลังพิเศษของหนึ่งถูกลอบโจมตี ก็จะเป็นการส่งสัญญาณเตือนให้กองกำลังอื่น ๆ ได้รู้ล่วงหน้าและเตรียมพร้อมสำหรับการล่าถอย หากสมมติว่าการปิดล้อมที่ท่าเรือแห่งหนึ่งไม่เป็นผลสำเร็จและเรือที่ปิดล้อมบริเวณนั้นต่างแตกพ่ายไปคนละทิศละทางแล้ว กว่าจะมีการจัดตั้งกองกำลังเพื่อมาปิดล้อมใหม่อีกครั้ง ทั่วโลกก็คงจะล่วงรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งครั้งใหม่ไปเสียก่อนแล้ว การที่จะหลีกเลี่ยงกองกำลังที่ปิดล้อมเช่นนั้นได้จำเป็นต้องมีกำลังทางเรือคอยลาดตระเวนอยู่บริเวณน่านน้ำแถบนั้น เพื่อคอยกีดกันไม่ให้เรือปิดล้อมรักษาตำแหน่งเดิมไว้ได้ ต่อจากนั้นเรือของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ยกเว้นเรือที่ขนส่งสินค้าต้องห้ามจึงจะสามารถแล่นไปมาได้อย่างอิสระในน่านน้ำนั้น ๆ และสามารถรักษาความสัมพันธ์ด้านการค้าของประเทศตนกับโลกภายนอกไว้ได้อย่างสันติสุขอีกด้วย

ด้วยชายฝั่งทะเลของสหรัฐอเมริกาที่มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่นั้น ทำให้การปิดล้อมตามแนวชายฝั่งไม่อาจกระทำได้ทั้งหมด ไม่มีใครที่จะล่วงรู้เหตุการณ์นี้ได้ดีไปกว่านายทหารที่ยังจดจำได้ว่าการปิดล้อมชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ นั้นสามารถคงอยู่ได้เช่นไร แต่ในสภาพการณ์ของกองทัพเรือในปัจจุบัน ความพยายามในอันที่จะปิดล้อมบอสตัน นิวยอร์ก เดลแวร์ เซสซาพิค และมีสซิปปิปปี้ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ศูนย์กลางแห่งการนำเข้าและส่งออกสินค้า นั้นจะไม่นำมาซึ่งความพยายามอย่างใหญ่หลวงของชาติมหาอำนาจทางทะเลมากกว่าที่เคยปรากฏมาก่อนหน้านี้แล้ว ในช่วงเวลาเดียวกันนั้น อังกฤษได้ปิดล้อมเบรสต์ ชายฝั่งบิสเคย์ (BISCAY COAST) ตูลอง (TOULON) และคาดิช ในขณะที่มีกองเรือเล็ก ๆ ลอยลำอยู่ไม่ไกลจากท่าเรือมากนักเป็นความจริงที่ว่า การค้าของเรือที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดสามารถแล่นเข้าไปเทียบท่าเรืออื่น ๆ ของสหรัฐอเมริกา นอกเหนือไปจากที่เอ่ยชื่อมาแล้วได้ หากแต่ความล้มเหลวของการจัดเตรียมเสบียงอาหารในบางช่วงบางตอน วิธีการในการขนส่งทางน้ำและทางรถไฟที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาในการเก็บค่าธรรมเนียมท่าเรือ ค่าขนส่งสินค้าขึ้น - ลงเรือ ค่าเก็บสินค้าไว้ในโกดัง จะมีส่วนเกี่ยวพันอย่างไรบ้างกับการเปลี่ยนแปลงท่าเรือในการนำเรือเข้ามาจอด แล้วไม่จำเป็นที่จะต้องสูญเสียเงินหรือทุนทุกขั้วрманอันเนื่องมาจากสิ่งนี้หรือท้อหรือ และเมื่อความเลวร้ายเหล่านี้ได้ถูกขจัดปัดเป่าไป ศัตรูก็อาจจะหาวิธีขัดขวางและปิดทางเข้าออกเหมือนกับที่เคยทำมาก่อน แน่نونว่าพลเมืองสหรัฐอเมริกาคงจะไม่พบกับความอดอยาก หากแต่พวกเขา

อาจจะพบกับความทุกข์อย่างแสนสาหัส ไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือที่ จะกลัวว่า อเมริกาจะต้องรับมือกับศัตรูแต่เพียงลำพังหากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินใด ๆ ขึ้นมา

คำถามที่สำคัญอย่างเห็นได้ชัดคำถามหนึ่งก็คือรัฐบาลควรปลุกฝังให้ทุกฝ่าย รู้สึกถึงความจำเป็นของกองทัพเรือหากแม้ไม่สามารถเข้าถึงประเทศที่อยู่ห่างไกลได้ แต่อย่างน้อยก็สามารถรักษาผลประโยชน์ใกล้ตัวไว้ได้ นับเป็นเวลากว่า 25 ปีแล้วที่ สหรัฐอเมริกาไม่เคยให้ความสำคัญกับทะเลแม้แต่น้อย ผลจากการดำเนินนโยบาย เช่นนี้อาจเห็นได้จากกรณีของฝรั่งเศสกับอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องกล่าวถึงความ กินดีอยู่ดีของพลเมืองในประเทศจะยังคงดำเนินต่อไปได้ก็ต่อเมื่อสภาวการณ์ทางการค้า ของประเทศนั้น ๆ ไม่ได้รับผลกระทบจากการทำสงครามภายนอกประเทศในอันที่จะทำ เช่นนั้นได้ ศัตรูจะต้องไม่เพียงอยู่ห่างไกลจากท่าเรือของเรา แต่ยังจะต้องอยู่ห่างจาก ชายฝั่งทะเลของเราให้มากที่สุดอีกด้วย

กองทัพเรือเช่นนี้จะมีขึ้นได้หรือไม่หากปราศจากธุรกิจการเดินเรือ ประเด็นนี้ ยังน่าสงสัยอยู่ ประวัติศาสตร์ได้พิสูจน์แล้วว่าสมุททานุภาพที่ได้มาจากการใช้กำลัง ทหารล้วน ๆ นั้นอาจสร้างขึ้นได้ด้วยผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศอย่างเช่น พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 หากประสบการณ์ที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากองทัพ เรือของพระองค์ก็เปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่ปราศจากรากยึดเหนี่ยวที่มั่นคง และใน ท้ายที่สุดต้นไม้นั้นก็แห้งตายไปเอง แต่สำหรับรัฐบาลที่ปกครองประเทศแล้ว ค่าใช้จ่าย ทางทหารใด ๆ ล้วนแล้วแต่จะต้องมีผลประโยชน์อื่นแอบแฝงอยู่ด้วยเสมอ เพื่อให้มันนำ มาให้พวกเขาเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมที่ดีให้กับกองทัพ ความสนใจ ในสมุททานุภาพไม่ได้มีอยู่อย่างแท้จริง และไม่อาจมีอยู่จริงหากปราศจากการให้ ความสำคัญจากรัฐบาลโดยตรง คำถามที่ว่าธุรกิจการเดินเรือจะถูกสร้างขึ้นมาจาก เช่นไรด้วยเงินอุดหนุนหรือด้วยการค้าเสรี ด้วยการควบคุมจากรัฐบาลหรือด้วย การปล่อยให้ประชาชนดำเนินการอย่างอิสระนั้นเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ หาใช่คำถามทางการเมืองแต่อย่างใดไม่ ถึงแม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะมีการขนส่งทางทะเล ที่ยิ่งใหญ่อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงเป็นที่สงสัยว่าสหรัฐอเมริกามีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ และมีประสิทธิภาพตามมาด้วยหรือไม่ ระยะเวลาที่ห่างไกลระหว่างสหรัฐอเมริกากับ ประเทศมหาอำนาจอื่น แม้ว่าจะในทางหนึ่งอาจจะฟังดูปลอดภัย แต่ก็ยังเป็นหลุมพรางที่ น่ากลัวอีกด้วย แรงดลใจที่จะทำให้สหรัฐอเมริกามีกองทัพเรือที่เห็นได้ค่อนข้างชัดเจน แล้วในตอนนีที่อิสรที่มีขในอเมริกากลาง เราได้แต่หวังว่าการคิดจะสร้างกองทัพเรือของ สหรัฐอเมริกานั้นไม่ได้สายจนเกินไปนัก

และนี่ก็เป็นการสรุปการอธิบายถึงองค์ประกอบโดยทั่วไปที่มีผลกระทบไม่ว่าจะในทางดีหรือทางร้ายต่อการเจริญเติบโตของสมุททานุภาพของชาติหนึ่ง ๆ **วัตถุประสงค์** ประการแรกของบทนี้มีขึ้นเพื่อพิจารณาให้เห็นว่าองค์ประกอบดังกล่าวนั้นมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางสมุททานุภาพ จากนั้นจึงอธิบายเพิ่มเติมโดยการยกตัวอย่างจากประสบการณ์จริงในอดีต การอธิบายโดยละเอียดเช่นนี้แม้ว่าจะฟังดูครอบคลุมในวงกว้างเกินไป แต่ก็มีจุดประสงค์หลักอยู่ที่การชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างยุทธศาสตร์และยุทธวิธีหลักการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไว้ในบทนี้ยังคงเหมือนเดิมในทุกยุคทุกสมัย หลักการดังกล่าวนี้เป็น “กฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติ” ในขณะที่ยุทธวิธีซึ่งเป็นเสมือนอาวุธที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นมานั้นมีบทบาทในการสร้างความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง หลายต่อหลายครั้งที่เราพบว่ายุทธวิธีบางอย่างก็ถูกตัดแปลงหรือล้มเลิกไป แต่รากฐานสำคัญของยุทธศาสตร์ที่เคยใช้อดีตนั้นยังคงดำรงอยู่เช่นเดิม จากนี้ต่อไปเราจะได้ศึกษาถึงประวัติศาสตร์ทั่วไปของยุโรปและสหรัฐอเมริกา โดยอ้างอิงเป็นพิเศษถึงผลกระทบที่สมุททานุภาพมีต่อประวัติศาสตร์ของประเทศนั้นและต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ยิ่งไปกว่านี้วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งก็เพื่อต่อยอดไปถึงคำสอนโดยยกตัวอย่างจริงมาประกอบ ฉะนั้นแนวทางของการศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้จึงเป็นไปในเชิงยุทธศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป นั่นก็คือ “ยุทธศาสตร์ทะเลเป็นสิ่งที่เราจักต้องค้นหาให้พบ ให้การสนับสนุนและคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอไม่ว่าจะในยามสงบหรือในยามสงคราม” สำหรับการท่าสงครามบางสงครามนั้น แม้เราจะยอมรับโดยดุษฎีว่าคำสอนบางอย่างได้ล้าสมัยไปแล้ว แต่เราก็ยังพบว่าการประยุกต์ใช้หรือการปฏิเสธไม่ใช่หลักการที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่ว ๆ ไป นั่นอาจนำมาซึ่งผลในเชิงลบ ยิ่งไปกว่านี้ยังเป็นเรื่องที่ดีหากเราจะได้รับบทเรียนจากการใช้อาวุธไม่ว่าจะเป็นในอดีตหรือในสมัยปัจจุบันนี้ ทำยที่สุดแล้วเราควรจะต้องจดจำไว้ว่าท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงนานับการ ธรรมชาติของมนุษย์ยังคงเหมือนเดิม ความคลาดเคลื่อนของมนุษย์โลกแม้ว่าจะมีปริมาณ และคุณสมบัติไม่แน่นอนยังคงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled "TERRA SEPTENTRIONALIS AMERICANA" at the top. It features a grid of latitude and longitude lines. The text "บทที่ 2" is overlaid in the center of the map.

บทที่ 2

สถานการณ์ในยุโรปในปี ค.ศ. 1660

สงครามองโกล-ดัทช์ ครั้งที่ 2
ระหว่างปี ค.ศ. 1665 - 1667

การยุทธ์ที่โลวสทอฟท์ (Lowestoft)
และการยุทธ์สี่วัน

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 2)

เจ้าฟ้าชายชาร์ลส์ที่ 2 (Charles II)

พระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 (Henry IV)

ริเชอลิเยอ (Richlieu)

โคลแบร์ต (Colbert)

บทที่ 2

ยุคสมัยที่การสำรวจทางประวัติศาสตร์ของเราได้เริ่มต้นขึ้นนั้นนับค่าน่าจะอยู่ในช่วงกลางศตวรรษที่ 17 เราจะถือว่าปี ค.ศ. 1660 เป็นปีแห่งการเริ่มต้น ในเดือนพฤษภาคมของปีดังกล่าว พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 (CHARLES II) ของอังกฤษได้กลับขึ้นครองราชบัลลังก์อีกครั้งหนึ่งท่ามกลางความปิติยินดีของประชาชน ในเดือนมีนาคมของปีต่อมาภายหลังการเสียชีวิตของบาทหลวงมาซาแร็ง (CARDINAL MAZARIN) พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงเรียกเหล่าขุนนางมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกันและตรัสว่า “เราเรียกพวกท่านมาเพื่อจะแจ้งว่าจวบจนบัดนี้เรายินยอมให้การบริหารงานภายในประเทศทั้งหมดเป็นหน้าที่ของพระราชาคณะผู้ล่วงลับไปแล้ว นับจากนี้ต่อไป เราจะเป็นผู้ปกครองสูงสุดของประเทศ ขอให้พวกท่านจงรับรู้ว่าจะไม่มีกฎหมายใด ๆ ที่จะมียผลบังคับใช้หากปราศจากคำสั่งของเรา นอกจากนี้เรายังห้ามมิให้ขุนนางและรัฐมนตรีที่ดูแลการคลังผู้ใดลงนามในเอกสารใด ๆ หากเรามิได้อนุญาต” รัฐบาลมีอำนาจเด็ดขาดอยู่ที่กษัตริย์แต่เพียงพระองค์เดียวได้ดำเนินเรื่อยมาเป็นเวลายาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ

หลังจากหนึ่งเดือนที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงปกครองบ้านเมือง ฝรั่งเศสได้ก้าวไปสู่ขั้นตอนใหม่ของวิถีทางแห่งความเป็นชาติ ภายหลังจากยุคแห่งความสับสนอลหม่านที่ยืดเยื้อมาเป็นเวลายาวนาน รัฐทั้งสองก็ได้ก้าวขึ้นไปยืนอยู่ในแถวหน้าของประวัติศาสตร์ทางเรือของยุโรปและอเมริกาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือของโลกนั่นเอง แม้ว่าทั้งสองรัฐนี้จะปราศจากความเท่าเทียมกันในหลาย ๆ ประการก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี ประวัติศาสตร์ทางเรือเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในความเจริญก้าวหน้าหรือการล่มสลายของชาติ และหากเราไม่พิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับประวัติศาสตร์ทางเรือแล้ว เราก็อาจจะเกิดความคิดที่ผิด ๆ ขึ้นมาได้ ด้วยความเชื่อที่ว่าในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยจะมีผู้คนที่ให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ทางเรือมากนัก หากไม่ใช่ผู้คนที่ไม่ได้มีชีวิตผูกพันอยู่กับทะเลก็คงจะเป็นพลเมืองของสหรัฐอเมริกาในยุคนี้ที่ทำให้เราต้องศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์และความเป็นมาทางเรือให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ปี ค.ศ.1660 ตามติดมาด้วยปีที่มีการตกลงร่วมกันครั้งสำคัญว่าด้วยกิจการต่าง ๆ ภายในทวีปยุโรป มีการลงนามในสนธิสัญญาที่ทำขึ้นภายหลังสงครามที่เรารู้จักกันดี ซึ่งก็คือสงครามสามสิบปี (THIRTY YEARS' WAR) นอกจากนี้ ยังมีการทำสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลีย (TREATY OF WESTPHALIA) หรือมุนสเตอร์ (MUNSTER) ในปี ค.ศ.1648 ในการทำสนธิสัญญาดังกล่าวนี้เองที่ความเป็นอิสระภาพของดัชชียูไนเต็ด โปรวินซ์ (DUTCH UNITED PROVINCES) เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการจากสเปน แม้ว่าอิสรภาพของรัฐต่าง ๆ ดังกล่าวจะได้รับการยินยอมมาช้านานแล้วก็ตาม หลังจากนั้นในปี ค.ศ.1659 ได้มีการทำสนธิสัญญาพิเรนีส (TREATY OF PYRENEES) ระหว่างฝรั่งเศสกับสเปน ซึ่งดูเหมือนจะทำให้สองประเทศนี้อยู่ในภาวะสงบสุขได้ระยะหนึ่ง แต่ต่อมาไม่นาน ฝรั่งเศสกับสเปนได้ทำสงครามห้าพันกัลดอรัลสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งสงครามในครั้งนี้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญบนแผนที่ยุโรปเลยทีเดียว รัฐใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายพอ ๆ กับที่รัฐบางรัฐได้ล่มสลายไป ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนประสบกับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นในแง่ขอบเขตของอำนาจการปกครองหรืออำนาจทางการเมืองก็ตาม อำนาจทางทะเลยังมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนี้ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

ก่อนอื่นเราควรจะต้องพิจารณาเป็นประการแรกถึงสถานการณ์โดยทั่วไปของรัฐต่าง ๆ ในยุโรปในช่วงเวลาที่มีการเล่าเรื่องราวนี้ได้เริ่มต้นขึ้น ท่ามกลางความพยายามที่ยืดเยื้อมานานเกือบศตวรรษและมาจบลงที่การลงนามในสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลียนั้น ราชวงศ์ที่เรารู้จักกันดีซึ่งก็คือราชวงศ์ออสเตรีย (HOUSE OF AUSTRIA) กำลังมีอำนาจมหาศาลและเป็นทีเกรงขามแก่ราชวงศ์อื่น ๆ เป็นยิ่งนัก ในรัชสมัยการครองราชย์ที่ยาวนานของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 5 ซึ่งทรงสละราชสมบัติไปเมื่อร้อยปีก่อนหน้านี้ ประมุขแห่งราชวงศ์ออสเตรียทรงครองราชบัลลังก์แห่งออสเตรียและสเปนควบคู่กันไป อันประกอบไปด้วยประเทศที่เราจักกันดีในนามฮอลแลนด์ และเบลเยียม อีกทั้งพระองค์ยังทรงมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อประเทศอิตาลีอีกด้วย ภายหลังจากสละราชสมบัติของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 5 ราชวงศ์ออสเตรียและสเปนจึงได้แยกตัวออกจากกัน แต่ถึงแม้ว่าทั้งสองประเทศนี้จะถูกปกครองโดยกษัตริย์ต่างพระองค์กัน หากแต่กษัตริย์ทั้งสองพระองค์นี้ต่างก็มาจากราชวงศ์เดียวกัน และมีแนวโน้มที่ทั้งสองพระองค์จะมีเป้าหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อีกทั้งยังมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเป็นพิเศษ ซึ่งความรู้สึกร่วมกันเช่นนี้ได้ยืนยาวมานานจนถึงศตวรรษถัดมา นอกเหนือจากความผูกพันเช่นนี้แล้ว ออสเตรียและสเปน

ยังนับถือศาสนาเดียวกันอีกด้วย เป็นเวลากว่าร้อยปีก่อนหน้าที่จะมีการลงนามในสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลีย การขยายตัวทางอำนาจของทั้งสองราชวงศ์และศาสนาที่พวกเขานับถือนับเป็นแรงจูงใจสำคัญที่สุดในการดำเนินการทางการเมือง ยุคนี้เป็นยุคสมัยแห่งการทำสงครามศาสนาที่ยิ่งใหญ่ระหว่างประเทศหนึ่งกับอีกประเทศหนึ่ง หลักการหนึ่งกับอีกหลักการหนึ่ง และบ่อยครั้งที่พบว่าในประเทศเดียวกันก็ยังมี การสู้รบระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ความขัดแย้งทางศาสนาเป็นสาเหตุให้เกิดการต่อต้านสเปนโดยชาวดัทช์ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ อันนำมาซึ่งการทำสงครามเพื่ออิสรภาพที่ยาวนานกว่า 80 ปี ความแตกแยกทางศาสนานี้ยังเป็นเหตุให้เกิดสงครามกลางเมืองอยู่บ่อยครั้ง ทั้งยังทำให้ฝรั่งเศสไขว้เขวอันมีผลกระทบอย่างมากต่อนโยบายทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ นี่คือยุคสมัยเดียวกันกับเซนต์ บาร์โธโลมิว (ST. BARTHOLOMEW) การลอบปลงพระชนม์พระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 สืบเนื่องจากเหตุผลทางศาสนา การเข้ายึดครองลา โรเชล (LA ROCHELLE) การวางกลอุบายระหว่างฝ่ายโรมันคาทอลิกในสเปนกับโรมันคาทอลิกในฝรั่งเศส เมื่อแรงจูงใจทางศาสนาที่ไม่ได้เป็นสาเหตุที่แท้จริงของความขัดแย้งนี้ค่อย ๆ จางหายไป มูลเหตุทางการเมืองและผลประโยชน์ของรัฐจึงเข้ามามีบทบาทแทนที่ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามูลเหตุทางการเมืองรวมถึงผลประโยชน์จะไม่มี ความสำคัญ หากแต่เป็นเพราะมันถูกบดบังด้วยความขัดแย้งทางศาสนาที่ในขณะนั้นมีความรุนแรงมากกว่า ฝรั่งเศสซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่ต้องประสบปัญหาหนักหน่วงจากความลุ่มหลงในศาสนา สืบเนื่องจากจำนวนและลักษณะนิสัยของพวกโปรเตสแตนต์ที่เป็นชนกลุ่มน้อย ปฏิบัติการตอบโต้นี้จึงเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น ออสเตรียอยู่ตรงกลางระหว่างรัฐต่าง ๆ ของเยอรมันและสเปน โดยปราศจากคู่แข่งรายสำคัญแต่อย่างใด ความสมัคครวมภายในและการตรวจสอบอำนาจของราชวงศ์ออสเตรียเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่งต่อการอุดหนุนทางการเมือง พระผู้เป็นเจ้าของได้มอบผู้ปกครองแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่ถึงสองคนมาให้ซึ่งก็คือ พระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 และริเชอลิเยอ บุคคลทั้งสองจัดว่าเป็นบุคคลที่ศาสนาต้องยินยอมให้กับความมีที่ฐิमानะ และบุคคลทั้งสองนี้เมื่อจำเป็นต้องนำประเด็นทางศาสนาไปโยงเข้ากับประเด็นทางการเมือง จะกระทำอย่างผู้ชำนาญการ หาใช่ยอมปฏิบัติตามเยี่ยงทาสไม่ ภายใต้การปกครองของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 และริเชอลิเยอ นักการเมืองทั้งหลายต่างได้รับคำแนะนำที่ดี ซึ่ง ริเชอลิเยอได้บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้:

- (1) ความสามัคคีภายในประเทศ โดยให้ยุติความขัดแย้งทางศาสนาและปฏิบัติตามองค์พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นศูนย์กลางของอำนาจทั้งปวง

- (2) ต่อต้านอำนาจของราชวงศ์ฮอสเตรีย โดยการเป็นพันธมิตรกับฮอลแลนด์ และรัฐในเยอรมันที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์
- (3) ขยายอาณาเขตของฝรั่งเศสไปทางทิศตะวันออก โดยสเปนตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบเป็นส่วนใหญ่ เนื่องด้วยในขณะนั้นสเปนไม่ได้ครอบครองแต่เพียงเบลเยียม แต่ยังคงครอบครองรัฐอื่น ๆ ที่ถูกรวมอยู่กับฝรั่งเศสมาช้านานแล้ว
- (4) สร้างและพัฒนาสมุททานุภาพ เพื่อเพิ่มพูนความมั่งคั่งให้กับประเทศ และความตั้งใจจะต่อต้านอังกฤษโดยให้ถือเป็นศัตรูของฝรั่งเศส ซึ่งการกระทำเช่นนี้นับเป็นการสิ้นสุดการเป็นพันธมิตรกับฮอลแลนด์

เหล่านี้คือนโยบายโดยย่อที่บรรดานักการเมืองผู้มากไปด้วยสติปัญญาเฉียบแหลม ได้คิดขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางให้กับประเทศซึ่งประชาชนของประเทศนี้กล่าว อ่างว่าพวกตนเป็นสัญลักษณ์แห่งความศิวิไลซ์ของทวีปยุโรป เป็นผู้นำในการเดินไปสู่ความเจริญก้าวหน้าไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางการเมืองหรือของแต่ละบุคคล ขนบธรรมเนียม เช่นนี้ที่มาจากแรงได้สืบทอดมานั้นถูกส่งต่อไปยังพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เราจะได้เห็นกันต่อไปว่าพระองค์ทรงยึดมั่นกับขนบธรรมเนียมได้ดีมากน้อยเพียงไร ในขณะเดียวกัน เราควรจดจำไว้ว่าในบรรดาองค์ประกอบสี่ประการที่สำคัญต่อการเป็นมหาอำนาจของฝรั่งเศสนั้น อำนาจทางทะเลนับว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งในนั้น และเนื่องจากองค์ประกอบข้อที่สองและสามนั้นในทางปฏิบัตินับว่าเป็นองค์ประกอบที่ใช้วิธีเดียวกัน เราจึงอาจกล่าวได้ว่าสมุททานุภาพเป็นวิธีการหนึ่งในสองวิธีที่ช่วยดำรงรักษาไว้ซึ่งความยิ่งใหญ่ภายนอกของฝรั่งเศส ด้วยเหตุที่อังกฤษเป็นมหาอำนาจทางทะเล และฮอสเตรียเป็นมหาอำนาจทางบกจึงเป็นตัวบ่งบอกทิศทางที่ฝรั่งเศสจะต้องดำเนินไป

หากพิจารณาถึงสภาพการณ์ของฝรั่งเศสในปี ค.ศ.1660 และความพร้อมที่จะเดินไปตามเส้นทางที่ริเชอริเยอได้กำหนดเอาไว้แล้ว ก็อาจจะกล่าวได้ว่าความสงบสุขภายในประเทศนั้นมีความมั่นคงเป็นอย่างดี อำนาจของชนชั้นสูงหมดสิ้นลงโดยสิ้นเชิง ความขัดแย้งทางศาสนาได้ยุติลง คำประกาศแห่งนองต์ยังคงมีผลบังคับใช้ในขณะที่มีความรู้สึกไม่พอใจของฝ่ายโปรเตสแตนต์ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ได้ถูกรวบปรวมลงอย่างราบคาบ อำนาจทั้งหมดมีศูนย์กลางอยู่ที่พระมหากษัตริย์แต่เพียงพระองค์เดียว ส่วนในแง่ภูมิอื่น ๆ แล้ว แม้ว่าประเทศจะอยู่ในความสงบสุข แต่สถานการณ์ก็ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจสัก

เท่าใดนัก ทั้งนี้เป็นเพราะฝรั่งเศสปราศจากกองทัพเรือ การค้าไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกประเทศต่างก็ไม่เพียงพอเท่าที่ควร สภาพเศรษฐกิจไร้ซึ่งระบบที่มีประสิทธิภาพและกองทัพก็มีขนาดเล็ก

สเปนเป็นประเทศที่ประสบกับปัญหามาก่อนประเทศอื่น ๆ นานนับศตวรรษแล้ว และในขณะนี้สเปนก็กำลังอยู่ในภาวะถดถอยและปราศจากความน่าเกรงขามใด ๆ ความอ่อนแอได้แผ่ซ่านไปยังทุก ๆ ส่วนของการบริหารประเทศ อย่างไรก็ดี เนเปิลส์ ซิซิลี ซาร์ดิเนียและยิบรอลต์ต่างไม่ตกอยู่ในกำมือของอังกฤษ ดินแดนกว้างใหญ่ไพศาลในอเมริกาภายใต้การครอบครองของสเปน ยกเว้นจาไมก้าซึ่งถูกอังกฤษพิชิตไปได้สำเร็จเมื่อ 2-3 ปีก่อนหน้านั้น ยังคงเป็นของสเปนอยู่ สถานการณ์ของสมุทธานุภาพของสเปนไม่ว่าจะในยามสงบหรือในยามสงครามได้มีการกล่าวพาดพิงถึงมาก่อนหน้านั้นแล้ว

เป็นเวลาหลายปีก่อนหน้านั้นที่ริเชอลิเยอได้ทำสัญญาเป็นพันธมิตรชั่วคราวกับสเปน โดยสเปนส่งกองเรือ 40 ลำของตนให้อยู่ภายใต้การจัดการของริเชอลิเยอ หากแต่สภาพเรือที่ย่ำแย่ ซึ่งส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการขาดอาวุธยุทธโปกรณ์และการบังคับบัญชาที่ดี ทำให้เรือรบเหล่านี้ไม่อาจใช้การได้ นับจากนั้นเป็นต้นมา กองทัพเรือของสเปนก็ล่มสลายไปในที่สุด ความอ่อนแอของกองทัพเรือสเปนหาได้รอดพ้นจากสายตาอันแหลมคมของบาทหลวงไม่ การเผชิญหน้ากันระหว่างกองทัพเรือสเปนและดัตช์ในปี ค.ศ.1639 แสดงให้เห็นถึงภาวะตกต่ำที่สุดที่กองทัพเรือซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นความภาคภูมิใจของสเปนต้องเผชิญ นักเขียนคนหนึ่งเล่าถึงเรื่องนี้ไว้ว่า:

“กองทัพเรือสเปนในขณะนั้นต้องประสบกับวิกฤตการณ์อันหนักหนาสาหัส และตกอยู่ในสภาพเช่นนั้นตลอดช่วงเวลาของการทำสงครามอันมีผลทำให้สเปนไม่อาจรักษาความเป็นใหญ่ในทะเลไว้ได้ และได้ร่วงลงมายุ่งในอันดับท้าย ๆ ในบรรดาประเทศที่เป็นมหาอำนาจทางทะเล กษัตริย์แห่งสเปนได้จัดตั้งกองทัพเรือขึ้นมาเพื่อไปร่วมรบที่ชายฝั่งทะเลของสวีเดน พระองค์ทรงมีพระบัญชาให้ส่งไพร่พลและเสบียงอาหารจากดันเคิร์ก (DUNKIRK) มาเป็นกำลังหนุนให้ กองทัพเรือออกเดินทางไปตามคำบัญชาของพระองค์ แต่กลับถูกโจมตีอย่างหนักจากวอน ทรอมป์ (VON TROMP) ลูกเรือบางคนถูกจับไปเป็นเชลย ส่วนพวกที่เหลือถูกบังคับให้ล่าถอยไปอยู่ที่ท่าเรือ ต่อจากนั้นไม่นาน ทรอมป์ได้เข้ายึดเรือของอังกฤษ (ที่ไม่ฝึกใฝ่ฝ่ายใด) 3 ลำ ซึ่งบรรทุกไพร่พลสเปน 1,070 นาย จากคาบสมุทรดันเคิร์ก ทรอมป์จับเหล่าทหารไว้แต่ปล่อยเรือให้เป็นอิสระ จากนั้นเขาได้

นำเรือ 11 ลำไปปิดล้อมตันเคิร์ก และให้เรืออีก 12 ลำที่เหลือแล่นออกไปเพื่อรับมือกับกองทัพของฝ่ายข้าศึกที่กำลังจะมาถึง ในเวลาต่อมา เรือรบ 67 ลำพร้อมด้วยทหาร 2,000 นาย ได้เดินทางเข้าไปยังช่องแคบโดเวอร์ (STRAITS OF DOVER) เดอวิตต์ได้ส่งเรือของตนมาหนุนอีก 4 ลำ ทำให้ทรอมป์กับกองกำลังเพียงกองเล็ก ๆ ของเขาสามารถปราบศัตรูได้อย่างราบคาบ การสู้รบยืดเยื้อไปจนถึง 4 โมงเย็น จนกระทั่งนายพลของฝ่ายสเปนหนีไปหลบภัยที่ดาวนส์ (DOWNS) ทรอมป์ยังคงยืนหยัดที่จะต่อกรกับฝ่ายสเปนหากพวกนั้นปรากฏตัวออกมาอีกครั้งหนึ่ง แต่ทว่าอันโทนิโอ โอเคนโด (ANTONIO OQUENDO) พร้อมทั้งกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ซึ่งบรรทุกปืนใหญ่มากกว่า 60 - 100 กระบอก กลับปล่อยให้ตนเองตกอยู่ในวงล้อมของฝ่ายตรงข้าม นายพลของอังกฤษผู้หนึ่งได้แจ้งให้ทรอมป์ทราบว่าตนได้รับคำสั่งให้ส่งกำลังไปช่วยสเปน หากเกิดการปะทะกันอย่างรุนแรงขึ้น ทรอมป์แจ้งข่าวนี้กลับไปยังประเทศของตนและการกระทำของอังกฤษในครั้งนี้กลับทำให้ดัชต์เรียกกองทัพเรือทั้งหมดที่พวกเขามีอยู่มารวมตัวกันกลายเป็นกองทัพเรือที่มีอำนาจมหาศาล ทรอมป์ได้รับกำลังเสริมเป็นเรือใบ 96 ลำและเรือรบอีก 12 ลำ ทั้งยังมีคำสั่ง ให้เขาเข้าโจมตีในทันที ทรอมป์สั่งการให้เรือรบขนาดเล็กลำหนึ่งเฝ้าสังเกตการณ์อังกฤษอยู่ไม่ห่างและพร้อมเข้าปะทะในทันทีที่อังกฤษให้ความช่วยเหลือสเปน ทรอมป์เริ่มต้นการรบทั้ง ๆ ที่สภาพภูมิอากาศเต็มไปด้วยหมอกหนาที่บ เป็นผลให้ฝ่ายสเปนถือโอกาสหลบหนีไปได้ ทหารหลายนายว่ายน้ำมาขึ้นชายฝั่ง และทหารส่วนใหญ่ที่ยังคงหลงเหลืออยู่บนเรือต่างจมน้ำตาย บ้างก็ถูกตีฟ่ายไปจนถึงชายฝั่งของฝรั่งเศส ไม่ปรากฏว่ามีชัยชนะครั้งใดที่จะสมบูรณ์แบบเท่ากับชัยชนะในครั้งนี้ได้อีกแล้ว”

เมื่อกองทัพเรือต้องประสบกับชะตากรรมเช่นนี้ ความภาคภูมิใจใด ๆ ก็มิอาจหลงเหลืออยู่อีกต่อไปได้ แต่กองทัพเรือของสเปนเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งเท่านั้นต่อภาวะตกต่ำของประเทศ อันมีผลทำให้สเปนต้องยุติบทบาททางการเมืองในยุโรปนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กิโซต์ (GUIZOT) ได้กล่าวไว้ว่า :

“ท่ามกลางความรุ่งโรจน์ของราชสำนักและภาษาของพวกเขา นั้น รัฐบาลสเปนกลับรู้สึกได้ถึงความอ่อนแอและพยายามซ่อนความอ่อนแอเอาไว้ด้วยการเพิกเฉย พระเจ้าฟิลลิปที่ 4 (PHILIP IV) และเหล่าขุนนางต่างรู้สึกท้อแท้ และหมดสิ้นกำลังใจ จึงได้แต่เพียงแสวงหาความมั่นคงและสันติสุข และไม่พยายามคิดหาคำตอบว่าเหตุใดพวกเขาถึงได้ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ ราชวงศ์ออสเตรียที่แตกออกเป็นฝักฝ่ายและอ่อนเปลี้ยเพลียแรงต่างไร้ซึ่งความทะยานอยาก แม้ว่าจะยังพอมีอำนาจหลงเหลืออยู่บ้าง ยกเว้นในกรณี

ที่พวกเขาถูกบีบบังคับอย่างจริงจังแล้วเท่านั้นที่ความเฉื่อยชาผนวกกับความทะนงตัว ได้กลายมาเป็นนโยบายของผู้สืบทอดราชบัลลังก์ต่อจากพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 5”

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ก็คือสิ่งที่เกิดกับสเปนในยุคนั้น ดินแดนในการปกครองของ สเปนในส่วนนั้นที่เรียกกันว่า **โลว์ คันทรีส์** (LOW COUNTRIES คือ บริเวณที่ราบต่ำ ใกล้ทะเลเหนือ ได้แก่ ประเทศเบลเยียม ลักเซมเบิร์ก และเนเธอร์แลนด์) หรือโรมันคาทอลิกเนเธอร์แลนด์ (ROMAN CATHOLIC NETHERLANDS) (ประเทศเบลเยียมในปัจจุบัน) กำลังจะเป็นต้นกำเนิดของการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมาก ระหว่างฝรั่งเศสและดัตช์ รีพับลิค รัฐดังกล่าวนี้ซึ่งมีชื่อทางการเมืองว่า ยูไนเต็ด โปรวินซ์ ได้ก้าวไปสู่จุดสูงสุดของความมั่งคั่งและอิทธิพลในด้านต่าง ๆ ซึ่งอำนาจทั้งหมดล้วนแล้วแต่มีพื้นฐานมาจากทะเลทั้งสิ้น นอกจากนี้ การใช้อำนาจทางทะเลที่พวกเขามีอยู่ประกอบกับการมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่และมีหัวการทางค้าอันชาญฉลาดของชาวดัตช์ยังเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สร้างเสริมอิทธิพลให้แก่พวกเขาอีกทางหนึ่งด้วยเช่นกัน นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้บรรยายถึงการค้าขายและสถานการณ์ของประเทศอาณานิคมในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งแตกต่างไปจากประเทศอื่นใดในยุคนั้นยกเว้นแต่อังกฤษเพียงประเทศเดียวที่ชี้ให้เห็นว่าดอกผลที่เก็บเกี่ยวได้จากทะเลนั้นสามารถยกระดับความมั่งคั่งและสร้างเสริมอำนาจให้กับประเทศ ๆ หนึ่งได้อย่างไร ทั้ง ๆ ที่ประเทศดังกล่าวต้องเผชิญกับสภาวะอ่อนแอภายในประเทศ อีกทั้งยังขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์อีกด้วย :

“**ฮอลแลนด์เปรียบเสมือนฟินีเชีย** (PHOENICIA) ในสมัยปัจจุบัน เนื่องจาก ยูไนเต็ด โปรวินซ์ เป็นทางเข้าไปสู่เมืองเชลดท์ (SCHELDT) จึงเสมือนเป็นการปิดกั้นทางออกของเมืองอันท์เวิร์ปไปสู่ทะเล อีกทั้งยังได้สืบทอดอำนาจทางการค้ามาจากเมืองที่ร่ำรวยนั้น ซึ่งหลุดจากเวนิสในสมัยศตวรรษที่ 15 ยังได้เปรียบเทียบว่าฮอลแลนด์เป็นเสมือนเวนิส นอกจากฮอลแลนด์จะได้กรรมกรจากเมืองใหญ่เมืองต่าง ๆ แล้ว พวกเขายังได้คนงานเพิ่มเติมจากโลว์ คันทรีส์ ซึ่งหลบหนีการกดขี่ข่มเหงจากพวกทหารราชในสเปน การผลิตเสื้อผ้าลินิน และอื่น ๆ อีกมากซึ่งจำเป็นต้องว่าจ้างคนงานกว่า 600,000 คนนั้น เป็นการเปิดโอกาสใหม่ ๆ ให้กับผู้คนซึ่งในอดีตเคยพึงพอใจเพียงแค่การค้าขายเนยแข็งและปลา การประมงเพียงอย่างเดียวได้ทำให้พวกเขาร่ำรวยมาก่อนหน้านี้แล้ว การจับปลาเฮอริง (HERRING) ช่วยสนับสนุนให้พลเมืองถึงหนึ่งในห้าของฮอลแลนด์มีอันจะกิน ทั้งยังสามารถผลิตปลาเค็มได้กว่า 300,000 ตัน ซึ่งช่วยนำรายได้เข้ามาในประเทศกว่า 8 ล้านฟรังก์ต่อปีเลยทีเดียว”

“อำนาจทางทะเลและทางการค้าของฮอลแลนด์เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ฮอลแลนด์มีเรือบรรทุกสินค้ามากกว่า 10,000 ลำ มีกลาสีเรือ 168,000 คน และประชากรอีกกว่า 260,000 คน ฮอลแลนด์สามารถควบคุมการค้าส่วนใหญ่ภายในยุโรปไว้ได้เกือบหมด และนับตั้งแต่มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ เนเธอร์แลนด์ยังทำหน้าที่ขนส่งสินค้าจากอเมริกาไปขายให้กับสเปนและฝรั่งเศส ฮอลแลนด์สามารถรักษาปริมาณสินค้านำเข้าไว้ได้ที่ 38 ล้านฟรังก์ ประเทศที่อยู่ทางตอนเหนือของสเปนอย่างเช่น แบรินเดินเบิร์ก (BRANDENBURG) เดนมาร์ก สวีเดน มัสโควี (MUSCOVY) และโปแลนด์ เป็นตลาดในการแลกเปลี่ยนที่ไม่มีวันสิ้นสุดสำหรับฮอลแลนด์ ฮอลแลนด์ขายสินค้าให้กับประเทศเหล่านี้ และในทางกลับกัน ฮอลแลนด์ก็ได้ซื้อผลิตผลจากประเทศทางตอนเหนือเหล่านั้นด้วย ตัวอย่างเช่น ข้าวสาลี ไม้ ทองแดง ป่าน และขนสัตว์ สินค้าที่บรรทุกมากับเรือของดัตช์ในแต่ละปีนั้นมีมูลค่าโดยรวมเกินกว่า 1,000 ล้านฟรังก์ หากจะหยิบยืมคำพูดในสมัยนี้ก็อาจเรียกได้ว่าชาวดัตช์ได้สร้างตนเองจนกลายเป็น “ผู้ขนส่งทางทะเลทั่วโลก”

ฮอลแลนด์สามารถพัฒนาการค้าทางทะเลได้ก็โดยอาศัยประเทศอาณานิคม ฮอลแลนด์ผูกขาดการซื้อขายสินค้าของโลกตะวันออกไว้ได้ทั้งหมด ผลผลิตทางการเกษตรและเครื่องเทศจากทวีปเอเชียถูกขนส่งมายังทวีปยุโรปด้วยเรือสินค้าของฮอลแลนด์โดยมีมูลค่ารวมประมาณ 16 ล้านฟรังก์ต่อปี **บริษัทอีสต์อินเดีย (EAST INDIA COMPANY)** ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1602 ได้สร้างบริษัทอีกแห่งในทวีปเอเชีย โดยใช้ทรัพย์สินที่ยึดมาได้จากโปรตุเกส ในปี ค.ศ.1650 บริษัทอีสต์อินเดียยังได้ครอบครองเมืองมิสเทรส (MISTRESS) ในแหลมกูดโฮป เพื่อใช้เป็นทีแวะจอดเรือ นอกจากนี้ยังได้ขยายอิทธิพลไปยังซีลอน (CEYLON) และตามแนวชายฝั่งมาลาบาร์ (MALABAR) กับโคโรมันเดล (COROMANDEL) ทั้งยังได้ตั้งเมืองปัตตาเวีย (BATAVIA) เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของรัฐบาล พร้อมทั้งขยายเส้นทางเดินเรือไปจนถึงจีนและญี่ปุ่น ในขณะเดียวกัน บริษัท เวสต์ อินเดีย (WEST INDIA COMPANY) ที่เจริญเติบโตรวดเร็วกว่าแต่ยังยื่นน้อยกว่าบริษัทอีสต์อินเดีย มีเรือรบและเรือสินค้าประจำการทั้งหมด 800 ลำ และได้ใช้เรือเหล่านี้ไปในการยึดครองอำนาจที่โปรตุเกสเหลืออยู่น้อยนิดบริเวณชายฝั่งเมืองกินี (GUINEA) รวมถึงบราซิลอีกด้วย

ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ายูไนเต็ท โพรวินซ์ กลายเป็นคลังสินค้าที่เก็บรวบรวมสินค้าของทุก ๆ ประเทศ

อาณานิคมของดัตช์ในขณะนั้นจะกระจุกกระจายอยู่ทั่วท้องทะเลทางแถบตะวันออก ในอินเดียมะละกา (MALACCA) หมู่เกาะชวา โมลุกกะ (MOLUCCAS) และส่วนต่าง ๆ ของหมู่เกาะที่อยู่ทางตอนเหนือของออสเตรเลีย นอกจากนี้ ดัตช์ยังครอบครองดินแดนแถบชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกา อีกทั้งนิวยอร์กดัม (NEW AMSTERDAM) ยังเป็นอาณานิคมของพวกดัตช์อีกด้วย ในทวีปอเมริกาใต้ บริษัทเวสต์อินเดียยังเป็นเจ้าของชายฝั่งนับจากบาเฮีย (BAHIA) ไปจนถึงบราซิลเป็นระยะทางยาวกว่า 300 ไมล์ แต่เมื่อไม่นานมานี้ ดินแดนเหล่านี้ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทเวสต์อินเดียอีกต่อไป

ความมั่งคั่งและกองทัพเรือของยูไนเต็ท โปรวินซ์ทำให้พวกเขาได้รับการยอมรับนับถือและมีอำนาจเพิ่มมากขึ้น ทะเลซึ่งแต่ก่อนเคยเป็นศัตรูตัวฉกาจได้ถูกพิชิตจนเป็นผลสำเร็จและกลายมาเป็นท่าสรับใช้ผู้ซื้อสัตว์ ภาคพื้นดินต่างหากที่จะเป็นตัวพิสูจน์ว่า ยูไนเต็ท โปรวินซ์ สามารถทำลายล้างได้ดีเช่นไร การต่อสู้อย่างดุเดือดและยาวนานกับศัตรูที่นำกลั้วกว่าทะเล ซึ่งก็คืออาณาจักรนั้นยังคงดำเนินต่อไป แม้ว่าการสู้รบจะจบลงด้วยดี และเค้กลางแห่งความสงบสุขจะปรากฏขึ้น แต่กระนั้นก็ตามการรบในครั้งนี้ยังเป็นलगมรณะสำหรับดัตช์รีพับลิก ตราบเท่าที่ความยิ่งใหญ่ของสเปนยังคงไม่เสื่อมสลายหรือยังคงมีอำนาจมากพอที่จะทำให้ประเทศอื่นยำเกรงอยู่ได้ อังกฤษและฝรั่งเศสซึ่งได้รับผลกระทบจากการคุกคามและการวางกลอุบายของสเปนจะเป็นผู้ที่ทำให้ยูไนเต็ท โปรวินซ์ ตระหนักว่าตนควรรักษาไว้ซึ่งความแข็งแกร่งและอิสรภาพ เมื่อสเปนล่มสลายลงและเหตุการณ์หลายครั้งหลายคราได้ตอกย้ำว่าความอ่อนแอที่สเปนกำลังประสบอยู่นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง แรงจูงใจอื่นก็เข้ามาแทนที่ความหวาดกลัว อังกฤษปรารถนาจะได้มาซึ่งการค้าและอำนาจปกครองในทะเลของสเปนมานานแล้ว ฝรั่งเศสปรารถนาจะครอบครองเนเธอร์แลนด์ในส่วนของสเปน ยูไนเต็ท โปรวินซ์ มีเหตุผลอันควรที่จะต่อต้านการกระทำทั้งสองอย่างนี้

ภายใต้การโจมตีอย่างรุนแรงจากประเทศทั้งสองที่เป็นคู่แข่งรายสำคัญความอ่อนแอภายในของยูไนเต็ท โปรวินซ์ จึงเป็นที่ประจักษ์ชัดในเวลาต่อมา ยูไนเต็ท โปรวินซ์ไม่อาจเตรียมการรับมือกับสงครามได้เนื่องจากปัจจัยหลายประการ อย่างเช่น จุดอ่อนทางภาคพื้นดินที่ง่ายต่อการถูกโจมตี จำนวนประชากรที่มีน้อยกว่า และรัฐบาลที่ไม่สามารถผนึกกำลังคนให้รวมกันเป็นหนึ่งเดียวได้ ด้วยเหตุนี้ ความเสื่อมถอยของยูไนเต็ท โปรวินซ์ จึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าความเจริญรุ่งเรืองเสียด้วยซ้ำไป อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 1660 ก็ไม่ได้มีสัญญาณบ่งบอกถึงความตกต่ำที่ใกล้เข้ามานี้แม้แต่น้อย ดัตช์ยังคงอยู่ในลำดับ

ต้น ๆ ของประเทศมหาอำนาจในยุโรป ถ้าหากในปี ค.ศ.1654 สงครามกับอังกฤษได้แสดงให้เห็นถึงการขาดความพร้อมรบของกองทัพเรือสเปนแล้ว ในทางตรงกันข้ามสำหรับยูไนเต็ด โพรวินซ์ แล้ว สงครามครั้งเดียวกันนี้กลับทำให้พวกเขาสามารถหยุดยั้งฝรั่งเศสจากการรุกรานทางการค้า และในปีถัดมา “ด้วยการเข้าแทรกแซงเดนมาร์กและสวีเดนในทะเลบอลติก ยูไนเต็ด โพรวินซ์ สามารถขัดขวางสวีเดนมิให้สร้างอิทธิพลในน่านน้ำทางตอนเหนืออันจะเป็นภัยพิบัตಿಯ่างร้ายแรงแก่พวกเขาเองได้เป็นผลสำเร็จ ยูไนเต็ด โพรวินซ์ยังบีบบังคับให้สวีเดนเปิดทางเข้าออกไปสู่ทะเลบอลติก ซึ่งไม่มีชาติอื่นใดมีอำนาจเหนือ น่านน้ำดังกล่าวได้เทียบเท่าพวกเขาเลย กองทัพเรือที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่าไพร่พลที่กล้าหาญ นโยบายทางการทูตที่หนักแน่นมั่นคงทำให้ชื่อเสียงของรัฐบาลเป็นที่รับรู้กันเป็นอย่างดี แม้ว่าจะถูกย้ายถิ่นอ่อนแอลงจากการทำสงครามกับอังกฤษในคราวก่อน แต่พวกเขาก็สามารถผงาดขึ้นมาอีกรุ่นหนึ่ง ณ บัดนี้ พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 ได้กลับมาแข็งแกร่งอีกครั้ง”

เราได้กล่าวถึงคุณลักษณะโดยทั่วไปของรัฐบาลไปก่อนหน้านี้แล้ว เราจึงไม่จำเป็นต้องพูดถึงอีก รัฐบาลที่ปกครองยูไนเต็ด โพรวินซ์นั้น มีลักษณะเป็นสหพันธ์ บริหารงานโดยสิ่งที่ไม่อาจเรียกได้อย่างแน่ชัดว่า “ชนชั้นขุนนางที่ทำการค้า” (COMMERCIAL ARISTOCRACY) โดยคนกลุ่มนี้จะไม่ค่อยเห็นความสำคัญทางการเมืองมากเท่าใดนัก ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมากในยามสงคราม ปัจจัยสำคัญสองประการก็คือ ความอิจฉาริษยาระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และจิตวิญญาณแห่งการค้าขาย นับว่าเป็นภัยมหันต์สำหรับกองทัพเรือ ในยามสงบ กองทัพเรือก็ปราศจากซึ่งสันติสุข เนื่องจากมีการชิงดีชิงเด่นภายในกองทัพตลอดเวลา ซึ่งทำให้ดูเหมือนกับเป็นการผ산ความร่วมมือทางทะเลมากกว่าจะเป็นกองทัพเรือที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างแท้จริง อีกทั้งบรรดานายทหารต่างก็ปราศจากจิตวิญญาณในการเป็นทหารอย่างแท้จริง ไม่มีชาติใดที่จะมีพลเมืองที่กล้าหาญไปกว่าชาวดัชชีอีกแล้ว บันทึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสู้รบทางทะเลของดัชชีชี้ให้เห็นตัวอย่างของความอดทนแม้ในยามสิ้นหวังที่ไม่อาจมีผู้ใดเสมอเหมือน อย่างไรก็ตามดัชชีก็ยังคงแสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องและการประพตติผิด ๆ ด้วยการขาดสำนึกที่ดีในการรบ อันมีสาเหตุสำคัญมาจากการปราศจากความภาคภูมิใจในชาติและขาดการฝึกอบรมทางทหารที่ดี ในยุคนั้นยังไม่มีกรฝึกหัดทหารเรือ อันมีสาเหตุสำคัญมาจากการปราศจากความภาคภูมิใจในชาติและขาดการฝึกอบรมทางทหารที่ดี ในยุคนั้นยังไม่มีกรฝึกหัดทหารเรือที่ได้ประสิทธิภาพสักเท่าใดนัก รัฐบาลที่อ่อนแอจากสาเหตุุนานับการที่

เอ่ยถึงมาแล้วยังอ่อนแอเสียยิ่งกว่าในแง่ที่พวกเขาทำให้ผู้คนแตกแยกออกเป็นสองฝ่าย และต่างฝ่ายต่างก็เกลียดชังกันเป็นอันมาก ฝ่ายหนึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มพ่อค้า ซึ่งกำลังเป็นกลุ่มที่มีอำนาจในขณะนั้นและสนับสนุนการปกครองแบบสหพันธรัฐตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งปรารถนาที่จะมีรัฐบาลที่ปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจสูงสุด ภายใต้ราชวงศ์ออร์เรนจ์ ฝ่ายสหพันธรัฐปรารถนาให้ดัชชีเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสและสร้างกองทัพเรือที่แข็งแกร่ง ฝ่ายราชวงศ์ออร์เรนจ์ให้การสนับสนุนอังกฤษเนื่องด้วยกษัตริย์ของราชวงศ์อังกฤษและราชวงศ์ออร์เรนจ์มีสัมพันธกันอย่างแน่นแฟ้น ทั้งยังสนับสนุนการมีกองทัพที่มากด้วยอำนาจ ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ของรัฐบาลและการมีประชากรเพียงน้อยนิด สภาพของยูไนเต็ด โปรวินซ์ ในปี ค.ศ.1660 ที่เต็มไปด้วยความมั่งคั่งและกิจการภายนอกประเทศอย่างมากมานั้น จึงเปรียบเสมือนคนที่ยืนหยัดอยู่ได้ด้วยยากกระตุ้น ความแข็งแกร่งที่แตกออกเป็นหลายฝ่ายนั้นไม่จริงยั่งยืน แต่ก็ยังเป็นสิ่งวิเศษสุดที่ได้เห็นรัฐเล็ก ๆ รัฐหนึ่งซึ่งอ่อนแอกว่าทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสด้วยจำนวนประชากรที่น้อยกว่ามาก หากแต่สามารถที่จะยืนหยัดต่อต้านการโจมตีจากประเทศทั้งสองที่จับมือเป็นพันธมิตรกัน และยังรอดพ้นจากการถูกทำลายโดยไม่สูญเสียความเป็นผู้นำของตนในยุโรป ผลลัพธ์ที่น่าอัศจรรย์เช่นนี้ อาจจะมีส่วนมาจากคนเพียงหนึ่งหรือสองคนที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารบ้านเมือง แต่ส่วนใหญ่แล้วเป็นเหตุผลมาจากสมุทธานุภาพของดัชชีนั่นเอง

สถานการณ์ของอังกฤษในแง่ของความพร้อมที่จะเข้าสู่การสู้รบอย่างรุนแรงที่ใกล้เข้ามา นั้นแตกต่างไปจากสถานการณ์ในฮอลแลนด์และฝรั่งเศส ถึงแม้ว่าอังกฤษจะมีรัฐบาลที่ปกครองโดยกษัตริย์ อีกทั้งพระองค์ยังทรงมีอำนาจอยู่ในกำมืออย่างแท้จริงแล้วก็ตาม แต่พระองค์ก็มีอาจกำกับนโยบายของประเทศให้เป็นไปตามพระประสงค์ของพระองค์แต่เพียงผู้เดียวได้ พระองค์จำเป็นต้องฟังเสียงเรียกร้องและทำตามความปรารถนาของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่พระเจ้าหลุยส์มีได้ทรงกระทำสิ่งที่พระเจ้าหลุยส์ได้มาเพื่อฝรั่งเศสนั้น แท้จริงแล้วเป็นสิ่งที่ทรงได้มาเพื่อพระองค์เอง ความรุ่งเรืองของประเทศก็คือความรุ่งเรืองของพระองค์ ในตอนแรกพระเจ้าชาร์ลส์ทรงมีเป้าหมายอยู่ที่ผลประโยชน์ส่วนพระองค์เป็นอันดับแรก และของบ้านเมืองเป็นอันดับต่อมา แต่ทว่าความทรงจำในครั้งอดีตทำให้พระองค์ทรงตั้งพระทัยมั่นที่จะไม่ดำเนินรอยตามพระราชบิดา และทรงหลีกเลี่ยงการกระทำใดๆที่จะทำให้พระองค์ถูกเนรเทศออกนอกประเทศเป็นคำรบสอง ฉะนั้นเมื่อพระองค์ทรงเล็งเห็นว่าภัยกำลังใกล้เข้ามา พระองค์ทรงยอมรับฟังความรู้สึกของประชาชน โดย

ส่วนพระองค์แล้ว พระองค์ทรงเกลียดชังฮอลแลนด์เป็นอย่างมาก พระองค์ทรงเกลียดชังฮอลแลนด์ด้วยเหตุที่ฮอลแลนด์เป็นสหพันธรัฐ พระองค์ทรงเกลียดชังรัฐบาลฮอลแลนด์ที่คอยขัดขวางสัมพันธภาพระหว่างพระองค์กับราชวงศ์ออเรนจ์ และยังทรงเกลียดชังมากยิ่งขึ้นเมื่อทรงนึกว่าในยามที่พระองค์ถูกเนรเทศออกจากอังกฤษไปนั้น ฮอลแลนด์ซึ่งในขณะนั้นได้ลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพกับครอมเวลล์ได้ขับไล่พระองค์ออกไปให้พ้นจากพรมแดนของประเทศ พระเจ้าชาร์ลส์ทรงรู้สึกผูกพันกับฝรั่งเศสสืบเนื่องจากความเห็นอกเห็นใจทางการเมืองรวมทั้งยังทรงลำเอียงที่พระองค์ทรงมีต่อนิกายโรมันคาทอลิก และเนื่องจากเงินทองส่วนใหญ่ที่พระองค์ได้มานั้นมาจากพระเจ้าหลุยส์ ซึ่งช่วยให้พระองค์เป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐสภา นอกจากพระเจ้าชาร์ลส์จะมีความโน้มเอียงไปทางฝรั่งเศสแล้ว พระองค์ยังต้องรับฟังเสียงเรียกร้องจากประชาชนชาวอังกฤษอีกด้วย ชาวอังกฤษซึ่งมีเชื้อสายเดียวกับชาวดีท์ช์ รวมถึงมีสถานการณ์หลายอย่างที่คล้ายคลึงกัน เป็นปฏิปักษ์อย่างเห็นได้ชัดในการแย่งชิงความเป็นใหญ่ทางทะเลและการค้า และเนื่องจากในเวลานั้นดีท์ช์กำลังเป็นผู้นำในการแข่งขันดังกล่าว ชาวอังกฤษจึงรู้สึกขมขื่นและมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าช่วงชิงอำนาจจากพวกดีท์ช์เป็นอันมาก สาเหตุสำคัญของความบาดหมางนี้มาจากกรกระทำของบริษัทอีสต์อินเดีย “ที่กล่าวอ้างว่าตนจะเป็นผู้ผูกขาดทางการค้าในโลกตะวันออกแต่เพียงผู้เดียว และห้ามไม่ให้กษัตริย์ในดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไปค้าขายกับชาติอื่น ซึ่งการปิดกั้นทางการค้านี้ไม่ใช่ว่าจะทำให้ชาติอื่นไม่อาจทำการค้ากับอาณาเขตอื่น ๆ ของดีท์ช์ได้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีอาจค้าขายกับดินแดนทั้งหมดที่อยู่บริเวณอินเดีย” อังกฤษตระหนักดีว่าตนมีกองทัพที่แข็งแกร่งกว่า จึงปรารถนาที่จะเข้าควบคุมการเมืองภายในของดีท์ช์ ยิ่งไปกว่านี้อังกฤษยังแสวงหาวิธีการที่จะรวมรัฐบาลของอังกฤษและดีท์ช์เข้าด้วยกันอีกด้วย ดังนั้น ในตอนแรกการชิงดีชิงเด่นและความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์เป็นตัวสนับสนุนความปรารถนาของพระเจ้าชาร์ลส์ และพระองค์ยิ่งทวีความรู้สึกเช่นนี้มากขึ้นตราบเท่าที่ฝรั่งเศสยังไม่เป็นใหญ่ในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม เนื่องจากนโยบายอันก้าวร้าวของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เป็นที่ประจักษ์กันโดยทั่วไป พลเมืองอังกฤษไม่ว่าจะเป็นชนชั้นขุนนางหรือสามัญชนต่างรู้สึกถึงภัยยิ่งใหญ่ที่ตนอาจได้รับจากฝรั่งเศส เช่นเดียวกับที่สเปนเคยประสบมาเมื่อศตวรรษที่แล้ว การถ่ายโอนสเปนิช เนเธอร์แลนด์ (เบลเยียม) ให้กับฝรั่งเศสทำให้ฝรั่งเศสมีอำนาจควบคุมในทวีปยุโรปมากขึ้น และที่สำคัญยังเป็นผลเสียต่อสมุทพาทนุภาพทั้งของดีท์ช์และอังกฤษอีกด้วย ทั้งนี้อาจคาดเดาได้ว่าพระเจ้าหลุยส์คงจะไม่ยินยอมให้มีการปิด

ทางเข้าออกที่เมืองเซลดท์และอันท์เวิร์ปตามสนธิสัญญาที่ดัตช์ได้เคยทำเอาไว้ในสมัยที่สเปนกำลังอ่อนแออย่างหนัก การเปิดเส้นทางการค้าสายสำคัญ ๆ อีกครั้งหนึ่งจะเป็นการสร้าง ความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้กับอัมสเตอร์ดัมและลอนดอน ความรู้สึกต่อต้านฝรั่งเศส และความผูกพันกันฉันพี่น้องที่ทั้งสองประเทศเคยมีต่อกันนั้นจึงเริ่มก่อตัวขึ้นอีกครั้ง ความทรงจำของการเป็นพันธมิตรในอดีตที่ร่วมกันต่อต้านการกดขี่ข่มเหงจากพวกสเปนได้ กลับมาอีกครั้งหนึ่ง ความศรัทธาในศาสนาเดียวกันยังคงเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ อังกฤษและดัตช์หันหน้าเข้าหากัน ในเวลาเดียวกันนั่นเอง ความพยายามอย่างเป็นระบบ ของโคลแบร์ตในอันที่จะสร้างอำนาจทางการค้าและความยิ่งใหญ่ของกองทัพเรือให้กับ ฝรั่งเศสยิ่งสร้างความอิฉาจริยชาติให้กับประเทศทั้งสองเป็นอย่างมาก อังกฤษและดัตช์ ซึ่งเคยเป็นคู่แข่งกันมาช้านาน จึงหันมาร่วมมือกันต่อต้านประเทศที่สามที่กำลังพยายาม รุกล้ำดินแดนในการปกครองของตน พระเจ้าชาร์ลส์ไม่อาจปฏิเสธแรงกดดันจากประชาชน ภายใต้อิทธิพลของพระเจ้าหลุยส์ได้ สงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์จึงได้ยุติลง และ ภายหลังจากการสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าชาร์ลส์ ทั้งสองประเทศก็กลายเป็นพันธมิตร ที่ใกล้ชิดกันมากที่สุด

แม้ว่าการค้าของอังกฤษจะมีอาณาเขตกว้างไกลน้อยกว่าของฮอลแลนด์ แต่หาก พิจารณาจากกองทัพเรือของอังกฤษในปี ค.ศ.1660 แล้ว การค้าของอังกฤษมีความ ยิ่งใหญ่กว่าของฮอลแลนด์หลายเท่าตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้ระบบการจัดการ และความมีประสิทธิภาพ นโยบายที่จริงจังของครอมเวลล์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ที่ความแข็งแกร่ง ทางทหารนั้นได้ให้ความสำคัญเป็นอันมากทั้งกับกองทัพและเรือรบ รายชื่อของนายทหาร ระดับแนวหน้าในกลุ่ม “ผู้พิทักษ์” (THE PROTECTOR) ซึ่งหนึ่งในบรรดานายทหารเหล่านั้น มีชื่อของมั่งคั่งรวมอยู่ด้วย ได้ปรากฏให้เห็นในบันทึกเหตุการณ์การทำสงครามครั้งแรก กับดัตช์ในรัชสมัยของพระเจ้าชาร์ลส์ การมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดและนโยบายทาง การเมืองที่ดีกว่านั้นค่อย ๆ มลายหายไปภายใต้อิทธิพลของราชสำนักที่ให้การสนับสนุน รัฐบาลที่ปกครองบ้านเมืองโดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ใด ๆ และฮอลแลนด์ซึ่งตกอยู่ใน สภาวะการณ์ที่ย่ำแย่จากความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของอังกฤษในปี ค.ศ.1665 ยังคงประสบความสำเร็จในการต่อต้านการผนวกกำลังของกองทัพเรือระหว่างอังกฤษและ ฝรั่งเศสในปี ค.ศ.1672 หากจะพิจารณาถึงองค์ประกอบของเรือรบของทั้งสาม ประเทศแล้ว เราจะพบว่าเรือรบของฝรั่งเศสมีระวางขับน้ำของเรือมากกว่า อันเนื่อง มาจากน้ำหนักของปืนใหญ่และพัสดุกัมมันต์ ฉะนั้น เมื่อบรรทุกสัมภาระเต็มพิกัดแล้ว

เรือของฝรั่งเศสยังมีระดับของปืนเรือสูงกว่า ความได้เปรียบเหล่านี้เป็นผลมาจากแนวคิดอันเป็นระบบและผ่านการไตร่ตรองมาเป็นอย่างดี หลังจากที่ถูกกองทัพเรือฝรั่งเศสได้รับการฟื้นฟูจากสภาวะถดถอยในอดีต และยังเป็นบทเรียนแห่งความหวังให้กับเรา ในสถานการณ์ทางกองทัพเรือที่คล้ายคลึงกัน เนื่องมาจากลักษณะชายฝั่งของดัตช์เรือของพวกเขาจึงมีท้องเรือที่แบนราบกว่าและหากถูกไล่ล่าก็จะสามารถหลบภัยได้ตามชายหาดที่ตื้นเขิน แต่อย่างไรก็ตามเรือของดัตช์จะต้านทานแรงลมได้ไม่ดีเท่าและไม่มีอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ครบครันเทียบเท่ากับเรือของชาติอื่น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ามีการบรรยายโดยย่อถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ระดับของความเป็นมหาอำนาจและวัตถุประสงค์ที่มีส่วนกำหนดทิศทางและควบคุมนโยบายของประเทศที่มีชายฝั่งติดทะเล 4 ประเทศหลัก ๆ ในยุคนั้น ซึ่งประกอบไปด้วย สเปน ฝรั่งเศส อังกฤษ และฮอลแลนด์ จากมุมมองในด้านประวัติศาสตร์แล้ว ประเทศทั้งสี่นี้จะมีความเด่นชัดและเป็นทีกล่าวถึงมากที่สุด แต่ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ต่างก็มีอิทธิพลต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นด้วยเช่นกัน และจุดประสงค์ของเราไม่ได้อยู่ที่ประวัติศาสตร์ทางทะเล แต่ยังรวมถึงการตระหนักถึงผลกระทบที่สมุททานุภาพและอิทธิพลของการค้าที่มีต่อประวัติศาสตร์โดยทั่ว ๆ ไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอธิบายโดยย่อถึงสภาพการณ์ของประเทศที่เหลือในทวีปยุโรปด้วยเช่นกัน สหรัฐอเมริกายังไม่ได้เริ่มมีบทบาทที่เด่นชัดในหน้าประวัติศาสตร์หรือในการดำเนินนโยบายทางการเมืองในยุคนั้นแต่อย่างใด

ในเวลานั้น เยอรมนีถูกแบ่งออกเป็นรัฐต่างๆ เป็นอิสระไม่ขึ้นต่อกันโดยมีออสเตรียและปรัสเซียเป็นรัฐใหญ่ นโยบายของรัฐเล็ก ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปมา และฝรั่งเศสมีเป้าหมายที่จะผนวกรัฐต่าง ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อมาอยู่ใต้อิทธิพลของตนเอง ในอันที่จะดำเนินรอยตามแนวทางในการต่อต้านออสเตรียที่มีมาช้านาน แม้ว่าออสเตรียซึ่งในด้านหนึ่งจะมีฝรั่งเศสคอยต่อต้านอย่างหนัก และอีกด้านหนึ่งต้องคอยรับมือกับการโจมตีจากตุรกี อาจจะถูกเหมือนตกอยู่ในสภาวะคับขัน แต่ทว่าออสเตรียก็ยังรักษาความแข็งแกร่งเอาไว้ได้แม้ว่าความแข็งแกร่งนั้นกำลังถดถอยลงไปทุกที ฝรั่งเศสมีนโยบายที่เป็นมิตรกับตุรกีมาเนิ่นนานแล้ว ซึ่งไม่ใช่ทำไปเพียงเพื่อคอยตรวจสอบออสเตรีย แต่ยังเป็นเพราะฝรั่งเศสปรารถนาที่จะครอบครองการค้ากับเมืองเลอวองด์ โคลแบร์ต สนับสนุนการเป็นพันธมิตรกับตุรกีเพราะเขามีความกระตือรือร้นเป็นอย่างมากที่จะสร้างสมุททานุภาพให้กับฝรั่งเศส เราควรจะต้องจดจำไว้ด้วยว่าในสมัยนั้นกรีซและอียิปต์ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของตุรกี

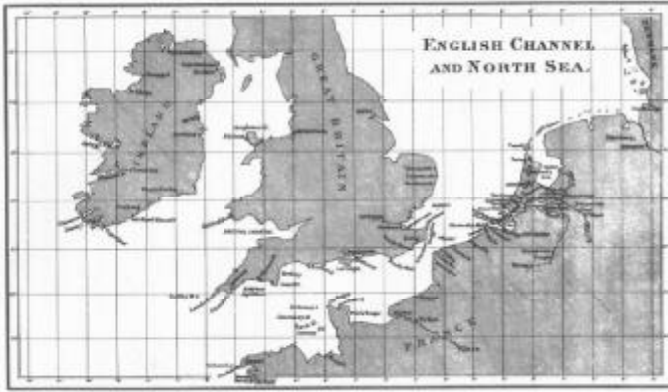
ปรัสเซีย (PRUSSIA) ที่เรารู้จักกันในทุกวันนี้ไม่มีอีกต่อไปแล้ว พื้นฐานของประเทศในอนาคตนั้นถูกจัดเตรียมไว้อย่างเสร็จสรรพโดยเจ้าผู้ครองนครแบรนด์เดินเบิร์ก (ELECTOR OF BRANDENBURG) ซึ่งเป็นรัฐเล็ก ๆ ที่มีอำนาจรัฐหนึ่ง และยังไม่สามารถยืนหยัดด้วยตนเองโดยปราศจากพันธมิตรได้ แต่อย่างไรก็ดี รัฐเล็ก ๆ รัฐนี้ได้พยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ต้องเป็นฝ่ายพึ่งพาผู้อื่น ไปแลนดยังคงมีอยู่ ซึ่งไปแลนดี้ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างปัญหาให้กับการเมืองของยุโรปเนื่องมาจากการมีรัฐบาลที่อ่อนแอและปราศจากเสถียรภาพ เป็นเหตุให้ประเทศอื่น ๆ วิตกกังวลอยู่เสมอมา ฝรั่งเศสมีนโยบายที่จะช่วยให้ไปแลนดี้สามารถยืนหยัดและแข็งแกร่งได้ รัสเซียยังไม่ได้อยู่ในสายตาของชาติใด ๆ แม้ว่ากำลังจะก้าวขึ้นมามีบทบาทต่อบรรดารัฐต่าง ๆ ในยุโรปรวมถึงผลประโยชน์ แต่ก็ยังไม่มีความเสียหายที่เดียว รัสเซียและประเทศมหาอำนาจอื่นที่มีพรมแดนติดกับทะเลบอลติกโดยปกติต่างก็แก่งแย่งความเป็นผู้นำเหนือนาน้านั้นอยู่แล้ว เนื่องจากทะเลบอลติกเป็นแหล่งที่มาของสินค้าทางทะเลทุกประเภทที่ประเทศในแถบนั้นต่างปรารถนา ในเวลานั้น สวีเดนกับเดนมาร์กยังคงเป็นปฏิปักษ์กันอยู่เนื่อง ๆ และมักจะอยู่ฝ่ายตรงข้ามเมื่อเกิดสงครามขึ้น ในช่วงการทำสงครามยุคต้น ๆ ในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 สวีเดนมักจะเลือกเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสเสียส่วนมาก

สภาพของยุโรปโดยทั่วไปก็เป็นไปตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น บ่อเกิดที่จะทำใหววงล้อต่าง ๆ เริ่มเคลื่อนที่นั่นอยู่ภายใต้เงื้อมมือของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ความอ่อนแอของประเทศเพื่อนบ้าน ทรัพยากรที่ฝรั่งเศสมีอยู่มากมายนั้นเพียงแต่รอคอยเวลาที่จะก่อตัวขึ้นมา แนวทางที่ทุกคนต่างเห็นพ้องกันอันเป็นผลมาจากอำนาจเด็ดขาดของพระองค์ สติปัญญาที่ชาญฉลาดของพระองค์เองและความมานะอดสูหาหะ ปัจจัยทั้งหมดนี้มีส่วนช่วยในครั้งแรกของรัชสมัยของพระองค์ อีกทั้งพระองค์ยังมีขุนนางที่มีความสามารถเป็นเลิศและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้รัฐบาลทุกรัฐบาลในยุโรปต่างยินยอมอยู่ภายใต้การนำของพระองค์ ความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสคือจุดมุ่งหมายของพระองค์ และพระองค์มีทางเลือกในอันที่จะบรรลู่เป้าหมายที่ทรงวางไว้ด้วยวิธีการสองประการ นั่นก็คือทางภาคพื้นดินหรือทางทะเล ซึ่งนี่ก็ไม่ได้หมายความว่าทางเลือกทางหนึ่งจะทำให้ทางเลือกอีกทางไม่อาจเป็นไปได้ หากแต่ฝรั่งเศสซึ่งถึงแม้ว่าจะยิ่งใหญ่เพียงใดก็ตามในสมัยนั้นก็ไม่ว่าจะก้าวเดินไปพร้อม ๆ กันทั้งสองทางได้

พระเจ้าหลุยส์ทรงเลือกหนทางทางภาคพื้นดิน พระองค์ทรงอภิเษกสมรสกับพระธิดาองค์โตในพระเจ้าฟิลลิปที่ 4 ซึ่งทรงเป็นกษัตริย์แห่งสเปนในสมัยนั้น แม้ว่า

ตามพันธะสัญญาของการอภิเษกสมรส พระบิดาจะต้องประกาศสละราชสมบัติทั้งหมดของพระราชบิดา แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากนักที่จะหาเหตุผลเพิกเฉยต่อเงื่อนไขเช่นนี้ พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงมีพระราชประสงค์ให้สเปนยกดินแดนบางส่วนของเนเธอร์แลนด์และฟรานซ์ คอมเต้ (FRANCE COMTE) ให้กับฝรั่งเศส ประเด็นนี้ยังทวีความสำคัญยิ่งขึ้นไปอีก ทั้งนี้เป็นเพราะมกุฎราชกุมารของสเปนนั้นอ่อนแอมากจนเป็นไปได้ว่าราชวงศ์สเปนที่สืบเชื้อสายมาจากออสเตรียนั้นคงจะสิ้นสุดลงที่มกุฎราชกุมารพระองค์นี้ ความปรารถนาที่จะให้มกุฎราชกุมารของฝรั่งเศสขึ้นครองบัลลังก์ของสเปนหรือไม่ก็พระเจ้าหลุยส์เอง อันเป็นการผนวกรวมบัลลังก์ของทั้งสองประเทศเข้าด้วยกันนั้น ซึ่งจะมีผลทำให้ราชวงศ์บูร์บอง (HOUSE OF BOURBON) มีอำนาจควบคุมดินแดนทั้งสองฟากของเทือกเขาพีเรนีส และนี่เองเป็นการเลือกที่ผิดพลาดจนทำให้พระเจ้าหลุยส์ทรงดำเนินการผิดพลาดครั้งสมัยที่เหลือของพระองค์ อันนำไปสู่การทำลายล้างสมุททานุภาพของฝรั่งเศส ความยากจนและความทุกข์ทรมานของประชาชนของพระองค์ พระเจ้าหลุยส์ทรงไม่เข้าพระทัยว่าพระองค์ควรจะพิจารณาสถานการณ์ต่าง ๆ ในทวีปยุโรปให้ถ่วงถี่เสียก่อน แผนการในการหาพันธมิตรมาครองราชย์บัลลังก์สเปนนั้นควรจะรอผู้อื่นที่เหมาะสมมารับตำแหน่งนี้ หากแต่พระองค์กลับเตรียมพร้อมที่จะเข้ายึดครองดินแดนของสเปนที่อยู่ทางตะวันออกของฝรั่งเศสอย่างทันทีทันใดมากเกินไป

ในอันที่จะดำเนินการตามแผนการที่ทรงวางไว้ให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น พระองค์ทรงหาหนทางดัดสเปนออกจากพันธมิตรทุกพันธมิตรด้วยวิธีการทางการทูตที่แยบยล แต่ทว่าพระองค์ทรงดำเนินการผิดมหันต์สองประการด้วยกันที่มีส่วนทำลายสมุททานุภาพของฝรั่งเศสเป็นเวลากว่า 20 ปีแล้วที่ราชวงศ์โปรตุเกสได้รวมเป็นหนึ่งเดียวกันกับราชวงศ์สเปน พระเจ้าหลุยส์ทรงตระหนักดีว่าหากสเปนยังมีสัมพันธภาพอันดีกับโปรตุเกสต่อไปเรื่อย ๆ สเปนก็อาจจะแข็งแกร่งมากเกินไปและพระองค์ก็คงไม่อาจดำเนินการตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ง่ายสักเท่าใดนัก ในบรรดาวิธีการต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงใช้เพื่อป้องกันไม่ให้สเปนมีอำนาจมากขึ้นนั้น พระองค์จึงทรงสนับสนุนการอภิเษกสมรสระหว่างพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 กับพระราชธิดาของกษัตริย์แห่งโปรตุเกส ซึ่งเป็นผลทำให้โปรตุเกสยอมยกบอมเบย์ในอินเดียและแทนเจียร์ส (TANGIERS) ในช่องแคบยิบรอลต์ให้กับอังกฤษ และเมืองทั้งสองนี้ต่างก็เป็นเมืองท่าที่ดีเยี่ยมที่สุดแห่งหนึ่ง ณ ที่นี้เราจะเห็นได้ว่ากษัตริย์ของฝรั่งเศสที่เปี่ยมไปด้วยความกระหายในการขยายอาณาเขตทางภาคพื้นดินได้เปิดทางให้อังกฤษเข้ามามีบทบาทในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน อีกทั้งยังร่วมเป็นพันธมิตรกับโปรตุเกส ประการหลังนี้

ฟังดูน่าสนใจอยู่สักนิดตรงที่พระเจ้าหลุยส์เองก็ทรงรู้ล่วงหน้าแล้วว่าราชวงศ์สเปนกำลังจะถึงกาลอวสานในไม่ช้า ซึ่งพระองค์น่าจะทรงปรารถนาให้มีการผนวกสเปนกับโปรตุเกสเข้าด้วยกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว โปรตุเกสกลับต้องพึ่งพาและเป็นปราการด่านหน้าให้กับอังกฤษ ซึ่งอังกฤษเองจะได้เข้ามามีอิทธิพลในแถบคาบสมุทรในสมัยนโปเลียนอันที่จริง หากโปรตุเกสต้องการจะเป็นอิสระจากสเปน โปรตุเกสก็อ่อนแอเกินกว่าที่จะรับมือกับบรรดามหาอำนาจทางทะเลอื่น ๆ แต่เพียงลำพัง พระเจ้าหลุยส์ยังคงสนับสนุนให้โปรตุเกสต่อต้านสเปนเพื่อเรียกร้องอิสรภาพของตนกลับคืนมา พระองค์ยังทรงเข้าไปแทรกแซงดัดตั้งและบังคับให้ดัทช์ยกทัพราชินีที่พวกเขาแย่งมาจากโปรตุเกสอีกทอดหนึ่ง

ในทางกลับกัน พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 ทรงยกดันเคิร์กซึ่งอยู่บริเวณช่องแคบให้กับพระเจ้าหลุยส์ ซึ่งครอมเวลล์ได้เป็นผู้ยึดครองและนำดินแดนนั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์การยอมแพ้เช่นนี้ทำไปเพราะเงินเพียงอย่างเดียวและไม่อาจหาข้อกล่าวอ้างใดมาลบล้างได้เลยถ้าพิจารณาในมุมมองของสมุททานุภาพ ดันเคิร์กเปรียบเสมือนหัวหาดของอังกฤษในอันที่จะไปสู่ฝรั่งเศส และสำหรับฝรั่งเศสแล้ว ดันเคิร์กเป็นเหมือนที่ปักธงของบรรดาเรือเอกชนและยังเป็นหนวยะทางการค้าของอังกฤษในบริเวณช่องแคบและทะเลเหนืออีกด้วย เมื่อสมุททานุภาพของฝรั่งเศสค่อย ๆ ลดน้อยลง อังกฤษได้ทำสนธิสัญญาฉบับแล้วฉบับเล่าออกคำสั่งให้เรือของตนสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ดันเคิร์กซึ่งเป็นท่าเรือหลักที่ ฌอง บาร์ (JEAN BART) และนักเดินเรือเอกชนชาวฝรั่งเศสอีกหลายรายชอบนำเรือมาจอดเทียบท่า

ในช่วงเวลาเดียวกันนั่นเอง โคลแบร์ต รัฐมนตรีที่ยิ่งใหญ่และชาญฉลาดมากที่สุดคนหนึ่งของพระเจ้าหลุยส์ได้พยายามวางระบบระเบียบที่ดีในการบริหารงานแผ่นดิน

ซึ่งระบบของโคโลแบร์ตนั้นมีเป้าหมายหลักในการสร้างความมั่งคั่งที่คงทนถาวรให้กับฝรั่งเศส และถ้าจะว่ากันตามจริงแล้วก็น่าจะเป็นวิธีการที่ได้ผลดีกว่าการขยายอาณาเขตออกไปอย่างไม่หยุดยั้งของพระเจ้าหลุยส์ โคโลแบร์ตให้ความสำคัญกับการเกษตรและการประกอบอุตสาหกรรมเป็นอันมาก ส่วนนโยบายทางทะเลนั้นโคโลแบร์ตมีดำริที่จะเข้าแทรกแซงการค้าและการขนส่งทางทะเลของดัชชีและอังกฤษโดยไม่มีรีรอ ซึ่งนโยบายนี้ต่างก็ทำให้ประเทศทั้งสองไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง โคโลแบร์ตได้จัดตั้งบริษัทการค้าใหญ่ ๆ ขึ้นมาหลายบริษัทเพื่อกำกับดูแลให้ฝรั่งเศสมุ่งหน้าทำการค้าไปแถบทะเลบอลติก เลวองต์ และในแถบหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกและตะวันตก ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดเก็บภาษีต่างถูกแก้ไขเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ผลิตของฝรั่งเศส และยินยอมให้เก็บราคาสินค้าต่าง ๆ ไว้ตามท่าเรือใหญ่ ๆ ได้ ด้วยความหวังที่ว่าฝรั่งเศสจะมาแทนที่ฮอลแลนด์ในตำแหน่ง **“คลังสินค้าที่ยิ่งใหญ่ในทวีปยุโรป”** ซึ่งตำแหน่งนี้เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ของฝรั่งเศสอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่การคิดภาษีจากระวางน้ำหนักเรือของเรือต่างชาติ และการบัญญัติคำสั่งที่เข้มงวดต่ออาณานิคมนั้นทำให้เรือฝรั่งเศส มีอำนาจผูกขาดทางการค้ากับประเทศอาณานิคมแต่เพียงผู้เดียวนั้นได้มีส่วนสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางการค้าในทะเลของฝรั่งเศสอีกด้วย อังกฤษตอบโต้อย่างทันท่วงที ส่วนดัชชีจะได้รับผลกระทบร้ายแรงกว่าเพราะพวกเขาทำการค้ามากกว่า และมีทรัพยากรภายในประเทศน้อยกว่า อังกฤษและดัชชีได้พยายามตัดทอนการกระทำเช่นนี้ของฝรั่งเศสในตอนแรก แต่หลังจากสามปีผ่านไป พวกเขา ก็เริ่มตอบโต้ด้วยกำลังทหาร โคโลแบร์ตซึ่งยึดมั่นอยู่กับความเป็นผู้ผลิตที่เหนือชั้นกว่าของฝรั่งเศสหาได้กริ่งเกรงที่จะไม่เดินไปตามเส้นทางที่ถูกกำหนดเอาไว้แล้ว เนื่องจากการสร้างการค้าที่ยิ่งใหญ่ให้กับฝรั่งเศสจะเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงให้กับทางทหาร อันเป็นมาตรการที่ฝรั่งเศสให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ความมั่งคั่งหลังไหลเข้าสู่ประเทศอย่างต่อเนื่อง และภายในระยะเวลาเพียง 12 ปี ทุกสิ่งทุกอย่างยิ่งรุ่งเรืองมากขึ้น ผิดกับสมัยก่อนที่โคโลแบร์ตจะมาดูแลทางด้านการเงินและการค้าทางทะเลให้กับประเทศ นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า :

“ภายใต้การบริหารประเทศของโคโลแบร์ต ฝรั่งเศสเจริญรุ่งเรืองทั้งในยามสงบและยามศึกสงคราม... โคโลแบร์ตใช้วิธีอย่างแยบยลในการต่อต้านการเก็บภาษีศุลกากรเพื่อที่จะลดทอนความเจริญรุ่งเรืองทางการค้าและสมุทรภาพของฮอลแลนด์ที่มีอยู่มากจนเกินไป ซึ่งฮอลแลนด์ได้บิดมาระด้านภาษีเหล่านี้ไปให้กับประเทศอื่น และโคโลแบร์ตยังพยายามขัดขวางอังกฤษที่ต่อสู้อุปาทพันกับฮอลแลนด์มาโดยตลอดเพื่อแย่งชิงความ

เป็นใหญ่และใช้ความเป็นใหญ่ของตนไปในทางที่เป็นผลเสียต่อทวีปยุโรป การแสวงหาผลประโยชน์ของฝรั่งเศสในยุโรปและอเมริกาดูเหมือนจะดำเนินไปอย่างสันติ แต่ทว่าได้มีเสียงลึกลับเสียงหนึ่งค่อยๆปรากฏขึ้นมา และในทันใดนั้น เสียงดังกล่าวก็ได้กลายเป็นเสียงแห่งอดีตและอนาคตที่เรียกร้องให้ฝรั่งเศสทำสงครามบริเวณชายฝั่งอื่น ๆ

เสียงเรียกนี้ได้แสดงออกผ่านทางคำพูดของเลียบนิตซ์ (LIEBNITZ) บุคคลสำคัญคนหนึ่งของโลก ผู้ซึ่งให้พระเจ้าหลุยส์ทรงเห็นว่าหากฝรั่งเศสพุ่งเป้าไปที่อียิปต์แทนฝรั่งเศสจะสามารถขึ้นมาเป็นใหญ่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและควบคุมการค้าของซีกโลกตะวันออกได้ อันนับเป็นชัยชนะเหนือฮอลแลนด์ที่ยิ่งใหญ่กว่าการประสบความสำเร็จทางภาคพื้นดินหลายเท่าตัว และการรับรองถึงความสุขสงบภายในอาณาจักรของพระองค์ก็เท่ากับเป็นการส่งเสริมสมุททานุภาพที่จะรับรองอิทธิพลของฝรั่งเศสในทวีปยุโรป การเตือนความทรงจำเช่นนี้ทำให้พระเจ้าหลุยส์ยับยั้งการแผ่ขยายอำนาจทางภาคพื้นดิน และหันไปแสวงหาความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสทางทะเลแทน และองค์ประกอบในการสร้างความยิ่งใหญ่ทางทะเลนั้นเป็นสิ่งที่โคลแบร์ตได้เตรียมไว้พร้อมมาก่อนหน้านั้นแล้ว ในศตวรรษต่อมา ได้มีผู้ยิ่งใหญ่กว่าพระเจ้าหลุยส์ที่พยายามยกระดับตนเองและฝรั่งเศสด้วยวิธีการของเลียบนิตซ์ แต่ทว่านำไปเปลี่ยนต่างกับพระเจ้าหลุยส์ตรงที่นำไปเปลี่ยนไม่มีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่พอที่จะทำงานที่เขาได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้ เราจะได้กล่าวถึงแผนการที่เลียบนิตซ์วางไว้อีกครั้งเมื่อการเล่าเรื่องนี้ได้ดำเนินไปถึงช่วงเวลาที่มีความสำคัญที่สุดที่ทุกสิ่งทุกอย่างเริ่มต้นขึ้น ในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ในขณะประเทศและกองทัพเรือของพระองค์กำลังมีประสิทธิภาพถึงขีดสุด และยืนอยู่บนทางสองแพร่ง พระองค์ทรงเลือกทางที่ฝรั่งเศสจะไม่ต้องเกี่ยวข้องกับสมุททานุภาพ การตัดสินใจพระทัยเช่นนี้เปรียบเสมือนเป็นการฆ่าโคลแบร์ตให้ตายทั้งเป็นและทำลายความมั่งคั่งของฝรั่งเศสเป็นที่ตระหนักกันดีถึงผลที่ตามมานับจากคนยุคหนึ่งไปสู่นักอีกยุคหนึ่ง ในขณะที่กองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ของอังกฤษซึ่งผ่านการทำสงครามมาครั้งแล้วครั้งเล่าได้เข้ามามีอิทธิพลเหนือน่านน้ำเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศซึ่งได้มาด้วยความยากลำบากยิ่งนัก อีกทั้งอังกฤษยังต้องคอยกำจัดทัพยักรกภายนอกที่มีส่วนเกื้อหนุนการค้าของฝรั่งเศส และพยายามทำให้ฝรั่งเศสประสบกับความทุกข์ยากนานับการณียุบายผิด ๆ ที่พระเจ้าหลุยส์ทรงดำริขึ้นนั้นยังได้หันเหฝรั่งเศส ออกจากการทำการค้ากับอินเดียที่มีวิ้วจะเจริญก้าวหน้าในรัชสมัยของกษัตริย์ที่ทรงครองราชย์สืบต่อจากพระองค์อีกด้วย

ในขณะที่เดียวกันนั่นเอง อังกฤษและฮอลแลนด์ที่แม้ว่าในเวลานั้นจะเกิดความคลั่งใคล้กับฝรั่งเศสแต่ก็เริ่มจะเกลียดชังซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น และท้ายที่สุดภายใต้การเห็นดีเห็นงามจากพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 สงครามจึงเกิดขึ้น สาเหตุที่แท้จริงมาจากความอิจฉาริษยาทางการค้าโดยมีต้องสงสัย ความขัดแย้งเกิดขึ้นในทันที จากการปะทะกันระหว่างบริษัทที่ทำการค้า ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันเริ่มต้นขึ้นที่ชายฝั่งด้านตะวันตกของทวีปแอฟริกา และในปี ค.ศ.1664 กองเรือของอังกฤษหลังจากพิชิตท่าเรือต่าง ๆ ในดัตช์ได้แล้ว ได้แล่นต่อไปยังนิวยอร์กเดิร์ดัม (NEW AMSTERDAM) (ปัจจุบันคือนิวยอร์ก) และยึดครองมาเป็นของตนเองได้อีกสถานหนึ่ง การกระทำทั้งหมดนี้เกิดขึ้นก่อนจะมีการประกาศสงครามอย่างเป็นทางการในเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ.1665 ไม่ต้องสงสัยเลยว่าสงครามครั้งนี้ได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่ในอังกฤษ ความรู้สึกของพลเมืองอังกฤษในขณะนั้นอาจพบได้จากคำพูดของมิงค์ที่กล่าวเอาไว้ว่า “เหตุผลนี้หรือเหตุผลนั้นเล่าที่มีความสำคัญ สิ่งที่เราปรารถนาก็คือการค้าที่ดัตช์มีอยู่นั่นเอง” คงไม่ต้องสงสัยเท่าใดนักว่ารัฐบาลยูไนเต็ด โปรวินซ์ ย่อมยินดีที่จะหลีกเลี่ยงสงครามแม้ว่าบริษัทที่ทำการค้าจะพากันเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ นานาก็ตาม หัวหน้าคณะรัฐบาลผู้มากความสามารถตระหนักเป็นอย่างดีถึงสถานภาพอันประหลาดที่พวกเขาขึ้นอยู่กับระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ดัตช์เรียกร้องให้ฝรั่งเศสให้ความช่วยเหลือตามพันธะสัญญาที่ทั้งสองประเทศเคยทำร่วมกันไว้ในปี ค.ศ.1662 พระเจ้าหลุยส์รับฟังข้อเรียกร้องดังกล่าว แม้จะไม่เต็มพระทัยนักก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติกองทัพเรือของฝรั่งเศสก็แทบไม่ได้ให้ความช่วยเหลือดัตช์แต่อย่างใด

สงครามระหว่างประเทศทั้งสองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางทะเลล้วน ๆ อีกทั้งยังมีคุณสมบัติเหมือนกับการรบทางทะเลโดยทั่วไปอีกด้วย การสู้รบครั้งใหญ่ ๆ เกิดขึ้น 3 ครั้งด้วยกัน ครั้งแรกที่โล-เวสทอพอท์ บริเวณชายฝั่งนอร์โฟล์ค เมื่อวันที่ 13 มิถุนายนปี ค.ศ.1665 ครั้งที่สองรู้จักกันในชื่อ “การยุทธ์สี่วัน” (THE FOUR DAYS' BATTLE) บริเวณช่องแคบโดเวอร์ และนักเขียนชาวฝรั่งเศสเรียกว่า “PAS DE CALAIS” เกิดขึ้นระหว่าง 11-14 มิถุนายน ปี ค.ศ.1666 และครั้งที่สามเกิดขึ้นที่นอร์ท ฟอว์แลนด์ (NORTH FORELAND) ในวันที่ 4 สิงหาคมของปีเดียวกัน ในการทำสงครามครั้งแรกและครั้งที่สาม อังกฤษเป็นฝ่ายมีชัยอย่างชัดเจน ในการรบครั้งที่สองนั้น ผลประโยชน์ตกอยู่กับฝ่ายดัตช์ การรบในครั้งที่สองนี้จะได้มีการอธิบายโดยละเอียด เพราะการรบครั้งนี้ได้บรรยายเรื่องราวที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจยุทธวิธีในการรบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และในการทำสงครามทั้งหลายเหล่านี้

ยังมีความน่าสนใจตรงที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสมัยปัจจุบันได้ดีกว่ารายละเอียดของการรบที่ใช้ยุทธวิธีที่ล้าสมัยไปแล้ว

ในการรบครั้งแรกที่โลเวสทอพท์ ดูเหมือนว่าออปดัม (OPDAM) ผู้บัญชาการรบของดัชท์ซึ่งเป็นทหารม้ามากกว่าจะเป็นทหารเรือ ได้รับคำสั่งยืนยันให้ทำการรบ หากแต่ออปดัมไม่ได้รับความไว้วางใจที่เขาควรจะได้เป็นผู้บัญชาการแม่แต่น้อย การเข้าแทรกแซงผู้บัญชาการในสมรภูมิริบทั้งทางบกและทางทะเลนั้นเป็นสิ่งล่อใจสำหรับรัฐบาลที่พบเห็นบ่อยที่สุด และมักจะนำมาซึ่งภัยพิบัติ ตูร์วิลล์ (TOURVILLE) นายพลผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ถูกบีบบังคับให้นำปากกองทัพเรือทั้งกองทัพผจญกับความเสียหายที่แม่แต่ว่าตัวเขาเองก็ไม่เห็นด้วยและอีก 100 ปีต่อมา กองทัพเรือของฝรั่งเศสสามารถหลบหนีการไล่ล่าของพลเรือเอกคีธ (KEITH) แห่งกองทัพเรืออังกฤษได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งนี้เป็นเพราะนายพลผู้นี้ปฏิบัติตามคำสั่งที่เขาได้รับมาจากผู้บังคับบัญชาที่กำลังนอนป่วยอยู่ที่ท่าเรือ

ในการสู้รบที่โลเวสทอพท์ กองหน้าของดัชท์พ่ายแพ้อย่างไม่เป็นท่า และหลังจากนั้นไม่นาน ผู้ช่วยผู้บัญชาการรบของออปดัมถูกฆ่าตาย บรรดานายทหารต่างพากันตื่นตระหนกเมื่อได้รับคำสั่งให้รีบนำเรือออกจากสมรภูมิริบโดยเร็ว การเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้ตามติดมาด้วยการถอนตัวของเรือลำอื่น ๆ อีก 12-13 ลำ ทำให้เกิดช่องว่างขนาดใหญ่ในแนวรบของดัชท์ เหตุการณ์ในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการขาดระเบียบวินัยของกองทัพและประสิทธิภาพของนายทหารของดัชท์ แม้ว่าพวกเขาจะมีคุณลักษณะประจำชาติที่ดี และเหมาะสมในการสู้รบ ทั้งยังมีลูกเรือที่มีความสามารถมากกว่าของอังกฤษเพียงใดก็ตาม ความมุ่งมั่นและความกล้าหาญที่ชาวดัชท์มีมาแต่กำเนิดนั้นไม่เพียงพอที่จะสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีของการเป็นทหารหาญให้กับพวกเขาได้เลย ความรู้สึกของประชาชนส่วนใหญ่ในสหรัฐอเมริกาในครั้งนั้นค่อนข้างให้ความสนใจไปในเรื่องเดียวกัน ซึ่งหมายถึงเรื่องทางทะเลมันไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันเลยระหว่างความกล้าหาญของบุคคล ๆ หนึ่งที่กำลังถือปืนอยู่ในมือกับความมีประสิทธิภาพของกองทัพทั้งกองทัพ

เมื่อออปดัมเห็นว่าตนกำลังเผชิญกับการสู้รบอันหนักหน่วงก็รู้สึกสิ้นหวังและยอมจำนน ออปดัมจึงพยายามจับตัวผู้บัญชาการของอังกฤษซึ่งในปัจจุบันนี้คือตำแหน่งดยุคแห่งยอร์ก (DUKE OF YORK) ทั้งยังเป็นพระอนุชาของพระมหากษัตริย์ ออปดัมไม่ประสบความสำเร็จในการกึ่งนี้และในเวลาต่อมาเรือของเขาก็ถูกระเบิดจนพังพินาศ จากนั้นไม่นานนักเรือของดัชท์ 3-4 ลำ ก็ถูกเรือบรรทุกวัตถุระเบิดแล่นเข้าชนจนมอดไหม้เป็นจุล เรืออีก 3-4 ลำ

ที่เหลือนั่นแล้วแต่พบโชคชะตาเดียวกัน เรือรบของดัทช์ต่างไร้ซึ่งระเบียบแล้วในขณะนั้น และต้องถอนตัวกลับอย่างลับ ๆ ไปกับเรือของทรอมพ์ บุตรชายของนายพลผู้มีชื่อเสียง ในยุคที่คอมมอนเวลท์ (COMMONWEALTH) แล่นเรือผ่านช่องแคบและมีไม้ปักติดอยู่กับเสากระโดงเรือ

เรือบรรทุกวัตดูระเบิดมีบทบาทที่เด่นชัดมากในการรบครั้งนี้ มากเสียยิ่งกว่าในการรบในปี ค.ศ.1653 แม้ว่าในทั้งสองยุคนั้นเรือเหล่านี้จะเป็นเพียงเรือสำรองของกองทัพ หากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้วจะเห็นได้ว่ามีความคล้ายคลึงกันระหว่างบทบาทของเรือบรรทุกวัตดูระเบิดกับเรือตอร์ปิโดในการทำสงครามสมัยใหม่ คุณสมบัติในการทำลายล้าง ขนาดของเรือที่ค่อนข้างเล็กและความกล้าหาญที่ฝ่ายโจมตีต้องมีย่างมากนั้นเป็นประเด็นที่ทำให้เรือทั้งสองเหมือนกัน ส่วนความแตกต่างก็คือเรือตอร์ปิโดจะมีความแม่นยำสูงกว่า และมีอนุภาพการทำลายล้างที่เห็นผลได้รวดเร็วกว่า แต่การโจมตีจากเรือตอร์ปิโดอาจจะนำมาซึ่งความล้มเหลวหรือประสบผลสำเร็จได้ในทันที ในขณะที่เรือบรรทุกวัตดูระเบิดจะต้องใช้เวลามากกว่าก่อนที่จะเห็นผล แต่ไม่ว่าจะเป็นเรือประเภทใดก็ตาม ผลลัพธ์ในท้ายที่สุดก็คือการทำลายล้างเรือของฝ่ายศัตรูได้อย่างสิ้นซาก ความนิยมชมชอบในคุณสมบัติของเรือบรรทุกวัตดูระเบิด กับสถานการณ์ที่เรือพวกนี้สามารถนำมาใช้บรรลุดูดีประสงค์ และสาเหตุที่นำไปสู่การเลิกใช้เรือประเภทนี้นั้นอาจจะช่วยในการตัดสินใจของประเทศหนึ่ง ๆ ว่าเรือตอร์ปิโดนั้นสมควรที่จะนำมาใช้ในกองทัพเรือได้หรือไม่

นายทหารฝรั่งเศสผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของกองทัพเรือฝรั่งเศสระบุว่า **เรือบรรทุกวัตดูระเบิดถูกนำมาใช้ในกองทัพเรือเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1636 :**

“ไม่ว่าเรือบรรทุกวัตดูระเบิดจะถูกสร้างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์บางประการ หรือถูกดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานบางอย่างก็ตาม แต่เรือเหล่านี้ก็ได้รับการเสริมแต่งด้วยอุปกรณ์พิเศษ นายทหารจะเป็นผู้บังคับการเรือ หาใช่ขุนนางชั้นสูงไม่ โดยนายทหารดังกล่าวจะมียศเรือเอก ลูกเรือประกอบด้วยนายทหารผู้ช่วย 5 นาย และกะลาสีเรือ 25 นาย เรือบรรทุกวัตดูระเบิดไม่ค่อยมีบทบาทเท่าใดนักในยุคต้น ๆ ของศตวรรษที่ 18 ในที่สุดเรือบรรทุกวัตดูระเบิดก็หายไปจากกองทัพเรือ เนื่องจากมันทำให้เรืออื่น ๆ เคลื่อนที่ได้ช้าลง และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุที่เรือรมมีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าเดิม การปฏิบัติการเพื่อให้สอดคล้องกับเรือบรรทุกวัตดูระเบิดจึงเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น ในทางกลับกันความคิดที่จะผนวกเรือรบกับเรือบรรทุกวัตดูระเบิดเข้าด้วยกันเป็นกองเรือ โดยมีเป้าหมายใน

การโจมตีหรือตั้งรับต่างกันไปในแต่ละกองเรือ การจัดกระบวนเรือกำหนดให้เรือบรรทุก
วัตถุระเบิดอยู่ในแถวที่สอง โดยเรือบรรทุกวัตถุระเบิดครึ่งหนึ่งอยู่ทางด้านข้างที่ห่างจาก
เรือข้าศึกมากที่สุด ทำให้เรือเหล่านี้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
แผนการรบที่มะละการ์ (MALAGAR, 1704) ถูกกำหนดขึ้นในทันทีหลังการทำสงคราม
แสดงตำแหน่งของเรือบรรทุกวัตถุระเบิดที่พอล ไฮสต์ เป็นผู้กำหนดขึ้น ท้ายที่สุด การที่
ใช้ไม้มาต่อเป็นเรือนั้นทำให้เรือติดไฟได้เร็วยิ่งขึ้น ซึ่งการนำไม้มาใช้กับลำเรือนั้นได้
เริ่มต้นใช้ในสมัยที่เรากำลังศึกษากันอยู่นี้ แม้ว่าความนิยมจะยังไม่ค่อยแพร่หลาย
เท่าใดนักในขณะนั้น หากแต่การใช้ไม้มาต่อเป็นลำเรือนับว่าเป็นหายนะครั้งสุดท้ายที่
เกิดขึ้นกับเรือรบบรรทุกวัตถุระเบิด”

ผู้ที่คุ้นเคยกับทฤษฎีในสมัยปัจจุบันที่ว่าด้วยยุทธวิธีและการอาวุธของกองทัพเรือ
ย่อมจำได้จากข้อความสั้น ๆ ข้างต้นนี้ถึงความคิดบางประการที่เก่าแก่มากหากแต่ยังไม่
ล้าสมัย เรือบรรทุกวัตถุระเบิดได้เลิกใช้ไปเพราะว่า **“มันเป็นตัวถ่วงทำให้เรืออื่นแล่น
ได้ช้า”** ในสภาพอากาศที่มีเมฆหนาทึบ เรือที่มีขนาดเล็กจะต้องแล่นไปอย่างช้า ๆ และใน
สภาพอากาศปกติเราทราบมาว่าความเร็วของเรือตอร์ปิโดลดลงจาก 20 น็อต มาเป็น
15 น็อต หรือน้อยกว่านั้น และเรือที่มีความเร็ว 17-19 น็อต สามารถหลบหลีกหนีเรือที่
กำลังไล่ล่าอยู่ได้ หรือสามารถรักษาตำแหน่งในการเข้ายิงเรือที่กำลังไล่ตามอยู่เรือจำพวก
นี้เหมาะกับท้องทะเล “และสามารถแล่นในทะเลได้ในทุก ๆ สภาพอากาศ แต่การจะขึ้นไป
อยู่บนเรือตอร์ปิโดขนาด 110 ฟุต แม้ในยามอากาศปลอดโปร่ง ก็ไม่ค่อยมีผู้ใดเห็นชอบด้วย
สักเท่าใดนัก ทั้งนี้เพราะสภาพที่มีความร้อน เสี่ยงอีกทีคือกรีกโครมและความสั่นสะเทือน
ของเครื่องยนต์ค่อนข้างรุนแรง เรื่องอาหารยิ่งไม่ต้องพูดถึงเลย จนมีผู้กล่าวเอาไว้ว่าแม้
อาหารจะอร่อยสักเพียงใดก็ตาม แต่ก็จะมีน้อยคนนักที่จะรู้สึกชื่นชมกับรสชาติของมันยิ่ง
ไปกว่านี้ การนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ เป็นสิ่งที่ยากลำบาก
มากที่สุด” ฉะนั้น เรือที่มีขนาดใหญ่กว่าเดิมจึงได้ถูกสร้างขึ้นมา หากแต่ปัจจัยที่ต้องสูญเสีย
ความเร็วในสภาพอากาศที่ย่ำแย่ นั้นยังคงมีอยู่เช่นเดิม เว้นเสียแต่ขนาดของเรือตอร์ปิโด
จะขยายใหญ่ขึ้นเพื่อให้มีขนาดพอเหมาะ กับสิ่งอื่นนอกเหนือไปจากตอร์ปิโดแต่เพียง
อย่างเดียว เรือตอร์ปิโดลำเล็ก ๆ ก็เหมือนกับเรือบรรทุกวัตถุระเบิดที่จะไปทำให้วิวัฒนาการ
ต่าง ๆ ของกองทัพเรือเป็นไปได้ช้าและช้าซ้อนมากยิ่งขึ้น เรือบรรทุกวัตถุระเบิดก็หายไป
จากกองทัพเรือเช่นเดียวกัน สืบเนื่องจากการนำตอร์ปิโดมาใช้และเป็นไปได้ว่าในการสู้รบ
กลางทะเลลึกนั้น การเคลื่อนย้ายตอร์ปิโดไปติดตั้งบนเรือรบที่มีขนาดใหญ่กว่าทำให้

เรือตอร์ปิโดขนาดธรรมดา ๆ หมดความสำคัญลงไป เรือบรรทุกวัตถุระเบิดยังคงถูกนำมาใช้ในกองทัพเรือตราบจนกระทั่งสมัยสงครามการปฏิวัติในสหรัฐอเมริกา ส่วนเรือตอร์ปิโดยังคงมีประโยชน์ที่จะนำมาใช้ในระยะทางที่ไม่ห่างจากท่าเรือออกไปมากนัก

การปฏิบัติการทางเรือในระยะที่สามเมื่อ 200 ปีก่อนนั้น ได้ระบุถึงคำพูดที่จะยกตัวอย่างมานี้และเกี่ยวพันกับความคิดที่เป็นที่คุ้นเคยกันดีในสมัยปัจจุบัน นั่นก็คือ การจัดกระบวนการเรือรบ “แนวความคิดในการผนวกเรือบรรทุกวัตถุระเบิดเข้ากับเรือรบเพื่อจัดตั้งเป็นกองเรือที่สองหรือที่สาม โดยให้แต่ละกองเรือมีอาวุธในการโจมตีและตั้งรับประจำอยู่ในเรือแต่ละลำด้วย” แนวคิดดังกล่าวนี้ได้ถูกนำมาปฏิบัติในช่วงเวลาหนึ่ง และถูกยกเลิกไปในเวลาต่อมา การผนวกเรือในกองเรือหนึ่ง ๆ เข้าเป็นกองเรือสอง สาม หรือสี่ นั้นหมายความว่าเรือเหล่านี้จะต้องปฏิบัติการร่วมกันและวิธีนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในประเทศอังกฤษ แต่ไม่ค่อยเป็นที่นิยมในฝรั่งเศสเท่าใดนักเนื่องจากมีผู้ต่อต้านแนวความคิดดังกล่าวอย่างรุนแรง แต่คำถามเช่นนี้ไม่ใช่สิ่งที่คนผู้หนึ่งผู้ใดจะสามารถตัดสินใจได้ จนกว่าจะได้มีการพิสูจน์ด้วยกาลเวลาและประสบการณ์จริงให้เป็นที่แน่ชัดลงไป อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งที่ควรจดจำไว้ว่าในกองทัพเรือที่มีการจัดระบบที่ดีนั้น มีระดับในการบังคับบัญชาอยู่สองระดับ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งและไม่อาจเพิกเฉยได้ การบัญชาการดังกล่าวนี้คือการบังคับบัญชากองทัพเรือประหนึ่งว่าเป็นหน่วยเดียวกันทั้งหมด และเรือแต่ละลำก็จะมีการบังคับบัญชาเป็นของตนเองด้วยเช่นกัน เมื่อกองทัพมีขนาดใหญ่เกินกว่าที่คน ๆ เดียวจะสามารถควบคุมได้ กองทัพก็ต้องถูกแบ่งออกเป็นกองเรือย่อย ๆ และภายใต้การปฏิบัติภารกิจดูประหนึ่งว่ามีกองทัพเรือสองกองทัพปฏิบัติภารกิจภายใต้คำสั่งเดียว เราสามารถเห็นตัวอย่างได้จากเนลสันซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบที่วาฬาร์กล่าวว่า “รองผู้บัญชาการรบจะมีอำนาจในการบังคับบัญชานายทหารทั้งหมด เข้าใจดีศัตรูและไล่ล่าฝ่ายตรงข้ามจนกว่าพวกเขาจะถูกจับเป็นเชลยหรือถูกฆ่าตาย หลังจากที่ เรามีกำลังโดยตรงให้เขาทำเช่นนั้นแล้วเท่านั้น” (เนลสันได้เน้นเสียงตรงคำว่า “หลังจากที่” ซึ่งเป็นเสมือนการปกป้องตำแหน่งหน้าที่ของทั้งผู้บัญชาการและรองผู้บัญชาการ)

ขนาดและค่าใช้จ่ายของเรือรบหุ้มเกราะแต่ละลำในปัจจุบันนี้ทำให้เป็นไปได้ยากว่าเรือรบจะมีจำนวนมากจนจำเป็นต้องมีการแบ่งออกเป็นกองเรือย่อย ๆ แต่ไม่ว่าเรือรบจะมีจำนวนมากหรือน้อยก็คงจะไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจของเรือแต่ละกองเรือ หากพิจารณาตามหลักการที่อยู่เบื้องหลังทฤษฎีนี้และไม่คำนึงถึงความล่าช้าของยุทธวิธีที่กองเรือแต่ละ

กองจักต้องปฏิบัติตาม คำถามก็คือ : จำเป็นจะต้องมีการคิดคำสั่ง ๆ ที่สามระหว่างคำบัญชาการของนายพลกับเรือเอกผู้มีหน้าที่ควบคุมเรือแต่ละลำ ซึ่งในทางหนึ่งอาจจะมีคำสั่งสำคัญแทนที่คำสั่งสูงสุด และอีกทางหนึ่งจะเป็นเสมือนการบังคับบงการ ๆ ให้ผู้บังคับการเรือใช้ความสุ่มรอบคอบให้มากยิ่งขึ้น ความยากลำบากอีกประการหนึ่งมาจากหลักการที่ไม่ชัดเจนในการให้ความช่วยเหลือภายในระบบกองเรือที่แบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ กล่าวคือ เมื่อไม่อาจมองเห็นสัญญาณใด ๆ ได้อีกต่อไป หน้าที่ของผู้บังคับการเรือที่มีต่อเรือของตนและต่อกองทัพโดยรวมจะทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเขาจะต้องคอยสังเกตความสัมพันธ์บางประการของเรือลำใดลำหนึ่งเป็นพิเศษ ซึ่งในบางครั้งเรือลำดังกล่าวอาจจะแตกแถวไปบ้างอันเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในความเห็นของเขาในอดีตกาล ได้มีการลองผิดลองถูกในการจัดกระบวนเรือรบอยู่บ้าง และบางรูปกระบวนก็ได้เลิกใช้ไปก่อนที่จะมีการทดสอบอย่างแน่ชัดว่ามันดี ก่อนที่จะผ่านหัวข้อนี้ไปได้เคยมีคนกล่าวถึงลำดับในการแล่นเรือที่สอดคล้องกับการเดินทัพเอาไว้ว่า การจัดรูปกระบวนแบบหลวม ๆ นั้นมีข้อได้เปรียบอยู่บ้างบางประการ กล่าวคือ การจัดรูปกระบวนแบบหลวมจะทำให้สามารถรักษาลำดับการแล่นเรือไว้ได้โดยไม่กำหนดตำแหน่งที่แน่นอนตายตัวจนเกินไปนัก ซึ่งทำให้ผู้บังคับการเรือและนายทหารยามเรือเดินต้องคอยเฝ้าสังเกตการณ์ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนกระบวนทัพเช่นนั้นไม่ควรมีขึ้นจนกว่ากองทัพเรือจะมีความแม่นยำในการดำเนินการตามยุทธวิธีแล้วเท่านั้น

หากย้อนกลับมาที่ประเด็นของเรือบรรทุุกวัดถูระเบิดกับเรือตอร์ปิโด มักจะมีคำกล่าวที่ว่าเรือตอร์ปิโดจะถูกนำมาใช้ในการต่อสู้กันอย่างซุลมุนเพื่อที่จะเอาชนะกองทัพเรือของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างไม่รีรอ ท่ามกลางชั่วโมงการรบที่เต็มไปด้วยฝุ่นควันและความยุ่งเหยิงนั้นถือว่าเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเรือตอร์ปิโด สิ่งนี้ฟังดูเป็นไปได้ด้วยเหตุที่เรือตอร์ปิโดมีพลังในการขับเคลื่อนที่เรือบรรทุุกวัดถูระเบิดไม่มี อย่างไรก็ตาม การต่อสู้กันอย่างซุลมุนระหว่างกองทัพเรือทั้งสองกองทัพนั้นไม่ใช่สถานการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเรือบรรทุุกวัดถูระเบิดสักเท่าใดนัก ข้าพเจ้าขอคัดลอกข้อความตอนหนึ่งของนายทหารฝรั่งเศสที่ได้บรรยายถึงการทำสงครามแองโกล – ดัทช์ ไว้อย่างชัดเจนและละเอียดถี่ถ้วน:

“จึงหวั่นในการเคลื่อนที่ที่สม่ำเสมอและพร้อมเพรียงกันของกองเรือนั้นดูเหมือนจะเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติการของเรือบรรทุุกวัดถูระเบิด ซึ่งแทบจะไม่มีบทบาทหรือความสำคัญแต่อย่างใดเลยในการรบในปี ค.ศ.1652 เรือบรรทุุกวัดถูระเบิดมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำสงครามที่โลเวสทอปท์ ปาส์ เดอ คาเลส และนอร์ธ ฟอร์ดแลนด์ ด้วย

เหตุที่เรือรบขนาดใหญ่สามารถรักษาระเบียบได้เป็นอย่างดี เรือบรรทุกวัตถุระเบิดจึงได้รับการคุ้มกันอย่างแน่นหนาด้วยปืนใหญ่ และมีการบัญชาการรบที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในอดีต”

ท่ามกลางบรรยากาศการรบที่ขุมนุ่นนวนายในปี ค.ศ. 1652 อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าเรือบรรทุกวัตถุระเบิดปฏิบัติการตามลำพังในอันที่จะฉกฉวยโอกาสอันดีจับศัตรูเอาไว้ให้อยู่หมัด แม้ว่าอาจจะเสี่ยงต่อความผิดพลาดและตกเป็นฝ่ายถูกโจมตีจากปืนใหญ่ของฝ่ายตรงข้าม ทั้งยังเสี่ยงต่อการถูกจมหรือถูกเผาจนมอดไหม้ ในปี ค.ศ. 1665 ทุกสิ่งทุกอย่างได้เปลี่ยนแปลงไปจนหมดสิ้น เป้าหมายในการโจมตีจะถูกกำหนดมาอย่างชัดเจน เรือบรรทุกวัตถุระเบิดจะไล่ตามเป้าหมายไปยังตำแหน่งที่ถูกกำหนดเอาไว้ ในอีกด้านหนึ่ง เรือที่คอยคุ้มกันจะคอยระวังไม่ให้เรือบรรทุกวัตถุระเบิดคลาดสายตาและคอยแล่นประกบไปให้ไกลที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อคอยใช้ปืนใหญ่คุ้มกันเรือเหล่านี้ไปตลอดเส้นทางและแยกตัวออกมาก่อนที่เรือบรรทุกวัตถุระเบิดจะมอดไหม้ หากเรือคุ้มกันสังเกตเห็นแล้วว่าเรือบรรทุกวัตถุระเบิดอาจจะปฏิบัติการไม่สำเร็จ เห็นได้ชัดว่าภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ การปฏิบัติการของเรือบรรทุกวัตถุระเบิดแม้ว่าจะได้ผลไม่แน่นอน แต่ก็ยังมีโอกาสประสบความสำเร็จสูงกว่าอยู่ดี อย่างไรก็ตาม ยังมีการตั้งข้อสังเกตต่อไปว่าความสับสนในการจัดกระบวนเรือรบของฝ่ายศัตรูในขณะที่ฝ่ายเรามีการจัดทัพที่มีระเบียบมากกว่านั้น ทำให้เราสามารถโจมตีฝ่ายตรงข้ามอย่างที่เราไม่อาจตั้งรับได้ นายทหารฝรั่งเศสคนเดิมยังอธิบายต่อไปถึงการเลิกใช้เรือบรรทุกวัตถุระเบิดไว้อีกว่า:

“เราได้เห็นแล้วว่าเรือบรรทุกวัตถุระเบิดมีความสำคัญมากที่สุดเช่นใด ความสำคัญเช่นนั้นนับวันจะลดน้อยลง เรือบรรทุกวัตถุระเบิดจะหายไปจากการทำสงครามใน “ทะเลเปิด” (OPEN SEA) ซึ่งปืนใหญ่ประจำเรือสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีระยะยิงที่ไกลกว่า ทั้งยังสามารถยิงได้แม่นยำและรวดเร็วอีกด้วย หากองเรือมีการจัดรูปกระบวนที่ดี มีการควบคุมและรักษาความเร็วในการเดินทางได้ดี ก็ยังสามารถหลบเลี่ยงเรือบรรทุกวัตถุระเบิดที่จ้องจะเข้าโจมตีได้ และท้ายที่สุดองเรือได้ปฏิบัติการตามยุทธวิธีในการรบที่เต็มไปด้วยความชำนาญชำนาญพร้อมๆ กับการปฏิบัติการอย่างระมัดระวัง อันนับเป็นยุทธวิธีที่พบได้บ่อยครั้งในอีกร้อยปีต่อมาในสมัยสงครามแห่งการประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา ซึ่งในขณะนั้นเรือรบเหล่านี้ระวางที่จะไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายระเบียบกระบวนเรือ พยายามหลีกเลี่ยงที่จะ

ไม่เล่นเข้าไปใกล้ศัตรูมากจนเกินไปนัก แต่จะปล่อยให้ปืนใหญ่ได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ใน
อันที่จะชี้ขาดโชคชะตาของการทำสงคราม”

ในการบรรยายถึงเรื่องดังกล่าวนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าคุณลักษณะพิเศษของเรือ
บรรทุกวัตถุระเบิดเคยมีคนกล่าวถึง ทำให้สงครามในปี ค.ศ.1665 มีความน่าสนใจเป็น
พิเศษในแง่ของยุทธวิธีการรบทางเรือ ในการรบครั้งดังกล่าว เราจะพบว่ามีการจัดกระบวน
เรืออย่างเต็มรูปแบบเป็นครั้งแรก และเมื่อเรือเหล่านั้นเพิ่มจำนวนขึ้นจาก 80 ลำเป็น
100 ลำ การจัดแถวเรือก็อาจจะเสียรูปกระบวนไปได้ทั้งในแง่ของการเรียงตามกันและ
ระยะห่างระหว่างลำ หากแต่วัตถุประสงคโดยทั่วไปยังคงไม่แน่ชัดไม่ว่าการปฏิบัติการรบ
จะผิดพลาดประการใดก็ตาม ผู้ที่ควรได้รับเกียรติสำหรับวิวัฒนาการในครั้งนี้ก็คือ
ดยุกแห่งยอร์ก ซึ่งต่อมาได้กลายมาเป็นพระเจ้าเจมส์ที่ 2 แต่ประเด็นที่ว่าใครเป็นผู้มีส่วน
ในการพัฒนาการจัดกระบวนเรือให้ดียิ่งขึ้นนั้นหาได้มีความสำคัญแต่อย่างใดไม่ สำหรับ
บรรดานายทหารเรือในปัจจุบัน ส่วนพวกเราแล้วการที่เรามีองค์ประกอบของปัญหาอยู่ใน
มือพร้อมกับผลลัพธ์ในท้ายที่สุด เราก็จะรู้สึกว่าการที่จะได้มาซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวนี้ง่าย
อย่างเห็นได้ชัด เหตุใดผู้ที่เต็มไปด้วยความสามารถในอดีตกลับใช้เวลานานในอันที่จะได้
มาซึ่งผลลัพธ์เช่นเดียวกันนี้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเหตุผลดังกล่าวก็เป็นเหตุผลเดียวกับที่
ทำให้การจัดระเบียบของกระบวนเรือนั้นไม่แน่นอน อันนับเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับ
นายทหารในสมัยปัจจุบัน กล่าวคือ ความจำเป็นในการทำสงครามนั้นไม่ได้บีบบังคับให้
นายทหารต้องตัดสินใจ จนกระทั่งในท้ายที่สุดที่ตักษีต้องมาเผชิญหน้ากับอังกฤษซึ่งถือว่า
ทั้งสองฝ่ายมีแสนยานุภาพในท้องทะเลทัดเทียมกัน ลำดับขั้นของความคิดได้ส่งผลออกมา
ในรูปของการจัดกระบวนเรือที่เห็นได้อย่างชัดเจนและเป็นเหตุเป็นผล แม้ว่าทหารเรือ
อาจจะคุ้นเคยกับเรื่องนี้มาบ้างแล้ว แต่ผู้เขียนก็ยังอยากจะขอหยิบยกข้อความบางตอนของ
นักเขียนคนเดิมมาแสดงให้เห็นอีกทีหนึ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าข้อความดังกล่าวนี้มีความ
ละเอียดและแม่นยำตามแบบฉบับของฝรั่งเศสโดยแท้จริง :

“ด้วยเหตุที่เรือรบมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และคุณลักษณะคงทนทะเลที่
ปราศจากข้อตำหนิและเหมาะสำหรับการสู้รบนั้น ประเด็นก็จะอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะใช้
คุณสมบัตินี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด... เนื่องจากวิวัฒนาการทางเรือได้มีการพัฒนา
ก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้น ความสำคัญของกองทัพเรือจึงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้
วิวัฒนาการดังกล่าวนี้แล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธีเพื่อเป็นสถานที่ให้เรือแล่น
ออกไปและแล่นกลับเข้ามา เรือรบจะต้องพร้อมเสมอที่จะเผชิญหน้ากับข้าศึก ฉะนั้นจุดใน

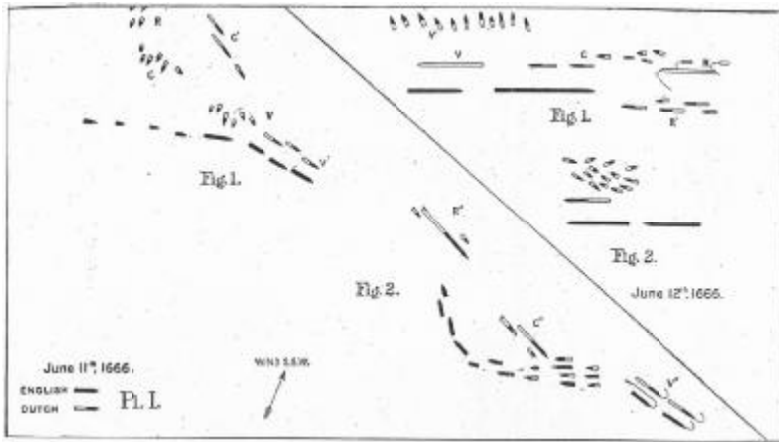
การเล่นเรือออกไปนั้นจะต้องถูกจัดอยู่ในระเบียบขั้นตอนของการรบด้วยเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันนี้ไม่มีการใช้เรือที่เคลื่อนที่ด้วยการพายและใช้ใบเรืออีกต่อไปแล้ว ปืนใหญ่ส่วนมากจึงมักจะอยู่บริเวณด้านข้างของเรือรบ ดังนั้น ลำแสงจำเป็นจะต้องพุ่งตรงไปยังฝ่ายศัตรูอยู่เสมอ ในอีกทางหนึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไม่มีเรือของฝ่ายเดียวกันมาบดบังทัศนวิสัยที่จะทำให้การมองเห็นฝ่ายศัตรูไม่สะดวก มีเพียงการจัดกระบวนแบบเดียวเท่านั้นที่จะทำให้เรือที่อยู่ในกองเดียวกันได้รับประโยชน์มากที่สุดจากสถานการณ์เช่นนี้ การจัดรูปกระบวนเรียงตามกันเพียงรูปกระบวนเดียว และใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดยุทธวิธีการรบทั้งมวลให้กับกองทัพ เพื่อที่จะสามารถรักษาระเบียบในการรบและช่วยให้ปืนที่วางเรียงรายเป็นแนวเดียวกันไม่ได้รับความเสียหายอันเป็นเหตุให้กองทัพอ่อนกำลังลง นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นจะต้องให้เรือที่มีพละกำลังเท่าเทียมกันอยู่ในแนวตรงแนวเดียวกันนี้ และจากการจัดระเบียบของเรือให้อยู่ในแนวเดียวกันนี้เองที่เราจะให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “เรือรบขนาดใหญ่” กับเรือที่มีขนาดเล็กกว่าที่ถูกนำมาใช้ในจุดประสงค์อื่น”

จากการพิจารณาการจัดรูปกระบวนเรียงตามกันเช่นนี้ เราอาจสรุปได้ว่าแนวเรียงตามกันจะเป็นแนวที่เรือทุกลำกางใบเรือได้อย่างเต็มที่ ปัญหาทุกอย่างดูจะกระจ่างแจ้งมากขึ้น แต่ทว่ากระบวนในการหาเหตุผลมีความขัดแย้งตั้งแต่สมัย 250 ปีก่อนเช่นเดียวกับในปัจจุบัน หากเป็นเช่นนั้นเหตุใดผู้คนในอดีตจึงใช้เวลาช้านานนักจึงจะเข้าใจปัญหาได้อย่างถ่องแท้ คงไม่ต้องสงสัยเลยว่าเหตุผลบางส่วนอาจจะมาจากขนบธรรมเนียมแบบเดิม ๆ ในอดีตการสู้รบทางเรือจะใช้การกระเชียงเป็นหลัก ส่วนใบเรือจะใช้เฉพาะการเดินทาง และสิ่งนี้นั่นเองทำให้ผู้คนมีความคิดสับสน เหตุผลประการสำคัญเป็นเพราะว่าผู้คนในสมัยอดีตต่างเกียจคร้านที่จะค้นหาพื้นฐานความเป็นจริงของสถานการณ์ในสมัยนั้น เพื่อที่จะพัฒนาทฤษฎีในการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เริ่มจากขั้นพื้นฐานและ ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ตัวอย่างของความเข้าใจอย่างถ่องแท้ที่ไม่ค่อยปรากฏให้เห็นบ่อยนักอาจพบได้จากคำพูดของพลเรือเอกลาบรูส (ADMIRAL LABROUSSE) แห่งกองทัพเรือฝรั่งเศสที่เขียนไว้ในปี ค.ศ.1840 โดยมีใจความว่า “สืบเนื่องจากพลังไอน้ำทำให้เรือสามารถเคลื่อนที่ไปทิศทางใด ๆ ก็ได้ด้วยความเร็วที่มีผลต่อการแล่นเข้าชน ซึ่งจะสร้างความเสียหายได้พอ ๆ กับตอร์ปิโดและไม่จำเป็นจะต้องวางแผนที่ซับซ้อนแต่อย่างใด ความยาวทั้งหมดของเรือจะเอื้อประโยชน์ต่อความเร็วโดยไม่ทำให้คุณลักษณะอื่น ๆ ในการเดินเรือที่ดีต้องเสียไป หากประเทศมหาอำนาจประเทศใดประเทศหนึ่งเลือกที่จะใช้อาวุธที่มีแสนยานุภาพร้ายแรง

ดังกล่าวนี้แล้ว ประเทศอื่น ๆ ที่มีอำนาจด้อยกว่าก็คงต้องก้มหน้ายอมรับชะตากรรมของตน “ฉะนั้น การต่อสู้จะกลายเป็นการต่อสู้ระหว่างความยาวของเรือลำหนึ่งกับความยาวของเรืออีกลำหนึ่ง” ในขณะที่เราจำเป็นต้องอาศัยเรือเป็นเสมือนอาวุธในการต่อสู้อย่างไม่มีทางเลือกอื่นได้นั้น กองทัพเรือฝรั่งเศสจำต้องยอมรับความจริงในข้อนี้ ข้อถกเถียงดังกล่าวข้างต้นนั้นก็อาจถูกหยิบยกมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาว่าด้วยการจัดระเบียบกระบวนเรือในอนาคต นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้วิจารณ์ผลงานของลาบรูสไว้ว่า :

“เวลา 27 ปี คงจะน้อยเกินไปสำหรับบรรพบุรุษของเรา นับจากปี ค.ศ.1638 ที่มีการสร้าง “คูรอน” (COURONNE) จนกระทั่งถึงปี ค.ศ.1665 ในอันที่จะพัฒนาการระเบียบในการจัดกระบวนเรือแล่นเรียงตามกัน มาเป็นการจัดกระบวนเรือแบบเรียงทางข้าง เราเองก็ต้องใช้เวลาถึง 29 ปี นับจากปี ค.ศ.1830 จนถึงปี ค.ศ.1859 ในสมัยที่เรือใช้พลังไอน้ำลำแรกได้ถูกนำมาใช้ในกองทัพเรือของเรา มีการนำหลักการของการใช้เรือรบต่อสู้ในแนวเรียงตามกันได้รับการต่อยอดด้วยการนำเรือ “โซลเฟอริโน” (SOLFÉRINO) กับ “มาเจนต้า” (MAGENTA) มาทำงานประสานกันในทิศทางตรงกันข้าม ไม่ผิดเลยหากจะกล่าวว่าความจริงนั้นจะค่อย ๆ ปรากฏขึ้นมาอย่างช้า ๆ ... การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในทันทีทันใด ไม่ใช่เพียงเพราะวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ ต้องใช้เวลาในการสร้างนาน แต่เหนือสิ่งอื่นใดมันน่าเศร้าที่จะต้องกล่าวว่า เป็นเพราะคนส่วนใหญ่ไม่เคยได้คิดถึงผลลัพธ์ที่พวกเขาจะได้จากการใช้พลังในการขับเคลื่อนใหม่ ๆ นั่นเอง”

ในตอนนี้ เราจะได้กล่าวถึง**การรบสี่วันในเดือนมิถุนายน (FOUR DAYS' BATTLE OF JUNE) ในปี ค.ศ.1666** ซึ่งเป็นการรบที่มีกรกล่าวถึงกันอย่างมาก ไม่เฉพาะแต่เพียงว่าการรบครั้งนี้จะมีเรือของทั้งสองฝ่ายมาร่วรบเป็นจำนวนมาก และไม่ใช่เพียงเพราะความอดทนและบึกบึนของกำลังพลทั้งสองฝ่ายที่ไม่อาจมีใครเสมอเหมือน ในปฏิบัติการรบที่เต็มไปด้วยความรุนแรงเป็นเวลาหลายวันต่อเนื่องกัน หากแต่เป็นเพราะว่าผู้บัญชาการรบของทั้งสองฝ่าย ซึ่งก็คือ มังค์และเดอรูยเตอร์ (DERUYTER) นั้นเป็นนักเดินเรือและผู้บัญชาการกองทัพเรือที่มีความสามารถเป็นเลิศ ทั้งสองคนนี้ต่างก็เป็นตัวแทนของประเทศในการทำสงครามแห่งศตวรรษที่ 17 ตามบันทึกประวัติศาสตร์ของกองทัพเรืออังกฤษ มังค์อาจจะมีความสามารถด้อยกว่าเบลค แต่หลายฝ่ายต่างเห็นพ้องต้องกันว่าเดอรูยเตอร์ เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดไม่เฉพาะแต่เพียงกองทัพเรือดัตช์ หากแต่เดอรูยเตอร์เป็นนายทหารที่มีฝีมือยอดเยี่ยมมากที่สุด ในสมัยนั้นเลยทีเดียว เรื่องที่กำลังจะเล่าต่อไปนี้ส่วนใหญ่คัดลอกมาจากหนังสือ “REVUE MARITIME ET

COLONIALE” ซึ่งถูกตีพิมพ์ในรูปแบบของจดหมายและเพิ่งถูกค้นพบเมื่อไม่นานมานี้ โดยจดหมายดังกล่าวเป็นจดหมายของชาวดัตช์ผู้หนึ่งที่อาสาสมัครทำงานบนเรือของ เดอ รุยเตอร์ เซียนส่งไปให้เพื่อนของเขาที่อยู่ในประเทศฝรั่งเศส เรื่องเล่าในจดหมายนี้ มีความชัดเจนและเป็นไปได้สูง ซึ่งเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ไม่ค่อยพบกัน โดยทั่วไปในการรบทั้งหลายในอดีต ยิ่งไปกว่านี้ ในจดหมายฉบับดังกล่าวยังพบว่ามีการกล่าวถึงเคานท์ เดอ กิช (COUNT DE GUICHE) ซึ่งอาสาสมัครมาทำงานให้กับกองทัพเรือและถูกนำตัวมามอบให้กับเดอ รุยเตอร์หลังจากที่เรือของเขาถูกทำลายจากเรือบรรทุก วัตตุระเบ็ด โดยเรื่องเล่าเหล่านี้ถือเป็นเรื่องยืนยันความเก่งกล้าสามารถของเดอ รุยเตอร์ ได้เป็นอย่างดี แม้ว่าเรื่องเล่าทั้งสองนี้จะมีประเด็นบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ยังมีความแตกต่างในเนื้อหาอยู่บ้าง จึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องเล่าทั้งสองเรื่องนี้มีที่มาจากผู้เห็นเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีการเปรียบเทียบและแก้ไขเนื้อเรื่องในฉบับของตน ก่อนที่จะส่งจดหมายดังกล่าวไปให้เพื่อนของพวกเขา

จำนวนเรือรบของกองทัพทั้งสองฝ่ายมีดังนี้ : อังกฤษประกอบด้วยเรือรบ 80 ลำ ส่วนดัตช์มีเรือรบ 100 ลำ หากแต่จำนวนเรือที่มีไม่เท่ากันนี้ได้รับการชดเชยด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าของเรือรบอังกฤษ รัฐบาลอังกฤษดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดอันนำมาซึ่งการสู้รบ พระเจ้าชาร์ลส์ทรงได้รับแจ้งว่ากองเรือของฝรั่งเศสกำลังแล่นมุ่งหน้ามาจากมหาสมุทร แอตแลนติกเพื่อเข้าร่วมกำลังกับกองเรือของดัตช์ พระองค์จึงทรงมีพระบัญชาให้แบ่ง

กองเรือออกเป็นสองกองในทันที โดยให้เจ้าชายรูเพิร์ต (PRINCE RUPERT) คุ่มเรือ 20 ลำ มุ่งหน้าไปยังทิศตะวันตกเพื่อรับมือกับกองเรือฝรั่งเศส ส่วนเรือที่เหลือภายใต้การนำของ มังค์จะแล่นไปยังทิศตะวันออกเพื่อต่อสู้กับกองเรือของดัตช์

สถานการณ์ของกองทัพเรืออังกฤษที่กำลังถูกคุกคามจากกองเรือของประเทศ มหาอำนาจทั้งสองพร้อม ๆ กันนับเป็นเรื่องทำทนายและยุ่งยากใจเป็นอย่างยิ่งของ ผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตาม การที่จะต่อกรกับศัตรูทั้งสองพร้อมๆกันโดยแบ่งแยกกำลัง ทางเรือเช่นที่พระเจ้าชาร์ลส์ทำนั้นอาจจะเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด หากว่าอังกฤษ ไม่ได้มีกำลังทางเรือที่เหนือกว่าฝ่ายตรงข้ามอยู่มาก เพราะเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ กองเรือทั้งสองที่แยกออกไปถูกโจมตีอย่างหนักจากข้าศึกโดยฝ่ายหนึ่งมีโอกาสให้ ความช่วยเหลืออีกฝ่ายได้เลยนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในกรณีดังกล่าวนี้ ผลลัพธ์ของการรบใน สองวันแรกนำมาซึ่งความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อกองทัพเรือภายใต้การบัญชาการ ของมังค์ ซึ่งได้รับคำสั่งให้ถอนกำลังกลับไปรวมกับกองเรือของรูเพิร์ต และการแล่นเรือกลับ อย่างสวัสดิภาพของรูเพิร์ตช่วยไม่ให้กองทัพเรืออังกฤษเสียหายย่อยยับไปมากกว่านี้ หรืออย่างน้อยก็ไม่ถูกปิดล้อมไม่ให้แล่นเรือกลับเข้าไปยังท่าเรือของตนเอง อีก140 ปีต่อมา ณ อ่าว บิสเคย์ (BAY OF BISCAY) ก่อนที่จะเกิดการยุทธ์ที่ทรอฟัลการ์ คอร์นวอลล์ (CORNWALLIS) ผู้บัญชาการกองทัพเรืออังกฤษได้กระทำผิดพลาดเช่นเดียวกันนี้ อีก ครั้งหนึ่ง โดยเขาได้แบ่งกองเรือออกเป็นสองกองเท่า ๆ กัน โดยที่กองเรือทั้งสองอยู่ใน ระยะเวลาที่ไม่สามารถจะให้ความช่วยเหลือกันได้อย่างทันท่วงที ซึ่งนำไปเสียในได้กล่าว ตำนานการกระทำในครั้งนั้นว่าเป็นการกระทำที่โง่เขลาสิ้นดี บทเรียนที่เกิดขึ้นยังคง เหมือนเดิมในทุกยุคทุกสมัย

กองเรือของดัตช์แล่นมายังชายฝั่งอังกฤษโดยมีลมจากทิศตะวันออกหนุน แต่ลม ได้เปลี่ยนทิศทางไปยังทิศตะวันตกเฉียงใต้พร้อมกับอากาศที่มีเมฆหนาทึบ หลังจากนั้น อากาศก็กลับสดชื่นขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เเดอริเตอร์ซึ่งพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้กระแสนลมพัด พาเรือของเขาออกไปไกลจากเป้าหมายเกินไปนัก จึงนำเรือกลับมาทอดสมอที่ทำเรือ ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองดันเคิร์กกับเมืองดาวนส์ จากนั้นเขาได้พาเรือมุ่งหน้าไปยังทิศ ตะวันตกเฉียงใต้โดยมีกองหน้าอยู่ทางด้านขวามือ ในขณะที่กองเรือของทรอมป์ซึ่ง บัญชาการกองหลังอยู่ทางด้านซ้ายมือ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เรือที่แล่นอยู่ทาง ด้านซ้ายจะอยู่ด้านเหนือลมมากที่สุด ส่วนกองเรือที่อยู่ตรงกลางภายใต้การนำของ เเดอริเตอร์จะอยู่ด้านใต้ของลม และกองหน้าที่อยู่ทางด้านขวามือจะอยู่ด้านใต้ลม

มากกว่าขาดตำแหน่งตรงกลางเข้าไปอีก นี่ก็คือการวางตำแหน่งของกองทัพเรือของดัทช์ ในตอนกลางวันของวันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 1666 และดูเหมือนว่าตำแหน่งเช่นนี้ไม่ใช่การจัด กระบวนทัพที่ดีสักเท่าใดนัก

ในตอนเช้าของวันเดียวกัน มังค์กำลังจอดทอดสมออยู่แสร้งทำเป็นตบตาทองเรือ ของดัทช์ว่าฝ่ายตนอยู่ด้านทิศใต้ของลม และแม้จะรู้ว่าตนมีกำลังเป็นรองอยู่มาก แต่ก็มุ่งมั่นที่จะเข้าโจมตีในทันทีทันใด โดยหวังว่าความได้เปรียบจากทิศทางของลมจะช่วย รักษาสถานการณ์ของฝ่ายตนเองให้ดีได้นานที่สุด ด้วยเหตุนี้ มังค์จึงนำเรือของเขาไป ทิศด้านกราบขวาของเรือดัทช์ เพื่อคอยดูว่าเรือที่อยู่ทางปีกขวาและตรงกลางหันจาก วิถีกระสุน จนกระทั่งเรือของเขาอยู่ในแนวเดียวกับเรือทางปีกซ้าย ซึ่งก็คือกองเรือของ ทโรมป์มันเอง มังค์มีเรือพร้อมรบอยู่ในความควบคุมของตนถึง 35 ลำ หากแต่กองหลัง ยังเปิดโถงและแล่นกระจัดกระจายอยู่ ซึ่งก็เป็นเรื่องปกติของการจัดแถวเรือในรูปกระบวน เรียงตามกันเป็นแนวยาว ด้วยจำนวนเรือที่เขามีอยู่ถึง 35 ลำ มังค์จึงตัดสินใจนำกองเรือ แล่นเรือมุ่งตรงไปยังกองเรือของทโรมป์มัน ซึ่งได้ตัดโซ่สมอและกำลังแล่นเรือไปในทิศทาง เดียวกัน เรือทั้งสองฝ่ายได้แล่นเข้ามาอยู่ในแนวเดียวกัน มุ่งหน้าไปยังชายฝั่งของฝรั่งเศส ลมที่พัดมาทำให้เรือเอียง ฝ่ายอังกฤษจึงได้ไม่สามารถใช้ปืนใหญ่ที่ตั้งอยู่บนดาดฟ้าเรือ ชั้นล่างได้ เรือของดัทช์ที่อยู่ตรงกลางและด้านหลังพยายามจะแล่นติดตามการเคลื่อนไหว ดังกล่าว แต่เนื่องจากเรือของพวกเขาอยู่ไกลจากลมที่พัดมาจากทิศใต้ จึงไม่อาจเข้า ช่วยเหลือได้ในทันทีทันใด ช่วงเวลาเดียวกันนั่นเองเรือรบขนาดใหญ่ของดัทช์ที่แยกตัว ออกจากเรือลำอื่น ๆ ถูกเผาไหม้หมดทั้งลำ เรือลำนั้นก็คือเรือของเคานต์ เดอกีซ นั่นเอง

เมื่อใกล้ถึงเมืองดันเคิร์ก กองเรือของอังกฤษแล่นเข้าไปพร้อม ๆ กัน และในตอน เติงทางกลับได้เปลี่ยนเข็มเป็นทิศเหนือและทิศตะวันตก กองหน้าของกองเรืออังกฤษได้พบ กับกองกลางของฝ่ายดัทช์ภายใต้การนำของเดอรูยเตอร์โดยบังเอิญและเกิดการยิงปะทะ กันขึ้น ชะตากรรมดูเหมือนจะไปตกอยู่กับกองหลัง และชี้ให้เห็นว่าการเคลื่อนทัพไป พร้อม ๆ กันจะทำให้เกิดการสับสนตำแหน่งกันได้ เรือที่กำลังยิงสู้รบอยู่นั้นพลัดไปอยู่ด้าน ทิศใต้ลม ทำให้เดอรูยเตอร์สามารถไล่ตามมาทัน เรือของอังกฤษสองลำถูกทำลายจน เสียหายและต้องออกจากการสู้รบไป เรือ “สวิฟท์ซัวร์” (SWIFTSURE) ยอมแพ้เมื่อนายพล ประจำเรือซึ่งเป็นนายทหารหนุ่มอายุเพียง 27 ปี ถูกฆ่าตาย นักเขียนในสมัยนั้นกล่าวไว้ว่า “การแก้ไขสถานการณ์ของพลเรือโทเบิร์คคีย์ (BERKELEY) นั้นเป็นเรื่องที่น่าสรรเสริญ อย่างยิ่ง แม้ว่าเรือของเขาจะแยกออกจากกระบวนเรือที่รายล้อมด้วยเรือของข้าศึกใน

การรบทำให้ลูกเรือของเขาล้มตายไปเป็นจำนวนมาก สภาพของเรือทั้งลำได้รับความเสียหายอย่างหนัก แต่เบิร์ตคลีย์ยังคงยืนหยัดต่อสู้แต่เพียงลำพัง ฆ่าศัตรูไปหลายคนและไม่เคยยอมหลบหนีไปที่แห่งใด จนกระทั่งในที่สุด เขาก็ถูกยิงเข้าที่ลำคอถึงแก่ความตาย ก่อนเสียชีวิตเบิร์ตคลีย์พยายามกลับไปยังห้องบัญชาการ และนอนเสียชีวิตอยู่บนโต๊ะในสภาพบาดเจ็บเลือดท่วมตัว” การปฏิบัติการของนายพลเรืออังกฤษอีกคนหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นความกล้าหาญและโชคเข้าข้างอยู่บ้างได้ถูกบรรยายไว้ เพื่อแสดงให้เห็นภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการสู้รบที่ร้อนแรงในช่วงเวลาดังกล่าว :

“เรือบรรทุกวัตถุระเบิดของข้าศึกได้แล่นเข้ามาประชิดเรือของเซอร์ จอห์น ฮาร์แมน (SIR JOHN HARMAN) ทางกราบขวา แต่เขาสามารถนำเรือหนีออกมาได้อย่างหวุดหวิดด้วยความช่วยเหลือของเรือโทผู้หนึ่งที่พยายามปลดตะขอเหล็กออกไปท่ามกลางเปลวไฟที่ลุกท่วม และกระโดดกลับเข้าไปในเรือของตนเองใหม่ โดยไม่ได้รับอันตรายแต่อย่างใด พวกดัทช์ที่ต้องการจะจมเรือลำนี้ได้พยายามระดมยิงอีกหลายครั้ง จนในที่สุด กระสุนถูกที่กราบซ้าย ครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดไฟลุกไหม้ไปเรืออย่างรวดเร็ว ลูกเรือต่างพากันตื่นตระหนก และกว่า 50 คน ได้กระโดดลงน้ำหนีตาย เซอร์ จอห์น ฮาร์แมนเห็นความสับสนอลหม่านเช่นนี้จึงได้ชักดาบขึ้นมาชูประทวารลูกเรือที่ยังเหลืออยู่ และบอกว่าจะฆ่าลูกเรือคนแรกที่สละเรือหรือไม่ยอมช่วยกันดับไฟที่กำลังลุกไหม้ในทันที ลูกเรือจึงพากันกลับมาปฏิบัติหน้าที่และควบคุมเพลิงเอาไว้ได้ แต่ทว่าเชือกที่ใช้ผูกเรือนั้นไหม้เสียหายไปเป็นอันมาก จนทำให้เสากระโดงเรือพังลงมา และทับขาของเซอร์จอห์นจนทำให้ขาของเขาหัก ท่ามกลางสภาวะการอันน่าเศร้าสลดนี้ เรือบรรทุกวัตถุระเบิดลำที่สามก็เตรียมที่จะยิงระเบิดเข้าใส่อีกครึ่งหนึ่ง หากแต่เรือบรรทุกวัตถุระเบิดลำนี้ได้ถูกยิงจมเสียก่อนที่จะดำเนินการตามเป้าหมายได้สำเร็จ พลเรือโทเอเวอร์เซ็น (EVERTZEN) ของดัทช์จึงแล่นเรือเข้ามาประชิดพร้อมกับยื่นข้อเสนอให้เซอร์จอห์น ฮาร์แมน ยอมแพ้ แต่เซอร์จอห์นกลับตอบไปว่า “ไม่หรอก มันยังไม่ถึงเวลานั้น” จากนั้น เขาก็ได้ฆ่านายพลของดัทช์เสีย ทำให้ในเวลาต่อมาฝ่ายข้าศึกยอมถอยทัพกลับไป”

ฉะนั้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ในที่สุดแล้วอังกฤษเสียเรือธงไปสองลำ โดยลำหนึ่งถูกเรือบรรทุกวัตถุระเบิดทำลาย “ผู้บัญชาการรบของอังกฤษยังคงอยู่บน ดาดฟ้าเรือในตอนกลางคืน เรายังเห็นเขานำกองเรือของเขาแล่นผ่านไปทางตอนเหนือของฮอลแลนด์และซีแลนด์ ซึ่งนับตั้งแต่ตอนบ่ายจนกระทั่งถึงในเวลานั้น ยังมีอาจเคล็อนกระบวนไปถึงฝ่ายข้าศึกที่อยู่ในตำแหน่งด้านใต้ลมได้” คุณความดีในการบุกไปโจมตีของมังกิ้นนั้นเห็นได้

เด่นชัด ทั้งยังมีความคล้ายคลึงกันกับการโจมตีของเนลสันที่ลุ่มน้ำในลิชชีด้วยมังค์
ตระหนักดีถึงความไร้ระเบียบในการจัดกระบวนการเรือรบของดัทช์ เขาจึงตัดสินใจเข้าโจมตี
กองเรือที่มีกำลังมากกว่า โดยใช้กำลังเพียงบางส่วนเข้าปฏิบัติการ และแม้ว่าอังกฤษจะ
เป็นฝ่ายต้องสูญเสียอย่างหนักก็ตาม แต่พวกเขาก็ยังสามารถรักษาศักดิ์ศรีไว้ได้อย่าง
งดงาม ทั้งยังสร้างความกดดันและเจ็บช้ำให้กับดัทช์เป็นอย่างมาก ผู้เห็นเหตุการณ์ยังเล่า
ต่อไปอีกว่า : “การสู้รบดำเนินไปจนกระทั่งถึงสี่ทุ่ม มิตรและศัตรูต่างต่อสู้กันจนมิรู้ว่าฝ่ายใด
เป็นฝ่ายใดต่างฝ่ายต่างได้รับบาดเจ็บกันถ้วนหน้า เป็นที่น่าจดจำว่าความสำเร็จของการรบ
ในวันนั้นและความโชคร้ายของฝ่ายอังกฤษมาจากการที่พวกเขากระจ่ายกำลังมากเกินไป
จนกระทั่งเราสามารถแทรกเข้าไปทำลายเรือรบของพวกเขาได้อย่างง่ายดาย ข้อผิดพลาด
ของมังค์ก็คือเขามีได้พยายามให้เรือรบอยู่รวมกลุ่มกันให้ดีกว่าที่เป็นอยู่” นั่นก็คือ การจัด
แถวเรือแบบประชิดค้ำกล่าวเช่นนี้เป็นเพียงคำวิจารณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งสักเท่าใดนัก
การมีช่องว่างในกระบวนการที่เป็นแถวยาวเหยียดนั้นเป็นเรื่องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้
และเป็นความเสี่ยงอย่างหนึ่งที่มีงัดจำเป็นต้องเลือกในระหว่างการเข้าทำการยุทธ์ของเขา

ฝ่ายอังกฤษยังคงอยู่ด้านกราบซ้าย แล่นมุ่งหน้าไปยังทิศตะวันตกหรือตะวันตก
เฉียงเหนือ และในวันต่อมาพวกเขาก็กลับมาต่อสู้อีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่พวกดัทช์อยู่ทาง
ด้านกราบขวาจัดกระบวนการตามปกติเช่นเดียวกัน เรือรบที่อยู่ทางขวาแล่นนำไปข้างหน้า
และเคลื่อนไปยังด้านเหนือลม แต่ฝ่ายข้าศึกที่เป็นฝ่ายอยู่ด้านใต้ลมและมีกระบวนการ
ที่เป็นระเบียบมากกว่ากลับเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม ในวันที่อังกฤษมีเรือรบพร้อม
ปฏิบัติการ 44 ลำ ดัทช์มี 80 ลำ แต่เรือรบของอังกฤษหลายลำมี ขนาดใหญ่กว่าของดัทช์มาก
เรือรบทั้งสองฝ่ายแล่นเข้าหากันโดยหันกราบเรือด้านตรงกันข้ามเข้าหากัน อังกฤษ
เป็นฝ่ายอยู่ด้านเหนือลม ทอมนปีที่อยู่ในกองหลังเห็นว่ารูปกระบวนการเรือของดัทช์นั้นไร้
ระเบียบอย่างมาก เรือเรียงซ้อนกันอยู่เป็น 2-3 แถว ทำให้เรือแต่ละลำไปบังวิถีกระสุน
ของเรืออีกลำหนึ่ง ทอมนปีจึงพยายามแล่นเรือไปอยู่ยังด้าน เหนือลมของกองหน้าฝ่ายข้าศึก
ซึ่งเขาสามารถทำเช่นนั้นได้จากการจัดแถวเรือเป็นแนวยาว และเป็นเพราะแถวเรือรบ
ของอังกฤษแล่นขนานไปกับแถวเรือของดัทช์ซึ่งอยู่นอกกระแสลม “ในช่วงเวลานี้เอง
เรือเอกประจำเรือธง 2 นาย ของกองหน้าดัทช์แสดงเจตจำนงอย่างชัดแจ้งที่จะไม่ยอมให้กับ
อังกฤษด้วยการแล่นออกไปขนานข้างเรือของอังกฤษ เดอริชเตอร์รู้สึกประหลาดใจเป็น
อย่างยิ่งและพยายามขัดขวางการกระทำของนายทหารทั้งสองแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ ด้วย
เหตุนี้ เดอริชเตอร์จึงจำเป็นต้องยอมทำตามแผนการ เช่นนี้เพื่อรักษากองเรือของเขาให้

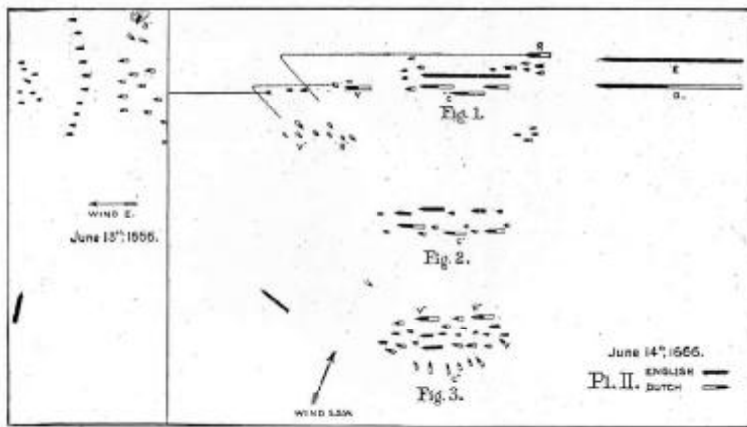
อยู่ใกล้ ๆ กันเอาไว้ หากแต่เขากระทำการอย่างมีระเบียบแบบแผนด้วยการให้เรือบางลำ
แล่นอยู่ใกล้ ๆ กับเรือของตนเอง จากนั้นเรือรบจากกองหน้าลำหนึ่งได้แล่นมาสมทบกับ
กองเรือของเขา ซึ่งผู้บังคับการเรือดังกล่าวรู้สึกไม่พอใจกับการกระทำของผู้บังคับบัญชา
โดยตรงของเขาเป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่นั้น ทรอมบีกำลังตกอยู่ในอันตราย เนื่องจากเรือของ
เขาถูกฝ่ายอังกฤษกันออกจากเรือลำอื่น ๆ ของตนเอง และทรอมบีคงจะได้รับอันตราย
อย่างแน่นอนหากเดอรูยเตอร์ไม่รีบแล่นเรือเข้ามาช่วยเอาไว้ได้อย่างทันท่วงที” กองหน้า
และกองกลางต่างแล่นถอยห่างออกไปทางด้านหลัง ในทางกราบเรือตรงกันข้ามกับที่
พวกเขาเข้ามาปฏิบัติการในตอนแรก แผนการเช่นนี้ทำให้ฝ่ายอังกฤษไม่อาจโจมตีเรือ
ของทรอมบีต่อไปได้ ด้วยเกรงว่าเดอรูยเตอร์จะเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม และ
อังกฤษมิอาจยอมเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ได้ด้วยจำนวนเรือที่มีน้อยกว่าของดัตช์เป็นอย่างมาก
การกระทำของทรอมบีและเรือเอกทั้งสองนาย ในกองหน้านั้นแม้ว่าจะแสดงให้เห็นถึงความ
กล้าหาญอย่างนักรบที่ดีก็ตาม หากแต่พวกเขาไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
และปราศจากจิตวิญญาณแห่งความเป็นทหารอันเป็นเหตุให้บรรดานายทหารของดัตช์
ถูกกล่าวหาเช่นนี้มาโดยตลอด ในขณะที่เรากลับไม่พบว่านายทหารอังกฤษคนใดจะ
ปฏิบัติตนเยี่ยงนี้ในขณะที่มีการรบ ดังกล่าวเกิดขึ้น

เดอรูยเตอร์มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการกระทำของทรอมบีในครั้งนี้อย่างไรนั้น
เห็นได้จากตอนที่ “ทรอมบีปฏิบัติการรบเสร็จแล้ว เดอรูยเตอร์ก็กลับมายังเรือธงของตน
บรรดาลูกเรือต่างพากันให้รองแสดงความชื่นชมในตัวเขา แต่เดอรูยเตอร์กลับกล่าวเพียงว่า
“นี่ไม่ใช่เวลาที่จะมาแสดงความปิติยินดี แต่พวกเราสมควรจะร้องไห้เสียมากกว่า”
อันที่จริงแล้วตำแหน่งในการรบของเรานั้นเลวร้ายมาก กองเรือแต่ละกองต่างปฏิบัติการ
อย่างไม่พร้อมเพรียงกันไม่มีรูปกระบวนเรือที่ดี เรือแต่ละลำมากระจุกรวมกันอยู่ราวกับ
ฝูงแกะ เบียดกันแน่นเสียจนเรือรบ 40 ลำของอังกฤษสามารถโอบล้อมเรือทั้งหมดของ
พวกเราได้ อังกฤษมีการจัดรูปกระบวนเรือที่เป็นระเบียบอย่างน่าชื่นชมยิ่ง แต่พวกเขากลับ
ไม่ใช้ความได้เปรียบนี้ให้เกิดประโยชน์ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม” ไม่ต้องสงสัยเลย
ว่าเหตุผลนั้นก็คือเหตุผลเดียวกับการพยายามป้องกันไม่ให้เรือมีโอกาสใช้ความได้
เปรียบที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ การที่เสากระโดงเรือและใบเรือถูกทำลายจนเสียหายนั้น
ประกอบกับการมีจำนวนเรือที่น้อยกว่าอีกฝ่ายมากทำให้การกระทำใด ๆ ก็ตามมีความ
เสี่ยงสูงมาก

เดอรูยเตอร์สามารถจัดกระบวนเรือของเขาให้อยู่เป็นแถวได้อีกครั้งหนึ่ง แม้ว่าจะถูกเรือของฝ่ายอังกฤษก่อกวนอย่างต่อเนื่องก็ตาม เรือรบทั้งสองฝ่ายแล่นสวนกันมา คนละด้าน ดัทช์อยู่ทางด้านใต้ลม เรือของเดอรูยเตอร์แล่นอยู่เป็นลำสุดท้ายในแถว ในขณะที่เรือของเขาแล่นผ่านกองหลังของอังกฤษ ทำให้ใบใหญ่ของเรือและเสากระโดงเรือถูกทำลาย หลังจากทั้งสองฝ่ายปะทะกันเล็กน้อยแล้ว อังกฤษได้แล่นกลับไปยังทิศตะวันตกเฉียงเหนือ มุ่งหน้าไปยังชายฝั่งของตน ดัทช์แล่นติดตามอังกฤษไปอย่างไม่ลดละ ลมยังคงพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้แต่ค่อย ๆ อ่อนตัวลง อังกฤษเป็นฝ่ายถอยทัพกลับ แต่การไล่ล่ายังคงดำเนินต่อไปตลอดทั้งคืน เรือของเดอรูยเตอร์แล่นอยู่รั้งท้ายเนื่องจากสภาพของเรือเสียหายอย่างหนัก

ในวันที่สามของการรบ มังค์ยังคงถอยทัพไปยังทิศตะวันตก มังค์ได้เผาเรือที่เสียหายไปสามลำ ส่งเรือที่มีสภาพไม่สมบูรณ์ไปอยู่หน้าขบวน ส่วนตัวเองอยู่ทางด้านหลัง พร้อมกับเรือที่ยังใช้การได้ ซึ่งตามคำบอกเล่าของอังกฤษบ้างก็ว่าเรือที่ยังใช้การได้มี 28 ลำ บ้างก็ว่ามี 16 ลำ เรือรบขนาดใหญ่และมีประสิทธิภาพยอดเยี่ยมที่สุดของอังกฤษชื่อ “รอยัล พรินซ์” (ROYAL PRINCE) มีปืนใหญ่ 90 กระบอก แล่นมาเกยตื้นที่กัลโลเปอร์ โชล (GALLOPER SHOAL) และถูกทรมมบีบูกไปยึดได้ หากแต่การถอยทัพของมังค์เป็นไปอย่างสม่ำเสมอและเป็นระเบียบทำให้เขารอดพ้นจากการถูกโจมตีของทรมมบีมาได้ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าดัทช์ประสบความสำเร็จอย่างหนัก เมื่อใกล้ค่ำ กองเรือของรูเพิร์ตจึงปรากฏขึ้น และในที่สุดเรือรบของอังกฤษทุกลำ ยกเว้นเรือที่ได้รับความเสียหายจึงได้มารวมตัวกันอีกครั้งหนึ่ง

ในวันรุ่งขึ้น ลมยังคงพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้อีก ทำให้ดัทช์เป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลมแทนที่ฝ่ายอังกฤษจะพยายามแล่นเรือสวนทางกัน เรือฝ่ายอังกฤษกลับปรากฏขึ้นมาทางด้านหลังของดัทช์โดยอาศัยความเร็วและความชำนาญการในการเดินเรือของตนเป็นหลัก ในการกระทำเช่นนี้ทำให้การสู้รบเรียงเป็นแนวเดียวกัน โดยอังกฤษเป็นฝ่ายอยู่ด้านใต้ลม อังกฤษจัดการกับเรือบรรทุกวัตถุระเบิดของดัทช์เสียจนมิอาจใช้การได้อีกต่อไป ทั้งยังเผาเรือจนไหม้เป็นจุลไปอีกสองลำ เรือรบของทั้งสองฝ่ายต่างยิงต่อสู้กันเป็นเวลากว่าสองชั่วโมง ซึ่งในตอนท้าย ๆ ของการรบนั้น เรือของอังกฤษหลายลำได้แล่นแทรกเข้าไปปะปนอยู่ในแนวเรือของดัทช์ ในตอนนี้ การจัดกระบวนเรือเกิดความสับสนอลหม่าน ปราศจากกระบวนระเบียบใด ๆ ทั้งสิ้น ผู้เห็นเหตุการณ์คนหนึ่งเล่าไว้ว่า “ในขณะที่นั้นทัศนียภาพดูแปลกประหลาดอย่างยิ่ง ด้วยเรือทั้งหมดต่างแยกออกจากกัน ไม่ว่าจะเป็เรือ

ของอังกฤษหรือเรือของฝ่ายเราก็ตาม แต่โชคยังเข้าข้างฝ่ายเราอยู่บ้างตรงที่เรือกลุ่มใหญ่ที่อยู่ล้อมรอบเรือของนายพลยังคงอยู่ด้านเหนือลม และเรือส่วนใหญ่ของอังกฤษ รวมถึงเรือของผู้บัญชาการรบยังอยู่ทางด้านใต้ลม และนี่ก็เป็นสาเหตุแห่งชัยชนะของพวกเขา และเป็นต้นเหตุแห่งความปราชัยของพวกเขา ท่านนายพลของเรามีเรือรบหลงเหลืออยู่ประมาณ 35 หรือ 40 ลำโดยประมาณ เรือลำอื่น ๆ ต่างอยู่กระจัดกระจายออกไป หรือไม่ก็จมหายไป เรือของดัตช์ต่างละทิ้งนายพลไปจนหมดสิ้น แวน เนส (VAN NESS) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการกองหน้าได้นำกองเรือ 14 ลำของตนไล่ล่าตามเรืออังกฤษ 3-4 ลำไปอย่างไม่ลดละ ซึ่งเรือของอังกฤษเหล่านี้ได้มาอยู่ทางด้านเหนือลมของกองหน้าฝ่ายดัตช์แล้วในขณะนั้น แวน ทรอมป์ พร้อมกับกองเรือในกองหลังของเขาตกไปอยู่ในด้านใต้ลม และต้องพยายามแล่นให้ทันกองเรือของแวน เนส ในอันที่จะรวมกับเรือของนายพลโดยการแล่นอ้อมกองกลางของอังกฤษเข้ามา” เดอรูเตอร์กับเรือของผู้บัญชาการรบฝ่ายอังกฤษปะทะกันอย่างดุเดือด และพยายามแย่งกันอยู่ด้านเหนือลมตลอดเวลา ทรอมป์สามารถนำเรือของตนแซงเรือของแวน เนสไปได้ พร้อมกับนำเรือในกองหน้าแล่นกลับมาทับตนได้สำเร็จในที่สุด แต่เนื่องจากอังกฤษเป็นฝ่ายอยู่เหนือลมตลอดเวลาทำให้ทรอมป์ตกเป็นฝ่ายอยู่ด้านใต้ลมและไม่อาจแล่นมารวมกองกับเดอรูเตอร์ได้ ซึ่งในขณะนั้นเดอรูเตอร์กำลังอยู่ทางด้านเหนือลมพอดี เมื่อเดอรูเตอร์เห็นว่าเหตุการณ์เป็นเช่นนี้จึงส่งสัญญาณให้เรือรบของดัตช์ที่อยู่รอบ ๆ พยายามอยู่ให้ห่างจากกระแสน้ำที่กำลังพัดกรรโชกมาอย่างหนัก “ด้วยเหตุนี้เอง ในเวลาเพียงชั่วขณะเดียว เราก็คพบว่าเราตกไปอยู่ท่ามกลางวงล้อมของอังกฤษ ซึ่งในตอนนั้นได้ถูกโจมตีทั้งสองด้าน ทำให้กระบวนเรือของพวกเขาสับสนอลหม่าน

ไร้ระเบียบเป็นที่สุดจากการที่ลมพัดมาอย่างแรงนั่นเอง นี่เป็นการรบที่รุนแรงมาก เราพบว่า นายพลของอังกฤษแยกออกจากกองเรือของเขา มีเพียงเรือบรรทุกวัตถุระเบิดเพียงลำเดียวเท่านั้นที่แล่นตามมาติดๆ กับเรือรบอีกเพียงลำเดียวที่นายพลอังกฤษผู้นี้เหลืออยู่ เขาได้นำเรือไปยังทิศเหนือลม แล่นผ่านกองเรือของฮอลแลนด์ (NORTH HOLLAND) และสามารถนำเรือกลับไปรวมกองกับเรืออีก 15-20 ลำ ที่รบแล่นมารวมกองกับเขาได้ เป็นผลสำเร็จ

และนี่ก็นับเป็นการสิ้นสุดการรบทางเรือที่ยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการรบที่พิเศษกว่าการรบอื่นใดในมหาสมุทรหากพิจารณาในบางแง่มุม ด้วยเหตุที่การรบที่กึ่งเรือราวจากการรบในครั้งนี้มีความขัดแย้งกันอยู่มาก เราจึงไม่อาจทำสิ่งใดได้ดีไปกว่าการคาดการณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เรือแล่นเรือหนึ่งกล่าวเอาไว้ว่า : “ดัตช์สูญเสียพลเรือโทไปสามนาย ไพร์พลกว่า 2,000 นาย และเรือรบ 4 ลำ ส่วนไพร์พลอังกฤษล้มตายไปกว่า 5,000 นาย และถูกจับเป็นเชลยอีกกว่า 3,000 นาย นอกจากนี้จะสูญเสียเรือรบไปถึง 17 ลำแล้ว ดัตช์ยังสามารถยึดเรืออังกฤษไว้ได้อีก 9 ลำ” ไม่ต้องแปลกใจเลยว่าอังกฤษดูเหมือนจะประสบกับความเสียหายอย่างใหญ่หลวง และความพ่ายแพ้ของอังกฤษล้วนแล้วแต่เป็นเหตุมาจากการทำให้กองทัพเรือของตนอ่อนกำลังลง การส่งกองเรือขนาดใหญ่แยกออกไปต่างหากนั้นบางครั้งก็นำมาซึ่งความโชคร้าย แต่ในกรณีเช่นนี้ อังกฤษไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนี้เลย หากอังกฤษคาดการณ์ว่ากองทัพเรือของฝรั่งเศสกำลังจะตามมาถึงในไม่ช้า อังกฤษก็ควรที่จะให้เรือรบทุกลำของตนเข้าปะทะกับฝ่ายดัตช์ก่อนที่พันธมิตรจะเดินทางมาถึง บทเรียนเช่นนี้ยังคงนำมาปรับใช้กับการรบในสมัยปัจจุบันได้ดีเชกเช่นในอดีต บทเรียนประการที่สองก็คือการปลูกฝังความรู้สึกที่ถูกต้องเหมาะสมให้กับบรรดานายทหาร รวมทั้งยังต้องปลูกฝังความภาคภูมิใจและความมีระเบียบวินัยอีกด้วย ความผิดพลาดครั้งแรกที่อังกฤษได้กระทำนั้นใหญ่หลวงนัก หายนะที่ตามมาจึงร้ายแรงตามไปด้วย ไม่ต้องสงสัยเลยว่าผลลัพธ์ที่ปรากฏอาจจะรุนแรงมากกว่านี้ หากฝ่ายอังกฤษไม่ได้มีขวัญและกำลังใจพร้อมกับความเชี่ยวชาญในการรบที่ดีเยี่ยม โดยแผนการที่มั่งคั่งวางเอาไว้และผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาได้นำไปปฏิบัติตามจนสำเร็จ ประกอบกับการที่เดอรูเตอร์ปราศจากความช่วยเหลือจากผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาเอง ในส่วนของอังกฤษแล้ว เราไม่ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับนายทหารสองนายที่หันเรือหนีกลับไปในช่วงเวลาคับขันหรือนายทหารเรืออีกนายหนึ่งที่เกิดความบ่าบั่นขึ้นมาและแล่นเรือไปอยู่ผิวด้านกับเรือรบของฝ่ายศัตรู เดอริกซ์ได้บันทึกเหตุการณ์เอาไว้ภายหลังสิ้นสุดการยุทธ์สี่วันเอาไว้ดังนี้ :

“ไม่มีสิ่งใดเทียบได้กับความเป็นระเบียบของการจัดกระบวนการของเรือของอังกฤษในท้องทะเลที่ตงตามยิ่งนักได้อีกแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีครั้งใดที่แนวเรือจะเรียงกันเป็นเส้นตรงได้เท่ากับแนวเรือของอังกฤษ ทำให้พวกเขาสามารถระดมยิงฝ่ายตรงข้ามที่แล่นเรือเข้ามาประชิดได้อย่างง่ายดาย... พวกเขาต่อสู้ราวกับทหารหาญที่รักษาไว้ซึ่งระเบียบวินัยได้อย่างน่าชมเชย พวกเขาจะสู้กับศัตรูจนกว่าชีวิตจะหาไม่ ในขณะที่ดัทช์บุกไปโจมตีราวกับกองทหารที่ปราศจากระเบียบใด ๆ ทั้งสิ้น โดยกองเรือของดัทช์ต่างเข้าสู่อับปางอย่างปราศจากความพร้อมเพรียงกัน”

รัฐบาลของดัทช์ที่คัดค้านต่อการใช้ง่ายใด ๆ ทางทหาร รวมทั้งไม่ตระหนักถึงความสำคัญของกองทัพเรือและตั้งอยู่บนความประมาทด้วยเหตุที่ดัทช์มักจะมีชัยชนะเหนือกองทัพเรือของสเปนมาอย่างง่ายดาย และเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้กองทัพเรือของดัทช์จมดิ่งไปสู่ความหายนะ และในสมัยคromptwell กองทัพเรือจึงกลายเป็นเพียงแค่การรวมตัวกันของบรรดานักเดินเรือติดอาวุธเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างยิ่งเลวร้ายมากที่สุดยูไนเต็ด โพรวินซ์ซึ่งได้รับบทเรียนราคาแพงจากการทำสงครามในครั้งนั้นมาแล้ว จึงพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไขสถานการณ์อันเลวร้ายเช่นนี้ภายใต้ผู้นำประเทศที่มีความสามารถอย่างไรก็ดี ยูไนเต็ด โพรวินซ์ก็ยังไม่สามารถบรรลุประสิทธิภาพอันสมบูรณ์แบบได้เลย นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งบันทึกไว้ว่า :

“ในปี ค.ศ.1666 เช่นเดียวกับในปี ค.ศ.1653 โชคชะตาจะเข้าข้างอังกฤษอยู่เป็นอันมาก ในบรรดาการรบครั้งสำคัญ ๆ ทั้งสามครั้งนั้น การรบสองครั้งแรกเป็นการรบที่รู้ผลแพ้ชนะเด็ดขาด ส่วนในการรบครั้งที่สาม แม้ว่าอังกฤษจะเป็นฝ่ายปราชัย แต่เกียรติยศทั้งมวลล้วนแล้วแต่ตกอยู่กับนายทหารเรือของอังกฤษ สิ่งนี้เป็นผลมาจากความกล้าหาญและความชาญฉลาดของมังค์และรูเพิร์ต รวมไปถึงความเชี่ยวชาญในการรบของบรรดานายพล เรือเอก ลูกเรือ และไพร่พลทุกคน ความพยายามใด ๆ ของรัฐบาลแห่งยูไนเต็ด โพรวินซ์ ประกอบกับประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของเดอริเยอร์ที่มีเหนือกว่าคู่ต่อสู้อย่างมากมีอาจนำมาทดแทนความอ่อนแอและความไร้ประสิทธิภาพของเหล่าผู้ใต้บังคับบัญชาและนายทหารของพวกเขาได้เลย”

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอังกฤษยังคงได้รับอิทธิพลจากคromptwellในการบริหารจัดการระเบียบภายในกองทัพอยู่ แต่ทว่าอิทธิพลดังกล่าวนั้นค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงทุกที ก่อนที่จะถึงการทำสงครามกับดัทช์ในคราวต่อไป มังค์ได้เสียชีวิตไปแล้ว และรูเพิร์ตเป็น

ผู้สืบทอดภารกิจต่อจากมังค์ เดิมที่รัฐเพิร์ตเคยเป็นทหารม้ามาก่อน เขาจึงไม่มีความเชี่ยวชาญในการรบทางเรือเท่ากับมังค์ การใช้ฉายาที่ฟุ่มเฟือยของราชสำนักทำให้งบประมาณของกองทัพเรือถูกตัดทอนลง รวมทั้งความตระหนี่ถี่เหนียวของหัวหน้าเขตเทศบาลและการคอร์รัปชันภายในในราชสำนักได้เป็นตัวบ่อนทำลายระเบียบวินัยต่าง ๆ ทั้งยังทำให้ผู้คนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการทำการค้า ผลที่ปรากฏนั้นเห็นได้ชัดเจนเมื่อกองทัพเรือของทั้งสองประเทศได้โคจรมาพบกันอีกครั้งในเวลา 6 ปีต่อมา

คุณลักษณะประการหนึ่งซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างดีของนายทหารเรือในการรบวันนั้นสมควรที่จะได้รับการกล่าวถึงบ้างเล็กน้อย เนื่องจากคุณค่าและความสามารถที่ถูกต้องเหมาะสมนั้นไม่ค่อยมีผู้ใดสังเกตเห็นสักเท่าใดนัก การควบคุมบังคับบัญชา กองเรือหรือการสั่งการในเรือรบแต่ละลำนั้นมักจะถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของนายทหารที่ไม่คุ้นเคยกับการเดินเรือในทะเลโดยที่ทหารเหล่านี้ ต่างก็ไม่รู้ว่าจะรับมือกับเรือรบได้เช่นไร หากพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างถ้วนถี่แล้ว เราพบว่ามันมีการแบ่งแยกที่ชัดเจนระหว่างทิศทางในการต่อสู้ของเรือกับอำนาจที่ทำให้เรือเคลื่อนที่ และนี่ก็เป็นปัจจัยสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหลักการจะยังคงเหมือนเดิมไม่ว่าอำนาจที่ทำให้เรือเคลื่อนที่จะเป็นสิ่งที่ใดก็ตาม ความไม่เหมาะสมและความไร้ประสิทธิภาพของระบบดังกล่าวเห็นได้อย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นในอดีตหรือในปัจจุบันก็ตาม และหน้าที่ทั้งสองอย่างนี้ได้ถูกผลักดันให้เป็นภารกิจภายใต้กำมือของนายทหารบางนายเป็นที่น่าเสียดายที่หน้าที่ที่มีความสำคัญน้อยกว่านั้นได้กลายมาเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า นายทหารเรือมักจะรู้สึกภาคภูมิใจในความชำนาญของตนในอันที่จะจัดการให้เรือขับเคลื่อนไปได้มากกว่าที่จะภูมิใจว่าตนสามารถพัฒนาขีดความสามารถของเรือรบให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ผลกระทบในเชิงลบของการขาดความสนใจในศาสตร์แห่งการรบนั้นเห็นได้อย่างเด่นชัดเมื่อถึงจุดที่จะต้องจัดการกับกองทัพเรือเนื่องจากในตอนนั้น ความซ้ำของในการรบจะมีความสำคัญมากที่สุด และการศึกษารบในอดีตที่ผ่านมาก่อนหน้านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง และความรู้สึกเช่นนี้สามารถจะเกิดขึ้นได้กับเรือรบเพียงแต่ลำเดียวด้วยเช่นกัน ฉะนั้น เราอาจกล่าวได้ว่า สำหรับกองทัพเรืออังกฤษแล้ว ความภาคภูมิใจของนักเดินเรือได้เข้ามาแทนที่ความภาคภูมิใจในการเป็นทหารหาญ นายทหารเรืออังกฤษคิดว่าตนเองเป็นเสมือนนักเดินเรือที่กำลังทำการค้าขายมากกว่าที่จะคิดว่าตนเองเป็นทหาร สำหรับกองทัพเรือฝรั่งเศสแล้ว คุณลักษณะเช่นนี้ไม่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดสักเท่าใดนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรัฐบาลฝรั่งเศสมีจิตวิญญาณของความเป็นทหารมากกว่า โดยเฉพาะพวกขุนนางชั้นสูงที่มี

ตำแหน่งทางทหารจะได้รับการกันไว้เป็นพิเศษสำหรับพวกเขาแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่บรรดาชายหนุ่มทั้งหลายที่พวกเขาเกี่ยวข้องกับด้วยเป็นทหารเกือบทั้งหมดรวมไปถึงมีเพื่อนฝูงที่สังเกตเห็นว่า อาวุธทั้งหลายเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขาเป็นสุภาพบุรุษที่แท้จริงนั้นจะคิดถึงแต่เรือใบและเสากระโดงเรือมากไปกว่าปืนใหญ่หรือเรือรบ หากแต่นายทหารของอังกฤษนั้นมีจุดกำเนิด ที่แตกต่างจากนายทหารของฝรั่งเศส มาคอคเลย์ (MACAULAY) ซึ่งเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง ผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า : “ในกองทัพเรือของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 นั้น มีทั้งนักเดินเรือและสุภาพบุรุษ แต่ทว่านักเดินเรือมิใช่สุภาพบุรุษ และสุภาพบุรุษก็มีใช้นักเดินเรือ” ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ว่าการมีหรือไม่มีสุภาพบุรุษเช่นนั้น แต่ความเป็นจริงก็คือ ภายใต้อาณัติการณต่าง ๆ ในยุคสมัยนั้น ความเป็นสุภาพบุรุษเป็นองค์ประกอบทางทหารองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญยิ่งในสังคม และภายหลังการทำสงครามกับดัทช์ นักเดินเรือก็ค่อย ๆ ก้าวขึ้นมามีความสำคัญพอ ๆ กับสุภาพบุรุษ และด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง จิตวิญญาณของความเป็นทหารจึงค่อย ๆ เลือนหายไป ผู้เขียนชีวประวัติของลอร์ด ฮอว์ค (LORD HAWKE) ได้กล่าวเอาไว้ว่าแม้แต่ “ชายหนุ่มที่มาจากตระกูลชั้นสูงอย่างเช่น เฮอร์เบิร์ต (HERBERT) และรัสเซลล์ (RUSSELL) ซึ่งเป็นนายพลในรัชสมัยของพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ที่จริงแล้วเป็นนักเดินเรือ แต่สามารถที่จะทำตัวเข้ากับพวกทหารได้ด้วยการทำตัวเอะอะไว้วางใจและหยาบกระด้าง” อันเป็นคุณลักษณะประจำชาติที่ทำให้ชาวฝรั่งเศสอ่อนด้อยกว่าในฐานะนักเดินเรือ แต่กลับเหนือกว่าในฐานะนายทหาร ซึ่งก็คือไม่ใช่ด้วยความกล้าหาญ หากแต่เป็นความเชี่ยวชาญนั่นเอง จวบจนสมัยปัจจุบันแนวโน้มเช่นนี้ยังคงดำเนินสืบต่อมา ทิศทางของอำนาจในการเคลื่อนที่ไม่ได้ถูกนำมาเป็นปัจจัยที่ควรคำนึงถึงเช่นบทบาททางการทหารของกองทัพเรือในประเทศละตินอเมริกาเลย คุณลักษณะของชาวฝรั่งเศสที่มีความขยันหมั่นเพียรและเป็นระบบระเบียบนั้น ยังมีส่วนเสริมสร้างให้นายทหารฝรั่งเศสรู้จักพิจารณาและคิดค้นยุทธวิธีอย่างเป็นทางการเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติการในเรือรบ ไม่ใช่ในฐานะที่พวกเขาเป็นเพียงนักเดินเรือ แต่ยังหมายรวมถึงในฐานะที่พวกเขาเป็นชายชาติทหารอีกด้วย ผลจากการทำสงครามประกาศอิสรภาพในสหรัฐอเมริกาได้ชี้ให้เห็นถึงประวัติศาสตร์อันแสนเศร้าที่เป็นผลมาจากความเพิกเฉยของรัฐบาลว่า ชายเหล่านี้ที่ในตอนแรกเป็นทหาร และมีความเป็นนักเดินเรือน้อยกว่าฝ่ายศัตรู ก็ยังสามารถที่จะมีความเหนือชั้นกว่าพวกเขาได้โดยอาศัยความชำนาญในยุทธวิธี อีกทั้งในทางปฏิบัติก็ยิ่งน่าจะมีเหนือกว่าในการบริหารจัดการกองทัพเรือ ได้มีการชี้ให้เห็นถึงการนำทฤษฎีผิด ๆ มาใช้ให้เห็นเป็นตัวอย่าง

ซึ่งก็คือการสั่งการให้เรือรบฝรั่งเศสไม่ตามไปบดขยี้ฝ่ายตรงข้ามให้แก่ราบคาบลงไป ยกเว้นเสียแต่พวกเขาจะมีจุดประสงค์อื่นที่เกินกว่าเราจะหยั่งถึง อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้ก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อข้อเท็จจริงที่ว่าในด้านความเชี่ยวชาญทางยุทธวิธีแล้ว ชายผู้มีความเป็นทหารหาญย่อมมีความสามารถเหนือกว่าชายที่เป็นเพียงแค่นักเดินเรือธรรมดา ๆ คนหนึ่ง แม้ว่าในบางคราวความเชี่ยวชาญทางยุทธวิธีที่พวกเขามีอยู่นั้นจะถูกนำมาใช้ในทางที่ผิดไปบ้างก็ตาม นายทหารของดัทช์มีที่มาเช่นใดนั้นไม่ปรากฏแน่ชัด เนื่องจากนักประวัติศาสตร์ทางเรือชาวอังกฤษผู้หนึ่งได้กล่าวเอาไว้ในปี ค.ศ.1666 ว่าบรรดากัปตันเรือส่วนใหญ่ของดัทช์ล้วนแล้วแต่เป็นลูกชายของหัวหน้าเทศบาลเมืองในเนเธอร์แลนด์ที่ร่ำรวย และพวกเขาเหล่านี้ได้รับตำแหน่งหน้าที่ทางทหารเพียงเพราะเหตุผลทางการเมืองด้วยความเห็นชอบจากขุนนางชั้นสูง โดยที่นายทหารพวกนี้มักจะขาดประสบการณ์ในการรบ ในปี ค.ศ.1676 ดูเกสเนซึ่งเป็นนายพลผู้มีความสามารถมากที่สุดผู้หนึ่งของฝรั่งเศสในยุคสมัยนั้นได้วิพากษ์วิจารณ์ความเชี่ยวชาญและความสามารถในการรบของบรรดากัปตันเรือของดัทช์เอาไว้ในทางที่เป็นการดูหมิ่นพวกเดียวกัน จากข้อบ่งชี้หลาย ๆ ประการดูเหมือนว่ากัปตันเรือของดัทช์จะเป็นนักเดินเรือที่เดินทางค้าขายในทะเล และแต่ไหนแต่ไรมาคนพวกนี้ก็ปราศจากจิตสำนึกในความเป็นทหารที่แท้จริง หากแต่ความเด็ดขาดและรุนแรงที่ผู้กระทำผิดกฎหมายถูกลงโทษจากทั้งทางภาครัฐและทางความรู้สึกของประชาชนส่วนใหญ่ดูเหมือนว่าจะเป็นแรงผลักดันให้นายทหารเหล่านี้มีความกล้าหาญสูงมากขึ้น อีกทั้งยังมีความจงรักภักดีต่อกองทัพและปฏิบัติตนอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา ในปี ค.ศ.1672 นายทหารของดัทช์มีผลงานที่ดีแตกต่างไปจากในปี ค.ศ.1666 อย่างเห็นได้ชัด

ก่อนที่เราจะสิ้นสุดการบรรยายถึงการยุทธ์ทั้งสี่วันนั้น ข้าพเจ้าอยากจะหยิบยืมข้อสรุปของนักเขียนอีกผู้หนึ่งมาอธิบายเสริมไว้ ณ ที่นี้ด้วย ซึ่งนักเขียนผู้นี้ได้กล่าวไว้ว่า :

“และนั่นก็คือการยุทธ์สี่วันที่เต็มไปด้วยการนองเลือด หรือที่เราเรียกกันว่าการยุทธ์ที่ช่องแคบคาลีส (STRAITS OF CALAIS) ซึ่งนับเป็นการสู้รบทางเรือที่น่าจดจำมากที่สุดในยุคสมัยใหม่ ไม่ใช่เพียงเพราะผลลัพธ์จากสงครามในครั้งนี้ หากแต่เป็นเพราะแง่มุมของการรบในขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งนำเสนอให้เห็นถึงความเกี้ยวกราดของเหล่าทหารที่ต่อสู้กัน ความเด็ดขาดและความซำ่ของการทำศึกของบรรดาแม่ทัพ และคุณลักษณะใหม่ ๆ ในการรบทางเรือ และเหนือสิ่งอื่นใดการรบในครั้งนี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการก้าวผ่านจากวิธีปฏิบัติแบบเดิม ๆ มาสู่ยุทธวิธีแบบใหม่ ๆ ในตอนปลายศตวรรษที่ 17 นับว่าเป็นครั้งแรกที่เราสามารถติดตามความเคลื่อนไหวของเรือรบที่กำลังต่อสู้กันอยู่ ค่อนข้างชัดเจน

ว่าสำหรับนายทหารดัทซ์และนายทหารอังกฤษ พวกเขาได้รับตำราว่าด้วยยุทธวิธีและหลักปฏิบัติในการใช้สัญญาณในการรบหรืออย่างน้อยพวกเขาก็ได้รับคำสั่งที่เขียนมาเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมและแม่นยำ เราารู้สึกว่านายพลแต่ละนายต่างก็มีกองเรือเป็นของตนเองอยู่ในกำมือ และแม้แต่ผู้บัญชาการรบก็ยังสามารถส่งกองเรือย่อย ๆ ออกไปรบได้ตามแต่เขาจะเห็นสมควรในระหว่างที่มีการสู้รบ ลองเปรียบเทียบการกระทำเช่นนี้กับการกระทำในปี ค.ศ.1652 และข้อเท็จจริงบางประการอาจจะทำให้ท่านแปลกประหลาดใจเป็นอย่างมากที่ได้เห็นว่ายุทธวิธีในการรบทางเรือของยุคสมัยที่แตกต่างกันทั้งสองยุคนี้ได้ผ่านการปฏิรูปครั้งสำคัญมาแล้ว

เหล่านี้คือความเปลี่ยนแปลงที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างสงครามในปี ค.ศ.1665 กับปี ค.ศ.1652 ซึ่งในยุคหลังนั้น นายพลยังคงคิดว่าทิศทางลมเป็นความได้เปรียบอย่างหนึ่งสำหรับกองทัพเรือของพวกเขา แต่หากพิจารณาในมุมมองทางยุทธวิธีแล้ว ความได้เปรียบในทิศทางลมไม่ได้เป็นเพียงสิ่งสำคัญประการเดียวอีกต่อไป ในขณะนี้ เขาปรารถนาเห็นสิ่งอื่นใดที่จะรักษาระเบียบที่ดีให้กับกองเรือและพยายามให้กองเรืออยู่รวมกันให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะคงไว้ซึ่งอำนาจแห่งการ “ผสมผสานการเคลื่อนไหวของกองเรือต่าง ๆ” ในระหว่างการเข้าปฏิบัติการ ลองพิจารณาเดอริเตอร์เป็นตัวอย่าง ในตอนสิ้นสุดการยุทธ์ทั้งสี่วันนั้น เดอริเตอร์พยายามรักษากองเรือของตนให้อยู่ทางด้านเหนือลมของฝ่ายอังกฤษด้วยความยากลำบากยิ่ง แม้กระนั้นก็ตาม เขาก็ไม่ได้ลังเลใจแม้แต่น้อยที่จะเสียสละความได้เปรียบดังกล่าวนี้ในอันที่จะผนวกกองเรือทั้งสองส่วนของเขาซึ่งกำลังถูกฝ่ายศัตรูพยายามแยกให้ออกจากกันนั้นให้มาอยู่รวมกัน หากในการต่อสู้ในคราวต่อมาที่นอร์ธ ฟอว์แลนด์ (NORTH FORELAND) กองเรือของดัทซ์เว้นระยะห่างกันมาก ซึ่งในเวลาต่อมากองหลังยังคงถอยห่างออกไปจากกองกลาง เดอริเตอร์ ประนามความผิดพลาดดังกล่าวว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เขาพ่ายแพ้ในการรบ เดอริเตอร์ยังประณามการกระทำเช่นนี้ไว้ในรายงานของเขาอีกด้วย เขายังได้กล่าวหาทอมป์ (ซึ่งเป็นคู่อริของเขา) ว่าเป็นคนทรยศและชั่วช้าดุดาขาว นับว่าเป็นการกล่าวหาที่ไม่ยุติธรรมเท่าไรนัก แต่อย่างไรก็ตามได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญอย่างใหญ่หลวงในอันที่จะทำให้ออกเรือทั้งหมดได้มาอยู่รวมกันในช่วงปฏิบัติการรบ เพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งความเป็นระเบียบภายในกองทัพนั่นเอง”

บทวิจารณ์บทนี้ฟังดูสมเหตุสมผลในแง่ที่ว่ามันได้ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายและแนวโน้มโดยทั่ว ๆ ไป หากแต่เรามีอาจสรุปผลลัพธ์จากการรบในคราวนี้ได้อย่างสมบูรณ์แบบสักเท่าใดนัก

แม้ว่าอังกฤษจะประสบกับความสูญเสียอย่างมากในการยุทธสีวัน แต่พวกเขาก็กลับออกสู่ทะเลอีกครั้งหนึ่งในเวลาสองเดือนต่อมา ยังความประหลาดใจให้แก่พวกดัทช์เป็นอันมาก และในวันที่ 4 สิงหาคม ได้มีการสู้รบอย่างรุนแรงเกิดขึ้นอีกครั้งที่นอร์ฟอล์กแลนด์ ซึ่งเมื่อการรบสิ้นสุดลง ดัทช์เป็นฝ่ายปราชัยอย่างยับเยิน อีกทั้งยังต้องล่าถอยกลับไปตั้งหลักยังชายฝั่งของตนเองอีกด้วย อังกฤษได้รุกตามมาจนถึงท่าเรือของดัทช์ ทั้งยังได้ทำลายเรือสินค้าไปหลายลำ รวมไปถึงเมืองสำคัญ ๆ อีกเมืองหนึ่งด้วย เมื่อเข้าสู่ตอนปลายของปี ค.ศ.1666 ทั้งสองฝ่ายต่างก็รู้สึกเหนื่อยหน่ายต่อการสู้รบ เพราะเป็นเหตุให้การค้าได้รับความเสียหาย อีกทั้งยังทำให้กองทัพเรือของประเทศทั้งสองอ่อนแอลง อันเป็นการสร้างความได้เปรียบสมทาทานภาพให้กับฝรั่งเศสมากยิ่งขึ้น การเจรจาเพื่อนำไปสู่สันติภาพจึงได้เริ่มต้นขึ้น แต่ทว่าพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 รู้สึกไม่เป็นมิตรกับยูไนเต็ด โปรวินซ์ ยังคงมั่นใจเต็มเปี่ยมว่าการเรียกร้องสิทธิของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ต่อสเปนิช เนเธอร์แลนด์ที่นับวันจะมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น จะทำให้ความเป็นพันธมิตรระหว่างฮอลแลนด์กับฝรั่งเศสสิ้นสุดลง อีกทั้งพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 ยังคงเชื่อมั่นว่าความเสียหายทางทะเลที่ดัทช์ได้ประสบมาจะทำให้ดัทช์ยินยอมปฏิบัติตามคำเรียกร้องของพระองค์โดยมิต้องสงสัยในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเช่นนี้ พระองค์ควรที่จะทำนุบำรุงกองทัพเรือและรักษาเรือรบให้อยู่ในสภาพที่ดี ซึ่งกองทัพเรือนั่นถือว่ามีเกียรติและศักดิ์ศรีอันยิ่งใหญ่ที่นำมาซึ่งชัยชนะแทนที่พระองค์จะทรงทำเช่นนั้น ความยากจนอันเป็นผลมาจากนโยบายที่สนับสนุนการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยทำให้พระองค์ปล่อยให้กองทัพเรือตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ เรือรบจำนวนมากถูกเก็บกักเอาไว้เฉยๆ และพระองค์ก็ยังทรงรับฟังความคิดเห็นที่ทำให้พระองค์ทรงยากจนข้นแค้นเช่นนั้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ทางเรือในยุคสมัยใด การกระทำเช่นนี้สมควรที่จะได้รับการตำหนิไว้ ณ ที่นี้ ความคิดเห็นเช่นนี้ได้รับการคัดค้านอย่างรุนแรงจากมังค์ ดังที่เขาได้กล่าวไว้ว่า :

“ด้วยเหตุที่การค้าเป็นส่วนเกื้อหนุนที่สำคัญของดัทช์ เพราะเสียดายและอาวุช ยุทธโยปกรณ์ของกองทัพเรือของดัทช์ นั้นล้วนได้มาจากกรทำการค้าทั้งสิ้น จากประสบการณ์ที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าไม่มีสิ่งใดที่จะปลุกปั่นให้ผู้คนเกิดความวุ่นวายได้ดีเท่ากับการสร้างความเสียหายให้แก่การค้าของพวกเขา พระองค์ควรที่จะนำแนวคิดเช่นนี้มาปรับใช้ ซึ่งในที่สุดแล้วย่อมจะทำให้ดัทช์อ่อนแอลง และในขณะที่เดียวกันก็จะช่วยให้อังกฤษอ่อนกำลังน้อยกว่าที่จะต้องคอยส่งเรือรบจำนวนมากออกไปสู่ทะเลในทุกฤดูร้อน... แทนที่จะทำเช่นนั้น พระองค์ทรงเล็งอวิชแก้ไขปัญหาที่อันตรายยิ่งนักด้วยการเก็บเรือรบ

ขนาดใหญ่ของพระองค์เอาไว้เฉย ๆ และปล่อยให้เรือขนาดเล็กเพียงไม่กี่ลำคอยลาดตระเวนในทะเลแทน

ในขั้นที่จะดำเนินการตามทฤษฎีแห่งความมัธยัสถ์ในการทำสงคราม เดอวิตต์ ซึ่งเป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่คนหนึ่งของฮอลแลนด์ ได้มอบหมายให้เดอรูยเตอร์นำเรือรบ 60 หรือ 70 ลำ ออกสู่ทะเลในวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ.1667 ซึ่งเขาได้นำเรือแล่นไปจนถึงเกรฟเซนด์ (GRAVESEND) และทำลายเรือที่อยู่บริเวณชัททัม (CHATHAM) และเม็ดเวย์ (MEDWAY) ทั้งยังสามารถเข้าครอบครองพื้นที่บริเวณเชียร์เนส (SHEERNESS) ได้อีกด้วย หากมองมาจากกรุงลอนดอนจะสามารถเห็นเปลวเพลิงที่ลุกไหม้อยู่ได้ กองทัพเรือของดัตช์สามารถรักษาที่มั่นบริเวณปากทางเข้าออกแม่น้ำไวจนกระทั่งสิ้นเดือน ในการโจมตีของดัตช์ในครั้งนี้ตามมาด้วยโรคระบาดและอัคคีภัยครั้งรุนแรงในกรุงลอนดอน ทำให้พระเจ้าชาร์ลส์ยินยอมลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ โดยมีการลงนามในวันที่ 31 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1667 ซึ่งเราเรียกกันว่า “สนธิสัญญาสันติภาพแห่งเบรดา” (PEACE OF BREDA) ผลที่สำคัญที่สุดจากการทำสงครามในครั้งนี้ก็คือการถ่ายโอนนิวยอร์กและนิวเจอร์ซีย์ให้มาอยู่ภายใต้การครอบครองของอังกฤษ อันเป็นการผนวกอาณานิคมทางตอนเหนือและตอนใต้ในทวีปอเมริกาเหนือเข้าด้วยกัน

ก่อนที่จะบรรยายต่อไปถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในยุคสมัยนั้น เราควรที่จะได้พิจารณาถึงทฤษฎีที่นำมาซึ่งหายนะครั้งใหญ่หลวงให้แก่อังกฤษในปี ค.ศ.1667 นั่นก็คือ การดำรงไว้ซึ่งสงครามทางเรือด้วยการปล้นสะดมการค้าของฝ่ายตรงข้ามเป็นหลัก แผนการเช่นนี้เกี่ยวข้องกับการใช้เรือรบที่มีความเร็วเพียงไม่กี่ลำ และได้รับการหนุนหลังจากจิตวิญญาณแห่งความโลภของคนในชาติ ทำให้เรือรบเอกชนสามารถเตรียมพร้อมสำหรับการออกเดินทางในทะเลได้โดยไม่ต้องพึ่งพาค่าใช้จ่ายจากภาครัฐ ความเสียหายอันยิ่งใหญ่ที่มีต่อความมั่งคั่งและความอุดมสมบูรณ์ของฝ่ายตรงข้ามนั้นมีอาจปฏิเสธได้เลย และแม้ว่าเรือที่ทำการค้าของศัตรูจะสามารถหนีไปลี้ภัยยังท่าเรือของประเทศอื่นได้ในขณะที่สงครามยังคงดำเนินต่อไปนั้น หากแต่ “GUERRE DE COURSE” อย่างที่ชาวฝรั่งเศสเรียกกัน หรือที่เราเรียกว่า “การทำลายการค้า” (COMMERCE DESTROYING) นั้น แม้ว่าจะจะเป็นวิธีที่ใช้ได้เป็นผลสำเร็จ หากแต่นำมาซึ่งความอับอายขายหน้าให้แก่รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ อีกทั้งยังทำให้พลเมืองรู้สึกถูกกดขี่ข่มเหงเป็นอันมากอีกด้วย แม้กระนั้นก็ตาม สงครามเช่นนี้มีอาจยืนหยัดอยู่ตามลำพังได้ แต่จะต้องได้รับการเกื้อหนุน เนื่องจากการทำสงครามด้วยวิธีการนี้ไม่มีความคงทนถาวร

และปราศจากความแข็งแกร่งที่แท้จริง มันจึงจำเป็นจะต้องมีรากฐานที่มั่นคงคอยส่งเสริมซึ่งรากฐานดังกล่าวนั้นอาจจะเป็นท่าเรือของประเทศตนเอง หรือไม่ก็ต้องอาศัยด้านหน้าที่แข็งแกร่งของประเทศมหาอำนาจประเทศอื่น อาจจะเป็นชายฝั่งทะเลหรือทะเลหรืออาจจะเป็นที่ตั้งมั่นที่อยู่ห่างไกลออกไปหรือกองทัพเรือที่มีอำนาจยิ่งใหญ่ หากปราศจากการเกื้อหนุนเหล่านี้แล้ว เรือขนาดใหญ่ก็มิอาจแล่นไปได้ไกลจากประเทศของตนสักเท่าใดนัก และแม้ว่าการโจมตีของเรือเหล่านี้จะสร้างความเสียหายบ้าง แต่ก็ไม่ร้ายแรงมาก มันไม่ใช่ในนโยบายของปี ค.ศ.1667 หากแต่เป็นกองทัพเรือขนาดใหญ่ของครอมเวลล์ในปี ค.ศ.1652 ที่ปิดกั้นให้พ่อค้าชาวดัตช์อยู่แต่ภายในท่าเรือของตนเอง จนกระทั่งทำให้อัมสเตอร์ดัมเต็มไปด้วยพวงหรีด และถนนทุกหนแห่งต่างรกร้าง กองทัพเรือของดัตช์ต้องลอยลำอยู่กลางทะเล ผ่านการทำสงครามถึงสองครั้งสงครามเป็นผลให้การค้าเสียหายอย่างหนัก ดัตช์ยังต้องแบกรับภาระอันหนักหน่วงอันเป็นผลมาจากการร่วมมือเป็นพันธมิตรระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส ในเวลา 40 ปีต่อมาพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ต้องยินยอมปฏิบัติตามนโยบายของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 เนื่องจากฝรั่งเศสเริ่มอ่อนกำลังลงไปทุกขณะ ด้วยการดำเนินการตามนโยบายที่ประหัตมากจนเกินไป ต่อมาถึงยุคของนักเดินเรือเอกชนที่สำคัญ ๆ ของฝรั่งเศส อย่างเช่น จีน บาร์ต ฟอร์แบง (FORBIN) ดูเกย์ ทูวอง (DUGUAY – TROUIN) ดูกาส (DU CASSES) และคนอื่น ๆ อีกมากมาย เรือรบทั่ว ๆ ไปของกองทัพเรือฝรั่งเศสถูกถอดถอนออกจากท้องทะเล ในช่วงที่มีการทำสงครามแห่งการสืบราชสมบัติของสเปน (ค.ศ.1702-1712) นักประวัติศาสตร์ทางเรือชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า :

“ด้วยความที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ไม่สามารถสร้างอาวุธยุทธโปกรณ์ทางเรือขึ้นมาใหม่ได้ พระองค์จึงทรงเพิ่มจำนวนเรือรบให้มากขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณน่านน้ำที่เรือรบฝรั่งเศสแล่นผ่านอยู่บ่อยครั้ง เช่น ในช่องแคบอังกฤษและมหาสมุทรเยอรมัน (GERMAN OCEAN) (ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากฝรั่งเศสมากนัก) ในบริเวณจุดต่าง ๆ เหล่านี้ เรือรบขนาดใหญ่จะอยู่ในตำแหน่งที่คอยขัดขวางหรือสกัดกั้นการเคลื่อนไหวของกองกำลังทหารและการเดินทางของคณะทูตที่นำสินค้านานาประเภทติดตัวไปด้วย ในน่านน้ำเหล่านี้อันเป็นศูนย์กลางของการค้าและการเมืองของโลกนั้น เราจะพบอยู่เสมอว่าเรือรบมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติให้แล้วเสร็จ ไม่ว่าเรือรบเหล่านี้จะต้องเผชิญกับความยากลำบากสักเพียงใด ก็ต้องพยายามอย่างยิ่งยวดในอันที่จะดูแลผลประโยชน์และความได้เปรียบนานับประการของชาติทั้งสอง (ฝรั่งเศสและสเปน) เรือรบเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องอาศัยโชคช่วยมีความ

แข็งแรงแและชำนาญการศึกในยามที่ต้องเผชิญหน้ากับอำนาจของพวกเขาเองไกล – ดัทช์ นักเดินเรือของเรามีคุณสมบัติทั้งสามประการนี้อยู่ครบถ้วน แต่น่าเสียดายที่นักเดินเรือเหล่านี้มีผู้บังคับบัญชาและกัปตันเรือเช่นใดกันเล่า”

ในทางตรงกันข้าม แม้ว่านักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษจะยอมรับว่าประชาชนและการค้าของประเทศตนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากบรรดาเรือรบเหล่านี้ ในบางเวลาก็ยังครุ่นคิดด้วยความชื่นชมถึงการบริหารงานที่ยึดมั่นอยู่กับความมั่งคั่งของประเทศโดยรวมเป็นหลัก โดยเฉพาะในทางการค้า หากจะพิจารณาในทางกลับกันถึงการสงครามก่อนหน้านี้นับจากปี ค.ศ.1689 ถึง 1697 เมื่อฝรั่งเศสได้ส่งกองทัพเรือขนาดใหญ่ออกสู่ทะเลเพื่อช่วงชิงความเป็นใหญ่ในทะเลกลับมานั้น ผลลัพธ์แตกต่างกันเช่นไรบ้าง นักเขียนชาวอังกฤษคนเดียวที่ได้ออกกล่าวไว้ว่า :

“หากพิจารณาในด้านการค้าของอังกฤษแล้ว แน่แน่นอนว่าเราได้รับความกระทบกระเทือนเป็นอันมากยิ่งกว่าที่ฝรั่งเศสได้รับเสียอีก เพราะนั่นคือสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการที่เรามีเรือสินค้าจำนวนมาก และเรายังได้รับความเสียหายมากกว่าเมื่อเทียบกับสงครามครั้งก่อนอีกด้วย... ส่วนฝรั่งเศสนั้นดำเนินการด้วยความระมัดระวังและทำสงครามเยี่ยงโจรสลัด จึงมีต้องสงสัยเลยว่า เหตุใดการค้าของเราจึงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง กิจกรรมต่าง ๆ ของเหล่าพ่อค้าได้รับความเสียหายอย่างย่อยยับ”

มาคอาเลย์ (MACAULAY) กล่าวถึงยุคสมัยนี้ไว้ดังนี้ : “ในช่วงเวลาหลายต่อหลายเดือนในปี ค.ศ.1693 การค้าของอังกฤษในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนต้องหยุดชะงักลงไปเกือบจะทั้งหมด เป็นไปไม่ได้เลยที่พ่อค้าจากลอนดอนหรืออัมสเตอร์ดัมจะเดินทางไปถึงพิลลาร์ส ออฟ เฮอร์คิวลิส (PILLARS OF HERCULES) ได้โดยปลอดภัย ปราศจากการถูกโจมตีจากเรือรบเอกชนของฝรั่งเศส นอกจากนี้ พวกพ่อค้ายังไม่ได้รับความคุ้มครองจากเรือรบอีกด้วย” ทำให้ไม่ถึงเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้ก็เพราะเรือของกองทัพเรืออังกฤษได้รับมอบหมายให้คอยสอดส่องเรือรบของฝรั่งเศส และการเบี่ยงเบนความสนใจของเรือพวกนี้ ออกจากเรือรบเอกชนและเรือขนาดใหญ่ของฝรั่งเศสเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การส่งครามเพื่อทำลายการค้าจำเป็นจะต้องมีนักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสในยุคสมัยเดียวกัน (ปี ค.ศ.1696) ได้ออกกล่าวว่า : “ฐานะทางการเงินของอังกฤษตกต่ำเป็นอย่างมาก เงินทองกลายเป็นของหายากมากขึ้นทุกที ๆ ค่าประกันในการเดินเรือลดลงเหลือเพียงร้อยละ 30 กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในทะเลถูกเพิกถอน และการขนส่งทางทะเลของอังกฤษ

จำเป็นต้องอาศัยเรือของสวีเดนและเดนมาร์ค” เป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษต่อมาที่รัฐบาลฝรั่งเศสได้ลดบทบาทและความสำคัญในการทำสงครามลงจนเหลือเพียงการคอยให้เรือรบแล่นลาดตระเวนไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะรัฐบาลในยุคนั้นไม่ใส่ใจที่จะพัฒนากองทัพเรือของตนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า ผลลัพธ์ประการแรกก็คือ : “นับตั้งแต่เดือนมิถุนายนปี ค.ศ.1756 เดือนเดียวกันในปี ค.ศ.1760 เรือรบเอกชนของฝรั่งเศสสามารถจับกุมพ่อค้าชาวอังกฤษได้มากกว่า 2,500 คน ในปี ค.ศ.1761 แม้ว่าฝรั่งเศสจะไม่ได้มีเรือรบขนาดใหญ่ออกสู่ทะเลแม้แต่ลำเดียว และอังกฤษจะสามารถจับกุมเรือรบเอกชนของเราไปได้กว่า 240 ลำ แต่เพื่อนร่วมชาติคนอื่น ๆ ยังสามารถยึดครองเรือขนาดใหญ่ของอังกฤษได้กว่า 812 ลำ ความเจริญรุ่งเรืองของการเดินเรือในทะเลของอังกฤษอธิบายได้ว่าด้วยเหตุใดพวกเขาจึงยึดเรือมาได้มากเช่นนี้” หากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความทุกข์ทรมานต่าง ๆ ที่อังกฤษต้องประสบจากการถูกจับกุมเรือของพวกเขามากมายเช่นนี้ ได้สร้างความเสียหายและความโกรธแค้นให้แก่ชาวอังกฤษเป็นอันมาก แต่อย่างไรก็ดี ความทุกข์ยากที่อังกฤษได้รับก็ไม่อาจขวางกั้นพวกเขาจากความมั่งคั่งไปได้ไม่ว่าจะเป็นในระดับชุมชนหรือในระดับประเทศก็ตาม นักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษกล่าวว่า “ในขณะที่การค้าของฝรั่งเศสเกือบจะถูกทำลายจนหมดสิ้นไปนั้น เรือสินค้าของอังกฤษกลับมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในท้องทะเล การค้าขายของอังกฤษเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี เงินทองที่สูญเสียไปจากการทำสงครามได้ไหลกลับเข้ามาในประเทศอีกครั้งหนึ่ง อันเป็นผลพวงมาจากความมานะอุตสาหะของคนในชาติ อังกฤษมีเรือที่ใช้ในการทำการค้าอยู่มากกว่า 8,000 ลำ” นักเขียนคนเดียวกันยังได้กล่าวสรุปอีกครั้งหนึ่งถึงผลแห่งการทำสงครามเอาไว้ว่า : ในแต่ละปีการค้าของอังกฤษเติบโตมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อพิจารณาว่าอังกฤษต้องประสบกับการทำสงครามนองเลือดที่กินระยะเวลายาวนานและทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียมากมายนั้น อังกฤษก็ยังคงรักษาความมั่งคั่งและความเป็นปึกแผ่นของประเทศเอาไว้ได้ ซึ่งเรามิอาจพบได้จากประเทศอื่นใดในโลกนี้” ในทางกลับกันนักประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศสกล่าวถึงยุคต้น ๆ ของการทำสงครามในคราวเดียวกันนี้เอาไว้ว่า : ความยิ่งใหญ่ของกองทัพเรืออังกฤษได้แผ่ขยายไปทั่วท้องทะเล โดยมีอาจมีผู้ใดมาต้านทานได้ เรือรบเอกชนและเรือรบขนาดใหญ่ของเรามีอาจที่จะบีบบังคับให้ศัตรูยอมตกอยู่ภายใต้อำนาจได้ ทำยที่สุดแล้ว นักเดินเรือชาวฝรั่งเศสกว่า 20,000 นายต้องถูกจองจำอยู่ในคุกที่อังกฤษ” ในการณ์ตรงกันข้าม ในสมัยสงครามอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา นั้น ฝรั่งเศสได้นำนโยบายของโคลแบร์ตและในตอนต้นรัชสมัยของ

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 กลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ฝรั่งเศสให้กองเรือขนาดใหญ่ลอยลำอยู่ในทะเล ผลที่ปรากฏออกมาเป็นเช่นเดียวกับในสมัยของศูร์วิลล์ “เป็นครั้งแรกที่เราพบว่าเรือสินค้าของอังกฤษถูกขังไว้ให้เปลี่ยวอยู่ ณ ท่าเรือของประเทศอื่น” ก่อนที่จะสิ้นสุดการบรรยายในประเด็นดังกล่าวนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าที่บริเวณเกาะมาร์ตินิคันั้น ฝรั่งเศสสามารถมีฐานตั้งมั่นที่อยู่ห่างไกลและมีอำนาจมากพอที่จะทำสงครามแบบให้เรือแล่นลาดตระเวนไปเรื่อย ๆ และในระหว่างการทำสงครามเจ็ดปี ภายหลังจากการก่อตั้งอาณาจักรแรก (FIRST EMPIRE) นั้น กัวเดอลูปได้กลายเป็นที่ลี้ภัยสำหรับบรรดาเรือรบเอกชนหลายต่อหลายลำ “บันทึกของกองทัพเรืออังกฤษระบุว่าความเสียหายของอังกฤษในหมู่เกาะเวสต์ อินดีส์ ในช่วงปีแรก ๆ ของการทำสงครามเจ็ดปีนั้นก็คือการที่พ่อค้ากว่า 1,400 คน ถูกจับกุมหรือถูกฆ่าตาย” เรือรบของอังกฤษจึงถูกส่งให้ไปรบกับเรือของฝรั่งเศสที่เกาะทั้งสองนั้น ซึ่งได้สร้างความสูญเสียให้กับการค้าของฝรั่งเศสมากกว่าที่เรือรบของฝรั่งเศสได้สร้างความเสียหายให้กับการค้าของอังกฤษเสียอีก หากแต่ในสมัยสงครามในปี ค.ศ.1778 เรือรบจำนวนมากได้คอยคุ้มกันเกาะทั้งสองนี้เอาไว้อย่างแน่นหนา ทำให้ไม่ปรากฏว่าเกาะดังกล่าวถูกคุกคามแต่อย่างใด

โดยรวมแล้ว เราได้ศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการทำสงครามแบบใช้เรือรบแล่นลาดตระเวน โดยไม่ได้พึ่งพิงอยู่กับกองเรือรบที่มีอำนาจ แต่ทว่ากลับเป็นการรบที่พุ่งเป้าหมายไปยังความแข็งแกร่งของศัตรู นั่นก็คือการค้าและความมั่งคั่งโดยทั่วไปภายในประเทศ อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับแหล่งกำลังในการทำสงครามอีกด้วย จากหลักฐานได้ชี้ให้เห็นว่าการทำสงครามด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ไม่มีผลสรุปที่แน่ชัด การทำสงครามเช่นนี้ได้เพียงสร้างความวิตกกังวลให้กับฝ่ายตรงข้าม แต่ไม่สร้างความเสียหายที่รุนแรง เราจึงอาจกล่าวได้ว่าการทำสงครามเช่นนี้สร้างความทุกข์ยากโดยไม่จำเป็นให้กับศัตรู แม้กระนั้นก็ตาม สิ่งใดกันเล่าคือผลกระทบของนโยบายดังกล่าวที่มีต่อการสู้รบ ในท้ายที่สุด การทำสงครามด้วยวิธีนี้อาจจะเป็นเพียงวิธีการในการรบวิธีหนึ่ง หรือเป็นเพียงวิธีที่ มาช่วยเสริมกับวิธีการแบบอื่นเช่นนั้นหรือ และวิธีการแบบนี้จะมีผลเช่นใดต่อผู้ที่นำมันมาปฏิบัติ เราอาจสรุปผลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ดังนี้ ผลลัพธ์ที่อังกฤษต้องประสบในยุคสมัยของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 ก็คือ ชายฝั่งทะเลของอังกฤษถูกล้ำเรือมากมายถูกเผาจนไหม้เป็นจุลโดยที่เราสามารถมองเห็นเปลวไฟลุกโชนมาจากเมืองหลวงเลยทีเดียว ในสมัยสงครามแห่งการสืบราชสมบัติของสเปน เมื่อการเข้าควบคุมสเปนได้กลายเป็นเป้าหมายทางการทหาร ในขณะที่ฝรั่งเศสใช้ยุทธวิธีแบบแล่นเรือลาดตระเวน

ไปเรื่อย ๆ เพื่อคอยต่อต้านการทำการค้าของฝ่ายตรงข้าม กองทัพเรือของอังกฤษและฮอลแลนด์ที่ไม่ถูกผู้ใดขัดขวางอยู่ในขณะนั้นได้คอยคุ้มกันชายฝั่งทะเลบริเวณคาบสมุทรปีดกันท่าเรือของเมืองตุลองและบีบบังคับให้ฝรั่งเศสต้องเดินทางข้ามเทือกเขาพีเรนีสและพยายามรักษาเส้นทางขนส่งทางทะเลให้เปิดโล่งไว้ อันช่วยให้ตำแหน่งที่ตั้งของฝรั่งเศสที่อยู่ใกล้กับการทำสงครามนั้นไม่เป็นข้อได้เปรียบอีกต่อไป เรือรบของอังกฤษและฮอลแลนด์สามารถยึดครองยิบรอลต์่า บาร์เซโลนา และมินอร์กา (MINORCA) อีกทั้งยังร่วมมือกับกองทัพออสเตรียลดทอนอำนาจของเมืองตุลอง ในการทำสงครามเจ็ดปี อังกฤษสามารถแย่งชิงหรือช่วยแย่งชิงประเทศอาณานิคมสำคัญ ๆ ของฝรั่งเศสกับสเปน และยังแล่นเรือเลียบไปตามชายฝั่งของฝรั่งเศสอยู่บ่อยครั้ง สงครามอิสรภาพของสหรัฐอเมริกาไม่ได้ให้บทเรียนที่สำคัญแต่ประการใด ด้วยเหตุที่เรือรบของฝ่ายที่ต่อสู้อันนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน เหตุการณ์ที่น่าจดจำที่สุดอีกเหตุการณ์หนึ่งสำหรับชาวอเมริกันก็คือสงครามในปี ค.ศ.1812 ทุกคนต่างจดจำได้ว่าเรือรบเอกชนของเราอยู่เต็มไปหมดในทะเล และด้วยเหตุที่กองทัพเรือของเรามีขนาดเล็ก สงครามในครั้งนั้นจึงเป็นเพียงแค่การส่งเรือรบไปแล่นลาดตระเวน หากไม่นับรวมแถบทะเลสาบแล้วเป็นที่น่าสงสัยว่าเรือรบของเรามากกว่าสองลำเคยปฏิบัติการรบร่วมกันบ้างหรือไม่ ความเสียหายที่มีต่อการค้าของอังกฤษ ซึ่งถูกโจมตีจากศัตรูที่อยู่ห่างไกลโดยไม่มีใครทันคาดคิด ซ้ำยังเป็นศัตรูที่ถูกมองว่าไม่น่าเกรงขามที่อาจจะยอมรับได้ ในอีกทางหนึ่งเรือของสหรัฐอเมริกาได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากเรือรบของฝรั่งเศสที่มารวมตัวกันอยู่มากหรือน้อยแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับว่าเป็นท่าเรือที่ได้ภายใต้การบังคับบัญชาของกษัตริย์ที่มีอำนาจแผ่ปกคลุมนับตั้งแต่อันท์เวิร์ปมาจนถึงเวนิซ ทำให้กองเรือของอังกฤษต้องคอยทำหน้าที่สกัดกั้น และในอีกทางหนึ่งนั้น เมื่ออำนาจของกษัตริย์หมดสิ้นลงเป็นเหตุให้เรือเหล่านั้นเป็นอิสระ ชายฝั่งทะเลของเราก็ถูกรุกล้ำจนทั่วทุกแห่งหน อ่าวเซสซาพีคถูกทำลาย ศัตรูแล่นเรือขึ้นมาจนถึงแม่น้ำไปโตแมค (POTOMAC) และเผารัฐวอชิงตันจนไหม้เป็นจุล พรหมแดนทางตอนเหนืออยู่ในสภาพที่ต้องเตรียมพร้อมรบอยู่ตลอดเวลา แม้ว่ากองเรือที่อยู่ ณ บริเวณนั้นแท้จริงแล้วจะอ่อนกำลังไปมาก แต่ก็ยังแข็งแกร่งเมื่อเทียบกับกองเรือของเราที่อยู่ที่อื่น จึงจำเป็นต้องรับหน้าที่ตั้งรับโดยทั่ว ๆ ไป ในขณะที่ข้าศึกบุกเข้ามาทางตอนใต้ของมิสซิสซิปปี เรามีอาจต้านทานได้ อีกทั้งนิวออร์ลีสน์ก็ยังรอดพ้นจากเงื้อมมือของศัตรูมาได้อย่างหวุดหวิด ดังนั้น เมื่อการเจรจาเพื่อสันติภาพได้เริ่มต้นขึ้น ความรู้สึกที่อังกฤษมีต่อคณะทูตของอเมริกาจึงไม่ใช่เพียงแค่บุคคลที่รู้สึกว่

ประเทศของพวกเขาจะถูกคุกคามจากความชั่วร้ายที่มีอาจด้านทานใด ๆ ได้ ในช่วงปลายสงครามกลางเมือง เรือรบ “อาลาบามา” และ “ซัมเตอร์” (SUMTER) พร้อมด้วยเรือลำอื่น ๆ ได้รื้อฟื้นขนบธรรมเนียมดั้งเดิมในการทำลายการค้าขึ้นมา หากพิจารณาว่าวิธีดังกล่าวนี้เป็นวิธีที่จะนำไปสู่จุดหมายในท้ายที่สุด และยังเป็นวิธีที่ต้องอาศัยกองทัพเรือที่มีแสนยานุภาพมากนั้น วิธีนี้ก็จัดว่าเป็นวิธีที่ดี แต่เราไม่ควรคาดหวังว่าจะเห็นชัยชนะอันยิ่งใหญ่ของเรือขนาดใหญ่เหล่านั้น หากต้องเผชิญหน้ากับประเทศมหาอำนาจทางทะเลในตอนแรก เรือรบเหล่านั้นได้รับแรงสนับสนุนจากความมุ่งมั่นของสหรัฐอเมริกา ในอันที่จะเข้าสกัดกั้นไม่เพียงแต่ศูนย์กลางหลัก ๆ ของการทำการค้าทางตอนใต้ แต่ยังคงคอยสกัดกั้นทางเข้าออกทุก ๆ ทางตามแนวชายฝั่งทะเล จึงทำให้เหลือเรืออยู่เพียงไม่กี่ลำที่จะทำหน้าที่ไล่ล่าศัตรู ประการต่อมา หากมีเรือขนาดใหญ่เช่นนั้น 10 ลำแทนที่จะมีเพียงแค่ลำเดียว เรือเหล่านั้นก็คงจะไม่ไปขวางกั้นการรุกรานน่านน้ำทางตอนใต้ของกองทัพเรือแห่งสหพันธรัฐ ซึ่งได้แล่นเรือเข้ามาจากทุกทิศทุกทางได้โดยง่ายตาย ประการที่สามก็คือ ความเสียหายที่ไม่มีผู้ใดปฏิเสธได้ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันส่งผลกระทบต่อบุคคลต่าง ๆ และการประกอบอุตสาหกรรมภายในประเทศอุตสาหกรรมหนึ่งไม่ได้มีส่วนแม้แต่น้อยที่จะส่งอิทธิพลหรือทำให้การทำสงครามนั้นเกิดขึ้นซ้ำลงไปเลย ความเสียหายเช่นนั้นหากไม่เกิดขึ้นร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ แล้ว ก็เพียงแต่จะสร้างความยุ่งยากให้เกิดขึ้นภายในประเทศมากกว่าที่จะทำให้ประเทศอ่อนแอลง ในทางกลับกัน มีใครจะปฏิเสธไม่ยอมรับว่ากองทัพเรือของสหพันธรัฐได้ปรับเปลี่ยนและเร่งกระบวนการให้ดำเนินไปถึงจุดสุดท้ายที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ไม่ว่าจะในกรณีใด ๆ ในสถานภาพที่มีอำนาจมหาศาลทางทะเล รัฐในตอนใต้จึงเปรียบได้กับฝรั่งเศสในสมัยการทำสงครามส่วนสถานการณ์ต่าง ๆ ของรัฐในตอนเหนือมีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอังกฤษ ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนในสหพันธรัฐไม่ได้เป็นเพียงชนชั้นใดชนชั้นหนึ่งในสังคมเท่านั้น หากแต่เป็นรัฐบาลและประชาชนในชาติเป็นส่วนใหญ่ มันไม่ได้เป็นเพียงการใช้เรือหรือเรือคุ้มกันไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม ที่จะโจมตีเสถียรภาพทางการเงินของประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่เป็นการครอบครองอำนาจทางทะเลที่ยิ่งใหญ่ต่างหากที่ขับไล่ศัตรูให้ออกไปจากประเทศนั้น ๆ ได้ ด้วยการปิดเส้นทางขนส่งที่นำการค้าเข้ามาและออกไปจากชายฝั่งของศัตรู อำนาจที่ไม่อาจมีใครต้านทานได้เช่นนี้ สามารถทำได้หากประเทศดังกล่าวมีกองทัพเรือขนาดใหญ่ และในปัจจุบันนี้การใช้อำนาจเช่นนี้ทำได้แต่มีประสิทธิภาพน้อยกว่าในอดีตในยามที่ประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดไม่ได้รับการยก

เว้นเหมือนเช่นในปัจจุบันนี้ดูเหมือนจะเป็นไปได้ว่าเมื่อเกิดสงครามขึ้นระหว่างประเทศมหาอำนาจทางทะเล ฝ่ายที่มีอำนาจเหนือกว่าอาจพยายามที่จะทำลายการค้าของฝ่ายตรงข้าม หรือพยายามที่จะ “ปิดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ” มากที่สุด อีกทั้งยังต้องมั่นใจได้ว่าความเร็วและการจัดวางกำลังของเรือนั้นจะช่วยให้การปิดล้อมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะอยู่ในระยะไกลมากขึ้นและมีจำนวนเรือรบน้อยกว่าในสมัยก่อน คำตอบดังกล่าวนี้จะขึ้นอยู่กับประเทศมหาอำนาจที่วางตนเป็นกลาง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประเทศที่อ่อนแอและกระหายสงครามแต่อย่างใด หากประเทศที่กระหายสงครามมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่กว่ามาก ประเทศดังกล่าวนั้นก็อาจจะดำเนินการเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่พวกเขาวางเอาไว้ เช่นเดียวกับอังกฤษในตอนที่เราที่มีอำนาจควบคุมท้องทะเลไว้ในกำมือนั้น อังกฤษปฏิเสธไม่ยอมรับหลักการของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดจะเป็นผู้คุ้มครองสินค้า

บทที่ 3

**สงครามต่อต้านยูไนเต็ดโพรวินซ์ โดยความร่วมมือ
ระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1672 - 1674**

**สงครามระหว่างฝรั่งเศสกับประเทศอื่นๆ ในยุโรป
ระหว่างปี ค.ศ. 1674 - 1678**

**การยุทธ์ที่ โซลเบย์ (Sole bay), เท็กซิล (Texel)
และสตรอมโบลี (Stromboli)**

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 3)

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (Louis XIV)

พระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์
(William of Orange)

เลียบนิตซ์ (Leibniz)

เดอรูยเตอร์ (De Ruyter)

บทที่ 3

ภายหลังจากเจรจาลงนามในสนธิสัญญาเบรดา (THE PEACE OF BREDA) ได้ไม่นานพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงเริ่มดำเนินการที่จะรุกรานเข้ายึดดินแดนบางส่วนของสเปนิช เนเธอร์แลนด์ และฟรานซ์ คอมเต้ (FRANCE COMTE) โดยไม่รีรอ ในเวลาเดียวกันพระองค์มีบัญชาให้กองทัพเริ่มเคลื่อนพล พร้อมกับส่งสาส์นแจ้งความต่อองการที่จะเข้าครอบครองดินแดนดังกล่าว พระราชสาส์นฉบับนั้นแสดงให้เห็นถึงความทะเยอทะยานที่กษัตริย์หนุ่มทรงมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม ขณะเดียวกันเหตุการณ์ดังกล่าวได้ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเกิดความวิตกกังวล และเกิดกลุ่มผู้รักสันติภาพในอังกฤษคิดที่จะจับมือกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่ง อันประกอบด้วยฮอลแลนด์และสวีเดน ซึ่งในขณะนั้นยังเป็นมิตรกับฝรั่งเศสโดยได้ตกลงที่จะเป็นพันธมิตรร่วมกัน ภายใต้การนำของฮอลแลนด์รวมทั้งได้รับความร่วมมืออย่างแข็งขันจากบรรดาขุนนางของอังกฤษ ประเทศทั้งสามต้องการที่จะตรวจสอบและต่อต้านอำนาจของพระเจ้าหลุยส์ก่อนที่พระองค์จะทรงขยายอิทธิพลออกไปกว้างไกลมากกว่านี้ การโจมตีครั้งแรกที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในปี ค.ศ.1667 และฟรานซ์ คอมเต้ ในปี ค.ศ.1668 แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแออย่างหมดทางผู้ของสเปนในอันที่จะปกป้องรักษาดินแดนในครอบครองของตนเองเอาไว้ได้ สเปนล่มสลายลงโดยที่ฝรั่งเศสยังไมทันได้ใช้กำลังเข้าโจมตีอย่างเต็มที่แต่อย่างไร

นโยบายของยูไนเต็ด โปรวินซ์ ที่เกี่ยวเนื่องกับคำกล่าวอ้างของพระเจ้าหลุยส์ ถูกสรุปไว้สั้น ๆ มีใจความว่า : “**ฝรั่งเศสอาจจะเป็นมิตรที่ดี แต่หาใช่ประเทศเพื่อนบ้านที่ดีไม่**” ยูไนเต็ด โปรวินซ์ ไม่ปรารถนาที่จะทำลายพันธมิตรดั้งเดิมของตน แต่ก็ไม่ปรารถนาที่จะให้ฝรั่งเศสรุกเข้ามาประชิดพรมแดนของตน นโยบายของอังกฤษที่แม้ว่าจะไม่ได้มาจากพระราชดำริของกษัตริย์ แต่ได้พุ่งเป้าไปที่พวกคัทซ์ การที่พระเจ้าหลุยส์มีอำนาจยิ่งใหญ่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ อังกฤษตระหนักดีว่าภัยกำลังจะมาเยือนทวีปยุโรปทั้งหมดในไม่ช้า โดยเฉพาะอังกฤษอาจจะได้รับผลกระทบมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้

เป็นเพราะอังกฤษสังเกตเห็นว่าเมื่อพระเจ้าหลุยส์ทรงแผ่อำนาจของพระองค์ในภาคพื้นทวีปได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว พระองค์คงจะหันมาพัฒนาความเป็นมหาอำนาจทางทะเลต่อไปอย่างแน่นอน เท็มเปิล (TEMPLE) ทูตอังกฤษคนหนึ่งได้เขียนไว้ว่า “แฟลนเดอร์ส (FLANDERS) เคยตกอยู่ภายใต้อำนาจของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 มาแล้วครั้งหนึ่งชาวดัทช์ต่างก็รู้สึกในทำนองเดียวกันว่าประเทศของพวกเขาคงเป็นได้แค่เพียงจังหวัดที่อยู่ติดชายทะเลจังหวัดหนึ่งของฝรั่งเศส” “เท็มเปิลยังได้สนับสนุนนโยบายต่อต้านฝรั่งเศส ซึ่งเขาเห็นว่าอิทธิพลที่ฝรั่งเศสมีต่อ โลว์ คันทรีส (LOW COUNTRIES บริเวณที่ราบต่ำใกล้ทะเลเหนืออันได้แก่ ประเทศเบลเยียม ลักเซมเบิร์ก และเนเธอร์แลนด์) นั้นเป็นภัยคุกคามต่อทวีปยุโรปโดยรวม เท็มเปิลไม่เคยล้มเลิกความพยายามที่จะชี้ให้รัฐบาลอังกฤษเห็นว่า อังกฤษกำลังจะตกอยู่ในสถานการณ์ลำบากเพียงใด หากฝรั่งเศสมีชัยชนะเหนือประเทศที่มีพรมแดนติดกับทะเล อีกทั้งเท็มเปิลยังชี้ให้ชาวดัทช์ทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวนี้โดยเร่งด่วน เท็มเปิลกล่าวว่า นี่จะเป็นการแก้แค้นที่ดีที่สุดที่ในอดีตฝรั่งเศสเคยนำพาเราไปสู่การสู้รบในสงครามครั้งที่ผ่านมากับยูไนเต็ด โปรวินซ์” ด้วยเหตุผลดังกล่าวเช่นนี้เองทำให้เกิดพันธมิตรขึ้นมาระหว่างประเทศทั้งสาม ในอันที่จะคอยติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวของพระเจ้าหลุยส์ อย่างไรก็ตาม การทำสงครามระหว่างอังกฤษและดัทช์เพียงจะผ่านพ้นไปได้ไม่นาน อังกฤษยังคงรู้สึกขมขื่นและอับอายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่แม่น้ำเทมส์ อีกทั้งการชิงดีชิงเด่นระหว่างประเทศทั้งสองยังคงดำเนินอยู่ต่อไปและยังคงฝังรากลึกจนไม่อาจทำให้ความเป็นพันธมิตรยั่งยืนได้ หากต้องการให้ความเป็นพันธมิตรระหว่างอังกฤษและดัทช์ยืนยาวจำเป็นจะต้องอาศัยอำนาจที่แผ่กว้างด้วยภัยอันตรายของพระเจ้าหลุยส์ ซึ่งจะเป็นการข่มขวัญหรือสร้างความหวาดวิตกให้แก่ประเทศทั้งสองจนต้องประสานความร่วมมือกัน และสิ่งนี้ก็มิอาจเกิดขึ้นได้หากปราศจากการปะทะกันอย่างนองเลือดสักครั้งหนึ่ง

พระเจ้าหลุยส์ทรงไม่พอใจเป็นอย่างมากกับการตกลงเป็นพันธมิตรของประเทศทั้งสาม ความโกรธแค้นทั้งหมดได้พุ่งเป้าไปที่ฮอลแลนด์เป็นหลัก เนื่องจากความสำคัญในตำแหน่งที่ตั้งของฮอลแลนด์ทำให้พระองค์ตระหนักดีว่าฮอลแลนด์จะต้องเป็นศัตรูกับพระองค์อย่างไม่มีวันเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าพระองค์จะยอมจำนนในบางช่วงบางตอน แต่ก็ต้องหันกลับมาเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับมือกับฮอลแลนด์เนื่องจากการล่มสลายของราชวงศ์สเปนที่กำลังใกล้เข้ามาทุกขณะ และความทะเยอทะยานของพระองค์เองในอันที่จะครอบครองดินแดนมากไปกว่าที่มีอยู่ทางทิศตะวันออกของฝรั่งเศส

เมื่อราชบัลลังก์กำลังไร้ซึ่งผู้สืบทอด แม้ว่าพระองค์จะทำที่ว่ายอมจำนน แต่นับจากวันนั้น เป็นต้นมา พระองค์ทรงตั้งใจมั่นที่จะทำลายยูไนเต็ด โพรวินซ์ให้จงได้ นโยบายเช่นนี้ ตรงกันข้ามกับนโยบายที่ริชเชอลิเยอได้วางรากฐานเอาไว้ และยังขัดต่อสวัสดิภาพที่แท้จริงของฝรั่งเศสอีกด้วย อังกฤษเห็นว่ายูไนเต็ด โพรวินซ์ไม่ควรถูกฝรั่งเศสย่ำยีเช่นนั้น ส่วนฝรั่งเศสก็ไม่ประสงค์ที่จะให้ยูไนเต็ด โพรวินซ์ไปขึ้นอยู่กับอังกฤษ ซึ่งอังกฤษมีความสงบและเป็นอิสระในภาคพื้นทวีปอาจจะยืนหยัดตามลำพังในอันที่จะต่อสู้เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ทางทะเลกับฝรั่งเศส หากแต่ฝรั่งเศสที่กำลังประสบปัญหาการเมืองภายในประเทศมีอาจคาดหวังว่าตนจะสามารถต่อรองกับอังกฤษได้เลยหากปราศจากพันธมิตร พระเจ้าหลุยส์ทรงเป็นผู้เลือกที่จะทำลายพันธมิตรนี้ด้วยพระองค์เอง ข้ายังขอร้องให้อังกฤษช่วยทำลายพันธมิตรนี้ด้วยอีกแรงหนึ่ง เราต่างก็ทราบดีว่าผลลัพธ์ออกมาในรูปแบบใด จากนั้นจะได้อธิบายถึงโครงร่างของการต่อสู้ดังกล่าวโดยละเอียด

ก่อนที่จะดำเนินตามนโยบายของพระเจ้าหลุยส์ฝรั่งเศสยังมีเวลาเหลือพอที่จะทຸ່ມทะเลที่กำลังที่ตนมีอยู่ไปยังช่องทางอื่น ทางเลือกอีกทางหนึ่งได้ถูกนำมาเสนอต่อพระเจ้าหลุยส์โดยผู้คิดแผนการดังกล่าวก็คือ เลียบนิตซ์ (LIEBNITZ) ซึ่งเคยกล่าวถึงมาก่อนหน้านี้ และมีความน่าสนใจเป็นพิเศษต่อหัวข้อของเรา เนื่องจากเลียบนิตซ์ได้นำเสนอแนวทางที่ตรงกันข้ามกับที่พระเจ้าหลุยส์ได้ทรงกำหนดไว้ นั่นก็คือ ให้การขยายอาณาเขตในภาคพื้นทวีปเป็นเป้าหมายรอง และการสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางทะเลเป็นเป้าหมายหลักของประเทศ อันเป็นแนวโน้มที่จะสร้างให้ประเทศมีรากฐานที่แข็งแกร่งจากทางทะเลและทางการค้า จุดมุ่งหมายแรกที่ถูกนำเสนอต่อฝรั่งเศส ในช่วงเวลาดังกล่าว ก็คือการมีชัยเหนือประเทศอียิปต์ ทั้งนี้เพราะอียิปต์เป็นประเทศที่อยู่ติดทั้งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและทะเลแดง จึงมีบทบาทสำคัญในการควบคุมเส้นทางการค้าสายสำคัญๆ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีคลองสุเอซเป็นตัวเชื่อมต่อเส้นทางสายนี้ได้สูญเสียความสำคัญไปเมื่อมีการค้นพบเส้นทางสายใหม่รอบแหลมกูดโฮป ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบทางทะเลในบริเวณดินแดนดังกล่าว อย่างไรก็ตามอำนาจอันยิ่งใหญ่ทางทะเลยังคงมีอยู่ค่อนข้างมาก อำนาจที่อียิปต์มีอยู่นั้นจะสามารถควบคุมการค้าไม่เฉพาะแต่ในอินเดีย หากยังรวมถึงดินแดนในตะวันออกไกลและเลวองต์อีกด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะจักรวรรดิออตโตมันกำลังเสื่อมสลายลงไปทุกขณะ แต่การเข้ายึดครองก็มิอาจสิ้นสุดลงเฉพาะในบริเวณดังกล่าวเท่านั้น ฝรั่งเศสยังมีความต้องการที่จะแผ่ขยายอิทธิพลเข้าไปยังทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและเปิดน่านน้ำทะเลแดงที่ได้ปิดกั้นไม่ให้เรือของโมฮัมเหม็ดาน (MOHAMMEDAN)

เล่นเข้ามาได้นั้น ฝรั่งเศสจำเป็นจะต้องทำอย่างเป็นขั้นบันได เช่นเดียวกับที่อังกฤษค่อย ๆ เข้าครอบครองอินเดีย จนกระทั่งสามารถแผ่อิทธิพลเข้าไปยึดดินแดน อย่างเช่น มอลต้า ไชปรัส และเอเดิน (ADEN) มาเสริม ความยิ่งใหญ่ทางทะเลของตนได้เป็นผลสำเร็จ เหล่านี้ล้วนเป็นแนวทางที่ชัดเจนทั้งสิ้น แต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือเลียนนิตซ์ทำอย่างไรเมื่อสองร้อยปีก่อนที่ทำให้เขาสามารถโน้มน้าวใจพระเจ้าหลุยส์ได้เป็นผลสำเร็จ

หลังจากชี้ให้เห็นถึงความอ่อนแอของจักรวรรดิเดิร์กและความเป็นไปได้ที่ตุรกีจะสร้างความปั่นป่วนให้กับออสเตรเลียและโปแลนด์ ซึ่งโปแลนด์นั้นเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสมาช้านาน หลังจากได้ชี้แนะให้พระเจ้าหลุยส์ทรงตระหนักว่าฝรั่งเศสปราศจากศัตรูในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และหากเป็นอีกฝั่งหนึ่งของอียิปต์ ฝรั่งเศสจะต้องพบกับอาณาเขตของโปรตุเกสที่ปรารถนาความคุ้มครองจากการรุกรานของพวกดัทช์ที่อยู่ในอินเดีย เลียนนิตซ์ได้อธิบายต่อไปว่า :

“การพิชิตอียิปต์ ซึ่งเปรียบเสมือนฮอลแลนด์ในซีกโลกตะวันออกนั้น ย่อมง่ายกว่าการพิชิตยูไนเต็ท โพรวินซ์อย่างแน่นอน ฝรั่งเศสต้องการดำรงไว้ซึ่งสันติสุขในซีกโลกตะวันตก และทำสงครามกับดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป การสู้รบกับฮอลแลนด์อาจจะทำลายบริษัทอินเดียที่เพิ่งก่อตั้งมาได้ไม่นาน รวมไปถึงอาณานิคมและการค้าที่ฝรั่งเศสเพิ่งได้ไว้ในครอบครอง ยิ่งไปกว่านี้ ภาระหนักจะตกอยู่กับประชาชนเพราะทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศจะลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ พวกดัทช์จะถอยทัพกลับไปตั้งมั่นยังเมืองชายฝั่งทะเล คอยตั้งรับด้วยความปลอดภัยมากที่สุด และเมื่อบุกไปโจมตีทางทะเลพวกเขาจะมีโอกาสประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก หากฝรั่งเศสมีชัย ฝรั่งเศสก็ยังจะได้รับอันตรายจากผลแห่งชัยชนะที่ได้มานั้นอีกด้วย ในทางตรงกันข้าม การขับไล่อียิปต์ออกไป แม้ว่าจะดูเหมือนเป็นไปได้ แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบร้ายแรงใดตามมา อีกทั้งชัยชนะที่ฝรั่งเศสมีต่ออียิปต์ยังทำให้เรามีอิทธิพลเหนืออนันน์ และการค้าในโลกตะวันออก รวมทั้งในอินเดีย อำนาจอันยิ่งใหญ่ของศาสนาคริสต์ และแม้แต่จักรวรรดิในซีกโลกตะวันออกจากการล่มสลายของอาณาจักรออตโตมัน การครอบครองอียิปต์เปิดโอกาสให้กับการช่วงชิงดินแดนที่ล้ำค่าของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ ความอ่อนแอของประเทศในซีกโลกตะวันออกนั้นหาใช่ความลับอีกต่อไปไม่ **ใครก็ตามที่ได้ครอบครองอียิปต์จะมีอำนาจเหนือชายฝั่งทะเลและเกาะเล็กเกาะน้อยในมหาสมุทรอินเดียทั้งหมด** อียิปต์คือสิ่งที่เราจะต้องช่วงชิงมาจากฮอลแลนด์ ณ ที่นั่นเองที่ฮอลแลนด์จะถูกแย่งชิงความมั่งคั่งและทรัพย์สินสมบัติอันล้ำค่าของโลกตะวันออก ฮอลแลนด์จะถูกโจมตีโดยมีอาจตอบโต้ได้

หากฮอลแลนด์ปรารถนาจะต่อต้านความมุ่งหมายของฝรั่งเศสที่มีต่ออียิปต์แล้ว ฮอลแลนด์ก็จะเป็นที่เกลียดชังของชาวคริสต์ทั้งหมด ในทางกลับกัน หากเราโจมตีฮอลแลนด์ที่บ้านของพวกเขา ฮอลแลนด์ไม่เพียงแต่จะตอบโต้กลับอย่างรุนแรง แต่ฮอลแลนด์อาจจะหาทางแก้แค้นโดยขอรับการสนับสนุนจากประชาชาติ เพื่อให้ลงความเห็นว่าฝรั่งเศสเต็มไปด้วยความทะเยอทะยาน”

คำแถลงการณ์ดังกล่าวไม่มีผลแต่อย่างใด “ความทะเยอทะยานและความสุขุมรอบคอบใด ๆ ก็ตามที่สามารถวางรากฐานในการทำลายฝรั่งเศสนั้น พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้เป็นผู้ลงมือทำทั้งสิ้น ทรงมีการขึ้นนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศในวงกว้าง ในอันที่จะปิดล้อมและแยกฮอลแลนด์ให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว พระเจ้าหลุยส์ซึ่งในกาลก่อนมีอาจทำให้ยุโรปยอมรับการเข้ารุกรานต่อเบลเยียมของพระองค์และกำลังตั้งความหวังว่าจะสามารถชักจูงยุโรปให้คล้อยตามแผนการที่พระองค์กำลังจะดำเนินการกับฮอลแลนด์ได้” ความพยายามของพระองค์นับว่าประสบความสำเร็จมากพอสมควร ความร่วมมือของพันธมิตรทั้งสามชาติสะบั้นลง กษัตริย์ของอังกฤษตัดสินพระทัยเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศส แม้ว่าจะขัดต่อความประสงค์ของประชาชนส่วนใหญ่ก็ตาม และเมื่อสงครามปะทุขึ้น ฮอลแลนด์พบว่าตนไม่มีจากพันธมิตรแม้แต่รายเดียวในยุโรป ยกเว้นสเปนซึ่งกำลังอยู่ในภาวะถดถอยและแบรนเดินเบิร์ก ซึ่งในขณะนั้นยังเป็นแคว้นรัฐ ๆ หนึ่งเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในการที่จะขอรับความช่วยเหลือจากพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 พระเจ้าหลุยส์ไม่เพียงแต่ตกลงว่าจะจ่ายเงินจำนวนมหาศาลให้แก่อังกฤษ หากแต่ยังจะให้ดินแดนที่เคยเป็นของฮอลแลนด์และเบลเยียมกับอังกฤษอีกด้วย ตัวอย่างเช่น วาลเชอเรน (WALCHEREN), สไลย (SLUYS), แคดแซนด์ (CADSAND) และแม้แต่เกาะโกรี (GOREE) กับเกาะวูร์น (VOORN) อันเป็นเส้นทางที่ควบคุมปากทางเข้าออกแม่น้ำสายหลัก ๆ ที่ควบคุมการค้าขาย ซึ่งก็คือ เชลดท์ (SCHELDT) กับเมอส์ (MEUSE) หากจะพิจารณาถึงกองทัพเรือของทั้งสองประเทศนั้นได้มีการตกลงร่วมกันว่านายทหารที่มียศพลเรือเอกของอังกฤษจะเป็นผู้บัญชาการกองทัพเรือฝรั่งเศสแก้ปัญหาด้วยการไม่ส่งนายพลของตนไปบัญชาการรบในทะเล แต่ก็ดูเหมือนว่าฝรั่งเศสจะยินยอมทำตามข้อตกลงดังกล่าวแต่ในทางปฏิบัติเท่านั้น เห็นได้ชัดว่าการที่พระเจ้าหลุยส์ทรงกระตือรือร้นที่จะทำลายฮอลแลนด์ และขยายอาณาเขตในภาคพื้นทวีปนั้น พระองค์จำเป็นจะต้องขอความช่วยเหลือจาก อังกฤษในเรื่องที่เกี่ยวกับอำนาจทางทะเล นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้อธิบายอย่างสมเหตุสมผลไว้ว่า “การเจรจาต่อรองเช่นนี้ถูกพิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งที่ผิดได้มีการพูดซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่า พระเจ้าชาร์ลส์ขายอังกฤษ

ให้กับฝรั่งเศส คำกล่าวนี้เป็นจริง เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมืองภายในประเทศเท่านั้น อันที่จริงแล้ว พระเจ้าชาร์ลส์วางแผนที่จะให้อังกฤษเป็นผู้ชนะในทางการเมืองและทางศาสนา โดยอาศัยอำนาจของประเทศอื่น ถ้าพิจารณาถึงผลประโยชน์ภายนอกประเทศแล้ว เรามีโอกาสกล่าวได้ว่าพระเจ้าชาร์ลส์ทรงขายประเทศของตน ทั้งนี้เป็นเพราะส่วนแบ่งจากผลกำไรส่วนใหญ่ที่เป็นผลมาจากการทำลายล้างฮอลแลนด์นั้น ล้วนแล้วแต่ตกเป็นของอังกฤษทั้งสิ้น”

ในช่วงปีก่อนที่จะเกิดสงครามขึ้น ดัทช์พยายามใช้วิธีการทูตทูตวิถีทางในอันที่จะหลีกเลี่ยงการทำสงคราม หากแต่ความเกลียดชังที่พระเจ้าชาร์ลส์และพระเจ้าหลุยส์มีต่อกันนั้นมิอาจทำให้ทั้งสองประเทศยอมอ่อนข้อให้แก่กันได้ เรือหลวงของอังกฤษได้รับคำสั่งให้แล่นผ่านเรือรบของดัทช์ที่อยู่บริเวณช่องแคบอังกฤษ และให้ใช้ปืนใหญ่ยิงเรือของดัทช์หากเรือเหล่านี้ไม่ยอมจำนน ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ.1672 อังกฤษได้ยื่นคำขาดแก่ฮอลแลนด์เพื่อแจ้งให้ฮอลแลนด์ตระหนักถึงสิทธิที่กษัตริย์ของอังกฤษมีต่อแม่น้ำในแถบนั้น ทั้งยังสั่งการให้เรือรบของดัทช์ต้องลดธงให้เกียรตินายทหารอังกฤษทุกคน แม้ว่านายทหารผู้นั้นจะมียศต่ำกว่าก็ตาม การออกคำสั่งเช่นนี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากกษัตริย์ของฝรั่งเศส ดัทช์ยังคงยอมจำนนอย่างปราศจากหนทางต่อสู้ แต่ดัทช์เล็งเห็นว่าการจำยอมของฝ่ายตนไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตามล้วนแล้วแต่เปล่าประโยชน์ ดังนั้น ในเดือนกุมภาพันธ์ของปีเดียวกัน ดัทช์จึงสั่งให้เรือรบ 75 ลำ พร้อมกับเรือรบขนาดเล็กจำนวนมากเข้าประจำการ ในวันที่ 23 มีนาคม อังกฤษได้เข้าโจมตีเรือเดินสมุทรของพ่อค้าชาวดัทช์โดยที่ยังไม่ทันได้ประกาศสงครามใด ๆ ทั้งสิ้น ต่อมาในวันที่ 29 กษัตริย์ของอังกฤษจึงทรงประกาศสงคราม ตามติดมาด้วยการประกาศสงครามของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ในวันที่ 6 เมษายน และในวันที่ 28 ของเดือนเดียวกันนั่นเอง พระเจ้าหลุยส์ทรงตัดสินพระทัยเข้าบัญชาการรบด้วยพระองค์เอง

สงครามที่ได้เริ่มต้นขึ้นในครั้งนี้นับว่าเป็นการช่วงชิงความเป็นใหญ่ในทะเลเป็นครั้งที่สามและเป็นครั้งสุดท้ายระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ แต่การสู้รบในครั้งนี้ต่างไปจากการสู้รบครั้งก่อน ๆ ที่เป็นการรบทางเรือแต่เพียงอย่างเดียว เราจึงจำเป็นที่จะต้องอธิบายคร่าว ๆ ถึงการรบทางภาคพื้นดินด้วยเช่นกัน ไม่ใช่เพียงเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจอย่างชัดแจ้งถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่เพื่อชี้ให้เห็นถึงภาวะจนตรอกที่ฮอลแลนด์ต้องเผชิญ และการช่วยเหลือประเทศให้รอดพ้นจากภัยพิบัติโดยอาศัยอำนาจทางทะเลซึ่งเป็นผลงานอันยิ่งใหญ่ของนักเดินเรือผู้โด่งดังซึ่งมีนามว่า **เดอริเยเตอร์**

การสู้รบทางเรือในครั้งนี้ต่างไปจากครั้งก่อน ๆ ในหลายประเด็นด้วยกัน แต่ลักษณะที่เห็นได้เด่นชัดที่สุดก็คือ ดัทช์ไม่ได้ส่งเรือรบของพวกเขาออกมาเผชิญหน้ากับเรือรบของฝ่ายตรงข้ามโดยตรง ยกเว้นเพียงครั้งเดียวในตอนเริ่มต้นสงครามที่ดัทช์ได้ทำเช่นนั้น แต่ดัทช์ได้ทำสิ่งที่เราเรียกว่าการใช้ยุทธศาสตร์ชายฝั่งที่เต็มไปด้วยภัยอันตราย ซึ่งพวกเขาใช้เป็นเสมือนฐานปฏิบัติการ การเลือกใช้วิธีการเช่นนี้ เนื่องจากดัทช์ถูกบีบบังคับให้ต่อสู้อย่างไม่มีทางเลือก ดัทช์ไม่ได้ใช้ชายฝั่งของตนเป็นเพียงที่หลบภัยแต่เพียงอย่างเดียว การทำสงครามที่พวกดัทช์กำลังประสบอยู่นั้นเป็นทั้งการตั้งรับและการรุกไปพร้อม ๆ กัน ในยามที่ลมสงบพายุที่ฝ่ายพันธมิตรจะบุกมาโจมตีได้ เฮอร์คิวเตอร์จะคอยควบคุมพื้นที่บริเวณเกาะต่าง ๆ หรืออย่างน้อยก็อาณาเขตในภาคพื้นดินที่ศัตรูไม่กล้าบุกเข้ามา แต่ในยามที่เฮอร์คิวเตอร์เป็นต่อในทิศทางลม เขาก็จะบุกออกไปโจมตีศัตรูด้วยวิธีการของเขาเองจนทำให้ฝ่ายตรงข้ามพ่ายแพ้อย่างราบคาบ นอกจากนี้ เรายังพบว่าเฮอร์คิวเตอร์ได้ผสมผสานยุทธวิธีในการรบไว้อย่างเป็นระบบระเบียบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้ว่าในบางครั้งยุทธวิธีที่เขาใช้จะเป็นเพียงการบุกไปโจมตีหมู่เรือของฝรั่งเศสเพียงบางส่วน อันเนื่องมาจากเหตุผลทางการเมืองเป็นหลักก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ผู้เขียนพบข้อเท็จจริงที่ว่าดัทช์จะโจมตีฝรั่งเศสอย่างไม่รุนแรงสักเท่าใดนัก และดูเหมือนจะเป็นไปได้ว่ากษัตริย์ผู้ครองอยู่ในเด็ต โพรวินซ์ อาจจะไม่ต้องการและสร้างความโกรธแค้นให้กับศัตรูตัวฉกาจของตนด้วยการทำลายศักดิ์ศรีเรือรบของฝ่ายตรงข้าม และทำให้ยากต่อการทำใจยอมรับข้อเสนอลของฝ่ายตนในโอกาสต่อไป อย่างไรก็ดียังมีคำอธิบายที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งที่ว่า กษัตริย์ของฝรั่งเศสยังต้องประสบภรรณีในการทำศึก เฮอร์คิวเตอร์จึงคิดว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องยับยั้งฝรั่งเศสไว้ด้วยการยุติการสู้รบกับอังกฤษ ซึ่งอังกฤษได้แสดงออกถึงความกล้าหาญในการรบมาโดยตลอด แต่ความกล้าหาญที่พวกเขามีอยู่ก็น้อยกว่าการปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ในขณะที่การโจมตีของดัทช์นั้นแสดงออกถึงพลังกำลังที่ชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางทหารครั้งสำคัญ การปฏิบัติการของฝรั่งเศสในบางครั้งก็น่าเคลือบแคลงสงสัย ได้มีคำกล่าวหาว่าพระเจ้าหลุยส์ส่งนายพลประจำกองทัพเรือให้ช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับเรือรบ อีกทั้งยังมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือได้ว่าเมื่อใกล้สิ้นสุดความเป็นพันธมิตรที่อังกฤษมีต่อฝรั่งเศสเป็นระยะเวลาเกือบสองปีนั้น พระองค์ได้ทรงกระทำดังคำกล่าวหาที่จริง ๆ

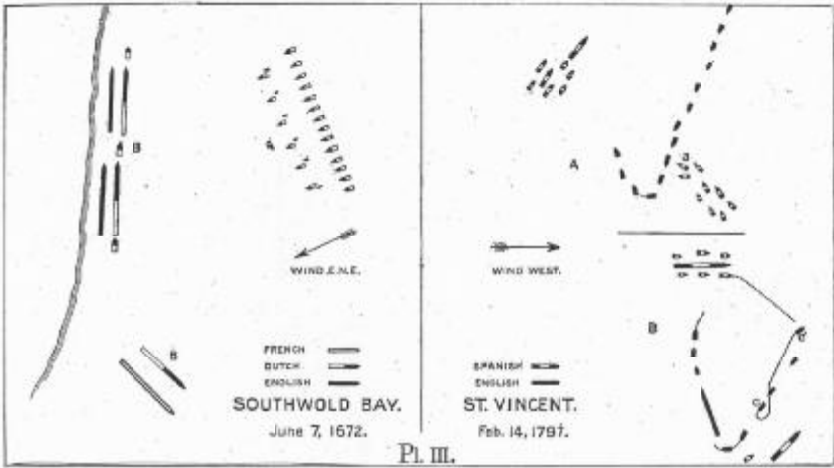
ผู้มีอำนาจในยูไนเต็ด โพรวินซ์ ตระหนักดีว่าเรือรบฝรั่งเศสที่เมืองเบรสที่ได้รับคำสั่งให้ไปรวมกำลังกับเรือรบอังกฤษที่ลุ่มแม่น้ำเทมส์ ดังนั้นเขาจึงพยายามที่จะจัด

กระบวนเรือของตนบุกออกไปโจมตีอังกฤษก่อนที่เรือรบจากฝรั่งเศสจะเดินทางไปถึง แต่การขาดการควบคุมบังคับบัญชาแบบรวมไว้ที่ศูนย์กลางเดียวกันทำให้แผนการนี้มีอันต้องล้มเหลวลง เรือจากนครรัฐซีแลนด์ (ZEALAND) นั้นลำหลังและเรือส่วนใหญ่ มีอาจเตรียมการได้ทันทั้งที่ ซึ่งได้มีการกล่าวหาว่าความล่าช้าไม่ได้เป็นผลจากการบริหารงานที่ผิดพลาด แต่มาจากความไม่พอใจในกลุ่มบุคคลที่ควบคุมการทำงานของรัฐบาล การโจมตีกองทัพเรืออังกฤษในน่านน้ำของพวกเขาด้วยการใช้กองกำลังที่เหนือกว่าก่อนที่พันธมิตรของอังกฤษจะเดินทางมาสมทบนั้น นับว่าเป็นยุทธศาสตร์ทางทหารที่ถูกต้อง หากลองพิจารณาจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ภายหลังสงครามครั้ง ดังกล่าวนี้อัน ยุทธศาสตร์เช่นนี้อาจจะส่งผลกระทบเป็นอันมากต่อระยะเวลาทั้งหมดในการต่อสู้ดิ้นรน ในที่สุดเดอรูเตอร์ก็แล่นเรือออกทะเลและพบกับเรือรบของฝ่ายพันธมิตร โดยบังเอิญ แม้ว่าตั้งใจจะต่อสู้อย่างเต็มพลจะกำลังแล้วก็ตาม แต่เดอรูเตอร์ก็ต้องถอยร่นมาตั้งหลักที่บริเวณชายฝั่งของตน ฝ่ายพันธมิตรไม่ได้ตามเข้ามา แต่ถอยทัพกลับไปยังอ่าวเซาท์วอลด์ (SOUTHWOLD BAY) ทางชายฝั่งตะวันออกของอังกฤษไปทางตอนเหนือของปากแม่น้ำเทมส์ ประมาณ 90 ไมล์ โดยมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเต็มที่ ณ ที่แห่งนั้นพันธมิตรได้จอดทอดสมอโดยแบ่งเรือเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน สองกลุ่มเป็นของอังกฤษ ซึ่งก็คือกองหลังและกองกลางโดยหันหัวเรือไปทางทิศเหนือ ส่วนกองหลังประกอบไปด้วยเรือรบของฝรั่งเศส ซึ่งหันหน้าไปทางทิศใต้ เดอรูเตอร์ไล่ตามเรือพันธมิตรไป และในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 27 มิถุนายน ค.ศ.1672 เรือลาดตระเวนของฝรั่งเศสที่อยู่ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกได้สังเกตเห็นเรือรบของดัตช์ ซึ่งจัดกระบวนเรือเป็นสองแถว แถวหน้าประกอบไปด้วยเรือรบและเรือบรรทุกวัตถุระเบิด 18 ลำ จากจำนวนเรือทั้งหมด 91 ลำ ในขณะที่ฝ่ายพันธมิตรมีเรืออยู่ 101 ลำ

ในขณะนั้น ลมกำลังพัดเข้าสู่ชายฝั่งทำให้เรือฝ่ายพันธมิตรอยู่ในตำแหน่งเสียเปรียบ พวกเขาต้องการที่จะออกเรือให้เร็วที่สุด โดยไม่อาจเสียเวลาที่จะจัดกระบวนเรือใหม่ให้ดีกว่านี้ได้ เรือส่วนใหญ่รีบตัดโซ่สมอทิ้ง อังกฤษออกเรือโดยใช้ใบเรือทางกราบขวาแล่นขึ้นไปทางทิศเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ ในขณะที่เรือรบของฝรั่งเศสออกเรือโดยใช้ใบเรืออีกด้านหนึ่ง การต่อสู้เริ่มต้นขึ้นด้วยการที่เรือรบฝ่ายพันธมิตรแยกออกจากกัน เดอรูเตอร์รีบส่งกองเรือกองหนึ่งเข้าโจมตีเรือรบของฝรั่งเศส ทั้งสองฝ่ายเพียงใช้ปืนใหญ่ยิงต่อสู้ในระยะไกล แม้ว่าดัตช์จะอยู่ในตำแหน่งเหนือลมสามารถจะนำเรือเข้าปฏิบัติการในระยะประชิดได้มากกว่านี้ แต่แบงเคิร์ต (BANKERT) ซึ่งเป็นผู้บัญชา

การรบกลับไม่ได้ถูกตำหนิแต่อย่างใด จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าเขากระทำการไปตามที่ ได้รับคำสั่งมา และในปีต่อมา แบนเคิร์ทก็ยังคงได้เป็นผู้บัญชาการรบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเขาได้สู้รบ ด้วยความกล้าหาญและใช้วีรกรรมอย่างดีเยี่ยมในการทำสงครามที่เท็กซัส ในขณะที่ เดียวกันเดอรูเตอร์ได้เข้าสู่สู้รบกับเรือรบของอังกฤษทั้งสองกอง โดยเห็นได้ชัดว่าอังกฤษ มีกำลังเหนือกว่าเป็นอันมาก ทั้งนี้นักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษผู้หนึ่งได้ระบุไว้ว่า เรือรบของอังกฤษและดัตช์มีสัดส่วนเป็นสามต่อสอง หากคำกล่าวอ้างนี้มีมูลความจริง เราก็จะเห็นคุณสมบัติที่ดีเยี่ยมของเดอรูเตอร์ในฐานะผู้บัญชาการรบ และนับว่าเขา เป็นผู้ที่มีความสามารถเกินกว่าผู้บัญชาการรบผู้ใดในศตวรรษนี้เลยทีเดียว

ผลของการสู้รบในครั้งนี้ไม่อาจชี้ชัดได้ว่าฝ่ายใดแพ้หรือชนะ ทั้งสองฝ่ายต่างสูญเสีย อย่างหนัก แต่ศักดิ์ศรีและความได้เปรียบใดๆ ต่างตกเป็นของดัตช์ทั้งหมด หรืออาจ จะเรียกได้ว่าเป็นของเดอรูเตอร์นั่นเอง เดอรูเตอร์ใช้ยุทธวิธีที่เหนือชั้นกว่าเอาชนะ ศัตรูได้เป็นผลสำเร็จ ด้วยการทำให้เป็นถอยทัพแล้วกลับมาโจมตีอีกครั้งโดยที่ฝ่าย ตรงข้ามไม่ทันได้ตั้งตัว การเดินทางที่ผิดพลาดโดยที่เรือรบอังกฤษสองในสามมุ่งหน้า ไปยังทิศเหนือและทิศตะวันตก ในขณะที่เรือรบฝรั่งเศสแล่นไปทางทิศตะวันออกและทิศใต้ นั้นเป็นเหตุให้กองเรือฝ่ายพันธมิตรถูกแยกออกจากกัน เดอรูเตอร์นำกองเรือบุกเข้าไป ระหว่างช่องว่างนั้น มุ่งหน้าเข้าโจมตีเรือรบของฝรั่งเศส ซึ่งแม้ว่าเขาจะมีจำนวนเรือเป็นรอง แต่เนื่องจากความได้เปรียบของตำแหน่งเรือที่อยู่ด้านเหนือลม ทำให้เดอรูเตอร์สามารถ ลงมือปฏิบัติการได้ในทันทีทันใด ส่วนกองเรือที่เหลือของเขาได้บุกเข้าสู้รบกับเรือของอังกฤษ พลเรือเอกกล่าวว่าพลเรือโทเดสเตรส์ (VICE – ADMIRAL D'ESTREES) ซึ่งเป็นบัญชาการ เรือรบฝรั่งเศสอยู่ในขณะนั้นได้แก้ไขสถานการณ์ด้วยการเคลื่อนกระบวนเรือเป็นรูปตัว “Z” และพยายามนำเรือฟาวงล์อมของฝ่ายดัตช์ออกไปเพื่อไปรวมกองกับเรือรบของดยุคแห่งยอร์ก ซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบของฝ่ายพันธมิตร สิ่งนี้อาจจะเป็นความจริงก็เป็นได้ เพราะว่า เดสเตรส์เป็นคนที่มีกล้าหาญมาก และไม่ได้อินทรีย์แบบนักเดินเรือที่จะขึ้นขอรับการเสี่ยง อันตรายโดยไม่จำเป็น แต่การเคลื่อนไหวดังกล่าวกลับไม่ได้เริ่มต้นขึ้น ทั้งอังกฤษและ เดอรูเตอร์จึงคิดว่าฝรั่งเศสคงจะต้องการหลีกเลี่ยงการรบมากกว่าที่จะเข้าปฏิบัติการ ในระยะประชิดเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม หากเดสเตรส์ได้กระทำตามที่เขาคิดไว้จริงและพยายาม ที่จะตีฟาวงล์อมของเรือรบดัตช์ที่เข้ามานาวิกศึกษาเพื่อกลับไปอยู่ด้านเหนือลม โดยฝ่ายเขา มีแต่ลูกเรือฝรั่งเศสที่อ่อนประสบการณ์ ผลลัพธ์ที่ตามมาก็คงจะเป็นชัยชนะที่ร้ายแรง ไม่ต่างไปจากที่นายพลของสเปนได้ประสบมาจากการยุทธที่เซนต์วินเซนต์ (ST. VINCENT)

Pl. III.

ในอีก 125 ปีต่อมา ในตอนที่นายพลสเปนผู้นี้พยายามฝ่าวงล้อมของเจอร์วิส (JERVIS) และเนลสัน (NELSON) เพื่อไปรวมกองกับเรือลำอื่นของสเปน ความจริงที่ค่อย ๆ กระจ่างขึ้นมาทีละเล็กทีละน้อยท่ามกลางเรื่องเล่าที่ขัดแย้งกันนั้นมียุ่ว่า ดยุกแห่งยอร์ก ซึ่งแม้ว่าจะจะเป็นนักเดินเรือที่เชี่ยวชาญและมีความกล้าหาญ แต่เขากลับไร้ซึ่งความสามารถในการรบ เรือรบของดยุกแห่งยอร์กไม่ได้มีการจัดกระบวนเรือที่ดีจึงถูกโจมตีโดยไม่ทันระวังตัว คำสั่งการก่อนที่จะเกิดการสู้รบก็ปราศจากความชัดเจน จนเป็นเหตุให้พลเรือเอกของฝรั่งเศสไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเขาด้วยการแล่นเรือออกไปในทิศตรงกันข้ามกับเรือของผู้บัญชาการรบ อันเป็นการแยกกองเรือออกจากกัน เดอรูยเตอร์เป็นฝ่ายได้เปรียบมากที่สุดกับการบุกเข้าโจมตีโดยที่ศัตรูยังไม่ทันเตรียมตัว อีกทั้งยังเป็นต่ออีกครั้งเนื่องจากการขาดความเชี่ยวชาญในการรบของฝ่ายตรงข้าม หากพลเรือเอกของฝรั่งเศสแล่นเรือไปทางขวาโดยอาศัยลมที่มาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งลมที่พัดเช่นนี้จะนำพาเรือของพวกเขาให้ออกสู่ทะเลและมีเวลาพอที่จะคิดหายุทธวิธีในการรับมือกับศัตรู หากดยุกแห่งยอร์กปฏิบัติในแนวทางเดียวกันนี้ เรือรบของฝ่ายพันธมิตรก็จะมาบรรจบและแล่นไปพร้อม ๆ กันได้ แม้ว่าจะเป็นการรองในด้านทิศทางลมและรูปกระบวนเรือก็ตาม แต่เดอรูยเตอร์ยังคงทำเช่นเดียวกับการรบที่เท็กเซิลในปีต่อมา นั่นก็คือ ตีรังกำลังกองหน้าของฝรั่งเศสด้วยกองกำลังเล็ก ๆ จากนั้นจึงใช้เรือส่วนใหญ่เข้าโจมตียั้งกองกลางและกองหลัง การปฏิบัติการที่เหมือนกันในกรณีทั้งสองนี้ แม้ว่าจะอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน

เป็นเครื่องพิสูจน์ว่าในการยุทธ์ที่อ่าวเซาท์วอลด์นั้น เดอรูเตอร์ต้องการเพียงแต่จะ ต้านทานเรือรบของฝรั่งเศสเอาไว้ ในขณะที่เขานุกเข้าทำลายกองเรือของอังกฤษอย่าง รุนแรง

ในการสู้รบครั้งนี้ มีชื่อเรียกต่างกันว่า **เซาท์วอลด์ เบย์ หรือโซลเบย์ (SOLEBAY)** เดอรูเตอร์แสดงให้เห็นถึงขั้นเชิงในการรบผสมผสานกับพลังกำลังอันแข็งแกร่งที่ไม่ได้ ปรากฏให้เห็นในท้องทะเลอีกเลยภายหลังจากการเสียชีวิตของเขา จนกระทั่งถึงยุคสมัย ของซูฟเฟรน (SUFFREN) และเนลสัน (NELSON) การทำสงครามในปี ค.ศ.1672 ของ เดอรูเตอร์นั้นไม่ใช่ “การกระทำที่สูญรอบคอบ” เลยแม้ว่าเขาจะพยายามสู้รบอย่าง ระมัดระวังมากที่สุดแล้วก็ตาม เป้าหมายของเขาก็คือการล้มล้างฝ่ายศัตรูให้สิ้นซาก ด้วย การผสมผสานวิธีการรบที่มีประสิทธิภาพหลากหลายวิธีไปจนถึงการเข้าโจมตีอย่าง โหดเหี้ยม ในการยุทธ์ที่โซลเบย์นั้น เดอรูเตอร์ค่อนข้างเป็นรองฝ่ายตรงข้ามอยู่เล็กน้อย แต่สำหรับการรบในปีต่อมา เขาเป็นรองคู่ต่อสู้อย่างมากทีเดียว

ผลของการยุทธ์ที่โซลเบย์นับว่าเป็นผลดีต่อตทัช กองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรจะ ต้องคอยช่วยเหลือการปฏิบัติการของกองทัพฝรั่งเศสด้วยการแล่นเรือลงไปตามชายฝั่ง ของซีแลนด์ การเข้าโจมตีของเดอรูเตอร์นั้นได้สร้างความเสียหายให้กับกองทัพเรือ ฝรั่งเศสเป็นอันมาก ทั้งยังทำให้ฝรั่งเศสต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดินปืนไปเป็นจำนวนมาก ด้วยอันทำให้เกิดความล่าช้าและเรือรบไม่อาจออกปฏิบัติการไปได้อีกนานนับเดือน การกระทำของเดอรูเตอร์เช่นนี้เป็นการเบี่ยงเบนความสนใจที่ไม่เพียงแต่สำคัญเท่านั้น หากแต่ยังจำเป็นสำหรับสถานการณ์นำสิ้นหวังที่ยูไนเต็ท โพรวินซ์ ต้องถอยร่นไปตั้ง หลักบริเวณใกล้ชายฝั่ง และหากจะพิจารณาตามทฤษฎีที่ว่าด้วยการทำลายทางการค้า แล้ว เราอาจจะกล่าวได้ว่าหลังจากที่เดอรูเตอร์ได้เข้าต่อสู้กับกองกำลังที่เหนือกว่า ของศัตรูด้วยความยากเย็นแล้ว เดอรูเตอร์ได้พบกับเรือของพ่อค้าชาวดัชท์และยังได้นำ พวกเขาเดินทางกลับไปยังท่าเรือได้อย่างปลอดภัยอีกด้วย

ต่อไปนี่เราจะได้อธิบายถึงความคืบหน้าในการต่อสู้ทางภาคพื้นดินอย่างคร่าว ๆ ในตอนต้นเดือนพฤษภาคม กองทัพฝรั่งเศสหลายกองพลได้เคลื่อนทัพผ่านบริเวณรอบนอก ของสเปนิช เนเธอร์แลนด์ และมีแผนที่จะเข้าโจมตีฮอลแลนด์ทางทิศใต้และทิศตะวันออก พรรคปฏิวัติกันที่กำลังเรื่องอำนาจอยู่ในฮอลแลนด์ในเวลาดังกล่าวไม่ใส่ใจในเรื่องกองทัพเลย ซ้ำยังดำเนินการผลิตพลาดด้วยการกระจายกำลังทหารที่มีอยู่ไปตามเมืองใหญ่ต่าง ๆ ด้วย

ความเชื่อมั่นว่ากองทัพที่ส่งไปแต่ละกองนั้นจะสามารถชะลอการบุกเข้ามาของกองทัพฝรั่งเศสได้ อย่างไรก็ตามก็ดี พระเจ้าหลุยส์ได้รับคำแนะนำจากตูเรน (TURENNE) มาว่าให้คอยสังเกตการณ์สถานที่สำคัญ ๆ เอาไว้ก่อน ในขณะที่เมืองที่สำคัญรองลงมาต่างก็ยอมจำนนไปตั้งแต่แรกแล้ว กองทัพของยูไนเต็ด โพรวินซ์ รวมถึงดินแดนของพวกเขาต่างถูกแบ่งแยกออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ และตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของศัตรูอย่างง่ายดาย ภายในเวลาหนึ่งเดือน ฝรั่งเศสก็สามารถเข้ามาควบคุมศูนย์กลางอำนาจของประเทศได้ทั้งหมด โดยที่ยูไนเต็ด โพรวินซ์ไม่หลงเหลือกองกำลังในด้านหน้าเพียงพอที่จะต้านทานฝรั่งเศสได้เลย ภายหลังจากยุทธที่ไซลเบย์เพียงสองสัปดาห์ ความหวาดกลัวและความยุ่งเหยิงวุ่นวายได้เข้าครอบงำยูไนเต็ด โพรวินซ์ วันที่ 15 มิถุนายน ขุนนางชั้นสูงผู้หนึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐสภาของยูไนเต็ด โพรวินซ์ ให้ส่งตัวแทนไปเจรจากับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เพื่อขออภัยโทษให้พระองค์ยื่นข้อเสนอต่อยูไนเต็ด โพรวินซ์ ในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งสันติสุขภายในประเทศ ส่วนบรรดานักการเมืองแล้วความอับอายขายหน้าใด ๆ ในสายตาของต่างชาติแล้วก็ยังคงดีกว่าให้พรรคฝ่ายตรงข้าม ซึ่งก็คือราชวงศ์ออเรนจ์ขึ้นมาอำนาจแทนที่ ในขณะที่การเจรจาต่อรองกำลังดำเนินอยู่นั้น เมืองเล็กเมืองน้อยในดัทช์ต่างก็ยอมจำนนต่อฝรั่งเศส และในวันที่ 20 มิถุนายน ทหารฝรั่งเศส 2-3 นายได้เดินทางเข้าไปในเมือง มุยเด็น (MUYDEN) อันเป็นญุณแจสำคัญที่จะนำไปสู่อัมสเตอร์ดัม ทหารพวกนี้เป็นพวกที่พลัดหลงมา แม้ว่ากองทัพส่วนใหญ่จะอยู่ในระยะไม่ไกลจากบริเวณนั้นก็ตาม แต่พลเมืองที่อยู่อาศัยในแถบนั้นจำต้องรับทหารพวกนี้ให้มาอยู่อาศัยด้วยความเกรงกลัวที่กำลังครอบงำจิตใจผู้คนทั้งประเทศอยู่ พลเมืองต่างพากันคิดว่าทหารเหล่านี้มักันตามลำพัง หากให้พวกเขาตีมกินจนมาได้สติแล้วก็จะสามารถขับไล่ออกไปให้พ้นเมืองได้ ส่วนขุนนางชั้นสูงต่างเห็นพ้องกันว่าหากมีการเคลื่อนไหวใด ๆ ในอัมสเตอร์ดัมย่อมจะส่งผลกระทบต่อมุยเด็น จึงเร่งส่งไพร่พลจำนวนหนึ่งออกไปประจำตามเมืองเล็ก ๆ รอบนอก ซึ่งจะทำให้เมืองเล็ก ๆ นั้นก็อยู่รอดปลอดภัยได้ “มุยเด็นตั้งอยู่บริเวณชุยเดอร์ ซี (ZUYDER ZEE) ห่างจากอัมสเตอร์ดัมไปประมาณ 2 ชั่วโมง ทั้งยังเป็นศูนย์รวมของแม่น้ำลำคลองหลายสายไหลมาบรรจบกัน มุยเด็นจึงมิได้เป็นแค่เพียงกำแพงกั้นน้ำที่คอยโอบล้อมและป้องกันมิให้น้ำเอ่อล้นเข้ามาในอัมสเตอร์ดัมแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มุยเด็นยังเป็นเสมือนท่าเรือสำคัญของเมืองใหญ่แห่งนี้อีกด้วย เรือทุกลำที่แล่นจากทะเลเหนือมายังอัมสเตอร์ดัม โดยผ่านทางชุยเดอร์ ซี นั้นจะต้องผ่านปืนใหญ่ของเมืองนี้ไปเสียก่อน จึงทำให้มุยเด็นรอดพ้นจากอันตรายมาได้ และทำให้อัมสเตอร์ดัมมีเวลา

เพียงพอที่จะเตรียมรับมือกับภัยจากภาคพื้นดินและหันมาตั้งรับทางทะเลแทน สิ่งนี้นับว่าเป็นจุดหักเหของการบุกเข้าไปโจมตี แต่สิ่งใดกันเล่าที่จะมีผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของชาวดัชท์ ซึ่งถูกข่มเหงจากการเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในการรบและรัฐสภาที่กำลังเผชิญกับความยุ่งยาก หากกองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรบุกเข้าโจมตีบริเวณชายฝั่งของดัชท์ แต่ด้วยปฏิบัติการที่ทำให้ ดัชท์รอดพ้นอันตรายคือการยุทธที่โซลเบย์นั่นเอง

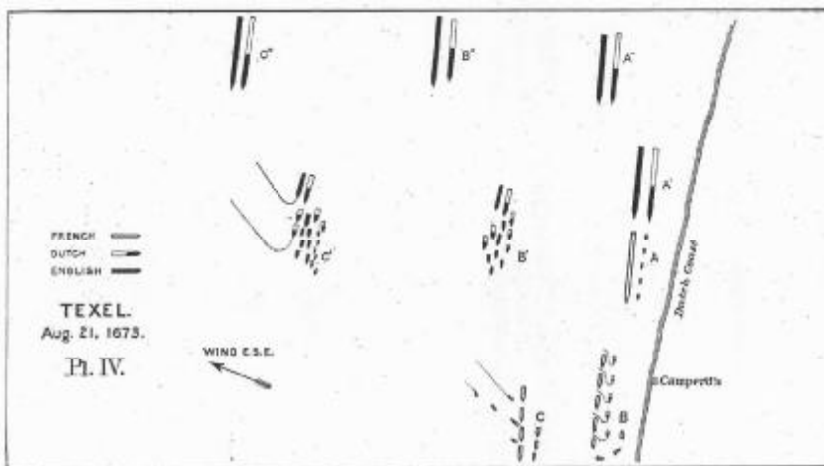
การเจรจาต่อรองยังคงดำเนินต่อไป หัวหน้าผู้พิพากษาเมืองเทศบาล อันเป็นกลุ่มที่เป็นตัวแทนของการค้าและความมั่งคั่งต่างพากันสนับสนุนให้ดัชท์ยอมจำนน พวกเขาต่างพากันหวาดวิตกเนื่องจากเกรงว่าการค้าและทรัพย์สินของตนจะเสียหายจากการรบ ได้มีการยื่นข้อเสนอนี้ใหม่ ๆ ในขณะที่คณะทูตจากดัชท์ยังคงอยู่ในค่ายบัญชาการรบของพระเจ้าหลุยส์ พลเมืองดัชท์และพรรคการเมืองที่สนับสนุนราชวงศ์ออเรนจ์ลุกฮือขึ้นพร้อมใจกันต่อต้าน ในวันที่ 25 มิถุนายน อัมสเตอร์ดัมได้ยกประตูกันน้ำขึ้น เมืองอื่น ๆ ในฮอลแลนด์ต่างพากันทำตาม ความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ได้บังเกิดขึ้นเมืองใหญ่น้อยที่ถูกน้ำท่วมจนมิดยังคงอยู่และยังปลอดภัยจากการถูกโจมตีด้วยกองกำลังทางภาคพื้นดิน จนกว่าจะถึงฤดูหนาว การต่อต้านยังคงดำเนินต่อไป พระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ของอังกฤษได้ทรงแต่งตั้งพระองค์เองขึ้นเป็นผู้ว่าราชการของฮอลแลนด์ อีกทั้งยังเป็นผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพบกและกองทัพเรือ ส่วนผู้นำพรรครีพับลิกันทั้งสองคนได้ถูกกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงสังหารในเวลาต่อมา

การต่อต้านที่มาจากความรู้สึกตื่นตัวและความภาคภูมิใจในชาติดินนั้นยิ่งฝังรากลึกมากขึ้นไปอีกจากข้อเรียกร้องที่มากจนเกินทนของพระเจ้าหลุยส์เป็นที่แน่ชัดว่ายูไนเต็ดโพรวินซ์จะต้องเอาชนะให้ได้สถานเดียวหรือไม่ก็ต้องถูกทำลายย่อยยับลงไป ในเวลาเดียวกัน นครรัฐอื่น ๆ ในยุโรปต่างพากันตื่นตกใจกับภัยอันตรายที่ใกล้เข้ามาทุกขณะจักรพรรดิแห่งเยอรมนี ผู้สำเร็จราชการแห่งแบรนเดินเบิร์กและกษัตริย์ของสเปนต่างพร้อมใจกันประกาศเป็นพันธมิตรกับฮอลแลนด์ ส่วนสวีเดนซึ่งแต่เดิมเคยเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสมาช้านานกลับไม่เต็มใจที่จะเห็นยูไนเต็ดโพรวินซ์ถูกทำลายลงไป ด้วยเหตุที่จะทำให้อังกฤษมีอำนาจทางทะเลเพิ่มมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ปี ค.ศ.1673 มีสัญญาที่ดีให้แก่ฝรั่งเศส อีกทั้งกษัตริย์ของอังกฤษต่างเตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติตามสนธิสัญญาที่ว่าด้วยความร่วมมือทางทะเลระหว่างสองประเทศ แต่ทว่าภายใต้การนำที่เด็ดขาดของพระเจ้าวิลเลียมแห่ง ออเรนจ์ รวมถึงอิทธิพลในทะเลของดัชท์ที่ไม่สั่นคลอน ทำให้ดัชท์

ตัดสินใจปฏิเสธเงื่อนไขในการดำรงไว้ซึ่งสันติสุขของประเทศที่ฝรั่งเศสได้ยื่นข้อเสนอดังกล่าวไว้เมื่อหนึ่งปีก่อนหน้านั้น

ในปี ค.ศ.1673 การสู้รบทางเรือรวมสามครั้งได้เกิดขึ้นบริเวณใกล้ชายฝั่งของยูไนเต็ด โพรวินซ์ การสู้รบสองครั้งแรกในวันที่ 7 และ 14 มิถุนายน เกิดขึ้น ณ บริเวณเมืองโซเนเวลท์ (SCHONEVELDT) ซึ่งได้เรียกชื่อการทำสงครามตามชื่อเมืองดังกล่าว และการสู้รบครั้งที่สามเกิดขึ้นในวันที่ 21 สิงหาคม ซึ่งเรารู้จักกันดีในชื่อว่า “การยุทธ์แห่งเมืองทีกเชิล” ในการทำสงครามทั้งสามครั้งนี้ เดอรูเตอร์เป็นฝ่ายบุกไปโจมตี เลือกเวลาที่เขาเห็นว่าเหมาะสมแก่การลงมือ และถอนทัพเมื่อเห็นสมควรที่จะต้องไปปกป้องแนวชายฝั่งของตนเองไว้ หากกองทัพฝ่ายพันธมิตรมีความประสงค์ที่จะกดดันยูไนเต็ด โพรวินซ์ด้วยการสกัดกั้นทางทะเลใด ๆ ก็ตาม พวกเขาจำเป็นต้องฝ่าด่านเรือรบของเดอรูเตอร์ให้ได้เสียก่อน เดอรูเตอร์และคณะรัฐบาลต่างเห็นพ้องกันในประเด็นนี้ จึงคิดหาทางออกว่า “เรือรบจะต้องอยู่บริเวณทางเข้าออกเมืองโซเนเวลท์ หรือไม่ก็ลงไปทางใต้เล็กน้อยบริเวณเมืองออสเตินด์ (OSTEND) เพื่อเฝ้าสังเกตการณ์ฝ่ายตรงข้าม และหากถูกโจมตีหรือเห็นเรือรบของฝ่ายศัตรูแล่นลงมาตามแนวชายฝั่งของยูไนเต็ด โพรวินซ์ จะได้คอยสกัดกั้นเอาไว้ด้วยการทำลายเรือเหล่านั้นให้ย่อยยับ จากตำแหน่งที่ได้เปรียบเช่นนั้น ยูไนเต็ด โพรวินซ์จะสามารถรู้ล่วงหน้าถึงความเคลื่อนไหวใด ๆ ของกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตร

เรือรบของอังกฤษและฝรั่งเศสแล่นออกทะเลประมาณ วันที่ 1 มิถุนายน ภายใต้การบัญชาการของเจ้าชายรูเพิร์ต (PRINCE RUPERT) ซึ่งเป็นพระญาติสนิทของกษัตริย์ดยุคแห่งยอร์ก ถูกบีบบังคับให้สละตำแหน่งตามบทบัญญัติของ “TEST ACT” ที่ไม่อนุญาตให้บุคคลใดก็ตามที่นับถือนิกายโรมันคาทอลิกประกอบอาชีพอย่างที่สาธารณชนทั่วไปทำกัน ฝรั่งเศสอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของพลเรือโทเดสเตรส์ ซึ่งเคยบัญชาการรบที่โซลเบย์มาแล้ว ไฟรพลอังกฤษกว่า 6,000 นาย ที่ยาร์มัท (YARMOUTH) ต่างพร้อมที่จะออกเรือทันทีหากเดอรูเตอร์ก่อเหตุร้ายแรงใดขึ้น ในวันที่ 7 มิถุนายน เรือรบของดัตช์ได้แล่นเลียบชายหาดโซเนเวลท์ กองเรือกองหนึ่งถูกส่งให้ไปล้อมพวกดัตช์ออกมา แต่เดอรูเตอร์ยังไม่ต้องการจะออกเรือแต่อย่างใด รอจนกระทั่งแสงมกำลังพัดมาพอเหมาะ เดอรูเตอร์จึงออกเดินทางไล่ตามกองเรือนั้นไปอย่างไม่ลดละ เพื่อที่จะเข้าโจมตีก่อนที่เรือรบของฝ่ายพันธมิตรจะจัดรูปกระบวนเสร็จ ในเวลานี้เรือของฝรั่งเศสอยู่ในกองกลาง การรบในครั้งนี้ไม่รู้ผลแพ้ชนะที่แน่นอน เพราะในการสู้รบครั้งนี้ฝ่ายที่มีกำลังเป็นรองเข้าโจมตีฝ่ายที่มีกำลัง

เหนือกว่า และทั้งสองฝ่ายต่างก็สูญเสียพอ ๆ กัน ทั้งยังสามารถถ่วงเวลาไม่ให้ข้าศึกสามารถกระทำการตามเป้าหมายได้ อีกหนึ่งสัปดาห์ต่อมา เดอรูเตอร์ได้บุกไปโจมตีอีกด้วยผลลัพธ์ที่แม้จะมีอาจซึ่ซัดลงไปได้เช่นเดียวกับครั้งที่ผ่านมา แต่เขาก็สามารถบีบให้เรือของฝ่ายพันธมิตรถอยกลับไปตั้งรับยังชายฝั่งอังกฤษเพื่อแก้ตัวใหม่อีกครั้งหนึ่งและเพื่อหาเสบียงอาหารตลอดจนอาวุธยุทธโปกรณ์เพิ่มเติม ในการเผชิญหน้ากันในครั้งนี้ ดัทช์มีเรือรบ 55 ลำ ส่วนฝ่ายตรงข้ามมี 81 ลำ โดยในจำนวนนี้เป็นเรือของอังกฤษ 54 ลำ

เรือรบของฝ่ายพันธมิตรไม่ได้แล่นออกทะเลอีกเลยจนกระทั่งปลายเดือนกรกฎาคม และในครั้งนี้ฝ่ายพันธมิตรได้นำไพร่พลเป็นจำนวนมากไปด้วยเพื่อยกพลขึ้นบก ในวันที่ 20 สิงหาคม เรือรบของดัทช์แล่นอยู่ระหว่างเมืองเท็กเซลและเมอส รูเพิร์ต เตรียมพร้อมที่จะสู้รบในทันที แต่เนื่องจากลมพัดมาจากทิศเหนือและทิศตะวันตก ทำให้ฝ่ายพันธมิตรมีเวลาพอที่จะตรวจสอบสภาพอากาศ และด้วยเหตุนี้เองจึงมีทางเลือกว่าจะบุกไปโจมตีด้วยวิธีใด เดอรูเตอร์พยายามใช้ความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับพื้นที่นั้นให้เกิดประโยชน์ เขาแล่นเรือเลียบไปตามชายหาดทำให้ข้าศึกไม่กล้าเข้ามาประชิด และยังสายเขาก็ยังแล่นเข้าไปใกล้ชายหาดมากยิ่งขึ้น ระหว่างตอนกลางคืน ลมเกิดเปลี่ยนทิศทางไปยังทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้โดยพัดออกจากชายฝั่ง และหากจะหยิบยืมคำพูดของนักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งมาใช้ เราอาจกล่าวได้ว่า ในตอนรุ่งอรุณของวันนั้นเอง “พวกดัทช์แล่นเรือออกไปและทหารทุกนายต่างพร้อมเข้าปฏิบัติการด้วยความหาญกล้า”

กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรอยู่ทางด้านใต้ลม มุ่งหน้าไปทางทิศใต้ เรือรบฝรั่งเศสอยู่ในกองหน้า รูเพิร์ตอยู่กึ่งกลาง และเซอร์ เอ็ดเวิร์ด สแปรค (SIR EDWARD SPRAGGE) เป็นผู้บัญชาการกองหลัง เคนรูยเตอร์แบ่งกองเรือออกเป็นสามกองเช่นเดียวกัน เรือที่อยู่ในกองหน้ามีประมาณ 10-12 ลำ เท่านั้น โดยเขาได้สั่งให้เรือเหล่านี้เข้าปะทะกับเรือของฝรั่งเศส ในขณะที่เขาให้กองกำลังที่เหลือโจมตีกึ่งกลางและกองหลังของอังกฤษ หากเราเห็นด้วยกับการประมาณการกองกำลังของอังกฤษที่ว่าอังกฤษมีเรือรบ 60 ลำ ฝรั่งเศสมี 30 ลำ และดัทช์มี 70 ลำแล้ว แผนการในการเข้าโจมตีของเคนรูยเตอร์ด้วยการต้านทานกองกำลังของฝรั่งเศสไว้เหมือนที่เขาได้เคยทำที่โซลเบย์นั้น จะช่วยให้เขาสามารถสู้รบกับอังกฤษด้วยกองกำลังที่ทัดเทียมกัน การรบในครั้งนี้ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ซึ่งผู้อ่านพึงทราบไว้ เอ็ม เดอ มาร์เทล (M. DE MARTEL) ซึ่งรับหน้าที่เป็นบัญชาการกองหน้าของฝรั่งเศสและกองเรือย่อยของฝ่ายพันธมิตรได้รับคำสั่งให้กระจายกำลัง และแล่นไปอยู่ในทิศเหนือลมของกองหน้าฝ่ายดัทช์ เพื่อให้กองหน้าของดัทช์ตกอยู่ท่ามกลางการระดมยิงด้วยปืนใหญ่จากทั้งสองด้าน มาร์เทลได้ปฏิบัติตามนี้ แต่ทันทีที่แบงเคิร์ตซึ่งเป็นบุคคลเดียวกับที่คิดกลยุทธ์อันแยบยลที่โซลเบย์เมื่อปีก่อน เด้งเห็นถึงอันตรายที่กำลังจะมาเยือน แบงเคิร์ตได้เข้าควบคุมกองเรือ และนำเรือบุกเข้าไปปะทะกับเรือ 20 ลำของเดสเตรส์ที่เหลืออยู่ด้วยเรือรบเพียง 12 ลำของเขา ซึ่งชัยชนะในครั้งนี้ต้องยกให้เป็นความดีความชอบของแบงเคิร์ต ในขณะที่เป็นความน่าอับอายในส่วนของฝรั่งเศส หลังจากแบงเคิร์ตสู้รบกับเดสเตรส์จนหมดเรี่ยวแรงแล้ว เขาก็ไปรอช่วยเหลือเคนรูยเตอร์ที่กำลังต่อสู้กับรูเพิร์ตอยู่อย่างดุเดือด เดสเตรส์ไม่ได้ตามแบงเคิร์ตไปทำให้แบงเคิร์ตสามารถส่งกองหนุนไปเสริมกำลังให้กับฝ่ายดัทช์ที่กำลังสู้รบอยู่ได้ และนี่ก็ถือว่าเป็นการสิ้นสุดการต่อสู้ในส่วนของฝรั่งเศสไปเลยทีเดียว

ในขณะที่รูเพิร์ตกำลังต่อสู้กับเคนรูยเตอร์อยู่นั้น เขาพยายามจะไม่เข้าไปประชิดฝ่ายดัทช์มากนัก ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะล่อให้ดัทช์ออกห่างจากชายฝั่งให้มากที่สุด เพื่อที่ว่าหากลมเปลี่ยนทิศทาง ดัทช์จะไม่สามารถกลับมาอย่างที่หลบภัยของพวกเขาได้อีก เคนรูยเตอร์ยังคงไล่ตามรูเพิร์ตต่อไป และผลจากการที่กึ่งกลางถูกแยกออกจากกองหน้านั้นเป็นเหตุผลที่เดสเตรส์ใช้กล่าวอ้างว่าทำให้เขามาถึงล่าช้า แม้กระนั้นก็ตามดูเหมือนว่าการกระทำเช่นนี้จะมีได้เป็นอุปสรรคต่อแบงเคิร์ตในอันที่จะไปรวมกำลังกับผู้นำของเขา

สำหรับการสู้รบในกองหลัง การปฏิบัติการที่ยอดเยี่ยมในส่วนของเซอร์เอ็ดเวิร์ด สแปรคได้สร้างความสับสนให้กับฝ่ายพันธมิตรเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลบางประการ

สแปรคเห็นว่าทโรมบีซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบกองหลังของดัทช์เป็นปฏิบัติโดยส่วนตัวกับตน และแทนที่จะช่วยให้ทโรมบีเข้าปฏิบัติการรบได้ง่ายยิ่งขึ้น สแปรคกลับชะลอกองหลัง อังกฤษทั้งหมดไว้ให้รอตนเอง การเลือกจังหวะผิด ๆ ของสแปรคในครั้งนี้ดูเหมือนว่าจะมาจากคำมั่นสัญญาที่เขาให้ไว้ต่อกษัตริย์ว่าจะนำทโรมบี กลับมาให้จงได้ไม่ว่าจะเป็นหรือตาย หรือไม่ก็จะยอมแลกด้วยชีวิตตนเอง การหยุดรอเช่นนี้ ทำให้หวนนึกไปถึงการกระทำที่ปราศจากความรับผิดชอบและขัดต่อคำสั่งของนายทหารเรือของดัทช์ผู้หนึ่งในสงครามหนกอน เป็นเหตุให้กองหลังถูกแยกออกไปและเรือในกองหลังถูกพัดพาไปยังทิศใต้ลมอย่างรวดเร็ว สแปรคและทโรมบีต่างก็ต่อสู้กันอย่างดุเดือดเป็นการส่วนตัว นายพลหนุ่มทั้งสอง นายนี้ต่างแสวงหาโอกาสที่จะต่อสู้กันจนกระทั่งเรือของสแปรคได้รับความเสียหายอย่างหนัก และต้องเปลี่ยนเรือรบลำใหม่ถึงสองครั้ง ในการเปลี่ยนเรือครั้งที่สองนี้เองที่เรือของเขาถูกยิงจนจมหายไปไหนทะเล ส่วนสแปรคได้จมน้ำเสียชีวิตไปในที่สุด

รูเพิร์ตซึ่งในขณะนั้นถูกทิ้งโดยกองหน้าและกองหลัง พบว่าตนเองกำลังสู้รบกับเดอรุยเตอร์แต่เพียงลำพัง ซึ่งเดอรุยเตอร์ได้รับกำลังหนุนจากกองหน้า ทำให้เขาสามารถบุกไปตัดกำลังส่วนหลังของกองกลางของฝ่ายพันธมิตรได้เป็นผลสำเร็จ พร้อมกับนำเรือรบ 30 – 40 ลำ เข้าโอบล้อมเรือ 20 ลำที่เหลือของฝ่ายพันธมิตรได้ เรามิอาจกล่าวได้ว่าศิลปะในการใช้ปืนใหญ่เป็นเหตุให้การรบในครั้งนั้นไม่อาจชี้ชัดได้ว่าฝ่ายใดแพ้หรือชนะ แต่เราควรจะระลึกไว้เสมอว่าสิ่งที่เดอรุยเตอร์สามารถทำได้ดีที่สุดในขณะนั้นก็คือการเข้าปฏิบัติการรบกับฝ่ายอังกฤษอย่างเสมอภาคกัน แม้ว่าจะเพียงชั่วคราวช่วยยามก็ตาม การที่เดอรุยเตอร์มีกองกำลังเป็นรองฝ่ายตรงข้าม ทำให้เขามีโอกาสชนะอังกฤษได้อย่างเต็มที่ แต่ความสูญเสียของทั้งสองฝ่ายนั้นอาจจะใหญ่หลวงยิ่งนักและอาจจะเสียหายเท่า ๆ กัน ก็เป็นไปได้

ในที่สุด รูเพิร์ตก็ถอนตัวออกจากการสู้รบ และเห็นว่ากองหลังของอังกฤษไม่สามารถโต้ตอบฝ่ายตรงข้ามได้ดีเท่าใดนัก รูเพิร์ตจึงนำเรือแยกออกไป เดอรุยเตอร์ไล่ตามมาติด ๆ กองกลางของทั้งสองฝ่ายต่างก็แล่นเรือขนานกันไปในระยะที่สามารถใช้ปืนใหญ่ระดมยิงกันได้ แต่อาจจะเป็นไปได้ว่าทั้งสองฝ่ายต่างก็ระงับการยิงในจังหวะนั้นพอดี พวกเขาจึงยับยั้งการยิงปืนใหญ่เอาไว้ก่อนจนถึงเวลาประมาณสี่โมงเย็นกองกลางและกองหลังได้แล่นเรือมารวมกัน จากนั้นการสู้รบจึงได้เริ่มต้นขึ้นใหม่อีกครั้งเมื่อใกล้ห้าโมงเย็น และยังคงดำเนินต่อไปจนกระทั่งถึงค่ำ เมื่อเดอรุยเตอร์ได้ถอยทัพกลับ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะฝรั่งเศสได้เคลื่อนกองเรือเข้ามาใกล้มากยิ่งขึ้นทุกที จากคำบอกเล่าของฝรั่งเศส

แล้ว ในเวลาดังกล่าวนั้นพวกเขากำลังเข้าร่วมกระบวนการกับรูเพิร์ตพอดี้ สงครามได้ยุติลง ซึ่งก็เหมือนกับสงครามในครั้งก่อน ๆ ที่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการต่อสู้ที่เจ็บปวดและคำตัดสินจากนักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษก็ถูกต้องอย่างไม่ต้องสงสัย โดยนักประวัติศาสตร์ผู้นี้ได้กล่าวไว้ว่า “ผลแห่งการทำสงครามที่ดัดจริตได้รับในคราวนี้ยิ่งใหญ่มากทีเดียว สืบเนื่องมาจากความรอบคอบของนายพลดัทช์ พวกเขาสามารถเปิดท่าเรือที่ถูกปิดล้อมอย่างแน่นหนาจากศัตรู และยุติความคิดทั้งหมดด้วยการจัดความเป็นไปได้ นานัปการที่ข้าศึกจะสามารถหาวิธีบุกมาโจมตี”

นอกจากนี้ นักประวัติศาสตร์อังกฤษคนเดียวกันนี้ยังได้ระบุถึงคุณสมบัติทางทหารที่ปรากฏอยู่ในการสู้รบครั้งนี้ไว้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญในการทำศึกของเดอริเยอร์ ความเด็ดเดี่ยวและความแม่นยำของแบงเคิร์ต ที่ในตอนแรกได้คอยต้านทานกองเรือของฝรั่งเศสเอาไว้ จากนั้นได้พยายามฝ่าวงล้อมเรือเหล่านั้นออกมา การคิดศตวรรษและการขาดประสิทธิภาพที่เห็นได้อย่างชัดเจนของฝรั่งเศส การขัดคำสั่งและการดำเนินการที่ผิดพลาดของสแปรค ดูเหมือนจะขาดซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างแต่ยังต่อสู้อย่างกล้าหาญของรูเพิร์ต ฝ่ายพันธมิตรต้องจมปลักอยู่กับการใส่ร้ายป้ายสีซึ่งกันและกัน รูเพิร์ตกล่าวโทษทั้งเดสเตร็สและสแปรค เดสเตร็สโทษรูเพิร์ตที่เป็นฝ่ายแล่นเรือไปอยู่ทางใต้ลมและมาร์เทล (MARTEL) ผู้ช่วยของเดสเตร็ส เรียกผู้บังคับบัญชาของเขว่าเป็นคนซี้ซลาด ซึ่งทำให้มาร์เทลถูกตัดสินจำคุกที่บาสติลล์ กษัตริย์ฝรั่งเศสทรงมีบัญชาให้ผู้ตรวจราชการประจำกองทัพเรือ ณ เมืองเบรสต์สอบสวนเหตุการณ์ในครั้งนี้ ซึ่งเรื่องราวที่เราได้ศึกษาอยู่นี้ส่วนใหญ่ก็มาจากรายงานที่ผู้ตรวจราชการทำขึ้น และคงไม่ต้องสงสัยเลยว่ากองทัพฝรั่งเศสจะเสียศักดิ์ศรีสักเพียงใดในการยุทธ์ครั้งนี้ นักประวัติศาสตร์ทางเรือชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “เดสเตร็สได้ทำให้ทุกคนกระจางว่ากษัตริย์จะทรงอภัยโทษให้กับเรือรบของเขา และอังกฤษเป็นพวกที่ไม่น่าไว้วางใจ เขาคิดผิดหรือไม่ที่ไม่ยอมเชื่อในความจริงใจของพันธมิตรอังกฤษ ในเมื่อเขาได้รับคำเตือนจากทั่วทุกสารทิศว่าพลเมืองและขุนนางชั้นสูงต่างก็ไม่พึงพอใจ และพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 คงจะเป็นผู้เดียวในประเทศนั้นที่ปรารถนาจะกระทำเช่นนั้น” บางทีอาจจะไม่เป็นเช่นนั้น แต่เขาน่าจะคิดผิดอย่างแน่นอนหากเขาปรารถนาให้นายทหารผู้หนึ่งผู้ใดหรือกลุ่มคนกลุ่มใดมีบทบาทที่ไม่ชัดเจนเช่นเดียวกับที่นายพลของฝรั่งเศสได้รับมอบหมายมาในวันดังกล่าว นั้น กองทัพเรือคงจะสูญเสียน้อยกว่านี้ ผู้เห็นเหตุการณ์ต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าหายนะที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่มาจากความโศกเศร้าและความซี้ซลาดตาขาว (และความซี้ซลาดตาขาวนั้นมีใช้สิ่งที่จะ

ยอมรับกันได้) จนกระทั่งมีนักเดินเรือชาวดัชต์กลุ่มหนึ่งถกเถียงว่าเหตุใดฝรั่งเศสจึงไม่ได้ตามศัตรู : “เจ้าคนโง่! ฝรั่งเศสจ้างอังกฤษมาให้ออกสู้แทนตัวเอง และสิ่งที่อังกฤษทำก็คือรอรบแต่สินจ้างรางวัลเท่านั้น” ผู้ตรวจราชการประจำเมืองเบรสที่ได้สรุปรายงานอย่างเป็นทางการไว้ว่า : “เห็นได้ว่าการยุทธทางเรือทุกครั้งที่ผ่านมา นั้น เดอรูยเตอร์ไม่เคยสนใจที่จะโจมตีกองเรือของฝรั่งเศสเลยแม้แต่บ่อย และในการปฏิบัติการรบครั้งสุดท้ายนี้ เดอรูยเตอร์ได้ตัดสินใจส่งเรือรบจากซีแลนต์จำนวน 10 ลำ ไปร่วมรบในครั้งนี้อย่างไม่จำเป็นจะต้องหาหลักฐานใด ๆ มาตอกย้ำความคิดเห็นของเดอรูยเตอร์ที่มีต่อความไร้ประสิทธิภาพและความเสื่อมศรัทธาของกองเรือดังกล่าวนี้ที่มีต่อกองทัพฝ่ายพันธมิตร

ประวัติศาสตร์ของความร่วมมือทางทะเลอีกบทหนึ่งได้ปิดฉากลงเมื่อวันที 21 สิงหาคม ค.ศ.1673 ในการทำสงครามที่เทกซีล นายทหารเรือชาวฝรั่งเศสในสมัยปัจจุบันผู้หนึ่งได้อธิบายไว้ดังนี้ : “การมีผลประโยชน์ทางการเมืองร่วมกันเพียงชั่วคราวช่วยยามแต่แท้จริงแล้วพวกเขากลับจงเกลียดจงชังกันเป็นอันมาก ทั้งยังไม่เคยมีความเห็นหรือการกระทำใด ๆ ที่สอดคล้องกันเลย ทำให้พวกเขามีโอกาสได้มาร่วมกันเพียงเพื่อจะทำให้อังกฤษประสบชัยชนะในการรบได้อย่างสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นเท่านั้น” เมื่อมีความโน้มเอียงว่าจะเกิดสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นของประเทศใด ๆ ขึ้นมา ความอิจฉาริษยาที่ทุกประเทศมีต่ออำนาจของประเทศเพื่อนบ้านก็ทวีเพิ่มขึ้นตามลำดับไปด้วย และผลแห่งความไม่พอใจที่เห็นประเทศดังกล่าวมีอำนาจเพิ่มขึ้นก็ด้วยการทำลายสมาชิกในราชวงศ์ของประเทศนั้น ๆ อันเป็นวิธีที่ใช้สร้างการแข่งขันกันที่รุนแรงทางทะเลให้กับประเทศของตน มันไม่จำเป็นที่จะต้องเจรจาต่อรองกับทุก ๆ ประเทศ อย่างเช่นที่อังกฤษคิดกัน หากแต่เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำความตกลงกับประเทศที่แข็งแกร่งที่สุดในเงื่อนไขที่เอื้อประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่าย โดยมั่นใจว่าประเทศอื่น ๆ จะไม่ร่วมทำลายคุณภาพทางการเมือง แม้ว่าประเทศเหล่านั้นจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ก็ตาม อังกฤษกับสเปนตกลงเป็นพันธมิตรกันที่เมืองตุลูนในปี ค.ศ.1793 ในยามที่ฝรั่งเศสแผ่ขยายอิทธิพลและเข้าแทรกแซงการจักระเบียบสังคมของประเทศอื่นในทวีปยุโรปมากจนเกินไป แต่นายพลแห่งสเปนได้กล่าวกับอังกฤษอย่างจริงจังว่าการทำลายกองทัพเรือฝรั่งเศส ซึ่งส่วนใหญ่ตกอยู่ในกำมือของอังกฤษนั้น มีอาจล้มเหลวและก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อผลประโยชน์ของสเปนได้ อีกทั้งเรือรบฝรั่งเศสจำนวนหนึ่งยังปลอดภัยมาได้ด้วยการปฏิบัติการของนายพลสเปนผู้นี้ ซึ่งไม่เพียงแต่เติมไปด้วยความเด็ดขาดแต่ยังเปี่ยมไปด้วยเหตุผลอันควรทางการเมืองอีกด้วย

การยุทธ์ที่เท็กเซลถือเป็นการปิดฉากการทำสงครามอันยาวนานที่ดัทช์และอังกฤษ
แข่งขันกัน ในอันที่จะครองความยิ่งใหญ่ในท้องทะเล การยุทธ์ที่เท็กเซลทำให้เราได้
เห็นถึงประสิทธิภาพสูงสุดของกองทัพเรือดัทช์ และบุคคลที่สมควรจะได้รับการเชิดชู
เกียรติเป็นอย่างยิ่ง นั่นก็คือ เดอรุยเตอร์ ซึ่งเขาได้ประสบกับความเจริญสูงสุดในยุคนี้
ในการรบครั้งนี้ เดอรุยเตอร์มีอายุ 66 ปี แล้ว แต่เขายังคงมีพลังกำลังอยู่อย่างเต็มเปี่ยม
การโจมตีของเขายังคงดุเดือดเฉกเช่นเมื่อ 8 ปีก่อน และการตัดสินใจใด ๆ ของเขาก็เป็น
สิ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งด้วยอาศัยประสบการณ์จากการทำศึกในคราวก่อน เนื่องจาก
เดอรุยเตอร์ได้แสดงให้เห็นประจักษ์ชัดว่าเขาได้วางแผนในการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม สำหรับเดอรุยเตอร์แล้ว เขามีความใกล้ชิดและเห็นอกเห็นใจต่อการ
ปกครองของรัฐบาลภายใต้การนำของเดอวิตต์ ระเบียบวินัยทางทหารที่กองทัพเรือของดัทช์
มีเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดนั้นเป็นผลมาจากการบริหารงานของเดอรุยเตอร์โดยตรง
เดอรุยเตอร์เข้าสู่งการทำสงครามในครั้งสุดท้ายนี้ด้วยสติปัญญาอันเฉียบแหลม พร้อมทั้ง
มีอาวุธครบมือ แม้ว่าเขาจะมีกำลังพลที่เป็นรองแต่ก็ยังสามารถสู้วิกฤตการณ์ให้กับ
ประเทศได้สำเร็จ ภารกิจในครั้งนี้มิได้อาศัยแต่เพียงความกล้าหาญอย่างเดียว แต่
เดอรุยเตอร์ได้แสดงออกถึงความกล้าหาญ การมองการณ์ไกลและใช้ความเชี่ยวชาญ
เท่าที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หากจะพิจารณาการโจมตีที่เท็กเซลโดยทั่ว ๆ
ไปแล้วก็เปรียบได้กับการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์นั่นเอง ด้วยเหตุที่กองหน้าของฝ่ายศัตรูไม่สนใจ
ที่จะบุกไปจู่โจมกองกลางและกองหลัง และก็เช่นเดียวกับที่ทราฟัลการ์ซึ่งกองหน้า
ล้มเหลวในการปฏิบัติภารกิจ แต่เนื่องจากเดอรุยเตอร์มีความเป็นต่อมากกว่าเนลสัน
เนลสันจึงไม่ประสบความสำเร็จเท่ากับเดอรุยเตอร์ บทบาทที่เบงเคิร์ตมีต่อเหตุการณ์
ที่ไซลเบย์เปรียบได้กับเหตุการณ์ที่เนลสันได้ประสบที่เซนติวินเซนต์ ในคราวที่เนลสันบุก
ทะลวงเข้าไปโจมตีกองเรือของสเปนด้วยเรือเพียงลำเดียวของเขาซ้ำยังปฏิบัติการไปโดย
ไม่รอฟังคำสั่งจากเจอร์วิส ในขณะที่เบงเคิร์ตดำเนินการทุกอย่างตามแผนการที่
เดอรุยเตอร์ได้วางเอาไว้ และหากจะยกตัวอย่างของสิ่งที่คุณเหมือนจะขัดแย้งต่อความเจริญ
รุ่งเรืองของเขานั้น ก็อาจจะต้องหยิบยืมคำบรรยายที่เคานต์แห่งคิช (COMTE DE GUICHE)
ได้กล่าวถึง เดอรุยเตอร์ อันแสดงให้เห็นคุณลักษณะในความเป็นวีรบุรุษและความเรียบง่าย
ที่อยู่ในตัวบุคคลคนเดียวกันนั้นในช่วงการทำสงครามสี่วัน (FOUR DAYS' FIGHT) :

“ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นเขา (ในช่วง 3 วันสุดท้าย) ในสภาพอื่นเลย ยกเว้นเสียจากมี
อาการมึนที่ราบเรียบ และเมื่อเขามั่นใจว่าจะได้ชัยชนะอย่างแน่นอนแล้ว เขามักจะกล่าวว่า

พระเจ้าเป็นผู้ประทานชัยชนะดังกล่าวให้กับเขา ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของบรรดาเรือรบและความสูญเสียยานนักรบ แต่ก็ดูเหมือนว่าเขาจะไม่สะทกสะท้านแต่อย่างใด เขาจะรู้สึกสะเทือนใจก็ต่อเมื่อประเทศของเขาต้องพบกับโชคชะตาอันเลวร้าย และเขาก็มักจะยอมจำนนต่อโองการของพระเจ้าเป็นผู้เสมอมา ทำயที่สุดแล้วอาจจะกล่าวได้ว่าเดอรูยเตอร์มีบางสิ่งบางอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความเปิดเผยและขาดซึ่งความละเอียดอ่อนอันเป็นคุณลักษณะของผู้อาวุโสและหากจะต้องสรุปถึงสิ่งที่ข้าพเจ้าจะพูดถึงเกี่ยวกับตัวตนของเขาก็คงจะต้องเชื่อมโยงไปถึงในวันหลังจากที่เขาได้รับชัยชนะในการรบ ข้าพเจ้าพบว่าเขากำลังทำความสะอาดห้องและให้อาหารแก่”

ในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ.1673 เก้าวันหลังจากการทำสงครามที่เท็กเซิล ได้มีการตกลงเป็นพันธมิตรร่วมกันอย่างเป็นทางการระหว่างฮอลแลนด์กับสเปน และระหว่างลอร์เรน (LORRAINE) กับจักรพรรดิของเยอรมนี ทูตฝรั่งเศสได้ถูกส่งไปจากกรุงเวียนนา พระเจ้าหลุยส์เสนาอี่องไนซ์ที่ไม่เรียกร่องมากจนเกินไปกับฮอลแลนด์ในทันที แต่ทว่ายูไนเต็ด โปรวินซ์ ที่มีพันธมิตรใหม่ ๆ ข้างกาย อีกทั้งยังมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงทางทะเล ได้ตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่อพระเจ้าหลุยส์ส่วนประเทศอังกฤษ ประชาชนและรัฐสภาต่างแสดงความไม่พอใจมากยิ่งขึ้นทุกขณะ ความศรัทธาในนิยายโปรเตสแตนท์และความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับฝรั่งเศสมาช้านานเริ่มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นทุกวัน รวมไปถึงความเกลียดชังในองค์พระมหากษัตริย์ แม้ว่าพระเจ้าชาร์ลส์จะไม่เคยหยุดเกลียดชังยูไนเต็ดโปรวินซ์เลยแม้แต่น้อยก็ตาม พระองค์ยังจำเป็นต้องยอมรามือให้เมื่อพระเจ้าหลุยส์ทรงเห็นว่าเหตุการณ์เริ่มจะอึมครึม จึงทรงตัดสินพระทัยโดยมีตูแรนเป็นผู้ให้คำปรึกษา ในอันที่จะถอนกองกำลังฝรั่งเศสที่ตั้งมั่นอยู่ที่ฮอลแลนด์ และพยายามเจรจาสงบศึกกับยูไนเต็ดโปรวินซ์แบบลับ ๆ ในขณะที่เดียวกันพระองค์ยังคงดำเนินการสู้รบกับราชวงศ์ออสเตเรียในสเปนและเยอรมนีต่อไปเช่นเดิม ด้วยเหตุนี้เอง พระเจ้าหลุยส์ทรงหันกลับมาใช้แนวนโยบายของริเชอลิเยอ ฮอลแลนด์จึงอยู่รอดปลอดภัยมาได้ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1674 อังกฤษและยูไนเต็ด โปรวินซ์ ได้ลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพร่วมกัน โดยที่ยูไนเต็ดโปรวินซ์ตกลงยินยอมให้อังกฤษมีอิทธิพลในน่านน้ำ นับตั้งแต่บริเวณแหลมฟินิสเตร์ (CAPE FINISTERRE) ในสเปนไปจนถึงนอร์เวย์ และยังคงจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายจากสงครามให้กับอังกฤษอีกด้วย

การถอนตัวของอังกฤษซึ่งยังคงดำเนินนโยบายไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดตลอดช่วงเวลา 4 ปีที่เหลือของการทำสงคราม ทำให้การสู้รบไม่ได้เป็นการสู้รบทางเรือสักเท่าใดนัก

พระเจ้าหลุยส์ไม่ทรงคิดว่ากองทัพเรือของพระองค์จะมีจำนวนเรือและประสิทธิภาพมากพอที่จะต่อสู้กับฮอลแลนด์แต่เพียงลำพัง ฉะนั้น พระองค์จึงถอนกำลังออกจากทะเลและจำกัดขอบเขตการค้าทางทะเลไว้เพียงแค่ว่าทะเลเมดิเตอร์เรเนียนกับได้ส่งเรือเอกชนเพียงหนึ่งหรือสองลำเดินทางไปค้าขายยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ในส่วนของยูไนเต็ดโพรวินซ์ที่เป็นอิสระจากภัยคุกคามทางทะเล และไม่มีความคิดที่จะรุกรานชายฝั่งทะเลของฝรั่งเศสในช่วงเวลานี้ ได้ตัดสินใจลดจำนวนเรือของตนลง สงครามได้กลายเป็นสงครามทางภาคพื้นดินมากขึ้นเรื่อย ๆ และประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ในทวีปยุโรปต่างเข้ามามีบทบาทในการรบมากยิ่งขึ้นขณะที่รัฐต่าง ๆ ในเยอรมนียินยอมเป็นพวกเดียวกับออสเตรีย และในวันที่ 28 พฤษภาคม ค.ศ.1674 พวกไดเอ็ต (DIET) ประกาศสงครามกับฝรั่งเศส นโยบายที่สำคัญของฝรั่งเศสในยุคสมัยก่อนยังไม่แล้วเสร็จ ออสเตรียได้กลับขึ้นมาใช้อำนาจเหนือเยอรมนีและฮอลแลนด์ก็ยังมีได้ถูกกำจัดออกไป ในฝั่งทะเลบอลติคเดนมาร์กสังเกตเห็นว่าสวีเดนมีแนวโน้มที่จะเข้าข้างฝรั่งเศสจึงเร่งรีบทำความตกลงร่วมกันกับเยอรมนีโดยส่งไพร่พลจำนวน 15,000 นายไปให้ความช่วยเหลือในเยอรมนี จึงมีเพียงแค่วาเวเรีย (BAVARIA) ฮันโนเวอร์ (HANOVER) และเวร์เท็มเบิร์ก (WURTEMBERG) เท่านั้นที่ยังคงจงรักภักดีและเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศส สงครามทางภาคพื้นดินได้ดึงเอาประเทศมหาอำนาจในยุโรปเกือบทุกประเทศเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และความขัดแย้งหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นอยู่นอกเหนือไปจากพรมแดนตะวันออกของฝรั่งเศส แต่ยังรวมไปถึงลุ่มแม่น้ำไรน์และอาณาเขตของสเปน เนเธอร์แลนด์อีกด้วย ในขณะที่สงครามทางภาคพื้นดินได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นนั้น การสู้รบทางเรือได้ปะทุขึ้นจากการที่เดนมาร์กและสวีเดนตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เราไม่จำเป็นจะต้องอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้มากนัก นอกจากจะกล่าวถึงแต่เพียงว่าเดนมาร์กได้ส่งกองเรือภายใต้การบังคับบัญชาของทรอมบีไปผนึกกำลังร่วมกับเดนมาร์ก (DANES) และในปี ค.ศ.1676 กองทัพเรือของยูไนเต็ดโพรวินซ์ได้ชัยชนะอันยิ่งใหญ่เหนือกองทัพเรือสวีเดน ทั้งยังสามารถยึดครองเรือของสวีเดนได้อีก 10 ลำ ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่าความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของฮอลแลนด์ได้ลดคุณค่าของสวีเดนลงไปเป็นอันมากในฐานะที่เป็นพันธมิตรหนึ่งของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14

การต่อสู้ทางเรืออีกครั้งหนึ่งเกิดขึ้นในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน โดยชาวซิซิลีที่ก่อการกบฏต่อต้านการปกครองของสเปน ซิซิลีได้ร้องขอความช่วยเหลือจากฝรั่งเศส โดยฝรั่งเศสยินยอมแปรพรรค แต่แผนการใด ๆ ที่เกี่ยวกับซิซิลีไม่เคยเป็นอะไรได้มากกว่าเรื่องปลุกย่อย ความสำคัญทางทะเลที่ซิซิลีนำมาก็คือการทำให้เดอริเตอร์เข้า

มามีส่วนเกี่ยวข้องอีกครั้งกับการสู้รบ ทั้งยังเป็นการรื้อฟื้นความเป็นปฏิปักษ์ที่เดอรูยเตอร์มีต่อดูเกสเน (DUQUESNE) ที่มีความสามารถทัดเทียมกับเขา และกับตูร์วิลลีซึ่งหลายคนคิดว่าเดอรูยเตอร์มีฝีมือเหนือชั้นกว่า และชื่อของตูร์วิลลีนี่เองที่มีความโดดเด่นเหนือกว่านายทหารอื่นใดในกองทัพเรือฝรั่งเศสในยุคสมัยดังกล่าว

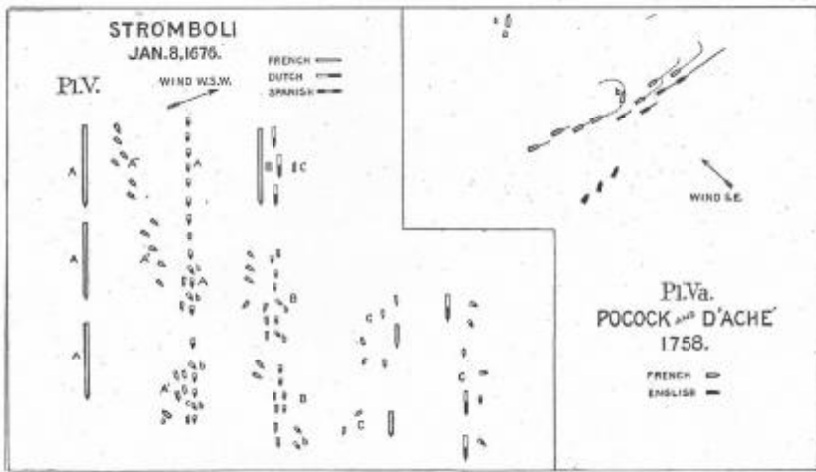
เมสซิना (MESSINA) ได้ก่อกบฏขึ้นในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ.1674 และกษัตริย์ของฝรั่งเศสได้รับเข้าให้ความคุ้มครองเมสซินาในทันทีใด กองทัพเรือของสเปนในขณะนั้นดูเหมือนจะขาดซึ่งประสิทธิภาพเป็นอันมาก และในตอนต้นปี ค.ศ.1675 ฝรั่งเศสสามารถเข้าไปตั้งมั่นที่เมืองเมสซินาได้อย่างง่ายดาย อำนาจทางทะเลในแถบเมดิเตอร์เรเนียนของฝรั่งเศสได้เพิ่มมากขึ้นภายในปีดังกล่าวนั่นเอง และเนื่องจากสเปนไม่สามารถปกป้องประเทศของตนเองได้จึงต้องขอความช่วยเหลือจากกองทัพเรือของยูไนเต็ดโพรวินซ์ โดยสเปนจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว ยูไนเต็ดโพรวินซ์ซึ่ง “เหนื่อยล้าจากการทำสงคราม มีหนี้สินพะรุงพะรัง การค้าถูกทำลายจนย่อยยับ ทั้งยังต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายให้กับกษัตริย์และบรรดาเชื้อพระวงศ์ของเยอรมนี จึงไม่อาจจัดเตรียมความพร้อม รวมไปถึงอาวุธยุทธโปกรณ์ให้กับเรือรบของตน ซึ่งครั้งหนึ่งเคยใช้เรือรบเหล่านี้ในการต่อสู้กับฝรั่งเศสและอังกฤษมาแล้ว” แม้กระนั้นก็ตาม ยูไนเต็ดโพรวินซ์ยังคงรับฟังสเปน และได้ส่งเดอรูยเตอร์พร้อมกับกองเรือรบ 18 ลำ และเรือบรรทุกวัตถุดิบ 4 ลำ เดอรูยเตอร์ได้สังเกตเห็นความเจริญรุ่งเรืองของกองทัพเรือฝรั่งเศสมาโดยตลอด จึงเห็นว่ากองกำลังของตนนั้นมีน้อยเกินไป เดอรูยเตอร์รู้สึกต่อต้านอยู่ในใจ หากแต่ภายนอกเขายังคงแสดงออกถึงอารมณ์อันราบเรียบซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของเขา เดอรูยเตอร์เดินทางมาถึงเมืองคาดีซ (CADIZ) ในเดือนกันยายน และในเวลาเดียวกันนั้นฝรั่งเศสก็ได้ทวีความแข็งแกร่งขึ้นไปอีกด้วยการเข้ายึดครองอาโกสตา (AGOSTA) ท่าเรือที่เป็นฐานทัพสำคัญทางตะวันออกเฉียงใต้ของซิซิลี เดอรูยเตอร์ ประสบกับปัญหาความล่าช้าอีกครั้งหนึ่งโดยรัฐบาลสเปน ไม่อาจเดินทางไปถึงชายฝั่งทางตอนเหนือของเกาะดังกล่าวได้จนกระทั่งปลายเดือนธันวาคม ด้วยเหตุที่ลมพัดสวนมานั้นเป็นอุปสรรคต่อการเดินเรือเข้าไปในช่องแคบเมสซินา เดอรูยเตอร์แล่นเรือไปมาระหว่างเมสซินากับเกาะไลพารี (LIPARI ISLANDS) โดยมีจุดประสงค์เพื่อคอยสกัดกั้นเรือรบของฝรั่งเศสที่ชนกำลังพลและเสบียงอาหารภายใต้การนำของดูเกสเน (DUQUESNE)

วันที่ 7 มกราคม ค.ศ.1676 เรือรบขนาดใหญ่ของฝรั่งเศสจำนวน 20 ลำ พร้อมทั้งเรือบรรทุกวัตถุดิบ 6 ลำได้ปรากฏตัวขึ้น ดัทช์มีเรือรบเพียง 19 ลำ โดยเรือหนึ่งลำใน

จำนวนนั้นเป็นเรือรบของสเปน พร้อมกับมีเรือบรรทุกวัตถุระเบิด 4 ลำ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องจดจำว่าแม้จะไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติการของเรือรบของดัทช์ในการรบครั้งนี้สักเท่าใดนัก เรือรบของดัทช์ก็ยังคงมีประสิทธิภาพด้อยกว่าของอังกฤษ และยังด้อยกว่าเรือรบของฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก การทำศึกในวันแรกหมดไปกับการวางกลอุบายดัทช์ได้เปรียบในทิศทางลม แต่ทว่าในตอนกลางคืนนั้นเองซึ่งเรือของสเปนที่ร่วมทัพมากับดัทช์ได้เข้าไปหลบกำบังอยู่ที่ไลพารี ลมเกิดเปลี่ยนทิศทางโดยพัดมาจากทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้แทน ทำให้ฝรั่งเศสได้เปรียบในทิศทางลมและมีโอกาสอันงามที่จะบุกมาโจมตี ดูเกสเนตตัดสินใจที่จะใช้ความได้เปรียบนี้ให้เป็นประโยชน์ เขาจึงได้ส่งเรือคุ้มกันออกไปจัดกระบวนเรือเรียงข้างทางกราบขวามุ่งหน้าไปยังทิศใต้ ดัทช์ก็จัดกระบวนเรือรบแบบเดียวกันและรอคอยดูเกสเน

เราคงจะรู้สึกได้ถึงความแปลกประหลาดใจที่ได้เห็นนายพลผู้ยิ่งใหญ่ของดัชชียอมจำนนต่อการถูกโจมตีในวันที่ 7 ในตอนเช้าตรู่ของวันนั้น เดอรูยเตอร์พบว่าฝ่ายศัตรูกำลังแล่นเรือมุ่งหน้ามายังเขา จากเรื่องเล่าของฝรั่งเศสกล่าวเอาไว้ว่า ในเวลาประมาณบ่ายสามโมง เดอรูยเตอร์หันหัวเรือไปในทิศทางเดียวกับฝ่ายฝรั่งเศส แต่กลับหมดกระสุนที่จะยิงออกไปยังทิศเหนือลม เดอรูยเตอร์จะรู้สึกอึดอัดใจมากที่สุดเพียงใดที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น ซึ่งเมื่อสามปีก่อนเขาได้บุกไปโจมตีอย่างสิ้นหวังที่โซลเบย์และเท็กเซลไม่มีใครได้ล่วงรู้เหตุผลที่แท้จริงของเดอรูยเตอร์ อาจจะเป็นได้ว่าเขาเล็งเห็นถึงความได้เปรียบในการตั้งรับของทิศที่อยู่ใต้ลม โดยเฉพาะเมื่อฝ่ายของตนเองซึ่งมีกำลังน้อยกว่าต้องเผชิญหน้ากับข้าศึกที่เต็มไปด้วยความหุนหันพลันแล่นและไม่ไช้หนักเดินเรือที่เชี่ยวชาญ หากความคิดเช่นนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเดอรูยเตอร์ ก็นับว่าสมเหตุสมผลมากที่สุดที่เดียวการยุทธที่สตรอมโบลี (STROMBOLI) แสดงให้เห็นถึงยุทธวิธีในการรบบางประการของฝรั่งเศสและอังกฤษในอีก 100 ปีต่อมา แต่ในกรณีนี้ ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลมและบุกเข้าโจมตีด้วยความคาดไม่ถึง ในขณะที่ดัทช์เป็นฝ่ายตั้งรับผลลัพธ์ที่ปรากฏเป็นไปตามที่เคลิร์กเล่าให้ชาวอังกฤษฟังไว้ในผลงานด้านยุทธวิธีการรบทางเรือของเขา หากแต่เรื่องเล่าที่ปรากฏอยู่ในงานเขียนฉบับนี้มาจากคำบอกเล่าของฝรั่งเศสทั้งหมด

เรือรบของทั้งสองฝ่ายจัดกระบวนเรือแล่นเข้ามาประชิดกันทางกราบขวาของเรือหันหน้าไปทางทิศใต้ตามที่ได้กล่าวเอาไว้ในตอนต้น เดอรูยเตอร์รอคอยการโจมตีจากฝ่ายตรงข้าม โดยเขาตั้งใจว่าจะไม่เป็นฝ่ายบุกเข้าไปก่อน เนื่องจากเดอรูยเตอร์อยู่ระหว่างกองทัพเรือฝรั่งเศสกับท่าเรือของฝ่ายนั้น เขาตระหนักดีว่าฝรั่งเศสย่อมต้องออกมาต่อสู้ด้วย

อย่างแน่นนอนเวลาประมาณเก้าโมงเช้ากระบวนเรือรบฝรั่งเศสเริ่มเคลื่อนกระบวนและแล่นทำมุม 45 องศา มุ่งหน้ามายังเรือรบดัตช์ซึ่งนับว่าแผนการเช่นนี้ยากที่จะทำได้อย่างแม่นยำ โดยฝ่ายโจมตีจะถูกศัตรูยิงด้วยปืนใหญ่จนตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบได้ในกาปฏิบัติการณ์เช่นนี้ เรือรบสองลำของกองหน้าฝรั่งเศสได้รับความเสียหายอย่างหนัก คือเรือ “เอ็ม เดอ ลาฟาแยต (M.DE LAFAYETTE) กับเรือ “พрудองต์” (PRUDENTE) ที่ผู้บัญชาการอยู่ในขณะนั้นเริ่มลงมือเข้าโจมตี แต่ด้วยเหตุที่เขาคงอยู่ท่ามกลางกองหน้าของข้าศึกทำให้เขาต้องรีบถอนตัวและหันหัวเรือถอยออกไปยังทิศอื่น” ความสับสนวุ่นวายได้บังเกิดขึ้นกับกระบวนเรือของฝรั่งเศส อันเนื่องมาจากการดำเนินแผนที่ยุ้งยาก “พลเรือโท เดอ เพรย์ลี (DE PREUILLI) ซึ่งทำหน้าที่ เป็นบัญชาการกองหน้าและในขณะที่เขากำลังบังคับเรือเพื่อขยายระยะให้ห่างออกไปนั้นเกิดลมกรรโชกอย่างแรง ทำให้เรือเข้ามาอยู่ในระยะใกล้กันมากเกินไป และขวางทางยิงปืนใหญ่ของเรือฝ่ายตนเองอีกลำ การที่เรือของเอ็ม เดอ ลาฟาแยต ไม่อยู่ในแนวกระบวนเรือ ทำให้เรือรบ “พาร์เฟต์” (PARFAIT) ตกอยู่ในอันตราย เรือรบพาร์เฟต์ถูกโจมตีจากเรืออีกสองลำ จนกระทั่งเสากระโดงเรือได้รับความเสียหายต้องถอนตัวออกจากการรบเพื่อไปซ่อมแซม ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายบุกเข้าโจมตีอย่างต่อเนื่อง แต่แทนที่จะมาพร้อมกันทั้งหมดในคราวเดียว ซึ่งการกระทำเช่นนี้ยังผลให้เกิดคำถามที่น่าสงสัยอยู่บ้าง “ท่ามกลางการยิงปืนใหญ่ได้ตอบกันอย่างดุเดือดนั้น (ซึ่งก็คือเมื่อเรือบางส่วนได้เปิดฉากการต่อสู้ขึ้นแล้ว) ดูเกสเน ซึ่งเป็นบัญชาการกองกลางได้เข้ามามายังตำแหน่งทางกราบเรือด้านขวาของกระบวนเรือของเดอรูยเตอร์” และกองหลังของฝรั่งเศส

ได้เข้ามาปฏิบัติการในเวลาต่อมา หลังจากที่ยกกลางได้เริ่มสู้รบไปแล้ว “แลงเกอร์อน (LANGERON) กับเบตูเน่ (BETHUNE) ซึ่งเป็นผู้ควบคุมเรือรบลำสำคัญ ๆ ของกองกลางฝรั่งเศสได้ถูกกองกำลังที่เหนือกว่าเข้าโจมตีจนแตกพ่ายไป” เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นได้อย่างไรในเมื่อฝรั่งเศสมีเรือรบมากกว่าดัตช์ ตามคำบอกเล่ากล่าวถึงสาเหตุไว้ว่า “ฝรั่งเศสยังไม่ทันได้แก้ไขรูปกระบวนเรือที่ไร้ระเบียบในการบุกเข้าโจมตีครั้งแรก” แม้กระนั้นก็ตาม เรือรบทุกลำต่างก็บุกเข้าไปทำการรบ ซึ่งดูเกสเนก็ค่อย ๆ จัดระเบียบของกระบวนเรือของตนขึ้นมาได้สำเร็จอีกครั้งหนึ่ง เรือของฝ่ายดัตช์ที่ร่วมรบอยู่ในขณะนั้นต้องคอยตั้งรับอยู่ทั่วไปหมด และไม่มีเรือแม้แต่ลำเดียวที่จะไม่ได้ร่วมรบกับฝ่ายศัตรูในระยะประชิด เราอาจจะกล่าวอันใดเกี่ยวกับนายพลและบรรดาเรือเอกทั้งหลายของดัตช์ที่มีกำลังเป็นรองได้มากไปกว่านี้อีก การรบในช่วงท้าย ๆ ไม่ค่อยมีผู้เล่ารายละเอียดไว้เท่าใดนัก แต่มีผู้เล่าว่าเดอรุยเตอร์ได้นำเรือรบทั้งสองกองของเขาล่าถอยออกมาในระยะห่าง แต่ทั้งนี้ก็ไม่แน่ว่าเป็นเพราะเขาชอบรับสภาพที่เป็นรองกว่าฝ่ายเข้าศึกหรืออาจจะเป็นเพราะยุทธวิธีในการรบของเขา กองหลังถูกแยกออกจากกันโดยที่ อาจจะเป็นความผิดพลาดของเดอรุยเตอร์หรือไม่ก็ของผู้บัญชาการกองหลังในขณะนั้น หากแต่ความพยายามของฝรั่งเศส ที่จะเข้าโอบล้อมกองหลังของดัตช์ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเสากระโดงเรือได้รับความเสียหาย การสู้รบได้สิ้นสุดลงในเวลา 16.30 น. ยกเว้นเสียแต่กองหลังและเรือรบของสเปนที่แล่นเข้ามาลากเรือของดัตช์ที่เสียหายออกไปหลังจากยุติการรบได้ไม่นาน การที่เรือรบฝรั่งเศสไม่ปรากฏตัวออกมาในเวลานั้นแสดงให้เห็นว่าเรือรบของพวกเขาเสียหายมากเพียงใด ตำแหน่ง C และ C' ซึ่งให้เห็นว่ากองหลังของดัตช์ถูกแยกออกไปไกลมากขนาดไหน และความไร้ระเบียบของกระบวนเรือเป็นเหตุมาจากเสากระโดงเรือถูกทำลายเสียหายบังคับเรือไม่ได้

ผู้อ่านที่คุ้นเคยกับผลงานของเคลริกเกี่ยวกับยุทธวิธีในการรบทางเรือ ซึ่งตีพิมพ์ขึ้นราวปี ค.ศ.1780 นั้น คงจะยังจำได้ดีถึงการยุทธ์ที่สตรอมโบลิ ซึ่งเคลริกได้บรรยายถึงคุณลักษณะและยุทธวิธีในการรบที่อังกฤษและฝ่ายตรงข้ามได้ใช้ปฏิบัติมาตั้งแต่ออนยุคสมัยของเขา วิทยานิพนธ์ของเคลริกเริ่มต้นจาก MS ตั้งสมมติฐานว่านายทหารเรือและลูกเรือชาวอังกฤษนั้นมีความเชี่ยวชาญและมีจิตวิญญาณในการรบมากกว่านายทหารฝรั่งเศสและเรือรบของอังกฤษโดยรวมแล้วเคลื่อนที่ได้รวดเร็วกว่าซึ่งอังกฤษเองก็ตระหนักถึงความเหนือกว่าในข้อนี้ เป็นเหตุให้พวกเขามีความกระตือรือร้นที่จะบุกเข้าโจมตีมากกว่า ในขณะที่ฝรั่งเศสซึ่งตระหนักดีถึงความอ่อนด้อยของตนต่างพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่บุกเข้า

ไปสู้รบให้รู้ผลที่ชัดเจนไปข้างหนึ่ง ด้วยความคิดเช่นนี้เองฝรั่งเศสจึงหลงเชื่อว่าตนสามารถ
อาศัยการโจมตีอย่างดุเดือดจากฝ่ายอังกฤษได้จึงค่อย ๆ วางแผนการที่ในทางหนึ่งดู
เหมือนจะดี แต่ความจริงแล้วพวกเขากลับพยายามหลีกเลี่ยงการสู้รบอย่างถึงที่สุด ใน
ขณะเดียวกันก็พยายามสร้างความเสียหายให้กับฝ่ายตรงข้าม แผนการนี้มีขึ้นเพื่อนำ
เรือของฝ่ายตนไปอยู่ยังทิศใต้ลม เพื่อรอเป็นฝ่ายตั้งรับการโจมตีจากฝ่ายตรงข้าม
ความผิดพลาดของอังกฤษที่ฝรั่งเศสเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าตนสามารถพึ่งพาได้เสมอมานั้น
อยู่ตรงที่อังกฤษใช้ยุทธวิธีแล่นเรือขนานไปกับแนวเรือรบของศัตรู และก็ถอยออกมา
พร้อมกันเพื่อรอจังหวะโจมตีโดยให้เรือของตนอยู่ในแนวเดียวกับเรือของฝ่ายตรงข้าม
ลำต่อลำ ในการจัดกระบวนเรือเป็นแนวเดียวกันกับฝ่ายศัตรูนี้ฝ่ายโจมตีจะเสียโอกาส
ในการใช้ปืนใหญ่ของตน ในขณะที่เปิดโอกาสให้ศัตรูระดมยิงปืนใหญ่มายังเรือของตนได้
อย่างเต็มที่ ซึ่งท้ายที่สุดแล้วทุกอย่างจบลงด้วยความสับสนวุ่นวาย เนื่องจากการจัด
ระเบียบของกระบวนในการบุกเข้าโจมตีนั้นเป็นเรื่องยากที่จะรักษาตำแหน่งเรือเช่นนั้น
ไว้ได้ตลอด และยิ่งยากเข้าไปอีกเมื่อการสู้รบอยู่ท่ามกลางควันปืน ซึ่งได้ทำลายใบเรือและ
เสากระโดงเรือจนพังพินาศ นี่ก็คือวิธีในการโจมตีที่ดูเกสเนได้นำมาใช้ในการรบที่
สตรอมโบลิ และผลลัพธ์ก็เป็นไปตามที่เคลิร์กอธิบายไว้ทุกประการ นั่นก็คือ ความอลหม่าน
ในกระบวนเรือ กองหน้าไปถึงก่อนและถูกฝ่ายตั้งรับระดมยิงด้วยปืนใหญ่ทำให้เรือใน
กองหน้าที่เสียหายมีผลทำให้กองหลังเกิดความสับสน เป็นต้น เคลิร์กยังกล่าวย้ำต่อไปว่า
ในขณะที่การสู้รบดำเนินไปอย่างดุเดือดนั้น ฝรั่งเศสได้แล่นเรือมุ่งหน้าไปยังด้านใต้ลม และ
นำเรือรบของอังกฤษให้ดำเนินตามแผนการโจมตีเช่นเดียวกันนี้ เราพบว่าในสงคราม
สตรอมโบลินี้ เดอรูยเตอร์ได้ถอยทัพออกมาในวิธีเดียวกัน แม้ว่าเราจะไม่รู้ว่าเขามี
จุดประสงค์ใดกันแน่ก็ตาม เคลิร์กยังชี้ให้เห็นต่อไปว่าเหตุผลทางยุทธวิธีที่เคลื่อนเรือรบ
ไปอยู่ด้านใต้ลมนั้นก็เพื่อที่จะพุ่งเป้าไปยังเสากระโดงเรือของฝ่ายโจมตี ซึ่งเสากระโดงเรือ
ถือเป็นพลังในการขับเคลื่อนเรือของฝ่ายตรงข้าม เพื่อที่ว่ากรโจมตีจากฝ่ายนั้นจะมีอาจ
ทำได้ไกลไปกว่าที่ฝ่ายตั้งรับต้องการ และในการรบที่สตรอมโบลินั้นสภาพการณ์อัน
เลวร้ายที่ฝรั่งเศสต้องเผชิญได้แสดงให้เห็นได้ชัดเจนมาก เพราะหลังจากที่เดอรูยเตอร์
ไปนำกองเรืออยู่ยังทิศใต้ลม ทำให้ไม่อาจช่วยเหลือกองหลังที่ถูกแยกออกไปได้ แต่
กองหลังกลับไม่ได้ถูกเรือรบฝรั่งเศสทำลายแต่อย่างใด แม้ว่าเรือของฝรั่งเศสจะไม่ได้
จมหายไปก็ตาม แม้เราจะไม่อาจชี้ชัดได้ว่าการเลือกไปอยู่ทางทิศใต้ลมนั้นเป็นการตัดสินใจ
ของเดอรูยเตอร์หรือไม่ก็ตาม แต่เห็นได้ชัดว่าเขาสามารถตั้งดวงผลประโยชน์เหล่านี้เอาไว้

ไว้ได้อีกทั้งคุณลักษณะของนายทหารฝรั่งเศสในยุคนั้นของเขา ซึ่งล้วนแล้วแต่อ่อน
ประสบการณ์และมีอารมณ์หุนหันพลันแล่นทำให้ฝ่ายที่มีกำลังเป็นรองได้เปรียบมากที่สุด
ในฐานะที่เป็นฝ่ายตั้งรับคุณลักษณะและศักยภาพของศัตรูเป็นปัจจัยสำคัญที่ชาย
ผู้ชาญฉลาดผู้นี้นำมาประกอบการพิจารณา และก็ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เองที่ทำให้
เนลสันประสบความสำเร็จได้อย่างงดงามเช่นเดียวกัน ในทางกลับกัน นายพลของฝรั่งเศส
โจมตีด้วยวิธีการที่ปราศจากหลักแห่งความจริง โดยใช้เรือรบลำหนึ่งสู้กับเรือรบอีกลำหนึ่ง
โดยไม่พยายามที่จะรวมกำลังเข้าทำลายศัตรูเลยแม้แต่น้อย หรือไม่แม้แต่จะพยายามให้
ศัตรูต่อสู้ไปเรื่อย ๆ จนกว่ากองเรือของฝรั่งเศสอีก 8 ลำ ที่อยู่บริเวณเมสซิनाจะแล่นมาสมทบ
ยุทธวิธีเช่นนี้มิอาจนำมาใช้ได้ยกเว้นในกรณีที่ใช้เรือรบที่เท็กเซล แต่ด้วยเหตุที่
ดูเกสเนเป็นนายทหารฝรั่งเศสที่เก่งกาจที่สุดในศตวรรษนั้น ยกเว้นไว้ก็แต่เพียงตูร์วิลส์
การทำสงครามในครั้งนี้จึงมีคุณค่าต่อประวัติศาสตร์ในการใช้ยุทธวิธีและไม่อาจถูกมอง
ข้ามไปได้ ชื่อเสียงของผู้บัญชาการรบเป็นหลักประกันว่ายุทธวิธีในการรบทางเรือที่
ฝรั่งเศสได้นำมาใช้นั้นไม่บรรลุผลสำเร็จก่อนที่จะจบการอภิปรายในประเด็นนี้ เป็นที่น่า
สังเกตว่าเคลริกได้เสนอวิธีแก้ไขซึ่งก็คือการเข้าโจมตีกองหลังของศัตรู โดยเฉพาะเมื่อ
กองหลังอยู่ในที่มืดได้ม เรือรบที่เหลืออาจจะละทิ้งเรือที่อยู่ในกองหลังไปเสียหรือไม่ก็
เตรียมพร้อมเข้าปฏิบัติการซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้เป็นวิธีการที่ทหารเรืออังกฤษทั้งหลาย
พึงปรารถนา

ภายหลังการรบสิ้นสุดลง เดอรูยเตอร์ได้นำเรือออกเดินทางไปยังพาเลอร์โม
(PALERMO) ระหว่างเดินทางเรือลำหนึ่งของเขาเกิดจมหายไประหว่างการเดินทาง
ส่วนกองเรือของฝรั่งเศสที่อยู่นอกเมสซิनाได้มารวมกำลังกับดูเกสเน เหตุการณ์ที่เหลือของ
สงครามชิลีนั้นไม่ได้มีความสำคัญกับหัวข้อที่เรากำลังศึกษาอยู่สักเท่าใดนัก ในวันที่
22 เมษายน เดอรูยเตอร์และดูเกสเนเผชิญหน้ากันอีกครั้งที่ออสตา (AGOSTA) ดูเกสเน
มีเรือรบทั้งสิ้น 29 ลำ สเปนกับดัทช์มีรวมกัน 27 ลำ โดย 10 ลำเป็นเรือรบของสเปนเป็นที่
น่าเสียดายที่สเปนเป็นผู้บัญชาการรบ และให้เรือจากประเทศของตนอยู่ในกองกลาง
ซึ่งตรงกันข้ามกับคำแนะนำของเดอรูยเตอร์ที่ตระหนักดีว่าพันธมิตรของตนนั้นด้อย
ประสิทธิภาพเพียงใด และต้องการที่จะกระจายเรือรบของสเปนให้ไปตามแนวกระบวนเรือ
เพื่อจะคอยให้ความช่วยเหลือเรือเหล่านี้ได้ดียิ่งขึ้น เดอรูยเตอร์เป็นผู้บัญชาการกองหน้า
ของฝ่ายพันธมิตรที่กำลังได้เปรียบในทิศทางลมเป็นฝ่ายบุกเข้าโจมตี แต่กองกลางของ
สเปนกลับอยู่ห่างจากวิถีกระสุนไปมาก ทำให้กองหน้าของดัทช์ถูกโจมตีอย่างรุนแรง

กองหลังที่ปฏิบัติการตามการเคลื่อนทัพของผู้บัญชาการรบยังคงสู้รบอย่างประปราย ในการปฏิบัติภารกิจที่น่าสลดใจ แต่เต็มไปด้วยความภาคภูมิใจของเดอรูเตอร์ ซึ่งจาก ประวัติการสู้รบของเขาแล้วไม่เคยแม้แต่สักครั้งที่เรือของเขาจะถูกยิงจากฝ่ายศัตรู แต่ยังคงมาจบชีวิตลงในการรบครั้งนี้อีกด้วย เดอรูเตอร์เสียชีวิตที่ซีราคิวส์ในอาทิตย์ต่อมา และความหวังทั้งหมดในอันที่จะรับมือกับการสู้รบทางเรือนั้นมีอันต้องมลายไปพร้อมกับเขานั่นเอง หนึ่งเดือนต่อมา เรือรบของสเปนและดัตช์ถูกลอบโจมตีขณะจอดทอดสมออยู่ที่พาเลอริโม (PALERMO) เรือหลายลำถูกทำลายจนเสียหายยับเยิน ในขณะที่กองเรือที่ส่งมาจากฮอลแลนด์เพื่อมาเป็นกองหนุนให้กับเรือรบในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนั้นต้องปะทะกับกองเรือของฝรั่งเศสที่อยู่บริเวณช่องแคบยิบรอลต้า และจำเป็นต้องถอยกลับไปตั้งหลักที่เมืองคาดิซ

แผนการในซิซิลีเป็นเพียงการเบี่ยงเบนความสนใจเท่านั้น และการที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ตระหนักถึงความสำคัญอันน้อยนิดของซิซิลีแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า พระองค์มีความโน้มเอียงที่จะทำสงครามทางภาคพื้นดินมากกว่า ซิซิลีจะมีคุณค่าอย่างไรในสายตาของพระองค์ในเมื่อจุดมุ่งหมายของพระองค์พุ่งไปที่อียิปต์และต้องการขยายอิทธิพลทางทะเล หลายปีผ่านไปพันไปความรู้สึกของชาวอังกฤษที่มีต่อฝรั่งเศสนั้นได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ การแข่งขันทางการค้ากับฮอลแลนด์ดูเหมือนจะเป็นประเด็นที่สำคัญรองลงมา และดูเหมือนว่าอังกฤษซึ่งเริ่มต้นการทำสงครามด้วยการเป็นพันธมิตรกับพระเจ้าหลุยส์นั้นจะเริ่มจับอาวุธขึ้นมาต่อต้านพระองค์เมื่อสงครามใกล้จะสิ้นสุดลง นอกเหนือไปจากสาเหตุอันเนื่องมาจากความอิจฉาริษยาแล้ว อังกฤษยังตระหนักดีว่า กองทัพเรือฝรั่งเศสมีจำนวนเรือเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และยังมีประสิทธิภาพเหนือกว่าของตนเองเสียด้วยซ้ำ ในบางขณะพระเจ้าชาร์ลส์ได้รับต่อต้านและแรงกดดันจากรัฐสภา หากแต่ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ.1678 สนธิสัญญาว่าด้วยความเป็นพันธมิตรไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบุกหรือฝ่ายตั้งรับได้กระทำขึ้นระหว่างประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสอง พระเจ้าชาร์ลส์เรียกกองกำลังของอังกฤษที่ไปร่วมรบกับกองทัพฝรั่งเศสให้กลับมายังประเทศ และเมื่อรัฐสภาเปิดวาระการประชุมอีกครั้งในเดือนกุมภาพันธ์ พระองค์ทรงเรียกร้องให้สภาอนุมัติเงินอุดหนุนเพื่อจัดเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับเรือรบ 90 ลำ และทหารจำนวน 30,000 นาย พระเจ้าหลุยส์ซึ่งทรงคาดหวังกับผลลัพธ์เช่นนี้อยู่ ได้สั่งให้ทหารของพระองค์ออกจากซิซิลีโดยทันที พระองค์ไม่ทรงหวังเกรงอังกฤษหากเกิดการรบกันทางภาคพื้นดิน แต่พระองค์ก็สังเกตเห็นว่าฝรั่งเศสมีอาจด้านทานประเทศมหาอำนาจ

ทางทะเลทั้งสองได้หากมีการผ่นึกกำลังกันทางเรือเกิดขึ้น ในเวลาเดียวกัน พระองค์ยังคง
โจมตีสเปนิช เนเธอร์แลนด์อย่างรุนแรงมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ตราบเท่าที่ยังมีความหวังที่จะ
กีดกันไม่ให้กองทัพเรืออังกฤษเข้าร่วมสงครามได้ พระองค์ได้พยายามอย่างยิ่งยวดที่จะไม่
ให้กระทบกระเทือนกับความรู้สึกของคนอังกฤษที่มีต่อพื้นที่บริเวณชายฝั่งประเทศเบลเยียม
แต่เมื่อบัดนี้พระองค์มีอาจประนีประนอมได้อีกต่อไป พระองค์ทรงคิดว่าน่าจะเป็นการดี
ที่สุดที่จะทำให้ฮอลแลนด์หวาดกลัวต่ออำนาจของฝรั่งเศสด้วยการโจมตีอย่างหนักหน่วง
ในจุดที่ฮอลแลนด์เกรงกลัวพระองค์มากที่สุด

ในความเป็นจริงแล้ว ยูไนเต็ท โพรวินซ์ เป็นอำนาจผลักดันที่สำคัญของการรวมตัว
เป็นพันธมิตร แม้ว่ายูไนเต็ท โพรวินซ์จะมีพื้นที่เพียงน้อยนิดเมื่อรวมกันแล้วก็ตาม
แต่พวกเขามีกษัตริย์ที่มีความแข็งแแกร่ง ทั้งยังมีจุดยืนที่ชัดเจนมากที่สุดผู้หนึ่งด้วย
นั่นก็คือเจ้าชายแห่งออเรนจ์ ซึ่งพระองค์ได้ใช้ความมั่งคั่งที่พระองค์มีอยู่ในอันที่จะ
ส่งเสริมกองทัพของสหพันธรัฐ อีกทั้งยังคอยสนับสนุนด้านการเงินให้กับเจ้าชายจาก
เยอรมนีที่ยากจนและเต็มไปด้วยความโลภเพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าชายเหล่านี้จะยังคงจงรักภักดี
ต่อพระองค์ ยูไนเต็ท โพรวินซ์แทบจะแบกรับภาระจากการทำสงครามเอาไว้แต่เพียง
ผู้เดียวด้วยความที่เป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเล อีกทั้งยังมีความสามารถทั้งทาง
การค้าและการเดินเรือ และแม้ว่ายูไนเต็ท โพรวินซ์จะประสบกับช่วงเวลาที่ยากลำบาก
และทุกข์ทรมาน แต่ก็ยังคงต้องแบกรับภาระนั้นต่อไป แต่ในช่วงศตวรรษต่อมา
อังกฤษในฐานะที่เป็นมหาอำนาจทางทะเลประเทศหนึ่งได้ช่วยยูไนเต็ท โพรวินซ์ ผู้รับเพื่อ
ต่อต้านความทะเยอทะยานอย่างไม่มีรู้จักจบสิ้นของฝรั่งเศส แต่อังกฤษก็ต้องประสบกับ
ความสูญเสียอย่างใหญ่หลวง การค้าของอังกฤษเสียหายอย่างมากอันเป็นผลมาจาก
เรือเอกชนของฝรั่งเศส และยังประสบกับความสูญเสียในทางอ้อมในการแลกเปลี่ยนทาง
การค้ากับประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์และสร้างความมั่งคั่งให้กับดัชชีมากยิ่งขึ้น
เมื่ออังกฤษวางตัวเป็นกลางความมั่งคั่งก็กลับมาเป็นของเรือเดินสมุทรอังกฤษที่สามารถ
แล่นข้ามน้ำข้ามทะเลได้อย่างปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เป็นเพราะพระเจ้าหลุยส์ทรงปรารถนา
ที่จะเจรจาประนีประนอมกับอังกฤษ ความปรารถนาเช่นนี้เองทำให้พระองค์ยอมอ่อนข้อ
ให้กับความจำเป็นเร่งด่วนของอังกฤษในประเด็นที่เกี่ยวกับสนธิสัญญาว่าด้วยการค้าอัน
นับเป็นการเลิกสิ่งกีดขวางที่โคลแบร์ตได้พยายามสร้างไว้ในอันที่จะหลอหลอมความเจริญ
รุ่งเรืองและอำนาจทางทะเลให้กับฝรั่งเศส แม้กระนั้นก็ตาม การยินยอมประนีประนอมกับ
ฝรั่งเศสนั้นดำเนินไปเพียงชั่วระยะเวลาสั้น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะแรงกระตุ้นที่เป็นตัวผลักดัน

อังกฤษนั้นหาใช่ผลประโยชน์ของประเทศแต่เพียงอย่างเดียวไม่ หากแต่เป็นแรงจูงใจที่ทรงพลังมากกว่านั้น และในท้ายที่สุดแรงจูงใจดังกล่าวนี้เองเป็นเหตุให้อังกฤษต้องยุติสัมพันธภาพอันดีที่เคยมีต่อฝรั่งเศสลง

ฮอลแลนด์เองก็ไม่ปรารถนาจะให้สงครามยืดเยื้อออกไป หลังจากที่พระเจ้าหลุยส์แสดงเจตจำนงที่จะให้มีการสงบศึก การรบทางภาคพื้นดินมีแต่จะนำมาซึ่งหายนะและความอ่อนแอให้กับฮอลแลนด์ ขณะเดียวกันฮอลแลนด์ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นอันมากให้กับกองทัพเรือ ไม่ว่าจะเป็กองทัพเรือของตนเองหรือของพันธมิตร อีกทั้งความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลที่ฮอลแลนด์เคยได้รับมาโดยตลอดนั้นยังหมดไปอย่างรวดเร็วอีกด้วยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 จะต้องชี้แจงเหตุและผลมาลึกเพียงใดที่จะทำให้เจ้าชายแห่งออเรนจ์ยอมเปลี่ยนทัศนคติในแง่ลบที่เคยมีต่อพระองค์มาโดยตลอดนั้นยังคงเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน และเราก็ยังไม่จำเป็นที่จะต้องตัดสินใจตอบคำถามเหล่านี้ แต่ไม่ต้องสงสัยเลยสักนิดว่าการต่อสู้กันอย่างรุนแรงที่ทำให้ฮอลแลนด์ต้องสูญเสียอำนาจทางทะเลไปมากมายนั้นได้มีส่วนทำลายตำแหน่งความเป็นผู้นำประเทศของฮอลแลนด์ลงไปจนหมดสิ้น นักประวัติศาสตร์ชาวฮอลแลนด์ผู้หนึ่งได้กล่าวเอาไว้ว่า “ฮอลแลนด์ตั้งอยู่ระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส และภายหลังที่ได้รับอิสรภาพจากสเปนแล้ว ฮอลแลนด์ก็มักจะทำสงครามอยู่เนือง ๆ เป็นเหตุให้ต้องสูญเสียเงินทองไปเป็นอันมาก ทั้งยังมีส่วนทำลายกองทัพเรือและเป็นสาเหตุของการตกต่ำในทางการค้าและการผลิตอีกด้วย ในที่สุดประเทศที่รักสันติสุขก็พบว่าตนเองตกอยู่ท่ามกลางความเป็นปฏิปักษ์ที่มีมาช้านาน ความเป็นมิตรที่อังกฤษมีให้กับฮอลแลนด์นั้นยังคงเป็นภัยน้อยกว่าความเป็นศัตรู เนื่องด้วยฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเพิ่มมากขึ้นในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจลดลงเรื่อย ๆ มันเปรียบเสมือนพันธมิตรระหว่างยักษ์ใหญ่กับคนแคระ” นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เราพบว่าฮอลแลนด์เป็นศัตรูที่เปิดเผยหรือไม่ก็เป็นคู่แข่งคนสำคัญของอังกฤษแต่ในช่วงเวลาดังกล่าว ดูเหมือนว่าฮอลแลนด์จะเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ ซึ่งไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตาม ฮอลแลนด์ยังคงประสบปัญหามาโดยตลอดด้วยความที่ฮอลแลนด์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็กกว่า มีกำลังทหารน้อยกว่าและยังตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยสักเท่าใดนัก

ความเหนื่อยล้าจากการทำสงครามของยูไนเต็ด โปรวินซ์ เสียงเรียกร้องจากบรรดาพ่อค้าและกลุ่มผู้รักสันติสุข ประกอบกับความทุกข์ยากที่ฝรั่งเศสต้องเผชิญอยู่ในขณะนั้น สภาพเศรษฐกิจภายในประเทศที่กำลังย่ำแย่ และภัยคุกคามจากกองทัพเรือของอังกฤษ

ที่อาจจะทำให้ฮอลแลนด์มีศัตรูเพิ่มมากขึ้นนั้น เป็นเหตุให้ฮอลแลนด์มีความโน้มเอียงที่จะร่วมมือกับฝรั่งเศสในการทำสงครามที่ยาวนานในครั้งนี้ พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ต้องการที่จะสานสัมพันธ์กับฮอลแลนด์มาช้านานแล้ว แต่กลับถูกยับยั้งเอาไว้ในตอนแรกด้วยความจงรักภักดีที่ยังคงมีต่อฝ่ายที่ให้ความช่วยเหลือในยามที่พวกเขาเดือดร้อน และในภายหลังด้วยจุดประสงค์อันเด็ดเดี่ยวของพระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์ ความยุ่งยากต่าง ๆ ค่อย ๆ จางหายไป และสนธิสัญญาสันติภาพแห่งนี้มีขึ้นระหว่างยูไนเต็ด โปรวินซ์กับฝรั่งเศส ได้มีการลงนามร่วมกันในวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 1678 ประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ได้เข้าร่วมลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้ในเวลาต่อมา ประเทศที่ได้รับผลกระทบจากสนธิสัญญาดังกล่าวนี้ก็คือประเทศที่ปกครองโดยราชวงศ์ที่เติบโตมากเกินไปและยังไม่แข็งแกร่งพอ ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่สเปน ซึ่งได้ยินยอมยกฟรานซ์ คอมเต้ และเมืองที่แข็งแกร่งบางเมืองในสเปนิช เนเธอร์แลนด์ให้กับฝรั่งเศส อันทำให้ฝรั่งเศสมีอาณาเขตขยายออกไปยังทิศตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น ฮอลแลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่พระเจ้าหลุยส์เริ่มต้นทำสงครามด้วยความที่ต้องการที่จะทำลายประเทศนี้ไม่ได้สูญเสียดินแดนในยุโรปไปเลยแม้แต่สักนิดเดียว และนอกจากนี้ไปจากอาณานิคมทางทะเลแล้ว ฮอลแลนด์ยังมีอาณานิคมอยู่บริเวณชายฝั่งตะวันตกของทวีปอเมริกาและในเจียนา (GUIANA) อีกด้วย ฮอลแลนด์ยังคงอยู่รอดปลอดภัยมาได้ด้วยอำนาจทางทะเลที่ตนมีอยู่อำนาจทางทะเลที่ยิ่งใหญ่ได้ช่วยพวกเขาไว้ในช่วงเวลาที่อันตรายมาเยือน และยังช่วยให้ฮอลแลนด์ทำสงครามกับประเทศอื่น ๆ ได้ เราอาจจะกล่าวได้ว่าอำนาจทางทะเลเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่ต้องยกกว่าปัจจัยอื่นใดเลยในการชี้ชะตาการทำสงครามครั้งสำคัญที่ได้ปิดฉากอย่างเป็นทางการที่นี้มีขึ้น

ความพยายามทั้งหมดที่ฮอลแลนด์ใช้ไปในการทำสงครามนั้นได้ลิดรอนพลังกำลังของพวกเขาให้ลดน้อยลง และเป็นเวลาหลายปีต่อมาที่ฮอลแลนด์ถูกรอบงำด้วยสภาพการณ์ที่ตึงเครียดนานัปการ แล้วอะไรคือผลกระทบที่รัฐที่ยิ่งใหญ่รัฐนี้ได้รับอะไรเล่า คือผลจากความทะเยอทะยานที่มากจนเกินไปของกษัตริย์ผู้เป็นสาเหตุหลักของการทำสงครามอันยืดเยื้อในครั้งนี้ ในบรรดานโยบายต่าง ๆ ที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้ทรงนำมาใช้บริหารประเทศนั้น ไม่มีนโยบายใดที่จะสำคัญและชาญฉลาดเท่ากับนโยบายที่โคลแบร์ตเป็นผู้คิดริเริ่มมาแล้ว โดยในตอนแรกโคลแบร์ตมีเป้าหมายที่จะฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศ และสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้กับความมั่งคั่งของประเทศ ความมั่งคั่งดังกล่าวนี้ซึ่งในขณะนั้นอยู่ภายในขอบเขตที่ฝรั่งเศสสามารถทำให้เป็นไปได้นั้น จะต้อง

ถูกพัฒนามาจากการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี มีการกระตุ้นให้เกิดการค้าขาย การเดินเรือทางทะเล กองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่และมีการขยายอาณาเขตออกไปให้กว้างไกล มากยิ่งขึ้น ปัจจัยบางปัจจัยที่กล่าวมานี้เป็นต้นกำเนิดหรือไม่ก็เป็นองค์ประกอบของอำนาจ ทางทะเล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่จะขาดเสียไม่ได้สำหรับการพัฒนาประเทศให้ก้าวขึ้น มาเป็นมหาอำนาจทางทะเลเป็นเวลากว่า 12 ปีที่ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปอย่างราบรื่น การพัฒนาฝรั่งเศสไปสู่ความยิ่งใหญ่ในรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วในทุกทิศทุกทาง ภายใต้อำนาจของพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล และแล้วก็มาถึงช่วงเวลาที่จะต้อง ตัดสินพระทัยว่าจะดำเนินการในทิศทางเช่นไร ด้วยความทะเยอทะยานที่ทรงมีอยู่ กับ ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งพระองค์อาจจะต้องทำลายการค้าลงด้วยการทำให้ อำนาจควบคุมทางทะเลที่เคยมีอยู่นั้นกลายเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนขึ้นมา หรือว่าพระองค์จะ ทรงดำเนินการตามนโยบายเพื่อดำรงรักษาเอาไว้ซึ่งสันติสุขตามแนวชายแดน แม้ว่า จะต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก หากแต่พระองค์ก็ควรจะยังรักษาอำนาจในท้องทะเลเอาไว้ได้ และนี่เองจากนโยบายเช่นนี้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการค้าขาย ซึ่งจะช่วยนำเงินมากมาย มหาศาลมาให้กับประเทศแม้ว่าอาจจะเทียบไม่ได้กับจำนวนเงินที่ประเทศต้องเสียไปก็ตาม นี้ไม่ใช่ภาพที่สวยงามสดดงามสักเท่าใดนัก ด้วยทัศนคติที่พระองค์มีต่อฮอลแลนด์ พระองค์ได้ให้แรงดลใจแรกกับอังกฤษในทางที่ทำให้อังกฤษตระหนักถึงผลที่โคลแบร์ต และเลียบนิตซ์ได้คาดหวังเอาไว้ให้เกิดขึ้นกับฝรั่งเศส พระองค์ทำให้การค้าทั้งหมดของ ดัทช์ไปตกอยู่ภายใต้อาณัติของเรืออังกฤษ ทั้งยังมีส่วนทำให้อังกฤษตั้งหลักฐานที่มั่นคง และสงบสุขได้ที่เพนซิลเวเนียและแคโรไลนา และยังสามารถเข้ากุมอำนาจในนิวยอร์ก และนิวเจอร์ซีย์ได้อีกด้วย นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงยอมสละการค้าของฝรั่งเศสที่กำลัง เจริญรุ่งเรืองไปให้กับอังกฤษในอันที่จะโน้มน้าวให้อังกฤษวางตนเป็นกลางในยามเกิดศึก สงครามอังกฤษก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลในระดับแนวหน้าได้อย่าง รวดเร็ว และถึงแม้ว่าอังกฤษจะประสบกับวิกฤตการณ์สักเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังเป็น ความจริงที่ว่าแม้แต่ในยามสงครามอังกฤษยังคงรักษาความมั่งคั่งและความเจริญเติบโต ภายในประเทศเอาไว้ได้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าฝรั่งเศสไม่เคยที่จะละเลยการทำสงครามทาง ภาคพื้นดินที่พวกเขาได้ทำมาโดยตลอด แต่ก็น่าเชื่อว่าหากฝรั่งเศสเลือกหนทางที่จะนำพา ประเทศของตนไปสู่ความยิ่งใหญ่ทางทะเลแล้ว ฝรั่งเศสก็อาจจะรอดพ้นจากปัญหาความ ขัดแย้งต่าง ๆ ไปได้ หรืออาจจะรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ง่ายกว่า ที่เป็นอยู่ในการทำสนธิสัญญาสันติภาพแห่งนิม็เกินนั้น ความเสียหายทั้งหมดไม่ใช่จะ

แก้ไขไม่ได้ “แต่บรรดาเกษตรกร พ่อค้า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและประเทศอาณานิคมต่างได้รับความเสียหายอย่างหนักจากการทำสงคราม และเงื่อนไขของสนธิสัญญาฉบับดังกล่าวที่อาจจะเอื้อผลประโยชน์ต่ออำนาจทางทหารและการขยายอาณานิคมของฝรั่งเศส แต่กลับไม่ได้นำผลดีมาสู่บรรดาผู้ประกอบอุตสาหกรรมแต่อย่างใดเลย ภาษีศุลกากรที่ลดลงนั้นเป็นไปเพื่อเอื้ออำนวยให้กับอังกฤษและฮอลแลนด์” ซึ่งได้กลายมาเป็นประเศมหาอำนาจทางทะเล การขนส่งทางทะเลได้รับผลกระทบอย่างหนัก อีกทั้งความรุ่งเรืองของกองทัพเรือที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นที่อิจฉาของอังกฤษนั้น ได้กลายเป็นเสมือนต้นไม้ที่ปราศจากรากอันแข็งแรงที่คอยช่วยค้ำจุน และในเวลาต่อมาไม่นานความรุ่งโรจน์ของกองทัพเรือฝรั่งเศสก็มลายหายไปพร้อมกับสงครามที่ปะทุขึ้นมานั่นเอง

ก่อนที่จะจบการทำสงครามกับฮอลแลนด์ มีข้อสังเกตสั้น ๆ บางประการเกี่ยวกับเคานต์ เดสเตร็ส ซึ่งพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงมีคำสั่งให้เข้ารับผิดชอบเรือรบของฝรั่งเศสที่เข้าร่วมกับกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตร เคานต์ เดสเตร็ส เป็นผู้บัญชาการรบทั้งที่โซลเบย์และเท็กเซล ซึ่งอาจจะช่วยให้เราได้เรียนรู้ถึงคุณลักษณะบางประการของนายทหารเรือฝรั่งเศสในยุคสมัยนั้น เดสเตร็สได้เดินทางออกทะเลเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1667 ในขณะที่เขามีอายุมากแล้ว แต่ในปี ค.ศ.1672 เราพบว่าเดสเตร็สยังคงทำหน้าที่เป็นบัญชาการกองเรือสำคัญ ๆ และมีดูเกสเนเป็นผู้ช่วย ซึ่งดูเกสเนนั้นได้เป็นนักเดินเรือมายาวนานกว่า 40 ปีแล้ว ในปี ค.ศ.1677 พระเจ้าหลุยส์ได้มอบเรือรบ 8 ลำให้เดสเตร็สเป็นผู้รับผิดชอบและคอยดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี เดสเตร็สได้ใช้เรือรบทั้ง 8 ลำนี้บุกไปโจมตีเกาะ ๆ หนึ่งของดัทช์ที่ชื่อว่าโทบาโก้ (TOBAGO) ด้วยความหุนหันพลันแล่น เช่นเดียวกับการกระทำของเขาที่เท็กเซล ในปีต่อมา เดสเตร็สออกเรืออีกครั้ง โดยในครั้งนี้เขาออกอุบายที่จะนำกองเรือแล่นเข้าไปเทียบชายหาดของหมู่เกาะแอฟส์ (AVES ISLANDS) เลยทีเดียว เรื่องนี้เรือเอกที่ประจำการอยู่บนเรือของเดสเตร็สได้เล่าไว้ถึงความขบขันและให้แง่คิดไปพร้อม ๆ กัน ในรายงานของเรือเอกผู้นี้ เขาได้เล่าไว้ว่า :

“ในวันนี้เราต้องสูญเสียกองเรือไปนั้น กัปตันเรือคงจะปราศจากซึ่งแสงสว่างนำทางพลเรือโทประจำการอยู่ในห้องบังคับการเรือตามปกติ ในขณะที่ข้าพเจ้าเข้ามาในห้องนั้นเพื่อที่จะถามว่าเกิดอะไรขึ้น ข้าพเจ้าได้พบกับกัปตันเรือคนที่สามซึ่งก็คือบูร์ดาลู (BOURDALOUE) กำลังตะโกนร้องโหวกเหวกอยู่ ข้าพเจ้าถามเขาว่าเกิดอะไรขึ้น เขาตอบข้าพเจ้าว่า : “เป็นเพราะข้าพเจ้าบังคับการเรือได้ดีกว่ากัปตันคนอื่น ๆ ท่านนายพลก็เลยจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็เป็นเพียงคนที่น่าสงสารคนหนึ่งที่ยพยายามทำหน้าที่ของตนให้ดี

ที่สุด เมื่อข้าพเจ้าเข้ามาในห้องบังคับการ ท่านนายพลกำลังเรียวกวาดและถามข้าพเจ้าว่า “ไอ้เจ้าบุรดาลูชอบเอาเรื่องกวนใจมาให้เราอยู่เรื่อย เราจะไล่มันไปให้พ้นจากเรือเสียให้รู้แล้วรู้รอด มันทำให้พวกเราเล่นเรือไปยังที่แห่งใดที่ไม่มีใครรู้” เนื่องจากข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีสิ่งใดถูกหรือผิด ข้าพเจ้าจึงต้องนั่งเงียบเอาไว้ ด้วยความกลัวว่าตนเองจะพลอยโชคร้ายไปด้วย”

หลายชั่วโมงต่อมาจากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ นายทหารฝรั่งเศสคนเดียวที่ฉันได้เล่าต่อไปว่า “ต่อจากนั้นอีกไม่นาน กองเรือรบทั้งกองต่างถูกคลื่นหายเข้าไปในซอกหินขนาดมหึมาที่เราู้จักกันในนามว่า เกาะเอฟส์ (AVES ISLANDS)” ผู้บังคับการเรือธงเล่าเอาไว้ว่า **“การที่เรือถูกทำลายจนย่อยยับเช่นนี้เป็นผลมาจากการที่พลเรือโทเดสเตร็สไปรับฟังความเห็นจากสมุนรับใช้มากกว่าที่จะฟังจากทหารที่ชำนาญการเดินเรือ”** การกระทำของเดสเตร็สในครั้งนี้แสดงว่าเขาปราศจากความรู้ความเชี่ยวชาญ ทั้งยังไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นที่ถูกต้องเหมาะสมที่มีผู้แนะนำให้กับเขา เดสเตร็สดำรงตำแหน่งพลเรือโทสองปีภายหลังจากที่เขาได้เดินทางไปรบในทะเลเป็นครั้งแรก

บทที่ 4

การปฏิวัติของอังกฤษ

สงครามของพันธมิตรแห่งออกสเบิร์ก (Augsburg)
ระหว่างปี ค.ศ. 1688 – 1697

การยุทธ์ที่บีชเฮด (Beachy Head) และที่ลาฮูว์ก
(La Hougue)

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 4)

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (Louis XIV)

พระเจ้าเจมส์ที่ 2 (James II)

พระเจ้าวิลเลียม (William)
และพระนางแมรี (Mary)

ตูร์วิลล์ (Tourville)

บทที่ 4

สี่ นิธิสัญญาสันติภาพแห่งนิเมเกิน (THE PEACE OF NIMEGUEN) ตามติดมาด้วยระยะเวลากว่า 10 ปี ที่บ้านเมืองสงบสุขและปราศจากการทำสงครามใด ๆ แต่ในทางตรงข้ามสภาวะทางการเมืองกลับห่างไกลจากความสงบอยู่มาก พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงตั้งพระทัยที่จะขยายดินแดนอาณาเขตออกไปทางทิศตะวันออกไม่ว่าจะเป็นยามสงบหรือยามศึกสงคราม ทั้งยังพยายามช่วงชิงเศษเสี้ยวของดินแดนที่พระองค์ไม่ได้มีสิทธิครอบครองตามสนธิสัญญา พระองค์ทรงเดินหน้าขยายอาณาเขตอย่างไม่หยุดยั้งในระหว่างปี ค.ศ.1672-1682 ด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา ตัวอย่างเช่น กล่าวอ้างว่าดินแดนนั้น ๆ เป็นของพระองค์อันเนื่องมาจากเป็นทรัพย์สินที่ตกทอดมาตั้งแต่ในอดีตหรือดินแดนนั้นจะต้องเป็นของพระองค์ตามที่สนธิสัญญาระบุไว้โดยนัย ดินแดนบางที่พระองค์ก็ทรงซื้อมาหรือใช้กำลังเข้ายึดครอง อีกทั้งพระองค์ยังสนับสนุนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิอันชอบธรรมของพระองค์ด้วยการแสดงให้เห็นผู้ขึ้นประจักษ์แจ้งถึงอำนาจยิ่งใหญ่ของกองทัพ การกระทำที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวร้าวมากที่สุดสำหรับยุโรปและจักรวรรดิเยอรมันก็คือ การเข้ายึดครองเมืองหลวงของสตราสเบิร์ก (STRASBURG) ในวันที่ 30 กันยายน ค.ศ.1681 และในวันเดียวกันนั้นเองดยุกแห่งมานทัว (DUKE OF MANTUA) ได้ขายเมืองคาซาล (CASALE) ในอิตาลีให้กับพระองค์ แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมีความทะเยอทะยานที่จะขยายอาณาเขตไปทั้งในทิศเหนือและทิศตะวันออก ทั้งเยอรมันและอิตาลี นับว่าเป็นประเทศที่มีความสำคัญในแง่ของยุทธศาสตร์เป็นอันมากในกรณีที่มีสงครามเกิดขึ้น

ความตื่นตัวบังเกิดขึ้นทั่วทุกพื้นที่ของทวีปยุโรป พระเจ้าหลุยส์พยายามใช้อำนาจของพระองค์เข้าแทรกแซงไปยังทุกทิศทุกทาง ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้พระองค์สร้างศัตรูใหม่ ๆ พร้อมกับได้ทำลายพันธมิตรเก่าลงไปด้วย กษัตริย์แห่งสวีเดนตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ในทันทีเนื่องจากพระองค์ถูกพระเจ้าหลุยส์สบประมาทด้วยการเข้ายึดครองดินแดนในความปกครองบริเวณเดอปองต์ (DEUX - PONTS) ไป แม้แต่นครรัฐต่าง ๆ ในอิตาลีและพระสันตะปาปาเองก็ยังหันไปเป็นฝ่ายเดียวกับศัตรูของกษัตริย์ที่แสดงความกระตือรือร้น

ที่จะสนับสนุนให้พวกโปรเตสแตนต์เปลี่ยนศาสนา และเตรียมพร้อมที่จะรื้อฟื้นพระราชกฤษฎีกาแห่งนองต์ส (EDICT OF NANTES) ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง แต่ทว่าความไม่พอใจที่ฝังรากลึกที่หลายต่อหลายฝ่ายรู้สึกร่วมกันนั้นจะต้องถูกดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่แน่ชัด ฟางเส้นสุดท้ายที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ แสดงความไม่พอใจออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ชัดนั้นเกิดขึ้นอีกครั้งที่ฮอลแลนด์ในรัชสมัยของพระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์ แม้กระนั้นก็ตามความรู้สึกและการตอบโต้ใด ๆ ก็ตามยังคงต้องการเวลาในการบ่มเพาะให้ดำเนินไปถึงขีดสุด “ยังไม่มีใครที่ถืออาวุธ แต่ผู้คนตั้งแต่สต็อกโฮล์มไปจนถึงมาดริดต่างพูดและเขียนถึงแต่เรื่องนี้และรู้สึกโกรธแค้นเป็นอันมาก... สงครามแห่งปากกาเกิดขึ้นก่อนสงครามแห่งดาบจะเกิดเป็นเวลาหลายปี สำนักพิมพ์ได้ดีพิมพ์ข้อร้องเรียนให้ปรากฏแก่สายตาของสาธารณชนอย่างไม่หยุดหย่อน ความหวาดกลัวว่าจะเกิดราชวงศ์ใหม่ขึ้นมาปกครองยุโรป (NEW UNIVERSAL MONARCHY) ได้แพร่กระจายไปในทุกรูปแบบ” ซึ่งราชวงศ์ใหม่นี้อาจจะขึ้นมามีอำนาจแทนที่ราชวงศ์ออสเตรียที่กำลังเป็นใหญ่อยู่ในขณะนั้นเป็นที่รู้กันทั่วว่าพระเจ้าหลุยส์พยายามที่จะตั้งพระองค์เองหรือไม่ก็พระโอรสให้ขึ้นเป็นกษัตริย์ของเยอรมัน แต่ความซับซ้อนต่าง ๆ นานา ผลประโยชน์ส่วนบุคคล การปราศจากเงินทองแล้วแต่ทำให้กระบวนการดังกล่าวนี้ล่าช้า ยูไนเต็ด โพรวินซ์ ไม่เต็มใจที่จะทำตนเสมือนหนึ่งเป็นนายธนาคารสำหรับการร่วมมือกันระหว่างพันธมิตร แม้ว่าจะขัดต่อพระราชประสงค์ของพระเจ้าวิลเลียม แต่พระองค์กำลังถูกคุกคามจากพรมแดนทางทิศตะวันออกโดยชาวฮังการีและเติร์คที่ก่อการกบฏจนทำให้พระองค์ไม่กล้าที่จะเสี่ยงทำสงครามในฝั่งตะวันตกไปพร้อม ๆ กัน

ในขณะเดียวกันนั่นเอง กองทัพเรือฝรั่งเศสนับวันจะทวีความแข็งแกร่งและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นภายใต้การนำของโคลแบร์ต ฝรั่งเศสมักจะชอบทำสงครามอยู่เนื่อง ๆ เห็นได้จากกรณีที่ฝรั่งเศสเข้าโจมตีกลุ่มโจรสลัดบาร์บารี (BARBARY PIRATES) และทำเรือของพวกเขา ในระหว่างปีเดียวกันนั้น กองทัพเรือทั้งของอังกฤษและฮอลแลนด์ต่างมีจำนวนเรือลดน้อยลงและประสิทธิภาพยังต่ำลงอีกด้วย มีผู้กล่าวเอาไว้ว่าในปี ค.ศ. 1688 ขณะที่พระเจ้าวิลเลียมต้องการเรือรบของดัตช์เพื่อใช้เดินทางไปยังประเทศอังกฤษนั้น ได้มีผู้คัดค้านพระองค์ด้วยเหตุที่กองทัพเรือของฮอลแลนด์ในขณะนั้นต่างไปจากในสมัยปี ค.ศ. 1672 เป็นอย่างมาก “แสนยานุภาพของกองทัพเรือลดน้อยถอยลงมาก อีกทั้งฮอลแลนด์ยังไร้ซึ่งผู้บัญชาการรบที่มากความสามารถอีกด้วย” ในส่วนของประเทศอังกฤษแล้ว กฎระเบียบที่หย่อนยานประกอบกับนโยบายทางเศรษฐกิจแบบวัตถุนิยมมีส่วน

บ้านทอนประสิทธิภาพของกองทัพเรือ และภายหลังจากการคาดการณ์ว่าสงครามกับฝรั่งเศสจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนในปี ค.ศ.1678 กษัตริย์ได้ทรงมอบหมายการบัญชาการภายในกองทัพเรือให้กับคนกลุ่มใหม่ ซึ่งนักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษผู้หนึ่งได้กล่าวถึงคนกลุ่มนี้ไว้ว่า : “การบริหารงานโดยบุคคลกลุ่มใหม่นี้กินระยะเวลา 5 ปี และหากคนกลุ่มนี้ยังคงบริหารงานต่อไปอีก 5 ปีแล้วละก็กองทัพเรือคงจะไม่เหลือที่ว่างสำหรับความผิดพลาดใด ๆ ได้อีกเลย” อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.1684 ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีผลักดันให้กษัตริย์กลับมาคุมอำนาจในการบังคับบัญชากองทัพเรือด้วยพระองค์เอง พระองค์ทรงเรียกบรรดานายทหารเก่า ๆ ให้กลับเข้ามาประจำการ แต่ก่อนที่ความก้าวหน้าในงานที่พระองค์กำลังดำเนินอยู่นั้นจะเสร็จสมบูรณ์ พระองค์กลับเสด็จสวรรคตไปเสียก่อนในปี ค.ศ.1685 การเปลี่ยนประมุขปกครองประเทศนั้นนับว่าเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่ง ไม่เพียงเฉพาะกับกองทัพเรืออังกฤษเท่านั้น หากแต่ยังมีผลกระทบต่อแผนการที่พระเจ้าหลุยส์ทรงวางเอาไว้ และยังมีส่วนต่อชะตากรรมของสงครามที่พระองค์กำลังเตรียมดำเนินการอยู่ พระเจ้าเจมส์ที่ 2 ทรงสนพระทัยกิจการเกี่ยวกับกองทัพเรือเป็นพิเศษ เนื่องด้วยพระองค์เองทรงเป็นนักเดินเรือที่มีความสามารถ ทั้งยังเคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการในการยุทธที่โลว์สตอฟท์ และอ่าวเซาท์เวลด (SOUTHWOLD BAY) พระองค์ทรงตระหนักดีว่าสถานการณ์ของกองทัพเรือในขณะนั้นย่ำแย่เพียงใด และมาตรการที่พระองค์ทรงนำมาใช้เพื่อฟื้นฟูกองทัพเรือโดยทันทีนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดของจำนวนเรือหรือความมีประสิทธิภาพล้วนแล้วแต่เต็มไปด้วยความรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน ภายในระยะเวลาสามปีที่พระองค์ครองราชย์นั้น พระองค์ได้สร้างคุณประโยชน์มหาศาลให้แก่กองทัพเรือด้วยการเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์อย่างครบครันซึ่งได้ถูกทดสอบเป็นครั้งแรกในการทำสงครามระหว่างมิตรแท้ของพระองค์กับพระองค์เอง

การขึ้นครองราชย์ของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ซึ่งดูเหมือนจะส่งผลดีต่อพระเจ้าหลุยส์นั้นยิ่งกระตุ้นให้ประเทศในทวีปยุโรปต่อต้านราชวงศ์สจิวต์ (THE HOUSE OF STUART) ซึ่งเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับกษัตริย์แห่งฝรั่งเศส และเห็นดีด้วยการปกครองแบบอำนาจเด็ดขาดของพระเจ้าหลุยส์ได้ใช้อำนาจแห่งกษัตริย์ที่พระองค์ยังทรงมีอยู่ตรวจสอบความรู้สึกต่อต้านทางการเมืองและศาสนาที่อังกฤษมีต่อฝรั่งเศส นอกจากนี้พระเจ้าเจมส์ที่ 2 จะมีความเห็นทางการเมืองที่สอดคล้องกับฝรั่งเศสแล้ว พระองค์ยังทรงแสดงความสนใจเป็นอันมากต่อนิยายโรมันคาทอลิก ซึ่งนำพระองค์ไปสู่การกระทำที่เป็นการขัดต่อความรู้สึกโดยทั่วไปของชาวอังกฤษ และด้วยเหตุเช่นนี้เองที่ทำให้พระองค์ถูกขับไล่ให้พ้นจาก

ราชบัลลังก์ รัฐสภาได้เรียกร้องให้พระนางแมรี พระราชบิดาขึ้นครองราชย์ต่อจากพระองค์ ซึ่งพระสวามีของพระนางแมรีก็คือพระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์นั่นเอง

ในปีเดียวกันกับที่พระเจ้าเจมส์ได้รับการสถาปนาเป็นกษัตริย์ ความร่วมมือทางการทูตในอันที่จะต่อต้านได้เริ่มต้นขึ้น การเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในสองด้านด้วยกัน กล่าวคือ ด้านศาสนาและด้านการเมือง นครรัฐที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ต่างรู้สึกโกรธแค้นที่ชาวฝรั่งเศสนิกายโปรเตสแตนต์ถูกกดขี่เข้มงวดมากขึ้นเรื่อย ๆ และความรู้สึกนี้ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากนโยบายของพระเจ้าเจมส์แห่งอังกฤษที่โน้มเอียงไปเข้าข้างกรุงโรมมากขึ้นทุกที รัฐทางตอนเหนือที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ อย่างเช่น ฮอลแลนด์ สวีเดน และบรานเดินเบิร์ก (BRANDENBURG) ได้ตกลงเป็นพันธมิตรร่วมกัน และรัฐเหล่านี้ต่างก็หวังพึ่งพาความช่วยเหลือจากกษัตริย์แห่งฮอลแลนด์และเยอรมนี รวมถึงสเปนและรัฐอื่น ๆ ที่นับถือนิกายเดียวกันซึ่งต่างก็มีเหตุจูงใจมาจากความหวาดวิตกและความโกรธแค้นทางการเมือง กษัตริย์แห่งฮอลแลนด์จึงระบชนะพวกเดิร์คเมื่อไม่นานมานี้ พระองค์จึงทรงมีเวลาเหลือพอที่จะเดินทางต่อต้านฝรั่งเศส ได้มีการเซ็นสัญญาแบบลับ ๆ ขึ้นที่เมืองออคสเบิร์กกระหว่างกษัตริย์แห่งฮอลแลนด์ สเปน สวีเดน และเจ้าชายแห่งเยอรมนีหลายพระองค์ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ค.ศ.1686 จุดประสงค์ในตอนแรกของการลงนามในสัญญานี้มีขึ้นเพื่อป้องกันตนเองจากฝรั่งเศส แต่ในเวลาต่อมามันได้กลายเป็นการตกลงเป็นพันธมิตรร่วมกันในอันที่จะต่อต้านฝรั่งเศส สัญญาฉบับนี้มีชื่อเรียกกันว่า “พันธมิตรแห่งออคสเบิร์ก” (THE LEAGUE OF AUGSBURG) และจากการทำสนธิสัญญาในครั้งนี้ได้ทำให้เกิดสงครามขึ้นในเวลาสองปีต่อมาซึ่งเรียกกันว่า “สงครามของพันธมิตรแห่งออคสเบิร์ก” (WAR OF THE LEAGUE OF AUGSBURG)

ปี ค.ศ.1687 ยังคงเป็นปีที่ฝรั่งเศสได้รับชัยชนะเหนือชาวเดิร์คและฮังการี เป็นที่แน่ชัดว่าฝรั่งเศสไม่อาจคาดหวังสิ่งใดจากดินแดนดังกล่าวได้มากไปกว่านี้อีกแล้ว ในขณะเดียวกัน ความไม่พอใจของชาวอังกฤษและความทะเยอทะยานของเจ้าชายแห่งออเรนจ์ผู้ทรงคาดหวังจากการขึ้นครองราชย์บัลลังก์อังกฤษมากกว่าอำนาจส่วนพระองค์ที่เพิ่มมากขึ้น หากแต่ทรงปรารถนาที่จะดำเนินการตามพระประสงค์และแนวคิดทางการเมืองของพระองค์ในอันที่จะลดทอนอำนาจของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ให้หมดสิ้นไปตลอดกาลนั้นมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ในการเดินทางไปยังอังกฤษนั้น พระเจ้าวิลเลียมต้องการเรือรบ เงิน และไพร่พลจากยูไนเต็ท โพรวินซ์ ซึ่งยูไนเต็ท โพรวินซ์ปฏิเสธด้วยความกลัวว่าผลลัพธ์จะกลายเป็นการทำสงครามกับกษัตริย์ของฝรั่งเศส ซึ่งประกาศอย่างเปิดเผยว่าพระเจ้าเจมส์

เป็นพันธมิตรของพระองค์ ท้ายที่สุดการกระทำใด ๆ ของยูไนเต็ด โปรเทสแตนต์ก็ถูกตัดสินใจในขั้นเด็ดขาดจากพระเจ้าหลุยส์ ซึ่งพระองค์ทรงเลือกช่วงเวลาในอันที่จะรื้อฟื้นข้อตกลงว่าด้วยการค้าของดัชชีที่ได้ทำไว้ที่มีเกิน ความเสียหายจากการรื้อฟื้นข้อตกลงดังกล่าวที่มีผลต่อผลประโยชน์ของฮอลแลนด์นั้นมากมายเหลือคณานับ นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า “การละเมิดพันธสัญญาแห่งนี้มีเกินโดยสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงให้กับการค้าของดัชชีนั้น เป็นผลให้การค้าของดัชชีภายในทวีปยุโรปลดลงมากกว่าหนึ่งในสี่ อีกทั้งยังขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัตถุนิยมที่ความศรัทธาในศาสนายังคงประสบอยู่ซึ่งทำให้ประเทศฮอลแลนด์ทั้งประเทศอยู่ภายใต้การจัดการของพระเจ้าวิลเลียม แต่เพียงผู้เดียว ไม่มีผู้ใดเห็นควรให้ประนีประนอมกับฝรั่งเศสอีกต่อไป” นี่คือการกระทำที่เกิดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1687 ในฤดูร้อนของปีถัดมาการกำเนิดรัชทายาทเพื่อครองราชย์บัลลังก์ของอังกฤษทำให้เรื่องต่าง ๆ กลายเป็นประเด็นขึ้นมา ด้วยความจงรักภักดีที่ชาวอังกฤษมีต่อกษัตริย์พระองค์ก่อนอาจจะทำให้พวกเขายอมอดกลั้นได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายปี พวกเขาก็มีอาจทำใจยอมรับเชื้อพระวงศ์ที่สืบเชื้อสายมาจากโรมันคาทอลิกได้อีกต่อไป

ในที่สุด เหตุการณ์ก็ดำเนินมาถึงขั้นแตกหักซึ่งปัญหาต่าง ๆ ได้เริ่มส่อเค้าลางมานานหลายปีแล้ว พระเจ้าหลุยส์และพระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์เป็นปฏิปักษ์ต่อกันมาเนิ่นนาน และในเวลานั้นกษัตริย์ทั้งสองพระองค์นี้ยังเป็นบุคคลสำคัญในการเมืองยุโรปอีกด้วย กษัตริย์ทั้งสองพระองค์มีสิ่งทีคล้ายคลึงกันในแง่ของบุคลิกลักษณะที่เข้มแข็ง อีกทั้งยังมีความหนักแน่นในจุดยืนของพระองค์เองไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ทั้งสองพระองค์กำลังยืนอยู่ ณ จุดปลายของการปฏิบัติการครั้งสำคัญ ซึ่งผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวจะยังคงรู้สึกได้ในหลายยุคต่อจากนั้น พระเจ้าวิลเลียมซึ่งทรงชอบทำอะไรตามอำเภอใจได้ยืนอยู่ ณ ชายฝั่งของฮอลแลนด์ เฟื่องมองด้วยความหวังไปยังอังกฤษที่ซึ่งพระองค์ถูกแบ่งแยกด้วยสายน้ำสายแคบ ๆ อันเป็นปราการในการป้องกันประเทศของพระองค์ ทั้งยังอาจจะเป็นอุปสรรคที่ไม่อาจเอาชนะได้ในอันที่จะไปถึงเป้าหมายสูงสุดของพระองค์ เนื่องจากในขณะนั้น พระเจ้าหลุยส์สามารถที่จะใช้อำนาจที่พระองค์ทรงมีอยู่ควบคุมทะเลไว้ทั้งหมดก็เป็นได้ พระองค์ทรงกุมอำนาจของฝรั่งเศสเอาไว้ในอู่พระหัตถ์และทรงเล็งเห็นว่าดินแดนที่อยู่ทางทิศตะวันออกกำลังเผชิญกำลังกันต่อต้านพระองค์ ในขณะที่ทางด้านซ้ายอังกฤษซึ่งเป็นศัตรูตัวฉกาจต่างก็พร้อมที่จะเข้าปะทะกับฝรั่งเศสได้ทุกเมื่อ หากแต่ในตอนนั้นอังกฤษยังปราศจากผู้นำที่จะดำเนินการต่อต้าน ดังนั้นพระองค์

จะต้องตัดสินใจพระทัยว่าจะเปิดโอกาสให้ประเทศใดประเทศหนึ่งเสนอตัวมาเป็นผู้นำ และทำให้อังกฤษกับฮอลแลนด์ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งคู่หันหน้าเข้ามาร่วมมือกัน หากพระองค์เข้าใจมติฮอลแลนด์ทางภาคพื้นดิน พร้อมทั้งส่งกองทัพเรือที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่าไปตั้งรกรากลี้บริเวณช่องแคบ พระองค์ก็อาจจะทำให้พระเจ้าวิลเลียมไม่สามารถดำเนินการตามแผนการได้โดยง่ายนัก เช่นเดียวกับกองทัพเรืออังกฤษที่ได้รับการอุปถัมภ์ คำจูนจากกษัตริย์เป็นอย่างดี ก็คงทำสิ่งใดไม่ได้มากไปกว่าคงไว้ซึ่งความจงรักภักดีของบรรดานายทหารเรือที่มีต่อผู้บังคับบัญชา พระเจ้าหลุยส์ไม่อาจที่จะสลัดอคติที่พระองค์คิดเข้าข้างตนเองออกไปได้ พระองค์จึงมุ่งเป้าหมายไปยังดินแดนที่อยู่ในภาคพื้นทวีป และในวันที่ 24 กันยายน ค.ศ.1688 พระองค์ทรงประกาศสงครามกับเยอรมนีและเคลื่อนทัพเข้าไปยังบริเวณลุ่มแม่น้ำไรน์ (RHINE) พระเจ้าวิลเลียมทรงดีใจเป็นล้นพ้นเมื่อเห็นแล้วว่าอุปสรรคสุดท้ายที่ขวางกั้นความทะเยอทะยานของพระองค์ได้ถูกกำจัดออกไป พระองค์ประวิงเวลาไปประมาณ 2 – 3 สัปดาห์ เพื่อให้ลมเปลี่ยนทิศทาง จากนั้นพระองค์ทรงแล่นเรือออกจากฮอลแลนด์ในวันที่ 30 ตุลาคม เรือรบกว่า 500 ลำ ไพร่พล 15,000 นาย และผู้บัญชาการรบกว่า 50 คน ออกเดินทางไปพร้อมกับพระองค์ด้วย เป็นเรื่องปกติของคุณลักษณะที่ผสมผสานกันทางด้านการเมืองและศาสนาที่ทำให้นายทหารส่วนใหญ่เป็นชาวฝรั่งเศสนิกายโปรเตสแตนต์ที่ถูกเนรเทศออกนอกประเทศ นับตั้งแต่สงครามครั้งก่อน บังคับการเรือพระที่นั่งของพระเจ้าวิลเลียมก็คือฮุคเคอร์นอต ชอมเบิร์ต (HUGUENOT SCHOMBERG) ซึ่งในอดีตเคยเป็นนายพลของฝรั่งเศส การแล่นเรือออกไปเป็นครั้งแรกนี้ถูกสกัดกั้นจากพายุที่พัดกระหน่ำมาอย่างแรง ทำให้ต้องแล่นเรือออกไปใหม่อีกครั้งในวันที่ 10 พฤศจิกายน ซึ่งในคราวนี้ลมอ่อน ๆ ได้นำพาเรือแล่นผ่านช่องแคบและในที่สุดพระเจ้าวิลเลียมก็เดินทางไปถึงนบที่ทอร์เบย์ (TORBAY) ได้สำเร็จในวันที่ 15 ของเดือนเดียวกัน พระเจ้าเจมส์ทรงหลบหนีออกจากประเทศก่อนที่จะถึงสิ้นปีในวันที่ 21 เมษายนของปีถัดมา พระเจ้าวิลเลียมและพระนางแมรีได้รับการสถาปนาให้เป็นกษัตริย์ปกครองสหราชอาณาจักร อังกฤษและฮอลแลนด์ผืนนี้กำลังร่วมกันในการทำสงคราม ซึ่งพระเจ้าหลุยส์ได้ประกาศทำสงครามกับยูไนเต็ด โปรวินซ์ ในทันทีที่ พระองค์ทรงทราบว่าพระเจ้าวิลเลียมได้ล่องลำเข้ามาในอาณาเขตของฝรั่งเศสเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในช่วงหลายสัปดาห์ของการเตรียมพร้อมสำหรับการเดินทาง ซึ่งล่าช้ากว่ากำหนด ทูตฝรั่งเศสประจำกรุงเฮก (HAGUE) รวมทั้งนายทหารเรือต่าง สวดมนต์อ้อนวอนให้พระเจ้าหลุยส์หยุดการกระทำใด ๆ ของพระเจ้าวิลเลียมด้วยอำนาจ

ยิ่งใหญ่ทางทะเลที่พระองค์ทรงมีอยู่ ซึ่งอำนาจนั้นมียุ่มหาศาลจนกระทั่งว่าในปีแรก ๆ ของการทำสงครามกองทัพเรือฝรั่งเศสมีจำนวนเรือรบมากกว่าของอังกฤษและฮอลแลนด์รวมกันเสียอีก หากแต่พระเจ้าหลุยส์ไม่ยอมฟังเสียงเรียกร้องดังกล่าว ความหน้ามิดตามัวได้เข้าครอบงำกษัตริย์ทั้งของอังกฤษและฝรั่งเศส สำหรับพระเจ้าเจมส์แล้วพระองค์ทรงเต็มไปด้วยความเคลือบแคลงสงสัย จึงทรงปฏิเสธไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากกองทัพเรือฝรั่งเศสมาโดยตลอดและพระองค์ทรงเชื่อมั่นในความจงรักภักดีของนักเดินเรือชาวอังกฤษที่มีต่อพระองค์ แม้ว่าความพยายามของพระองค์ในอันที่จะจัดให้มีพิธีแสดงการเสวยพระกระยาหารมื้อสุดท้ายของพระเยซู (MASS) บนเรือในบางคราวได้ก่อให้เกิดการจลาจลและความสับสนุ่นวายที่เกือบจะจบลงด้วยการที่ลูกเรือจับนักบวชโยนลงทะเลก็ตาม

ด้วยเหตุนี้ ฝรั่งเศสจึงเข้าสู่สงครามกับพันธมิตรแห่งออกคสเบิร์กโดยปราศจากพันธมิตรแม้แต่รายเดียว “นโยบายที่ฝรั่งเศสกริ่งเกรงมากที่สุดคือ สิ่งที่เราพยายามหลีกเลี่ยงมาช้านานกำลังจะมาถึงอังกฤษกับฮอลแลนด์ไม่เพียงแต่เป็นพันธมิตรกัน แต่ยังมีผู้บังคับบัญชาคนเดียวกันอีกด้วย อังกฤษเข้าร่วมการเป็นพันธมิตรด้วยความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่ถูกเก็บกักมานานสืบเนื่องจากนโยบายของราชวงศ์สจิวต” หากพิจารณาในด้านของการรบทางเรือแล้ว การสู้รบที่แตกต่างกันในครั้งนี้มีคุณค่าในเชิงยุทธวิธีน้อยกว่าการทำสงครามในสมัยเดอรูเตอร์ คุณประโยชน์ที่สำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ก็คือความผิดพลาดของพระเจ้าหลุยส์ ที่ทรงคิดว่าพระองค์มีอำนาจทางทะเลที่เหนือกว่าและเพียงพอที่จะสนับสนุนพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ในไอร์แลนด์ ซึ่งยังคงจงรักภักดีต่อพระองค์อยู่เสมอ รวมถึงการที่เรือรบของฝรั่งเศสในมหาสมุทรค่อย ๆ ลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งแม้แต่พระเจ้าหลุยส์เองก็มีอาการรักษากองทัพเรือเอาไว้ได้ สืบเนื่องจากการที่พระองค์ต้องใช้จ่ายเงินไปเป็นจำนวนมากเพื่อดำเนินการตามนโยบายทางภาคพื้นทวีปที่พระองค์ทรงเลือกทางเดินนั้นด้วยพระองค์เอง ประเด็นที่สามที่มีคุณประโยชน์บ้างเล็กน้อยก็คือลักษณะการทำสงครามในยุคบุกเบิกของฝรั่งเศสที่ไม่เหมือนใครและมีส่วนทำให้ความยิ่งใหญ่ของกองทัพเรือค่อย ๆ ถดถอยลงไป

ด้วยเหตุที่พระเจ้าหลุยส์ทรงมีประสบการณ์จากความขัดแย้งคราวก่อนมาแล้ว ความพยายามหลัก ๆ ของพระองค์ในการทำสงครามครั้งนี้จึงน่าจะอยู่ที่การจัดการกับประเทศมหาอำนาจทางทะเล ซึ่งก็คือ พระเจ้าวิลเลียมแห่งออเรนจ์และกลุ่มพันธมิตรแอ่งไกล - ดัทช์ จุดอ่อนที่สุดของพระเจ้าวิลเลียมอยู่ที่ไอร์แลนด์ แม้ว่าในอังกฤษจะไม่ได้มี

ผู้ที่เข้าข้างพระองค์สักเท่าใดนัก อีกทั้งผู้ที่เป็นฝ่ายเดียวกับพระองค์ก็ยังพยายามกีดกันไม่ให้พระองค์ขึ้นเป็นกษัตริย์ด้วยการกำหนดข้อบังคับนานัปการ ดังนั้นอำนาจของพระองค์จะมีอาจมั่นคงได้เลยถ้าหากไอร์แลนด์ไม่ได้ถูกพิชิตลงเป็นผลสำเร็จ พระเจ้าเจมส์ที่ทรงหลบหนีออกจากอังกฤษในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1689 ได้เดินทางไปที่ไอร์แลนด์ในเดือนมีนาคม โดยมีกองเรือและไพร่พลของฝรั่งเศสติดตามไปด้วย พระองค์ได้รับการต้อนรับด้วยความอบอุ่นในทุก ๆ ที่ที่เสด็จไปยกเว้นบริเวณตอนเหนือที่พวกโปรเตสแตนต์อาศัยอยู่ พระองค์ทรงตั้งให้เมืองดับลิน (DUBLIN) เป็นเมืองหลวง และพระองค์ยังคงประทับอยู่ในไอร์แลนด์ตรวจจนกระทั่งเดินกรกฎาคมของปีต่อมา ในช่วง 15 เดือนที่พระองค์ประทับอยู่ที่ไอร์แลนด์นั้น ฝรั่งเศสได้กลายเป็นประเทศที่มีอำนาจเหนือกว่าในทะเลฝรั่งเศสได้ยกพลขึ้นบกที่ไอร์แลนด์มากกว่าหนึ่งครั้ง แม้แต่อังกฤษที่พยายามจะป้องกันไม่ให้ฝรั่งเศสบุกเข้ามาในไอร์แลนด์ก็ยังคงถูกฝรั่งเศสปราบจนพ่ายแพ้ย่อยยับในการยุทธที่อ่าวบันทรี (BANTRY BAY) แต่แม้ว่าพระเจ้าเจมส์จะมี ฐานเป็นปึกแผ่นดีแล้ว อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงพระองค์ต่อไป และยังเป็นเรื่องสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันที่จะป้องกันไม่ให้พระเจ้าวิลเลียมสามารถหาตำแหน่งที่มั่นได้ก่อนที่พระเจ้าเจมส์จะแข็งแกร่งมากกว่านี้ และให้อิทธิพลของเมืองลอนดอนเดอริ (LONDONDERRY เมืองท่าในเขตปกครองทางตอนใต้ของไอร์แลนด์เหนือ) ซึ่งในเวลานั้นเพิ่งผ่านเหตุการณ์ล้อมโจมตีมาได้ไม่นานลดลงเสียก่อน ถึงแม้ว่าฝรั่งเศสจะมีอิทธิพลในน่านน้ำเหนืออังกฤษและดัตช์ในปี ค.ศ. 1689 และ 1690 แต่ทว่าพลเรือเอกรูค (ROOKE) ของกองทัพเรืออังกฤษสามารถที่จะส่งไพร่พลและความช่วยเหลือไปยังลอนดอนเดอริ ต่อมาภายหลังจอมพลชอมเบิร์ก (MARSHAL SCHOMBERG) พร้อมด้วยกองทัพเล็ก ๆ ได้นำพลขึ้นบกใกล้กับคาร์ริคเฟอกัส (CARRICKFERGUS) ฐานสกัดกั้นการติดต่อระหว่างไอร์แลนด์กับสกอตแลนด์ ซึ่งมีพลเมืองที่เข้าข้างราชวงศ์สจิวตอยู่เป็นจำนวนมาก รูคยังได้นำกองเรือรบกองเล็ก ๆ แล่นผ่านชายฝั่งตะวันออกของไอร์แลนด์และพยายามที่จะเผาเรือที่จอดอยู่บริเวณท่าเรือ แต่ไม่อาจทำได้สำเร็จเพราะปราศจากกระแสลม ในที่สุดรูคได้แล่นเรือมาถึงเมืองคอร์ก (CORK) ซึ่งในขณะนั้นพระเจ้าเจมส์ทรงยึดครองอยู่และได้จับจองพื้นที่บริเวณเกาะที่อยู่ตรงท่าเรือ จากนั้นเขาได้นำเรือกลับมาที่เมืองดาวนส์ (DOWNS) โดยสวัสดิภาพในเดือนตุลาคม การปฏิบัติการดังกล่าวนี้ได้เป็นการยุติการปิดล้อมเมืองลอนดอนเดอริ และเปิดเส้นทางคมนาคมระหว่างอังกฤษกับไอร์แลนด์ที่ดำเนินมาตลอดช่วงฤดูร้อน อีกทั้งฝรั่งเศสยังไม่แสดงความพยายามที่จะหยุดยั้งการกระทำดังกล่าว

อีกด้วย คงไม่ต้องสงสัยเลยว่าการร่วมมือกันของกองทัพเรือฝรั่งเศสที่มีประสิทธิภาพเช่นนี้ จะเป็นการสลายการต่อต้านที่พระเจ้าเจมส์กำลังประสบอยู่ในไอร์แลนด์ โดยการแยก ไอร์แลนด์ออกจากอังกฤษ ซ้ำยังทำให้อำนาจของพระเจ้าวิลเลียมสิ้นคลอนตามไปอีกด้วย

ในปีต่อมาได้เกิดการดำเนินการที่ผิดพลาดทางด้านการเมืองและการวาง ยุทธศาสตร์ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง สิ่งนี้เป็นลักษณะนิสัยโดยธรรมชาติของพระเจ้าเจมส์ ที่หวังพึ่งพาผู้ที่อ่อนแอกว่าและได้แต่รอคอยความช่วยเหลือจากต่างชาติ พระองค์มี อำนาจลดน้อยลงไปทุกขณะ หากแต่โชคชะตาอาจยังเข้าข้างพระองค์ในกรณีนี้ที่ฝรั่งเศส ให้ความร่วมมืออย่างแข็งขัน และเหนือสิ่งอื่นใดก็คือหากฝรั่งเศสยินยอมส่งกองทัพเรือ ของตนมาช่วย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องปกติสำหรับกองทัพเรือฝรั่งเศสที่ดูจะแข็งแกร่งมากที่สุด ในช่วงการทำสงครามตอนต้น ๆ ในขณะที่กองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรกลับแข็งแกร่ง มากขึ้นทุก ๆ วันสืบเนื่องจากทรัพยากรมากมายมหาศาลที่พวกเขาได้มาจากการค้าขาย ทางทะเลและความอุดมสมบูรณ์ภายในประเทศ แม้กระนั้นก็ตาม ในปี ค.ศ.1690 ฝรั่งเศสยังคงมีกองกำลังที่เหนือกว่า แต่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้านั้น ประเด็น สำคัญก็คือจะจัดการใช้กำลังที่มีอยู่นั้นไปในทางใดจึงจะเป็นผลดีที่สุด มีหนทางหลัก ๆ อยู่ 2 ทางด้วยกันอันเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทางทะเล ยุทธศาสตร์ประการแรกก็คือ การต่อต้านกองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตร ซึ่งหากฝ่ายพันธมิตรแพ้ยับเยินแล้วย่อมหมายความว่าราชบัลลังก์ของวิลเลียมในอังกฤษมีอันต้องล่มสลายตามไปด้วยยุทธศาสตร์ ประการที่สองก็คือทำให้กองทัพเรือฝรั่งเศสช่วยเหลือการปฏิบัติการทางทหารของไอร์แลนด์ พระเจ้าหลุยส์ตัดสินพระทัยเลือกหนทางแรกซึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่าเป็นหนทางที่เหมาะสม ที่สุด อย่างไรก็ตาม ไม่มีเหตุผลใดที่จะปฏิเสธความสำคัญของการตัดการติดต่อระหว่าง อังกฤษกับไอร์แลนด์อย่างที่พระองค์ได้ทรงกระทำ ในตอนต้นเดือนมีนาคมพระเจ้าหลุยส์ได้ ส่งกองทัพเรือขนาดใหญ่พร้อมด้วยไพร่พลกว่า 6,000 นาย และอาวุธยุทโธปกรณ์ครบครัน ไปยังท่าเรือทางตอนใต้ของไอร์แลนด์โดยปราศจากอุปสรรคใด ๆ แต่ภายหลังจาก ดำเนินการเช่นนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว เรือรบที่ชนไพร่พลและอาวุธได้เดินทางกลับมายัง เมืองเบรสต์ และไม่ได้กระทำการใด ๆ ต่อไปอีกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน ในขณะที่กองทัพเรือขนาดใหญ่ภายใต้การบังคับบัญชาของคอมต์ เดอ ตูร์วิลล์ (COMTE DE TOURVILLE) เพิ่งก่อตั้งได้เพียง 2 เดือนเท่านั้น อังกฤษได้รวบรวมไพร่พลที่อยู่ตาม แนวชายฝั่งตะวันออก และในวันที่ 21 มิถุนายน พระเจ้าวิลเลียมพร้อมกับนักโทษที่ถูก เนรเทศ 288 คน ได้ลงเรือที่เมืองเชสเตอร์ (CHESTER) โดยมีเรือรบคุ้มกัน 6 ลำ ในวันที่ 24

พระองค์เดินทางขึ้นบกที่เมืองคาร์ริกเฟอร์กัส (CARRICKFERGUS) และเรือรบทั้ง 6 ลำ ถูกสั่งให้ไปรวมกำลังกับกองทัพเรือใหญ่ของอังกฤษ ซึ่งผลปรากฏว่าเรือรบเหล่านั้นไม่อาจไปรวมกองได้สำเร็จ เนื่องจากกองทัพเรือของตุรวิลส์ได้ออกเรือไปแล้วและไปยึดครองพื้นที่ทางด้านตะวันออกของช่องแคบ ไม่มีสิ่งใดแล้วที่จะน่าตกใจมากไปกว่าความประมาทที่ทั้งสองฝ่ายกำลังต่อสู้กันอยู่นั้นได้แสดงออกมาให้เห็น ในระหว่างที่ไอร์แลนด์กำลังเกิดความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการล่าเหยียดของทหารของฝ่ายศัตรูภายในเกาะ แต่สิ่งนี้นับว่าเป็นเรื่องแปลกสำหรับฝรั่งเศส ด้วยเหตุที่ฝรั่งเศสมีกองกำลังที่เหนือกว่า ซึ่งพวกเขาน่าจะได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างจากกลุ่มคนที่รู้สึกไม่พึงพอใจที่อยู่ในประเทศอังกฤษ ขณะเดียวกันกองเรือเคลื่อนเรือขนาดเล็กจำนวน 25 ลำ พร้อมด้วยเรือรบคุ้มกันขนาดใหญ่ถูกส่งออกไปประจำการในช่องแคบเซนต์จอร์จ (ST. GEORGE'S CHANNEL) แต่เรือเหล่านี้ไม่เคยเดินทางไปยังพื้นที่เป้าหมายมาก่อนและยังมีเรือถึง 10 ลำที่มีรัศมีปฏิบัติการเพียงแคคินเซล (KINSALE) ก่อนหน้าที่พระเจ้าเจมส์จะพ่ายแพ้อย่างสิ้นเชิงในการรบที่เมืองบอยน์ (BOYNE)

กองเรือของตุรวิลส์มีเรือรบอยู่ถึง 78 ลำ ในจำนวนนี้เป็นเรือขนาดใหญ่ 70 ลำ และยังมีเรือรบบรรทุกวัตถุระเบิดอีก 22 ลำ ซึ่งได้แล่นออกทะเลในวันที่ 22 มิถุนายน หลังจากที่พระเจ้าวิลเลียมออกเดินทางหนึ่งวันในวันที่ 30 กองเรือฝรั่งเศสแล่นผ่านลิซาร์ด (LIZARD) ได้สร้างความตกใจให้กับนายพลผู้หนึ่งของอังกฤษ ซึ่งกำลังจอดเรืออยู่ไม่ไกลจากเกาะไวท์ (ISLE OF WIGHT) โดยที่ไม่ทันได้เตรียมตัวให้พร้อมและไม่ได้ระวังเรือรบที่กำลังแล่นมาจากทิศตะวันตกเลย นายพลผู้นี้จึงได้รับออกเดินทางและแล่นเรือออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งในช่วงเวลา 10 วัน เรือของอังกฤษและดัทช์ได้มารวมกำลังกับเรือของนายพลผู้นี้ กองทัพเรือทั้งสองยังคงมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกมีการพบปะกันบ้างเป็นครั้งคราว

สถานการณ์ทางการเมืองของอังกฤษกำลังอยู่ในขั้นวิกฤต พวกจาคอบไบต์ (JACOBITES) ซึ่งเป็นพวกหัวรุนแรงทางการเมืองต่างแสดงการประท้วงอย่างเปิดเผยมากขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งเป็นเวลานานกว่าปีแล้วที่พวกปฏิวัติในไอร์แลนด์ได้กระทำการเป็นผลสำเร็จ พระเจ้าวิลเลียมยังคงประทับอยู่ที่นั่นโดยปล่อยให้พระมเหสีอยู่ที่ลอนดอนต่อไป ความเร่งด่วนของกรณีนี้ทำให้สภาขุนนางตัดสินใจว่ากองทัพเรือฝรั่งเศสจะต้องต่อสู้และคำสั่งดังกล่าวได้ถูกส่งไปยังเรือเอกคนหนึ่งของอังกฤษที่ชื่อ เฮอร์เบิร์ต (HERBERT) เมื่อเรือเอกเฮอร์เบิร์ตรับทราบคำสั่งเช่นนี้เขาจึงนำเรือออกเดินทาง ในวันที่ 10 กรกฎาคม

เรือของเขาแล่นไปตามทิศทางของลมที่พัดมาจากทางตะวันออกเฉียงเหนือ เขาได้จัดรูปกระบวนการเรือที่จะเข้าโจมตีกองเรือของฝรั่งเศส ซึ่งกำลังรอคอยเขาอยู่โดยหันหัวเรือไปทางทิศเหนือและทิศตะวันตก

การสู้รบที่เกิดขึ้นครั้งนี้รู้จักกันในชื่อว่า “การยุทธ์บิชซี เฮ็ด” (THE BATTLE OF BEACHY HEAD) เรือที่ร่วมรบประกอบไปด้วยเรือของฝรั่งเศสจำนวน 70 ลำ เรือของดัทช์และอังกฤษรวมกัน 56 ลำ (ตามคำบอกเล่าของพวกเขา แต่ฝรั่งเศสอ้างว่ามีเพียง 60 ลำ) ในการจัดกระบวนการเรือของฝ่ายพันธมิตรให้ดัดทออยู่ในกองหน้า กองเรือของอังกฤษภายใต้การบังคับบัญชาของเซอร์เบิร์ตอยู่กองกลาง ส่วนกองหลังประกอบไปด้วยเรือรบของอังกฤษและดัทช์รวมกัน ขึ้นตอนต่าง ๆ ในการสู้รบเป็นดังนี้ :

1. กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรที่อยู่เหนือลมจัดกระบวนการเรือให้แล่นอยู่เป็นแนวตรงเรียงตามกัน แผนการเช่นนี้ไม่ใช่แผนการที่ดีเอาเสียเลย จึงเป็นเหตุการณ์ปกติเมื่อพบว่าเรือรบในกองหน้าถูกโจมตีเสียหายก่อนกองกลางและกองหลัง และถูกโจมตีได้รับความเสียหายเป็นกลุ่มแรก
2. แม้ว่าพลเรือเอกเซอร์เบิร์ตจะเป็นผู้บัญชาการรบ แต่เขาก็กลับล้มเหลวในการใช้กองกลางเข้าโจมตีฝ่ายตรงข้าม โดยให้กองกลางอยู่ในระยะห่างมากจนเกินไป กองหน้าและกองหลังเคลื่อนกระบวนการมาประชิดเพื่อเตรียมปฏิบัติการ พลโฮสต์ (PAUL HOSTE) ได้เล่าถึงยุทธวิธีของฝ่ายพันธมิตรไว้ว่า นายพลเซอร์เบิร์ตตั้งใจจะโจมตีกองหลังฝรั่งเศสเป็นหลัก เขาจึงตัดสินใจให้กองกลางมารวมอยู่กับกองหลังและให้อยู่ด้านเหนือลมในระยะที่ไกลจากวิถีกระสุน เพื่อป้องกันไม่ให้ฝรั่งเศสเข้าโจมตีกองหลังของตนได้ หากนี่คือจุดประสงค์และแผนการของเขาแล้ว มันก็มีข้อผิดพลาดในรายละเอียดอยู่บ้าง แม้ว่าโดยรวมจะดูมีเหตุผลก็ตาม เพราะแผนการที่จะให้กองกลางปฏิบัติการนั้นได้ เป็นการเปิดช่องว่างระหว่างกองกลางและกองหน้า นายพลเซอร์เบิร์ตควรจะมีเรือที่อยู่ในกองหลังให้มากที่สุดเท่าที่เขาจะสามารถจะจัดการได้ เช่นเดียวกับที่เคอร์วยเตอร์ได้ทำเอาไว้ที่เท็กซเซล (TEXEL) นอกจากนี้ นายพล เซอร์เบิร์ต ควรจะปล่อยให้กองหน้าของตนคอยติดตามความเคลื่อนไหวของกองหน้าของฝรั่งเศส และคงจะดีถ้อยยอมรับว่านายพลผู้นี้ซึ่งมีจำนวนไพร่พล และเรือรบน้อยกว่าไม่สามารถกระจายกองเรือออกไปให้ยาวและปิดกั้นวงล้อมไม่ให้ซึบศึกมีโอกาส

เข้ามาโจมตีได้เช่นเดียวกับฝ่ายตรงข้าม อีกทั้งยังไม่ควรปล่อยให้เรือของข้าศึกมีโอกาสเคลื่อนเข้ามาประชิดปลายสุดของกองเรือของเขา และควรที่จะเฝ้าระวังกองหลังเอาไว้ไม่ใช่ด้วยการเปิดช่องว่างตรงกองกลาง แต่เป็นการเพิ่มระยะห่างระหว่างเรือที่อยู่ในกองหน้าให้เพิ่มมากขึ้น ฉะนั้นกองเรือของฝ่ายพันธมิตรจึงเปิดโอกาสให้ศัตรูโจมตีได้พร้อมกันที่เดียวถึงสองตำแหน่ง ซึ่งก็คือกองหน้าและกองกลาง ในที่สุดทั้งกองหน้าและกองกลางของฝ่ายพันธมิตรจึงถูกตีพ่ายแพ้เสียหาย

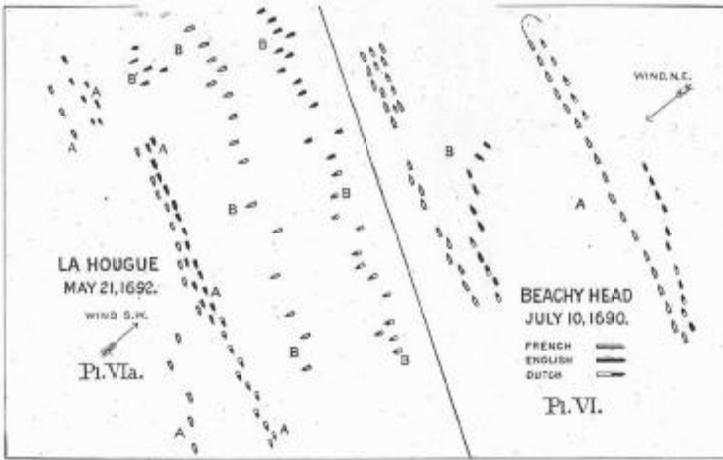
3. เมื่อผู้บัญชาการกองหน้าของฝรั่งเศสสังเกตเห็นว่าเรือของดัตช์แล่นเข้ามาประชิดแนวรบของตน และดูเหมือนว่าดัตช์กำลังเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เขาจึงได้สั่งให้เรือรบ 6 ลำ เคลื่อนไปข้างหน้าในบริเวณที่เรือของดัตช์กำลังอยู่ในขณะนั้น และท้ายที่สุดเรือรบของดัตช์ต้องตกอยู่ท่ามกลางกองเรือถึงสองกอง

ในเวลาเดียวกันนั่นเอง ตูร์วิลล์พบว่าตนปราศจากข้าศึกที่อยู่ในกองกลางแล้ว ทั้งยังสามารถทำลายเรือธงที่อยู่ในกองกลางของฝ่ายตรงข้ามจนเสียหายยับเยิน ตูร์วิลล์จึงได้นำเรือของเขาขึ้นไปข้างหน้าโดยที่เฮอร์เบิร์ตได้ละทิ้งตำแหน่งตรงนี้ไปเพราะคิดว่าจะปราศจากข้าศึกในจุดนี้ ด้วยเหตุนี้เอง เรือของตูร์วิลล์จึงได้แล่นเข้าไปเสริมกำลังเรือของฝ่ายเขาที่อยู่ในบริเวณนั้นอยู่ก่อนแล้ว และได้เข้าโจมตีกองหน้าของดัตช์จนแตกพ่ายไป

และนี่เป็นการนำไปสู่ “การสู้รบกันอย่างอลหม่าน” บริเวณตอนต้นของกระบวนเรือดัตช์ซึ่งมีกำลังเป็นรองจึงพบกับความเสียหายอย่างหนัก อย่างไรก็ตาม โชคยังเข้าข้างฝ่ายพันธมิตรเนื่องจากลมเริ่มสงบลง และในขณะที่ตูร์วิลล์พร้อมด้วยเรือรบฝรั่งเศสลำอื่น ๆ กำลังจะลงมือโจมตีอีกครั้งหนึ่ง ฝ่ายพันธมิตรก็ฉลาดพอที่จะทอดสมอพร้อมทั้งเตรียมที่จะกางใบเรือไว้พร้อม และก่อนที่ตูร์วิลล์จะมาถึงกระแสน้ำได้เกิดเปลี่ยนทิศทางโดยไหลลงไปยังทิศตะวันตกเฉียงใต้แทน ทำให้เรือรบของตูร์วิลล์เคลื่อนออกไปจากบริเวณนั้นด้วย ในที่สุดตูร์วิลล์จึงต้องไปจอดทอดสมอห่างจากฝ่ายศัตรูออกไปประมาณ 3 ไมล์

เมื่อถึงเวลาสามทุ่ม กระแสน้ำได้เปลี่ยนทิศทางอีกครั้งหนึ่ง ฝ่ายพันธมิตรเริ่มทอดสมอและออกเรือมุ่งหน้าไปยังฝั่งตะวันออก เรือรบหลายลำถูกทำลายจนไม่เหลือชิ้นดีจนกระทั่งพวกเขาคิดว่าน่าจะทำลายเรือที่ใช้การไม่ได้ดีกว่าที่จะเสี่ยงนำออกไปเพื่อซ่อมแซม

ตูร์วิลล์ยังคงตามไล่ล่าเรือฝ่ายพันธมิตรต่อไป แต่แทนที่เขาจะสั่งให้เรือออกไปไล่ล่าตามรูปแบบ แต่ตูร์วิลล์กลับให้เรือแล่นเข้าสถานีรักษารูปกระบวนเรียงตามกัน และลด

ความเร็วลมมาทำให้กระบวนไปอย่างช้า ๆ จังหวะที่ศัตรูกำลังแตกพ่ายเช่นนี้เป็นโอกาสดีที่ ตูร์วิลล์ควรจะเข้าสู้รบเพื่อสร้างความเสียหายให้กับฝ่ายตรงข้าม ศัตรูที่ถูกทำร้ายและ กำลังหลบหนีอยู่นั้นควรที่จะถูกตามล่าและตีให้แตกพ่ายให้ถึงที่สุด ความผิดพลาดของ ตูร์วิลล์ที่ไม่ได้สั่งการให้เรือรบของตนไล่ล่าศัตรูครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าตูร์วิลล์ขาด คุณลักษณะในความเป็นผู้นำอย่างสมบูรณ์แบบ และความผิดพลาดของเขาในครั้งนี้ ก็ได้ แสดงให้เห็นที่ประจักษ์ชัดในขณะที่เขาดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการสูงสุด ตูร์วิลล์ไม่เคย มีโอกาสดี ๆ เท่ากับการรบในครั้งนี้ ซึ่งก็คือการที่เขาดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการกองทัพ ซึ่งโฮสต์ที่ได้ร่วมอยู่บนเรือธงกล่าวว่าเป็นชัยชนะทางเรือที่สมบูรณ์แบบที่สุดเท่าที่เคยมีมา อย่างไม่ดี เราอาจจะเรียกการรบครั้งนี้ว่าเป็นการรบที่สมบูรณ์แบบที่สุด หากแต่ไม่ใช่ การยุทธ์ที่ตัดสินชี้ขาดอย่างที่เราจะเป็น โฮสต์ได้บันทึกไว้ว่าฝรั่งเศสไม่เสียเรือเล็กแม้ แต่ลำเดียว แต่เสียเรือรบขนาดใหญ่ไปเพียงไม่กี่ลำ ซึ่งหากเป็นจริงตามนั้นก็นับว่าการ ไล่ล่าอันเฉื่อยชาเช่นนี้สมควรถูกตำหนิเป็นอย่างยิ่ง กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรหลบหนีไปได้ พร้อมกับนำเรือ 16 ลำมาจอดเทียบ จากนั้นก็เผาเรือเหล่านั้นทิ้งต่อหน้าต่อตาศัตรูที่ไล่ ติดตามมาจากเมืองดาวนส์ อังกฤษสูญเสียเรือไป 8 ลำ ซึ่งจำนวนอาจจะไม่ตรงกับคำบอก เล่าจากฝ่ายฝรั่งเศส เฮอร์เบิร์ตนำเรือมุ่งหน้าไปยังแม่น้ำเทมส์ และทำให้ฝ่ายตรงข้ามม ังงงวยมากยิ่งขึ้นโดยการทิ้งทุ่นลอยน้ำลงจนเกลี้ยงเรือ

ตูร์วิลล์เป็นนายทหารเรือที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์การยุทธ์ครั้งนี้ หากไม่นับ รวมนักเดินเรือที่มีชื่อเสียงอย่างจีน บาร์ต (JEAN BART) สำหรับชาวอังกฤษแล้ว

พวกเขาจะไม่ยอมรับคุณงามความดีที่มาจากนายทหารที่มากไปด้วยความกล้าหาญที่บัญชาการรบเพียงแค่องเรือกองเล็ก ๆ ในช่วงเวลาดังกล่าว ตูร์วิลล์มีประสบการณ์ในการเดินเรือมานานกว่า 30 ปีแล้ว ซึ่งนับว่าเขาเป็นทั้งนักเดินเรือและนายทหารเรือในเวลาเดียวกัน ด้วยความกล้าหาญที่เขาได้แสดงให้เห็นปรากฏนับตั้งแต่เยาว์วัย ตูร์วิลล์ได้ร่วมรบอยู่ในกองทัพเรือฝรั่งเศสอยู่หลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นสงครามแองโกล – ดัทช์ สงครามในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และการสู้รบกับโจรสลัดบาร์บารี ตูร์วิลล์ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งพลเรือเอก และได้บัญชาการรบกองเรือขนาดใหญ่ที่ส่งออกไปร่วมรบในช่วงสงครามครั้งนี้ และในการบัญชาการรบตูร์วิลล์ยังได้นำความรู้ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีและประสบการณ์จริงในฐานะที่เขาเคยเป็นนักเดินเรือมาก่อน อันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในอันที่จะนำหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับท้องทะเลมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด แม้ว่าตูร์วิลล์จะมีคุณสมบัติที่สูงส่งถึงเพียงนี้ แต่ก็ดูเหมือนว่าเขาจะต้องพบกับความล้มเหลวเช่นเดียวกับที่นายทหารหลายต่อหลายนายต่างก็ล้มเหลวในอันที่จะต้องแสดงความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ ความระมัดระวังในการไล่ล่าฝ่ายพันธมิตรที่บีชชี แฮ็ด เกิดขึ้นอีกครั้งในสองปีต่อมาในขณะที่เขานำกองเรือไปสู่นายหน้าเช่นเดียวกับที่ลา ฮูว์ก (LA HOUGUE) เนื่องจากตูร์วิลล์ได้รับบัญชามาจากกษัตริย์โดยตรง เขารู้สึกมีความกล้าหาญมากพอที่จะทำอะไรก็ได้แต่ไม่เข้มแข็งพอที่จะแบกรับภาระที่หนักนี้ได้ อันที่จริงแล้ว ตูร์วิลล์เป็นผู้นำในการวางยุทธศาสตร์ที่รอบคอบและเชี่ยวชาญในยุคสมัยต่อมา หากแต่เขายังมีลักษณะของความเป็นนักสู้ที่มีอารมณ์หุนหันพลันแล่นอันเป็นคุณสมบัติเฉพาะของผู้บัญชาการกองทัพเรือในสมัยศตวรรษที่ 17 หลังจากการยุทธ์ที่บีชชี แฮ็ด ไม่ต้องสงสัยเลยว่าตูร์วิลล์ย่อมรู้สึกว่าเขาได้ทำทุกอย่างดีที่สุดแล้ว และเขาก็ควรจะพึงพอใจ แต่หากเขารู้สึกเช่นนั้นจริงเขาก็คงจะไม่แสดงออกอย่างที่เขาคิดทำลงไป หากจะหยิบยืมคำพูดของเนลสันที่ว่า **“หากเราทำลายเรือของฝ่ายศัตรูได้สำเร็จ 10 ลำจากทั้งหมด 11 ลำ ข้ายังปล่อยให้เรือลำที่ 11 หลบหนีไปได้อีกนั้น ข้าพเจ้าไม่มีทางที่จะเรียกวันเช่นนั้นว่าเป็นวันที่ดีอย่างแน่นอน”**

หนึ่งวันหลังจากการสู้รบที่บีชชี แฮ็ด พระเจ้าเจมส์ที่ 2 ได้มาขึ้นฝั่งที่ไอร์แลนด์ กองทัพที่พระเจ้าวิลเลียมมีบัญชาการให้เดินทางไปไอร์แลนด์นั้นมียานเรือมากกว่าและมีประสิทธิภาพสูงกว่ากองทัพของพระเจ้าเจมส์ ทั้งนี้เป็นเพราะพระเจ้าวิลเลียมทรงเป็นผู้นำที่มีฝีมือเหนือกว่านั่นเอง คำแนะนำที่พระเจ้าหลุยส์ทรงมอบให้ก็คือพระเจ้าเจมส์ควรที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่จะเป็นการชี้ขาด และหากจำเป็นก็

ควรถอนทัพไปตั้งหลักที่เมืองแซนนอน (SHANNON) ซึ่งอยู่ในประเทศที่จงรักภักดีต่อพระองค์เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามนับว่าเป็นเรื่องดีที่พระเจ้าหลุยส์ขอให้พระเจ้าเจมส์ ละทิ้งเมืองหลวงหลังจากที่ทรงครองเมืองนั้นมากกว่า 1 ปี และหากพิจารณาผลกระทบทาง ศีลธรรมที่จะเกิดขึ้นแล้ว การทำเช่นนี้จะเป็นการหยุดยั้งไม่ให้พระเจ้าวิลเลียมเดินทัพ มาয়ที่นี่ พระเจ้าเจมส์รับผิดชอบคุ้มกันเมืองดับลิน ได้ออกเดินทางขึ้นไปตามลุ่มน้ำบอยน์ (BOYNE) และในวันที่ 11 กรกฎาคม กองทัพทั้งสองได้เข้าปะทะกันผลลัพธ์ก็คือ พระเจ้าเจมส์เป็นฝ่ายปราชัยอย่างสิ้นเชิง พระองค์ทรงหลบหนีไปยังเมืองคินเซล (KINSALE) ณ ที่นั่นเองพระองค์ได้พบกับเรือรบเคล็อนเร็ว 10 ลำที่ถูกส่งไปตั้งรกรากอยู่ที่ ช่องแคบเซนต์จอร์จ (ST. GEORGE'S CHANNEL) พระเจ้าเจมส์ทรงหนีไปลี้ภัยอยู่ที่ฝรั่งเศส และอ้อนวอนขอให้พระเจ้าหลุยส์ช่วยสนับสนุนการรบที่ปีซซี เฮ็ดอีกครั้งด้วยการส่ง กองเรือจากฝรั่งเศสไปตั้งอังกษอีกกองหนึ่ง พระเจ้าหลุยส์ทรงตอบปฏิเสธด้วยความกลัว เป็นอันมาก และทรงมีบัญชาให้ถอนกำลังพลที่เหลือออกจากไอร์แลนด์โดยทันที

โอกาสที่พระเจ้าเจมส์จะกลับมามีอำนาจอีกครั้ง อย่างน้อยก็ตามแนวบริเวณ ชายฝั่งช่องแคบนั้นคงเป็นเพียงจินตนาการของพระองค์เองเท่านั้น หลังจากกองทัพฝ่าย พันธมิตรได้ถอยทัพไป ตั้งหลักยังแม่น้ำเทมส์แล้ว ตูร์วิลล์ได้รับมอบหมายให้เดินทาง ไปสร้างความเป็นป่วนทางตอนใต้ของอังกฤษ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จในอันที่จะให้ชาว อังกฤษแสดงออกถึงความผูกพันที่พวกเขามีต่อราชวงศ์สจิวต์ได้

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในไอร์แลนด์กลับต่างกันอย่างสิ้นเชิง กองทัพไอริชที่ได้มาพบกับ กองทัพของฝรั่งเศสแตกพ่ายไปหลังการสู้รบที่เมืองบอยน์ ไพร่พลหลบหนีมาอยู่ที่เมือง แซนนอน และพยายามตั้งมั่นอีกครั้งหนึ่งในขณะที่พระเจ้าหลุยส์ซึ่งหายชุ่นเคืองใจแล้ว ได้ส่งกองกำลังและเสบียงอาหารไปเพิ่ม แต่ความเร่งด่วนของการทำสงครามภายในภาค พื้นที่ทวีปที่เริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะทำให้พระองค์ไม่อาจส่งความช่วยเหลือไปได้อย่าง เพียงพอและสงครามในไอร์แลนด์กำลังใกล้จะสิ้นสุดลง ทุกขณะโดยไอร์แลนด์ประสบกับ ความพ่ายแพ้ที่เมืองอักริม (AGHRIM) และการยอมจำนนที่เมืองลิเมอร์ริก (LIMERICK) การสู้รบที่เมืองบอยน์นั้นเกิดขึ้นด้วยน้ำมือมนุษย์ ในวันที่พระเจ้าวิลเลียมทรงขึ้นครอง ราชย์บัลลังก์ของอังกฤษนั่นเอง แม้กระนั้นก็ตาม อาจจะถูกกล่าวได้ว่าความสำเร็จของ พระเจ้าวิลเลียมและยุโรปที่มีชัยเหนือพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ในการทำสงครามของพันธมิตร แห่งฮอลแลนด์นั้นเป็นผลมาจากความผิดพลาดและความล้มเหลวของการปฏิบัติการ ทางเรือของฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1690 แม้ว่าในการสู้รบครั้งดังกล่าว ฝรั่งเศสจะมีชัยชนะเหนือ

อังกฤษอย่างเห็นได้เด่นชัดที่สุดเพียงครั้งเดียวก็ตาม หากจะพิจารณาถึงการปฏิบัติการทางทหารแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าตูร์วิลล์ได้แล่นเรือออกไปหนึ่งวันหลังจากที่พระเจ้าวิลเลียมเดินทางออกจากเมืองเซสเตอร์ และประสบความสำเร็จในการรบที่บิชซี แฮ็ด หนึ่งวันก่อนสงครามที่เมืองบอยน์จะปะทุขึ้น หากแต่ความผิดพลาดที่แท้จริงมาจากการยอมให้พระเจ้าวิลเลียมขยับไพร่พลออกไปได้โดยปราศจากการหยุดยั้งแต่อย่างใด มันอาจจะเป็นผลดีต่อนโยบายของฝรั่งเศสก็เป็นได้ที่ยอมให้พระองค์หนีไปไอร์แลนด์ได้สำเร็จ แต่ต้องไม่ยอมปล่อยให้พระองค์นำกำลังทหารติดตามไปด้วยเช่นนั้น ผลของการปฏิบัติการทางทหารของไอร์แลนด์ก็คือการให้พระเจ้าวิลเลียมได้ครองราชย์บัลลังก์อังกฤษโดยสวัสดิภาพและสร้างพันธมิตรเองไกล – ดัทช์ขึ้นมา ทั้งยังได้ตกลงในคำมั่นสัญญาที่ว่าพลเมืองของประเทศทั้งสองจะอยู่ภายใต้การปกครองของกษัตริย์องค์เดียวกัน โดยอาศัยความสามารถทางการค้าและการเดินเรือที่พวกเขามีอยู่ รวมไปถึงความมั่งคั่งที่ประเทศทั้งสองต่างก็ได้มาจากทะเลเช่นเดียวกัน และยังปฏิญาณว่าจะเป็นพันธมิตรและร่วมมือกันทำสงครามในภาคพื้นทวีปอีกด้วย

ปี ค.ศ.1691 แตกต่างไปจากปีอื่น ๆ ในแง่ที่ว่าในปีนี้ได้เกิดเหตุการณ์ทางทะเลที่สำคัญมากเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งในเวลาต่อมาฝรั่งเศสได้เรียกเหตุการณ์ในครั้งนี้อ่า การเดินทางใน “ทะเลลึก” (DEEP SEA) หรือ “ไกลจากฝั่ง (OFF – SHORE) ของตูร์วิลล์ เหตุการณ์ในครั้งนี้นั้นแสดงให้เห็นถึงการวางยุทธศาสตร์ ชั้นเลิศนั้นยังคงตราตรึงอยู่ในความทรงจำของกองทัพเรือฝรั่งเศสตราบนานทุกวันนี้ อำนาจในการดำรงอยู่ที่ได้กล่าวถึงไปตอนต้นแล้วว่าเป็นคุณลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของประเทศที่อำนาจทางทะเลไม่ได้เป็นแค่เพียงการจัดตั้งกองกำลังทหารแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและการดำรงอยู่ต่อไปของคนในชาตินั้น ๆ ได้กลายมามีบทบาทสำคัญสำหรับฝ่ายพันธมิตร อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะพ่ายแพ้และต้องสูญเสียอย่างหนักที่บิชซี แฮ็ด พวกเขาก็สามารถออกสู่ทะเลได้อีกครั้งในปี ค.ศ.1691 โดยมีเรือรบขนาดใหญ่ถึง 100 ลำ ภายใต้การบัญชาการรบของพลเรือเอกรัสเซลล์ (ADMIRAL RUSSELL) ฝ่ายตูร์วิลล์รวบรวมเรือได้เพียง 72 ลำ ซึ่งเป็นจำนวนที่เท่ากับในปีก่อน ตูร์วิลล์ออกเดินทางจากเบรสต์ในวันที่ 25 มิถุนายน พร้อมกับเรือจำนวนดังกล่าว เนื่องจากเขายังไม่เห็นเข้าศึกปรากฏตัวบริเวณช่องแคบ เขาจึงแล่นเรือลาดตระเวนไปมาบริเวณปากทางเข้าออก และส่งเรือไปคอยลาดตระเวนยังทุกทิศทุกทาง ตูร์วิลล์ทราบข่าวว่าฝ่ายพันธมิตรได้นำกองเรือมาจอดเทียบท่าใกล้กับเกาะชิซิลี เพื่อคอยคุ้มกันคณะทูตที่เดินทางมาจากเมือง

เลอดองต์ ตูร์วิลล์จึงไม่รีรอที่จะเคลื่อนทัพไปตามแนวชายฝั่งของอังกฤษ ซึ่งเรือเดินสมุทรที่เดินทางมาจากจาไมก้ากำลังจะมาถึงในเวลาไล่เลี่ยกัน ตูร์วิลล์ล่อให้เรือรบอังกฤษตายใจด้วยการเข้ายึดเรือเดินสมุทรมาได้หลายลำ และรีบปล่อยเรือที่เหลือไปก่อนที่นายพลริสเชลล์จะเดินทางมาถึง ในที่สุดตูร์วิลล์ก็ได้ปรากฏตัวต่อหน้ากองเรือของฝ่ายพันธมิตร เขาวางยุทธศาสตร์ด้วยความซ้ำของ ด้วยการคอยตรวจสภาพดินฟ้าอากาศ ทำให้ศัตรูต้องลอยเรืออยู่ห่างออกไปมากและเสียเวลาไปถึง 50 วัน โดยไม่มีโอกาสได้รบแม้แต่ครั้งเดียว ในเวลาเดียวกันเรือรบเอกชนของฝรั่งเศสซึ่งแล่นอยู่กระจัดกระจายอยู่บริเวณช่องแคบเต็มไปหมด คอยรั้งความการค้ำขายของฝ่ายตรงข้ามและให้ความคุ้มครองกันคณะทูตที่เดินทางไปยังไอร์แลนด์ หลังจากนายพลริสเชลล์เห็นว่าหากยังคงพยายามต่อไปก็คงไร้ผล เขาจึงเดินทางมุ่งหน้าไปยังชายฝั่งไอร์แลนด์ ส่วนตูร์วิลล์ยังคงจอดเรือทอดสมออยู่ที่เบรสต์ที่โรดส์หลังจากคุ้มครองกันคณะทูตฝรั่งเศสแล้วได้เดินทางกลับมาโดยสวัสดิภาพ

การโจมตีจากกองทัพเรือของตูร์วิลล์นั้นนับว่าไม่ค่อยมีความสำคัญเท่าใดนัก แต่การทำลายการค้าที่ฝรั่งเศสทำลงไปโดยการก่อกวนการค้าของฝ่ายพันธมิตรนั้นอาจเห็นได้ชัดเจนยิ่งกว่า อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จด้านการค้าของอังกฤษในปีนี้นับว่ายังน้อยกว่าในปีถัดมา ความเสียหายที่สำคัญสำหรับฝ่ายพันธมิตรดูเหมือนว่าจะเกิดขึ้นกับการค้าของดัตช์ในทะเลเหนือ

การรบทั้งทางภาคพื้นดินและทางทะเลยังคงดำเนินต่อไปพร้อม ๆ กัน แม้ว่าจะไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลยก็ตาม เราจึงไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงการรบทางภาคพื้นดินเนื่องจากไม่มีความเชื่อมโยงกับหัวข้อที่เรากำลังอธิบายอยู่ในขณะนี้ ในปี ค.ศ.1692 ได้เกิดภัยพิบัติครั้งใหญ่ต่อกองทัพเรือฝรั่งเศสที่เราู้จักกันดีในชื่อว่า **“สงครามแห่งลา ฮูว์ค”** (THE BATTLE OF LA HOUGUE) หากจะพิจารณาในแง่ยุทธวิธีในการรบแล้ว สงครามครั้งนี้ไม่ค่อยมีความสำคัญเท่าใดนัก และผลลัพธ์ที่แท้จริงก็ถูกกล่าวอ้างจนเกินความจริงไปมาก แต่เนื่องจากงานเขียนสำคัญ ๆ มักจะระบุว่าสงครามนี้เป็นการสู้รบทางเรือที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของโลก เราจึงมีอาจมองข้ามความสำคัญของการรบในครั้งนี้อไปได้

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงตั้งใจแน่วแน่ที่จะบุกไปโจมตีบริเวณชายฝั่งตอนใต้ของอังกฤษภายใต้การนำทัพของพระเจ้าเจมส์ ทั้งนี้เป็นเพราะพระองค์ได้รับข้อมูลผิด ๆ จากอังกฤษ และจากการแสดงออกของพระเจ้าเจมส์ที่ยังคงเชื่อมั่นว่าทหารเรืออังกฤษหลาย

นายยังคงมีความรู้สึกผูกพันกับพระองค์มากกว่าที่จะรักและซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ ในขั้นตอนแรกของการบุกไปโจมตีนั้น ตูร์วิลล์เป็นผู้บัญชาการกองเรือที่มีเรืออยู่ประมาณ 50-60 ลำ โดยเรือรบ 13 ลำ จะเดินทางมาจากเมืองตุลอง (TOULON) และเขาจะเป็นผู้นำในการบุกเข้าไปโจมตีกองทัพเรืออังกฤษด้วยตนเอง ซึ่งตูร์วิลล์คาดการณ์ว่าไพร่พลของอังกฤษคงจะละทิ้งเรือของพวกเขาเป็นแน่แท้ด้วยเหตุที่พวกเขาปราศจากขวัญและกำลังใจ ในการต่อสู้ อันจะทำให้ฝรั่งเศสสามารถเอาชนะได้อย่างง่ายดายและเด็ดขาด อุปสรรคอย่างแรกที่เกิดขึ้นก็คือกองทัพเรือจากเมืองตุลองที่จะมาร่วมทัพนั้นเดินทางมาถึงล่าช้า เนื่องจากกระแสนลมเกิดเปลี่ยนทิศทาง ทำให้ตูร์วิลล์ต้องเคลื่อนทัพออกทะเลด้วยเรือรบเพียงแค่ 44 ลำ พร้อมกับได้รับบัญชาจากกษัตริย์ให้สู้กับศัตรูจนกว่าชีวิตจะหาไม่ไม่ว่าศัตรูจะมากหรือน้อย และไม่ว่าผลจะออกมาเป็นเช่นใดก็ตาม

ในวันที่ 29 พฤษภาคม ตูร์วิลล์เห็นกองเรือฝ่ายพันธมิตรแล่นไปทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงใต้ ฝ่ายพันธมิตรมีเรืออยู่ถึง 99 ลำ ลมกำลังพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตูร์วิลล์มีโอกาที่จะบุกเข้าโจมตีได้ แต่เขากลับเรียกบรรดานายเรือเอกมาพร้อมกันที่เรือของเขาเพื่อที่จะถามว่าเขาควรจะเข้าสู้รบหรือไม่ ทุกคนต่างเห็นพ้องกันว่าไม่ควรรบ ตูร์วิลล์จึงได้นำพระบรมราชโองการออกมาให้เหล่านายทหารดู ทุกคนต่างก็ไม่กล้าโต้แย้งใด ๆ อีกต่อไป นายทหารทุกคนต่างแยกย้ายกันกลับไปยังเรือของตนแล้วนำเรือออกเดินทางไปพบกับเรือของฝ่ายพันธมิตรที่กำลังรออยู่ โดยหันหัวเรือไปทางกราบขวา และมุ่งหน้าไปยังทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้ กองเรือของดัตช์อยู่ใต้วงของหน้าส่วนเรือรบอังกฤษอยู่กึ่งกลางและกองหลัง เมื่อกองเรือฝรั่งเศสแล่นเข้ามาอยู่ในระยะประชิดแล้ว พวกเขาต่างชักใบเรือขึ้นพร้อมกันอีกทั้งยังคงคอยตรวจสอบสภาพของลม ตูร์วิลล์เป็นรองด้านจำนวนเรือ เขาจึงไม่อาจหลบเลี่ยงแนวเรือรบของข้าศึกที่จัดแถวยาวเรียงรายไปจนถึงกองหลังของเขา ซึ่งอันที่จริงแล้วการจัดแถวเรือรบเรียงลำดับยาวเกินไปเช่นนี้เป็นวิธีที่ไม่ดีเท่าใดนัก แต่ตูร์วิลล์สามารถหลีกเลี่ยงความผิดพลาดของเซอร์เบิร์ตจากการยุทธ์ที่บิชซี แฮ็ดมาได้ด้วยการให้เรือแต่ละลำของกองหน้าเว้นระยะห่างไว้ให้มาก เพื่อคอยเฝ้าระวังกองหน้าของฝ่ายศัตรู และให้กองกลางและกองหลังบุกเข้าโจมตีในระยะประชิดโดยไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของการรบ เนื่องจากสองฝ่ายมีกำลังไม่เท่ากัน ผลที่ปรากฏออกมาเป็นที่น่าแปลกใจตรงที่เมื่อเสียงปืนสงบลงในตอนกลางคืน เนื่องมาจากมีหมอกหนาทึบ กลับไม่พบว่าเรือรบฝรั่งเศสลำใดทั้งองเพื่อยอมแพ้ หรือถูกยิงจนเพลิงพล้ำเลย ไม่มีสักครั้งที่พบว่าเรือใดจะแสดงจิตวิญญานและความสามารถ

ในการเป็นนักรบที่ดีได้เท่ากับการรบในครั้งนี่เลย ไม่พบว่าจะมีคราใดที่นักเดินเรือจะมีจิตวิญญาณและมีความสามารถในการเป็นทหารที่ดีได้เท่ากับการรบในครั้งนี่ เราอาจกล่าวได้ว่าความเป็นนักเดินเรือที่เชี่ยวชาญและยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพของตุรวิลล์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อผลลัพธ์ที่ปรากฏ ซึ่งคงต้องยอมรับว่าฝ่ายพันธมิตรไม่ได้มีส่วนต่อความสำเร็จของตุรวิลล์ในครั้งนี่เลย เรือรบของทั้งสองฝ่ายจอดทอดสมอในตอนกลางคืนเรือของอังกฤษจำนวนมากยังคงอยู่ทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของฝรั่งเศส ต่อมาเรือของอังกฤษได้ตัดโซ่สมอและปล่อยให้เรือค่อยๆ แล่นผ่านไปตามแนวเรือรบของฝรั่งเศสเพื่อที่จะไปรวมกองกับกองเรือใหญ่ ในการทำเช่นนั้นเองเป็นเหตุให้เรือของอังกฤษถูกโจมตีจนได้รับความเสียหาย

หลังจากที่ตุรวิลล์ได้ปกป้องศักดิ์ศรีของกองทัพเรือได้เป็นที่เรียบร้อยและไม่เห็นประโยชน์ที่จะเข้าสู่รบต่อไปแล้วเขาจึงคิดจะถอยทัพกลับซึ่งได้เริ่มขึ้นในตอนเที่ยงคืนโดยมีลมพัดอ่อน ๆ มาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือและยังคงพัดอยู่ตลอดจนกระทั่งวันรุ่งขึ้น เรือฝ่ายพันธมิตรยังคงไล่ติดตาม การเคลื่อนกรบวนเรือรบของฝรั่งเศสมีสภาพการรบที่ไม่สู้ดีนักเนื่องจากเรือ “รอยัล ซัน” (ROYAL SUN) ซึ่งเป็นเรือธงที่ดีที่สุดของกองทัพเรือฝรั่งเศสอยู่ในสภาพเสียหายอย่างหนัก และตุรวิลล์ก็ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะทำลายเรือรอยัล ซันดีหรือไม่ ทิศทางหลักในการถอนทัพก็คือการมุ่งตรงไปยังหมู่เกาะที่อยู่ในช่องแคบอังกฤษ (CHANNEL ISLANDS) เรือรบ 35 ลำ เดินทางไปกับตุรวิลล์ เรือ 20 ลำ ในจำนวนนี้แล่นผ่านไปตามกระแสน้ำ ผ่านเส้นทางอันตรายที่เรียกกันว่า “เรซ ออฟ อัลเดอร์นีย์” (RACE OF ALDERNEY) ซึ่งอยู่ระหว่างเกาะที่ชื่อเดียวกันนั้นกับ แผ่นดินใหญ่และท้ายที่สุดก็เดินทางไปถึงเซนต์ มาโล (ST. MALO) โดยสวัสดิภาพ ก่อนที่เรือ 15 ลำที่เหลือจะแล่นตามออกไป กระแสน้ำเกิดเปลี่ยนทิศทาง สมอเรือที่ปล่อยลงไปถูกลากออกไป เรือเหล่านี้ถูกพัดพาไปทางทิศตะวันออกและอยู่ในทิศใต้ลมของฝ่ายศัตรู เรือ 3 ลำหลบภัยอยู่ที่เมืองเชอร์บูร์ก (CHERBOURG) ซึ่งไม่มีทั้งเขื่อนกันคลื่นและท่าเรือให้จอดได้เลย เรืออีก 12 ลำที่เหลือแวะหลบภัยที่แหลมลา ฮูว์ (CAPE LA HOUGUE) เรือเหล่านี้ได้ถูกเผาทั้งอาจะจะเป็นจากฝีมือของลูกเรือเองหรือจากฝ่ายพันธมิตร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ฝรั่งเศสต้องสูญเสียเรือรบที่ดีไปถึง 15 ลำ ซึ่งเรือแต่ละลำติดตั้งปืนอยู่ไม่น้อยกว่า 60 กระบอก การสูญเสียของฝรั่งเศสในครั้งนี้นับว่ามากกว่าการสูญเสียของฝ่ายพันธมิตรจากการยุทธ์ที่ปีซซี แฮ็ด เล็กน้อย ความประทับใจที่สาธารณชนมีต่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ในด้านที่พระองค์ทรงนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จนั้นได้ดับดับ

ความทรงจำดี ๆ ที่พวกเขาควรจะมีต่อสุริยวิถีและพวกพ้องของเขาที่อุทิศตนให้กับประเทศชาติโดยเสมอมาลา ผู้คเป็นการรบครั้งสุดท้ายของกองทัพเรือฝรั่งเศส เพราะในปีต่อมา กองทัพเรือฝรั่งเศสได้ประสบกับภาวะตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ หายนะในครั้งนี้นับว่าเป็นการโจมตีที่ทำให้กองทัพเรือย่อยยับ แม้กระนั้นก็ตาม สุริยวิถียังคงนำเรือรบกว่า 70 ลำ ออกสู่ทะเลในปีต่อมา และการสูญเสียอย่างหนักในคราวก่อนนั้นได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้ง การล่มสลายของกองทัพเรือฝรั่งเศสหาใช่มาจากความพ่ายแพ้ในการรบครั้งหนึ่งครั้งใดไม่ หากแต่มาจากการหมดซึ่งพลังกำลังของฝรั่งเศสและค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปมากให้กับการทำสงครามของภาคพื้นดิน และสงครามในครั้งนี้ได้รับความเกือหนุนหลักจากนักเดินเรือผู้ยิ่งใหญ่ 2 คนที่มาร่วมกันได้เนื่องจากความสำเร็จของการปฏิบัติการทางทหารของพระเจ้าวิลเลียมที่ไอร์แลนด์ เราคงไม่ต้องหาหลักฐานใดมายืนยันว่าผลลัพธ์ของสงครามในปี ค.ศ.1690 คงจะต่างออกไปจากนี้ถ้าหากว่าฝรั่งเศสจะใช้นโยบายในการปฏิบัติการทางทะเลไปในทิศทางอื่น แต่เราก็อาจจะกล่าวได้ว่า การดำเนินการผิด ๆ เป็นสาเหตุที่ทำให้หลายสิ่งหลายอย่างเป็นอย่างที่มีนเป็น อีกทั้งยังเป็นสาเหตุประการแรกของการล่มสลายของกองทัพเรือฝรั่งเศสอีกด้วย

เวลานำปีที่เหลือในการทำสงครามของพันธมิตรแห่งออกคสเบิร์กซึ่งประเทศในยุโรปทุกประเทศตั้งต้นเป็นปฏิปักษ์ต่อฝรั่งเศสนั้นไม่พบว่ามี การสู้รบทางเรือครั้งสำคัญครั้งใดอีก และยังไม่มีพบว่ามีเหตุการณ์สำคัญ ๆ ทางทะเลอีกแม้แต่สักครั้ง ในอันที่จะขึ้นสมมติทธิพลของความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของฝ่ายพันธมิตร เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องสรุปสภาพการณ์กตตันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั่วทุกตารางนิ้วในฝรั่งเศส อันที่จริงแล้วเราอาจจะไม่ทันสังเกตเห็นว่าอำนาจทางทะเลส่งอิทธิพลเช่นใด เนื่องจากการปฏิบัติการแบบเสียบเสียบที่มันเป็นอยู่ ฉะนั้น เราจึงควรที่จะชี้แจงในประเด็นนี้ด้วย

ผู้นำในการต่อต้านพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ก็คือพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 พระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการรบมากกว่าการเดินเรือ ประกอบกับนโยบายของพระเจ้าหลุยส์ที่ประสงค์จะให้สงครามที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้นเกิดขึ้นในภาคพื้นทวีปมากกว่าในทะเล ในขณะที่การถอนกำลังของกองทัพเรือฝรั่งเศสแบบค่อยเป็นค่อยไปทำให้ฝ่ายพันธมิตรปราศจากศัตรูทางทะเลด้วยเช่นกัน ยิ่งไปกว่านี้ประสิทธิภาพของกองทัพเรืออังกฤษซึ่งมีจำนวนเรือรบมากกว่าดีทซ์อยู่ถึงสองเท่ากำลังประสบกับภาวะถดถอยอยู่ในขณะนั้น ขวัญและกำลังใจของไพร่พลที่ลดน้อยถอยลงนับตั้งแต่รัชสมัยของพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 ไม่อาจฟื้นตัวได้เท่าใดนักในช่วงเวลา 3 ปีที่พระอนุชาของพระองค์ขึ้นครองราชย์ นอกจากนี้สภาวะทางการเมืองที่ยุ่งเหยิงภายในอังกฤษยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่บั่นทอนจิตใจของเหล่าทหารด้วย

เราได้เคยกล่าวมาแล้วว่าพระเจ้าเจมส์ทรงเชื่อมั่นว่านายทหารเรือและนักเดินเรือล้วนแล้วแต่มีความรู้ลึกผูกพันอยู่กับพระองค์ และไม่ว่าคำกล่าวนี้จะฟังดูมีเหตุผลหรือไม่ก็ตาม ความเชื่อเช่นนี้ก็ยังคงตราตรึงอยู่ในใจของผู้ปกครองประเทศในสมัยปัจจุบัน ซึ่งทำให้นายทหารหลายต่อหลายนายถูกส่งสัยในความซื่อสัตย์และความจงรักภักดีของพวกเขา และมีความเป็นไปได้ว่าจะนำมาซึ่งความสับสนวุ่นวายในการบริหารงานภายในกองทัพเรือ เราทราบมาว่า “ข้อร้องเรียนจากบรรดาพ่อค้าที่นั่นฟังดูมีน้ำหนัก และแสดงให้เห็นถึงความโง่เขลาที่นำเอาคนที่ไม่มีคุณสมบัติเพียงพอมาบังคับบัญชากองทัพเรือของอังกฤษ และความลำบากต่าง ๆ ก็มีอาจแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมายาวนานกว่าต่างก็ไม่ได้รับผลกระทบ และดูเหมือนว่าวิธีในการแก้ปัญหาจะแย่งกันกว่าตัวปัญหาที่แท้จริงเสียด้วยซ้ำไป” ความเคลือบแคลงสงสัยเข้าครอบงำคณะรัฐมนตรีและในเมืองใหญ่ต่างเต็มไปด้วยฝักฝ่าย เจ้าหน้าที่ไม่อาจคิดหาทางออกได้ และผู้ที่อัปโชคหรือไร้ประสิทธิภาพรู้ดีว่าพวกเขาอาจจะถูกจับด้วยข้อหาว่าเป็นกบฏต่อแผ่นดินสืบเนื่องมาจากความโศกเศร้าของพวกเขานั่นเอง

ภายหลังการยุทธ์ที่ลา ฮู้ค การปฏิบัติการทางทหารของกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรได้แสดงออกมาใน 3 ทางหลัก ๆ ด้วยกัน ประการแรกก็คือการเข้าโจมตีท่าเรือต่าง ๆ ของฝรั่งเศส โดยเฉพาะท่าเรือที่อยู่ในบริเวณช่องแคบและที่อยู่ใกล้กับเมืองเบรสต์ การกระทำดังกล่าวนี้ไม่มีอะไรมากไปกว่าการสร้างความเสียหายเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้กับท้องถิ่นนั้น และการทำลายการขนส่งทางทะเล โดยเฉพาะในท่าเรือที่มีเรือรบเอกชนของฝรั่งเศสจอดเทียบท่าอยู่ แม้ว่าในบางโอกาสไฟรพลที่อยู่ในเรือนั้นจะอยู่มีจำนวนมาก แต่พระเจ้าวิลเลียมก็มิอาจคิดหาหนทางใดได้ดีไปกว่าการเบี่ยงเบนความสนใจที่กำลังจะมาถึงไปในทางอื่นเพียงชั่วคราวช่วยยามโดยการบีบบังคับให้พระเจ้าหลุยส์นำไฟรพลออกจากสมรภูมিরบเพื่อมาป้องกันตามแนวชายฝั่งแทน โดยทั่วไปแล้วอาจกล่าวได้ว่าการกระทำดังกล่าวนี้ไม่ได้ส่งผลกระทบมากมายสักเท่าใดกับสงครามในครั้งนี้และครั้งต่อ ๆ มา และแม้แต่การเบี่ยงเบนให้ทหารไปตรึงกำลังตามแนวชายฝั่งก็มิได้ทำให้กองทัพฝรั่งเศสอ่อนแอลงแต่อย่างใด หากท่าเรือของฝรั่งเศสมีการป้องกันที่ดีน้อยกว่านี้ หรือเส้นทางน้ำที่เป็นทางเข้าออกไปยังใจกลางของประเทศมีสภาพที่ดีกว่าเหมือนเช่นอ่าวเชสซาพีค (CHESAPEAKE) และเดลาแวร์ (DELAWARE) แล้วละก็ ผลลัพธ์ก็คงจะต่างออกไป

ประการที่สอง กองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรนับว่ามีคุณค่าที่สำคัญยิ่งต่อการรบ แม้ว่าพวกเขาจะไม่เคยสู้รบแม้แต่ครั้งเดียวก็ตาม ในปี ค.ศ.1694 ที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14

ตัดสินพระทัยทำสงครามกับสเปน แม้ว่าในขณะนั้นสเปนกำลังอยู่ในสภาพที่อ่อนแออยู่แล้ว ทั้งยังต้องประสบกับปัญหายุ่งยากด้วยเหตุที่ตำแหน่งที่ตั้งของสเปนนั้นอยู่ทางด้านหลังของฝรั่งเศส ท้ายที่สุดพระเจ้าหลุยส์ทรงบังคับให้สเปนยอมสงบศึกด้วยการสู้รบที่เมืองคาทาโลเนีย (CATALONIA) ซึ่งอยู่ทางชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ การเคลื่อนทัพของพระองค์เป็น ร่องกองทัพเรือซึ่งนำทัพโดยตูร์วิลล์ และการสู้รบที่เมืองดังกล่าวนี้ยังคงดำเนินต่อไปอย่าง รวดเร็วจนกระทั่งกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรเป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่า อันเป็นเหตุให้ตูร์วิลล์ ต้องถอยทัพไปตั้งมั่นที่เมืองตุลวง และทำให้เมืองบาร์เซโลนาอยู่รอดปลอดภัยมาได้นับ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงสมัยที่ฝรั่งเศสและสเปนได้ลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพร่วมกัน ทั้งสองประเทศต่างก็ให้เรือของตนคอยลาดตระเวนตามแนวชายฝั่งของสเปน และ หากเรือรบของฝรั่งเศสล่วงล้ำเข้ามา สเปนก็จะดำเนินการจับกุมทันที ในปี ค.ศ.1697 เมื่อ พระเจ้าวิลเลียมทรงเดินทางไปเจรจาสงบศึกกับสเปน แต่สเปนปฏิเสธ พระเจ้าหลุยส์ ทรงบุกไปโจมตีสเปนอีกครั้งหนึ่ง กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรไม่ได้ให้ความช่วยเหลือสเปน แต่อย่างใด เป็นเหตุให้บาร์เซโลนา (BARCELONA) ถึงกาลอวสาน ในเวลาเดียวกันนั้นเอง การปฏิบัติการทางเรือของฝรั่งเศสที่คาร์ตาจีน (CARTAGENA) ในทวีปอเมริกาใต้ประสบ ผลสำเร็จ ภายใต้การโจมตีทางเรือเพียงแค่สองครั้งเท่านั้น สเปนก็ยอมจำนนแต่โดยดี

การปฏิบัติการทางเรือประการที่สามของกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรก็คือ การให้ ความคุ้มครองการค้าทางทะเลของตนเอง และหากจะเชื่อตามที่ประวัติศาสตร์ได้ระบุ เอาไว้ เราจะพบว่าพวกพันธมิตรล้มเหลวอย่างมากในการปกป้องการค้าทางทะเล ไม่ปรากฏว่ามีครั้งใดเลยที่สงครามต่อต้านการค้าจะส่งผลกระทบเป็นวงกว้างและร้ายแรง เท่ากับในยุคนี้ และการปฏิบัติการนี้มีอำนาจทำลายล้างมากที่สุดในช่วงเดียวเท่ากับ ที่กองทัพเรือฝรั่งเศสเริ่มเลือนหายไปภายหลังการทำสงครามที่ลา ฮุค ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ข้อแย้งกับคำยืนยันที่ว่า การสู้รบเช่นนั้นจะต้องอาศัยกองทัพเรือที่มีอำนาจมหาศาล หรือท่าเรือที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงในประเด็นนี้จะต้องมีการอธิบายอย่างละเอียดต่อไป เนื่องจากความเสียหายทางการค้าที่เกิดจากการบีบบังคับจากเรือเอกชนนั้น เป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้ประเทศมหาอำนาจทางทะเลปรารถนาจะได้มาซึ่งสันติสุข เช่นเดียวกับที่ ความช่วยเหลือด้านการเงินทำให้พวกเขาสามารถใช้จ่ายไปกับการรบทางภาคพื้นทวีปได้ อันเป็นเหตุให้สงครามยืดเยื้อออกไป และฝรั่งเศสตัดสินใจที่จะยุติมันเสีย การโจมตีและ การป้องกันการค้ายังคงเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบอยู่เสมอ

ในตอนแรก เป็นที่น่าจับตามองว่าความล้มละลายของกองทัพเรือฝรั่งเศสนั้นเกิดขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป และผลกระทบต่อขวัญกำลังใจจากการปรากฏตัวของกองทัพเรือฝรั่งเศสบริเวณช่องแคบ ซัยชนะที่บีชี ฮีต และปฏิบัติการทางเรือที่แสดงออกถึงความกล้าหาญที่ลา ผู้คดียังคงตราตรึงอยู่ในความทรงจำของฝ่ายพันธมิตรความตั้งใจเช่นนี้ทำให้พันธมิตรพยายามรักษาเรือรบของพวกเขาให้อยู่ใกล้ ๆ กัน แทนที่จะแยกย้ายกันออกไปไล่ล่าเรือรบของฝ่ายตรงข้าม เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เราพบว่าประสิทธิภาพของกองทัพเรืออังกฤษตกต่ำลง อีกทั้งการบริหารงานยังแย่อีกด้วย ในขณะที่การทรยศหักหลังที่เกิดขึ้นในอังกฤษยังช่วยให้ฝรั่งเศสได้ข้อมูลที่ได้เปรียบมากยิ่งขึ้น ฉะนั้น หนึ่งปีหลังจากการยุทธที่ลา ฮู้ค ฝรั่งเศสซึ่งได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากคณะทูตที่เดินทางไปยังสเมียร์นา (SMYRNA) จึงได้ส่งทูตวิวลส์ออกไปปฏิบัติการทางเรือในเดือนพฤษภาคม เพื่อให้เขาได้ออกสู่ทะเลก่อนที่พันธมิตรจะเตรียมการปิดล้อมเมืองเบรสต์อย่างที่ตั้งใจไว้ในตอนแรก ความล่าช้าในครั้งนี้มีเหตุมาจากการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ ประกอบกับความโชคร้ายที่รัฐบาลอังกฤษไม่ทราบข่าวการออกเดินทางของทูตวิวลส์จนกระทั่งเรือรบของอังกฤษได้แล่นมาบรรจบกับเรือที่ทำการค้า ทูตวิวลส์สร้างความประหลาดใจให้กับคณะทูตในบริเวณที่ใกล้เคียงกับช่องแคบ ทั้งยังได้ทำลายหรือไม่กี่ดีเรือมาได้ถึง 100 ลำจากเรือทั้งหมด 400 ลำ เรือที่เหลือต่างหลบหนีกันไปคนละทิศละทาง นี่ไม่ใช่กรณีของการทำสงครามทางเรือที่ง่ายตายเลย ทั้งนี้เป็นเพราะทูตวิวลส์มีเรือรบถึง 71 ลำ หากแต่มันแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพของฝ่ายอังกฤษ อันที่จริงแล้ว การปล้นสะดมเรือรบได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นภายหลังเหตุการณ์ที่ลา ฮู้ค เหตุผลมีอยู่สองส่วนด้วยกัน ประการแรกก็คือ เรือรบของฝ่ายพันธมิตรจอดรวมกันอยู่ที่สปิตเฮด (SPITHEAD) เป็นเวลานานกว่าสองเดือน คอยรวบรวมไพร่พลเพื่อบุกไปโจมตีในภาคพื้นทวีป เรือรบจึงถูกปล่อยให้ลอยวาง ๆ ประการที่สองก็คือ ฝรั่งเศสไม่อาจส่งเรือรบออกสู่ทะเลได้ในฤดูร้อนนั้น บรรดาลูกเรือจึงพากันไปทำงานให้กับเรือเอกชนแทน เป็นเหตุให้จำนวนคนที่ทำงานบนเรือดังกล่าวมีเพิ่มมากขึ้น สาเหตุทั้งสองประการนี้มีส่วนร่วมกันที่ทำให้การทำลายทางการค้าขยายวงกว้างออกไปมากยิ่งขึ้น จนทำให้เกิดการประท้วงอย่างรุนแรงในอังกฤษ นักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษผู้หนึ่งกล่าวว่า “เราต้องยอมรับว่าการค้าของเราเสียหายน้อยกว่าปีที่แล้ว ซึ่งตอนนั้นฝรั่งเศสเป็นประเทศมหาอำนาจทะเลมากกว่า ในขณะที่ที่กองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ของพวกเขาถูกปิดล้อมอยู่ที่ท่าเรือ” แต่เหตุผลที่แท้จริงก็คือฝรั่งเศสไม่ค่อยได้ทำการค้ามากนักและจำนวนลูกเรือที่มีอยู่ค่อนข้างมากนั้นทำให้

ฝรั่งเศสสามารถปลดปล่อยให้บรรดาลูกเรือไปทำงานในเรือรบเอกชนได้ และเมื่อแรงกดดันในการทำสงครามเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ อีกทั้งพระเจ้าหลุยส์ยังลดจำนวนเรือรบในบังคับบัญชาการของพระองค์น้อยลงอีก เรือรบเอกชนที่ใช้ในการทำลายการค้าจึงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นแทน “เรือรบและลูกเรือของฝรั่งเศสถูกโอนย้ายไปทำงานให้กับเรือรบเอกชนภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ ซึ่งแม้แต่ขุนนางเองก็รู้สึกละอายใจที่จะได้รับส่วนแบ่งจากการดำเนินการเช่นนี้” ในความเป็นจริงแล้ว บรรดาขุนนางจำเป็นจะต้องทำเช่นนี้เพื่อสนองพระประสงค์ของกษัตริย์ เนื่องจากผลกำไรบางส่วนจะถูกแบ่งไปให้กับพระองค์เป็นค่าตอบแทนที่พระองค์ทรงอนุญาตให้ใช้เรือรบเหล่านั้น การว่าจ้างลูกเรือให้ไปทำงานกับบริษัทเอกชนเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักจริยธรรมในการเป็นทหาร แต่อย่างไรก็ดีความเสียหายไม่ได้เกิดขึ้นในทันที การทำลายการค้าในสงครามครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องของเรือรบลำใดลำหนึ่ง แต่เป็นเรื่องที่หมู่เรือ 3-6 ลำ จะปฏิบัติการก็ร่วมกันภายใต้การบังคับบัญชาจากคน ๆ เดียว ตัวอย่างเช่น จีน บาร์บิ (FORBIN) และดูเก ทูแอง (DUGUAY – TROUIN) ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยินดีที่จะต่อสู้มากกว่าที่จะไปปล้นสะดม การเดินทางโดยเรือรบเอกชนที่ใช้เรือจำนวนมากที่สุดและเป็นการเดินทางเพียงครั้งเดียวที่ออกไปไกลกว่าชายฝั่งของฝรั่งเศสนั้น เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1697 ในการทำสงครามกับเมืองคาร์ทาจีนที่ประเทศสเปน โดยในการรบครั้งนี้ ฝรั่งเศสใช้เรือรบขนาดใหญ่ 7 ลำ เรือใบเคล็อนที่เร็ว 6 ลำ รวมทั้งเรือรบลำเล็ก ๆ อีกมากมาย พร้อมกับไพร่พลกว่า 2,800 นาย จุดประสงค์หลักก็คือเพื่อบังคับให้คาร์ทาจีนจ่ายเงินพิเศษให้กับฝรั่งเศส การรบในครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อนโยบายในการบริหารประเทศของสเปนอย่างเห็นได้ชัด และท้ายที่สุดได้นำไปสู่การลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ ยิ่งไปกว่านั้นสเปนยังต้องจัดหาที่พักพิงให้กับเรือรบที่ถูกส่งมาเป็นกองหนุน แต่สเปนก็ไม่อาจทำได้ทั้งหมด และแม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะยังให้เรือรบของพวกเขาคงอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อสงครามยังคงดำเนินต่อไปและการบริหารประเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การทำลายทางการค้าจึงถูกจำกัดขอบเขต ในเวลาเดียวกันนั้น ก็ยังมีการรายงานจากฝ่ายอังกฤษว่าเรือรบ 59 ลำของพวกเขาถูกยึดไปเมื่อเทียบกับเรือเพียง 18 ลำที่อังกฤษยึดมาได้จากฝรั่งเศสอันเป็นความแตกต่างที่นักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษผู้หนึ่งให้เหตุผลว่ามาจากความล้มเหลวในอันที่จะแยกแยะระหว่างเรือรบกับเรือที่ให้ภาคเอกชนยืมไปใช้ เรือทั้ง 59 ลำที่ถูกยึดไปนั้นไม่ปรากฏว่ามีเรือรบของเอกชนเลยแม้แต่ลำเดียว “ฉะนั้นลักษณะพิเศษของการทำลายการค้าในสงครามครั้งนี้ก็คือเรือรบปฏิบัติการร่วมกันเป็นกองเรือไม่ไกลจากฐานปฏิบัติการมากนัก ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามคิดว่าคงจะเป็นการดี

ที่จะให้เรือรบของตนอยู่รวมกัน ณ ที่ใดที่หนึ่งที่ไกลออกไป และแม้ว่าการบริหารงานภายในกองทัพเรือของอังกฤษจะตกต่ำลงก็ตาม แต่เรือรบของพวกเขากลับปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะที่กองทัพเรือของฝรั่งเศสเริ่มเสื่อมถอยลงทุกวัน” ฉะนั้นเราอาจสรุปผลแห่งการทำสงครามระหว่างปี ค.ศ.1689-1697 ได้ว่า “หากต้องการให้การสู้รบด้วยการทำลายการค้านั้นนำความเสียหายครั้งใหญ่มาสู่ฝ่ายตรงข้าม เราจำเป็นต้องให้มันเป็นสิ่งที่มาช่วยสนับสนุนการรบของกองทัพเรือ และจะต้องมีการกระจายกำลังทางเรือเพื่อบีบคั้นให้ศัตรูรวมกำลังที่พวกเขามีอยู่ อันจะทำให้เรือของฝ่ายเราสบโอกาสเหมาะที่จะทำลายการค้าของศัตรู หากปราศจากการสนับสนุนของเรือที่ช่วยทำลายการค้าดังกล่าวแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้ก็คงจะเป็นเพียงการยึดครองเรือรบของฝ่ายศัตรูแต่เพียงอย่างเดียว” ในตอนปลายของการทำสงครามนี้ แนวโน้มที่แท้จริงเริ่มปรากฏให้เห็นเด่นชัด และยังคงปรากฏอยู่ตราบนานสมัยสงครามในครั้งถัดมา ในยามที่ฝรั่งเศสตกต่ำถึงขีดสุดนั่นเอง

แม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะสูญเสียมากเพียงใดก็ตาม สงครามครั้งนี้ก็ยังนำมาซึ่งคุณประโยชน์ให้กับประเทศพันธมิตรอยู่บ้าง สงครามซึ่งเริ่มต้นขึ้นด้วยการที่ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายโจมตี จบลงด้วยการที่ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายตั้งรับ ณ ทุกหนทุกแห่ง ทั้งยังเป็นการบีบคั้นให้พระเจ้าหลุยส์ยอมทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับความคิดและความปรารถนาทางการเมืองของพระองค์ ซึ่งก็คือการยอมรับกษัตริย์ของอังกฤษผู้ซึ่งพระองค์ดูถูกว่าเป็นเพียงผู้ช่วงชิงราชบัลลังก์และเป็นศัตรูตัวฉกาจของพระองค์ หากพิจารณาอย่างผิวเผินแล้วสงครามครั้งนี้ดูเหมือนจะเป็นการสู้รบกันทางภาคพื้นดิน ซึ่งกินอาณาบริเวณตั้งแต่สเปนิช เนเธอร์แลนด์ ไปตามลุ่มแม่น้ำไรน์ จนถึงเมืองซาวอย (SAVOY) ในอิตาลีและคาตาลเนีย (CATALONIA) ในสเปน การสู้รบทางเรือบริเวณช่องแคบ การต่อสู้ดิ้นรนของพวกไอริชที่ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงดูเหมือนเป็นการแสดงบางบทบางตอนเท่านั้น หากแต่การปฏิบัติการทางการค้าที่ซ่อนเร้นอยู่นั้นกลับไม่ได้รับความสนใจโดยสิ้นเชิง หรือไม่ก็คิดว่าเป็นเพียงแค่การเรียกร้องเพื่อให้เห็นถึงความเสียหายที่พันธมิตรได้รับ อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่การค้าและการขนส่งทางทะเลจะได้รับ ความเสียหาย แต่พันธมิตรยังให้เงินอุดหนุนกองทัพในการสู้รบกับฝรั่งเศส ความมั่งคั่งที่หลงไหลจากประเทศมหาอำนาจทางทะเลมาให้กับฝ่ายพันธมิตรนั้นยังมาจากการกำหนดทิศทางที่ผิดพลาดในการสร้างความยิ่งใหญ่ทางทะเลที่ทำให้ฝรั่งเศสเริ่มต้นทำสงคราม เป็นไปได้ที่ว่ากองทัพเรือของประเทศที่มีกำลังเหนือกว่านั้นจะโจมตีคู่ต่อสู้ที่ไม่ทันระวังตัวอย่างหนักหน่วงไปเลยในคราวเดียว แต่ฝรั่งเศสกลับปล่อยให้โอกาสเช่นนั้นหลุดลอยไป ทำให้พันธมิตรสามารถสร้างความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของพวกเขาให้กลับมายิ่งใหญ่ได้อีกครั้งหนึ่ง

สนธิสัญญาสันติภาพที่ทำขึ้นในเมืองไรชวิก (RYSWICK) ในปี ค.ศ.1697 ทำให้ฝรั่งเศสตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างมาก ฝรั่งเศสสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้มานับตั้งแต่การลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพที่นินเมเกินเมื่อ 19 ปีก่อน ยกเว้นก็แต่เพียงสิทธิในการครอบครองเมือง สตราสบูร์กเท่านั้น ทุกอย่างที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้มาด้วยเล่ห์เหลี่ยมหรือด้วยการใช้กำลังระหว่างการทำสนธิสัญญาสันติภาพนั้นถูกยกเลิกจนหมดสิ้น เยอรมนีและสเปนได้รับการฟื้นฟูและซ่อมแซมครั้งใหญ่ อีกทั้งการฟื้นฟูเนเธอร์แลนด์ยังนำมาซึ่งความได้เปรียบมากมายให้กับยูไนเต็ด โปรวินซ์ รวมถึงสเปนและทวีปยุโรปทั้งหมดอีกด้วย ข้อตกลงในสนธิสัญญาได้ทำให้ประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสองได้เปรียบทางการค้าเป็นอันมาก ซึ่งช่วยเรียกความยิ่งใหญ่ทางทะเลของพวกเขากลับคืนมา และยังสร้างความเสียหายให้กับฝรั่งเศสอย่างใหญ่หลวงอีกด้วย

ฝรั่งเศสได้พยายามต่อสู้ดิ้นรนเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะยืนหยัดได้ด้วยตนเองเหมือนที่เคยเป็นมาในอดีต และเนื่องจากฝรั่งเศสเคยทำสำเร็จมาแล้วครั้งหนึ่ง หากสามารถยืนหยัดและต่อสู้กับยุโรปทั้งทวีปได้ย่อมถือว่าเป็นความสำเร็จอันงดงามเลยทีเดียว อย่างไรก็ตาม อาจจะถูกกล่าวได้ว่ายูไนเต็ด โปรวินซ์ ได้สอนบทเรียนแก่เราว่าประเทศหนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะมีความกล้าและมีความกล้าได้กล้าเสียสักเพียงใดก็ตามไม่อาจพึ่งพาทรัพยากรจากภายนอกประเทศแต่เพียงอย่างเดียวได้ หากภายในประเทศยังคงอ่อนแอและมีอาณาบริเวณเพียงน้อยนิด ฉะนั้น ฝรั่งเศสได้แสดงให้เห็นว่าประเทศหนึ่ง ๆ ไม่อาจดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองตลอดไป แม้ว่าจะมีทรัพยากรภายในประเทศและจำนวนเรือรบมากมายเพียงใดก็ตาม

มีเรื่องเล่าว่าเพื่อนคนหนึ่งของโคลแบร์ตพบเขานั่งมองเหม่อออกไปนอกหน้าต่าง และเมื่อได้ถามไถ่ถึงเรื่องที่เขากำลังครุ่นคิดอยู่นั้น โคลแบร์ตได้ตอบว่า : "เมื่อพิจารณาดูทุ่งหญ้าที่อุดมสมบูรณ์ที่อยู่ตรงหน้า ข้าพเจ้าย้อนนึกถึงสถานที่บางแห่งที่มีลักษณะเหมือนกันซึ่งข้าพเจ้าได้เคยเห็นมา ฝรั่งเศสช่างเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ยิ่งนัก!" โคลแบร์ตยังมีความมั่นใจเช่นนี้ไว้ได้ท่ามกลางกำลังใจที่ลดน้อยลงทุก ๆ ขณะในอาชีพการงาน ในขณะที่เขาคิดรนต่อสู้กับปัญหาด้านการเงินสืบเนื่องมาจากความสุรุ่ยสุร่ายและการทำสงครามของกษัตริย์ ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ยิ่งไปกว่านี้ ชาวฝรั่งเศสยังคงเป็นคนขยันขันแข็งและรู้จักอดออม แต่ทว่าประเทศหรือบุคคลคนหนึ่งคนใดก็ไม่อาจเติบโตได้หากปราศจากความสัมพันธ์อันดีกับชาติอื่น ไม่ว่าประเทศนั้น ๆ จะมีการบริหารประเทศที่เปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังต้อง

มีสภาพแวดล้อมที่แข็งแกร่ง และอิสรภาพในอันที่จะตั้งเอาทรัพยากรไม่ว่าใกล้หรือไกลที่มีส่วนส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแกร่งและความกินดีอยู่ดีภายในประเทศไม่เพียงแต่องค์ประกอบภายในประเทศจะต้องทำงานประสานกันได้อย่างดีเยี่ยม กระบวนการในการเสื่อมสลายและการฟื้นตัวขึ้นมาใหม่ การเคลื่อนไหวและการหมุนเวียนจะต้องเป็นไปโดยง่ายตาย หากแต่ยังต้องอาศัยแหล่งทรัพยากรจากภายนอก ที่จะช่วยส่งเสริมให้ร่างกายและจิตใจได้รับการดูแลที่มีประสิทธิภาพ ฝรั่งเศสสูญเสียสิ่งล้ำค่าที่ธรรมชาติให้มาไปโดยเปล่าประโยชน์เป็นเพราะฝรั่งเศสต้องการที่จะแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา หรือที่เราเรียกว่าทำการค้าไม่ว่าจะเป็นการค้าภายในหรือภายนอกประเทศก็ตาม การกล่าวอ้างสงครามเป็นต้นเหตุแห่งความผิดพลาดทั้งหลายนี้ก็คงจะเป็นความจริงอยู่บ้างในบางส่วน แต่ก็ไม่ใช่เหตุผลเดียวทั้งหมด สงครามนำมาซึ่งความทุกข์ทรมานนานัปการนั้น จะเป็นภัยต่อประเทศชาติก็ต่อเมื่อมันตัดประเทศนั้น ๆ ออกจากประเทศอื่น ทำให้ประเทศดังกล่าวต้องยืนหยัดอยู่เพียงลำพัง อันที่จริงแล้วคงจะมีบางยุคสมัยที่วิกฤตการณ์อันน่าสะพรึงกลัวได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง แต่กรณีเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยนักและหากเกิดขึ้นก็เป็นเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ การแยกตัวออกมาเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งในช่วงการทำสงครามในปลายรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และเกือบจะทำให้ชายฝรั่งเศสเสียชีวิต ในขณะที่ยุทธการในอันที่จะจัดตั้งฝรั่งเศสให้หลุดออกจากภาวะดังกล่าวนั้นถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งของโคโลแบร์ต

สงครามเพียงอย่างเดียวไม่อาจนำมาซึ่งสภาวะการณดังกล่าวนี้ได้ หากสงครามจะถูกทำให้ล่าช้าออกไปจนกว่ากระบวนการในการกระจายกำลังทั้งภายในและภายนอกประเทศจะถูกจัดตั้งและนำไปปฏิบัติการให้เป็นที่เรียบร้อยเสียก่อน กระบวนการเช่นที่ว่านี้ไม่ได้มีอยู่เลยในสมัยที่โคโลแบร์ตเข้ามาบริหารประเทศ มันควรจะตั้งถูกสร้างขึ้นมาและมีรากฐานที่แข็งแกร่งในอันที่จะต้านทานสงครามเอาไว้ได้ โคโลแบร์ตไม่มีเวลามากพอที่จะเตรียมรากฐานให้กับประเทศ อีกทั้งพระเจ้าหลุยส์ก็ไม่ทรงให้การสนับสนุนนโยบายใด ๆ ของเหล่าขุนนางเลยแม้แต่น้อย ด้วยเหตุนี้ เมื่ออุปสรรคครั้งยิ่งใหญ่ถาโถมเข้ามาในประเทศ แทนที่ฝรั่งเศสจะพยายามรวบรวมและผนึกกำลังจากทั่วสารทิศและอาศัยช่องทางหลาย ๆ ช่องทางในการแก้ไขสถานการณ์ยุ่งยาก อย่างเช่นที่อังกฤษได้เคยทำไว้มาก่อนฝรั่งเศสกลับปรับทุกอย่างเอาไว้หมด ตัดขาดจากโลกภายนอกโดยกองทัพเรือของอังกฤษและฮอลแลนด์ อีกทั้งในภาคพื้นทวีปยังร่ายล้อมไปด้วยศัตรูทุกหนแห่ง วิธีเดียวที่จะทำให้ฝรั่งเศสรอดพ้นจากความอดอยากที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นนั้นจะต้องอาศัยอำนาจควบคุมทางเรือที่ได้ประสิทธิภาพ การสร้างความยิ่งใหญ่ในท้องทะเลอันจะเป็นหลักประกันของความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดินและความมานะอดุสหาของประชากร

ฝรั่งเศสมีความได้เปรียบตามธรรมชาติที่สำคัญ ๆ ด้วยเหตุที่ฝรั่งเศสมีชายฝั่งทะเลถึง 3 แห่ง ได้แก่ บริเวณช่องแคบ ในมหาสมุทรแอตแลนติกและในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน นอกจากนี้หากพิจารณาในมุมมองทางการเมืองแล้ว ฝรั่งเศสยังมีโอกาสเท่าเทียมกันกับอังกฤษในอันที่จะเป็นพันธมิตรทางทะเลกับดัชชีเพื่อร่วมมือกันต่อสู้กับอังกฤษ ด้วยเหตุที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงภาคภูมิใจในความแข็งแกร่งและอำนาจเด็ดขาดที่พระองค์มีต่อประเทศชาติ ทำให้พระองค์ไม่ทรงคำนึงถึงปัจจัยเสริมอื่น ๆ ที่จะมีส่วนเกื้อหนุนอำนาจที่พระองค์ทรงมีอยู่ พระองค์ยังคงกระทำการต่าง ๆ อันเป็นการปลุกเร้าให้ยุโรปเป็นปฏิปักษ์กับพระองค์ด้วยการบุกไปโจมตีประเทศต่าง ๆ ในยุโรปครั้งแล้วครั้งเล่า ในยุคสมัยที่เรากำลังศึกษากันอยู่นี้ ฝรั่งเศสได้กระทำการต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องยืนยันถึงทัศนคติที่พระเจ้าหลุยส์มีต่อทวีปยุโรป ฝรั่งเศสไม่ได้บุกไปโจมตีก็จริง หากแต่ก็ไม่ได้ถอยการแสดงออกซึ่งอำนาจเช่นนี้ได้บั่นทอนความแข็งแกร่งของฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก มันแทบจะกลืนกินประเทศทั้งประเทศ เนื่องจากฝรั่งเศสยึดต่อสู้ตามลำพังโดยปราศจากความช่วยเหลือจากโลกภายนอก ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ฝรั่งเศสอาจจะทำได้หากรักษาความสัมพันธ์อันดีทางทะเลเอาไว้ ในสงครามที่กำลังจะเกิดตามมาหลังจากนี้ ฝรั่งเศสยังคงแสดงให้เห็นถึงพลังที่มีอยู่ แต่ทว่าปราศจากกำลังวังชาอย่างเช่นที่เคยเป็นมา ฝรั่งเศสถูกโจมตีจนย่อยยับในทุกแห่งหนจนเกือบจะสิ้นแผ่นดินเลยทีเดียว บทเรียนสำคัญที่เราควรจดจำไว้ก็คือ ประเทศชาติเปรียบได้กับคน ๆ หนึ่ง ไม่ว่าจะประเทศนั้น ๆ จะแข็งแกร่งสักเพียงใดก็ย่อมเสื่อมสลายได้หากถูกตัดขาดออกจากประเทศอื่น ๆ และจากทรัพยากรภายนอกซึ่งครั้งหนึ่งเคยเกื้อหนุนอำนาจยิ่งใหญ่ภายในประเทศ ประเทศใด ๆ ก็ตามมีโอกาสอยู่ได้แต่เพียงลำพังตลอดไป และหนทางที่ง่ายที่สุดที่จะคงไว้ซึ่งการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกและฟื้นฟูความแข็งแกร่งให้กลับคืนมาอีกครั้งจะต้องอาศัย “ทะเล” เป็นปัจจัยสำคัญนั่นเอง

บทที่ 5

สงครามการสืบสันตติวงศ์ของสเปนระหว่างปี
ค.ศ. 1702 - 1713

การยุทธ์ที่มะละกา (Sea Battle of Malaga)

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 5)

พระเจ้าคาร์ลอสที่ 3 (Carlos III)

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (Louis XVI)

ดยุคแห่งแอนจู (Duke of Anjou)

ดูเกย์-ทรูแอง (Duauay-Trouin)

บทที่ 5

ท่ามกลางความขัดแย้งอย่างรุนแรงทางการทหารและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในช่วงสามสิบปีสุดท้ายแห่งศตวรรษที่ 17 เป็นเสมือนกลางบอกเหตุว่าจะเกิดเหตุการณ์สำคัญเหตุการณ์หนึ่งอันจะนำมาซึ่งประเด็นขัดแย้งใหม่ ๆ ที่สำคัญกว่าเดิม และนี่ก็คือ ความล้มเหลวของราชวงศ์ฮอลสไตน์ซึ่งในขณะนั้นกำลังครองราชบัลลังก์ของสเปน และปัญหาที่จะต้องชี้ชัดลงไปให้เป็นที่แน่นอนก็คือประเด็นที่ว่ากษัตริย์พระองค์ใหม่ควรจะมาจากราชวงศ์เบอร์บอน หรือราชวงศ์ฮอลสไตน์ในเยอรมนี และไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์ที่มาจากราชวงศ์ใดก็ตาม คำถามยังคงมีต่อไปอีกว่า พระองค์ควรสืบทอดราชสมบัติทั้งหมด นั่นก็คือ จักรวรรดิแห่งสเปนหรือควรที่จะได้ครอบครองอาณาจักรที่กว้างใหญ่นั้นเพียงบางส่วนเพื่อรักษาดุลอำนาจในทวีปยุโรปเอาไว้ แต่ที่ว่าดุลอำนาจดังกล่าวนี้ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่นดินแดนในครอบครองที่อยู่บนภาคพื้นทวีปแต่เพียงอย่างเดียว แต่ผลกระทบของการเข้าครอบครองดินแดนที่มีต่อการค้า การขนส่งทางทะเลและอำนาจควบคุมทั้งในมหาสมุทรและในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนั้น ยังเป็นประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบกันไปด้วย อิทธิพลของประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสองรวมถึงผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันนี้ได้กลายเป็นประเด็นที่เห็นได้ชัดมากยิ่งขึ้นทุกขณะ

เรื่องจำเป็นที่จะต้องนึกถึงว่ามีประเทศใดบ้างที่ถูกปกครองโดยสเปนในขณะนั้น เพื่อที่เราจะได้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ในทวีปยุโรป สเปนมีอำนาจปกครองเนเธอร์แลนด์ (ปัจจุบันคือเบลเยียม) เนเปิลส์และดินแดนที่อยู่ทางตอนใต้ของอิตาลี มิลานและรัฐอื่น ๆ ที่อยู่ทางตอนเหนือ ส่วนในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน สเปนมีซิซิลี ซาร์ดีเนีย และหมู่เกาะบาเลียร์ริก (BALEARIC ISLES) ในช่วงเวลาดังกล่าว คอร์ซิกายังคงเป็นของเจนัว (GENOA) ในทิศตะวันตก นอกเหนือไปจากคิวบาและเปอร์โตริโกแล้ว สเปนยังครอบครองดินแดนในแถบนั้นทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้ถูกแบ่งแยกระหว่างสเปนกับสหรัฐอเมริกา อันนับเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญมากแห่งหนึ่งเลยทีเดียว ความอ่อนแอของจักรวรรดิสเปน สืบเนื่องมาจากความล่มสลายของอาณาจักรที่เป็นศูนย์กลางนั้นเป็นสาเหตุทำให้ประเทศอื่น ๆ ที่

ในขณะนั้นมุ่งแต่แสวงหาผลประโยชน์ให้กับประเทศของตน ยังไม่ทันสังเกตเห็นถึงความสำคัญของอาณาเขตอันกว้างใหญ่ไพศาลของสเปน การพิเฉยเช่นนี้อาจเป็นยาวต่อไปได้เมื่อมีเค้าลางว่าสเปนจะมีผู้บริหารประเทศที่แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศพันธมิตรที่มีอำนาจยิ่งใหญ่มากที่สุดประเทศหนึ่งในทวีปยุโรป

รายละเอียดต่าง ๆ ของการเจรจาทางการทูตนั้นคงจะไม่มีมีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรากำลังศึกษาอยู่สักเท่าใดนัก ซึ่งการโยกย้ายพลเมืองและอาณาเขตจากกษัตริย์องค์หนึ่งไปยังกษัตริย์อีกพระองค์หนึ่งนั้น จะต้องพยายามรักษาสมดุลทางการเมืองเอาไว้ให้เป็นไปอย่างสันติสุขมากที่สุด นโยบายของแต่ละประเทศจะได้นำมาอธิบายอย่างคร่าว ๆ คณะรัฐบาลและประชาชนชาวสเปนต่างแสดงความคัดค้านต่อวิธีแก้ปัญหาใด ๆ ที่หมายถึงการแบ่งแยกจักรวรรดิของตนออกเป็นส่วน ๆ อังกฤษและดัตช์ต่อต้านการขยายดินแดนของฝรั่งเศสในแถบสเปนิช เนเธอร์แลนด์ และยังต่อต้านการผูกขาดทางการค้าของฝรั่งเศสกับอาณานิคมของสเปนที่อยู่ในอเมริกาอีกด้วย ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้อาจจะเกิดขึ้นได้หากมีการสถาปนาเจ้าชายแห่งราชวงศ์เบอร์บอนขึ้นมาครองบัลลังก์ของสเปน พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงปรารถนาให้พระโอรสองค์หนึ่งของพระองค์ได้ครอบครองเนเปิลส์และซิซิลี หากเกิดการแบ่งแยกดินแดนขึ้น ซึ่งการทำเช่นนี้จะทำให้ฝรั่งเศสมีจุดยืนที่แข็งแกร่งในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่กลับเป็นตำแหน่งที่ต้ออาศัยการเกื้อหนุนจากประเทศมหาอำนาจทางทะเล อันเป็นแรงจูงใจให้พระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ยินยอมตามคำเรียกร้องดังกล่าวนี้ จักรพรรดิแห่งออสเตรียต่อต้านไม่ให้แย่งชิงตำแหน่งในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปจากราชวงศ์ของพระองค์ และปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมกับฝ่ายใด ๆ เป็นพิเศษก่อนที่การเจรจาต่อรองต่าง ๆ จะดำเนินไปแล้วเสร็จ กษัตริย์ของสเปนได้สิ้นพระชนม์ลง แต่ก่อนที่พระองค์จะสิ้นพระชนม์นั้น บรรดาขุนนางได้เรียกร้องให้พระองค์ลงนามในพินัยกรรมยกนครรัฐทั้งหมดที่พระองค์ทรงครอบครองให้กับหลานชายของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งในขณะนั้นดำรงพระยศเป็นดยุกแห่งแอนจู (DUKE OF ANJOU) และต่อมาภายหลังได้กลายเป็นพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 แห่งสเปน ได้มีการคาดหวังว่าชั้นตอนดังกล่าวนี้จะสามารถรักษานครรัฐทั้งหมดเอาไว้ได้ด้วยการยอมรับความช่วยเหลือในการตั้งรับจากรัฐ ๆ หนึ่งที่อยู่ใกล้ที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดรัฐหนึ่งในยุโรป คำว่า “ใกล้ที่สุด” นั้นหมายถึงการยอมรับอำนาจที่ปกครองท้องทะเลอยู่ ซึ่งมักจะอยู่ใกล้กับประเทศใด ๆ ที่ยินยอมให้เรือจากประเทศเหล่านั้นเข้ามาจอดที่ท่าเรือของตนเองได้

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงยอมรับการแบ่งสิ้นปันส่วนนี้ และในการกระทำเช่นนี้ทำให้พระองค์รู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของพระองค์ที่จะต้องต่อต้านความพยายามในการแบ่งเป็นฝักฝ่าย การผนวกกันของอาณาจักรทั้งสองภายใต้ราชวงศ์เดียวกันนี้ดูเหมือนว่าจะช่วยให้ฝรั่งเศสได้เปรียบในหลาย ๆ ด้าน ทั้งยังช่วยให้ฝรั่งเศสปลอดภัยจากศัตรูเดิม ๆ ที่คอยขัดขวางความพยายามของฝรั่งเศสในอันที่จะขยายอาณาเขตออกไปทางทิศตะวันออก อันที่จริงแล้ว อาณาจักรทั้งสองนี้ได้เป็นพันธมิตรกันมาช้านานแล้ว สืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ภายในราชวงศ์ และมีเพียงความอ่อนแอของสเปนเท่านั้นที่ทำให้อาณาจักรทั้งสองดังกล่าวนี้ยังไม่เป็นภัยต่อประเทศอื่น ๆ ที่เหลืออยู่ในยุโรป ประเทศอื่น ๆ ต่างพากันตระหนกถึงสถานการณ์เช่นนี้เป็นอย่างดี ไม่มีสิ่งใดที่จะป้องกันมิให้สงครามเกิดขึ้นได้ ยกเว้นการยอมถอยหลังไปหนึ่งก้าวของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เหล่าขุนนางชั้นสูงของอังกฤษและฮอลแลนด์ พากันเสนอว่านครรัฐในอิตาลีควรจะถูกเป็นของพระโอรสของจักรพรรดิออสเตเรีย เบลเยี่ยมควรจะมีสิทธิปกครองตนเองและกษัตริย์องค์ใหม่ของสเปนไม่ควรที่จะให้สิทธิพิเศษใด ๆ ทางการค้าในแถบหมู่เกาะอินดีส์กับฝรั่งเศสมากกว่าที่ให้กับประเทศอื่น ๆ อันเนื่องมาจากความชาญฉลาดของขุนนางเหล่านี้ อาจจะถูกกล่าวได้ว่าการประนีประนอมดังกล่าวนี้จัดว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่เคยมีมานับจากการทำสงครามยืดเยื้อมากกว่า 10 ปี อีกทั้งความตระหนักในคุณค่าของการขยายอาณาเขตทางทะเลยังมีมากขึ้นอีกด้วย แม้กระนั้นก็ตามพระเจ้าหลุยส์ยังคงไม่ยอมจำนน ในทางตรงกันข้าม พระองค์ยังคงครอบครองเมืองหลายต่อหลายเมืองในเนเธอร์แลนด์ โดยการยินยอมแบบลับ ๆ จากผู้ว่าการรัฐของสเปน ซึ่งเมืองเหล่านี้อยู่ภายใต้การควบคุมของกองทัพพิทักษ์ตามสนธิสัญญาที่ทำไว้กับสเปนมาก่อนหน้านี้ ต่อมาไม่นานในเดือนกุมภาพันธ์ปี ค.ศ.1701 รัฐสภาอังกฤษได้มาประชุมร่วมกันเพื่อประณามการทำสนธิสัญญาใด ๆ อันจะทำให้ฝรั่งเศสมีอิทธิพลในน่านน้ำแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ฮอลแลนด์จึงเริ่มเตรียมการสู้รบ จักรพรรดิแห่งออสเตรียได้ส่งกำลังพลเคลื่อนทัพเข้าไปทางตอนเหนือของอิตาลี และได้มีการสู้รบกันในเวลาต่อมา การรบกันในครั้งนี้ทำให้ฝรั่งเศสตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างมาก

ในเดือนกันยายนปีเดียวกันนั่นเอง ประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสองพร้อมจักรพรรดิแห่งออสเตรียได้ร่วมลงนามในสนธิสัญญาลับขึ้นมามากับหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวกำหนดสาระสำคัญของสงครามที่กำลังจะมาถึง ตามสนธิสัญญาลับดังกล่าวนี้ ฝ่ายพันธมิตรจะต้องพยายามปราบสเปนิช เนเธอร์แลนด์ให้พ่ายแพ้ให้จงได้ในอันที่จะสร้างอุปสรรคขึ้นมาขวางกั้นระหว่างฝรั่งเศสกับยูไนเต็ด โปรวินซ์ และยังคงมีชัยชนะเหนือมิลานเพื่อ

เป็นหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยของจักรพรรดิในรัฐอื่น ๆ อีก นอกจากนี้ยังจะต้องมี
ชัยชนะเหนือเนเปิลส์และซิซิลีเพื่อเหตุผลเช่นเดียวกับข้างต้น และยิ่งเพื่อความปลอดภัย
ในการเดินเรือและการทำการค้าของบรรดาพ่อค้าจากอังกฤษและยูไนเต็ท โพรวินซ์
ประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสองมีสิทธิที่จะสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ เนื่องด้วยประโยชน์
จากการเดินเรือและการค้า ประเทศและเมืองต่าง ๆ ของสเปน อิตาลี และผลประโยชน์
มากมายมหาศาลจากเมืองเหล่านี้ควรที่จะตกเป็นของพวกเขาและควรจะต้องเป็นเช่นนั้น
สืบไป สงครามจึงได้เริ่มต้นขึ้นฝ่ายพันธมิตรมีอาจบโดยปราศจากความช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันได้ และยังมีอาจบโดยปราศจากมาตรการที่ยุติธรรม ประการแรกก็คือ
เพื่อป้องกันไม่ให้ฝรั่งเศสและสเปนผนึกกำลังและถูกปกครองโดยกษัตริย์องค์เดียวกัน
ประการที่สองเพื่อขัดขวางมิให้ฝรั่งเศสสามารถก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำของสเปน อิตาลี
หรือสกัดกั้นมิให้ฝรั่งเศสส่งเรือไปยุ่งเกี่ยวกับการค้าขายของสเปน อิตาลีไม่ว่าจะโดย
ทางตรงหรือทางอ้อม ประการที่สามคือ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิพิเศษทางการค้าให้กับ
พลเมืองของอังกฤษและยูไนเต็ท โพรวินซ์ ซึ่งพวกเขาเคยได้รับสิทธิพิเศษเช่นนี้ในรัฐต่าง ๆ
ของสเปนมาตั้งแต่รัชสมัยของกษัตริย์พระองค์ก่อน

เป็นที่น่าสังเกตว่าภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้ไม่มีการขึ้นไต่ ใดๆ ที่แสดงถึงการต่อต้าน
การขึ้นครองราชย์ของกษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอน ซึ่งรัฐบาลสเปนเรียกร้องให้พระองค์
กลับมาขึ้นครองราชย์บัลลังก์ และในตอนแรกต่างก็ได้รับการยินยอมจากทั้งอังกฤษและ
ฮอลแลนด์ แต่ในทางกลับกันจักรพรรดิแห่งออสเตรียไม่ได้ยอมถอนตัวออกจากข้อเรียกร้อง
ของออสเตรียที่เห็นว่าพระองค์สมควรจะได้ขึ้นครองราชย์ ประเทศมหาอำนาจทางทะเล
ต่างเห็นชอบให้ทุกฝ่ายหันมาเป็นพันธมิตรกัน เนื่องจากพวกเขาจำเป็นต้องอาศัยกองทัพ
ของเยอรมนีในการทำสงครามทางภาคพื้นดินเพราะฉะนั้นข้อเรียกร้องใด ๆ ของเยอรมนีก็
ควรจะถูกนำมาพิจารณาด้วยเช่นกัน นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสได้อธิบายไว้ว่า :

“สนธิสัญญาฉบับนี้เป็นสนธิสัญญาใหม่กว่าด้วยการแบ่งแยกอย่างแท้จริง...
พระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ทรงพยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ให้อังกฤษและฮอลแลนด์ต้องสูญเสียพล
กำลังในอันที่จะฟื้นฟูราชบัลลังก์ของสเปนให้กลับมาเป็นของจักรพรรดิได้อีกครั้ง เงื่อนไข
สุดท้ายของพระองค์ก็คือการลดทอนพระราชอำนาจของพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 และรักษา
ผลประโยชน์ทางการค้าที่เคยอยู่ภายใต้ความครอบครองของกษัตริย์สเปนให้มาเป็นของ
อังกฤษและฮอลแลนด์ รวมถึงบทบาทสำคัญ ๆ ทางทหารและทางทะเลที่มีต่อฝรั่งเศส
อีกด้วย”

แม้ว่าสงครามใกล้จะปะทุเข้ามาทุกขณะ แต่ประเทศที่จะเข้าร่วมทำสงครามในครั้งนี้นักลับเต็มไปด้วยความลังเลใจ ฮอลแลนด์จะไม่ยอมเคลื่อนไหวดุเดือด ทุ ทั้งสิ้นหากไม่ได้รับความร่วมมือจากอังกฤษ และแม้ว่าอังกฤษจะรู้สึกต่อต้านฝรั่งเศสมากเพียงใดก็ตาม แต่บรรดาพ่อค้าและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยังคงจดจำได้ดีถึงความทุกข์ทรมานจากสงครามครั้งที่แล้ว ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ กำลังขึงใจว่าจะเข้าสู่สงครามดีหรือไม่นั้น พระเจ้าเจมส์ที่ 2 ก็เสด็จสวรรคตไปเสียก่อน พระเจ้าหลุยส์ทรงรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และด้วยคำชี้แนะจากขุนนางผู้ใกล้ชิด จึงได้ยอมรับพระโอรสของพระเจ้าเจมส์เป็นกษัตริย์ของอังกฤษอย่างเป็นทางการ ชาวอังกฤษต่างรู้สึกโกรธแค้นกับสิ่งที่พวกเขาคิดว่าเป็นการถูกเหยียดหยามและนำมาซึ่งภัยคุกคาม จึงไม่สนใจที่จะพิจารณาข้อเสนอใดๆ อีกต่อไป สภาขุนนาง (HOUSE OF LORDS) ประกาศว่า"จะไม่มีควมมั่นคงปลอดภัยใด ๆ อีกต่อไป จนกว่าผู้ทรงซึ่งราชบัลลังก์ของสเปนจะถูกนำตัวมาดำเนินคดี" จากนั้นสภาล่าง (HOUSE OF COMMONS) ได้ลงคะแนนเสียงให้ส่งทหาร 50,000 นาย และนักเดินเรือ 35,000 คน ออกไปรบ พระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ลี้หนีพระชนม์ในเดือนมีนาคมปี ค.ศ.1702 แต่สมเด็จพระราชินีแอนทรวงีสืบสานแนวนโยบายของพระองค์ต่อมาซึ่งได้กลายมาเป็นนโยบายที่ประชาชนของอังกฤษและดัชชียึดถือเป็นหลักด้วยเช่นกัน

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงพยายามที่จะลดความรุนแรงของสถานการณ์อันตึงเครียดด้วยการจัดตั้งกลุ่มประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดขึ้นในบรรดารัฐต่าง ๆ ของเยอรมนี พระองค์สามารถใช้ความรู้สึกร่วมที่ชาวเยอรมนีมีอยู่นั้นให้เป็นประโยชน์กับพระองค์เองได้นอกจากนี้ พระองค์ยังสามารถชักจูงให้เจ้าผู้ครองนครบรานเดินเบิร์ก (ELECTOR OF BRANDENBURG) มาอยู่ฝ่ายเดียวกับพระองค์ได้สำเร็จด้วยการแต่งตั้งให้เจ้าผู้ครองนครผู้นี้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นกษัตริย์แห่งปรัสเซีย ซึ่งนับเป็นการสร้างราชวงศ์ที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ที่อยู่ในแถบตอนเหนือของเยอรมนี และต่อไปในภายหลัง ราชวงศ์นี้ได้กลายมาเป็นคู่แข่งที่น่าเกรงขามยิ่งนักสำหรับออสเตรีย ผลที่ปรากฏก็คือฝรั่งเศสกับสเปนเข้าสู่สงครามโดยปราศจากพันธมิตรอื่นใดนอกเหนือไปจากบาวาเรีย (BAVARIA) ฮอลแลนด์ประกาศสงครามต่อต้านกษัตริย์ของฝรั่งเศสและสเปนในเดือนพฤษภาคมตามติดมาด้วยการประกาศสงครามระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสและสเปน สมเด็จพระราชินีแอนทรวงีไม่ยอมรับพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 แม้ในยามประกาศสงคราม เนื่องจากพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 ทรงเห็นความสำคัญของพระเจ้าเจมส์ที่ 3 ในฐานะกษัตริย์ของอังกฤษ ในขณะที่กษัตริย์อังกฤษยังคงแสดงความกล้าออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ชัด โดยยังคงเดิน

หน้าประกาศสงครามกับฝรั่งเศสและดยุคแห่งแอนจูต่อไป นับจากนั้นเป็นต้นมาการเปิดฉากการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนจึงได้เริ่มต้นขึ้น

ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่เราจะบรรยายถึงภาพแห่งการทำสงครามที่ยิ่งใหญ่เช่นนั้น ข้ายังกินระยะเวลายาวนานกว่า 10 ปี อย่างไรก็ดี ความสูญเสียจากการสู้รบในครั้งนี้นำมาซึ่งหายนะในท้ายที่สุด ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการบรรยายเหตุการณ์ทางทะเลตามลำดับเวลาที่มันเกิดขึ้น หรือเป็นเพียงการอภิปรายในแง่ของยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธีของการรบทางเรือ หากแต่เป็นการตระหนักถึงผลกระทบของสมุททานุภาพที่มีผลต่อการทำสงครามและความมั่งคั่งของชาติต่าง ๆ แม้กระนั้นก็ตาม เราควรจะได้ชี้ให้เห็นอีกครั้งว่าจุดประสงค์ของพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 หาใช่การโต้แย้งการกล่าวอ้างสิทธิของพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 ที่มีต่อราชบัลลังก์ อันนับว่าเป็นประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นสมุททานุภาพแต่อย่างใด แต่จุดประสงค์ที่แท้จริงของพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ก็คือการช่วงชิงดินแดนที่อยู่ในครอบครองของสเปนเพื่อนำมาเป็นผลประโยชน์ทางการค้าให้แก่ประเทศ รวมทั้งอาณาดินในปกครองของพระองค์อีกด้วย และในขณะเดียวกันก็เพื่อกำหนดเงื่อนไขภายใต้กษัตริย์พระองค์ใหม่ที่อย่างน้อยก็จะสามารถป้องกันความเสียหายใด ๆ ไม่ให้เกิดขึ้นกับการค้าของอังกฤษและดัตช์ รวมไปถึงสิทธิพิเศษมากมายที่ทั้งสองเคยมีมาก่อนภายใต้การปกครองของราชวงศ์จากออสเตรีย นโยบายเช่นนี้ไม่ได้เป็นการชี้้นำให้ประเทศมหาอำนาจทางทะเลพยายามเข้าครอบครองดินแดนบริเวณคาบสมุทรของสเปน แต่กลับเป็นที่อเมริกาและกองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรก็คงจะไม่แล่นเรือเข้ามาในช่องแคบ ชิซิลีและเนปิลส์จะต้องตกเป็นของออสเตรียไม่ใช่ของอังกฤษ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดตามมานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแผนการเดิมทั้งหมด ผู้ช่วงชิงคนใหม่ซึ่งก็คือพระเจ้าโอรสของจักรพรรดิแห่งเยอรมนี และถูกแต่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1703 โดยรัฐบาลผสมภายใต้พระนาม “คาร์ลอสที่ 3” (CARLOS III) นับจากนั้นบริเวณคาบสมุทรก็กลายเป็นฉากของการสู้รบที่นองเลือด ทำให้กองเรือของเองโกลด์ฟิชต์ต้องคอยแล่นอยู่ใกล้กับชายฝั่งตลอดเวลา และเมื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดตามมาแล้ว เรากลับไม่พบว่ามีสิ่งใดสำคัญเกิดขึ้นในสเปนหรืออเมริกา ยกเว้นเสียจากอังกฤษได้กำหนดให้ยิบรอลต์และพอร์ต มาฮอนซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของอังกฤษนั้นเป็นเสมือนขุมกำลังในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนของตน ในขณะเดียวกันกับที่พระเจ้าคาร์ลอสที่ 3 ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ ได้มีการตกลงทำสนธิสัญญาขึ้นมาฉบับหนึ่งกับโปรตุเกส ซึ่งรู้จักกันในนามของ “สนธิสัญญาเม็ทวอน” (METHUEN TREATY) ซึ่งได้ให้อำนาจเด็ดขาดในการควบคุมการค้าของโปรตุเกสแก่อังกฤษ อีกทั้งยัง

กำหนดให้การขนส่งทองคำของบราซิลมายังอังกฤษโดยผ่านทางลิสบอน (LISBON) อันนับเป็นความได้เปรียบที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากการทำเช่นนี้เป็นการช่วยเหลือเป็นอย่างมากต่อการทำสงครามในภาคพื้นทวีป และในเวลาเดียวกันก็ยังช่วยทำนุบำรุงกองทัพเรืออีกด้วย ในเวลาดังกล่าวนั้นเองประสิทธิภาพของกองทัพเรืออังกฤษเพิ่มมากขึ้นเสียจนกระทั่งไม่มีครั้งใดเลยที่ความเสียหายของเรือรบฝรั่งเศสจะมากไปกว่าครั้งนี้อีกแล้ว

เมื่อสงครามปะทุขึ้น เซอร์ จอร์จ รูค (SIR GEORGE ROOKE) พยายามจะปฏิบัติตามนโยบายดั้งเดิม จึงได้นำเรือรบจำนวน 50 ลำ พร้อมกับไพร่พลอีกกว่า 14,000 นาย เดินทางไปรบที่เมืองคาดิซ ซึ่งเมืองนี้จัดว่าเป็นศูนย์กลางการค้าของชาวอเมริกันเชื้อสายสเปนที่สำคัญมากในทวีปยุโรป สินค้านำเข้าการจากโลกตะวันตกถูกส่งมาที่คาดิซ จากนั้นจึงค่อยแจกกระจายสินค้าเหล่านั้นไปทั่วทั้งยุโรป พระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ยังมีพระประสงค์ที่จะยึดครองเมืองคาร์ทาจีน่า อันเป็นศูนย์กลางหลักของการค้าขายในอีกซีกโลกหนึ่ง และในอันที่จะดำเนินการเพื่อบรรลุลำหมายดังกล่าว หกเดือนก่อนที่พระองค์จะสิ้นพระชนม์ในเดือนกันยายนปี ค.ศ.1701 พระองค์ได้ส่งกองเรือรบไปยังคาร์ทาจีน่าภายใต้การบังคับบัญชาของเบนโบว์ (BENBOW) ซึ่งเป็นนักเดินเรือมาช้านาน เบนโบว์พบกับเรือของฝรั่งเศสที่ถูกส่งไปเสริมกำลังที่คาร์ทาจีน่าโดยบังเอิญ แม้ว่าเป็นโบว์จะมีกำลังเหนือกว่า แต่จากการทรยศของเรือเอกหลายต่อหลายคนของเขา ซึ่งคอยหลีกเลียงการเข้าปฏิบัติการเป็นผลให้เบนโบว์พ่ายแพ้ และภายหลังจากการต่อสู้จนเรือของเขาเสียหายยับเยินรวมทั้งตัวเขาเองก็ได้รับบาดเจ็บจนถึงแก่ความตาย เรือรบของฝรั่งเศสสามารถหลบหนีไปได้และคาร์ทาจีน่ายังคงอยู่รอดปลอดภัยก่อนที่เบนโบว์จะเสียชีวิตเขาได้รับจดหมายฉบับหนึ่งจากพลเรือจัตวาของฝรั่งเศสมีใจความว่า : “เมื่อวานนี้ ข้าพเจ้าไม่เหลือความหวังอื่นใดอีกแล้ว นอกเสียจากจะบุกไปที่เรือของท่าน สำหรับพวกนายทหารซีซัดของท่านนั้น จงจับพวกเขาแขวนคอเสียให้หมด เพราะพวกเขาสมควรตายเป็นอย่างยิ่ง” นายทหารสองคนได้ถูกจับแขวนคอ การเดินทางของรูคไปยังคาดิซก็ล้มเหลวเช่นเดียวกัน และมันก็ดูว่าจะเป็นเช่นนั้นตั้งแต่ต้น เนื่องจากคำสั่งที่เขาได้รับมาก็คือให้พยายามประนีประนอมกับพลเมืองสเปน และชักจูงพวกเขาไม่ให้ยอมรับกษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอน คำสั่งที่ไม่ชัดเจนเช่นนี้ทำให้รูคมีอาจปฏิบัติตามได้เป็นผลสำเร็จ หลังจากที่เขาทำงานล้มเหลวแล้ว เขาได้ขำความว่าเรือใบที่มาจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้บรรทุกเงินและสินค้านำเต็มลำเรือและกำลังเดินทางมาเทียบท่าที่อ่าววิกโก้ (VIGO BAY) ภายใต้การอารักขาจากเรือรบของฝรั่งเศส รูคเดินทางไปที่นั่นในทันที และพบว่าศัตรูกำลังอยู่ที่ท่าเรือซึ่งมีทางเข้าออก

กว้างเกือบหนึ่งไมล์ อีกทั้งยังมีป้อมค่ายและรั้วค้อมกันอย่างแน่นหนา แต่ทางที่รัฐจะต้องผ่าน นั้นเป็นแนวรั้วที่มีกองไฟลุกโชนอยู่ข้างใต้ รัฐสามารถยึดอ่าววิกิโก้ได้ รวมทั้งสินค้าทั้งหมด ที่อยู่ ณ ที่นั้นก็ถูกยึดเอาไปหรือไม่กี่จมหายไปจนหมด การสู้รบครั้งนี้ซึ่งรู้จักกันดีในชื่อว่า “เรือใบแห่งวิกิโก้” (VIGO GALLEONS) นั้นนับว่าเป็นชัยชนะที่งดงามมากครั้งหนึ่งเลยทีเดียว แต่การปฏิบัติการดังกล่าวไม่ได้มีคุณลักษณะในการรบใดที่สมควรจะกล่าวถึงเป็นพิเศษในทันที เว้นเสียแต่ว่ามันได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถานะทางการเงินและชื่อเสียงเกียรติยศของกษัตริย์ทั้งสองพระองค์

อย่างไรก็ดี การสู้รบที่อ่าววิกิโก้นั้นได้ส่งผลกระทบต่อสำคัญในด้านการเมือง และมีส่วนช่วยเปลี่ยนแปลงแผนการโดยทั่ว ๆ ไปของประเทศมหาอำนาจทางทะเลที่เราได้กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว กษัตริย์แห่งโปรตุเกสทรงยอมรับพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 ด้วยความเกรงกลัวในอิทธิพลของฝรั่งเศส แต่ลึก ๆ ลงไปแล้วพระองค์ยังคงรู้สึกต่อต้านพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 เนื่องจากพระองค์ยังทรงกริ่งเกรงในอำนาจของฝรั่งเศสที่ค่อย ๆ แผ่ขยายเข้ามาใกล้กับอาณาจักรเล็ก ๆ ที่แยกอยู่อย่างโดดเดี่ยวของพระองค์มาโดยตลอด ภารกิจประการหนึ่งของรัฐคือ พยายามแยกกษัตริย์ของโปรตุเกสออกจากการเป็นพันธมิตรกับกษัตริย์ทั้งสอง และการปฏิบัติการของวิกิโก้ที่เกิดขึ้นใกล้กับพรมแดนของพระองค์ ทำให้พระองค์ทรงรู้สึกได้ถึงอำนาจของกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรที่แผ่อิทธิพลเข้ามาใกล้เขตแดนโปรตุเกสมากขึ้นทุกที อันที่จริงแล้วโปรตุเกสอยู่ติดกับทะเลมากกว่า สเปนเสียอีก และคงจะต้องตกไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศที่มีอำนาจเหนือกว่า บริเวณนั้นโดยไม่มีทางเลือกอยู่แล้ว ได้มีการเสนอสิ่งจูงใจหลาย ๆ อย่างให้กับพระองค์ โดยจักรพรรดิแห่งออสเตรียยินยอมยกดินแดนบางส่วนของสเปนให้และประเทศมหาอำนาจทางทะเลอื่น ๆ จะให้เงินอุดหนุน แต่พระองค์ก็ยังไม่เต็มใจที่จะประกาศตนเป็นฝ่ายพันธมิตรจนกว่าผู้อ้างสิทธิ์ของออสเตรียจะเดินทางไปถึงเมืองลิสบอนเสียก่อน ซึ่งจะทำให้ฝ่ายพันธมิตรจำเป็นต้องทำสงครามทั้งในคาบสมุทรและบนภาคพื้นทวีป จักรพรรดิได้ส่งมอบข้อเรียกร้องของพระองค์มาให้แก่พระโอรสองค์ที่สอง ซึ่งก็คือพระเจ้าชาร์ลส์และหลังจากที่พระเจ้าชาร์ลส์ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ที่กรุงเวียนนา พร้อมทั้งได้รับความเห็นชอบจากอังกฤษและฮอลแลนด์กองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรได้พาพระองค์ไปยังเมืองลิสบอน ซึ่งพระองค์ได้เดินทางไปถึงในเดือนมีนาคม ปี ค.ศ.1704 การกระทำเช่นนี้ยังมีส่วนเร่งให้ประเทศมหาอำนาจทางทะเลปรับเปลี่ยนแผนการเสียใหม่ เรือรบของฝ่ายพันธมิตรจำเป็นต้องจอดเทียบท่าอยู่บริเวณชายฝั่งของ

คาบสมุทรด้วยคำมั่นที่จะคอยให้ความช่วยเหลือคาร์ลอส และคอยปกป้องการค้าในแถบนั้น ในขณะที่การสู้รบในหมู่เกาะอินดีสตะวันตกได้กลายเป็นประเด็นปลีกย่อยที่ไม่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่สำคัญแต่อย่างใด นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โปรตุเกสได้กลายมาเป็นพันธมิตรที่จริงจังกับกัตติต่ออังกฤษ ซึ่งในการทำสงครามในช่วงเวลาดังกล่าว อังกฤษมีอิทธิพลในทะเลเหนือกว่าคู่แข่งรายใด ท่าเรือของโปรตุเกสเป็นเสมือนที่ลี้ภัยและคอยให้ความช่วยเหลือเรือรบของอังกฤษ และในเวลาต่อมาอังกฤษได้ใช้โปรตุเกสเป็นฐานที่มั่นในการทำสงครามภาคพื้นดินกับนโปเลียนอีกด้วย ฉะนั้น เราจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นเวลากว่าร้อยปีที่โปรตุเกสได้รับผลประโยชน์มากมายจากการเป็นพันธมิตรกับอังกฤษเท่า ๆ กับที่โปรตุเกสเองก็รู้สึกคร่ำครวญในอิทธิพลของอังกฤษมากกว่าประเทศมหาอำนาจอื่นใดในยุโรป

ผลกระทบจากความยิ่งใหญ่ทางทะเลที่ประเทศมหาอำนาจทั้งสองมีต่อการทำสงครามนั้นก็มีมากมาย โดยเฉพาะผลกระทบกับอาณาบริเวณในท้องทะเลที่ไม่อาจมีผู้ใดมาช่วงชิงจากอังกฤษ ไปได้อีกกว่าร้อยปีนับจากนั้น มีเพียงครั้งเดียวที่กองทัพเรือขนาดใหญ่สู้รบกันและนำมาซึ่งผลที่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายชนะ หลังจากนั้นฝรั่งเศสยุติการสู้รบทางทะเล และหันมาใช้วิธีการรบด้วยการทำลายการค้าแต่เพียงอย่างเดียว คุณลักษณะของการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนนั้นเป็นลักษณะเฉพาะของเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 18 ยกเว้นเสียแต่การทำสงครามเพื่อการปฏิรูปของสหรัฐอเมริกา การปฏิบัติกรโดยอำนาจทางทะเลที่เป็นไปอย่างเงียบเชียบแต่ที่ว่ามั่นคงและต่อเนื่องนั้นเป็นการบั่นทอนทรัพยากรของฝ่ายตรงข้าม ในขณะที่เดียวกับที่พยายามรักษาทรัพยากรของประเทศตนเองไว้ สนับสนุนการทำสงครามโดยไม่เปิดเผยหรืออยู่แต่เพียงเบื้องหลัง อีกทั้งโจมตีอย่างเปิดเผยโดยที่ศัตรูไม่อาจคาดการณ์ได้ล่วงหน้า นั้นได้มีการเน้นย้ำให้กับผู้ที่ศึกษาการทำสงครามในยุคสมัยนี้และในอีก 50 ปีต่อมา สมุททานุภาพที่อังกฤษมีอยู่อย่างท่วมท้นเป็นปัจจัยชี้ขาดของประวัติศาสตร์ยุโรปในช่วงยุคสมัยที่เราได้กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว การทำสงครามกับประเทศอื่นไปพร้อม ๆ กับการดำรงไว้ซึ่งความมั่งมีให้กับประชาชนในชาติของตน รวมไปถึงการสร้างอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่เช่นที่ทุกคนประจักษ์ชัดกันอยู่ในเวลานี้มีเพียงไม่กี่ครั้งเท่านั้นที่การรบทางเรือจะเป็นสิ่งจำเป็นความยิ่งใหญ่ของการรบทางเรื่อนั้นเด่นชัดมากเสียจนเรามิอาจเรียกว่าการสู้รบได้ ยกเว้นเสียแต่การปฏิบัติการรบของมังค์ที่มินอร์กาและของฮอว์คที่ควิเบอร์อน (QUIBERON) ซึ่งการปฏิบัติการทางทะเลของฮอว์คในครั้งนั้นนับว่าเป็นประวัติศาสตร์

ทางเรือหน้าสำคัญหน้าหนึ่งเลยที่เดียว อย่างไรก็ตามไม่ปรากฏว่ามีการเผชิญหน้ากันระหว่างกองกำลังที่มีแสนยานุภาพทัดเทียมกันเกิดขึ้นแต่อย่างใดในระหว่างปี ค.ศ.1700 ถึง 1778

เนื่องมาจากคุณลักษณะดังกล่าวนี้ เราจึงจำเป็นต้องอธิบายโครงร่างทั่ว ๆ ไปของการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปน โดยพยายามหลีกเลี่ยงการบรรยายถึงการปฏิบัติการทางเรือมากเกินไป กองทัพเรือไม่จำเป็นต้องวิตกกังวลกับการรบที่แฟลนเดอร์ส (FLANDERS) เยอรมนี และอิตาลี เพราะการค้าของฝ่ายพันธมิตรได้รับการคุ้มครองเป็นอย่างดี จึงไม่จำเป็นต้องคอยตรวจสอบว่ามีเงินสนับสนุนส่งมาเพื่อช่วยเหลือการรบทางภาคพื้นดินหรือไม่ ฉะนั้น บทบาทของกองทัพเรือที่มีต่อประเทศเหล่านั้นจึงเป็นอันสิ้นสุดลง แต่ในคาบสมุทรสเปนนั้น การณ์กลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม หลังจากที่เซอร์ จอร์จ รัค ได้พาพระเจ้าคาร์ลอสที่ 3 เดินทางมาถึงกรุงลิสบอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เขาได้แล่นเรือต่อไปยังบาร์เซโลนา ซึ่งเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่าบาร์เซโลนาจะถูส่งมอบเมื่อเรือเดินทางไปถึง แต่ทว่าผู้ว่าราชการรัฐกลับมีความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ของตนเป็นอย่างมาก และพยายามบีบบังคับออสเตรียให้อยู่ภายใต้อำนาจรัฐจึงได้แล่นเรือต่อไปยังเมืองตุลองที่เรือรบฝรั่งเศสจอดทอดสมออยู่ ในระหว่างทางนั้นรัคเห็นกองเรือของฝรั่งเศสแล่นมาจากเบรสต์อีกฝั่งหนึ่ง ซึ่งเขาได้แล่นตามไปแต่มีอาจแซงผ่านไปได้ กองเรือทั้งสองของฝ่ายศัตรูจึงสามารถมารวมกำลังที่ทำเรือได้สำเร็จ เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องชี้ให้เห็นว่ากองทัพเรืออังกฤษไม่ได้พยายามที่จะปิดล้อมท่าเรือฝรั่งเศสในฤดูหนาว เช่นเดียวกับที่พวกเขาได้ทำในยุคสมัยต่อมา ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ เรือรบก็เหมือนกับกองทัพที่จะได้ออกประจำการในฤดูหนาว เซอร์ คลาวด์สเลย์ โชเวล (SIR CLOUDESLEY SHOVEL) ซึ่งเป็นพลเรือเอกของอังกฤษอีกคนหนึ่งได้รับคำสั่งให้ไปปิดล้อมเบรสต์ตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิ แต่เขาเดินทางไปถึงช้าเกินไปจึงตัดสินใจแล่นเรือต่อไปยังทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รัคไม่คิดว่าตนเองจะแข็งแกร่งพอที่จะรับมือกับกองเรือทั้งสองของฝรั่งเศส จึงได้แล่นเรือกลับไปยังช่องแคบอังกฤษเพราะในเวลานี้อังกฤษไม่มีทั้งท่าเรือและฐานทัพในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน อีกทั้งยังปราศจากพันธมิตรที่จะมาช่วยสู้รบอีกด้วย ลิสบอนเป็นที่ลี้ภัยที่อยู่ใกล้มากที่สุด รัคและโชเวลแล่นเรือของเขาไปพบกันที่ลากอส (LAGOS) และได้มาประชุมร่วมกันว่าด้วยการทำสงคราม ซึ่งรัคในฐานะที่มีอาวุโสมากกว่าได้ประกาศว่าคำสั่งที่ตนได้รับมานั้นทำให้เขามีอาจปฏิบัติการใด ๆ ได้หากปราศจากความเห็นชอบจากกษัตริย์ของสเปนและโปรตุเกส ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว สิ่งนี้ถือเป็นการ

ผู้กมัดประเทศมหาอำนาจทางทะเล ในที่สุดผู้คิดซึ่งรู้สึกอับอายที่ตนละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ ซ้ำยังต้องเดินทางกลับโดยไม่ได้ทำอะไรให้เป็นประโยชน์ จึงตัดสินใจบุกไปโจมตี ยิบรอลต์ด้วยเหตุผล 3 ประการด้วยกัน : ประการแรก รู้คได้ข่าวมาว่าที่ยิบรอลต์มีกำลังทหารคุ้มกันอยู่เพียงเล็กน้อย ประการที่สอง ยิบรอลต์มีความสำคัญในฐานะที่เป็นฐานทัพเรือในการทำสงครามที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น และประการที่สาม การบุกไปยึดยิบรอลต์จะนำไปเกียรติยศมาสู่พระเจ้าราชินี ยิบรอลต์จึงได้ถูกโจมตีด้วยระเบิดอย่างหนักเรือถูกเผาทำลายจนหมดสิ้น อังกฤษได้เข้าครอบครองยิบรอลต์นับจากวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ.1704 เป็นต้นมา และการโจมตียิบรอลต์นี้ส่งผลให้ชื่อของผู้ยังคงอยู่ในความทรงจำของทุกคน ซึ่งต้องถือว่าการที่อังกฤษมีอำนาจในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้นั้นเป็นผลมาจากการตัดสินใจที่รอบคอบของผู้คิดและจากการที่เขาไม่ยอมละเลยที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่เขาได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปได้

กษัตริย์แห่งราชวงศ์เบอร์บอนของสเปนตัดสินใจกลับมาแย่งชิงยิบรอลต์ในทันที ทั้งยังเรียกเรือรบของฝรั่งเศสที่อยู่ในตุลองมาช่วยโจมตีด้วยอีกแรงหนึ่ง ดูร์วิลล์เสียชีวิตในปี ค.ศ.1701 กองทัพเรือฝรั่งเศสมีผู้บัญชาการคนใหม่ ซึ่งก็คือ เคานต์แห่งตุลूस (COUNT OF TOULOUSE) ซึ่งเป็นโอรสของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และในขณะนั้นมีอายุเพียง 26 ปี รู้คแล่นเรือไปยังทิศตะวันออก และกองทัพเรือของทั้งสองฝ่ายได้มาเผชิญหน้ากันที่เวเลซมะละกา (VELEZ MALAGA) ในวันที่ 24 สิงหาคม ฝ่ายพันธมิตรอยู่ทางด้านเหนือลมซึ่งพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งสองฝ่ายมุ่งหน้าไปยังทิศใต้และทิศตะวันออก เราไม่ทราบแน่ชัดว่าแต่ละฝ่ายมีจำนวนเรือเท่าใด เป็นไปได้ว่าฝรั่งเศสมีเรือรบ 52 ลำ และฝ่ายตรงข้ามอาจจะมีมากกว่าจำนวนนี้อยู่ 12 ลำ ฝ่ายพันธมิตรพยายามรักษาระยะห่างระหว่างลำไม่ให้อยู่ใกล้กันจนเกินไปนัก ในส่วนของรู้คเห็นได้ชัดว่าเขาไม่ได้พยายามที่จะผสมผสานการใช้ยุทธวิธีในการรบแต่อย่างใด การยุทธ์ที่มะละกาไม่ได้มีประเด็นที่น่าสนใจทางทหารสักเท่าใด ยกเว้นแต่ว่าการรบในครั้งนี้เป็นการรบครั้งแรกที่เขาพบว่าอังกฤษไม่ได้พัฒนาทางวิธีการในการรบที่เป็นระบบระเบียบดังเช่นที่เคิร์กได้วิจารณ์เอาไว้เลย และการรบในรูปแบบเช่นนี้ยังคงดำเนินไปเกือบตลอดศตวรรษเป็นที่น่าสังเกตว่าผลของการรบในครั้งนี้ก็เหมือนกับการทำสงครามในครั้งก่อน ๆ ที่ต่อสู้อยู่บนหลักการเดียวกัน กองหน้าถูกแยกออกจากกองกลาง ทำให้มีช่องว่างมากพอสมควรยุทธวิธีในการเคลื่อนกำลังเพียงอย่างเดียวของฝรั่งเศสก็คือพยายามแล่นเรือแทรกเข้าไปในช่องว่างนั้นเพื่อกันกองหน้าของอังกฤษออกมา เราไม่พบว่ามีการอธิบายของการใช้ยุทธวิธีที่รอบคอบและ

เชี่ยวชาญในการรบที่ทะเลาะกา ซึ่งเคลิร์กเห็นว่ามีค่าควรแก่การจดจำในยุคสมัยต่อมา ความเสื่อมถอยเมื่อเทียบกับยุคสมัยของมังค์ เดอรูยเตอร์ และตุร์วิลล์ที่แต่ละคนเต็มไปด้วยความสามารถเฉพาะตัวนั้นได้ลดลงมาเหลือเพียงแค่การเป็นนักเดินเรือธรรมดา ๆ ในการรบครั้งดังกล่าวนี้ การรบที่ทะเลาะกาช่วยให้เราตระหนักถึงวิธีการสู้รบแบบดั้งเดิม และยังคงเป็นสิ่งที่ยกย่องเรืออังกฤษกระทำสืบต่อมาอีกหลายปี ดังจะเห็นได้จากบทเพลงของมาคอเลย์ (MACAULAY) ที่มีเนื้อร้องว่า :

“จากนั้นผู้บัญชาการรบของทั้งสองฝ่าย
ให้สัญญาณบุกเข้าโจมตี
ยิงธนูและลูกดอกพุ่งออกไป
ทหารม้าของทั้งสองฝ่าย
กระตุ่นม้าให้เร่งฝีเท้าเร็วยิ่งขึ้น
กองทัพทั้งสองต่างเผชิญหน้ากัน
ท่ามกลางเสียงโห่ร้องดังกึกก้อง”

การเคลื่อนที่ของมนุษย์นั้นไม่ใช่จะมีแต่การก้าวไปข้างหน้าเสมอไป และดูเหมือนว่าวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการรบทางเรือจะเป็นประจักษ์พยานถึงคำกล่าวนี้ได้เป็นอย่างดี การสู้รบเต็มไปด้วยความรุนแรง โดยเริ่มตั้งแต่ลิบมิงเข้าและไปสิ้นสุดตอนห้าโมงเย็น แต่ก็ไม่อาจชี้ขาดได้ว่าฝ่ายใดแพ้ฝ่ายใดชนะ ในวันรุ่งขึ้น ลมเกิดเปลี่ยนทิศทำให้ฝรั่งเศสได้เปรียบในทิศทางลม แต่พวกเขากลับไม่ได้ใช้ความได้เปรียบนี้ให้เป็นประโยชน์ในการเข้าโจมตีแต่อย่างใด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พวกเขาถูกตาดำหนิเป็นอย่างมาก รู้ก็ไม่อาจสู้รบต่อไปได้ เนื่องจากเรือรบ 25 ลำของเขาใช้ดินปืนไปจนหมด แม้กระทั่งในระหว่างการรบเรือฝ่ายพันธมิตรหลายลำจำเป็นต้องถอนตัวออกจากการรบ เพราะไม่มีดินปืนและกระสุนเหลือแม้แต่นัดเดียว จึงไม่แปลกใจเลยที่เหตุการณ์เช่นนี้เป็นผลจากการโจมตีที่ยับยั้งไว้ซึ่งพวกเขาได้ใช้กระสุนไปมากกว่า 15,000 นัด อีกทั้งฝ่ายพันธมิตรยังไม่มีท่าเรือคอยรองรับในการจัดเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์เพิ่ม จุดประสงค์ที่รู้ค้ำเข้ายึดครองยิบรอลแต้นั้นเป็นการชี้หน้าให้แก่อเมริกาในการบุกไปยึดพอร์ต รอยัล (PORT ROYAL) ในช่วงแรก ๆ สมัยสงครามกลางเมือง และยังเป็นเหตุผลเดียวกับที่ดยุคแห่งปาร์มา (DUKE OF PARMA) ใช้แรงจูงใจให้กษัตริย์ของเขายึดฟลัชซิง (FLUSHING) ที่อยู่บริเวณชายฝั่งทะเลของฮอลแลนด์ ก่อนที่จะส่งกองเรือขนาดใหญ่ของสเปน (SPANISH GREAT ARMADA) บุกตามไปอันเป็นคำแนะนำที่หากษัตริย์ได้ทรงปฏิบัติตามนั้นแล้วก็คงจะทำให้การเดินทางไปยังตอนเหนือของอังกฤษมีแต่ความน่าสะพรึงกลัวและประสบกับหายนะในที่สุด เหตุผลเดียวกัน

นี่เองที่จะทำให้ประเทศใดก็ตามที่มีเป้าหมายในการบุกมาโจมตีชายฝั่งทะเลของเราให้ยึดครองจุดที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางใหญ่ ๆ และไม่ได้เตรียมการป้องกันไว้ให้แน่นอน อย่างเช่นอ่าวการ์ดิเนอร์ (GARDINER'S BAY) หรือพอร์ต รอยัล และด้วยเหตุที่กองทัพเรือของเรายังไร้ประสิทธิภาพที่ดี ศัตรูก็อาจจะใช้สถานที่เหล่านี้เป็นฐานทัพเรือของพวกเขาได้โดยง่าย

รัฐคอดยัทกลับไปทีลิสบอนโดยสวัสดิภาพ และระหว่างเดินทางผ่านยิบรอลต์ด้านนั้น เขาได้ทั้งดินปืนและเสบียงอาหารที่ยังเหลืออยู่ไปจนหมด ส่วนตุลูล์นั้นแทนที่จะไล่ตามฝ่ายตรงข้ามที่ตนเองมีชัยชนะเห็นอยู่ในขณะนั้นกลับเดินทางกลับไปยังตุลูล์ และส่งเรือรบเพียงสิบลำไปช่วยรบที่ยิบรอลต์้า ความพยายามใด ๆ ในการรบครั้งนี้ของฝรั่งเศส นับว่าไร้ประโยชน์ เรือรบทั้งกองถูกทำลายและการโจมตีทางภาคพื้นดินได้กลายมาเป็นเพียงแค่การปิดล้อม นายทหารเรือฝรั่งเศส ผู้หนึ่งกล่าวว่าจากความล้มเหลวโดยสิ้นเชิงในครั้งนี้ทำให้ชาวฝรั่งเศสเริ่มมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกองทัพเรือ คุณงามความดีที่กองทัพเรือเคยสร้างเอาไว้ถูกหลงลืมไปจนหมดสิ้น ไม่มีผู้ใดเชื่อมั่นและศรัทธาในกองทัพเรืออีกต่อไป กองทัพบกที่มีความใกล้ชิดโดยตรงกับคนในชาติมากกว่ากลับได้รับความดีความชอบ และความเห็นอกเห็นใจไปแต่เพียงฝ่ายเดียว ความผิดพลาดที่มาจากความคิดที่ว่าความยิ่งใหญ่หรือความเสื่อมสลายของฝรั่งเศสขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ตั้งบริเวณลุ่มแม่น้ำไรน์ นั้นทำให้อังกฤษกลายเป็นประเทศที่แข็งแกร่ง ส่วนฝรั่งเศสกลายเป็นประเทศที่อ่อนแอ”

ในปี ค.ศ.1704 ได้มีการยุทธที่เบล็นเฮม (BLenheim) ซึ่งไพร่พลของฝรั่งเศสและบาวาเรียทั้งหมดถูกฆ่าตายโดยเงื้อมมือของชาวอังกฤษและเยอรมนีภายใต้การนำของมาร์ลโบโร (MARLBOROUGH) กับเจ้าชายยูจีน (PRINCE EUGENE) ผลของการรบในครั้งนี้ทำให้บาวาเรียสิ้นสุดความเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศส ส่วนเยอรมนีกลายเป็นสมรภูมิรบแทน โดยการรบส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่เนเธอร์แลนด์ อิตาลี และบริเวณคาบสมุทร

ในปีต่อมา ฝ่ายพันธมิตรได้เคลื่อนไหวต่อต้านพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 โดยใช้เส้นทางสายสำคัญ ๆ สองทางด้วยกัน กล่าวคือ จากลิสบอนไปยังมาดริดและเส้นทางที่ผ่านเมืองบาร์เซโลนา แม้ว่าการโจมตีในครั้งก่อนจะมีฐานที่มั่นอยู่ในทะเล แต่แท้จริงแล้วการสู้รบกลับเกิดขึ้นบนภาคพื้นดินเป็นส่วนใหญ่และยังมิรู้ผลที่แน่ชัดอีกด้วย ชาวสเปนที่อยู่อาศัยในแถบนั้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าพวกเขาไม่ยอมรับกษัตริย์ที่ต่างชาติจัดตั้งขึ้นมา แต่ที่คาทาโลเนียการณ์กลับไม่เป็นเช่นนั้น พระเจ้าคาร์ลอสที่ 3 ทรงเดินทางไปที่คาทาโลเนีย

ด้วยพระองค์เองพร้อมทั้งกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตร กองทัพเรือฝรั่งเศสซึ่งมีจำนวนเรือ น้อยกว่าจึงพยายามอยู่แต่ภายในท่าเรือของตน กองทัพฝรั่งเศสก็ไม่ได้ปรากฏตัวออกมา เช่นกัน ทหารพันธมิตรจึงบุกเข้าไปในเมืองด้วยความช่วยเหลือจากนักเดินเรือกว่า 3,000 คน และยังได้เสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์อย่างไม่ขาดตกบกพร่องจากเรือรบ ที่จอดอยู่บริเวณนั้น ซึ่งพวกเขาได้ใช้เรือรบเป็นฐานที่มั่นในการส่งเสบียงและการเดินทาง ติดต่อบาร์เซโลนาขอมจำนวนในวันที่ 9 ตุลาคม พลเมืองชาวคาตาโลเนียต่างพร้อมใจกัน ต้อนรับพระเจ้าคาร์ลอส อีกทั้งการเคลื่อนไหวดังกล่าวยังขยายอาณาเขตไปถึงเมือง อารากอน (ARAGON) และ วาเลนเซีย (VALENCIA) ในเวลาต่อมา เมืองหลวงของ วาเลนเซียได้ประกาศยอมรับพระเจ้าคาร์ลอสขึ้นเป็นกษัตริย์

ในปี ค.ศ.1706 ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายบุกเข้าไปในสเปนตามแนวพรมแดนของเมือง คาตาโลเนีย ในขณะที่เดียวกับที่คอยป้องกันเส้นทางในเทือกเขาที่นำไปสู่โปรตุเกสด้วยเหตุ ที่สเปนปราศจากกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรคอยให้ความช่วยเหลือ สเปนจึงไม่อาจต้านทาน ได้เต็มที่ และบาร์เซโลนาจึงถูกยึดครองอีกครั้งหนึ่งโดยพวกฝรั่งเศสที่ได้รับความสนับสนุน จากเรือรบมากกว่า 30 ลำ และเรือสินค้าที่ขนส่งเสบียงมาจากท่าเรือของเมืองตุลวง การล้อมโจมตีซึ่งเริ่มต้นขึ้นในวันที่ 5 เมษายน ดำเนินไปอย่างมีความหวังอยู่ ผู้อ้าง สิทธิแห่งราชวงศ์ฮอสเตรียยังคงเก็บตัวอยู่ในกำแพงเมือง แต่ในวันที่ 10 พฤษภาคม กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรก็ปรากฏตัวขึ้น เรือรบฝรั่งเศสจำเป็นต้องล่าถอยและการโอบล้อม จึงเต็มไปด้วยความสับสนอลหม่าน ผู้อ้างสิทธิ์แห่งราชวงศ์เบอร์บอนไม่กล้าถอยไปตั้งมั่น ที่อารากอน จึงได้เดินทางผ่านรูซซิลลอน (ROUSSILLON) เพื่อเข้าไปยังฝรั่งเศสโดยปล่อยให้ ศัตรูยึดครองพื้นที่ของตนเอง ในเวลาเดียวกันนั้น ได้มีการเคลื่อนไหวเกิดขึ้นจากฝ่าย โปรตุเกส ซึ่งเป็นฐานที่มั่นอีกที่หนึ่งที่อังกฤษและดัตช์เข้ายึดครองและใช้ประโยชน์จาก บริเวณนั้น กองทัพซึ่งเป็นกองหนุนในทะเลได้เคลื่อนทัพเข้ามาในการโจมตีทางฝั่งตะวันตก คราวนี้นับว่าประสบความสำเร็จมากกว่าคราวก่อน เมืองหลาย ๆ เมืองในเอสเตรมาดูรา (ESTREMADURA) และลีออน (LEON) ยอมแพ้และในทันทีที่บรรดาผู้บัญชาการรบฝ่าย พันธมิตรทราบข่าวว่าบาร์เซโลนาถูกยึดเป็นผลสำเร็จแล้ว พวกเขาจึงเร่งเดินทางไปยัง กรุงมาดริดโดยใช้เส้นทางที่ผ่านเมืองซาลามานกา (SALAMANCA) ส่วนพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 หลังจากที่ทรงหลบหนีไปยังฝรั่งเศส ได้เดินทางกลับมายังสเปนโดยผ่านเทือกเขา พีเรนีสฝั่งตะวันตก แต่เนื่องจากกองทัพฝ่ายพันธมิตรคือปลานเข้ามาใกล้ทุกขณะ พระองค์ จึงต้องหนีอีกครั้งและทิ้งเมืองหลวงให้พวกพันธมิตรยึดครอง ทหารโปรตุเกสและกองทัพ

พันธมิตรเดินทางไปถึงกรุงมาดริดในวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ.1706 หลังจากบาร์เซโลนา
ล้มสลายลงแล้ว กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรได้ทำการโอบล้อมอาลิกันเต้ (ALICANTE)
และคาร์ทาจีนาต่อไป

โดยทั่วไปแล้ว อาจกล่าวได้ว่าฝ่ายพันธมิตรประสบความสำเร็จในการโจมตีครั้งนี้
แต่ฝ่ายพันธมิตรก็ไม่สามารถโน้มน้าวใจประชาชนชาวสเปนได้ และพันธมิตรยังไม่อาจ
เข้าใจได้อย่างแท้จริงถึงจุดยืนที่แข็งแกร่งและความภาคภูมิใจในประเทศชาติของชาวสเปน
อันเป็นคุณลักษณะตามธรรมชาติของพวกเขา ชาวสเปนรู้สึกเกลียดชังชาวโปรตุเกส
เป็นอันมาก รวมทั้งรังเกียจพวกนอกรีตอีกด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะนายพลของอังกฤษผู้หนึ่ง
เป็นผู้ลี้ภัยมาจากฮิวเกอนอต (HUGUENOT) มาดริดกับเมืองที่อยู่รอบ ๆ ไม่ได้รับ
ผลกระทบสักเท่าใดนัก และสเปนตอนใต้ได้แสดงออกถึงความจงรักภักดีที่พวกเขามี
ต่อกษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอน ฝ่ายพันธมิตรไม่อาจยื่นหยัดอยู่ในเมืองหลวงซึ่งเต็ม
ไปด้วยผู้คนที่เป็นปฏิปักษ์ได้ และโดยเฉพาะเมื่อเมืองที่อยู่รายรอบต่างปราศจาก
ซึ่งเสบียงอาหารและเต็มไปด้วยกองโจร พันมิตรจึงถอยทัพกลับไปยังทิศตะวันออก
เพื่อไปรวมกับกองทัพของผู้อ้างสิทธิ์จากราชวงศ์ฮอสเตรียซึ่งขณะนั้นอยู่ที่เมืองอารากอน
ความล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่าเป็นผลให้ท้ายที่สุดในวันที่ 25 เมษายน ค.ศ.1707
กองทัพฝ่ายพันธมิตรถูกโจมตีจนพ่ายแพ้ยับเยินที่อัลมันซา (ALMANSA) เป็นเหตุให้สูญเสีย
ไพร่พลไปกว่า 15,000 นาย สเปนกลับไปอยู่ภายใต้อำนาจของพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 อีกครั้ง
ยกเว้นคาตาลันเนียที่ยอมจำนนแค่เพียงบางส่วนเท่านั้น ในปีต่อมา (ค.ศ.1708) ฝรั่งเศส
พยายามบุกไปยึดครองสเปนอีกครั้ง แต่ไม่อาจโจมตีบาร์เซโลนาได้สำเร็จ อย่างไรก็ตาม
วาเลนเซียและอาลิกันเต้ถูกรบปราบได้อย่างราบคาบ

ปี ค.ศ.1707 ไม่ได้มีเหตุการณ์ทางทะเลที่สำคัญเกิดขึ้นแต่ประการใด ในช่วงฤดูร้อน
เรือรบของฝ่ายพันธมิตรที่อยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้เดินทางออกจากชายฝั่งทะเลของสเปน
เพื่อไปช่วยฮอสเตรียและพีดมอนติส (PEID - MONTESE) โจมตีเมืองตุลอง ฮอสเตรียและ
พีดมอนติสเดินทางมาจากอิตาลีมาตามแนวชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ส่วนฝ่าย
พันธมิตรคอยให้ความช่วยเหลือด้วยการระดมการโจมตีทางปีกขวาและซ้ายและคอยส่ง
เสบียงไปเพิ่มเติม แม้กระนั้นก็ตามการโอบล้อมประสบกับความล้มเหลว และการสู้รบ
ไม่อาจรู้ผลแพ้ชนะที่เด็ดขาด ระหว่างการเดินทางกลับ พลเรือเอกเซอร์ คลาวด์เลย์ ไชเวล
พร้อมกับเรือรบอีกหลายลำได้สูญหายไปบริเวณหมู่เกาะซิซิลี ท่ามกลางซากเรือที่ปรัก
หักพังอันได้กลายมาเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญเหตุการณ์หนึ่งในประวัติศาสตร์เลยทีเดียว

ในปี ค.ศ.1708 กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรสามารถโอบล้อมซาร์ดีเนียได้ และด้วยเหตุที่ซาร์ดีเนียเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์และยังอยู่ใกล้กับบาร์เซโลนา ทำให้เมืองนี้กลายเป็นคลังสินค้าขนาดใหญ่ให้กับผู้อ้างสิทธิ์แห่งราชวงศ์ฮอสเตรีย ซึ่งตราบเท่าที่ยังได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายพันธมิตร เขาจะยังคงมีอำนาจยิ่งใหญ่ในท้องทะเลอยู่ ในปีเดียวกันนั้นเอง มินอริก้าและฟอร์ตมาซอนซึ่งเป็นท่าเรือที่มีความสำคัญมากท่าเรือหนึ่ง ถูกอังกฤษยึดครองได้สำเร็จและตกอยู่ภายใต้การครอบครองของอังกฤษมายาวนานกว่า 50 ปี ในขณะนี้ อังกฤษมีฐานตั้งมั่นที่แข็งแกร่งในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเทียบเท่ากับฝรั่งเศสและสเปน เนื่องจากอังกฤษมีอิทธิพลต่ออยู่ภายใต้กำมืออันเท่ากับเป็นการปิดกั้นคาดีซและคาร์ทาจีน่า อีกทั้งอังกฤษยังมีฟอร์ตมาซอนเป็นด่านหน้าคอยสกัดกั้นการโจมตีจากเมืองตุลองอีกด้วย ในขณะเดียวกัน โปรตุเกสในฐานะพันธมิตรของอังกฤษมีสถานะประจำการภายใต้การควบคุมอยู่ที่ลิสบอนและยิบรอลต้า ซึ่งคอยตรวจตราเส้นทางการค้าขายที่มาจากทั้งทางมหาสมุทรและแม่น้ำที่อยู่ภายในประเทศ ในปลายปี ค.ศ.1708 หลังจากที่ฝรั่งเศสประสบกับหายนะทั้งทางภาคพื้นดินและทางทะเล ประเทศเต็มไปด้วยความทุกข์เข็ญ และความสิ้นหวังในอันที่จะสู้ต่อไปซึ่งมีแต่จะทำลายประเทศให้ย่อยยับมากขึ้นไปอีกนั้น เป็นเหตุให้พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงยินยอมยุติการสู้รบอันนำมาซึ่งความอับอายขายหน้าให้แก่พระองค์มากที่สุดครั้งหนึ่ง พระองค์ทรงยินยอมยกดินแดนทั้งหมดกลับคืนให้แก่ราชวงศ์สเปน เหลือไว้ก็แต่เนเปิลส์ที่ทรงกันไว้ให้เป็นของกษัตริย์แห่งราชวงศ์เบอร์บอน ฝ่ายพันธมิตรไม่ยอมรับข้อเสนองของพระองค์ และเรียกร้องให้พระองค์สละจักรวรรดิสเปนทั้งหมดให้โดยปราศจากข้อแม้ ทั้งยังปฏิเสธไม่ยอมรับยุคแห่งแองจูเป็นกษัตริย์อีกด้วย พระเจ้าหลุยส์มิอาจยอมทำตามเงื่อนไขได้สงครามจึงยังคงดำเนินสืบไป

ในระหว่างปีที่เหลืออยู่ของการทำสงครามนั้น การปฏิบัติการที่ใช้กำลังใด ๆ ของฝ่ายพันธมิตร ซึ่งในขณะนี้เหลือแต่เพียงอังกฤษตามลำพัง โดยได้รับความช่วยเหลือเพียงเล็กน้อยจากฮอลแลนด์ไม่ได้เป็นการรุกรานดินแดนอีกต่อไป แม้ว่าผลกระทบจะยังหลงเหลือให้เห็นอยู่บ้างก็ตาม ผู้อ้างสิทธิ์แห่งราชวงศ์ฮอสเตรียซึ่งส่วนใหญ่จะพำนักอยู่ที่คาทาลาเนีย ยังคงรักษาเส้นทางการติดต่อกับซาร์ดีเนียและเมืองต่าง ๆ ที่เป็นของอิตาลีในประเทศเยอรมนี โดยผ่านทางเรือรบอังกฤษ หากแต่การที่กองทัพเรือฝรั่งเศสสาบสูญไปและเจตนาอย่างแฉ่งชัดของพระเจ้าหลุยส์ที่จะไม่ให้มีกองเรืออยู่ในทะเลนั้นทำให้เรือรบในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนลดน้อยถอยลงไปเรื่อย ๆ และเป็นผลให้มีการคุ้มครองทางการค้าเกิดขึ้น

ตามมาด้วยระหว่างปี ค.ศ.1710 และ 1711 ได้มีการเดินทางไปล่าอาณานิคมของฝรั่งเศส ในทวีปอเมริกาเหนือ โนวาสโกเทียถูกยึดไปได้ แต่ความพยายามในการยึดครองควิเบค (QUEBEC) กลับพบกับความล้มเหลว

ในช่วงฤดูหนาวของปี ค.ศ.1709 พระเจ้าหลุยส์ทรงถอนกำลังไพร่พลออกจากสเปน ซึ่งนับว่าเป็นการละทิ้งซึ่งจุดมุ่งหมายของพระราชนัดดาของพระองค์ แต่เมื่อเป้าหมายของฝรั่งเศสลดต่ำลงจนถึงขีดสุด และดูเหมือนว่าฝรั่งเศสจะต้องยอมอ่อนข้ออันจะทำให้กลายเป็นประเทศที่มีอำนาจเป็นรองกว่าประเทศอื่นนั้น สัมพันธภาพในหมู่พันธมิตรได้ถูกคุกคามจากการกระทำอันน่าอัปยศอดสูของมาร์ลโบโร ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของอังกฤษ การที่สมเด็จพระราชินีไม่ทรงโปรดปรานมาร์ลโบโรอีกต่อไปทำให้ฝ่ายที่ต่อต้านสงครามกลับขึ้นมาเรืองอำนาจได้อีกครั้ง การเปลี่ยนแปลงในอำนาจดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อนของปี ค.ศ.1710 และแนวโน้มไปสู่สันติภาพยังได้รับการตอกย้ำมากยิ่งขึ้นจากจุดยืนของอังกฤษที่มีต่อเงื่อนไขตามสนธิสัญญา และจากภาระอันใหญ่หลวงที่อังกฤษต้องแบกรับอยู่ในขณะนั้น ซึ่งในเวลาต่อมาได้พิสูจน์ให้เห็นว่าอังกฤษไม่ได้ผลประโยชน์อื่นใดจากสนธิสัญญาดังกล่าวมากเท่ากับที่อังกฤษต้องสูญเสียไปเลย ฮอลแลนด์ซึ่งเป็นพันธมิตรที่แข็งแกร่งน้อยกว่าค่อย ๆ ยุติการส่งกองกำลังเสริมทางทะเล และแม้ว่าชาวอังกฤษที่มองการณ์ไกลอาจจะพึงพอใจที่คู่แข่งทางทะเลรายสำคัญได้ลดบทบาทลงไป แต่ทว่าพวกเขายังคงรู้สึกได้ถึงภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นที่เกิดตามมาในทันที ค่าใช้จ่ายที่อังกฤษต้องเสียไปกับการรบทางภาคพื้นดินและการทำสงครามกับสเปนนั้น ส่วนใหญ่ได้มาจากเงินอุดหนุนของอังกฤษ และในขณะที่การรบทางภาคพื้นดินมีอาจนำมาซึ่งประโยชน์อันใดให้กับอังกฤษได้อีกต่อไปแล้ว อีกทั้งประชาชนชาวสเปนก็ไม่อาจรู้สึกเห็นอกเห็นใจ พระเจ้าคาร์ลอสที่ 3 ได้มีการเจรจาอย่างลับ ๆ ระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสจึงได้เริ่มขึ้น ในเวลาต่อมา และการต่อรองในครั้งนี้ยังเป็นผลสืบเนื่องมาจากการสวรรคตอย่างกะทันหันของจักรพรรดิแห่งเยอรมนี ซึ่งทรงเป็นพระเชษฐาของผู้อ้างสิทธิ์แห่งราชวงศ์ฮอสเตเรีย เนื่องจากเยอรมนีไม่มีผู้สืบทอดราชบัลลังก์ที่เป็นผู้ชาย คาร์ลอสจึงทรงเป็นทั้งจักรพรรดิแห่งฮอสเตเรีย และต่อมาภายหลังพระองค์ทรงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นจักรพรรดิแห่ง เยอรมนีควบคู่กันไปด้วย อังกฤษไม่ปรารถนาที่จะให้ผู้สืบทอดราชวงศ์แห่งฮอสเตเรียครอง บัลลังก์ทั้งสองมากไปกว่าที่จะให้ตำแหน่งดังกล่าวนี้ตกเป็นของกษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอน

ข้อเรียกร้องของอังกฤษตามเงื่อนไขในสนธิสัญญาสันติภาพในปี ค.ศ.1711 แสดงให้เห็นว่าอังกฤษได้กลายมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลในความหมายที่แท้จริง

ของคำ ๆ นี้ ไม่ใช่แค่ในความเป็นจริง หากแต่ในสามัญสำนึกของชาวอังกฤษทั้งหมด อังกฤษเรียกร่องว่าบุคคล ๆ เดียวกันไม่ควรจะเป็นทั้งกษัตริย์แห่งฝรั่งเศสและสเปน เมื่อที่มีป้อมปราการแน่นอนหน้าจะต้องช่วยปกป้องพันธมิตรของอังกฤษจากฝรั่งเศส ซึ่งพันธมิตรดังกล่าวนั้นก็คือฮอลแลนด์และเยอรมนี ฝรั่งเศสจะต้องคืนดินแดนที่พวกเขาช่วงชิงไปจากพันธมิตรของอังกฤษ และสำหรับอังกฤษเองแล้วอังกฤษเรียกร่องให้มีการยกยิบรอลต้าและพอร์ต มาฮอน ให้กับอังกฤษอย่างเป็นทางการซึ่งเราได้กล่าวถึงคุณค่าในทางยุทธศาสตร์และทางทะเลของดินแดนในแถบนี้มาก่อนหน้านี้แล้ว อังกฤษยังเรียกร่องให้ทำลายท่าเรือของเมืองดันเคิร์ก ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือของบรรดาเรือเอกชนที่มุ่งทำลายการค้าของอังกฤษ ทั้งยังเรียกร่องให้ฝรั่งเศสยกอาณานิคมของตนในนิวฟาวนด์แลนด์ อ่าวฮัดสัน และโนวา สโกเชีย ให้กับอังกฤษ และประการสุดท้าย อังกฤษยังต้องการให้มีการทำสนธิสัญญาทางการค้ากับฝรั่งเศสและสเปน รวมทั้งยินยอมยกการผูกขาดในการซื้อขายทาสกับสเปนในอเมริกาที่เรารู้จักกันในนามของ “อาซิเอนโต” (ASIENTO) ซึ่งสเปนได้มอบให้กับฝรั่งเศสในปี ค.ศ.1701

การเจรจาต่อรองยังคงดำเนินต่อไป แม้ว่าความโหดร้ายรุนแรงต่าง ๆ จะยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม ในเดือนมิถุนายนปี ค.ศ.1712 การตกลงสงบศึกระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสทำให้อังกฤษถอนกำลังพลออกจากกองทัพพันธมิตรที่อยู่ในภาคพื้นทวีป มาร์ลโบโรซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของอังกฤษได้ถูกปลดออกจากตำแหน่งเมื่อปีก่อน การสู้รบในปี ค.ศ.1712 นั้นดูเหมือนจะเอื้อประโยชน์ให้กับฝรั่งเศส แต่ไม่ว่าในเหตุการณ์ใด ๆ ก็ตาม การถอนกำลังทหารของอังกฤษนั้นได้ทำให้การสู้รบยุติลงในเวลาไม่นานนัก อังกฤษได้ตอบข้อโต้แย้งของฮอลแลนด์ว่านับตั้งแต่ปี ค.ศ.1707 เป็นต้นมา ดัทช์ไม่เคยส่งเรือรบมาเสริมทัพมากไปกว่าหนึ่งในสามส่วนของเรือที่ดัทช์มีอยู่เลย และในขณะที่สงครามยังคงดำเนินต่อไป เรือรบของดัทช์กลับเหลืออยู่ไม่ถึงครึ่งเสียด้วยซ้ำ สมาลางได้กล่าวรายงานต่อหน้าพระพักตร์ของกษัตริย์ในปี ค.ศ.1712 โดยร้องเรียนไว้ดังนี้ :

“การรบทางเรือดำเนินสืบมาโดยตลอดในอันที่จะทำให้ประเทศชาติของพระองค์ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบเป็นอันมาก ด้วยเหตุที่เรือรบขนาดใหญ่หลายต่อหลายลำนั้นจำเป็นที่จะต้องได้รับการทำนุบำรุงเป็นประจำทุกปี ในอันที่จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นใหญ่ในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและเพื่อต้านทานกองทัพของฝ่ายตรงข้ามที่อาจจะเตรียมบุกเข้ามาโจมตีเราที่เมืองดันเคิร์ก หรือในท่าเรือฝั่งตะวันตกของฝรั่งเศส พระองค์ทรงเตรียมการไว้อย่างพร้อมสรรพในอันที่จะจัดเตรียมเรือในการรับมือกับศัตรูไม่ว่าการโจมตีนั้นจะมาจากแห่ง

หนิด แต่ทว่าฮอลแลนด์กลับส่งเรือมาช่วยรบในสัดส่วนที่น้อยลงไปทุกปีเมื่อเทียบกับจำนวนเรือรบของเรา..... ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงจำเป็นต้องส่งเรือรบของพระองค์เองออกไปเสริมกำลัง อีกทั้งเรือรบจำนวนมากยังต้องออกไปปฏิบัติการในทะเลที่อยู่ห่างไกล อันนำมาซึ่งความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อกองทัพเรืออังกฤษ การทำเช่นนี้ยังสร้างความลำบากให้กับเรือที่ทำการค้า เรือขนาดใหญ่ต่างก็ปรารถนาที่จะมาจอดเทียบท่าที่ชายฝั่งทะเลของเรา และพระองค์ก็มีอาจขัดขวางการทำการค้าที่นำมาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ฝ่ายตรงข้ามในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้ ซึ่ง ณ ที่นั้นพวกเขาได้ครอบครองสินค้าที่มีค่ามากมายมหาศาล ซึ่งหากปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้ว พวกเขา ก็มีโอกาสจับมือกับค้าใช้จ่ายใด ๆ ที่เป็นผลจากสงครามได้”

ในความเป็นจริงแล้ว ระหว่างปี ค.ศ.1701 ถึง 1716 นั้น การค้าของสเปนนิชอเมริกา ได้ทำเงินให้กับฝรั่งเศสเป็นมูลค่าถึง 40 ล้านเหรียญ สืบเนื่องจากข้อร้องเรียนดังกล่าวนี้ คณะทูตจากฮอลแลนด์ตอบได้แต่เพียงว่าฮอลแลนด์ไม่อยู่ในสภาพที่จะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้ ความปราชัยในปี ค.ศ.1712 ประกอบกับเจตจำนงอันแน่วแน่ของอังกฤษ ในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งสันติสุขทำให้ตทัชต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ และแม้ว่าอังกฤษจะยังคงรู้สึกไม่พอใจในพันธมิตรของตน แต่ก็ยังคงความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อฝรั่งเศสอยู่เช่นเดิม และยังพยายามสนับสนุนข้อเรียกร้องของฮอลแลนด์อีกด้วย วันที่ 11 เมษายน ค.ศ.1713 ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพที่เรารู้จักกันในนามว่า “**สนธิสัญญาสันติภาพแห่งยูเทรค**” ซึ่งนับว่าเป็นสนธิสัญญาที่สำคัญมากฉบับหนึ่งในประวัติศาสตร์ โดยสนธิสัญญาฉบับนี้ได้มีการลงนามร่วมกันระหว่างฝรั่งเศสกับอังกฤษ ฮอลแลนด์ โปรตุเกส และชาวอียิปต์ของอังกฤษยังคงปฏิเสธไม่ยอมอ่อนข้อ หากแต่การที่อังกฤษสูญเสียเงินอุดหนุนไปเป็นจำนวนมากทำให้พระองค์มีอาจเคลื่อนไหวใด ๆ ทางทหารได้ และจากการที่ประเทศมหาอำนาจทางทะเลยอมถอนตัวออกไปนั้น การรบทางภาคพื้นดินก็อาจจะยุติตามลงไปด้วย แต่เมื่อฝรั่งเศสว่างเว้นจากการสู้รบอังกฤษก็ยังคงทำสงครามกับเยอรมนีต่อไปในระหว่างปี ค.ศ.1713 และในวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ.1714 ฝรั่งเศสและออสเตรียได้ลงนามในสนธิสัญญาร่วมกันในสงครามที่ยังคุกรุ่นอยู่ยังคงดำเนินต่อไปในคาทาลันเนียและหมู่เกาะบาเลียร์คเพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านพระเจ้าฟิลลิปที่ 5 หากแต่การปฏิวัติดังกล่าวต้องหยุดชะงักลงในทันทีที่กองทัพฝรั่งเศสตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์กับสเปน บาร์เซโลนาถูกโจมตีโดยไม่ทันได้ตั้งตัวในเดือนกันยายนปี ค.ศ.1714 และสเปนได้ยอมจำนนต่อฝรั่งเศสในฤดูร้อนของปีต่อมา

การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการทำสงครามอันยาวนานและยุติลงด้วยสนธิสัญญาสันติภาพนั้นอาจจะสรุปได้ดังนี้ :

1. ราชวงศ์เบอร์บอนได้ขึ้นครองราชย์บัลลังก์ของสเปน หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและอาณานิคมของสเปนในอเมริกายังคงอยู่ภายใต้การครอบครองของสเปนสืบต่อไป เป้าหมายของพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ในอันที่จะช่วงชิงความเป็นใหญ่ของสเปนในดินแดนแถบนั้นต้องหยุดชะงักลงเมื่ออังกฤษให้การสนับสนุนมกุฎราชกุมารจากออสเตรีย อันทำให้กองกำลังทางทะเลของอังกฤษในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนทวีความแข็งแกร่งรวดเร็วยิ่งขึ้น
2. จักรวรรดิ สเปน สูญเสียดินแดนภายใต้การปกครองในเนเธอร์แลนด์ เกลเดอร์แลนด์ (GELDERLAND) ตกเป็นของปรัสเซีย และเบลเยียมตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ สเปนิช เนเธอร์แลนด์กลายเป็นออสเตรีย เนเธอร์แลนด์ (AUSTRIAN NETHERLANDS)
3. สเปนยังสูญเสียเกาะสำคัญๆ หลายต่อหลายเกาะที่อยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ชาร์ดีเนียถูกยกให้กับออสเตรีย มินอร์กา ซึ่งมีท่าเทียบเรือที่ดีนั้นตกเป็นของอังกฤษ และซิซิลีอยู่ภายใต้การครอบครองของดยุคแห่งซาวอย
4. สเปนยังสูญเสียดินแดนที่อยู่ในประเทศอิตาลี มิลานและเนเป็ลส์ตกเป็นของอังกฤษ

ทั้งหมดนี้ก็คือผลที่สเปนได้รับจากการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปน เมื่อความขัดแย้งเริ่มคลี่คลาย ฝรั่งเศสซึ่งเป็นฝ่ายหนุนหลังผู้อ้างสิทธิ์ในราชบัลลังก์ที่ประสบความสำเร็จนั้นกลับอ่อนกำลังลงไปทุกขณะ ทั้งยังสูญเสียดินแดนภายใต้การครอบครองของตนไปเป็นจำนวนมาก ฝรั่งเศสประสบความสำเร็จในการผลักดันให้กษัตริย์จากราชวงศ์ของตนขึ้นปกครองบัลลังก์ของประเทศเพื่อนบ้าน แต่ทว่าความแข็งแกร่งทางทะเลของฝรั่งเศสไม่หลงเหลือให้เห็นอีกต่อไป พลเมืองลดน้อยลงไปทุกทีและสภาวะทางการเงินของประเทศถูกทำลายไปจนหมดสิ้น อาณาบริเวณของยุโรปที่ย่อมจำนนต่อฝรั่งเศสอยู่ทางพรมแดนทิศเหนือและทิศตะวันออก ฝรั่งเศสยังต้องยุติการใช้ท่าเรือของเมืองดันเคิร์ก ซึ่งเมืองนี้เป็นศูนย์กลางในการรบของบรรดาเรือเอกชนที่พ่อค้าชาวอังกฤษกลัวเกรงเป็นยิ่งนัก สำหรับในอเมริกาแล้ว การยกโนวา สโกเทีย และนิวฟาวนด์แลนด์ให้นั้นเป็นเพียงก้าวแรกที่จะนำไปสู่การสูญเสียแคนาดาทั้งหมด ซึ่งในอีก 50 ปีต่อมาแคนาดาก็ถึงกาลล่มสลาย ในขณะที่ฝรั่งเศสยังคงครอบครองเกาะเคป เบรอดตง (CAPE

BRETON ISLAND) พร้อมกับท่าเรือที่เมืองหลุยส์เบิร์ก (LOUISBURG) ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญไปสู่อ่าวและแม่น้ำเซนต์ ลอว์เรนซ์ (ST.LAWRENCE)

สิ่งที่อังกฤษได้มาจากการลงนามในสนธิสัญญาและการทำสงครามสอดคล้องอย่างใกล้ชิดเคียงมากกับสิ่งที่ฝรั่งเศสและสเปนต้องสูญเสียไป และยังเป็นไปในทิศทางที่เป็นการขยายและสร้างเสริมอำนาจทางทะเลของอังกฤษให้ทวีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ยิบรอลต์กับพอร์ต มาซอน ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รวมทั้งอาณานิคมอื่นๆ ในทวีปอเมริกาเหนือที่ได้กล่าวถึงไปแล้วนั้น เป็นเสมือนฐานที่มั่นใหม่ ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างอำนาจดังกล่าว อีกทั้งยังช่วยขยายและคุ้มครองการค้าของอังกฤษอีกด้วย ความเสียหายในความเป็นมหาอำนาจทางทะเลที่ฝรั่งเศสและฮอลแลนด์ได้รับนั้นมิแต่จะช่วยทำให้อำนาจทางทะเลของอังกฤษเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุที่กองทัพเรือของฝรั่งเศสและฮอลแลนด์มีอันต้องล่มสลายเนื่องมาจากการรบทางภาคพื้นดินที่ยาวนานและสร้างความเสียหายให้กับประเทศทั้งสอง ซ้ำบ่งชี้ขึ้น ๆ ถึงการล่มสลายดังกล่าวนั้นจะได้อธิบายในภายหลัง การที่ฮอลแลนด์ไม่ใส่ใจที่จะส่งเรือมารบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ประกอบกับเรือที่ส่งมาแล้วแต่มีสภาพที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระให้กับอังกฤษมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมนั้นอาจจะนับว่าเป็นผลดีประการหนึ่งในแง่ที่ทำให้กองทัพเรืออังกฤษจำเป็นต้องพัฒนาและทำนุบำรุงเรือรบของตนอย่างต่อเนื่อง การมีกองกำลังในทะเลที่ไม่ได้สัดส่วนกันนั้นยิ่งทวีความแตกต่างมากขึ้นด้วยการทำลายสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ดินเคิร์ก เพราะแม้ว่าดินเคิร์กจะไม่ได้เป็นท่าเรือชั้นเลิศ และไม่ได้มีระดับน้ำที่ลึกมากสักเท่าใดนัก แต่ดินเคิร์กกลับมีความแข็งแกร่งทางการรบ และตำแหน่งที่ตั้งของเมืองนี้ยังสามารถนำมาปรับใช้เพื่อรั้งความการค้าของอังกฤษได้อีกด้วย ดินเคิร์กอยู่ห่างจากเซาท์ ฟอร์ดแลนด์ (SOUTH FORELAND) และดาวนส์ไปเพียง 40 ไมล์ อีกทั้งช่องแคบที่อยู่ติดกับดินเคิร์กยัง กว้างเพียงแค่ว่า 20 ไมล์เท่านั้น ดินเคิร์กเป็นเมืองที่พระเจ้าหลุยส์ทรงช่วงชิงมาได้ตั้งแต่ยุคแรก ๆ พระองค์ทรงเฝ้าดูการเจริญเติบโตของเมืองนี้ราวกับพระโอรสของพระองค์เอง การทำลายสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ รวมถึงการเข้ายึดครองท่าเรือทำให้พระองค์ทรงอับอายขายหน้าเป็นที่สุด อย่างไรก็ตาม นับว่าอังกฤษฉลาดพอที่จะไม่วางฐานที่มั่นของอำนาจในทะเลอยู่ไว้แต่เพียงที่ตั้งทางทหารหรือเรือรบและความได้เปรียบทางการค้ำน่าน้ำที่อังกฤษได้มาจากการทำสงครามและการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพนั้นมหาศาลยิ่งนัก การยินยอมยกการค้าขายทาสให้กับอาณานิคมของสเปนในอเมริกานั้น กลายเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์และทำกำไรมหาศาลให้กับอังกฤษ เพราะเป็นเสมือนการวางพื้นฐานในการลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมายกับ

ประเทศในแถบนั้น ซึ่งนับว่าเป็นการชดเชยบางส่วนที่อังกฤษไม่อาจครองครองดินแดนแถบนั้นอย่างแท้จริงได้ ในขณะที่ข้อตกลงที่ฝรั่งเศสมีต่อโปรตุเกสในแถบอเมริกาได้นั้นนำมาซึ่งความได้เปรียบให้กับอังกฤษเป็นหลัก ซึ่งอังกฤษได้สิทธิครอบครองการค้าของโปรตุเกสว่าด้วยสนธิสัญญาในปี ค.ศ.1703 อาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือที่อังกฤษครอบครองนั้นมีคุณค่าไม่เพียงแต่เป็นฐานที่มั่นทางทหารแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีคุณประโยชน์ในเชิงการค้าอีกด้วย นอกจากนี้ อังกฤษยังได้ตกลงทำสนธิสัญญาทางการค้าที่เอื้อประโยชน์ต่อประเทศของตนกับฝรั่งเศสและสเปน ขุนนางผู้หนึ่งในสมัยนั้นกล่าวปกป้องสนธิสัญญาฉบับนี้ต่อรัฐสภาไว้ดังนี้ : “ผลประโยชน์จากการลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้ช่วยให้ประเทศของเรามั่นคงมากยิ่งขึ้น โรงงานของเราสามารถผลิตทองคำแท่งออกมาได้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งการขนส่งทางทะเลของเราก็ยังเพิ่มมากขึ้นนับจากมีการทำสนธิสัญญาฉบับนี้ การประมง การผลิตสินค้า และการจัดเก็บภาษีศุลกากรของสินค้านำเข้ายังเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ การส่งออกของประเทศยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง” หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การค้าขายของประเทศได้รับแรงผลักดันและการส่งเสริมในทุก ๆ ด้านเลยทีเดียว

ในขณะที่ อังกฤษมีสภาพที่ดีภายหลังสิ้นสุดสงคราม ทั้งยังสามารถรักษาสภาพอาณาเขตมาได้อย่างยาวนานนั้น คู่ปรับเก่าของอังกฤษในด้านการค้าและการสู้รบกลับอยู่ในสภาพล้าหลังกว่ามาก ฮอลแลนด์ไม่ได้รับสิ่งใดอันเนื่องมาจากสงครามเลยแม้แต่อย่างเดียว ไม่ว่าจะเป็้อาณานิคมหรือฐานทัพเรือ สนธิสัญญาทางการค้าที่ฮอลแลนด์ทำกับฝรั่งเศสมีเงื่อนไขไม่ต่างไปจากของอังกฤษเท่าใดนัก หากแต่ฝรั่งเศสไม่ได้มอบรากฐานที่มั่นคงในสเปนอเมริกาให้กับฮอลแลนด์เช่นเดียวกับที่ให้แก่อังกฤษอันที่จริงแล้วไม่กี่ปีก่อนที่จะมีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ ในขณะที่ฝ่ายพันธมิตรยังคงสนับสนุนสถานะภาพของพระเจ้าคาร์ลอสอยู่ นั้น ได้มีการทำสัญญาขึ้นมาฉบับหนึ่งระหว่างคาร์ลอสกับขุนนางอังกฤษผู้หนึ่งโดยที่ดัทช์ไม่มีส่วนรู้เห็นถึงเนื้อหาในสัญญาดังกล่าวนี้ โดยในสัญญาได้ระบุให้อังกฤษมีสิทธิผูกขาดการค้าของสเปนในอเมริกา โดยแบ่งผลประโยชน์ให้กับชาวสเปนแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งในความเป็นจริงแล้วก็เหมือนกับว่าไม่ได้แบ่งอะไรให้เลยแม้แต่น้อย บังเอิญว่ามีผู้ล่วงรู้ถึงการทำสนธิสัญญาฉบับนี้ขึ้น ซึ่งทำให้ดัทช์เกิดความไม่พอใจขึ้นมา แต่ในขณะนั้นอังกฤษจำเป็นต้องรักษาความสัมพันธ์อันดีกับพันธมิตรไว้ อังกฤษจึงไม่คิดที่จะนำประเทศของตนไปเสี่ยงกับการถูกตัดขาดจากประเทศในกลุ่มพันธมิตร สิ่งที่ยอลแลนด์ได้จากภาคพื้นดินเป็นเพียงการครอบครองทาง

ทหารบางส่วนในสถานที่ที่มีการป้องกันแน่นอนอย่างเช่น ออสเตรีย เนเธอร์แลนด์ ซึ่งรู้จักกันในทางประวัติศาสตร์ว่า “เมืองแห่งสิ่งกีดขวาง” (BARRIER TOWNS) ฮอลแลนด์ ไม่ได้มีรายได้ ประชากรหรือทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด และไม่มีสิ่งใดที่จะช่วยสร้างเสริมความมั่นคงให้กับประเทศและสถาบันทหารแม้แต่หน่วย ฮอลแลนด์ได้ละทิ้งหนทางที่ครั้งหนึ่งเคยนำพาประเทศไปสู่ความมั่งคั่งและความเป็นผู้นำเหนือชาติอื่น ความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะปกป้องสภาพทางภาคพื้นทวีปของฮอลแลนด์เป็นเหตุให้ฮอลแลนด์ไม่ใส่ใจที่จะทำนุบำรุงกองทัพเรือของตน ซึ่งในยุคสมัยของการรบและการค้าขายโดยเรือเอกชนนั้นทำให้ฮอลแลนด์ต้องสูญเสียผลประโยชน์จากการค้าไปเป็นอันมาก แม้ว่าฮอลแลนด์จะยังคงยืนหยัดต่อไปได้ในระหว่างการทำสงคราม แต่ความอ่อนแอก็เริ่มปรากฏขึ้นซึ่งเห็นได้ชัดจากกองกำลังและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ร่อยหรอลงทุกวัน ด้วยเหตุนี้ แม้ว่ายูไนเต็ท โพรวินซ์จะบรรลุจุดประสงค์สำคัญ ๆ ที่เป็นชนวนให้เกิดสงครามขึ้นมา และสามารถปกป้องสเปนิช เนเธอร์แลนด์ให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของฝรั่งเศสได้ แต่ความสำเร็จที่ฮอลแลนด์ได้รับก็ไม่อาจเทียบได้กับสิ่งที่พวกเขาต้องสูญเสียไปเลยแม้แต่หน่วย ฮอลแลนด์จึงตัดสินใจถอนตัวออกจากการสู้รบและยุติความสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรปเป็นระยะเวลายาวนาน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะฮอลแลนด์ตระหนักว่าตนไม่ได้รับผลประโยชน์มากสักเท่าใดนัก แต่สิ่งที่ได้รับกลับเป็นเพียงความอ่อนแอและความไร้ประสิทธิภาพ หลังจากการรบที่ยาวนานสิ้นสุดลง เราได้เห็นถึงความอ่อนแอภายในของประเทศที่มีขอบเขตของดินแดนเพียงน้อยนิด ทั้งยังมีประชากรจำนวนไม่มาก สภาพการณ์ของยูไนเต็ท โพรวินซ์ ที่ตกต่ำลงเริ่มเห็นได้ชัดนับตั้งแต่มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพแห่งยูเทรคเป็นต้นมา หากแต่ความเสื่อมถอยที่แท้จริงนั้นเริ่มต้นมาตั้งแต่ก่อนหน้านี้อันแล้ว ฮอลแลนด์ได้ยุติบทบาทความเป็นประเทศมหาอำนาจประเทศหนึ่งในทวีปยุโรปลง กองทัพเรือของฮอลแลนด์ก็ไม่ได้เป็นปัจจัยทางการทหารที่มีความสำคัญต่อประเทศอื่น ๆ อีกต่อไป อีกทั้งการค้าขายภายในประเทศยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้ยูไนเต็ท โพรวินซ์ ตกต่ำลงอีกด้วย

เราจะได้กล่าวถึงผลของสงครามที่มีต่อออสเตรียและเยอรมนีอย่างคร่าว ๆ ฝรั่งเศสยินยอมยกเลิกการปิดกั้นในเขตลุ่มแม่น้ำไรน์ รวมไปถึงสถานที่สำคัญ ๆ ตามแนวฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ ออสเตรียได้ครอบครองเบลเยียม ฮาร์ดีเนีย เนเป็ลส์ และดินแดนที่เป็นของสเปนที่อยู่ทางตอนเหนือของอิตาลี นอกจากนี้ความไม่พอใจในประเด็นอื่น ๆ แล้ว ออสเตรียยังไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งที่ไม่ได้สิทธิ์ครอบครองซิซิลี และไม่เคียดแค้นการเจรจา

ต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิดังกล่าว จนกระทั่งในที่สุดออสเตเรียก็สามารถครอบครองซิชิลีได้ เป็นผลสำเร็จ เหตุการณ์ ๆ หนึ่งที่มีความสำคัญต่อเยอรมนีและต่อทวีปยุโรปทั้งหมดมากยิ่งขึ้นกว่าการที่ออสเตเรียได้ครอบครองเกาะที่อยู่ห่างไกลออกไปเช่นนี้ก็คือการปรากฏตัวของปรัสเซีย ซึ่งนับจากสงครามในครั้งนี้เป็นต้นมา ปรัสเซียนับว่าเป็นอาณาจักรแห่งทหารและนิยายโปรเตสแตนท์ที่ถือกำเนิดขึ้นมาเพื่อถ่วงดุลอำนาจของออสเตรียนั่นเอง

ทั้งหมดนี้ก็คือผลแห่งการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปน ซึ่งนับว่าผลกระทบในครั้งนี้เกิดขึ้น “ในวงกว้างมากที่สุดที่ยุโรปได้พานพบมานับตั้งแต่สมัยสงครามครูเสด” มันเป็นการทำสงครามที่ความสำคัญในการรบอยู่ที่ภาคพื้นดิน เป็นสงครามที่นายพลผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดสองนายได้ต่อสู้กัน ซึ่งก็คือ มาร์ลโบโรและเจ้าชายยูจีน ซึ่งชื่อของการทำสงครามอย่างเช่น เบลินแฮม (BLENHEIM) รามิลลีส์ (RAMILLIES) มาลปลาเกตต์ (MALPLAQUET) ตูริน (TURIN) ได้กลายมาเป็นชื่อที่ผู้ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ทุกคนย่อมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ในขณะที่นายทหารผู้มากความสามารถคนอื่น ๆ กลับแยกตัวออกไปสู่สมรภูมิอื่น เช่น แพลนเดอร์ เยอรมนี อิตาลี และสเปน มีเพียงครั้งเดียวที่การสู้รบในทะเลครั้งสำคัญได้บังเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม เราลองมาพิจารณากันสักเล็กน้อยว่าประเทศใดได้ผลประโยชน์บ้างจากการรบในครั้งนี้ จะใช้ฝรั่งเศสหรือไม่ สิ่งที่ฝรั่งเศสได้มาเพียงอย่างเดียวก็คือความสำเร็จในการให้ราชวงศ์เบอร์บอนครองราชย์บัลลังก์ของสเปน หรืออาจจะเป็นสเปนที่มีกษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอนแทนที่จะเป็นจากราชวงศ์ออสเตรีย ทำให้สเปนเป็นพันธมิตรที่แน่นแฟ้นกับฝรั่งเศสมากยิ่งขึ้น หรืออาจจะเป็นฮอลแลนด์ซึ่งเมืองที่มีปราการแน่นหนาต่างมีอุปสรรคมากที่ดขวางรวมถึงกองทัพเรือที่ถูกทำลายและพลเมืองที่เต็มไปด้วยความอ่อนล้า หรืออาจจะเป็นออสเตรียที่แม้ว่าจะทำสงครามในครั้งนี้โดยอาศัยเงินของประเทศมหาอำนาจทางทะเลประเทศอื่น และได้ครอบครองเมืองสำคัญ ๆ ทางทะเลอย่างเช่น เนเธอร์แลนด์ และเนเปิลส์ หรืออาจจะประเทศที่ทำสงครามทางภาคพื้นดินแต่เพียงอย่างเดียว และมุ่งมั่นที่จะได้รับประโยชน์จากทางภาคพื้นดินมากยิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ หรือจะไม่ใช่อังกฤษที่ในความเป็นจริงแล้วต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำสงครามในภาคพื้นทวีปทั้งยังส่งกำลังไพร่พลมาเสริมทัพ และในขณะเดียวกันก็ค่อย ๆ สร้างกองทัพเรือของตนขึ้นมาให้แข็งแกร่งและยิ่งใหญ่ พร้อมทั้งคอยปกป้องการค้าและช่วงชิงตำแหน่งที่ตั้งทางทะเลที่สำคัญ ๆ เอาไว้ได้ หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าอังกฤษได้สร้างและส่งเสริมสมุทพยานุภาพของตนจากการที่ประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ค่อย ๆ ถูกทำลายลงไป ไม่ว่าจะคู่แข่งรายนั้นจะเป็นมิตรหรือศัตรูก็ตาม ยิ่งไปกว่านั้น

มันยังไม่ได้หมายความว่าผลประโยชน์ที่ประเทศอื่น ๆ ได้รับนั้นจะเสื่อมค่าลงในยามที่อังกฤษกำลังประสบกับความเจริญรุ่งเรืองทางทะเลถึงขีดสุด หากแต่สิ่งที่น่าสนใจประเทศได้รับนั้นยิ่งแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของสมุททานุภาพที่อังกฤษมีอยู่ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น นับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ฝรั่งเศสมีมิตรมากกว่าที่จะมีศัตรู แม้ว่ากองทัพเรือและการขนส่งทางเรือของฝรั่งเศสจะถูกทำลายลงไปก็ตาม สเปนยังได้ประโยชน์จากการที่มีสัมพันธภาพใกล้ชิดกับประเทศอย่างเช่น ฝรั่งเศส หลังจากที่ฝรั่งเศสต้องพบกับจุดจบทางการเมืองมานานนับศตวรรษ และฝรั่งเศสยังสามารถรักษาดินแดนส่วนใหญ่ของตนให้รอดพ้นจากการคุกคามของศัตรูมาได้ ฮอลแลนด์ได้ผลประโยชน์ในอันที่จะเป็นอิสระจากการคุกคามของฝรั่งเศส โดยที่เบลเยียมตกไปอยู่ภายใต้การครอบครองของประเทศที่แข็งแกร่งหาใช่ประเทศที่อ่อนแอไม่ และไม่ต้องสงสัยเลยว่าออสเตรียยังได้ประโยชน์จากการอาศัยความช่วยเหลือของประเทศอื่นในอันที่จะตรวจสอบความก้าวหน้าของศัตรูดั้งเดิมของตน ยิ่งไปกว่านี้ออสเตรียยังได้ครอบครองรัฐอย่างเช่น ซิชิลีและเนเปิลส์ ซึ่งถ้ารัฐทั้งสองนี้อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพแล้วก็อาจจะกลายเป็นรากฐานของสมุททานุภาพที่สำคัญแห่งหนึ่งเลยทีเดียว แต่ทว่าไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ ที่จะอาจจะเทียบได้กับความยิ่งใหญ่ของสมุททานุภาพที่ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนของอังกฤษ ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยสงครามของพันธมิตรแห่งออกคสเบิร์ต และอำนาจดังกล่าวนั้นได้ดำเนินไปถึงจุดสูงสุดในสมัยสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปน ผลจากการรบในครั้งดังกล่าวทำให้อังกฤษมีสิทธิครอบครองการค้าขายในทะเลโดยปราศจากคู่แข่ง อันเนื่องมาจากสภาวะบ้านเมืองที่อ่อนกำลังของประเทศเหล่านั้น อังกฤษยังมีฐานที่มั่นที่แข็งแกร่งในการขนส่งทางทะเลอยู่ทั่วทุกมุมโลก แม้ว่าในตอนนั้นอาณาจักรในอินเดียของอังกฤษจะยังไม่ได้เริ่มต้นขึ้นก็ตาม กองทัพเรืออังกฤษที่มีประสิทธิภาพกว้างไกลทำให้อังกฤษสามารถควบคุมการเดินทางติดต่อของประเทศอื่นที่มีความอุดมสมบูรณ์และอยู่ห่างไกลออกไป และยังช่วยยืนยันถึงจุดยืนของอังกฤษหากเกิดข้อโต้แย้งขึ้นในบรรดาสถานีการค้าของประเทศต่าง ๆ การค้าที่ช่วยทำให้อังกฤษคงความมั่งคั่งและยังช่วยให้ฝ่ายพันธมิตรมีกองทัพที่มีประสิทธิภาพในระหว่างสงครามนั้น แม้ว่าจะถูกตรวจสอบและก่อกวนจากเรือรบของฝ่ายตรงข้าม (ซึ่งอังกฤษไม่อาจใส่ใจต่อข้อร้องเรียนที่ฝ่ายตรงข้ามมีต่อตนเองได้ทั้งหมด) ได้เริ่มต้นขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่งเมื่อสงครามยุติลง ทั่วโลกต่างอ่อนล้าและประสบกับความทุกข์ยากเหมือน ๆ กัน ผู้คนต่างปรารถนาที่จะให้ความมั่งคั่งและการค้าอย่างสันติสุขกลับมาอีกครั้งหนึ่ง และไม่มีประเทศใดเลยที่จะมีความพร้อมอย่างเช่นที่อังกฤษมี

ไม่ว่าจะเป็นในด้านของความมั่งคั่ง เงินทุน และการขนส่งทางเรือในอันที่จะช่วยลดความได้เปรียบในทุก ๆ ด้านที่จะอำนวยความสะดวกสบายให้กับประเทศของตนได้ ไม่ว่าจะความสะดวกสบายนั้นจะได้มาด้วยวิธีการที่ถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมายก็ตาม ในการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนนั้น กองทัพเรือและการค้าของอังกฤษถูกสร้างขึ้นมาจากฐานที่มั่นคงด้วยการบริหารงานที่ชาญฉลาดของรัฐบาลและจากการที่ประเทศอื่นล้าหลังแล้วแต่อ่อนกำลังลง และอันที่จริงแล้วในสภาวะการณ์ที่เต็มไปด้วยภัยอันตรายในท้องทะเล ซึ่งเรือขนาดใหญ่ของฝรั่งเศสเดินทางผ่านไปมาอยู่เรื่อย ๆ นั้น ประสิทธิภาพของกองทัพเรือหมายถึงการเดินทางที่ปลอดภัย และนั่นก็หมายถึงว่าจะต้องมีการใช้เรือที่ทำการค้าเพิ่มมากขึ้น เรือที่ทำการค้าของอังกฤษซึ่งได้รับการคุ้มกันดีกว่าเรือของดัตช์ได้รับชื่อเสียงในฐานะที่เป็นเรือที่มีความปลอดภัยสูง และการค้าทั้งปวงต่างก็ไหลผ่านเข้ามาเป็นของอังกฤษมากยิ่งขึ้น และดูเหมือนว่าการใช้เรือที่ทำการค้าเช่นนี้จะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักประวัติศาสตร์ประจำกองทัพเรืออังกฤษผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า :

“เมื่อพิจารณาทุกอย่างประกอบกัน ข้าพเจ้าเริ่มสงสัยว่าในยุคสมัยนี้ความนำชื่อเสียงของประเทศอังกฤษหรือจิตวิญญาณของชาวอังกฤษกันแน่ที่สูงส่งกว่ากัน ความสำเร็จของการรบทางเรือ ความจำเป็นในการปกป้องการค้า และการกระทำใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมอำนาจทางทะเลให้เพิ่มมากขึ้น ช่วยทำให้มาตรการดังกล่าวเป็นไปได้ในทางเกือบหนุ่นพลจะกำลังของเราให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เอง ในตอนปลายปี ค.ศ.1706 อังกฤษจึงผงาดขึ้นมาอยู่เหนือกว่าประเทศมหาอำนาจอื่น โดยเห็นได้ชัดจากกองทัพเรือของเราที่ไม่เพียงแต่มีจำนวนเรือรบมากขึ้นกว่าเดิม แต่ประสิทธิภาพของเรือรบเหล่านั้นยังดียิ่งกว่าในสมัยของการปฏิวัติหรือสมัยก่อนหน้านั้น ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการค้าของเราเพิ่มมากขึ้นในสมัยสงครามครั้งก่อน และอังกฤษยังได้รับผลประโยชน์มหาศาลจากการมีสัมพันธภาพที่ดำเนินไปอย่างเคร่งครัดกับโปรตุเกส”

สมุททานุภาพของอังกฤษจึงไม่ได้อยู่ที่การมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่แต่เพียงอย่างเดียว ฝรั่งเศสเคยมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่เช่นเดียวกันมาก่อนในปี ค.ศ.1688 และมันก็มลายหายไปอย่างรวดเร็วราวกับใบไม้ที่ต้องเปลวไฟ สมุททานุภาพไม่ได้มาจากการค้าที่มั่งคั่งแต่เพียงอย่างเดียวด้วยเช่นกัน ไม่กี่ปีก่อนที่จะมาถึงยุคสมัยที่เรากำลังศึกษากันอยู่ การค้าของฝรั่งเศสกำลังดำเนินไปได้ด้วยดี แต่สงครามที่ปะทุขึ้นมาเพียงครั้งแรกได้กลืนกินการค้าทางเรือของฝรั่งเศสไปจนหมดสิ้น เช่นเดียวกับที่กองทัพเรือในสมัยครอมเวลล์ได้กวาดล้างการค้าของฮอลแลนด์ให้มลายหายไปจากท้องทะเล **สมุททานุภาพจึงเป็น**

ผลมาจากการที่อังกฤษมีทั้งกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ผนวกกับมีการค้าที่มั่งคั่ง ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ค่อย ๆ หล่อหลอมให้อังกฤษก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลเหนือกว่าประเทศอื่นใด และผลประโยชน์ทั้งมวลที่อังกฤษได้มานั้นยังมีความเชื่อมโยงกับยุคสมัยของการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนเป็นต้นมา ก่อนหน้านั้นอังกฤษเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลประเทศหนึ่ง แต่หลังจากสงครามสิ้นสุดลง อังกฤษเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลแต่เพียงผู้เดียว โดยไม่มีประเทศอื่นใดเป็นรองเสียด้วยซ้ำ ไม่มีมิตรหรือศัตรูผู้ใดอาจหาญพอที่จะมาท้าทายอำนาจดังกล่าวที่อังกฤษครอบครองอยู่ อังกฤษกลายเป็นประเทศที่มั่งคั่งแต่เพียงประเทศเดียว และเนื่องจากอังกฤษมีอำนาจควบคุมน่านน้ำและมีการขนส่งทางเรือที่ครอบคลุมทุกทิศทุกทางนั้น อังกฤษจึงมีแหล่งที่มาของความมั่งคั่งอยู่ภายในกำมือโดยปราศจากคู่แข่งรายอื่นใดในท้องทะเล ฉะนั้น ผลประโยชน์ที่อังกฤษได้มาจากสมุททานุภาพและความมั่งคั่งนั้นไม่เพียงแต่มากมายมหาศาล หากแต่ยังดำเนินไปอย่างมั่นคงอีกด้วย ในขณะที่สิ่งนี้ที่ประเทศอื่นได้รับนอกจากจะน้อยค่าและไม่มีความสำคัญเทียบเท่าแล้ว ประเทศเหล่านั้นยังต้องพึ่งพาอาศัยความเป็นมิตรและความปรารถนาดีจากประเทศอื่นไม่มากนักน้อย

อาจจะมีคนตั้งคำถามว่านี่หมายความว่า สมุททานุภาพเป็นผลมาจากความยิ่งใหญ่หรือความมั่งคั่งของประเทศใดประเทศหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวใช่หรือไม่ คำตอบก็คือไม่ใช่เช่นนั้นอย่างแน่นอน การใช้และการควบคุมสมุททานุภาพนั้นเป็นเพียงตัวเชื่อมตัวหนึ่งในห่วงโซ่ของการแลกเปลี่ยนที่นำมาซึ่งความมั่งคั่ง แต่มันเป็นตัวเชื่อมต่อที่สำคัญที่มีส่วนช่วยให้ประเทศอื่น ๆ นำมาซึ่งผลประโยชน์ให้กับประเทศที่มีสมุททานุภาพดังกล่าวนั้นอยู่ในครอบครอง สำหรับอังกฤษแล้วการควบคุมและการใช้อำนาจที่มีอยู่ในทะเลนั้นดูเหมือนว่าจะเกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติ จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กัน ปีก่อนหน้าที่จะเกิดสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนมีส่วนผลักดันให้อังกฤษกำหนดมาตรการที่เข้มงวดด้านงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งมาคอเลย์ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่าเป็น “พื้นฐานที่แข็งแกร่งและหยั่งรากลึกที่นำมาซึ่งความมั่งคั่งทางการค้าที่ไม่เคยปรากฏที่ใดในโลกมาก่อน” อย่างไรก็ตาม อาจจะมีคนตั้งคำถามว่าอัจฉริยภาพของมนุษย์ที่มีความโน้มเอียงในอันที่จะพัฒนาการค้าให้เจริญรุ่งเรืองนั้นไม่ได้ทำให้มาตรการดังกล่าวนั้นเป็นไปอย่างง่ายดายนั่นหรือ หรือการรับมาตรการมาปรับใช้นั้นส่วนหนึ่งไม่ได้เป็นผลมาจากสมุททานุภาพของประเทศนั้น ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม เราได้เห็นแล้วว่าประเทศที่อยู่ฝั่งตรงข้ามของช่องแคบ ซึ่งเป็นประเทศที่เริ่มต้นช่วงชิงความเป็นใหญ่ในทะเลมาก่อน

อังกฤษ และมีความเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์หรือทรัพยากรภายในประเทศล้วนแล้วแต่เอื้ออำนวยต่อการมีอำนาจควบคุมท้องทะเลไม่ว่าจะเป็นด้านการทำสงครามหรือการค้าขาย ที่ตั้งของฝรั่งเศสนั้นมีลักษณะแปลกไปกว่าประเทศอื่นตรงที่หากเทียบกับประเทศมหาอำนาจอื่นแล้ว ฝรั่งเศสมีอิสระในการเลือกประเทศอื่นมีสภาพภูมิศาสตร์ที่จำกัดอยู่แต่เพียงภาคพื้นดินแต่เพียงอย่างเดียวไม่มากก็น้อย หรือไม่กี่อยู่ติดกับทะเลเป็นส่วนใหญ่ แต่ฝรั่งเศสมีพรมแดนทางภาคพื้นดินที่ติดอยู่กับทะเลถึงสามด้านด้วยกัน ในปี ค.ศ.1672 ฝรั่งเศสเลือกที่จะขยายอาณาเขตทางภาคพื้นดิน ในช่วงเวลาดังกล่าว โคลแบร์ตรับผิดชอบบริหารการเงินของประเทศเป็นเวลากว่า 12 ปี และโคลแบร์ตได้เปลี่ยนสภาพประเทศที่สับสนวุ่นวายและพื้นฟูประเทศขึ้นมาเสียจนกระทั่งรายได้ของกษัตริย์ฝรั่งเศสมีมากกว่าของกษัตริย์อังกฤษถึงสองเท่า ในยุคนั้นฝรั่งเศสเป็นประเทศที่จ่ายเงินอุดหนุนให้กับยุโรปแต่ความหวังและแผนการที่โคลแบร์ตได้วางเอาไว้นั้นมีพื้นฐานอยู่ที่การสร้างสมุทธานุภาพให้กับฝรั่งเศส การสู้รบกับฮอลแลนด์เป็นเหตุให้แผนการเหล่านี้หยุดชะงักลงและการรุดหน้าไปสู่ความมั่งคั่งของประเทศเป็นอันสิ้นสุด ฝรั่งเศสถูกตัดขาดออกจากโลกภายนอก ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามิสาเหตุโยเยหลายประการด้วยกันที่นำมาซึ่งหายนะอันนับเป็นการสิ้นสุดรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 สาเหตุดังกล่าวได้แก่ การทำสงครามอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพในครึ่งหลังของรัชสมัยของพระองค์ การใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย หากแต่ในทางปฏิบัติแล้วฝรั่งเศสไม่เคยเป็นฝ่ายบุกรุก สงครามดำเนินไปที่พรมแดนของประเทศหรือไม่กี่ไกลออกไป อุตสาหกรรมภายในประเทศได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อยจากการถูกคุกคาม หากพิจารณาในแง่มุมมองนี้แล้ว ฝรั่งเศสก็ไม่ได้ต่างไปจากอังกฤษสักเท่าใดนัก และยังมีสภาวะการณ์ที่ตึกว่าประเทศคู่่ออีกหลาย ๆ ประเทศ เหตุใดผลลัพธ์จึงแตกต่างกันเช่นนี้เล่า ทำไมฝรั่งเศสถึงได้อ่อนล้าและซบเซาในขณะที่อังกฤษกลับมีความสุขและร่ำรวย เหตุผลใดที่ทำให้อังกฤษเป็นผู้กำหนดและฝรั่งเศสต้องยอมจำนนต่อเงื่อนไขในสนธิสัญญาด้วยเล่า เหตุผลนั้นเห็นได้ชัดว่าอยู่ที่ความแตกต่างระหว่างความมั่งคั่งและความน่าเชื่อถือนั่นเอง ฝรั่งเศสยืนอยู่โดดเดี่ยวท่ามกลางศัตรูรายรอบ แต่ศัตรูเหล่านั้นกลับถูกอุ้มชูและผลักดันให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยเงินอุดหนุนของอังกฤษ ในปี ค.ศ.1706 เสนาบดีฝ่ายการคลังของอังกฤษได้เขียนจดหมายถึงมาร์ลโบโร โดยมีใจความว่า :

“แม้ว่าผืนแผ่นดินและการค้าของทั้งอังกฤษกับฮอลแลนด์จะต้องแบกรับภาระที่หนักอึ้ง แต่ประเทศทั้งสองยังคงรักษาความน่าเชื่อถือเอาไว้ได้ ในขณะที่การเงินของฝรั่งเศสถูกใช้อย่างหมดเปลืองไปเป็นอันมากเสียจนกระทั่งว่าพวกเขาจำเป็นจะต้องจ่ายเงินร้อยละ

20 – 25 ต่อทุก ๆ เพ็นนี่ที่พวกเขาส่งออกนอกราชอาณาจักร ยกเว้นพวกเขาจะส่งออกไป
ในรูปของเหรียญกษาปณ์”

ในปี ค.ศ.1712 ฝรั่งเศสใช้จ่ายไปเป็นเงินถึง 240,000,000 ฟรังก์ ในขณะที่รายได้
จากการเก็บภาษีมีเพียง 113,000,000 ซึ่งภายหลังจากที่หักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นแล้ว
เงินคงคลังของประเทศจะเหลือเพียง 37,000,000 ฟรังก์เท่านั้น การขาดดุลเช่นนี้คาดว่า
จะได้รับการชดเชยจากรายได้และการค้าขายในปีถัดมา

“ในฤดูร้อนของปี ค.ศ.1715 (สองปีภายหลังการทำสนธิสัญญาสันติภาพ) ดูเหมือน
ว่าสถานการณ์จะไม่เลวร้ายลงไปกว่าเดิมแล้ว ฝรั่งเศสปราศจากความน่าเชื่อถืออีกต่อไป
ประเทศไม่มีรายรับที่ชัดเจน และก็ไม่มีหลักประกันว่าในปีต่อ ๆ มาประเทศจะมีรายรับ
หรือไม่ รายได้ส่วนหนึ่งที่ไม่ได้นำไปค้ำประกันไว้คาดว่าจะถูกนำมาใช้ในปีต่อ ๆ มาประเทศ
ปราศจากแรงงานที่จะสร้างผลผลิตให้พอเพียงกับการบริโภค การปล่อยกู้ด้วยอัตรา
ดอกเบี้ยที่สูงกว่าปกติเป็นเรื่องธรรมดาที่พบได้ทุก ๆ วันในสังคมยุคนั้น ราคาสินค้าที่สูง
อีกทั้งการขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคทำให้ประชาชนเดือดร้อนโดยถ้วนหน้า
ผู้คนต่างก่อการจลาจลเพื่อแย่งชิงเสบียงอาหาร แม้แต่ในกองทัพก็ยังไม่เว้น ผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมต่างพากันปิดกิจการ บ้านเมืองเต็มไปด้วยขอลาน ฟุ้งงาถูกละทิ้ง ผืนแผ่นดิน
ว่างเปล่าเนื่องจากขาดอุปกรณ์ในการทำไร่ไถนา ขาดปุ๋ยและวัว บ้านเรือนถูกปล่อยให้
ให้ชำรุดทรุดโทรม ฝรั่งเศสดูเหมือนจะสิ้นอายุขัยไปพร้อม ๆ กับกษัตริย์ผู้ทรงชราภาพ”

และนี่ก็คือประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีประชากร 19 ล้านคน ในขณะที่เดียวกับที่เกาะ
อังกฤษมีเพียง 8 ล้านคนเท่านั้น อีกทั้งฝรั่งเศสยังมีพื้นดินที่กว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์ไป
ด้วยถ่านหินและเหล็กกล้า “ในทางตรงกันข้าม สิ่งที่รัฐสภาได้ให้ไว้กับอังกฤษอย่าง
มากมายในปี ค.ศ.1710 นั้น ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อฝรั่งเศส เพราะในยามที่ความ
น่าเชื่อถือของฝรั่งเศสลดต่ำลงจนแทบจะไม่เหลือแล้ว ความน่าเชื่อถือของเรากลับอยู่ใน
จุดสูงสุด” ในระหว่างสมัยสงครามเดียวกันนี้เอง “บรรดาพ่อค้าของเราต่างก็มีขวัญ
และกำลังใจสูงส่ง อันช่วยให้พวกเขาสามารถดำเนินการตามแผนการที่วางไว้ด้วยความ
แข็งขัน และสามารถทำให้ประเทศมีเงินหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเสริมสร้างกำลังใจ
ให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทุกราย

“การทำสนธิสัญญากับโปรตุเกสทำให้เราได้ประโยชน์มากมายมหาศาล... ชาว
โปรตุเกสเริ่มรู้สึกยินดีกับสิ่งที่พวกเขาได้รับจากเหมืองทองคำในบราซิล และการค้า
ที่เจริญรุ่งเรืองทำให้ทรัพย์สินที่พวกเขาได้รับนั้นตกมาถึงมือเราอีกด้วย และมันก็ยังคง

เป็นเช่นนั้นสืบต่อมา หาไม่เช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าก็ไม่อาจทราบได้ว่าจะหาเงินจากที่ใดมาใช้จ่ายในการทำสงคราม... เงินสดที่หมุนเวียนภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นหลายเท่าตัว อันสืบเนื่องมาจากการค้ากับโปรตุเกส และข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมาจากสมุทพาทานุภาพที่เรามีอยู่ (ซึ่งทำให้โปรตุเกสแยกตัวออกจากการเป็นพันธมิตรกับกษัตริย์ทั้งสองพระองค์ เป็นผลให้โปรตุเกสได้รับความคุ้มครองจากประเทศมหาอำนาจทางทะเล) การค้าของอังกฤษกับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกโดยอาศัยเส้นทางจากเมืองคาดิซได้หยุดชะงักลงไปในช่วงต้นของการทำสงคราม แต่หลังจากนั้น การค้าในเส้นทางดังกล่าวนี้ได้ถูกฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ด้วยเส้นทางติดต่อโดยตรงกับเมืองหลายต่อหลายเมืองภายใต้การปกครองของเจ้าของแห่งออสเตรเลีย (ARDUKE) เช่นเดียวกับการติดต่อผ่านโปรตุเกสที่มีการค้าขายสินค้าผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ อังกฤษยังได้รับผลประโยชน์มากมายจากการค้าขายกับชาวสเปนในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก (รวมถึงสินค้าผิดกฎหมาย)... แม้ว่าอาณานิคมของเราจะต่อว่า ว่าเราไม่สนใจใด้พวกเขาเท่าที่ควร แต่อาณานิคมเหล่านั้นกลับร่ำรวย มีประชากรเพิ่มมากขึ้น และขยายขอบเขตการค้าออกไปได้ไกลกว่าในสมัยอดีต... เมื่อสิ้นสุดสงคราม อังกฤษจึงอยู่ในสถานภาพโดยรวมที่ดีและบรรลุจุดประสงค์ที่อังกฤษต้องการจะดำเนินไปให้ถึง ซึ่งข้าพเจ้าหมาย ความถึงการทำลายล้างสมุทพาทานุภาพของฝรั่งเศส เนื่องจากภายหลังการยุทธ์ที่ทะเลกาแล้ว เราไม่เคยได้ยินผู้คนกล่าวถึงเรือรบของฝรั่งเศสอีกเลย และแม้ว่าจากการรบในครั้งนี้ จำนวนเรือรบเอกชนของพวกเขาจะมีเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับบรรดาพ่อค้าชาวอังกฤษในรัชสมัยนี้ยังคงน้อยกว่าในรัชสมัยก่อนอยู่มาก... มันเป็นเรื่องของความพึงพอใจอย่างใหญ่หลวงที่ในตอนแรกกษัตริย์ฝรั่งเศสซึ่งมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ในปี ค.ศ.1688 ในขณะที่อังกฤษต้องดิ้นรนต่อสู้กับความยากลำบากนานปีการ และเมื่อเรารอดพ้นจากภัยพิบัติของสงครามมาได้ในปี ค.ศ.1697 เรากลับพบว่าประเทศเป็นหนี้เป็นสินขนาดหนักเสียจนไม่อาจแก้ไขอย่างไรได้ในระยะเวลาสั้น ๆ ของการทำสนธิสัญญาสันติภาพ อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.1706 แทนที่อังกฤษจะเอาแต่เฝ้ามองกองทัพเรือของฝรั่งเศสแล่นเข้ามาตามแนวชายฝั่งโดยไม่ทำอะไรเลย แต่ทุก ๆ ปีเราได้ส่งเรือรบเป็นกองเรือขนาดใหญ่ออกไปตอบโต้ และเรือรบของเรามีไว้ว่าจะมีแสนยานุภาพมากกว่าของฝรั่งเศส แต่เพียงในมหาสมุทรเท่านั้น แต่เรือรบของอังกฤษยังมีอำนาจเหนือกว่าในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน จนทำให้เรือรบของฝรั่งเศสต้องรับหลบหนีให้พ้นน้ำน้ำแทบไม่ทันเพียงแค่นี้ได้เห็นธงของอังกฤษเท่านั้น... ด้วยเหตุเช่นนี้เอง เราจึงไม่เพียงแต่ควบคุมการค้าในแถบเลอวองต์และรักษาผลประโยชน์ที่มีร่วมกับเจ้าชายหลายองค์จากอิตาลีเอาไว้ได้ เรายังสามารถโจมตีประเทศที่เต็มไปด้วยคนป่าเถื่อนจนพวกเขาหวาดเกรงเรายิ่งนัก และยังคงสร้าง

ความประหวั่นพรั่นพรึงให้แก่บรรดาผู้ต่อต้านเสียจนพวกเขาไม่กล้ารับฟังข้อเสนอใด ๆ ของฝรั่งเศส เหล่านี้คือผลพวงจากการที่อังกฤษมีสมุททานุภาพเพิ่มมากขึ้นและจากการที่เราู้จักนำผลพวงเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด... เรือรบเหล่านั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวด เรือรบทำหน้าที่คุ้มกันประเทศของเรารวมทั้งประเทศพันธมิตรไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งยังคอยรักษาผลประโยชน์ของประเทศ และที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดก็คือ เรือรบเหล่านี้ช่วยสร้างชื่อเสียงในด้านความแข็งแกร่งทางเรือให้กับอังกฤษ ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันเราก็คงยังสามารถชื่นชมและรู้สึกได้ถึงชื่อเสียงที่เรือรบเหล่านี้มาให้กับประเทศของเรา”

เราไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวเพิ่มเติมอีกต่อไป นี่ก็คือสมุททานุภาพที่ดำเนินอยู่ในยุคสมัยที่นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสได้กล่าวไว้ว่าเรือขนาดใหญ่ของพวกเขาได้สร้างความมั่งคั่งให้กับการค้าของประเทศ นักเขียนชาวอังกฤษยอมรับถึงความสูญเสียครั้งใหญ่หลวงในปี ค.ศ. 1707 ซึ่งก็คือเวลาอีก 5 ปีต่อมานั่นเอง รายงานจากที่ประชุมของสภาสูงของอังกฤษระบุว่า “นับจากสมัยเริ่มต้นสงคราม อังกฤษเสียเรือรบไป 30 ลำ และเรือเดินสมุทรไป 1,146 ลำ ซึ่งในจำนวนนี้อังกฤษสามารถยึดกลับคืนมาได้ 300 ลำ นอกจากนี้เรายังสามารถยึดและทำลายเรือรบของฝรั่งเศสไป 80 ลำ เรือเดินสมุทร 1,346 ลำ และเรือรบเอกชนมากกว่า 175 ลำ” จำนวนเรือรบที่ถูกยึดหรือได้รับความเสียหายนั้นแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่าข้อมูลนั้นมาจากฝ่ายใด ตามที่เราได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้แล้ว แต่ไม่ว่าจำนวนจะเป็นเท่าใดก็ตาม เราไม่จำเป็นจะต้องหาข้อโต้แย้งใด ๆ ต่อไปอีกในอันที่จะชี้ให้เห็นถึงการรบโดยการใช้เรือแล่นไปมาในทะเล แต่ไม่ได้อาศัยกองทัพเรือขนาดใหญ่ในการทำลายสมุททานุภาพของฝ่ายตรงข้ามให้ย่อยยับลงไป จีน บารัต เสียชีวิตในปี ค.ศ. 1702 แต่เขาได้ทิ้งผู้สืบทอดไว้หลายคนอันนำมาซึ่งคุณประโยชน์อย่างมากมาย อย่างเช่น ฟอรับิน (FOREBIN) ดูกาส (DUCASSE) และที่สำคัญที่สุดก็คือ ดูเกย์ – ทูแอง (DUGUAY – TROUIN) ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเดินเรือสูงมากอย่างที่ไม่เคยปรากฏที่ใดในโลกมาก่อน

ก่อนที่เราจะสิ้นสุดการบรรยายถึงการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนนั้น เราควรที่จะได้กล่าวถึงชื่อของ ดูเกย์ – ทูแอง สักเล็กน้อย เนื่องจากเขาเป็นนักเดินเรือเอกชนที่สำคัญมากคนหนึ่ง ดูเกย์ ทูแองได้เดินทางไปยังดินแดนอันไกลโพ้นที่น้อยคนนักจะสามารถเดินทางไปถึง และความเป็นนักเดินเรือที่มากความสามารถของเขานั้นยังแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณในการเป็นเจ้าของกิจการในยุคสมัยนั้น อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้รัฐบาลฝรั่งเศสลดบทบาทและความสำคัญลงไป กองเรือของ

เล็ก ๆ ของฝรั่งเศสได้บุกไปโจมตีเมืองริโอ จาเนโร ในปี ค.ศ.1710 แต่ได้ถูกขับไล่อย่างรุนแรง จนเป็นเหตุให้เสียนักโทษบางคนไป ซึ่งนักโทษเหล่านี้ยังถูกจับประหารชีวิตอีกด้วย ดูเกย์ – ทูแอง ได้รับพระราชทานญาติให้มาแก้แค้นแทนฝรั่งเศส กษัตริย์ทรงอนุญาตให้จัดเตรียมเรือและไพร่พลไว้ให้พร้อมทั้งยังได้มีการตกลงร่วมกันระหว่างกษัตริย์กับบริษัทที่ว่าจ้าง ดูเกย์ – ทูแอง โดยกำหนดเงื่อนไขว่าทั้งสองฝ่ายจะต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและจัดเตรียมเสบียงพร้อมทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ นอกจากนี้ เรายังพบว่ามีข้อตกลงที่แปลกและเป็นไปในเชิงธุรกิจ ซึ่งระบุไว้ว่าไพร่พลนายใดที่ไปรบแล้วตาย ถูกฆ่า หรือถูกทิ้งระหว่างการเดินทางไปรบนั้น บริษัทจะจ่ายค่าชดเชยให้เป็นจำนวน 30 ฟรังก์ กษัตริย์จะได้รับหนึ่งในห้าของผลกำไรสุทธิ และจะต้องยอมรับความสูญเสียใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับเรือรบที่อาจจะถูกทำลายหรือได้รับความเสียหายระหว่างการปฏิบัติงาน ภายใต้ข้อกำหนดเหล่านี้ ดูเกย์ – ทูแอง จะได้กองกำลังเป็นเรือรบจำนวน 6 ลำ เรือกลไฟขนาดเล็ก 7 ลำ และไพร่พลกว่า 2,000 นาย เขาได้ออกเดินทางไปยังริโอ จาเนโร ในปี ค.ศ.1711 เข้ายึดครองพื้นที่ดังกล่าวได้หลังจากบุกเข้าโจมตีหลายครั้ง และปล่อยให้เมืองนี้ถูกไถ่ถอนออกไปด้วยเงินจำนวน 400,000 ดอลลาร์ ซึ่งอาจเทียบได้กับล้านเหรียญในสมัยปัจจุบัน นอกเหนือไปจากน้ำตาลกว่า 500 ลัง ผลกำไรที่ตกไปถึงกษัตริย์นั้นมีเพียงส่วนน้อยและไม่มีใครได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับเรือรบทั้งสองลำนั้นอีกหลังจากที่ได้แล่นเรือกลับมา

ในขณะที่สงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปนได้ดึงเอาประเทศในยุโรปตะวันตกทั้งหมดเข้ามาเกี่ยวพันด้วยนั้น ความขัดแย้งที่อาจจะส่งผลกระทบเป็นอันมากต่อประเด็นนี้ได้ก่อตัวขึ้นทางฝั่งตะวันออกที่ละเล็กละน้อย สวีเดนและรัสเซียทำสงครามกัน ชาวฮังการีเรียนก่อนการปฏิวัติต่อต้านออสเตรีย และในที่สุดตุรกีก็ถูกดึงเข้ามาพัวพันในตอนปลายปี ค.ศ.1710 หากตุรกีให้ความช่วยเหลือฮังการีแล้ว ตุรกีก็อาจจะทำให้เกิดการเบี่ยงเบนไปในทางที่เอื้อประโยชน์ต่อฝรั่งเศส แม้ว่าจะไม่ใช่ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ก็ตาม นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษได้ชี้แนะไว้ว่าตุรกีไม่ได้ทำเช่นนั้นเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพลทางเรือของอังกฤษ ตุรกีไม่กล้าเคลื่อนไหวทำอะไรเลยไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตาม อีกทั้งฮังการียังยินยอมปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของอังกฤษ ผลของการทำสงครามระหว่างสวีเดนกับรัสเซียทำให้รัสเซียมีอำนาจยิ่งใหญ่ในทะเลบอลติก สวีเดนซึ่งเป็นพันธมิตรเก่าแก่ของฝรั่งเศสได้ยุติบทบาทและความสำคัญของประเทศ และนับจากนั้นเป็นต้นมา รัสเซียก็ได้เริ่มต้นเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเมืองยุโรป

The background is a historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is rendered in a sepia or aged paper tone. At the top, it reads "TERRA SEPTENTRIONALIS" and "TERRA MERIDIONALIS". Various geographical features and names are visible, such as "Littorales", "Noua Francia", "Flori da", "Chica", and "Terra del Fuero". The map is overlaid with a grid of latitude and longitude lines. The text is centered on the map.

บทที่ 6

การปกครองโดยผู้สำเร็จราชการแผ่นดินใน
ฝรั่งเศส-อัลเบอร์นี (Alberoni) ในสเปน
นโยบายของวอลโพล (Walpole) กับเฟลอร์ี
(Fleuri)

สงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของโปแลนด์

การลักลอบขนสินค้าของอังกฤษในสเปนิช
อเมริกา

สหราชอาณาจักรประกาศสงครามต่อต้นสเปน
ปี ค.ศ. 1715 - 1739

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 6)

พระเจ้าจอร์จที่ 1 (George I)

พระเจ้าฟิลลิป ดยุกแห่งออร์ลีอัน
(Duke of Orléans)

เฟลอริ (Cardinal Fleury)

วอลโพล (Walpole)

บทที่ 6

การลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพแห่งยูเทรค ติดตามมาด้วยการสิ้นพระชนม์ของกษัตริย์จากสองประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญในการทำสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของสเปน โดยสมเด็จพระราชินีแอนเสตีจสวรรคตในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.1714 และพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เสด็จสวรรคตตามมาในวันที่ 1 กันยายน ค.ศ.1715

พระเจ้าจอร์จที่ 1 ซึ่งทรงสืบเชื้อสายมาจากเยอรมนีนั้นได้เป็นผู้สืบทอดราชบัลลังก์ของอังกฤษ แม้ว่าพระองค์จะเป็นผู้ที่ประชาชนชาวอังกฤษเลือกให้ขึ้นมาเป็นกษัตริย์ แต่พระองค์กลับไม่เป็นที่รักใคร่ของประชาชนสักเท่าใดนัก อีกทั้งประชาชนยังต้องอดกลั้นและทำใจยอมรับกษัตริย์ที่ทรงนับถืออนิกายโปรเตสแตนต์แทนที่จะเป็นโรมันคาทอลิก นอกจากพระเจ้าจอร์จที่ 1 จะต้องประสบกับความเยินยาและความไม่พึงพอใจจากประชาชนของพระองค์เองแล้ว พระองค์ยังพบว่ายังมีกลุ่มคนที่ไม่จงรักภักดีต่อพระองค์อีกเป็นจำนวนมากที่ปรารถนาจะเห็นพระโอรสของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ขึ้นเป็นกษัตริย์ ฉะนั้นตำแหน่งประมุขของพระองค์จึงปราศจากความมั่นคงอย่างเห็นได้ชัด ในทางตรงกันข้าม การขึ้นครองราชย์ในประเทศฝรั่งเศสไม่มีข้อโต้แย้งอย่างใด แต่กษัตริย์ผู้สืบทอดราชบัลลังก์เป็นเพียงเด็กอายุ 5 ขวบ จึงทำให้เกิดการแก่งแย่งชิงดีกันเพื่อขึ้นมาดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน อันเป็นอำนาจที่มีความเด็ดขาดมากกว่าตำแหน่งประมุขของอังกฤษเสียด้วยซ้ำ โดยตำแหน่งผู้สำเร็จราชการนั้นได้ตกเป็นของพระเจ้าฟิลิป ดยุกแห่งออร์ลีอันส์ (DUKE OF ORLEANS) ซึ่งทรงมีสิทธิขึ้นครองราชย์เป็นลำดับต่อไป แต่พระองค์กลับรู้สึกหวาดวิตกจากบรรดาปฏิกิริยาในฝรั่งเศสที่ต้องการสละถอนอำนาจของพระองค์และความรู้สึกที่เป็นอริจากพระเจ้าฟิลิปที่ 5 กษัตริย์แห่งราชวงศ์เบอร์บอนของสเปน ซึ่งความเป็นปฏิกิริยานี้ดูเหมือนว่าจะเริ่มมาตั้งแต่การวางกลอุบายของออร์ลีอัน ในสงครามคราวที่แล้วในอันที่จะสนับสนุนให้พระเจ้าฟิลิปขึ้นมาครองราชย์บัลลังก์แทนที่ ด้วยเหตุดังกล่าว ความรู้สึกไร้เสถียรภาพ ความหวาดกลัวจึงบังเกิดขึ้นในคณะรัฐบาลของอังกฤษและฝรั่งเศส อันส่งผลกระทบต่อนโยบายทางการเมืองของประเทศทั้งสอง หากจะ

พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสกับสเปน จะเห็นว่าความเกลียดชังที่ประมุขของทั้งสองประเทศมีต่อกันนั้น ยังคงดำเนินต่อไปอีกระยะหนึ่ง ในทางที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงคาดหวังจากความผูกพันทางสายเลือด ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อผลประโยชน์ที่แท้จริงของทั้งสองฝ่ายแต่อย่างใด

ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแห่งออร์ลีน ได้รับคำแนะนำจากอ็อบเบ่ ดูบัวส์ (ABBÉ DUBOIS) ซึ่งเป็นนักการเมืองชาวฝรั่งเศสผู้มีชื่อเสียงและมีความสามารถมากที่สุดในยุคสมัยนั้น ได้เปิดฉากการเป็นพันธมิตรกับกษัตริย์ของอังกฤษ โดยได้ตกลงทางการค้าในแนวทางที่อังกฤษยอมรับได้ ด้วยการห้ามไม่ให้ฝรั่งเศสทำการค้าทางทะเลในแถบทะเลใต้ และออกมาตรการขั้นเด็ดขาดว่าหากผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต นอกจากนี้ยังได้ลดหย่อนภาษีนำเข้าถ่านหินจากอังกฤษ ในตอนแรกอังกฤษยอมรับข้อเสนออย่างระมัดระวัง แต่ผู้สำเร็จราชการก็ยังไม่หมดสิ้นกำลังใจและได้ยื่นข้อเสนอต่อไปว่าจะบีบบังคับให้พระเจ้าเจมส์ที่ 3 ถอนกำลังออกไปนอกเขตเทือกเขาแอลป์ รวมทั้งได้ทำการต่อเติมท่าเรือที่มาร์ดิก (MARDYCK) ด้วยการขุดคูโมงค์ใหม่ ซึ่งรัฐบาลฝรั่งเศสพยายามหาทางชดเชยความเสียหายที่ต้องสูญเสียเมืองดินเคิร์กไป เป็นที่น่าสังเกตว่าในบรรดาข้อตกลงยินยอมเหล่านี้มีเพียงข้อเดียวที่ทำให้ฝรั่งเศสเสียผลประโยชน์ทางการค้าและมีผลทำให้อังกฤษยอมลงนามในสนธิสัญญา โดยที่ทั้งสองประเทศต่างรับรองว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของสนธิสัญญาตราบเท่าที่ต่างฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะในเงื่อนไขที่ระบุไว้ว่าราชวงศ์ออร์ลีนจะเป็นผู้ขึ้นครองราชย์บัลลังก์ฝรั่งเศสเป็นรายต่อไป ในกรณีที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 เสด็จสวรรคตโดยปราศจากพระราชโอรส นอกจากนี้การสืบทอดของนิกายโปรเตสแตนต์ในอังกฤษยังคงมีหลักประกันที่แน่นชัดด้วยเช่นกัน ฮอลแลนด์ซึ่งอ่อนล้าจากการทำสงครามไม่เต็มใจที่จะผูกมัดตนเองกับข้อเสนอใด ๆ แต่ในที่สุดก็ได้เปลี่ยนความคิดและตกลงยินยอมยกเว้นภาษีให้กับสินค้าของฮอลแลนด์ที่นำไปขายในฝรั่งเศส สนธิสัญญาซึ่งได้ลงนามในเดือนมกราคมปี ค.ศ.1717 นั้น รู้จักกันในนามว่า “กลุ่มพันธมิตรทั้งสามประเทศ” (THE TRIPLE ALLIANCE) และเป็นสนธิสัญญาที่ได้ผูกมัดฝรั่งเศสกับอังกฤษไว้ด้วยกันเป็นเวลาหลายปีต่อมา

ในขณะที่ฝรั่งเศสเปิดการเจรจากับอังกฤษ สเปนภายใต้การนำของบาทหลวงผู้เก่งกาจผู้หนึ่งกำลังพยายามแสวงหาพันธมิตร และในขณะเดียวกันก็พยายามพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศด้วยความหวังว่าจะยึดรัฐในอิตาลีกลับมาเป็นของตนได้ อัลเบอร์โรนี (CARDINAL ALBERONI) พระราชาคณะคนใหม่ได้สัญญากับ

พระเจ้าฟิลลิปที่ 5 จะช่วยช่วงชิงซิซิลี และเนเปิลส์ให้กลับมาอยู่ภายใต้ความครอบครองของพระองค์อีกครั้งให้จงได้ หากพระองค์ทรงยินยอมสงบศึกเป็นเวลา 5 ปี อัลเบอร์โรนีต้องทำงานอย่างหนักเพื่อที่จะหารายได้เข้าประเทศ สร้างกองทัพเรือและจัดตั้งกองทัพบกขึ้นมาใหม่ ในขณะที่เดียวกับที่พยายามส่งเสริมการผลิต การค้าและการขนส่งทางทะเลและความเจริญก้าวหน้าที่อัลเบอร์โรนีได้พยายามทำขึ้นนั้น ได้ผลดีอย่างเห็นได้ชัด แต่ทว่าความปรารถนาอย่างแรงกล้าของสเปนในอันที่จะช่วงชิงดินแดนในครอบครองกลับคืนมาเป็นของตน และเสริมสร้างสมุททานุภาพในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนที่สเปนได้รับความเสียหายอย่างหนักจากการเสียยิบรอลต้าไปนั้น มีอันต้องหยุดชะงักลงจากความมุ่งมั่นที่ผิดจังหวะเวลาของพระเจ้าฟิลลิป ซึ่งต้องการจะโค่นล้มอำนาจของผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแห่งราชวงศ์ออร์ลีอันในฝรั่งเศส อัลเบอร์โรนีจำยอมต้องตีตนออกห่างจากฝรั่งเศส ซึ่งฝรั่งเศสและสเปนต่างก็มีความประสงค์ที่จะให้ซิซิลีตกไปอยู่ในมือของประเทศที่เป็นมิตรแทนที่จะตกไปเป็นของพันธมิตร เขาจึงจำเป็นต้องยอมประนีประนอมกับอังกฤษและฮอลแลนด์ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเล เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ อัลเบอร์โรนีจำเป็นต้องยินยอมทางการค้า โดยสัญญาว่าจะให้อังกฤษได้มีสิทธิพิเศษเหนือกว่าประเทศอื่นใดตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสนธิสัญญายูเทรก โดยเขาได้ขอร้องให้อังกฤษช่วยเหลือสเปนในประเด็นที่เกี่ยวกับอิตาลี พระเจ้าจอร์จที่ 1 ซึ่งภายในจิตใจเป็นชาวเยอรมันอย่างแท้จริงยอมรับข้อเสนอกับที่ไม่เป็นผลดีต่อจักรพรรดิเยอรมันในอำนาจการปกครองที่มีอยู่ในอิตาลีสักเท่าใดนัก อีกทั้งอัลเบอร์โรนีรู้สึกขุ่นเคืองใจจึงได้ยกเลิกข้อเสนอดังกล่าวเสีย พันธมิตรทั้งสามยังทำให้พระเจ้าฟิลลิปที่ 5 ไม่พอพระทัยยิ่งขึ้นไปอีกด้วยการรับรองการสืบสันตติวงศ์แห่งราชบัลลังก์ฝรั่งเศส ซึ่งพระองค์ทรงคาดหวังมาโดยตลอดว่าพระองค์เป็นผู้มีสิทธิในราชบัลลังก์นี้ ผลจากการเจรจาต่อรองดังกล่าวนี้มีขึ้นเพื่อให้อังกฤษและฝรั่งเศสผนึกกำลังกันต่อต้านสเปน ซึ่งนโยบายเช่นนี้นับว่าเป็นนโยบายที่ไม่ได้ให้ทางออกแก่ชาติบริวารแห่งราชวงศ์เบอร์บอนทั้งสองพระองค์เลย

ประเด็นสำคัญของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากจุดประสงค์และความรู้สึกที่แตกต่างกันเช่นนี้อยู่ตรงที่จักรพรรดิแห่งออสเตรียและชาติบริวารของสเปนต่างปรารถนาที่จะครอบครองซิซิลี ซึ่งตามสนธิสัญญายูเทรกได้ระบุไว้ว่าซิซิลีจะต้องตกเป็นของดยุคแห่งซาวอย (DUKE OF SAVOY) อีกทั้งฝรั่งเศสและอังกฤษต่างก็ต้องการที่จะรักษาสันติสุขให้ดำรงอยู่ต่อไปในยุโรปตะวันตก เนื่องจากสงครามมีแต่จะสร้างความไม่พอใจและความเกลียดชังให้บังเกิดขึ้นกับประเทศทั้งสอง แม้กระนั้นก็ตาม สถานภาพของพระเจ้าจอร์จยัง

คงแข็งแกร่งมากกว่าสถานภาพของออร์ดิน โดยที่นโยบายของออร์ดินนั้นมีแนวโน้มที่จะยินยอมปฏิบัติตามนโยบายของพระเจ้าจอร์จมาโดยตลอด และความโน้มเอียงดังกล่าวนี้ยิ่งเพิ่มมากขึ้นจากความมั่งร่ำรวยของกษัตริย์แห่งสเปน ในฐานะที่พระเจ้าจอร์จทรงเป็นชาวเยอรมัน พระองค์ทรงปรารถนาที่จะให้จักรพรรดิประสบความสำเร็จ อีกทั้งนักรบเมืองของอังกฤษต่างก็อยากจะให้ซิซิลีตกไปอยู่ในกำมือของพันธมิตรเดิมและเพื่อนที่ตนสามารถไว้วางใจได้มากกว่าที่จะอยากให้ตกไปเป็นของสเปน ซึ่งฝรั่งเศสมีความเห็นเช่นเดียวกันนี้ด้วย แม้ว่าจะต้องขำกับนโยบายที่แท้จริงของประเทศ หากแต่อยู่ภายใต้สภาวะการณ์เร่งด่วนของตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ฝรั่งเศสจึงจำเป็นต้องคล้อยตาม นอกจากนี้ยังได้มีการเสนอให้แก้ไขสนธิสัญญาแห่งยูเทครด์ด้วยการโอนซิซิลีจากชาวอวยให้มาเป็นของออสเตรียและยกชาร์ตีเนียให้กับชาวอวยแทน อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงสเปนด้วยเช่นกัน ภายใต้การนำของอัลเบอร์โรนินั้น สเปนเริ่มมีอำนาจทางทหารเพิ่มขึ้นมาในระดับหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้ที่เคยเห็นถึงความอ่อนแอของสเปนในการทำศึกคราวที่แล้วจะต้องประหลาดใจเป็นล้นพ้น แม้ว่าสเปนจะยังไม่พร้อมที่จะทำสงครามเพราะเวลาเพียง 5 ปีที่อัลเบอร์โรนินขอไว้ นั้นเพียงจะผ่านพ้นไป หากแต่สเปนก็ไม่พร้อมที่จะละทิ้งซึ่งความทะเยอทะยานของตนด้วยเช่นกัน เหตุการณ์ที่ไม่สำคัญเหตุการณ์หนึ่งมีส่วนเร่งเร้าให้ความรุนแรงปะทุออกมา เจ้าหน้าที่ระดับสูงของสเปนผู้หนึ่งซึ่งเดินทางจากกรุงโรมไปยังสเปนโดยทางบก และเดินทางผ่านนครรัฐในอิตาลีของจักรพรรดิได้ถูกจับในฐานะกบฏโดยคำสั่งจากองค์จักรพรรดิ ผู้ซึ่งยังคงเรียกพระองค์เองว่ากษัตริย์แห่งสเปนจากการดูหมิ่นเหยียดหยามเช่นนี้ อัลเบอร์โรนินจึงมีอาจหยุดยั้งพระเจ้าฟิลลิปได้อีกต่อไป เรือรบ 12 ลำ พร้อมทั้งไพร่พลกว่า 8,600 นาย ถูกส่งออกไปรบกับชาร์ตีเนีย ซึ่งการโอนย้ายชาร์ตีเนียให้เป็นของชาวอวยยังไม่ทันแล้วเสร็จ จึงทำให้เกาะแห่งนี้อ่อนแอลงในเวลาไม่กี่เดือนเหตุการณ์ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1717

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าสเปนเริ่มเคลื่อนไหวต่อต้านซิซิลีในทันที แต่ ณ ขณะนั้นฝรั่งเศสและอังกฤษได้เข้ามาขัดขวางอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้นในอันที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความที่ดูเหมือนจะเป็นภัยคุกคามนั้นบังเกิดขึ้น อังกฤษส่งเรือรบออกไปในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และการเจรจาได้เริ่มต้นขึ้นที่ปารีส เวียนนา และมาดริด ผลของการประชุมในครั้งนี้ก็คือข้อตกลงร่วมกันระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสในอันที่จะทำให้การแลกเปลี่ยนชาร์ตีเนียและซิซิลีที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นบังเกิดผลอย่างแท้จริง โดยจะชดเชยให้กับสเปนด้วยการยกเมืองพาร์มา (PARMA) และทัสคานี (TUSCANY) ที่อยู่ในตอนเหนือของอิตาลีให้แทน

อีกทั้งยังกำหนดว่าจักรพรรดิจะต้องล้มเลิกข้อเรียกร้องที่ไร้สาระในการครองราชย์บัลลังก์ของสเปน และหากจำเป็นก็อาจจะมีการปฏิบัติการทางทหาร ในตอนแรก จักรพรรดิทรงไม่ยอมรับข้อเสนอดังกล่าวนี้ แต่การเตรียมการที่ยิ่งใหญ่ของอัลเบอร์โรนี ทำให้ในที่สุดแล้วพระองค์ทรงยอมรับข้อเสนอนี้ที่นำมาซึ่งความได้เปรียบเช่นนี้ และการที่ฮอลแลนด์ยินยอมร่วมลงนามในสนธิสัญญาทำให้กลุ่มประเทศพันธมิตรนี้มีชื่อเรียกทางประวัติศาสตร์ว่า “กลุ่มพันธมิตรทั้งสี่” (QUADRUPLE ALLIANCE) สเปนยังคงดีดิ่งต่อไป และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอัลเบอร์โรนีที่จะสร้างเสริมอำนาจของสเปนให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น และพระเจ้าจอร์จที่ 1 ทรงมีความกระตือรือร้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าความวิตกกังวลในอันที่จะทำให้สเปนยอมรับข้อเสนอ์ให้จึงได้ด้วยการยกยิบรอลต้าให้ หากผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแห่งออร์ลีอันล่วงรู้ถึงประเด็นนี้ การเจรจาต่อรองก็คงจะพังตุสมเหตุสมผลบ้างในบางส่วน

อัลเบอร์โรนีพยายามสร้างเสริมอำนาจทางทหารของตนด้วยการดำเนินนโยบายทางการทูตที่ครอบคลุมทั่วทวีปยุโรป รัสเซียและสวีเดนถูกนำเข้ามาเชื่อมโยงกับแผนการในการบุกไปโจมตีอังกฤษเพื่อผลประโยชน์ของราชวงศ์สจิวต์ การลงนามในสนธิสัญญาของพันธมิตรทั้งสี่ที่ฮอลแลนด์ต้องล่าช้าออกไปสืบเนื่องมาจากตัวแทนที่อัลเบอร์โรนีส่งไปร่วมเจรจา และในฝรั่งเศสได้มีการวางแผนร้ายต่อต้านผู้สำเร็จราชการแผ่นดินพวกเดิร์กได้ถูกปลุกปั่นให้ลุกฮือขึ้นมาโจมตีจักรพรรดิ อีกทั้งในสหราชอาณาจักรยังมีการปลุกระดมให้ผู้คนเกิดความโกรธแค้น และยังมีความพยายามที่จะชักจูง ดยุคแห่งซาวอยซึ่งกำลังรู้สึกโกรธแค้นที่ต้องสูญเสียซิซิลีไปให้เข้ามาเป็นพวกเดียวกัน วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1718 กองทัพสเปนที่มีไพร่พลกว่า 13,000 นาย พร้อมทั้งเรือรบ 22 ลำ ได้ปรากฏตัวขึ้นที่เมืองพาเลอร์โม ไพร่พลของชาวอยต่างพากันลี้ภัยออกไปจากเมืองและเกือบจะทั่วอาณาบริเวณของเกาะแห่งนั้น การต่อต้านได้ผนึกกำลังรวมกันอยู่ที่ป้อมปราการของเมืองเมสซิना แม้แต่ที่เมืองเนเปิลส์ผู้คนต่างรู้สึกวิตกกังวลจนกระทั่งนายพลบิงค์ (BYNG) ของอังกฤษได้ไปจอดเรือทอดสมออยู่ที่นั่นหนึ่งวันหลังจากที่เมสซินายอมจำนน กษัตริย์ของซิซิลีตกลงยอมรับเงื่อนไขของพันธมิตรทั้งสี่ บิงค์จึงได้รับเอาไพร่พลออสเตรเลียกว่า 2,000 นาย ขึ้นเรือมาด้วยเพื่อที่จะเดินทางไปยังเมสซินา เมื่อบิงค์เดินทางไปถึงจึงพบว่าเมสซินาถูกยึดครองได้สำเร็จแล้ว เขาจึงได้เขียนจดหมายไปถึงนายพลของสเปนโดยแนะนำให้สเปนพักรบชั่วคราวเป็นเวลาสองเดือน แนนอนว่าสเปนยอมปฏิเสศ ฉะนั้น ไพร่พลจากออสเตรเลียจึงถูกส่งไปที่เมืองเรจจิโอ (REGGIO) ในอิตาลีอีกครั้งหนึ่ง และบิงค์ได้แล่นเรือผ่านช่องแคบเมสซินาเพื่อติดตามเรือรบของสเปนซึ่งเดินทางมุ่งหน้าไปทางทิศใต้

การสู้รบที่เกิดขึ้นมานี้ไม่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการทำสงครามสักเท่าใดนัก เพราะแต่ละฝ่ายต่างก็พร้อมที่จะเข้าสู่รบ หากแต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังไม่ได้มีการประกาศสงครามแต่อย่างใด ทั้งยังมีความสงสัยบางประการว่าการเข้าโจมตีของอังกฤษในครั้งนี้เป็นไปอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ ดูเหมือนว่าบิงค์จะมั่นใจมาตั้งแต่ต้นที่จะเข้ายึดครองและทำลายเรือรบของสเปน และถ้าพิจารณาในฐานะที่เขาเป็นนายทหารคนหนึ่งแล้ว ก็นับว่าเขามีเหตุผลเพียงพอเพราะเป็นการปฏิบัติการตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย บรรดานายทหารเรือของสเปนไม่ได้ตัดสินใจให้เด็ดขาดลงไปว่าพวกเขาจะปฏิบัติการเช่นใด เนื่องจากสเปนเป็นรองในจำนวนไพร่พล อีกทั้งการที่อัลเบอร์โคโนร์บรอนที่จะฟื้นฟูกองทัพเรือขึ้นมาอีกครั้งนั้น ทำให้เขามีโอกาสจะพัฒนาประสิทธิภาพของกองทัพเรือควบคู่ไปกับกองทัพบกได้ภายในระยะเวลาเดียวกัน อังกฤษได้บุกมาประชิดใกล้ยิ่งขึ้นทุกขณะ เรือรบสเปนหนึ่งหรือสองลำเปิดฉากยิงต่อสู้ ในขณะที่อังกฤษซึ่งเป็นฝ่ายอยู่เหนือลมยังคงยืนหยัดอยู่ได้หลังปิดฉากการระดมยิงของฝ่ายสเปนเรือรบของสเปนบางลำสามารถหลบหนีไปที่อ่าววาเลตตา (VALETTA) แต่ในเชิงปฏิบัติแล้ว กองทัพเรือของสเปนถูกทำลายลงจนสิ้นซาก การเข้าปฏิบัติการของบิงค์โดยไม่คำนึงถึงการจัดกระบวนเรือเลยนั้นเป็นเรื่องที่นักเขียนชาวอังกฤษบางคนไม่อาจเข้าใจได้สักเท่าใดนัก บิงค์มีกองกำลังที่ไร้ระเบียบอยู่เบื้องหน้าตนเอง อีกทั้งกองกำลังนั้นก็ยังเป็นรองทั้งในด้านจำนวนและระเบียบวินัย คุณงามความดีของบิงค์ดูเหมือนจะอยู่ตรงที่เขาพร้อมที่จะปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมาโดยไม่ประหวั่นพรั่นพรึง และตลอดการสู้รบในครั้งนี้ บิงค์ได้รับใช้ชาติอย่างดีที่สุดเท่าที่เขาจะสามารถทำได้ โดยที่อังกฤษยังคงความแข็งแกร่งในสมุททานุภาพของตนเอาไว้ได้อีกครั้งด้วยการทำลายคู่แข่งที่อาจจะเกิดขึ้นมาได้ และบรรดาขุนนางของประเทศยังได้ให้รางวัลตอบแทนความดีความชอบกับบิงค์ด้วย นอกเหนือไปจากงานเขียนที่เล่าเรื่องราวการรบที่เกิดขึ้นในวันดังกล่าวนี้แล้ว ยังมีเรื่องเล่าอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบในหมู่นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ เรือเอกคนหนึ่งได้รับมอบหมายให้ออกติดตามเรือของศัตรูที่หลบหนีไปได้ รายงานที่เรือเอกผู้นี้เขียนถึงนายพลของเขามีใจความดังต่อไปนี้ : “เรียนท่านนายพล - เราได้ทำลายและยึดเรือของพวกสเปนที่อยู่ตามแนวชายฝั่งไว้ได้ทั้งหมดแล้ว ด้วยความเคารพอย่างสูง จี.วอลตัน” นักเขียนอังกฤษคนหนึ่งได้แสดงความไม่พอใจฝรั่งเศส เราอาจจะกล่าวได้ว่าการสู้รบที่แหลมบัสซาไรไม่มีความสำคัญมากนักต่อหัวข้อที่เรากำลังกล่าวถึงอยู่ในตอนนี้ และเรือเอกวอลตันก็คงจะรู้สึกเช่นเดียวกัน แต่หากรายงานที่เกี่ยวกับการสู้รบทางเรือได้รูปแบบที่คล้ายคลึงกับ

รายงานของเขาแล้ว การเขียนตำราว่าด้วยประวัติศาสตร์ทางเรื่อนั้นก็คงไม่จำเป็นต้องอ้างอิงหลักฐานที่เป็นทางการอีกต่อไป

ฉะนั้น กองทัพเรือของสเปนจึงถูกโจมตีจนย่อยยับที่แหลมปัสซาโร (CAPE PASSARO) เหตุการณ์นี้เป็นตัวชี้ชะตาให้กับซิซิซี เรือรบอังกฤษแล่นวนเวียนอยู่รอบ ๆ เกาะคอยให้ความคุ้มครองออสเตรเลียและคอยสกัดกั้นทหารของสเปน ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้ถอยทัพจนกว่าจะมีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ แผนการทางการทูตของอัลเบอร์โรนี่ประสบกับความล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่า โดยตัวเองต้องพบกับจุดจบที่แปลกประหลาด ในปีต่อมา ฝรั่งเศสซึ่งพยายามดำเนินการตามเงื่อนไขของกลุ่มพันธมิตรได้บุกเข้าไปทางตอนเหนือของสเปนและทำลายท่าเรือในแถบนั้น โดยได้เผาเรือขนาดใหญ่ไปถึง 7 ลำ รวมทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ที่อยู่ในเรือ โดยทั้งหมดอยู่ภายใต้การยุบสงเสริมจากผู้ช่วยทูตทหารของอังกฤษซึ่งติดตามมาในครั้งนี้อย่างดี ด้วยเหตุนี้ กองทัพเรือสเปนจึงถูกทำลายล้างจนสิ้นซาก ซึ่งนักประวัติศาสตร์อังกฤษสันนิษฐานว่าการกระทำเช่นนี้ของฝรั่งเศสเป็นผลมาจากความอิจฉาริษยาของอังกฤษนั่นเอง ดยุคแห่งเบอร์วิค (DUKE OF BERWICK) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบของฝรั่งเศสได้บันทึกไว้ว่า “สิ่งนี้ได้บังเกิดขึ้นเพื่อที่ว่ารัฐบาลอังกฤษจะได้นำไปเสนอให้รัฐสภาในยุคสมัยหน้าเห็นว่าไม่มีสิ่งใดที่ฝรั่งเศสจะเพิกเฉยในอันที่จะกำจัดกองทัพเรือของสเปน” การปฏิบัติการณ์ของเซอร์ จอร์จ บิงค์ ตามที่นักประวัติศาสตร์ทางเรือชาวอังกฤษได้อธิบายไว้นั้น ได้แสดงให้เห็นที่ประจักษ์ชัดถึงจุดประสงค์ของอังกฤษในขณะนั้น ในเวลาเดียวกับที่เมืองเมสซิनाและป้อมปราการภายในเมืองถูกทหารออสเตรเลีย อังกฤษ และชาร์ตีเนียโอบล้อมอยู่นั้น ข้อโต้แย้งในประเด็นที่ว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ครอบครองเรือรบของสเปนที่อยู่บริเวณท่าเรือได้เกิดขึ้น บิงค์ซึ่ง “ตริตรองแล้วว่าทหารที่ประจำการอยู่ในป้อมมาอาจจะยอมจำนนเพื่อที่ว่าเรือของพวกเขาจะได้เดินทางกลับไปสเปนได้อย่างปลอดภัย ซึ่งบิงค์ตั้งใจว่าจะไม่ทำลายเรือเหล่านั้น และในอีกทางหนึ่งสิทธิการครอบครองโดยชอบธรรมอาจจะนำมาสู่ประเด็นโต้แย้งในหมู่กษัตริย์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ทุกพระองค์ และหากว่าเรือเหล่านี้จะไม่ตกเป็นของอังกฤษ มันก็สมควรจะเป็นของผู้อื่นด้วยเช่นกัน บิงค์จึงได้เสนอความเห็นต่อเคานต์ เดอ เมอร์ซี (COUNT DE MERCI) นายพลของออสเตรเลียให้จัดตั้งกองร้อยทหารปืนใหญ่และทำลายเรือพวกนั้นเสีย” แม้ว่าจะมีเสียงคัดค้านจากผู้คนคนอื่น ๆ แต่ในที่สุดการทำลายเรือก็ได้เกิดขึ้น อังกฤษสมควรที่จะเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลในคราวนี้ เนื่องจากอังกฤษมีความใส่ใจและคอยระแวดระวังภัยที่จะมาถึงตัวอยู่ตลอดเวลา แต่เราจะกล่าวถึงความโง่เขลาของฝรั่งเศสที่เกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ได้อย่างไรกันเล่า

ความปราชัยครั้งแล้วครั้งเล่า ประกอบกับความสิ้นหวังในอันที่จะช่วงชิงความเป็นใหญ่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนจากกองทัพเรือทำให้สเปนต้องยอมพ่ายแพ้ในที่สุด อังกฤษและฝรั่งเศสบีบบังคับให้อัลเบอร์โรนออกจากตำแหน่ง พระเจ้าฟิลลิปยังทรงยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของพันธมิตรทั้งสี่ เนื่องจากออสเตรียเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ อำนาจของพวกเขาในแถบตอนกลางของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เนเปิลส์ และซิซิลี จึงเป็นปึกแผ่นมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกับที่อังกฤษเริ่มมีความแข็งแกร่งเพิ่มมากขึ้นที่ยิบรอลต้า และพอร์โต มาสอน เซอร์ โรเบิร์ต วาลโพล ขุนนางอังกฤษที่กำลังเรืองอำนาจอยู่ในขณะนั้นประสบความสำเร็จในอันที่จะสนับสนุนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์เหล่านี้ และได้กระทำการที่ถือว่าเป็นการทรยศต่อนโยบายดั้งเดิมของประเทศตนเอง อำนาจของราชวงศ์ซาวอยในซาร์ดีเนียซึ่งเริ่มต้นขึ้นในตอนนั้นยังคงดำเนินสืบต่อไป และตราบจนกระทั่งปัจจุบันตำแหน่งประมุขแห่งซาร์ดีเนียได้ถูกนำมาผนวกเข้าไว้ด้วยกันกับตำแหน่งกษัตริย์ของอิตาลี

ในเวลาเดียวกันกับที่อัลเบอร์โรนเป็นผู้นำคณะรัฐบาล และสเปนเต็มไปด้วยความทะเยอทะยานนั้น ได้มีการต่อสู้เกิดขึ้นบริเวณรอบ ๆ ชายฝั่งทะเลบอลติกที่เราควรจะกล่าวถึงไว้ในที่นี้ด้วยเช่นกัน เนื่องจากการต่อสู้ดังกล่าวนี้ทำให้เห็นสมุททานุภาพของอังกฤษที่ปรากฏอย่างเด่นชัดไม่ว่าจะเป็นทางตอนเหนือหรือตอนใต้ ซึ่งทำให้เรานึกถึงเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับการตะออย่างแผ่วเบาที่ขู่เก้าเสื่อ เกี่ยวกับการชิงดีชิงเด่นระหว่างสวีเดนกับรัสเซียมาเป็นเวลายาวนานได้หยุดชะงักลงชั่วคราวในปี ค.ศ. 1718 ด้วยการเจรจาเพื่อสันติภาพและมิตรภาพระหว่างประเทศทั้งสองในประเด็นที่ว่าด้วยการสืบสันตติวงศ์ในโปแลนด์และการฟื้นฟูราชวงศ์สจวร์ตในอังกฤษ แผนการดังกล่าวนี้แฝงไว้ด้วยความหวังน่านับการของอัลเบอร์โรนได้สิ้นสุดลง เนื่องจากการสิ้นพระชนม์ในสมรภูมิของกษัตริย์แห่งสวีเดน สงครามยังคงดำเนินต่อไป จักรพรรดิของรัสเซียทรงตระหนักดีว่าสวีเดนเริ่มอ่อนกำลังลงทุกที จึงมุ่งมั่นที่จะพิชิตสวีเดนให้เด็ดขาดเพื่อทำลายดุลอำนาจในทะเลบอลติก และทำให้กลายเป็นทะเลสาบแห่งหนึ่งของรัสเซีย นั่นไม่ได้เป็นผลดีต่ออังกฤษและฝรั่งเศสแต่อย่างใด โดยเฉพาะกับอังกฤษซึ่งมีอำนาจทางทะเลไม่ว่าจะในยามสงบหรือยามศึกสงครามต่างก็ขึ้นอยู่กับยุทธภักษ์ทางทะเลที่ได้มาจากดินแดนดังกล่าว อังกฤษกับฝรั่งเศสจึงเข้าแทรกแซงด้วยวิธีทางการทูต ในขณะที่อังกฤษได้ส่งเรือรบออกไปด้วยอีกทางหนึ่ง เดนมาร์กซึ่งกำลังทำสงครามอยู่กับสวีเดนได้ยอมจำนนโดยทันที แต่พระเจ้าปีเตอร์มหาราชทรงโกรธเป็นอย่างมากที่ถูกบีบบังคับ จนกระทั่ง

ท้ายที่สุดได้มีคำสั่งให้นายพลอังกฤษไปร่วมทัพกับพระองค์เพื่อสู้รบกับสวีเดน และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่เหตุการณ์ซึ่งเคยเกิดขึ้นที่แหลมบัสซาไรได้เกิดซ้ำอีกครั้งที่ทะเลบอลติก จักรพรรดิของรัสเซียรีบถอนเรือรบออกด้วยความตระหนก เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1719 แม้ว่าพระเจ้าปีเตอร์มหาราชจะถูกสกัดกั้นเพียงใด แต่พระองค์ก็ไม่ยอมจำนนแต่โดยง่าย ในปีถัดมาอังกฤษได้เข้าแทรกแซงอีกครั้งหนึ่งและในครั้งนี้ดูเหมือนว่าจะสัมฤทธิ์ผลมากกว่าเดิม แม้ว่าจะไม่สามารถปกป้องชายฝั่งทะเลของสวีเดนจากการถูกโจมตีเอาไว้ได้อย่างทันทั่วทั้งก็ตาม จักรพรรดิรัสเซียซึ่งยังคงมุ่งมั่นอยู่กับเป้าหมายที่พระองค์ต้องการจะดำเนินการให้จงได้ อีกทั้งจากการฝ่าฝืนและประสบการณ์ส่วนพระองค์แล้วพระองค์ตระหนักดีว่าอังกฤษมีสมุททานุภาพมากมายเพียงใด พระองค์จึงยินยอมสงบศึกในที่สุด ชื่อเรียกร้องของฝรั่งเศสที่มีต่อผลลัพธ์ที่ดีเช่นนี้เป็นไปในทางที่เอื้อประโยชน์กับตนเอง ทั้งยังกล่าวหาว่าอังกฤษไม่ได้ช่วยเหลือสวีเดนอย่างเต็มที่ เช่นที่ควรจะเป็นอังกฤษเต็มใจที่จะเห็นสวีเดนสูญเสียนครรัฐทางชายฝั่งตะวันออก เพื่อที่ว่ารัสเซียจะสามารถเดินทางเข้ามาทำการค้ากับอังกฤษได้สะดวกยิ่งขึ้น ชื่อร้องเรียนเช่นนี้อาจจะเป็นความจริงอยู่บ้าง เพราะแน่นอนว่าผลประโยชน์ทางการค้าและสมุททานุภาพของอังกฤษจะได้รับการคุ้มครอง หากแต่คุณลักษณะของพระเจ้าปีเตอร์มหาราชเป็นเครื่องยืนยันว่า พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของประสิทธิภาพภายในกองทัพเรือ และความสามารถในการเคลื่อนทัพได้อย่างรวดเร็วตามคำบัญชาของพระองค์ จากการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพแห่งนิชตัดท์ (PEACE OF NYSTADT) ในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ.1721 สวีเดนสูญเสียลิโวเนีย (LIVONIA) เอสโธเนีย (ESTHONIA) และเมืองอื่นที่อยู่ทางฝั่งตะวันออกของทะเลบอลติก ผลลัพธ์เช่นนี้อาจหลีกเลี่ยงได้ อันจะเห็นได้ว่านับวันประเทศเล็ก ๆ เหล่านี้มีอาจยืนหยัดอยู่เพียงลำพังได้

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าสเปนไม่พอใจกับเงื่อนไขของพันธมิตรทั้งสี่มากเพียงใด สิบสองปีนับจากการตกลงเป็นพันธมิตรทั้งสี่นั้นอาจจะเรียกได้ว่าเป็นปีแห่งสันติสุข แต่สันติสุขกลับสันคลอนเป็นอย่างมาก และช่วงเวลาดังกล่าวยังเต็มไปด้วยอาชรมณ์ คุกุ่นของสงคราม ความเจ็บแค้นสามประการที่สร้างความคับข้องใจให้กับสเปนก็คือ การที่ชิซิลีและเนเปิลส์เป็นของออสเตรีย ยิบรอลต์ตกกับมาฮอนอยู่ภายใต้กำกับของอังกฤษ และการที่พ่อค้าชาวอังกฤษสามารถค้าขายสินค้าต้องห้ามในสเปนอเมริกา เห็นได้ชัดว่าอังกฤษเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสูญเสียครั้งใหญ่ของสเปนในครั้งนี้ ฉะนั้นอังกฤษจึงนับว่าเป็นศัตรูตัวฉกาจของสเปน แต่ทว่าสเปนไม่ได้เป็นเพียงศัตรูแต่เพียงรายเดียวของอังกฤษ

ความเจียบงันที่นำมาซึ่งการโค่นล้มอัลเบอ์โรนีนั้นมีสาเหตุสำคัญมาจากคุณลักษณะ และนโยบายของขุนนางสองคนของฝรั่งเศสกับอังกฤษที่ปรารถนาจะสร้างสันติภาพให้บังเกิดขึ้น นโยบายและเหตุผลของผู้สำเร็จราชการแผ่นดินของฝรั่งเศสนั้นเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เอง ดูบัวส์ (DUBOIS) ได้เรียกร้องให้ฝรั่งเศสเร่งรีบมาทำการค้าที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเป็นประจำทุกปี นอกเหนือไปจากสิทธิพิเศษทางการค้าที่ฝรั่งเศสได้รับจากสเปนตามที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาแห่งยูเทรคมีผู้กล่าวไว้ว่าทันทีที่เรือลำนี้เข้าจอดทอดสมอ สินค้ามากมายจากเรือลำอื่น ๆ จะถูกลำเลียงมาส่งลงเรืออย่างไม่ขาดสาย เพื่อที่ว่าสินค้าใหม่จะถูกลำเลียงมาทางเรือ ในขณะที่สินค้าเก่าจะถูกลำเลียงขึ้นไปจากเรือ ดูบัวส์และผู้สำเร็จราชการแผ่นดินเสียชีวิตในปลายปี ค.ศ.1723 ภายหลังจากที่พวกเขาบริหารประเทศมาเป็นเวลา 8 ปี ซึ่งทั้งสองคนนี้ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายของริชเชอลิเออใหม่ทั้งหมดด้วยการเป็นพันธมิตรกับอังกฤษและออกสตรียอีกทั้งยังยอมสละผลประโยชน์มหาศาลของฝรั่งเศสไปให้กับอังกฤษอีกด้วย

ภายหลังจากการปกครองของผู้สำเร็จราชการแผ่นดินและรัฐบาลแต่ในนามของฝรั่งเศสสิ้นสุดลง จึงเข้าสู่ยุคสมัยของสมาชิกจากราชวงศ์ ๆ หนึ่ง แต่ผู้บริหารประเทศที่แท้จริงก็คือพระราชาคณะ เฟลอร์รี (CARDINAL FLEURI) ซึ่งเป็นพระอาจารย์ของกษัตริย์ผู้ทรงพระเยาว์ และในขณะนั้นพระองค์มีพระชนมายุได้เพียง 13 พรรษา ความพยายามใด ๆ ในอันที่จะถอดถอนพระอาจารย์ผู้นี้ก็กลับทำให้เขาได้รับตำแหน่งและอำนาจของขุนนางชั้นสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้นในปี ค.ศ.1726 ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ เซอร์ โรเบิร์ต วาลโพล ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีของอังกฤษ ซึ่งอิทธิพลและอำนาจที่เขาถืออยู่นั้นทำให้ในทางปฏิบัติแล้ววาลโพลเป็นผู้ควบคุมและกำหนดนโยบายทั้งหมดของประเทศ ความปรารถนาหลักของทั้งวาลโพลและเฟลอร์รีก็คือความสงบสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งสันติสุขในแถบยุโรปตะวันตก ด้วยเหตุนี้ ฝรั่งเศสและอังกฤษจึงดำเนินการร่วมกันในอันที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว และแม้ว่าพวกเขาจะไม่อาจลดล้างเสียงต่อว่านานับประการ แต่ก็ยังประสบความสำเร็จในการยับยั้งไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงใด ๆ ได้เป็นเวลานานหลายปี ถึงแม้ว่าขุนนางทั้งสองคนนี้จะมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน หากแต่แรงจูงใจของพวกเขากลับแตกต่างกันออกไป วาลโพลปรารถนาสันติสุขเนื่องจากการสืบสันตติวงศ์ของอังกฤษยังหาข้อยุติไม่ได้ และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองทางการค้าของประเทศ และบางทีก็อาจจะเป็นเพราะจิตวิญญาณของวาลโพลเองที่หวาดเกรงว่าการทำสงครามจะทำให้มีคนลุกขึ้นมาแข็งข้อต่อต้านตนเอง เฟลอร์รีซึ่งมีอำนาจเป็นปีกแผ่นอยู่แล้วก็ยังปรารถนาที่

จะพัฒนาประเทศด้วยวิธีการสันติ อีกทั้งยังรักความสงบสุขอันเป็นลักษณะตามธรรมชาติของผู้สูงวัย เพราะในขณะที่เฟลอร์ดาร์งตำแหน่งนั้น จะมีอายุได้ 73 ปีแล้ว และเสียชีวิตเมื่อมีอายุได้ 90 ปี ความมั่งคั่งของฝรั่งเศสกลับฟื้นคืนมาอีกครั้งหนึ่งภายใต้นโยบายในการบริหารประเทศที่ผ่อนปรนของเขา ผู้ที่เดินทางสัญจรไปมาสามารถสังเกตเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของประเทศและของพลเมืองในยุคนั้น อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสงสัยว่าการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เป็นผลมาจากการบริหารงานของชายสูงวัยผู้รักษาความสงบหรือมาจากความโอบอ้อมผ่อนตามของประชาชน ที่ไม่ต้องหนีภัยจากการสู้รบ อีกทั้งยังไม่ต้องตัดขาดออกจากโลกภายนอก เจ้าหน้าที่รัฐของฝรั่งเศสกล่าวว่าถึงแม้ว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะไม่อาจฟื้นตัวได้ทั่วถึงทั่วประเทศ แต่ความเจริญรุ่งเรืองทางทะเลของฝรั่งเศสกลับรุดหน้าอย่างเห็นได้ชัด สืบเนื่องมาจากการยกเลิกข้อบังคับทางการค้าภายหลังการสวรรคตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเจริญเติบโตมากเป็นพิเศษ และท่าเรือที่อยู่ในแถบนั้นยังได้รับส่วนแบ่งทางการค้าอย่างงดงามอีกด้วย ภูมิอากาศที่ร้อนชื้นในมาร์ตีนิก กัวเดอลุปและหลุยส์เซียนา รวมไปถึงการเพาะปลูกพืชผลของพวกทาสนำมาซึ่งความสมบรูณ์พูนสุขให้กับรัฐบาลที่ปกครองอาณานิคมของฝรั่งเศสเหล่านี้ แต่ทว่ากลับนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ไม่ดีสักเท่าใดนักสำหรับประเทศแคนาดา ซึ่งมีอากาศหนาวเหน็บ ในช่วงเวลานั้น ฝรั่งเศสมีอิทธิพลเหนือกว่าอังกฤษในแถบหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกอย่างเห็นได้ชัด การที่ฝรั่งเศสได้ครอบครองเฮย์ติเพียงแค่อีกครั้งเดียวนั้นยังมีคุณค่าเทียบเท่าได้กับการที่อังกฤษครอบครองหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกทั้งหมด กาแฟและน้ำตาลที่ฝรั่งเศสเป็นผู้ผลิตยังบีบให้อังกฤษต้องออกจากการค้าขายสินค้าทั้งสองประเภทนี้ไปในตลาดยุโรปอีกด้วย ความได้เปรียบของฝรั่งเศสที่มีเหนือกว่าอังกฤษในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและเลวองด์ยังได้รับการยืนยันเป็นอย่างดีจากนักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ในขณะที่เดียวกับที่บริษัทอินเดียตะวันออกได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้ง คลังสินค้าของฝรั่งเศสที่ชื่อเมืองเบรอตงแห่งภูมิภาคตะวันออก (THE BRETON TOWN OF L'ORIENT) ได้กลายมาเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากอีกเมืองหนึ่ง การที่ฝรั่งเศสมีเมืองพอนดิเชอรี (PONDICHERY) ที่ชายฝั่งโคโรมานเดล (COROMANDEL) และเมืองชานเดอนากอร์ (CHANDERNAGORE) ซึ่งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำแกงส์ช่วยให้อำนาจและการค้าขายของฝรั่งเศสในอินเดียเติบโตอย่างรวดเร็ว เกาะเบอร์บอนและเกาะฝรั่งเศส ซึ่งปัจจุบันคือมอริเชียสนั้นมีตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการควบคุมเส้นทางในแถบมหาสมุทรอินเดีย ทั้งยังได้กลายมาเป็นอาณานิคมที่อุดมสมบูรณ์

ในด้านเกษตรกรรมและยังเป็นฐานทัพเรือที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากอีกด้วย การผูกขาดทางการค้าของบริษัทรายใหญ่จะถูกจำกัดอยู่เฉพาะเพียงการค้าระหว่างประเทศนั้น ๆ กับท่าเรือหลัก ๆ ในมหาสมุทรอินเดีย บริษัทเอกชนต่างมีอิสระในการเดินเรือสัญจรไปมาในแถบมหาสมุทรนี้ เป็นผลให้การค้าขายเติบโตอย่างรวดเร็วการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในครั้งนี้แม้ว่าจะเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ทั้งยังทำให้รัฐบาลเกิดความคลางแคลงใจได้ถูกทำให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาโดยบุคคลสองคน ซึ่งก็คือ ดูเพลซ์ (DUPELIX) และ ลา บูร์ดอนเนส (LA BOURDONNAIS) ดูเพลซ์ซึ่งดูแลเมืองชานเดอนากอร์และลา บูร์ดอนเนสที่รับผิดชอบดูแลเกาะฝรั่งเศสได้เป็นผู้ริเริ่มกระทำการต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างเสริมอำนาจและชื่อเสียงของฝรั่งเศสในแถบทะเลฝั่งตะวันออก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เริ่มต้นขึ้นหลังจากที่ฝรั่งเศสได้กลายมาเป็นคู่แข่งรายสำคัญของอังกฤษในคาบสมุทรฮินดีสต์ตัน (HINDUSTAN PENINSULAR) และดูประหนึ่งว่าฝรั่งเศสจะสามารถก้าวขึ้นมาเป็นจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ได้เพียงชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น แต่ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงนี้ได้นำพาฝรั่งเศสไปสู่ความถดถอย และท้ายที่สุดฝรั่งเศสก็ประสบกับการล่มสลายและจำต้องยอมพ่ายแพ้ต่อสมุทพหุภาพของอังกฤษ ขอบเขตของการขยายตัวทางการค้าของฝรั่งเศส อันเป็นผลมาจากการทำสนธิสัญญาสันติภาพและการยกเลิกกฎข้อบังคับต่าง ๆ โดยไม่ได้เป็นผลมาจากการให้ความคุ้มครองของรัฐบาลแต่อย่างใดนั้น เห็นได้ชัดจากการเจริญเติบโตทางการค้าทางทะเลของฝรั่งเศส จากเดิมที่เคยมีเรือเดินสมุทรเพียง 300 ลำ ในสมัยที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 สิ้นพระชนม์ แต่ในอีก 20 ปีต่อมา ฝรั่งเศสมีเรือเดินสมุทรเพิ่มขึ้นเป็น 1,800 ลำ นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้แสดงความเห็นโต้แย้งประเด็นนี้ไว้ว่า “ความมั่งคั่งที่นำโศกเศร้าอันเป็นผลมาจากความโชคร้ายครั้งแล้วครั้งเล่าของเรานั้น ทำให้ฝรั่งเศสถูกมองว่าไม่เหมาะสมที่จะทำการค้าทางทะเล อันเป็นหนทางเดียวในการทำการค้าที่จะช่วยขยายอำนาจของประเทศ ๆ หนึ่งให้แก่ไพศาลออกไปอย่างไม่วันสิ้นสุด”

เฟลอร์รี่ไม่อาจยอมรับการเคลื่อนไหวและการกระทำใด ๆ ของประชาชนที่อิสระเสรีเช่นนี้ได้ ซึ่งดูเหมือนเฟลอร์รี่จะพิจารณาเรื่องนี้ด้วยความเคลือบแคลงใจประหนึ่งแม่ไก่หวงไข่ วาลโพลและเฟลอร์รี่ตกลงร่วมกันที่จะรักษาสันติสุขเอาไว้ หากแต่วาลโพลจำเป็นที่จะต้องรับฟังเสียงเรียกร้องของประชาชน และนั่นก็หมายถึงการต่อต้านการแข่งขันในทะเลและในด้านการค้าไม่ว่าจะด้วยวิธีการเช่นใดก็ตาม ยิ่งไปกว่านั้น เฟลอร์รี่ยังได้สืบทอดนโยบายของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ซึ่งนำโชคร้ายมาสู่ตัวเขาเอง

นั่นก็คือ การที่เฟลอร์มุงมันที่จะสร้างความเป็นปึกแผ่นทางภาคพื้นดินแต่เพียงอย่างเดียว เฟลอร์ไม่ปรารถนาที่จะดำเนินรอยตามผู้สำเร็จราชการแผ่นดินด้วยการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกับสเปน แต่เขาต้องการที่จะผูกมิตรกับสเปนให้มากกว่านี้ แม้ว่าเขาจะไม่สามารถทำได้ เช่นนั้น โดยไม่ต้องแลกกับนโยบายที่จะคงไว้ซึ่งสันติสุขของเขา ด้วยเหตุที่สเปนยังคงเดินทางเป็นปฏิปักษ์กับอังกฤษ อย่างไรก็ตาม เฟลอร์ยังคงดำเนินนโยบายในอันที่จะสร้างความแข็งแกร่งทางบกให้กับฝรั่งเศส ด้วยการแต่งตั้งมกุฎราชกุมารจากราชวงศ์เบอร์บอนให้ไปปกครองเมืองต่าง ๆ กองทัพเรือค่อย ๆ เสื่อมสลายลงไปเรื่อย ๆ “รัฐบาลฝรั่งเศสไม่สนใจใยดีที่จะรักษากองทัพเรือและสมุททานุภาพเอาไว้ในเวลาเดียวกับที่บริษัทเอกชนต่างพยายามที่จะรื้อฟื้นอำนาจดังกล่าวนี้ กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง” กองทัพเรือมีเรือรบและเรือใบเคลือบเร็วเหลือเพียง 54 ลำ และเรือส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพที่ย่ำแย่ เมื่อใกล้ถึงเวลาในการทำสงครามกับอังกฤษอีกเพียง 5 ปีนั้น ฝรั่งเศสมีเรือรบเพียง 45 ลำ ในขณะที่อังกฤษมี 90 ลำ ความแตกต่างเช่นนี้เป็นลางบอกเหตุล่วงหน้าถึงผลที่จะเกิดขึ้นในสงครามครั้งต่อมา

ในช่วงเวลาเดียวกันนั่นเอง วาลโพลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากเฟลอร์ได้ตัดสินใจแน่วแน่ที่จะต่อต้านการທၢงสงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน อุปสรรคนานัปการที่เกิดขึ้นจากการคุกคามและการปฏิบัติ การของสเปนที่ไม่รู้จักหยุดหย่อน รวมถึงความร่วมมือจากฝ่ายพันธมิตรของสเปนได้ปรากฏให้เห็นจากการปฏิบัติการทางเรือที่ทำให้หนวนี้กไปถึงสมุททานุภาพที่ประเทศแต่ละประเทศได้เคยประสบพบพานมาแล้ว ครั้งหนึ่งและจำต้องยอมพ่ายแพ้ไปในที่สุด ในปี ค.ศ.1725 กษัตริย์สเปนและจักรพรรดิศกลงที่จะยุติความอาฆาตพยาบาทที่มีมาเนิ่นนาน และลงนามร่วมกันในสนธิสัญญาที่กรุงเวียนนา โดยมีชื่อแม่ทัพ ๆ ระบุว่าจักรพรรดิจะต้องสนับสนุนข้อเรียกร้องของสเปนที่มีต่อยิบรอลต้าและพอร์โต มาซอน และหากจำเป็นก็อาจจะต้องใช้กำลังทหารรัสเซียแสดงให้เห็นว่าต้องการมีส่วนร่วมในข้อตกลงครั้งนี้ด้วย อังกฤษ ฝรั่งเศส และปรัสเซียได้ร่วมมือกันต่อต้านสนธิสัญญาฉบับดังกล่าว ในเวลาต่อมา อังกฤษได้ส่งเรือรบออกไปสามเส้นทางด้วยกัน โดยกองหนึ่งมุ่งหน้าไปยังทะเลบอลติกเพื่อชมขั้วจักรพรรดิของรัสเซีย อีกกองหนึ่งเดินทางไปยังชายฝั่งทะเลของสเปนเพื่อคอยตรวจสอบความเคลื่อนไหวของรัฐบาลสเปนและคอยคุ้มกันยิบรอลต้า และกองเรือที่ 3 เดินทางไปยังพอร์โต เบลโล (PORTO BELLO) ที่อยู่บนแผ่นดินใหญ่สเปน เพื่อคอยสกัดกั้นกองเรือขนาดใหญ่ที่กำลังรวมกองกันอยู่ ณ ที่นั้น และด้วยการตัดเส้นทางทางการค้าทำให้กษัตริย์สเปนตระหนักในทันทีถึง

ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงเงินตราจากอเมริกาและยังตระหนักถึงอำนาจของอังกฤษ ที่มีต่อการควบคุมเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้าที่จะส่งมายังสเปน ความเกลียดชังของ วาลโพลที่มีต่อการสงครามนั้นเห็นได้ชัดจากการที่เขาออกคำสั่งไม่ให้นายพลที่บัญชาการ อยู่ที่ฟอร์ต เบลโล ไม่ให้เข้าทำการรบโดยเด็ดขาด แต่ให้คอยลาดตระเวนสกัดกันแต่เพียง อย่างเดียว ซึ่งการที่กองเรือมาถึงล่าช้าเนื่องจากชายฝั่งที่เต็มไปด้วยอุปสรรคเป็นผลให้ ลูกเรือจำนวนมากจบชีวิตลง ณ ที่นั่นทำให้ประชาชนทั้งประเทศรู้สึกสะเทือนใจกับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และนำไปสู่การโค่นล้มวาลโพลในเวลาหลายปีต่อมา นายทหารกว่า 3,000 ถึง 4,000 นาย รวมทั้งพลเรือเอกโฮเซอร์ (ADMIRAL HOSIER) เสียชีวิตใน เหตุการณ์ครั้งนั้น อย่างไรก็ตาม วาลโพลสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของเขาได้เป็นผลสำเร็จ แม้ว่าสเปนจะบุกไปโจมตียิบรอลต์ทางบก แต่การปรากฏตัวของเรือรบอังกฤษทำให้ ยิบรอลต์ดำรงคงมีเสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์ครบครัน อีกทั้งยังช่วยเบี่ยงเบน การเกิดสงครามอย่างเป็นทางการอีกทางหนึ่งด้วย จักรพรรดิยอมถอนตัวออกจากฝ่าย พันธมิตร และอังกฤษยังคงดันให้พระองค์ยกเลิกสิทธิพิเศษที่พระองค์เคยมอบอำนาจให้กับ บริษัทอินเดียตะวันออกเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ในออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ บรรดาพ่อค้า ชาวอังกฤษยังเรียกร้องให้ถอดถอนคู่แข่งรายนี้ และรายอื่น ๆ ที่อยู่ในประเทศเดนมาร์ก ซึ่ง ในท้ายที่สุด รัฐบาลอังกฤษโดยการหนุนหลังจากฮอลแลนด์ได้รับตามคำเรียกร้อง ดังกล่าวนี้อันตราบเท่าที่การค้าของประเทศไม่ได้รับความเสียหาย นโยบายสันติภาพของ วาลโพลจะดำเนินสืบต่อไปได้โดยง่าย แม้ว่าสเปนจะยังคงคุกคามและแสดงท่าทีเป็น ปฏิปักษ์ในอันที่จะเรียกร้องยิบรอลต์กลับคืนมาเป็นของตนก็ตาม แต่นับว่าเป็นความ โชคร้ายของสเปนที่ในขณะนี้สเปนได้เริ่มก่อวนการค้าของอังกฤษหนักขึ้นไปทุกที่ การยินยอมยกการค้าทาส (ASIENTO) และการส่งเรือไปยังทวีปอเมริกาได้เป็นประจำทุกปี ซึ่งเคยกล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่สิทธิพิเศษเหล่านี้เป็นเพียงการค้าบางส่วนของ อังกฤษในดินแดนแถบนั้น ระบบการค้าขายของอาณานิคมของสเปนมีลักษณะที่ผูกขาด มากที่สุดระบบหนึ่ง หากแต่ในขณะที่ยิบรอลต์ปิดกั้นไม่ให้อาณานิคมของตนค้าขาย กับประเทศอื่น สเปนไม่สนใจใต้อะไรที่จะสนองตอบความต้องการของอาณานิคมของตนด้วย เช่นกัน ผลที่ตามมาคือมีการลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมายเกิดขึ้นทั่วอาณานิคมของสเปน ในอเมริกา ส่วนใหญ่มาจากชาวอังกฤษที่ขนส่งสินค้าถูกกฎหมายโดยอาศัยการค้าทาส และเรือที่แล่นมาเป็นประจำทุกปีที่ช่วยเอื้ออำนวยการค้าขายที่ผิดกฎหมายเช่นนี้ ระบบ ดังกล่าวนี้อาจสร้างผลประโยชน์มหาศาลให้กับชาวอาณานิคมของสเปนเป็นจำนวนมาก

อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มคนเหล่านี้ ในขณะที่เกี่ยวกับที่ผู้ปกครองอาณานิคมต่างก็ทำเป็นเพิกเฉยต่อการกระทำเช่นนี้ ซึ่งบางทีอาจจะทำไปเพราะต้องการเงินหรือบางทีพวกเขาก็รู้สึกเอนเอียงและคล้อยตามความเห็นของพลเมืองท้องถิ่น อย่างไรก็ตามยังคงมีชาวอาณานิคมของสเปนบางส่วนที่พบว่าธุรกิจของตนได้รับความเสียหายจากการให้สิทธิพิเศษชนิด ๆ กับอังกฤษเช่นนี้ รัฐบาลสูญเสียเงินทองและศักดิ์ศรีไปสืบเนื่องจากรายได้แผ่นดินที่หดหายลงไปในทุกขณะ สถานการณ์ที่ตึงเครียดอยู่แล้วจึงใกล้จะถึงจุดแตกหักเข้าไปทุกที กฎระเบียบที่ล้าสมัยจึงถูกรื้อฟื้นและนำกลับมาใช้อีกครั้ง เรื่องเล่าต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำของสเปนในสมัยความขัดแย้งในอดีตได้ถูกบรรยายเอาไว้และสามารถนำมาปรับใช้ให้กับข้อพิพาทที่ผ่านมาไม่นาน ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้มีส่วนร่วมในกรณีพิพาทดังกล่าวนั้นด้วย “แม้ว่าจะมีการดำเนินการตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสนธิสัญญา หากแต่ความรู้สึกที่แท้จริงของผู้คนหาได้คล้อยตามไม่ถึงแม้ว่าเรือของอังกฤษจะยังคงมีอิสรเสรีภาพที่จะแล่นมาจอดที่ท่าเรือของสเปนเพื่อซ่อมแซมเรือและกักตุนเสบียงอาหารเพิ่มเติม แต่อังกฤษก็ไม่ได้รับผลประโยชน์เช่นเดิมเหมือนที่เคยเป็นมา อีกทั้งการทำการค้ากับสเปนก็ยังปราศจากสัมพันธภาพอันดี สเปนเฝ้ามองอังกฤษด้วยความอิจฉาและด้วยความระมัดระวัง เจ้าหน้าที่รักษาการชายฝั่ง (GUARDA – COSTAS) จะคอยตรวจสอบเรือของอังกฤษอย่างเข้มงวด อีกทั้งคอยหาทุกวิถีทางที่จะขัดขวางไม่ให้เรือจากอังกฤษทำการค้ากับประเทศอาณานิคม ยกเว้นเรือที่แล่นมาเป็นประจำทุกปีเท่านั้น” หากสเปนจะจำกัดตัวเองอยู่เพียงแค่การเฝ้ามองอย่างใกล้ชิดและเรียกเก็บภาษีแต่เฉพาะในน่านน้ำของตน ซึ่งไม่ต่างไปจากการเรียกเก็บภาษีที่ประเทศที่ทำการค้าในยุคนั้นสามารถยอมปฏิบัติตามได้ อันตรรกะก็คงจะไม่มาถึงสเปนเร็วเช่นนี้ หากแต่สถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบกับอารมณ์และความรู้สึกของรัฐบาลสเปนในขณะนั้นทำให้สเปนไม่หยุดอยู่เพียงเท่านั้น เป็นไปไม่ได้ที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะคอยคุ้มกันและปิดกั้นชายฝั่งทะเลที่ยาวหลายร้อยไมล์ ทั้งยังมีทางเข้าออกนับไม่ถ้วนได้ ยิ่งไปกว่านั้น บรรดาพ่อค้าและนักเดินเรือซึ่งต่างก็มุ่งหวังผลประโยชน์ไม่ได้รู้สึกหวั่นเกรงต่อบทลงโทษจากกฎข้อบังคับของสเปนแม้แต่น้อย อำนาจที่สเปนมีอยู่ไม่มากพอที่จะบังคับให้รัฐบาลอังกฤษยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยการเดินเรือที่สเปนกำหนดไว้ ทั้งยังมีอาจหยุดยั้งอังกฤษไม่ให้แสวงหาสิทธิพิเศษทางการค้าที่อยู่นอกเหนือสนธิสัญญาได้ สเปนซึ่งอ่อนแอกว่าได้กระทำการที่ผิดมหันต์ และต้องพบกับความอับอายจากการที่หลงคิดไปว่าการใช้วิธีการผิดกฎหมายของตนนั้นจะได้ผล เรือรบขนาดใหญ่และเจ้าหน้าที่รักษาการชายฝั่งได้รับคำสั่งหรืออย่างน้อยก็ได้รับอนุญาตให้

สกัดกันและตรวจค้นเรืออังกฤษในทะเลหลวง ซึ่งอยู่นอกเขตอำนาจของสเปนความรู้สึก
หึงงายไสของชาวสเปนประกอบกับการบริหารงานโดยรัฐบาลกลางที่อ่อนแอ ทำให้สเปน
ตรวจสอดเรืออังกฤษไม่ว่าจะเป็นไปโดยถูกหรือผิดกฎหมาย หากแต่สเปนได้กระทำ
การโดยใช้ความรุนแรงและเต็มไปด้วยการดูถูกเหยียดหยาม รัฐบาลอังกฤษต้องรับรู้
การกระทำที่โหดร้ายป่าเถื่อนเช่นนี้ ทั้งยังถูกยึดทรัพย์สินในเรือและการค้าได้รับความ
เสียหายอย่างหนัก จนทำให้ผู้คนลุกฮือขึ้นแสดงความไม่พอใจ ในปี ค.ศ.1737 พ่อค้า
จากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้เข้าร้องเรียนต่อสภาล่างมีใจความดังต่อไปนี้

“เป็นเวลากว่าหลายปีแล้วที่เรือของพวกเขาไม่ได้แต่เพียงถูกสกัดจับและตรวจค้น
แต่ยังถูกเรือของสเปนที่ลาดตระเวนใช้กำลังบุกไปยึด โดยสเปนอ้างว่าทำเช่นนี้เพื่อปกป้อง
ชายฝั่งทะเลของตน ผู้บังคับการเรือและบรรดาลูกเรือถูกทำร้ายราวกับว่าไม่ใช่มนุษย์ เรือ
ของพวกเขาถูกนำไปยังท่าเรือของสเปนและ ณ ที่นั่นเอง สินค้าที่พวกเขาขนมาก็จะถูกยึด
ด้วยข้อกล่าวหาที่ว่าพวกเขาละเมิดต่อสนธิสัญญาที่กษัตริย์ทั้งสองพระองค์ได้ตกลงร่วมกันไว้
การคัดค้านจากเหล่าขุนนางที่ปรึกษาของกษัตริย์ที่แมดริดไม่ได้รับการสนองตอบ การดู
ถูกเหยียดหยามและการปล้นสะดมสินค้าเช่นนี้จะทำลายการค้าของพวกเขาไม่ช้า”

เป็นเวลากว่า 10 ปี นับจากปี ค.ศ.1727 ที่वालโพลพยายามต่อสู้ดิ้นรนที่จะ
หลีกเลี่ยงการทำสงคราม ในปีเดียวกันนั่นเอง สนธิสัญญาซึ่งลงนามที่เมืองเซวิลล์
(SEVILLE) ได้รื้อฟื้นเงื่อนไขทางการค้าที่เคยมาเมื่อ 4 ปีก่อน ทั้งยังระบุว่าไพร่พลสเปน
จำนวน 6,000 นาย จะต้องเข้ายึดครองดินแดนบริเวณเมืองทัสคานีและพาร์มาโดยเร็วที่สุด
वालโพลโต้แย้งกับประชาชนว่าการทำสงครามจะทำให้พวกเขาสูญเสียสิทธิพิเศษทาง
การค้าที่เคยได้รับจากอาณานิคมของสเปน ในเวลาเดียวกัน วาลโพลพยายามเจรจา
ต่อรองกับสเปน เพื่อที่จะทำให้สเปนยินยอมจ่ายเงินชดเชยอันจะทำให้ชาวอังกฤษพึงพอใจ
และสงบลงได้ ระหว่างการดำเนินการดังกล่าวนี้เอง สงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์
ของโปแลนด์ได้ปะทุขึ้นมาพอดี พระราชบิดาของพระราชินีแห่งกษัตริย์ฝรั่งเศสทรงเป็น
ผู้อ้างสิทธิ์ด้วยพระองค์หนึ่ง ออสเตเรียให้การสนับสนุนฝ่ายตรงข้ามของพระองค์ จึงทำให้
ฝรั่งเศสกับสเปนเกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับออสเตรียขึ้นมาอีกครั้ง และในครั้งนี้นี้ยังมี
ประมุขแห่งซาร์ดิเนียร่วมด้วย เพราะพระองค์หวังที่จะอาศัยความเป็นพันธมิตรนี้ซึ่ง
มิลานจากออสเตรีย อันจะช่วยให้ดินแดนในแถบพิเยต์มอนต์ (PIEDMONT) ของพระองค์
กว้างใหญ่มากยิ่งขึ้น อังกฤษกับฮอลแลนด์ให้คำมั่นสัญญาว่าจะวางตัวเป็นกลาง โดยการ
ไม่บุกไปโจมตีอาณานิคมของออสเตรียในเนเธอร์แลนด์อันเป็นดินแดนที่ฝรั่งเศสพิจารณา

แล้วว่าจะนำมาซึ่งภัยพิบัติต่อสมุทธานุภาพของอังกฤษ ประเทศที่เป็นพันธมิตรร่วมกัน ประกาศสงครามกับออสเตรียในเดือนตุลาคมปี ค.ศ.1733 และได้เคลื่อนกองทัพเข้าไปใน อิตาลีพร้อม ๆ กัน แต่ชาวสเปนที่ยังคงมุ่งมั่นที่จะช่วงชิงเนเปิลส์และซิซิลีกลับคืนมาให้จงได้ นั้นกลับแยกตัวออกจากกองทัพของฝ่ายพันธมิตรและมุ่งหน้าไปทางใต้แทน เนเปิลส์และซิซิลีถูกรวบอย่างราบคาบได้โดยง่าย สเปนจึงได้การครองอำนาจในท้องทะเล ทั้งยังได้รับความนิยมชมชอบจากประชาชน พระโอรสองค์ที่สองของกษัตริย์แห่งสเปนได้รับการสถาปนาเป็นกษัตริย์ภายใต้พระนามว่า พระเจ้าคาร์ลอสที่ 3 อาณาจักรของราชวงศ์เบอร์บอนแห่งนครรัฐซิซิลีทั้งสองจึงเกิดขึ้นนับจากบัดนั้นเป็นต้นมา ความพยายามหลีกเลี่ยงสงครามของวาลโพลทำให้เขาต้องสูญเสียพันธมิตรที่มีมาช้านาน และเป็นผลให้อำนาจในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ได้ถูกเปลี่ยนมือมาตกอยู่ภายใต้อาณัติของประเทศที่เป็นศัตรูกับอังกฤษ

แต่ในขณะที่วาลโพลได้ยุติความสัมพันธ์อันดีกับสเปนนั้น ตัวเขาเองก็ถูกเพลอริหักหลัง ในเวลาเดียวกับที่ฝรั่งเศสประกาศตนเป็นพันธมิตรกับสเปนอย่างเปิดเผยในการต่อต้านออสเตรีย รัฐบาลฝรั่งเศสตกลงร่วมกับสเปนอย่างลับ ๆ ที่จะปฏิบัติการต่อต้านอังกฤษ ข้อตกลงดังกล่าวมีใจความดังนี้ : “เมื่อใดก็ตามที่ถึงเวลาอันควรสำหรับประเทศทั้งสอง การทำลายการค้าที่เกิดจากเงื้อมมือของพวกอังกฤษจะถูกกำจัดให้สิ้นซาก และหากอังกฤษยังคงขัดขืน ฝรั่งเศสจะขจัดความมั่งร่ำรวยเช่นนี้ของอังกฤษด้วยพลະกำลังทั้งหมดที่ฝรั่งเศสมีอยู่ทั้งทางบกและทางทะเล” ผู้เขียนชีวประวัติของลอร์ด ฮอว์ค กล่าวไว้ว่า “ในที่สุดแล้วข้อตกลงดังกล่าวก็ได้ถูกทำขึ้นมาในสมัยที่ฝรั่งเศสยังแสดงตนว่าเป็นพันธมิตรที่มีสัมพันธ์ภาพดีกับอังกฤษอยู่นั่นเอง” ด้วยเหตุนี้ นโยบายที่พระเจ้าวิลเลียมที่ 3 ทรงเรียกร้องให้อังกฤษและยุโรปเตรียมพร้อมสำหรับการสู้รบนั้นก็บังเกิดขึ้นจริงในท้ายที่สุด หากวาลโพลล่วงรู้ถึงข้อตกลงลับข้อนี้ วาลโพลก็คงเริ่มลังเลใจว่าจะรักษาสันติภาพให้ดำรงสืบไปได้หรือไม่ เพราะความฉลาดหลักแหลมที่วาลโพลมีในด้านการเมืองก็คงจะช่วยย้ำเตือนให้เขานึกถึงอันตรายที่เขายังมองไม่เห็นในตอนนั้น วาลโพลได้กล่าวกับสภาล่างว่า “หากสเปนไม่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศที่มีอำนาจเหนือกว่าพวกเขา สเปนคงจะไม่มีวันยอมเสี่ยงอันตรายเช่นนี้หรอก” วาลโพลยังแสดงความเห็นต่อไปอีกว่า “อังกฤษหาใช่คู่ต่อสู้ที่เหมาะสมกับฝรั่งเศสและสเปนเช่นกัน”

เพลอริมีส่วนทำให้เพื่อนเก่าแก่และบุคคลที่เป็นนักการเมืองเช่นเดียวกับตนถึงคราวตกอับ ประเด็นสำคัญที่เป็นต้นเหตุให้เกิดสงครามแห่งการสืบสันตติวงศ์ของโปแลนด์เป็น

เวลากว่าสองปี ตัวเลือกของผู้ที่จะมาเป็นประมุขแห่งอาณาจักรที่เต็มไปด้วยเรื่องวุ่นวายที่มีท่าทีว่าจะเลือนหายไปและกลายเป็นประเด็นเล็กน้อยสำหรับประเทศต่าง ๆ ในยุโรป แต่ทว่าจุดหักเหที่ประเด็นดังกล่าวนี้ทำให้ประเทศมหาอำนาจต่างเข้ามาพัวพันกับการเมืองภายในทวีปยุโรปทำให้มันมีความสำคัญที่แตกต่างออกไป ฝรั่งเศสและออสเตรียทำความตกลงร่วมกันในเดือนตุลาคมปี ค.ศ.1735 โดยมีเงื่อนไขที่ทำให้ซาร์ดีเนียและสเปนยอมทำตามในเวลาต่อมา เงื่อนไขสำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้ :

1. ผู้อ้างสิทธิ์ในราชบัลลังก์โปแลนด์ของฝรั่งเศสยกเลิกการเรียกร้องสิทธิ์ และได้เมืองบาร์ (BAR) กับลอร์เรน (LORRAINE) ทางตะวันออกของฝรั่งเศสเป็นดินแดนในปกครองแทนที่ โดยมีข้อแม้ว่าเมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ดินแดนดังกล่าวนี้จะตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของพระราชบุตรชายของพระองค์โดยชอบธรรม ซึ่งก็คือกษัตริย์ของฝรั่งเศสนั่นเอง
2. ซิชิลี และเนเป็ลส์อยู่ภายใต้การครอบครองของดอนคาร์ลอส มกุฎราชกุมารแห่งราชวงศ์เบอร์บอน
3. ออสเตรียได้รับปาร์มากลับคืนมาเป็นของตน

นอกจากนี้ กษัตริย์แห่งซาร์ดีเนียยังจะได้ดินแดนในอิตาลีเพิ่มขึ้นด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง ฝรั่งเศสภายใต้การบริหารประเทศของเพลอริผู้รักชาติไว้ซึ่งสันติสุข จึงได้ฐานความแข็งแกร่งเพิ่มมากขึ้นที่เมืองบาร์และลอร์เรน ซึ่งหากประมุขของประเทศเป็นผู้ที่ซอซการสู้รบแล้วก็คงจะรู้สึกได้ว่าสิ่งที่ตนได้มานี้เปล่าประโยชน์ และในเวลาเดียวกันตำแหน่งที่ตั้งภายนอกของฝรั่งเศสได้รับการเสริมให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นโดยที่อังกฤษเป็นฝ่ายสูญเสีย ด้วยการถ่ายโอนดินแดนในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางไปให้กับพันธมิตร แม้กระนั้นก็ตาม ลึกลงไปแล้วเพลอริคงจะรู้สึกผิดหวังอยู่บ้างในยามที่เขานึกถึงข้อตกลงลับในอันที่จะตรวจสอบการค้าของอังกฤษ ทั้งยังนึกไปถึงสมุททานุภาพอันยิ่งใหญ่ของอังกฤษ เมื่อเทียบกับความล่มสลายของกองทัพเรือฝรั่งเศสข้อตกลงระหว่างฝรั่งเศสกับสเปน ซึ่งนครรัฐของซิซิลีทั้งสองให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา ทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างอังกฤษกับสเปนตึงเครียดมากยิ่งขึ้นนั้นเป็นชนวนสำคัญที่ทำให้เกิดสงครามครั้งยิ่งใหญ่ระหว่างอังกฤษและราชวงศ์เบอร์บอน ซึ่งปรากฏออกมาให้เห็นด้วยการสร้างจักรวรรดิอังกฤษและการประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา

ความไม่พอใจที่อังกฤษมีต่อการดูถูกเหยียดหยามสเปนนั้นยังคงดำเนินต่อไป ความรู้สึกต่อต้านวาลโพลจึงค่อย ๆ ถูกบ่มเพาะขึ้นมา ในขณะนั้น วาลโพลมีอายุ 60 ปีแล้ว และเป็นไปได้ยากว่าเขาจะเปลี่ยนแปลงแนวคิดและนโยบายของตน วาลโพลกำลังเผชิญหน้ากับความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ที่มีอาจมีสิ่งใดมายับยั้งได้ แม้ว่านโยบายประนีประนอมจะถูกนำมาใช้ในระยะเวลาสั้น ๆ ก็ตาม อังกฤษสนับสนุนการเปิดน่านน้ำในแถบหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและสเปนอเมริกา ในขณะที่ยุโรปพยายามขัดขวางการกระทำเช่นนั้น เป็นที่น่าเสียดายว่านโยบายที่สเปนใช้ในการต่อต้านนี้ยิ่งทำให้ศัตรูของวาลโพลแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ด้วยการตรวจค้นเรืออังกฤษที่กำลังแล่นอยู่ในทะเลเปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำเช่นนั้นมาก่อน ซึ่งได้สร้างความโกรธแค้นให้กับนักเดินเรือของอังกฤษเป็นอันมาก นักเดินเรือของอังกฤษบางคนถูกนำตัวมาพิพากษาที่สกาล่าส โดยพวกเขาให้การว่าตนถูกปล้นทรัพย์สินไปจนหมด บ้างก็ถูกทรมาน จับไปขังคุก หรือไม่ก็ถูกบีบบังคับให้ทำงานภายใต้สภาพการณ์ที่เลวร้ายมาก กรณีที่ได้รับการกล่าวขานถึงมากที่สุดก็คือกรณีของเจนิกินส์ (JENICINS) ซึ่งเล่าว่านายทหารสเปนนายหนึ่งได้ตัดหูข้างหนึ่งและถูกส่งให้นำหูที่ถูกตัดออกมานั้นกลับไปมอบให้กษัตริย์ของเขา และให้นำความกลับไปบอกแก่กษัตริย์ว่าหากพระองค์อยู่ที่นั่นด้วยกับเขาก็จะถูกทรมานกรรมเช่นเดียวกัน เมื่อเจนิกินส์ถูกถามถึงความรู้สึกที่ได้รับจากการถูกทรมานเช่นนั้น เขาได้ตอบว่า **“ข้าพเจ้ามอบจิตวิญญาณให้แก่พระเจ้าและชีวิตของข้าพเจ้า จะขอพลีให้กับแผ่นดินของข้า”** คำพูดที่ฟังแล้วน่าสะเทือนใจที่ออกมาจากปากของชายผู้มียศฐาบรรดาศักดิ์เช่นนี้ ทำให้ผู้คนสงสัยว่าเรื่องที่เขาเล่ามานั้นเป็นจริงหรือไม่ แต่เรื่องนี้ก็คงจะทำให้ชาวอังกฤษเคลื่อนไหวได้โดยมีต้องสงสัยความรู้สึกของชาวอังกฤษที่ถาโถมเข้ามาได้ทำลายนโยบายประนีประนอมที่วาลโพลได้วางเอาไว้จนหมดสิ้น ต่อมาไม่นานอังกฤษจึงได้ประกาศสงครามกับสเปนในวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ.1739 อังกฤษยื่นคำขาดให้สเปนยกเลิกสิทธิในการตรวจค้นเรืออังกฤษ และยอมรับข้อเรียกร้องของอังกฤษในทวีปอเมริกาเหนือ ข้อเรียกร้องหนึ่งก็คือข้อเรียกร้องที่เกี่ยวกับขอบเขตของรัฐจอร์เจีย ซึ่งในขณะนั้นเป็นอาณานิคมที่เพิ่งก่อตั้งใหม่ และมีอาณาเขตติดกับพรมแดนของสเปนในรัฐฟลอริดา

สงครามที่อังกฤษเป็นฝ่ายเริ่มต้นและปลุกปั่นให้เกิดขึ้นนั้น ได้ทำให้นักเขียนชาวอังกฤษเกิดข้อถกเถียงว่าการกระทำในครั้งนี้ถูกต้องตามหลักเหตุผลหรือไม่เพียงใด กฎหมายของสเปนว่าด้วยการค้าของประเทศอาณานิคมไม่ได้มีเนื้อหาแตกต่างไปจากกฎหมายของอังกฤษสักเท่าใดนัก ซึ่งเราจะเห็นได้จากกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือ

อีกทั้งนายทหารเรือสเปนยังพบว่าพวกตนตกอยู่ในสถานะที่ใกล้เคียงกับเนลสันในตอนที่เขาเป็นกัปตันประจำเรือกลไฟที่แล่นเข้าไปในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกในอีก 50 ปีต่อมา หลังจากที่แยกตัวเป็นอิสระจากประเทศแม่แล้ว เรือเดินสมุทรและพ่อค้าชาวอเมริกันยังคงทำการค้าเสมือนตอนที่ยังเป็นประเทศอาณานิคม เนลสันบังคับให้ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวด้วยความที่ต้องการจะเห็นอังกฤษได้เปรียบในทางการค้า และการกระทำเช่นนี้ได้สร้างความไม่พอใจให้กับพลเมืองในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและบรรดาผู้มีอำนาจในประเทศอาณานิคม อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าเนลสันและบุคคลที่สนับสนุนการกระทำของเขาไม่ได้ทำการตรวจค้นอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากอำนาจที่อังกฤษมีอยู่นั้นยิ่งใหญ่พอที่จะปกป้องผลประโยชน์จากการเดินเรือโดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีที่อยู่นอกกฎหมายเช่นนี้ ในขณะที่สเปนในช่วงปี ค.ศ. 1730 ถึง 1740 ซึ่งประสบกับภาวะถดถอยมีความจำเป็นที่จะต้องช่วงชิงผลประโยชน์จากการค้าทางทะเลเท่าที่จะสามารถทำได้จากผู้ที่เคยทำร้ายสเปนมาก่อน แม้ว่ากระทำเช่นนี้จะอยู่นอกเหนือกฎหมายของสเปนก็ตาม

หลังจากได้อ่านการนำเสนอเรื่องราวของฝ่ายตรงข้ามวาลโพลที่เรียกร้องให้ทำสงครามซึ่งศาสตราจารย์เบอร์โรวส์ (PROFESSOR BURROWS) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “ชีวประวัติของลอร์ด ฮอว์ค” (LIFE OF LORD HAWKE) ผู้อ่านที่ไม่คุ้นเคยกับเรื่องนี้ก็คงอาจสรุปได้ไม่ยากว่าสเปนได้ทำผิดอย่างมหันต์ หากพิจารณาถึงสิทธิที่ประเทศแม่มีต่อประเทศอาณานิคมซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในสมัยนั้น แม้ว่าจะไม่มีประเทศใดสามารถยอมรับสิทธิในการตรวจค้นได้ก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าความขัดแย้งนั้นเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับทะเลเสียส่วนใหญ่ อันสืบเนื่องมาจากแรงปรารถนาของชาวอังกฤษที่ต้องการขยายขอบเขตการค้าและผลประโยชน์จากประเทศอาณานิคม เป็นไปได้ว่าฝรั่งเศสก็ปฏิบัติตามภายใต้แรงปรารถนาเช่นเดียวกันอย่างเช่นที่นักเขียนชาวอังกฤษได้ยืนยันเอาไว้ แต่ลักษณะนิสัยและนโยบายโดยทั่ว ๆ ไปของเฟลอร์รีประกอบกับความฉลาดหลักแหลมของชาวฝรั่งเศสทำให้สิ่งนี้ไม่น่าจะเป็นไปได้ ในยุคสมัยนั้นฝรั่งเศสยังไม่มีรัฐสภาและพลเมืองส่วนใหญ่ก็ยังไม่มียุติธรรมออกความเห็นคัดค้าน จึงไม่มีผู้ใดกล้าวิพากษ์วิจารณ์การบริหารประเทศของเฟลอร์รีแต่อย่างใด อังกฤษมองแต่เพียงความสามารถที่ทำให้ลอร์ดเบคอนเป็นของฝรั่งเศสและซีซีลียู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์เบอร์บอน และกล่าวหาวาลโพลว่าทำเกินไป ชาวฝรั่งเศสพูดถึงเฟลอร์รีว่า “เขาอยู่ไปวัน ๆ พยายามแสวงหาความสงบสุขในบ้านปลายชีวิต เฟลอร์รีทำให้ฝรั่งเศสกลายเป็นประเทศที่เฉื่อยชา แทนที่จะพยายามทำทุกวิถีทางในอันที่จะกอบกู้ประเทศให้กลับมาเจริญก้าวหน้าอีกครั้งหนึ่ง เฟลอร์รีไม่อาจยึดระยะเวลาแห่ง

ความเจียบสงบนี้ไปได้ทราบจนกระทั่งเขาเสียชีวิต” เมื่อสงครามระหว่างอังกฤษกับสเปนปะทุขึ้นมานั้น แม้ว่าเฟลอร์จะไม่เต็มใจก็ตาม แต่เขาจำเป็นต้องจัดเตรียมกองเรือขึ้นมาซึ่งเฟลอร์สามารถจัดหาเรือมาได้เพียงไม่กี่ลำเท่านั้น” กองเรือดังกล่าวประกอบไปด้วยเรือ 22 ลำ ซึ่งคอยคุ้มกันเรือรบของสเปนที่เดินทางไปยังอเมริกา และกองกำลังเสริมยังคอยป้องกันไม่ให้อังกฤษบุกมาโจมตีได้ “อย่างไรก็ตาม เฟลอร์อธิบายให้วาลโพลเข้าใจถึงความจำเป็นในการประนีประนอม ซึ่งนับว่าเป็นความหวังที่เลื่อนรางทั้งยังนำมาซึ่งหายนะต่อผลประโยชน์ทางทะเลของเรา และยังขัดขวางไม่ให้ฝรั่งเศสกำหนดมาตรการต่าง ๆ นับตั้งแต่ตอนเริ่มต้นสงคราม ในอันที่จะนำพาประเทศไปสู่ความยิ่งใหญ่ในทะเลตะวันออก” นักเขียนชาวฝรั่งเศสอีกคนหนึ่งกล่าวว่า “แต่เมื่อวาลโพลถูกโค่นอำนาจเฟลอร์จึงได้ตระหนักถึงความผิดพลาดของตนเองที่ปล่อยให้กองทัพเรือล่มสลาย เฟลอร์เพิ่งจะเห็นถึงความสำคัญของการมีกองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ เขารู้ดีว่าศัตรูของเนเปิลส์และซาร์ดิเนียเล็กเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสเพียงเพราะอังกฤษข่มขู่ว่าจะนำกองเรือบุกมาโจมตีเนเปิลส์และเจนัว ทั้งยังจะเคลื่อนทัพเข้าไปในอิตาลี ด้วยเหตุที่ฝรั่งเศสปราศจากกองทัพเรือที่มีประสิทธิภาพ ฝรั่งเศสจึงต้องยอมกล้ำกลืนความอับอายเอาไว้และทำได้ก็เพียงแต่ร้องเรียนถึงความรุนแรงที่ฝรั่งเศสได้รับจากเรือเดินสมุทรของอังกฤษที่คอยช่วงชิงการค้าและฝ่าฝืนกฎหมายของฝรั่งเศสอยู่เสมอ” โดยเหตุการณ์ดังกล่าวมานี้เกิดขึ้นระหว่างปีที่มีการตกลงรักษาสันติภาพกันแต่เพียงในนาม ซึ่งผ่านพ้นช่วงเวลาระหว่างที่เรือรบฝรั่งเศสถูกส่งไปคุ้มกันเรือสเปนจากฝ่ายอังกฤษและการปะทุของสงครามอย่างเป็นทางการ คำอธิบายถึงมุมมองที่แตกต่างกันเช่นนี้คงจะเข้าใจได้ไม่ยากนัก รัฐมนตรีทั้งสองคนตกลงร่วมกันเป็นนัย ๆ ที่จะดำเนินการตามแนวทางที่มีอาจมีผู้ใดฝ่าฝืนได้ ฝรั่งเศสมีอิสรเสรีภาพที่จะขยายอาณาเขตทางภาคพื้นดิน トラบเท่าที่ฝรั่งเศสไม่สร้างความไม่พอใจและความอิจฉาริษยาให้กับชาวอังกฤษ และไม่ขัดต่อผลประโยชน์ทางทะเลของอังกฤษที่วาลโพลได้คาดหวังเอาไว้ ทางเลือกเช่นนี้เหมาะสมกับมุมมองและความปรารถนาของเฟลอร์ คนหนึ่งแสวงหาอำนาจทางทะเล อีกคนหนึ่งแสวงหาความยิ่งใหญ่ทางบก สงครามจะเป็นตัวชี้ให้เห็นว่าทางเลือกใดฉลาดกว่ากัน ด้วยเหตุที่สเปนเป็นพันธมิตรกับฝ่ายหนึ่ง สงครามจึงจำเป็นต้องเกิดขึ้นและจะต้องเกิดขึ้นในทะเลเท่านั้น ทั้งเฟลอร์และวาลโพลไม่ได้มีชีวิตอยู่จนเห็นผลจากนโยบายของตนเอง วาลโพลถูกปลดออกจากตำแหน่งในปี ค.ศ.1742 และเสียชีวิตในเดือนมีนาคมปี ค.ศ.1745 เฟลอร์เสียชีวิตขณะดำรงตำแหน่งในวันที่ 27 มกราคม ค.ศ.1743

บทที่ 7

**สงครามระหว่างสหราชอาณาจักรกับสเปน
ในปี ค.ศ. 1739**

**สงครามแห่งการสืบราชสมบัติของออสเตรีย
ในปี ค.ศ. 1740**

**ฝรั่งเศสเข้าร่วมกับสเปนต่อต้านสหราชอาณาจักร
ในปี ค.ศ. 1744**

**การรบบทางเรือของนายพลแมทธิวส์ (Matthews),
แอนสัน (Anson), และฮอว์ค (Hawke)**

**สนธิสัญญาสันติภาพ เอช ลา ชาเปล
(Aix-la-Chapelle) ในปี ค.ศ. 1748**

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 7)

ดูเพลซ์ (Dupleix)

ลามูร์ดอนเนส (La Bourdonnais)

แอนสัน (Anson)

เลตอง ดูแยร์ (de l'Etendure)

บทที่ 7

ในขณะนี้ เราได้มาถึงช่วงของการเปิดฉากการสู้รบครั้งสำคัญ ๆ ที่กินระยะเวลายาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ โดยมีช่วงเวลาแห่งความสงบสุขเพียงระยะเวลาสั้น ๆ และการทำสงครามในยุคสมัยที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้มีคุณลักษณะที่แตกต่างไปจากสงครามในครั้งก่อน ๆ และในครั้งต่อมา ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในครั้งนี้เกิดขึ้นครอบคลุมทั่วทุกมุมโลกและไม่ใช่เป็นเพียงประเด็นเล็กๆ น้อยๆ ตามที่ต่างๆ เท่านั้น หากแต่การสู้รบหลัก ๆ จะเกิดขึ้นในทวีปยุโรป เนื่องจากประเด็นสำคัญที่ประเทศในทวีปยุโรป มีส่วนซึ่งชะตาประวัติศาสตร์โลกก็คือความเป็นใหญ่ทางทะเลและอำนาจในการควบคุมดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป สิทธิการครอบครองอาณานิคมและความมั่งคั่งที่เพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากผลประโยชน์ที่มาจากประเทศอาณานิคมเหล่านี้ เราพบว่ากองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ได้เข้าร่วมในการรบครั้งนี้ต่อเมื่อการต่อสู้ใกล้จะสิ้นสุดลง และการสู้รบได้ย้ายมาอยู่ในสมรภูมิที่มันควรจะเป็น ซึ่งก็คือ ทะเล นั่นเอง การปฏิบัติการของประเทศมหาอำนาจทางทะเลนั้นเห็นได้อย่างชัดเจน เพราะประเด็นข้อขัดแย้งได้บ่งชี้มาตั้งแต่ต้นแล้วแต่กลับเป็นเวลายาวนานที่ไม่ได้มีการสู้รบทางเรือเกิดขึ้นแต่อย่างใด เนื่องจากรัฐบาลของฝรั่งเศสไม่ตระหนักถึงความเป็นจริง การเคลื่อนไหวใด ๆ ในการขยายอาณานิคมของฝรั่งเศสนั้นเป็นที่สนใจของผู้คนส่วนใหญ่ แม้ว่าจะมีเพียงไม่กี่คนที่ได้อธิบายถึงเรื่องนี้ไว้โดยละเอียดทัศนคติของกษัตริย์ฝรั่งเศสเต็มไปด้วยความเฉื่อยชาและความคลางแคลงใจอันทำให้กองทัพเรือถูกละเลยจนเป็นผลให้ฝรั่งเศส พบกับความพ่ายแพ้อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และนำมาซึ่งการทำลายล้างสมุททานุภาพของประเทศไปในที่สุด

นั่นก็คือคุณลักษณะของสงครามที่กำลังจะปะทุขึ้น เราจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงสถานภาพของประเทศมหาอำนาจทั้งสามในซีกโลกที่อยู่นอกเหนือไปจากทวีปยุโรปซึ่งเป็นต้นกำเนิดของความขัดแย้งอย่างรุนแรงในคราวนี้

ในทวีปอเมริกาเหนือขณะนั้น อังฤษมีอาณานิคมทั้งหมด 13 อาณานิคม ซึ่งก็คือประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่รัฐเมนไปจนถึงจอร์เจียนั่นเอง เราพบว่าอาณานิคมเหล่านี้

มีการพัฒนารูปแบบการปกครองอาณานิคมที่เป็นลักษณะเฉพาะของอังกฤษ ซึ่งก็คือกลุ่มบุคคลที่มีอิสรเสรีภาพในการปกครองและพึ่งพาตนเอง มีความจงรักภักดีและพลเมืองส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการค้าและการเดินเรือ ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่ทอดยาวไปตามแนวชายฝั่งทะเล พร้อมทั้งมีท่าเรือที่ปลอดภัยและผลผลิตที่มีคุณภาพ ทำให้อาณานิคมเหล่านี้มีองค์ประกอบในการเป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลที่สมบูรณ์แบบ กองทัพเรือและกองทัพบกของประเทศดังกล่าวนี้จะมีฐานที่มั่นอยู่ในซีกโลกตะวันตก ประเทศอาณานิคมของอังกฤษต่างรู้สึกอิทธิพลจากชาวฝรั่งเศสและแคนาดาเป็นอันมาก

ฝรั่งเศสครอบครองแคนาดาและหลุยส์เซียนา ซึ่งในสมัยนั้นรัฐนี้มีอาณาเขตครอบคลุมมากกว่าที่เป็นอยู่เมื่อเทียบกับสมัยปัจจุบัน ฝรั่งเศสยังถือครองสิทธิบริเวณหุบเขาทั้งหมดของรัฐโอไฮโอและมิสซิสซิปปีด้วยข้อกล่าวอ้างที่ว่าตนเป็นผู้ค้นพบดินแดนแห่งนี้เป็นรายแรก อีกทั้งหุบเขานี้ยังเป็นเส้นทางติดต่อสำคัญระหว่างเซนต์ ลอร์เรนซ์กับอ่าวเม็กซิโกอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีประเทศใดที่เป็นผู้มีสิทธิ์ครอบครองประเทศที่อยู่คั่นกลางนี้ แม้แต่อังกฤษก็ไม่ได้เรียกร้องสิทธิในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากบรรดาอาณานิคมของอังกฤษล้วนแล้วแต่ขยับขยายอาณาเขตของตนออกไปยังทิศตะวันตกอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ความแข็งแกร่งของฝรั่งเศสอยู่ที่แคนาดา เซนต์ ลอร์เรนซ์เป็นเสมือนทางเข้าไปสู่ใจกลางของแคนาดา และแม้ว่าฝรั่งเศสจะสูญเสียนิวฟาวนด์แลนด์กับนิวาสโกเทียไปแล้วก็ตาม แต่ฝรั่งเศสยังอาศัยเกาะเคป เบรอด เป็นเส้นทางสัญจรบริเวณปากอ่าวและแม่น้ำได้ แคนาดามีคุณลักษณะของระบบอาณานิคมแบบฝรั่งเศสโดยไม่มี ความเหมาะสมแม้แต่ต่อกับสภาพภูมิอากาศของประเทศ รัฐบาล กองทัพและคณะผู้เผยแพร่ศาสนา ไม่ส่งเสริมการกระทำใด ๆ ของบริษัทเอกชนและองค์การอิสระที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน ชาวอาณานิคมต่างพากันละทิ้งการค้าและการเกษตร โดยปลูกพืชผลเพียงพอต่ออาหารบริโภคในแต่ละวัน อีกทั้งยังชอบล่าสัตว์เป็นชีวิตจิตใจ ผลิตผลส่วนใหญ่จึงเป็นพวกชนสัตว์ พวกเขาไม่มีความรู้ความชำนาญในด้านเครื่องจักรกล จึงจำเป็นต้องซื้ออุปกรณ์ในการต่อเรือจากอาณานิคมของอังกฤษ องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้พวกเขามีความแข็งแกร่งนั้นก็คือการรบ ประชาชนต่างมีอาวุธติดกายผู้ชายทุกคนล้วนแล้วแต่เป็นทหารทั้งสิ้น

นอกเหนือไปจากความเป็นปราชัยที่สืบทอดมาจากประเทศแม่แล้ว ยังมีความรู้สึกต่อต้านระหว่างระบบทางสังคมและการเมืองสองระบบเกิดขึ้น โดยทั้งสองฝ่ายนี้ได้ต่อต้าน

กันโดยตรงมาโดยตลอด การที่แคนาดาอยู่ห่างไกลจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก สภาพภูมิอากาศที่หนาวเหน็บทำให้คุณค่าทางทะเลที่แคนาดามีให้ต่อฝรั่งเศสนั้นน้อยยิ่งนัก เมื่อเทียบกับคุณค่าที่อาณานิคมของอังกฤษมีให้ต่ออังกฤษ ยิ่งไปกว่านั้น แคนาดายังมีประชากรน้อยกว่าอาณานิคมอังกฤษอยู่มาก ในปี ค.ศ.1750 แคนาดามีจำนวนประชากร 80,000 คน ในขณะที่อาณานิคมของอังกฤษมี 120,000 คน ด้วยเหตุที่แคนาดามีกำลังคนและทรัพยากรตามธรรมชาติที่แตกต่างไปจากอาณานิคมของอังกฤษมากเช่นนี้ หนทางรอดเพียงประการเดียวของแคนาดาจึงอยู่ที่การยอมรับความช่วยเหลือจากฝรั่งเศสไม่ว่าจะด้วยการควบคุมทะเลที่อยู่ใกล้เคียงโดยตรงหรือด้วยการหันเหอำนาจของฝรั่งเศสไปยังทิศทางอื่นเพื่อลดความกดดันที่แคนาดาต้องเผชิญอยู่

นอกเหนือไปจากเม็กซิโกและประเทศที่อยู่ทางตอนใต้ของเม็กซิโกแล้ว สเปนยังครอบครองฟลอริดาในทวีปอเมริกาเหนือ โดยที่ฟลอริดามีอาณาเขตครอบคลุมดินแดนที่อยู่นอกเหนือคาบสมุทรไปอีก แต่ดินแดนเหล่านี้ไม่ได้มีบทบาทสำคัญสักเท่าใดนักกับการสู้รบที่ยาวนานในครั้งนี้

ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและอเมริกาใต้ สเปนครอบครองดินแดนที่เรา รู้จักกันในนามว่าประเทศสเปนชออเมริกัน นอกเหนือไปจากคิวบา เปอร์โตริโกและเฮย์ติ ฝรั่งเศสครอบครองกัวเตมาลา มาร์ตีนิก และเฮย์ติฝั่งตะวันตก อังกฤษมีจาไมก้า บาร์บาโดส และเกาะเล็กเกาะน้อยอื่น ๆ ในแถบนั้น พื้นดินที่อุดมสมบูรณ์ ผลผลิตที่มีคุณภาพ และสภาพอากาศที่ไม่หนาวเหน็บจนเกินไปนัก ทำให้เกาะเหล่านี้เป็นที่พึงปรารถนาของการทำสงครามแย่งชิงอาณานิคม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีความพยายามใด ๆ ในอันที่จะช่วงชิงดินแดนเหล่านี้ ยกเว้นสเปนที่ต้องการได้จาไมก้ากลับคืนมาเป็นของตน อาจเป็นได้ว่าสาเหตุมาจากอังกฤษ ซึ่งอำนาจทางทะเลทำให้อังกฤษมีนิสัยชอบรุกรานผู้อื่น ทั้งยังได้รับอิทธิพลมาจากความปรารถนาของชาวอังกฤษเป็นจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ เกาะเล็กเกาะน้อยในอินดีส์ตะวันตกนั้นเล็กเกินกว่าที่จะครอบครองไว้ได้หากไม่อาศัยสมุทธานุภาพ เกาะเหล่านี้มีคุณประโยชน์ต่อการทำสงครามอยู่สองประการด้วยกัน ประการแรก ในฐานะที่เป็นฐานที่มั่นของกองทัพและประการที่สอง ในฐานะที่มีคุณค่าทางการค้าไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มพูนทรัพยากรที่ประเทศหนึ่ง ๆ มีอยู่แล้วหรือลดทอนทรัพยากรของฝ่ายศัตรู การทำสงครามกับเกาะเล็ก ๆ เหล่านี้อาจจะถูกพิจารณาว่าเป็นการทำสงครามในเชิงการค้า และเกาะพวกนี้ก็เปรียบเสมือนเรือบรรทุกขนาดใหญ่ที่บรรทุกความมั่งคั่งของฝ่ายศัตรูอยู่นเต็มลำเรือ

ด้วยเหตุนี้ เกาะเล็ก ๆ เหล่านี้จึงเปลี่ยนไปอยู่ภายใต้การครอบครองของประเทศแล้ว ประเทศเล่า เมื่อความสงบสุขมาเยือน เกาะเหล่านี้ก็จะได้รับการฟื้นฟู แม้ว่าในที่สุด เกาะส่วนใหญ่จะตกเป็นของอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ความจริงที่ว่าประเทศมหาอำนาจ แต่ละประเทศต่างก็ปรารถนาที่จะได้ส่วนแบ่งในศูนย์กลางการค้านี้ เป็นเหตุให้เรือรบขนาดใหญ่และกองเรือเล็ก ๆ จำนวนมากเดินทางมายังดินแดนแถบนี้ ประกอบกับฤดูที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติการทางภาคพื้นดินทำให้เรือรบเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเดินทางมามากยิ่งขึ้น และที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกนี้เองที่เราพบว่ามี การสู้รบทางเรือเกิดขึ้น บ่อยครั้งมาก อันแสดงให้เห็นถึงการทำสงครามที่ยาวนานในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

ความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสยังได้ปะทุขึ้นที่ภูมิภาคที่อยู่ห่างไกลออกไป และเช่นเดียวกับที่ทวีปอเมริกาเหนือที่ความขัดแย้งดังกล่าวถูกตัดสินชี้ขาดด้วยการทำสงครามในครั้งนี้ ที่ประเทศอินเดีย ประเทศคู่แข่งต่าง ๆ มีบริษัทอินเดียตะวันออกเป็นเสมือนตัวแทนอยู่ในดินแดนดังกล่าว นั่น ซึ่งบริษัทอินเดียตะวันออกจะมีหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานรัฐบาลและการค้าขาย แน่แน่นอนว่าบริษัทเหล่านี้จะมีประเทศแม่คอยหนุนหลัง โดยที่บริษัทจะแต่งตั้งประธานและเจ้าหน้าที่คอยติดต่อประสานงานกับประมุขประจำท้องถิ่นนั้น ๆ ในขณะที่นั้น อังกฤษตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่อยู่ที่เมืองบอมเบย์ ทางชายฝั่งตะวันตกที่เมืองกัลกัตตาบนลุ่มแม่น้ำแกงคีส (GANGES) ทางชายฝั่งตะวันออก โดยอยู่ห่างจากทะเลไปเพียงเล็กน้อย และที่เมืองมาดราส (MADRAS) ในเวลาต่อมา อังกฤษยังได้ขยายขยายไปตั้งถิ่นฐานทางตอนใต้ของเมืองมาดราส ซึ่งอังกฤษเรียกว่า ฟอร์ต เซนต์ เดวิด (FORT ST. DAVID) หรืออีกชื่อหนึ่งว่ากัตตาลอร์ (CUDDALORE) ประมุขของ รัฐทั้งสามซึ่งก็คือ บอมเบย์ กัลกัตตา และมาดราส ยังคงมีอิสระในการปกครองเมืองของตน และขึ้นตรงกับ COURT OF DIRECTORS ในอังกฤษแต่เพียงอย่างเดียว

ฝรั่งเศสตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ชานเดอ์นาเกอร์ (CHANDERNAGORE) บนลุ่มแม่น้ำแกงคีสเหนือเมืองกัลกัตตาและที่เมืองพอนด์เชอรี (PONDICHERY) ทางชายฝั่งตะวันออกไปทางตอนใต้ประมาณ 80 ไมล์จากมาดราส ส่วนทางชายฝั่งตะวันตกทางตอนใต้ของ บอมเบย์ ฝรั่งเศสมีฐานที่มั่นแห่งที่สามอยู่ที่เมืองมาเฮ (MAHE) ซึ่งมีความสำคัญน้อยกว่า ฐานที่มั่นอื่น อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศสมีความได้เปรียบเป็นอย่างสูงในการครอบครองฐานปฏิบัติการที่อยู่ระหว่างกลางในมหาสมุทรอินเดียดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นั่นก็คือ หมู่เกาะที่อยู่ใกล้ ๆ กับฝรั่งเศสและเบอร์บอน แต่ฝรั่งเศสยังโชคดีกว่าที่มีบุคคลสองคน ที่ทำหน้าที่บริหารประเทศอยู่ในคาบสมุทรอินเดียและเกาะใหญ่น้อยแถบนั้นในช่วงเวลา

ดังกล่าว บุคคลทั้งสองคือ ดูเพลซ์ (DUPELIX) และ ลา บูร์ดอนเนส (LA BOURDONNAIS) โดยที่เราไม่อาจหาเจ้าหน้าที่รัฐของอังกฤษที่บริหารงานในอินเดียผู้ใดที่จะมีความสามารถและความเด็ดขาดเท่าบุคคลทั้งสองนี้ได้ แม้ว่าดูเพลซ์และลา บูร์ดอนเนส จะทำงานประสานกันได้อย่างดีก็ตาม แต่พวกเขากลับมีความคิดที่ขัดแย้งกันอยู่ในบางประเด็น นั่นก็คือ ความลังเลใจว่าจะสร้างอำนาจแข็งแกร่งทางบกหรือทางทะเล ถึงแม้ว่าดูเพลซ์ จะคำนึงถึงผลประโยชน์จากการค้าขาย แต่จิตใจของเขากลับมุ่งมั่นอยู่กับการสร้าง อาณาจักรที่ยิ่งใหญ่และเห็นว่าฝรั่งเศสควรมีอำนาจเหนือบรรดาเจ้าชายของอาณาจักรม เกล่านั้น ในอันที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ ดูเพลซ์ได้แสดงให้เห็นถึงปฏิภาณไหวพริบ และกระทำการต่าง ๆ โดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย จนบางทีอาจจะเรียกได้ว่าเป็นจินตนาการหรือ เพื่อฝันมากเกินไป แต่เมื่อเขาได้มาพบกับ ลา บูร์ดอนเนส ซึ่งมีมุมมองที่เรียบง่ายและเป็นเหตุเป็นผลมากกว่า ทั้งยังมีเป้าหมายอยู่ที่ความเป็นใหญ่ในท้องทะเลและอำนาจ ในการปกครองจะขึ้นอยู่กับการรักษาเส้นทางติดต่อกับประเทศแม่ แทนที่จะขึ้นอยู่กับ กลอุบายและพันธมิตรในซีกโลกตะวันออกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความขัดแย้ง ระหว่างบุคคลทั้งสองจึงเกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสซึ่งเห็นว่า ดูเพลซ์มีจุดมุ่งหมายที่สูงกว่าลา บูร์ดอนเนส ได้กล่าวไว้ว่า **“ประสิทธิภาพของกองทัพเรือ**

ที่ด้อยกว่าเป็นสาเหตุหลักที่หยุดยั้งความเจริญก้าวหน้าของเขา” แต่ความยิ่งใหญ่ทางทะเลเป็นสิ่งที่ ลา บูร์ฌวอนเนตส์ ในฐานะที่เขาเป็นนักเดินเรือและผู้ว่าการรัฐปราวรณา เป็นสิ่งนี้ อาจจะเป็นได้ว่าด้วยความอ่อนแอของแคนาดาเมื่อเปรียบเทียบกับอาณานิคมของอังกฤษ สมุทรทานุภาพจึงไม่อาจกลายเป็นประเด็นสำคัญในความขัดแย้งของชายทั้งสองคนนี้ได้ แต่ด้วยสถานการณ์ที่นานาประเทศต่างช่วงชิงความเป็นใหญ่ในอินเดียชั้นทุกสิ่งทุกอย่างจึงขึ้นอยู่กับอำนาจในการควบคุมท้องทะเลแต่เพียงประการเดียว

นั่นก็คือ สภาพการณ์ที่เชื่อมโยงกันของประเทศทั้งสามที่นำมาสู่การเปิดฉากของสงคราม ไม่มีการระบุนถึงอาณานิคมที่อยู่ทางชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกา เนื่องจากอาณานิคมเหล่านั้นเป็นเพียงสถานีการค้าที่ปราศจากความสำคัญในทางทหารแต่อย่างใด แหลมกุ๊ดไฮ้ปกครองอยู่ภายใต้การครอบครองของดัตช์ ซึ่งไม่ได้มีบทบาทสำคัญในการรบครั้งก่อน ๆ แต่ยังคงรักษาความเป็นพันธมิตรกับอังกฤษที่มีมาช้านานเอาไว้ และสามารถอยู่รอดปลอดภัยจากสงครามครั้งที่แล้วมาได้ด้วยการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดจนมากเกินไป เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงสถานการณ์ภายในกองทัพเรืออย่างคร่าว ๆ ซึ่งในเวลาต่อมากจะกลายเป็นประเด็นสำคัญที่ในขณะนั้นยังไม่มีผู้ใดตระหนักถึง ไม่มีการระบุนถึงจำนวนและสภาพการณ์ของเรือรบเอาไว้อย่างแน่ชัด แต่เราอาจจะพอคาดการณถึงประสิทธิภาพได้ แคมเบลล์ นักประวัติศาสตร์ทางเรือของอังกฤษ กล่าวไว้ว่า ในปี ค.ศ.1727 กองทัพเรืออังกฤษมีเรือรบ 84 ลำ โดยที่เรือแต่ละลำมีปืนใหญ่มากกว่า 60 กระบอกขึ้นไปและเรืออีก 40 ลำที่มีปืนใหญ่ 50 กระบอก ทั้งยังมีเรือใบเคล็อนเร็ว 54 ลำ และเรือขนาดเล็ก ๆ อีกหลายลำ ในปี ค.ศ.1734 อังกฤษมีเรือรบเหลืออยู่เพียง 70 ลำ ในจำนวนนี้มีเรือ 19 ลำที่มีปืนใหญ่ 50 กระบอก ในปี ค.ศ.1744 สี่ปีหลังจากการทำสงครามกับสเปนเพียงประเทศเดียว อังกฤษมีเรือรบ 90 ลำ และเรือใบเคล็อนเร็วอีก 84 ลำ แคมเบลล์ประมาณการว่าในปีเดียวกันนั้นฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 45 ลำ และเรือใบเคล็อนเร็วอีก 64 ลำ ในปี ค.ศ.1747 ขณะที่สงครามครั้งแรกใกล้จะสิ้นสุดลง แคมเบลล์กล่าวว่า กองทัพเรือของสเปนมีเรือรบอยู่เพียง 22 ลำ ฝรั่งเศสมี 31 ลำ ในขณะที่อังกฤษมีเรือรบเพิ่มมากขึ้นเป็น 126 ลำ สิ่งที่นักเขียนชาวฝรั่งเศสบันทึกไว้ นั่นอาจจะแตกต่างกันในแง่ของจำนวนเรือรบ แต่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าตัวเลขที่ลดลงเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ภายในกองทัพเรือที่ตกต่ำลง เรือรบล้าแล้วแต่อยู่ในสภาพย่ำแย่ คู่ต่อเรือปราศจากอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่ครบครัน กองทัพเรือถูกละเลยตลอดเวลาในการทำสงครามเหล่านี้ ติราบจนกระทั่งปี ค.ศ.1760 เมื่อความรู้สึกของคนในชาติถูกปลุกเร้าให้เห็นความสำคัญของการฟื้นฟู

กองทัพเรือขึ้นมา อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนจะสายไปเสียแล้วที่จะหลีกเลี่ยงความเสียหายครั้งใหญ่หลวงของฝรั่งเศส ในอังกฤษและฝรั่งเศส ระเบียบวินัยและการบริหารประเทศค่อย ๆ ถูกทำลายไปด้วยความสงบสุขที่ดำเนินมาช้านาน ความไร้ประสิทธิภาพของกำลังทหารและอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ส่งออกไปนั้นสร้างความเสื่อมเสียให้กับประเทศเป็นอย่างยิ่งและยังทำให้นักย้อนไปถึงข่าวลือที่บ่งบอกถึงการปะทุของสงครามไครเมีย (CRIMEAN WAR) ในขณะที่เรือรบของฝรั่งเศสที่สาบสูญไปจากทะเลได้นำไปสู่การนำเรือรุ่นเก่า ๆ ออกมาลอยลำอยู่ในทะเล ซึ่งเรือรบเหล่านี้มีประสิทธิภาพดึกว่าเรือในสมัยเก่าของอังกฤษเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เราจำเป็นต้องให้ความรอบคอบในอันที่จะยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ของนักเขียนแต่ละคน เรามักพบว่านักเขียนชาวฝรั่งเศสยืนยันว่าเรือของอังกฤษแล่นได้เร็วกว่า ในเวลาเดียวกับที่ชาวอังกฤษตำหนิว่าเรือของตนนั้นแล่นได้ช้าโดยทั่วไปแล้ว เราอาจจะยอมรับความจริงที่ว่าเรือของฝรั่งเศสที่สร้างระหว่างปี ค.ศ.1740 และ ค.ศ.1800 นั้น มีการออกแบบที่ดีกว่า อีกทั้งยังมีขนาดใหญ่กว่าเมื่อเทียบกับของอังกฤษ อังกฤษมีจำนวนเรือรบมากกว่าและประสิทธิภาพของนักเดินเรือและนายทหารเรือนั้นก็ยังเหนือกว่าอย่างไม่ต้องสงสัย การที่อังกฤษให้เรือรบบางลำลอยลำอยู่ในทะเลอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าในยามสงบหรือยามศึกสงครามก็ตาม ทำให้นายทหารยังคงยึดติดอยู่กับอาชีพของตนเองอยู่ ส่วนในฝรั่งเศสนั้น มีผู้กล่าวไว้ว่าในปี ค.ศ.1744 ทหารเรือไม่ถึงหนึ่งในห้าเท่านั้นที่ถูกว่าจ้าง กองทัพเรือของอังกฤษที่เหนือกว่านี้ยังคงดำเนินต่อไปด้วยการปิดล้อมท่าเรือของฝรั่งเศสด้วยกองกำลังที่มากกว่า เมื่อกองเรือของฝ่ายศัตรูแล่นออกสู่ทะเลพวกเขาจึงพบว่าตนตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เนื่องมาจากขาดความชำนาญในการเดินเรือในทันทีทันใด นอกจากอังกฤษจะมีนักเดินเรือจำนวนมากความต้องการในการทำการค้าของพวกเขาจึงเพิ่มมากขึ้นไปด้วย จนกระทั่งว่าสงครามทำให้การค้าของอังกฤษกระจัดกระจายไปยังที่ต่าง ๆ ทั่วโลก จนถึงขั้นที่ว่าเรือรบส่วนหนึ่งต้องหยุดชะงักและแล่นเรือออกทะเลไม่ได้เพราะขาดแคลนลูกเรือ การจ้างงานอย่างต่อเนื่องเป็นหลักประกันที่ดีว่าลูกเรือจะมีประสิทธิภาพที่ดี แต่ขาดลูกเรือเป็นจำนวนมากทำให้เกิดความริบดวงในอันที่จะนำคนที่ขาดความสามารถและเจ็บออก ๆ แอด ๆ มาช่วยงาน อันเป็นผลให้ประสิทธิภาพโดยรวมของลูกเรือลดน้อยถอยลง ในอันที่จะตระหนักถึงสภาพของบริษัทเดินเรือในสมัยนั้น เราจำเป็นต้องอ่านบทความที่บรรดานายทหารเรือที่ถูกส่งไปปฏิบัติกร่วมกับแอนสัน (ANSON) เพื่อเริ่มต้นการเดินทางแล่นเรือรอบโลก หรือนายทหารที่ถูกส่งไปให้กับฮอว์ค (HAWKE) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการสู้รบ เรื่องที่

พวกเขาเล่าเอาไว้ว่านั่นฟังดูแทบไม่น่าเชื่อ และผลลัพธ์ที่น่าอัศจรรย์ อดสูยีนัก มันไม่ใช่ประเด็นเรื่องสุขอนามัยแต่เพียงอย่างเดียว แต่วัสดุอุปกรณ์ที่ ถูกส่งไปนั้นไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของชีวิตในท้องทะเลเลย ภายในกองทัพเรือของอังกฤษและฝรั่งเศสนั้น การคัดนายทหารที่ไร้ประสิทธิภาพออกไปเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ในยุคนั้นเป็นยุคที่อิทธิพลทางการเมืองและราชสำนักกรุงโรมันเป็นอันมาก ยิ่งไปกว่านั้น ภายหลังจากที่ประเทศอยู่ภายใต้ความสงบสุขมาช้านาน จึงเป็นไปได้ที่จะคัดเลือกนายทหารที่ซื่อสัตย์และปราศจากจุดด่างพร้อยมากที่สุด เพื่อที่จะมาผ่านบททดสอบของกาลเวลาและเผชิญหน้ากับความรับผิดชอบนานัปการที่อาจเกิดขึ้นจากการทำสงคราม ทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสจึงมีแนวโน้มที่จะเลือกนายทหารที่มีคุณสมบัติดีเลิศที่สุดในสมัยก่อนหน้านั้นให้มารับผิดชอบในการสู้รบที่กำลังจะเกิดขึ้น และผลที่ปรากฏออกมานั้นไม่ได้เท่าใดนัก

อังกฤษประกาศสงครามกับสเปนในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1739 โดยในตอนแรกอังกฤษพุ่งเป้าหมายไปยังอาณานิคมในสเปนิช อเมริกา อันเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งและอังกฤษคาดหวังว่าเรื่องจะจบลงโดยง่าย การเดินทางครั้งแรกของอังกฤษไปยังดินแดนแถบนี้อยู่ภายใต้การนำของพลเรือเอกเวอร์นอน (ADMIRAL VERNON) ในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน ในการเดินทางไปในครั้งนั้น อังกฤษเข้าโจมตีพอร์โต เบลโล (PORTO BELLO) อย่างห้าวหาญ โดยที่อีกฝ่ายยังไม่ทันตั้งตัว แต่อังกฤษกลับพบเงินเพียงแค่ 10,000 ดอลลาร์ ในท่าเรือที่พวกเขาแล่นเรือไป ขณะที่เวอร์นอนเดินทางกลับไปยังจาไมกา เขาได้รับเรือรบมาเสริมทัพเป็นจำนวนมาก ทั้งยังได้ไพร่พลจากภาคพื้นดินเพิ่ม อีก 12,000 นาย ด้วยกองกำลังที่เพิ่มมากขึ้นนี้ทำให้เวอร์นอนพยายามบุกไปโจมตีคาร์ตาจินา และซานติเอโก เดอ คิวบา (SANTIAGO DE CUBA) ในปี ค.ศ.1741 และ 1742 ตามลำดับ แต่ก็ต้องประสบกับความล้มเหลวทั้งสองครั้ง เนื่องจากพลเรือเอกกับพลเอกเกิดทะเลาะวิวาทกัน ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องแปลกในยุคที่นายพลแต่ละคนไม่อาจล่วงรู้ได้ว่านายพลอีกผู้หนึ่งกำลังกระทำการโดยอยู่ มารริแอต (MARRYAT) ได้บรรยายถึงความพยายามที่จะบุกไปโจมตีที่คาร์ตาจินา ซึ่งนายพลทั้งสองนายต่างเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน โดยเขาเล่าถึงเรื่องนี้อย่างขบขันไว้ว่า : “กองทัพพบกคิดว่ากองทัพเรือคงจะสามารถทะลวงกำแพงหินที่หนากว่า 10 ฟุตได้เป็นผลสำเร็จ ส่วนกองทัพเรือก็สงสัยว่าเหตุใดทหารที่อยู่บนบกไม่ยอมได้กำแพงหินซึ่งมีความสูงชันเพียงแค่ 30 ฟุต ขึ้นมาเสียที”

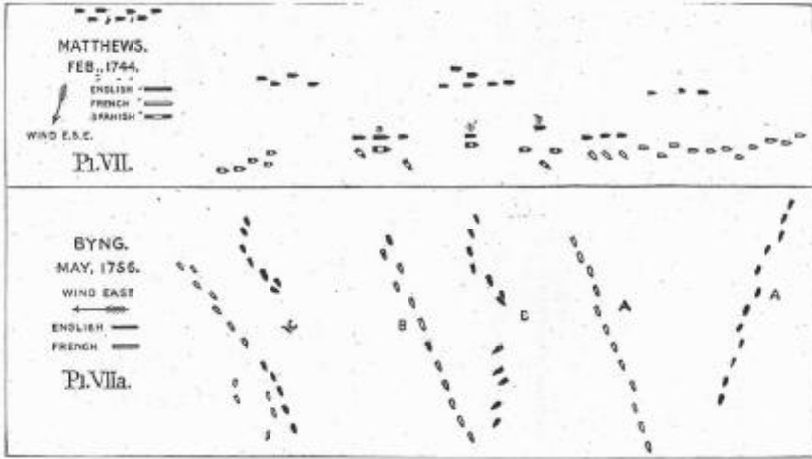
การเดินทางอีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ.1740 นั้น แสดงให้เห็นถึงความอุตสาหะและความมุมานะของแอนสัน (ANSON) ซึ่งเป็นผู้นำทัพในครั้งนี้ การเดินทางครั้งดังกล่าวมี

ชื่อเสียงในด้านความยากลำบากที่คณะเดินทางต้องเผชิญ รวมไปถึงความสำเร็จในท้ายที่สุดอีกด้วย ภารกิจครั้งนี้คือการแล่นเรืออ้อมแหลมฮอร์น (CAPE HORN) และเข้าโจมตีอาณานิคมของสเปนที่อยู่ทางชายฝั่งตะวันตกของทวีปอเมริกาใต้ หลังจากความล่าช้าหลายครั้งหลายคราสืบเนื่องจากการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ กองเรือก็สามารถแล่นไปถึงยังจุดหมายปลายทางได้สำเร็จในปลายปี ค.ศ.1740 เรือรบเหล่านี้ต้องแล่นผ่านแหลมฮอร์นนี้ท่ามกลางสภาพอากาศเลวร้ายที่สุดในรอบปี กองเรือต้องพบกับมรสุมที่พัดกระหน่ำจนเรือบางลำ ถูกพัดพากระจัดกระจายไปและไม่อาจกลับมารวมกองกันได้อีก หลังจากแอนสันผ่านพ้นสภาพอากาศอันเลวร้ายออกมาได้ เขาสามารถนำเรือบางส่วนแล่นมาจนถึงฮวน เฟร์นันเดซ (JUAN FERNANDEZ) เรือสองลำแล่นกลับไปยังอังกฤษ เรือลำที่สามสูญหายไปทางตอนใต้ของเมืองชิลี (CHILOE) แอนสันจึงนำเรือสามลำที่เขาเหลืออยู่แล่นเลียบชายฝั่งของทวีปอเมริกาใต้ไปเรื่อย ๆ และได้เข้าช่วงชิงทรัพย์สินจากเมืองเปย์ตา (PAYTA) โดยคาดหวังว่าจะนำเรือไปให้ใกล้กับปานามามากที่สุด เพื่อรวมพลกับเวอร์นันอนในอันที่จะโจมตีดินแดนดังกล่าวนั้นและหากเป็นไปได้ก็จะเข้ายึดครองอีสต์อีสต์ด้วย เนื่องจากแอนสันได้รับบทเรียนและความหายนะจากครุฑทาจึนามาแล้วครั้งหนึ่ง เขาจึงตั้งใจที่จะแล่นเรือข้ามมหาสมุทรแปซิฟิกและทุ่มโจมตีเรือสินค้าสองลำที่แล่นจากอาคาปุลโก (ACAPULCO) มายังมานิลา (MANILA) เป็นประจำทุกปี ระหว่างที่แอนสันกำลังแล่นเรือผ่านมหาสมุทรแปซิฟิกอยู่นั้น เรือลำหนึ่งในสองลำที่เขาถืออยู่นั้นอยู่ในสภาพย่ำแย่เสียจนเขาต้องทำลายมันทิ้ง ด้วยเรือเพียงลำเดียวที่ยังเหลืออยู่ แอนสันประสบความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจครั้งสุดท้ายนี้ โดยสามารถเข้ายึดเรือสินค้าขนาดใหญ่ได้พร้อมทั้งเงินกว่าล้านดอลลาร์ การเดินทางที่ประสบความสำเร็จและความโชคร้ายซ้ำแล้วซ้ำเล่านี้ไม่ได้มีผลอื่นใดทางทหารนอกเหนือไปจากสร้างความสะพรึงกลัวและความอับอายให้แก่บรรดาอาณานิคมของสเปน แต่ความเคราะห์ร้ายและการยื่นหยัดที่จะเอาชนะมันไปให้จงได้นั้นนำมา ซึ่งความสำเร็จอย่างใหญ่หลวงในท้ายที่สุด

ระหว่างปี ค.ศ.1740 ได้เกิดเหตุการณ์สองเหตุการณ์ขึ้นอันนำไปสู่สงครามทั่ว ๆ ไปในยุโรป ซึ่งสเปนและอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในการทำสงครามอยู่ก่อนหน้านั้นแล้วในเดือนพฤษภาคมของปีดังกล่าว พระเจ้าเฟรเดอริคที่หก (FREDERICK THE GREAT) ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งปรัสเซีย และในเดือนตุลาคมพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 6 ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ฮอัสเตรียได้เรียกร้องบัลลังค์สเปนมาเป็นของพระองค์เองนั้น ได้เสด็จสวรรคต พระองค์ไม่มีพระราชโอรสจึงได้ยกราชบัลลังค์และทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดให้

กับพระราชธิดาองค์โต มาเรีย เทเรซา (MARIA THERESA) การสืบทอดราชสมบัติในครั้งนี้ เป็นที่ยอมรับของประเทศมหาอำนาจในยุโรปโดยทั่วไป แต่ความอ่อนแออย่างเห็นได้ชัดของ พระองค์ทำให้กษัตริย์องค์อื่น ๆ ต่างปรารถนาที่จะช่วงชิงตำแหน่งประมุขนี้ ประมุขแห่ง บาวาเรีย (THE ELECTOR OF BAVARIA) อ้างสิทธิ์ในการครอบครองทรัพย์สินสมบัติทั้งหมด โดยมีฝรั่งเศสเป็นผู้หนุนหลัง ในขณะที่เดียวกันกษัตริย์ของปรัสเซียได้เรียกร้องสิทธิ์ด้วยการบุกเข้ายึดเมืองซิลีเซีย (SILESIA) ประเทศมหาอำนาจใหญ่อื่น ๆ ต่างแบ่งออกเป็นฝักเป็นฝ่าย ในขณะที่สถานภาพของอังกฤษในขณะนั้นทวีความซับซ้อนยิ่งขึ้นไปอีก ด้วยเหตุที่กษัตริย์อังกฤษดำรงตำแหน่งประมุขของ ฮันโนเวอร์ (ELECTOR OF HANOVER) อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย และด้วยอำนาจที่มากเช่นนั้นทำให้อังกฤษต้องจำยอมวางตนเป็น กลางต่อตำแหน่งประมุข แม้ว่าอังกฤษจะมีใจเอนเอียงไปทางออสเตรียมากเพียงใดก็ตาม ในเวลาเดียวกัน ความล้มเหลวในการเดินทางไปยังอาณานิคมของสเปนในอเมริกา และความเสียหายอย่างรุนแรงทางการค้าที่อังกฤษกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้นทำให้ผู้คน ต่างต่อต้าน วาลโพลมากยิ่งขึ้น ซึ่งในที่สุดเขาจำเป็นต้องลาออกจากตำแหน่งไปใน ปี ค.ศ.1742 ภายใต้การบริหารประเทศของคณะรัฐบาลชุดใหม่ อังกฤษได้กลายเป็น พันธมิตรกับออสเตรียอย่างเปิดเผย และรัฐสภาไม่เพียงแต่ออกเสียงสนับสนุนให้ส่งเงิน อุดหนุนไปให้กับจักรพรรดินีแห่งออสเตรีย แต่ยังอนุมัติให้ส่งไพร่พลสำรองไปเสริมกำลัง ยังออสเตรีย เนเธอร์แลนด์อีกด้วย ในขณะเดียวกัน ฮอลแลนด์ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของ อังกฤษ และมีข้อผูกมัดเช่นเดียวกับอังกฤษภายใต้เงื่อนไขของสนธิสัญญาฉบับก่อนในอันที่ จะสนับสนุนการขึ้นครองราชย์สมบัติของมาเรีย เทเรซา จึงได้ลงประชามติให้ส่งเงิน สนับสนุนให้กับออสเตรีย อังกฤษและฮอลแลนด์จึงตัดสินใจเข้าสู่สงครามต่อต้านฝรั่งเศส ในฐานะที่เป็นกำลังสำรองให้กับจักรพรรดินีไม่ใช่กองกำลังหลัก และในฐานะประเทศ อังกฤษกับฮอลแลนด์ยังคงรักษาไว้ซึ่งสันติสุขกับฝรั่งเศส ยกเว้นเสียแต่ไพร่พลที่กำลังรบ อยู่ในสมรภูมิต่านั้น สถานการณ์ที่คลุมเครือเช่นนี้ ในที่สุดแล้วจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ เพียงประการเดียวเท่านั้น คือการรบทางเรือ ฝรั่งเศสก็เช่นเดียวกับอังกฤษและฮอลแลนด์ คือเป็นเพียงกำลังสำรองให้กับสเปน ด้วยเหตุที่ฝรั่งเศสและสเปนเป็นพันธมิตรกันมาแต่ ในอดีต ในขณะที่ฝรั่งเศสยังคงรักษาสันติภาพกับอังกฤษ เป็นเรื่องน่าสนใจที่พบว่านักเขียน ชาวฝรั่งเศสได้วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงถึงการโจมตีเรือฝรั่งเศสจากเรือรบอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่มีการให้สัตยาบันร่วมกันแล้วว่าจะไม่มีการเปิดฉากการสู้รบระหว่างสองประเทศโดยเด็ดขาด ได้มีการกล่าวถึงไว้ก่อนหน้านี้แล้วว่าในปี ค.ศ.1740 กองเรือรบของฝรั่งเศสเคยเป็น

กำลังหนุนให้กับเรือของสเปนที่เดินทางไปยังอเมริกา ในปี ค.ศ.1741 สเปนซึ่งในตอนนั้นได้เข้าร่วมรบทางภาคพื้นดินในฐานะศัตรูของออสเตรีย ได้ส่งไพร่พล 15,000 นาย จากบาร์เซโลนาไปโจมตีอาณานิคมของออสเตรียในอิตาลี พลเรือเอก แฮดดิอก (ADMIRAL HADDOCK) ของอังกฤษ ซึ่งกำลังปฏิบัติกรอยู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนพยายามเสาะหาจนมาพบกับเรือรบของสเปน โดยในกองเรือของสเปนนั้นมีเรือรบจากฝรั่งเศสอยู่ 12 ลำ และผู้บัญชาการกองเรือของฝรั่งเศสได้แจ้งให้แฮดดิอกทราบว่าเขาเองกำลังจะเดินทางไปยังอาณานิคมแถบนั้นเช่นเดียวกัน และได้รับคำสั่งให้เข้าสู้รบหากสเปนซึ่งทำสงครามกับอังกฤษอยู่ก่อนหน้านั้นถูกโจมตี เนื่องจากฝรั่งเศสและสเปนมีกำลังมากกว่าอังกฤษถึงสองเท่า แฮดดิอกจึงจำใจต้องแล่นเรือกลับไปยังพอร์ต มาฮอน หลังจากนั้นไม่นานแฮดดิอกถูกโยกย้ายให้ไปปฏิบัติกรที่อื่นแทน และ**พลเรือเอกแมทธิวส์ (ADMIRAL MATTHEWS)** ซึ่งย้ายมาแทนได้รับผิดชอบสองตำแหน่งในคราวเดียวกัน นั่นก็คือตำแหน่งผู้บัญชาการกองเรือในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและรัฐมนตรีอังกฤษประจำเมืองตูริน (TURIN) อันเป็นเมืองหลวงของกษัตริย์แห่งซาร์ดีเนีย ระหว่างปี ค.ศ.1742 นั้น เรือเอกแห่งกองทัพเรืออังกฤษผู้หนึ่งได้นำเรือรบไล่ต้อนกองเรือของสเปนไปจนถึงท่าเรือของฝรั่งเศสที่เมืองเซนต์ โทรเปซ (ST.TROPEZ) ซ้ำยังไล่ประชิดไปจนถึงท่าเรือ เมาเรือของสเปนเหล่านั้นเสีย ทั้ง ๆ ที่อังกฤษให้สัตยาบันกับฝรั่งเศสว่าจะวางตนเป็นกลาง ในปีเดียวกันนั้นเอง แมทธิวส์ยังได้ส่งเรือรบจำนวนหนึ่งภายใต้การนำของพลเรือจัตวา มาร์ติน (COMMODORE MARTIN) ไปยังเนเปิลส์ เพื่อบีบบังคับให้กษัตริย์จากราชวงศ์บอร์บอนถอนกำลังพลจำนวน 20,000 นาย ที่คอยช่วยสเปนรบกับออสเตรียทางตอนเหนือของอิตาลีออกไปเสีย ในความพยายามที่จะดำเนินการเจรจานั้น มาร์ตินทำแต่เพียงชุนาฬิกาขึ้นมาแล้วแจ้งแก่รัฐบาลว่าพวกเขามีเวลาเพียงหนึ่งชั่วโมงเท่านั้นที่จะถอนทหารออก รัฐบาลมีอาจทำการใดได้ยกเว้นยอมจำนน กองทัพเรืออังกฤษจึงแล่นออกจากท่าเรือหลังจากอยู่ที่นั่นเพียงแค่ 24 ชั่วโมงเท่านั้น ทั้งยังสามารถช่วยให้จักรพรรดินีรอดพ้นจากเงื้อมมือของศัตรูได้เป็นผลสำเร็จ นับจากนั้นเป็นต้นมาจึงเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าสงครามของสเปนในอิตาลีนั้นยังคงดำเนินสืบต่อไปได้ด้วยการส่งกองกำลังผ่านมาจากทางฝรั่งเศส อังกฤษยังคงมีอำนาจเหนือน่านน้ำและการปฏิบัติการใด ๆ ในเนเปิลส์ เหตุการณ์สองครั้งสุดท้ายที่เซนต์ โทรเปซ และเนเปิลส์นี้ทำให้เฟลอร์เกิดความฝังใจเป็นอย่างมาก เขาตระหนักถึงขอบเขตและความสำคัญของรากฐานที่แข็งแกร่งของสมุหนานภาพได้ก็ต่อเมื่อมันสลายเกินไปเสียแล้ว ข้อร้องเรียนจากทั้งสองฝ่ายเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ อีกทั้งช่วงเวลาที่ฝรั่งเศสและ

อังกฤษจะต้องเลิกเสแสร้งว่าตนเป็นเพียงกำลังสำรองในการสู้รบนั้นกำลังคืบคลานเข้ามาอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ดี ก่อนที่จะถึงช่วงเวลาดังกล่าวอำนาจทางทะเลและความมั่งคั่งของอังกฤษได้ถูกแสดงให้เห็นประจักษ์ชัดอีกครั้งด้วยการนำกษัตริย์แห่งซาร์ดีเนียไปโยงเข้ากับเรือของออสเตรเลียที่กำลังเป็นชนวนสำคัญอยู่ ท่ามกลางภยันตรายและข้อได้เปรียบต่าง ๆ จากการเป็นพันธมิตรกับอังกฤษหรือฝรั่งเศสนั้น อังกฤษยื่นข้อเสนอให้กษัตริย์แห่งซาร์ดีเนีย โดยอังกฤษจะส่งเงินสนับสนุนและยังให้คำมั่นสัญญาว่าจะส่งกองเรือของตนมาช่วยควบคุมน่านน้ำในแถบทะเล เมดิเตอร์เรเนียน เพื่อเป็นการตอบแทน พระองค์จึงตกลงที่จะเข้าร่วมสงครามกับอังกฤษด้วยการส่งไพร่พลกว่า 45,000 นายไปช่วยรบ ข้อตกลงดังกล่าวนี้มีขึ้นในเดือนกันยายน ปี ค.ศ.1743 ในเดือนตุลาคมซึ่งในตอนนั้นเพลอร์ได้เสียชีวิตแล้วพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ได้ทำสนธิสัญญาฉบับหนึ่งกับสเปน โดยพระองค์ตกลงใจที่จะประกาศสงครามกับอังกฤษและซาร์ดีเนีย ทั้งยังจะสนับสนุนข้อเรียกร้องของสเปนที่มีต่ออิตาลี รวมไปถึงยิบรอลต์ ฆาซอน และจอร์เจีย สงครามอย่างเปิดเผยใกล้จะปะทุเข้ามาทุกขณะ หากแต่การประกาศสงครามยังคงเลื่อนออกไป การต่อสู้ทางเรือครั้งสำคัญที่สุดได้บังเกิดขึ้นในขณะที่ความสงบสุขเพียงแต่ในนามยังคงดำเนินอยู่

ในช่วงครึ่งปีหลังของ ค.ศ.1743 มงกุฎราชกุมารฟิลลิปแห่งสเปนพยายามเดินทางทางบกไปยังชายฝั่งของจีโนสรีพับลิค (GENOESE REPUBLIC) ซึ่งเป็นดินแดนที่ไม่เป็นมิตรกับชาวออสเตรเลีย แต่ความพยายามของพระองค์ได้ถูกเรือรบของอังกฤษเข้าขัดขวาง ทำให้เรือของสเปนจำเป็นต้องหลบไปลี้ภัยยังเมืองตุลอง สเปนจอดเรืออยู่ที่ตุลองเป็นเวลา

กว่า 4 เดือน ไม่อาจแล่นออกทะเลได้อีกด้วยความหวั่นเกรงกองเรือของอังกฤษที่มีแสนยานุภาพมากกว่า ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อช่วงนี้เองราชสำนักของสเปนได้ร้องขอความช่วยเหลือไปยังพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ซึ่งพระองค์ได้มีบัญชาให้ส่งกองเรือภายใต้การนำของพลเอก เดอ คอร์ต (ADMIRAL DE COURT) นายพลผู้มียุภากว่า 80 ปี และเป็นนายทหารเก่าแกในยุคมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เพื่อให้คุ้มกันเรือสเปนไปที่อ่าวเจนัวหรือไม่กี่ที่ท่าเรือของสเปนนายพลของฝรั่งเศสได้รับบัญชาไม่ให้เปิดฉากยิงหากว่าเขาไม่ได้ถูกโจมตีในอันที่จะมั่นใจได้ว่า สเปนจะให้ความร่วมมืออย่างดีที่สุด เพราะเดอ คอร์ต ไม่ค่อยเชื่อใจในประสิทธิภาพของกองเรือสเปนสักเท่าใดนัก เขาจึงเสนอให้กระจายเรือของสเปนท่ามกลางเรือของฝรั่งเศส แต่เนื่องจากพลเรือเอกนาวาร์โร (NAVARRO) ของสเปนตอบปฏิเสธกระบวนเรือ จึงถูกจัดออกมาโดยให้เรือฝรั่งเศส 9 ลำอยู่ในกองหน้า กองกลางประกอบไปด้วยเรือของฝรั่งเศส 6 ลำ เรือของสเปน 3 ลำ โดยกองหลังมีเรือรบของสเปน 9 ลำ รวมทั้งสิ้น 27 ลำ ด้วยกระบวนเรือรบเช่นนี้ กองเรือของฝรั่งเศส และสเปนออกเดินทางจากเมืองตุลวงในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1744 เรือรบของอังกฤษที่กำลังลาดตระเวนอยู่เหนือไฮแยร์ส (HYERES) ได้ไล่ติดตาม และในวันที่ 22 กองหน้าและกองหลังปรากฏตัวขึ้นพร้อมกับฝ่ายพันธมิตร แต่ในตอนนั้นกองหลังยังคงอยู่ห่างออกไปหลายไมล์ ทางด้านหลังซึ่งอยู่ด้านเหนือลม และไม่อาจส่งกำลังมาสนับสนุนในขณะนั้นได้ ลมพัดมาทางทิศตะวันออก เรือรบทั้งสองฝ่ายมุ่งหน้าไปยังทิศใต้ โดยที่อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบ ในทิศทางลมจำนวนเรือรบที่ทั้งสองฝ่ายมีอยู่นั้นเกือบจะเท่ากัน อังกฤษมีเรือรบ 29 ลำ ฝ่ายพันธมิตรมีอยู่ 27 ลำ แต่อังกฤษไม่อาจใช้ความได้เปรียบที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ได้ เนื่องจากกองหลังของพวกเขาไม่สามารถตามมาสุมทบได้ทัน เส้นทางเดินเรือของนายพลผู้บัญชาการกองหลังนั้นมีส่วนมาจากความมุงร้ายที่เขามิต่อแมทธิวส์ เพราะแม้ว่านายพลผู้นี้จะพิสูจน์ให้เห็นว่าถึงแม้เรือของเขาจะแยกออกมาจากกองหน้าและกองกลาง เขาก็ยังสามารถนำเรือในกองหลังไปรวมกองได้ในที่สุด และที่เขาไม่เข้าใจในจังหวะที่เขาสามารถทำได้นั้น นายพลคนดังกล่าวได้อ้างว่าสัญญาณในการจัดกระบวนเรือถูกโบกสะบัดในเวลาเดียวกันกับสัญญาณในการเข้าโจมตี ซึ่งนั่นก็หมายความว่า เขาไม่อาจปล่อยให้เรือของเขาแยกตัวออกไปเพื่อที่จะเข้าโจมตีได้ อย่างไรก็ตามในเวลาต่อมาศาลทหารยอมรับฟังข้อแก้ตัวเช่นนี้ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลานั้นก็คือ แมทธิวส์รู้สึกอับอายและถูกดูหมิ่นที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ทั้งยังหวาดเกรงว่าข้าศึกจะหลบหนีไปได้หากเขายังคงล่าช้าต่อไป แมทธิวส์จึงให้สัญญาณโจมตีในขณะที่ยังกองหน้า

ของเขาแล่นมาอยู่เคียงข้างกึ่งกลางของฝ่ายตรงข้าม และในทันใดนั้นเขาได้แล่นเรือแยกออกมาจากกระบวนเรือ และบุกเข้าโจมตีเรือรบของฝ่ายศัตรูที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งก็คือ “รอยัล ฟิลลิป” (ROYAL PHILIP) ด้วยเรือธงของเขาซึ่งมี ปืนใหญ่อยู่เพียง 90 กระบอก ในขณะที่เรือรอยัล ฟิลลิป ซึ่งเป็นเรือของนายพลสเปนนั้นมี ปืนใหญ่มากกว่า 110 กระบอก ในการปฏิบัติการครั้งนี้ แมทธิวส์ได้รับกำลังสนับสนุนอย่างกล้าหาญจากเรือที่อยู่ข้างหน้า และข้างหลัง ช่วงเวลาที่เขาโจมตีนั้นช่างพอเหมาะเป็นอย่างยิ่ง เรือรบของสเปน 5 ลำ กำลังแล่นกระจายอยู่ทางด้านหลังปล่อยให้ นายพลสเปนมีเรือลำที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลังเท่านั้นที่คอยช่วยคุ้มกัน ในขณะที่เรือของสเปนอีก 3 ลำ กำลังสู้รบติดพันกับกึ่งหน้าของอังกฤษที่ยังคงสู้ไม่ยอมถอย โดยได้เข้าโจมตีกึ่งกลางของฝ่ายพันธมิตร ส่วนกึ่งหน้าของฝ่ายพันธมิตรกลับปราศจากคู่ต่อสู้ใด ๆ ทั้งสิ้น ด้วยเหตุที่กึ่งหน้าของพันธมิตรไม่ได้สู้รบอยู่ในตอนนั้น พวกเขาจึงพยายามแล่นไปยังทิศด้านเหนือลมเพื่อไปอยู่ข้างหน้ากระบวนเรือของอังกฤษ เพื่อที่จะทำให้อังกฤษตกอยู่ท่ามกลาง การระดมยิงจากทั้งสองทาง แต่แผนการของกึ่งหน้าฝ่ายพันธมิตรถูกยับยั้งเอาไว้ด้วย การปฏิบัติการที่ชาญฉลาดของกัปตันเรือสามนายจากอังกฤษ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาณในการโจมตี หากแต่ยืนหยัดอยู่ที่ตำแหน่งของตน และสกัดกั้นฝ่ายศัตรูที่กำลังพยายามจะมารวมกองเรือ จากการกระทำในคราวนี้ กัปตันเรือทั้งสามถูกศาลทหารตัดสินปลดออกจากราชการ แต่ในภายหลังพวกเขาได้กลับมารับราชการตามเดิม การไม่ปฏิบัติตามสัญญาณที่เกิดจากการไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบและมีเหตุมีผลเช่นในครั้งนี้เป็นผลให้บรรดากัปตันเรือของอังกฤษที่อยู่ในกึ่งกลางปฏิบัติตามโดยปราศจากการไตร่ตรอง ยกเว้นเพียงผู้ช่วยผู้บัญชาการรบที่เราได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้แล้ว รวมไปถึงนายทหารที่อยู่ในกึ่งหน้าที่คอยระดมยิงมาจากระยะไกล ในขณะที่ผู้บัญชาการรบได้บุกเข้าไปสู้รบอย่างดุเดือดในระยะประชิด ซ็อกกินเพียงประการเดียวก็คือกรณีของกัปตันกัปตันเรือฮอว์ค ซึ่งภายหลังได้รับการเลื่อนยศขึ้นเป็นพลเรือเอกฮอว์ค ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และหลังจากที่เขาขับไล่คู่ต่อสู้รายแรกให้ออกไปจากการรบได้แล้ว ฮอว์คได้แยกตัวออกมาจากกึ่งหน้าไล่ตามเรือลำหนึ่งของสเปนไปจนมุมและเข้าโจมตีพร้อมทั้งยึดเรือลำนี้ไว้ได้ ซึ่งนับเป็นความสำเร็จเพียงประการเดียวของการรบในวันนั้น ผู้บัญชาการกึ่งหน้าของอังกฤษพร้อมทั้งรองผู้บัญชาการต่างก็เข้าปฏิบัติการในระยะประชิดด้วยความกล้าหาญยิ่ง คงไม่จำเป็นที่เราจะต้องบรรยายถึงการสู้รบมากไปกว่านี้ เพราะหากพิจารณาในแง่ของทหารแล้ว มันไม่ได้มีความสำคัญสักเท่าใดนัก และสิ่งที่สำคัญที่สุดของการรบในครั้งนี้ก็คือการแสดง

ให้เห็นถึงคุณงามความดีของฮอว์ค ซึ่งทั้งกษัตริย์และคณะรัฐบาลยังคงจดจำสิ่งที่เขาได้ทำไว้ในครั้งนี้อย่างไม่มีวันลืมเลือน ความไร้ประสิทธิภาพและการปฏิบัติในทางที่ผิดของกัปตันเรือแห่งอังกฤษนั้นคงจะอธิบายได้ว่าเหตุใดอังกฤษจึงไม่อาจปฏิบัติการรบในครั้งนี้ได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งๆ ที่อังกฤษมีกองเรือที่ยิ่งใหญ่กว่า บรรดากัปตันเรือเหล่านี้ได้ให้บทเรียนแก่นายทหารรุ่นหลังถึงความจำเป็นที่จะต้องเตรียมจิตใจและความคิดของพวกเขาให้พร้อม ด้วยการศึกษาศาสตร์จากสภาวะการณ์ในการรบในยุคนสมัยของพวกเขาเอง หากพวกเขาไม่ต้องเกรงใจที่จะพบว่าตนเองขาดซึ่งความพร้อมยามที่เกิดสงครามขึ้นมาจริง ๆ อย่างไรก็ตาม เราไม่อาจสันนิษฐานว่ากัปตันเรือเหล่านั้นประพฤติผิดหรือพวกเขาเป็นคนหยาบช้าและซี้ซัลาด หากแต่เป็นเพราะนายทหารเรืออังกฤษพวกนี้ขาดความพร้อมในด้านจิตใจ และยังขาดประสิทธิภาพในฐานะกัปตันเรือประกอบกับมีนายพลเรือที่ขาดความชำนาญมาเป็นผู้นำ ทำให้พวกเขามีแต่ความประสงค์ร้ายต่อผู้บังคับบัญชา และมองว่าผู้บังคับบัญชาของตนนั้นหยาบคายและชอบใช้อำนาจข่มขู่ ทั้งหมดนี้ทำให้ความโกลาหลบังเกิดขึ้น ฉะนั้นความรู้สึกเป็นมิตรและความปรารถนาดีของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง บางทีปัจจัยนี้อาจจะไม่ใช่สิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การสู้รบประสบผลสำเร็จแต่ไม่ต้องสงสัยเลยว่าปัจจัยดังกล่าวนี้มีส่วนส่งเสริมองค์ประกอบอื่น ๆ อัน เป็นหนทางไปสู่ชัยชนะและความสำเร็จในบั้นปลาย คงไม่มีผู้ใดสามารถโต้แย้งได้ว่า สิ่งนี้เป็นพรสวรรค์ตามธรรมชาติบุคคลตัวอย่างที่ทะเลสาบเรือทุกคนต่างยกย่องเป็นเสียงเดียวกันก็คือ เนลสัน ในสมัยที่เนลสันร่วมปฏิบัติการกับกองทัพเรือก่อนหน้าที่จะเกิดการยุทธที่ทราฟัลเกอร์ขึ้นนั้น บรรดากัปตันเรือที่มาประชุมวางแผนอยู่บนเรือธงดูเหมือนจะลืมไปว่า เนลสันมีตำแหน่งเป็นถึงนายพลเรือในตอน ที่พวกเขาแสดงออกซึ่งความดีใจเป็นล้นพ้นที่ได้พบเนลสันกับตันเรือดักฟี (CAPTAIN DUFF) บันทึกรไว้ว่า “เนลสันผู้นี้เป็นบุคคลที่น่าเคารพรักและมีความสามารถสูงส่ง เขาเป็นผู้นำที่มีความเมตตากรุณา จนกระทั่งพวกเขาต่างก็ปรารถนาที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของเนลสันและพยายามจะทำให้ดีกว่าที่เขาคาดหวังเอาไว้เสียอีก” เนลสันตระหนักดีถึงการยอมรับนับถือและเห็นคุณค่าในตัวเขาเช่นนี้ โดยในตอน ที่เนลสันบรรยายการยุทธที่ลุ่มแม่น้ำไนล์ให้ลอร์ด โฮวี (LORD HOWE) ฟังนั้น เนลสันได้กล่าวว่า : “ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสได้บัญชาการเหล่าทหารหาญผู้เปรียบเสมือนพี่น้องของข้าพเจ้า”

ความโด่งดังที่แมทธิวส์ได้รับจากการปฏิบัติการของเขาที่เมืองตุลลิ่งนั้นแน่นอนว่าไม่ได้มาจากความเชี่ยวชาญในการรบของเขา หรือมาจากผลลัพธ์ที่ปรากฏ หากแต่มาจากความไม่พอใจของชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นผลมาจากตัวเลขและข้อมูลที่ศาลทหารนำมาเปิดเผยในเวลาต่อมา นายพลเรือและรองเขา รวมไปถึงกัปตันเรืออีก 11 คน จากทั้งหมด 29 คน ต่างถูกกล่าวหาว่าประพฤติผิดในหน้าที่ทั้งสิ้น นายพลถูกปลดออกจากตำแหน่งเพราะเขานำเรือรบแตกแถวออกมา นั่นก็คือกัปตันเรือของเขาไม่ได้นำเรือแล่นตามมาในตอนที่เขาแยกออกจากกระบวนเรือเพื่อที่จะบุกเข้าโจมตีฝ่ายศัตรู ซึ่งนับเป็นการตัดสินใจที่เปรียบเสมือนการตีเข้าอย่างจังที่วาระที่จะเป็นความรักพวกเขามีต่อการต่อสู้รองของนายพลผู้นี้ ถูกตัดสินให้พ้นโทษตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เขาหลีกเลี่ยงการกระทำผิดจากการแตกแถวของกระบวนเรือด้วยการคอยอยู่ห่าง ๆ ในบรรดากัปตันเรือทั้ง 11 คนนั้น คนหนึ่งเสียชีวิต คนหนึ่งสูญหาย เจ็ดคนถูกไล่ออก และอีกสองคนถูกตัดสินให้พ้นความผิด ฝรั่งเศสและสเปนต่างก็ไม่ได้พอใจมากไปกว่ากัน ต่างฝ่ายต่างก็กล่าวหาซึ่งกันและกัน พลเรือเอก เดอ คอร์ต ถูกโยกย้ายจากตำแหน่งเดิม ในขณะที่นายพลของสเปนได้รับเหรียญเกียรติยศจากคณะรัฐบาลในตำแหน่งมาร์กิส เดอ ลา วิกตอเรีย (MARQUIS DE LA VICTORIA) ซึ่งนับเป็นรางวัลพิเศษกว่ารางวัลอื่นใดสำหรับสิ่งที่เรียกว่าได้ดีที่สุดก็แค่การต่อสู้แบบถอย ในอีกทางหนึ่ง ฝ่ายฝรั่งเศสยืนยันว่านายพลเรือสเปนผู้นี้ได้ละทิ้งจากดาตฟ้าเรือโดยอ้างว่าตนมีบาดแผลซึ่งมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยมีเพียงกัปตันเรือของฝรั่งเศสเป็นฝ่ายต่อสู้อยู่บนเรือลำนั้นในช่วงเวลาดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว

หากจะใช้คำอธิบายธรรมดาสามัญทั่ว ๆ ไป เราอาจจะกล่าวได้ว่าการสู้รบในครั้งนี้ นับว่าเป็นการรบครั้งแรกหลังจากการยุทธ์ที่มะละกาเมื่อ 40 ปีก่อน ทำให้ประชาชนชาวอังกฤษ “ตื่นตัว” และมีปฏิกิริยาตอบสนองในทางที่ดีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กระบวนการในการตรวจสอบที่เริ่มต้นมาจากการทำสงครามนั้นยังคงดำเนินสืบต่อไป หากแต่ผลที่ได้จากกระบวนการดังกล่าวนี้เกิดขึ้นซ้ำเสียจนไม่ส่งผลใด ๆ ต่อการทำสงครามที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในขณะนั้น คุณค่าของความเป็นมหาอำนาจทางทะเลของอังกฤษได้แสดงออกมาให้เห็นที่ประจักษ์จากการกระทำที่บกพร่องมากกว่าที่จะมาจากความสำเร็จที่พวกเขาได้รับในสมัยอดีตหรือในเวลาต่อมา เปรียบได้กับยามที่เรามีอำนาจอันล้ำค่าอยู่ในกำมือเรามาก จะไม่เห็นความสำคัญของมันแต่เมื่อต้องสูญเสียมันไปเรากลับโหยหาเสียเหลือเกิน สมุทธานุภาพของอังกฤษลดลงด้วยเหตุที่ฝ่ายศัตรูอ่อนกำลังลงมากกว่าที่จะเป็นเพราะอังกฤษมีความแข็งแกร่งมากขึ้น อังกฤษมิอาจทำสิ่งใดได้มากด้วย

อำนาจที่ตนมีอยู่ในขณะนั้น ความสำเร็จที่เห็นเด่นชัดที่สุดน่าจะเป็นการเข้ายึดครอง เกาะเค็ป เบรตง ในปี ค.ศ.1745 ซึ่งอังกฤษได้รับความช่วยเหลือจากกองกำลังที่ นิวอิงค์แลนด์ โดยที่กองทัพเรืออังกฤษเองก็มีส่วนช่วยเหลืออยู่มาก เพราะในการที่ไพร่พล จะบุกไปยังดินแดนดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องใช้กองทัพเรือเพียงหนทางเดียว การ ปฏิบัติการที่ผิดพลาดนอกเขตเมืองตุลองนั้นยังเกิดขึ้นอีกครั้งโดยบรรดานายทหาร ระดับสูงในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและตะวันออก ทำให้อังกฤษต้องสูญเสียเมืองมาดราส สาเหตุอื่น ๆ ยังมาจากนายทหารที่ไร้สมรรถภาพจนไม่อาจขัดขวางการปฏิบัติการของ ประเทศมหาอำนาจทางทะเลของประเทศอื่นในดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป สถานภาพของ อังกฤษจึงไม่มั่นคงเท่าใดนัก ราชวงศ์จอร์จยังคงหนักแน่นในจุดยืนของตน และแม้ว่าการ โจมตีด้วยไพร่พลกว่า 15,000 นาย ภายใต้การบัญชาการของจอมพลแซกซ์ (MARSHAL SAXE) ในปี ค.ศ.1744 จะถูกสกัดกั้นไว้ได้ โดยส่วนหนึ่งมาจากเรือรบที่อยู่ในช่องแคบอังกฤษ และอีกส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะพายุที่พัดกระหน่ำ จนทำให้เรือที่กำลังรวมตัวอยู่ที่ เมืองดันเคิร์กเสียหายหลายลำ ไพร่พลล้มตายลงเป็นจำนวนมาก แม้กระนั้นก็ตามความจริงที่ว่าภัยอันตรายกำลังจะมายื่อนั้นปรากฏให้เห็นในปีถัดมาในยุคที่พระเจ้าฟิลลิปที่ 5 (THE PRETENDER) เดินทางไปถึงสกอตแลนด์ด้วยไพร่พลเพียงไม่กี่คน และอาณาจักร ทางตอนเหนือก็พร้อมใจกันลุกฮือขึ้นมา พระองค์ยังสามารถบุกไปจนถึงอังกฤษเสียด้วยซ้ำ จนกระทั่งนักประวัติศาสตร์บางคนถึงกับคิดว่าโอกาสในการประสพชัยชนะอย่างแท้จริงนั้น เป็นของพระองค์ พันธนาการอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้อังกฤษไม่อาจใช้สมุทธานุภาพที่มีอยู่ได้ เต็มที่นั้นมาจากความล้มเหลวในการกำหนดทิศทางการรบทางบกของฝรั่งเศสและการ ดำเนินการผิดพลาดต่าง ๆ ที่อังกฤษใช้สกัดกั้น ฝรั่งเศสปราศจากความสนใจใด ๆ กับ เยอรมนีจึงได้พุ่งเป้าหมายยังอาณาจักรมคมของออสเตรียในเนเธอร์แลนด์ ประเทศที่อังกฤษ ไม่ต้องการที่จะให้ถูกพิชิตลงไปโดยง่ายแม้ว่าอังกฤษจะไม่ปรารถนาผลประโยชน์ทาง ทะเลในดินแดนแถบนั้นก็ตาม อิทธิพลทางการค้าของอังกฤษจะถูกคุกคามโดยตรงหากมี การตัดเส้นทางผ่านเมืองอันท์เวิร์ป ออสเตินด์ และเชลด์ท์ อีกทั้งอำนาจทั้งหมดจะตกไปอยู่ใน กำมือของคู่แข่งรายสำคัญ แม้ว่าสิ่งที่อังกฤษสามารถทำได้ดีที่สุดในเหตุการณ์เช่นนี้ ก็คือการพยายามช่วงชิงอาณานิคมของฝรั่งเศสตามที่ต่าง ๆ และยึดไว้เป็นหลักประกัน อังกฤษก็มิอาจทำเช่นนั้นได้สืบเนื่องจากมีรัฐบาลที่อ่อนแอและกองทัพเรือที่ไร้ประสิทธิภาพ ตำแหน่งที่ตั้งของเมืองอันโนเวอร์มีบทบาทในการควบคุมการปฏิบัติการใด ๆ ของอังกฤษ เพราะแม้ว่าอันโนเวอร์และอังกฤษจะรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพราะมีกษัตริย์องค์เดียวกัน

หากแต่ความรักที่พระองค์ทรงมีต่อความเป็นใหญ่ในภาคพื้นทวีปและประเทศบ้านเกิดเมืองนอน ทำให้เหล่าขุนนางที่ไร้ประสิทธิภาพทำตัวคล้อยตามผู้อื่นโดยง่ายมีเป็นจำนวนมาก การปราศจากความใส่ใจในอันโนเวร์ของพระเจ้าวิลเลียม พิตตีที่ 1 (WILLIAM PITT) ตามมาด้วยความรู้สึกรักชาติอย่างแรงกล้า ทำให้พระองค์ปฏิเสธความต้องการของชาติที่ปรารถนาจะให้พระองค์เป็นผู้นำในการดำเนินการทั้งหลายเหล่านี้ สาเหตุหลาย ๆ ประการไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งภายในประเทศ ผลประโยชน์ในเนเธอร์แลนด์ การตระหนักรู้ถึงอันโนเวร์ ผนวงรวมกันขึ้นมาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดคณะรัฐบาลกลุ่มย่อยที่แตกออกเป็นฝักเป็นฝ่าย อันจะทำให้พวกเขามีอำนาจกำหนดทิศทางที่ถูกต้องและมีจิตใจที่แน่วแน่อยู่กับการรบทางทะเลได้เลย แต่สถานการณ์ของกองทัพเรือที่ดีขึ้นกว่าในอดีต อันนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่น่าพอใจมากกว่าเดิมนั้นได้ช่วยปรับเปลี่ยนการกระทำของพวกเขาไปได้บ้าง ผลจากการทำสงครามไม่ได้มีอะไรที่เกี่ยวพันโดยตรงกับความขัดแย้งระหว่างอังกฤษและศัตรูรายสำคัญ ๆ ของอังกฤษเลย สำหรับในภาคพื้นทวีปแล้ว คำถามนานับประการที่เกิดขึ้นภายหลังปี ค.ศ.1745 ลดลงมาเหลือเพียงสองประเด็นเท่านั้น นั่นก็คือ ดินแดนในครอบครองของออสเตรเลียดินแดนใดบ้างที่ควรยกให้โปรตุเกส สเปนและซาร์ดิเนีย และฝรั่งเศสจะหาเช่นไรในอันที่จะบีบบังคับให้อังกฤษและฮอลแลนด์ยอมสงบศึกกับตน ประเทศมหาอำนาจทางทะเลยังคงต้องแบกรับค่าใช้จ่ายจากการทำสงคราม ซึ่งไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามภาระหนักยังคงตกเป็นของอังกฤษเสียส่วนใหญ่ จอมพลแซกซ์ซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบของฝรั่งเศสในแพลนเดอร์สตลอดการสู้รบในครั้งนี้ได้สรุปสถานการณ์ให้กษัตริย์ฟังมีใจความดังนี้ “ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท สันติสุขบังเกิดขึ้นภายในกำแพงเมืองเมสทริคซ์ (MAESTRICHT) แล้วพะยะค่ะ” เมืองที่แข็งแกร่งเมืองนี้เปิดช่องทางให้กับพวกเมอส และทำให้กองทัพฝรั่งเศสเดินทางเข้าไปในยูไนเต็ต โพรวินซ์จากทางข้างหลังได้ เนื่องจากกองทัพเรือของอังกฤษและฮอลแลนด์ป้องกันการโจมตีจากทางทะเล ในปลายปี ค.ศ.1746 แม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะพยายามอย่างถึงที่สุดแล้วก็ตาม แต่เบลเยี่ยมเกือบทั้งประเทศยังคงอยู่ในกำมือของฝรั่งเศส และแม้ว่าจนถึงตอนนี้ ดัทช์ยังคงให้เงินสนับสนุนรัฐบาลออสเตรเลียอีกทั้งไพร่พลของดัทช์ในเนเธอร์แลนด์ยังคงต่อสู้เพื่อออสเตรเลีย แต่เสรีภาพเพียงในนามระหว่างยูไนเต็ต โพรวินซ์ กับฝรั่งเศสยังดำเนินสืบต่อไป เดือนเมษายนปี ค.ศ.1747 “กษัตริย์ของฝรั่งเศสบุกโจมตีดัทช์แพลนเดอร์สพร้อมกับประกาศว่าพระองค์จำเป็นจะต้องส่งกองทัพเข้าไปยังดินแดนดังกล่าวนั้น และยังจำเป็นต้องยับยั้งความคืบหน้าของการนครรัฐมิให้กับไพร่พลจากออสเตรเลียและอังกฤษ แม้กระนั้นก็ตาม พระองค์ไม่มีเจตนา

ที่จะก่อความวุ่นวายใด ๆ ให้กับดัชชี โดยพระองค์จะถอนกำลังออกจากเมืองดังกล่าวและมอบอำนาจคืนให้กับดัชชีในทันทีที่ดัชชีพิสูจนให้พระองค์เห็นว่าดัชชีเล็กให้ความช่วยเหลือแก่ศัตรูของฝรั่งเศส” นี่เป็นสงครามที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เป็นทางการแต่อย่างใด เมืองหลาย ๆ เมืองประสบภาวะตกต่ำในช่วงปีนั้น และความสำเร็จของฝรั่งเศสในครั้งนี้เป็นผลให้ฮอลแลนด์และอังกฤษตกลงที่จะร่วมมือกัน การเจรจาต่อรองยังคงดำเนินต่อไปตลอดฤดูหนาวนั้น แต่ในเดือนเมษายนปี ค.ศ.1748 จอมพลเช็ทซ์ยีนยอมยกเมืองเมสทริคซ์ให้สันติภาพจึงบังเกิดขึ้น

ในขณะเดียวกัน แม้ว่าประเทศมหาอำนาจทางทะเลจะอ่อนกำลังลงไปเพียงใดก็ตาม แต่เชื่อว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์ทางทะเลครั้งสำคัญ ๆ เกิดขึ้นเสียเลย ระหว่างปี ค.ศ.1747 ได้มีการปะทะกันระหว่างกองเรืออังกฤษกับฝรั่งเศสถึงสองครั้ง อันทำให้กองทัพเรือของฝรั่งเศสถึงคราวล่มสลายในที่สุด ในการรบทั้งสองครั้งนี้ อังกฤษเป็นฝ่ายเหนือกว่าอย่างเห็นได้ชัด และแม้ว่ากัปตันเรือของอังกฤษบางนายจะมีโอกาสแสดงความกล้าหาญและความสามารถในการรบออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ชัด อีกทั้งฝรั่งเศสยังคงพยายามต้านทานอังกฤษจนถึงที่สุด เหตุการณ์ในครั้งนี้ได้ให้บทเรียนทางยุทธวิธีที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งก็คือยามที่เข้าศึกมีกำลังเป็นรองอย่างมาก ไม่ว่าจะมาจากผลของการสู้รบหรือมีจำนวนไพร่พลและเรือรบไม่เท่าเทียมกันมาตั้งแต่ต้นก็ตาม พวกเขาควรจะต้องหลบหนีอย่างรวดเร็วโดยไม่ยึดติดอยู่กับตำแหน่งในการหนีของตน อย่างไรก็ตาม การคำนึงถึงระเบียบของกระบวนทัพจะต้องถูกยกเลิกไปเสียก่อนที่จะมีคำสั่งให้ไล่ติดตามฝ่ายตรงข้ามไป ความผิดพลาดของดรูว์วิลล์ภายหลังการยุทธ์ที่บิชชี แฮ็ด ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้แล้ว สำหรับการรบครั้งแรกที่เรากำลังอธิบายอยู่นี้ พลเรือเอกแอนสันแห่งกองทัพเรืออังกฤษมีเรือรบ 14 ลำ ในขณะที่ฝรั่งเศสมีอยู่ 8 ลำ นอกจากนี้ฝรั่งเศสจะมีจำนวนเรือน้อยกว่าแล้วประสิทธิภาพของเรือแต่ละลำยังด้อยกว่าของอังกฤษเป็นอย่างมาก สำหรับการรบในครั้งที่สอง เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮอว์ค มีเรือรบ 14 ลำ ฝรั่งเศสมี 9 ลำ โดยที่เรือของฝรั่งเศสมีขนาดใหญ่กว่าของอังกฤษ ในการรบทั้งสองครั้งนี้ได้มีการส่งสัญญาณให้ไล่ติดตามฝ่ายศัตรูไป และการปฏิบัติดังกล่าวนำไปสู่ “การต่อสู้อย่างซุลมุน” ไม่มีโอกาสที่การสู้รบจะเป็นอย่างอื่นไปได้เลย สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือการพยายามไล่ตามศัตรูที่กำลังหลบหนีให้ทัน ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการปล่อยให้เรือลำที่แล่นเร็วที่สุดหรืออยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมมากที่สุดแล่นนำออกไปก่อน เพื่อที่จะมั่นใจได้ว่าอัตราความเร็วของเรือที่แล่นได้เร็วที่สุดของผู้ไล่ล่าจะเหนือกว่าเรือลำที่แล่นช้าที่สุดของฝ่ายที่ถูกล่า โดยในที่สุด

เรือที่ถูกไล่ล่าอาจจะถูกทิ้งหรือมิฉะนั้นกองเรือทั้งกองจะถูกไล่ตามเข้าไปในอ่าว ในกรณีที่สองนี้ พลเรือจัตวาเลตองดูแยร์ (COMMODEORE L'ETENDUERE) ผู้บัญชาการรบของฝรั่งเศสไม่ได้ถูกไล่ล่าไปไกลเท่าใดนัก เลตองดูแยร์มีเรือสินค้าคอยคุ้มกันอยู่กว่า 250 ลำ โดยปล่อยให้เรือรบลำหนึ่งเดินทางต่อไปพร้อม ๆ กับเรือสินค้าเหล่านั้น จากนั้นเขาให้เรือรบของตนเองอยู่ระหว่างเรือที่เหลืออีก 8 ลำกับเรือของฝ่ายตรงข้าม รอคอยการเข้าโจมตีของฝ่ายอังกฤษ ขณะที่อังกฤษแล่นเรือเข้ามาใกล้ทีละลำ ๆ พวกเขากระจายเรือรบทั้งสองข้างของเรือฝรั่งเศสทำให้ฝรั่งเศสถูกโจมตีจากทั้งสองด้าน ภายหลังการต่อสู้อย่างทรหด อังกฤษสามารถทำลายเรือของฝรั่งเศสไป 6 ลำ แต่เรือคุ้มกันไม่ได้รับความเสียหาย ฝ่ายอังกฤษถูกฝรั่งเศสต่อต้านอย่างหนักจนกระทั่งฝรั่งเศสสามารถนำเรือรบที่เหลืออยู่สองลำกลับไปยังประเทศได้อย่างปลอดภัย หากเซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮอว์ค ได้แสดงให้เห็นว่าเขามีวิจรรณญาณในการรบและการตัดสินใจที่เฉียบขาด อันเป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นของนายทหารที่ดี พลเรือจัตวาเลตองดูแยร์ก็คงจะไม่ได้มีบทบาทสำคัญในการรบครั้งนี้สักเท่าใดนัก นายทหารฝรั่งเศสผู้หนึ่งตั้งข้อสังเกตว่า “เลตองดูแยร์ปกป้องเรือคุ้มกันของเขาที่อยู่ในทะเลเช่นเดียวกับที่เขาคอยป้องกันตำแหน่งที่มีน่านตามแนวชายฝั่ง เมื่อเป้าหมายของเขาอยู่ที่การคุ้มกันกองกำลังของเขาจึงไม่เรือที่จะบุกไปบดขยี้ฝ่ายตรงข้าม ภายหลังการปฏิบัติการที่กินระยะเวลาตั้งแต่เที่ยงวันไปจนสองทุ่ม เรือคุ้มกันปลอดภัยมาได้ด้วยการต่อสู้อย่างทรหดอดทนจากฝ่ายตั้งรับ เรือกว่า 250 ลำ รอดพ้นจากภัยพิบัติมาได้ด้วยความเสียสละของเลตองดูแยร์และบรรดากับตันเรือภายใต้บังคับบัญชาของเขา เราไม่ต้องสงสัยถึงความเสียสละเช่นนี้เลย เพราะเรือรบทั้ง 8 ลำนั้นมีโอกาสน้อยมากที่จะเอาชนะเรือรบ 14 ลำของฝ่ายตรงข้าม และไม่เพียงแต่ผู้บังคับการเรือรบทั้ง 8 ลำจะยอมรับการปฏิบัติการที่บางที่เขาอาจจะหลีกเลี่ยงได้นั้น เขายังรู้วิธีที่จะจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้รู้สึกไว้วางใจในตัวเขา นายทหารทุกคนล้วนแล้วแต่ผ่านความทุกข์เข็ญมาด้วยศักดิ์ศรีทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการตั้งรับที่เต็มไปด้วยความห้าวหาญอย่างที่สุดซึ่งไม่มีผู้ใดโต้แย้งได้ เสากระโงงของเรือ 4 ลำถูกยิงจนโค่นพังทลาย เรือสองลำเหลือเพียงเสากระโงงหลัก” การปฏิบัติการของทั้งสองฝ่ายนี้ทำให้ข้อคิดที่ดีในการใช้ความได้เปรียบในการรบให้เป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะข้อได้เปรียบดังกล่าวจะมีมาแต่ดั้งเดิมหรือทำให้ได้มา ทั้งยังแสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่นายทหารผู้กล้าหาญนายหนึ่งอาจจะได้รับ แม้ว่าเขาจะต่อสู้อย่างสิ้นหวังเพื่อพยายามไปให้ถึงจุดมุ่งหมายที่เขากำหนดไว้ ยังมีเรื่องเล่าเพิ่มอีกเรื่องหนึ่งหลังจากที่ฮอว์คไม่สามารถไล่ตามฝ่ายตรงข้ามด้วยตนเองได้แล้ว เขาได้ส่งเรือสลุปไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกโดยเร็ว

เพื่อแจ้งข่าวว่าเรือคุ่มกันกำลังเดินทางใกล้มาถึงแล้ว อันเป็นผลให้เรือคุ่มกันบางส่วน ถูกยึดเอาไว้ได้ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ช่วยให้นักศึกษาวิชาทหารที่มีความประสงค์จะ เห็นบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีตัวตนอยู่จริง และปฏิบัติการกิจการที่พวกเขาได้รับ มอบหมายมาอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ก่อนที่จะจบเรื่องของการทำงานสงครามในครั้งนี้จะขอหันไปกล่าวถึงข้อตกลงในการ สงบศึก เราควรจะได้กล่าวถึงการดำเนินการในอินเดีย ซึ่งในตอนนั้นฝรั่งเศสและอังกฤษ ต่างก็ได้รับผลประโยชน์ทัดเทียมกัน ได้มีการกล่าวว่าการค้าที่อินเดียนั้นถูกควบคุมโดย บริษัทอีสต์อินเดียของแต่ละประเทศ โดยที่ดูเปิลซ์เป็นตัวแทนของฝรั่งเศสทำการค้าอยู่ บริเวณคาบสมุทร ส่วนลาบูร์ดอนเนส ดูแลการค้าภายในเกาะ ลาบูร์ดอนเนสได้มีคำสั่งให้ ไปปรับตำแหน่งในปี ค.ศ.1735 และความชาญฉลาดของเขานั้นปรากฏให้เห็นจากการ บริหารงานอย่างไม่มีที่ติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนเกาะฝรั่งเศส (ISLE OF FRANCE) ให้กลายเป็นฐานปฏิบัติการทางเรือที่ยิ่งใหญ่ได้ ซึ่งนับว่าเป็นงานที่จะต้องเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานเลยทีเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนแล้วแต่เป็นที่ต้องการ และลาบูร์ดอนเนสก็สามารถจัดหาทุกอย่างมาได้ไม่มากก็น้อย ไม่ว่าจะเป็นคลังสินค้า ตู้ต่อเรือ ป้อมปราการ หรือแม้แต่นักเดินเรือ ในปี ค.ศ.1740 เมื่อสงครามระหว่างฝรั่งเศสกับอังกฤษมีท่าทีว่าจะ เกิดขึ้น บริษัทอีสต์อินเดียได้มอบกองเรือให้ลา บูร์ดอนเนส แม้ว่าจะมีขนาดเล็กกว่าที่เขา ร้องขอไปก็ตาม โดยลาบูร์ดอนเนสเสนอให้ทำลายการค้าและการขนส่งทางทะเลของ อังกฤษให้สิ้นซาก แต่เมื่อสงครามปะทุขึ้นจริงในปี ค.ศ.1744 เขากลับได้รับคำสั่งห้าม ไม่ให้โจมตีอังกฤษ บริษัทฝรั่งเศสคาดหวังว่าการวางตนเป็นกลางอาจดำเนินต่อไปได้ ระหว่างบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ในดินแดนที่ห่างไกลเช่นนั้น แม้ว่าทั้งสองประเทศจะยังทำสงคราม กันอยู่ก็ตาม ข้อเสนอเช่นนี้ไม่ได้ฟังดูแปลกประหลาดในมุมมองของความสัมพันธ์ระหว่าง ฮอลแลนด์กับฝรั่งเศส ซึ่งยังรักษาสันติภาพกันแต่เพียงในนาม ในขณะที่อีกทางหนึ่งต่าง ฝ่ายต่างก็ส่งไพร่พลไปช่วยกองทัพออสเตรเลีย แต่ข้อเสนอดังกล่าวนี้นำมาซึ่งความได้เปรียบ ให้กับอังกฤษ ซึ่งเป็นรองในน้ำหนักรบของอินเดีย บริษัทอังกฤษยอมรับข้อเสนอโดยระบุว่า ข้อเสนอเช่นนั้นจะไม่ผูกมัดรัฐบาลอังกฤษหรือกองทัพเรือแห่งชาติแต่อย่างใด ความได้เปรียบ ที่ลาบูร์ดอนเนสคิดว่าตนจะได้รับในตอนแรกนั้นจึงมลายหายไป แม้ว่าในตอนแรกเขาจะ สามารถกุมอำนาจนั้นไว้ได้เป็นเวลานานก็ตาม ในเวลาเดียวกันนั่นเอง นายพลของอังกฤษ ได้ส่งกองเรือออกไปและเริ่มขังเรือของฝรั่งเศสที่แล่นอยู่บริเวณอินเดียกับจีน บริษัทอีสต์ อินเดียของฝรั่งเศสเพิ่งจะตื่นจากความฝันในตอนนั้นนั่นเอง หลังจากทีกองเรือของอังกฤษ

ปฏิบัติการกิจนี้เรียบร้อยแล้ว ก็ได้แล่นเรือต่อไปยังชายฝั่งทะเลของอินเดีย และในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ.1745 กองเรืออังกฤษได้ปรากฏตัวขึ้นเหนือพอนดิเชอร์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการเมืองของฝรั่งเศสในอินเดีย และพร้อมที่จะสนับสนุนการโจมตีที่ผู้ว่าการรัฐแห่งมาตราสและวางแผนจะบุกทางภาคพื้นดิน เวลาของลาบัวร์ดอนเนสได้มาถึงแล้ว

ในขณะเดียวกัน ดูเปลส์ซึ่งบัญชาการอยู่ในเขตแผ่นดินใหญ่ของคาบสมุทรมินเดีย ได้ค่อย ๆ ก่อร่างความคิดของตนและพยายามวางรากฐานในการสร้างความเป็นใหญ่ให้กับฝรั่งเศส ดูเปลส์ได้เข้ามารับตำแหน่งในบริษัทนี้ในฐานะเสมียนผู้ช่วยมาก่อน ความสามารถของเขาได้ผลักดันให้เขาก้าวขึ้นมาอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าในการจัดตั้งการค้าแห่งเมืองชานเดอร์นากอร์ ซึ่งดูเปลส์ได้ทำให้การค้าของฝรั่งเศสในแถบนี้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าการค้าของอังกฤษได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและการค้าบางส่วนยังถูกทำลายลงไปอีกด้วย ในปี ค.ศ.1742 ดูเปลส์ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการรัฐและต่อมาได้ย้ายไปประจำการที่พอนดิเชอร์ ณ ที่นี้เอง ดูเปลส์ได้ริเริ่มนโยบายของเขาขึ้นมา โดยมีเป้าหมายให้อินเดียอยู่ภายใต้การควบคุมของฝรั่งเศส ดูเปลส์เล็งเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่พลเมืองในซีกโลกตะวันออกจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับคนจากทวีปยุโรปให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ดูเปลส์พิจารณาว่าอินเดีย ซึ่งถูกพิชิตมานับครั้งไม่ถ้วนก็คงจะถูกปราบลงได้อีกครั้งด้วยน้ำมือของชาวยุโรป ดูเปลส์ต้องการให้ฝรั่งเศสเป็นผู้พิชิตอินเดียโดยมีอังกฤษเป็นคู่แข่งสำคัญเพียงรายเดียว แผนการของดูเปลส์คือการเข้าไปมีบทบาทในการเมืองของอินเดีย ในตอนแรกในฐานะที่เขาดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำของบรรดาอาณานิคมต่างประเทศและอาณานิคมอิสระซึ่งเขาเป็นมาก่อนหน้านั้นแล้ว และขั้นตอนต่อไปก็คือการก้าวขึ้นไปดำรงตำแหน่ง **“ชาวมองโกลผู้ยิ่งใหญ่” (THE GREAT MOGUL)** ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เขาใฝ่ฝัน เป้าหมายของดูเปลส์ก็คือสร้างความแตกแยกและพิชิตอินเดียลงให้ได้ โดยให้กองทัพฝรั่งเศสรุกคืบเข้าไปในพรมแดนและใช้อิทธิพลของความเป็นพันธมิตรด้วยความสุขุมรอบคอบ สร้างความคลางแคลงใจให้เกิดขึ้นกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งด้วยทักษะและความกล้าหาญที่ฝรั่งเศสมีอยู่ แม้ว่าเมืองพอนดิเชอร์อยู่ห่างจากเมืองเดลี ซึ่งเป็นเมืองหลวงของมองโกล การรุกรานอาณาเขตเข้าไปอาจจะไม่เป็นที่สังเกตสักเท่าใดนัก จนกว่าฝรั่งเศสจะแข็งแกร่งพอที่จะต้านทานได้ ด้วยเหตุนี้ จุดประสงค์ของดูเปลส์ในขณะนี้ก็คือการสร้างอาณาเขตปกครองที่ยิ่งใหญ่ขึ้นมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอินเดียรอบ ๆ เมืองพอนดิเชอร์ ในขณะเดียวกันก็พยายามรักษาสถานที่มั่นเดิมในเบงกอล (BENGAL) เอาไว้

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตบางประการว่าแก่นแท้ของปัญหาที่ดูเปิลซ์ต้องเผชิญอยู่ในขณะนั้นไม่ได้เกี่ยวกับว่าจะสร้างอาณาจักรที่อยู่นอกเหนือนครรัฐและเชื้อชาติของชาวอินเดียได้เช่นไร แต่อยู่ที่ว่าทำอะไรจึงจะกำจัดพวกอังกฤษออกไปได้ ในที่สุดความผันผวน ๆ แฉ่ง ๆ ของดูเปิลซ์ที่ต้องการมีอำนาจปกครองสูงสุดนั้นไม่อาจเป็นจริงได้ด้วยการปฏิบัติการของอังกฤษในอีก 2-3 ปีต่อมา คุณลักษณะของชาวยุโรปมีบทบาทสำคัญต่อเรื่องนี้ หากไม่ถูกต่อต้านจากชาวยุโรปชาติอื่นๆ และการต่อต้านไม่ว่าจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดล้วนแล้วแต่ขึ้นอยู่กับอำนาจการควบคุมทะเลที่ฝ่ายนั้นมีอยู่ เช่นเดียวกับทุก ๆ ที่และเป็นเช่นนั้นมาโดยตลอดที่สมุททานุภาพดำเนินไปอย่างเงียบเชียบและไม่เป็นที่สังเกตเห็นเท่าใดนัก แต่อย่างไรก็ดี เราก็ไม่ควรดูแคลนคุณลักษณะและหน้าที่การงานของโคลฟ์ (CLIVE) ซึ่งเป็นวีรบุรุษในยุคสมัยนี้ ทั้งยังเป็นผู้ก่อตั้งอาณาจักรของพวกเขาขึ้นมา ทั้ง ๆ ที่ในตอนแรกบรรดานายทหารเรืออังกฤษไร้ซึ่งประสิทธิภาพในการรบ และผลจากการสู้รบทางเรือก็อาจซึ่ซดลงไปได้อย่างเด็ดขาดก็ตาม หากในช่วงเวลา 20 ปี หลังปี ค.ศ.1743 เรือรบของฝรั่งเศสจะสามารถควบคุมบริเวณชายฝั่งคาบสมุทรและทะเลที่อยู่ระหว่างประเทศอินเดียกับทวีปยุโรปได้แทนที่จะเป็นเรือรบของอังกฤษ แผนการที่ดูเปิลซ์วางไว้ก็คงจะไม่ล้มเหลวไปเสียทั้งหมด นักประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า : “ความอ่อนด้อยของกองทัพเรือเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แผนการของดูเปิลซ์ต้องหยุดชะงักลง กองทัพเรือของฝรั่งเศสไม่ได้มีบทบาทสำคัญแต่อย่างใดเลยในแถบหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก” เรื่องราวที่เกิดขึ้นจะถูกนำมาเล่าโดยย่อดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ.1745 อังกฤษเตรียมพร้อมที่จะบุกเข้ายึดเมืองพอนด์เชอรี โดยกองทัพเรือจะคอยให้การสนับสนุนการรบทางภาคพื้นดิน แต่ผลกระทบจากแผนการทางการเมืองที่ดูเปิลซ์กำหนดเอาไว้วันนั้นเป็นที่ประจักษ์ชัดในทันทีทันใด กลุ่มคนที่มีอิทธิพลในคาร์นาตค (THE NABOB OF THE CARNATIC) ชูว่าจะโจมตีมาตราสทำให้ อังกฤษต้องเลิกล้มความตั้งใจที่จะบุกไปยึดพอนดิเชอรี ในปีถัดมา ลาบูร์ดอนเนสก็ก้าวเข้ามามีบทบาท และได้เกิดการปะทะกันระหว่างกองเรือของเขากับกองเรือภายใต้การบัญชาการของพลเรือจัตวาเพย์ตัน (COMMODORE PEYTON) หลังจากการต่อสู้กันอย่างทรหดและเหน็ดเหนื่อย นายทหารของอังกฤษต่างพากันหลบหนีออกจากชายฝั่ง และไปหลบภัยอยู่ที่ซีลอน (CEYLON) ปล่อยให้ฝรั่งเศสเป็นผู้มีอำนาจควบคุมทะเลแต่เพียงผู้เดียว ลาบูร์ดอนเนสจึงได้แล่นเรือไปเทียบท่าที่พอนด์เชอรี และการทะเลาะวิวาทระหว่างลาบูร์ดอนเนสกับดูเปิลซ์ก็ได้เริ่มต้นขึ้น ความขัดแย้งได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นสืบเนื่องมาจากคำสั่งที่

ไม่ตรงกันที่พวกเขาได้รับมาจากบ้านเกิด ในเดือนกันยายน ลานูร์ดอนเนสจึงเดินทางไปยัง มาตราสและบุกเข้าโจมตีเมืองนี้ทั้งทางบกและทางทะเลจนสามารถยึดครองได้เป็นผล สำเร็จ ลานูร์ดอนเนสบีบบังคับให้ผู้ว่าการรัฐจ่ายค่าไถ่เป็นจำนวนเงินมากกว่าสองล้าน เหรียญให้กับตน เมื่อดูเบลซ์ทราบเรื่องนี้เขารู้สึกโกรธแค้นเป็นอย่างมาก จึงได้ประกาศว่า จะยกเลิกเงื่อนไขในการยอมจำนน โดยมีข้อแม้ว่าเมื่อเมืองนี้ถูกยึดครองเมื่อใด อำนาจ สิทธิขาดทั้งหมดจะตกเป็นของตนแต่เพียงผู้เดียว ลานูร์ดอนเนสไม่พอใจกับการกระทำนี้ เพราะถือว่าเป็นการหมิ่นศักดิ์ศรีของตน ในขณะที่ความขัดแย้งยังคงดำเนินต่อไป พายุ ไซโคลนได้ทำลายกองเรือของลานูร์ดอนเนสจนพังพินาศไปสองลำ และยังทำให้ เสากระโดงของเรือลำอื่นเสียหายไปจนหมดสิ้น จากนั้นไม่นาน ลานูร์ดอนเนสจึงเดินทาง กลับไปยังฝรั่งเศส เขาได้รับผลตอบแทนจากการกระทำและความมุ่งมาดปรารถนาด้วย การถูกจำคุกเป็นเวลาสามปี ลานูร์ดอนเนสเสียชีวิตในเวลาต่อมา หลังจากที่ลานูร์ดอนเนส กลับไปฝรั่งเศส ดูเบลซ์เลิกดื่มเหล้าใหม่ที่ลานูร์ดอนเนสกำหนดไว้ โดยบุกไปตีเมือง มาตราส และขับไล่ชาวอังกฤษที่ตั้งรกรากอยู่ที่นั่นออกไปจากเมือง จากนั้นได้สร้างป้อม ปรกาการของเมืองให้แน่นหนามากยิ่งขึ้น หลังจากยึดมาตราสได้แล้ว ดูเบลซ์หันไป โจมตีฟอร์ต เซนต์ เดวิด (FORT ST. DAVID) แต่กองเรืออังกฤษที่กำลังเดินทางใกล้เข้ามา ทำให้ดูเบลซ์ต้องตัดสินใจล้มเลิกการปิดล้อมเมืองนี้ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1747

ระหว่างปีดังกล่าว หายนะที่กองเรือของฝรั่งเศสในมหาสมุทรแอตแลนติกกำลัง เผชิญอยู่นั้นทำให้อังกฤษกลายเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในทะเลที่ปราศจากศัตรูคอยรังควานในฤดูหนาว ของปีต่อมา อังกฤษส่งเรือรบที่ดีที่สุดเท่าที่โลกตะวันออกเคยพบเห็นไปยังอินเดีย พร้อมทั้ง ส่งกองกำลังขนาดใหญ่ทางภาคพื้นดินไปด้วยภายใต้การบัญชาการและสั่งการของพลเรือเอก บอสคาเวน (ADMIRAL BOSCAWEN) ซึ่งรับผิดชอบการรบทั้งทางบกและทางทะเล กองเรือ ของนายพลบอสคาเวนปรากฏขึ้นเหนือชายฝั่งโคโรมานเดล (COROMANDEL) ในเดือน สิงหาคมปี ค.ศ.1748 พอนดิเชอร์ถูกโจมตีทั้งทางบกและทางทะเล แต่ดูเบลซ์สามารถ ต้านทานกองทัพของอังกฤษได้สำเร็จ ในทางกลับกัน เรือรบของอังกฤษกลับได้รับความ เสียหายจากพายุไซโคลน และการปิดล้อมได้ยุติลงในเดือนตุลาคม หลังจากนั้นไม่นานได้มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพเอ็ ล่า ชาเปล (PEACE OF AIX – LA – CHAPELLE) ร่วมกัน นับเป็นการสิ้นสุดสงครามระหว่างประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ดูเบลซ์ซึ่งในตอนนั้นกลับ มาติดต่อกับประเทศของตนได้อีกครั้งและสามารถตั้งฐานที่มั่นทางภาคพื้นดินได้ ซึ่ง ช่วยเป็นปราการป้องกันหากเกิดการสู้รบทางเรือขึ้น เป็นที่น่าเห็นใจอย่างยิ่งที่สติปัญญา

อันเฉียบแหลมและความอดทนของดูเปิลซ์นั้นเปล่าประโยชน์อย่างสิ้นเชิง ไม่มีสิ่งใดที่จะสามารถป้องกันการโจมตีจากทางทะเลได้ ยกเว้นเสียแต่ได้รับความช่วยเหลือจากกำลังทางเรือเท่านั้น ซึ่งรัฐบาลของดูเปิลซ์ก็มีอาจทำเช่นนั้นได้ เงื่อนไขประการหนึ่งในสนธิสัญญาฉบับว่า มาตราจะถูกรับคืนให้กับอังกฤษเพื่อแลกเปลี่ยนกับหลุยส์เบิร์ก (LOUISBERG) ซึ่งเป็นเมืองที่บรรดาอาณานิคมในทวีปอเมริกายึดมาได้และรู้สึกหวงแหนเท่า ๆ กับที่ ดูเปิลซ์หวงแหนมาตรา เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ได้อธิบายให้เห็นการกระทำใ้อวดของนโปเลียนที่กล่าวอ้างว่าตนจะช่วงชิงพอนดิเชอริกกลับมาเป็นของฝรั่งเศสอีกครั้งหนึ่งให้จงได้ อย่างไรก็ตาม แม้ความยิ่งใหญ่ทางเรือของอังกฤษจะทำให้หลุยส์เบิร์กซึ่งอยู่ภายใต้กำมือของอังกฤษมีความแข็งแกร่งมากกว่า มาตราหรือเมืองอื่น ๆ ในอินเดียที่เป็นของฝรั่งเศสหลายเท่าตัว แต่ผลประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนตกเป็นของอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด ชาวอาณานิคมของอังกฤษไม่ใช่คนที่จะพึงพอใจง่าย ๆ กับการกระทำเช่นนั้น แต่พวกเขาตระหนักดีถึงสมุททานุภาพของอังกฤษ และพวกเขาก็อาจจะทำสิ่งที่ได้เคยทำมาแล้วครั้งหนึ่งในที่ ๆ ไม่ไกลจากชายฝั่งของตนมากนัก พวกเขาต่างก็เข้าใจถึงสภาวะการณ์เช่นนั้นเป็นอย่างดี แต่การณ์กลับไม่เป็นเช่นนั้นที่มาตรา บรรดาเจ้าชายในท้องถิ่นนั้นจะรู้สึกแปลกประหลาดใจมากสักเพียงใดกับการยอมจำนนเช่นนี้ ชื่อเสียงและอิทธิพลของดูเปิลซ์ที่เขาสั่งสมมาจะเสียหายมากเพียงใด ซ้ำยังจะต้องเห็นดูเปิลซ์ถูกบีบบังคับจากอำนาจลึกลับที่พวกเขาไม่อาจเข้าใจได้ในช่วงเวลาแห่งชัยชนะ เช่นนี้สิ่งที่พวกเขาคิดนั้นค่อนข้างถูกต้อง ตรงที่อำนาจลึกลับดังกล่าวไม่ได้อยู่ที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ไม่ได้เป็นของกษัตริย์หรือนักการเมือง หากแต่เป็นอำนาจการควบคุมท้องทะเลต่างหากที่รัฐบาลฝรั่งเศสตระหนักดีว่ามีส่วนสำคัญในการขัดขวางการรักษาไว้ซึ่งอาณานิคมที่ห่างไกลให้รอดพ้นจากกองเรือของอังกฤษ ดูเปิลซ์ไม่ตระหนักถึงข้อเท็จจริงเช่นนี้เป็นเวลาต่อมาอีกหลายปีที่เขายังคงเดินหน้าवादิวามานในอากาศโดยคาดหวังว่าจะสามารถยื่นหยัดต่อสู้กับพายุที่พัดถาโถมมาได้

สนธิสัญญาสันติภาพเอช ลา ซาเปล ที่ยุติสงครามในครั้งนี้ได้มีการลงนามในวันที่ 30 เมษายนปี ค.ศ.1748 โดยอังกฤษ ฝรั่งเศส ฮอลแลนด์ และท้ายที่สุดประเทศมหาอำนาจทั้งหมดในทวีปยุโรปได้ลงนามร่วมกันในสนธิสัญญาฉบับนี้ในเดือนตุลาคมของปีเดียวกัน ยกเว้นดินแดนบางส่วนที่ถูกแบ่งแยกออกมาจากอาณาจักรออสเตรีย โดยซิลีเซียเป็นของปรัสเซีย ปาร์มาเป็นของมงกุฎราชกุมารฟิลลิปแห่งสเปน และพรมแดนอิตาลีไปจนถึงด้านตะวันออกของพิเยต์มองต์ถูกยกให้กับกษัตริย์แห่งซาร์ดิเนีย แนวทาง

โดยทั่วไปของเงื่อนไขภายใต้สนธิสัญญาฉบับนี้ก็คือการกลับไปยังสภาพการณ์แบบเดิมก่อนเกิดสงคราม “ไม่มีคราใดเลยที่เราพบว่าการทำสงครามอันนำมาซึ่งเหตุการณ์สำคัญ ๆ หลายต่อหลายเหตุการณ์ รวมไปถึงการสูญเสียเลือดเนื้อและทรัพย์สิน เช่นในครานี้ จะลงเอยด้วยการให้ประเทศที่มีส่วนเกี่ยวพันกับการรบกลับมามีสภาพเดิมเหมือนตอนที่สงครามยังไม่ได้เกิดขึ้น” ในความเป็นจริงแล้วหากพิจารณาในส่วนของฝรั่งเศส อังกฤษ และสเปน เรื่องที่เกี่ยวกับการสืบทอดสันติวงศ์ของราชวงศ์ออสเตเรียนั้นทำให้ประเทศทั้งสามต้องกลายมาเป็นปฏิปักษ์ต่อกันและกินระยะเวลายาวนานถึง 15 ปี กว่าที่ทั้งสามประเทศจะสามารถยุติข้อโต้แย้งลงได้ ซึ่งข้อโต้แย้งดังกล่าวเกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างอังกฤษกับสเปน และกลายเป็นเรื่องราวที่สำคัญมากยิ่งขึ้นกว่าการขึ้นครองราชย์ของพระนางมาเรีย เทเรซา เสียด้วยซ้ำไป ด้วยความเกลียดชังที่ฝรั่งเศสมีต่อราชวงศ์ออสเตเรียมาช้านาน ฝรั่งเศสจึงไม่รอช้าที่จะโจมตีทันทีที่สบโอกาส และอังกฤษก็ถูกชักนำอย่างง่ายดายให้ต่อต้านความพยายามของฝรั่งเศสในอันที่จะเข้าไปมีอิทธิพลและกำกับดูแลเรื่องต่าง ๆ ในเยอรมนี โดยที่อังกฤษพร้อมจะดำเนินการตามแผนการนี้โดยทันทีเนื่องมาจากเล็งเห็นผลประโยชน์ที่ตนอาจจะได้จากเยอรมนี อาจจะมีคนตั้งคำถามว่านโยบายที่แท้จริงของฝรั่งเศสคือการพุ่งเป้าการสู้รบไปที่ใจกลางของอาณาจักรออสเตรีย โดยอาศัยเส้นทางลุ่มแม่น้ำไรน์และเยอรมนีเป็นหลัก หรือการปฏิบัติการที่ท้ายที่สุดแล้วฝรั่งเศสเลือกที่จะดำเนินการ ซึ่งก็คือ การเข้าครอบครองดินแดนของเนเธอร์แลนด์ที่อยู่ห่างไกลออกไป ในกรณีแรกฝรั่งเศสสามารถตั้งฐานที่มั่นใน บาวาเรียได้ ทั้งยังสามารถช่วยเหลือปรัสเซียได้ในอีกทางหนึ่ง ซึ่งในขณะนั้นอำนาจทางทหารของปรัสเซียเริ่มที่จะสั่นคลอน และนี่ก็คือฉากแรกของสงคราม เหตุการณ์กลับเป็นไปทางตรงกันข้ามที่เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศสไม่เพียงแต่โจมตีออสเตรีย แต่ยังโจมตีประเทศมหาอำนาจทางทะเลอื่น ๆ ซึ่งรู้สึกไม่พอใจกับการที่ฝรั่งเศสล่วงล้ำดินแดนแถบดังกล่าวมาโดยตลอด ประเทศเหล่านี้เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของการทำสงครามต่อต้านฝรั่งเศส ด้วยการส่งเงินสนับสนุนไปให้กับศัตรูรายอื่นของฝรั่งเศส รวมไปถึงการสร้างความสูญเสียทางการค้าให้กับฝรั่งเศสและสเปน พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 กล่าวหาว่ากษัตริย์สเปนทรงเป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ยากของฝรั่งเศสในครั้งนี้ เนื่องจากพระองค์ถูกกษัตริย์สเปนบังคับให้สงบศึก เห็นได้ชัดว่าความทุกข์ยากที่ฝรั่งเศสต้องพบพานนั้นคงจะแสนสาหัสมากที่สุดทีเดียว จากการที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ต้องจ่ายอ้อมต่อเงื่อนไขแต่โดยง่าย ทั้ง ๆ ที่ในตอนนั้นพระองค์ทรงใช้กองกำลังติดอาวุธควบคุมเนเธอร์แลนด์และบางส่วนของฮอลแลนด์อยู่ก็ตาม แม้ว่า

พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 จะประสพชัยชนะทางภาคพื้นดิน แต่กองทัพเรือของพระองค์กลับถูกทำลายจนสิ้นซาก การติดต่อกับประเทศอาณานิคมถูกตัดขาด ถึงแม้จะมีผู้ตั้งข้อสงสัยว่า รัฐบาลฝรั่งเศสในยุคนั้นอาจจะชื่นชมที่ตนได้ครอบครองอาณานิคมบางแห่ง แต่เป็นที่แน่นอนว่าการค้าของฝรั่งเศสได้รับความเสียหายครั้งใหญ่หลวงทีเดียว

ที่กล่าวมาข้างต้นนี้คือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับฝรั่งเศส ซึ่งทำให้ฝรั่งเศสต้องจ่ายอมลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ ในขณะที่เดียวกัน ในปี ค.ศ.1747 อังกฤษพบว่าตนถูกชักนำเข้าไปพัวพันกับการทำสงครามในภาคพื้นทวีป สืบเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการค้าในแถบสเปนอเมริกา และความไร้ประสิทธิภาพของกองทัพเรือทำให้อังกฤษต้องประสพกับหายนะครั้งใหญ่หลวง อังกฤษมีหนี้สินกว่า 80 ล้านปอนด์ ทั้งยังพบว่าฮอลแลนด์ซึ่งเป็นพันธมิตรของตนถูกคุกคามจากต่างชาติ สนธิสัญญาฉบับดังกล่าวได้ถูกลงนามภายใต้การข่มขู่จากคณะทูตของฝรั่งเศสที่ขู่ว่า หากอังกฤษยังขึ้นเรือต่อไป ฝรั่งเศสจะทำลายป้อมปราการภายในเมืองที่ฝรั่งเศสยึดครองอยู่ และจะบุกไปทำลายเมืองนั้นให้พังพินาศลงไปในทันที ในเวลาเดียวกันนั้นเองทรัพยากรและเงินในประเทศของอังกฤษค่อย ๆ ร่อยหรอลง อีกทั้งฮอลแลนด์ที่เหนียวแน่นกับการทำสงครามต่างก็คาดหวังที่จะให้อังกฤษช่วยเหลือด้านการเงิน เราได้รับการบอกเล่ามาว่า “เงินทองไม่เคยหายากขนาดนี้มาก่อน และหากต้องกู้เงิน ดอกเบี้ยก็สูงถึงร้อยละ 12” ด้วยเหตุนี้หากฝรั่งเศสในขณะนี้มีกองทัพเรือที่สามารถรับมือกับอังกฤษ แม้ว่าจะอ่อนกำลังกว่าก็ตาม แต่ฝรั่งเศสก็อาจจะกำหนดเงื่อนไขให้กับประเทศของตนได้ด้วยอำนาจควบคุมที่ฝรั่งเศสมีในเนเธอร์แลนด์และเมสทริคซ์ ในทางตรงกันข้าม แม้ว่าอังกฤษจะถูกขับไล่จนหมดหนทางสู้ หากแต่อังกฤษก็คงจะยังรักษาสันติภาพเอาไว้ได้ด้วยเงื่อนไขที่เสมอภาคกัน โดยอาศัยสมุทพยานภาพที่กองทัพเรืออังกฤษครอบครองอยู่นั่นเอง

การค้าของประเทศทั้งสามได้รับความเสียหายอย่างใหญ่หลวง แต่มูลค่าของทรัพยากรที่อังกฤษได้รับนั้นค่าสูงถึง 2 ล้านปอนด์เลยทีเดียว หากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ฝรั่งเศสและสเปนสูญเสียเรือรวมกันมากกว่า 3,434 ลำ อังกฤษเสียเรือ 3,238 ลำ แต่เมื่อพิจารณาตัวเลขเหล่านี้แล้ว ความสัมพันธ์ที่มันมีต่อการค้าทางทะเลของแต่ละประเทศเป็นสิ่งที่เราไม่ควรหลงลืม เรือรบกว่าพันลำนั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นเรือของฝรั่งเศสมากกว่าของอังกฤษ และนั่นย่อมหมายความว่าฝรั่งเศสต้องพบกับความสูญเสียมากกว่าอังกฤษหลายเท่าตัว

นักเขียนฝรั่งเศสผู้หนึ่งบันทึกไว้ว่า “หลังจากหายนะที่เกิดกับกองเรือของ เลตองดูแยร์แล้วเรือของฝรั่งเศสไม่เคยปรากฏให้เห็นในท้องทะเลอีกเลย กองทัพเรือของ ฝรั่งเศสประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่เพียง 22 ลำ ซึ่งเมื่อ 60 ปีก่อน ฝรั่งเศสมีเรือรบ 120 ลำ เรือรบเอกชนมีเหลืออยู่เพียงไม่กี่ลำ และไม่ว่าจะแล่นไปที่ใด เรือเหล่านี้ก็ถูก ติดตามไปทุกหนทุกแห่งโดยปราศจากการคุ้มกัน จนเกือบจะตกเป็นเหยื่อของอังกฤษ หลายครั้งหลายครา กองทัพเรืออังกฤษซึ่งปราศจากคู่แข่งใด ๆ สามารถแล่นไปมาใน ทะเลได้โดยไม่ถูกก่อกวน ภายในเวลาเพียงหนึ่งปีอังกฤษสามารถขจัดผลประโยชน์ จากการค้าของฝรั่งเศสได้เป็นมูลค่ากว่า 7 ล้านปอนด์ อย่างไรก็ตาม อังกฤษซึ่งได้ใช้ สมุททานุภาพที่ตนมีอยู่ช่วงชิงอาณานิคมของฝรั่งเศสและสเปนมาได้นั้นสามารถ พิชิตชัยชนะได้เพียงไม่กี่ครั้ง เนื่องจากอังกฤษปรารถนาที่จะรักษาไว้ซึ่งความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน อีกทั้งยังมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ได้วางเอาไว้อีกด้วย

หากจะกล่าวโดยสรุปก็คือ ฝรั่งเศสจำเป็นต้องยุติการพิชิตอังกฤษด้วยความ ปรารถนาที่จะรักษากองทัพเรือเอาไว้ อังกฤษสามารถรักษาสถานภาพของตนเองไว้ด้วย สมุททานุภาพ แต่อังกฤษมิอาจใช้สมุททานุภาพที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดได้ แต่อย่างใด

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled 'TERRA SEPTENTRIONALIS AMERICANA' at the top. It features a grid of latitude and longitude lines. The text 'บทที่ 8' is overlaid in the center of the map.

บทที่ 8

สงครามเจ็ดปี ระหว่าง ปี ค.ศ. 1756 – 1763

อำนาจอันยิ่งใหญ่ของอังกฤษและการมีชัยเหนือทะเล
ในทวีปอเมริกาเหนือยุโรป หมู่เกาะ อินเดียตะวันตก
และอินเดียตะวันออก

การยุทธ์ : บิงค์ที่มินอร์ก้า, ฮอร์คกับคอนฟแลนส์
(Conflans), โพค็อก (Pocock) กับอาเช่
(D'Ache') ทางอินเดียตะวันออก

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 8)

ดูเพลซ์ (Duplex)

แบรดด็อกก์ (Braddock)

บิงค์ (Byng)

พิตต์ (Pitt)

บทที่ 8

ค ความเร่งด่วนในอันที่จะได้มาซึ่งสันติภาพโดยประเทศหลัก ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การสืบราชสมบัติของออสเตรีย นั้น บางทีอาจจะเห็นได้จากการเพิกเฉยที่จะ แก่ไขประเด็นสำคัญ ๆ ที่ยังคงเป็นปัญหาระหว่างประเทศเหล่านี้ โดยเฉพาะความขัดแย้ง ที่เกิดจากการทำสงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน ดูเหมือนว่าประเทศมหาอำนาจ ต่างรู้สึกหวาดเกรงที่จะจัดการกับประเด็นต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นชนวนให้เกิดข้อพิพาท ในอนาคตให้ยุติลงไป ประเทศต่าง ๆ กริ่งเกรงว่าการโต้แย้งที่ดำเนินต่อไปยังจะทำให้ สงครามยืดเยื้อมากยิ่งขึ้น อังกฤษยอมสงบศึกเพราะการล่มสลายของฮอลแลนด์ที่มีอาจ หลีกเลี้ยงได้ หาใช่เป็นเพราะถูกบีบบังคับหรือจำต้องยอมจำนนต่อข้อเรียกร้องที่อังกฤษ มีต่อสเปนในปี ค.ศ.1739 สิทธิในการเดินเรือในทะเลอินเดียตะวันตกโดยปราศจากการ ก่อแวนและการถูกตรวจค้นยังคงเป็นปัญหาที่หาข้อสรุปไม่ได้เช่นเดียวกับประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน ยิ่งไปกว่านี้ อาณาบริเวณระหว่างอาณานิคมของอังกฤษกับฝรั่งเศสใน หุบเขาของรัฐโอไฮโอ ที่มุ่งหน้าไปยังแคนาดา รวมไปถึงคาบสมุทรนิวาสโกเทียยังคง คลุมเครือเหมือนเช่นที่เคยเป็นมา เห็นได้ชัดว่าสันติภาพไม่อาจยืนยาวต่อไปได้ และหาก อังกฤษยังคงปกป้องฮอลแลนด์ก็เท่ากับว่าอังกฤษยอมสละ **การควบคุมทะเล** (Control of the sea) ที่เพิ่งได้ชัยชนะมา ลักษณะที่แท้จริงของความขัดแย้งอย่างรุนแรง ในครั้งนี้ได้ถูกซ่อนเร้นชั่วคราวจากการทำสงครามทางภาคพื้นดินได้ปรากฏให้เห็น จาก สิ่งที่เรียกกันว่าสันติภาพ แม้ความสงบสุขจะมีขึ้นอย่างเป็นทางการแต่การต่อสู้ยังคง ดำเนินต่อไปในทุกตารางนิ้วของโลก

ด้วยเหตุที่ดูเบลซ์ (Dupleix) ไม่อาจโจมตีอังกฤษอย่างเปิดเผยในอินเดียได้อีกต่อไป ดูเบลซ์จึงพยายามหาทางบ่อนทำลายอำนาจของอังกฤษด้วยแผนนโยบายที่อธิบายมาแล้ว ข้างต้น ดูเบลซ์ใช้ความชำนาญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับข้อพิพาทระหว่างบรรดาเจ้าชาย ทั้งยังพยายามสั่งสมอำนาจของตนเองให้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุด ดูเบลซ์สามารถก้าวขึ้น มากุมอำนาจทางการเมืองทางตอนใต้ของอินเดียเอาไว้ได้อย่างรวดเร็วในปี ค.ศ.1751 ซึ่ง

เป็นดินแดนที่มีขนาดใหญ่เทียบเท่ากับฝรั่งเศสเลยทีเดียว ในขณะที่ดูเบลซ์มีตำแหน่งเป็นถึง “นาบ็อบ” (NABOB คือ บุคคลที่ร่ำรวยหรือมีอิทธิพลมาก) ทำให้เขามีความสำคัญเทียบเท่ากับเจ้าของที่ดิน ๗ ของอินเดีย “ดูเบลซ์สังเกตเห็นว่านโยบายทางการค้าเป็นเพียงภาพลวงตา ไม่มีคำ่ว่าทางสายกลางระหว่างชัยชนะกับการยอมแพ้” ในปีเดียวกันนั้นเอง ฝรั่งเศสได้แผ่ขยายอำนาจออกไปในดินแดนทางตอนเหนือและตะวันออก รวมไปถึงชายฝั่งทะเลของรัฐโอริสสา (ORISSA) ทำให้ดูเบลซ์กลายเป็นประมุขในลำดับที่สามของอินเดีย ในอันที่จะเฉลิมฉลองชัยชนะของตน ดูเบลซ์ได้ก่อตั้งเมือง ๗ แห่งขึ้น และเริ่มวางรากฐานที่แข็งแกร่งอันจะนำเขาไปสู่ความสำเร็จโดยการปฏิบัติตามนโยบายที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับพลเมืองท้องถิ่น แต่การกระทำต่าง ๆ ของดูเบลซ์กลับทำให้ผู้บริหารบริษัทเกิดความวิตกกังวล และแทนที่จะให้การสนับสนุนตามที่ดูเบลซ์ร้องขอ พวกเขากลับแนะนำให้ดูเบลซ์อยู่ในความสงบ และในช่วงเวลาดังกล่าวนี้เอง โรเบิร์ต ไคลฟ์ (ROBERT CLIVE) ซึ่งมีอายุเพียง 26 ปี ได้เริ่มแสดงความฉลาดหลักแหลมออกมาให้ทุกคนได้ประจักษ์ความสำเร็จของดูเบลซ์และพันธมิตรของเขาเริ่มชะงักงัน ชาวอังกฤษภายใต้การนำของไคลฟ์ให้การสนับสนุนพลเมืองท้องถิ่นที่ต่อต้านฝรั่งเศส บริษัทในฝรั่งเศสไม่สนใจแผนการทางการเมืองของดูเบลซ์ ชักยังไม่พอใจกับการที่บริษัทไม่ได้รับเงินปันผลอย่างที่เคยได้ในตอนแรก การเจรจาจึงเปิดฉากขึ้นที่ลอนดอนเพื่อหาข้อยุติปัญหาความยุ่งยากทั้งปวง ดูเบลซ์ถูกเรียกตัวกลับประเทศ โดยอังกฤษยื่นคำขาดว่าการเรียกตัวดูเบลซ์กลับฝรั่งเศสจะทำให้สิ้นสุดขบวนการต่อไปได้อย่างแท้จริง สองวันหลังจากที่ดูเบลซ์เดินทางออกจากอินเดีย ผู้สืบทอดอำนาจต่อจากเขาได้ลงนามในสนธิสัญญากับผู้สำเร็จราชการของอังกฤษในปี ค.ศ. 1754 โดยยกเลิกนโยบายที่ดูเบลซ์เป็นผู้ริเริ่มขึ้นและกำหนดเงื่อนไขว่าบริษัทได้ก็ตามมีโอกาสเข้าไปก้าวกำการเมืองภายในของอินเดีย และทรัพย์สินทั้งหมดที่ได้มาระหว่างการทำสงครามที่คาร์นาตคจะต้องส่งคืนให้กับชาวโมกุล อาจจะถูกกล่าวได้ว่าสิ่งที่ฝรั่งเศสต้องยินยอมคืนทั้งดินแดนและประชากรให้กับอินเดียนั้นก็คือจักรวรรดิทั้งจักรวรรดินั่นเอง นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสต่างรู้สึกอับอายศอสุดต่อการยินยอมของประเทศตนในครั้งนี้ แต่ฝรั่งเศสจะสามารถรับมือกับสถานการณ์เช่นนี้ได้อย่างไร ในเมื่อถูกกองทัพเรืออังกฤษตัดการส่งกำลังบำรุงจากฝรั่งเศสหมดทุกทาง

ในทวีปอเมริกาเหนือ การประกาศสนธิสัญญาสันติภาพตามติดมาด้วยความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกไม่พอใจที่ชาวอาณานิคมและชนชั้นปกครองท้องถิ่นมีต่อสถานการณ์เช่นนี้ ชาวอเมริกันยึดมั่นอยู่กับ

จุดยืนของตนด้วยความที่รู้มานานะที่มีต่อเผ่าพันธุ์ของตนเอง แพรงคลื่นบันทึกรู้ว่า “อาณานิคมทั้ง 13 แห่งของเราอาจจะอยู่อย่างสงบสุขได้ตราบดีที่ฝรั่งเศสยังคงมีอำนาจยิ่งใหญ่ในแคนาดา” ข้อเรียกร้องสำหรับภูมิภาคในตอนกลางที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ ซึ่งเราอาจจะเรียกดินแดนในแถบนั้นว่า “หุบเขาแห่งโอไฮโอ” (THE VALLEY OF THE OHIO) และหากอังกฤษเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะก็คือการแยกทหารของแคนาดาออกจากหลุยส์เซียนา และในทางกลับกัน การยึดครองของฝรั่งเศสที่เชื่อมโยงดินแดนที่อยู่ห่างไกลคนละมุมโลกกันนั้น ย่อมทำให้อาณานิคมอังกฤษที่อยู่ระหว่างเทือกเขาอัลเจนี (ALLEGHENY MOUNTAINS) กับทะเล มีโอกาสเคลื่อนไหวและกระทำการใดๆ ได้ ประเด็นดังกล่าวนี้เป็นที่ประจักษ์ชัดสำหรับชาวอเมริกันในสมัยนั้น ซึ่งพวกเขาเหล่านี้มีความลุ่มลึกมากกว่าคนที่ชาวยุโรปที่สุดจะสามารถมองการณ์ไกลได้เสียด้วยซ้ำไป แต่ก็ยังมีความเคลือบแคลงใจบางประการอยู่ดี ส่งผลกระทบที่จะบังเกิดกับโลกโดยรวม หากรัฐบาลฝรั่งเศสมีความตั้งใจและพลเมืองชาวฝรั่งเศสมีความฉลาดหลักแหลมมากพอที่จะตั้งรกรากและยึดครองดินแดนในแถบตอนเหนือและด้านตะวันตกที่พวกเขาเรียกร้องสิทธิ์อยู่ในขณะนั้นได้เป็นผลสำเร็จ แต่ในขณะที่ชาวฝรั่งเศสที่อยู่ ณ ดินแดนแห่งนั้นเห็นเป็นประจักษ์ชัดถึงการต่อสู้แข่งขันที่กำลังจะเกิดขึ้น และความเสียหายเปรียบของแคนาดาที่มีกำลังไพร่พลน้อยกว่าและกองทัพเรือที่ด้อยประสิทธิภาพกว่า รัฐบาลฝรั่งเศสเองก็ยังมีอาจตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของอาณานิคม และข้อเท็จจริงที่ว่าพวกเขาควรที่จะต่อสู้จนสุดกำลังความสามารถเพื่อแย่งชิงอาณานิคมดังกล่าวนี้มาประกอบกับลักษณะนิสัยขี้ขลาดของชาวฝรั่งเศสที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นั่นต่างปราศจากความกระตือรือร้นทางการเมือง และไม่คิดหามาตรการใด ๆ ในอันที่จะปกป้องผลประโยชน์ของตน จึงมีอาจทำให้ประเทศแม่หันมาให้ความใส่ใจเพิ่มมากขึ้นได้เลย ระบบของฝรั่งเศสที่รวบอำนาจทั้งหมดไว้ที่ศูนย์กลางสอนให้บรรดาอาณานิคมรอคอยที่จะรับความช่วยเหลือทุกอย่างจากประเทศแม่ ซึ่งไม่เคยประสบความสำเร็จในอันที่จะดูแลและคุ้มครองอาณานิคมเหล่านั้นให้มีความเป็นอยู่ที่ดีได้เลย ข้าหลวงใหญ่ของแคนาดาในยุคนั้นพยายามปฏิบัติตนประหนึ่งว่าพวกเขาเป็นนายทหารที่มากด้วยความสามารถและรอบคอบ อีกทั้งพยายามกระทำการทุกอย่างที่จะชดเชยข้อบกพร่องและจุดอ่อนของพวกเขาเป็นไปได้อย่างดีว่าการกระทำของพวกเขา น่าจะมีความต่อเนื่องและถูกวางแผนมาเป็นอย่างดี มากกว่าการกระทำของผู้สำเร็จราชการจากอังกฤษ แต่ด้วยเหตุที่รัฐบาลของประเทศแม่ทั้งสองต่างปราศจากความรอบคอบ ในท้ายที่สุดแล้ว จึงไม่มีสิ่งใดจะดีไปกว่าการที่ชาวอาณานิคมของอังกฤษจะใช้สติปัญญาและความ

สามารถที่พวกเขาจะมีอยู่ในอันที่จะดูแลและช่วยเหลือตนเอง เป็นเรื่องน่าแปลกหากเราจะได้อ่านคำพูดของนักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษและฝรั่งเศสที่ขัดแย้งกันว่าด้วยจุดมุ่งหมายของนักการเมืองฝ่ายค้านในยุคนั้นในขณะที่ภัยพิบัติเริ่มปรากฏเค้าลางให้เห็นและแม้ว่าความขัดแย้งดังกล่าวนั้นดูเหมือนจะมีอาจจะจับได้ แต่รัฐบาลทั้งสองยังคงพยายามที่จะหลีกเลี่ยงปัญหานั้นอยู่ดี

ข้าหลวงใหญ่ของฝรั่งเศสได้สร้างฐานที่มั่นในดินแดนที่กำลังเป็นประเด็นถกเถียงอยู่ในขณะนั้น และข้อโต้แย้งว่าด้วยประเด็นดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ชื่อของวอชิงตันเป็นที่รู้จักในหน้าประวัติศาสตร์ของปี ค.ศ.1754 ปัญหาอื่น ๆ ยังเกิดขึ้นที่โนวา สโกเทีย และรัฐบาลของประเทศทั้งสองเริ่มที่จะตระหนักถึงความเป็นจริง ในปี ค.ศ.1755 การเดินทางอันนำมาซึ่งหายนะของแบรดด็อกค์ (BRADDOCK) มีเป้าหมายที่จะโจมตีฟอร์ต ดูเกสเน่ ปัจจุบันคือพิตต์สเบิร์กที่ซึ่งวอชิงตันยอมจำนนเมื่อหนึ่งปีก่อน ปีต่อมาได้มีการปะทะกันระหว่างชาวอาณานิคมของอังกฤษกับฝรั่งเศสใกล้ทะเลสาบจอร์จ (LAKE GEORGE) แม้ว่าแบรดด็อกค์จะเริ่มออกเดินทางเป็นคนแรก แต่รัฐบาลฝรั่งเศสก็เริ่มมีการเคลื่อนไหวด้วยเช่นกัน ในเดือนพฤษภาคมปีเดียวกัน กองเรือรบขนาดใหญ่ออกเดินทางจากเมืองเบรสต์พร้อมด้วยไพร่พลกว่า 3,000 นาย และผู้ว่าการรัฐคนใหม่ ซึ่งก็คือ เดอ โวเดรย (DE VAUDREUIL) เพื่อไปยังแคนาดา พลเรือเอกบอสคาเวนได้นำเรือแล่นออกไปก่อนหน้ากองเรือนี้แล้ว และจอดรออยู่เหนือปากทางเข้าเมืองเซนต์ ลอร์เรนซ์ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการต่อสู้อย่างเปิดเผยเกิดขึ้นแต่อย่างใด อีกทั้งฝรั่งเศสยังมีสิทธิ์โดยชอบธรรมที่จะส่งกองกำลังของตนไปคุ้มกันประเทศอาณานิคม แต่บอสคาเวนได้รับคำสั่งให้ยับยั้งการกระทำดังกล่าวของฝรั่งเศส หมอกหนาที่บ่งชี้ให้กองเรือรบของฝรั่งเศสมีอาจเห็นเส้นทางข้างหน้าได้ถนัด อังกฤษจึงสามารถจับกุมเรือรบได้ 2 ลำ ในวันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ.1755 วันที่ที่เรื่องนี้แพร่สะพัดไปถึงทวีปยุโรป ทูตฝรั่งเศสประจำกรุงลอนดอนจึงถูกเรียกตัวกลับ แต่ก็ยังไม่มีการประกาศสงครามแต่อย่างใด ในเดือนกรกฎาคม เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮอว์ค ได้รับคำสั่งให้นำเรือออกไปลาดตระเวนระหว่างยูชานต์ (USHANT) กับแหลมฟินิสแตร์ และหากพบเรือของฝรั่งเศสก็ให้ยึดเรือนั้นเสีย ในเดือนสิงหาคมได้มีคำสั่งเพิ่มเติมให้จับกุมเรือของฝรั่งเศสไม่ว่าจะเป็นเรือรบขนาดใหญ่ เรือรบเอกชน หรือเรือเดินสมุทร และให้ส่งเรือเหล่านั้นไปยังท่าเรืออังกฤษ ก่อนที่จะถึงปลายปีนั้น เรือที่ทำการค้ากว่า 300 ลำ นับเป็นมูลค่าประมาณ 6 ล้านเหรียญสหรัฐถูกยึดมาได้ นักเดินเรือชาวฝรั่งเศสกว่า 6,000 คน ถูกคุมขังอยู่ที่อังกฤษ ซึ่งเป็นจำนวนที่มากพอที่จะให้ไปประจำการบนเรือรบขนาดใหญ่ได้ถึง 10 ลำ

การกระทำทั้งหมดที่กล่าวมานี้เกิดขึ้นในระหว่างที่มีสันติภาพแต่เพียงในนามยังคงดำเนินอยู่
ไม่มีการประกาศสงครามอย่างเป็นทางการ จนกระทั่งอีก 6 เดือนต่อมา

ฝรั่งเศสยังคงดูเหมือนจะยอมอ่อนข้อ แต่อันที่จริงแล้วฝรั่งเศสเพียงแต่รอคอยโอกาส
ที่เหมาะสมและเตรียมพร้อมที่จะโจมตีอย่างหนักเมื่อเวลาดังกล่าวมาถึง หมู่เรือรบขนาด
เล็ก ๆ พร้อมทหารยังคงถูกส่งไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและแคนาดาอยู่เรื่อย ๆ
ในขณะที่การเตรียมความพร้อมที่ท่าเรือในเมืองเบรสต์ยังคงดำเนินต่อไป ไพร่พลถูกเรียก
มารวมตัวกันยังบริเวณช่องแคบอังกฤษ ทำให้อังกฤษตระหนักดีว่าประเทศกำลัง
ถูกคุกคาม อันจะนำมาซึ่งภัยคุกคามให้กับพลเมืองของประเทศ รัฐบาลอังกฤษในสมัยนั้น
ปราศจากความแข็งแกร่งและมีอาจที่จะสู้รบปรบมือกับศัตรูได้ ยิ่งไปกว่านี้อังกฤษยังต้อง
พบกับอุปสรรคนานัปการ ซึ่งไม่ได้มีแม้แต่การคอยให้ความคุ้มครองตามจุดต่าง ๆ
ที่อังกฤษทำการค้า แต่ยังรวมถึงการขาดนักเดินเรือจำนวนมากที่จะประจำการอยู่บนเรือ
ที่ทำการค้าอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วทุกมุมโลกอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
จึงถูกละเลย ในขณะที่เดียวกับที่ฝรั่งเศสยังมีการเตรียมความพร้อมอย่างอีกที่คอร์กิโครม
อยู่บริเวณช่องแคบอังกฤษ ทำให้อังกฤษตระหนักดีว่าตนกำลังถูกคุกคาม อันจะนำมาซึ่ง
ภัยคุกคามให้กับพลเมืองของประเทศ ด้วยการเชื่อมต่อเรือรบขนาดใหญ่ไว้ 12 ลำอย่าง
เจียบ ๆ ที่ตุลอง ซึ่งได้ออกเดินทางเมื่อวันที่ 10 เมษายน 1756 ภายใต้การนำของพลเรือเอก
ลา กาลิสโซนิแยร์ (ADMIRAL LA GALISSONIERE) เพื่อคอยคุ้มกันเรือ 150 ลำ
พร้อมด้วยไพร่พล 15,000 นาย ภายใต้การบัญชาการของริชเชอลิเยอ กองเรือนี้เดินทาง
ไปถึงมินอร์ก้าโดยสวัสดิภาพในอีกหนึ่งสัปดาห์ต่อมา พอร์ต มาฮอน ถูกโจมตีในขณะที่
เรือรบเหล่านี้ทำการปิดล้อมที่บริเวณปากอ่าว

หากจะกล่าวในเชิงปฏิบัติแล้ว การกระทำเช่นนี้นำมาซึ่งความประหลาดใจเป็น
ล้นพ้น เพราะถึงแม้ว่ารัฐบาลอังกฤษจะรู้สึกตื่นตัวในท้ายที่สุด แต่กว่าที่พวกเขาจะ
ลงมือทำสิ่งใดก็ช้าเกินไปเสียแล้ว อังกฤษไม่ได้ส่งกำลังทหารมาประจำการเพิ่มเติม
ทำให้เหลือทหารอยู่เพียง 3,000 นาย ซึ่งในจำนวนนี้ ทหาร 35 นาย อยู่ระหว่างการปลด
จากประจำการ โดยนายทหารเหล่านี้ต่างมียศนาวาเอกหรือไม่ก็เป็นผู้ว่าการรัฐแทบทั้งสิ้น
พลเรือเอกจึงนำเรือรบ 10 ลำเดินทางจากพอร์ตสมิทเพียงสามวันก่อนหน้าที่ฝรั่งเศสจะ
ออกจากตุลอง เมื่อเขาเดินทางไปถึงบริเวณใกล้ ๆ กับพอร์ต มาฮอน ในอีก 6 สัปดาห์ต่อมา
เขามีเรือรบเพิ่มขึ้นรวมเป็น 13 ลำ พร้อมไพร่พล 4,000 นาย อย่างไรก็ตามมันสายเกินไป
เสียแล้ว ฝรั่งเศสได้ทำลายป้อมปราการจนพังพินาศไปเมื่อสัปดาห์ก่อน เมื่อกองเรือของ

อังกฤษแล่นใกล้เข้ามา ลา กาลิสโซนิแยร์จึงออกไปคอย ตั้งรับและสกัดกั้นไม่ให้อังกฤษนำเรือเข้ามาถึงท่าเรือได้

กิตติศัพท์ของการสู้รบในครั้งนี้มาจากเหตุการณ์อันน่าเศร้าสลดที่เกิดตามมาภายหลังการต่อสู้ครั้งนี้ต่างไปจากการสู้รบของแมทธิวที่เมืองตุลอง ตรงที่การรบครั้งดังกล่าวได้ให้บทเรียนในเชิงยุทธศาสตร์ แม้ว่าการรบโดยใช้เรือใบนั้นอาจจะดูล้าสมัยไปบ้างก็ตามระหว่างการสู้รบในครั้งนี้ แมทธิวมักจะกล่าวตำหนิติเตียนบิงค์ที่แยกตัวออกมาจากกระบวนเรือ ทั้งยังดูเหมือนว่าจะยอมรับคำตัดสินของศาลทหารโดยปราศจากข้อโต้แย้ง กล่าวโดยย่อก็คือ ในตอนเช้าวันที่ 20 พฤษภาคม เรือรบทั้งสองฝ่ายได้เข้าปะทะกันทางด้านกราบซ้ายของเรือ ลมพัดมาจากทิศตะวันออกมุ่งหน้าไปยังทิศใต้ ฝรั่งเศสอยู่ด้านใต้ลมระหว่างกองเรือของอังกฤษกับท่าเรือ บิงค์นำเรือของตนลงไปยังท่ากระบวนเพื่อไปอยู่ด้านเหนือลม ฝรั่งเศสยังคงรอดูท่าทีของฝ่ายตรงข้าม เพื่อที่ว่าหากบิงค์ให้สัญญาณโจมตีเมื่อใด กองเรือจะไม่อยู่ในแนวเดียวกัน แต่จะเรียงทำมุม 30-40 องศา บิงค์ตั้งใจจะบุกโจมตีโดยใช้เรือแต่ละลำของตนอยู่ตรงข้ามกับแนวเรือรบของศัตรู ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะทำเช่นนั้นได้ไม่ว่าจะในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ทั้งยังต้องพบกับอุปสรรคเนื่องมาจากระยะห่างระหว่างเรือในกองหลัง 2 ลำ อยู่ไกลกันมากเมื่อเทียบกับเรือในกองหน้า ด้วยเหตุนี้เรือรบทั้งกระบวนจึงมีอาจเข้าปฏิบัติการในเวลาเดียวกันได้ เมื่อบิงค์ให้สัญญาณ เรือในกองหน้าแยกออกห่างจากกัน และแล่นตรงดิ่งไปยังเรือของฝรั่งเศสจนแทบจะชนกันเพื่อที่จะสามารถยิงปืนใหญ่ได้อย่างประสิทธิผลมากที่สุด เรือในกองหน้าถูกยิงทางด้านข้างจนเสากระโดงเรือเสียหาย เรือลำที่ 6 ที่อยู่ในกองหน้าของอังกฤษถูกยิงเข้าที่เสากระโดงหน้า จนลอยขึ้นไปกลางอากาศจากนั้นก็ร่วงหล่นลงมา ทำให้กองหลังต้องหยุดชะงัก บิงค์ซึ่งตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะสู้กับศัตรูอย่างถึงที่สุดต้องการแสดงให้ผู้ที่บังคับบัญชาดูเป็นตัวอย่าง เช่นเดียวกับที่ ฟาร์ราเกต (FARRAGUT) ได้แสดงไว้ที่โมบายลินยามที่กระบวนเรือของเขากำลังเผชิญกับความสับสนเนื่องจากเรือลำที่อยู่ข้างหน้าเกิดหยุดแล่นขึ้นมา แต่จากคำให้การของผู้ควบคุมเรือ คำพูดของแมทธิวได้ยืนยันเขาเอาไว้ “กัปตันการ์ดินเนอร์ ท่านเห็นหรือไม่ว่าได้มีการส่งสัญญาณเกิดขึ้นแล้ว และเรือของข้าพเจ้าอยู่นำเรือ “หลุยส์ซา” (LOUISA) และ “ไทรเดนท” (TRIDENT) (ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเรือสองลำนี้ควรจะอยู่นำเรือของเขา) “ท่านคงไม่คิดจะให้ข้าพเจ้าซึ่งมีตำแหน่งเป็นถึงนายพลแห่งกองเรือนี้บุกไปโจมตีเรือเพียงลำเดียว นับเป็นความโชคร้ายของแมทธิวที่ถูกตำหนิจากการที่เขาไม่รวมกำลังทั้งหมดที่มีอยู่ ซึ่งข้าพเจ้าพยายามอย่างยิ่งที่จะหลีกเลี่ยง

การกระทำเช่นนั้น” การรบในครั้งนี้จึงมีอาจตัดสินผลที่ขาดลงไปได้ กองหน้าอังกฤษถูกแยกออกจากกองหลังจึงถูกโจมตีอย่างรุนแรงที่สุด เจ้าหน้าที่ชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งตำหนิกาลิสโซนิแยร์ที่ไม่ยอมแล่นเรือไปอยู่ทางด้านเหนือลมของกองหน้าฝ่ายศัตรู เพื่อตีให้แตกพ่ายไป เจ้าหน้าที่อีกคนหนึ่งกล่าวว่ากาลิสโซนิแยร์สั่งให้ทำเช่นนั้นจริง แต่ในที่สุดก็ไม่อาจทำตามนั้นได้เพราะใบเรือได้รับความเสียหาย สิ่งนี้ดูเหมือนไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะความเสียหายเพียงประการเดียวที่กองเรือของฝรั่งเศสได้รับก็คือการสูญเสียเสาใบกลางลำ ในขณะที่อังกฤษเสียหายอย่างหนักเช่นเดียวกัน เหตุผลที่แท้จริงน่าจะเป็นเหตุผลที่ได้รับการยอมรับจากเจ้าหน้าที่ชาวฝรั่งเศสคือขาดผู้มีความรู้ ในด้านการสู้รบทางเรือ กาลิสโซนิแยร์พิจารณาว่าความช่วยเหลือจากการโจมตีทางภาคพื้นดินที่มาขอนนั้นสำคัญว่าการทำลายล้างกองเรืออังกฤษ “กองทัพเรือฝรั่งเศสมักจะคิดว่าตนสามารถรักษาศักดิ์ศรีเอาไว้ได้จากการทำลายเรือของศัตรูไปเพียงไม่กี่ลำ และยังคงคิดว่าหากทำเช่นนั้นแล้วก็เหมือนกับตนได้เข้าไปใกล้จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการทำสงคราม” การตัดสินใจว่าค่ากล่าวนี้ถูกหรือผิดขึ้นอยู่กับมุมมองที่แต่ละคนมีต่อการทำสงครามทางทะเล หากการสู้รบเป็นไปเพียงเพื่อจะรักษาที่มั่นบนบกแล้ว กองทัพเรือก็จะกลายเป็นแค่ส่วนหนึ่งของกองทัพที่ถูกนำมาใช้ในบางโอกาสเท่านั้น อีกทั้งการปฏิบัติการต่าง ๆ ของกองทัพเรือย่อมมีความสำคัญรองลงมาอีกด้วย แต่หากเป้าหมายที่แท้จริงก็คือการแผ่ขยายอิทธิพลของเราให้ยิ่งใหญ่เหนือกว่าฝ่ายตรงข้าม เพื่อจะได้มาซึ่งสมุททานุภาพแล้ว กองเรือของศัตรูย่อมเป็นสิ่งที่เราปรารถนาที่จะตีให้แตกพ่ายไปไม่ว่าจะในสถานการณ์เช่นใดก็ตาม โมริออสต์ (MOROGUES) ดูเหมือนจะได้รับอิทธิพลจากแนวคิดดังกล่าวนี้เมื่อเขาเขียนไว้ในห้องทะเลมันไม่ได้มีสมรรถุมิรบที่เราต้องการจะยึดครองหรือเอาชนะมาได้ หากการสู้รบทางเรือเป็นการสู้รบเพื่อช่วงชิงฐานที่มั่นแล้ว การปฏิบัติการของเรือรบย่อมมีบทบาทเป็นรองการโจมตีและการป้องกันฐานที่มั่น หากเป้าหมายของกองทัพเรือคือ การทำลายสมุททานุภาพของศัตรู ตัดเส้นทางคมนาคมของฝ่ายนั้นกับดินแดนภายใต้การปกครอง ทำให้ความมั่งคั่งจากการค้าขายของพวกเขาเหือดหายไป และทำทุกวิถีทางในอันที่จะปิดทางเข้าออกบริเวณท่าเรือของฝ่ายตรงข้าม หากทำได้เช่นนี้แล้ว เป้าหมายของการโจมตีก็คือกองทัพเรือของศัตรูนั่นเอง และด้วยหนทางหลังนี้เองที่ทำให้อังกฤษยังคงรักษาสมุททานุภาพที่ช่วยฟื้นฟูมินอร์ก้าให้กลับคืนมาดังเดิมในตอนสิ้นสุดสงคราม ส่วนฝรั่งเศสเลือกหนทางแรกอันทำให้เกิดภัยพิบัติและศักดิ์ศรีของกองทัพเรือมีอันต้องมลายไปสิ้น ขอให้ท่านผู้อ่านลองพิจารณาถึงกรณีของมินอร์ก้า หากกาลิสโซนิแยร์ถูกตีพ่ายไป ริเชอลีเยอร์

กับไพร่พลอีก 15,000 นาย ก็คงจะถูกจำกัดให้อยู่แต่ในมินอร์ก้า เช่นเดียวกับในปี ค.ศ.1718 ที่ชาวสเปนถูกกักตัวให้อยู่แต่ในซิซิลี กองทัพเรือฝรั่งเศสมั่นใจว่าจะยึด มินอร์ก้าได้อย่างแน่นอน แต่คณะรัฐบาลกับประชาชนกลับไม่รู้สึกละอายใจ โดยจะเห็น ได้จากการที่นายทหารเรือของฝรั่งเศสคนหนึ่งกล่าวไว้ว่า : “แม้ว่าจะฟังดูแปลกประหลาด แต่รัฐมนตรีที่รับผิดชอบกองทัพเรือกลับเห็นว่าเป็นสิ่งสมควร แล้วที่จะขายเรือรบและ ไบเรือที่ยังคงหลงเหลืออยู่ที่ท่าเรือของเรา แทนที่จะแสวงหาผลประโยชน์ที่ฝรั่งเศสได้รับ จากชัยชนะในการรบที่มาฮอน ในอันที่จะสร้างกองทัพเรือให้ยิ่งใหญ่และสร้างความรู้สึก รักชาติให้บังเกิดขึ้นในหมู่ชนในอีกไม่ช้า เราจะได้พบกับผลพวงของการกระทำที่ซ้ลลาด ตาขาวจากบรรดานักการเมืองของเราเอง” เราไม่พบว่าฝรั่งเศสจะได้ศักดิ์ศรีหรือชัยชนะ จากการทำสงครามในครั้งนี้ แต่ถ้านายพลของฝรั่งเศสไม่มัวแต่นึกถึงมาฮอนและพยายาม ใช้ความได้เปรียบที่เรามีอยู่ในขณะนั้นให้เกิดประโยชน์ด้วยการทำลายเรือของศัตรูสัก 4 – 5 ลำ ประชาชนชาวฝรั่งเศสก็คงจะสามารถคาดหวังการปฏิบัติการของกองทัพเรือได้ มากกว่าที่เป็นอยู่นี้ ระหว่างช่วงเวลาที่เหลือของการทำสงครามครั้งนี้ เรือรบของฝรั่งเศส ยกเว้นก็แต่เพียงที่อยู่ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกเป็นแต่เพียงผู้ถูกไล่ล่าจากฝ่ายตรงข้าม แต่เพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติการของเรือรบฝรั่งเศสต่างก็สอดคล้องกับนโยบายโดย ทัวไปของรัฐบาลในยุคสมัยนั้น จอห์น เคลริก (JOHN CLERK) อาจจะพูดถูกที่ว่าในการ ยุทธที่มินอร์ก้า ฝรั่งเศสได้ใช้ยุทธวิธีการรบที่ถูกกำหนดมาเป็นอย่างดีมากกว่าที่จะเป็น เพียงเหตุบังเอิญ นั่นก็คือ ยุทธวิธีในการตั้งรับไม่ว่าจะด้วยกรณีใด ๆ ก็ตาม นายพลฝรั่งเศส พยายามแล่นเรือของตนไปอยู่ทางใต้ลม ไม่เพียงแต่เพื่อปกป้องมาฮอน แต่เพื่อหาตำแหน่ง ในการตั้งรับที่ดี และทำให้ฝ่ายตรงข้ามคิดว่าตนสามารถบุกไปโจมตีโดยไม่เกรงกลัวต่อ อันตรายที่อาจจะตามมา ดูเหมือนว่าเคลริกสามารถหาเหตุผลเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าเรือรบ ในกองหน้าของฝรั่งเศสล่าถอยออกมาอย่างมีไหวพริบ หลังจากสู้รบกับฝ่ายตรงข้ามไป สักพักหนึ่งแล้ว ทำให้ฝ่ายตรงข้ามจำเป็นต้องบุกเข้าโจมตีอีกครั้งหนึ่งด้วยผลลัพธ์ เช่นเดียวกัน นโยบายเดียวกันนี้ได้ถูกนำมาใช้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าในการทำสงครามกับสหรัฐ อเมริกาในอีก 20 ปีต่อมา และได้รับความสำเร็จคล้ายคลึงกันนี้ แม้ว่าการยอมรับนโยบาย ดังกล่าวมาปฏิบัตินั้นจะเป็นที่ปรารถนา เราอาจสรุปได้ว่าความระมัดระวัง ความประหยัด การสู้รบแบบตั้งรับยังคงเป็นเป้าหมายหลักในการทำสงครามของฝรั่งเศสอย่างไม่เปลี่ยนแปลง โดยเราอาจพิจารณาจากการให้เหตุผลที่พลเรือเอกกริเวล (ADMIRAL GRIVEL) แห่ง กองทัพเรือฝรั่งเศสกล่าวเอาไว้ว่า :

“หากประเทมหาอำนาจทางทะเลทั้งสองต่อสู้กัน ฝ่ายหนึ่งที่มีเรือรบน้อยที่สุดจักต้องหลีกเลี่ยงการสู้รบที่มีอาจแน่ใจในผลลัพธ์ พวกเขาควรจะยอมเสี่ยงก็ต่อเมื่อมันจำเป็นต่อการปฏิบัติการกิจให้สำเร็จลุล่วง พยายามหลีกเลี่ยงการปฏิบัติการโดยการใช้งลอบาย หรือหากตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้ายจริง ๆ และถูกบีบบังคับให้ต้องรบ จงแน่ใจว่าเราอยู่ในสภาพการณ์ที่ได้เปรียบ ทัศนคติใด ๆ ต่อการรบจะต้องขึ้นอยู่กับพลังกำลังของฝ่ายตรงข้ามเป็นหลัก ขอให้พวกท่านจงอย่าเบื่อหน่ายกับการกระทำซ้ำ ๆ เช่นนี้ ไม่ว่าจะฝรั่งเศสจะสู้รบกับประเทศที่มีกำลังด้อยกว่าหรือเหนือกว่าก็ตาม ฝรั่งเศสมี กลยุทธ์อยู่เพียง 2 ประการเท่านั้น ซึ่งกลยุทธ์ทั้งสองนี้ตรงข้ามกันทั้งในแง่วิธีปฏิบัติและวัตถุประสงค์ นั่นก็คือ การทำสงครามขนาดใหญ่ (GRAND WAR) กับการทำสงครามเรือดำ (CRUISING WAR)”

คำพูดที่ฟังดูเป็นทางการจากนายทหารผู้มีตำแหน่งสูงส่งเช่นนี้ ควรจะได้รับการยอมรับนับถือและก็ควรจะเป็นเช่นนั้นเพราะคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงนโยบายของประเทศที่ยิ่งใหญ่และชอบทำสงครามประเทศหนึ่ง แม้กระนั้นก็ตาม ยังคงมีคำถามต่อไปว่าแล้วประเทมหาอำนาจทางทะเลประเทศนั้นจะมั่นใจได้อย่างไรว่าประเทศของตนจะปลอดภัย หากจะกล่าวตามหลักของเหตุและผลแล้วการสู้รบระหว่างประเทศที่มีกำลังทัดเทียมกันนั้นไม่ควรบังเกิดขึ้น เนื่องจากความสูญเสียที่ท่านได้รับจะมากกว่าความสูญเสียของฝ่ายตรงข้าม รามาตูแอลซึ่งสนับสนุนนโยบายของฝรั่งเศส กล่าวไว้ว่า “อันที่จริงแล้ว อังกฤษต้องเผชิญกับผลเช่นใดกันเล่า นอกเสียจากการสูญเสียเรือรบเพียงไม่กี่ลำ” แต่ข้อโต้แย้งยังคงมีต่อไปอีกว่าคงจะเป็นการดีเสียกว่าหากเราจะไม่ต้องเผชิญหน้ากับศัตรู นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่ง กล่าวว่า คงจะถือเป็นความโชคร้ายหากเรือของพวกเขาได้พบกับกองเรือของฝ่ายตรงข้ามโดยบังเอิญ และหากการณ์เป็นเช่นนั้นจริงหน้าที่ของพวกเขาก็คือพยายามหลีกเลี่ยงการเข้าปฏิบัติการให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พวกเขา มีจุดประสงค์ซ่อนเร้นที่สำคัญยิ่งกว่าการต่อสู้กับกองทัพเรือของศัตรู แนวความคิดเช่นนี้มีอาจดำเนินต่อไปได้อีกหลายปีโดยไม่กระทบกับจิตวิญญาณและความรู้สำนึกคิดของนายทหารที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ และแนวคิดเช่นนี้เองที่นำเคานต์ เดอ กราส ไปสู่ความปราชัยในปี ค.ศ.1782 ในคราวที่เขาพลาดโอกาสโจมตีเรือดนียทั้ง ๆ ที่ตนเป็นฝ่ายได้เปรียบอยู่ในขณะนั้น ในวันที่ 9 เมษายนของปีดังกล่าว เคานต์ เดอ กราส ซึ่งถูกอังกฤษไล่ตามมายังหมู่เกาะวินวาร์ด (WINDWARD ISLANDS หมายถึง หมู่เกาะในด้านตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก) และดูเหมือนว่าเรืออังกฤษ 16 ลำกำลังแล่นมาทางด้านใต้ลม

ของกองเรือของเขา ในขณะที่เรือรบส่วนใหญ่ยังคงจอดรออยู่ที่โดมินีกา แม้ว่าเดอกราสจะมีกำลังเหนือกว่าฝ่ายตรงข้าม แต่เขากลับปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปถึง 3 ชั่วโมงโดยมิได้ลงมือกระทำการสิ่งใด ยกเว้นจากการยิงปืนใหญ่จากเรือในกองหน้า การกระทำของเดอกราสได้รับความเห็นชอบจากศาลทหาร โดยนายทหารระดับสูงได้เห็นพ้องต้องกันว่าเป็น “การกระทำที่เต็มไปด้วยความรอบคอบของท่านนายพล อันมาจากแผนการที่ซ่อนเร้นของเรือรบ” สามวันต่อมา เดอ กราสถูกโจมตีจากเรือรบที่เขาปล่อยให้หลุดมือไป และแผนการที่ซ่อนเร้นอยู่ทั้งหมดนั้นก็มลายไปพร้อมกับตัวเขานั้นเอง

ขอย้อนกลับมาสู่เหตุการณ์ที่มินอร์กาอีกครั้ง หลังจากการปฏิบัติการในวันที่ 20 แล้ว บิงค์ได้เรียกประชุมว่าด้วยประเด็นเกี่ยวกับสงคราม ซึ่งได้ลงความเห็นว่ามีสิ่งใดที่จะทำได้ดีไปกว่านี้แล้ว อีกทั้งยังเห็นว่าเรือรบอังกฤษควรเดินทางไปยังยิบรอลต้า และป้องกันไม่ให้ถูกโจมตี บิงค์ถูกเรียกตัวกลับเพื่อมาขึ้นศาลและขอวีซ่าเป็นผู้มารับตำแหน่งแทน ศาลทหารตัดสินว่าบิงค์ไม่ได้เป็นคนชี้ขาดหรือไม่เชื่อสัตย์แต่อย่างใด หากแต่พิจารณาว่าบิงค์มีความผิดฐานที่ไม่พยายามอย่างถึงที่สุด ในขณะที่จะโจมตีกองเรือของฝรั่งเศสให้แตกพ่ายไป หรือพยายามทำสิ่งใดเพื่อช่วยเหลือกองทหารที่ประจำการอยู่ที่มาซอน และเนื่องจากข้อบังคับว่าด้วยการทำสงครามได้บัญญัติโทษประหารชีวิต โดยปราศจากการลดหย่อนโทษใด ๆ บิงค์จึงถูกตัดสินให้ประหารชีวิต กษัตริย์ไม่ทรงให้อภัยโทษ และในที่สุดบิงค์จึงถูกประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า

การเดินทางไปสู่รบที่มินอร์กาเริ่มต้นขึ้นในขณะที่สันติภาพแต่เพียงในนามยังคงดำเนินอยู่ วันที่ 17 พฤษภาคม สามวันก่อนที่บิงค์จะออกไปรบนั้น อังกฤษได้ประกาศสงคราม ฝรั่งเศสตอบรับในวันที่ 20 มิถุนายน พอร์ต มาซอน ยอมจำนนในวันที่ 28 มินอร์กาจึงตกมาอยู่ภายใต้กำมือของฝรั่งเศส

สถานการณ์ที่ยากลำบากของทั้งสองประเทศ จากสมรภูมิการสู้รบที่เกิดขึ้นชี้ให้เห็นถึงฉากที่แท้จริงของความขัดแย้ง และ ณ บัดนี้ เราได้มาถึงการเปิดฉากการทำสงครามทางเรือ ที่อาณานิคมของประเทศมหาอำนาจทั้งสองได้เข้าร่วมในการปฏิบัติการทางเรือครั้งสำคัญครั้งนี้ ระหว่างสองประเทศ อังกฤษเป็นฝ่ายที่ตระหนักถึงความเป็นจริง ฝรั่งเศสกลับไม่เห็นความสำคัญของท้องทะเลด้วยสาเหตุที่เราจะได้อธิบายต่อไป เรือรบของฝรั่งเศสไม่ค่อยปรากฏให้เห็นอีกเลย ฝรั่งเศสยังสูญเสียอำนาจการควบคุมในทะเลและท้ายที่สุด ฝรั่งเศสได้เสียอาณานิคมไปที่ละอาณานิคม อีกทั้งความหวังในอินเดีย

ยังพังทลายไปอีกด้วย ในตอนปลายของการทำสงครามฝรั่งเศสชักชวนสเปนมาเป็นพันธมิตร แต่ก็ยิ่งทำให้ฝรั่งเศสต้องสูญเสียมากยิ่งขึ้นไปอีก ในทางกลับกัน อังกฤษปกป้องและได้รับประโยชน์มากมายจากทะเล เรือรบของอังกฤษเดินทางไปยังทุกน่านน้ำในฐานะผู้ชนะ อังกฤษให้ความช่วยเหลือด้านการเงินจากศัตรูของฝรั่งเศส เนื่องจากอังกฤษมีสภาพเศรษฐกิจที่มั่งคั่งและเป็นปึกแผ่น ภายในระยะเวลาเพียง 7 ปี สหราชอาณาจักรได้กลายเป็นจักรวรรดิแห่งอังกฤษ

เป็นที่แน่นอนว่าฝรั่งเศสมีโอกาสเอาชนะอังกฤษในทะเลได้หากปราศจากพันธมิตร ในปี ค.ศ. 1756 กองทัพเรือฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 63 ลำ ในจำนวนนี้เรือ 45 ลำ อยู่ในสภาพที่พอใช้ได้ แต่กองทัพเรือกลับขาดแคลนอาวุธยุทธโปกรณ์และปืนใหญ่ สเปนมีเรือรบขนาดใหญ่ 46 ลำ แต่หากพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่าน ๆ มาของกองทัพเรือสเปน ก็คงจะน่าสงสัยพอสมควรว่าคุณค่าของกองทัพเรือนี้ทัดเทียมกับจำนวนเรือที่มีอยู่หรือไม่ ในขณะที่อังกฤษมีเรือรบขนาดใหญ่ 130 ลำ สี่ปีต่อมาอังกฤษมีเรือรบประจำการ 12 ลำ แต่หากพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่าน ๆ มาของกองทัพเรือสเปนก็คงจะน่าสงสัยพอสมควรว่าคุณค่าของกองทัพเรือนี้ทัดเทียมกับจำนวนเรือที่มีอยู่หรือไม่ ในขณะที่อังกฤษมีเรือรบขนาดใหญ่ 130 ลำ สี่ปีต่อมา อังกฤษมีเรือรบประจำการ 12 ลำ เป็นที่แน่นอนว่าหากประเทศใดประเทศหนึ่งปล่อยให้ความอ่อนด้อยของตนไม่ว่าจะจะเป็นทางบก หรือทางทะเลเห็นได้อย่างชัดเจนอย่างเช่นที่ฝรั่งเศสเป็นอยู่ในเวลานั้นแล้ว ประเทศดังกล่าวก็มีโอกาสคาดหวังความสำเร็จได้เลย

อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายได้เปรียบในตอนเริ่มแรก การมีชัยชนะเหนือมินอร์ก้าตามติดมาด้วยการเข้าครอบครองคอร์ซิกาในเดือนพฤศจิกายนของปีเดียวกัน เจนัวยอมยกท่าเรือทั้งหมดภายในเกาะให้กับฝรั่งเศส ฝรั่งเศสมีตุลวง คอร์ซิกา และพอร์ต มาซอน ภายใต้การควบคุมทำให้ฝรั่งเศสมีฐานอำนาจที่แข็งแกร่งในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน การปฏิบัติการที่แคนาดาในปี ค.ศ. 1756 ภายใต้การนำของมงต์คาล์ม (MONTCALM) ประสบความสำเร็จ ทั้ง ๆ ที่ฝรั่งเศสมีกำลังทหารน้อยกว่า ในช่วงเวลาเดียวกัน การโจมตีโดยมกุฎราชกุมารของอินเดียทำให้อังกฤษต้องเสียกัลกัตตาไปและทำให้โอกาสกลับมาเป็นของฝรั่งเศสอีกครั้งหนึ่ง

แม้กระนั้นก็ตาม ยังมีเหตุการณ์อีกเหตุการณ์หนึ่งที่ทำให้นักการเมืองฝรั่งเศสหันมาเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเรือ ดัทช์ให้คำมั่นสัญญากับฝรั่งเศสว่าจะไม่กลับไปเป็นพันธมิตรกับอังกฤษอีก แต่จะวางตัวเป็นกลาง อังกฤษตอบโต้ด้วยการประกาศว่า

“ท่าเรือทุกแห่งของฝรั่งเศสจะถูกล็อกกัน และเรือที่จะเดินทางไปยังท่าเรือเหล่านั้น จะถูกจับกุมได้โดยชอบด้วยกฎหมาย” การฝ่าฝืนสิทธิอันชอบธรรมของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดนั้น สามารถกระทำได้โดยประเทศที่รู้สึกว่าคุณไม่มีสิ่งใดต้องเกรงหากถูกประเทศดังกล่าวลุกฮือขึ้นมาต่อต้าน การที่อังกฤษมีนิสัยชอบรุกรานอาจจะทำให้ฝรั่งเศสใช้มาเป็นข้ออ้างในการชักจูงสเปนและนครรัฐอื่น ๆ ให้เข้ามาเป็นพันธมิตรเพื่อเผชิญกำลังต่อต้านอังกฤษ

แทนที่ฝรั่งเศสจะฉีกกำลังเพื่อต่อต้านอังกฤษ ฝรั่งเศสกลับเริ่มทำสงครามในภาคพื้นทวีป โดยในครั้งนี้ฝรั่งเศสมีพันธมิตรรายใหม่ที่แปลกไปจากเดิม สมเด็จพระจักรพรรดินีแห่งออสเตรียซึ่งในขณะนั้นพยายามชักจูงให้กษัตริย์ลุ่มหลงในไสยศาสตร์และกระตุ้นให้นางสนมของกษัตริย์ทวีความโกรธแค้นต่อถ้อยคำดูถูกเหยียดหยามของพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชได้ถึงฝรั่งเศสเข้ามาเป็นพันธมิตรกับออสเตรียเพื่อร่วมมือกันต่อต้านปรัสเซีย รัสเซีย สวีเดน และโปแลนด์ได้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรในเวลาต่อมา สมเด็จพระจักรพรรดินียังสนับสนุนให้ประเทศมหาอำนาจทั้งสองที่นับถือนิกายโรมันคาทอลิคร่วมมือกันช่วงชิงซิลีเซียมาจากกษัตริย์ผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ ทั้งยังแสดงเจตนาพันธมิตรที่จะยกดินแดนบางส่วนในเนเธอร์แลนด์ให้กับฝรั่งเศสซึ่งฝรั่งเศสปรารถนาจะได้ไว้ในครอบครองมาช้านานแล้ว

เมื่อพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชทรงล่วงรู้ถึงการฉีกกำลังในครั้งนี้ แทนที่พระองค์จะระอคอยให้ฝ่ายตรงข้ามดำเนินการใดได้มากไปกว่านี้ พระองค์รีบจัดเตรียมกองทัพและบุกไปโจมตีแซกโซนี (SAXONY) ซึ่งเจ้าผู้ครองนครรัฐนี้ยังเป็นกษัตริย์ของโปแลนด์อีกด้วย การเคลื่อนไหวในเดือนตุลาคม ค.ศ.1756 นี้ นับเป็นจุดเริ่มต้นสงครามเจ็ดปี ซึ่งเหมือนกับท่าสงครามแห่งการสืบราชวงศ์ของออสเตรียตรงที่การสู้รบในครั้งนี้ได้หันเหประเทศที่ร่วมรบออกจากสาเหตุที่แท้จริงของความขัดแย้ง แต่ฝรั่งเศสซึ่งในตอนนั้นกำลังทะเลาะวิวาทกับอังกฤษอยู่แล้วจึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างความบาดหมางขึ้นมาอีก เพื่อจะส่งเสริมให้ออสเตรียสร้างอาณาจักรของตนขึ้นมาให้เป็นปึกแผ่น ส่วนอังกฤษกลับตระหนกอย่างชัดเจนว่าผลประโยชน์ที่แท้จริงของตนนั้นอยู่ที่ใด อังกฤษเล็งเห็นว่าสงครามทางภาคพื้นดินมีความสำคัญน้อยกว่า จึงทุ่มเทความพยายามทั้งหมดมาที่ทะเลและอาณานิคม ในเวลาเดียวกัน อังกฤษยังให้ความช่วยเหลือพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชทั้งทางด้านเงินและความเห็นอกเห็นใจในการทำสงครามเพื่อปกป้องอาณาจักรของพระองค์ในอันที่จะเบียดเบียนและลดทอนความพยายามของฝรั่งเศส

ด้วยเหตุนี้ อังกฤษจึงรับมือกับสงครามเพียงแค່ด้านเดียว และในปีเดียวกันนั้นเอง ทิศทางในการต่อสู้ได้เปลี่ยนมือจากคณะรัฐบาลที่ไร้ประสิทธิภาพมาตกอยู่ภายใต้อาณัติของวิลเลียม พิตต์ ผู้มีความกล้าหาญและเด็ดขาด ซึ่งเขาได้ดำรงตำแหน่งตราบจนกระทั่งปี ค.ศ.1761 ในเวลาดังกล่าวเป็นเวลาสิ้นสุดของการสู้รบใกล้จะมาถึงแล้ว

ในการโจมตีแคนาดานั้นมีเส้นทางหลัก ๆ อยู่ 2 ทางด้วยกัน ทางแรกคือเส้นทางที่ผ่านทะเลสาบแชมเพลน (LAKE CHAMPLAIN) อีกทางหนึ่งคือ เซนต์ ลอว์เรนซ์ เส้นทางแรกเป็นทางที่อยู่ภายในประเทศซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เราากำลังศึกษาอยู่ ตราบจนกระทั่งในปี ค.ศ.1759 เมื่อคิวเบคล่มสลายเส้นทางนี้เปิดโอกาสให้อังกฤษเดินทางเข้าสู่ดินแดนนี้ได้ ในปี ค.ศ.1757 ความพยายามในการโจมตีหลุยส์เบิร์คล้มเหลว นายพลของอังกฤษไม่ประสงค์ที่จะบุกไปต่อกรกับเรือรบ 16 ลำ ด้วยเรือ 15 ลำ ภายใต้บังคับบัญชาซึ่งนายพลผู้นี้ยังอ้างต่อไปอีกว่าเรือทั้ง 15 ลำของเขานั้นทำจากเหล็กกล้าที่มีคุณภาพต่ำกว่า ไม่ว่าจะนายพลจะตัดสินใจถูกหรือผิด ความแค้นเคืองของพลเมืองอังกฤษซึ่งให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างในแนวนโยบายระหว่างรัฐบาลอังกฤษกับรัฐบาลฝรั่งเศสในปีถัดมา นายพลบอสคาเวนผู้มึ่จิตใจกล้าหาญได้ถูกส่งออกไปพร้อมกับไพร่พล 12,000 นาย และหากจะกล่าวด้วยความเป็นธรรมแล้ว นายพลบอสคาเวนพบว่ามึ่เรือรบเพียง 5 ลำจอดอยู่ที่ท่าเรือ จากนั้นได้ส่งไพร่พลขึ้นบก ส่วนกองเรือคอยปิดล้อมท่าเรือแห่งนั้น และดำเนินการตัดเส้นทางลำเลียงอาวุธยุทโธปกรณ์และเสบียงอาหารที่มีอยู่เพียงเส้นทางเดียวไว้ เกาะดังกล่าว ล่มสลายในปี ค.ศ.1758 เป็นการเปิดเส้นทางจากเซนต์ ลอว์เรนซ์ เข้าไปยังใจกลางแคนาดา ทั้งยังช่วยให้อังกฤษมีฐานทัพแห่งใหม่สำหรับกองทัพเรือและกองทัพบกอีกด้วย

ในปีต่อมา วุฒิสภาส่งการให้นำกองกำลังไปโจมตีคิวเบค การปฏิบัติการทั้งหมดของวุฒิสภาเรือรบเป็นศูนย์กลาง ซึ่งไม่เพียงแต่ลำเลียงกำลังพลไปยังสมรภูมिरบแต่ยังทำที่เป็นเส้นทางขึ้นลงตามแม่น้ำเพื่อเป็นกลอุบายหลอกลวงฝ่ายตรงข้าม การบัญชาการรบถูกสั่งการโดยตรงมาจากกองเรือ มงต์คาล์มซึ่งสามารถสกัดกั้นการโจมตีโดยอาศัยเส้นทางทางทะเลสาบแชมเพลนเมื่อสองปีก่อนริบส่งสาส์นเพื่อขอกำลังเสริมมาเป็นการด่วน แต่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านการทำสงครามกลับตอบปฏิเสธ โดยเขาอ้างว่าอาจเป็นไปได้ที่อังกฤษจะส่งทหารมาสกัดกั้นระหว่างทาง และยังฝรั่งเศสส่งกำลังหนุนไปมากเท่าไร อังกฤษก็จะยิ่งส่งมาเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น กล่าวโดยสรุปก็คือ การเข้าครอบครองแคนาดาขึ้นอยู่กับสมุทพาทนุภาพนั่นเอง

มงดคาร์ลมันน์ใจว่าอังกฤษจะโจมตีควีเบคโดยเส้นทางน้ำอย่างแน่นอนจนถึงจำเป็นต้องลดกำลังทหารที่คอยตั้งรับที่แชมเปเลนให้น้อยลง อย่างไรก็ตามในปีดังกล่าวอังกฤษไม่สามารถเดินทางไปได้ไกลเกินกว่าตอนปลายของทะเลสาบ และแม้ว่าการปฏิบัติการของอังกฤษจะน่ายกย่องก็ตาม หากแต่ปราศจากผลกระทบที่สำคัญต่อควีเบค

ในปี ค.ศ.1760 อังกฤษยังคงยึดแนวทางเดิม เซนต์ ลอร์เรนซ์ โดยมีหลุยสเบิร์กอยู่ด้านหนึ่ง และ ควีเบคอยู่อีกด้านหนึ่ง ทำให้ดูเหมือนว่าอังกฤษมีฐานที่มั่นที่แข็งแกร่งแม้กระนั้นก็ตาม เดอ วูเดรย ผู้ว่าการรัฐของฝรั่งเศสยังคงปฏิเสธไม่ยอมอ่อนข้อ และปักหลักอยู่ที่มอนทรีออล อีกทั้งชาวอาณานิคมต่างพากันคาดหวังความช่วยเหลือจากฝรั่งเศส กองทหารของอังกฤษที่รักษาการอยู่ที่ควีเบคและมีกำลังน้อยกว่ากองกำลังของแคนาดาทำผิดพลาดด้วยการทิ้งเมืองออกมาเพื่อมาเผชิญหน้ากับศัตรูในสมรภูมิเปิด กองกำลังอังกฤษเป็นฝ่ายพ่ายแพ้และถูกขู่ศึกตามไล่ล่าเสียจนกระทั่งว่าข้าศึกเกือบจะแฝงกายเข้าไพร่พลอังกฤษและเดินทางเข้าไปในเมืองควีเบคได้สำเร็จ ทั้งยังมีการขุดคุ้ยน้ำเพื่อใช้เป็นทางผ่านเข้าไปในเมืองอีกด้วย อีกไม่กี่วันต่อมากองเรือของอังกฤษเดินทางผ่านมาพอดี ควีเบคจึงถูกยึดกลับคืนมาได้ ผู้บันทึกประวัติศาสตร์ทางเรือชาวอังกฤษคนหนึ่งกล่าวว่า “ศัตรูรู้ดีว่าการมีแสนยานุภาพทางทะเลที่ต้อยกว่านั้นเป็นเช่นไร ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหากหมู่เรือรบของฝรั่งเศสแล่นเรือมาตามลำน้ำก่อนหน้าอังกฤษแล้ว ควีเบคย่อมถึงกาลอวสานอย่างแน่นอน” กองกำลังฝรั่งเศสที่ถูกตัดขาดและเหลืออยู่เพียงน้อยนิดในมอนทรีออลถูกล้อมรอบโดยกองทัพทั้งสามของอังกฤษ ซึ่งกองหนึ่งเข้ามาโดยอาศัยทะเลสาบแชมเปเลน กองกำลังอีกสองกองที่เหลือมาจากออสวีโก (OSWEGO) และ ควีเบค การยอมจำนนของควีเบคเมื่อวันที่ 8 กันยายน ค.ศ.1760 นับเป็นการสิ้นสุดอำนาจการครอบครองที่ฝรั่งเศสมีในแคนาดาอย่างถาวร

หากจะพิจารณาถึงมุมอื่น ๆ ของโลกภายหลังการขึ้นมามีอำนาจของพิตต์นั้น อาจะกล่าวได้ว่าโชคดียังคงเป็นของกองทัพอังกฤษ ซึ่งถูกขัดขวางเพียงเล็กน้อยจากฝ่ายตรงข้ามในตอนแรก การถล่มกลับไม่เป็นเช่นนั้นในภาคพื้นทวีป เนื่องจากพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชยังคงต่อสู้กับฝรั่งเศส ออสเตรียและรัสเซียต่อไปด้วยความยากลำบาก อย่างไรก็ตามการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับสถานการณ์และการเมืองของพระองค์ไม่มีความเกี่ยวข้องแต่อย่างใดกับหัวข้อของเรา สมุททานุภาพไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อการต่อสู้ในครั้งนี้ แต่มีผลทางอ้อมอยู่ 2 ประการด้วยกัน ประการแรกด้วยเงินสนับสนุนที่อังกฤษหยิบยื่นให้กับพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชผู้เปี่ยมไปด้วยความสามารถและมีมัยยัสต์ อังกฤษจึงสามารถ

ดำเนินการตามแผนที่วางเอาไว้ได้ ประการที่สองก็คือความอับอายที่ฝรั่งเศสได้รับจากการถูกอังกฤษโจมตีอาณานิคมและชายฝั่งทะเลของตนเพื่อเป้าหมายในการทำลายการค้าและสภาพเศรษฐกิจ จึงทำให้ฝรั่งเศสจำเป็นต้องสละกองทัพเรือทั้ง ๆ ที่ประมุขของฝรั่งเศสต่างไม่ตระหนักถึงความจริง แต่ก็ยังถูกบีบบังคับให้ลงมือทำอะไรสักอย่างเพื่อต่อต้านมหาอำนาจทางทะเลด้วยเหตุที่ฝรั่งเศสมีกองทัพเรือที่มีแสนยานุภาพเป็นรอง ไม่สามารถต่อกรกับศัตรูจากทั่วทุกมุมโลกได้ จึงเป็นสิ่งถูกต้องที่ฝรั่งเศสจะต้องพุ่งเป้าไปที่จุดประสงค์เพียงประการเดียว และเป้าหมายเพียงอย่างเดียวที่ฝรั่งเศสเลือกก็คืออังกฤษ โดยฝรั่งเศสต้องการที่จะโจมตีชายฝั่งทะเลของอังกฤษ การตัดสินใจเช่นนี้ทำให้อังกฤษเกิดความวิตกกังวล และเป็นเวลาต่อมาอีกหลายปีที่ทำให้การปฏิบัติการทางเรือมีศูนย์กลางอยู่รอบ ๆ ชายฝั่งทะเลของฝรั่งเศสและบริเวณช่องแคบอังกฤษ ก่อนที่เราจะได้อธิบายถึงการสู้รบในครั้งนี้ เราควรที่จะได้สรุปถึงแผนการโดยทั่วไปที่อังกฤษใช้เป็นแนวทางในการใช้สมุทพยานุภาพของตน

นอกเหนือไปจากการปฏิบัติการในทวีปอเมริกาเหนือที่เราได้กล่าวถึงไปแล้ว แผนการดังกล่าวมี 4 ประการดังนี้ :

1. ทำเรือของฝรั่งเศสในมหาสมุทรแอตแลนติกจะต้องมีกองกำลังคอยตรวจการณ์ โดยเฉพาะที่ท่าเรือเบรสต์ เพื่อเฝ้าระวังไม่ให้กองเรือใหญ่หรือหมู่เรือขนาดเล็ก ผ่านออกไปโดยปราศจากการโจมตี
2. การโจมตีจะมีขึ้นในมหาสมุทรแอตแลนติกหรือในบริเวณช่องแคบอังกฤษ ด้วยการใช้หมู่เรือขนาดเล็กไล่ติดตามแล้วส่งกำลังทหารเข้าโจมตี การโจมตีเช่นนี้ศัตรูอาจล่องรู้หรือคาดเดาได้ล่วงหน้า มีเป้าหมายในอันที่จะบีบบังคับให้ศัตรูต้องคอยเฝ้าระวังการโจมตีในหลายจุดพร้อม ๆ กัน ทำให้กองกำลังที่ปฏิบัติการต่อต้านกษัตริย์แห่งปรัสเซียลดน้อยลง ในขณะที่แนวโน้มมีที่ท่าว่าจะเป็นเช่นนี้ ก็ยังมีความสงสัยบางประการว่าการเบี่ยงเบนฝ่ายตรงข้าม เพื่อช่วยเหลือพระเจ้าเฟรเดอริกเช่นนี้จะนำมาซึ่งผลดีมากสักเพียงใด ไม่มีกรกล่าวอ้างถึงการปฏิบัติการเหล่านี้ ซึ่งส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อช่วงเวลาในการทำสงครามครั้งนี้
3. อังกฤษจะต้องมีกองเรือประจำการอยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และบริเวณใกล้เคียง ๆ กับยิบรอลต้าเพื่อป้องกันไม่ให้เรือรบฝรั่งเศสจากเมืองตุลองแล่นผ่านเข้า

มหาสมุทรแอตแลนติกออกมาได้ ไม่ปรากฏชัดเจนว่ามีความพยายามใด ๆ ในอันที่จะยับยั้งการใช้เส้นทางติดต่อระหว่างฝรั่งเศสกับมินอร์กา การปฏิบัติการของกองเรือในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนแม้ว่าจะจะเป็นอิสระจากการบัญชาการรบของที่อื่นก็ตามแต่ยังคงเป็นรองการปฏิบัติการในมหาสมุทรแอตแลนติก

4. กองเรือรบระยะไกลถูกส่งไปเพื่อต่อต้านอาณานิคมของฝรั่งเศสในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและตามแนวชายฝั่งของทวีปอาฟริกา อีกทั้งยังมีหมู่เรือประจำการ อยู่ที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกเพื่อควบคุมท้องทะเลบริเวณดังกล่าว และคอยให้ความช่วยเหลือพวกอังกฤษที่อยู่ในคาบสมุทรรวมทั้งสกัดกั้นการเดินทางของฝรั่งเศส การปฏิบัติการในน่านน้ำที่อยู่ห่างไกลออกไปยังคงมีขึ้นอย่างไม่เคยขาดตอนหลังจากการทำลายล้างกองทัพเรือฝรั่งเศสทำให้อังกฤษเล็ดวิตกังวลว่าจะถูกฝรั่งเศสโจมตี และเมื่อสเปนเข้ามามีบทบาทในการทำสงครามในปี ค.ศ.1762 ยิ่งทำให้อังกฤษทวีความมั่งคั่งเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

การปิดอ่าวของเรือข้าศึกที่เบรสต์ เป็นไปตามขั้นตอนตลอดช่วงของสงครามครั้งนี้ อาจเรียกได้ว่าเป็นแผนตั้งรับมากกว่าบุก เพราะแม้ว่าจุดประสงค์ก็คือการต่อสู้หากสบโอกาสอันควร สำหรับเป้าหมายสำคัญก็คือการทำให้อาวุธในการโจมตีของฝ่ายตรงข้ามใช้การไม่ได้ การทำลายอาวุธเป็นเป้าหมายรองลงมา ข้อความดังกล่าวนี้เป็นความจริงเห็นได้จากความหวาดกลัวและความโกรธแค้นที่ชาวอังกฤษแสดงออกอย่างชัดเจนในปี ค.ศ.1759 เมื่อเรือรบที่คอยสกัดกั้นปล่อยให้เรือของฝรั่งเศสหนีรอดไปได้ ผลกระทบของการปิดอ่าวในช่วงเวลาดังกล่าวและสมัยหลังสงครามก็เพื่อที่จะทำให้ฝรั่งเศสไม่สามารถจัดการกับเรือรบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ตั้งของเบรสต์นั้นช่วยให้เรือที่ถูกปิดล้อมไม่อาจแล่นออกไปได้ยามที่ลมพายุพัดมาจากทิศตะวันตกอันเป็นอันตรายต่อเรือรบที่ทำหน้าที่ปิดอ่าว ฉะนั้นเรือที่กำลังปิดล้อมจึงมักที่จะหลบไปพักที่เมืองทอร์เบย์หรือพลีมัธ และรอคอยให้ลมสงบเพื่อที่จะอาศัยลมตะวันตกนำเรือย้อนกลับมายังฐานทัพก่อนเรือที่ถูกปิดล้อมจะหลบหนีออกไปได้

ในช่วงหลังของปี ค.ศ.1758 ฝรั่งเศสได้รับความกดดันจากความพ่ายแพ้ในภาคพื้นทวีป ทั้งยังถูกอังกฤษย่ำยีต่อไปด้วยการบุกเข้ามายึดครองตามบริเวณแนวชายฝั่งทะเลของตน สิ่งนี้ทำให้ฝรั่งเศสแค้นเคืองเป็นอย่างมาก และตระหนักว่าตนไม่อาจดำเนินสงครามทางบกและทางทะเลไปพร้อม ๆ กันได้ด้วยสภาพการเงินที่เป็นอยู่ภายในประเทศฝรั่งเศส

จึงตั้งใจอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะโจมตีอังกฤษโดยตรง การค้าของฝรั่งเศสถูกทำลายจนหมดสิ้น ในขณะที่การค้าของศัตรูกลับเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ พ่อค้าที่เดินทางมาจากลอนดอนต่างเฝ้าหวาดว่าการค้าของอังกฤษภายใต้การนำของพิตต์นั้นเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้นจากการทำสงคราม และการค้าที่รุ่งเรืองเช่นนี้เองคือหัวใจสำคัญของการสู้รบทางภาคพื้นดินโดยอังกฤษได้ให้เงินสนับสนุนเป็นจำนวนมากแก่ศัตรูของฝรั่งเศส

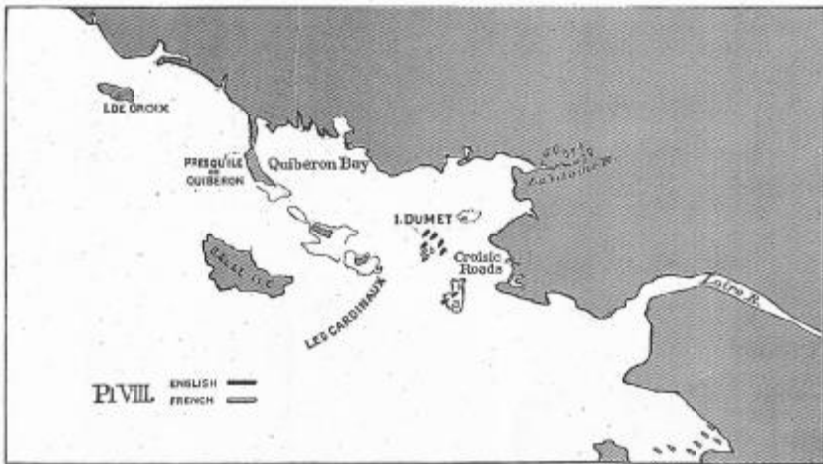
ในเวลาเดียวกันนี้เอง ชวีเชิลได้รับการแต่งตั้งจากพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ให้มาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีคนใหม่นับจากต้นปี ค.ศ.1759 ชวีเชิลได้สั่งการให้มีการเตรียมความพร้อมในแถบมหาสมุทรและท่าเรือที่อยู่บริเวณช่องแคบอังกฤษ เรือที่กองแบนที่ใช้ในการลำเลียงไพร่พลถูกต่อขึ้นที่เมืองฮาฟร์ (HAVRE) ดันเคิร์ก เบรสต์ และรอกเคอฟอร์ด (ROCHEFORT) โดยฝรั่งเศสมีเป้าหมายที่จะลำเลียงไพร่พล 50,000 นาย เพื่อบุกไปโจมตีอังกฤษ ในขณะที่ไพร่พลอีก 12,000 นายถูกส่งให้ไปโจมตีสกอตแลนด์ โดยให้หมู่เรือที่ตุลองเตรียมพร้อมที่จะออกเดินทางร่วมกับหมู่เรือที่เบรสต์ แผนปฏิบัติการดังกล่าวนับเป็นก้าวแรกของการดำเนินกรตามแผนการอันยิ่งใหญ่

การสู้รบได้เริ่มต้นขึ้นที่เมืองเบรสต์ ขณะเดียวกันอังกฤษได้เข้าครอบครองยิบรอลต้าอันเป็นจุดสำคัญสำหรับการผ่านเข้าออกระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียนกับมหาสมุทรแอตแลนติก และยังยื่นข้อเสนอลให้สเปนที่จะต้องยอมยกหอคอยให้อังกฤษใช้ตรวจการความเป็นไปที่เกิดขึ้นในเขตทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและมหาสมุทรแอตแลนติก เพื่อที่สเปนจะช่วยเหลืออังกฤษกัมินอร์ก็ากลับคืนมา สเปนปฏิเสธข้อเสนอนี้ ทำให้อังกฤษตีใจเป็นอย่างมาก ในปี ค.ศ.1759 พลเรือเอกบอสคาเวนได้รับแต่งตั้งให้บัญชาการกองเรือในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ในคราวที่บอสคาเวนบุกไปโจมตีเรือกลไฟของฝรั่งเศสที่ตุลองนั้น เรือรบบางลำของเขาได้รับความเสียหายอย่างหนักจนบอสคาเวนต้องนำเรือรบทั้งกองแล่นกลับไปยังยิบรอลต้าเพื่อซ่อมแซม อย่างไรก็ตามบอสคาเวนกระทำกรนี้ด้วยความระมัดระวัง โดยวางแผนให้มีเรือตรวจการณ์คอยเฝ้าระวังอยู่เป็นระยะและให้ส่งสัญญาณด้วยการยิงปืนใหญ่หากเห็นว่าศัตรูกำลังเดินทางใกล้เข้ามา พลเรือจัตวา เดอ ลา คลู (DE LA CLUE) ของฝรั่งเศสขวยโอกาสยามที่บอสคาเวนไม่อยู่ในเวลานั้น นำเรือรบ 12 ลำเดินทางออกจากเมืองตุลองในวันที่ 5 สิงหาคม และในวันที่ 7 เดอ ลา คลู ได้เดินทางมาถึงช่องแคบยิบรอลต้าโดยลมที่พัดมาจากทิศตะวันออกได้พากองเรือของเขาามาจนถึงมหาสมุทรแอตแลนติก ทุกสิ่งทุกอย่างดูเหมือนจะเป็นไปด้วยความราบรื่น เมฆหนาที่บและ

คำคืนที่มีอิมิตช่วยอำพรางมิให้สามารถมองเห็นกองเรือของฝรั่งเศสจากทางภาคพื้นดิน แต่ในขณะเดียวกันเรือรบเหล่านี้สามารถมองเห็นกันและกันได้ เมื่อเรือกลไฟของอังกฤษปรากฏขึ้นอย่างวาง ๆ ในระยะใกล้ทันทีที่อังกฤษเห็นกองเรือของฝรั่งเศสก็รู้ดีว่าต้องเป็นศัตรูอย่างแน่นอน เรือกลไฟของอังกฤษลำนี้จึงยิงปืนใหญ่เพื่อส่งสัญญาณพร้อม ๆ กับเปลี่ยนทิศทางเพื่อแล่นไปยังชายฝั่ง การไล่ล่าไม่มีประโยชน์แต่อย่างใดเหลือเพียงหนทางเดียวก็คือการหลบหนี เดอ ลา คลู พยายามหลบเลี่ยงการไล่ล่าจากฝ่ายตรงข้าม เขาจึงบังคับให้เรือแล่นไปทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือเพื่อออกสู่ทะเลเปิด ดับไฟทุกดวงแต่ไม่ว่าจะด้วยความเลินเล่อหรือความไม่ใส่ใจก็ตาม เรือรบ 5 ลำในจำนวน 12 ลำมุ่งหน้าไปทางทิศเหนือที่เมืองคาคิช ซึ่งในตอนเช้าของวันต่อมาเรือเหล่านี้ก็ไม่อาจกลับมาพร้อมกับเรือของ เดอ ลา คลู ได้อีกเลย เดอ ลา คลู รู้สึกท้อแท้เป็นอย่างมากที่พบว่าในตอนรุ่งสางเรือรบของเขามีจำนวนลดน้อยลง เวลาประมาณแปดโมงเช้า เรือบางลำได้ปรากฏขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และเดอ ลา คลู หวังว่าจะเป็นเรือลำที่สูญหายไปของตน แทนที่จะเป็นดังที่เขาคาดหวังเอาไว้ เรือเหล่านั้นกลับเป็นเรือลาดตระเวนของบอสคาเวิน ซึ่งมีจำนวนถึง 14 ลำ ฝรั่งเศสรีบจัดกระบวนเรือกางใบเต็มทีและรีบหลบหนี แต่แน่นอนว่าอัตราความเร็วของเรือฝ่ายฝรั่งเศสย่อมช้ากว่าเรือลำที่เร็วที่สุดของอังกฤษ หลักการโดยทั่ว ๆ ไปสำหรับการไล่ล่าที่ผู้ไล่มีกำลังเหนือกว่าอย่างเห็นได้ชัดเป็นที่เข้าใจกันเป็นอย่างดีในกองทัพเรืออังกฤษในสมัยนั้น หลักการดังกล่าวก็คือ จะต้องเฝ้าสังเกตลำดับของเรือรบอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะรักษาตำแหน่งของเรือลำหน้าให้อยู่ในระยะห่างพอควรกับเรือลำที่แล่นช้ากว่าจะสามารถเข้ามาให้ความช่วยเหลือได้ทัน เพื่อให้เรือที่แล่นนำหน้าจะไม่ถูกฝ่ายตรงข้ามโจมตีก่อนที่เรือที่แล่นช้าจะปรากฏตัวขึ้นมาบอสคาเวินปฏิบัติการตามแนวทางดังกล่าวในทางตรงกันข้ามเรือในกองหลังของฝรั่งเศสพยายามทำตามแบบอย่างของเลตองดูแยร์ในสมัยที่เขาช่วยเรือคุ้มกันจนปลอดภัยมาได้ กองเรือของฝรั่งเศสถูกเรืออังกฤษแซงหน้าได้สำเร็จในเวลาบ่ายสองโมง หลังจากนั้นไม่นานก็ถูกเรืออีก 4 ลำล้อมรอบ กับต้นเรือพยายามต้านทานอย่างสุดกำลังนานกว่า 5 ชั่วโมง ซึ่งเขาหวังไม่เพียงแต่จะช่วยตัวเองให้รอดพ้นจากสถานการณ์อันเลวร้ายเท่านั้น หากแต่เพื่อถ่วงเวลาฝ่ายตรงข้ามให้นานเพียงพอที่เรือลำที่ยังติดอยู่จะสามารถหลบหนีไปได้ โดยรวมแล้วนับว่ากับต้นเรือประสบความสำเร็จในการทำเช่นนี้ ทั้งนี้เพราะเขาได้ทำลายเรือของศัตรูไปหลายลำและเรือรบของเขามีอัตราความเร็วที่ดีกว่าฝ่ายตรงข้าม ในวันนั้นพวกเขาจึงสามารถหลีกเลี่ยงการปฏิบัติการในวงจำกัดได้ ซึ่งอาจจะทำให้พวกเขาเป็นฝ่ายถูกจับกุมในตอนท้าย เมื่อเขาลดธงลงเสากระโดง

กลางสามเสาได้พังลงมา ใบเรือด้านหน้าและหลังตกลงมาทันทีกลางลำเรือมีน้ำไหลท่วมเข้ามาเกือบเต็มลำจนเรือแทบจะไม่สามารถถอยลำได้อีกต่อไป เอ็ม เดอ ซาบริอัน (M. DE SABRAN) มีบาดแผลกว่า 11 แห่งจากการต่อสู้อย่างกล้าหาญในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม เขาได้แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมกองหลังอย่างสุดความสามารถ ในคืนนั้นเรือฝรั่งเศสสองลำหันเรือแล่นไปยังทิศตะวันตกและสามารถหลบหนีไปได้ เรืออีก 4 ลำที่เหลือยังคงแล่นหนีฝ่ายตรงข้ามอยู่เช่นเดิม แต่ในตอนเช้า เดอ ลา คลู รู้สึกสิ้นหวังและไม่ประสงค์ที่จะหลบหนีอีกต่อไป เขาจึงมุ่งหน้าไปยังชายฝั่งของโปรตุเกส และนำเรือเข้าจอดเทียบท่าระหว่างลากอสกับแหลมเซนต์ วินเซนต์ นายพลอังกฤษไล่ตามเข้าไปและโจมตี ยึดเรือออกมาได้ 2 ลำ พร้อมกับเผาเรือที่เหลือ โดยไม่คำนึงว่าโปรตุเกสเป็นประเทศที่วางตนเป็นกลางในการรบครั้งนี้ อังกฤษไม่ได้แสดงความรู้สึกริดในกระทำของตนแต่อย่างใด และได้แต่เพียงกล่าวคำขอโทษโปรตุเกสอย่างเป็นทางการเท่านั้น โปรตุเกสจำเป็นต้องพึ่งพาและอาศัยอังกฤษเป็นอย่างมากจึงไม่อาจถือสาหาความกับเรื่องนี้ได้ พิตต์ทำหนังสือไปยังรัฐมนตรีของอังกฤษที่อยู่ในโปรตุเกสเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้น และสั่งการให้รัฐมนตรีพูดจาว่านล้อมรัฐบาลโปรตุเกสไม่ให้โกรธแค้นจากการกระทำของอังกฤษ ทั้งยังต้องทำทุกอย่างเพื่อที่จะแน่ใจได้ว่าอังกฤษจะไม่ต้องเสียเรือให้กับโปรตุเกส และนายพลจะไม่ถูกประณามอีกด้วย

การทำลายกองเรือรบจากเมืองตุลองทำให้แผนการโจมตีอังกฤษเป็นอันต้องหยุดชะงักลง แม้ว่าเรือ 5 ลำที่แล่นไปถึงเมืองคาคีซจะทำให้เวอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮอว์ค ซึ่งลาดตระเวนอยู่รอบ ๆ เมือง เบลสต์วิตกั๊งวลอยู่ก็ตาม ถึงแม้ว่าซิวเซลจะไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายหลักที่วางเอาไว้ได้ แต่เขายังคิดที่จะโจมตีสกอตแลนด์อยู่อย่างเดิม กองเรือที่เบรสต์ภายใต้การนำของจอมพลเดอ คอนแฟลนส์ (MARSHAL DE CONFLANS) มีเรือรบขนาดใหญ่อยู่ 20 ลำ นอกเหนือไปจากเรือกลไฟอีกหลายลำ ไพรพลที่จะถูกลำเลียงมายังกองเรือนี้คาดว่าจะมีจำนวนตั้งแต่ 15,000 ถึง 20,000 นาย จุดประสงค์หลักก็คือการคุ้มกันเรือลำอื่นโดยใช้เรือรบ ขนาดใหญ่เพียง 5 ลำเท่านั้น คอนแฟลนส์เห็นว่าเรือรบทุกลำควรออกเดินทางไปด้วยกันทั้งหมด ผู้บัญชาการกองทัพเรือคิดว่านายพลขาดความสามารถในการวางแผนที่ดี ในอันที่จะคอยตรวจสอบความเคลื่อนไหวของศัตรูเพื่อจะแน่ใจได้ว่าเรือคุ้มกันจะเดินทางไปถึงยังจุดหมายปลายทางโดยสวัสดิภาพ และไม่ต้องเผชิญหน้ากับฝ่ายตรงข้ามอันอาจนำมาซึ่งการสู้รบโดยไม่จำเป็น ผู้บัญชาการกองทัพเรือคิดว่าไม่ว่าอย่างไรการสู้รบย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ดังนั้น เขาก็เห็นว่าน่าจะเป็นการดีกว่า

ที่จะต่อสู้เสียในตอนนั้นก่อนที่ไพร่พลจะออกเดินทางไปแล้ว เพราะหากพ่ายแพ้อย่างน้อย ก็ไม่ต้องสูญเสียเรือคัมกันไป และหากเป็นฝ่ายชนะการเดินทางก็ย่อมจะปราศจาก อุปสรรคใด ๆ เรือรบจึงถูกนำมารวมกันที่ท่าเรือบริเวณปากทางเข้าออกเมืองลัวร์ (LOIRE) หมายที่เบรสต์แต่อย่างใดไม่ ด้วยเหตุนี้ เรือรบฝรั่งเศสจึงแล่นออกสู่ทะเลด้วยความมุงหวัง และจุดประสงค์ที่จะต่อสู้กับศัตรู

ประมาณวันที่ 5 หรือ 6 พฤศจิกายน ได้เกิดลมพายุมีกระแสลมค่อนข้างแรงมาจาก ทิศตะวันตก หลังจากถูกพายุพัดกระหน่ำอยู่นานถึง 3 วัน ฮอว์คจึงเดินทางมาถึงเทอร์เบย์ เพื่อรอคอยให้ลมเปลี่ยนทิศ เขาเตรียมกองเรือพร้อมที่จะออกเดินทางทันทีที่ลมสงบ ลมพายุเดียวกันนี้เองทำให้เรือรบฝรั่งเศสยังคงต้องจอดเทียบท่าอยู่ที่เบรสต์และเปิด โอกาสให้กับกองเรือขนาดเล็ก ภายใต้การนำของ เอ็ม บอมพาร์ท (M.BOMPART) ซึ่งคาดว่า จะเดินทางมาจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเพื่อมาลอบโจมตีระหว่างที่ฮอว์คยังเดินทาง มาไม่ถึงคอนแพลนส์ยังคงเตรียมการต่อไปด้วยความแข็งขัน เขากระจายกำลังพลของ บอมพาร์ทมาอยู่ตามเรือรบของเขาเอง และในวันที่ 14 ได้แล่นออกสู่ทะเลโดยอาศัยลมที่ พัดมาจากทิศตะวันออก คอนแพลนส์มุ่งหน้าไปทางใต้โดยคิดเข้าข้างตนเองว่าจะสามารถ หลบเลี่ยงการเผชิญหน้ากับฮอว์คได้เป็นผลสำเร็จ อย่างไรก็ตามฮอว์คแล่นเรือออกจาก ทอร์เบย์เมื่อวันที่ 12 และแม้ว่าจะถูกพายุกระหน่ำจนทำให้ต้องนำเรือกลับ แต่ก็ยังออก เดินทางได้อีกครั้งในวันที่ 14 ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่คอนแพลนส์นำเรือออกมาจากเบรสต์ ในเวลาต่อมาไม่นานฮอว์คเดินทางมาถึงฐานที่มั่นของตน พร้อมกับทราบข่าวว่าศัตรู

เล่นเรือมาจากทางทิศใต้ มุ่งหน้าไปยังทิศตะวันออก ฮอว์คจึงสรุปเอาเองว่าฝ่ายตรงข้าม น่าจะมุ่งหน้าไปยังอ่าวควิเบรอน (QUIBERON BAY) ฮอว์ครีบปรับเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือของตนเพื่อไล่ตามศัตรูไป เวลาประมาณห้าทุ่มของวันที่ 19 นายพลของฝรั่งเศส คาดการณ์ว่ากองเรือของตนน่าจะอยู่ห่างจากเกาะเบลล์ (BELL ISLE) ประมาณ 70 ไมล์ ไปทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ ลมกำลังพัดมาจากทิศตะวันตกและกระแสเริ่มพัดแรงยิ่งขึ้น ในขณะที่นายพลคนดังกล่าวกำลังนำเรือมุ่งไปยังทิศตะวันตก - ตะวันออกเฉียงเหนือในตอนเช้าตรู่เรือหลายลำปรากฏให้เห็นอยู่เบื้องหน้า ซึ่งก็คือกองเรืออังกฤษภายใต้การนำของพลเรือจัตวาดีฟฟ์ (COMMODORE DUFF) ที่คอยปิดล้อมอ่าวควิเบรอนอยู่ นายพลของฝรั่งเศสส่งสัญญาณให้ไล่ตามกองเรืออังกฤษ ซึ่งในระหว่างการหลบหนีของเรือของอังกฤษได้แยกออกเป็นสองกองด้วยกัน กองหนึ่งพยายามหนีไปอยู่เหนือลมอีกกองหนึ่งมุ่งหน้าไปทางใต้ เรือรบส่วนใหญ่ของฝรั่งเศสไล่ตามเรือกองแรกของอังกฤษไปซึ่งก็คือ ไปยังแนวชายฝั่ง แต่กลับมีเรือเพียงลำเดียวไล่ตามกองเรือที่สองของอังกฤษไปทันใดนั้นเองเรือในกองหลังของฝรั่งเศสส่งสัญญาณให้เรือทุกลำแล่นไปทางด้านเหนือลม ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากสัญญาณบนยอดเสาของเรือธง ในเวลาเดียวกันนั้นเอง เรือลาดตระเวนที่แล่นนำหน้ากองเรืออังกฤษแจ้งให้นายพลทราบว่าย่านฝั่งตรงข้ามกำลังแล่นไปยังด้านใต้ลม ความพยายามของฮอว์คทำให้เขาแล่นไปกับกองเรือของคอนแฟลนส์ได้ในที่สุด ซึ่งจากรายงานอย่างเป็นทางการคอนแฟลนส์คิดว่าเป็นไปไม่ได้ที่ศัตรูที่อยู่ในละแวกนั้นจะมีกำลังเหนือกว่า หรือแม้แต่เทียบเท่ากำลังที่ตนเองมีอยู่คอนแฟลนส์จึงสั่งการให้กองหลังเปลี่ยนเข็มหันเพื่อมาช่วยเรือที่กำลังไล่ตามศัตรูไปยังทิศใต้และทิศตะวันออก และเพียงไม่กี่นาทีต่อมาคอนแฟลนส์ จึงพบว่ากองเรือที่มุ่งหน้าไปยังด้านเหนือลมนั้นมีเรือรบถึง 23 ลำ ในขณะที่ฝรั่งเศสมีอยู่เพียง 21 ลำ และในบรรดาเรือ 23 ลำนั้น บางลำมีขนาดใหญ่มาก คอนแฟลนส์จึงเรียกเรือที่กำลังไล่ตามศัตรูอยู่ให้แล่นกลับมาและเตรียมพร้อมเข้าปฏิบัติการ ในขณะที่มีกระแสลมพัดมาค่อนข้างทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือและสื่อเค้าลางว่าจะมีพายุขนาดใหญ่เกิดขึ้นในไม่ช้า เรือรบอยู่ห่างจากชายฝั่งทางใต้ไม่มากนัก อีกทั้งศัตรูยังมีจำนวนเรือรบมากกว่า เพราะนอกจากเรือรบขนาดใหญ่ 23 ลำของฮอว์คแล้ว ดีฟฟ์ยังมีเรือปืนอยู่ถึง 50 ลำ โดยเรือแต่ละลำมีปืนใหญ่อยู่ 4 กระบอก ดังนั้นคอนแฟลนส์จึงตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะบุกเข้าโจมตีฝ่ายตรงข้าม พร้อมทั้งนำกองเรือของตนไปยังอ่าวควิเบรอน โดยเขาเชื่อมั่นว่าด้วยสภาพอากาศเช่นนี้ฮอว์คจะไม่กล้าติดตามไปอย่างแน่นอน เจ้าหน้าที่ของฝรั่งเศสคนหนึ่งได้บรรยายถึงอ่าวนี้ว่าเต็มไปด้วยโขดหิน และแนวปะการังซึ่งนัก

เดินเรือที่ชำนาญก็ยิ่งหวาดกลัวเป็นอย่างยิ่ง อันตรายอันน่าสะพรึงกลัวเช่นนี้เองที่เรือรบขนาดใหญ่ 44 ลำกำลังจะเผชิญหน้ากับความยุ่งยาก เนื่องจากพื้นที่บริเวณดังกล่าวคับแคบเกินกว่าที่เรือรบจะต่อสู้กันได้ คอนแพลนส์คิดเข้าข้างว่าตนเองคงจะไปถึงบริเวณนั้นก่อน และจะสามารถแล่นเข้าไปใกล้กับชายฝั่งทางด้านตะวันตกของอ่าว อันเป็นการบังคับให้ศัตรูที่ไล่ตามมาต้องตกอยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางระหว่างกองเรือของเขากับชายฝั่ง เป็นระยะทาง 6 ไมล์ทางใต้ลม ไม่มีความคาดหวังใดของคอนแพลนส์ที่เป็นจริงตามที่เขาคาดเอาไว้เลย ในการถอยทัพกลับ เรือของคอนแพลนส์อยู่หน้ากระบวนซึ่งเป็นสิ่งที่พอจะเข้าใจได้ว่าเหตุใดเขาจึงทำเช่นนี้ เนื่องจากการที่เขาไปอยู่ในตำแหน่งผู้นำกองเรือนั้นจะทำให้ผู้อื่นล่วงรู้ว่าเขาต้องการจะทำอะไรเป็นที่น่าเสียใจว่าชื่อเสียงของนายพลคอนแพลนส์ไม่สู้จะดีนักในความคิดของสาธารณชน ซึ่งคิดว่าเขาเป็นบุคคลแรกที่คิดจะหลบหนีจากการต่อสู้ ฮอว์คไม่รู้สึกสะทกสะท้านต่ออันตรายที่อยู่ตรงหน้าแต่อย่างใด เขาเข้าใจสถานการณ์ในตอนนั้นเป็นอย่างดีด้วยความที่เขาเป็นนักเดินเรือที่มีความสามารถ ฮอว์คมีบุคลิกลักษณะที่ห้าวหาญ เรียบเฉยและแน่วแน่ เขาประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นเหตุเป็นผล ไม่หลอกตัวเองด้วยความเชื่อผิด ๆ หรือทะนงตนจนเกินพอดี ฮอว์ครู้ดีว่าการที่ฝรั่งเศสแล่นนำอยู่ข้างหน้านั้นเป็นเสมือนการนำร่องให้กับกองเรือของเขา และคงจะไปถึงที่หมายก่อนตนเองอีกด้วย ฮอว์คเชื่อมั่นในอุปราญ์และประสบการณ์ของบรรดานายทหาร ซึ่งทุกคนล้วนแล้วแต่มีประสบการณ์ด้านการสกัดกั้นมาเป็นอย่างดี อีกทั้งเขายังมั่นใจว่านายทหารของเขาทุกคนมีฝีมือเหนือกว่านายทหารของฝรั่งเศส ฮอว์คยังตระหนักดีอีกว่าทั้งรัฐบาลและพลเมืองชาวอังกฤษไม่ประสงค์ที่จะเห็นเรือรบของศัตรูเดินทางไปถึงท่าเรือของพันธมิตรโดยสวัสดิภาพ ดังนั้นในวันที่ฮอว์คแล่นเรือตามฝ่ายตรงข้ามไปท่ามกลางภัยอันตรายและสถานการณ์อันเลวร้ายที่ทำให้การสู้รบทางเรือครั้งนี้ได้รับการกล่าวขานว่าเป็นการสู้รบที่น่าตื่นเต้นมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา ประชาชนชาวอังกฤษได้เฝ้าหุ่นจำลองของเขา ด้วยความโกรธแค้นที่ฮอว์คปล่อยให้ฝรั่งเศสหลบหนีไปได้ ในขณะที่คอนแพลนส์นำเรือรบแล่นอ้อม “คาร์ดินัลส์” ซึ่งเป็นเขตหินขนาดใหญ่ที่อยู่ตอนใต้สุดของปากทางเข้าอ่าวควิเบอรอน เรืออังกฤษที่แล่นนำหน้ามาก่อนได้สู้รบกับกองหลังฝรั่งเศส นี่เป็นอีกกรณีหนึ่งของการไล่ล่าโดยทั่วไปที่จบลงด้วย “การต่อสู้อย่างอลหม่าน” แต่ในกรณีนี้แปลกไปกว่ากรณีอื่น ๆ ตรงที่มีสภาพการณ์แวดล้อมอย่างเช่นลมพายุ ทะเลที่มีคลื่นลมแรง ชายฝั่งที่อยู่ทางทิศใต้ลม อัตราความเร็วของเรือ ใบเรือที่ถูกทำลายและเรือรบเป็นจำนวนมากที่ร่วมปฏิบัติการในครั้งนี้ เรือรบลำหนึ่งของฝรั่งเศส

ถูกไล่ต้อนจนกระทั่งจนมุมประกบกับบนเรือลำนั้นมีไพร่พลน้อยกว่าฝ่ายตรงข้าม จึงจำเป็นต้องเสี่ยงด้วยการเปิดดาตฟ้าด้านล่างออก น้ำทะเลจึงไหลเข้ามาในเรือทำให้ลูกเรือเสียชีวิตเกือบหมด เหลือรอดอยู่เพียงแค่ 20 คนเท่านั้น เรือรบอีกลำหนึ่งถูกรือธงของฮอว์คยิงด้วยปืนใหญ่จนจมหายไป เรืออีกสองลำซึ่งลำหนึ่งมีธงชัชชนะของพลเรือจัตวาปักอยู่ โดยได้ทั้งธงเป็นสัญญาณว่ายอมแพ้ เรือที่เหลือต่างกระจัดกระจายไปคนละทิศละทาง เรือ 7 ลำหลบหนีไปทางทิศเหนือและทิศตะวันออก และต่อมาได้ไปจอดทอดสมออยู่ที่ปากแม่น้ำวิลเลน (VILAINE) ซึ่งในที่สุดพวกเขาก็สามารถอาศัยกระแสน้ำเดินทางขึ้นไปตามแม่น้ำสายดังกล่าวนี้ได้ การกระทำในครั้งนี้นับว่าเป็นชัยชนะที่ฝรั่งเศสไม่เคยทำได้มาก่อน เรืออีก 7 ลำหนีไปลี้ภัยทางตอนใต้และตะวันออกของรอกเคอฟอร์ด เรือลำหนึ่งที่ได้รับการช่วยเหลืออย่างหนักแล่นไปถึงชายหาดและเกือบจะถูกพัดพาหายไปใกล้กับปากแม่น้ำลัวร์ (LOIRE) เรือธงที่มีชื่อเดียวกันกับเรือของตูร์วิลล์ถูกเผาจนไหม้เป็นจุลที่ ลา ฮูว์ค (LA HOUGUE) เรือ “รอยัล ซัน” (ROYAL SUN) จอดทอดสมออยู่เหนือเมืองครัวซิก (CROISIC) ซึ่งอยู่เหนือแม่น้ำลัวร์ขึ้นไปเพียงเล็กน้อย และยังคงจอดอยู่โดยสวัสดิภาพตลอดคืนนั้น รุ่งเช้าของวันต่อมา คอนแพลนส์พบว่าเรือของตนเองถูกทิ้งอยู่ตามลำพัง จึงพยายามแล่นเรือเข้าไปยังชายหาดเพื่อหนีให้พ้นจากเงื้อมมือของอังกฤษ การกระทำเช่นนี้ถูกดำเนินคดีเตียนจากชาวฝรั่งเศสเป็นอันมาก เพราะในที่สุด ฮอว์คก็ไม่เคยปล่อยให้ฝรั่งเศสหนีรอดไปได้โดยง่าย กองเรือของฝรั่งเศสถูกทำลายจนย่อยยับ สำหรับเรืออีก 14 ลำที่ไม่ได้ถูกยึดหรือทำลายนั้นถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน โดยเรือที่อยู่ที่วิลเลนสามารถหลบหนีไปได้คราวละสองลำในเวลา 15 เดือน หรือเกือบสองปีต่อมา อังกฤษเสียเรือไปสองลำด้วยเหตุที่เรือดังกล่าวแล่นไปชนโขดหินขนาดยักษ์ (A) จนกระทั่งเรือได้รับความเสียหายอย่างหนัก ความสูญเสียของอังกฤษในการรบครั้งนี้ นับว่าเล็กน้อยมาก พอตกกลางคืน ฮอว์คได้เข้าจอดทอดสมออยู่ในตำแหน่งที่แสดงไว้ในภาพ (B)

ความหวังทั้งหมดในอันที่จะโจมตีอังกฤษมีอันต้องมลายหายไปพร้อมกับการสูญเสียกองเรือจากเมืองเบรสต์ การสู้รบเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1759 เปรียบได้กับการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์ และแม้ว่าการปิดอ่าวยังคงดำเนินต่อไปที่วิลเลนและรอกเคอฟอร์ด แต่กองเรือของอังกฤษก็มีเวลาเหลือพอที่จะบุกโจมตีอณานิคมของฝรั่งเศสและสเปน โดยในการโจมตีครั้งนี้ อังกฤษได้สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้กับอณานิคมของทั้งสองประเทศอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ในปีเดียวกันกับเหตุการณ์สู้รบทางเรือครั้งยิ่งใหญ่ และการล่มสลายของควิเบคแล้ว ยังมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ อื่นอีกด้วย อย่างเช่น การยึด

ครองแก้วเดอลูปในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก โกร้ทางชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกาและการที่ฝรั่งเศสยอมละทิ้งทะเลไม่ใช้สมุทธานุภาพที่มีอยู่ในมหาสมุทรอินเดียฝั่งตะวันออกหลังการปฏิบัติการอย่างไรผลของนายพลอาเช่ (D'ACHÉ) และนายพลโพค็อก (POCOCK) อันเป็นการละทิ้งที่นำไปสู่จุดสิ้นสุดของอำนาจที่ฝรั่งเศสมีอยู่ในอินเดียและฝรั่งเศสก็มีอาจเรียกอำนาจนั้นกลับคืนมาเป็นของตนได้อีกเลย ในปีเดียวกันนี้เองกษัตริย์แห่งสเปนสวรรคต และพระอนุชาของพระองค์ทรงขึ้นครองราชย์บัลลังก์ภายใต้พระนามว่าพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 3 พระเจ้าชาร์ลส์พระองค์นี้ทรงเป็นกษัตริย์ของเนเปิลส์ในตอนที่พลเรือจัตวาของอังกฤษผู้หนึ่งยินยอมให้เวลาศาลหนึ่งชั่วโมงในอันที่จะให้ถอนทหารของนโปเลียนออกจากกองทัพสเปน พระองค์ไม่เคยลืมความอัปอายในครั้งนั้นไปได้เลย ดังนั้น เมื่อพระองค์ทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ของสเปนพระองค์จึงยังคงรู้สึกเกลียดชังและเป็นปฏิปักษ์ต่ออังกฤษ ด้วยความรู้สึกละแ่นนี้ของพระองค์ฝรั่งเศสกับสเปนจึงมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น แผนการขั้นแรกของพระองค์ก็คือเสนอให้มีการประนีประนอม หากแต่พิตต์ปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าว พิตต์เล็งเห็นว่าฝรั่งเศสเป็นศัตรูร้ายสำคัญของอังกฤษ ทั้งยังเห็นว่าท้องทะเลและอาณานิคมเป็นเสมือนขุมอำนาจและความมั่งคั่ง ในขณะที่ตอนนี้อังกฤษสามารถปราบฝรั่งเศสได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว พิตต์จึงปรารถนาที่จะทำให้ฝรั่งเศสอ่อนกำลังอย่างถึงที่สุดต่อไปไม่ว่าจะในตอนนี้หรือในอนาคต อีกทั้งยังปรารถนาที่จะสร้างเสริมความยิ่งใหญ่ให้กับอังกฤษโดยอาศัยความเสียหายของฝรั่งเศสเป็นเครื่องมือ ในเวลาต่อมา พิตต์ได้ยื่นข้อเสนอบางประการแต่อิทธิพลของพระมหากษัตริย์ของพระเจ้าหลุยส์ที่จักรพรรดินีแห่งออสเตรียยกมาเป็นข้ออ้างนั้นทำให้ปรัสเซียถูกกันออกจากการเจรจาต่อรอง และอังกฤษก็ไม่ใช่ประเทศที่จะยอมรับข้อยกเว้นแต่อย่างใด อันที่จริงแล้วพิตต์ก็ยังไม่พร้อมที่จะสงบศึกสักเท่าใดนัก ในปีต่อมาพระเจ้าจอร์จที่ 2 สิ้นพระชนม์ในวันที่ 25 ตุลาคม ปี ค.ศ.1760 อิทธิพลของพิตต์จึงค่อย ๆ ลดน้อยลงตามลำดับ เนื่องจากกษัตริย์พระองค์ใหม่ไม่ปรารถนาที่จะทำสงคราม ระหว่างปี ค.ศ.1759 และ 1760 พระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชยังคงนำพาประเทศของพระองค์เข้าสู่อการต่อสู้กับนครรัฐต่าง ๆ ที่รวมตัวกันเป็นปฏิปักษ์กับพระองค์อย่างไม่หยุดหย่อน ซึ่งในบางครั้ง สิ่งที่พระองค์ทรงคาดหวังไว้ก็ดูเหมือนจะอัปจนหนทางเสียจนทำให้พระองค์เกือบปลงพระชนม์ชีพ หากแต่สงครามที่ยังคงยืดเยื้อต่อไปได้เป็ยงเบนความพยายามของฝรั่งเศสออกจากอังกฤษและท้องทะเลไปได้ระยะหนึ่ง

เวลาแห่งการแสวงหาอาณานิคมครั้งสำคัญกำลังใกล้เข้ามาทุกขณะ ซึ่งทำให้การรบในปีที่ผ่านมาได้รับชื่อเสียงจากการที่อังกฤษมีชัยชนะเหนือฝรั่งเศสและสเปน ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเล่าเรื่องราวต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากสมุทธานุภาพภายในคาบสมุทรอินเดียตะวันตก

การเรียกตัวคูเบลซ์กลับและการล้มเลิกนโยบายของเขาอันนำไปสู่ความเสมอภาคระหว่างบริษัทอินเดียตะวันออกทั้งสองบริษัทนั้นได้กล่าวถึงไปแล้วในตอนต้น แม้กระนั้นก็ตาม เงื่อนไขของสนธิสัญญาในปี ค.ศ. 1754 ยังไม่ได้นำมาปฏิบัติให้ลุล่วงไปอย่างสมบูรณ์แบบขุนนางแห่งบัลลี (MARQUIS DE BUSSY) นายทหารผู้กล้าหาญและมีความสามารถ ทั้งยังมีตำแหน่งรองลงมาจากคูเบลซ์มีความเห็นสอดคล้องกับแนวนโยบายและความทะเยอทะยานของคูเบลซ์ โดยขุนนางผู้นี้ยังคงอยู่ที่เด็คคัน (DECCAN) ซึ่งเป็นแคว้นใหญ่ทางภาคกลางตอนใต้ของคาบสมุทรที่คูเบลซ์เคยปกครองมาในอดีต ในปี ค.ศ. 1756 ได้เกิดข้อพิพาทระหว่างชาวอังกฤษกับเจ้าชายแห่งเบงกอล บุคคลที่มีอิทธิพลและร่ำรวยที่สุด (นาร์บอบ) ในนครรัฐดังกล่าวเพ็งเสี่ยชีวิตลง และผู้สืบทอดมรดกซึ่งเป็นชายหนุ่มอายุเพียง 19 ปี ได้บุกไปโจมตีกัลกัตตา ทำให้กัลกัตตาล่มสลายในเดือนมิถุนายนหลังจากพยายามต้านทานเพียงระยะเวลาสั้น ๆ และการยอมพ่ายแพ้ในครั้งนี้ตามติดมาด้วยโศกนาฏกรรมที่รู้จักกันดีในชื่อว่า “窟แห่งกัลกัตตา” (THE BLACK HOLE OF CALCUTTA) ชาวครวณี่แพรมายังมาตราสในเดือนสิงหาคม และโคลฟ์ได้แล่นเรือออกไปพร้อมกับกองเรือของนายพลวัตสัน (ADMIRAL WATSON) หลังจากที่ต้องรอคอยมาเป็นเวลานานกองเรือเดินทางมาถึงปากแม่น้ำในเดือนธันวาคม และในที่สุดก็มาถึงกัลกัตตาในเดือนมกราคม กัลกัตตาตกเป็นของอังกฤษได้อย่างง่ายดายอีกครั้งหนึ่ง

นาร์บอบรู้สึกโกรธแค้นเป็นอย่างยิ่ง จึงตัดสินใจกระทำการต่อต้านอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันนั้นเองนาร์บอบได้ส่งคำเชิญให้ชาวฝรั่งเศสซึ่งอาศัยอยู่ที่ซานเดอรินากอร์มาร่วมมือกับตน แม้ว่าในขณะนั้นทุกฝ่ายต่างก็ตระหนักดีว่าอังกฤษและฝรั่งเศสกำลังทำสงครามกัน บริษัทฝรั่งเศสยังคงหวังลม ๆ แล้ง ๆ ว่าสันติภาพจะยังดำเนินต่อไประหว่างบริษัทของตนกับอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่พวกเขาต่างก็มีประสบการณ์มาแล้วเมื่อปี ค.ศ. 1744 ฉะนั้น คำเชิญชวนของนาร์บอบจึงถูกปฏิเสธ และได้มีการเสนอให้วางตนเป็นกลางกับบริษัทอื่น โคลฟ์ ออกเดินทางสู้รบกับกองกำลังของอินเดียและปราบพวกเขาจนราบคาบ นาร์บอบจึงร้องขอให้สงบศึกและยินยอมเข้าเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ อีกทั้งยังยอมยกเลิกข้อเรียกร้องนานัปการที่เขาได้นำมาอ้างในตอนที่ยกไปโจมตีกัลกัตตาเป็นครั้งแรก อังกฤษยอมรับข้อเสนอนาร์บอบ

โคลฟ์และวัตสันจึงพุ่งเป้าไปที่ซานเดอนากอร์ และบีบบังคับให้ชาวฝรั่งเศสที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นั่นยอมจำนน

นาบีอบไม่ได้ตั้งใจจะให้เรื่องเช่นนี้บังเกิดขึ้นจึงรู้สึกโกรธเคืองเป็นอย่างยิ่ง ได้ลอบติดต่อกับบัสซีที่เค็ดคันโคลฟ์รู้อยู่เต็มอกว่านาบีอบผู้นี้เต็มไปด้วยกลอุบาย อีกทั้งยังมีอุปนิสัยใจคอที่อ่อนแอ โหล และคิดคดทรยศอยู่ตลอดเวลา โคลฟ์ไม่คิดว่าตนจะสามารถรักษาสันติสุขหรือทำการค้าร่วมกับชายผู้นี้ได้อย่างแน่นอน เขาจึงเริ่มคิดหาหนทางเพื่อโค่นล้มนาบีอบ ซึ่งรายละเอียดของเรื่องนี้ไม่สำคัญสำหรับหัวข้อที่เรากำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้ ผลก็คือสงครามปะทุขึ้นมาอีกครั้ง โคลฟ์พร้อมกับไพร่พลกว่า 3,000 นาย โดยหนึ่งในสามของทหารเหล่านี้เป็นชาวอังกฤษ ได้เข้าปะทะกับกองกำลัง 35,000 คน และฆ่า 15,000 ตัวของนาบีอบ จำนวนปืนทั้งสองฝ่ายมีนั้นแตกต่างกันมาก โคลฟ์ได้ต่อสู้กับนาบีอบภายใต้ความแตกต่างดังกล่าวนี้ และในที่สุดเขาก็ได้ชัยชนะในการยุทธที่ **ปลาสซี (BATTLE OF PLASSEY)** ในวันที่ 23 มิถุนายน ปี ค.ศ.1757 ซึ่งถือว่าเป็นวันที่จักรวรรดิอังกฤษในประเทศอินเดียได้เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการ การโค่นล้มนาบีอบตามติดมาด้วยการวางรากฐานของอำนาจใหม่ ซึ่งก็คือบุคคลที่สมรู้ร่วมคิดกับแผนการในการทำลายอำนาจของนาบีอบนั่นเอง ทั้งยังเป็นบุคคลที่มีเชื้อสายอังกฤษ และต้องพึ่งพาอาศัยความช่วยเหลือของอังกฤษ เบงกอลจึงตกไปอยู่ภายใต้กำมือของอังกฤษนับจากนั้นเป็นต้นมา นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งกล่าวว่า “โคลฟ์ตระหนักถึงแผนนโยบายของดูเบลซ์และได้นำนโยบายดังกล่าวมาปรับใช้”

สิ่งนี้นับว่าเป็นความจริงอยู่มาก อย่างไรก็ตามดี มีผู้กล่าวไว้ว่าหากอังกฤษไม่ได้มีอำนาจควบคุมท้องทะเลอย่างที่เป็นอยู่แล้ว อังกฤษก็คงไม่อาจสร้างและรักษาพื้นฐานที่แข็งแกร่งในดินแดนแห่งนั้นได้ สถานการณ์ในอินเดียย่นทำให้ชาวยุโรปเพียงไม่กี่คนที่มีผู้นำซึ่งมีสติปัญญาเฉียบแหลมจะสามารถเข้ากับพลเมืองท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะท่ามกลางความต่างน่านับการ แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นที่พวกเขาไม่ควรจะถูกต่อต้านจากพวกเดียวกันเอง ซึ่งอาจจะมีคนสองสามคนหันเหดูแลอำนาจไปยังทิศทางอื่นได้ ในเวลาเดียวกับที่โคลฟ์ปฏิบัติกรอยู่ที่เบงกอล บัสซีได้นำทหารไปบุกรุกโอริสสา (ORISSA) ช่วงชิงโรงงานของอังกฤษ และสร้างชื่อเสียงของตนเองจนกระทั่งเป็นผู้มีอำนาจยิ่งใหญ่ในภูมิภาคที่อยู่ระหว่างมาดราสกับกัลกัตตา ในขณะเดียวกันเรือรบ 9 ลำของฝรั่งเศสที่มีบริษัทอินเดียตะวันออกเป็นผู้ถือครองและไม่ได้เป็นเรือรบที่มีประสิทธิภาพอย่างใด ได้ออกเดินทางไปยังเมืองพอนดิเชอรี พร้อมด้วยทหารกว่า 12,000 นาย ซึ่งจัดว่าเป็นกองทัพยุโรปที่มีขนาดใหญ่

มากสำหรับการปฏิบัติการในอินเดียในยุคสมัยนั้น แม้ว่ากองกำลังทางเรือของอังกฤษซึ่งอยู่ตามแนวชายฝั่งจะมีจำนวนไพร่พลน้อยกว่า แต่ก็อาจจะพิจารณาได้ว่ามีกำลังเทียบเท่ากับกองเรือของฝรั่งเศสที่กำลังแล่นใกล้เข้ามา เราคงจะไม่ต้องบอกว่าอนาคตของอินเดียนั้นยังคงปราศจากความแน่นอนและการปฏิบัติการในครั้งแรกก็แสดงให้เห็นถึงความจริงในข้อนี้

วันที่ 26 เมษายน ปี ค.ศ.1758 หมู่เรือรบของฝรั่งเศสได้ปรากฏตัวขึ้นที่ชายฝั่งโคโรมานเดล ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของพอนดิเชอริ และจอดทอดสมอที่ฐานทัพเรือของอังกฤษชื่อว่า พอร์ต เซนต์ เดวิด ในวันที่ 28 เรือสองลำแล่นต่อไปยังพอนดิเชอริ โดยบนเรือมีผู้ว่าการรัฐคนใหม่ชื่อว่า เคานต์ เดอ ลาลลี (COMTE DE LALLY) เดินทางร่วมกระบวนไปด้วย ในขณะที่เดียวกันพลเรือเอกโพค็อกของอังกฤษ ทราบข่าวการเดินทางมาถึงของฝ่ายตรงข้าม และเกรงว่าศัตรูจะมายึดฐานทัพแห่งนี้ไป จึงนำกำลังพลออกเดินทาง และในวันที่ 29 เมษายน เขาก็ได้เดินทางมาถึงก่อนที่เรือทั้งสองลำพร้อมทั้งผู้ว่าการรัฐจะหลบหนีได้ทัน ทันใดนั้นเองฝรั่งเศสก็เตรียมพร้อมรับนำเรือออกเดินทางมุ่งหน้าไปยังทิศเหนือและทิศตะวันออก ลมพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ จากนั้นได้มีการส่งสัญญาณเพื่อเรียกเรือรบและเรือกลไฟที่คอยคุ้มกันลาลลีให้กลับมาช่วย แต่เรือเหล่านั้นกลับไม่ปฏิบัติตามสัญญาณสั่งการของลาลลี ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างลาลลีกับพลเรือจัตวาอาเซ อันนำมาซึ่งความล้มเหลวในการปฏิบัติการของฝรั่งเศสในอินเดีย อังกฤษหันเรือไปยังด้านเหนือลม บุกเข้าโจมตีตามแผนที่วางไว้ และได้ชัยชนะอย่างง่ายดาย เรือรบ 7 ลำของอังกฤษถูกสั่งให้เฝ้าระวังเรือรบ 8 ลำของฝรั่งเศสไว้ไม่ให้คาตสาตาย เรือรบในกองหน้ารวมถึงเรือของนายพลโพค็อกสามารถจัดการกับศัตรูและได้รับชัยชนะอย่างงดงาม เรือของอังกฤษที่เหลืออีก 3 ลำ บุกไปโจมตีเรือของศัตรูที่แล่นช้ากว่าลำอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเกิดจากความผิดพลาดของเรือเหล่านั้นหรือไม่ก็ตาม แต่เราควรระลึกไว้เสมอว่าเหตุการณ์เช่นนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในยามที่เกิดการโจมตี พลเรือจัตวาอาเซเห็นช่องว่างระหว่างกองหน้าและกองหลัง จึงรีบคิดหาแผนการที่จะแยกเรือทั้งสองกองออกจากกันเสีย อาเซจึงส่งสัญญาณให้กับเรือลำอื่นของเขา แต่เนื่องจากอาเซใจร้อน เขาจึงไม่ได้รอฟังคำตอบจากเรือลำอื่น อาเซเข้าควบคุมหางเสือเรือให้แล่นไปรอบ ๆ โดยมีกองหลังแล่นตามมา ส่วนกองหน้ายังคงอยู่กับที่นายพลของอังกฤษได้แสดงความชื่นชมการกระทำของอาเซในครั้งนี้ โดยเขาได้อธิบายการเคลื่อนกำลังในลักษณะนี้เอาไว้ว่า :

“เมื่อถึงเวลาประมาณ 16.30 น. กองหลังของฝรั่งเศสค่อย ๆ เคลื่อนกระบวนเข้าไปใกล้กับเรือธงมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ เรือใบกองหลังสามลำของเราได้รับสัญญาณให้บุกเข้าไปโจมตีในระยะประชิดกว่านี้ ต่อมาไม่นานอาเซ่ได้นำเรือแยกออกมาจากกระบวนเพื่อแล่นไปอยู่ทางทิศเหนือลม เรือลำที่สองที่อยู่ด้านหลัง ซึ่งคอยประกบเรือ “ยามัธ” (YARMOUTH) (เรือธงของอังกฤษ) ปรากฏขึ้นมาจากทางด้านข้าง ยิงปืนใหญ่ใส่และยึดเรือธงมาได้ อีกไม่กี่นาทีต่อมากองหน้าของฝ่ายศัตรูก็สามารถตีเรือลำอื่นของเราจนแตกพ่ายไปด้วยเช่นกัน”

เรื่องเล่าข้างต้นนี้ไม่ได้สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสแต่อย่างใด จากคำบอกเล่าของนายพลอังกฤษแสดงให้เห็นว่าฝรั่งเศสได้สร้างความเสียหายให้กับเรือรบอังกฤษด้วยการฉกกำลังและโจมตีพร้อม ๆ กัน ในขณะที่กองเรือของฝรั่งเศสอยู่ระหว่างเรืออังกฤษที่ถูกแยกออกจากกัน ส่วนเรืออังกฤษที่ถูกโจมตีจนเสียหายมิอาจแล่นตามเรือลำอื่นต่อไปได้ การสู้รบในครั้งนี้ทำให้อังกฤษไม่สามารถยึดพอร์ต เซนต์ เดวิดกลับมาได้ และในที่สุดพอร์ต เซนต์ เดวิดก็ต้องยอมจำนนต่อฝรั่งเศสในวันที่ 2 มิถุนายน

หลังจากการล่มสลายของพอร์ต เซนต์ เดวิด อังกฤษและฝรั่งเศสก็นำกองเรือรบของตนกลับไปซ่อมแซมและประจำการอยู่ที่ฐานทัพเรือของตน การสู้รบครั้งที่สองมีขึ้นในเดือนสิงหาคม ภายใต้สถานการณ์ที่เกือบจะใกล้เคียงกัน และมีรูปแบบการรบที่คล้ายคลึงกับการรบครั้งแรกมาก เรือธงของฝรั่งเศสประสบกับเคราะห์ร้ายอย่างไม่ได้หยุดหย่อนจนทำให้อาเซ่ตัดสินใจถอนตัวออกจากการสู้รบ หากแต่เหตุผลที่อาเซ่ได้กล่าวเอาไว้ในนั้นชี้ให้เห็นถึงการเลิกล้มเป้าหมายที่ฝรั่งเศสได้วางเอาไว้ในท้ายที่สุด นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งกล่าวว่า “ความระมัดระวังทำให้อาเซ่ไม่ประสงค์ที่จะให้การต่อสู้ยืดเยื้อต่อไปอีก เพราะมีแต่จะทำให้เรือของเขาเสียหายมากยิ่งขึ้นจนมิอาจซ่อมแซมให้ดีดังเดิมได้อีกทั้งในภูมิภาคที่การสู้รบเกิดขึ้นนั้นก็ปราศจากอาวุธยุทธโปกรณ์ที่จะสามารถนำมาใช้แทนอาวุธที่พวกเขาต้องสูญเสียไป” การขาดประสิทธิภาพของกองทัพเรืออันเนื่องมาจากอิทธิพลของเศรษฐกิจจะได้ส่งผลสำคัญต่อการปฏิบัติการทางเรือนั้นเป็นประเด็นที่นำมาซึ่งความหายนะให้กับฝรั่งเศสในเวลาต่อมา

เมื่ออาเซ่เดินทางกลับมายังเมืองพอนดิเชอริ เขากลับพบว่าตนเองปราศจากซึ่งเสบียงและอาวุธยุทธโปกรณ์ อีกทั้งเรือยังต้องได้รับการซ่อมแซมเป็นการด่วน เนื่องจากเสากระโดงเรือและใบเรือได้รับความเสียหายเป็นอันมาก แม้ว่าอาเซ่จะได้รับคำสั่งให้

ลาดตระเวนอยู่ตามแนวชายฝั่งจนกว่าจะถึงวันที่ 15 ตุลาคม แต่อาเซได้ขอความเห็นชอบไปยังสภาที่ปรึกษาว่าด้วยปัญหาสงคราม ซึ่งมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าฝรั่งเศสไม่ควรปล่อยให้เรือรบประจำการอยู่ที่พอนดิเชอริต่อไป เพราะหากเกิดการสู้รบครั้งที่สามขึ้นมา ฝรั่งเศสจะไม่สามารถหาใบเรือหรืออะไหล่ในเมืองนี้เพื่อมาซ่อมแซมเรือได้อีก แม้ว่าผู้ว่าการรัฐจะคัดค้านเช่นใดก็ตาม แต่ลาลลีก็ไม่ใส่ใจและได้นำเรือออกเดินทางไปยังเกาะเล็ก ๆ ของฝรั่งเศสในวันที่ 2 กันยายน เป็นที่รู้กันว่าลาลลีไปแล้วนั้น อาเซเป็นปฏิปักษ์กับผู้ว่าการรัฐ ซึ่งเขามักจะทะเลาะวิวาทกันมาโดยตลอด เนื่องจากลาลลีปราศจากความช่วยเหลือจากกองเรือ เขาจึงบุกเข้าไปโจมตีภายในประเทศแทนที่จะเป็นมาตราส

เมื่อเดินทางมาถึงยังเกาะดังกล่าว อาเซได้ประสบกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพและการมองการณ์ระยะสั้น ๆ อันเป็นคุณลักษณะของนโยบายทางเรือของฝรั่งเศสในยุคนั้น อาเซไม่ได้รับการต้อนรับที่อบอุ่นจากพลเมืองท้องถิ่นเท่า ๆ กับที่ลาลลีได้รับในตอนที่เขาเดินทางออกมาจากอินเดีย ในขณะที่นั้น เกาะดังกล่าวกำลังอยู่ในสภาวะที่ยากจนข้นแค้นมากที่สุด การแบ่งเรือออกเป็นกองย่อย ๆ รวมไปถึงเรือรบขนาดใหญ่ 3 ลำที่เดินทางมาถึงทำให้เกิดความขาดแคลนมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งพลเรือจัตวาถูกขอร้องให้รับนำเรือเดินทางกลับออกไปโดยเร็วที่สุด การซ่อมแซมเรือเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และในเดือนพฤศจิกายน เรือหลายลำได้เดินทางไปยังแหลมกูดโฮป ซึ่งในตอนนั้นยังเป็นอาณานิคมของดัตช์ เพื่อแสวงหาเสบียงและอาวุธยุทธภัณฑ์เพิ่มเติมเสบียงต่าง ๆ ถูกใช้จนหมดสิ้นทันทีที่ได้มา ทำให้เกิดแรงกดดันต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้กองเรือเดินทางกลับออกไปให้เร็วมากยิ่งขึ้น สถานการณ์ของเรือรบไม่ได้เลวร้ายน้อยกว่าเรือรบของประเทศอาณานิคมเลยแม้แต่น้อย ในเวลาต่อมาไม่นานนักสภาพที่ปรากฏก็คือเรือจำเป็นจะต้องแล่นออกไปโดยปราศจากเสากระโดง ยอมสละเรือบางลำเสียเพื่อนำวัสดุที่ยังพอใช้ได้ของเรือลำนั้นมาให้กับเรือลำอื่น ๆ แทน ก่อนที่อาเซจะเดินทางกลับไปยังอินเดีย เขาได้เขียนจดหมายถึงขุนนางผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกองทัพเรือว่าเขา “กำลังจะเดินทางกลับเพียงเพื่อที่จะช่วยให้ลูกเรือรอดตายจากความหิวโหย และกองเรือมีอาจปฏิบัติภารกิจอย่างใดได้อีกหากไม่มีการส่งเสบียงมาเพิ่มเติม เนื่องจากไพร่พลและอุปกรณ์ต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่อยู่ในสภาพที่น่าเวทนายิ่งนัก”

ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ อาเซจึงแล่นเรือออกจากเกาะในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1759 และเดินทางมาถึงชายฝั่งโคโรมาเนลในเดือนกันยายนระหว่างหนึ่งปีถัดมา

ไม่อยู่นั้น ลาลลีได้โอบล้อมมาตราสเป็นเวลากว่าสองเดือนในช่วงที่ลมมรสุมพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ กองเรือทั้งของอังกฤษและฝรั่งเศสต่างไม่ได้อยู่ ณ ที่แห่งนั้น เนื่องจากสภาพอากาศไม่เหมาะที่จะทำการสู้รบทางเรือตามบริเวณแนวชายฝั่งนี้ แต่อังกฤษเป็นฝ่ายกลับมามาก่อน และฝรั่งเศสยังกล่าวหาว่าอังกฤษเป็นฝ่ายเริ่มต้นการโอบล้อมในครั้งนี้ เมื่ออาเซ่เดินทางกลับมาเขามีจำนวนเรือมากกว่า อีกทั้งเรือรบก็มีขนาดใหญ่กว่า และเมื่อกองเรือทั้งสองได้โคจรมาพบกัน โศค็อกไม่ได้ลังเลใจแต่อย่างใด เขาได้บุกโจมตีด้วยเรือรบ 9 ลำที่มีอยู่ ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามมีเรือรบ 11 ลำ การสู้รบในวันที่ 10 กันยายน ปี ค.ศ.1759 นี้ก็มิอาจชี้ชัดเด็ดขาดลงไปได้ว่าฝ่ายใดแพ้ฝ่ายใดชนะ เช่นเดียวกับการรบทั้งสองครั้งที่ผ่านมา แต่ตาเซ่เป็นฝ่ายถอยทัพกลับภายหลังการต่อสู้ อย่างนองเลือด แคมป์เบลล์ (CAMPBELL) ได้เขียนวิจารณ์ไว้ใน “ชีวประวัติของเหล่านายพล” (LIVES OF THE ADMIRALS) มีใจความว่า : “โศค็อกทำให้เรือรบของฝรั่งเศสอยู่ในสภาพที่แตกพ่ายไปคนละทิศละทาง สังหารไพร่พลของฝ่ายตรงข้ามไปเป็นจำนวนมาก แต่สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถเพียงประการเดียวของนายพลทั้งสองนี้ก็คือ พวกเขาต่อสู้กันถึงสามครั้งภายในเวลา 18 เดือน โดยที่แต่ละฝ่ายไม่ได้เสียเรือไปแม้แต่ลำเดียว” แต่กระนั้นก็ตาม ผลพวงของชัยชนะกลับตกเป็นของฝ่ายที่อ่อนแอกว่า เนื่องจากอาเซ่เดินทางกลับไปที่พอนดิเชอริ และในเวลาต่อมาได้แล่นเรือออกไปอีกครั้งในวันที่ 1 ของเดือนถัดมา เพื่อกลับไปยังเกาะแห่งนั้น ปล่อยให้อินเดียเผชิญชะตากรรมต่อไปแต่เพียงลำพัง นับจากนั้นเป็นต้นมา ผลที่ปรากฏจึงเห็นได้อย่างชัดเจนกองทัพเรือของอังกฤษยังคงได้รับกำลังเสริมจากทางประเทศของตน ในขณะที่ฝรั่งเศสไม่ได้รับสิ่งใดเพิ่มเติมเลย ผู้ที่ต่อต้านลาลลีล้วนแล้วแต่มีความสามารถเหนือกว่าเมืองแต่ละเมืองค่อย ๆ ล่มสลายลง และในเดือนมกราคมปี ค.ศ.1761 พอนดิเชอริได้ยอมจำนนด้วยความที่เมืองถูกล้อมรอบไปด้วยผืนแผ่นดิน อีกทั้งยังถูกตัดขาดจากทะเลอีกด้วย และนี่ก็คือจุดสิ้นสุดแห่งอำนาจของฝรั่งเศสในประเทศอินเดีย เพราะแม้ว่าพอนดิเชอริและเมืองอื่น ๆ ภายใต้การครอบครองของฝรั่งเศสจะถูกเรียกกลับคืนมาได้จากการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ หากแต่ความมั่นคงและอำนาจของอังกฤษที่มีต่อดินแดนดังกล่าวมิเคยสั่นคลอนอีกเลย แม้ว่าจะถูกโจมตีจากซูฟเฟรนผู้กล้าหาญและมากด้วยความสามารถก็ตาม ซึ่งในอีก 20 ปีต่อมา ซูฟเฟรนต้องเผชิญกับอุปสรรคนานัปการเช่นเดียวกับอาเซ่ที่แม้แต่อาเซ่เองในยามที่ยังพอมีความหวังอยู่บ้าง ก็ยังมีอาจแสดงความสามารถออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ได้เท่ากับซูฟเฟรน

ด้วยเหตุนี้ ฝรั่งเศสจึงสูญเสียทั้งแคนาดาและอินเดีย อันมาจากความล้มเหลวในการใช้อำนาจที่มีอยู่ปฏิบัติการในท้องทะเลที่อยู่ห่างไกลออกไป และดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ว่าสเปนซึ่งมีกองทัพเรือที่ไร้ประสิทธิภาพ อีกทั้งดินแดนในครอบครองยังอยู่กระจัดกระจายออกไปจะเลือกเวลาเช่นนี้ในการเข้าร่วมสงคราม อย่างไรก็ตามการถอยกลับไม่เป็นเช่นนั้นทั่วโลกต่างตระหนักดีว่าในยามนั้นฝรั่งเศสกำลังไร้ซึ่งพลังกำลังและสมุทธานุภาพลงไปในทุกขณะ และข้อเท็จจริงเช่นนี้เห็นได้จากคำให้การของนักประวัติศาสตร์ทางเรือของฝรั่งเศสที่ได้กล่าวไว้ว่า “ทรัพยากรต่าง ๆ ที่ฝรั่งเศสเคยมีอยู่กำลังหมดสิ้นลง” “ในปี ค.ศ.1761 ฝรั่งเศสมีเรือเพียงไม่กี่ลำที่สามารถแล่นออกทะเลได้ และเรือเหล่านั้นกลับถูกฝ่ายตรงข้ามยึดไปได้ทั้งหมด การเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับสเปนนั้นซ้ำเกินไปแล้ว ในปี ค.ศ.1762 เรือที่แล่นออกไปในทะเลถูกยึด อีกทั้งฝรั่งเศสก็มิอาจช่วยเหลืออาณานิคมของตนให้รอดพ้นจากเงื้อมมือศัตรูได้” ในต้นปี ค.ศ.1758 นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า : “ความต้องการซึ่งเงินทอง สภาวะกีดตันทางการค้าที่ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเรือเดินสมุทรของอังกฤษ การขาดแคลนเรือที่มีประสิทธิภาพ การขาดแคลนเสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์ บีบบังคับให้รัฐบาลฝรั่งเศสซึ่งไม่สามารถจะสร้างกองกำลังทางเรือขนาดใหญ่ขึ้นมาได้ ต้องหันไปใช้ทุกโลบายในอันที่จะเปลี่ยนจากการทำสงครามขนาดใหญ่มาเป็นการทำสงครามเล็ก ๆ โดยมีเป้าหมายเพียงแคให้เรือของตนรอดพ้นจากการถูกศัตรูจับกุม แม้กระนั้นก็ตามเรือรบขนาดใหญ่ 4 ลำที่เดินทางมาถึงหลุยส์เบิร์กด้วยการพยายามหลีกเลี่ยงฝ่ายตรงข้าม ยังถูกพิจารณาว่าเป็นความโชคดีเสียมากกว่า ...ในปี ค.ศ.1759 การเดินทางมาถึงของเรือคุ้มกันจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ทำให้บรรดาพ่อค้าต่างรู้สึกแปลกประหลาดใจระคนชื่นชมยินดี เราไม่ค่อยพบว่างองเรืออังกฤษจะมีโอกาสในอันที่จะกวาดล้างเรือรบของฝรั่งเศสไปจนหมดสิ้นจากท้องทะเลได้เท่ากับในตอนนี้” เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นก่อนหายหน้าของ ลา คลู และคอนแพลนส์ การทำลายล้างการค้าของฝรั่งเศสซึ่งเริ่มต้นจากการที่เรือเดินสมุทรถูกยึดสิ้นสุดลงด้วยการมีอาณานิคมในครอบครองลดน้อยลง ฉะนั้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะยอมรับว่าพันธะสัญญาของราชวงศ์ที่ได้กระทำขึ้นนั้น ไม่ได้เป็นเพียงข้อตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันหากเกิดสงครามขึ้นในอนาคตเท่านั้น แต่ยังมีเงื่อนไขลับ ๆ ที่ผู้มัดให้สเปนจำเป็นต้องประกาศสงครามกับอังกฤษภายในระยะเวลาหนึ่งปี หากไม่มีการจัดทำสนธิสัญญาสันติภาพขึ้น “นับเป็นความฉลาดของรัฐบาลทั้งสอง” เป็นเรื่องยากที่จะให้ภักดิ์รัฐบาลสเปนและฝรั่งเศสที่ล่องลอยให้ผู้คนที่มีความเกี่ยวพันกันจำเป็นต้องประสบเคราะห์กรรมเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม

ฝรั่งเศสยังพอมีความหวังที่จะฟื้นฟูกองทัพเรือและส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ซึ่งหลายต่อหลายประเทศนอกเหนือไปจากสเปนมีเหตุผลนานัปการที่จะใช้เรือเรียนกับอังกฤษได้ นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษคนหนึ่งยอมรับโดยุษฎีว่า “ในระหว่างการทำสงครามกับฝรั่งเศส เรือเดินสมุทรของอังกฤษไม่เคยเห็นความสำคัญของเรือรบสเปนเลยแม้แต่น้อย” นักเขียนชาวอังกฤษอีกคนหนึ่งกล่าวว่า “ในระหว่างปี ค.ศ.1758 เรือของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดไม่น้อยกว่า 176 ลำ ซึ่งบรรทุกผลผลิตจากอาณานิคมของฝรั่งเศส หรือเสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์มาจนเต็มลำ ล้วนแล้วแต่ตกอยู่ภายใต้กำมือของอังกฤษทั้งสิ้น” จากสาเหตุดังกล่าวนี้เป็นผลให้ในอีก 20 ปีต่อมาได้มี “กองกำลังติดอาวุธที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด” เกิดขึ้นในแถบทะเลบอลติกที่มีขึ้นเพื่อคอยต้านทานสมุททานุภาพของอังกฤษ การที่อังกฤษมีอำนาจในทะเลอย่างไร้ขีดจำกัดทำให้อังกฤษปราศจากความเคารพยำเกรงในสิทธิของประเทศอื่น ๆ การที่อังกฤษปราศจากคู่แข่งในท้องทะเลทำให้อังกฤษคิดว่าตนมีสิทธิยึดครองสินค้าที่เป็นของศัตรูที่ชนมากับเรือของประเทศที่วางตนเป็นกลาง ทำให้ประเทศเหล่านี้ไม่เพียงแต่รู้สึกว่าคุณตนถูกก่อกวนด้วยการยึดทรัพย์ แต่ยังสูญเสียการค้าอันมีค่ายิ่งไปอีกด้วย ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เหมือนกับการทำสงครามในยุคต้นที่อังกฤษพยายามประกาศปิดท่าเรือของฝรั่งเศสแต่กลับไม่มีเรือรบเพียงพอ แน่นอนว่าประเทศที่วางตนเป็นกลางย่อมรู้สึกโกรธแค้นเป็นอันมากที่อังกฤษใช้วิธีบีบบังคับเช่นนี้ หากแต่ปี ค.ศ.1761 นั้นหาได้เป็นปีที่เหมาะสมแต่อย่างใดที่จะก่อการประท้วง และในบรรดาประเทศมหาอำนาจทั้งหลายแล้ว สเปนต้องเผชิญความเสี่ยงจากการทำสงครามในครั้งนี่มากที่สุด ในยามนั้นอังกฤษมีเรือรบขนาดใหญ่พร้อมปฏิบัติการอยู่ 120 ลำ นอกเหนือไปจากเรือที่มีสำรอกอยู่ อีกทั้งยังมีนักเดินเรือเข้าประจำการกว่า 70,000 คน ซึ่งล้วนแล้วแต่ผ่านการฝึกอบรมและมีประสบการณ์จากการรบทางเรือมาไม่น้อยกว่า 5 ปี ทั้งยังเป็นการรบที่ได้ชัยชนะมาแล้วทั้งสิ้นอีกด้วย ในปี ค.ศ.1758 กองทัพเรือฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 77 ลำ เสียให้กับอังกฤษไป 27 ลำ ในปี ค.ศ.1759 นอกเหนือไปจากเรือ 8 ลำ ที่ถูกทำลายและเรือกลไฟอีกหลายลำที่สูญหายไป อันที่จริงแล้วนักเขียนชาวฝรั่งเศสยอมรับสภาพความเป็นจริงที่ว่ากองทัพเรือของพวกเขาถูกทำลายอย่างถอนรากถอนโคนเลยทีเดียว กองทัพเรือของสเปนมีเรือรบ 50 ลำ หากแต่ลูกเรือของสเปนนั้นมีประสิทธิภาพด้อยกว่ามาก ความอ่อนแอของจักรวรรดิสเปนสืบเนื่องมาจากการขาดกองทัพเรือที่มีประสิทธิภาพนั้นได้กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว แม้ว่าประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดจะรู้สึกโกรธแค้นอยู่บ้าง

ในบางขณะแต่นำมาซึ่งผลประโยชน์อย่างมหาศาลให้กับสเปน เนื่องจากประเทศที่วางตนเป็นกลางยินยอมให้สเปนฟื้นฟูสถานะการเงินและการค้าของประเทศ และยังช่วยให้สเปนมีโอกาสสร้างทรัพยากรภายในประเทศขึ้นมาใหม่ได้อีกครั้ง แต่สเปนต้องการเวลาในการฟื้นฟูประเทศนานกว่านั้น อย่างไรก็ตาม กษัตริย์ของสเปนซึ่งรู้สึกถึงความผูกพันภายในราชวงศ์เดียวกัน ประกอบกับความจงเกลียดจงชังที่มีต่ออังกฤษจึงปล่อยให้ตนเองถูกชักนำโดยชาวเซิลผู้มีสติปัญญาฉลาดหลักแหลม และในที่สุดข้อตกลงระหว่างกษัตริย์ทั้งสองก็ได้มีการลงนามในวันที่ 15 สิงหาคม ปีค.ศ.1761 สนธิสัญญาฉบับนี้ซึ่งกษัตริย์แห่งเนเปิลส์จะเข้ามามีส่วนร่วมด้วยนั้นให้การรับรองสิทธิครอบครองที่ทั้งสองประเทศมีร่วมกันด้วยอำนาจทั้งหมดที่มีอยู่ การกระทำเช่นนั้นนับเป็นภาระอย่างใหญ่หลวงแต่เงื่อนไขลับ ๆ ยังระบุต่อไปว่าสเปนควรจะประกาศสงครามกับอังกฤษในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ.1762 หากอังกฤษไม่ยอมสงบศึกกับฝรั่งเศส การเจรจาต่อรองดังกล่าวนี้ไม่อาจถูกเก็บไว้เป็นความลับได้โดยตลอด และพิตต์ก็ล่วงรู้มามากพอที่จะทำให้เขาเชื่อว่าสเปนกำลังมุ่งร้ายต่ออังกฤษ ด้วยความที่พิตต์มีบุคลิกหยิ่งยโสอยู่เป็นทุนเดิม เขาจึงตั้งใจมั่นที่จะยับยั้งสเปนด้วยการประกาศสงคราม แต่ปรากฏว่าสภาพขุนนางกลับต่อต้านความคิดเช่นนี้ของพิตต์ พิตต์ไม่สามารถโน้มน้าวคณะรัฐบาลให้เห็นคล้อยตามกับเขาได้ พิตต์จึงได้ลาออกจากตำแหน่งในวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ.1761 การคาดการณ์ล่วงหน้าของพิตต์ได้เป็นจริงตามนั้นในเวลาอันรวดเร็ว สเปนยังคงกระตือรือร้นที่จะแสดงออกดังเจตจำนงอันดีตราบจนกระทั่งเรือสินค้าจากอเมริกาซึ่งขนส่งของจำเป็นอย่างยิ่งในการทำสงครามจะเดินทางมาถึงในวันที่ 21 กันยายน เรือใบจำนวนมากได้มาทอดสมอที่คาดีซอย่างปลอดภัย และในวันที่ 2 พฤศจิกายน ทูตอังกฤษแจ้งแก่รัฐบาลว่า “เรือสองลำได้เดินทางมาถึงโดยสวัสดิภาพ พร้อมด้วยสินค้ามูลค่ามหาศาลจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ความมั่งคั่งที่เราคาดหวังว่าจะได้รับจากดินแดนสเปนอเมริกา นั้น บัดนี้ได้มาถึงสเปนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว” และในรายงานฉบับเดียวกันนี้เอง เราพบว่ามีเปลี่ยนแปลงในคำพูดของรัฐมนตรีสเปน อีกทั้งในตอนนี้ได้มีการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความเย่อหยิ่งจองหอง ความคับแค้นใจและข้อร้องเรียนของสเปนถูกเร่งรัดมากยิ่งขึ้นอย่างไม่อาจมีผู้ใดปฏิเสธได้ ความขัดแย้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งว่ารัฐบาลอังกฤษชุดใหม่ ซึ่งแม้ว่าจะปรารถนาสันติสุขจำเป็นต้องเรียกตัวทูตของตนกลับก่อนปลายปี และจำต้องประกาศสงครามในวันที่ 4 มกราคม ปี ค.ศ.1762 อันนับเป็นการยอมรับนโยบายของพิตต์มาปฏิบัติ แต่อังกฤษกระทำการช้าเกินกว่าที่จะสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์อย่างที่พิตต์คาดหวังเอาไว้

อย่างไรก็ตาม ความล่าช้าดังกล่าวในส่วนของอังกฤษก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความไม่เสมอภาค ไม่ว่าจะเป็ในแง่ของพลังกำลังและการเตรียมความพร้อมระหว่างประเทศทั้งสอง แผนการส่วนใหญ่ที่พิตต์เป็นผู้ดำริขึ้นนั้นได้ถูกนำมาสานต่อโดยรัฐบาลในชุดต่อมา และกระทำการด้วยความรวดเร็วตามความพร้อมของกองทัพเรือในวันที่ 5 มีนาคม โป็คอกซึ่งเดินทางกลับมาจากหมู่เกาะอินเดียตะวันออกได้แล่นเรือไปยังพอร์ตสมิธ เพื่อคุ้มกันกองเรือที่จะบุกไปโจมตีฮาวานา โป็คอกได้รับกำลังหนุนมาเสริมทัพของเขาที่อยู่ในหมู่เกาะอินเดียตะวันตก ดังนั้น เรือที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของโป็คอกจึงมีอยู่ถึง 19 ลำ รวมไปถึงเรือขนาดเล็กอีกเป็นจำนวนมากและไพร่พลกว่า 10,000 นาย

เมื่อเดือนมกราคมที่แล้ว กองเรือที่อยู่ในหมู่เกาะอินเดียตะวันตกภายใต้การนำของรอดนีเย ได้เข้าปะทะกับกองกำลังทางภาคพื้นดินเพื่อลดทอนอำนาจของมาร์ตินิคซึ่งเกาะแห่งนี้จัดว่าเป็นศูนย์กลางสำคัญของเกาะเล็กเกาะน้อยที่อยู่ภายใต้การครอบครองของฝรั่งเศส อีกทั้งชายฝั่งบริเวณนี้ยังเป็นท่าเทียบเรือของเรือรบเอกชนจำนวนมาก มีผู้กล่าวไว้ว่าระหว่งการทำสงครามในครั้งนี้ พ่อค้าชาวอังกฤษกว่า 1,400 คน ถูกนำตัวจากหมู่เกาะอินเดียตะวันตกโดยเรือเดินสมุทรที่สถานีหลัก ๆ อยู่ที่พอร์ตรอยัลในมาร์ตินิคเมื่อฐานทัพสำคัญแห่งนี้ล่มสลายลงก็เท่ากับว่าระบบเรือรบเอกชนได้สิ้นสุดลงไปด้วย มาร์ตินิคยอมจำนนในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ และการสูญเสียศูนย์กลางสำคัญทางการค้าและการทหารเช่นนี้จึงตามติดมาด้วยการยอมพ่ายแพ้ของเกาะเล็ก ๆ อย่างเช่น เกรนาดาสตา ลูเชีย และเซนต์ วินเซนต์ การที่อังกฤษได้ครอบครองดินแดนเหล่านี้ช่วยให้อาณานิคมของอังกฤษในแอนติกัว เซนต์ คิตตีส์ (ST. KITTS) และเนวิส (NEVIS) รวมไปถึงเรือที่ทำการค้าระหว่างเกาะเหล่านี้ปลอดภัยจากศัตรู การค้าของอังกฤษเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งหมู่เกาะวินวาร์ด หรือเลสเซอร์ แอนทิลีสยังกลายเป็นดินแดนในครอบครองของอังกฤษอีกด้วย

นายพลโป็คอกได้รับกองกำลังเสริมจากหมู่เกาะอินเดียตะวันตก ซึ่งเดินทางมาถึงแหลมเซนต์ นิโคลัส ในวันที่ 27 พฤษภาคม และเนื่องจากฤดูกาลที่ดีได้มาถึงก่อนเวลาที่มันควรจะเป็นโป็คอกจึงได้นำกองเรือเดินทางผ่านช่องแคบฮาฮามาแทนที่จะใช้เส้นทางเดิมที่ต้องแล่นเรืออ้อมไปทางตอนใต้ของคิวบา การกระทำเช่นนี้นับว่าเป็นความสำเร็จอันงดงามในยุคสมัยที่การสำรวจยังไม่ได้รับการพัฒนาเหมือนเช่นในทุกวันนี้ อีกทั้งโป็คอกยังประสบผลสำเร็จจากการกระทำดังกล่าวนี้อีกด้วย เรือตรวจการและเรือส่งสัญญาณแล่นนำออกไปก่อน ตามติดมาด้วยเรือกลไฟ เรือลำอื่น ๆ ได้จอดทอดสมออยู่ตามแนว

โชดหิน ซึ่งจัดให้มีการไต่ถามและคอยส่งสัญญาณทั้งในตอนกลางวันและกลางคืน ด้วยสภาพอากาศที่ดี กองเรือจึงใช้เวลาเพียงหนึ่งสัปดาห์เดินทางมาถึงที่ฮาวานาเจาะจะไม่บรรยายถึงรายละเอียดของการสู้รบในครั้งนี้ ภายหลังจากปิดล้อมประมาณ 40 วัน อังกฤษสามารถยึดปราสาทโมโร (MORO CASTLE) ได้สำเร็จในวันที่ 30 กรกฎาคม และฮาวานาได้ยอมจำนนในวันที่ 10 สิงหาคม สเปนไม่ได้สูญเสียเพียงแค่มืองและท่าเรือแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ยังเสียเรือรบขนาดใหญ่ไปถึง 12 ลำ นอกเหนือไปจากเงินสามล้านปอนด์และสินค้าที่เป็นของกษัตริย์แห่งสเปนอีกด้วย ความสำคัญของฮาวานาไม่ได้มีเพียงแคขนาดที่ใหญ่โตของเมือง หรือตำแหน่งที่ตั้งซึ่งเป็นเสมือนศูนย์กลางการเพาะปลูกที่ใหญ่โตและอุดมสมบูรณ์ แต่ฮาวานายังเป็นท่าเทียบเรือเดียวที่คอยควบคุมเส้นทางการเดินเรือของเรือที่เดินทางไปมาระหว่างอ่าวเม็กซิโกและทวีปยุโรปในสมัยนั้น การที่ฮาวานาตกไปอยู่ภายใต้กำมือของฝ่ายตรงข้าม ทำให้เรือและสินค้ามากมายต้องถูกนำไปรวมตัวกันที่คาร์ทาจينا และจากคาร์ทาจيناต้องแล่นฝ่าลมสินค้า ซึ่งเป็นภารกิจที่ยากยิ่งและทำให้เรือต้องอยู่ในทะเลนานเกินไปจนกระทั่งเรือเหล่านี้เสี่ยงต่อการถูกเรือเดินสมุทรของอังกฤษจับกุม การโจมตีที่อิสตันบูลยังไม่สร้างความเสียหายมาสู่สเปนได้มากเท่านี้ การกระทำเช่นนี้จะสามารถทำสำเร็จได้โดยประเทศที่มั่นใจได้ว่าตนมีอำนาจยิ่งใหญ่เพียงพอในอันที่จะควบคุมเส้นทางการติดต่อภายในท้องทะเลแถบนั้นไว้ได้ทั้งหมด ทั้งยังจะต้องแน่ใจว่าผลลัพธ์ที่ตามมาย่อมเป็นผลดีอย่างแน่นอน ซึ่งในการส่งไพร่พลจากสหรัฐฯ กว่า 4,000 นายเพื่อไปช่วยเสริมกำลังให้กับบรรดานายทหารอังกฤษนั้น กลับกลายเป็นว่าไพร่พลดังกล่าวต้องจบชีวิตลงในสงครามหรือไม่ก็เจ็บป่วยจนถึงแก่ความตาย มีผู้กล่าวไว้ว่ามีเพียงนายทหาร 2,500 นายเท่านั้นที่ยังคงรอดชีวิตมาได้ในยามที่เมืองดังกล่าวล่มสลายลง

ในขณะที่สมุททานุภาพของอังกฤษยังคงเป็นที่ประจักษ์ชัดในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก อังกฤษยังแผ่ขยายสมุททานุภาพที่ตนมีอยู่ไปยังโปรตุเกสและประเทศในตะวันออกไกลอีกด้วย ในตอนเริ่มแรก กษัตริย์ทั้งสองพระองค์ที่เป็นพันธมิตรรวมกันได้เชื่อเชิญให้โปรตุเกสหันมาร่วมมือในอันที่จะต่อต้านประเทศที่พวกเขาเรียกกันว่า **“ทรรราชย์แห่งท้องทะเล”** (TYRANTS OF THE SEAS) โดยย้ำเตือนให้โปรตุเกสตระหนักว่าการผูกขาดทางการค้าของอังกฤษทำให้โปรตุเกสต้องสูญเสียทองคำไปมากเพียงใด อีกทั้งยังตอกย้ำให้โปรตุเกสนึกถึงเหตุการณ์ในตอนที่ยกเรือบุกเข้ามาในโปรตุเกสซึ่งถือว่าเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด รัฐบาลโปรตุเกสในสมัยนั้นตระหนักดีถึงข้อเท็จจริงเหล่านี้ แม้ว่าคำเชิญชวนจะตามติดมาด้วยความที่เข้าใจกันได้อย่างง่ายว่าโปรตุเกส

มีอาจวางตนเป็นกลางได้อีกต่อไป หากแต่รัฐบาลโปรตุเกสพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่า ประเทศของพวกเขาจะมีเหตุที่จะต้องกลัวอังกฤษและกองทัพเรือของฝ่ายนั้นมากกว่าที่จะต้องเกรงกลัวกองทัพของสเปน ฝ่ายพันธมิตรจึงประกาศสงครามและบุกโจมตีโปรตุเกส ซึ่งการกระทำดังกล่าวประสบผลสำเร็จในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่ทว่า “ทราซารีแห่งห้องทะเล” ได้ให้ความช่วยเหลือแก่โปรตุเกสด้วยการส่งกองเรือรบพร้อมด้วยทหารกว่า 8,000 นาย ไปยังลิสบอน ขับไล่ทหารสเปนจนออกไปอยู่พ้นพรมแดนของโปรตุเกส ซ้ำยังบุกไปทำสงครามในสเปนอีกด้วย

มะนิลาถูกโจมตีในเวลาเดียวกับที่เหตุการณ์สำคัญ ๆ เหล่านี้เกิดขึ้น การที่อังกฤษมีศัตรูรอบด้านทำให้เป็นไปไม่ได้เลยที่อังกฤษจะสามารถส่งไพร่พลหรือเรือมาช่วยสู้รบได้ ความสำเร็จที่อินเดียและความมีเสถียรภาพในการตั้งหลักปักฐานอยู่ ณ ที่นั้น พร้อมกับอำนาจควบคุมทะเลที่มีอยู่ในครอบครอง ทำให้เจ้าหน้าที่อินเดียสามารถตั้งกองเรือได้ด้วยตนเอง การเดินทางจึงมีขึ้นในเดือนสิงหาคมปี ค.ศ.1762 และไปถึงมะละกาในวันที่ 19 โดยพวกเขาได้รับเสบียงอาหารและอาวุธยุทโธปกรณ์จากท่าเรือของประเทศที่วางตนเป็นกลาง เพื่อเตรียมพร้อมกับการปิดล้อมที่กำลังจะเกิดขึ้น แม้ว่าดัทช์จะรู้สึกอิจฉาริษยาในความเจริญก้าวหน้าของอังกฤษ แต่พวกเขาก็ไม่กล้าเสี่ยงที่จะปฏิเสธข้อเรียกร้องของอังกฤษได้ การเดินทางที่ต้องอาศัยกองเรือรบแต่เพียงสถานเดียวนั้นเป็นเหตุให้หมู่เกาะฟิลิปปินส์ทั้งหมดยอมจำนนในเดือนตุลาคม และยินยอมจ่ายค่าไถ่เป็นเงินถึง 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เกือบจะในเวลาเดียวกันนั่นเอง เรือรบที่ยึดเรือใบอาคาพุลโกยังได้เงินมาอีก 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อีกทั้งกองเรือเล็ก ๆ ของอังกฤษในมหาสมุทรแอตแลนติกยังสามารถยึดเรือสินค้าที่เดินทางมาจากลิมาพร้อมกับเงินมูลค่ากว่า 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เกือบจะในเวลาเดียวกันนั่นเอง เรือรบที่ยึดเรือใบอาคาพุลโกยังได้เงินมาอีก 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อีกทั้งกองเรือเล็ก ๆ ของอังกฤษในมหาสมุทรแอตแลนติกยังสามารถยึดเรือสินค้าที่เดินทางมาจากลิมา พร้อมกับเงินมูลค่ากว่า 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่จะนำมามอบให้กับรัฐบาลสเปนได้อีกด้วย

“ไม่พบว่าใครครั้งใดเลยที่จักรวรรดิสเปนจะถูกโจมตีรุนแรงอย่างในคราวนี้ หากสเปนใช้โอกาสที่ตนมีอยู่เข้าแทรกแซงการทำสงครามในครั้งนี้ สเปนก็อาจจะพลิกชะตากรรมของตนได้ สายเกินไปเสียแล้วที่สเปนจะให้ความช่วยเหลือใด ๆ กับฝรั่งเศส แต่สเปนกลับต้องร่วมแบ่งปันความโชคร้ายต่าง ๆ กับฝรั่งเศสอีกด้วย ยังมีเหตุผลอื่นที่น่ากลัวยิ่งไปกว่านี้อีก ปานามาและซานโตมินโกถูกคุกคาม อีกทั้งชาวแองโกล - อเมริกันยังเตรียมพร้อมที่จะ

บุกโจมตีฟลอริดาและหลุยส์เซียนา ...การมีชัยชนะเหนือฮาวานาทำให้เส้นทางติดต่อระหว่างอาณานิคมของสเปนในสหรัฐอเมริกาที่มั่งคั่งกับทวีปยุโรปมีอันต้องหยุดชะงักลง การลดทอนอำนาจหมู่เกาะฟิลิปปินส์ทำให้ฟิลิปปินส์ถูกตัดขาดออกจากประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย เหตุการณ์ทั้งสองอย่างนี้ได้ทำลายเส้นทางการค้าขายของสเปน รวมทั้งยังทำให้อาณาจักรอันยิ่งใหญ่ของสเปนถูกแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง”

การเลือกตำแหน่งที่จะเข้าโจมตีนั้นนับว่าดีในแง่ยุทธศาสตร์ เนื่องจากเป็นการตัดทอนขุมกำลังของฝ่ายตรงข้าม และหากแผนการของพิตตีได้นำไปปฏิบัติจนเสร็จสิ้นพร้อมกับที่ปานามาถูกยึดครองไว้ได้ ความสำเร็จจะอยู่เพียงแค่อ้อมเท่านั้น อาจจะมีบ้างที่อังกฤษต้องสูญเสียผลประโยชน์ไปโดยไม่ทันคาดคิดสืบเนื่องมาจากการที่อังกฤษรอคอยให้สเปนประกาศสงคราม หากแต่กองทัพอังกฤษเป็นฝ่ายมีชัยในการสู้รบที่กินระยะเวลาสั้น ๆ ในคราวนี้ ซึ่งมีส่วนมาจากการที่อังกฤษสามารถดำเนินการตามแผนการที่วางไว้ได้อย่างรวดเร็ว สืบเนื่องจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและการมีกองทัพเรือที่แข็งแกร่ง

การมีชัยชนะเหนือมะนิลานั้นเป็นการสิ้นสุดการปฏิบัติการทางทหารในการทำสงครามครั้งนี้ ระยะเวลาเก้าเดือนนับจากการประกาศสงครามอย่างเป็นทางการของอังกฤษเมื่อเดือนมกราคม เพียงพอที่จะทำลายความหวังทั้งหมดของฝรั่งเศสให้แตกสลายลง ทั้งยังสามารถนำสันติสุขมาสู่สเปน อันทำให้สเปนต้องยอมละวางทัศนคติที่เป็นปฏิปักษ์และข้อเรียกร้องต่าง ๆ ลงเสีย จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ แทบจะไม่จำเป็นเลยที่จะสรุปว่าความสำเร็จทั้งหมดของอังกฤษล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากสมุททานุภาพ ซึ่งทำให้อังกฤษสามารถใช้กองกำลังเข้าปฏิบัติการในดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไปและถูกแยกออกจากกัน อย่างเช่น คิวบา โปรตุเกส อินเดีย ฟิลิปปินส์ โดยไม่ต้องกลัวว่าเส้นทางคมนาคมของพวกเขาจะถูกตัดขาด

ก่อนที่จะกล่าวถึงบทสรุปของสงคราม เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะบรรยายถึงผลกระทบของสงครามที่มีต่อการค้า ฐานของสมุททานุภาพ รวมไปถึงความมั่งคั่งของชาติ

คุณลักษณะที่เด่นชัดประการหนึ่งของการทำสงครามในครั้งนี้ อาจจะได้เห็นได้จากข้อความที่ดูเหมือนจะขัดแย้งกันซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ความมั่งคั่งของอังกฤษถูกแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ชัดด้วยขอบเขตของความสูญเสียของพวกเขานั่นเอง นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งกล่าวว่า

“นับจากปี ค.ศ.1756 ถึงปี ค.ศ.1760 เรือสินค้าติดอาวูธของฝรั่งเศสสามารถจับกุมพ่อค้าชาวอังกฤษได้มากกว่า 2,500 คน ในปี ค.ศ.1761 แม้ว่าฝรั่งเศสจะไม่เหลือเรือรบขนาดใหญ่แม้แต่ลำเดียวในท้องทะเล และแม้ว่าอังกฤษได้ยึดเรือรบเอกชนของเราไปถึง 240 ลำก็ตาม แต่พวกเราก็ยังสามารถยึดเรือของอังกฤษมาได้ถึง 812 ลำ คำอธิบายถึงตัวเลขดังกล่าวนี้อยู่ที่ความเจริญเติบโตและความมั่งคั่งในการเดินเรือของอังกฤษนั่นเอง ในปี ค.ศ.1760 อังกฤษมีเรือในท้องทะเลกว่า 8,000 ลำ ในบรรดาเรือจำนวนนี้ ฝรั่งเศสสามารถจับกุมมาได้ถึง 1 ใน 10 ส่วน ถึงแม้ว่าอังกฤษจะมีเรือคอยคุ้มกันและลาดตระเวนดูแลอยู่ก็ตาม และในระหว่างปี ค.ศ.1756 ถึง 1760 นั้น ฝรั่งเศสสูญเสียเรือไปเพียงแค่ 950 ลำเท่านั้น”

นักเขียนชาวอังกฤษได้อธิบายถึงความแตกต่างเช่นนี้ไว้ว่า “การค้ำที่ลดน้อยลงและความหวาดกลัวว่าเรือของตนจะตกไปอยู่ในกำมือของอังกฤษ ทำให้ฝรั่งเศสไม่ยอมนำเรือสินค้าแล่นออกทะเลเลย” และนักเขียนคนเดียวกันนี้ยังชี้ให้เห็นต่อไปอีกว่าการยึดเรือเหล่านี้ไว้ไม่ได้เป็นผลดีแต่เพียงประการเดียวที่มาจากประสิทธิภาพของกองเรืออังกฤษ “การจับกุมเรือของดูเกสเน่ หลุยส์เบิร์ค เกาะของเจ้าชายเอ็ดเวิร์ด การบุกไปยึดเซเนกัล กัวเดอลุป และมาร์ตีนิก ล้วนแล้วแต่เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้สร้างความเสียหายให้กับการค้าของฝรั่งเศสมากเท่ากับที่มันได้นำมาซึ่งผลประโยชน์อันปการให้การค้ำของอังกฤษ การที่เรือรบเอกชนของฝรั่งเศสต้องเร่ร่อนไปมาในทะเลโดยปราศจากจุดหมายปลายทาง ช่างเป็นภาพที่น่าอดสูสำหรับผู้พบเห็นยิ่งนัก มีหน้าเข้าบรรดาลูกเรือและเจ้าของเรือบางรายถึงกับต้องออกปล้นสะดมเลยทีเดียว ชาวอังกฤษคนเดียวกันนี้ยังยอมรับว่าในปี ค.ศ.1759 การสูญเสียพ่อค้าชาวอังกฤษแสดงให้เห็นถึงการเสียสมดุลที่มากยิ่งขึ้นกว่าการเสียเรือรบขนาดใหญ่ ในขณะที่ฝรั่งเศสพยายามอย่างสิ้นหวังที่จะกลับมา มีอำนาจเหนือ่านน้ำและชดเชยสิ่งที่ตนได้สูญเสียไป หากแต่พวกเขา “สร้างและติดอาวูธให้กับเรือรบของตนอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเพื่อที่จะสามารถต่อกรกับกองเรือรบของอังกฤษได้” อย่างไรก็ตามพวกเขาก็ไม่ได้ตระหนักถึง “ความแข็งแกร่งและความละเอียดรอบคอบของบรรดาเรือรบอังกฤษ เรือรบเอกชนของฝรั่งเศสหลงดีใจไปว่าตนสามารถยึดเรืออังกฤษมาได้ถึง 240 ลำ แต่ปรากฏว่าเรือที่ยึดมากกลับมีแต่เรือลำเล็ก ๆ ที่อยู่ตามชายฝั่งทั้งนั้น” ในปี ค.ศ.1760 นักเขียนคนเดียวกันยังระบุไว้ว่าอังกฤษสูญเสียเรือที่ทำการค้าไปมากกว่า 300 ลำ และในปี ค.ศ.1761 อังกฤษเสียเรือไปถึง 800 ลำ ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าฝรั่งเศสถึงสามเท่า แต่เขาได้กล่าวเสริมว่า : “คงจะไม่ใช่การตีสักเท่าใดนัก

หากฝรั่งเศสยึดเรือลำที่มั่งคั่งมากกว่านี้ ในขณะที่เดียวกับที่การค้าของพวกเขาเกือบจะถูกทำลายลงไปในั้น อีกทั้งพวกเขายังเหลือเรือแล่นทำการค้าอยู่ในทะเลเพียงแค่นี้ก็แล้ว เรือเดินสมุทรของอังกฤษกลับปรากฏให้เห็นอยู่เต็มน่านน้ำไปหมด การค้าของอังกฤษเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้นทุก ๆ ปี เงินที่พวกเขานำไปใช้ในการทำสงครามไหลกลับเข้ามาในประเทศด้วยผลผลิตจากการประกอบการอุตสาหกรรมของชาวอังกฤษ บรรดาพ่อค้าในสหราชอาณาจักรมีเรือรวมกันมากถึง 8,000 ลำ” สาเหตุของความสูญเสียของอังกฤษนั้นอาจจะจำแนกออกมาได้ 3 ประการด้วยกัน โดยมีเพียงประการแรกเท่านั้นที่อังกฤษสามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้

- 1) ความไม่ใส่ใจของเรือที่ทำการค้าที่มีต่อคำสั่งของเรือคุ้มกัน
- 2) จำนวนเรือของอังกฤษที่มีอยู่อย่างมหาศาลในทุกน่านน้ำ
- 3) ฝ่ายตรงข้ามยอมเสี่ยงที่จะใช้พลังกำลังเท่าที่พวกเขาเหลืออยู่ในการใช้เรือรบเอกชนทำการค้า

ในช่วงปี ค.ศ.1761 กองทัพเรืออังกฤษเสียเรือรบขนาดใหญ่ไปเพียงหนึ่งลำ ซึ่งต่อมากองทัพเรืออังกฤษสามารถยึดกลับคืนมาได้ ในปีเดียวกันนั่นเอง แม้ว่าจะมีการแลกเปลี่ยนกันจับกุมเรือของอีกฝ่ายอยู่ตลอดเวลา แต่อังกฤษยังคงจับชาวฝรั่งเศสมาเป็นเชลยได้กว่า 25,000 คน ในขณะที่นักโทษชาวอังกฤษที่อยู่ในฝรั่งเศสมีเพียง 1,200 คน เหล่านี้คือผลของการทำสงครามทางเรือ

ในบทสรุปที่กล่าวถึงสภาวะการณ์ทางการค้าขายภายในอาณาจักรในยามสิ้นสุดสงคราม นักเขียนคนเดียวที่ได้ออกมาไว้ว่า :

“เหล่านี้ช่วยทำให้การค้าของอังกฤษแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการประกอบอุตสาหกรรมยังเจริญรุ่งเรือง การส่งเงินไปสนับสนุนประเทศอื่นนั้นโดยมากแล้วจะถูกจ่ายไปในรูปของใบเรียกเก็บเงินจากพ่อค้าที่ไปตั้งรกรากอยู่ ณ ประเทศนั้น ๆ การค้าของอังกฤษเจริญรุ่งเรืองขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี และภาพของประเทศที่มั่งคั่งและอุดมสมบูรณ์แม้แต่ในยามที่ต้องทำสงครามมายาวนาน อีกทั้งยังต้องสูญเสียเงินทองและเลือดเนื้อไปมากมายนั้น เป็นภาพที่ไม่มีผู้ใดเคยพบเห็นในโลกใบนี้มาก่อนเลย”

ไม่น่าแปลกใจเลยที่ผลสำเร็จทางการค้าและการสู้รบ รวมทั้งการได้เห็นกองทัพเรือของฝรั่งเศสพ่ายย่อยยับไปกับตานั้น ทำให้การผ่นกำลังร่วมกันระหว่างฝรั่งเศสกับสเปน

ซึ่งทำให้อนาคตของอังกฤษดูมืดมน และครั้งหนึ่งเคยทำให้ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปพากันหวาดกลัวนั้น บัดนี้ได้ตกไปอยู่ภายใต้อาณัติของอังกฤษแต่เพียงผู้เดียว โดยที่อังกฤษไม่รู้สึกลัวหวาดเกรงหรือท้อแท้แม้แต่น้อย หากจะพิจารณาถึงรูปแบบการปกครองและการกระจายอำนาจภายในจักรวรรดิแล้ว อาจกล่าวได้ว่าสเปนเปิดช่องให้กับการถูกโจมตีจากประเทศมหาอำนาจทางทะเลโดยเฉพาะ และไม่ว่าความคิดเห็นของรัฐบาลในยุคสมัยนั้นจะเป็นเช่นไร พิตต์กับประชาชนชาวอังกฤษรู้ดีว่าเวลาได้มาถึงแล้ว หลังจากรอคอยความหวังมาอย่างลม ๆ แล้ง ๆ นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1739 เนื่องจากในสมัยนั้นยังเป็นระยะเวลาแห่งการรักษาสันติภาพ อีกทั้งความมือคติของขุนนางผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งได้ยับยั้งกองทัพเรือมิให้ปฏิบัติการใด ๆ ได้ในตอนนั้น ในขณะที่อังกฤษเพียงแค่นั่งมือออกไปก็จะสามารถคว้าเอาทุกสิ่งทีพวกเขาปรารถนามาได้ทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดที่จะมาจำกัดความต้องการของอังกฤษเอาไว้ได้ หากไม่ใช่ว่ารัฐบาลได้กระทำการที่เป็นสิ่งตรงกันข้ามกับผลประโยชน์ของประเทศขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

ตำแหน่งที่ตั้งของโปรตุเกสอันมีความเกี่ยวข้องกับสหราชอาณาจักรนั้น ได้มีการกล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่ก็ควรที่จะให้ความสนใจกับประเด็นนี้อยู่ในฐานะที่เป็นตัวอย่างของสมุททานภาพที่ไม่ได้มาจากประเทศอาณานิคม แต่มาจากการเป็นพันธมิตรไม่ว่าจะด้วยความจำเป็นหรือมาจากการมองการณ์ไกลก็ตาม ความเชื่อมโยงทางการค้า “ถูกทำให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นด้วยการมีความเกี่ยวพันทางการเมืองที่ไม่อาจแยกจากกันได้ อาณาจักรทั้งสองตั้งอยู่ในตำแหน่งที่แต่ละฝ่ายต่างก็ไม่จำเป็นที่จะต้องหวาดกลัวซึ่งกันและกัน ในขณะที่ประเทศทั้งสองอาจจะต้องแบ่งปันผลประโยชน์หลาย ๆ อย่างร่วมกัน **ท่าเรือของโปรตุเกสเป็นทั้งที่พักพิงและแหล่งเสบียงอาหารให้กับกองเรือของอังกฤษ** ในขณะที่เดียวกับที่ อังกฤษคอยคุ้มกันการค้าอันมั่งคั่งของโปรตุเกสให้ปลอดภัยจากเงื้อมมือของบราซิล การที่สเปนและโปรตุเกสไม่ลงรอยกันนั้นทำให้โปรตุเกสจำเป็นต้องมีพันธมิตรที่แข็งแกร่งหากแต่อยู่ห่างไกลออกไปไม่มีประเทศใดจะตีไปกว่าอังกฤษอีกแล้ว ซึ่งในทางกลับกันอังกฤษก็อาจจะได้รับผลประโยชน์มากมายจากโปรตุเกสในการทำสงครามกับประเทศมหาอำนาจอื่นที่อยู่ทางตอนใต้ของยุโรป

นี่ก็คือมุมมองของอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องที่ประเทศอื่นพิจารณาว่าเป็นพันธมิตรระหว่างสิ่งใดกับลูกแกะ การที่จะเรียกประเทศที่มีกองเรือขนาดใหญ่อย่างอังกฤษว่าอยู่ “ห่างออกไป” จากประเทศเล็ก ๆ อย่างโปรตุเกสนั้นเป็นเรื่องน่าขำสิ้นดี อังกฤษสามารถ

เดินทางไปยังทุกหนทุกแห่งที่เรือรบของพวกเขาสามารถไปได้ มุมมองในทางตรงกันข้ามเกี่ยวกับประเด็นนี้ที่ชี้ให้เห็นคุณค่าของความเป็นพันธมิตรเห็นได้จากการที่กษัตริย์ของฝรั่งเศสและสเปนสั่งการให้โปรตุเกสประกาศสงครามต่อต้านอังกฤษ

สิ่งที่ฝรั่งเศสและสเปนยกขึ้นมาอ้างเพื่อเตือนความทรงจำให้กับโปรตุเกส กล่าวคือ ผลประโยชน์ที่ไม่เสมอภาคจากความสัมพันธ์กับอังกฤษ และการเพิกเฉยต่อการวางตนเป็นกลางของโปรตุเกส ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้อแล้ว กษัตริย์แห่งโปรตุเกสปฏิเสธที่จะละทิ้งซึ่งความเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ โดยอ้างเหตุผลว่าความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษกับโปรตุเกสนั้นมีมาช้านานแล้ว อีกทั้งโปรตุเกสยังจำเป็นต้องรักษาสัมพันธภาพอันดีกับอังกฤษเอาไว้เพื่อป้องกันตัวเอง กษัตริย์ของฝรั่งเศสและสเปนได้ตอบโต้เหตุผลดังกล่าวนี้ว่า :

“การเป็นพันธมิตรเพื่อปกป้องตนเองนั้นแท้จริงแล้วก็คือการบุกโจมตีนั่นเอง หากพิจารณาจากดินแดนกว้างใหญ่ไพศาลภายใต้การครอบครองของโปรตุเกสและอำนาจที่อังกฤษมีอยู่ในกำมือ กองเรือของอังกฤษมีอาจอยู่ในทะเลได้ตลอดทุกฤดูกาล และไม่อาจแล่นเรือเลียบชายฝั่งของฝรั่งเศสและสเปนเพื่อขัดขวางเส้นทางติดต่อระหว่างสองประเทศนี้ได้ โดยปราศจากท่าเรือและความช่วยเหลือของโปรตุเกส ชาวอังกฤษเหล่านี้มีอาจดูถูกและเหยียบย่ำชาติอื่นใดในยุโรปได้ หากความมั่งคั่งทั้งหมดที่โปรตุเกสไม่ตกไปอยู่ภายใต้การครอบครองของคนพวกนี้ อันจะทำให้พวกเขามีหนทางในการก่อสงครามและทำให้พันธมิตรมีอาจอยู่เฉยและต้องเป็นฝ่ายโจมตีในที่สุด

หากเปรียบเทียบข้อโต้แย้งทั้งสองข้อนี้แล้ว เหตุผลที่ว่าด้วยสถานการณ์และอำนาจนั้น ฟังดูมีน้ำหนักโปรตุเกสตระหนักดีว่าอังกฤษนั้นกำลังรุกประชิดตนเข้ามาทุกขณะ ทั้งยังน่าจะเป็นอันตรายมากกว่าสเปน แต่โปรตุเกสก็ยังคงรักษาความเป็นพันธมิตรกับอังกฤษไว้อย่างเหนียวแน่นต่อมาอีกหลายยุคสมัย สัมพันธภาพเช่นนี้เป็นประโยชน์ต่ออังกฤษเช่นเดียวกับอาณาจักรอื่น ๆ ที่อังกฤษครองครองอยู่ ซึ่งอังกฤษสามารถอาศัยดินแดนเหล่านี้ในยามที่เกิดการสู้รบขึ้นมาไม่ว่าในเวลาใดก็เวลาหนึ่ง

สนธิสัญญาสันติภาพฉบับเบื้องต้นได้มีการลงนามที่ฟองแตนโบล (FONTAINE BLEAU) ในวันที่ 3 พฤศจิกายน ปี ค.ศ.1762 ส่วนฉบับสมบูรณ์ได้มีการลงนามในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ของปีต่อมาที่กรุงปารีส อันเป็นที่มาของชื่อของสนธิสัญญาสันติภาพแห่งกรุงปารีส ฉบับนี้

ภายใต้เงื่อนไขของสนธิสัญญาฉบับดังกล่าว ฝรั่งเศสประกาศยกเลิกสิทธิที่มีอยู่ใน แคนาดา โนวาสโกเทีย และเกาะทั้งหลายที่อยู่ในเซนต์ลอว์เรนซ์ แคนาดายอมยกพื้นที่ บริเวณหุบเขาไอไฮโอ และดินแดนทั้งหมดที่อยู่ทางฝั่งตะวันออกของมิสซิสซิปปี ยกเว้นเมืองนิวออร์ลีนส์ ในเวลาเดียวกัน สเปนยอมสละฟลอริดา ซึ่งรวมไปถึงดินแดนใน ภาคพื้นทวีปที่อยู่ทางด้านตะวันออกของมิสซิสซิปปี ด้วยเหตุนี้ อังกฤษจึงได้ครอบครอง จักรวรรดิอันยิ่งใหญ่ที่มีอาณาบริเวณครอบคลุมแคนาดาตั้งแต่อาวฮัดสัน และยังรวมไป ถึงประเทศสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันในด้านตะวันออกของรัฐมิสซิสซิปปี ในสมัยนั้นยังไม่มี ผู้ใดคาดคิดว่าอาณาบริเวณที่ยิ่งใหญ่เช่นนี้จะสามารถทำอะไรได้บ้าง และไม่มีผู้ใดอาจนึก ล่วงหน้าได้เลยว่าอาณาเขตทั้ง 13 แห่งนี้จะสามารถก่อการปฏิวัติขึ้นมาได้

สำหรับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก อังกฤษยอมคืนหมู่เกาะสำคัญ ๆ อย่างเช่น กัวเดอลูป และมาร์ตีนิกให้กับฝรั่งเศส หมู่เกาะที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดที่เราเรียกกันว่า เลสเซอร์ แอนทิลลีสนั้น ถูกแบ่งให้กับประเทศมหาอำนาจทั้งสอง สตาลูเซียเป็นของฝรั่งเศส ในขณะที่ เซนต์ วินเซนต์ โทบาโก และโกมินิกา เป็นของอังกฤษ ซึ่งยังคงครอบครองกรنادาอยู่ใน ตอนนั้นอีกด้วย

มินอริก้ากลับไปเป็นของอังกฤษดั้งเดิม และเนื่องจากการส่งคืนเกาะให้กับสเปน เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการตกลงเป็นพันธมิตรร่วมกัน ฝรั่งเศสจึงจำเป็นต้องยกหลุยส์เซียนาใน ส่วนที่อยู่ทางฝั่งตะวันตกของมิสซิสซิปปีให้กับสเปนด้วยเหตุที่ฝรั่งเศสไม่อาจปฏิบัติตาม เงื่อนไขที่กำหนดไว้ได้อย่างสมบูรณ์

ในประเทศอินเดีย ฝรั่งเศสสามารถเรียกดินแดนที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นของตนกลับ คืนมาได้ ก่อนที่คูเบลล์จะเริ่มต้นแผนการในการขยายอาณาเขตออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ฝรั่งเศสยอมยกเลิกสิทธิในการจัดตั้งกองกำลังที่คอยเฝ้าระวังศัตรู และยอมถอนไพร่พล ออกจากเบงกอล อันทำให้ฐานทัพที่ซานเดอนากอร์ปราศจากการคุ้มกันที่หนาแน่น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ฝรั่งเศสพยายามฟื้นฟูและซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อที่ว่าจะได้เริ่มทำการค้าใหม่ได้ หากแต่ในทางปฏิบัติแล้ว ฝรั่งเศสกลับละทิ้งซึ่งข้อ เรียกร้องทางการเมืองของตน เป็นที่เข้าใจกันอย่างเป็นทางการว่าอังกฤษจะรักษาดินแดนที่ ช่างชิงเอาได้ไว้เสียทั้งหมด

สิทธิในการทำประมงบริเวณชายฝั่งนิวฟาวน์แลนด์ และอาวเซนต์ ลอว์เรนซ์ ซึ่งฝรั่งเศสเคยได้รับสิทธิดังกล่าวนี้มาในอดีต ได้ตกเป็นของฝรั่งเศสอีกครั้งหนึ่งตามเงื่อนไข

ในสนธิสัญญาฉบับนี้ แต่ทว่าสเปนกลับไม่ได้รับสิทธิดังกล่าว ซึ่งสเปนพยายามเรียกร้อง สิทธินี้ให้กับชาวประมงของตนมาโดยตลอด การยินยอมยกสิทธิในการทำการประมงให้ ฝรั่งเศสแต่เพียงฝ่ายเดียวเป็นประเด็นที่ทำให้รัฐบาลอังกฤษถูกฝ่ายค้านโจมตีมากที่สุด

ประเทศอังกฤษโดยรวมและพิตต์ซึ่งเป็นบุคคลที่ชาวอังกฤษยอมรับนับถือขึ้นนั้นถูก ต่อต้านอย่างหนักจากการกำหนดเงื่อนไขของสนธิสัญญาฉบับนี้ พิตต์กล่าวว่า “ฝรั่งเศส เป็นประเทศที่น่าเกรงขามยิ่งนักในฐานะที่เป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลและทางการค้า สิ่งที่อังกฤษได้มาจากความสูญเสียของฝรั่งเศสนั้นมีค่าใหญ่หลวงนัก ท่านจะให้โอกาส ฝรั่งเศสฟื้นฟูกองทัพเรือของพวกเขาขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง” ในความเป็นจริงแล้ว หากพิจารณาในแง่ของสมุททานุภาพและความอิทธิพลระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งใน ยุคนี้ความรู้สึกเช่นนี้ไม่เป็นที่ยอมรับ คำพูดเช่นนี้ของพิตต์อาจจะฟังดูไร้ความกรุณาแต่ก็ สมเหตุสมผลเป็นอย่างมาก การยกดินแดนและอาณานิคมในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก กลับคืนมาให้กับฝรั่งเศส รวมไปถึงฐานทัพในอินเดีย และสิทธิในการทำการประมงใน ดินแดนของสหรัฐอเมริกาที่เคยเป็นของฝรั่งเศสมาก่อนนั้น ทำให้ฝรั่งเศสมีโอกาสฟื้นฟู การเดินเรือ การค้าขาย และกองทัพเรือได้อีกครั้ง ทั้งยังอาจจะทำให้ฝรั่งเศสหันกลับมา ดำเนินนโยบายในการขยายอาณาเขตทางภาคพื้นดินออกไปเหมือนเช่นในสมัยอดีต อัน นับเป็นอันตรายยิ่งนักต่อผลประโยชน์ของฝรั่งเศส และในขณะเดียวกันยังเป็นการเอื้อ อำนวยให้กับการเจริญเติบโตของสมุททานุภาพของอังกฤษอย่างที่ไม่มีความคาดคิดมาก่อนได้ ฝ่ายค้านและขุนนางบางคนมีความเห็นว่าฮาวานาซึ่งเป็นเมืองที่สำคัญและเป็นฐานบัญชาการ ที่ดียังเทียบไม่ได้กับการที่อังกฤษต้องยินยอมยกฟลอริดาไป ซึ่งในขณะนั้นยังเป็นดินแดน ที่ทุรกันดารและไม่สามารถทำการเกษตรได้ ชื่อของปอร์โตริโกที่ถูกเสนอขึ้นมา และฟลอริดา ให้ความเห็นชอบ นอกจากนี้ยังมีประเด็นในความแตกต่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เราไม่จำเป็นต้องกล่าวถึง แทบจะไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าด้วยอำนาจทางทหารที่อังกฤษมีอยู่เหนือ นานาน้ำ ทำให้อังกฤษสามารถยึดครองจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ๆ ได้หลายแห่ง อีกทั้งยังมี กองทัพเรือที่มีแสนยานุภาพอย่างที่ไม่มีความเทียบได้ การค้าและสถานการณ์ภายใน ประเทศต่างเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของประเทศ อังกฤษน่าจะกำหนดเงื่อนไขที่ เข้มงวดและควรจะมีการควบคุมมากกว่าที่เป็นอยู่ คณะรัฐบาลก็ต่างเรื่องประเด็น ในการยอมยกดินแดนโดยอ้างว่าอังกฤษมีหนี้สินมากเป็นมูลค่ากว่า 122,000,000 ล้าน ปอนด์ ซึ่งในยุคนี้ถือว่าเป็นเงินจำนวนมากทีเดียว แต่ในขณะที่อนาคตของ อังกฤษอาจจะดูมั่นคงอันเป็นผลมาจากความสำเร็จในการทำสงคราม แต่ยังคงเป็นสิ่ง

จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องรักษาความได้เปรียบนานัปการที่สถานการณ์ทางทหารได้นำมาสู่ประเทศในครั้งนี้ หากจะพิจารณาถึงเรื่องนี้สิ้น นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งตั้งข้อสังเกตว่า “ในการรบครั้งนี้ และในปีต่อ ๆ มา อังกฤษไม่ปรารถนาสิ่งใดนอกเหนือไปจากการมีชัยชนะเหนืออเมริกาและความเจริญก้าวหน้าของบริษัทอีสต์อินเดีย เนื่องจากประเทศทั้งสองทำให้อังกฤษมีช่องทางในการผลิตและการค้าขายเพิ่มขึ้นอย่างมาก และสามารถชดเชยสิ่งที่อังกฤษต้องสูญเสียไปได้ อังกฤษจะต้องหวาดเกรงต่ออนาคตของตนไปทำไมกันแล้ว ในเมื่ออังกฤษกำลังเฝ้ามองความล่มสลายของกองทัพเรือของประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรป การค้าต่างถูกทำลายจนสิ้นซากอีกทั้งการผลิตยังมีแต่จะถดถอยลงไปทุกวัน นำมาเสียตายที่อังกฤษยังต้องการตัวแทนที่จะมาชี้แจงให้คณะรัฐบาลได้เข้าใจถึงประเด็นนี้ และผู้ที่จะมาเป็นกระบอกเสียง ซึ่งอาจจะเป็นผู้ชายคนหนึ่งนั้นจะต้องมีตำแหน่งหน้าที่ที่สูงพอที่จะดำเนินการเรื่องนี้ได้ หากแต่บุคคลดังกล่าวกลับไม่เป็นที่ยอมรับของศาล

แม้กระนั้นก็ตาม สิ่งที่อังกฤษได้มานั้นมากมายเหลือคณานับ อังกฤษไม่เพียงแต่ได้ครอบครองดินแดนมากยิ่งขึ้นหรือมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ในนานาน้ำ แต่อังกฤษยังได้รับความยอมรับนับถือจากบรรดาประเทศอื่น ๆ ที่ต่างก็มุ่งหวังว่าอังกฤษจะใช้ทรัพยากรและอำนาจที่ตนมีอยู่อย่างเหลือเฟือเพื่อช่วยเหลือประเทศอื่น เหล่านี้คือสิ่งที่อังกฤษได้รับจากสมุททานุภาพแต่ผลจากการทำสงครามทางภาคพื้นดินกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม ฝรั่งเศสและอังกฤษยอมถอนตัวออกจากการสู้รบทางภาคพื้นดิน และสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการลงนาม 5 วันภายหลังจากการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพแห่งกรุงปารีส เงื่อนไขของสนธิสัญญาฉบับนี้ก็คือ **“การรักษาสภาพการณ์ก่อนการเกิดสงคราม” (STATUS QUO ANTE BELLUM)** เอาไว้ กษัตริย์ของปรัสเซียได้ประมาณการไว้ว่าไพร่พลกว่า 180,000 นายของพระองค์ได้เสียชีวิตจากการทำสงคราม โดยที่ทั้งประเทศมีพลเมืองอยู่เพียง 5 ล้านคนเท่านั้น ในขณะที่รัสเซีย ออสเตรีย และฝรั่งเศสสูญเสียไพร่พลรวมกันถึง 460,000 คน ฉะนั้นเงื่อนไขของสนธิสัญญาสันติภาพก็คือทุกสิ่งทุกอย่างควรจะเป็นอยู่อย่างเช่นที่เคยเป็นมาในอดีตหากจะยกประเด็นนี้เพียงประเด็นเดียวเพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างการสู้รบทางภาคพื้นดินและการสู้รบทางทะเลก็คงจะพึงดูไร้สาระอย่างไม่ต้องสงสัย ความชาญฉลาดของพระเจ้าเฟรเดอริก ทั้งยังได้รับเงินสนับสนุนจากอังกฤษได้พิสูจน์แล้วว่าเป็นการต่อสู้ที่เสมอภาคกันกับการดำเนินงานที่ผิดพลาดและปราศจากความทุ่มเทของฝ่ายพันธมิตรที่มีกำลังเหนือกว่ามากนัก เราอาจจะสรุปได้ว่าประเทศใดก็ตามที่มีชายฝั่งทะเลที่เหมาะสม

หรือมีทางเข้าออกทะเลหนึ่งหรือสองทาง พบว่าตนจะเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่า หากต้องการแสวงหาความมั่งคั่งและการขยายอาณาเขตทางทะเลและทางการค้า มากกว่าที่จะพยายามปรับเปลี่ยนและเจรจาต่อรองทางการเมืองกับประเทศที่มีผู้อยู่อื่นถือ ครบสิทธิเดียวกันนั้นมาช้านานแล้ว และได้สร้างความจงรักภักดีต่อชาติและความผูกพัน ทางการเมืองให้บังเกิดขึ้น นับจากการลงนามในสนธิสัญญาแห่งปารีส ในปี ค.ศ.1763 อาณาบริเวณของโลกที่ยังปราศจากผู้ครอบครองได้ถูกนานาประเทศจับจองเป็นเจ้าของ ในเวลาอันรวดเร็ว ลองพิจารณาจากทวีปของเราเป็นตัวอย่าง รวมถึงออสเตรเลียและ อเมริกาใต้ ดินแดนที่ถูกครอบงำด้วยอิทธิพลทางการเมืองแต่เพียงในนามนั้น ปรากฏให้เห็น อยู่ทั่วไปในอาณานิคมที่ผู้คนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจ แต่อย่างไรก็ดี ยังมีข้อยกเว้น อยู่บ้างบางประการ แต่ในดินแดนเหล่านี้อิทธิพลทางการเมืองไม่ได้เป็นแต่เพียงในนาม เท่านั้น แต่ทว่าดินแดนบางดินแดนยังอ่อนแอเสียจนกระทั่งว่าพวกเขามีโอกาสพึ่งพาตนเอง ได้หากปราศจากความช่วยเหลือหรือการคุ้มครองของประเทศที่มีอำนาจยิ่งใหญ่กว่า ลองพิจารณาจากในกรณีของจักรวรรดิตุรกีเป็นตัวอย่าง ซึ่งยังคงยืนหยัดอยู่ได้ด้วย กองกำลังที่คอยปกป้องพวกเขาจากฝ่ายตรงข้าม ด้วยความอิจฉาริษยาซึ่งต่างฝ่ายต่างมี ต่อกันโดยปราศจากซึ่งความเห็นอกเห็นใจ และนี่ก็คือตัวอย่างของการยึดครองด้วย อิทธิพลทางการเมืองที่อ่อนแอและไร้ประสิทธิภาพ และแม้ว่าประเด็นนี้จะประเด็น ที่เกี่ยวกับทวีปยุโรป แต่เราย่อมรู้ดีว่าองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่มีบทบาทในการกำหนด สถานการณ์ต่าง ๆ นั้นก็คือ สมุททานุภาพ ซึ่งถ้าหากสมุททานุภาพถูกนำมาใช้อย่างชาญ ฉลาดแล้ว ย่อมนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่มีอาจมีผู้ใดหลีกเลี่ยงได้ สำหรับ ภูมิภาคในแถบตะวันตกนั้น สถานการณ์ทางการเมืองในอเมริกากลางและมลรัฐทาง ตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา ปราศจากเสถียรภาพเสียจนกระทั่งทำให้เกิดความวิตกกังวล เกี่ยวกับการจัดระเบียบภายในประเทศ และทำให้จำเป็นที่จะต้องเข้าไปแทรกแซง ดังกล่าวนั้นไม่สร้างความเดือดร้อนหรือความเสียหายให้แก่ผู้ใด การแทรกแซงเช่นนั้น ย่อมดำเนินต่อไปได้ แต่ทว่าเป็นเวลานานแล้วที่พลเมืองของประเทศที่มีเสถียรภาพได้ พยายามกระทำทุกวิถีทางในอันที่จะหาประโยชน์จากทรัพยากรที่พวกเขามีอยู่ให้ได้มากที่สุด อีกทั้งยังต้องแบกรับความสูญเสียต่าง ๆ อันเนื่องมาจากสถานการณ์ที่วุ่นวายภายใน ประเทศของตนเอง ทวีปอเมริกาเหนือและออสเตรเลียเปรียบเสมือนดินแดนที่เปิดกว้าง ให้กับการอพยพย้ายถิ่นฐานและการประกอบกิจการ แต่ดินแดนเหล่านี้ถูกครอบครอง อย่างรวดเร็ว ทำให้โอกาสอันงามในที่แห่งนี้ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลง จึงเกิดความจำเป็นมาก

ยิ่งขึ้นที่ จะต้องมีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพมากกว่านี้ เพื่อมาบริหารงานภายในมลรัฐที่ไว้
ระเบียบเหล่านั้น ในอันที่จะดำรงไว้ซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและความมั่นคงของสถาบัน
ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับบรรดาพ่อค้า และบุคคลโดยทั่วไปให้พวกเขามั่นใจได้
ถึงอนาคตในวันข้างหน้า แน่แน่นอนว่าในขณะนี้ยังคงไม่มีความหวังที่จะเป็นเช่นนั้นได้หาก
สถานการณ์ยังคงเป็นแบบเดิม หากเป็นความจริงที่ว่าในยามที่ความต้องการเพิ่มมากขึ้น
จะไม่มีทฤษฎีใด ๆ ที่จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดประเทศใดประเทศหนึ่งพยายามยื่นมือเข้ามา
เกี่ยวข้องไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็วิธีหนึ่ง ซึ่งไม่ว่าเราจะเรียกว่าอะไรก็ตามแต่สิ่งนั้นก็คือ
การเข้าแทรกแซงทางการเมืองนั่นเอง การแทรกแซงเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดการปะทะกัน โดย
ในบางคราวอาจหาข้อยุติได้จากการตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ แต่หากล้มเหลวก็อาจ
ลงเอยด้วยการทำสงครามก็เป็นได้ คงไม่จำเป็นนักที่จะกล่าวว่า การแทรกแซงเข้าไปใน
อเมริกากลางนั้นย่อมเป็นการเร่งรัดให้สงครามปะทุขึ้นไม่ช้าก็เร็ว การเปลี่ยนแปลงเส้นทาง
การค้าที่คาดว่าจะเกิดจากการดำเนินการในครั้ง นี้ รวมไปถึงความสำคัญในแง่การเมือง
ของสหรัฐอเมริกาในฐานะที่เป็นช่องทางในการเดินทางติดต่อระหว่างมหาสมุทรแอตแลนติก
และมหาสมุทรแปซิฟิกนั้นไม่ได้เป็นประเด็นที่สำคัญแต่เพียงประการเดียวของคำถามนี้
หากเราลองพิจารณาต่อไปถึงกาลข้างหน้า เราย่อมพบว่าคงจะมีสักวันหนึ่งที่รัฐบาลที่มี
เสถียรภาพของมลรัฐทางตอนใต้ย่อมได้รับความมั่นใจมากขึ้นจากรัฐที่มีอำนาจและ
มีความมั่นคงในอเมริกาหรือในยุโรป ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของรัฐเหล่านั้น รวมไปถึงสภาพ
ภูมิอากาศทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนในทันทีทันใดว่าสมุททานุภาพจะเป็นตัวกำหนด
ว่ารัฐที่ถูกต่างชาติครอบครองรัฐใดจะมีอิทธิพลเหนือกว่า หากมิใช่ด้วยการถือครอง
อย่างแท้จริง ก็อาจเป็นด้วยการที่ประเทศดังกล่าวมีอิทธิพลต่อรัฐบาลท้องถิ่นประจำ
มลรัฐนั้น ๆ ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์และอำนาจภายในที่สหรัฐอเมริกาเมื่ออยู่นั้นสร้างความ
ได้เปรียบให้กับพวกเขาอย่างที่ไม่ใช่ผู้ใดอาจปฏิเสธได้ อย่างไรก็ดี ความได้เปรียบดังกล่าว
มิอาจคงอยู่ได้หากปราศจากกองกำลังที่แข็งแกร่งและเป็นระบบในกรณีเช่นนี้ กลับเป็น
ประเทศแรกที่สามารถปกป้องชายฝั่งทะเลของตนเองเอาไว้ได้ และในเวลาต่อมา ได้นำพา
กองทัพบุกไปโจมตียังทุกแห่งหน แม้ขยายการปกครองและอิทธิพลของตนออกไปยัง
ดินแดนที่อยู่ห่างไกล และไม่เพียงแต่ทำให้ดินแดนเหล่านั้นตกอยู่ภายใต้อาณัติของตน
เพียงอย่างเดียว แต่ยังทำให้พวกเขาส่งเงินบรรณาการมาเสริมความมั่งคั่ง ความแข็งแกร่ง
และเกียรติยศชื่อเสียงของตนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นไปอีก ในขณะที่อังกฤษสูญเสียการ
ครอบครองและลดทอนอำนาจของฝรั่งเศสและสเปนในดินแดนที่อยู่นอกเขตทะเลนั้น

บางทีก็อาจจะมีชาติที่ยิ่งใหญ่ชาติอื่นที่สามารถถ่วงดุลอำนาจในทะเลของอังกฤษในภายภาคหน้าได้ หากแต่ประเทศดังกล่าวคงจะไม่ใช่สหรัฐอเมริกาอย่างแน่นอน เพราะในยามนั้นสหรัฐอเมริกาหาได้มีความใส่ใจที่จะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในท้องทะเลแต่อย่างใดไม่

ทิศทางที่เป็นตัวกำหนดการปฏิบัติการต่าง ๆ ของอังกฤษ ไม่ว่าจะด้วยสามัญสำนึกของพลเมืองในชาติหรือจะเป็นด้วยสติปัญญาอันเฉียบแหลมของพิติดังยังคงดำเนินต่อไปภายหลังสงครามสิ้นสุดลง ทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายของประเทศในเวลาที่ต่อมาอีกด้วย อังกฤษมีอำนาจยิ่งใหญ่ในทวีปอเมริกาเหนือ และยังมีอิทธิพลในอินเดีย โดยผ่านทางบริษัทเอกชนที่ได้รับการลงสัตยาบันร่วมกันระหว่างเจ้าชายของดินแดนนั้น ๆ และมีพลเมืองกว่า 20 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนพลเมืองที่มากกว่าของอังกฤษ อีกทั้งยังมีรายได้เกือบจะเทียบเท่ากับรัฐบาลของประเทศแม่ อังกฤษซึ่งมีดินแดนหลายต่อหลายดินแดนที่อุดมสมบูรณ์กระจุกกระจายอยู่ทั่วโลกได้เห็นเป็นประจักษ์ชัดถึงบทลงโทษที่สเปนได้รับจากการปล่อยให้ความอ่อนแอเข้ามามีอำนาจเหนือจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่และเต็มไปด้วยความแตกแยกเช่นนั้น คำบอกเล่าของนายทหารเรืออังกฤษผู้หนึ่งที่ร่วมรบในสงครามครั้งดังกล่าวได้พูดถึงสเปนเอาไว้ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ได้กับสถานการณ์ภายในอังกฤษในยุคสมัยของเรา โดยมีใจความดังนี้ :

“สเปนเป็นประเทศมหาอำนาจที่อังกฤษสามารถเอาชนะได้โดยไม่ยากเย็นนัก อาณาจักรที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น อ่อนกำลังและหมดกำลังใจลงไปในทุกขณะ ทรัพยากรของพวกเขาล้วนแล้วแต่อยู่ในดินแดนที่ห่างไกลออกไป และไม่ว่าสเปนจะใช้อำนาจเช่นใดในการควบคุมท้องทะเล อำนาจดังกล่าวนั่นเองก็จะต้องส่งผลกับความมั่งคั่งและการค้าของพวกเขา ดินแดนที่เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของสเปนอยู่ห่างออกไปจากเมืองหลวง อีกทั้งดินแดนเหล่านั้นยังอยู่ไกลจากกันและกัน ทำให้สเปนต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดกว่าประเทศอื่นใด ในอันที่จะประนีประนอมตราบจนกระทั่งสเปนสามารถสร้างสรรค์คุณประโยชน์จากอาณาจักรที่กว้างใหญ่ไพศาลด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางให้บังเกิดขึ้นมาได้”

คงจะไม่ใช่ความจริงสักเท่าใดนักหากจะกล่าวว่าอังกฤษหมดกำลังใจ แต่การที่อังกฤษต้องพึ่งพาโลกภายนอกนั้นเป็นสิ่งที่อาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อความข้างต้นอยู่บ้าง

อังกฤษไม่เคยมองข้ามความสำคัญของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เลยแม้แต่น้อย นับจากในเวลานั้นตราบจนกระทั่งทุกวันนี้ ดินแดนต่าง ๆ ที่อังกฤษได้ชัยชนะมาด้วยสมุททานุภาพ

เป็นตัวกำหนดนโยบายของประเทศทั้งสิ้น ถนนที่ตัดผ่านไปยังอินเดีย ซึ่งในสมัยของโคลท์ การเดินทางไปอินเดียยังคงเป็นการเดินทางที่ยาวนานและเต็มไปด้วยภัยอันตราย มีหน้าข่าวอังกฤษยังไม่มีท่าเรือของตนเองที่จะแวะจอดได้ จึงมีส่วนทำให้อังกฤษต้องจกฉวยโอกาสในอันที่จะได้มาซึ่งเซนต์ เฮเลนา แอลมกูดโฮป และมอริเชียส ในยามที่ไอน้ำทำให้การเดินทางข้ามทะเลแดง และทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเป็นไปได้ นั่น อังกฤษยังสามารถยึดครองเอเด็น และในเวลาต่อมายังได้ตั้งรกรากที่โซโคตรา (SOCOTRA) อีกด้วย มอลต้า ตกอยู่ภายใต้กำมือของอังกฤษในสมัยการทำสงครามเพื่อการปฏิรูปในฝรั่งเศส และฐานบัญชาการของอังกฤษซึ่งเปรียบเสมือนเสาหลักให้กับฝ่ายพันธมิตรที่ต่อต้านนโปเลียน ทำให้อังกฤษสามารถเรียกกองสิทธิดังกล่าวนี้ได้ ในสมัยการลงนามในสนธิสัญญาปี ค.ศ.1815 อังกฤษอยู่ห่างไปจากยิบรอลต์เพียงไม่กี่พันไมล์ ทำให้การบัญชาการรบของดินแดนทั้งสองนี้เชื่อมโยงถึงกันได้โดยไม่ยากนัก ในปัจจุบันนี้ เรายังพบว่าอังกฤษแผ่ขยายอิทธิพลออกไปนับจากมอลต้าจนถึงอิสตันบูล ในคลองสุเอซ ซึ่งในอดีตไม่มีท่าเทียบเรือ แต่ทว่ากลับได้รับการคุ้มครองจากอังกฤษด้วยการยอมยกไซปรัสในอียิปต์ให้ไปท่ามกลางความอิจฉาวิชาของฝรั่งเศส ความสำคัญของที่ดังกล่าวที่มีต่ออินเดียตามความเข้าใจของนโปเลียนและเนลสัน ทำให้เนลสันรีบส่งนายทหารนายหนึ่งไปยังบอมเบย์พร้อมกับข่าวการรบที่ลุ่มแม่น้ำไนล์และความผันของนโปเลียนที่ล่มสลายลง แม้แต่ในตอนี้ ความอิจฉาวิชาที่ อังกฤษมีขณะที่ต้องเฝ้ามองความเจริญก้าวหน้าของรัสเซียในเอเชีย ตะวันออกกลางนั้น เป็นผลมาจากในอดีตกาลที่สมุทธานุภาพและทรัพยากรนานับการที่อังกฤษมีอยู่ช่วยให้อังกฤษมีชัยชนะเหนือ อาเช่ และซูฟเฟรน ทั้งยังแย่งชิงดินแดนบริเวณคาบสมุทรอินเดียมาจากฝรั่งเศสได้เป็นผลสำเร็จอีกด้วย

เอ็ม มาร์ตินได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งเกี่ยวกับสงครามเจ็ดปีว่า : “นับเป็นครั้งแรกตั้งแต่ยุคกลางเป็นต้นมาที่ อังกฤษเอาชนะฝรั่งเศสได้โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากพันธมิตรแม้แต่รายเดียว ในขณะที่ฝรั่งเศสมีประเทศมหาอำนาจที่คอยให้ความช่วยเหลืออยู่มากมาย อังกฤษสามารถพิชิตฝรั่งเศสได้ก็ด้วยรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่าแต่เพียงประการเดียว”

ข้อความข้างต้นนี้ถูกต้องมากทีเดียว แต่ก็ด้วยรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่าด้วยการใช้อาวุธที่ยิ่งใหญ่ที่พวกเขาอยู่ในท้องทะเลนั่นเอง สมุทธานุภาพนำความมั่งคั่งมาให้กับอังกฤษ และในทางกลับกันยังช่วยคุ้มครองการค้าที่นำความมั่งคั่ง

ดังกล่าวมาสู่ประเทศอีกด้วย ด้วยเงินทองมากมายที่อังกฤษมีอยู่ทำให้พวกเขาสามารถปกป้องพันธมิตรที่มีอยู่เพียงไม่กี่รายได้ โดยเฉพาะรัสเซียและฮันโนเวอร์ ในยามที่ประเทศเหล่านี้ประสบกับภาวะยากลำบาก อำนาจของอังกฤษปรากฏอยู่ทั่วทุกแห่งหนที่เรือของพวกเขาเดินทางไปถึง ทั้งยังไม่มีประเทศใดหาญกล้ามาท้าทายอำนาจอันยิ่งใหญ่นี้ได้อีกด้วย ไม่ว่าจะดินแดนนั้นจะอยู่ ณ แห่งใด อังกฤษเดินทางไปด้วยพร้อมทั้งนำปืนใหญ่และไพร่พลไปด้วยพร้อมกันด้วยความสามารถในการเคลื่อนย้ายเช่นนี้เอง ทำให้กองกำลังของอังกฤษทวีคูณมากยิ่งขึ้น ส่วนกองกำลังของฝ่ายตรงข้ามกลับถูกทำให้ไขว่เขว ด้วยเหตุที่อังกฤษเป็นเจ้าของท่าจอดเรือ อังกฤษจึงปิดกั้นเส้นทางสายสำคัญ ๆ เอาไว้ได้ทั้งหมด กองเรือของศัตรูมีอาจเดินทางมาบรรจบกัน เรือรบขนาดใหญ่ไม่อาจหลบหนีออกไปได้ หรือแม้ว่าหนีไปได้ เรือรบลำนั้นก็จะต้องเผชิญหน้ากับบรรดานายทหารและลูกเรือที่ลี้วณแล้วแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการรบและการเดินเรือ ยกเว้นในกรณีของมินอร์ก้าที่อังกฤษใช้ความระมัดระวังในการยึดครองฐานที่มั่นในทะเล จากนั้นจึงค่อยช่วงชิงที่มั่นของฝ่ายตรงข้าม **ยิบรอลต์ดำก็เปรียบเสมือนราชสีห์ที่มาขวางเส้นทางกองเรือของฝรั่งเศสที่เดินทางมาจากเมืองตุลองและเบรสต์** ฝรั่งเศสจะคาดหวังอันใดกับ แคนาดาได้เล่าในเมื่อกองทัพเรืออังกฤษสามารถยึดเมืองหลุยส์เบิร์กที่อยู่ทางตอนใต้เอาไว้ในเงื้อมมือเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ประเทศเดียวที่ได้รับผลประโยชน์จากการทำสงครามในครั้งนี้ น่าจะเป็นประเทศที่ใช้เวลานานในยามสุขสงบเพื่อให้ได้มาซึ่งความมั่งคั่ง ทั้งยังสามารถควบคุมน่านน้ำนั้นไว้ได้ในยามสงครามด้วยการใช้กำลังของกองทัพเรือที่มีอยู่ในทะเลหรืออยู่ใกล้กับทะเล และด้วยฐานปฏิบัติการหลายต่อหลายแห่งที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วโลก แม้กระนั้นก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าฐานปฏิบัติการเหล่านี้คงจะปราศจากความสำคัญใด ๆ หากการเดินทางติดต่อไปยังดินแดนเหล่านั้นยังคงเต็มไปด้วยอุปสรรค ด้วยเหตุนี้ ฝรั่งเศสจึงสูญเสียหลุยส์เบิร์ก มาร์ตินิค และพอนดิเชอริ ส่วนอังกฤษต้องเสียมินอร์ก้าไป การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างฐานบัญชาการและกองกำลังที่เคลื่อนย้ายไปมาระหว่างท่าเรือกับเรือรบนั้นต้องสัมพันธ์กัน หากมองในแง่มุมนี้กองทัพเรือจะทำหน้าที่เหมือนกับกองกำลังพิเศษกองเล็ก ๆ ที่คอยเปิดเส้นทางคมนาคมระหว่างท่าเรือของตนเอง และคอยขัดขวางการเดินทางติดต่อของฝ่ายตรงข้าม กองทัพเรือแผ่ขยายอิทธิพลของตนไปครอบคลุมท้องทะเลก็เพื่อการปฏิบัติการบนภาคพื้นดิน ทั้งยังคอยควบคุมทะเลทรายที่อาจจะมีผู้คนอาศัยอยู่และเจริญเติบโตต่อไปในโลกใบนี้

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled "TERRA SEPTENTRIONALIS AMERICANA" at the top. It features a grid of latitude and longitude lines. The text "บทที่ 9" is overlaid in the center in a bold, red font. Below it, the text "ลำดับเหตุการณ์นับจากสนธิสัญญาแห่งปารีส จนถึงปี ค.ศ. 1778" is overlaid in a blue font. Further down, the text "การยุทธ์ทางเรือสืบเนื่องจากการปฏิรูปใน สหรัฐอเมริกา" is overlaid in a blue font. At the bottom, the text "การยุทธ์ที่ยูแซนต์ (Ushant)" is overlaid in a blue font. The map shows various geographical features, including rivers, mountains, and coastlines. The text is centered and overlaid on the map's grid.

บทที่ 9

ลำดับเหตุการณ์นับจากสนธิสัญญาแห่งปารีส
จนถึงปี ค.ศ. 1778

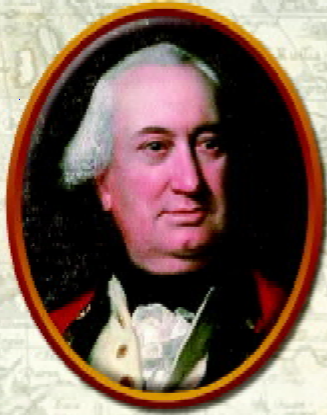
การยุทธ์ทางเรือสืบเนื่องจากการปฏิรูปใน
สหรัฐอเมริกา

การยุทธ์ที่ยูแซนต์ (Ushant)

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 9)

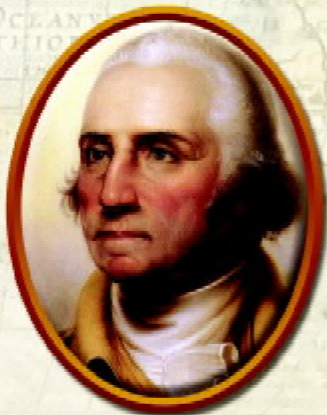
เดอกราส (De Grasse)

คอร์นวอลล์ลิส (Cornwallis)

อาร์โนลด์ (Arnold)

จอร์จ วอชิงตัน
(George Washington)

บทที่ 9

หากอังกฤษมีเหตุผลที่จะร้องเรียนว่าตนไม่ได้รับผลตอบแทนจากสนธิสัญญาสันติภาพแห่งปารีส (TREATY OF PARIS) อย่างที่อังกฤษได้คาดหวังเอาไว้จากความสำเร็จในการรบและสถานภาพของตนแล้ว ฝรั่งเศสก็มีเหตุผลอันควรทุกประการที่จะไม่พอใจกับสถานภาพที่ฝรั่งเศสจำต้องเผชิญหลังจากที่สงครามสิ้นสุดลง สิ่งที่อังกฤษได้รับนั้นอาจจะใกล้เคียงกับสิ่งที่อังกฤษต้องสูญเสียไป แม้แต่การยินยอมยกพลอริตา ซึ่งอังกฤษพิชิตมาจากสเปนได้นั้น ก็ยังถูกฝรั่งเศสซื้อต่อไปโดยการแลกเปลี่ยนกับหลุยส์เซียนา เพราะฉะนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่เป็นไปได้ว่าในอนาคตนักการเมืองและประชาชนชาวอังกฤษอาจจะเลือกดำเนินการแก้แค้นหรือการประนีประนอม เนื่องจากในขณะนี้พวกเขาจำเป็นต้องแบกรับภาระจากความพ่ายแพ้ ดยุคแห่งชัวเซล (DUC DE CHOISEUL) ซึ่งแม้จะเป็นคนที่มีความสามารถสูงแต่กลับยโสโอหัง ได้ก้าวขึ้นมาบริหารประเทศนับเป็นเวลาหลายปี และพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะฟื้นฟูอำนาจของฝรั่งเศสขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง จากผลกระทบที่ฝรั่งเศสได้รับจากสนธิสัญญาฉบับนี้ ชัวเซลไม่จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือจากออสเตรีย เนื่องจากเมื่อเขาเข้ามารับตำแหน่งในปี ค.ศ. 1758 นั้น ฝรั่งเศสกับออสเตรียเป็นพันธมิตรกันมาก่อนหน้านี้แล้ว ชัวเซลตระหนักดีว่าศัตรูตัวฉกาจของฝรั่งเศสก็คืออังกฤษ และพยายามทุกวิถีทางที่จะจัดการกับอังกฤษ ความพ่ายแพ้ของคอนฟแลนส์ (CONFLANS) ทำให้แผนการบุกไปโจมตีของเขามีอันต้องหยุดชะงักลง ชัวเซลจึงพยายามปลุกปั่นสเปนเพื่อที่จะได้สเปนมาเป็นพันธมิตร โดยทุกอย่างที่เขาได้ทำลงไปนั้นล้วนแล้วแต่สอดคล้องกับเป้าหมายหลักที่เขามุ่งหวังไว้ ความพยายามร่วมกันระหว่างประเทศทั้งสองซึ่งมีชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมและอยู่ภายใต้การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีเวลาในการเตรียมพร้อมแล้วก็อาจจะจัดตั้งกองทัพเรือที่สามารถถ่วงดุลอำนาจกับอังกฤษได้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าหากประเทศที่มีพรมแดนติดทะเลและอ่อนแอกว่าได้เห็นว่าความร่วมมือระหว่างฝรั่งเศสและสเปนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีแล้ว ประเทศเหล่านั้นก็คงจะฉีกกำลังกันเพื่อลุกขึ้นมาต่อต้านรัฐบาลของประเทศที่ความยิ่งใหญ่ของพวกเขานำมาซึ่งความหวาดกลัวและความอิจฉาริษยา อีกทั้ง

ประเทศดังกล่าวยังกระทำการต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงสิทธิและความยุติธรรมของประเทศอื่นแต่อย่างใด นำเสียดายที่ความร่วมมือที่ฝรั่งเศสและสเปนแสวงหานั้นมาถึงช้าเกินไป การทำลายล้างเรือรบฝรั่งเศสในปี ค.ศ.1759 ตามติดมาด้วยเสียงเรียกร้องจากประชาชนในชาติให้ฟื้นฟูกองทัพเรือของฝรั่งเศสให้กลับมามีแสนยานุภาพอีกครั้งหนึ่ง โดยความคิดทั้งหมดอยู่ภายใต้การนำของชาวเซิล “ความรู้สึกที่ประชาชนมีส่วนร่วม ถูกแสดงออกมาอย่างชัดเจน จากปากหนึ่งของประเทศไปจรดอีกปากหนึ่งเลยทีเดียว กองทัพเรือจะต้องกลับมายิ่งใหญ่อีกครั้งให้จงได้ เมืองต่าง ๆ รวมไปถึงหน่วยงานและองค์กรอิสระต่างพร้อมใจกันหาเงินทุนเพื่อนำมาฟื้นฟูกองทัพเรือ ทำเรือที่เคยเทียบเหงากลับมีชีวิตชีวาอีกครั้งด้วยการริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย มีการต่อและซ่อมแซมเรือในทุกแห่งหน” ชาวเซิลยังตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะฟื้นฟูระเบียบวินัย รวมทั้งอาวุธยุทธโปกรณ์ให้กับกองทัพ แม้กระนั้นก็ตามสิ่งที่ชาวเซิลได้ทำอยู่นั้นสายเกินไปเสียแล้ว เพราะระหว่างที่ประเทศตกอยู่ท่ามกลางการทำสงครามครั้งใหญ่นั้น หาใช่เวลาที่จะมาเตรียมการสู้รบไม่ สุภาชิตที่ว่า “ทำช้ายังดีกว่าไม่ได้ทำเลย” นั้นคงจะไม่เป็นการตีเท่ากับสุภาชิตที่ว่า “ในยามสงบจงเตรียมรบไว้พร้อมสรรพ” สถานการณ์ของสเปนคงจะดีกว่าเมื่อเทียบกับสถานการณ์ของฝรั่งเศสเมื่อสงครามปะทุขึ้นนั้น นักประวัติศาสตร์ทางเรือชาวอังกฤษประมาณการว่าสเปนมีเรือรบรวมกันกว่า 100 ลำ ในจำนวนดังกล่าวนี้ เรือ 60 ลำเป็นเรือรบขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามการเพิ่มสเปนเข้าไปในบรรดาประเทศที่เป็นปฏิปักษ์กับอังกฤษ อาจจะทำให้สถานการณ์ของอังกฤษแย่ลง หากแต่จำนวนเรือรบ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และชื่อเสียงที่อังกฤษมีมากกว่านั้นก็มิอาจมีผู้ใดต้านทานได้ ด้วยจำนวนนักเดินเรือที่มีอยู่มากถึง 70,000 คน อังกฤษจึงเพียงแต่คอยรักษาสภาพของผู้ชนะเอาไว้ให้ได้เท่านั้น สำหรับผลจากการทำสงครามนั้น เราควรจะทราบเป็นอย่างดีแล้วว่าเป็นเช่นใด

ภายหลังการตกลงสงบศึก ชาวเซิลยังคงยืนหยัดอยู่กับความคิดเดิมของตนอย่างไม่เสื่อมคลาย การฟื้นฟูกองทัพเรือยังคงดำเนินต่อไป อีกทั้งบรรดานายทหารเรือยังคงมุ่งมั่นและมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาศักยภาพของกองทัพเรือขึ้นมาให้จงได้ ซึ่งกองทัพเรือแห่งสหรัฐอเมริกาควรจะได้ศึกษาไว้เป็นตัวอย่างด้วยเช่นกัน การสร้างเรือรบขนาดใหญ่เป็นจำนวนมากยังคงรุดหน้าต่อไป เมื่อสงครามสิ้นสุดลง ฝรั่งเศสมีเรือรบที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์กว่า 40 ลำ สืบเนื่องมาจากความพยายามอย่างไม่ลดละที่เริ่มต้นขึ้นตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ.1761 ในปี ค.ศ.1770 เมื่อชาวเซิลพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่

64 ลำ และเรือกลไฟ 50 ลำ ปืนใหญ่และคลังอาวุธมีอยู่พร้อมสรรพ ไม่ที่จะนำมาต่อเรือ ถูกนำมาหักตุนไว้เป็นจำนวนมาก ในเวลาเดียวกัน ชาวเซิลพยายามพัฒนาศักยภาพของ บรรดานายทหารเรือด้วยการตอกย้ำให้พวกเขาตระหนักถึงจิตวิญญาณแห่งความเป็น ชนชั้นสูงโดยกำเนิด ซึ่งชาวเซิลได้พยายามแสดงให้เห็นที่ประจักษ์แจ้งต่อนายทหารใน ระดับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งแม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้เป็นชนชั้นสูง แต่ความ สามารถที่มีอยู่เต็มเปี่ยมทำให้พวกเขาปรารถนาที่จะเข้ามาทำงานบนเรือรบ ความรู้สึกที่ว่า ด้วยชนชั้นเช่นนี้ทำให้บรรดานายทหารในระดับต่าง ๆ แสวงหาความเสมอภาค อันส่ง ผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา กลุ่มคนที่มาจากชนชั้นที่มี สิทธิพิเศษกว่าคนอื่นจะตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างลูกน้องกับหัวหน้า เรื่องข่าวลือที่มารีแอด (MARRYAT) เล่าไว้เกี่ยวกับนายทหารยศเรือตรีที่แสดงให้เห็นเรือเอก เห็นว่าคำพูดบางอย่างควรจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ เรือเอกตอบว่า “ความลับนะหรือใคร เคยได้ยินบ้างว่ามีความลับระหว่างเรือเอกกับเรือตรีกันเล่า” เรือตรีตอบกลับว่า “ไม่มี ครับท่าน หากเป็นความลับระหว่างเรือเอกกับเรือตรี แต่จะมีก็ต่อเมื่อเป็นความลับระหว่าง สุภาพบุรุษสองคน” ข้อโต้แย้ง ข้อถกเถียง คำแนะนำระหว่างสุภาพบุรุษทั้งสอง ซึ่งอาจจะ หลงลืมว่าพวกเขามีตำแหน่งหน้าที่เช่นใดในกองทัพอาจจะปะทุขึ้นมาในช่วงเวลาสำคัญ ๆ ช่วงใดก็ได้ และความรู้สึกเสมอภาคอันมาจากความคิดที่เป็นประชาธิปไตยที่แผ่อิทธิพล อยู่ภายในกองทัพเรือนั้นก็กลับถูกบดบังทำลายจากบรรดาขุนนางชั้นสูงบางคนที่ได้ไปด้วยความ เยอหยิ่งจองหอง” นายทหารผู้หนึ่งของมารีแอด กล่าวว่า “ข้าพเจ้าสังเกตเห็นสีหน้า ของเรือโทแสดงความไม่เห็นด้วยกับการกระทำของเรือเอกผู้นี้ แต่เขาเป็นคนดีเกินกว่า ที่จะคัดค้านสิ่งใดออกมา” ข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงความตึงตัวของระบบภายใน กองทัพเรือของอังกฤษ ซึ่งนักเขียนชาวฝรั่งเศสต่างเห็นชอบว่าเป็นสิ่งที่กองทัพเรือของ พวกตนปรารถนาเป็นอย่างยิ่ง :

“ภายใต้การปกครองของพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ความสนิทสนมและมิตรภาพระหว่าง ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชากล้าแสดงความคิดเห็นต่อ คำสั่งที่พวกเขาได้รับมา ...ระเบียบวินัยที่หย่อนยาน รวมทั้งความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง นั้นยังมาจากสาเหตุอื่นนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลมาจาก กฎระเบียบในการรับประทานอาหารร่วมกัน ไม่ว่าเขาผู้นั้นจะเป็นนายพล เรือเอก นายทหาร หรือนักเรียนนายเรือก็ตาม ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นแบบเดียวกันหมด พวกเขา พุดคุยกันราวกับเป็นเพื่อนสนิท ในการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับเรือรบนั้น ผู้ใต้บังคับ

บัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้แย้ง และแม้ว่าผู้บังคับบัญชาจะรู้สึกโกรธ แต่ก็ยอมรับฟังเพราะไม่ต้องการจะสร้างศัตรู ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้รับการยืนยันจากผู้เห็นเหตุการณ์ที่เชื่อถือได้

การขัดคำสั่งเช่นนี้ทำให้ผู้ที่อ่อนแอกว่าต้องจำยอมทำตามนั้นตรงกันข้ามกันอย่างสิ้นเชิงกับลักษณะนิสัยที่เด็ดขาดและดุดันของซูฟเฟรน (SUFFREN) ความไม่พอใจเพิ่มมากขึ้นจนทำให้เกิดการจลาจล เป็นเหตุให้ซูฟเฟรนกล่าวกับผู้บัญชาการกองทัพเรือหลังจากการรบครั้งที่ 4 ลึกลับดลว่า : “ข้าพเจ้ารู้สึกเจ็บปวดใจยิ่งนักที่ต้องทนเห็นการขัดขืนคำสั่งเช่นนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกหวาดกลัวอย่างยิ่งเมื่อนึกถึงว่าข้าพเจ้ามีโอกาสที่จะบดขยี้เรือรบอังกฤษให้พังพินาศไปได้ถึง 4 ครั้ง แต่เรือเหล่านั้นกลับยังคงอยู่รอดมาได้จนถึงทุกวันนี้” การปฏิรูปที่ซัวเซลได้ดำเนินการมาโดยตลอดได้ทลายกำแพงดังกล่าวลง ซึ่งทำให้ประชาชนในชาติยุติการจลาจลไปในท้ายที่สุด แต่ถ้าจะพิจารณาถึงลูกเรือแล้ว ได้มีการปฏิรูปครั้งใหญ่เกิดขึ้น ในปี ค.ศ.1767 ซัวเซลได้จัดระเบียบปืนใหญ่ในเรือรบ โดยคัดเลือกทหารแม่นปืนขึ้นมากกว่า 10,000 นาย ซึ่งทหารเหล่านี้จะได้รับการฝึกซ้อมเป็นประจำทุกสัปดาห์ นับเป็นเวลายาวนานกว่า 10 ปี ก่อนที่สงครามครั้งต่อไปกับอังกฤษจะปะทุขึ้นมา

ในขณะที่เดียวกับที่ซัวเซลสนับสนุนการสร้างแสนยานุภาพให้กับกองทัพบกและกองทัพเรือของฝรั่งเศส เขาก็ไม่เคยละเลยที่จะดำเนินการตามแผนที่วางเอาไว้ ซัวเซลตั้งใจมั่นที่จะเป็นพันธมิตรกับสเปน และพยายามส่งเสริมการกระทำใด ๆ ของสเปนในทางที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 3 ซึ่งทรงเป็นกษัตริย์ที่ดีเยี่ยมที่สุดของราชวงศ์เบอร์บอนแห่งสเปน ฝรั่งเศสยังคงรักษาสัมพันธภาพอันดีกับออสเตรียเอาไว้ แต่ความหวังทั้งหมดของซัวเซลพุ่งเป้าไปที่สเปนเป็นหลัก ความชาญฉลาดและการมองการณ์ไกลที่ซัวเซลมีต่ออังกฤษในฐานะที่เป็นศัตรูรายสำคัญของฝรั่งเศสยังคงสมเหตุสมผล และถูกทำให้กระจ่างชัดมากยิ่งขึ้นจากการทำสงครามเจ็ดปี ฝรั่งเศสมีความมั่นใจในสเปนมากที่สุดด้วยเหตุที่สเปนมีการบริหารประเทศที่มีประสิทธิภาพและเป็นพันธมิตรที่มีอำนาจยิ่งใหญ่มากที่สุดประเทศหนึ่ง การที่ประเทศทั้งสองอยู่ใกล้กัน อีกทั้งที่ตั้งของท่าเรือของทั้งสองประเทศยังเชื่อมโยงถึงกัน ทำให้สถานการณ์ทางทะเลมีความแข็งแกร่งมากเป็นพิเศษ ยิ่งไปกว่านี้ การเป็นพันธมิตรที่สืบเนื่องมาจากนโยบายที่เหมาะสมร่วมกัน ความผูกพันทางสายเลือด และความหวาดกลัวที่ทั้งสองประเทศมีต่อสมุหราชอาณาจักรของอังกฤษทำให้ฝรั่งเศสมั่นใจว่าสเปนยังคงรู้สึกคับแค้นใจ ยิบรอลต์ดำ มินอร์ก้า และพลอร์ตา

ยังคงอยู่ในกำมือของอังกฤษ ย่อมไม่มีชาวสเปนคนใดสามารถนอนตายตาหลับได้หาก การพยายามศักดิ์ศรีเช่นนี้ยังไม่ได้รับการสะสางให้ลุล่วงลงไป

เราอาจจะเชื่อตามคำยืนยันของนักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสที่กล่าวว่าอังกฤษเฝ้ามอง ความเจริญรุ่งเรืองของกองทัพเรือฝรั่งเศสด้วยความกระวนกระวายใจ และปรารถนาที่จะยับยั้งความเจริญก้าวหน้านั้นเสียตั้งแต่แรกเริ่ม แต่ก็ยังเป็นข้อกังขาอยู่ว่าอังกฤษ เต็มใจที่จะเสี่ยงทำสงครามด้วยเหตุผลเพียงเท่านั้นหรือ ในช่วงหลังของการทำสนธิสัญญา แห่งปารีส ซึ่งตามติดมาด้วยการบริหารประเทศเพียงชั่วระยะเวลาสั้น ๆ ของคณะรัฐมนตรี ชุดใหม่ ได้มีการหันกลับมาให้ความสนใจกับนโยบายภายในประเทศ และการจัดการ ด้านพรรคการเมืองที่ไม่มีความสลักสำคัญสักเท่าใดนัก ซึ่งทำให้เห็นนโยบายต่างประเทศของ อังกฤษในสมัยนี้ขัดแย้งกับแนวทางของพิตต์ที่เผด็จการ เต็มไปด้วยพลังหากแต่เป็น นโยบายที่ตรงไปตรงมา การจลาจลภายในประเทศอันจะนำมาซึ่งสงครามครั้งยิ่งใหญ่ ก็คือความขัดแย้งระหว่างอังกฤษกับอาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือ ซึ่งเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ.1765 จากการประกาศใช้ “STAMP ACT” (พระราชบัญญัติของอังกฤษในการหา รายได้จากอาณานิคม โดยการบังคับให้มีตราประทับอังกฤษบนเอกสารและสินค้าทุกชนิด) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี เป็นเวลาอย่างน้อยสองครั้งในขณะที่รัฐเซิลบริหารประเทศ ที่ได้เกิดเหตุการณ์ที่รัฐบาลซึ่งบริหารงานด้วยความเด็ดขาดและมีการเตรียมพร้อมอาจ นำพาประเทศไปสู่ การทำสงคราม โดยที่เหตุการณ์ส่วนใหญ่แล้วมักจะมาจาก สมุททานุภาพของอังกฤษที่ประเทศอื่นต่างรู้สึกวิตกกังวลและอิจฉาริษยา ในปี ค.ศ.1764 ชาวเจนัวส์ (GENOESE) ซึ่งอ่อนกำลังจากความพยายามที่ประสบความสำเร็จในอันที่จะ ครอบครองคอร์ซิกาได้ขอให้ฝรั่งเศสส่งกองทหารไปรักษาการณ์ทำเรือให้อีกครั้งเหมือนเช่น ที่เคยเป็นมาในปี ค.ศ.1756 นอกจากนี้ คอร์ซิกายังได้ส่งทูตไปยังฝรั่งเศสเพื่อเตือนใจให้ ฝรั่งเศสตระหนักถึงความเป็นอิสระภาพของตน โดยคอร์ซิกาได้นำเงินบรรณาการไปให้ ฝรั่งเศสในจำนวนเท่ากับที่เคยให้เจนัวในครั้งก่อน เจนัวรู้ดีว่าไม่อาจพิชิตคอร์ซิกากลับคืน มาเป็นของตนได้อีกครั้ง จึงยอมยกเลิกความคิดนี้ไปในที่สุด การแลกเปลี่ยนเป็นไป ในลักษณะที่กษัตริย์ฝรั่งเศสมีสิทธิ์ที่จะใช้อำนาจแห่งความเป็นประมุขในการปกครอง อาณาบริเวณรวมไปถึงท่าเรือทุกแห่งของคอร์ซิกา เพื่อแลกกับความปลอดภัยที่ฝรั่งเศส จะมีให้ต่อเกาะแห่งนี้ การยินยอมที่แฝงมาในรูปของการให้ความปลอดภัยเช่นนี้ทำไป เพื่อปิดบังไม่ให้ฮอสเตริยและอังกฤษล่วงรู้ถึงอำนาจของฝรั่งเศสที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เนี่ย ย้อนไปถึงการยอมจำนนของไซปรัสต่ออังกฤษเมื่อ 9 ปีก่อน อังกฤษแสดงความคัดค้าน

และไม่พอใจเป็นอันมาก แม้แต่เบิร์ตยังคงกล่าวไว้ว่า “เป็นสิ่งเลวร้ายมากที่คอร์ซิกาได้กลายเป็นรัฐ ๆ หนึ่งของฝรั่งเศส” มีเพียง เซอร์ ชาร์ลส์ ซอนเดอร์ส (SIR CHARLES SAUNDERS) ซึ่งเป็นสมาชิกของสภาล่างเพียงคนเดียวที่กล่าวว่า “การทำสงครามกับฝรั่งเศสคงจะดีกว่าการยอมให้ฝรั่งเศสครอบครองคอร์ซิกา” เนื่องจากอังกฤษสังเกตเห็นถึงผลประโยชน์ของตนในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งก็แน่ชัดว่า **เกาะที่มีที่ตั้งเหมาะสมอย่างเช่นคอร์ซิกา จะส่งอิทธิพลต่อชายฝั่งทะเลในอิตาลี และยังคงคอยตรวจสอบฐานทัพเรือในมินอร์ก้า** คอร์ซิกาจึงไม่ควรที่จะตกไปอยู่ภายใต้กำมือของประเทศที่แข็งแรงแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากประเทศดังกล่าวมีการเตรียมพร้อมมาเป็นอย่างดี และเต็มใจที่จะเปิดฉากการสู้รบได้ในทุกขณะ

ในปี ค.ศ.1770 อังกฤษกับสเปนได้เกิดข้อพิพาทขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งในประเด็นที่เกี่ยวกับการครอบครองหมู่เกาะฟอล์คแลนด์ (FALKLAND ISLANDS) ไม่ใช่เรื่องสลักสำคัญที่จะต้องกล่าวถึงข้อเรียกร้องของแต่ละฝ่ายที่มีต่อเกาะที่เต็มไปด้วยความแห้งแล้งปราศจากความได้เปรียบทางยุทธศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์แต่อย่างใด อังกฤษและสเปนได้ทำข้อตกลงร่วมกันว่าฝ่ายใดจะมีอำนาจในการสั่งการ โดยที่ฐานทัพเรือของอังกฤษจะให้เรือเอกเป็นผู้บัญชาการ ก่อนที่จะมีการตกลงดังกล่าวนี้ขึ้น ในเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ.1770 สเปนได้ส่งเรือกลไฟ 5 ลำพร้อมด้วยไพร่พลกว่า 1,600 นาย เดินทางออกจากบัวโนสไอเรสมายังพอร์ต เอ็มมอนต์ (PORT EGMONT) ด้วยกำลังทหารเพียงเท่านี้ อังกฤษจึงสามารถจัดการได้โดยไม่ยากนัก ภายหลังการยิงปะทะกันเพียงไม่นานสเปนจึงเป็นฝ่ายยอมแพ้

ในเดือนตุลาคม ชาวควรวนี้ได้แพร่สะพัดไปทั่วอังกฤษ ผู้คนต่างรู้สึกว่าคุณเองถูกดูหมิ่นศักดิ์ศรีจึงเกิดความไม่พอใจเป็นอันมาก การถ่ายโอนคอร์ซิกาไปให้กับฝรั่งเศสได้สร้างความแค้นเคืองให้กับบรรดานักการเมือง หากแต่การโจมตีพอร์ต เอ็มมอนต์ทำให้พลเมืองอังกฤษและรัฐสภายิ่งลุกฮือและขุ่นเคืองใจมากยิ่งขึ้น รัฐมนตรีที่ถูกส่งไปยังมาดริดได้รับคำสั่งให้เรียกร้องให้มีการฟื้นฟูหมู่เกาะดังกล่าวโดยเร็วที่สุด ทั้งยังสั่งให้จัดการขึ้นเด็ดขาดกับนายทหารที่สั่งการให้เข้าโจมตี อังกฤษสั่งให้เรือเตรียมพร้อมปฏิบัติการโดยไม่รอฟังคำสั่งแจ้งใด ๆ จากสเปน ผู้คนถูกเกณฑ์เข้ามาเป็นทหาร และจากนั้นไม่นาน กองทัพเรือก็พร้อมรบอยู่ที่สปีดเฮ็ด เพื่อล้างแค้นการดูหมิ่นศักดิ์ศรีสเปนซึ่งหวังพึ่งพิงความช่วยเหลือที่ราชวงศ์เบอร์บอนมีร่วมกับฝรั่งเศสจึงยังคงตั้งใจแน่วแน่

แต่พระเจ้าหลุยส์ ที่ 15 ซึ่งทรงชราภาพไม่ปรารถนาที่จะทำสงครามเลยแม้แต่น้อย ประกอบกับในเวลานั้นชาวเซิลได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ความหวังทั้งหมดของสเปนมีอันต้องมลายไปพร้อมกับชาวเซิล สเปนจึงจำเป็นต้องยินยอมต่อข้อเรียกร้องของอังกฤษ โดยอังกฤษยอมยกเว้นให้สเปนในประเด็นที่ว่าด้วยพระราชอำนาจแห่งองค์ประมุขของประเทศ บทสรุปเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่าอังกฤษไม่ได้มีความกระหายที่จะทำสงครามเพียงเพื่อที่จะทำลายประเทศคู่แข่งขึ้นทางทะเล แม้ว่าอังกฤษจะสามารถใช้สมุททานุภาพที่ตนมีอยู่ในการควบคุมสเปนให้อยู่ภายใต้อาณัติของตนได้ก็ตาม

ไม่เป็นเรื่องแปลกหากเราจะตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสมุททานุภาพ อันนำมาซึ่งเหตุการณ์ครั้งสำคัญที่มีความเชื่อมโยงอยู่กับทะเลทั้งหมด การแบ่งแยกไปแลนด์ระหว่างปรัสเซีย รัสเซีย และออสเตรีย ได้กระทำขึ้นในปี ค.ศ.1772 ซึ่งในตอนนั้นเป็นไปโดยง่ายจากนโยบายทางทะเลของชาวเซิลและจากความเป็นพันธมิตรกับสเปน มิตรภาพและความช่วยเหลือของโปแลนด์ และตุรกีซึ่งคอยตรวจสอบราชวงศ์ออสเตรียนั้น เป็นส่วนหนึ่งของขนบธรรมเนียมที่พระเจ้าเฮนรีที่ 5 และริเชอลิเยอได้กำหนดเอาไว้ เราไม่อาจรู้ได้ว่าชาวเซิลจะเลือกทำเช่นไรหากเขายังคงบริหารประเทศอยู่ในตอนนั้น แต่หากว่าผลของการทำสงครามเจ็ดปีแตกต่างไปจากที่เป็นอยู่นี้ ฝรั่งเศสก็อาจจะพยายามเข้าไปขัดขวางบ้างไม่มากก็น้อย

พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ลั่นพระชนม์ในวันที่ 10 พฤษภาคม ค.ศ.1774 ในขณะที่ความยุ่งยากที่เกิดขึ้นกับอาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ภายใต้การปกครองของพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 นโยบายว่าด้วยสันติสุขในภาคพื้นทวีป การรักษาสัมพันธภาพอันดีกับสเปน และการสร้างกองทัพเรือให้ยิ่งใหญ่และมีแสนยานุภาพนั้นยังคงดำเนินต่อไป นี่ก็คือนโยบายต่างประเทศของชาวเซิลที่ต่อต้านสมุททานุภาพของอังกฤษในฐานะที่เป็นศัตรูรายสำคัญ และส่งเสริมสมุททานุภาพของฝรั่งเศสในฐานะที่เป็นตัวเกื้อหนุนหลักของชาติ นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้เล่าว่า สิ่งที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ได้ตรัสแก่บรรดาขุนนางแสดงให้เห็นถึงแรงบันดาลใจที่พระองค์ทรงเป็นผู้ดำริขึ้น และยืนยันว่ามาตรการจรรยาบรรณการปฏิรูป ไม่ว่าจะพระองค์จะทรงเป็นผู้ดำริความคิดเช่นนี้ขึ้นมาด้วยพระองค์เองหรือไม่ก็ตาม

“เพื่อเฝ้ามองสัญญาณที่บ่งบอกถึงภัยอันตรายที่กำลังใกล้เข้ามา ด้วยการใช้เรือขนาดใหญ่เฝ้าระวังเรือที่เดินทางเข้ามาใกล้หมู่เกาะของเรา รวมไปถึงอ่าวเม็กซิโก

คอยติดตามดูว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นบริเวณชายฝั่งทะเลของนิวฟาวนด์แลนด์ และคอยสังเกตการณ์แนวโน้มทางการค้าของอังกฤษ คอยสอดส่องว่าอังกฤษมีการจัดเตรียมไพร่พลและอาวุธยุทโธปกรณ์อย่างใดบ้าง ฝ่่าสังเกตความเคลื่อนไหวของประชาชนและคณะรัฐบาล เพื่อที่ว่าเราจะสามารถแทรกแซงกิจการต่าง ๆ ของประเทศอาณานิคมได้โดยไม่ให้พวกเขารู้ตัวคอยให้ความช่วยเหลือด้านอาวุธกับชาวอาณานิคมที่ก่อการจลาจลในขณะเดียวกับที่พยายามรักษาความเป็นกลางไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้พัฒนากองทัพเรือของเราอย่างแข็งขันโดยมิให้ผู้อื่นล่วงรู้ ซ่อมแซมเรือรบ กักตุนอาวุธยุทธภัณฑ์ ให้เต็มคลังอาวุธ เตรียมอาวุธและเสบียงอาหารให้พร้อมสำหรับเรือรบที่เมืองเบอร์สต์ และตุลอง เช่นเดียวกับที่สเปนก็จะต้องเตรียมเรือรบของพวกเขาให้พร้อมที่เฟอโรล และท้ายที่สุดหากความบาดหมางส่อเค้าลางว่าจะเริ่มขึ้น จงระดมไพร่พลจำนวนมากไว้ให้พร้อมที่ชายฝั่งทะเลของบริตตานี และนอร์มันดี เตรียมทุกสิ่งทุกอย่างให้พร้อมสำหรับการโจมตีอังกฤษ เพื่อบีบบังคับให้อังกฤษต้องรวมกำลัง และจำกัดหนทางในการต้านทานของอังกฤษให้อยู่แต่เพียงในประเทศของพวกเขาแต่เพียงอย่างเดียว”

คำชี้แนะเหล่านี้ไม่ว่าจะมาจากความคิดเพียงครั้งเดียว หรือมาจากความคิดตามแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าได้มีการคาดเดาเหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ และหากฝรั่งเศสล่วงรู้ ตั้งแต่ต้นว่าการตัดสินใจเช่นนั้นเป็นการกระทำที่ผิดแล้ว ประวัติศาสตร์ของทั้งสองประเทศก็คงจะเปลี่ยนไปจากที่เป็นอยู่ เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ฝรั่งเศสไม่อาจดำเนินการตามแนวคิดที่พวกเขาวางเอาไว้ได้

แม้กระนั้นก็ตาม สำหรับการพัฒนากองทัพเรือแล้ว เวลากว่า 15 ปีแห่งความสงบสุขและความมุ่งมั่นให้กับการทำงานนั้นนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดี เมื่อสงครามเกิดขึ้นอย่างเปิดเผยในปี ค.ศ.1778 ฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 80 ลำ ที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมทั้งลูกเรือ 67,000 คน ในขณะที่สเปนซึ่งเข้าสู่สงครามในปี ค.ศ.1779 ในฐานะพันธมิตรของฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่เกือบ 60 ลำ อังกฤษเข้าสู่สงครามด้วยเรือรบรวม 228 ลำ โดยในจำนวนนี้เป็นเรือรบขนาดใหญ่ 150 ลำ แม้ว่าอังกฤษจะมีเรือรบมากกว่า แต่อังกฤษก็ยังเสียเปรียบในแง่ที่ว่าเรือรบของฝรั่งเศสและสเปนมีขนาดใหญ่กว่า และมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่า แต่ในอีกทางหนึ่ง ความแข็งแกร่งของอังกฤษกลับเพิ่มมากขึ้นจากการที่พวกเขามีเป้าหมายร่วมกันอันเนื่องมาจากความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชาติ ฝ่ายพันธมิตรต่างรู้สึกดีถึงความร่วมมือกันที่ไร้ซึ่งผลประโยชน์ประกอบกับนโยบายในการบริหารประเทศของสเปนที่ถดถอยลง และหากจะกล่าวโดย

ปราศจากอคติใด ๆ แล้วก็คือ ทั้งฝรั่งเศสและสเปนปราศจากความเชี่ยวชาญในการรบทางเรือนั่นเอง นโยบายทางทะเลที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ทรงดำเนินในรัชสมัยของพระองค์ยังคงดำเนินต่อไปตราบนานถึงปี ค.ศ.1791 สองปีภายหลังจากก่อตั้งสภานิติบัญญัติของฝรั่งเศส (STATES – GENERAL) กองทัพเรือฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 86 ลำซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าและรูปทรงที่ทันสมัยกว่าเรือรบของอังกฤษในระดับเดียวกัน

ฉะนั้น เรื่องราวจึงดำเนินมาถึงจุดเริ่มต้นของการสู้รบทางเรืออย่างแท้จริง ซึ่งผู้อ่านที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้มาโดยตลอดจะพบว่าไม่เคยประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้เลยนับตั้งแต่สมัย เดอริเยเตอร์ และคูร์วิลล์ สมุหนายกภาพที่ยิ่งใหญ่ถูกแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ชัดด้วยอำนาจที่ไม่อาจควบคุมได้ ตามติดมาด้วยการกระทำที่มากจนเกินไปของประเทศที่กระหายสงคราม แต่บทเรียนที่มันได้ให้ไว้นั้น แม้ว่าจะน่าประหลาดใจ แต่ก็คงไม่น่าสนใจเท่ากับการที่ได้เห็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลประเทศหนึ่งต้องเผชิญหน้ากับศัตรูที่แกร่งกร้าวกับเหล็ก และนำมาซึ่งความทุกข์ยากที่เป็นภัยต่อบรรดาอาณานิคมที่มีคุณค่ามากที่สุด รวมไปถึงชายฝั่งทะเลของประเทศมหาอำนาจดังกล่าวนั้นด้วย ด้วยเหตุที่อังกฤษชอบขยับขยายอาณาเขตออกไปไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้การต่อสู้เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลกพร้อม ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกหรือตะวันตก ชายฝั่งทะเลของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ นับตั้งแต่นิวยอร์กและอ่าวเซสซาพีคมาจนถึงยิบรอลต้าและมินอร์กา รวมทั้งหมู่เกาะเคปเวิร์ด (CAPE VERDE ISLAND) แหลมกู๊ดโฮป และซีลอน เรือรบที่มีขนาดทัดเทียมกันได้โคจรมาพบกัน การไล่ล่าและการต่อสู้อย่างซูลมุนซึ่งเห็นได้จากการปฏิบัติหน้าที่ของฮอว์ค บอสคาเวน และแอนตัน จบลงด้วยการใช้กลอุบายที่สลับซับซ้อน บ่อยครั้งที่การสู้รบทางเรือนำมาซึ่งผลที่ไม่อาจชี้ชัดลงไปได้ อันเป็นคุณลักษณะที่เห็นได้เด่นชัดของการทำสงครามที่จะมาถึงในครั้ง นี้ ยุทธวิธีในการรบที่เหนือกว่าของฝรั่งเศสเผยให้เห็นถึงนโยบายในการสู้รบทางเรือ ด้วยการทำลายกองเรือและกองกำลังของฝ่ายตรงข้าม จนนำมาซึ่งความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจที่สำคัญบางประการ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่วางเอาไว้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่านโยบายดังกล่าวนี้จะสามารถนำมาใช้ได้จริง แต่ก็ถือว่าเป็นข้อยกเว้นเพราะเมื่อคำนึงถึงกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องแล้ว นโยบายเช่นนี้ถือว่าเป็นนโยบายที่ผิดพลาด ฉะนั้น ผู้ที่รับผิดชอบในการรบทางเรือควรจะตระหนักว่านโยบายสองนโยบายที่ขัดแย้งกันโดยตรงนั้นมีอยู่จริง นโยบายหนึ่งก็คือการทำสงครามแบบตั้งรับอยู่ที่ฐานทัพ ในขณะที่อีกนโยบายหนึ่งเป้าหมายก็คือ การใช้กำลังบุกเข้าไปทำลายฝ่ายตรงข้าม ปล่อยให้ฐานที่มั่น

ปราศจากการคุ้มกัน และในที่สุดฐานที่มั่นนั้นย่อมล่มสลายไปในเวลาไม่ช้าไม่นาน นโยบายที่ตรงกันข้ามเหล่านี้เป็นที่ตระหนักรู้กันเป็นอย่างดี และเราควรพิจารณาถึงผลลัพธ์จากประวัติศาสตร์ของอังกฤษและฝรั่งเศสควบคู่กันไป

กระนั้นก็ตาม ในตอนแรกกษัตริย์ของฝรั่งเศสที่เพิ่งขึ้นครองราชย์ได้พยายามสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในหมู่ชนadel และคองต์ ดอริวิลลิเยร์ (COUNT D' ORVILLIERS) ซึ่งรับหน้าที่บัญชาการกองเรือรบกองแรกที่ถูกส่งออกไปจากเบอร์สต์ ได้นำพระราชดำรัสของกษัตริย์มากล่าวไว้แก่บรรดานายทหารโดยมีใจความดังนี้ :

“หน้าที่ของพวกท่านก็คือการกอบกู้ชื่อเสียงของประเทศให้กลับมารุ่งโรจน์อีกครั้ง หายนะและความผิดพลาดในอดีตจะต้องไม่บังเกิดขึ้นอีก การปฏิบัติภารกิจที่ท่านถูกกล่าวหาว่าท่านจะทำให้กองทัพเรือของเราประสบชัยชนะ พระองค์ทรงมีสิทธิ์อันชอบธรรมที่จะคาดหวังว่านายทหารทุกคนจะปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มกำลังความสามารถ... พระองค์ทรงมีพระบัญชาว่า **ไม่ว่าพวกท่านจะตกอยู่ในสถานการณ์ใด เรือรบของเราก็ต้องโจมตีข้าศึกด้วยความกล้าหาญ และเปี่ยมไปด้วยพลังอย่างถึงที่สุด และไม่ว่าเช่นไร เราจะต้องตั้งรับและสู้กับศัตรูจนกว่าชีวิตจะหาไม่**”

สิ่งที่พระองค์ได้ตรัสไว้ยังมีต่อมาอีกหลายประการ ซึ่งนักเขียนฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้กล่าวถึงนโยบายเช่นนี้ไว้ว่า :

“คำพูดเหล่านี้ต่างไปจากสิ่งที่บรรดานายพลได้เคยรับฟังไว้ในการทำสงครามครั้งก่อนอย่างไร เพราะคงจะเป็นสิ่งผิดหากเราจะเชื่อว่านายทหารเหล่านี้จะปฏิบัติตามนโยบายในการตั้งรับอันเป็นยุทธวิธีของกองทัพเรือที่เห็นได้เด่นชัด รัฐบาลมักจะกล่าวหาว่ากองทัพเรือทำให้พวกเขาต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงมักจะสั่งการให้นายพลรอคอยการสู้รบอยู่ในทะเลให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่ยอมออกไปรบหรือแม้แต่จะออกไปเผชิญหน้ากับฝ่ายตรงข้าม เพราะคิดว่าการกระทำเช่นนี้อาจจะทำให้สูญเสียเรือไปจนไม่อาจหาเรือลำใหม่มาทดแทนได้ ทั้งยังต้องเสียเงินอีกเป็นจำนวนมากในการซ่อมแซมเรือเหล่านั้น รัฐบาลจึงมักจะสั่งการให้นายพลหลีกเลี่ยงการเข้าปะทะกับฝ่ายตรงข้าม ด้วยเหตุนี้ นายพลจึงคิดเอาเองว่าพวกเขาจำเป็นต้องถอยทัพทันทีที่เห็นว่ากำลังสู้รบแล้วจะทวีความรุนแรงจนพวกเขามีอาจทำสิ่งใดได้ ดังนั้นพวกเขาจึงรู้สึกไม่สบายใจนักที่จะต้องล่าถอยออกมาจากสมรภูมิตันทีที่ปะทะกับข้าศึก ถึงแม้จะมีกำลังรบเหนือกว่าก็ตาม การส่งเรือเข้าไปปะทะกับฝ่ายตรงข้ามเพียงเพื่อจะ

ถอยทัพออกมาดูช่างนำอภัยศอดสูเป็นอย่างไร ส่วนการรอคอยให้อีกฝ่ายลงมือแทนที่จะเป็นผู้ลงมือเสียเอง เป็นการทำสงครามเพียงเพื่อที่จะจบลงด้วยความปราชัย การทำลายขวัญและกำลังใจเพียงเพื่อที่จะคงไว้ซึ่งพลังกำลังทางกายนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เอ็ม ชาร์ลส ดูแปง (M. CHARLES DUPIN) กล่าวว่ารัฐบาลในยุคนั้นยึดถือปฏิบัติผลที่ปรากฏจึงเป็นที่แจ้งชัด”

พระราชดำรัสอันห้าวหาญของพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ได้รับการตอบรับจากนายพลคนอื่น ๆ โดยทันที นายพลดอร์วิลลิเยร์ได้รับการบอกกล่าวว่าพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ทรงคาดหวังว่าเขาจะใช้ความรอบคอบอย่างที่สุดในอันที่จะใช้กำลังทางเรือที่ฝรั่งเศสมีอยู่ ด้วยพระองค์ทรงตระหนักดีว่าเรือรบของอังกฤษนั้นแข็งแกร่งมากเพียงใด อันที่จริงแล้วทั้งสองฝ่ายต่างก็มีจำนวนเรือรบใกล้เคียงกัน เป็นไปไม่ได้เลยที่จะตัดสินเด็ดขาดลงไปว่าฝ่ายใดแข็งแกร่งมากกว่า หากปราศจากรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับอาวุธยุทธโปกรณ์ที่เรือรบแต่ละลำมีอยู่ ดอร์วิลลิเยร์ตระหนักดีว่าตนเองได้รับคำสั่งมาสองทาง ซึ่งแน่นอนว่าหากเขาเลือกปฏิบัติตามแนวทางหนึ่ง เขาก็ต้องถูกกล่าวโทษจากอีกฝ่ายหนึ่ง ในขณะที่คณะรัฐบาลย่อมตกเป็นแพะรับบาปอย่างไม่ต้องสงสัย

การเปรียบเทียบกองกำลังทางเรือของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเป็ในแง่ของอาวุธยุทธโปกรณ์หรือจิตใจ ทำให้เราย้อนนึกไปถึงยุคสมัยของการทำสงครามแห่งการปฏิรูปในสหรัฐอเมริกา ก่อนที่เราจะกล่าวถึงการต่อสู้ดิ้นรนในสงครามครั้งนั้น คงจะเป็นสิ่งดีหากเราจะได้รู้ถึงกำลังของทัพเรือที่อังกฤษมีอยู่ทั้งหมดในตอนนั้น โดยอาศัยจากคำพูดของผู้บัญชาการกองทัพเรือที่ได้กล่าวไว้กับสภาขุนนาง (HOUSE OF LORDS) ในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ.1777 เพียงไม่กี่เดือนก่อนที่การทำสงครามกับฝรั่งเศสจะเริ่มต้นขึ้น นายพลผู้นี้ได้ตอบโต้ฝ่ายค้านที่กล่าวตำหนิกองกำลังเพียงน้อยนิดที่ส่งไปลาดตระเวนบริเวณช่องแคบ โดยเขาได้กล่าวว่า :

“บัดนี้ สหราชอาณาจักรมีเรือรบขนาดใหญ่ประจำการอยู่ถึง 42 ลำ (ซึ่งไม่รวมเรือรบที่ปฏิบัติการกิจอยู่ที่ประเทศอื่น) เรือรบ 35 ลำ มีอาวุธยุทธโปกรณ์ครบครัน และพร้อมที่จะออกทะเลได้ทันทีที่มีการเตือนภัย ...ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าฝรั่งเศสและสเปนจะกล้าเป็นปฏิปักษ์ต่อพวกเรา ข้าพเจ้าขอรับรองว่ากองทัพเรืออังกฤษมีแสนยานุภาพเหนือกว่ากองทัพเรือของราชวงศ์เบอร์บอนรวมกันเสียด้วยซ้ำไป”

อย่างไรก็ตาม การคาดการณ์ในทางที่ดีเช่นนี้หาได้เป็นที่ยอมรับของพลเรือเอก เคปเพิล (ADMIRAL KEPPEL) แต่อย่างไรก็ตาม ในตอนที่เขาเข้ามารับตำแหน่งในเดือนมีนาคม ของปีถัดมา นายพลเคปเพิลพิจารณาดูเรือรบของตน (และหากจะหยิบยกคำพูดของเขา มาใช้) ด้วย “สายตาของนักเดินเรือ” และในเดือนมิถุนายน เขาเดินทางออกทะเลพร้อมด้วย เรือเพียง 20 ลำ

คงจะไม่ใช่ว่าเรื่องดีเท่าใดนักที่จะสอดแทรกประเด็นทางการเมืองอันนำไปสู่การ แยกตัวของสหรัฐอเมริกาออกจากอังกฤษเข้ากับสิ่งที่เรากำลังอภิปรายอยู่ในขณะนี้ ได้มีการตั้งข้อสังเกตมาก่อนหน้านี้แล้วว่าการแยกตัวดังกล่าวนี้ตามติดมาด้วยการกระทำ ที่ผิดพลาดนานับประการของรัฐบาลอังกฤษ ซึ่งเป็นเรื่องปกติในยุคสมัยนั้นในประเด็นที่ว่า ด้วยสัมพันธภาพระหว่างอาณานิคมกับประเทศแม่เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคคล ที่มีความฉลาดหลักแหลมในอันที่จะตระหนักถึงข้อเรียกร้องของสหรัฐอเมริกา รวมทั้ง ความแข็งแกร่งทางทหารที่พวกเขามีอยู่ซึ่งได้กล่าวถึงไว้ก่อนหน้านี้อีกแล้ว ความแข็งแกร่ง ดังกล่าวก็คือ ระยะทางที่ห่างไกลระหว่างอาณานิคมเหล่านี้กับประเทศแม่ การที่ อาณานิคมอยู่ใกล้กันทำให้เป็นอิสระจากอำนาจควบคุมทางทะเล ลักษณะนิสัยของ ชาวอาณานิคม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษและดัตช์ รวมไปถึงความเป็นปฏิปักษ์ ของฝรั่งเศสและสเปนที่มีต่อดินแดนแถบนี้เป็นที่น่าเสียดายสำหรับอังกฤษที่บุคคล ที่มีความสามารถมากที่สุดที่จะเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้กลับเป็นคนกลุ่มน้อย ทั้งยังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารประเทศอีกด้วย

เราได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่าหากอาณานิคมทั้ง 13 แห่งเป็นเกาะเล็กเกาะน้อย แล้ว สมุททานุภาพที่อังกฤษมีอยู่ก็คงจะสามารถแยกอาณานิคมเหล่านี้ออกจากกันได้ อย่างสิ้นเชิง จนทำให้แต่ละประเทศล่มสลายตามกันไปทีละประเทศได้อย่างแน่นอน ยิ่งไปกว่านี้ พื้นที่แคบ ๆ ที่ครั้งหนึ่งคนที่มีความศรัทธาในพระเจ้าและวิถีการที่มัน ถูกแบ่งแยกออกจากกันด้วยทะเลและแม่น้ำที่ เรือสามารถแล่นผ่านได้ นั้นได้ลด ความสำคัญลงไปเหลือเป็นเพียงเกาะเล็กเกาะน้อยยตราบเท่าที่ความช่วยเหลือยังคง เข้าไปถึงประเทศที่ก่อการกบฏซึ่งไม่ยิ่งใหญ่พอที่จะยืนหยัดแต่เพียงลำพัง แต่ก็ใหญ่ เกินไปกว่าที่การล่มสลายของประเทศนั้นจะนำมาซึ่งหายนะของนโยบายที่ประเทศต่าง ๆ มีร่วมกัน กรณีที่เห็นได้ชัดเจนนี้อีกก็คือกรณีของเส้นแบ่งที่ยึดสัน ซึ่งในตอนแรกอ่าวนิวยอร์ก ถูกครอบครองโดยชาวอังกฤษ นับตั้งแต่เดือนกันยายน ปี ค.ศ.1776 สองเดือนหลัง การประกาศอิสรภาพ ความยากลำบากในการแล่นเรือขึ้นลงไปตามลำน้ำเช่นนี้เป็น

อุปสรรคมากสำหรับเรือใบในสมัยก่อนเมื่อเทียบกับเรือพลังไอน้ำในสมัยนี้ อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนจะเป็นไปได้ว่านักเดินเรือชาวอังกฤษที่มีความสามารถจะยึดพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำและทะเลสาบแชนเพลนโดยให้เรือรบขนาดใหญ่จอดอยู่เป็นระยะ ๆ และให้เรือใบทำหน้าที่ล่าเตียงไฟรพลขึ้นลงระหว่างต้นน้ำของแม่น้ำฮัดสันกับทะเลสาบ ในขณะที่พวกนักเดินเรือจะคอยป้องกันการติดต่อทางน้ำใด ๆ ระหว่างนิวอิงค์แลนด์กับรัฐอื่น ๆ ที่อยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำสายนั้น การปฏิบัติเช่นนี้มีความคล้ายคลึงกันมากกับเหตุการณ์ในสมัยสงครามกลางเมือง ที่กองเรือและกองทัพสหรัฐอเมริกาคอย ๆ ทำให้พันธมิตรทางใต้แตกแยกออกเป็นสองส่วน ด้วยการควบคุมแม่น้ำมิสซิสซิปปีและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในแง่ของการเมืองนั้นมีความสำคัญยิ่งกว่าผลลัพธ์ในเชิงการทหาร เนื่องจากในยุคต้นของการทำสงครามนั้น จิตวิญญาณแห่งความต้องการเป็นอิสระนั้นเป็นที่รับรู้กันได้โดยทั่วไป ทั้งยังเต็มไปด้วยความขมขื่นในพื้นที่ที่ควรจะถูกตัดขาด ซึ่งก็คือที่ นิวอิงค์แลนด์มากกว่าที่นิวเจอร์ซีย์หรือนิวเจอร์ซีย์ และบางทีความรู้สึกเช่นนี้อาจจะมีมากกว่าในทุกพื้นที่ ยกเว้นเสียแต่เซาท์แคโรไลนา

ในปี ค.ศ.1777 อังกฤษพยายามดำเนินการเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายนี้โดยส่ง นายพลเบอร์กอยน์ (BURGOYNE) จากแคนาดาเดินทางโดยทางทะเลสาบแชนเพลน (LAKE CHAMPLAIN) เพื่อไปยังฮัดสัน ในเวลาเดียวกันนั้น เซอร์ เฮนรี คลินตัน (SIR HENRY CLINTON) เดินทางจากนิวเจอร์ซีย์ไปทางเหนือพร้อมไพร่พลกว่า 3,000 นาย และเมื่อไปถึงเวสต์ พอยนต์ คลินตันได้ส่งกองกำลังบางส่วนลงเรือเพื่อเดินทางขึ้นไปตามลำน้ำภายในระยะทาง 40 ไมล์จากอัลบานี ณ ที่นี้เองนายทหารที่บัญชาการรบทราบข่าวการยอมแพ้ของเบอร์กอยน์ที่ซาราโตกา (SARATOGA) เขาจึงได้เดินทางกลับ แต่สิ่งที่คลินตันได้ทำในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาทหาร 3,000 นาย แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เขาอาจจะทำได้หากมีระบบที่ดีกว่านี้ ในขณะที่เหตุการณ์เช่นนี้ดำเนินต่อไปที่ฮัดสันผู้บัญชาการรบของอังกฤษที่ปฏิบัติการอยู่ที่อเมริกาได้ใช้สมุททานุภาพที่ประเทศของเขามีอยู่ในการล่าเตียงกำลังทหารจำนวนมากประมาณ 14,000 นาย เดินทางจากนิวเจอร์ซีย์ไปยังอ่าวเซสซาพิค เพื่อที่จะโจมตีฟิลาเดลเฟียจากทางด้านหลังการเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้นับว่าประสบความสำเร็จในแง่ของจุดมุ่งหมาย ซึ่งก็คือ การยึดครองฟิลาเดลเฟีย แต่การปฏิบัติการในครั้งนี้ถูกกำหนดจากประเด็นทางการเมืองเป็นหลัก เนื่องจากฟิลาเดลเฟียเป็นที่ตั้งของสภาล่าง ซึ่งขัดแย้งกับนโยบายทางทหารที่สมเหตุสมผล ด้วยเหตุนี้ การพิชิตชัยชนะมาได้นั้นอาจจะเรียกว่าเป็นการสูญเสียในตอนเริ่มต้น แต่ท้ายที่สุดกลับกลายเป็น

ชายชนะอย่างงดงาม เพราะการเบี่ยงเบนกองกำลังของอังกฤษเช่นนี้ทำให้ทหารในกองต่าง ๆ ไม่อาจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ อีกทั้งการควบคุมเส้นทางน้ำในแม่น้ำฮัดสันยังมีอันต้องล้มเลิกไปอีกด้วย ในขณะที่เบอร์กอยน์พร้อมกับไพร่พล 7,000 นาย นอกเหนือไปจากกองกำลังสำรองได้แล่นเรือลงไปเพื่อยึดครองพื้นที่บริเวณต้นน้ำเอาไว้ ทหารกว่า 14,000 นายถูกถอนกำลังออกจากปากแม่น้ำเพื่อเดินทางไปยังเซซซาพีก ส่วนทหารที่เหลืออีก 8,000 นาย ซึ่งถูกทิ้งอยู่ที่นิวยอร์กจึงจำเป็นต้องอยู่ในเมืองนี้ไปก่อน เนื่องจากกองทัพสหรัฐฯ ปรากฏตัวขึ้นที่นิวเจอร์ซีย์ ขั้นตอนที่น่าไปสูญหายนะได้เริ่มต้นขึ้นในเดือนสิงหาคม ในเดือนตุลาคม เบอร์กอยน์ซึ่งถูกทิ้งอยู่ตามลำพังและถูกฝ่ายตรงข้ามโอบล้อมจึงต้องยอมจำนนในที่สุด ในเดือนพฤษภาคมของปีถัดมา กองทัพอังกฤษอพยพออกจากฟิลาเดลเฟีย และหลังจากการเดินทางที่สมบุกสมบันและเต็มไปด้วยอันตราย นานปีการผ่านนิวเจอร์ซีย์ โดยมีกองทัพจาววชิงตันไล่ตามมาติด ๆ นั้น อังกฤษก็สามารถยึดนิวยอร์กกลับคืนมาได้อีกครั้งหนึ่ง

การนำกองเรือของอังกฤษขึ้นไปยังตอนเหนือของเซซซาพีก ประกอบกับการให้เรือกลไฟของอังกฤษแล่นขึ้นไปตามลำน้ำของแม่น้ำโปโตแมค (POTOMAC) ในปี ค.ศ.1814 แสดงให้เห็นถึงแนวป้องกันที่ไร้ประสิทธิภาพของอาณานิคมในสหรัฐอเมริกา ซึ่งต่างไปจากแนวป้องกันที่ฮัดสันและแฮมเพลนตรงที่แนวป้องกันดังกล่าวนี้ไม่ได้มีจุดสิ้นสุดอยู่ภายใต้การครอบครองของฝ่ายตรงข้าม เนื่องจากแนวป้องกันนี้มีจุดเริ่มต้นอยู่ที่แคนาดา ส่วนอีกปลายหนึ่งนั้นอยู่ในทะเลนั่นเอง

หากจะกล่าวถึงการสู้รบทางเรือโดยทั่วไปแล้ว คงไม่จำเป็นที่จะต้องขยายความต่อไปว่าในความเป็นจริงแล้ว ชาวอาณานิคมไม่อาจต่อกรกับกองเรือของอังกฤษได้ และจำเป็นต้องละทิ้งซึ่งสมุทธานุภาพที่ตนมีอยู่ให้กับอังกฤษ ทั้งยังต้องหันกลับไปใช้วิธีการรบแบบแล่นเรือลาดตระเวนไปเรื่อย ๆ ซึ่งโดยมากมักจะเป็นเรือรบเอกชนด้วยเหตุที่พวกเขาไม่คุ้นเคยกับนักเดินเรือและความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ได้สร้างความเสียหายทางการค้าครั้งใหญ่มาให้กับอังกฤษ ในตอนปลายปี ค.ศ.1778 นักประวัติศาสตร์ทางเรือชาวอังกฤษประมาณการว่าเรือรบเอกชนของสหรัฐฯ ได้ยึดเรือเดินสมุทรกว่าพันลำของอังกฤษ คิดเป็นมูลค่าถึง 2 ล้านปอนด์เลยทีเดียว อย่างไรก็ตาม นักประวัติศาสตร์ผู้นี้ยังกล่าวอ้างว่าสิ่งที่อเมริกาสูญเสียไปนั้นมากมายยิ่งกว่า ซึ่งหากพิจารณากันตามความเป็นจริงแล้วก็น่าจะเป็นเช่นนั้น เนื่องจากเรือเดินสมุทรของอังกฤษได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีแสนยานุภาพมากกว่าในขณะที่มีการ

ขยายตัวทางการค้าของสหรัฐฯ นำมาซึ่งความประหลาดใจให้กับบรรดานักการเมืองของประเทศแม่ เมื่อสงครามปะทุขึ้น การค้าของสหรัฐฯ เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอังกฤษ ในตอนต้นศตวรรษเลยทีเดียว

ผู้บัญชาการกองทัพเรือได้กล่าวกับรัฐสภาไว้อย่างน่าสนใจถึงจำนวนประชากรในทวีปอเมริกาเหนือที่เป็นนักเดินเรือไว้ดังนี้ : “กองทัพเรือต้องสูญเสียนักเดินเรือไปกว่า 18,000 คน ในการทำสงครามครั้งก่อนด้วยเหตุที่เราไม่อาจได้อเมริกาไว้ในครอบครอง” ซึ่งนับว่าเป็นความสูญเสียครั้งสำคัญของประเทศมหาอำนาจทางทะเลประเทศหนึ่ง

การสู้รบทางเรือได้กระตุ้นให้บรรดาประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดลุกฮือขึ้น และแสดงความไม่พอใจที่อังกฤษถือโอกาสเข้าแย่งชิงเรือของพวกเขาที่ทำการค้าอยู่กับสหรัฐฯ แม้กระนั้นก็ตาม การปลุกปั่นเช่นนี้ไม่จำเป็นสำหรับฝรั่งเศส เนื่องจากพวกเขาตั้งตนเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลอังกฤษมาช้านานแล้ว เวลาแห่งการแก้แค้นดังเช่นที่ชาวเซิลคาตหวังเอาไวดูเหมือนจะมาถึงแล้ว ที่กรุงปารีสได้มีการถกเถียงกันว่าฝรั่งเศสจะได้ประโยชน์อันใดหากประเทศอาณานิคมก่อการกบฏ ในที่สุดก็ได้ข้อยุติที่ว่าประเทศอาณานิคมควรจะได้รับความช่วยเหลือตามแต่พวกเขาจะต้องการเพื่อสามารถแยกตัวออกจากอังกฤษได้ และเพื่อดำเนินการตามแผนการนี้ ชาวฝรั่งเศสชื่อว่าโบมาร์เชส์ (BEAUMARCHEIS) ซึ่งได้รับเงินทุนมาจำนวนหนึ่งเพื่อนำมาจัดตั้งองค์การทางธุรกิจที่คอยจัดเตรียมอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับบรรดาอาณานิคมฝรั่งเศสและสเปนให้เงินสนับสนุนประเทศละหนึ่งล้าน ฟรังก์ โบมาร์เชส์ได้รับอนุญาตให้ซื้อปืนใหญ่จากรัฐบาลได้ โบมาร์เชส์จัดตั้งองค์การธุรกิจนี้ขึ้นมาในปี ค.ศ.1776 ในเดือนธันวาคมของปีเดียวกัน เบนจามิน แฟรงคลินเดินทางไปถึงฝรั่งเศส และในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ.1777 ลาฟาแยตเดินทางมาที่สหรัฐอเมริกา ในขณะที่เดียวกับที่การเตรียมพร้อมในการสู้รบทางเรือยังคงดำเนินต่อไป กองทัพเรือขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีการเตรียมการเพื่อรับมือหากเกิดการบุกกรุกเข้ามาทางช่องแคบ ในขณะที่สมรภูมิที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ประเทศอาณานิคมฝรั่งเศสอยู่ในสถานะที่ไม่มีอะไรจะเสียไปมากกว่านี้อีกแล้ว หลังจากที่ฝรั่งเศสได้สูญเสียแคนาดาไปฝรั่งเศสมีเหตุผลทุกประการที่จะเชื่อว่าการทำสงครามครั้งใหม่นี้ ซึ่งมีประเทศที่เป็นกลางในยุโรปและอเมริกาเป็นพันธมิตรกับตนนั้น จะช่วยให้ฝรั่งเศสไม่ต้องเสียเกาะเล็กเกาะน้อยของตนไปอีก ฝรั่งเศสตระหนักดีว่าอเมริกาซึ่งพยายามจะพิชิตแคนาดามาเป็นของตนให้ได้เมื่อ 20 ปีก่อนหน้านี้ คงจะไม่พอใจเป็นแน่หากฝรั่งเศสจะช่วงชิงแคนาดากลับมาอีกครั้ง ด้วยเหตุนี้ ฝรั่งเศสจึงแสดงเจตจำนงอย่างเปิดเผยว่าตนไม่ต้องการที่จะ

ครอบครองแคนาดาอีก หากแต่เรียกร้องว่าฝรั่งเศสควรที่จะมีสิทธิครอบครองดินแดนของอังกฤษในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกที่ตนสามารถช่วงชิงมาได้ สเปนมีสถานภาพที่แตกต่างไปจากฝรั่งเศส สเปนจงเกลียดชังอังกฤษ ปราศรัยที่จะได้ยิบรอลต์ มินอร์ก้า และจาไมก้ากลับคืนมา ซึ่งดินแดนทั้งสามนี้ไม่ได้เป็นเพียงแค่อัญมณีบนมงกุฎเท่านั้น หากแต่เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของสมุทธานุภาพของสเปนเลยทีเดียว สเปนตระหนักดีว่าความสำเร็จในการก่อกบฏของบรรดาอาณานิคมอังกฤษย่อมเป็นตัวอย่งที่น่าสะพรึงกลัวต่อระบบอาณานิคมอันยิ่งใหญ่ของสเปน ซึ่งในแต่ละปีสเปนได้รับเงินอุดหนุนเป็นจำนวนมหาศาลจากอาณานิคมเหล่านี้ หากกองทัพเรือของอังกฤษล่มสลายลง สเปนจะได้ประโยชน์อันใดเล่า ในบทต้น ๆ เราได้ชี้ให้เห็นแล้วว่ารายได้ของรัฐบาลสเปนไม่ได้มาจากการประกอบอุตสาหกรรมหรือการค้าขายภายในประเทศ หากแต่มาจากเรือสินค้าเพียงไม่กี่ลำที่ขนเงินและทองคำจากอาณานิคมภายใต้ระบบการบริหารงานที่จำกัดที่สุดของสเปน สเปนมีสิ่งที่จะต้องสูญเสียมากพอ ๆ กับที่จะได้มาสิ่งนี้นับว่าเป็นความจริง เพราะในปี ค.ศ.1760 สเปนเป็นประเทศที่อังกฤษทำสงครามด้วยแล้วได้ผลประโยชน์มากที่สุด อย่างไรก็ตามก็ดี ความสูญเสียและความรู้สึกเห็นอกเห็นใจทำให้สเปนตัดสินใจเข้าร่วมสงคราม สเปนเดินตามรอยฝรั่งเศสไปสูหนทางแห่งการเป็นปฏิปักษ์กับอังกฤษ

ข่าวการยอมจำนนของเบอร์กลินกระตุ้นให้สถานการณ์เลวร้ายมากยิ่งขึ้น ประสพการณ์จากสงครามครั้งก่อนได้สอนให้ฝรั่งเศสเห็นคุณค่าของอเมริกาในฐานะที่เป็นศัตรู และฝรั่งเศสคาดหวังที่จะให้อเมริกายืนมือเขามาช่วยในแผนการแก้แค้นครั้งนี้ ในตอนนั้นดูเหมือนว่าเมื่ออเมริกาจะยืนอยู่เพียงลำพังโดยปราศจากพันธมิตรใด ๆ อเมริกาก็ยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ข่าวคราวแพร่สะพัดไปถึงยุโรปในวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ.1777 ในวันที่ 16 รัฐมนตรีต่างประเทศของฝรั่งเศสแจ้งให้วุฒิสมาชิกทราบว่าการขัตริย์พร้อมแล้วที่จะยอมรับการประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา ทั้งยังมีพระประสงค์ที่จะลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยการค้าและการเป็นพันธมิตรร่วมกัน ความรวดเร็วในการดำเนินการของฝรั่งเศสในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าฝรั่งเศสได้ตัดสินใจเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สนธิสัญญาฉบับดังกล่าวนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่สำคัญหลายประการ ได้มีการลงนามร่วมกันในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1778

ไม่ใช่สิ่งจำเป็นนักที่เราจะต้องกล่าวถึงรายละเอียดของสนธิสัญญาฉบับนี้ แต่เป็นเรื่องสำคัญที่เราควรจะต้องกล่าวถึงการที่ฝรั่งเศสประกาศสละสิทธิที่เคยมีอยู่ในแคนาดา

และโนวา สโกเทีย แสดงให้เห็นล่วงหน้าถึงทฤษฎีทางการเมืองทฤษฎีหนึ่งที่เราจะรู้จักกันในปัจจุบันว่า “ทฤษฎีแบบมอนโร” (MONROE DOCTRINE) อันเป็นข้อเรียกร้องที่จะไม่ได้รับผลดีแต่อย่างใดหากปราศจากสมุททานุภาพที่ยิ่งใหญ่พอ และต่อมาก็คือการเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสและสเปนนำมาซึ่งสิ่งที่ชาวอเมริกันปรารถนาเป็นอย่างยิ่ง นั่นก็คือสมุททานุภาพที่จะมาถ่วงดุลอำนาจกับอังกฤษได้ จะเป็นการมากไปหรือไม่สำหรับชาวอเมริกันที่จะยอมรับว่าหากฝรั่งเศสปฏิเสธไม่เข้าร่วมการช่วงชิงความเป็นใหญ่ในท้องทะเลกับอังกฤษแล้ว อังกฤษก็จะสามารถบั่นทอนอำนาจที่สหรัฐอเมริกาที่มีอยู่ในมหาสมุทรแอตแลนติกได้ ขอให้พวกเราอย่าเพิ่งด่วนสรุปหรือปฏิเสธสิ่งที่บรรพบุรุษของเราได้ตัดสินใจกระทำลงไปในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นเลย

ก่อนที่จะบรรยายต่อไปถึงการทำสงครามทางเรือในครั้งนี้ เราควรจะได้ทราบถึงสถานการณ์ทางการเมืองการทหารของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเสียก่อน

คุณลักษณะสำคัญ 3 ประการที่ทำให้การสู้รบครั้งนี้แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากการรบในสมัยสงครามเจ็ดปี ในปี ค.ศ.1756 มีดังต่อไปนี้ :

1. ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ที่สหรัฐอเมริกามีต่ออังกฤษ
2. การปรากฏตัวของสเปนในตอนต้นในฐานะที่เป็นพันธมิตรของฝรั่งเศส
3. การวางตัวเป็นกลางของประเทศที่อยู่ในภาคพื้นทวีปประเทศอื่น ๆ ซึ่งทำให้ฝรั่งเศสปราศจากศัตรูทางภาคพื้นดิน

ในทวีปอเมริกาเหนือ ชาวอเมริกันได้ครอบครองบอสตันมาเป็นเวลากว่าสองปี อ่าวนาร์ราแก้นเซต (NARRAGANSETT BAY) และไรต์ไอส์แลนด์ยังคงเป็นของอังกฤษ ซึ่งในเวลานั้นอังกฤษยังมีสิทธิ์ครอบครองนิวยอร์กและฟิลาเดลเฟียอีกด้วย เนื่องจากอ่าวเซซาพิคและปากทางเข้าปราศจากท่าเทียบเรือที่แข็งแรง จึงมักจะตกอยู่ภายใต้อำนาจของกองเรือจากประเทศใดก็ได้ที่ต้องการจะทำสงครามกับดินแดนในแถบนั้น ส่วนทางตอนใต้ นั้น นับตั้งแต่ความล้มเหลวในการบุกไปโจมตีซารัลส์ทาวนในปี ค.ศ.1776 แล้ว ไม่ปรากฏว่าอังกฤษมีการเคลื่อนไหวใด ๆ ที่สำคัญอีกเลย ทรราชจนกระทั่งฝรั่งเศสประกาศสงคราม เหตุการณ์สำคัญ ๆ มักจะเกิดขึ้นทางตอนเหนือของ เซซาพิค (บัลติมอร์) ในทางกลับกัน อเมริกานล้มเหลวในการเข้าครอบครองแคนาดา ทำให้แคนาดายังคงเป็นฐานตั้งมั่นของอังกฤษตลอดการสู้รบในครั้งนี้

สำหรับในทวีปยุโรป แล้ว องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ควรจะถูกกล่าวถึงก็คือ การเตรียมความพร้อมของกองทัพเรือฝรั่งเศสและสเปน เมื่อเปรียบเทียบกับการทำสงครามในครั้งก่อน ๆ อังกฤษเป็นฝ่ายตั้งรับและปราศจากพันธมิตรใด ๆ ในขณะที่กษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอนทรงมีเป้าหมายที่จะพิชิตยิบรอลต้า และพอร์ต มาฮอน ทั้งยังมีจุดประสงค์ที่จะโจมตีอังกฤษอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยิบรอลต้าและพอร์ต มาฮอน ถือว่าเป็นสิ่งที่สเปนหวังแนวยิ่งนัก ส่วนอังกฤษเป็นสิ่งที่ฝรั่งเศสมุ่งมาดปรารถนา เป้าหมายที่ต่างกันเช่นนี้เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความสำเร็จที่จะมาจากการร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งสองในบหน้าได้มีการกล่าวถึงประเด็นที่มาจากนโยบายทั้งสองนี้

ใน หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก อำนาจที่ประเทศที่ช่วงชิงความเป็นใหญ่ทั้งสองมีในภาคพื้นดินนั้นแทบจะไม่ต่างกันเลย แม้ว่ามันไม่ควรจะเป็นเช่นนั้นก็ตาม ทั้งฝรั่งเศสและอังกฤษมีฐานตั้งมั่นที่แข็งแกร่งในหมู่เกาะวินด์วาร์ด (WINDWARD ISLANDS หมายถึง หมู่เกาะทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก) ฝรั่งเศสอยู่ที่มาร์ตินิค ส่วนของอังกฤษอยู่ที่บาร์เบโดส เป็นที่น่าสังเกตว่าตำแหน่งที่ตั้งของบาร์เบโดสซึ่งอยู่ทางด้านเหนือลมของเกาะอื่น ๆ ในบริเวณเดียวกันนับว่าเป็นความได้เปรียบในเชิงยุทธศาสตร์ในสมัยที่ยังมีการใช้เรือใบอยู่ และเมื่อสงครามเกิดขึ้น การสู้รบจึงถูกจำกัดอยู่แต่เพียงบริเวณใกล้เคียงกับเลสเซอร์ แอนติลิส (LESSER ANTILLES หมายถึง หมู่เกาะทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือของคิวบา จาไมก้า เปอร์โตริโก และฮิสปันโโอลา เมื่อการสู้รบเปิดฉากขึ้น โดมินีก้าซึ่งเป็นเกาะ ๆ หนึ่งของอังกฤษตั้งอยู่ระหว่างมาร์ตินิคและกัวเดอลูปของฝรั่งเศสด้วยเหตุนี้ โดมินีก้าจึงเป็นที่ ๆ ฝรั่งเศสปรารถนาจะช่วงชิงมาได้ สตาลูเซียซึ่งเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสอยู่ถัดไปทางตอนใต้ของมาร์ตินิค ท่าเรือทางใต้ของสตาลูเซียซึ่งรู้จักกันดีในชื่อว่า “กรอสไอลอต เบย์” (GROS ILOT BAY) เป็นเมืองสำคัญมากเมืองหนึ่งที่เอาไว้สอดส่องความเคลื่อนไหวของกองทัพเรือฝรั่งเศสในพอร์ต รอยัล มาร์ตินิค หลังจากอังกฤษยึดครองเกาะนี้ได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว รอดนีเย็คอยเฝ้าดูและไล่ล่ากองเรือฝรั่งเศสก่อนที่เขาจะเริ่มการปฏิบัติการในปี ค.ศ.1782 ที่ทำให้เขาได้รับชื่อเสียงเป็นอย่างมาก เกาะอื่น ๆ ที่อยู่ทางตอนใต้ไม่ค่อยมีความสำคัญในเชิงทหารสักเท่าใดนัก สำหรับหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่กว่านั้น สเปนน่าจะมียุทธผลมากกว่าอังกฤษ เนื่องจากสเปนครอบครองคิวบา เปอร์โตริโก ส่วนฝรั่งเศสครอบครองเฮติ ในขณะที่อังกฤษมีจาไมก้าเพียงเกาะเดียว อย่างไรก็ตามสเปนไม่มีค่าแม้แต่น้อยในที่แห่งนี้ ยกเว้นเสียแต่เป็นภาระที่หนักอึ้ง และอังกฤษมีศัตรูที่อื่นมากกว่าที่จะมาโจมตีสเปน ในอเมริกามีเพียงที่เดียวที่กองกำลังติด

อาวุธของสเปนยังคงควบคุมเอาไว้ได้ก็คือ ดินแดนที่อยู่ทางตะวันออกของรัฐมิสซิปซิปปี้ ซึ่งในตอนนั้นคือฟลอริดา และแม้ว่าจะเป็นดินแดนในครอบครองของอังกฤษ แต่ไม่ได้เข้าร่วมการปฏิวัติเหมือนเช่นอาณานิคมอื่น

เราควรจดจำไว้ใน**หมู่เกาะอินดีสตะวันออก**นั้น ฝรั่งเศสได้ทำเทียบเรือขึ้นมา นับตั้งแต่การลงนามในสนธิสัญญา เมื่อปี ค.ศ.1763 แต่อิทธิพลทางการเมืองของอังกฤษในอ่าวเบงกอลยังคงมีเหนือกว่าอำนาจควบคุมที่ฝรั่งเศสมีอยู่เช่นเดียวกับในคาบสมุทรนั้น ในช่วงปีต่อ ๆ มา อังกฤษขยายอาณาเขตและเสริมสร้างอำนาจของตนให้แข็งแกร่งขึ้น อันเป็นผลมาจากคุณลักษณะของผู้นำคนสำคัญสองคน คือ โคลฟ์ (CLIVE) กับวอร์เรน เฮสติงส์ (WARREN HASTINGS) อย่างไรก็ดี ชาวพื้นเมืองที่อยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทร ได้ตั้งตนเป็นศัตรูกับเขาทั้งทางฝั่งตะวันออกและตะวันตก ซึ่งเป็นโอกาสดีสำหรับฝรั่งเศสที่จะสร้างอิทธิพลของตนให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่งหากเกิดสงครามขึ้น แต่ทว่ารัฐบาลและประชาชนของฝรั่งเศสกลับไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของดินแดนที่กว้างใหญ่ไพศาลแห่งนี้ อังกฤษกลับไม่คิดเช่นนั้น ในวันที่ชาวครวการเกิดสงครามแพร่สะพัดไปยังกัลกัตตา วันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ.1778 เฮสติงส์ได้สั่งการไปยังผู้ว่าการรัฐของมาดราสให้โจมตี พอนดิเชอรี โดยเฮสติงส์ได้บุกไปยึดชานเดอนากอร์ให้ดูเป็นตัวอย่าง กองทัพเรือของ พอนดิเชอรีและชานเดอนากอร์นั้นปราศจากความสลักสำคัญใด ๆ แต่พลเรือจัตวาของฝรั่งเศสได้เข้าปฏิบัติการเพียงชั่วระยะเวลาสั้น ๆ จากนั้นก็เดินทางออกจากเมืองนี้ ซึ่ง พอนดิเชอรีได้ยอมจำนนในเวลาต่อมาหลังจากถูกโอบล้อมทั้งทางบกและทางทะเลเป็นเวลา 70 วัน ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1779 มาเฮ (MAHÉ) เป็นฐานที่มั่นสุดท้ายของฝรั่งเศส มีอันต้องล่มสลาย ทำให้ธงฝรั่งเศสหายไปจากบริเวณนี้ ในขณะเดียวกับที่เรือรบ 6 ลำของอังกฤษภายใต้การนำของพลเรือเอกฮิดจ์เดินทางมาถึง เนื่องจากกองกำลังของฝรั่งเศสไม่ได้ควบคุมอาณาบริเวณนั้น ทำให้อำนาจในท้องทะเลทั้งหมดตกอยู่ภายใต้กำมือของอังกฤษจนกระทั่งสามปีต่อมาในยุคสมัยของซูฟเฟรน ในช่วงเวลานั้นเอง ฮอลแลนด์ ถูกดึงให้เข้าร่วมสงคราม ฐานทัพเรือของฮอลแลนด์อันประกอบไปด้วยเนกาพาทัม (NEGAPATUM) บนชายฝั่งโคโรมานเดล และท่าเรือทรินโคนาลี (TRINCONALEE) ซึ่งเป็นท่าเรือที่สำคัญมากแห่งหนึ่งในซีลอนถูกยึดครองในเดือนมกราคม ปี ค.ศ.1782 โดยการผนึกกำลังร่วมกันระหว่างกองทัพบกและกองทัพเรือของอังกฤษ การยึดครองท่าเรือทั้งสองนี้ได้เป็นผลสำเร็จทำให้สถานการณ์ทางทหารของอังกฤษในฮินดูสถาน (HINDOSTAN) เป็นปึกแผ่นในเวลาเดียวกับที่ซูฟเฟรนเริ่มเข้ามามีบทบาท ซึ่งเขาได้เปลี่ยน

การรบกันแต่เพียงในนามให้กลายเป็นการต่อสู้ที่สิ้นหวังและเต็มไปด้วยการนองเลือด ซุฟเฟรนู้ดีว่ากองเรือของเขานั้นมีความแข็งแกร่งมากกว่าอังกฤษ แต่ฝรั่งเศสและพันธมิตรกลับปราศจากท่าเรือที่จะใช้เป็นฐานที่มั่นในการสู้รบกับอังกฤษ

ในบรรดาจากสำคัญ ๆ ของการทำสงครามทั้งสิ้นนี้ ทวีปอเมริกาเหนือและหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกซึ่งอยู่ใกล้กันนั้นต่างก็มีผลกระทบซึ่งกันและกัน นี่ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นกับการต่อสู้ในทวีปยุโรปและอินเดีย ฉะนั้น เราจะแบ่งการบรรยายออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ โดยกล่าวถึงแยกกันออกไป และหลังจากพิจารณาในแต่ละส่วนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เราจึงจะอธิบายถึงอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงบทเรียนที่เราได้รับความดีงามหรือความเลวร้าย ความสำเร็จหรือความล้มเหลวจากอิทธิพลของสมุทธานุภาพ

ในวันที่ 13 มีนาคม ปี ค.ศ.1778 ทูตฝรั่งเศสประจำกรุงลอนดอนแจ้งให้รัฐบาลอังกฤษทราบว่าฝรั่งเศสเห็นชอบกับการประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา และตกลงทำสนธิสัญญาว่าด้วยการค้าและการเป็นพันธมิตรร่วมกัน ทันทีที่อังกฤษทราบข่าวนี้ อังกฤษจึงเรียกทูตของตนกลับประเทศ แต่แม้ว่าสงครามใกล้เข้ามาทุกขณะและอังกฤษตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ กษัตริย์ของสเปนยังคงเสนอให้มีการประนีประนอม และฝรั่งเศสได้ทำผิดพลาดด้วยการไม่บุกไปโจมตีสักที ในเดือนมิถุนายน พลเรือเอกเค็ปเปิล (KEPPEL) พร้อมด้วยเรือ 20 ลำ ออกเดินทางจากพอร์ตสมิธ ระหว่างการเดินทาง เค็ปเปิลพบกับเรือกลไฟสองลำของฝรั่งเศส เขาจึงได้เปิดฉากการสู้รบขึ้น เมื่อเค็ปเปิลเดินทางมาอีกครั้งพร้อมกับเรือรบ 30 ลำ เขาได้พบกับกองเรือของฝรั่งเศสภายใต้การนำของดอร์วิล ลิเยร์ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองยูแซนต์ ในวันที่ 27 กรกฎาคม การรบครั้งแรกของทั้งสองฝ่ายจึงได้เริ่มต้นขึ้น ซึ่งเรารู้จักกันดีในชื่อว่า “การยุทธ์ที่ยูแซนต์” (THE BATTLE OF USHANT)

การต่อสู้ในครั้งนี้ที่ต่างฝ่ายต่างมีเรือรบ 30 ลำนั้นมิอาจชี้ขาดได้ว่าฝ่ายใดแพ้ฝ่ายใดชนะ ไม่ปรากฏว่ามีเรือลำใดถูกยึดหรือจมหายไป เรือรบของทั้งสองฝ่ายต่างแยกย้ายกลับไปที่ทำเรือของตน แม้กระนั้นก็ตาม การปฏิบัติการในครั้งนี้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในอังกฤษด้วยความที่ผู้คนต่างไม่พอใจที่ไม่อาจชี้ขาดผลลัพธ์ และนำมาซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองและภายในกองทัพเรือ พลเรือเอกและนายทหารที่มียศรองลงมาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต่างกัน พวกเขาต่างกล่าวหาซึ่งกันและกัน และภายหลังการตัดสินใจของศาลทหาร อังกฤษจึงแตกออกเป็นฝักเป็นฝ่ายตามพรรคการเมืองที่บรรดา

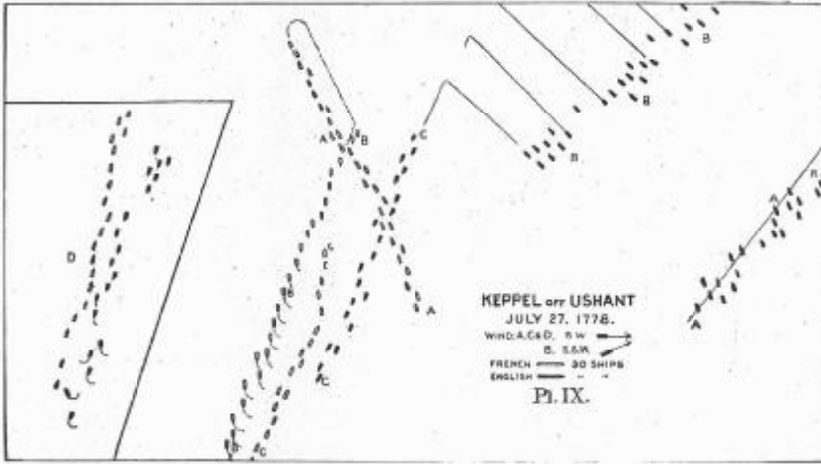
นายทหารสังกัดอยู่ และนายทหารส่วนใหญ่ต่างเห็นชอบกับการกระทำของพลเรือเอกเค็ปเปิล

หากจะพิจารณาในแง่ยุทธศาสตร์แล้ว การรบในครั้งนี้ชี้ให้เห็นคุณลักษณะที่สำคัญบางประการ รวมถึงประเด็น ๆ หนึ่งที่ยังคงมีการกล่าวถึงอยู่ตราบจนทุกวันนี้ เค็ปเปิลอยู่ในทิศใต้ลมและปรารภณที่จะเข้าปฏิบัติการในอันที่จะทำเช่นนี้ได้ เค็ปเปิลได้ส่งสัญญาณให้กองเรือของตนไล่ตามศัตรูไปยังด้านเหนือลม เพื่อที่ว่าเรือลำที่แล่นเร็วกว่าของเขาจะสามารถแซงลำที่แล่นช้ากว่าของฝ่ายตรงข้ามได้ หากสมมติว่าเรือรบของทั้งสองฝ่ายมีอัตราความเร็วที่เท่ากันมาตั้งแต่ต้น สิ่งนี้ก็อาจเป็นจริงได้ ดอร์วิลลิเยร์ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือลมไม่ต้องการจะสู้รบหากการณ์ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของเขาเอง และก็มีมักจะเป็นจริงตามนั้นที่เรือรบของฝ่ายที่โจมตีมักจะทำตามสิ่งที่พวกเขามุ่งหวังไว้ได้สำเร็จ ในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 27 เรือรบของทั้งสองฝ่ายแล่นโดยอาศัยใบเรือทางกราบซ้าย มุ่งหน้าไปยังทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือ โดยมีลมพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้อย่างต่อเนื่อง กองหลังของอังกฤษอยู่ในทิศใต้ลม เค็ปเปิลส่งสัญญาณให้เรือรบ 6 ลำในกองหลังไล่ตามฝ่ายตรงข้ามไปยังด้านเหนือลม เพื่อให้เรือเหล่านี้อยู่ในตำแหน่งที่ตีพอกที่จะช่วยเรือรบส่วนใหญ่ หากเกิดการสู้รบขึ้นมาจริง ๆ ดอร์วิลลิเยร์สังเกตเห็นความเคลื่อนไหวนี้ และคิดเอาเองว่าอังกฤษตั้งใจจะใช้กองกำลังที่เหนือกว่าโจมตีกองหลังของตน ในขณะที่นั้นกองเรือทั้งสองฝ่ายอยู่ห่างกันประมาณ 6 – 8 ไมล์ ดอร์วิลลิเยร์ จึงจัดกระบวนเรือเรียงลงมาเป็นลำดับ (ฝรั่งเศส A ถึง B) ทำให้เขาตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบเพราะอยู่ทางทิศใต้ลม แต่เขาได้ขยับเข้ามาใกล้กับฝ่ายตรงข้ามมากยิ่งขึ้น ทำให้มองเห็นฝ่ายนั้นได้ถนัด (ตำแหน่ง B, B, B) หลังจากดอร์วิลลิเยร์ปรับกระบวนเรือของตนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ลมเกิดเปลี่ยนทิศไปทางใต้ ทำให้อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบ แทนที่เค็ปเปิลจะแล่นเรือออกไป เขากลับจอดเรืออยู่นิ่ง ๆ อีกเกือบครึ่งชั่วโมง จากนั้น เค็ปเปิลเคลื่อนกระบวนเรือเป็นรูปตัว “Z” โดยพร้อมเพรียงกันเพื่อรอคอยฝ่ายตรงข้าม สิ่งนี้ทำให้ดอร์วิลลิเยร์หายข้องใจ และในขณะที่ลมซึ่งทำให้อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบในตอนเช้า เกิดเปลี่ยนทิศทางไปทางทิศตะวันตกอีกครั้งหนึ่ง ทำให้อังกฤษสามารถนำเรือของตนมาอยู่ที่กองหลังฝรั่งเศสได้ ดอร์วิลลิเยร์จึงส่งสัญญาณให้เรือรบมารวมกัน (B ถึง C) เพื่อให้เรือที่เหลือทั้งหมดมาช่วยกองหลัง ซึ่งตอนนี้ได้กลายเป็นกองหน้าแล้ว และเพื่อคอยป้องกันไม่ให้เค็ปเปิลผนึกกำลังหรือแทรกเข้ามาในกองเรือของตนเองได้ เรือของทั้งสองฝ่ายแล่นสวนทางกัน (C) แลกเปลี่ยนกันยิงจากทางด้านข้างฝรั่งเศสสามารถหลบหนีไปยังทางเหนือลมและกลับมีกำลังที่จะโจมตีอีกครั้ง

หากแต่พวกเขาได้ทำเช่นนั้น ต่อมาดอร์วิลลิเยร์ส่งสัญญาณให้กองหน้าซึ่งเดิมที่เป็นกองหลัง เคลื่อนไปยังด้านใต้ลมของกองหลังอังกฤษ ซึ่งอยู่ทางใต้ลมของเรือรบส่วนใหญ่ของฝรั่งเศสด้วย เพื่อที่ว่าเขาจะสามารถรักษาตำแหน่งเหนือลมเอาไว้และเข้าโจมตีอังกฤษทั้งสองด้านในคราวเดียวกัน แต่การณ์กลับไม่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากผู้บัญชาการรบของหน่วยดังกล่าวไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง ฝรั่งเศสจึงสูญเสียความได้เปรียบนี้ไป อังกฤษพยายามใช้กลอุบายเช่นเดียวกันนี้ นายพลจากกองหน้าและเรืออีกบางส่วนเคลื่อนขบวนเป็นรูปตัว “Z” ทันทีที่ฝรั่งเศสหยุดยิง (D) และสามารถแล่นไปอยู่ด้านหลังของกองหลังฝรั่งเศสได้ แต่ใบเรือที่เสียหายทำให้อังกฤษมีอาจทำเช่นที่ตั้งใจไว้ได้และพวกเขาก็มีอาจพักรบได้เพราะมีเรืออีกหลายลำไล่ตามมาติดๆ ฝรั่งเศสซึ่งอยู่ทางใต้ลมจึงจัดกระบวนเรืออีกครั้ง แต่อังกฤษไม่อยู่ในสภาพที่จะเข้าโจมตีได้ และนี่ก็คือการสิ้นสุดของการทำสงครามในครั้งนี้

มีประเด็นที่น่าสนใจบางประการเกี่ยวกับการสู้รบที่ปราศจากผลชี้ขาดเช่นนี้ ประเด็นแรกก็คือ การกระทำของเคปเปิดเป็นที่ยอมรับจากนายพลที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งของอังกฤษ ซึ่งก็คือ เซอร์จอห์น เจอร์วิส (SIR JOHN JERVIS) ผู้บัญชาการเรือลำหนึ่งในกองเรือดังกล่าว ไม่มีใครคิดว่าเคปเปิดน่าจะทำอะไรได้ดีมากไปกว่านั้นอีกแล้ว เคปเปิดแสดงให้เห็นว่าเขาขาดความเข้าใจในยุทธวิธีการรบเมื่อเขากล่าวปกป้องตัวเองไว้ว่า : “หากนายพลของฝรั่งเศสตั้งใจที่จะบุกเข้าโจมตีจริง ๆ ข้าพเจ้าคิดว่าท่านนายพลก็ไม่ควรที่จะให้เรือรบของตนอยู่ในด้านตรงกันข้ามกับเรือของอังกฤษที่กำลังแล่นเข้ามาใกล้” คำกล่าวนี้จะฟังดูมีน้ำหนักก็ต่อเมื่อเคปเปิดไม่ล่วงรู้หรือไม่ทันได้ระวังอันตรายที่เรือรบในกองหลังของฝรั่งเศสอาจจะต้องเผชิญ และน่าสนใจยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเขาเองเป็นผู้กล่าวหาว่าเรือรบอังกฤษกำลังตั้งกระบวนรบฝรั่งเศสอยู่แล้ว เคปเปิดมีความคิดว่าฝรั่งเศสควรจะรอให้ฝ่ายตนแล่นเรือเข้ามาใกล้เสียก่อน จากนั้นจึงค่อยนำเรือออกไปต่อสู้อันแบบล่าต่อล่า ซึ่งเป็นการสู้รบตามแบบฉบับเดิม ๆ ในความเห็นของเคปเปิด แต่ทว่าดอร์วิลลิเยร์ได้รับการฝึกฝนมามากเกินกว่าที่จะเลือกปฏิบัติการณ์เช่นนั้น

ความผิดพลาดของดยุกแห่งชาร์ตส์ (DUC DE CHARTRES) ซึ่งทำหน้าที่บัญชาการกองหน้าของฝรั่งเศสระหว่างการยิงปืนใหญ่ โดยที่เขาได้ยอมปฏิบัติตามคำสั่งโดยปราศจากการไตร่ตรอง ไม่ว่าจะมาจากความเข้าใจผิดหรือการประพฤตินิดก็ตาม นำมาซึ่งการตั้งคำถามที่ยังคงเป็นที่ถกเถียงว่าสิ่งใดคือบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมของผู้บัญชาการรบของกองทัพเรือ หากดอร์วิลลิเยร์บัญชาการกองหน้า เขาก็คงจะ

ปฏิบัติการตามแผนการที่เขาปรารถนาให้จงได้ จากตำแหน่งกองกลางที่ดอร์วิลลิเยร์ อยู่ในขณะนั้น เขาสามารถมองเห็นกองเรือของเขาได้ชัดเจนหรือไม่ชัดเจนพอ ๆ กัน ในฐานะผู้นำ ดอร์วิลลิเยร์บัญชาการรบด้วยการปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง ในตอนปลายของการทำสงครามครั้งนี้ ฝรั่งเศสแก้ปัญหาด้วยการถอยดอร์วิลลิเยร์ออกจากตำแหน่ง ผู้บัญชาการกองทัพเรือ และให้เขาไปบัญชาการเรือกลไฟแทน ด้วยเหตุผลที่ว่า ดอร์วิลลิเยร์ควรจะสังเกตเห็นการเคลื่อนไหวของกองเรือและของฝ่ายตรงข้ามได้ดีกว่านั้น โดยที่เขาไม่ควรถูกบดบังทัศนวิสัยจากควันไฟหรือถูกทำให้ไขว้เขวไปด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนเรือของเขาเอง อีกทั้งเขาควรจะส่งสัญญาณให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นได้ดีกว่านี้ สถานการณ์เช่นนี้คล้ายคลึงกับสถานการณ์ของแม่ทัพที่กำลังบัญชาการรบอยู่บนชายฝั่ง ซึ่งเกิดขึ้นกับลอร์ด โฮวี ในปี ค.ศ.1778 แต่นายทหารผู้นั้นและชาวฝรั่งเศสได้ยกเลิกวิธีการปฏิบัติดังกล่าวในเวลาต่อมา ในการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์ของเนลสัน เขาเป็นผู้นำในการออกรบ แต่อย่างไรก็ดียังคงเป็นที่สงสัยว่าเนลสันมีแรงจูงใจอื่นใดหรือไม่นอกเหนือไปจากความกระหายในการทำสงคราม การบุกโจมตีอีกสองครั้งที่เนลสันเป็นผู้บัญชาการรบนั้น เป็นการสู้รบกับเรือที่กำลังจอดทอดสมอ และในการรบทั้งสองครั้งนี้ เนลสันไม่ได้อยู่แถวหน้าในกระบวนเรือ สืบเนื่องมาจากเหตุผลที่นำเชื่อถือที่ว่าเขาไม่มีความรู้ที่ดีพอเกี่ยวกับภูมิประเทศในแถบนั้น และเรือที่แล่นนำหน้าจะได้รับอันตรายมากที่สุด หากจอดเทียบท่าในบริเวณดังกล่าว ข้อควรปฏิบัติโดยทั่วไปในยุคสมัยของการระดมยิงด้วยปืนเรือทั้งหมดพร้อมกัน ยกเว้นในกรณีที่มีคำสั่งให้ไล่ตามฝ่ายตรงข้ามไป

ก็คือนายพลจะต้องอยู่ในแนวเรือบและอยู่ตรงกึ่งกลาง การแยกตัวออกจากกระบวนเรือที่เนลสันและคอลลิงวูด ต่างคนต่างแยกย้ายกันนำกองเรือของตนที่ทราฟัลการ์นั้นอาจจะมิเหตุผลบางประการซ่อนเร้นอยู่ และบุคคลธรรมดาสามัญก็คงจะไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของนายทหารที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่าตนได้ อันตรายที่นายทหารระดับสูงทั้งสองอาจจะต้องเผชิญนั้นเห็นได้ชัดเจนทีเดียว และหากเกิดความเสียหายร้ายแรงใดกับผู้ได้บังคับบัญชา หรือกับเรือที่อยู่ในหัวแถวแล้ว ทุกคนก็คงจะรู้สึกได้ว่านายทหารระดับสูงทั้งสองคนนี้ปราศจากอิทธิพลและอำนาจในการบัญชาการรบ และจากเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นในขณะนั้นก็คือ นายพลทั้งสองถูกกลืนหายไปกับควันไฟของสงคราม ปล่อยให้ผู้ที่แล่นตามมาปราศจากการนำทางหรือการควบคุมใด ๆ ทั้งสิ้น เหลือไว้ก็แต่เพียงความกล้าหาญและการกระทำที่เป็นแบบอย่างเท่านั้น นายพลของฝรั่งเศสได้ชี้ให้เห็นว่าผลในเชิงปฏิบัติของวิธีการบุกโจมตีที่ทราฟัลการ์ก็คือ เรือบทั้งสองแถวถูกตีพ่ายจนออกจากแนวเรือไปอยู่ทางมุมขวาทั้งยังต้องยอมสละเรือที่อยู่ในหัวแถวเพื่อทำให้แนวเรือบของศัตรูแตกออกเป็นสองแถว ซึ่งนับว่าทำได้ดีมากและการยอมสละเรือในหัวแถวนั้นนับว่าคุ้มค่าจากนั้นเรือที่อยู่ด้านหลังของแต่ละแถวได้แทรกเข้ามาระหว่งรอยแยกของแนวเรือบฝ่ายตรงข้ามเป็นเสมือน “กองหนุน” ที่คอยโจมตีกองเรือของศัตรูที่กำลังกระจัดกระจายไปคนละทิศละทางในบัดดล ความคิดเกี่ยวกับกองหนุนนี้ได้จุดประกายให้กับผู้บัญชาการรบขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ขนาดของเรือบของเขานั้นทำให้เขาหมดโอกาสที่จะแยกตัวออกมาจากกระบวนเรือได้ แต่จะไม่ใช่การตีกว่าหรือหากนายพลที่บัญชาการเรือในแต่ละแถวจะอยู่กับเรือที่เป็นกองหนุน ทำให้เขายังคงรักษาอำนาจในการบัญชาการตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวยในขณะนั้น และตัวเขาเองก็อาจจะมีประโยชน์มากกว่านั้น ความยากลำบากในการจัดระบบให้กับการส่งสัญญาณ สามารถนำมาใช้แทนที่ผู้ช่วยหรือผู้ส่งข่าวสารของนายพล ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่าเรือบมีโอกาสลอยอยู่หนึ่ง ๆ ในทะเลได้ เหมือนกับไฟร์พลที่กำลังรอกคอยคำสั่ง หากแต่เรือบเหล่านั้นต้องมีคนคุมหางเสืออยู่ตลอดเวลา ทำให้ความคิดที่จะให้ผู้บัญชาการรบอยู่กับเรือที่มีขนาดเล็กกว่านั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ด้วยแนวทางในการปฏิบัติการเช่นนี้นายพลจึงเป็นเสมือนแค้ผู้ชม แต่ถ้านายพลอยู่บนเรือลำที่มีแสนยานุภาพมากที่สุด จะทำให้เขาต้องแบกรับภาระหนักที่สุดหากเกิดการปะทะกันขึ้น และหากเรือบลำนี้ได้ไปอยู่กับเรือลำอื่น ๆ ในกองหนุนแล้ว นายพลจะสามารถรักษาอำนาจของผู้บัญชาการรบไว้ในกำมือของเขาได้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ “ชนมบังครึ่งแถวยังดีกว่าไม่มีชนมบังเลย” ภายใต้สถานการณ์สู้รบทางเรือ หากนายพลไม่

อาจยึดครองตำแหน่งที่มีมันที่ปลอดภัยบนชายฝั่งในอันที่จะควบคุมการปฏิบัติการของผู้ได้บังคับบัญชาได้ นายพลก็ควรจะอยู่ในที่ที่ปลอดภัยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การปฏิบัติการของฟาร์ราทที่นิวออร์ลีนส์ และวิกส์เบิร์ก (VICKSBURG) ในบั้นปลายของการเป็นทหารของเขานั้นก็คือการนำทัพออกรบด้วยตัวเอง เป็นที่รู้กันดีว่าฟาร์ราทไม่เต็มใจเป็นอย่างยิ่งที่จะยกเลิกการกระทำและความคิดเหล่านี้ของเขาและไม่ยอมเป็นที่สองในการนำทัพในการยุทธที่โมบายล์ แม้ว่านายทหารหลายต่อหลายนายจะขอร้องก็ตาม และต่อมาภายหลังฟาร์ราทได้แสดงความเสียใจอย่างเปิดเผยต่อเหตุการณ์ที่เขาได้กระทำลงไป แม้กระนั้นก็ตามคุณลักษณะของการกระทำทั้งหมดที่ฟาร์ราทได้บัญชาการไปนั้นมีเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนผู้อื่น และยังแปลกไปจากการสู้รบในความหมายที่แท้จริงของมันอีกด้วย ในการสู้รบที่นิวออร์ลีนส์ วิกส์เบิร์ก พอร์ต ฮัดสัน และโมบายล์ เป้าหมายของภารกิจก็คือจะไม่บุกไปโจมตี หากแต่จะพยายามแล่นผ่านป้อมปราการซึ่งกองเรือรบมีอาจรับมือด้วยได้ และเส้นทางที่กองเรือจะเดินทางผ่านไปในั้นต่างไปจากการสู้รบของเนลสันตรงที่ฟาร์ราทมีความรอบรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศในแถบนั้นเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ หน้าที่ของผู้บัญชาการรบก็คือหน้าที่ของผู้นำนั่นเอง ในการนำทางครั้งดังกล่าวนี้ ฟาร์ราทไม่เพียงแต่ชี้ช่องทางที่ปลอดภัยให้กับกองเรือ แต่เขายังพยายามให้เรือของตนเองแล่นอยู่หน้ากลุ่มควัน ทำให้เขาสามารถมองเห็นทัศนวิสัยเบื้องหน้าได้ชัดเจน อีกทั้งยังสามารถรับผิดชอบหน้าที่ที่เขาได้รับมอบหมายมาและปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดตลอดการสู้รบ ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความหวาดกลัวได้ อาจจะไม่ค่อยมีผู้กล่าวถึงมากนักว่าในการยุทธที่โมบายล์นั้นผู้นำของเรือรบทั้งสองแถวเกิดความลังเลใจและสงสัยในจุดประสงค์ของนายพลในขณะที่พวกเขากำลังอยู่ในเส้นทางหัวเลี้ยวหัวต่อ ไม่ใช่ว่าผู้นำของเรือรบทั้งสองคนได้รับคำสั่งที่ไม่กระจ่าง หากแต่เป็นเพราะสถานการณ์ดูเหมือนจะต่างไปจากที่นายพลคาดคิดเอาไว้ ทั้งอัลเด็น (ALDEN) ที่เป็นผู้บังคับการเรือ "บรู๊คลิน" (BROOKLYN) และเครเวน (CRAVEN) ที่เป็นผู้บังคับการเรือ "เทคัมเซ" (TECUMSEN) ได้ฝ่าฝืนคำสั่งของผู้บัญชาการรบ โดยแล่นเรือออกนอกเส้นทาง และในที่สุดพวกเขาก็ต้องพบกับหายนะ เราไม่จำเป็นที่จะต้องประณามกัปตันเรือทั้งสองคนนี้ แต่ข้อสรุปที่ไม่อาจโต้แย้งได้ก็คือ ฟาร์ราทมีความคิดที่ไม่ชอบธรรมนักที่คิดว่าบุคคลเพียงคนเดียวที่มีความรับผิดชอบสูงสุดควรจะอยู่นำหน้าในแถวของกระบวนเรือ ภายใต้สถานการณ์ของการทำสงครามในครั้งดังกล่าว และ ณ จุดนี้เองที่เราควรตั้งข้อสังเกตว่าในเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อเช่นนั้น บุคคล

ได้ก็ตามยกเว้นผู้มีปัญญาหลักแหลมมากที่สุด มักจะโยนความรับผิดชอบในการตัดสินใจไปให้กับผู้บังคับบัญชา แม้ว่าจากตัวอย่างของกรณีนี้จะชี้ให้เห็นว่าความลังเลใจและความล่าช้าอาจจะนำมาซึ่งภัยพิบัติได้ บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นถึงหัวหน้านั้นควรจะปฏิบัติกรอย่างชาญฉลาด เช่นเดียวกับที่ผู้ได้บังคับบัญชาควรจะคัดค้านหากเห็นว่ามีสิ่งใดไม่เหมาะสม การปฏิบัติการของเนลสันที่เซนต์ วินเซนต์ นั้นไม่ควรถือเป็นแบบอย่างจากความเป็นจริงที่แสดงออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าคอลลิงวู้ดอยู่ในเรือลำที่แล่นตามหลังเรือของเนลสันมาในวันนั้น และไม่ยอมปฏิบัติตามแบบอย่างของเนลสัน ตราบจนกระทั่งได้รับสัญญาณจากผู้บัญชาการรบ อย่างไรก็ตามก็ดีหลังจากได้รับสัญญาณให้ลงมือปฏิบัติการได้แล้ว คอลลิงวู้ดกลับนำเรือของตนแยกออกมาอันเป็นผลมาจากการตัดสินใจและความห้าวหาญของเขา นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่ต้องจดจำเกี่ยวกับประเด็นในการสู้รบที่มีผู้นำอยู่บนภาคพื้นดิน ซึ่งก็คือตำแหน่งตรงกลางเกือบจะต้องสูญเสียเรือธงไปในการรบที่นิวออร์ลีอันส์ เนื่องมาจากความมีอคติจากกลุ่มควันหนาคลุ้งของเรือที่แล่นอยู่ข้างหน้า กองเรือของสหรัฐอเมริกาที่แล่นเข้ามาใกล้พบว่าตนปราศจากผู้นำหลังจากแล่นผ่านป้อมปราการมาแล้ว ในการที่กล่าวถึงกองหนุนทำให้เกิดข้อควรพิจารณาขึ้นมาประการหนึ่ง โดยเสนอแนะความคิดบางอย่างขึ้นมาซึ่งกินความหมายมากกว่าที่ทุกคนคิดกัน โดยที่อาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ให้นายพลอยู่บนเรือของกองหนุน ความสะดวกและความรวดเร็วที่เรือพลังไอน้ำสามารถเปลี่ยนกระบวนเรือได้นั้นทำให้เป็นไปได้เป็นอย่างดีที่กองเรือที่กำลังจะบุกไปโจมตี พบว่าในจังหวัดที่จะเข้าปะทะนั้น เรือของตนอาจถูกคุกคามจากการผสมผสานกระบวนเรือที่ตนไม่ได้คาดคิดมาก่อน ดังนั้น ตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดที่นายพลควรจะอยู่ไม่ต้องสงสัยเลยว่านายพลควรจะอยู่ในตำแหน่งที่เขาสามารถนำกองเรือไปในทิศทางที่ควรจะเป็นหรือในทางที่จะช่วยให้เขาพบกับสถานการณ์ที่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนั่นก็คือตำแหน่งของผู้นำนั่นเอง ดูเหมือนว่าในการรบทางเรือจะมีช่วงเวลาที่สำคัญมากที่สุดอยู่สองช่วงด้วยกัน ช่วงเวลาหนึ่งก็คือช่วงที่ชี้ชัดวิธีการหลัก ๆ ในการบุกโจมตี และอีกช่วงเวลาหนึ่งก็คือการนำกองหนุนมาเสริมทัพและการส่งการกองกำลังเหล่านี้ หากช่วงเวลาแรกมีความสำคัญมากกว่าแล้ว ช่วงเวลาที่สองก็คงจะต้องอาศัยชั้นเชิงและความสามารถที่เหนือกว่า เนื่องจากช่วงเวลาแรกอาจจะดำเนินการไปตามแผนการที่วางไว้ล่วงหน้าแล้ว ในขณะที่ช่วงเวลาหลังอาจจะหรือมักจะต้องถูกดัดแปลงไปเพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์ของการสู้รบทางเรือใน

อนาคตมีองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งคือการสู้รบทางภาคพื้นดินไม่มี นั่นก็คือ ความรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลงรูประบวนเรือ อย่างไรก็ตาม ใพรพลอาจจะถูกเคลื่อนย้าย โดยเรือรบเพื่อไปยังสมรภูมิรบ และ ณ ที่นั่น พวกเขาจะต่อสู้ด้วยการเดินเท้าหรือสู้บนหลังม้า และด้วยแผนการที่พวกเขาค่อย ๆ คิดค้นขึ้นมา ทำให้ผู้บัญชาการมีเวลามากพอที่จะทำให้ความประสงค์ของเขาเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วถึง ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงในการบุกไปโจมตีศัตรู ในทางตรงกันข้าม กองเรือรบที่มีจำนวนเรือเพียงไม่กี่ลำ และหน่วยต่าง ๆ ของเรือต่างรู้หน้าที่ของตนเป็นอย่างดีอาจจะคิดวางแผนการเปลี่ยนแปลงสำคัญใด ๆ ที่ไม่มีเค้าลางส่งให้เห็นจนกว่ามันจะเริ่มต้นขึ้น และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นจะกินเวลาเพียงไม่กี่นาทีเท่านั้น ตราบเท่าที่แผนการปราศจากข้อบกพร่องใด ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการผู้บังคับบัญชาที่ไม่เพียงแต่รอบรู้ถึงแผนการดังกล่าวในทุกด้าน หากแต่ยังต้องมีความคุ้นเคยกับการปฏิบัติการของผู้บังคับบัญชา อันนับเป็นความจำเป็นที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากการสู้รบอาจจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ในมุมที่ห่างไกลกันมาก และท่านก็ต้องการจิตวิญญาณของผู้นำในมุมทั้งสองนั้น ด้วยเหตุที่ผู้บัญชาการรบไม่อาจอยู่ ณ ที่แห่งนั้นด้วยตนเองได้ สิ่งที่ดีที่สุดก็คือการมีรองผู้บัญชาการรบที่มีประสิทธิภาพอยู่ในอีกมุมหนึ่งในประเด็นที่เกี่ยวกับตำแหน่งของเนลสันที่ทราฟัลการ์ ซึ่งเราได้กล่าวถึงไปแล้วในตอนต้นนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าเรือ “วิคตอรี” ไม่ได้ทำอะไรที่เรือลำอื่นไม่สามารถทำได้ด้วยเช่นกัน และลมที่พัดมาอ่อน ๆ ได้ยับยั้งการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในการจัดระบวนเรือของฝ่ายตรงข้าม ความเสี่ยงครั้งสำคัญที่ผู้บังคับบัญชาของเนลสันได้กระทำขึ้นนั้นเป็นผลให้เรือของนายพลถูกระดมยิงจากปืนใหญ่ของฝ่ายศัตรู และทำให้บรรดาเรือเอกเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลง ได้ถูกเนลสันกล่าวตำหนิไว้ในจดหมายที่เขาเขียนขึ้นภายหลังสิ้นสุดการยุทธ์ที่ลุ่มแม่น้ำไนล์ โดยมีใจความดังต่อไปนี้ :

“หากเป็นไปตามพระประสงค์ของพระเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าไม่ควรจะบาดเจ็บ และเรือก็คงไม่อาจหนีรอดเพื่อมาบอกกล่าวถึงเรื่องราวนี้ได้ แต่จงอย่าคิดว่ามีใครคนใดคนหนึ่งในกองเรือที่ควรถูกตำหนิติเตียน... ข้าพเจ้าเพียงแต่อยากจะบอกว่าหากข้าพเจ้ามีประสบการณ์มากพอที่จะบัญชาการนายทหารเหล่านั้น พระผู้เป็นเจ้าก็คงจะเห็นแก่ความมานะพยายามของข้าพเจ้าในการปฏิบัติการครั้งนั้น”

แม้ว่าเนลสันจะได้แสดงความคิดเห็นโดยอาศัยประสบการณ์ของตนจากการสู้รบ หากแต่เนลสันได้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกโจมตีได้ง่ายที่สุดในการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์ และการสูญเสียผู้นำเช่นนั้นได้ติดตามตีมาด้วยผลข้างเคียงนานัปการ คอลลิงวู้ดปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามแผนของเนลสัน ตราบจนลมหายใจสุดท้ายของเขาไม่ว่าเขาจะถูกหรือผิดไม่ว่าสถานการณ์เช่นนั้นจะหลีกเลี่ยงได้ หรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ตาม ในยามที่ใกล้จะหมดลมหายใจ คอลลิงวู้ดกล่าวว่า “ฮาร์ดี จงทอดสมอเรือเดี๋ยวนี้” “ทอดสมอเรือเสีย” “มันเป็นสิ่งสุดท้ายที่ข้าพเจ้าน่าจะนึกถึงมาตั้งนานแล้ว”

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled "TERRA SEPTENTRIONALIS AMERICANA" at the top. It features a grid of latitude and longitude lines, and various geographical labels in Latin, such as "Littorale", "Noua Francia", "Gulfus", "Chica", "Archipelago de las Indias", and "Terra del Fuerte". The map is rendered in a sepia tone with a textured, aged appearance.

บทที่ 10

**สงครามทางเรือในทวีปอเมริกาเหนือและหมู่เกาะอินดีส์
ตะวันตก ปี ค.ศ. 1778 – 1781**

**อิทธิพลที่สงครามครั้งนี้มีต่อการปฏิรูปในสหรัฐอเมริกา,
การปฏิบัติการของเรือรบเหนือ บริเวณเกรนาดา
(Grenada) โดมินีก้า (Dominica) และอ่าวเชสซาพีค
(Chesapeake Bay)**

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 10)

เดสแตง (D'Estaing)

ลอร์ด โฮว์ (Lord Howe)

เดอิกิเชิน (De Guichen)

รอดนีย์ (Rodney)

บทที่ 10

วันที่ 15 เมษายน ปี ค.ศ.1778 พลเรือเอกคอมเต้ เดสแตงแล่นเรือออกจากเมืองตุลองไปยังทวีปอเมริกาเหนือ พร้อมด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 12 ลำ ผู้ที่เดินทางไปพร้อมกับคณะของเดสแตงก็คือรัฐมนตรีคนหนึ่งที่รัฐสภาแต่งตั้งขึ้นและได้รับมอบหมายให้ไปปฏิเสธข้อเรียกร้องเกี่ยวกับเงินอุดหนุน และหลีกเลี่ยงการปฏิบัติการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การพิชิตแคนาดาและดินแดนอื่นในครอบครองของอังกฤษ นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส ผู้หนึ่งกล่าวว่า “คณะรัฐบาลแห่งแวร์ซายส์ไม่รู้ลึกเห็นใจสหรัฐอเมริกาที่กำลังวิตกกังวลอย่างหนักด้วยเหตุที่มีปฏิปักษ์เฝ้าดูอยู่ไม่ห่าง เพราะนี่จะทำให้สหรัฐอเมริกาตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี” แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะรู้ว่าชาวฝรั่งเศสส่วนใหญ่รู้สึกเห็นอกเห็นใจกับการต่อสู้ดิ้นรนของพวกตน แต่ชาวอเมริกันก็ไม่ควรหลงลืมว่ารัฐบาลฝรั่งเศสไม่เคยนึกถึงสิ่งอื่นใดนอกเหนือไปจากผลประโยชน์ของตนเป็นหลัก สหรัฐอเมริกาไม่ควรกล่าวโทษฝรั่งเศส เพราะภารกิจของพวกเขาก็คือการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับประเทศของตนเป็นอันดับแรก

การเดินทางของเดสแตงดำเนินไปอย่างเชื่องช้า มีผู้เล่าว่าเขาเสียเวลาไปกับการฝึกซ้อมซึ่งบางครั้งก็ไร้ประโยชน์ ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม เดสแตงไม่อาจเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง ซึ่งก็คือ แหลมเดลาแวร์ (THE CAPES OF THE DELAWARE) ตราบจนกระทั่งวันที่ 8 กรกฎาคม เวลาได้ล่วงเลยไปกว่า 12 สัปดาห์ โดยที่เดสแตงใช้เวลากว่า 4 สัปดาห์ในการเดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติก รัฐบาลอังกฤษทราบข่าวการเดินทางของเดสแตง และทันทีที่รัฐบาลเรียกตัวทูตที่ประจำอยู่ ณ กรุงปารีสให้เดินทางกลับมา ยังอังกฤษนั้น รัฐบาลได้มีคำสั่งไปยังอเมริกาให้อพยพผู้คนออกจากฟิลาเดลเฟีย และให้พาไปอยู่รวมกันที่นิวยอร์ก นับว่าเป็นโชคดีของพลเมืองเหล่านี้ที่การอพยพผู้คนภายใต้การนำของลอร์ด โฮวี (LORD HOWE) นั้นเป็นไปอย่างมีระบบและรวดเร็วกว่าการเดินทางของเดสแตง โฮวีรวบรวมเรือรบและยานพาหนะที่อ่าวเดลาแวร์ จากนั้น โฮวีจึงเร่งขนอาวุธยุทโธปกรณ์ และเสบียงอาหารขึ้นเรือ เขาเดินทางออกจากฟิลาเดลเฟียทันทีที่กองทัพ

กำลังจะเคลื่อนกระบวนออกจากที่แห่งนั้นไปยังนิวยอร์ก ไสวี่ต้องใช้เวลากว่า 10 วันในอันที่จะเดินทางไปยังปากอ่าว และได้แล่นเรือออกจากปากอ่าวในวันที่ 28 มิถุนายน สิบวันก่อนที่เดสแตงจะมาถึง แม้ว่า จะเป็นเวลากว่า 10 สัปดาห์หลังจากที่เขาแล่นเรือออกมา กระแสลมได้ช่วยพากองเรือทั้งหมดมาถึงแซนดี ผู้ศอกภายในเวลาเพียงสองวัน สงครามดำเนินไปอย่างไร้ความปราณี เหลือที่เดสแตงพลาดไปเนื่องจากความล่าช้าของตนนั้น ได้สกัดกั้นไม่ให้เขามีโอกาสเดินทางไปถึงทั้งนิวยอร์กและไรต์ ไอส์แลนด์ ได้เป็นผลสำเร็จ

หนึ่งวันหลังจากที่ไอวี่เดินทางไปถึงแซนดี ผู้ศอก กองทัพอังกฤษได้เคลื่อนพลไปถึงเนฟซิงค์ (NAVESINK) หลังการเดินทางอย่างสมบุกสมบันผ่านนิวเจอร์ซีย์ โดยมีไฟรพลาจก วอชิงตันคอยประกบอยู่ทางด้านหลัง กองทัพเดินทางไปถึงนิวยอร์กในวันที่ 5 กรกฎาคม ด้วยความร่วมมืออย่างแข็งขันจากกองทัพเรือ จากนั้นไอวี่จึงได้เดินทางกลับเพื่อคอยขัดขวางไม่ให้เรือรบฝรั่งเศสแล่นเข้ามาถึงท่าเรือได้ เราจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดในการจัดกระบวนรบของไอวี่เนื่องจากไม่ได้มีการสู้รบเกิดขึ้น แต่เรื่องเล่าจากนายทหารผู้หนึ่งที่ทำให้ข้อมูลครบถ้วนและเขียนไว้อย่างน่าสนใจนั้นสามารถหาอ่านได้จาก “การยุทธ์ทางเรือ” (NAVAL BATTLES) ของเอ็ดกินส์ (EKINS) แม้กระนั้นก็ตาม เราควรให้ความสนใจกับพลังกำลัง วิจารณ์ญาณ ฝีมือและความมุ่งมั่นที่นายพลผู้นี้แสดงออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ ปัญหาที่นายพลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือการปกป้องเส้นทางผ่านของเรือปืน 64 ลำ โดยเรือแต่ละลำมีปืนใหญ่อยู่ 6 กระบอก และเรืออีก 50 ลำแต่ละลำมีปืนอยู่ 3 กระบอก ในขณะที่ฝ่ายศัตรูมีเรือปืน 74 ลำ และแต่ละลำมีปืนใหญ่ 8 กระบอก กับเรือ 64 ลำ แต่ละลำมีปืนอยู่ 3 กระบอกในแต่ละลำ และอีก 50 ลำที่มีปืน 1 กระบอกต่อลำ ซึ่งจากคำบอกเล่านี้แสดงว่าฝ่ายตรงข้ามมีกำลังมากกว่าไอวี่ถึงเกือบสองเท่า

เดสแตงจอดทอดสมออยู่ด้านนอกทางตอนใต้ของฮูคในวันที่ 11 กรกฎาคม จนถึงวันที่ 22 เขาได้พยายามทำลายการสกัดกั้น และแสดงเจตจำนงว่าจะต้องบุกเข้าไปให้จงได้ ในวันที่ 22 ลมที่พัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือประกอบกับกระแสน้ำที่ขึ้นสูงมาก ทำให้น้ำที่อยู่ตรงเครื่องกีดขวางสูงขึ้นไปถึง 30 ฟุต กองเรือของฝรั่งเศสสามารถแล่นผ่านเข้าไปจนได้ และพยายามรักษาให้กองเรืออยู่ในทิศเหนือลมเพื่อที่จะแล่นฝ่าเครื่องกีดขวางไปให้ได้ ในเวลาต่อมา เดสแตงต้องพบกับความผิดหวังเนื่องจากคนนำร่องแจ้งให้เดสแตงทราบว่าไม่อาจแล่นเรือผ่านเข้าไปได้ เดสแตงจึงยกเลิกการโจมตีและถอยทัพออกไปอยู่ทางทิศใต้ลม

นายทหารเรือทั้งหมดคงจะไม่อาจรู้สึกเป็นอื่นได้นอกจากเห็นอกเห็นใจนายพล ผู้ที่นั่งต้องรู้สึกลำบากใจหากปฏิเสธที่จะรับฟังคำแนะนำจากคนนำร่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ตัวนายพลเองไม่มีความคุ้นเคย แต่ความเห็นอกเห็นใจเช่นนั้นก็ไม่ควรที่จะบดบังจนทำให้พวกเขามองข้ามคุณลักษณะที่ดีเยี่ยมที่สุดประการหนึ่งไป ลองเปรียบเทียบการปฏิบัติการของเดสแตงที่นิวยอร์กกับของเนลสันที่โคเปนเฮเก้นและลุ่มน้ำไนล์ หรือการปฏิบัติการของฟาร์ราเกตต์ (FARRAGUT) ที่โมบายล์ (MOBILE) และพอร์ต ฮัดสัน (PORT HUDSON) แล้วเราจะเห็นได้ชัดว่าผู้บัญชาการรบของฝรั่งเศสผู้นี้คำนึงถึงแต่ประเด็นในการรบเป็นสำคัญนั้นมีกำลังเป็นรองฝ่ายตรงข้ามจริง นิวยอร์กเป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจทั้งปวงของอังกฤษ หากนิวยอร์กล่มสลายก็คงจะไม่นำมาซึ่งความเสียหายโดยก้นเสี้ย แต่จะทำให้สงครามสิ้นสุดเร็วยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม หากจะให้ความเป็นธรรมกับเดสแตงแล้วเราก็ควรระลึกไว้เสมอว่าเดสแตงจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการสู้รบแต่เพียงอย่างเดียวไม่ต้องสงสัยเลยว่านายพลของฝรั่งเศสผู้นี้ก็คงจะออกคำสั่งที่คล้ายคลึงกับคำสั่งของรัฐมนตรี และบางทีเขาก็อาจจะให้เหตุผลกับตนเองว่าฝรั่งเศสจะไม่ได้อะไรขึ้นมาหากนิวยอร์กล่มสลาย ซึ่งอาจจะนำไปสู่การตกลงสงบศึกระหว่างอังกฤษกับสหรัฐอเมริกา อันจะทำให้อังกฤษเป็นอิสระพอที่จะหันมาทำสงครามกับฝรั่งเศส เหตุผลเพียงเท่านี้คงจะเพียงพอที่จะทำให้เดสแตงตัดสินใจที่จะไม่เสี่ยงนำกองเรือของตนแล่นฝ่าเครื่องกีดขวางเข้าไปเพื่อโจมตีนิวยอร์ก

นับว่าไฮว์ยังโชคดีกว่าเดสแตงตรงที่เขาไม่ได้มีจุดประสงค์ในการปฏิบัติการที่ขัดแย้งกัน หลังจากที่ไฮว์หลบหนีออกมาจากพิลาเดลเฟียและป้องกันนิวยอร์กได้เป็นผลสำเร็จด้วยความมานะอดทนแล้ว เขายังได้รับเกียรติเพิ่มขึ้นด้วยการปกป้องไรต์ไอส์แลนด์ด้วยการเข้าดำเนินการอย่างรวดเร็ว ในตอนนี้เรือรบขนาดใหญ่ที่แยกย้ายกันแล่นออกมาจากอังกฤษเริ่มเคลื่อนกระบวนมาถึง ในวันที่ 28 กรกฎาคม ไฮว์ได้รับแจ้งว่าเรือรบฝรั่งเศสที่แล่นหายไปทางทิศใต้ได้ปรากฏตัวอีกครั้งในขณะที่เรือลำนั้นกำลังมุ่งหน้าไปยังไรต์ไอส์แลนด์ ไฮว์สามารถจัดเตรียมเรือรบให้พร้อมได้ในเวลาเพียงสี่วัน แต่เนื่องจากกระแสลมเปลี่ยนทิศทาง ทำให้เขาไม่สามารถเดินทางไปถึงพอยน์ต จูดิธ (POINT JUDITH) จนกระทั่งวันที่ 9 สิงหาคม ณ ที่นั่นเอง ไฮว์ได้จอดเรือทอดสมอ เขาได้ทราบข่าวว่าเดสแตงได้ยิงชุดปืนเรือหนึ่งวันก่อนหน้านั้น และจอดทอดสมออยู่ระหว่างกูลด์ (GOULD) กับหมู่เกาะคาโนนิคัต (CANONICUT ISLANDS) เรือรบของฝรั่งเศสจอดปิดทางเข้าออกบริเวณซีคอนเน็ต (SEAKONNET) ซึ่งเรือเหล่านี้เตรียมพร้อมที่จะช่วยเหลือกองทัพสหรัฐฯ ในการบุกโจมตีท่าเรือของอังกฤษ

แม้ว่ากองหนุนของโฮวีจะมีไม่ถึงสองในสามของกองกำลังฝรั่งเศส แต่ทว่าการมาถึงของเขากลับทำให้แผนการของเดสแตงไม่เป็นไปตามคาดลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดตรงเข้ามายังชายฝั่งนั้นทำให้เดสแตงอาจตกเป็นเป้าของการโจมตีจากฝ่ายตรงข้ามได้ทุกเมื่อ ในคืนเดียวกันนั้นเองกระแสลมเปลี่ยนทิศทางโดยพัดมาจากทางทิศเหนือเดสแตงจึงเตรียมพร้อมและนำเรือออกสู่ทะเลในทันที แม้ว่าโฮวีจะรู้สึกว่ายานตนยังไม่พร้อมจะสู้รบ แต่เขาก็ได้แล่นเรือออกไปเพื่อให้ตนเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลมหนึ่งวันหมดไปกับการผลัดกันเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม แต่เมื่อถึงคืนวันที่ 11 สิงหาคมได้เกิดลมที่พัดมาอย่างแรงทำให้กองเรือกระจัดกระจายไปคนละทิศละทางเรือของทั้งสองฝ่ายได้รับความเสียหายอย่างหนัก ในบรรดาเรือที่เสียหายนี้มี “ลองค็อดอก (LANGUEDOC)” ซึ่งเป็นเรือธงของฝรั่งเศสรวมอยู่ด้วย หลังจากลมสงบ เรือรบอังกฤษที่มีปืนใหญ่อยู่ลำละ 50 กระบอกต่างแล่นบุกเข้าไป ลำหนึ่งต่อสู้กับลองค็อดอก อีกลำหนึ่งบุกไปโจมตีเรือ “ตอนนองต์” (TONNANT) ซึ่งมีปืนใหญ่อยู่ 80 กระบอกและเหลือเสากระโดงเรืออยู่เพียงเสาเดียวเรือของอังกฤษเป็นฝ่ายโจมตีภายใต้สถานการณ์ที่ตนกำลังเป็นต่อ เมื่อตกกลางคืนเรือทั้งสองลำจึงยุติการโจมตีโดยตั้งใจว่าจะโจมตีใหม่ในตอนเช้า เมื่อรุ่งเช้ามาถึงเรือรบลำอื่นของฝรั่งเศสแล่นมาถึงพอดี ทำให้อังกฤษเสียโอกาสอันดีเช่นนี้ไปเป็นที่น่าสังเกตว่าเรือเอกฮอตทัม (HOTHAM) ซึ่ง 17 ปีต่อมาได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการรบในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้ทำให้เนลสันไม่พอใจจากการที่ฮอตทัมแสดงความพึงพอใจที่ตนสามารถพิชิตเรือของคู่ต่อสู้ไปได้เพียงสองลำ โดยฮอตทัมได้กล่าวไว้ว่า “เรารู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง เราทำหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว” เนลสันได้กล่าวตอบโต้โดยทันทีว่า “หากเราทำลายเรือของศัตรูได้ 10 ลำ แล้วปล่อยให้เรือลำที่ 11 หลบหนีไปได้ แม้ว่าตอนหลังจะตามไปทำลายเรือลำนั้นได้ ข้าพเจ้าไม่ขอเรียกการกระทำเช่นนั้นว่าเป็นการกระทำที่ดี”

อังกฤษล่าถอยกลับไปทีนิวยอร์ค ฝรั่งเศสรีบแล่นเรือของตนไปยังอ่าวนาร์ราแกนเซตต์ (NARRAGANSETT BAY) อีกครั้งหนึ่ง เดสแตงตัดสินใจว่าตนมีอาจบึกหลักอยู่ที่นี้ได้เนื่องจากเรือรบทั้งกองของเขาถูกทำลายลงจนหมดสิ้น เดสแตงจึงแล่นเรือต่อไปยังบอสตันในวันที่ 21 สิงหาคม ไรต์ไอส์แลนด์จึงตกเป็นของอังกฤษซึ่งครอบครองต่อมาอีกเป็นเวลาเกือบปี แต่ในเวลาต่อมาอังกฤษก็ได้อพยพผู้คนออกจากเมืองนี้ไปจนหมดด้วยเหตุผลทางยุทธศาสตร์บางประการ โฮวีเร่งซ่อมแซมเรือที่เสียหายและได้แล่นเรือไปยังไรต์ไอส์แลนด์อีกครั้งเมื่อทราบข่าวว่าฝรั่งเศสยังคงบึกหลักอยู่ที่นั่น ในขณะที่โฮวีเดินทางไปนั้นเขาได้พบ

กับเรือที่กำลังมุ่งหน้าไปบอสตัน โฮวีจึงได้ตามเรือลำนั้นไปจนถึงท่าเรือแต่การคุ้มกันที่แน่นหนาทำให้โฮวีมีอาจเข้าโจมตีได้ หากเราพิจารณาในประเด็นที่ว่าโฮวีจำเป็นต้องเดินทางกลับไปยังนิวยอร์ก ทั้งยังต้องเร่งซ่อมแซมเรือและความจริงที่ว่าเขาเดินทางมาถึงที่บอสตันช้ากว่าพวกฝรั่งเศสเพียงแค่ 4 วัน เราก็อาจเชื่อได้ว่าโฮวีได้พยายามปฏิบัติหน้าที่ของเขาอย่างเต็มกำลังความสามารถในขณะนั้นแล้ว

เรือรบทั้งสองฝ่ายแทบจะไม่ได้มีการปะทะกันเลย แม้กระนั้นก็ตามฝ่ายที่มีกำลังเป็นรองกลับเอาชนะฝ่ายที่แข็งแกร่งกว่าได้ บทเรียนในการสู้รบครั้งนี้ไม่ได้เกี่ยวกับยุทธวิธี หากแต่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการรบที่ยังคงนำมาปรับใช้ได้ในสมัยปัจจุบันยกเว้นในกรณี ที่ต่างฝ่ายต่างพยายามแลกกันเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม หลังจากที่ได้แสดงเส้นทางออกจากนิวยอร์กไปแล้ว และการเตรียมการของโฮวีในอันที่จะรับมือกับการโจมตีที่อ่าวนิวยอร์ก ยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งก็คือความเร็วและความระมัดระวัง ผนวกกับความรู้ความสามารถที่คน ๆ หนึ่งมีอยู่ โฮวีล่งรู้ว่าตนกำลังตกอยู่ในอันตราย จากคำแนะนำของประเทศของตน สวมอาภิตยหลังจากที่เดสแตงแล่นเรือออกมาจากตุลวง โฮวีจำเป็นต้องระดมเรือเดินสมุทรที่อยู่แถบเซสซาพีคเข้ามารวมกันรอเรือรบขนาดใหญ่ที่กำลังเดินทางมาจากนิวยอร์กและไรต์ไฮส์แลนด์ ลำเลียงทหารกว่า 10,000 คน เคลื่อนทัพลงไปที่เดลาแวร์ ซึ่งจะต้องใช้เวลาเดินทางกว่า 10 วัน และเดินทางกลับมายังนิวยอร์กอีก ครั้งหนึ่ง ในขณะที่เดสแตงเดินทางมาถึงเดลาแวร์ 10 วันหลังจากโฮวี และเดินทางมาถึงแซนดี ฮู้ค ช้ากว่าโฮวี 12 วัน แต่เดลาแวร์ เดินทางมาถึงนิวยอร์ก เร็วกว่าโฮวีเพียง 1 วัน โดยที่เขาได้จอดเรืออยู่เฉย ๆ ถึง 10 วันก่อนที่จะแล่นเข้าไป นายทหารอังกฤษผู้หนึ่งที่อยู่ในกระบวนเรือรบได้เล่าถึงความมานะอดสาหะของโฮวี ในวันที่ 30 มิถุนายน ในตอนที่กองทัพอังกฤษเดินทางไปถึงเนฟซิงค์ (NAVESINC) และการเดินทางมาถึงของเรือรบฝรั่งเศส ในวันที่ 11 กรกฎาคมไว้ว่า “ลอร์ด โฮวีได้เข้ามาบัญชาการรบด้วยตนเองเหมือนเช่นเคย และการปรากฏตัวของเขาทำให้บรรดานายทหารและลูกเรือทุกคนเกิดความกระตือรือร้น และทำงานด้วยความขยันขันแข็งมากยิ่งขึ้น” ด้วยคุณสมบัติเช่นนี้เองทำให้เขาขัดแย้งกับนายพลโฮวีผู้มึนคลุกคลีสภาพเรียบง่ายและอ่อนโยน

ความขยันขันแข็งและความรอบคอบยังคงเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติภารกิจของนายพลโฮวีมาโดยตลอด ทันททีที่เรือของฝรั่งเศสเปลี่ยนเข็มแล่นไปทางทิศใต้เรือลาดตระเวนก็แล่นตามไปในทันที ทั้งยังมีการเตรียมพร้อมสำหรับการไล่ล่า (โดยเฉพาะกับ

เรือบรรทุกวัตถุระเบิด) เรือลำสุดท้ายที่มาสวมทับจากอังกฤษถูกทำลายลงที่นิวยอร์กในวันที่ 30 กรกฎาคม กองเรือพร้อมกับเรือบรรทุกวัตถุระเบิดอีก 4 ลำ พร้อมออกสู่ทะเลในวันที่ 1 สิงหาคม กระแสลมที่เปลี่ยนทิศทำให้การเดินทางของเขาในครั้งต่อไปล่าช้าขึ้น แต่โฮวีเดินทางมาถึงช้าไปหนึ่งวันหลังจากที่ฝ่ายศัตรูเข้าไปในเมืองนิวยอร์กแล้ว ซึ่งกองกำลังที่โฮวีมีน้อยกว่าทำให้เขามีโอกาสหลีกเลี่ยงสถานการณ์เช่นนี้ได้ อย่างไรก็ตามฝ่ายตรงข้ามไม่อาจดำเนินการตามเป้าหมายได้จากการปรากฏตัวของเขา เสดแต่ไม่ได้ไปถึงนิวยอร์กเร็วกว่าที่เขาหวังไว้ ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของโฮวีนั้นนับว่ายอดเยี่ยมมาก การที่โฮวีได้เปรียบในทิศทางลม ความยากลำบากในการขับไล่กองเรือให้ออกไปยังช่องทางแคบ ๆ เพื่อไปยังท่าเรือนั้นจะทำให้เรือของฝรั่งเศสที่พยายามทำเช่นนี้เป็นฝ่ายถูกโจมตีเสียเอง ในขณะที่หาดลมสงบ นายพลโฮวีจะต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทั้งหมดที่เขามีอยู่รักษากองเรือของเขาให้ปลอดภัยจากฝ่ายตรงข้าม

ในหนังสือของคูเบอร์ตีชื่อว่า “นายพลทั้งสอง” (THE TWO ADMIRALS) ได้ให้ตัวละครเอกของเขาพูดถึงเพื่อนที่ชอบพูดจาถากถางว่าหากไม่ใช่โชคเข้าข้างเขาแล้วเขาก็ไม่อาจเป็นฝ่ายได้เปรียบ การที่ฝรั่งเศสฝ่าวงล้อมออกไปลมพายุที่พัดกระหน่ำและความเสียหายที่ตามมาล้วนแล้วเป็นสิ่งที่เราเรียกว่าโชคทั้งสิ้น หากโฮวีไม่ได้ปรากฏตัวขึ้นที่พอยนต์ จูดิธ เพื่อข่มขวัญฝรั่งเศสแล้ว พวกเขาก็คงจะจอดทอดสมออยู่ด้านในเพื่อรอให้ลมพายุสงบลงเสียก่อน พลกำลังและความมั่นใจที่โฮวีมีอยู่เต็มเปี่ยมในฐานะที่เขาเป็นนักเดินเรือคนหนึ่งนั้นทำให้โชคเข้าข้างเขา และก็คงจะไม่ยุติธรรมสักเท่าใดนักหากเราจะปฏิเสธว่าโฮวีไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการรบครั้งนี้ แต่สำหรับโฮวีแล้วลมพายุที่พัดกระหน่ำคงไม่ช่วยยกกำลังของอังกฤษที่นิวยอร์กสักเท่าใดนัก

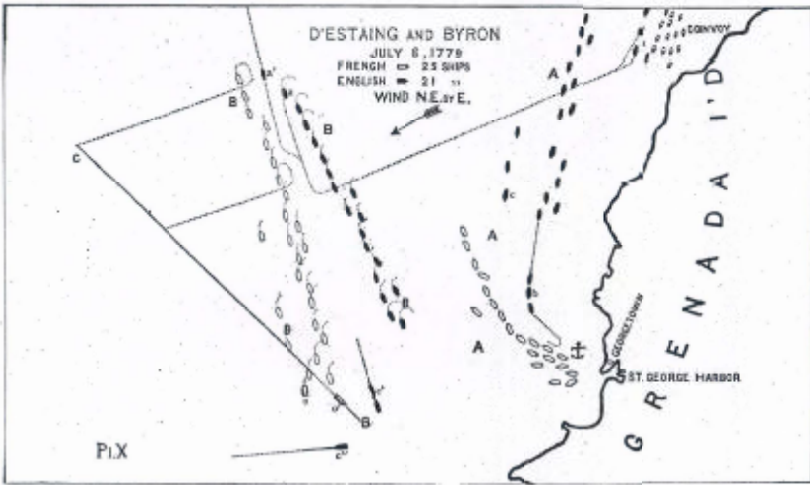
หลังจากเสดแต่ซ่อมแซมเรือเสร็จเรียบร้อยแล้ว เขาได้เดินทางพร้อมกับไพร่พลทั้งหมดที่มีอยู่ไปยังมาร์ตินิคในวันที่ 4 พฤศจิกายน ในวันเดียวกันนั่นเอง พลเรือจัตวาฮอตทัมเดินทางออกจากนิวยอร์กมุ่งหน้าไปยังบาร์บาโดสพร้อมด้วยเรือรบ 64 ลำ เรือปืน 50 ลำ และไพร่พลกว่า 5,000 นาย โดยมีเป้าหมายที่จะพิชิตหมู่เกาะสตา ลูเชีย (STA. LUCIA ISLAND) ระหว่างการเดินทางได้มีลมพัดมาอย่างแรง เป็นเหตุให้เรือของฝรั่งเศสเสียหายมากกว่าของอังกฤษ เรือธงของฝรั่งเศสเสียเสากระโดงหลักและใบเรือบนการสูญเสียเสากระโดงเรือเหล่านี้ และข้อเท็จจริงที่ว่าเรือรบขนาดใหญ่เดินทางไปถึงมาร์ตินิคหนึ่งวันก่อนหน้าที่เรือคุ้มกัน 59 ลำของอังกฤษจะไปถึงบาร์บาโดส ซึ่งอยู่ไกลออก

ไปอีกกว่าร้อยไมล์นั้นชี้ให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญที่ไม่ว่าจะในยุคสมัยใดก็ยังคงเป็นคุณลักษณะสำคัญสำหรับการสู้รบทางเรือ

พลเรือเอกบาร์ริงตัน (ADMIRAL BARRINGTON) ซึ่งบัญชาการรบอยู่ที่บาร์บาโดส แสดงให้เห็นถึงพลังกำลังที่เขาได้อยู่เช่นเดียวกับนายพลไฮวี่ เรือรบแล่นมาถึงในวันที่ 10 ไพร่พลยังคงอยู่บนเรือ ในตอนเช้าของวันที่ 12 พวกเขาจึงออกเดินทางไปสตา ลูเซีย และเวลาบ่ายสามโมงของวันที่ 13 ได้จอดทอดสมออยู่ ณ ที่นั้น ในตอนบ่ายของวันเดียวกัน ไพร่พลครึ่งหนึ่งเดินทางมาถึง ส่วนอีกครึ่งที่เหลือตามมาสพบในตอนเช้าของวันต่อมา พวกเขาสามารถยึดครองท่าเรือที่อยู่ในตำแหน่งที่ดีกว่าได้ ซึ่งช่วยให้นายพลเคลื่อนกระบวนเรือได้สะดวกมากยิ่งขึ้น แม้ว่าเดสแตงจะพยายามขัดขวางเท่าใดก็ตาม ตลอดคืนนั้น ได้มีการขนย้ายเสบียงขึ้นไปอยู่ในเรือรบขนาดใหญ่ที่จอดทอดสมออยู่ตรงข้ามกับปากทางเข้าของอ่าว ทั้งยังใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้กับเรือรบที่จอดอยู่ที่ปลายสุดของทั้งสองด้าน และคอยป้องกันไม่ให้ข้าศึกผ่านเข้ามาในแนวเรือรบได้อย่างเช่นที่เรือรบอังกฤษได้เคยกระทำไว้ในการยุทธ์ที่ลุ่มแม่น้ำไนล์ ฝรั่งเศสมีเรือรบมากกว่าอังกฤษถึงสองเท่า และหากเรือรบของอังกฤษถูกทำลายลงไปแล้ว เเสบียงและไพร่พลย่อมจมนมและหาทางออกไม่ได้อย่างแน่นอน

เรือของเดสแตงจอดขนานอยู่กับแนวเรือรบของอังกฤษ โดยกระบวนเรือของฝรั่งเศสยาวกว่าของอังกฤษสองเท่าจากทิศเหนือไปยังทิศใต้ เดสแตงยิงปืนใหญ่ในระยะไกล แต่ไม่ได้ทอดสมอเรือ ในเวลาต่อมาเดสแตงเล็งความตั้งใจที่จะยิงต่อสู้กับเรือรบของฝ่ายอังกฤษ เขาจึงแล่นเรือไปยังอีกอ่าวหนึ่งปล่อยทหารลงไปบางสวนเพื่อบุกเข้าโจมตีที่มั่นของอังกฤษ เดสแตงไม่อาจคว้าชัยชนะที่อ่าวนี้ได้ด้วยเช่นกันเขาจึงถอยทัพกลับไปยังมาร์ตินิค กองทหารฝรั่งเศสที่รักษาการอยู่ในป้อมถูกต้อนจนเข้าไปถึงภายในตัวเกาะ และต่อมาไม่นานทหารเหล่านี้จึงได้ยอมจำนน

คงจะไม่จำเป็นเท่าใดนักที่จะชี้ให้เห็นถึงความมานะอุตสาหะอันน่าชื่นชมของพลเรือเอกบาร์ริงตันซึ่งความเชี่ยวชาญในการรบทำให้เขาประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ในครั้งนี้ เพราะนั่นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง สตา ลูเซียเป็นเกาะที่อยู่ถัดจากมาร์ตินิคไปทางตอนใต้ และท่าเรือที่โกรส ोल็อต (GROS ILOT) ที่อยู่ทางตอนเหนือของสตา ลูเซียนั้นถูกตัดแปลงมาเพื่อเป็นคลังเก็บสินค้าของฝรั่งเศสที่พอร์ต รอยัล อันเป็นสถานีหลักในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา รอดนีย์ได้พยายามไล่ล่าดินแดนเหล่านั้นก่อนที่จะลงมือปฏิบัติการครั้งยิ่งใหญ่ในปี ค.ศ.1782

การที่เราไม่มีรายละเอียดที่แน่ชัดทำให้ไม่อาจประมาณเดสแตงสำหรับความผิดพลาดของเขาในครั้งนี้ได้ ความรับผิดชอบของเดสแตงขึ้นอยู่กับกระแสลมซึ่งอาจจะมีพัฒนาการบ้าง และยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการจดเรือทอดสมอของเขาเอง แม้กระนั้นก็ตาม ความจริงที่ปรากฏก็คือเดสแตงแล่นเรือผ่านแนวเรือรบของศัตรูถึงสองครั้งในระยะเวลาที่เขาสามารถยิงปืนใหญ่ใส่ฝ่ายตรงข้ามได้ แต่เขากลับปล่อยให้โอกาสผ่านไปการกระทำของเดสแตงถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากซูฟเฟรน ซึ่งเป็นกัปตันเรือคนหนึ่งของเขานั้นเอง

ด้วยเหตุนี้ อังกฤษจึงช่วงชิงโดมินีก้ากลับมาได้สำเร็จ ซึ่งถูกผู้ว่าการรัฐประจำหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกของฝรั่งเศสยึดครองไปเมื่อวันที่ 8 กันยายน ในตอนนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีกองเรืออังกฤษอยู่ที่โดมินีก้า การเข้าครอบครองจึงเป็นไปได้โดยง่าย เราได้กล่าวถึงความสำคัญที่โดมินีก้ามีต่อฝรั่งเศสไปแล้ว และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะยกตัวอย่างของโดมินีก้าและस्ता ลูเซียมากล่าวไว้ในที่นี้เพื่อตอกย้ำให้เห็นถึงสิ่งที่กล่าวไปแล้วในตอนต้น ซึ่งก็คือการครอบครองเกาะเล็กเกาะน้อยเหล่านี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลในน่านน้ำที่ประเทศหนึ่ง ๆ มีเหนือกว่านั่นเอง ในอันที่ผู้อ่านจะเข้าใจหลักการนี้ได้เป็นอย่างดี ผู้อ่านจำเป็นจะต้องทราบถึงการปฏิบัติการของเดสแตงในเวลาต่อมาเสียก่อน

เวลากว่า 6 เดือนผ่านไปอย่างเงียบสงบหลังจากเหตุการณ์ที่स्ता ลูเซีย อังกฤษได้กำลังเสริมจากกองเรือของไบรอน (BYRON) ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรบ

อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศสซึ่งมีเรือรบมาเสริมทัพอีก 10 ลำ ยังคงมีกำลังที่เหนือกว่าอังกฤษ กลางเดือนมิถุนายน ไบรอนนำเรือออกไปเพื่อคุ้มกันเรือขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ที่มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่อังกฤษ โดยไบรอนคอยให้ความคุ้มกันจนกระทั่งเรือสินค้าแล่นพ้นไปจาก หมู่เกาะ ในเวลาต่อมาเดสแตงส่งเรือรบเพียงเล็กน้อยไปยึดเซนต์ วินเซนต์ ในวันที่ 16 มิถุนายน ปี ค.ศ.1779 ซึ่งการปฏิบัติการในครั้งนี้เป็นไปโดยราบรื่น ในวันที่ 30 มิถุนายน เดสแตงได้นำกองเรือทั้งหมดของตนบุกไปโจมตีเกรนาด้า (GRENADA) วันที่ 2 กรกฎาคม เดสแตงจอดทอดสมออยู่เหนือจอร์จทาวน์ และลำเลียงทหารลงจากเรือ ในวันที่ 4 กองทหาร กว่า 700 นายที่รักษาการอยู่ในป้อมต่างพากันยอมพ่ายแพ้ ในเวลาเดียวกัน ไบรอนทราบข่าวว่าเซนต์ วินเซนต์ได้เสียเมืองไปแล้ว อีกทั้งยังเป็นไปได้ว่าเกรนาด้ากำลังจะถูกโจมตี เป็นรายต่อไป ไบรอนจึงนำเรือรบ 21 ลำออกเดินทางพร้อมกับไพร่พลจำนวนมากเพื่อ ช่งชิงเซนต์ วินเซนต์กลับคืนมาและปกป้องเกรนาด้า หลังจากได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าฝรั่งเศส กำลังมุ่งหน้าไปยัง เกรนาด้า ไบรอนจึงแล่นเรือตามไป และเดินทางมาถึงในตอนเช้าตรู่ของ วันที่ 6 กรกฎาคม เดสแตงได้รับข่าวนี้หนึ่งวันก่อนหน้าที่ไบรอนจะมาถึง โดยที่ตัวเขายังคง ทอดสมอเรืออยู่ ด้วยความเกรงว่ากระแสน้ำและลมที่พัดมาอ่อน ๆ จะทำให้ตนเองไปอยู่ ทางทิศใต้ลมหากทอดสมอออกในตอนนั้น เมื่อเรือรบอังกฤษปรากฏขึ้นฝรั่งเศสจึงเริ่ม แล่นเรือออกมา แต่การจัดกระบวนเรือที่ปราศจากระเบียบของฝรั่งเศสทำให้ไบรอนไม่เห็น ความแตกต่างระหว่างจำนวนเรือรบของทั้งสองฝ่าย ซึ่งฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ถึง 25 ลำ ไบรอนส่งสัญญาณให้ไล่ตามฝ่ายตรงข้ามไป ในขณะที่กองเรือของฝรั่งเศสที่ไร้ระเบียบ ทำให้เรือเหล่านี้ไปอยู่ทางทิศใต้ลมมากที่สุด อังกฤษจึงสามารถกลับมาเป็นฝ่ายได้เปรียบ อย่างง่ายดายอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นเมื่อการสู้รบเริ่มต้นขึ้นเรือของฝรั่งเศสซึ่งจัดกระบวนเสร็จ เพียงบางส่วนอยู่ทางทิศตะวันตกมุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ กองหลังปราศจากรูปกระบวน ที่เป็นระเบียบ ทั้งยังอยู่ในตำแหน่งเหนือลมของกองหน้าและกองกลางอังกฤษจัดกระบวน เรือโดยมุ่งหน้าไปทางทิศใต้และตะวันตก เรือที่แล่นอยู่ข้างหน้าเข้าใกล้ฝ่ายตรงข้ามในแนว เดียงเล็กน้อย แต่ลำที่เหลือพุ่งตรงไปยังกองหลังของฝรั่งเศสที่ยังจัดกระบวนไม่เสร็จ ในขณะที่เรือคุ้มกันสามลำของอังกฤษแล่นอยู่ระหว่างกองเรือของตนกับเกาะ เนื่องจาก ไบรอนสั่งการให้ไล่ตามเรือฝ่ายตรงข้ามไป เรือสามลำที่แล่นเร็วที่สุดของอังกฤษซึ่งหนึ่งใน สามนั้นเป็นเรือธงของนายพลบารริงตันที่มีอำนาจสั่งการเป็นลำดับที่สองถูกกองกลาง และกองหลังของฝรั่งเศสยิงจนเสียหายอย่างหนักทั้งยังไม่ได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายเดียวกัน เมื่อเรือคุ้มกันทั้งสามแล่นไปถึงเรือลำที่อยู่ท้ายสุด จึงได้แล่นไปอยู่ในด้านเดียวกันหันเรือ

ไปทางทิศเหนือและอยู่ในทิศเหนือลม ในเวลาเดียวกันนั่นเองไปรอนจึงได้เห็นธงฝรั่งเศสโบกสะบัดอยู่เหนือป้อมปราการแล้ว เพราะเขาไม่รู้มาก่อนถึงการยอมแพ้ได้มีการส่งสัญญาณตามมาให้ยอมจำนนสำหรับเรือที่แล่นล่องหน้าไปก่อนแล้วก็ได้ให้จัดแถวเสียใหม่เพื่อคอยช่วยเหลือและหยุดการไล่ล่าและการสู้รบ ขณะเดียวกับที่เรือรบส่วนใหญ่ยังคงหันเรือไปทางทิศใต้ เรือทั้งสามลำคือ “คอร์นวอลล์” (CORNWALL), “แกรฟตัน” (GRAFTON) และ “ไลออน” (LION) ซึ่งปฏิบัติตามคำสั่งที่ให้อุดการสู้รบ ได้แล่นเลยไปทางทิศใต้ลมของเรือลำอื่นไปไกลมาก จึงถูกฝ่ายตรงข้ามยิงจนได้รับความเสียหายอย่างหนักเรือรบทั้งสามลำนี้ต้องสูญเสียชีวิตพลมากมาย อีกทั้งเสากระโดงเรือถูกทำลายจนพังยับเยิน แม้ว่าในภายหลังจะมีเรือลำอื่นเข้ามาช่วยแต่เรือรบสามลำนี้ก็ยังไม่สามารถแล่นตามเรือลำอื่นได้ทัน เป็นเหตุให้เรือเหล่านี้ตกไปอยู่ทางด้านหลังใกล้กับกองเรือของฝรั่งเศสความเสียหายอย่างหนักที่อังกฤษได้รับนั้นสืบเนื่องมาจากเรือสามลำนี้ โดยเรือสามลำได้แล่นล่องหน้าไปก่อนภายใต้การบัญชาการของบารริงตัน และอีกสองลำที่อยู่ในกองหลังซึ่งเมื่อเห็นว่กองหน้ากำลังสู้รบกับฝ่ายตรงข้ามอย่างดุเดือด จึงไม่รักษารูปกระบวนให้ดีแต่กลับถอยฉากออกจากตำแหน่งที่ควรอยู่เพื่อไปอยู่หัวแถว ซึ่งการกระทำเช่นนี้คล้ายคลึงกับการปฏิบัติการที่แหลม เซนต์ วินเซนต์ที่ทำให้เนลสันมีชื่อเสียงเป็นอันมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่รับผิดชอบในหน้าที่

ไปรอนได้บุกเข้าโจมตีฝ่ายตรงข้ามโดยใช้ความได้เปรียบในทิศทางลมและความไร้ระเบียบของกองหลังฝรั่งเศส เป็นที่น่าสังเกตุว่าถึงแม้จะเป็นสิ่งดีที่เราจะไม่ยอมเสียเวลาแม้น้อยในอันที่จะโจมตีศัตรูในขณะที่ฝ่ายนั้นกำลังปราศจากการจัดกระบวนทัพที่ดี แต่ก็น่าสงสัยว่าเรือทั้งสามลำของบารริงตันที่ควรจะถูกแยกออกห่างจากเรือลำอื่น ๆ ไปมากเช่นนี้หรือไม่ การไล่ตามฝ่ายตรงข้ามเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมก็ต่อเมื่อฝ่ายเรามีกำลังไพร่พลเหนือกว่า ไม่ว่าเราจะมีกำลังมากกว่ามาตั้งแต่ต้นหรือได้กำลังมาเสริมทัพในภายหลัง เรือรบที่เข้าปฏิบัติการชุดแรกจะต้องมีจำนวนมากกว่าฝ่ายตรงข้ามหรือจะต้องไม่ตกอยู่ในวงล้อมของศัตรูจนกว่าจะมีกำลังหนุนมาช่วย หรือเมื่อมีความเป็นไปได้ว่าศัตรูจะหลบหนีหากเราไม่เข้าโจมตีในทันที ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ไม่ใช่กรณีที่เกิดขึ้นกับเหตุการณ์ครั้งนี้ เรือ “คอร์นวอลล์” “แกรฟตัน” และ “ไลออน” ไม่ควรได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการใด ๆ ในอันที่จะช่วยให้ศัตรูหนีกำลังแทนที่จะกระจายกำลังในการระดมยิงปืนใหญ่ออกไปรายละเอียดของการรบในครั้งนี้คงจะไม่เที่ยงตรงมากพอที่เราจะใช้วิพากษ์วิจารณ์การกระทำ

อื่นใดได้นอกเหนือไปจากข้อผิดพลาดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งความผิดพลาดส่วนนี้อาจจะมีส่วนมาจากการสั่งการของผู้บังคับบัญชาด้วยเช่นกัน

นับจนถึงช่วงเวลานี้ ฝรั่งเศสยังคงเป็นฝ่ายตั้งรับตามนโยบายที่พวกเขาตั้งใจไว้ตั้งแต่แรก ฝรั่งเศสเริ่มฉกฉวยโอกาสในการเป็นฝ่ายบุกอันนับเป็นการทดสอบคุณสมบัติของเดสแตง ในขณะที่กองเรือของทั้งสองฝ่ายหันไปทางกราบขวา มุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ ฝรั่งเศสอยู่ทางใต้ลม ฝรั่งเศสได้รับความเสียหายเพียงเล็กน้อยแม้ว่ากระบวนเรือของพวกเขาจะไร้ระเบียบก็ตาม และจากการที่อังกฤษผิดพลาดในการบุกเข้าโจมตี ทำให้เรือ 7 ลำได้รับความเสียหายอย่างหนัก โดยเรือ 4 ลำ ได้แก่ “มงมัทธ” (MONMOUTH) “แกรฟตัน” “คอร์นวอลล์” และ “ไลออน” ไม่อาจใช้งานได้ต่อไป ก่อนที่จะถึงบ่ายสามโมงเรือสามลำหลังอยู่ห่างออกไปจากเรือลำอื่น ๆ มาก อันที่จริงแล้ว เรือเหล่านี้ยังอยู่ใกล้กับกองเรือของฝรั่งเศสมากกว่าของอังกฤษเสียด้วยซ้ำไป ในขณะที่เรือลำอื่น ๆ ของอังกฤษลดอัตราความเร็วลงมาจนเท่ากับเรือที่ได้รับความเสียหายที่ยังอยู่ในกระบวน สภาพการณ์เช่นนี้เป็นอุปสรรคสำหรับกองเรือที่ ความเสียหายเกิดขึ้นกับเรือเพียงบางลำแทนที่จะกระจายความเสียหายไปยังเรือลำอื่นด้วย เรือ 10-12 ลำที่ไม่ได้รับความเสียหายจำเป็นต้องลดประสิทธิภาพลงเพื่อให้ทัดเทียมกับเรือลำอื่น ๆ ไบรอนซึ่งมีเรือที่ยังใช้การได้ 17 – 18 ลำ อยู่ในทิศเหนือลมของเดสแตงซึ่งมีเรืออยู่ 25 ลำ แม้ว่าเรือของไบรอนจะยังคงแล่นเกาะกลุ่มกันไปได้ แต่ก็เป็นที่น่าสงสัยว่าฝ่ายตรงข้าม เดสแตงตระหนักดีว่าไบรอนกำลังตกอยู่ในภาวะลำบากด้วยเหตุที่มีเรือคุ่มกันอยู่ในทิศเหนือลม และเรือที่ได้รับความเสียหายอยู่ในทิศใต้ลม ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ นายพลแห่งกองทัพเรือมีทางเลือกอยู่ 3 ทางด้วยกัน : 1) เดสแตงอาจจะให้กองเรือของเขาแล่นขยายออกไปข้างหน้า เคลื่อนขบวนเป็นรูปตัว “Z” ตามกันไปทีละลำ เพื่อให้เรือลำของตนอยู่ระหว่างเรือของไบรอนกับเรือคุ่มกัน จากนั้นจึงให้เรือกลไฟโจมตีเรือคุ่มกัน 2) เดสแตงอาจจะเคลื่อนขบวนเป็นรูปตัว “Z” พร้อม ๆ กัน เพื่อให้เรือของตนแล่นขึ้นไปอยู่ข้างแนวเรือรบของอังกฤษ จากนั้นจึงเข้าปฏิบัติการโดยพร้อมเพรียงกัน 3) เดสแตงอาจจะทำให้เรือสามลำที่ใช้การไม่ได้ถูกตัดขาดออกจากเรือลำอื่น เพื่อให้เขาจะได้นบุกไปโจมตีได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

เดสแตงไม่ได้เลือกทำวิธีใดวิธีหนึ่งที่กล่าวมานี้ สำหรับวิธีแรกนั้นเดสแตงตระหนักดีว่าสถานการณ์ของกองเรือของตนนั้นเป็นเช่นใด และได้แจ้งข่าวกลับไปยังฝรั่งเศสว่ากระบวนเรือของเขา นั้นไร้ระเบียบเกินกว่าที่จะทำเช่นนั้นได้ ไม่ว่าความบกพร่องทาง

เทคนิคจะเป็นเช่นใดก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เชื่อว่าคุณความพยายามของ เดสแตงจะไม่ประสบความสำเร็จเมื่อพิจารณาจากกำลังในการเคลื่อนที่ของทั้งสองฝ่าย ทางเลือกที่สามดูเหมือนจะช่วยให้เดสแตงเป็นฝ่ายได้เปรียบมากที่สุด เนื่องจากวิธีนี้จะ ทำให้เรือรบที่ยังใช้การได้ของฝ่ายตรงข้ามแยกออกจากเรือลำที่เสียหาย อันจะทำให้ นายพลอังกฤษต้องเผชิญความเสี่ยงเป็นอย่างมากหากคิดจะโจมตีภายใต้สถานการณ์ที่ อันตรายเช่นนั้น เจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษกล่าวว่าไบรอนต้องการที่จะเอาชนะฝรั่งเศสให้ได้ อีก ครั้งหนึ่ง หากฝรั่งเศสพยายามจะโจมตีอังกฤษ เวลาประมาณบ่ายสามโมง เดสแตง เคลื่อนกระบวนเรือเป็นรูปตัว “Z” พร้อม ๆ กัน จัดแถวของเรืออยู่ในตำแหน่งด้านใต้ลม หันหน้าไปทางทิศใต้อีกครั้ง อังกฤษเลียนแบบการเคลื่อนไหวนี้นี้ ยกเว้นเรือ “มงมาร์” ที่อยู่ใน กองหน้าซึ่งได้รับความเสียหายอย่างหนักเกินกว่าที่จะปฏิบัติการใด ๆ ได้ จึงมุ่งหน้าต่อไป ยังทิศเหนือและเรือสามลำที่ถูกแยกออกจากกัน เรือสองในสามลำนี้แล่นต่อไปทางเหนือ และถูกกระหน่ำยิงจากปืนเรือของฝรั่งเศส หากแต่ “ไลอัน” ซึ่งไม่สามารถรักษาระดับ การเคลื่อนที่ตามกระแสลมได้ จึงอยู่ด้านหลังและรอดพ้นจากกระสุนปืนของฝ่ายตรงข้าม มาได้ ด้วยเหตุที่จ่าไม่ก้าวห่างออกไปอีกเกือบพันไมล์ ฝ่ายตรงข้ามไม่ได้ไล่ตาม “ไลอัน” ไป ซึ่งเรือลำนี้นับว่าเป็นเรือลำเดียวที่นำมาซึ่งชัยชนะของการรบทางเรือให้แก่ฝรั่งเศส ชูฟเฟรนซึ่งบัญชาการกองหน้าฝรั่งเศสบันทึกไว้ว่า “หากเดสแตงมีความสามารถในการ เดินเรือเท่ากับที่เขามีความกล้าหาญแล้ว เราก็คงไม่ต้องสูญเสียเรือไปถึง 4 ลำ” “เมื่อ เดสแตงมีอายุได้ 30 ปี เขาได้ถูกย้ายจากกองทัพภมมายังกองทัพเรือในตำแหน่งพลเรือตรี เมื่อสงครามเริ่มปะทุขึ้น กองทัพเรือไม่ได้ไว้วางใจเขาในความสามารถทางเรือและความ คิดเห็นดังกล่าวนี้ฟังดูสมเหตุสมผลหากพิจารณาจากการปฏิบัติหน้าที่ของเขาในการทำ สงครามครั้งนี้” “เดสแตงผู้ซึ่งกล้าหาญราวกับดาบของนักรบ ทั้งยังเป็นวีรบุรุษสำหรับ บรรดานายทหารเป็นบุคคลที่นักเดินเรือทุกคนให้ความเคารพนับถือ แต่เดสแตงกลับ พบว่าผู้ได้บังคับบัญชาของเขานั้นมักจะทำสร้างความผิดหวังให้เขาอยู่หลายครั้งหลายครา สืบเนื่องมาจากการที่เดสแตงมีอาชีพครองนายทหารเหล่านี้ให้อยู่ในหลักศีลธรรมอันดีได้ แม้กระนั้นก็ตาม กษัตริย์ยังทรงให้ความคุ้มครองเดสแตงอย่างเห็นได้ชัด

นักประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสยังกล่าวว่ามีสาเหตุอีกประการหนึ่งนอกเหนือไปจากความสามารถในการเป็นนักเดินเรือที่ทำให้เดสแตงปฏิบัติกรอย่างไร้ประสิทธิภาพในการรบครั้งนี้ เดสแตงเล็งเห็นว่าเกรนาด้าเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของเขา และพิจารณาว่ากองทัพเรือ อังกฤษเป็นสิ่งที่สำคัญรองลงมา รามาตูแอล (RAMATUELLE) ซึ่งเป็นนักยุทธศาสตร์

ทางเรือและมีส่วนร่วมในการสู้รบครั้งนี้ กล่าวถึงกรณีนี้ว่าเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายในการสู้รบทางเรืออย่างแท้จริง คำพูดของเขาซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นถึงความคิดของเขาในช่วงเวลาดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงหลักการที่มีคุณค่ามากพอที่จะนำมาอภิปรายกันอย่างจริงจัง :

“กองทัพเรือฝรั่งเศสมักจะขึ้นชอบความมีชื่อเสียงจากการรักษาชัยชนะที่พวกเขาพิชิตมาได้มากกว่าการที่จะยึดเรือเพียงไม่กี่ลำ และด้วยความคิดเช่นนี้ทำให้พวกเขานึกไปว่าตนเองได้เข้าใกล้จุดสิ้นสุดที่แท้จริงของสงครามแล้ว การสูญเสียเรือเพียงไม่กี่ลำจะสำคัญอย่างใดกันเล่าต่อพวกอังกฤษ ประเด็นสำคัญก็คือการโจมตีฝ่ายตรงข้ามในดินแดนภายใต้ความครอบครองอันเป็นแหล่งที่มาของความมั่งคั่งทางการค้าและสมุทรภาพสงครามในปี ค.ศ.1778 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงตัวอย่างของความหุ่เมที่บรรดานายพลของฝรั่งเศสมีต่อผลประโยชน์อันแท้จริงของประเทศชาติ การปกป้องเกรนาด้าจากฝ่ายตรงข้าม การลดทอนอำนาจของยอร์กทาวน์ ซึ่งกองทัพอังกฤษยอมจำนน การมีชัยชนะเหนือหมู่เกาะเซนต์ คริสโตเฟอร์ ล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากการทำสงครามครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งปล่อยให้ฝ่ายศัตรูล่าถอยไปได้อย่างปราศจากการไล่ตามมากกว่าที่จะเสี่ยงให้ศัตรูมีโอกาสเข้าไปให้ความช่วยเหลือดินแดนที่ถูกโจมตี”

ไม่มีกรณีใดที่จะเห็นได้ชัดเจนมากไปกว่าในกรณีของเกรนาด้าอีกแล้ว ไม่มีผู้ใดปฏิเสธได้ว่าในบางโอกาสความสำเร็จในการปฏิบัติการทางทหารนั้นก็คือการยอมละทิ้งหรือเสียเวลาในการกระทำบางอย่างออกไป เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่สำคัญมากกว่า สถานภาพของเดอ กราส ที่เซสซาพีค ในปี ค.ศ.1781 โดยมีอนาคตของยอร์กทาวน์แขวนอยู่บนเส้นด้ายประกอบกับสถานภาพของเดสแตงที่เกรนาด้านั้นมีมูลเหตุพื้นฐานคล้ายคลึงกัน การกระทำของบุคคลทั้งสองนี้ฟังดูสมเหตุสมผล ไม่ใช่จากคุณงามความดีของพวกเขา หากแต่มาจากหลักการโดยทั่ว ๆ ไปที่พวกเขายึดถือ หลักการเช่นนั้นเหมาะสมหรือไม่ คำพูดของนักเขียนที่กล่าวในตอนต้นแสดงให้เห็นถึงความมีอคติในตอนที่เขากล่าวว่า “เรือเพียงไม่กี่ลำ” กองทัพเรือทั้งกองทัพไม่ใช่ว่าถูกโจมตีเพียงแค่ครั้งเดียวก็จะสูญสิ้นไป การยึดเรือได้เพียงไม่กี่ลำนั้นหมายถึงชัยชนะธรรมดา ๆ เท่านั้น ในการทำสงครามของรอนนี มีเรือเพียง 5 ลำที่ถูกศัตรูยึดไปได้ แม้ว่าเขาไม่ก้ำจะรอดพ้นวิกฤตการณ์อันเลวร้ายมาได้ก็ตาม

ในอันที่จะชี้ชัดลงไปได้ว่าหลักการใดมีเหตุผลหรือไม่ โดยพิจารณาจากกรณีของการสู้รบทั้งสองครั้ง (เราจะกล่าวถึงเซนต์ คริสโตเฟอร์ในภายหลัง) เราจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าสิ่งใดคือความได้เปรียบที่เราต้องการ และอะไรคือปัจจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการรบในแต่ละกรณี สำหรับการสู้รบที่ยอร์คทาวน์ ความได้เปรียบที่ต้องการก็คือการจับกุมกองทัพคอร์นวอลล์ เป็นเป้าหมายคือการทำลายกองกำลังของศัตรูที่อยู่ตามแนวชายฝั่ง สำหรับการสู้รบที่เกรนาด้าเป้าหมายคือการมีสิทธิ์ครอบครองดินแดนที่ปราศจากความสำคัญทางทหารแต่อย่างใด เพราะเป็นสิ่งที่น่าสังเกตเป็นอย่างยิ่งว่าบรรดาเกาะเล็ก ๆ ในแอนทิลีส หากถูกยึดครองไว้ได้ทั้งหมดแล้วจะเป็นการเพิ่มพูนกองกำลังให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั้นจะขึ้นอยู่กับกองทัพเรือทั้งหมด กองกำลังขนาดใหญ่เหล่านี้มีโอกาที่จะถูกบดขยี้ลงไปที่ละกองได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพเรือ และหากปรารถนาที่จะรักษาสมุทธานุภาพเอาไว้แล้ว กองทัพเรือของฝ่ายตรงข้ามจำเป็นที่จะต้องถูกทำลายลงไปให้สิ้นซาก แม้ว่าเกรนาด้าจะอยู่ติดกับหมู่เกาะบาร์บาโดสและสตา ลูเซียไปทางทิศใต้ลมอีกทั้งยังได้รับการคุ้มกันอย่างแน่นหนาจากอังกฤษ แต่ฝรั่งเศสกลับสังเกตเห็นว่าเกรนาด้าไม่แข็งแกร่งสักเท่าใดนัก แต่นโยบายทางทหารที่สมเหตุสมผลสำหรับหมู่เกาะเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธีที่มั่นคงทางทะเลที่มีกองกำลังคุ้มกันอย่างแน่นหนา อีกทั้งยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากกองทัพเรืออีกด้วย นอกเหนือไปจากนี้ การให้ความคุ้มกันจากการถูกโจมตีโดยเรือรบขนาดใหญ่และเรือรบเอกชนยังเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งด้วยเช่นกัน

เหล่านี้คือวัตถุประสงค์ที่เป็นประเด็นให้เกิดข้อโต้แย้ง สิ่งใดคือปัจจัยชี้ขาดในการต่อสู้อันยากลำบากในครั้งนี้ แน่นอนว่าสิ่งนั้นก็คือกองทัพเรือหรือกองกำลังทางทหารที่อยู่ในทะเลนั่นเอง เห็นได้ชัดว่าชะตากรรมของคอร์นวอลล์นั้นอยู่ที่ทะเลเราไม่จำเป็นที่จะต้องไปคาดคะเนถึงผลลัพธ์ใด ๆ หากเดอ กราส ไม่ได้เป็นฝ่ายได้เปรียบในการสู้รบเมื่อวันที่ 5 กันยายน ปี ค.ศ.1781 และหากฝรั่งเศสเป็นฝ่ายที่มีเรือน้อยกว่าอังกฤษ 5 ลำ แทนที่จะยึดเพิ่มมาได้ 5 ลำ จากเหตุการณ์ในการสู้รบคราวนั้น เดอ กราส เป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่าอังกฤษ ซึ่งก็สมควรที่จะทำให้ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายมีชัย คำถามต่อมาก็คือ เดอ กราส ควรจะเสี่ยงที่จะละทิ้งชัยชนะที่เขากำลังมีอยู่เหนือกองกำลังของฝ่ายตรงข้ามที่อยู่บนบกเพื่อแลกกับความได้เปรียบที่ไม่แน่นอนที่มีต่อกองกำลังของฝ่ายตรงข้ามที่อยู่ในทะเลหรือไม่ นี่ไม่ใช่ประเด็นที่เกิดขึ้นที่ยอร์คทาวน์ แต่เป็นประเด็นที่เกิดกับกองทัพคอร์นวอลล์

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า คำตอบมีเพียงประการเดียวเท่านั้น แม้กระนั้นก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าทางเลือกทั้งสองทางของเดอ กราส ก็คือเป้าหมายในการทำลายกองกำลังของฝ่ายตรงข้ามที่มีประสิทธิภาพ

เหตุการณ์เช่นนี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นกับเดสแตงที่เกรนาด้า จำนวนเรือรบที่เดสแตงมีเหนือกว่าอังกฤษนั้นเกือบจะเท่ากับจำนวนที่เดอ กราส มีอยู่ทางเรือของเดสแตงก็คือกองกำลังของฝ่ายตรงข้ามที่อยู่ในทะเลและเกาะเล็ก ๆ เกาะหนึ่งซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ หากแต่ปราศจากความสลักสำคัญทางทหาร เกรนาด้าได้ชื่อว่าเป็นตำแหน่งที่แข็งแกร่งในการตั้งรับแต่ความแข็งแกร่งภายในไม่ใช่สิ่งที่สำคัญแต่อย่างใด หากตำแหน่งดังกล่าวปราศจากคุณค่าในเชิงยุทธศาสตร์ ในอันที่จะปกป้องเกาะแห่งนี้ไว้เดสแตงปฏิเสธที่จะใช้ความได้เปรียบอันมหาศาลที่กองเรือนำมาให้กับเขา แม้กระนั้นก็ตามการต่อสู้ระหว่างกองทัพเรือของทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับกรณีสิทธิ์ครอบครองเกาะเหล่านั้น ประการแรกก็คือ เดสแตงจำเป็นต้องยึดครองหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกซึ่งเป็นที่เทียบเรือที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับฝรั่งเศสไว้ให้มั่นคงเสียก่อน ประการที่สองก็คือการควบคุม่าน้ำในบริเวณดังกล่าว สำหรับประการหลังนี้นับว่าเป็นความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่จะไม่ไปเพิ่มเติมกองกำลังให้กับเกาะเหล่านั้น แต่จะต้องทำลายกองกำลังเรือของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งอาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการทำลายกองกำลังที่อยู่ในสมรภูมิรบ เกาะเหล่านั้นล้วนแล้วแต่เต็มไปด้วยเมืองที่มีมั่งคั่งและเดสแตงเพียงแต่ต้องการยึดเมืองไว้ให้ได้แค่หนึ่งหรือสองเมืองก็นับว่าเพียงพอแล้ว

คงจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องหากจะกล่าวว่าการที่นำพาเดสแตงไปสู่การปฏิบัติการในครั้งนี้ไม่ถูกต้องเสียทีเดียวนัก เพราะมันได้นำเขาไปในทางที่ผิด ในกรณีของออร์ทาวน์ หลักการตามที่รามาดูแอลได้กล่าวเอาไว้ นั่นไม่ใช่เหตุผลที่ “สมควร” ของการกระทำของเดอ กราส แม้ว่ามันจะดูเหมือนเป็นเหตุผลที่ “แท้จริง” ก็ตาม สิ่งที่เดอ กราส เห็นว่าสมเหตุสมผลก็คือสถานการณ์ที่ขึ้นอยู่กับสมุททานุภาพภายในชั่วระยะเวลาสั้น ๆ และเดอ กราส ก็มีสิ่งนั้นอยู่แล้วด้วยจำนวนเรือรบและกองกำลังที่เหนือกว่า หากกองกำลังของทั้งสองฝ่ายเท่าเทียมกัน ความเชื่อตรงต่อวินัยทหารจะบังคับให้เขาต้องออกไปสู้รบและพยายามยับยั้งการปฏิบัติการใด ๆ ที่นายพลของอังกฤษคิดจะทำอยู่ในขณะนั้นรามาดูแอลกล่าวว่าการทำลายเรือรบเพียงไม่กี่ลำทำให้เขาเป็นฝ่ายได้เปรียบ ทั้งยังนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่น่าพอใจที่ออร์ทาวน์ หากจะว่ากันตามหลักการโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว การกระทำเช่นนี้ย่อมเป็น

เป้าหมายที่ดีกว่าเป้าหมายที่ฝรั่งเศสกำหนดเอาไว้ แน่แน่นอนว่าจะต้องมีข้อยกเว้นด้วยเช่นกัน แต่ข้อยกเว้นดังกล่าวอาจจะเป็นเช่นที่ยอร์กทาวน์ที่กำลังทหารถูกโจมตีโดยตรงในที่อื่น หรือจะเป็นเช่นที่พอร์ต มาซอน ซึ่งจัดว่าเป็นฐานทัพที่แข็งแกร่งและเป็นที่ยอมรับของฝ่ายตรงข้ามกำลังตกอยู่ในภาวะอันตราย แม้แต่ที่พอร์ต มาซอน ก็ยังน่าสงสัยว่าความรอบคอบถูกนำมาใช้ในทางที่ผิด หากฮอว์คหรือบอสคาเวนล่องรู้ถึงภัยหนะที่บิงค์ได้ประสบมา พวกเขาก็คงไม่เดินทางต่อไปยังยิบรอลต้าเพื่อนำเรือรบไปซ่อมแซมยกเว้นเสียจากนายพลของฝรั่งเศสจะตามไปโจมตีเรือรบของพวกเขาเป็นคำรบสอง อันจะทำให้เรือรบเหล่านั้นได้รับความเสียหายเพิ่มขึ้นไปอีก

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเกรนาด้ายอมเป็นสิ่งที่มีความยิ่งในสายตาของเดสแตง เนื่องจากมันเป็นความสำเร็จเพียงครั้งเดียวที่เดสแตงได้รับ หลังจากปฏิบัติการอันผิดพลาดที่เกิดขึ้นที่เดลาแวร์ นิวยอร์ก และไรต์ ไฮส์แลนด์ รวมไปถึงเหตุการณ์อันน่าอัศจรรย์ที่स्ता ลูเซีย จึงเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจถึงความมั่นใจในตัวเขาเองซึ่งนักเขียนชาวฝรั่งเศสบางคนได้กล่าวถึงเอาไว้ เดสแตงมีพรสวรรค์ตรงที่เขาเป็นคนฉลาดหลักแหลมและมีความกล้าหาญไม่เป็นที่รองใคร ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นนายพลเขาได้สร้างชื่อเสียงให้กับตัวเองด้วยการนำทัพบุกไปโจมตีฐานที่มั่นที่स्ता ลูเซียและเกรนาด้า และต่อมาอีก 2-3 เดือน เขาได้บุกไปโจมตีซาวานนา แต่ในคราวนี้เขาไม่ประสบความสำเร็จเหมือนอย่างในคราวแรก

ระหว่างที่กองทัพเรือฝรั่งเศสหายไปจากน่านน้ำในช่วงฤดูหนาวของปี ค.ศ.1778-79 อังกฤษซึ่งมีอำนาจเหนือท้องทะเลอยู่ในขณะนั้นด้วยจำนวนเรือรบเพียงไม่กี่ลำที่ไม่ได้เดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก แต่ได้ตัดสินใจที่จะย้ายสมรภูมิในการสู้รบทางภาคพื้นดินมาที่มลรัฐทางตอนใต้แทน ซึ่งอังกฤษเชื่อว่ามียกกลุ่มคนที่ยังคงจงรักภักดีต่อตนเองอยู่เป็นจำนวนมาก การเดินทางในครั้งนี้มีเป้าหมายอยู่ที่จอร์เจีย และอังกฤษยังประสบความสำเร็จมากไปกว่านั้น โดยที่ซาวานนาตกไปอยู่ภายใต้การครอบครองของอังกฤษในตอนปลายปี ค.ศ.1778 รัฐที่อยู่ทางตอนใต้ส่วนใหญ่ยอมจำนนตามอย่างรวดเร็ว อังกฤษจึงขยายการปฏิบัติการต่อไปยังเซาธ์ แคโรไลนา หากแต่ล้มเหลวในการบุกไปยึดเมืองชาร์ลสตัน (CHARLESTON)

เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้ถูกถ่ายทอดไปให้เดสแตงซึ่งขณะนั้นกำลังอยู่ที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้รับทราบ รวมไปถึงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับพลเมืองในเซาธ์แคโรไลนา และเสียงเรียกร้องที่พวกเขามีต่อชาวฝรั่งเศสซึ่งถูกกล่าวหาว่าละทิ้งความเป็น

พันธมิตร ไม่ยินยอมให้ความช่วยเหลือใด ๆ แต่ในทางตรงกันข้ามกลับได้ประโยชน์จากการได้รับความช่วยเหลือของพลเมืองในบอสตันที่ช่วยซ่อมแซมเรือรบที่เสียหายของฝรั่งเศส มีความจริงที่น่าเจ็บปวดบางอย่างที่ทำให้เดสแตงไม่อาจให้ความช่วยเหลือพลเมืองในซาร์ดีแควโรไลนาได้ และทำให้เขาต้องเพิกเฉยต่อคำสั่งเพื่อที่จะเดินทางกลับพร้อมกับเรือรบขนาดใหญ่ 22 ลำเดินทางไปยังชายฝั่งสหรัฐอเมริกา โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่สองประการด้วยกัน ประการแรกก็คือการปลดปล่อยมลรัฐทางตอนใต้ให้เป็นอิสระจากการยึดครองของอังกฤษ และประการที่สองก็คือการบุกไปโจมตีนิวยอร์กพร้อมกันกับการทำลายกองกำลังของรัฐวอชิงตัน

เดสแตงเดินทางมาถึงชายฝั่งรัฐจอร์เจียในวันที่ 1 กันยายน และบุกเข้าโจมตีทันที โดยฝ่ายอังกฤษไม่ทันได้ไหวตัว แต่การปฏิบัติการที่ล่าช้าอันเป็นคุณลักษณะในการบัญชาการรบของนายพลผู้นี้ ทำให้ความโชคร้ายที่เขาเมื่ออยู่กลับกลายเป็นความโชคร้าย เดสแตงใช้เวลาอยู่ที่ซาวานนาโดยเปล่าประโยชน์ กองเรือที่มาถึงก่อนหน้านั้นทำให้สถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งอากาศที่เลวร้ายได้คืบคลานใกล้เข้ามาทุกขณะ ทำให้เดสแตงที่มัวแต่ล่าช้าอยู่ในตอนแรกต้องรีบโจมตีก่อนเวลาอันควรและยังไม่ทันเตรียมตัวให้พร้อมในการต่อสู้ครั้งนี้ เดสแตงยังคงแสดงความกล้าหาญ อันเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของเขา เดสแตงออกไปปรบร่วมกับกองกำลังส่วนหน้าของกองเรือเช่นเดียวกับนายพลของสหรัฐอเมริกา แต่ผลลัพธ์กลับเป็นฝ่ายถูกขับไล่อ่างนองเลือด หลังเหตุการณ์เดสแตงแล่นเรือกลับไปยังฝรั่งเศสในทันที โดยที่เขาไม่เพียงแต่ล้มเลิกแผนการที่มีต่อนิวยอร์ก หากแต่ยังปล่อยให้มลรัฐทางตอนใต้ตกเป็นของฝ่ายศัตรูอีกด้วยประโยชน์ของความช่วยเหลือจากสมุททานุภาพอันยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสที่ชาวอเมริกันพากันหลงเชื่อว่ามีอยู่จริงนั้น กลับกลายเป็นการถอนตัวออกไปจากสมรภูมิ ได้แสดงให้เห็นที่ประจักษ์ชัดด้วยการปฏิบัติการของอังกฤษ ซึ่งยอมละทิ้งนิวพอร์ตอย่างรวดเร็วที่สุดในขณะที่พวกเขารู้ว่ากองเรือของฝรั่งเศสไปปรากฏกายอยู่ ณ ที่แห่งนั้น การถอยทัพเป็นสิ่งที่ตัดสินใจมาก่อนหน้านั้นแล้วว่าอย่างไรเสียก็คงจะต้องเกิดขึ้น แต่การเดินทางมาถึงของเดสแตงได้เปลี่ยนให้การถอยทัพกลายเป็นการเดินทางอย่างเร่งรีบ

ภายหลังการจากมาของเดสแตง พร้อมกับกองเรือทั้งหมด เนื่องจากเรือบางลำที่ไม่ได้เดินทางกลับไปยังฝรั่งเศสได้แล่นกลับไปประจำการยังที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก อังกฤษจึงหันกลับมาโจมตีรัฐทางใต้ต่อไป ซึ่งเคยถูกระงับไว้ชั่วคราวของเรือและกอง

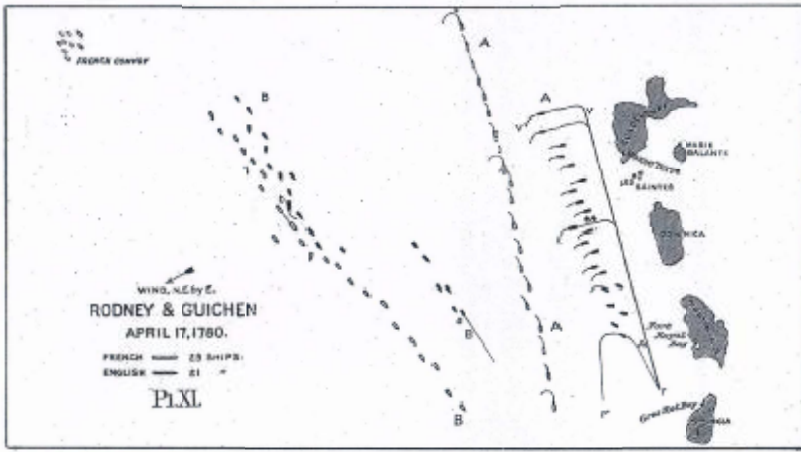
กำลังทางบกได้เดินทางออกจากนิวยอร์กเพื่อไปยังจอร์เจียในปลายปี ค.ศ.1779 และหลังจากรวบรวมกำลังพลที่เมืองไต้บี (TYBEE) ได้แล้ว จึงเคลื่อนทัพต่อไปยังชาร์ลสตันโดยผ่านทางเอดิสโต (EDISTO) การที่อเมริกาปราศจากสมุททานุภาพทำให้การเคลื่อนไหวในครั้งนี้เป็นไปได้โดยง่ายและปลอดภัยปล่อยให้เรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ที่แล่นมาตามลำพังสามารถแวะรับเรือที่พลัดหลงจากกองเรือได้ และนี่ก็เป็นอีกบทเรียนหนึ่งของผลลัพธ์จากการทำสงครามโดยใช้เรือรบลาดตระเวนไปมาในท้องทะเลแต่เพียงอย่างเดียว การโอบล้อมที่ชาร์ลสตันได้เริ่มต้นขึ้นในตอนปลายเดือนมีนาคม ในเวลาต่อมาไม่นานนักอังกฤษสามารถแล่นเรือผ่านเครื่องกีดขวางและไปถึงฟอर्ट มุลทรี (FORT MOULTRIE) โดยปราศจากความเสียหายใด ๆ ทั้งยังสามารถจอดทอดสมอได้สำเร็จในระยะที่ใกล้กับวิถีกระสุนปืนใหญ่ของสถานที่แห่งนั้นด้วยซ้ำ ในเวลาไม่นานนักฟอर्ट มุลทรี ก็ถูกยึดไว้ได้โดยการบุกโจมตีจากทางบก และเมืองแห่งนี้ได้ยอมจำนนในวันที่ 12 พฤษภาคมหลังจากถูกปิดล้อมอยู่ 40 วัน ต่อมารัฐดังกล่าวถูกพิชิตได้ในเวลาอันรวดเร็ว และต้องขึ้นตรงต่อการควบคุมของทหาร

กองเรือของเดสแตงที่กระจัดกระจายไปคนละทิศละทางนั้นในที่สุดได้มารวมกองกับเรือสำราญที่เดินทางมาจากฝรั่งเศสภายใต้การนำของเคานต์ เดอ กิเชิน (CONTE DE GUICHEN) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบในแถบหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกมาตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคมปี ค.ศ.1780 วันต่อมา กิเชินเดินทางต่อไปยังสตา ลูเซีย ซึ่งเขาคาดหวังว่าสตา ลูเซีย คงจะยังไม่ทันได้ตั้งรับ แต่เซอร์ ไฮด์ ปาร์คเกอร์ (SIR HYDE PARKER) นายพลผู้สูงวัยและมีฝีมือเก่งกาจตามแบบฉบับของอังกฤษ ได้จอดเรือทั้ง 16 ลำ ณ ที่แห่งนั้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จนกระทั่งว่ากิเชินพร้อมด้วยเรือรบ 22 ลำไม่อาจบุกไปโจมตีได้ แม้ว่ากิเชินจะมีโอกาสอีกครั้ง แต่เขาก็คงไม่อาจเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้ตนเป็นฝ่ายได้เปรียบขึ้นมาได้ กิเชินจึงตัดสินใจเดินทางกลับไปยังมาร์ตีนิก จอดทอดสมออยู่ที่นั่นจนถึงวันที่ 27 และในวันเดียวกันนั่นเอง ปาร์คเกอร์ซึ่งอยู่ที่สตา ลูเซีย ก็ได้มารวมกองกับผู้บัญชาการรบคนใหม่ของอังกฤษซึ่งก็คือ รอดนีเย์ นั่นเอง

นายพลผู้นี้ซึ่งในขณะนั้นเพียงแต่มีชื่อเสียง แต่ต่อมาชื่อของเขากลับโด่งดังไปทั่วโลกนั้น มีอายุได้ 62 ปี ในสมัยที่เขากลับมารับตำแหน่งที่ทำให้ชื่อเสียงของเขาไม่มีวันเลือนหายไปจากความทรงจำของชาวอังกฤษ แม้ว่ารอดนีเย์จะเป็นนายพลที่มีความกล้าหาญโดยมีมีผู้ใดเสมอเหมือน อีกทั้งยังมีความเชี่ยวชาญในการรบเป็นพิเศษ แต่ด้วยอุปนิสัยที่ชอบใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ทำให้เขาต้องกักขังตัวเองและหนีไปลี้ภัยอยู่ที่

ฝรั่งเศสในเวลาเดียวกับที่สงครามปะทุขึ้น คำอวดอ้างของรูดนีย์ที่บอกว่าตนสามารถจะจัดการกับเรือรบของฝรั่งเศสได้หากสถานการณ์เอื้ออำนวยให้เขาได้กลับไปอังกฤษอีกครั้งหนึ่งนั้น ทำให้ขุนนางชั้นสูงของฝรั่งเศสคนหนึ่งที่ได้ยินคำพูดดังกล่าวนี้ต้องการจะทวงหนี้สินคืนจากรูดนีย์ อีกทั้งยังรู้สึกโกรธแค้นและชิงชังรูดนีย์เป็นอันมากระหว่างการเดินทางกลับในเดือนมกราคม ปี ค.ศ.1780 รูดนีย์พร้อมกับกองเรือ 20 ลำ ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยกู้สถานการณ์ในยิบรอลต้า ซึ่งในขณะนั้นเมืองทั้งเมืองกำลังจะถูกทำลายนับเป็นความโชคร้ายของรูดนีย์เมื่อเดินทางมาถึงคาดีซ เขาได้พบกับเรือรบ 11 ลำของสเปนที่ยืนหยัดที่จะยึดครองพื้นที่บริเวณนั้นอยู่ จนกระทั่งเมื่อคิดจะหลบหนีก็สายเกินไป รูดนีย์ได้ส่งสัญญาณให้ไล่ล่าฝ่ายตรงข้าม และพยายามแทรกเข้าไปอยู่ทางทิศใต้ลมของศัตรู และแม้ว่ารูดนีย์จะต้องเผชิญกับการต่อสู้ท่ามกลางพายุที่ठाโถมเข้ามาอีกทั้งท้องฟ้ายังมีมืดสนิท แต่เขาก็ยังสามารถทำลายเรือลำหนึ่ง พร้อมทั้งยึดเรืออีก 6 ลำมาได้สำเร็จ รูดนีย์ได้รับบุกไปให้ความช่วยเหลือที่ยิบรอลต้าโดยไม่รอช้า ทำให้ยิบรอลต้าปลอดภัยจากเงื้อมมือของศัตรู จากนั้น รูดนีย์ได้ทิ้งเสบียงต่าง ๆ รวมทั้งเรือรบบางส่วน จากนั้นนำเรือที่เหลือแล่นต่อไปยังฐานทัพของตนเอง

แม้ว่ารูดนีย์จะเต็มไปด้วยความกล้าหาญและมีฝีมือในการรบกล้าเลิศ ซึ่งทำให้เขามีความโดดเด่นและมีชื่อเสียงมากกว่านายพลคนอื่น ๆ ของอังกฤษในยุคเดียวกันก็ตาม หากแต่รูดนีย์ในฐานะผู้บัญชาการรบยังคงมีคุณลักษณะที่ทำให้สิ่งใดด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ อันเป็นลักษณะเฉพาะของยุทธศาสตร์ตามแบบฉบับของฝรั่งเศสมากกว่าที่จะปฏิบัติการด้วยความหุนหันพลันแล่นและกระตือรือร้นตามแบบฉบับของเนลสันในกรณีของตูร์วิลล์ เราได้พบเห็นกับการต่อสู้อย่างสิ้นหวังในสมัยศตวรรษที่ 17 ซึ่งตูร์วิลล์ไม่ยินยอมที่จะปล่อยให้ศัตรูรอดเงื้อมมือไปได้โดยง่าย ผสมผสานกับยุทธวิธีในการรบที่เป็นแบบแผนของศตวรรษที่ 18 ด้วยเหตุนี้ รูดนีย์จึงเป็นเสมือนบุคคลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการต่อสู้แบบประลองกำลังตัวต่อตัวมาเป็นการต่อสู้โดยใช้ความคิดที่สุขุมรอบคอบ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญและยิ่งใหญ่กว่า เนื่องจากคงจะไม่เป็นการยุติธรรมสำหรับรูดนีย์สักเท่าใดนักที่จะนำเขาไปเปรียบเทียบกับนายพลของฝรั่งเศสในยุคสมัยเดียวกัน ทันททีที่เดอเกิเซินได้ประดาบกับรูดนีย์ เขาก็รู้ได้ในทันทีว่ารูดนีย์เป็นศัตรูที่น่ากลัวและไม่ธรรมดาเลย ไม่ว่าจะรูดนีย์จะมีเหตุการณ์ใด ๆ ก็ตามที่น่าความโชคดีย่างไรก็ตาม มาให้กับเขา แต่รูดนีย์ก็ไม่เคยที่จะหันเหเป้าหมายอันยิ่งใหญ่ของเขาออกไปจากกองเรือของฝรั่งเศส ซึ่งก็คือกองกำลังของฝ่ายศัตรูที่อยู่ในทะเลเลยแม้เพียงครั้งเดียว

และในวันที่โชคชะตาไม่เข้าข้างฝ่ายตรงข้าม ในยามที่ผู้พิชิตแห่งคอร์นวอลล์ไม่อาจบุกไปโจมตีรอดนี้อยู่ในตอนที่กำลังตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่นั้น ทำให้รอดนี้อยู่ได้รับชัยชนะซึ่งนับว่าเป็นการปลดปล่อยความวิตกกังวลของอังกฤษที่ฝังรากลึกมาช้านาน อีกทั้งยังช่วยทำให้อังกฤษได้กลับมามีสิทธิ์ครอบครองเกาะเล็กเกาะน้อยในแถบนั้นยกเว้นโทบาโกด้วยการโจมตีเพียงแค่ครั้งเดียว

เดอ กิเชินและรอดนีก็ได้โคจรมาพบกันเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 เมษายน ปี ค.ศ. 1780 สามสัปดาห์หลังจากที่รอดนี้อยู่เดินทางมาถึงกองเรือของฝรั่งเศสกำลังพยายามฝ่าคลื่นลมเพื่อแล่นขึ้นไปยังบริเวณช่องแคบระหว่างมาร์ตีนิกกับโดมินีกา ในขณะที่อีกฝ่ายกำลังอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งสองฝ่ายต่างเสียเวลาไปหนึ่งวันในอันที่จะทำให้ตนเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม ซึ่งในที่สุดแล้ว รอดนี้อยู่เป็นฝ่ายทำได้สำเร็จในขณะนี้กองเรือของทั้งสองฝ่ายอยู่ทางด้านใต้ลมของหมู่เกาะ หันไปทางกราบขวา มุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ และฝรั่งเศสเป็นฝ่ายที่อยู่ใต้ลม รอดนี้อยู่ซึ่งกำลังควบคุมเส้นทางเดินเรืออยู่ในขณะนั้น ได้ส่งสัญญาณให้กองกำลังทั้งหมดที่เขาได้อยู่เข้าโจมตีกองหลังและกองกลางของศัตรู และเมื่อรอดนี้อยู่แล่นเรือไปถึงยังตำแหน่งที่เขาคิดว่าเหมาะสมที่สุดแล้ว เขาสั่งให้เรือรบจัดกระบวนเรียงข้างท่ามุม 90 องศา (A, A, A) เดอ กิเชินเห็นว่ากองหลังของตนกำลังตกอยู่ในอันตราย จึงรีบสั่งการให้เรือรบทั้งหมดแล่นมารวมกันเพื่อคอยให้ความช่วยเหลือเรือในกองหลัง เมื่อรอดนี้อยู่เห็นว่าแผนการเช่นนี้ไม่เป็นไปตามคาด เขาจึงรีบบังคับเรือให้ไปอยู่ทางกราบเดียวกันกับฝ่ายศัตรูอีกครั้ง ในตอนนี้กองเรือทั้งสองฝ่ายต่าง

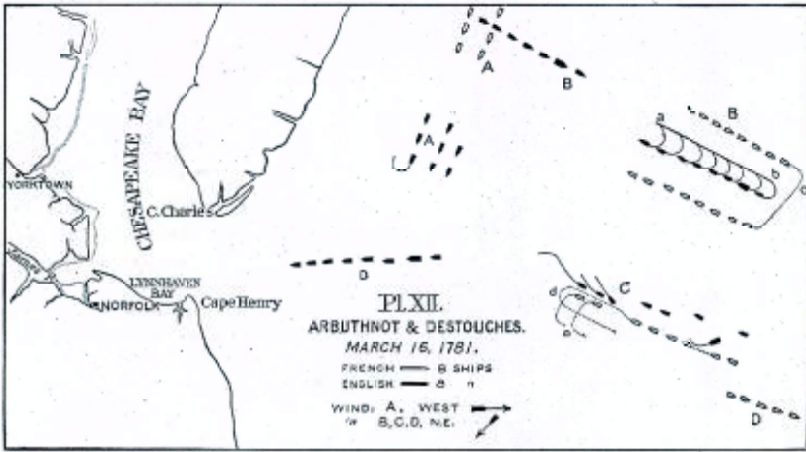
มุ่งหน้าไปยังทิศใต้และทิศตะวันออก ในเวลาต่อมา รอดนีย์ส่งสัญญาณให้เริ่มการต่อสู้ จากนั้นในตอนเที่ยงวัน รอดนีย์จึงมีคำสั่งให้ “เรือทุกลำเข้าโจมตีเรือที่อยู่ตรงข้ามในแนวรบของศัตรูให้แตกพ่ายไปให้จงได้” คำสั่งเช่นนี้ซึ่งฟังดูเหมือนกับการสั่งให้เรือทุกลำบุกไปต่อสู้แบบลำต่อลำนั้น รอดนีย์ได้อธิบายว่าเขาหมายถึงเรือของฝ่ายตรงข้ามในขณะนั้นไม่ใช่เรือของศัตรูที่อยู่ตรงกันข้ามกับแนวเรือ คำพูดของรอดนีย์มีดังต่อไปนี้: “ในตำแหน่งที่เรืออยู่ในแนวเฉียงเช่นนี้ เรือของฝ่ายเราที่แล่นนำหน้าอาจจะโจมตีเรือที่แล่นอยู่ข้างหลังในกองกลางของฝ่ายตรงข้าม เพื่อที่ว่ากองเรือของอังกฤษจะได้ถูกสกัดกั้นโดยเรือเพียงสองในสามของศัตรู (B, B) ความยากลำบากและความเข้าใจคลาดเคลื่อนอาจเป็นผลมาจากแนวทางในการส่งสัญญาณ แทนที่เรือแล่นนำหน้าจะปฏิบัติตามคำสั่งของรอดนีย์ เรือเหล่านี้ (a) กลับแล่นต่อไปเพื่อไปให้ใกล้กับเป้าหมายมากที่สุด ซึ่งก็คือเรือลำที่อยู่ตรงข้ามกันในแนวกระบวนเรือ ต่อมาภายหลัง รอดนีย์ได้กล่าวไว้ว่าในขณะที่เขาพยายามจะบุกเข้าตีเรือรบของฝรั่งเศสเป็นครั้งที่สองนั้น เรือรบเหล่านี้ได้จัดแนวเรือขยายระยะออกไปมากและหากคำสั่งของเขาได้รับการปฏิบัติตามแล้ว กองกลางและกองหลังของฝรั่งเศสก็คงจะถูกตีพ่ายไปก่อนที่กองหน้าจะตามมาสมทบได้ทัน

เรามีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าจุดมุ่งหมายที่แท้จริงตลอดการสู้รบในครั้งนี้ของรอดนีย์ก็คือ การเข้าโจมตีฝรั่งเศสซ้ำอีกครั้งให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ความล้มเหลวเป็นผลมาจากการให้สัญญาณและความไร้ประสิทธิภาพของกองเรือ ซึ่งรอดนีย์เองก็ไม่อาจหาคำตอบได้ว่าเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เนื่องจากเขาเพิ่งจะมารวมกองเรือก่อนหน้านั้นไม่นาน แต่แนวเรือป้องกันที่ปราศจากประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งนั้นเป็นที่ประจักษ์ชัดสำหรับเดอเกิเซ็น ซึ่งเขากล่าวอ้างว่าเมื่อกองเรืออังกฤษแล่นห่างออกไปเป็นครั้งแรกนั้น เรือรบ 6 ถึง 7 ลำของเขาได้หายตามไปด้วย เดอเกิเซ็นยังส่งข่าวไปบอกกับรอดนีย์ว่าหากนายทหารเชื่อฟังคำสั่งและทำให้สัญญาณของเขาแล้ว เขาสามารถจับกุมตัวรอดนีย์มาเป็นเชลยได้อย่างแน่นอน หลักฐานอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่ารอดนีย์ตระหนักถึงอันตรายของคุณต่อสู้ก็คือข้อเท็จจริงที่ว่า รอดนีย์พยายามจะไม่ไปอยู่บริเวณด้านใต้ลมในการเผชิญหน้ากับฝ่ายตรงข้ามในคราวต่อ ๆ มา แม้ว่าแผนการของรอดนีย์จะไม่เป็นไปตามคาด แต่เขาก็แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความกล้าหาญและความเป็นนักสู้ที่จะต่อสู้จนกว่าชีวิตจะหาไม่ รอดนีย์นำเรือของเขาเข้าไปจนใกล้กับฝ่ายศัตรูและหยุดได้ล้าก็ต่อเมื่อศัตรูหันหัวเรือไปอีกทางหนึ่ง เสากระโดงและใบเรือของพวกนั้นพังยับเยิน อีกทั้งลำเรือยังได้รับความเสียหายจนมิอาจแล่นต่อไป

เหตุการณ์ในการสู้รบครั้งนี้ได้มีการกล่าวถึงโดยนักเขียนชาวฝรั่งเศสและบอตต้า (BOTTA) แต่กลับไม่ปรากฏว่ามีเรื่องเล่าเหล่านี้ในหมู่นักเขียนชาวอังกฤษ โดยเหตุการณ์ครั้งดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการบุกโจมตีตามความเข้าใจของฝรั่งเศส จากเรื่องราวที่นักเขียนฝรั่งเศสเล่าไว้ นั่น รอดนีย์พยายามทำให้เกิดช่องว่างในแนวกระบวนเรือรบฝรั่งเศส เนื่องจากเรือรบลาที่อยู่ด้านหลังของเรือนายพลฝรั่งเศสนั้นแล่นออกจากตำแหน่งที่ควรจะอยู่ และพยายามฝ่าวงล้อมออกไป (b) แต่กับตันเรือ “เดสแตง” (DESTIN) ได้เร่งความเร็วเรือ และนำเรือของเขาเข้าไปขวางอยู่หน้าเรือรบของอังกฤษซึ่งเรือลำดังกล่าวมีปืนใหญ่อยู่ถึง 90 กระบอก

ลา เปรูส – บอนฟิลล์ (LA PEROUSE – BONFILS) กล่าวไว้ว่า “การปฏิบัติการของกับตันเรือ ‘เดสแตง’ นั้นสมควรได้รับการยกย่อง เรือรบลานั้นยอมเสี่ยงอันตรายทั้ง ๆ ที่รู้วาทนยอมเป็นฝ่ายปราชัยอย่างแน่นอน แต่ เอ็ม เดอ กอมปี (M. DE GOIMPY) กลับแสดงออกถึงความกล้าหาญ การกระทำของเขาได้รับความเห็นชอบจากกองเรือของฝรั่งเศส แม้กระนั้นก็ตามหากจะยอมรับว่าเรือรบของเราได้แตกแถวออกไปเป็นหลายหน่วยที่จะมาทำลายกองเรือของเราให้แตกพ่ายได้ จะไม่เป็นเรื่องง่ายกว่าหรือหากเรือในกองหลังของเราจะแก้ไขสถานการณ์แล้วร้ายในขณะนั้นด้วยการรีบแล่นมาอยู่ในตำแหน่งของเรือที่ถูกกันให้แยกออกจากเรือลำอื่น ๆ การเคลื่อนไหวเช่นนั้นย่อมนำมาซึ่ง “การต่อสู้อย่างอลหม่าน” และก็คงจะทำให้เรือรบที่มีกับตันเรือที่กล้าหาญและเก่งกาจมากที่สุดเป็นฝ่ายได้เปรียบ แต่ภายใต้หลักการที่ประเทศของเรายึดถืออยู่นั้น พวกเรามีความเชื่อประการหนึ่งว่าเรือที่ถูกแยกออกไปจากกระบวนเรือก็เปรียบเสมือนเรือที่ถูกฝ่ายตรงข้ามยึดไปแล้ว และความเชื่อเช่นนี้จะบีบบังคับไม่ให้พวกเราทำในสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืน”

ผลกระทบจากการทำให้แนวกระบวนเรือหรือตำแหน่งเรือรบฝ่ายตรงข้ามแตกแยกได้สำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน ประเด็นสำคัญก็คือการพยายามแบ่งแยกกองกำลังของศัตรูด้วยการแทรกเข้าไปยังช่องว่างที่เราพบเห็นขณะนั้นหรือช่องว่างที่เราสร้างขึ้นให้มันเกิดขึ้นมา และจากนั้นจึงค่อยระดมกำลังที่เรามีอยู่เพื่อโจมตีเรือส่วนที่ถูกแยกออกไป โดยที่เรือลำอื่น ๆ ไม่อาจเข้ามาให้ความช่วยเหลือได้ ซึ่งโดยมากเรามักจะหมายถึงเรือที่อยู่ท้ายแถวนั่นเอง ความเป็นปึกแผ่นของเรือรบที่ถูกโจมตีจำนวนเรือที่ถูกแยกออกมาจากกระบวนเรือ ระยะเวลาที่เรือเหล่านั้นอยู่ตามลำพังล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ที่บังเกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งก็คือผลกระทบทางด้านจิตใจ ความสับสนวุ่นวายอันเป็นผลมาจากการถูกตัดขาดออกมาจากกองเรือ เรือลำ

ที่มุ่งหน้ามายังจุดที่มีการแบ่งแยกถูกสกัดกั้น กองหลังตามมาสมทบ ในขณะที่เรือที่อยู่ข้างหน้าแล่นต่อไปยังเส้นทางของตน ช่วงเวลาดังกล่าวนับว่าเป็นช่วงวิกฤติและจำเป็นที่จะต้องมีการตัดสินใจปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยความรวดเร็ว แต่น่าเสียดายที่บุคคลที่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้นั้นมีอยู่เพียงไม่กี่คน ที่จะสามารถเลือกหนทางที่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม และหากบุคคลเหล่านี้เป็นเพียงผู้ใต้บังคับบัญชา พวกเขาก็ไม่ปรารถนาที่จะรับผิดชอบต่อผลแห่งการกระทำของตนเองสักเท่าใดนัก ในสภาวะการณ์แห่งความสับสนอลหม่านเช่นนี้ อังฤษคาดหวังว่าตนจะเป็นฝ่ายได้เปรียบ เนื่องจากมีความชำนาญในการเดินเรือมากกว่า เพราะไม่เพียงแต่พวกเขาจะต้องมี “ความกล้าหาญและความเสียสละ” หากแต่ยังต้องมีความเชี่ยวชาญอีกด้วย อันจะทำให้พวกเขาบรรลุผลสำเร็จได้ ผลกระทบทั้งหลายอันเกิดจาก “การทำให้แนวระบวนเรือแยกออกจากกัน” นั้น พบได้จากการบรรยายในการทำสงครามครั้งยิ่งใหญ่ของรอดนีย์ในปี ค.ศ. 1782

เดอ กิเซ็น โคจรมาพบกับรอดนีย์อีกครั้งที่สองในเดือนต่อมา แต่ไม่พบว่าเป็นครั้งนี้เดอ กิเซ็น สามารถบังคับเรือให้ไปอยู่ในทิศใต้ลมอันเป็นที่กองทัพเรือฝรั่งเศสชอบทำเป็นประจำได้ ในเวลาเดียวกันนั่นเอง เรือรบ 12 ลำ ของสเปนกำลังเดินทางมาสมทบกับกองเรือของฝรั่งเศส รอดนีย์จึงออกเรือแล่นขึ้นไปทางตอนเหนือของเกาะมาร์ตินิคเพื่อคอยสกัดกั้น แต่นายพลของสเปนพยายามมุ่งหน้าต่อไปยังทิศเหนือ โดยมีกัวเดอลูปอยู่เบื้องหน้า และต่อมาได้ส่งข่าวไปไปยังเดอ กิเซ็น ซึ่งได้ตามมาสมทบกับสเปนและให้

ความคุ้มกันจนกระทั่งเรือรบของสเปนแล่นไปถึงท่าเรือโดยสวัสดิภาพ อำนาจอันยิ่งใหญ่ที่ฝ่ายพันธมิตรมีอยู่เหนือหน้าน้ำ ทำให้เกาะต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การครอบครองของอังกฤษเกิดความหวาดกลัว แต่การขาดการประสานงานร่วมกันจึงนำไปสู่ความล่าช้าและความลังเลใจ อันเป็นผลให้การปฏิบัติการที่มุ่งหมายไว้ในตอนแรกไม่เป็นไปตามที่คาดเอาไว้ในเดือนสิงหาคม เดอ กิเซ็นได้นำเรือรบ 15 ลำเดินทางกลับไปยังฝรั่งเศส ในขณะที่นั้น รอดนีย์ไม่ล่วงรู้ว่าเดอ กิเซ็น มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ใด และตัวเขาเองรู้สึกวิตกกังวลกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและจาไมก้า รอดนีย์จึงได้แบ่งเรือรบออกเป็นสองกอง ทั้งเรือจำนวนหนึ่งให้อยู่ที่เกาะ และนำเรือที่เหลือเดินทางไปถึงนิวยอร์กในวันที่ 12 กันยายน สิ่งที่รอดนีย์ได้ทำไปในคราวนี้นับว่าเสี่ยงมากและไม่สมเหตุผลผลเอาเสียเลย โชคดีที่ไม่มีเหตุร้ายใด ๆ ตามมาจากการแบ่งแยกกองกำลังออกเป็นสองส่วนในครั้งนี้นี้ หากเดอ กิเซ็น ตั้งใจที่จะหันกลับมาโจมตีจาไมก้าหรือนิวยอร์ก เรือรบแต่ละกองของรอดนีย์ก็คงไม่อาจต้านทานเดอ กิเซ็น ได้อย่างแน่นอน เป็นไปได้ว่าหายนะจะบังเกิดขึ้นกับสถานที่ทั้งสองแห่งนี้ แทนจะเป็นที่เดียว จากการแบ่งแยกกองกำลังออกเป็นกองเล็ก ๆ ในสมรภูมิทั้งสอง แทนที่จะรวมกำลังทั้งหมดไว้ในสมรภูมิเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ความวิตกกังวลที่รอดนีย์มีต่อทวีปอเมริกาเหนือ นั้น นับว่ามีเหตุผลพอสมควรในวันที่ 12 กรกฎาคมของปีเดียวกัน ความช่วยเหลือของฝรั่งเศสที่มีการคาดหวังกันมายาวนานได้เดินทางมาถึงยังดินแดนแห่งนี้ อันประกอบด้วย โพรพาลฝรั่งเศสกว่า 5,000 นาย ภายใต้การนำของโรแชมโบ (ROCHAMBEAU) และเรือรบขนาดใหญ่ 7 ลำ ภายใต้การควบคุมของเดอ เตอร์เนย์ (DE TERNAY) ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าอังกฤษจะยังคงมีอิทธิพลอยู่เหนือหน้าน้ำแห่งนี้ก็ตาม แต่ก็ถูกบีบบังคับให้ต้องรวมกำลังอยู่ที่นิวยอร์ก ทั้งยังไม่อาจปฏิบัติการใด ๆ ที่แคโรไลนามากไปกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนั้นได้ ความยากลำบากและระยะทางในการเดินทางทางบก ทำให้อำนาจทางเรือกลายเป็นความได้เปรียบขึ้นมาในทันใด จนกระทั่งลาฟาแยตต์ (LAFAYETTE) ได้เร่งรัดรัฐบาลฝรั่งเศสให้รีบส่งเรือรบมาเพิ่ม แต่ยังคงรักษาผลประโยชน์ของตนที่มีในแถบหมู่เกาะแอนทิลีสเอาไว้ มันยังไม่ถึงเวลาที่ส่งมอบอเมริกาให้กับอังกฤษ

หลังจากที่รอดนีย์สามารถฝ่าพายุเฮอริเคนในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1780 มาได้สำเร็จแล้ว เขาได้เดินทางกลับไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกในปลายปีเดียวกันนั่นเอง ต่อมาไม่นาน รอดนีย์ได้ทราบข่าวการประกาศสงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ ซึ่งเกิดขึ้นในวันที่ 20 ธันวาคม ปี ค.ศ.1780 รอดนีย์รีบบุกไปปิดล้อมหมู่เกาะเซนต์ อูสเตเชียส

(ST.EUSTATIUS) กับเซนต์ มาร์ติน (ST.MARTIN) ในทันที พร้อมกันนั้นยังได้ยึดเรือเดินสมุทรพร้อมทั้งทรัพย์สินมูลค่ากว่า 15 ล้านเหรียญสหรัฐไว้ได้อีกด้วย แม้ว่าเกาะเหล่านี้จะยังคงวางตนเป็นกลาง แต่ก็ก็มีบทบาทที่คล้ายคลึงกับเกาะนาสซา (NASSAU) ในสมัยสงครามกลางเมืองของสหรัฐอเมริกา ทั้งยังกลายมาเป็นคลังเก็บสินค้าผิดกฎหมายซึ่งมีมูลค่ามากมายมหาศาล และในขณะนี้ได้ตกไปอยู่ภายใต้กำมือของอังกฤษ

ปี ค.ศ.1780 ดูเหมือนจะเป็นปีที่สหรัฐอเมริกาปราศจากความหวังใด ๆ ที่จะดำเนินการตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ การสู้รบที่แคมเดน (CAMDEN) ทำให้ชาวไร่ชาวนาของอังกฤษหันมาตั้งรกรากที่เซาธ์ แคโรไลนา อีกทั้งศัตรูยังมีความหวังในอันที่จะเข้ามาควบคุมนอร์ธ แคโรไลนากับเวอร์จิเนีย การทรยศของอาร์โนลด์ (ARNOLD) ที่ตามมาได้สร้างความกดดันมากยิ่งขึ้น ซึ่งในเวลาต่อมาความรู้สึกกดดันนี้ได้บรรเทาเบาบางลงไปบ้างจากการมีชัยชนะที่เทือกเขาคิงส์ (KING'S MOUNTAIN) ความช่วยเหลือจากไพร่พลฝรั่งเศสนับว่าเป็นสิ่งดีที่สุดในสถานการณ์ตอนนั้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะฝรั่งเศสจะให้ความช่วยเหลือ แต่ก็ยังเกิดมีเหตุการณ์พลิกผันเกิดขึ้น เนื่องจากการส่งความช่วยเหลือในครั้งที่สองนั้นได้ถูกกองเรือของอังกฤษสกัดกั้นเอาไว้ที่เมืองเบอร์สต์ อีกทั้งความพยายามครั้งสุดท้ายของเดอ กิเซ็น ยังประสบกับความล้มเหลวอีกด้วย รอดนีเย่ได้เข้ามาแทนที่ เดอ กิเซ็น ทำให้ความหวังทั้งหมดของเขามีอันต้องจบสิ้นลง

ช่วงเวลาแห่งการดำเนินการที่เด็ดขาดและรุนแรงได้มาถึงแล้ว ในตอนปลายเดือนมีนาคม ปี ค.ศ.1781 เคานต์ เดอ กราส นำเรือรบ 26 ลำ พร้อมด้วยกระบวนเรือคุ้มกันขนาดใหญ่เดินทางออกจากเมืองเบอร์สต์ ขณะที่เดอ กราส เดินทางใกล้ถึงอาซอร์ส (AZORES) เรือ 5 ลำได้แยกออกจากกระบวนเพื่อไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก ภายใต้การนำของซูฟเฟรน ซึ่งเราจะกล่าวถึงเขาในภายหลัง เดอ กราส เดินทางมาถึงมาร์ตินิค ในวันที่ 28 เมษายน นายพลฮูด (ADMIRAL HOOD) (รอดนีเย่ยังคงปักหลักอยู่ที่ เซนต์ อูสเตเซียส) ได้นำกองกำลังมาสกัดกั้นก่อนที่จะถึงพอร์ต รอยัล ซึ่งเป็นท่าเรือและคลังเก็บปืนใหญ่ของฝรั่งเศสที่อยู่ทางทิศใต้ของเกาะมาร์ตินิค ซึ่งในขณะนั้นมีเรือรบขนาดใหญ่จอดเทียบท่าอยู่ 7 ลำ ในยามที่เรือลาดตระเวนแจ้งให้เขาทราบว่าการมาถึงของศัตรูกำลังเคลื่อนใกล้เข้ามา ฮูดมีเป้าหมาย 2 ประการด้วยกัน ประการแรกก็คือ ป้องกันไม่ให้เรือที่ถูกสกัดกั้น ทั้ง 4 ลำโคจรมารวมกับกองเรือที่กำลังจะมาถึง และเป้าหมายอีกประการหนึ่งก็คือ คอยระวังไม่ให้ เรือที่แล่นใกล้เข้ามามีโอกาสมาอยู่ระหว่างเรือรบของเขากับอ่าวกรอส ฮอล์ต ในस्ता ลูเซีย แทนที่ฮูดจะพยายามดำเนินการตามเป้าหมาย

ให้แล้วเสร็จภายใน 24 ชั่วโมง ด้วยการแล่นเรือไปอยู่ยังด้านเหนือลมของไดมอนด์ ร็อค (DIAMOND ROCK) กองเรือของฮู้ดกลับไปยังด้านใต้ลมไปมากจนกระทั่งเดอ กราสที่กำลังแล่นเรือผ่านช่องแคบในวันที่ 29 เพื่อมุ่งหน้าไปยังฟอร์ต รอยัล สามารถนำกระบวนเรือคุ้มกันให้เข้ามาอยู่ระหว่างกองเรือรบของเขากับเกาะมาร์ตินิคได้เป็นผลสำเร็จ ฮู้ดถูกรอดนีย์ตำหนิติเตียนอย่างหนักสำหรับการปฏิบัติการที่ผิดพลาดในครั้งนี้อย่างยิ่ง แต่ความล้มเหลวดังกล่าวนี้ก็จะกลายเป็นผลมาจากลมที่พัดมาอ่อน ๆ และกระแสน้ำลงไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เรือรบ 4 ลำที่ฟอร์ต รอยัล สามารถแล่นต่อไปและไปรวมกองกับกองกำลังหลักได้ ในตอนนี้อังกฤษมีเรือรบอยู่เพียง 18 ลำ ในขณะที่ฝรั่งเศสมี 24 ลำ อีกทั้งฝรั่งเศสยังอยู่ในด้านเหนือลมอีกด้วย แม้ว่าฝรั่งเศสกับอังกฤษจะมีสัดส่วนเรือเป็นสี่ต่อสามและมีกำลังมากพอที่จะบุกโจมตี แต่เดอ กราส กลับไม่ทำเช่นนั้น ความหวาดกลัวว่ากระบวนเรือคุ้มกันจะได้รับอันตรายทำให้เดอ กราส ไม่กล้าเสี่ยงที่จะเริ่มการต่อสู้ บางคนอาจจะคิดว่าเดอ กราส ไม่มีความมั่นใจในกองกำลังที่เขามีอยู่กองทัพเรือจะต่อสู้กับข้าศึกตอนไหน หากไม่ใช่ในตอนนี้อย่างไรก็ตาม เดอ กราส ยังคงระดมยิงปืนใหญ่ใส่ฝ่ายตรงข้ามมาจากกระยะไกลนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติเช่นนี้มีข้อดีอย่างไร

ในวันรุ่งขึ้น เดอ กราส ซึ่งปล่อยให้โอกาสอันงามหลุดมือไปแล้ว ได้พยายามที่จะไล่ประชิดฮู้ด หากแต่ฮู้ดไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องต่อสู้อีกต่อไปแล้ว อีกทั้งความเป็นรองในด้านกำลังที่เขามีอยู่ยังย้ำแค้นไปอีกเนื่องจากเรือหลายลำได้รับความเสียหายจากการสู้รบในวันที่ 29 เดอ กราส ไม่สามารถไล่ตามฮู้ดได้ทัน สืบเนื่องจากอัตราความเร็วของเรือที่เป็นรองฮู้ด เพราะโครงสร้างภายนอกของเรือรบหลายลำไม่ได้ทำมาจากทองแดง อันนับว่าเป็นสิ่งที่น่าสังเกต หากพิจารณาถึงรูปแบบและขนาดที่คล้ายคลึงกันแล้ว เรือรบของฝรั่งเศสโดยทั่วไปจะแล่นได้เร็วกว่าของอังกฤษ แต่รัฐบาลฝรั่งเศสกลับล่าช้าในการที่จะพัฒนาเรือรบของตนให้แล่นได้เร็วยิ่งขึ้น อันทำให้ฝรั่งเศสต้องสูญเสียความเป็นต่อข้อนี้ไปให้กับอังกฤษ

ฮู้ดเดินทางมาสมทบกับรอดนีย์ที่แอนติกัว และหลังจากที่เดอ กราส ประจําการอยู่ที่ฟอร์ต รอยัลในช่วงเวลาสั้น ๆ เขาได้พยายามโจมตีอ่าวกรอสโอลอต อันเป็นดินแดนภายใต้ความครอบครองที่อังกฤษใช้คอยตรวจสอบความเคลื่อนไหวของกองเรือของตน หลังจากโจมตีที่อ่าวแห่งนี้ไม่สำเร็จ เดอ กราส จึงได้เดินทางไปโจมตีโทบาโก้ตอ ซึ่งในที่สุดโทบาโก้ก็ได้อยู่ในมือในวันที่ 2 มิถุนายน ปี ค.ศ.1781 จากนั้น เดอ กราส ได้นำเรือมาจอดทอดสมอที่แหลมฝรั่งเศส (CAP FRANÇAIS) (ปัจจุบันคือแหลมเฮย์เตียน) ที่อยู่ในหมู่เกาะ

เฮย์ติในวันที่ 26 กรกฎาคม ณ ที่แห่งนี้ เดอ กราส ได้พบกับเรือกลไฟของฝรั่งเศสที่เดินทางมาจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำชาวตวนจากวอชิงตันและโรแฮมโบมาแจ้งให้เขาทราบถึงการปฏิบัติการครั้งสำคัญที่นายพลฝรั่งเศสทุกคนไม่มีวันลืมเดือนการสู้รบในครั้งนั้นไปได้เลย

การที่อังกฤษนำกำลังบุกรุกมลรัฐทางตอนใต้ ซึ่งเริ่มต้นจากรัฐจอร์เจียตามติดมาด้วยการบุกไปยึดเมืองชาร์ลสตันนั้น ยังคงดำเนินต่อไปด้วยการเดินทางผ่านแคมเดินเพื่อไปยังนอร์ธ แคโรไลนา ในวันที่ 16 สิงหาคม ปี ค.ศ.1780 นายพลเกตส์ (GENERAL GATES) พ่ายแพ้อย่างยับเยิน ณ เมืองแคมเดิน และในอีก 9 เดือนต่อมา อังกฤษภายใต้กองกำลังของคอร์นวอลลิส ยังคงเดินทางที่เจมส์ทาวน์ แคโรไลนาต่อไปอย่างไม่ลดละ แต่แม้ว่ากองกำลังของคอร์นวอลลิสจะประสบความสำเร็จในการเผชิญหน้ามาหลายครั้ง การปฏิบัติการในคราวนี้ได้สิ้นสุดลงด้วยการบีบบังคับให้พวกเขาต้องถอยร่นไปอยู่ยังชายฝั่งทะเลและทำที่สุดกองกำลังเหล่านี้ได้ย้ายไปตั้งหลักอยู่ที่วิลมิงตัน (WILMINGTON) ซึ่งทำให้เกิดมีการจัดตั้งคลังสินค้าเพื่อใช้ในคราวจำเป็นขึ้นมา ฝ่ายตรงข้ามซึ่งก็คือนายพลกรีนส์ (GENERAL GREENS) ได้นำกองกำลังของสหรัฐฯ มุ่งหน้าไปยังเซาธ์ แคโรไลนา คอร์นวอลลิสไม่คิดฝันที่จะเข้าไปควบคุมหรือแม้แต่ว่าจะเคลื่อนทัพเข้าไปใกล้กับดินแดนที่ไม่เป็นมิตรแห่งนั้นได้อีกต่อไป จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกว่าจะเดินทางกลับไปยังชาร์ลสตันเพื่อจะยึดที่มั่นบริเวณดังกล่าวกับเซาธ์ แคโรไลนา เอาไว้ให้ได้ หรือว่าจะเดินทางต่อไปยังทางเหนือเพื่อไปให้ถึงเวอร์จิเนีย และไปรวมทัพบกของกำลังเล็ก ๆ ของนายพลฟิลลิปส์ และอาร์โนลด์ที่ปักหลักอยู่ที่แม่น้ำเจมส์ หากยอมล่าถอยก็เท่ากับเป็นการยอมรับว่าการเดินทางและการต่อสู้ที่ยาวนานหลายเดือนนั้นเปล่าประโยชน์ อีกทั้งนายพลยังคิดไปฝ่ายเดียวว่าเซสซาพีกเป็นสมรภูมิที่เหมาะสมแล้วในการทำสงคราม แม้ว่าจะต้องยอมสละนิวยอร์กไปก็ตาม เซอร์ เฮนรี คลินตันไม่เห็นด้วยกับความคิดดังกล่าวนี้เลย ซึ่งขั้นตอนในการปฏิบัติการได้ดำเนินไปโดยปราศจากความเห็นชอบของเขา คลินตันได้บันทึกไว้ว่า “การปฏิบัติการที่เซสซาพีกแล้วแต่เติมไปด้วยความเสี่ยง หากเราไม่มั่นใจว่าเรามีอำนาจในท้องทะเลที่เหนือกว่าคู่ต่อสู้อย่างถาวร ข้าพเจ้ารู้สึกหวาดเกรงยิ่งนักต่อผลที่จะเกิดตามมา” คอร์นวอลลิสได้ตัดสินใจทุกอย่างด้วยตัวของเขาเอง และได้เดินทางออกจากวิลมิงตันในวันที่ 25 เมษายน ปี ค.ศ.1781 เพื่อไปรวมกำลังกับกองกำลังของอังกฤษซึ่งตั้งมั่นอยู่ที่ปีเตอร์สเบิร์กในวันที่ 20 พฤษภาคม กองกำลังที่มาผนวกรวมกันนี้มีจำนวนไพร่พลกว่า 7,000 นาย ด้วยเหตุที่อังกฤษถูกขับไล่ออกจากพื้นที่เปิดโล่งที่

เซอร์ แครโรไลนาไปยังชาร์ลสตัน ทำให้ในตอนนี้อังกฤษเหลือศูนย์กลางแห่งอำนาจอยู่เพียง 2 แห่ง คือนิวยอร์ก และเซซซาพิด การเดินทางติดต่อกันระหว่างดินแดนทั้งสองนี้จะต้องอาศัยทะเลเป็นหลักเนื่องจากนิวยอร์กซีและเพนซิลเวเนียอยู่ภายใต้การครอบครองของสหรัฐอเมริกา

แม้ว่าคลื่นต้นจะไม่เห็นชอบกับการปฏิบัติการของคอร์นวอลล์ก็ตาม แต่เขาก็ได้ยอมเสี่ยงส่งกองกำลังขนาดใหญ่เข้าไปตีมังกรที่เซซซาพิด ขณะเดียวกันไพร่พลกว่า 16,000 นายภายใต้การนำของ เบนดิคต์ อาร์โนลด์ (BENEDICT ARNOLD) ได้บุกเข้าโจมตีดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำเจมส์ ทั้งยังเผาเมืองริชมอนด์จนวอดวายในเดือนมกราคมของปีเดียวกันนี้ ลาฟาแยตต์พร้อมกับทหาร 1,200 นาย ถูกส่งไปยังเวอร์จิเนียเพื่อไปจับกุมตัวอาร์โนลด์มาได้ และในวันที่ 8 มีนาคม กองเรือของฝรั่งเศสที่นิวพอร์ตได้ออกเดินทางโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อไปควบคุมน่านน้ำบริเวณอ่าวดังกล่าว พลเรือเอก อาร์บัตน็อต (ADMIRAL ARBUTHNOT) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการกองเรือของอังกฤษอยู่ที่อ่าวการ์ดิเนอร์ ได้ทราบข่าวจากเรือตรวจการว่ากองเรือของฝรั่งเศสได้ออกเดินทางมาแล้ว ภายในเวลา 36 ชั่วโมงต่อมา อาร์บัตน็อตจึงได้นำเรือออกติดตามในตอนเช้าของวันที่ 10 ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม ความมูมนะหรือความโชคดีของนายพลผู้นี้ก็ตาม เขาสามารถไล่ตามกระบวนเรือของฝ่ายตรงข้ามได้ทันเวลา และเมื่อทั้งสองฝ่ายได้มาพบกันเมื่อเกือบจะถึงเซซซาพิดนั้น อังกฤษเป็นฝ่ายนำหน้า ในทันใดนั้นเองฝ่ายอังกฤษซึ่งพร้อมจะเข้าต่อกรกับศัตรูได้จัดกระบวนเรือของตน ขณะนั้นลมพัดมาจากทิศตะวันตก ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายต่างก็ไม่สามารถแล่นเรือมุ่งหน้าไปยังอ่าวได้โดยตรง

กองเรือทั้งสองนี้มีกำลังใกล้เคียงกัน แต่ฝ่ายมีเรือรบอยู่ 8 ลำ แต่เรือลำหนึ่งของอังกฤษมีปืนใหญ่อยู่ถึง 90 กระบอก ในขณะที่ในบรรดาเรือรบทั้งหมดของฝรั่งเศสมีเรือกลไฟขนาดใหญ่อยู่เพียงลำเดียว และถูกจัดให้มาอยู่ในกระบวนเรือรบด้วย สภาพอากาศในขณะนั้นเลวร้ายและเต็มไปด้วยลมกรรโชกแรง หลังจากนั้นลมก็เริ่มสงบและพัดไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมกับทะเลที่มีคลื่นสูงก็ค่อย ๆ สงบลงด้วย จึงนับเป็นโอกาสเหมาะที่เรือจะแล่นเข้าไปยังปากอ่าว กองเรือทั้งสองอยู่ทางกราบซ้ายของเรือหันหน้าออกสู่ทะเล ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายขึ้นนำ และอยู่ในทิศทางเรือของอังกฤษ (B, B) ด้วยตำแหน่งเช่นนี้ เรือรบของฝรั่งเศสจึงเรียงแถวอยู่ข้างหน้าของฝ่ายอังกฤษ (c) อยู่ในทิศใต้ลมและทำให้พวกเขามีโอกาสใช้ปืนเรือที่อยู่ด้านล่างได้ ซึ่งหากในยามที่ทะเลมีคลื่นลมแรงนั้นพวกเขามีอาจทำเช่นนั้นได้ ฝ่ายอังกฤษยังคงปักหลักอยู่ที่เดิมตราบนครทังศัตรูแล่นเข้า

มากใกล้ (a, b) จากนั้น อังกฤษก็บุกโจมตีฝ่ายตรงข้ามโดยวิธีปฏิบัติเช่นที่เคยเป็นมา ด้วยผลลัพธ์แบบเดิม (C) เรือในกองหน้า 3 ลำ ได้รับความเสียหายอย่างหนัก และเพื่อเป็นการตอบโต้อังกฤษได้ผนึกกำลังทั้งหมดที่มีอยู่โจมตีเรือสองลำของฝ่ายตรงข้ามที่แล่นนำหน้า จนทำให้เสากระโงงและใบเรือพังยับเยิน จากนั้นเรือในกองหน้าของฝรั่งเศสได้ถอยจากออกมา ด้วยความงงงวยกับการกระทำของฝ่ายตรงข้าม อาร์บัตน็อดจึงสั่งให้กองหน้าของตนหันเรือติดตามตามฝายนั่นไป เอ็ม เดสทซ์ส์ (M. DESTOUCHES) ส่งสัญญาณให้เรือรบเคลื่อนที่เรียงแถวกันไป ต่อมาเดสทซ์ส์สั่งให้กองหน้าหันเรือไปยังอีกทางหนึ่ง (e) และให้กองเรือที่เหลือแล่นขนานข้างเรือของอังกฤษที่ได้รับความเสียหาย หลังจากที่เดสทซ์ส์ได้กระหน่ำยิงใส่เรือเหล่านี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เขาได้นำเรือถอยออกมาและมุ่งหน้าออกสู่ทะเลอีกครั้งหนึ่ง นี่คือนาทีสิ้นสุดของการสู้รบ ซึ่งเห็นได้ชัดว่าอังกฤษตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่เลวร้ายมากที่สุด แต่เนื่องจากอังกฤษมักจะยืนหยัดต่อสู้เพื่อบรพรรลุจุดมุ่งหมายให้จงได้ เมื่อมีอาจไล่ตามศัตรูที่อยู่ในทะเลได้อีกต่อไปแล้ว พวกเขาจึงแล่นเรือมุ่งหน้าไปยังอ่าว การ์ดินอร์ เพื่อไปรวมกองกับอาร์โนลด์ และด้วยเหตุนี้จึงเป็นการทำลายแผนการของฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาที่วอชิงตันที่ตั้งความหวังกับแผนการดังกล่าวนี้ไว้เป็นอย่างสูง ไม่ต้องสงสัยเลยว่าภายหลังการสู้รบสิ้นสุดลง ฝรั่งเศสจะยังคงเป็นฝ่ายที่มีกำลังเหลือมากกว่าอังกฤษ และในความเป็นจริงแล้ว อาจจะมีเรียกได้ว่าฝรั่งเศสเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะจากการรบในครั้งนี้ แต่ไม่ปรากฏว่ามีครั้งใดอีกเลยที่ฝรั่งเศสจะรู้สึกท้อแท้และอยากออกไปต่อสู้กับกองทัพเรือของฝ่ายตรงข้ามที่มีกองกำลังเทียบเท่ากับฝ่ายตนเอง

ฉะนั้น เส้นทางในทะเลในขณะนี้จึงเปิดเสรีและมีกองกำลังคอยควบคุมไพร่พลอังกฤษจำนวน 2,000 นาย ซึ่งเดินทางมาจากนิวยอร์กได้มาถึงเวอร์จิเนียในวันที่ 26 มีนาคม และกองกำลังของคอร์นวอลล์ที่เดินทางมาสมทบในเวลาต่อมาทำให้จำนวนไพร่พลเพิ่มขึ้นเป็น 7,000 นาย การปฏิบัติการของกองกำลังเหล่านี้ในช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน ซึ่งมีลาฟาแยตต์เป็นผู้บัญชาการรบของสหรัฐอเมริกานั้นไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรากำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้ ในตอนต้นเดือนสิงหาคม คอร์นวอลล์ซึ่งปฏิบัติการภายใต้การบังคับบัญชาของคลินตัน ได้ถอนทัพออกมาอยู่ที่บริเวณคาบสมุทรระหว่างแม่น้ำยอร์กและแม่น้ำเจมส์ จากนั้นเขาได้นำกำลังเข้ายึดครองเมืองยอร์กทาวน์ในเวลาต่อมา

วอชิงตันและโรแซมโบได้มาประชุมร่วมกันในวันที่ 21 พฤษภาคม ทั้งสองได้ตัดสินใจว่าเมื่อเวลาแห่งการรอคอยมาถึง กองเรือของฝรั่งเศสที่อยู่ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกจะต้องเลือกที่จะเข้าปฏิบัติการที่นิวยอร์กหรือไม่ก็ที่เซสซาพิด และนี่ก็คือชาวสวนที่เดอ กราส

ได้รับทราบในขณะที่เขาอยู่ที่แหลมฝรั่งเศส (CAP FRANÇAIS) ในเวลาเดียวกันนั่นเอง นายพลทั้งสองของฝ่ายพันธมิตรได้เคลื่อนกำลังพลเข้าไปใกล้นิวยอร์กมากยิ่งขึ้น เพื่อที่ว่าพวกเขาจะได้มีกำลังทหารพร้อมสำหรับการดำเนินการตามเป้าหมายอย่างแรก หรือไม่ก็เข้าไปใกล้เป้าหมายที่สองมากยิ่งขึ้นหากจำเป็นจะต้องเลือกปฏิบัติตามเป้าหมายดังกล่าวนี้

ตามความเห็นของวอชิงตันและรัฐบาลฝรั่งเศสแล้ว ไม่ว่าจะพวกเขาจะเลือกปฏิบัติทางใดก็ตาม ผลลัพธ์ย่อมขึ้นอยู่กับสมุททานุภาพอย่างแน่แท้ แต่โรแซมโบได้แอบแจ้งให้นายพลของฝรั่งเศสทราบอย่างลับ ๆ ว่าเขาปรารถนาที่จะให้การสู้รบเกิดขึ้นที่เซสซาพีคมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลฝรั่งเศสได้ปฏิเสธที่จะให้เงินสนับสนุนในการปิดล้อมนิวยอร์กอย่างเป็นทางการ ด้วยเหตุนี้แผนการจึงปรากฏออกมาในรูปแบบของการผสมผสานการปฏิบัติการทางทหาร โดยใช้การดำเนินการที่คล่องตัวและรวดเร็วทั้งยังพยายามหาวิธีที่จะทำให้ฝ่ายตรงข้ามไม่อาจล่วงรู้วัตถุประสงค์ที่แท้จริง อันเป็นเป้าหมายที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของกองทัพเรือที่ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือน ระยะเวลาในการเดินทางที่สั้นกว่า น่านน้ำที่ลึกกว่า และเส้นทางในการนำร่องที่ง่ายกว่าของเซสซาพีคยังเป็นปัจจัยต่อมาที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงแผนการตามความคิดเห็นของนักเดินเรือ เดอ กราส เห็นด้วยกับความคิดนี้ในทันที โดยไม่ร้องขอให้มีการแก้ไขหรือก่อความยุ่งยากใด ๆ อันจะมีแต่ทำให้แผนการดำเนินไปอย่างล่าช้ามากยิ่งขึ้น

หลังจากที่ไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว เดอ กราส ได้เริ่มต้นปฏิบัติการตามแผนการด้วยความรอบคอบ รวดเร็วและเต็มไปด้วยความกระตือรือร้น เรือกลไฟลำเดียวกับที่นำข่าวด่วนมาจากวอชิงตันถูกส่งกลับไป เพื่อที่ว่าภายในวันที่ 15 สิงหาคม บรรดานายพลของฝ่ายพันธมิตรจะล่วงรู้ถึงการเดินทางมาถึงของกองเรือ ผู้ว่าการรัฐของแหลมฝรั่งเศสได้จัดเตรียมไฟร์พลสำรองไว้อีก 3,500 นาย หากกองเรือของสเปนนำเรือมาทอดสมออยู่ ณ ที่แห่งนั้น โดยเดอ กราส เป็นผู้จัดหามาให้ เดอ กราส ยังเรียกร้องให้ผู้ว่าการรัฐของฮาวานาส่งเงินมาช่วยเหลือสหรัฐอเมริกาเป็นการด่วน และท้ายที่สุดแทนที่เดอ กราส จะลดทอนกองกำลังที่เขามีอยู่ด้วยการส่งเรือคุ้มกันไปยังฝรั่งเศสตามที่พระราชสำนักปรารถนาให้ทำเช่นนั้น เขากลับนำเรือรบทุกลำเท่าที่จะหามาได้ในตอนนั้นไปยังเซสซาพีค ในอันที่จะปิดบังไม่ให้ศัตรูล่วงรู้การเดินทางมาถึงของเขาให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้นั้น เดอ กราส ได้เดินทางผ่านช่องแคบบาฮามา (BAHAMA CHANNEL) เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ไม่ค่อยมีผู้ใดสัญจรไปมา และในวันที่ 30 สิงหาคม เดอ กราส ได้นำเรือรบ

ขนาดใหญ่ 28 ลำต้องมาจอดทอดสมอที่อ่าวลินน์เฮเวิน (LYNNHAVEN BAY) ซึ่งอยู่ภายในแหลมของเซซซาพีกได้ในที่สุด สามวันก่อนที่จะถึงวันที่ 27 สิงหาคม กองเรือของฝรั่งเศสที่นิวพอร์ต อันประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 8 ลำ พร้อมทั้งเรือกลไฟ 4 ลำ และเรือบรรทุกเสบียงอีก 18 ลำ ภายใต้การนำของเอ็ม เดอ บาร์ราส (M. DE BARRAS) ได้ออกเรือมารอพบกับกองเรือของเดอ กราส โดยเดินทางอ้อมรอบทะเลเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับกองเรือของอังกฤษ เส้นทางดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากปืนใหญ่ของฝรั่งเศสที่จะใช้ระดมยิงฝ่ายตรงข้ามถูกบรรทุกมากับเรือรบเหล่านั้น ไพรพลภายใต้การนำของวอลซิงตันและโรแซมโบเดินทางข้ามแม่น้ำฮัดสันมาในวันที่ 24 สิงหาคม และมุ่งหน้าตรงไปยังปากอ่าว เซซซาพีก ด้วยเหตุนี้เอง กำลังพลที่มีจำนวนแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือทางทะเลต่างมาผนวกกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อพุ่งเป้าหมายไปที่คอร์นวอลล์

อังกฤษตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบไม่ว่าจะในทิศทางใดก็ตาม เมื่อรอดนีย์ทราบข่าวว่าเดอ กราส ได้เดินทางออกมาแล้ว เขาจึงได้ส่งเรือรบขนาดใหญ่ 14 ลำ ภายใต้การบัญชาการของนายพลผู้ดีไปยังทวีปอเมริกาเหนือ ส่วนตัวเขาเองได้แล่นเรือกลับไปยังอังกฤษในเดือนสิงหาคมอันเนื่องมาจากสุขภาพที่ไม่ใคร่แข็งแรงนัก นายพลผู้ดีเดินทางไปเซซซาพีกสามวันก่อนหน้าเดอ กราส สำรวจตรวจตรารอบ ๆ อ่าว เมื่อไม่พบสิ่งใดผิดปกติ จึงได้เดินทางต่อไปยังนิวยอร์ก ณ ที่นั่นเอง ผู้ดีได้พบกับเรือรบ 5 ลำภายใต้การนำของนายพลเกรฟส์ (ADMIRAL GRAVES) เนื่องจากนายพลผู้ดีมีตำแหน่งที่สูงกว่าผู้ดีจึงทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการกองกำลังทั้งหมดในขณะนั้น และในวันที่ 31 สิงหาคม ผู้ดีได้แล่นเรือมุ่งหน้าไปยังเซซซาพีกด้วยความหวังว่าตนจะสามารถสกัดกั้น เดอ บาร์ราส ก่อนที่เขาจะไปรวมกองกับ เดอ กราส ได้สำเร็จ เป็นเวลากว่าสองวันต่อมาที่ เซอร์ เฮนรี คลินตัน ถึงจะยอมปักใจเชื่อว่ากองทัพฝ่ายพันธมิตรได้เดินทัพออกไปต่อสู้อับคอร์นวอลล์แล้ว และฝ่ายนั้นก็คงจะออกเดินทางไปไกลเกินกว่าที่เขาจะไล่ตามได้ทัน

ในขณะที่นายพลเกรฟส์เดินทางไปยังเซซซาพีก เขาต้องพบกับความประหลาดใจอย่างน่าเจ็บปวดที่พบว่ากองเรือรบขนาดใหญ่ของฝ่ายตรงข้ามจอดทอดสมออยู่ ณ ที่นั้น อย่างไรก็ตาม เกรฟส์ยื่นหยัดต่อสู้กับศัตรู และในขณะที่เดอ กราส เริ่มเคลื่อนกระบวนเกรฟส์จึงสามารถประมาณจำนวนเรือรบของอีกฝ่ายหนึ่งได้ และแม้ว่าเกรฟส์จะตระหนักดีว่าตนเองเป็นรอง เพราะอังกฤษมีเรือรบเพียง 19 ลำ ส่วนฝรั่งเศสมี 24 ลำ แต่ก็ไม่อาจมีสิ่งใดมาหยุดยั้งนายพลผู้ดีไม่ให้บุกไปโจมตีฝ่ายตรงข้ามได้ แม้กระนั้นก็ตาม วิธีการรบของ

เกรฟส์ที่เชื่อจะทำให้ความกล้าหาญของเขาไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด เรือรบหลายลำของเกรฟส์ถูกโจมตีจนพังยับเยิน โดยไม่อาจขึ้นมาเป็นฝ่ายได้เบียดได้อีกเลย เดอ กราส ซึ่งรอคอยให้เดอ บาร์ราส เดินทางมาถึงได้รอคอยอยู่บริเวณรอบนอกเป็นเวลากว่า 5 วัน ฝ่าสังเฎการณ์ความเคลื่อนไหวของกองเรืออังกฤษโดยไม่ได้เป็นฝ่ายเริ่มต้นปฏิบัติการใด ๆ ในเวลาต่อมา เดอ กราส จึงได้เดินทางกลับไปท่าเรือ และพบว่าเดอ บาร์ราส ได้นำเรือมาจอดทอดสมอโดยสวัสดิภาพแล้ว เกรฟส์จึงเดินทางกลับไปยังนิวยอร์ก และการจากไปของเขาได้ทำให้ความหวังสุดท้ายในการให้ความช่วยเหลือคอร์นวอลล์สมลายหายไปพร้อมกันด้วย การปิดล้อมเซสซาพีคยังคงถูกต้านทานโดยฝ่ายอังกฤษต่อไป หากแต่อำนาจควบคุมท้องทะเลทำให้การปิดล้อมเป็นผลสำเร็จ และกองกำลังของอังกฤษต้องยอมจำนนในวันที่ 19 ตุลาคม ปี ค.ศ.1781 จากภัยพิบัติในครั้งนี้ทำให้ความหวังของอังกฤษในอันที่จะพิชิตอาณานิคมต้องจบสิ้นลง ความขัดแย้งยังคงดำเนินต่อไปตลอดปีดังกล่าวนั้น แต่ไม่ปรากฏว่ามีกรปฏิบัติการอย่างจริงจังเกิดขึ้นแต่อย่างใด

ในการปฏิบัติการของอังกฤษ ซึ่งจบลงด้วยภัยพิบัตินานปีกรนั้นเป็นผลมาจากการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพและความโศคร้าย กองกำลังพิเศษของผู้ดออาจจะทวีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นจากเรือจำนวนหลายลำที่เดินทางมาจากจาไมก้า หากมีการปฏิบัติตามคำสั่งของรอดนีย์ให้เป็นผลสำเร็จ เรือกองหนุนที่ผู้ดอส่งไปให้นายพลเกรฟส์ซึ่งกำลังบัญชาการอยู่ที่นิวยอร์กกลับพบว่านายพลผู้นี้ไม่ได้เดินทางมากับกองเรือที่กำลังมุ่งหน้าไปยังทิศตะวันออก โดยหวังที่จะสกัดกั้นเรือบรรทุกเสบียงที่ตัวแทนของสหรัฐอเมริกาในฝรั่งเศสส่งไปให้ความช่วยเหลือ ศาลอังกฤษกล่าวโทษการตัดขาดการติดต่อเรือคุ้มกันนี้ไว้อย่างรุนแรง บางทีนายพลเกรฟส์อาจจะได้รับคำสั่งที่ผิด ๆ ให้ละทิ้งศูนย์กลางการบัญชาการรบของตนเองพร้อมกับกองเรือทั้งหมด ในเวลาเดียวกับที่พายุดูร์รอนในแถบหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ทำให้การปฏิบัติการของกองเรือในช่วงเวลานั้นต้องมุ่งไปยังภาคพื้นทวีปเป็นหลัก จากการที่นายพลเกรฟส์ไม่ได้อยู่ ณ ที่นั้น ทำให้เรือเดินสมุทรที่บรรทุกเสบียงมาถูกเรือรบของฝ่ายตรงข้ามไล่ต้อนไปจนถึงชายฝั่ง แม้ว่ารอดนีย์จะให้นายทหารระดับสูงผู้หนึ่งในนิวยอร์กส่งข่าวด่วนมาโดยเร็วแล้วก็ตาม เกรฟส์ไม่ล่งรู้ข่าวที่รอดนีย์ส่งมาถึงตนตราบจนกระทั่งเขาเดินทางกลับมาที่ท่าเรือในวันที่ 16 สิงหาคม ข่าวที่ผู้ดอส่งมาว่าเขากำลังจะเดินทางมาถึงได้ถูกสกัดกั้นมิให้เกรฟส์ล่งรู้ได้อีกเช่นกัน หลังจากที่นายพลผู้เดินทางมาถึง ไม่ปรากฏว่ามีความล่าช้าใด ๆ ที่จะทำให้นำเรือออกสู่ทะเลไม่ได้ แต่ดูเหมือนว่าได้มีการตัดสินใจผิดพลาดในการกำหนด

ทิศทางของกองเรือเป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าเดอ บาร์ราสได้นำเรือ 8 ลำ แล่นออกจากท่าเรือในนิวยอร์ก โดยคาดว่าเขามีจุดหมายปลายทางอยู่ที่เซซซาพิค และมีเป้าหมายที่จะไปรวมพลกับเดอ กราส ได้มีการชี้ให้เห็นแล้วว่าหากนายพลเกรฟส์สั่งให้เรือคอยลาดตระเวนใกล้ ๆ กับแหลมดังกล่าว แต่ไม่ออกไปห่างมากเกินไปจนไม่อาจสังเกตการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในทางบก เกรฟส์ก็คงไม่พลาดที่จะนำกองกำลังขนาดใหญ่ที่มีอยู่เข้าปะทะกับฝ่ายตรงข้ามได้ สิ่งนี้เป็นเรื่องที่น่าายพลเกรฟส์สมควรจะกระทำมากที่สุด แต่เกรฟส์กลับได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อนมาโดยตลอด ไม่มีนายทหารอังกฤษผู้ใดคาดคิดว่าฝรั่งเศสจะยกกำลังพลมามากมายถึงเพียงนี้ และเกรฟส์ได้สูญเสียข่าวสารสำคัญ ๆ ที่เขาควรจะได้รับทราบอันสืบเนื่องมาจากความสะเพร่าของเรือรบของเขาที่ประจำการอยู่เหนือบริเวณเซซซาพิค เรือรบทั้งสองลำนี้ได้รับคำสั่งให้คอยลาดตระเวนนำน้ำในแถบนั้น แต่ปรากฏว่าเรือทั้งสองกลับจอดทอดสมออยู่ที่แหลมเฮนรี (CAPE HENRY) ในยามที่เดอกราสปรากฏตัวขึ้นมาและพยายามเข้าขัดขวางการหลบหนีเรือลำหนึ่งถูกจับกุม ส่วนอีกลำหนึ่งจำเป็นต้องแล่นเรือขึ้นไปตามแม่น้ำยอร์ก ไม่มีใครกระทำใดที่จะนำมาซึ่งบทลงโทษเช่นนี้ได้เท่ากับการละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาสองนายซึ่งมีส่วนทำให้นายพลเกรฟส์ต้องพลาดการรับรู้ข่าวสารสำคัญ ๆ ไปเสียทั้งหมดเช่นนี้ เราสามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่ชัดว่าความเคลื่อนไหวของนายพลเกรฟส์จะนำมาซึ่งผลกระทบเช่นใดบ้าง หากเขารู้ล่วงหน้ามาก่อนสองวันว่าเดอ กราส ได้มาถึงพร้อมกับเรือรบขนาดใหญ่ 27 หรือ 28 ลำ บทสรุปจะเป็นเช่นไร ประการแรกก็คือ เกรฟส์อาจจะชุ่มใจดี เดอ บาร์ราสด้วยเรือรบที่มีอยู่ถึง 19 ลำ เขายอมทำเช่นนั้นได้โดยไม่ยากนัก “หากนายพลเกรฟส์สามารถยึดกองเรือเหล่านั้นได้สำเร็จ กองเรือที่ฝรั่งเศสตั้งใจจะนำมาปิดล้อมก็คงจะปฏิบัติภารกิจใด ๆ ไม่ได้ตามแผนการที่วางเอาไว้ (กองเรือดังกล่าวยังบรรทุกขบวนรถไฟที่จะนำมาช่วยในการปิดล้อมมาด้วย) หากเกรฟส์ไม่สามารถเข้าขัดขวางการปฏิบัติการของฝรั่งเศสได้แต่อย่างน้อยกองทัพเรือของทั้งสองฝ่ายก็คงจะมีจำนวนเรือรบที่เสมอกากัน ซึ่งจะช่วยให้เกรฟส์ยับยั้งการรุกคืบของกองกำลังฝรั่งเศสที่จะบุกไปโจมตีหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกในปีต่อมาได้ อีกทั้งอาจจะสร้างความบาดหมางระหว่างฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาขึ้นมาได้อีกด้วย อันจะนำมาซึ่งความสิ้นหวังถึงขีดสุดของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสหรัฐฯ คาดหวังไว้มากกับความช่วยเหลือจากกองกำลังของนายพลเดอ กราส เหล่านี้คือข้อคิดเห็นที่เป็นความจริงและมีเหตุมีผลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการสู้รบทางเรือ

หากจะพิจารณาถึงยุทธวิธีของนายพลเกรฟส์ อาจจะสามารถกล่าวได้ว่ากองเรือของเขาได้เข้าสู่อการสู้รบคล้าย ๆ กับที่บิงค์เคยนำเรือของเขาออกรบกับฝ่ายตรงข้ามความผิดพลาดที่บังเกิดขึ้นจึงคล้ายคลึงกัน และเมื่อบุกไปโจมตีเรือรบ 24 ลำด้วยเรือ 19 ลำที่นายพลเกรฟส์มีอยู่ โดยเรือรบ 7 ลำที่อยู่ภายใต้การบัญชาการของนายพลผู้ดีผู้มากด้วยความสามารถไม่อาจเข้าปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ สืบเนื่องมาจากการจัดกระบวนทัพของนายพลเกรฟส์นั่นเอง

ในส่วนของฝรั่งเศสนั้น เดอ กราส ย่อมได้รับความดีความชอบในแง่ที่ว่าเขามีพละกำลังที่แข็งแกร่ง เป็นคนที่มองการณ์ไกล อีกทั้งยังมีความเด็ดเดี่ยว มุ่งมั่น แม้ว่าในการรบครั้งอื่น ๆ เดอ กราส จะประสบกับความล้มเหลวก็ตาม การตัดสินใจที่จะให้เรือรบทุกลำเดินทางมาพร้อมกับตนเอง เพื่อที่ว่าเขาจะได้ไม่ต้องรับผลที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดในส่วนของ เดอ บาร์ราส การแล่นเรือผ่านไปทางช่องแคบบาฮามาเพื่ออำพรางการเคลื่อนไหวของเขา การติดต่อเจรจากับนายทหารชั้นสูงของสเปนและฝรั่งเศสเพื่อให้เขาได้รับเงินอุดหนุนและมีกำลังพลมาเสริมทัพตามที่เขาคาดการณ์ล่วงหน้าของเขาตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม หลังจากเดินทางออกจากเมืองเบรสต์ได้ไม่นานนัก ซึ่งเขาได้ส่งข่าวให้โรแซมโบทราบว่าเขาควรจะส่งคนนำร่องตามแนวชายฝั่งของสหรัฐอเมริกาไปยังแหลมฝรั่งเศส ความสุขุมเยือกเย็นที่ เดอ กราส ปล่อยให้ให้นายพลเกรฟส์นั่งงตราบจนกระทั่งกองเรือของ เดอ บาร์ราสมารวมกำลังกับกองเรือของเขานั้นแล้วแต่เป็นการกระทำที่น่าชื่นชมยิ่งนัก ฝรั่งเศสยังได้รับความช่วยเหลือด้วยอำนาจอันยิ่งใหญ่ที่นายพลมีอยู่ในอันที่จะยับยั้งเรือรบทุกสิบลำกว่า 200 ลำ หรือที่เรียกกันว่า “การค้าแห่งอินเดียนตะวันตก” (WEST INDIA TRADE) ที่รอคอยเรือคุ้มกันอยู่ที่แหลมฝรั่งเศส ซึ่งเรือเหล่านี้ได้จอดเรืออยู่ที่แหลมแห่งนี้มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคมไปจนถึงเดือนพฤศจิกายนในตอนที่สูงความสิ้นสุดลงและเขามีอิสระในอันที่จะใช้เรือรบขนาดใหญ่คุ้มกันเรือรบทุกสิบลำเหล่านี้ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนประการหนึ่งของประเทศที่รัฐบาลมุ่งแต่จะทำการค้าเปรียบเทียบกับประเทศที่ให้ความสำคัญกับการรบแต่เพียงอย่างเดียว นายทหารอังกฤษผู้หนึ่งในยุคนั้นกล่าวว่าไว้ว่า “หากรัฐบาลอังกฤษได้ลงสัตยาบันหรือนายพลของอังกฤษยอมรับมาตรการเช่นนั้น ฝ่ายหนึ่งก็ควรจะถูกละทิ้ง อีกฝ่ายหนึ่งอาจจะถูกจับแขวนคอในเวลาเดียวกัน รอดนี้ยังรู้สึกว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะส่งเรือรบขนาดใหญ่ 5 ลำ ออกเดินทางไปพร้อมกับเรือคุ้มกัน ในขณะที่เรือที่เหลืออีก 6 ลำ เดินทางกลับไปยังอังกฤษพร้อมกับสินค้ามากมายจากจากไมก้า

เป็นเรื่องง่ายที่จะวิพากษ์วิจารณ์การแบ่งกองกำลังของอังกฤษระหว่างหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก และทวีปอเมริกาเหนือในปี ค.ศ.1780 และ 1781 มากกว่าที่จะตระหนักถึงความน่าอัศจรรย์ของหน้าของสถานการณ์ในเวลานั้น ความน่าอัศจรรย์เช่นนั้นเป็นเหมือนภาพสะท้อนของความยากลำบากทางทหารของอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็น ณ ที่ใดของโลกก็ตาม ในการทำสงครามครั้งสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายมีกำลังแตกต่างกันเช่นนี้ ไม่ว่าจะ ณ ที่แห่งใดก็ตาม อังกฤษถูกพิชิตได้โดยง่ายและได้รับความอับอายเนื่องจากอังกฤษเป็นจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่มาโดยตลอด ด้วยอาณาบริเวณที่มีอยู่มากมายทำให้ง่ายต่อการถูกโจมตีจากฝ่ายตรงข้าม ในทวีปยุโรป กองเรือที่รักษาการอยู่บริเวณช่องแคบอังกฤษถูกกองกำลังที่มีแสนยานุภาพขับไล่จนกระทั่งต้องลี้ภัยไปอยู่ที่ท่าเรือมากกว่าหนึ่งครั้ง ยิบรอลต์ซึ่งถูกปิดล้อมอย่างหนาแน่นทั้งทางบกและทางทะเลยังคงรอดเงื้อมมือศัตรูมาได้ด้วยการต่อต้านอย่างสุดกำลัง และจากความเชี่ยวชาญของนักเดินเรือชาวอังกฤษที่สามารถมีชัยเหนือคูต่อสู้ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก เซอร์ เอ็ดเวิร์ด อิวจ์ พบว่าซูฟเฟรนเป็นศัตรูที่เป็นต่อในด้านกำลัง เช่นเดียวกับที่ เดอ กราส มีกำลังเหนือกว่าฮัตต์ อีกทั้งยังมีความสามารถเหนือกว่ามากมาย มินอร์ก้า ซึ่งรัฐบาลของประเทศแม้มิได้ให้ความสำคัญได้ถูกกองกำลังของประเทศที่มีอำนาจเหนือกว่าตีจนล่มสลาย เหมือนอย่างเช่นที่เกาะเล็กเกาะน้อยของอังกฤษในแอนติลีสค่อย ๆ แตกสลายลง อังกฤษได้เปลี่ยนสถานการณ์มาเป็นฝ่ายตั้งรับในเวลาเดียวกับที่ฝรั่งเศสและสเปนเปิดฉากการสู้รบทางเรือ ยกเว้นแต่ในทวีปอเมริกาเหนือและจากมุมมองของทหารแล้ว นโยบายในการตั้งรับเช่นนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดมหันต์ อังกฤษค่อยเป็นฝ่ายตั้งรับในทุกหนทุกแห่ง โดยที่ศัตรูที่มีพลังกำลังเหนือกว่าสามารถเลือกที่จะบุกมาโจมตีอังกฤษ ณ ที่ใดและในเวลาใดก็ได้ ทวีปอเมริกาเหนือหาใช่ข้อยกเว้นสำหรับกฎเกณฑ์เช่นนี้ไม่ แม้ว่าอังกฤษจะมีแผนปฏิบัติการที่จะเป็นฝ่ายบุกไปโจมตีศัตรู แต่ก็ไม้อาจทำอันตรายศัตรูทางทะเลเหล่านี้ได้

แล้วยุทธวิธีในการรบแบบใดกันเล่าที่อังกฤษควรนำมาปฏิบัติ หากเราลองไม่พิจารณาถึงประเด็นที่เกี่ยวกับความภาคภูมิใจของประชาชนในชาติ คำถามเช่นนี้คงจะต้องอาศัยการศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนจากผู้สนใจทางด้านการรบ และไม่ใช่ว่าสิ่งที่จะตอบได้ในทันที ประการแรกก็คือ เราควรจะมีขีดลงไปให้ได้ว่าดินแดนส่วนใดที่เราปรารถนาจะรักษาเอาไว้มากที่สุด นอกเหนือไปจากหมู่เกาะของอังกฤษแล้ว อาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือเป็นดินแดนในครอบครองที่มีความสำคัญมากที่สุด ในสายตาของชาวอังกฤษในยุคสมัยนั้น ประการต่อมาก็คือ เราควรจะต้องตัดสินใจให้ได้ว่าดินแดนใดที่เราควรรักษาไว้ให้ดีที่สุดในฐานะที่มันมีความแข็งแกร่งภายใน ซึ่งหลัก ๆ แล้วก็หมายถึงอำนาจอันยิ่งใหญ่

ทางทะเลนั่นเอง ยกตัวอย่างเช่น สำหรับในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนแล้ว ยิบรอลต์ดำกับมาฮอนเป็นดินแดนที่มีคุณค่ามากที่สุด อังกฤษควรที่จะรักษาดินแดนทั้งสองนี้ไว้หรือไม่ ดินแดนใดที่เข้าถึงได้ง่ายกว่าและกองเรือสามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือได้รวดเร็วกว่า หากอังกฤษมิอาจรักษาทั้งยิบรอลต์และมาฮอนไปพร้อม ๆ กันได้ อังกฤษก็ควรสละดินแดนใดดินแดนหนึ่งทิ้งไปเสีย อีกทั้งกองกำลังและความพยายามใด ๆ ในอันที่จะคุ้มครองดินแดนดังกล่าวก็ควรที่จะมุ่งไปยังทิศทางอื่นแทน ฉะนั้น ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ความได้เปรียบในเชิงยุทธศาสตร์ของบาร์บาโดสและสตา ลูเซีย ทำให้อังกฤษต้องยอมสละทิ้งเกาะเล็กเกาะน้อย ทันทึที่อังกฤษเห็นว่กองเรือของตนเป็นรองฝ่ายตรงข้าม ส่วนในกรณีของเกาะที่มีขนาดใหญ่อย่างเช่นจาไมก้านั้นควรที่จะศึกษาแยกออกมาจากประเด็นดังกล่าวนี้ อย่างจาไมก้าอาจจะช่วยเหลือตนเองได้ในอันที่จะปกป้องตนเองจากการถูกโจมตี ยกเว้นเสียแต่ว่าศัตรูจะมีกำลังมหาศาลกว่าและคงจะเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล หากอังกฤษจะตั้งกองกำลังทั้งหมดที่ตนมีอยู่ในฐานทัพเรือที่บาร์บาโดสและสตา ลูเซีย เพื่อมาให้ความช่วยเหลือจาไมก้า

เมื่อมีการเตรียมตัวรับที่เป็นปีกแผ่นแล้ว อังกฤษก็ควรที่จะใช้อาวุธที่ยิ่งใหญ่ของตน ซึ่งก็คือ กองทัพเรือในการบุกไปโจมตีคู่ต่อสู้อย่างสุดกำลังความสามารถ ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้สอนให้เรารู้ว่าประเทศที่มีอิสรเสรีภาพและรัฐบาลที่ได้รับความชื่นชมจากพลเมืองในชาตินั้น ๆ มักจะไม่กล้าที่จะถอนกองกำลังทั้งหมดที่ตั้งรับอยู่ระหว่างกองทัพฝ่ายศัตรูกับชายฝั่งทะเลหรือเมืองหลวงของตน ฉะนั้นไม่ว่าอังกฤษจะมีแผนการในการรบเช่นใดก็ตาม แต่การส่งกองเรือที่อยู่ในช่องแคบอังกฤษออกไปตามลำหาค์ตรุก่อนที่พวกเขาจะรวมกองได้สำเร็จนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าเป็นไปได้ แต่ในสถานการณ์ที่มีความสำคัญรองลงมา อังกฤษควรคาดการณ์ว่าตนควรจะเป็นฝ่ายบุกโจมตีกองเรือฝ่ายพันธมิตรด้วยเช่นกัน หากอเมริกาเหนือเป็นเป้าหมายสำคัญเป้าหมายแรกของอังกฤษ อังกฤษก็ควรยอมเสี่ยงที่จะสละจาไมก้าและเกาะเล็ก ๆ อื่น ๆ ทิ้งไปเสีย นับเป็นสิ่งสมควรสำหรับรอดนีนีในปี ค.ศ.1781 ที่เขาร้องเรียนว่าคำสั่งที่เขามีต่อนายพลที่บัญชาการรบอยู่ที่จาไมก้าและนิวยอร์กนั้นไม่ได้ถูกนำมาปฏิบัติ และด้วยเหตุนี้เองทำให้กองเรือของนายพลเกรฟส์มีกำลังเป็นรองกว่าฝ่ายตรงข้าม

แต่เหตุใดกันเล่ารอดนีนีถึงไม่พยายามทำลายเรือรบขนาดใหญ่ทั้ง 7 ลำของฝรั่งเศส ซึ่งจอดทอดสมออยู่ที่นิวยอร์กต์ในยามที่เดอ กิเซ็น ออกเดินทางกลับไปยังทวีปยุโรป อีกทั้งยังปล่อยให้รอดนีนีเป็นฝ่ายที่มีกำลังเหนือกว่าอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่เขาเดินทางไปยังทวีปอเมริกาเหนือเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายนถึง 14 พฤศจิกายน เรือรบ

ทั้ง 7 ลำนี้เดินทางมาถึงนิวพอร์ตในเดือนกรกฎาคม แต่แม้ว่าจะมีการเสริมความแข็งแรงให้กับเรือเหล่านี้ด้วยการสร้างเนินดินขึ้นมา ชาวอารมาซของรอนนีย์ยังนำความตื่นตระหนกมาให้กับไพร่พลของเรือรบทั้ง 7 ลำนี้อยู่ดี เวลาสองสัปดาห์ผ่านไปโดยที่รอนนีย์ยังอยู่ที่นิวพอร์ต และฝรั่งเศสยังคงง่วนอยู่กับการสร้างเนินดิน ทำให้ฝรั่งเศสคิดเอาเองว่าตนอยู่ในสถานการณ์ที่จะต่อสู้กับกองเรือของอังกฤษได้ ผู้บัญชาการกองเรือของฝรั่งเศส นายหนึ่งเขียนไว้ว่า “พวกเราเกิดความกลัวขึ้นมาถึงสองครั้งสองคราในตอนที่รอนนีย์เดินทางมาถึงว่าอังกฤษอาจจะบุกมาโจมตีเราทางบกก็เป็นได้ อีกทั้งยังมีช่วงเวลาบางขณะที่การปฏิบัติการดังกล่าวหาใช่การกระทำที่ปราศจากการไตร่ตรองแต่อย่างใดไม่ ณ ขณะนี้ (20 ตุลาคม) ที่จุดทอดสมอเรือของเราถูกสร้างจนแข็งแรงมากยิ่งขึ้นแล้ว เพื่อที่ว่านับจากนี้ต่อไป เราจะไม่ต้องกลัวเกรงอำนาจอันยิ่งใหญ่ของกองทัพเรืออังกฤษอีก”

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าตำแหน่งที่ฝรั่งเศสถือครองอยู่นั้นย่อมมีความแข็งแรงเป็นอย่างมาก ตำแหน่งเช่นนั้นทำมุมมากกว่า 90 องศาเล็กน้อย และทำให้เกิดช่องว่างที่สามารถแล่นกลับเข้าไปได้อีกครั้งหนึ่ง อันประกอบไปด้วยแนวเรือรบ นับจากเกาะก๊อต (GOAT ISLAND) ไปจนถึงที่ ๆ เราเรียกกันในสมัยนั้นว่าเบรนต์ตัน พอยนต์ (BRENTON'S POINT) ซึ่งเป็นที่ ๆ มีฟอร์ต อัดมส์ (FORT ADAMS) อยู่ข้างหนึ่งและเกาะโรส (ROSE ISLAND) อยู่อีกข้างหนึ่ง ที่ด้านขวาของตำแหน่งดังกล่าวนี้เอง เกาะโรสได้รับชุดปืนเรือ 36 ชุดที่มีน้ำหนักชุดละ 24 ปอนด์ ในขณะที่ปีกซ้ายของเบรนต์ตันพอยนต์ มีปืนใหญ่ 12 กระบอกตั้งอยู่ ณ ที่นั่นด้วย ระหว่างหมู่เกาะโรสกับก๊อตนั้น เรือรบ 4 ลำ ปรากฏตัวขึ้นมาจากทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือ แล่นเข้ามาใกล้กับทางเข้าและคอยยิงกราดใส่เรือที่กำลังแล่นเข้ามา ในขณะที่เรืออีก 3 ลำที่อยู่ระหว่างเกาะก๊อตกับเบรนต์ตันพอยนต์ ยิงปืนใหญ่ออกมาจากมุมทางขวาร่วมกับเรืออีก 4 ลำที่อยู่บริเวณนั้นก่อนหน้าแล้ว

ในทางกลับกัน ลมกำลังพัดกรโชกแรงมายังบริเวณปากทางเข้า ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเรือที่กำลังถูกยิงจนเสียหายนั้นจะแล่นไปยังจุดหมายปลายทางได้เช่นไร และเมื่อเรือรบตกไปอยู่ในแนวรบของฝ่ายตรงข้ามแล้ว ชุดปืนเรือที่อยู่ตามชายหาดก็คงมีอาจทำการสิ่งใดได้ ป้อมปราการที่เกาะโรสและที่เบรนต์ตัน พอยนต์ คงจะมีความสูงน้อยกว่าชุดปืนเรือทั้งสองชุดของเรือรบขนาดใหญ่ และไม่อาจจะต้านทานกระสุนปืนใหญ่ที่กระหน่ำยิงมาจากเรือรบเหล่านั้นได้ เกาะโรสสามารถที่จะเข้าถึงได้จากทางด้านหน้าและทิศตะวันตกภายในระยะทางเพียงแค่ 200 หลา และจากทางเหนือเพียงแค่ครึ่งไมล์เท่านั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะมาป้องกันปีกขวาของเรือรบฝรั่งเศส รวมทั้งแนวเรือรบที่ถูกยิงกราดและ

บทความนี้โดยเรือรบของอังกฤษที่อยู่ในด้านตะวันตกของเกาะดังกล่าวนี้ ด้วยเหตุนี้ระยะทางที่ใกล้และความสูงที่มากกว่ามีส่วนเชื้ออำนาจต่อกองเรือของอังกฤษ ซึ่งมีจำนวนเรือรบอยู่ 20 ลำ ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามมีอยู่ 7 ลำ หากอังกฤษสามารถทำลายกองเรือของศัตรู และยึดครองเกาะไว้ได้แล้ว อังกฤษย่อมสามารถขจัดทอดสมอเรือไกลออกไปจากอ่าวได้มากยิ่งขึ้น และรอคอยเวลาที่กระแสนลมจะเชื้ออำนาจให้พวกเขาถอยทัพได้ ในความเห็นของนายทหารเรืออังกฤษผู้หนึ่งในสมัยนั้น ซึ่งมีความคุ้นเคยกับภูมิประเทศในแถบนั้นเป็นอย่างดี เป็นที่แน่นอนว่าการโจมตีย่อมประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน และนายทหารผู้นี้ได้ตอกย้ำถึงประเด็นนี้ให้รอดนีย์รับรู้อยู่หลายครั้งหลายครา โดยเขาอาสาที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำร่องด้วยตนเอง สำหรับความมั่นคงปลอดภัยที่ฝรั่งเศสรู้สึกถึงได้ในตำแหน่งดังกล่าวนี้ผนวกกับการที่อังกฤษต่างยอมรับในความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยนั้นซึ่งให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างของจิตวิญญาณระหว่างการทำสงครามในครั้งนี้กับสงครามระหว่างเนลสันกับนโปเลียน

อย่างไรก็ดี การทำสงครามในครั้งนี้ไม่ได้เป็นเพียงการปฏิบัติภารกิจที่ปราศจากความเกี่ยวข้องกับการทำสงครามในครั้งอื่นใด หากแต่มีความเกี่ยวพันกับการทำสงครามในระดับโลก ไม่ว่าจะเป็นแห่งหนใด อังกฤษได้แต่เป็นฝ่ายตั้งรับด้วยจำนวนไพร่พลและเรือรบที่เป็นรอง ด้วยสถานภาพเช่นนี้เอง อังกฤษจึงมีอาภรณ์พ้นจากวิกฤตการณ์มาได้หากไม่ใช่การปฏิบัติภารกิจที่เด็ดขาดจนเกือบจะเรียกได้ว่าสิ้นหวังเช่นในคราวนี้ ผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพเรือได้กล่าวกับรอดนีย์อย่างตรงไปตรงมาว่า “เป็นไปได้เลยที่อังกฤษจะมีกองเรือที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่าในทุกหนทุกแห่ง และหากผู้บัญชาการรบของเราไม่มีความสามารถเทียบเท่ากับท่านในอันที่จะจัดกระบวนเรือรบที่มีประสิทธิภาพอีกทั้งยังไม่ได้คำนึงว่าอำนาจอันยิ่งใหญ่ของพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของพวกเขาแล้วละก็ ศัตรูของเราย่อมโจมตีเราในจุดที่เรายังไม่พร้อมที่จะรับมือได้สักแห่งอย่างแน่นอน การโจมตีที่นี้มาถึงแต่ตนเองเป็นสำคัญที่อาจจะถูกพิจารณาว่าไม่สมเหตุสมผลนั้นถูกกำหนดให้บรรดาผู้บัญชาการรบของอังกฤษนำไปถือปฏิบัติ กองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตรเป็นกุญแจสำคัญของสถานการณ์ อีกทั้งกองกำลังพิเศษขนาดใหญ่ของพวกเขาอย่างเช่นที่นิวพอร์ตนั้นควรถูกบดขยี้ลงไปให้สิ้นซากไม่ว่าจะต้องเสี่ยงเพียงใดก็ตาม ผลกระทบของการปฏิบัติดังกล่าวนี้มีผลต่อนโยบายของรัฐบาลฝรั่งเศสเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการคาดคะเน แต่ไม่ปรากฏว่ามีนายทหารอังกฤษในระดับสูงนายใดจะสามารถก้าวขึ้นมารับมือกับสถานการณ์เช่นนั้นได้ ยกเว้นก็แต่ผู้ดีและไฮวีเท่านั้น ในขณะที่ รอดนีย์อย่างเข้าสู่วัยชราไร้กำลังวังชา และถึงแม้รอดนีย์จะยังมีความสามารถมากอยู่ก็ตาม แต่เขาก็เป็นได้แค่เพียงนักวางยุทธศาสตร์ที่เต็มไปด้วยความรอบคอบมากกว่าจะเป็นนายพลผู้ยิ่งใหญ่

ความพ่ายแพ้ของเกรฟส์ซึ่งตามติดมาด้วยการยอมจำนนของคอร์นวอลล์ไม่ได้ทำให้การปฏิบัติการทางเรือในซีกโลกตะวันตกสิ้นสุดลงแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามความสำเร็จในเชิงยุทธวิธีที่น่าสนใจ และชัยชนะที่งดงามที่สุดของการทำสงครามทั้งหมดนั้นยังคงตกเป็นของอังกฤษในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก แต่จากเหตุการณ์ที่ยอร์คทาวน์ความรักชาติของชาวอเมริกัน ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงเรื่อย ๆ และปิดฉากลงในเวลาต่อมาก่อนที่เราจะสิ้นสุดการบรรยายเรื่องราวการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ เราควรที่จะกล่าวซ้ำอีกครั้งถึงความสำเร็จในท้ายที่สุดว่ามีส่วนมาจากอำนาจในการครอบครองท้องทะเล จากสมุททานุภาพในเงื้อมมือของฝรั่งเศส และจากการที่เจ้าหน้าที่อังกฤษบางคนกระจายอำนาจดังกล่าวอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม คำยืนยันเช่นนี้อาจจะพบได้จากชายผู้หนึ่งซึ่งเขาเป็นบุคคลที่ตระหนักเป็นอย่างดีถึงทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศดีกว่าบุคคลอื่นใด ทั้งยังล่วงรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในชาติ ความยากลำบากจากการต่อสู้ดิ้นรนและชื่อของเขานั้นยังเป็นหลักประกันที่ดีที่สุดของความรักชาติและความมีสามัญสำนึกอันเต็มไปด้วยเหตุผลอันควร

ใจความสำคัญของถ้อยคำทั้งหมดที่วอชิงตันได้กล่าวเอาไว้ใน "บันทึกแผนการปฏิบัติการร่วมกับกองทัพฝรั่งเศส" (MEMORANDUM FOR CONCERTING A PLAN OF OPERATIONS WITH THE FRENCH ARMY) ที่จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ปี ค.ศ.1780 และลาฟาแยตต์ได้เป็นผู้นำมาส่งมอบด้วยตนเอง :

"ท่านขุนนางลาฟาแยตต์มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะนำเสนอความคิดให้กับขุนนางแห่ง โรชมโบและเดอ เตอร์เนย์ ได้รับทราบดังต่อไปนี้ :

"ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการใดๆ และภายใต้สถานการณ์ใดๆ ทั้งหมด การใช้สมุททานุภาพทางเรือที่เหนือกว่าจักถือว่าเป็นหลักการพื้นฐาน อีกทั้งยังเป็นรากฐานของความหวังในการประสพชัยชนะใด ๆ ทั้งปวง"

แม้ว่าความคิดเห็นของวอชิงตันที่ได้แสดงออกมาในคราวนี้จะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่เป็นทางการและหนักแน่นมากที่สุดก็ตาม แต่ก็ไม่ได้แตกต่างไปจากมุมมองของผู้อื่นสักเท่าใดนัก ด้วยเหตุนี้เอง วอชิงตันได้เขียนจดหมายถึงแฟรงคลินในวันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ.1780 โดยเขาได้กล่าวไว้ว่า :

"ด้วยเหตุที่กองร้อยที่สองของฝรั่งเศสปฏิบัติการล้มเหลว (ถูกสกัดกั้นที่เมืองเบรสต์) แต่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือความคาดหวังในสมุททานุภาพทางเรือที่เหนือกว่าอันนำมาซึ่งการผันแปรของเหตุการณ์ทุกอย่างนั้นบีบบังคับให้เราต้องทำการสู้รบอย่างไรผล แม้ว่าใน

ตอนเปิดฉากการทำสงคราม พวกเราต่างก็มีความมุ่งหวังเป็นอย่างดีก็ตาม ..ท้ายที่สุดแล้ว เราต้องกลายมาเป็นผู้เฝ้ามองกองกำลังพิเศษที่ถูกส่งมาจากนิวยอร์กให้ความช่วยเหลือ คอร์นวอลล์ ในขณะที่ยกทัพเรือของเรากลับอ่อนกำลังลงในทุกขณะ อีกทั้งอิทธิพลทางการเมืองที่แทรกซึมและเข้าไปมีบทบาทกับกองทัพของเรานั้นทำให้เราต้องหันไปร่วมมือกับศัตรูทางตอนใต้ หรือมิฉะนั้นก็ต้องจกจกความได้เปรียบ ณ ที่แห่งนี้”

วันที่ 15 มกราคม ค.ศ.1781 วอชิงตันทำจดหมายขึ้นมาฉบับหนึ่งถึงพันเอก ลอร์เรนส์ที่ถูกส่งให้ไปปฏิบัติภารกิจพิเศษที่ฝรั่งเศส วอชิงตันได้กล่าวไว้ว่า :

“นอกเหนือจากการกู้เงินแล้ว สมุททานุภาพที่เหนือกว่าของกองทัพเรือในบริเวณ ชายฝั่งแถบนี้ นับเป็นเป้าหมายที่ดึงดูดใจยิ่งนัก สิ่งนี้จะทำให้ศัตรูต้องกลายเป็นฝ่ายตั้งรับอย่างไม่มีทางเลือก... อันที่จริงแล้ว เราไม่จำเป็นจะต้องไปคิดว่าพวกเขาจะตั้งรกรากกำลังขนาดใหญ่ในดินแดนนี้ได้เช่นไร ตราบใดที่เรายังมีสมุททานุภาพมากพอที่จะขัดขวาง การส่งเสบียง และความช่วยเหลือใด ๆ ที่มาจากทวีปยุโรป สมุททานุภาพที่ยิ่งใหญ่กว่า ผนวกกับความช่วยเหลือด้านการเงินนั้น จักทำให้เราเปลี่ยนการทำสงครามให้กลายเป็น การบุกโจมตีที่กล้าแกร่ง และนี่ก็คือทางเลือกสองทางที่เราจะต้องเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง”

ในจดหมายอีกฉบับหนึ่ง ลงวันที่ 9 เมษายน วอชิงตันเขียนถึงพันเอก ลอร์เรนส์ มีใจความว่า :

“หากฝรั่งเศสยังคงดำเนินการล่าช้าในอันที่จะส่งความช่วยเหลือมาให้กับเราได้ อย่างทันท่วงที เราก็คงไม่เหลือทางเลือกอื่นใด... ทำไม่ข้าพเจ้าจะต้องชี้แจงรายละเอียด ด้วยแล้ว ในเมื่อเราสามารถประกาศออกมาด้วยคำสั้น ๆ เพียงคำเดียวว่าเราได้ดำเนินการมาถึงจุดสิ้นสุดแล้ว และเราจะต้องได้รับความช่วยเหลือ ณ บัดนี้ หากช้าเกินไปเราก็คงไม่ปรารถนาความช่วยเหลือนั้นอีก มันจะเป็นเรื่องง่ายสักเพียงใดที่จะพลิกผันแผนการของ ฝ่ายตรงข้ามให้วกกลับมาทำร้ายฝ่ายเขาเอง หากเราสามารถทำเช่นนั้นได้เพียงแค่ว่า พยายามรักษากองทัพเรือที่ยิ่งใหญ่ของเราไว้ในน่านน้ำให้จงได้ จากนั้นฝรั่งเศสก็ควรจะยอมจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับเรา”

เรือรบและเงินทองเป็นภาระอันหนักอึ้งสำหรับวอชิงตัน ในวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ.1781 วอชิงตันทำหนังสือถึง เดอ ลา ลูเซิร์น (DE LA LUZERNE) ขึ้นมาฉบับหนึ่ง มีใจความว่า : “ข้าพเจ้าไม่เห็นหนทางใดที่จะส่งความช่วยเหลือไปให้กับมลรัฐทางตอนใต้ และเบี่ยงเบนความสนใจของศัตรูที่กำลังคุกคามดินแดนแถบนั้นไปได้เลย หากเรายังคงมีกองกำลังทางเรือที่ไร้สมุททานุภาพอยู่ในน่านน้ำเหล่านี้” ด้วยเหตุที่ถูกล่ามโซ่ในการ

ปฏิบัติการทางทะเลคือปลานกโลกเข้ามา วอชิงตันยังคงตกย้ำ ยิ่งคำพูดของเขายูบยักครั้ง และแรงกดดันมากยิ่งขึ้น ในวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ.1781 วอชิงตันเขียน จดหมายถึงพลเอก กรีนที่กำลังประสบความสำเร็จที่รัฐเซาท์ แคโรไลนา มีใจความดังต่อไปนี้ : “การปฏิบัติการของเราได้มีการไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในทุกประเด็นแล้ว ด้วยเหตุนี้ เราจึงตัดสินใจที่จะพยายามกระทำการที่นิวยอร์ก เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติการในมลรัฐ ทางใต้ เนื่องจากเรามีอาจเป็นใหญ่ในท้องทะเลได้” ในจดหมายถึงเจฟเฟอร์สัน วันที่ 8 มิถุนายน วอชิงตันเขียนว่า : “หากข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือจากมลรัฐใกล้เคียงดังที่ คาดหวังไว้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้าศึกจะถูกตัดทอนกำลังลงและเรียกไพร่พล บางส่วนที่อยู่ทางตอนใต้ให้มาช่วยเหลือนิวยอร์กแทน หรือมิฉะนั้น พวกเขาที่จะต้องเสี่ยง เป็นอันมากที่จะถูกขับไล่ออกจากฐานทัพแห่งนั้น ซึ่งสำหรับพวกเขาแล้ว ฐานที่มั่นดังกล่าว มีค่ามหาศาลยิ่งนัก และหากสถานการณ์เอื้ออำนวยให้กับฝ่ายเรา เราก็อาจจะขึ้นมา เป็นใหญ่ในน่านน้ำได้อีกครั้งหนึ่ง และศัตรูของเราย่อมถูกทำลายล้างอย่างมีอาจ หลีกเสี่ยงได้ ...ในขณะที่เรายังคงเป็นรองฝ่ายตรงข้ามในน่านน้ำแถบนี้ ...นโยบายได้กำหนด ไว้ว่าเราควรที่จะเบี่ยงเบนกองกำลังของเราไปยังทิศทางอื่นมากกว่าที่จะส่งกำลังเสริม ไปยังจุดที่มีการสู้รบอย่างดุเดือดอยู่ในเวลานั้น “ซึ่งนั่นก็คือมลรัฐทางตอนใต้ นั่นเอง และใน จดหมายที่วอชิงตันเขียนถึงโรแซมโบ ลงวันที่ 13 มิถุนายน มีใจความดังนี้ : “ขอให้ท่าน ระลึกไว้ว่าสำหรับเราแล้วนิวยอร์กเป็นเพียงเป้าหมายในเชิงปฏิบัติที่เป็นไปได้เพียง ประการเดียวภายใต้สถานการณ์ในปัจจุบันนี้ แต่หากเราสามารถขึ้นมาเป็นใหญ่ในทะเล ได้เมื่อใด เราก็อาจจะพบว่ามีทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกว่านี้” ภายในวันที่ 15 สิงหาคม วอชิงตันได้รับจดหมายจาก เดอ กราส ที่ประกาศว่าเขาได้แล่นเรือออกจากเซสซาพิคเป็น ที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้น วอชิงตันเริ่มวุ่นวายอยู่กับการเตรียมความพร้อมสำหรับการต่อสู้ที่กำลังจะเกิดขึ้นที่เวอร์จิเนีย อันเนื่องมาจากความล่าช้าในการเดินทางมาถึงของ กองเรือ ความท้อแท้ใจของ เดอ กราส ประกอบกับความตั้งใจของเขาที่จะเดินทางออก ทะเลให้จงได้ ภายหลังจากที่เขาทราบว่าการเรือของอังกฤษที่นิวยอร์กได้รับกำลังเสริมนั้น ทำให้ เดอ กราส ทำจดหมายขึ้นมาฉบับหนึ่ง ลงวันที่ 25 กันยายน ซึ่งเนื้อหาของจดหมาย ฉบับดังกล่าวยาวเกินกว่าที่จะยกมาอ้างอิงได้ แต่ทว่าอันตรายได้ผ่านพ้นไป และ ความมั่นใจของวอชิงตันจึงกลับมาอีกครั้งหนึ่ง หนึ่งวันหลังจากการยอมจำนนของวอชิงตัน เขียนถึง เดอ กราส ดังนี้ : “การยอมพ่ายแพ้ของยอร์ก... ซึ่งเกียรติยศทั้งหมดยอมตกเป็น ของได้เท่า ทำให้เราคาดการณ์ว่าจะเกิดการสู้รบอย่างนองเลือดครั้งใหญ่” จากนั้นวอชิงตัน ได้เร่งเร้าให้มีการปฏิบัติการทางใต้ให้หนักหน่วงยิ่งขึ้นไปอีก เนื่องจากเขาเล็งเห็นว่าฤดูกาล ในขณะนั้นยังคงเอื้ออำนวยต่อการสู้รบ : “แสนยานุภาพทางเรือที่เหนือกว่าของอังกฤษก่อน

การเดินทางมาถึงของท่านนั้น ทำให้พวกเขามีความได้เปรียบอย่างเห็นได้ชัด จากการที่พวกเขาสามารถลำเลียงไฟร์พลและขนส่งเสบียงอาหารได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่การเดินทางทางภาคพื้นดินของฝ่ายที่ต้องการจะช่วยเหลือเรานั้นเป็นไปอย่างล่าช้าและสิ้นเปลืองมาก อันเป็นเหตุให้เราถูกโจมตีอย่างหนัก ฉะนั้น การตัดสินใจจึงเป็นของได้เท่า แล้วที่จะยุติสงครามในครั้งนี้” เดอ กราส ปฏิเสธข้อเรียกร้องดังกล่าว แต่ได้แสดงความประสงค์ที่จะให้ความร่วมมือกับวอชิงตันในการสู้รบในปีต่อไป วอชิงตันตอบรับอย่างทันทีทันใด : “สำหรับได้เท่าแล้ว ข้าพเจ้ามีจำเป็นต้องเร่งรัดให้เห็นความสำคัญของกองกำลังทางเรือที่จะช่วยส่งเสริมให้ได้เท่าได้ก้าวขึ้นมาเป็นใหญ่เหนือบนน้ำเหล่านี้... ได้เท่าคงจะสังเกตเห็นว่า ไม่ว่าจะกองกำลังทางภาคพื้นดินจะใช้ความพยายามมากสักเพียงใด หากแต่กองทัพเรือยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการรบ ณ ปัจจุบันนี้” วันที่ 15 พฤศจิกายน วอชิงตันเขียนจดหมายถึงลาฟาแยตต์ที่กำลังจะออกเดินทางไปยังฝรั่งเศสว่า :

“ตามที่ท่านมีความประสงค์ที่จะทราบถึงความคิดเห็นของข้าพเจ้าเกี่ยวกับการปฏิบัติการในการสู้รบครั้งต่อไปนั้น ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องหยิบยกเหตุผลอื่นใดมากล่าวอ้าง ยกเว้นเพียงคำ ๆ เดียวว่าการสู้รบครั้งถัดไปจักต้องอาศัยกองกำลังทางเรือที่มีอำนาจยิ่งใหญ่ กองกำลังทางบกมีโอกาสจะทำการได้ผลที่แน่ชัดหากไม่ควบคุมไปกับสมุททานุภาพที่เหนือกว่า...บุคคลใดก็ตาม มิควรมีความเคลือบแคลงสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับการถอนรากถอนโคนของกำลังของอังกฤษในรัฐแคโรไลนาทั้งสองและรัฐจอร์เจีย หากแคนดี เดอ กราส สามารถที่จะยืดระยะเวลาในการให้ความร่วมมือกับเราต่อออกไปอีกเพียงสองเดือน”

และนี่ก็คือความคิดเห็นของผู้บัญชาการรบซึ่งเป็นที่เคารพนับถือในกองทัพสหรัฐฯ อันแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่ สมุททานุภาพมีต่อการทำสงคราม ซึ่งวอชิงตันได้ใช้ความพยายามนับครั้งไม่ถ้วน ผนวกกับความสิ้นหวังครั้งแล้วครั้งเล่าก่อนที่จะจะสามารถนำมาซึ่งจุดมุ่งหมายที่เขามุ่งหวังไว้ได้อย่างงดงาม

เป็นที่น่าสังเกตว่าเป้าหมายอันยิ่งใหญ่ของสหรัฐฯ ได้ลดลงมาเหลือเพียงแค่ภาวะที่จนตรอกเช่นนี้ ถึงแม้ว่าอังกฤษจะต้องสูญเสียทางการค้าครั้งสำคัญจากการกระทำของเรือเดินสมุทรของฝ่ายพันธมิตรและเรือรบเอกชนของสหรัฐฯ ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ประกอบกับผลลัพธ์เพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ จากการทำสงครามโดยทั่ว ๆ ไป ที่ถูกรอบงำด้วยความคิดในการทำลายการค้า แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่ปราศจากความสลักสำคัญของนโยบายเช่นนั้นที่มีต่อประเด็นสำคัญต่าง ๆ ว่าด้วยการทำสงคราม

บทที่ 11

สงครามทางเรือในยุโรประหว่างปี ค.ศ. 1779 - 1782

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 11)

รอดนี (Rodney)

แลงการา (Juan de Langara)

นายพลเตอร์บี้ (Admiral Derby)

ลอร์ด โฮวี (Lord Howe)

บทที่ 11

เราปิดฉากบทที่แล้วด้วยความคิดเห็นของวอชิงตัน ที่แสดงออกมาหลายครั้งหลายคราในหลาย ๆ ทางด้วยกันเกี่ยวกับผลกระทบของสมุททานุภาพที่มีต่อการดิ้นรนต่อสู้เพื่อความเป็นอิสระภาพของสหรัฐอเมริกา หากเรามีเนื้อที่มากพอ ความคิดเห็นเหล่านี้ อาจจะได้รับการเน้นย้ำด้วยคำพูดที่คล้ายคลึงกันของเซอร์ เฮนรี คลินตัน ซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบของอังกฤษในทวีปยุโรป ผลที่ปรากฏมุ่งไปสู่ปัจจัยเดียวกันทั้งหมด ณ ที่นั่น ฝ่ายพันธมิตรมีเป้าหมาย 3 ประการด้วยกันโดยที่ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายใด อังกฤษยังคงเป็นฝ่ายตั้งรับเช่นเดิม เป้าหมายประการแรกก็คือ ประเทศอังกฤษและการทำลายล้างกองเรือในช่องแคบอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติภารกิจเป็นอย่างยิ่งในการบุกโจมตีเป้าหมายประการที่สองก็คือการลดทอนอำนาจของยิบรอลต้า เป้าหมายที่สามคือการเข้ายึดครองมินอร์ก้า ในบรรดาเป้าหมายทั้งสามประการนี้มีเพียงเป้าหมายที่สามเท่านั้นที่ประสบผลสำเร็จ อังกฤษถูกคุกคามจากกองทัพเรือของฝ่ายศัตรูที่มีกำลังเหนือกว่าถึงสามครั้งสามครา แต่อังกฤษก็รอดพ้นมาได้ทุกที ยิบรอลต้าถูกลดทอนอำนาจให้กลายเป็นเพียงช่องแคบที่ปราศจากความสำคัญใด ๆ แต่ยิบรอลต้าก็ผ่านพ้นวิกฤตการณ์เช่นนั้นมาได้ทุกครั้งด้วยความช่วยเหลือของนักเดินเรือชาวอังกฤษ แม้ว่าอังกฤษจะต้องเผชิญกับสภาวะการณ์เลวร้ายเพียงใด แต่อังกฤษยังคงอยู่รอดปลอดภัยมาได้ทุกครั้ง

หลังการปฏิบัติการของเคปเปิลที่ยูแซนซ์แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีกรณีพิพาทกันระหว่างกองเรือในเขตน่านน้ำของทวีปยุโรปอีกเลยระหว่างปี ค.ศ.1778 และครึ่งปีแรกของปี ค.ศ.1779 ในเวลาเดียวกันนั่นเอง สเปนเริ่มเกิดความบาดหมางกับอังกฤษและพันธมิตรอย่างฝรั่งเศสขึ้นมา สเปนจึงได้ประกาศสงครามในวันที่ 16 มิถุนายน ปี ค.ศ.1779 แต่เมื่อวันที่ 12 เมษายน ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาที่กษัตริย์จากราชวงศ์เบอร์บอนทั้งสองพระองค์ได้ทำขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการทำสงครามกับอังกฤษ ตามเงื่อนไขของสนธิสัญญาฉบับนี้ระบุให้มีการบุกโจมตีสหราชอาณาจักรหรือไม่ก็ไอร์แลนด์ให้

ความพยายามทุกวิถีทางในอันที่จะกอบกู้สเปน มินอร์ก้า เฟินซาโคลา และโมบายล์ อีกรั้งกษัตริย์แห่งราชวงศ์เบอร์บอนทั้งสองพระองค์ยังมีเงื่อนไขว่าจะไม่ยอมสงบศึก พักรบ หรือหยุดความเป็นปฏิปักษ์จนกว่ายิบรอลต์จะกลับคืนมาอยู่ในสภาพเดิม

การประกาศสงครามยังคงถูกระงับไว้จนกว่าจะพร้อมบุกไปโจมตี หากแต่รัฐบาล อังกฤษกลับสงสัยในความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดของประเทศทั้งสองนี้ และได้เตรียมพร้อม ทุกทางที่จะป้องกัน มิให้กองทัพเรือของทั้งสองประเทศมีโอกาสรวมกำลังกันขึ้นมาได้ เหตุการณ์ที่ปรากฏก็คือไม่มีการสกัดกั้นที่เมืองเบรสต์ ทำให้เรือรบขนาดใหญ่ของฝรั่งเศส 28 ลำ ภายใต้การนำของดอร์วิลลิเยร์ สามารถแล่นออกทะเลได้โดยปราศจากอุปสรรค ใด ๆ ในวันที่ 3 มิถุนายน ปี ค.ศ.1779 กองเรือนี้ มุ่งหน้าไปยังชายฝั่งของสเปนพบกับเรือรบ ของฝ่ายนี้ แต่กว่าทั้งสองฝ่ายจะโคจรมาพบกันได้ก็ล่วงเลยไปจนกระทั่งวันที่ 22 กรกฎาคม เจ็ดสัปดาห์ผ่านไปโดยปราศจากความคืบหน้าแต่อย่างใด แต่เวลาที่เสียไปก็หาได้เปล่า ประโยชน์ไม่ ฝรั่งเศสเตรียมเสบียงมาสำหรับ 13 สัปดาห์เท่านั้น และกองเรือที่ยิ่งใหญ่ อันประกอบไปด้วยเรือรบ 66 ลำ และเรือกลไฟ 14 ลำ ปฏิบัติการมาก่อนหน้านั้นไม่เกิน 40 วัน ยิ่งไปกว่านี้ ความเจ็บไข้ได้ป่วยมีส่วนทำลายกองเรือนี้ และแม้ว่าพวกเขาจะโชคดี พอที่จะเดินทางเข้ามาจนถึงช่องแคบอังกฤษได้สำเร็จในขณะที่เรือรบอังกฤษยังคงอยู่ใน ทะเล แต่อังกฤษซึ่งมีจำนวนเรือรบเพียงครึ่งเดียวของฝรั่งเศสกลับนำเรือของพวกเขา แล่นผ่านกองเรือของฝรั่งเศสไปได้ ความหย่อนยานของฝ่ายพันธมิตรยิ่งทำให้กองทัพเรือ อ่อนแอมากยิ่งขึ้น สืบเนื่องมาจากการเตรียมพร้อมที่ไร้ประสิทธิภาพ การสร้างความตื่นตัว ให้กับชายฝั่งทะเลบริเวณช่องแคบอังกฤษ รวมถึงการจับกุมเรือรบขนาดใหญ่มาได้เพียง แค่หนึ่งลำเป็นผลลัพธ์เพียงประการเดียวในการปฏิบัติการของฝรั่งเศสกว่า 15 สัปดาห์ ที่ผ่านมา ความผิดหวังมีสาเหตุมาจากการปราศจากความพร้อมโดยส่วนใหญ่แล้วมา จากสเปน แม้ว่ารัฐบาลฝรั่งเศสได้ดำเนินการผิดพลาดด้วยการไม่ส่งเสบียงและอาวุธ ยุทธโธปกรณ์ที่จำเป็นไปให้กับกองเรือของพวกเขา นั่นได้สร้างภาระอันใหญ่หลวงให้กับ พลเรือเอกดอร์วิลลิเยร์ นายทหารผู้กล้าหาญและประสบความสำเร็จแต่โชคร้ายผู้นี้ ซึ่งบุตรชายคนเดียวของเขาได้เสียชีวิตจากโรคติดต่อร้ายแรงที่แพร่ระบาดในกองทัพฝ่าย พันธมิตร ทำให้ดอร์วิลลิเยร์ไม่อาจทนความอัปยศอดสูเช่นนี้ได้ ด้วยลักษณะนิสัยที่ เป็นคนเคร่งศาสนา ทำให้ดอร์วิลลิเยร์ไม่ได้คิดจะฆ่าตัวตายเหมือนเช่นที่วิลล์เนฟได้ กระทำภายหลังความปราชัยที่ทราฟัลการ์ แต่ดอร์วิลลิเยร์กลับเลือกที่จะเลิกเป็นทหาร และหลบหนีความวุ่นวายไปใช้ชีวิตสันโดษที่โบสถ์แห่งหนึ่ง

ความน่าสนใจในการสู้รบทางเรือในปี ค.ศ.1780 ซึ่งแทบจะไม่มีมีความสำคัญแต่อย่างใดนั้น มีศูนย์กลางอยู่รอบ ๆ เมืองคาดิซและยิบรอลต้าป้อมปราการแห่งนี้ถูกสเปนบุกมาทำลายจนย่อยยับในทันทีที่สงครามปะทุขึ้น และในขณะที่อังกฤษยังคงต้านทานการโจมตีโดยตรงเช่นนี้เอาไว้ได้ แต่ประเด็นที่ทำให้อังกฤษรู้สึกวิตกกังวลเป็นอย่างมากก็คือ เรื่องของเสบียงอาหารและดินปืน อีกทั้งประเด็นนี้ยังนำมาซึ่งความยากลำบากและอันตรายมากมายอีกด้วย ด้วยเหตุนี้เองในวันที่ 29 ธันวาคม ปี ค.ศ.1779 รอดนีย์จึงนำเรือรบ 20 ลำ พร้อมด้วยกระบวนเรือคุ้มกันขนาดใหญ่และกำลังเสริมที่จะนำไปให้กับยิบรอลต้า มินอร์ก้า รวมไปถึงการค้าในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ยิบรอลต้าและมินอร์ก้าแยกตัวออกจากกองเรือรบของรอดนีย์ในวันที่ 7 มกราคม ภายใต้การคุ้มกันของเรือกลไฟ 4 ลำ และในเช้าตรู่ของวันต่อมา เรือเหล่านี้ได้มาพบกับกองเรือของสเปนโดยบังเอิญ ได้ยึดเรือรบของสเปนมาได้ 7 ลำ พร้อมกับเรือบรรทุกเสบียงอีก 16 ลำ จากนั้นได้ให้เรือบรรทุกเสบียง 12 ลำ ขนเสบียงจนเต็มลำเรือและเดินทางต่อไปยังยิบรอลต้าหนึ่งสัปดาห์ต่อมา ในเวลาบ่ายโมงตรงของวันที่ 16 เรือรบขนาดใหญ่ 11 ลำของสเปนปรากฏตัวขึ้นมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เรือรบกองนี้ยังคงรักษาตำแหน่งอยู่ที่เดิมเพื่อรอดูท่าที โดยคิดเอาเองว่ากองเรือที่กำลังแล่นเข้ามาใกล้คงจะเป็นเพียงแค่วีเจียงชนเสบียงไปยังยิบรอลต้า และคงจะไม่มีเรือรบที่มีแสนยานุภาพยิ่งใหญ่เดินทางมาด้วย อันนับว่าเป็นความผิดพลาดอย่างมหันต์ซึ่งกว่าที่พวกเขาจะรู้ตัวก็สายเกินแก้เสียแล้ว ความผิดพลาดนี้อาจจะเป็นผลมาจากการที่เรือรบกองนี้ไม่มีเรือกลไฟลาดตระเวนคอยตรวจตราและส่งสัญญาณเตือนภัยมาให้พวกเขาได้ทราบล่วงหน้า เมื่อดอน ฮวน เดอ แลงการา (DON JUAN DE LANGARA) ซึ่งเป็นนายพลของสเปนตระหนักถึงข้อผิดพลาดของตนเองเช่นนี้จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะหลบหนี แต่เนื่องจากเรือรบของอังกฤษที่มีโครงสร้างของเรือทำด้วยทองแดง เมื่อรอดนีย์ส่งสัญญาณให้ไล่ตามและแทงฝ่ายตรงข้ามให้ได้ เรือรบของเขาก็สามารถแล่นตัดหน้าเรือลำอื่นและแล่นไปอยู่ระหว่างเรือของแลงการากับท่าเรือของเขา แม้ว่าค่าคินดังกล่าวจะมีลมกระโชกแรง อีกทั้งชายฝั่งยังเต็มไปด้วยโขดหินมากมาย แต่อังกฤษก็สามารถจับกุมตัวผู้บัญชาการรบของสเปนพร้อมกับเรือรบอีก 6 ลำมาได้นับเป็นผลสำเร็จที่ยิ่ง ส่วนเรือลำที่ 7 ถูกระเบิดจนพังพินาศสภาพอากาศยังคงเลวร้าย เรือที่ยึดมาได้ลำหนึ่งได้รับความเสียหายอย่างหนัก ส่วนอีกลำหนึ่งจำต้องแล่นไปลี้ภัยที่คาดิซ เรือรบของอังกฤษหลายลำตกอยู่ในอันตรายเช่นกัน แต่ในที่สุดอังกฤษก็ผ่านพ้นวิกฤตการณ์อันเลวร้ายเช่นนั้นมาได้ และในเวลาต่อมา

เพียงไม่กี่วัน อังกฤษก็สามารถนำกองเรือทั้งหมดของตนแล่นเข้าไปยังอ่าวยิบรอลต์ได้ เรือคุ้มกันที่จะส่งไปยังมินอร์ก้าแยกตัวออกจากกองเรือ และทันทีที่เรือรบขนาดใหญ่ที่คุ้มกันเรือลำนี้เดินทางกลับมาในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ รอคินีย์ได้นำเรือรบ 4 ลำแล่นต่อไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ส่งกองกำลังที่เหลือของตนพร้อมทั้งทรัพย์สินของฝ่ายตรงข้ามที่ยึดมาได้กลับไปยังอังกฤษภายใต้การควบคุมของพลเรือเอกดิกบี (ADMIRAL DIGBY)

ในช่วงเวลาดังกล่าว สภาวะทางการเมืองของพรรคต่าง ๆ ในอังกฤษ ประกอบกับกองเรือบริเวณช่องแคบอังกฤษที่มีกำลังเป็นรองฝ่ายศัตรูอยู่มาก ทำให้ไม่มีนายพลผู้ใดเต็มใจที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรบ แบร์ริงตันซึ่งเป็นนายทหารที่น่ายกย่องผู้หนึ่ง และยังเป็นคนที่บุกไปยึดस्ता ลูเซียมาได้ นั้นปฏิเสธที่จะรับตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการสูงสุด แต่เขายินดีจะรับตำแหน่งเป็นรองผู้บัญชาการกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรอันประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 36 ลำได้มารวมกำลังอยู่ที่คาคิช แม้กระนั้นก็ตามเส้นทางการเดินเรือของพวกเขา ก็ถูกจำกัดอยู่เฉพาะตามแนวชายฝั่งของโปรตุเกส และภารกิจที่สำคัญยิ่งเพียงประการเดียวของพวกเขา ก็คือการจับกุมกระบวนเรือคุ้มกันที่บรรทุกเสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์ไปให้กับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและตะวันออกให้จงได้ การเดินทางมาถึงคาคิชของเรือรบ 60 ลำ รวมทั้งเรือที่ยึดมาได้จากอังกฤษพร้อมทั้งนักโทษกว่า 3,000 คน นั้นนำมาซึ่งความปิติยินดีให้กับสเปนเป็นอันมาก ในวันที่ 24 ตุลาคม เดอ กิเซ็นซึ่งเดินทางกลับมาจากการสู้รบกับรอกินีย์ได้มาถึงยังท่าเทียบเรือเดียวกันกับกองเรือ 19 ลำของเขาที่มาจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก แต่ปรากฏว่าอาวุธยุทธโปกรณ์ที่มารวมกันอยู่ ณ ที่แห่งนี้ไม่อาจทำประโยชน์อันใดได้ เรือรบของฝรั่งเศสจึงเดินทางกลับไปยังเบรสต์ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ.1781

ในเวลาเดียวกับที่การทำสงครามในทวีปยุโรปไม่นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่สามารถชี้ชัดได้แต่อย่างใด สงครามในปี ค.ศ.1780 กลับนำมาซึ่งเหตุการณ์ที่ประวัติศาสตร์ว่าด้วยเรื่องสมุททานุภาพไม่อาจมองข้ามไปได้ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ก็คือ “นโยบายที่เป็นกลางเกี่ยวกับการติดอาวุธ” (ARMED NEUTRALITY) โดยมีรัสเซียเป็นผู้นำและได้รับการสนับสนุนจากสวีเดนและเดนมาร์ค ชื่อเรียกร่องของอังกฤษในอันที่จะช่วงชิงสินค้าของศัตรูที่บรรทุกมากับเรือของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ได้สร้างความไม่พอใจให้กับประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ โดยเฉพาะกับสินค้าที่มาจากแถบทะเลบอลติก ฮอลแลนด์ ออสเตรีย เนเธอร์แลนด์ สงครามได้ทำลายการค้าในทวีปยุโรปลงไปเป็นอันมาก ในขณะที่

ที่สินค้าจากประเทศในแถบทะเลบอลติก สินค้าที่เกี่ยวข้องกับทะเลและข้าว ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่อังกฤษไม่ต้องการให้ตกไปเป็นของฝ่ายตรงข้าม รัสเซียเดินหน้าประกาศนโยบายดังกล่าวนี้โดยมีสวีเดนและเดนมาร์กร่วมลงนามด้วย นโยบายนี้มีประเด็นสำคัญ 4 ประการด้วยกันดังนี้ :

1. เรือของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดไม่เพียงแต่มีสิทธิเสรีภาพที่จะแล่นเรือไปยังท่าเรือที่ไม่ถูกปิดล้อมไว้เท่านั้น แต่ยังสามารถเดินทางจากท่าเรือหนึ่งไปยังอีกท่าเรือหนึ่งของประเทศที่กำลังทำสงครามอยู่ได้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือสามารถทำการค้าตามแนวชายฝั่งทะเลของประเทศที่กำลังทำสงครามได้
2. ทรัพย์สินใด ๆ ที่เป็นของประเทศที่กำลังทำสงครามอยู่ในขณะนั้นจะปลอดภัยหากบรรทุกมากับเรือของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด นี่คือหลักการที่กลายมาเป็นคติพจน์ที่เราคุ้นเคยกันในปัจจุบันนี้ ซึ่งก็คือ “เรือของประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดย่อมนำมาซึ่งสินค้าที่ไม่เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด (FREE SHIPS MAKE FREE GOODS)”
3. ไม่มีสินค้าใดที่เป็นสินค้าต้องห้าม ยกเว้นอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ใช้ในการทำสงคราม โดยไม่ได้หมายรวมถึงสินค้าใด ๆ ที่เกี่ยวกับทะเลและเสบียงอาหาร ยกเว้นเสียแต่ว่าสินค้านั้นจะเป็นของรัฐบาลของประเทศที่กำลังทำสงครามอยู่ในขณะนั้น
4. การปิดล้อมจักต้องมีกองกำลังทางทะเลเพียงพอเพื่อคอยประจำการอยู่ในระยะที่ไม่ไกลมากนักจากท่าเรือที่ถูกปิดล้อม

ประเทศต่าง ๆ ที่ร่วมลงนามในนโยบายดังกล่าวนี้ยังคงวางตนเป็นกลางในการทำสงครามในตอนนั้น หากแต่พวกเขาให้คำมั่นต่อกันว่าจะรักษาไว้ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ ด้วยการรวมกองเรือของพวกเขาขึ้นมา ซึ่งมีจำนวนเรือรบเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ข้อตกลงดังกล่าวนี้เป็นที่รู้จักกันในนามว่า “นโยบายที่เป็นกลางเกี่ยวกับการติดอาวุธ” รายละเอียดของนโยบายนี้เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ แต่เห็นได้ชัดว่าประเทศมหาอำนาจทางทะเลอย่างเช่นอังกฤษในขณะนั้นย่อมไม่เห็นด้วยกับนโยบายในข้อที่หนึ่งและสาม คณะรัฐบาลและกษัตริย์ของอังกฤษจึงตั้งใจที่จะเพิกเฉยต่อนโยบายเช่นนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งอย่างรุนแรง ซึ่งแม้แต่สมาชิกพรรคฝ่ายค้านบางคนยังให้ความเห็นชอบในหลักการนี้ด้วยเช่นกัน ทศนคติของยูโนเด็ต โพรวินซ์ที่เปลี่ยนแปลงไปมา

และแบ่งออกเป็นฝักฝ่ายในยุคนั้นของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ระหว่างฝ่ายที่สนับสนุนอังกฤษ กับฝ่ายที่สนับสนุนฝรั่งเศส ทำให้สหราชอาณาจักรต้องหันมาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ยูไนเต็ท โพรวินซ์ถูกร้องขอให้มาร่วมลงนามในนโยบายที่เป็นกลางนี้ด้วย แต่พวกเขา กลับลังเลใจ แม้ว่ารัฐส่วนใหญ่ในยูไนเต็ท โพรวินซ์จะเห็นชอบกับนโยบายนี้ก็ตาม นายทหารอังกฤษผู้หนึ่งได้กระทำการเกินเลยถึงขั้นที่เขาได้ยิงปืนใหญ่ใส่เรือรบของดัตช์ ที่ปฏิเสธไม่ยอมให้อังกฤษทำการตรวจค้นเรือบรรทุกสินค้าภายใต้การคุ้มกันของเรือรบลำนั้น อันเป็นการกระทำที่ไม่ว่าจะถูกหรือผิด แต่ก็มีแนวโน้มที่จะกระตุ้นให้ดัตช์โกรธแค้นอังกฤษ แต่อังกฤษก็ตั้งใจว่าหากยูไนเต็ท โพรวินซ์ ยอมเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ ฝ่ายใดเหล่านี้ อังกฤษสมควรที่จะประกาศสงครามในวันที่ 16 ธันวาคม ปี ค.ศ.1780 รัฐบาล อังกฤษได้รับแจ้งว่าคณะรัฐบาลของยูไนเต็ท โพรวินซ์ตกลงใจที่จะลงนามในนโยบาย วางตนเป็นกลางโดยปราศจากความลำเอียงใด ๆ อีกต่อไป คำสั่งการจึงมีมาถึงรอดนีส์ ในฉับพลันทันใด โดยให้รอดนีส์บุกไปช่วงชิงดินแดนของดัตช์ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก และในทวีปอเมริกาใต้ คำสั่งเดียวกันนี้ยังหมายรวมถึงดินแดนของดัตช์ในหมู่เกาะอินดีส์ ตะวันออกอีกด้วย ทูตอังกฤษที่ประจำอยู่ ณ กรุงเฮกถูกเรียกตัวกลับในทันที และอีก 4 วัน ต่อมา อังกฤษได้ประกาศสงครามอย่างเป็นทางการ ด้วยเหตุนี้ ผลกระทบจากนโยบาย ที่เป็นกลางเกี่ยวกับการติดอาวุธที่มีต่อสงครามก็คือทำให้อังกฤษได้ครอบครองอาณานิคม และการค้าของดัตช์เพิ่มมากยิ่งขึ้น ศัตรูรายอื่น ๆ นับว่าเป็นประเด็นเพียงเล็กน้อยสำหรับ สหราชอาณาจักร ซึ่งหากจะพิจารณาถึงตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของอังกฤษแล้ว อังกฤษสามารถปิดกั้นการเดินทางมารวมกันระหว่างกองเรือรบของดัตช์กับกองทัพเรือของ ประเทศอื่น ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออังกฤษ อาณานิคมในทุกแห่งหนของฮอลแลนด์ค่อย ๆ ล่มสลายลง ยกเว้นแต่อาณานิคมที่ฝรั่งเศสยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ในขณะที่การสู้รบอย่าง นองเลือดระหว่างกองเรืออังกฤษกับดัตช์ในแถบทะเลเหนือในเดือนสิงหาคม ปี ค.ศ.1781 ยังคงเป็นเพียงเหตุการณ์เดียวที่แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญและความไม่ย่อท้ออันเป็น คุณลักษณะเด่นของนายทหารชาวดัตช์มานับนาน

ปี ค.ศ.1781 อันนับเป็นปีที่ประเด็นที่ว่าด้วยความเป็นอิสระภาพของสหรัฐอเมริกา มีความชัดเจนนั้นเป็นปีที่ความเคลื่อนไหวของกองเรือรบที่ยิ่งใหญ่ในน่านน้ำทวีปยุโรป นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ปราศจากความสลักสำคัญใด ๆ ในตอนปลายเดือนมีนาคม เดอ กราส ออกเดินทางจากเบรสต์พร้อมด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 26 ลำ ในวันที่ 29 เดอ กราส ได้ให้ ชูฟเฟรนนำเรือรบ 5 ลำ เดินทางต่อไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก ส่วนตัวเขาเองเดินทาง

ไปพบกับความสำเร็จจากการปฏิบัติการที่ยอร์คทาวน์ และความล้มเหลวที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ในวันที่ 23 มิถุนายน เดอ กิเซ็น แล่นเรือออกจากเบรสต์พร้อมกับเรือรบ 18 ลำ มุ่งหน้าไปยังคาคีซ ซึ่ง ณ ที่นั่นเอง เดอ กิเซ็น ได้มารวมกำลังกับกองเรือของสเปน กองเรือที่ยิ่งใหญ่นี้ออกเดินทางในวันที่ 22 กรกฎาคม เพื่อไปยังทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ยกกำลังพล 14,000 นายขึ้นบกที่มินอร์กา และในเวลาต่อมาได้เดินทางต่อไปยังช่องแคบอังกฤษ

ในปีเดียวกันนี้เอง สิ่งแรกที่อังกฤษต้องเร่งจัดการเป็นการด่วนก็คือการจัดหาเสบียงอาหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับยิบรอลต้า ป้อมปราการที่ถูกล้อมโจมตีในทุกด้าน นั้นปราศจากซึ่งเสบียงอาหารมาตั้งแต่รอดนีย์เดินทางไปเยือนในเดือนมกราคมของปีที่แล้ว และในขณะที่ยิบรอลต้าปรารถนาจะได้เสบียงอาหารเป็นอย่างมาก เเสบียงที่พวกเขามีอยู่ไม่พอเพียงและอยู่ในสภาพย่ำแย่ ขนบั้งเต็มไปด้วยเชื้อราและหนอน เนื้อสัตว์ส่งกลิ่นเหม็นเน่า ท่ามกลางความน่าสะพรึงกลัวและความสับสนวุ่นวายของการปิดล้อมที่กินระยะเวลายาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ ความทุกข์เข็ญของเหล่านายทหารยังทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นไปอีกด้วยการเข้าร่วมของพลเมืองจำนวนมาก รวมไปถึงบรรดาภรรยาและครอบครัวของทั้งไพร่พลและนายทหารระดับผู้บัญชาการกองเรือขนาดใหญ่อันประกอบไปด้วยเรือรบ 28 ลำ ออกเดินทางจากเมืองพอร์ตสมัท ในวันที่ 13 มีนาคม เพื่อคุ้มกันเรือบรรทุกสินค้า 300 ลำ ที่จะเดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกและตะวันตก นอกเหนือไปจากเรือบรรทุกเสบียง 97 ลำที่จะเดินทางไปยังเดอะ ร็อค (THE ROCK) ความล่าช้าในการเดินทางไปถึงยังชายฝั่งทะเลของไอร์แลนด์ช่วยให้เรือเหล่านี้ไม่ต้องพบกับกองเรือของเดอ กราส ซึ่งแล่นเรือออกมาหลังจากนั้น 9 วัน เรือบรรทุกเสบียงเดินทางมาถึงยังแหลมเซนต์ วินเซนต์ ไม่พบว่ามิดัตรูแต่อย่างใด และเมื่อมองไปยังเมืองคาคีซก็เห็นว่ามีกองเรือของสเปนจำนวนมากจอดทอดสมออยู่ เดอ กราสยังคงจอดเรือรอดูท่าทีและไม่ยอมเคลื่อนไหวน พลเรือเอกเดอริบีและอังกฤษจึงส่งเสบียงทั้งหมดไปให้กับยิบรอลต้าในวันที่ 12 เมษายน โดยปราศจากการก่อกวนของฝ่ายตรงข้าม ในเวลาเดียวกันนี้เอง เดอริบีได้กระทำการเช่นเดียวกับเดอ กราส ด้วยการส่งกองเรือเล็ก ๆ แยกเดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก ซึ่งมีการคาดการณ์กันมานานแล้วว่ากองเรือนี้คงจะต้องเผชิญหน้ากับซูเฟรอน ที่มีความเชี่ยวชาญและไม่ลงมือปฏิบัติการใด ๆ ของกองทัพเรือสเปน แม้ว่ารัฐบาลจะแสดงความกระตือรือร้นอยากจะได้ยิบรอลต้ากลับคืนมา อีกทั้งสเปนยังมีเรือรบเทียบเท่าหรืออาจจะมากกว่าของอังกฤษเสียด้วยซ้ำ แสดงให้เห็นว่าบรรดานายทหารต่าง

ขาดความเชื่อมั่นและความเคารพนับถือในตัวนายพลและคำสั่งการของเขา หลังจากเดอริบได้ส่งเสบียงไปช่วยเหลือยิบรอลต้าและมินอร์ก้าเสร็จเรียบร้อยแล้วเขาจึงเดินทางกลับไปยังช่องแคบอังกฤษในเดือนพฤษภาคม

ในเดือนสิงหาคมของปีต่อมา การเดินทางมาถึงของกองเรือฝ่ายพันธมิตรที่มีเรือกว่า 50 ลำนั้นทำให้เดอริบต้องถอยร่นกลับไปตั้งหลักและจอดทอดสมอเรือ 30 ลำอยู่ ณ ที่นั่น เดอ ก็เซ็น ซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบและมีความรอบคอบ เคยทำในการสู้รบกับรอนนีส์ ได้กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้ได้สนับสนุนให้ต่อสู้กัน แต่ถูกคัดค้านจากฝ่ายสเปนที่ได้รับแรงหนุนจากนายทหารบางนายของเดอ ก็เซ็น ได้รับความเห็นชอบจากสภาที่ประชุมว่า ด้วยเรื่องของสงคราม และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่ความร่วมมือกันของราชวงศ์เบอร์บอนทั้งสองมีอันต้องหยุดชะงัก และถูกทำลายลงด้วยความขัดแย้งของพวกเขาเอง รวมไปถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของฝ่ายตรงข้าม ทำที่สุดท้ายยิบรอลต้าจึงได้รับความช่วยเหลือส่วนอังกฤษก็ไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด และนี่ก็คือผลลัพธ์ของความร่วมมือครั้งยิ่งใหญ่ในคราวนี้ ซึ่งไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นความพยายามเสียด้วยซ้ำไป ปีดังกล่าวสิ้นสุดลงด้วยภัยพิบัติครั้งใหญ่ของฝ่ายพันธมิตร เดอ ก็เซ็น ออกเดินทางจากเบรสต์พร้อมด้วยเรือ 17 ลำ เพื่อคุ้มกันเรือลำเลียงขนาดใหญ่ที่บรรทุกอาวุธยุทโธปกรณ์มาเป็นจำนวนมาก กองเรือดังกล่าวถูกเรืออังกฤษ 12 ลำ ภายใต้การบัญชาการของพลเรือเอก เค็มเพินเพลด์ท (ADMIRAL KEMPENPELDT) ไล่ตามมาติด ๆ นายพลของอังกฤษผู้นี้ได้เผชิญหน้ากับเรือรบของฝรั่งเศส ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองยูแซนที่ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 150 ไมล์ เค็มเพินเพลด์ทสามารถทำลายเรือคุ้มกันของฝ่ายตรงข้ามได้บางลำ แม้ว่าเขาจะมีกำลังเป็นรองก็ตาม มีเพียงเรือรบขนาดใหญ่สองลำและพ่อค้าเพียง 5 คน จากทั้งหมด 150 คน ที่สามารถเดินทางไปถึงหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก

ปี ค.ศ.1782 เปิดฉากมาพร้อมกับความสูญเสียของอังกฤษที่พอร์ต มาฮอน ซึ่งยอมจำนนในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ หลังจากถูกปิดล้อมอยู่นานถึง 6 เดือน สาเหตุที่พอร์ต มาฮอนต้องยอมพ่ายแพ้ในครั้งนี้เป็นเพราะพลเมืองขาดแคลนอาหารการกิน อีกทั้งยังถูกจำกัดให้อยู่แต่ในหลุมหลบภัย และป้อมปืนที่แออัดและมีกลิ่นเหม็นคloy ข้างต้องคอยหลบหนีกระสุนปืนจากฝ่ายตรงข้ามอีกด้วย ในคืนสุดท้ายที่พวกเขาเฝ้าหยัดต่อสู้อยู่ นั้นจำเป็นจะต้องใช้ทหารรับมือกับศัตรูถึง 415 นาย ในขณะที่มีทหารเพียง 660 นายที่พร้อมจะออกปฏิบัติการ ทำให้ไม่มีกองกำลังสำรองหลงเหลืออยู่อีกเลย

ในปีนี้ กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรรวมกำลังอยู่ที่เมืองคาคีซ โดยมีเรือรบรวมกันอยู่ 40 ลำ มีการคาดการณ์ว่ากองกำลังนี้จะได้รับเรือรบจากดัทช์มาเสริมทัพให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น แต่กองทัพเรือภายใต้การนำของลอร์ด โฮว์กลับขับไล่เรือรบของดัทช์ให้เดินทางกลับไปยังท่าเรือของตน ไม่ปรากฏชัดแจ้งว่ามีความร่วมมือใด ๆ จากฝ่ายพันธมิตรในอันที่จะรุกล้ำชายฝั่งทะเลของอังกฤษ หากแต่ฝ่ายพันธมิตรได้ส่งเรือลาดตระเวนไปประจำอยู่บริเวณปากทางเข้าช่องแคบอังกฤษและอ่าวบิสเคย์ (BAY OF BISCAY) ในระหว่างช่วงฤดูร้อน การปรากฏตัวของเรือรบเหล่านี้ทำให้บรรดาพ่อค้าที่เดินทางมาทำการค้าในแถบนี้ต้องเล่นเรือกลับประเทศของตน และในทำนองเดียวกันยังเป็นการคุกคามการค้าของอังกฤษอีกด้วย แม้ว่าลอร์ด โฮว์พร้อมด้วยเรือรบ 22 ลำของเขาไม่เพียงแต่เฝ้าระวังน่านน้ำในเขตนั้น และพยายามหลีกเลี่ยงการต่อสู้ แต่ยังสามารถนำกองเรือจากจาไมกาเดินทางกลับไปยังท่าเรือของพวกเขาด้วยความปลอดภัย มีผู้ระบุว่าทั้งสองฝ่ายน่าจะได้รับความเสียหายในเชิงการค้า และการขนส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ทางทะเลทัดเทียมกันและฝ่ายที่ได้รับความน่าเชื่อถือในการใช้สมุททานุภาพเพื่อบรรลุดจุดมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งในครั้งนี้นี้ก็คงจะเป็นฝ่ายใดไปไม่ได้นอกเสียจากอังกฤษ ซึ่งมีกำลังน้อยกว่านั่นเอง

หลังจากที่กองเรือฝ่ายพันธมิตรปฏิบัติการเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว กองเรือดังกล่าวก็เดินทางกลับไปยังคาคีซ ในวันที่ 10 กันยายน พวกเขาเล่นเรือไปยังอัลจีไซราส (ALGECIRAS) ซึ่งเป็นอ่าวที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกับยิบรอลต์ตา เพื่อให้ความช่วยเหลือการโจมตีทั้งทางบกและทางทะเล ซึ่งจากการโจมตีครั้งนี้คาดว่าจะสามารถทำให้ดินแดนในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนยอมจำนน ด้วยเหตุที่มีเรือจอดอยู่ที่นั่นบ้างแล้วทำให้จำนวนเรือรบขนาดใหญ่ทั้งหมดรวมกันเป็น 50 ลำ รายละเอียดต่าง ๆ ของการโจมตีครั้งยิ่งใหญ่ไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของเราสักเท่าใดนัก แต่เราก็มีอาจมองข้ามความสำคัญของมันไปได้เลยทีเดียว

การโอบล้อมเป็นเวลากว่าสามปีซึ่งดำเนินมาใกล้ถึงจุดสิ้นสุดแล้วนั้นนำมาซึ่งชัยชนะอันงดงามในการทำสงคราม พร้อมกันนั้นยังเป็นบทพิสูจน์ที่ชี้ให้เห็นถึงความยืดหยุ่นและความอดทนในส่วนของทหารที่รักษาการอยู่ที่ป้อมค่าย ไม่มีข้อมูลใดที่ระบุว่าพวกเขารักษาการอยู่นานเพียงใด ทั้งยังต้องมองดูความสำเร็จของอังกฤษที่สามารถใช้สมุททานุภาพที่พวกเขามีอยู่ในอันที่จะต้านทานความพยายามใด ๆ ของฝ่ายพันธมิตรด้วยการตัดการติดต่อภายในป้อมปราการดังกล่าวนั้น แต่แน่นอนว่าป้อมปราการ

นั้นจะต้องยอมพ่ายแพ้ให้แก่กองกำลังทางทหารที่ยิ่งใหญ่ ในขณะที่ความอ่อนล้าของฝ่ายที่สู้รบกันนั้นมีส่วนทำให้สงครามสิ้นสุดลงเร็วมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เองสเปนจึงใช้ความพยายามในการเตรียมความพร้อมและยุทธวิธีในการรบเพิ่มมากยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ นอกจากนี้ อาสาสมัครและบุคคลที่มีชื่อเสียงหลายต่อหลายคนจากนานาประเทศในทวีปยุโรปยังเข้ามามีบทบาทในการต่อสู้ครั้งนี้ด้วย การที่เจ้าชายทั้งสองพระองค์จากราชวงศ์เบอร์บอนของฝรั่งเศสเข้ามาเกี่ยวพันทำให้การรบนี้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมของบรรดาเชื้อพระวงศ์เช่นนี้ทำให้หายนะที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างสง่างาม

นอกเหนือจากการก่อสร้างที่คอคอดซึ่งเชื่อมต่อเดอะริอคเข้ากับแผ่นดินใหญ่พร้อมทั้งปืนใหญ่กว่า 300 กระบอกที่ถูกนำมาติดตั้งแล้ว ฝ่ายที่โจมตียังอาจขอความช่วยเหลือจากเรือรบ 10 ลำที่ลอยอยู่ในทะเล โดยเรือรบเหล่านี้มีโครงสร้างที่สามารถทนทานต่อกระสุนปืนใหญ่ได้ ทั้งยังมีปืนประจำอยู่มากกว่า 154 กระบอก เรือรบเหล่านี้จะมาจอดทอดสมออยู่ทางด้านตะวันตกของสิ่งก่อสร้าง มีระยะห่างออกไปเพียง 900 หลาเท่านั้น อีกทั้งยังจะได้รับการคุ้มกันจากเรือปืน 40 ลำ รวมไปถึงเรือบรรทุกระเบิดอีกหลายต่อหลายลำ นอกจากนี้ยังมีเรือรบขนาดใหญ่คอยระวางมิให้ กองเรือนี้ถูกโจมตีและคอยเบี่ยงเบนความสนใจของกองกำลังที่รักษาการอยู่ที่ป้อม ไพร่พลฝรั่งเศสกว่า 12,000 นาย ถูกส่งมาเสริมกำลังให้กับฝ่ายสเปน หากเกิดการปะทะขึ้น ซึ่งจะมีขึ้นก็ต่อเมื่อการโจมตีได้สร้างความเสียหายและทำลายขวัญและกำลังใจของฝ่ายตรงข้ามไปเพียงพอแล้ว ในเวลาดังกล่าวนี้เอง ฝ่ายตรงข้ามมีไพร่พลเพียง 7,000 ในขณะที่ฝ่ายที่บุกเข้าโจมตีทางภาคพื้นดินมีไพร่พลถึง 33,000 นาย

อังกฤษเป็นฝ่ายเปิดฉากการปฏิบัติการในครั้งสุดท้าย เมื่อเวลา 7 โมงตรงของเช้าวันที่ 8 กันยายน ปี ค.ศ.1782 นายพลเอลเลียตซึ่งเป็นผู้บัญชาการรบเริ่มระดมยิงใส่สิ่งก่อสร้างที่อยู่บนคอคอด หลังจากทำตามแผนการสำเร็จลุล่วงแล้ว เอลเลียตจึงสั่งหยุดยิงแต่ปรากฏว่าในตอนรุ่งเช้า ฝ่ายตรงข้ามกลับรับคำทำอีกครั้งหนึ่ง และเป็นเวลายาวนานติดต่อกันถึง 4 วัน ที่ต่างฝ่ายต่างระดมยิงใส่กัน โดยกระสุนปืนที่ยิงมาจากคอคอดเพียงที่เดียวมีจำนวนมากถึง 6,500 นัด รวมถึงจุดระเบิด 1,100 ลูก ทุก ๆ 24 ชั่วโมง และแล้วเหตุการณ์ก็ดำเนินมาจนถึงฉากสุดท้ายในวันที่ 13 กันยายน เวลาประมาณ 7 โมงเช้าของวันนั้นเอง เรือที่มีปืนใหญ่ 10 ลำ ปรากฏให้เห็นบริเวณปากอ่าวและแล่นเข้าประจำการยังฐานทัพเรือ เวลาประมาณ 9 โมงไปจนถึง 10 โมงเช้า เรือเหล่านี้ได้จอดทอดสมอ จากนั้น

การระดมยิงได้เริ่มต้นขึ้นในทันที ฝ่ายที่ถูกปิดล้อมยิงตอบโต้อย่างรุนแรงพอ ๆ กัน เรือปืนใหญ่ดูเหมือนจะเป็นฝ่ายได้เปรียบกว่าเป็นเวลาสองถึงสามชั่วโมง กระสุนปืนถูกยิงมาเฉียดข้างลำเรือครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ก็มิอาจทำอันตรายได้แต่อย่างใด ในขณะที่อุปกรณ์ดับไฟคอยสกดกันเปลวไฟมิให้ลุกลามมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในเวลาประมาณบ่ายสองโมง ดูเหมือนว่าจะมีควันไฟปรากฏออกมาให้เห็นจากเรือของผู้บัญชาการรบ แม้ว่าจะสามารถควบคุมเปลวเพลิงได้สักกระยะหนึ่ง แต่ไฟก็ยังคงลุกโชนอยู่ เรือลำอื่น ๆ ต่างก็ประสบเคราะห์กรรมเช่นเดียวกันนี้ จนกระทั่งในตอนเย็น ฝ่ายที่ถูกโอบล้อมเป็นฝ่ายได้เปรียบอย่างเห็นได้ชัด และเมื่อถึงเวลาเจ็ดโมงเช้า เรือบรรทุกปืนใหญ่ต่างถูกเผาไหม้จนวอดวายเกือบทั้งหมด ภัยพิบัติของเรือเหล่านี้ยังถูกซ้ำเติมด้วยการปฏิบัติการของนายทหารที่บัญชาการเรือปืนของอังกฤษ ซึ่งในขณะนี้ได้เคลื่อนที่มาอยู่ทางปีกซ้ายของแนวเรือรบและยิงปืนใหญ่กราดใส่ฝ่ายตรงข้ามอย่างหนักหน่วง อันเป็นการปฏิบัติการที่เรือปืนของสเปนควรที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นท้ายที่สุดแล้ว เรือบรรทุกปืนใหญ่ 9 ใน 10 ลำ ถูกระเบิดเป็นจุลในขณะที่จอดทอดสมออยู่ โดยคาดว่ามิทหารเสียชีวิตไปกว่า 1,500 นาย นายทหารอีก 400 นาย สามารถหนีรอดจากเปลวไฟมาได้ด้วยความช่วยเหลือจากนักเดินเรือชาวอังกฤษ เรือลำที่สิบถูกนำกลับมาขึ้นฝั่งและถูกเรืออังกฤษเผาทำลาย ความหวังทั้งหมดของฝ่ายโจมตีมีอันต้องมลายไปด้วยความล้มเหลวในการปฏิบัติการของเรือปืนใหญ่ นั่นเอง

นับจากนี้ไปฝ่ายโจมตีจึงเหลือแต่เพียงความหวังอย่างเดียวว่าจะทำอย่างไรให้กองกำลังที่รักษาการอยู่ที่ป้อมหิวโหยและขาดเสบียงอาหาร ในขณะนี้กองเรือฝ่ายพันธมิตรยอมทำทุกอย่างเพื่อให้บรรลุจุดหมายดังกล่าวนี้ เป็นที่รู้กันดีว่าลอร์ด โฮวี กำลังจะเดินทางมาถึงพร้อมทั้งกองเรือขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนถึง 34 ลำ นอกเหนือไปจากเรือบรรทุกเสบียงอีกหลายลำในวันที่ 10 ตุลาคม ลมพายุที่พัดมาจากทิศตะวันตกได้ทำลายเรือรบบางส่วนไป โดยเรือลำหนึ่งได้ไปจอดเกยตื้นอยู่ที่ยิบรอลต้า และมีอันต้องยอมจำนน ในวันต่อมากองกำลังของโฮวีปรากฏขึ้น จากนั้นเรือบรรทุกเสบียงจึงมีโอกาสเป็นครั้งแรกที่จะจอดทอดสมอ แต่ด้วยความสะเพร่าของเรือเสบียงเหล่านี้ ทำให้เรือเพียง 4 ลำเท่านั้นที่สามารถจอดทอดสมอได้สำเร็จ เรือบรรทุกเสบียงที่เหลือพร้อมกับเรือรบขนาดใหญ่จึงแล่นต่อไปยังทิศตะวันออกมุ่งหน้าไปยังทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ฝ่ายพันธมิตรไล่ประชิดไปในวันที่ 13 แต่แม้ว่าพวกเขาจะสามารถไปอยู่ระหว่างท่าเทียบเรือกับกองหนุน

และไม่ได้ถูกสกัดกั้นเหมือนกับกองหนุน แต่ก็ยังปล่อยให้เรือบรรทุกเสบียงแล่นผ่านไป และเข้าจอดทอดสมอได้โดยสวัสดิภาพไม่เพียงแต่ไพร่พลจำนวนมากเท่านั้นที่สามารถเดินทางขึ้นบกได้โดยปลอดภัย แต่ยังรวมถึงเสบียงและปืนใหญ่อีกด้วย ในวันที่ 19 กองเรือของอังกฤษแล่นผ่านช่องแคบอีกครั้งหนึ่งโดยอาศัยลมที่พัดมาจากทิศตะวันออก ภายในหนึ่งสัปดาห์สามารถปฏิบัติการกิจได้สำเร็จลุล่วงลง และยิบรอลต์กำลังยังคงปลอดภัยจากเงื้อมมือศัตรูมาได้อีกหนึ่งปี กองเรือฝ่ายพันธมิตรไล่ตามติดไป และในวันที่ 20 ได้เกิดการต่อสู้ในระยะใกล้ขึ้น แม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะอยู่ในทิศเหนือลม แต่ก็ไม่ยอมบุกเข้ามาโจมตีในระยะประชิด จำนวนเรือรบที่เข้าร่วมในการต่อสู้ครั้งยิ่งใหญ่ในครั้งนี้ อันนับเป็นการปิดฉากการสู้รบครั้งสำคัญในทวีปยุโรป และเป็นความสำเร็จอย่างงดงามในการเป็นฝ่ายตั้งรับของยิบรอลต์นั้นประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 83 ลำ โดยที่เรือรบ 49 ลำเป็นของฝ่ายพันธมิตร และอีก 34 ลำ เป็นของอังกฤษ ในบรรดาเรือ 49 ลำของฝ่ายพันธมิตรนั้นมีเพียง 33 ลำเท่านั้นที่เข้าปฏิบัติการ แต่ในขณะที่นักเดินเรือที่โง่เขลาอาจจะบุกไปสู้รบนั้น ลอร์ด โฮวีอาจจะตัดสินใจถูกก็เป็นได้ที่จะถอยจากออกมา

เหล่านี้คือผลของการต่อสู้ครั้งสำคัญในน่านน้ำของทวีปยุโรป ซึ่งเห็นได้ชัดว่าฝ่ายพันธมิตรมีกำลังมหาศาลมากกว่าหลายเท่า แต่กลับปฏิบัติการอย่างหะหลวมและไม่รอบคอบ ในขณะที่อังกฤษเป็นรองเฉพาะในด้านกำลังเท่านั้น แต่พวกเขายังคงมีจุดยืนที่มั่นคง ความหาญกล้าและความสามารถในการเดินเรืออย่างที่ไม่มีความกลัวใครได้ แต่เรามิอาจกล่าวได้อย่างเต็มที่สักเท่าใดนักว่าแนวคิดทางทหารของบรรดาขุนนางหรือการบริหารงานภายในกองทัพเรือนั้นมีคุณค่าเพียงพอกับความชำนาญและความทุ่มเทของเหล่านักเดินเรือ กองกำลังที่ฝ่ายพันธมิตรมีอยู่เหนือกว่าอังกฤษนั้นมีได้มากมายจนเกินไ้ไปนัก หากจะพิจารณาจากจำนวนเรือรบที่แต่ละฝ่ายมีตั้งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และแม้ว่าจะฟังดูสมเหตุสมผลอยู่บ้างที่อังกฤษอาจจะเกิดความลังเลใจในการบุกไปโจมตีในระยะแรก ๆ แต่วันเวลาที่ล่วงเลยไปที่ฝ่ายพันธมิตรแสดงให้อังกฤษเห็นถึงความไม่มั่นใจและความไร้ประสิทธิภาพน่าจะทำให้อังกฤษหวนหวนโอกาสที่ฝ่ายตรงข้ามกำลังอ่อนแอให้เป็นประโยชน์กับฝ่ายของตน การที่ฝรั่งเศสไม่ยินดีที่จะนำเรือรบออกไปเสี่ยงดังจะเห็นได้จากการปฏิบัติการของเดสแตง เดอ กราส และเดอ กิเชิน ความเชื่อใจและความไร้ประสิทธิภาพของฝ่ายสเปนน่าที่จะมีส่วนทำให้อังกฤษหันกลับมาดำเนินการตามนโยบายดั้งเดิมของตน ซึ่งก็คือการโจมตีกองกำลังของฝ่ายศัตรูที่อยู่ในทะเล หากจะว่ากันตามจริงแล้ว การสู้รบแทบจะทุกครั้งมักจะมีเปิดฉากมาด้วยกองกำลังของฝ่าย

ตรงข้ามที่กำลังแยกกันอยู่ อย่างเช่น สเปนอยู่ที่คาดิซ ส่วนฝรั่งเศสอยู่ที่เบรสต์ ในอันที่จะสกัดกันฝ่ายตรงข้ามอย่างสุดกำลังความสามารถก่อนที่พวกเขาจะหาทางหนีออกไปได้นั้น อังกฤษควรพยายามกระทำทุกวิถีทาง เพื่อที่ว่าจะได้หยุดยั้งกองกำลังหลักของฝ่ายพันธมิตรนับตั้งแต่เริ่มแรก และหากล่วงรู้ว่กองกำลังหลักนั้นตั้งมั่นอยู่ ณ ที่ใด อังกฤษก็ควรที่จะหาทางกำจัดยับยั้งและการปฏิบัติการของพวกเขาที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายกองกำลังของอังกฤษเองทันทีที่ฝ่ายตรงข้ามมีโอกาสออกสู่ทะเลได้ก่อนที่ฝรั่งเศสจะไปตั้งมั่นที่เบรสต์ อังกฤษสามารถสอดแทรกเข้าไปอยู่ระหว่างกองกำลังของฝ่ายพันธมิตรได้ และอังกฤษน่าจะทราบข่าวจากเรือลาดตระเวนถึงการเดินทางใกล้เข้ามาของสเปนก่อนที่ฝรั่งเศสจะเป็นฝ่ายล่วงรู้ อังกฤษจะเก็บรักษาเรือรบที่มีประสิทธิภาพมากกว่าและมีจำนวนมากกว่าของตนเอาไว้เพื่อเตรียมรับมือกับเรือรบแต่ละลำของฝ่ายตรงข้าม กระแสลมที่ช่วยนำพาสเปนให้เคลื่อนที่เข้ามาใกล้ก็นำจะปิดกั้นพันธมิตรของพวกเขาให้อยู่แต่เพียงในท่าเรือ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดที่แสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดของอังกฤษก็คือการปล่อยให้เดอ กราสเล็ดลอดออกไปได้โดยไม่ถูกขัดขวางแต่อย่างใดในเดือนมีนาคม ปี ค.ศ.1781 ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากองเรือของอังกฤษที่มีกำลังมากกว่าได้แล่นออกจากพอร์ตสมัทก่อนหน้าเดอ กราสเป็นเวลา 9 วัน แต่กลับเดินทางล่าช้าสืบเนื่องมาจากกองทัพเรืออังกฤษที่อยู่ในชายฝั่งทะเลของไอริแลนด์ และอีกครั้งหนึ่งในตอนปลายปีเดียวกันนั่นเอง ในตอนที่เค็มเพินเฟลด์ทถูกส่งออกไปสกัดกัน เดอ กิเซ็น ซึ่งมีกำลังเป็นรอง ในขณะที่อังกฤษกลับเก็บเรือบางส่วนไว้ที่ทำเรือของตนทั้ง ๆ ที่ตระหนักดีว่าหากนำเรือรบไปมากกว่านี้ ย่อมเป็นฝ่ายมีชัยอย่างแน่นอน เรือรบบางลำที่จะเดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกก็บรรดณีย์ถูกเตรียมไว้พร้อมเพียงในตอนที่เค็มเพินเฟลด์ทแล่นเรือออกไป แต่เรือรบเหล่านี้กลับไม่ได้ออกปฏิบัติการตามที่บรรดณีย์คาดหมายเอาไว้ หากมีการรวมกำลังทั้งสองย่อมนำมาซึ่งจุดจบของเรือรบทั้ง 17 ลำ และเรือคุ้มกันอันมีค่ายิ่งของเดอ กิเซ็นเป็นแน่แท้

อันที่จริงแล้ว ยิบรอลด์ดำถือเป็นภาระอันใหญ่หลวงสำหรับการปฏิบัติการของอังกฤษ หากแต่แรงผลักดันที่ฝังรากลึกอยู่นั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ข้อผิดพลาดในนโยบายของอังกฤษก็คือการพยายามครอบครองดินแดนบนภาคพื้นดินหลายแห่งมากเกินไป ในขณะที่ไม่ใส่ใจที่จะบุกไปโจมตีกองกำลังพิเศษของฝ่ายพันธมิตรด้วยการผนึกกำลังของฝ่ายตนอย่างรวดเร็ว ฤกษ์แจสำคัญของการณ์ทั้งมวลล้วนแล้ว แต่อยู่ที่ท้องทะเล อันนับเป็นชัยชนะครั้งยิ่งใหญ่ที่สามารถขจัดข้อขัดแย้งใด ๆ ที่เกิดขึ้นใน

ดินแดนต่าง ๆ ได้ แต่ไม่อาจเป็นไปได้ที่อังกฤษจะได้รับชัยชนะในขณะที่พยายามรักษาไว้ซึ่งแสนยานุภาพในทุกหนทุกแห่ง

แม้กระนั้นก็ตาม ทวีปอเมริกาเหนือยังคงเป็นอุปสรรคที่หนักหนาสาหัสกว่า และ ณ ที่แห่งนี้เองที่ความรู้สึกที่ทุกคนในชาติมีส่วนร่วมเกิดความผิดพลาดขึ้นมา ความภาคภูมิใจหาใช่ความชาญฉลาดไม่ที่ทำให้การต่อสู้ดำเนินยังคงดำเนินต่อไป ไม่ว่าปัจเจกชนและชนชั้นต่าง ๆ ในประเทศฝ่ายพันธมิตรจะรู้สึกเห็นอกเห็นใจอย่างไรก็ตาม การกบฏของชาวอเมริกันนับว่าเป็นเพียงความอ่อนแอของกองทัพอังกฤษในสายตาของรัฐบาลฝ่ายพันธมิตรแต่เพียงเท่านั้น จากเหตุการณ์ที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติการในอเมริกาเหนือขึ้นอยู่กับสมุททานุภาพ และในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งอำนาจดังกล่าวนี้ได้ กองเรือรบขนาดใหญ่ของอังกฤษจะต้องเตรียมพร้อมรับมือกับฝั่งเศสและสเปน หากความสำเร็จจากการทำสงครามช่วยทำให้อเมริกาลับมาเป็นเช่นเดิมได้อีกครั้งหนึ่ง การพึ่งพาอาศัยด้วยสัมพันธภาพอันดีกับสหราชอาณาจักร ฐานตั้งมั่นทางทะเลที่แข็งแกร่ง ในอเมริกาเหนือก็คงจะมีคุณค่ามากพอที่จะทำให้อังกฤษยอมเสียสละได้มากกว่านี้ แต่สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นไปไม่ได้ทั้งสิ้น การกระทำที่ผิดพลาดของอังกฤษอาจจะทำให้บรรดาอาณานิคมหมดความรักและความจงรักภักดี ทั้งยังมีส่วนสิ้นคลอนอิทธิพลที่อังกฤษมีอยู่ตามแนวชายฝั่งและบริเวณท่าเรือของประเทศเหล่านั้น อย่างไรก็ตามอังกฤษยังคงมีฐานที่มั่นทางทหารที่แข็งแกร่งในฮาลิแฟกซ์ (HALIFAX) เบอร์มิวดา และหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก แม้ว่าดินแดนเหล่านี้อาจจะเป็นรองในด้านของการเป็นฐานทัพเรือหากเทียบเท่ากับท่าเรืออื่น ๆ ที่ถูกรายล้อมไปด้วยมิตรประเทศ ประกอบกับมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์และมีประชากรเป็นจำนวนมาก การสละทิ้งซึ่งการต่อสู้แย่งชิงในทวีปอเมริกาเหนือน่าจะทำให้อังกฤษมีความแข็งแกร่งมากกว่าฝ่ายพันธมิตร และจากเหตุการณ์ที่ปรากฏเราจะพบว่ากองเรือขนาดใหญ่ของอังกฤษสามารถที่จะรับมือและต้านทานกองกำลังของศัตรูที่หลั่งไหลมาอย่างทันที่จากท้องทะเลอย่างที่เราจะเห็นได้จากเหตุการณ์ในปี ค.ศ.1778 และ 1781 นั่นเอง

นอกจากความหวังที่จะได้อเมริกาเป็นพันธมิตรไม่อาจเป็นไปได้แล้ว เพราะไม่มีการใช้กำลังทหารควบคุมใด ๆ ที่จะสามารถนำมาซึ่งความจงรักภักดีเหมือนเช่นในอดีตได้ การเข้ายึดครองของทหารยังถูกล้มเลิกไปทั้งหมดอีกด้วย ดินแดนส่วนใหญ่ที่อยู่ในแอนติลีสต่างก็มีสภาพเดียวกันนี้ และการมีอำนาจครอบครองอย่างเด็ดขาดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับแผนการยุทธทางเรือ บาร์บาโดส สตา ลูเชีย ยิบรอลต์ และพอร์โต มาฮอน ยังคงมี

กองทหารราบประจำอยู่ที่ป้อมปราการจนกว่าจะมีการตัดสินใจว่ามันควรจะตกเป็นของ
ประเทศมหาอำนาจประเทศใด

ด้วยเหตุที่อังกฤษไม่มีปัญหาใดให้ต้องวิตกกังวลต่อไปอีก อังกฤษจึงควรที่จะรวบรวม
กำลังเป็นการด่วนเพื่อเป้าหมายในการโจมตีเรือรบขนาดใหญ่ 60 ลำ 30 ลำ ที่คาลิซและอีก
30 ลำที่เบรสต์พร้อมกับเรือรบสำรองเพื่อมาแทนที่ในกรณีที่เราได้รับความเสียหาย โดย
ที่เรือรบทั้ง 60 ลำนี้ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อกองทัพอังกฤษแต่อย่างใด อีกทั้งกองเรือ
ดังกล่าวนั้นอาจจะไม่ต้องสู้รบซึ่งผู้ที่เฝ้ามองยุทธวิธีในการรบของเดสแตง เดอ กิเซ็น และ
เดอ กราสได้ลงความเห็นเอาไว้ หรืออีกประการหนึ่งก็คือหากการกระจายกำลังถูก
พิจารณาว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติแล้ว เรือรบ 40 ลำที่เบรสต์ก็อาจจะเปิดโอกาสให้กองเรือ
ของสเปนได้มีโอกาสเข้ามาต่อกรกับกองเรือของอังกฤษในยามที่ประเด็นเกี่ยวกับ
ยิบรอลต้าและพอร์ต มาซอนจำเป็นต้องตัดสินใจให้ชัดเจนลงไป คงจะไม่ต้องสงสัยมาก
นักว่าผลลัพธ์จะออกมาในรูปใด เนื่องจากเราต่างตระหนักดีถึงแสนยานุภาพของกองเรือ
ทั้งสอง ยิ่งไปกว่านี้ แทนที่ยิบรอลต้าจะเป็นภาระอันหนักหน่วงให้กับอังกฤษ ยิบรอลต้า ได้
กลายเป็นองค์ประกอบของความแข็งแกร่งให้กับอังกฤษนับจากเวลานั้นเป็นต้นมา

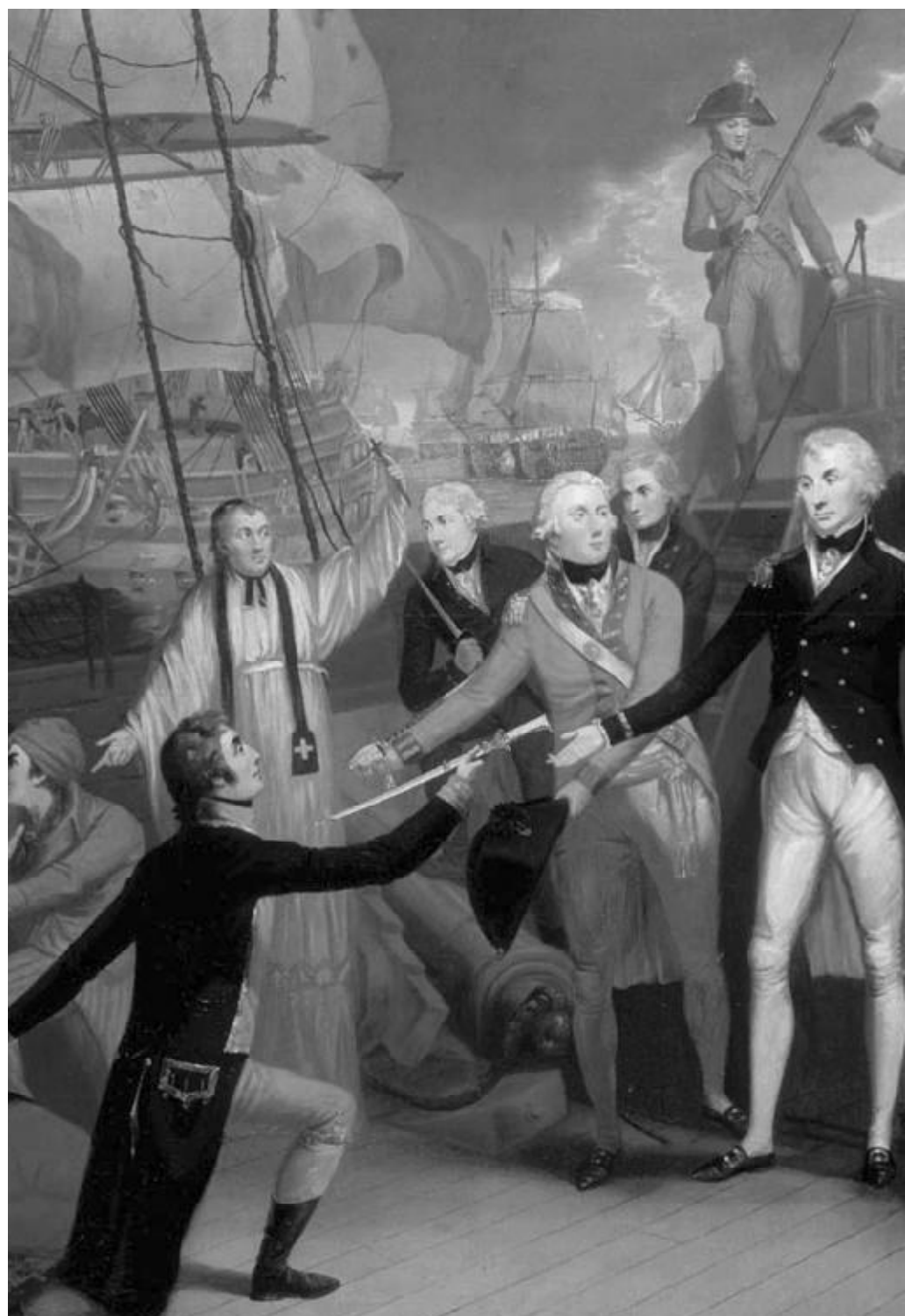
บทสรุปยังคงเป็นเช่นเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่า ไม่ว่าสิ่งใดจะเป็นปัจจัยชี้ขาดในการสู้รบ
ระหว่างดินแดนในภาคพื้นทวีปที่มีอาณาเขตติดต่อกันก็ตาม แต่เมื่อเกิดคำถามเกี่ยวกับ
อำนาจควบคุมดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไปและมีสภาพการเมืองที่อ่อนแอและไม่ว่า
ดินแดนดังกล่าวนั้นจะเป็นจักรวรรดิที่กำลังล่มสลาย สาธารณรัฐที่ปกครองแบบ
อนาธิปไตย อาณานิคม ฐานทัพที่อยู่แยกออกมาหรือเกาะเล็กเกาะน้อย หากแต่คำถาม
ดังกล่าวนั้นย่อมตัดสินใจได้เด็ดขาดด้วยสมุทธานุภาพ ด้วยกองเรือที่อยู่ในทะเลนั่นเอง
ประเด็นทั้งหมดที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนั้นไม่ว่าจะเป็นยิบรอลต้า **ผลจากการทำ
สงครามในสหรัฐอเมริกา ระเบิดปรมาณูของหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก รวมถึงการมี
อำนาจเข้าครอบครองในอินเดียย่อมขึ้นอยู่กับสมุทธานุภาพทั้งสิ้น ยิ่งไปกว่านี้
สมุทธานุภาพยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งชี้อำนาจควบคุมอิศรั่มัสในอเมริกากลาง
รวมถึงภาคพื้นทวีปและอาณาบริเวณรอบประเทศตุรกีอีกด้วย**

หากข้อความข้างต้นเป็นจริงตามนี้ ความชาญฉลาดในเชิงรบและประเด็นที่
เกี่ยวกับเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นในแง่ของเวลาหรือเงินทองก็ตามจะเป็นตัวกำหนดเรื่องราว
ต่าง ๆ ให้กลายเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นมาในทันทีที่มีเรื่องของน่านน้ำเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยที่เร

จะแน่ใจได้เลยว่าอำนาจทางทหารที่เหนือกว่าย่อมนำมาซึ่งชัยชนะในท้ายที่สุด ในสมัยสงครามแห่งการปฏิรูปของสหรัฐอเมริกา อังกฤษต้องเผชิญกับอิทธิพลจากนานาประเทศที่ร่วมมือกันต่อต้านตน แม้ว่าความเป็นไปได้ที่ประเทศเหล่านั้นจะได้รับชัยชนะจะน้อยเพียงใดแต่พวกเขาก็ยังคงยืนหยัดที่จะต่อสู้กับอังกฤษ การพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบของกองทัพอาจจะทำให้อังกฤษเลิกล้มความตั้งใจที่จะครอบครองอาณานิคม แต่ถ้ามหาความภาคภูมิใจในชาติมีอาจทำให้อังกฤษยอมก้มหัวให้กับผู้ใดแล้ว วิธีที่ดีที่สุดก็คือการปิดล้อมคลังสรรพาวุธของฝ่ายศัตรู หากไม่สามารถใช้แสนยานุภาพที่เหนือกว่าจัดการกับเรื่องทั้งสองนี้ได้ ประเทศมหาอำนาจประเทศนั้นก็ควรเลิกล้มความตั้งใจที่จะต่อสู้กับศัตรูเสีย จุดนี้เองคือความผิดพลาดประการแรกของกองทัพเรืออังกฤษ ข้อความที่ประธานสภากล่าวไว้เกี่ยวกับกองกำลังของอังกฤษในเวลาที่สงครามปะทุขึ้นนั้นหาได้มาจากข้อเท็จจริงไม่ กองเรือแรกภายใต้การบัญชาการของเค็ปเปิลเกือบจะมีจำนวนทัดเทียมกับกองกำลังที่ฝรั่งเศสมีอยู่ ในขณะที่เดียวกันกองกำลังของโฮวีในอเมริกายังเป็นรองกองเรือรบภายใต้การนำของเดสแตงด้วยซ้ำไป ในทางตรงกันข้ามกองเรือของอังกฤษในปี ค.ศ.1779 และ 1781 มีแสนยานุภาพเหนือกว่ากองเรือของฝรั่งเศสเพียงประเทศเดียวเท่านั้น แต่ฝ่ายพันธมิตรก็ยังไม่กล้าต้านทานกำลังรบทางเรือของอังกฤษแต่อย่างใด ในขณะที่ปีต่อมาเมื่อเดอ กราสออกเดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก และซูฟเฟรนมุ่งหน้าไปยังทิศตะวันออก ในการสู้รบกับเดอ กิเซ็นที่เค็มเพินเฟลด์ท์ กองทัพเรืออังกฤษตระหนักดีว่าเรือคุ้มกันของฝรั่งเศสเป็นหัวใจสำคัญของแผนการสู้รบในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก แต่กองทัพเรือก็ยังส่งนายพลออกไปรบพร้อมกับเรือเพียง 12 ลำเท่านั้น โดยในเวลาเดียวกันนั่นเอง เรือรบอีกเป็นจำนวนมากยังคงจอดเทียบท่าอยู่ที่ดาวนส์ในสิ่งที่ฟ็อกซ์เรียกว่าเป็น “จุดประสงค์ที่ไม่สลักสำคัญ” ในอันที่จะก่อวินาศกรรมการค้าของดัทช์ ข้อกล่าวหาหลายต่อหลายข้อที่ฟ็อกซ์หยิบยกขึ้นมานั้นเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมในการเข้าโจมตีฝ่ายพันธมิตรก่อนที่พวกนี้จะสามารถหลบหนีไปยังท้องทะเลที่ไกลลิบลับได้ ข้อกล่าวหาของฟ็อกซ์ได้รับการสนับสนุนจากลอร์ดโฮวี ซึ่งร่วมรบที่เค็มเพินเฟลด์ท์ โดยโฮวีได้กล่าวว่า “ที่อ่าวบิสเคย์แห่งนี้ไม่เพียงแต่ชะตากรรมของหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเท่านั้น แต่บางทีอาจจะรวมถึงชะตากรรมของการทำสงครามในอนาคตที่ถูกตัดสินชี้ชัดลงไปโดยปราศจากความเสียหายใด ๆ อังกฤษไม่เพียงแต่จะต้องยอมเสีย แต่ยังอาจจะหมายถึงความเป็นไปได้ในอันที่จะประจบชัยชนะในการทำสงครามคราวต่อ ๆ ไป หากว่าอังกฤษยอมเสียที่จะรวมกำลังกองเรือที่อยู่ระหว่าง

เบรสต์กับคาคิซเข้าด้วยกัน การปลดปล่อยยิบรอลต์ทำให้เป็นอิสระคงจะสัมฤทธิ์ผลมากกว่านี้ อีกทั้งอาณานิคมในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกก็คงจะไม่คิดตีตนออกห่างอังกฤษ สหรัฐอเมริกาอาจจะร้องขอความช่วยเหลือจากกองเรือของฝรั่งเศส แต่ก็คงไม่สำเร็จเนื่องจากฝรั่งเศสมีกำลังอยู่เพียงน้อยนิด สำหรับผลสำเร็จที่มาจากการเริ่มเข้ามามีบทบาทของเดอ กราสนั้นไม่ควรที่จะบดบังความจริงที่ว่าเดอ กราสเข้ามารับตำแหน่งในวันที่ 31 สิงหาคม และเขาได้ประกาศไว้ตั้งแต่ต้นว่าจะเดินทางไปถึงหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกให้จงได้ภายในกลางเดือนตุลาคม มีเพียงเหตุบังเอิญหลาย ๆ เหตุการณ์เท่านั้นที่ช่วยให้วอชิงตันไม่ต้องประสบกับเคราะห์กรรมเช่นนั้นอีก สืบเนื่องจากการปฏิบัติการที่ผิดพลาดของเดสแตงในปี ค.ศ.1778 และเดอ กิเซ็นในปี ค.ศ.1780

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled "TERRA SEPTENTRIONALIS AMERICANA" at the top. It features a grid of latitude and longitude lines. The map is rendered in a sepia or aged paper tone. The text "บทที่ 12" is overlaid in the center of the map.

บทที่ 12

เหตุการณ์สำคัญในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก
ปี ค.ศ. 1778 - 1781

การเดินทางของซูฟเฟรน จาก เบอร์สต์
ในปี ค.ศ. 1781

การปฏิบัติการทางทหารอันชาญฉลาดของ
ซูฟเฟรน ในมหาสมุทรอินเดีย ปี ค.ศ. 1782
และ ค.ศ. 1783

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 12)

ซูฟเฟรน (Suffren)

ฮิวจ์ (Edward Hughes)

ไฮเดอร์ อาลี (Hyder Ali)

บัสซี (Bussy)

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled "TERRA SEPTENTRIONALIS AMERICANA" at the top. It features a grid of latitude and longitude lines. The text "บทที่ 12" is overlaid in the center in a large, bold, red font. Below it, there are three lines of text in Thai, describing historical events related to the French in the Americas. The map is aged and has a yellowish tint.

บทที่ 12

เหตุการณ์สำคัญในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก
ปี ค.ศ. 1778 - 1781

การเดินทางของซูฟเฟรน จาก เบอร์สต์
ในปี ค.ศ. 1781

การปฏิบัติการทางทหารอันชาญฉลาดของ
ซูฟเฟรน ในมหาสมุทรอินเดีย ปี ค.ศ. 1782
และ ค.ศ. 1783

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 12)

ซูฟเฟรน (Suffren)

ฮิวจ์ (Edward Hughes)

ไฮเดอร์ อาลี (Hyder Ali)

บัสซี (Bussy)

บทที่ 12

๒๒ มิว่าจะเป็นการปฏิบัติการทางทหารที่น่าสนใจและเป็นตัวอย่างที่น่าจดจำของซูฟเฟรนที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกและยังเป็นการปฏิบัติการทางเรือที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ในสมัยการทำสงครามปี ค.ศ. 1778 แต่การปฏิบัติการครั้งนี้กลับล้มเหลวในอันที่จะส่งผลกระทบต่อประเด็นที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเรามีโอกาสโทษได้ว่าเป็นความผิดของซูฟเฟรนตราวจนกระทั่งปี ค.ศ. 1781 ที่ศาลทหารของฝรั่งเศสเริ่มรู้สึกว่ามันกำลังและความสามารถมากพอที่จะกำกับดูแลกองกำลังทางเรือทางฝั่งตะวันออก แม้กระนั้นก็ตามสภาพการณ์ของคาบสมุทรในขณะนั้นได้เปิดโอกาสให้ฝรั่งเศสได้ส่งคลอนอำนาจที่อังกฤษมีมาช้านานได้ ในช่วงเวลาดังกล่าว ไฮเดอร์ อาลี (HYDER ALI) ศัตรูที่องอาจและมีฝีมือเก่งกล้ามากที่สุดผู้หนึ่งที่อังกฤษเคยผ่านการต่อสู้กับเขาในอินเดียมาแล้วปกครองอาณาจักรมายซอร์ (MYSORE) ด้วยตำแหน่งที่อยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทร ทำให้มายซอร์กลายเป็นภัยคุกคามทั้งกับชายฝั่งคาร์นาติก (CARNATIC) และมาลาบาร์ (MALABAR) เมื่อ 10 ปีก่อนหน้านั้น ไฮเดอร์สามารถปกป้องรักษาดินแดนของเขาจากผู้บุกรุกต่างชาติได้โดยปราศจากความช่วยเหลือของผู้อื่น อีกทั้งการสู้รบของเขายังจบลงด้วยการยอมสงบศึกโดยมีเงื่อนไขที่จะร่วมกันฟื้นฟูดินแดนที่พิชิตมาได้สำเร็จ และในขณะนี้ไฮเดอร์รู้สึกโกรธแค้นยิ่งนักที่อังกฤษยึดครองมาเฮเอาไว้ได้ ในอีกทางหนึ่งชนเผ่าที่ชอบก่อสงครามซึ่งรู้จักกันดีในนามว่า “มารัตทาส” (MAHRATTAS) ต่างสืบเชื้อสายเดียวกันทั้งยังมีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นในระบบศักดินานั้นได้เข้ามามีบทบาทในการทำสงครามกับอังกฤษ อาณาบริเวณที่ชนเผ่าเหล่านี้ครอบครองอยู่ ซึ่งเมืองหลวงสำคัญอยู่ที่เมืองปูนาห์ (PUNAH) ใกล้กับบอมเบย์นั้นครอบคลุมอาณาเขตทางตอนเหนือ ตั้งแต่มายซอร์ไปจนถึงแกงคีส (GANGES) ด้วยเหตุที่อาณาเขตเหล่านี้มีพรมแดนติดกันและอยู่กึ่งกลางระหว่างเมืองที่มีข้าหลวงใหญ่ของอังกฤษปกครองอันประกอบไปด้วยบอมเบย์ กัลกัตตาและมาดราส ไฮเดอร์กับชนเผ่ามารัตทาสจึงอยู่ในสถานการณ์ที่ได้เปรียบในอันที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงการปฏิบัติการเชิงรุกต่อฝ่ายตรงข้าม ในตอนต้นของการทำสงครามระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส ตัวแทนของฝรั่งเศสได้ปรากฏตัวขึ้นที่ปูนาห์

ชาวนี้อุทราขยานให้กับวอร์เรน เฮสติงส์ (WARREN HASTINGS) ข้าหลวงใหญ่ของอังกฤษได้ทราบว่ามีคนต่าง ๆ ได้ตกลงในเงื่อนไขร่วมกันและยินยอมยกท่าเทียบเรือที่อยู่ในชายฝั่งมาลาบาร์ให้กับฝรั่งเศส เฮสติงส์ตัดสินใจอย่างทันทีทันใดที่จะทำสงครามจึงได้ส่งกองทหารกองหนึ่งจากเบงกอลเดินทางข้ามจัมนา (JUMNA) ไปยังเบราร์ (BERAR) นอกจากนี้ไพร่พลอังกฤษอีก 4,000 นาย ยังเดินทางออกจากบอมเบย์อีกด้วย แต่เนื่องจากไพร่พลกองนี้มีผู้นำที่ไร้ประสิทธิภาพจึงได้ถูกโอบล้อมและบีบบังคับให้ยอมจำนนในเดือนมกราคมปี ค.ศ.1779 ผลในทางกลับกันซึ่งไม่ใช่เรื่องปกติเช่นนี้ทำให้ความหวังรวมไปถึงความอหิงษาของฝ่ายปฏิปักษ์ของอังกฤษเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และถึงแม้ว่าในเวลาต่อมาความเสียหายหลัก ๆ ของอังกฤษจะได้รับการบรรเทาเบาบางลงไปจากชัยชนะของผู้นำที่มากความสามารถ แต่ทว่าเกียรติยศศักดิ์ศรีที่อังกฤษต้องสูญเสียไปนั้นยังคงจารึกอยู่ตราบนานเท่านาน ความโกรธแค้นของไฮเดอร์ อาลี ที่ถูกลูกเรือจากการยึดครองเมืองมาเฮนั้นทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจากการต่อต้านโดยปราศจากการไตร่ตรองที่ดีในส่วนของข้าหลวงใหญ่ประจำมาตราส เมื่อข้าหลวงใหญ่ผู้นี้เห็นว่าอังกฤษกำลังติดพันอยู่กับภารกิจที่มาร์ทาส เขายังทราบข่าวว่าอาวุธยุทโธปกรณ์ของฝรั่งเศสจะถูกทำลายลงที่ชายฝั่งโคริแมนเดลในอีกไม่ช้านี้ เขาจึงแอบเตรียมการสู้รบอย่างลับ ๆ ในฤดูร้อนของปี ค.ศ.1780 กองทัพทหารม้าของข้าหลวงใหญ่ผู้นี้เคลื่อนกระบวนลงมาตามเนินเขาโดยไม่ให้รู้ตัวล่วงหน้า และมาปรากฏตัวใกล้กับประตูเมืองมาตราส ต่อมาในเดือนกันยายน ไพร่พลอังกฤษประมาณ 3,000 นาย ถูกฆ่าตายอย่างไม่ปราณีส่วนอีก 5,000 นายที่เหลือรอดชีวิตมาได้นั้นเป็นเพราะพวกเขารีบล่าถอยกลับมาয়งมาตราส แม้ว่าจะต้องเสียปืนใหญ่และสัมภาระไปจนหมดสิ้น ด้วยเหตุที่ไฮเดอร์ไม่อาจบุกไปโจมตีมาตราสได้ เขาจึงหันกลับไปโจมตีฐานที่มั่นของอังกฤษที่อยู่กระจัดกระจายออกไปตามที่ต่างๆ ซึ่งในเวลานี้ตกไปอยู่ภายใต้การควบคุมของเขาโดยสิ้นเชิงแล้ว

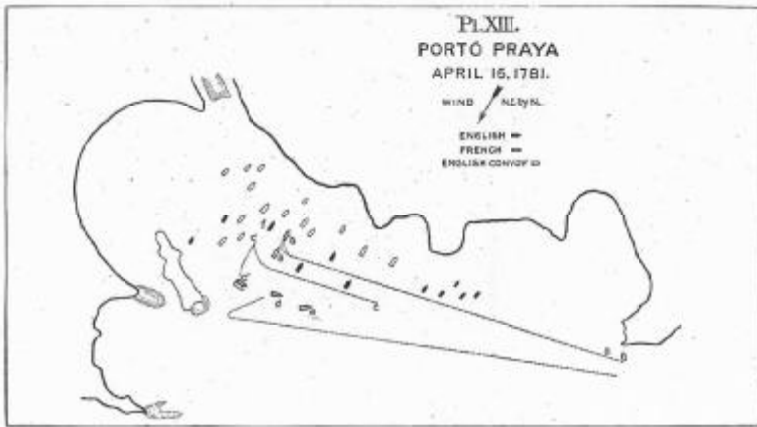
เหล่านี้ก็คือสภาพการณ์ในเดือนมกราคมปี ค.ศ.1781 ในยามที่กองเรือฝรั่งเศสอันประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 6 ลำ และเรือกลไฟ 3 ลำ ปรากฏตัวขึ้นตามแนวชายฝั่งกองเรืออังกฤษภายใต้การนำของเซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮิวส์ ได้ออกเดินทางไปยังบอมเบย์ แล้วไฮเดอร์จึงร้องขอความช่วยเหลือในการบุกโจมตีกัตตาลอร์ไปยังเคาน์ต ดอร์ฟ (COUNT D'ORVES) กัตตาลอร์ยอมล่มสลายอย่างไม่ต้องสงสัยหากปราศจากความช่วยเหลือทางเรือ ทั้งยังถูกล้อมรอบไปด้วยทหารท้องถิ่นจำนวนมหาศาล แม้กระนั้นก็ตาม ดอร์ฟปฏิเสธและเดินทางกลับไปยังเกาะของฝรั่งเศส ในเวลาเดียวกันนั่นเอง เซอร์ อายร์ คืต

(SIR EYRE COOTE) นายทหารอังกฤษเชื้อสายอินเดียที่มีฝีมือเก่งกล้ามากที่สุดผู้หนึ่ง ได้นำทัพออกรบกับไฮเดอรัทนต์ที่ ไฮเดอรัจจึงนำกำลังทหารปิดล้อมฐานที่มั่นของอังกฤษ และภายหลังการปฏิบัติการที่กินระยะเวลาตลอดฤดูใบไม้ผลินั้นได้นำมาสู่การสู้รบในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1781 ความพ่ายแพ้ของไฮเดอรัทำให้อังกฤษสามารถฟื้นฟูเมืองที่ปราศจากสิ่งป้องกันทางทหาร (OPEN COUNTRY) ได้ทุกเมืองยกเว้นเมืองคาร์นาติก ทั้งยังทำให้ความหวังของฝรั่งเศสในอินที่เจียดพอนดิเชอริกลับมาเป็นของตนอีกครั้งหนึ่งต้องจบสิ้นลง โอกาสครั้งยิ่งใหญ่ได้มลายหายไปในปีรบิตา

ในขณะที่เดียวกัน นายทหารฝรั่งเศสคนหนึ่งซึ่งมีลักษณะนิสัยต่างไปจากนายทหารในยุคก่อนหน้านั้นกำลังออกเดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก เราควรจะตั้งระลึกไว้เสมอว่าในตอนที่เกิด กราส แล่นเรือออกเดินทางจากเบรสต์ในวันที่ 22 มีนาคม ปี ค.ศ.1781 เพื่อไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกนั้น เรือรบขนาดใหญ่ 5 ลำ ภายใต้การบังคับบัญชาของซูฟเฟรนได้ติดตามกองเรือของเขาไปพร้อมกันด้วย ซูฟเฟรนแยกตัวออกจากกองเรือหลักในวันที่ 29 เดือนเดียวกัน โดยมีเพียงเรือบรรทุกเสบียงเพียงไม่กี่ลำติดตามไปด้วย และมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่แหลมกูดโฮป ซึ่งในเวลานั้นยังคงเป็นอาณานิคมของดัตช์ รัฐบาลฝรั่งเศสทราบข่าวว่าการเดินทางของกองเรือรบจากอังกฤษมีจุดประสงค์ที่จะช่วงชิงสถานที่เทียบเรือเพื่อหยุดพักระหว่างทางไปอินเดีย และภารกิจแรกของซูฟเฟรนก็คือการรักษาท่าเทียบเรือดังกล่าวนั้นเอาไว้ให้ได้ อันที่จริงแล้วกองเรือภายใต้การนำของพลเรือจัตวาจอห์นสโตน (COMMODORE JOHNSTONE) ได้ออกเดินทางมาก่อน และได้ทอดสมอเรืออยู่ที่ปอร์โต ปรายา (PORTO PRAYA) ในหมู่เกาะเค็ป เวิร์ด (CAPE VERDE ISLANDS) ซึ่งเป็นอาณานิคมหนึ่งของโปรตุเกส ในวันที่ 11 เมษายน กองเรือที่จอดทอดสมออยู่ ณ ที่นั้นประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 2 ลำ และอีก 3 ลำมีปืนใหญ่ถึง 50 กระบอก นอกจากนี้ยังมีเรือกลไฟและเรือเล็ก ๆ อีกมากนอกเหนือไปจากเรือบรรทุกเสบียงพร้อมอาวุธครบครันอีก 35 ลำ เหตุที่พลเรือจัตวาจอห์นสโตนไม่ได้รีบเร่งว่าตนจะถูกโจมตีนั้นหาใช่เป็นเพราะเขาเชื่อใจในความเป็นกลางของท่าเทียบเรือแห่งนั้น แต่เป็นเพราะจอห์นสโตนคิดว่าจุดหมายปลายทางของตนได้ถูกปิดเป็นความลับ ด้วยเหตุดังกล่าวพลเรือจัตวาผู้นี้จึงมิได้ทอดสมอเรือด้วยเขามีจุดมุ่งหมายที่จะทำสงคราม

เหตุการณ์มีอยู่ว่าในขณะที่แล่นเรือออกจากเบรสต์ เรือรบลำหนึ่งที่ตั้งใจจะเดินทางไปยังหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้ถูกเปลี่ยนให้มารวมกองกับกองเรือของซูฟเฟรนจึงยังไม่มีเชื้อเพลิงเพียงพอที่จะเดินทางไกลไปได้มากกว่านี้ประกอบกับเหตุผลอื่น ๆ ทำให้

ซูฟเฟรนตัดสินใจจุดทอดสมออยู่ที่ปอร์โต ปรายา ในวันที่ 16 เมษายน หัววันหลังจากที่ จอห์นสโตนเดินทางมาถึง ซูฟเฟรนได้มาถึงเกาะเค้ปเวิร์ดในตอนเช้าตรู่เพื่อทอดสมอเรือ เช่นเดียวกัน ทั้งยังได้ส่งเรือลำหนึ่งออกไปลาดตระเวน กองเรือของอังกฤษซึ่งมุ่งหน้ามาจากทิศตะวันออกเฉียงคงไม่ปรากฏให้เห็น แต่ก่อนถึงเวลาประมาณ 8:45 เพียงเล็กน้อย เรือ “อาร์ทีเซียน” (ARTÉSIEN) ที่แล่นมาก่อนหน้าได้ส่งสัญญาณบอกว่าเรือรบของฝ่าย ตรงข้ามกำลังจุดทอดสมออยู่ที่อ่าวแห่งนั้น ฝ่ายศัตรูอยู่ไปทางทิศใต้และครอบคลุมด้าน ตะวันออกไปจนถึงด้านตะวันตกเป็นระยะทางกว่าหนึ่งไมล์ครึ่ง สภาพการณ์ในขณะนั้นก็คือเรือรบมักจะจอดเรียงอยู่ในทางตะวันออกเฉียงเหนือติดกับชายฝั่ง เรือรบของอังกฤษก็อยู่ ณ ที่นั่นด้วย โดยจอดเรียงรายไร้แบบแผนไปทางทิศตะวันตก – ตะวันตกเฉียงเหนือ ทั้งซูฟเฟรนและจอห์น สโตนต่างก็แปลกประหลาดใจเป็นอันมาก แต่จอห์นสโตนนั้นงงวย เสียยิ่งกว่าด้วยคาดการณ์ไม่ถึง ซูฟเฟรน กลับเป็นฝ่ายคิดหาทางหนีที่ไล่ได้ก่อนมี นายทหารเพียงไม่กี่นายเท่านั้นที่จะมีปฏิภาณไหวพริบและอาศัยประสบการณ์ที่เหนือชั้น กว่าในการตัดสินใจเหตุการณ์เฉพาะหน้าเช่นนี้ ด้วยความที่ซูฟเฟรนมีจิตใจที่กล้าแกร่ง และมีความเฉลียวฉลาดเป็นเลิศ ซูฟเฟรนเรียนรู้จากเหตุการณ์การสู้รบระหว่าง บอสคาเร็นกับเดอ ลาคู ซึ่งเขาได้ร่วมรบในครั้งนั้นคิดว่าตนไม่ควรคาดหวังว่าโปรตุเกส จะวางตนเป็นกลางและไม่เข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ซูฟเฟรนตระหนักดีว่ากองเรือดังกล่าว นี้มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่แหลมกูดโฮ๊ป คำถามเดียวที่ซูฟเฟรนจะต้องหาคำตอบให้ได้ ก็คือเขาควรจะเร่งเดินทางต่อไปยังแหลมกูดโฮ๊ปเพื่อที่ฝ่ายตนอาจจะมีโอกาสไปถึงที่นั่นก่อน หรือจะบุกไปโจมตีฝ่ายอังกฤษในขณะที่ฝ่ายนี้ทอดสมอเรืออยู่ ด้วยความหวังว่าเรือรบของ อังกฤษจะได้รับความเสียหายจนไม่อาจเดินทางต่อไปได้ ซูฟเฟรนตัดสินใจเลือก ประการหลัง และแม้ว่าเรือรบบางลำของเขาจะมีประสิทธิภาพไม่ทัดเทียมกัน ทั้งยังอยู่ กระจัดกระจายกันออกไป แต่ซูฟเฟรนก็ตั้งใจที่จะเผชิญหน้ากับศัตรูในยามนั้นโดยทันที แทนที่จะเสียโอกาสอันดีที่ศัตรูกำลังประหลาดใจอยู่ไปเสีย ซูฟเฟรนจึงส่งสัญญาณให้ เตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติการ จากนั้นเขาก็นำเรือธง “ฮีโร่” (HÉROS) ซึ่งมีปืนใหญ่ 74 กระบอกแล่นนำหน้า อ้อมไปยังด้านตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวดังกล่าว และเตรียม พร้อมรบกับเรือธงของอังกฤษ (f) ซูฟเฟรนมีเรือ “ฮันนิบาล” แล่นตามติดมาในระยะประชิด (เส้น a b) เรือ “อาร์ทีเซียน” (ARTÉSTEN) (c) ที่แล่นนำหน้าอยู่เคียงข้างเรือธงของเขา แต่เรือในกองหลังอีกสองลำยังคงอยู่ห่างออกไปอีกมาก

จอห์นสโตนเตรียมพร้อมสำหรับการรบทันทีที่เห็นว่าศัตรูใกล้เข้ามา แต่ทว่าเขาไม่มีเวลาพอที่จะปรับเปลี่ยนกระบวนเรือของตนใหม่ ซุปเฟรนจอดทอดสมอห่างจากเรือธงของอังกฤษออกไปเพียง 500 ฟุต (เป็นเหตุบังเอิญที่ว่าเรือธงของอังกฤษมีชื่อว่า “ฮีโร” เช่นเดียวกัน) ฉะนั้น จอห์นสโตนจึงถูกชนาบข้างด้วยเรือของฝ่ายศัตรู จากนั้นเขาได้เปิดฉากการยิง “ฮันนิบาล” ที่จอดเรืออยู่หน้าเรือของพลเรือจัตวาเพียงเล็กน้อย (b) และจอดอยู่ใกล้กันมากเสียจนพลเรือจัตวาจำเป็นต้องเปลี่ยนทิศทางเรือและเป็นฝ่ายไปอยู่ด้านหลังแทน (a) แต่กัปตันเรือกลับไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ให้เตรียมพร้อมสำหรับการสู้รบทั้งนี้เป็นเพราะกัปตันเรือไม่ทราบถึงเจตนารมณ์ของซุปเฟรนที่เพิกเฉยต่อการไม่ฝึกฝैयाยใดของท่าเรือแห่งนั้น ดาดฟ้าเรือของเขาจึงเต็มไปด้วยถังน้ำ อีกทั้งปืนใหญ่ก็ยังไม่ได้บรรจุกระสุนอยู่เลย กัปตันเรือผู้นี้ไม่ลงมือแต่อย่างใด เขาแล่นตามเรือธงไปอย่างองอาจ เรือของเขาถูกยิงโดยที่เขาเองมิอาจตอบโต้ได้ในชั่วขณะหนึ่ง จากนั้นกัปตันเรือพยายามเร่งเรือของตนเพื่อให้ขึ้นไปอยู่ยังด้านเหนือลมของเรือผู้บังคับบัญชา เขาเลือกตำแหน่งเรือด้วยความชำนาญ และในที่สุดเขาก็ถูกปลิดชีพจากการตัดสินใจผิดพลาดเพียงครั้งเดียว เรือรบทั้งสองลำนี้เคลื่อนมาอยู่ในตำแหน่งที่สามารถยิงปืนใหญ่จากด้านข้างได้ ทั้งสองด้านเรือ “อาร์ทีเซียน” ซึ่งกำลังมีควันไฟพวยพุ่งออกมาในตอนนี้นำเข้าใจผิดคิดว่าเรือจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกเป็นเรือรบขนาดใหญ่ กัปตันเรืออาร์ทีเซียนจึงนำเรือของตนแล่นไปชนาบข้าง (c) และท้ายที่สุดเขาก็ถูกยิงเสียชีวิตในขณะที่พยายามจะเข้าจอดทอดสมอช่วงเวลาสำคัญจึงหมดไปอย่างสิ้นหวังด้วยการขาดผู้นำ เรือจึงถูกปล่อยให้แล่นห่างออกไปจากจุดที่มีการต่อสู้ (c) เรือรบที่เหลืออยู่เพียงสองลำที่เดินทางมาถึงลำชำนั้นไม่

อาจฝ่ากระแสน้ำเพื่อแล่นเข้าไปใกล้กองเรือได้มากไปกว่านั้น จึงถูกทิ้งให้ห่างไปจากการสู้รบ (d, e) ในเวลาต่อมา ซุฟเฟรนพบว่าตนเองเหลือเรือรบเพียงสองลำที่จะต่อกรกับศัตรู เขาจึงตัดโซ่สมอทิ้งและแล่นต่อไป เรือ “ฮันนิบาล” แล่นตามเรือของซุฟเฟรน แต่เรือได้รับความเสียหายอย่างหนักจากการที่เสากระโดงเรือด้านหน้าถูกทำลาย แต่นับว่ายังโชคดีที่เสากระโดงอันนั้นยังพอใช้งานต่อไปได้จนกระทั่งเรือแล่นพ้นบริเวณอ่าวไปแล้ว

หากเราไม่คำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศและพิจารณาในแง่มุมมองของการรบแทน การกระทำและความชาญฉลาดในการบุกโจมตีของซุฟเฟรน นับว่าน่าสนใจอยู่ไม่น้อย ในอันที่จะตัดสินใจการกระทำของซุฟเฟรนในครั้งนี้ เราจำเป็นต้องพิจารณาว่าอะไรคือภารกิจที่เขาได้รับมอบหมายมา และสิ่งใดคือปัจจัยสำคัญในการเบี่ยงเบนหรือดำเนินการตามเป้าหมายดังกล่าว เป้าหมายแรกของซุฟเฟรนก็คือการคุ้มกันแหลมกูดโฮ๊ปไม่ให้อังกฤษเข้าครอบครองได้ ฉะนั้น ในอันที่จะดำเนินการตามเป้าหมายเช่นนี้ ซุฟเฟรนจำเป็นต้องเดินทางไปถึงแหลมกูดโฮ๊ปก่อนเป็นคนแรกอุปสรรคที่มาขวางกั้นความสำเร็จของเขาก็คือกองเรือของอังกฤษ ในระหว่างที่ซุฟเฟรนกำลังรอคอยการเดินทางมาถึงของอังกฤษนั้น เขามีทางเลือกอยู่ 2 ทางด้วยกัน ทางแรกก็คือ รีบเดินทางไปยังแหลมกูดโฮ๊ปด้วยความหวังว่าตนจะเป็นฝ่ายไปถึงก่อนหรือทางที่สอง คือบุกเข้าโจมตีศัตรูเพื่อให้ฝ่ายนี้ไม่อาจเดินทางต่อไปได้ ตราบเท่าที่ฝ่ายตรงข้ามไม่รู้เบาะแสว่ากองเรือของซุฟเฟรนอยู่ ณ ตำแหน่งใด การค้นหาโดยปราศจากข้อมูลที่น่าเชื่อถือย่อมเป็นการเสียเวลาเปล่า แต่เมื่อโชคชะตาทำให้ศัตรูมาปรากฏกายอยู่ต่อหน้าซุฟเฟรน สถิติปัญญาอันชาญฉลาดของซุฟเฟรนก็สรุปได้ในบัดดลว่าอำนาจในทะเลทางตอนใต้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงประเด็นดังกล่าว และจะต้องจัดการให้แล้วเสร็จในทันที เราอาจจะหยิบยกคำพูดของซุฟเฟรนที่กล่าวไว้ดังนี้ “การทำลายกองเรือของอังกฤษจัก “ขจัดสิ้น” ซึ่งแผนการต่าง ๆ ของการเดินทางมายังแหลมกูดโฮ๊ปในครั้งนี้ ทำให้เราเป็นฝ่ายมีอำนาจเหนือกว่าในอินเดียได้ต่อไปอีกนาน ซึ่งอำนาจที่เหนือกว่านี้เองจักทำให้เราอยู่อย่างสันติสุขและขวางกั้นมิให้อังกฤษเดินทางไปถึงแหลมกูดโฮ๊ปก่อนข้าพเจ้า อันเป็นเป้าหมายสำคัญที่จักทำให้บรรลุผลสำเร็จ และเป็นจุดมุ่งหมายหลักของภารกิจในครั้งนี้ของข้าพเจ้า” ซุฟเฟรนไม่ล่วงรู้ข้อมูลที่แท้จริงว่าอังกฤษมีกองกำลังมากเท่าใด โดยเขาเชื่อว่าอังกฤษคงจะมีกำลังมากกว่าที่เป็นอยู่จริง แต่ซุฟเฟรนได้ทำให้อังกฤษตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบและสร้างความประหลาดใจให้กับตนเองเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจอย่างรวดเร็วที่จะเข้าต่อสู้จึงเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง และนับว่าเป็นคุณงามความดีของซุฟเฟรนที่ควรได้รับ

การสรรเสริญมากที่สุดในการรอบครั้งนี้ การที่เขายอมละทิ้งแผนการที่ซ่อนเร้นอยู่ในใจออกไปชั่วคราว แต่ในอันที่จะทำเช่นนั้นได้ซูฟเฟรนได้ปฏิบัติตนออกนอกกรอบและหลักการเดิม ๆ ของกองทัพเรือและรัฐบาลของเขา เขาไม่อาจกล่าวหาว่าซูฟเฟรนมีความผิดที่เขาไม่ได้รับความร่วมมือจากบรรดากับตันเรือตามที่เขามีสิทธิ์จะคาดหวังเอาไว้ อุบัติเหตุและความเพิกเฉยที่นำไปสู่ความล้มเหลวของพวกเขานั้นได้กล่าวถึงมาแล้วก่อนหน้านี้ แต่ที่ว่าซูฟเฟรนมีเรือรบลำที่ดีที่สุด 3 ลำอยู่ในมือขณะนั้น จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าเขาตัดสินใจถูกต้องที่จะโจมตีฝ่ายตรงข้ามโดยที่ฝ่ายนั้นยังไม่ทันตั้งตัว ด้วยความเชื่อมั่นว่าเรือรบอีกสองลำที่เหลือจะแล่นตามมาให้ความช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้ง

ตำแหน่งที่เรือรบของซูฟเฟรนและ “อันนิบาล” ตั้งอยู่นั้นช่วยให้เรือทั้งสองยิงปืนใหญ่จากทั้งสองด้านได้ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทำให้เรือทั้งสองลำนี้สามารถใช้พลังกำลังที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ อันนับเป็นการตัดสินใจที่ยอดเยี่ยมของซูฟเฟรน ด้วยเหตุดังกล่าว ซูฟเฟรนจึงมีโอกาสที่จะใช้ความได้เปรียบจากความประหลาดใจของฝ่ายตรงข้ามและในยามที่กองเรือของพวกเขาปราศจากระเบียบให้เกิดผลดีกับฝ่ายตนได้จากคำบอกเล่าของฝ่ายอังกฤษ กระบวนเรือรบที่ไร้ระเบียบทำให้เรือสองลำที่แต่ละลำมีปืนใหญ่ 50 กระบอกไม่อาจเข้าปฏิบัติการได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งนับว่าเป็นสถานการณ์ที่ช่วยยืนยันถึงการตัดสินใจที่ถูกต้องของซูฟเฟรนในอันที่จะเร่งบุกเข้าไปโจมตีในขณะที่ทำให้ฝ่ายจอห์นสตันนั้นปราศจากความน่าเชื่อถือแต่อย่างใด หากซูฟเฟรนได้รับความช่วยเหลือมากกว่านี้ เขาอาจจะทำลายกองเรือของอังกฤษทั้งหมดลงก็เป็นได้ แต่จากเหตุการณ์ที่ปรากฏก็คือ ซูฟเฟรนสามารถปกป้องแหลมโคโลนี (CAPE COLONY) ที่ปอร์โตปรายาได้สำเร็จ ฉะนั้น จึงไม่น่าประหลาดใจเลยที่ศาลทหารของฝรั่งเศสควรจะยอมรับการปฏิบัติการที่เปี่ยมไปด้วยพลังและความกล้าแกร่งด้วยความเต็มใจยิ่ง แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะขัดต่อนโยบายทางทะเลและยังทำให้ซูฟเฟรนรู้สึกอับอายสืบเนื่องจากการฝ่าฝืนนโยบายในการวางตนเป็นกลางของโปรตุเกส อีกทั้งการปฏิบัติการดังกล่าวนี้ยังไม่เคยมีนายพลผู้ใดถือปฏิบัติมาก่อนเลยก็ตาม

มีผู้กล่าวว่าซูฟเฟรนซึ่งคอยเฝ้าสังเกตความเคลื่อนไหวของเดสแตงในอเมริกาด้วยความระแวดระวัง ทั้งยังเคยร่วมรบในสงครามเจ็ดปี มีส่วนรับผิดชอบต่อความโศกเศร้าที่ฝรั่งเศสจำต้องประสบในท้องทะเลในสมัยที่มีการนำหลักยุทธศาสตร์มาใช้ ซึ่งซูฟเฟรนประนามว่าเปรียบเสมือนสิ่งบดบังความซื่อสัตย์ หากแต่ผลจากการสู้รบที่ปอร์โตปรายาที่ซูฟเฟรนจำเป็นจะต้องเข้าปฏิบัติการโดยปราศจากการเตรียมการมาล่วงหน้า ทำให้เขา

เชื่อว่าระบบและวิธีการต่าง ๆ สามารถนำมาใช้ได้จริง แน่ใจว่าการผสมผสานทาง ยุทธวิธีที่ซูฟเฟรนใช้ในเวลาต่อมาเป็นยุทธวิธีที่มีระบบระเบียบสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน การปฏิบัติการสมัยแรก ๆ ของซูฟเฟรนในแถบซีกโลกตะวันออก (เพราะดูเหมือนว่าจะเป็น อีกครั้งหนึ่งที่ซูฟเฟรนจะละทิ้งยุทธวิธีดังกล่าวนี้ในการสู้รบในสมัยต่อมา สืบเนื่องจากการ ขาดความรัก ความศรัทธา หรือความผิดพลาดของบรรดากัปตันเรืออันทำให้ซูฟเฟรนรู้สึก ผิดหวังเป็นอย่างยิ่ง) อย่างไรก็ตาม คุณงามความดีที่ยิ่งใหญ่ของซูฟเฟรนนั้นอยู่ที่ความรู้อัน แข็งเห็นชัดของเขาที่มีต่อกองเรืออังกฤษ องค์ประกอบของสมุททานุภาพของอังกฤษ ศัตรูที่แท้จริงของกองทัพเรือฝรั่งเศสที่จะเป็นฝ่ายถูกโจมตีก่อนแม้แต่ในยามที่อังกฤษมีกำลัง ทัดเทียมกับฝ่ายตรงข้ามก็ตาม ซูฟเฟรนไม่เคยละเลยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกองทัพเรือ ฝรั่งเศส แม้กระนั้นก็ตาม ซูฟเฟรนเล็งเห็นอย่างชัดแจ้งว่าวิธีที่จะได้มาซึ่งจุดมุ่งหมาย ดังกล่าวนั้นหาใช่ด้วยการพยายามไม่ให้ฝรั่งเศสสูญเสียเรือของตนเองไป แต่ด้วยการ ทำลายเรือรบของฝ่ายตรงข้าม ในความคิดของซูฟเฟรน การโจมตีจักเป็นหนทางเดียว ที่นำมาซึ่งสมุททานุภาพ หาใช่การรอเป็นฝ่ายตั้งรับไม่และสมุททานุภาพหมายถึงการ ควบคุมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนภาคพื้นดิน อย่างน้อยก็ในดินแดนที่ห่างไกลออกไป จากยุโรปเอาไว้ให้จงได้ ซูฟเฟรนมีความเด็ดเดี่ยวพอที่จะดำเนินการตามนโยบายที่ แตกต่างไปจากของอังกฤษโดยสิ้นเชิง หลังจากปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปเกือบ 40 ปี ในการรับใช้กองทัพเรือและปฏิบัติตามระบบระเบียบที่ตรงกันข้ามกับความคิดของตน ซูฟเฟรนเป็นผู้ริเริ่มวิธีการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริง อันนับเป็นวิธีปฏิบัติ ที่เราไม่อาจพบได้จากนายพลอังกฤษในยุคสมัยนั้น ยกเว้นเสียจากรอดนีย์ อย่างไรก็ตาม แนวทางที่รอดนีย์ถือปฏิบัตินั้นไม่ได้เป็นเพียงแค่แรงบันดาลใจเพียงชั่วครู่ชั่วยาม หากแต่ เป็นผลมาจากมุมมองที่แจ่มชัดซึ่งถูกแสดงออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ ซูฟเฟรนได้เขียน จดหมายถึงเดสแตงภายหลังความล้มเหลวในการทำลายกองเรือรบของบาร์ริงตันที่สตาลูเซีย โดยซูฟเฟรนชี้ให้เห็นถึงสภาพของเรือรบลำของเขาและลำอื่น ๆ ที่ไม่สมบูรณ์เต็มที ทำให้ ไพร่พลต้องถูกลำเลียงขึ้นบกเพื่อบุกโจมตีทหารฝ่ายอังกฤษ จดหมายฉบับดังกล่าวมี ใจความดังต่อไปนี้ :

“หากไม่คำนึงถึงผลเพียงเล็กน้อย ๆ จากการยิงปืนใหญ่สองนัดในวันที่ 15 ธันวาคม (โดยมีเป้าหมายอยู่ที่กองเรือของบาร์ริงตัน) และสิ่งที่ไพร่พลทางภาคพื้นดิน ของเราได้เผชิญมานั้น เราก็อาจจะพอคาดหวังความสำเร็จได้อยู่บ้าง แต่หนทางเดียวในอัน ที่จะได้มาซึ่งชัยชนะก็คือการโจมตีกองเรือของศัตรูอย่างรุนแรงและห้าวหาญ ซึ่งแม้ว่าเรา

จะเป็นฝ่ายที่มีกำลังเหนือกว่า แต่เราก็คงมีอาจด้านทานกองกำลังทางภาคพื้นดินของศัตรูได้ เราอาจจะทำให้พวกเขาตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบหากสู้รบทางเรือ หรือด้วยการไปจอดทอดสมอใกล้ ๆ กับทุ่นลอยน้ำของฝ่ายนั้น หากเรายังคงล่าช้า พวกเขาอาจ หลบหนีไปได้... ยิ่งไปกว่านี้ เรือรบของเราไม่มีทหารประจำการมากพอ เราจึงอยู่ในสภาพที่จะต้องแล่นเรือต่อไปหรือไม่กี่สัปดาห์ถัดมา อะจะระบั้งเกิดขึ้นหากกองเรือของนายพลไบรอนเดินทางมาถึง สิ่งใดจะเกิดขึ้นกับเรือที่ปราศจากลูกเรือและนายพลกันแล้ว ความพ่ายแพ้ของพวกเขา ย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียของกองทัพและประเทศอาณานิคม เราจะต้องทำลายกองเรือนั้นให้จงได้ กองทัพของพวกเขาซึ่งปราศจากทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งยังอยู่ในประเทศที่มีสภาพ ย่ำแย่เช่นนี้จักต้องยอมจำนนให้กับเราในไม่ช้า จากนั้นจงรอคอยเวลาที่ไบรอนจะเดินทางมาถึง เราจะยินดีมากที่สุดที่ได้พบเขา ข้าพเจ้าคิดว่ามันไม่จำเป็นที่จะต้องชี้ให้เห็นอีกแล้วว่าการโจมตีครั้งนี้ เราจักต้องมีไพร่พลที่มีความสามารถและมีแผนการที่ดีไปพร้อม ๆ กัน”

ภายหลังการปฏิบัติการของเดสแตงที่เกรนาด้า ซุฟเฟรนยังได้กล่าวประนามความล้มเหลวของเขาที่ไม่อาจยึดเรือที่ได้รับความเสียหาย 4 ลำของไบรอนมาได้เป็นผลสำเร็จ

การโจมตีที่ปอร์โต ปรายา ไม่ประสบผลดังที่มันควรจะเป็น สืบเนื่องจากความโชคร้ายหลายประการด้วยกัน พลเรือจัตวาจอห์นสโตนนำเรือของตนไล่ตามซุฟเฟรนไป แต่เขาคิดว่าตนมีกำลังไม่มากพอที่จะโจมตีฝรั่งเศสได้หากมีการเผชิญหน้ากันเกิดขึ้น จอห์นสโตนยังกลัวว่าตนจะเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์หากพยายามไล่ล่าฝ่ายตรงข้ามไปยังทิศใต้ของท่าเรือของเขาเอง แม้กระนั้นก็ตาม จอห์นสโตนสามารถช่วงชิงเรือของบริษัทอินเดียตะวันออกที่ถูก“อาร์ทีเซียน” แยกไปก่อนหน้านี้กลับคืนมาได้อีกครั้งหนึ่ง ซุฟเฟรนยังคงแล่นเรือต่อไปตามเส้นทางเดิมและได้ไปทอดสมอเรือที่แหลม ๆ หนึ่งในอ่าวไซมอนในวันที่ 21 มิถุนายน จอห์นสโตนตามซุฟเฟรนไปในอีกสองสัปดาห์ต่อมา แต่เขาทราบข่าวจากเรือที่ออกเดินทางล่วงหน้าไปก่อนว่าฝรั่งเศสได้ยกพลขึ้นบกแล้ว จอห์นสโตนจึงยกเลิกแผนการที่จะโจมตีอาณานิคม ทำลายการค้าของเรือดัทช์ในอ่าวซาลดานาห์ (SALDANHA BAY) ไปได้ 5 ลำ จากนั้นจึงเดินทางกลับไปยังอังกฤษหลังจากส่งเรือรบขนาดใหญ่ไปรวมทัพกับกองเรือของเซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮิวจ์ ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออก

หลังจากที่ซุฟเฟรนเห็นว่าแหลมกูดโฮ๊ปปลอดภัยดีแล้ว เขาจึงเดินทางต่อไปยังเกาะของฝรั่งเศสและไปถึงในวันที่ 25 ตุลาคม ค.ศ. 1781 แคนตันต์ ดอร์ฟส ซึ่งในขณะนั้นเป็นทหารที่มียศสูงสุดทำหน้าที่บัญชาการกองเรือที่มารวมทัพกัน ได้มีการซ่อมแซมเรือที่ได้รับ

ความเสียหาย จากนั้นกองเรือออกเดินทางมุ่งหน้าไปยังอินเดียในวันที่ 17 ธันวาคม วันที่ 22 มกราคม ค.ศ.1782 ฝรั่งเศสสามารถยึดเรือ “ฮันนิบาล” ของอังกฤษซึ่งเป็นเรือรบที่มีปืนใหญ่ 50 กระบอกมาได้ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ เคานต์ ดอร์ฟส ถึงแกกรรม ซุฟเฟรนจึงกลายมาเป็นผู้บัญชาการกองเรือดังกล่าวแทน โดยมีตำแหน่งเป็นพลเรือจัตวา ในเวลา 2-3 วันต่อมา กองเรือของซุฟเฟรนแล่นมาจนเกือบจะถึงทิศเหนือของมาดราสแล้ว แต่เนื่องจากลมที่พัดกรรโชกมาอย่างหนักทำให้พวกเขาไม่อาจมองเห็นมาดราสได้ชัดเจน จนกระทั่งวันที่ 15 กุมภาพันธ์ เรือรบขนาดใหญ่ 7 ลำ จอดทอดสมออยู่อย่างเป็นระเบียบภายใต้บ้อมปรการที่เต็มไปด้วยปืนใหญ่รายรอบ เรือรบเหล่านี้คือกองเรือของเซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮิวจ์ ที่จอดอยู่อย่างเป็นระเบียบไม่เหมือนกับกองเรือของพลเรือจัตวาจอห์นสโตนแม้แต่น้อย

สถานที่แห่งนี้ก็คือจุดนัดพบระหว่างนายทหารผู้ยิ่งใหญ่ทั้งสองคน แต่ละคนต่างก็มีบุคลิกลักษณะที่ไม่เหมือนกัน คนหนึ่งมีลักษณะที่ดื้อดั่ง แข็งกร้าว และมีความเป็นนักเดินเรือสูงตามแบบฉบับของอังกฤษ ส่วนนายทหารอีกคนหนึ่งเป็นคนที่เต็มไปด้วยพลังกำลังและรู้จักใช้ยุทธวิธีตามแบบฉบับของฝรั่งเศส จุดนัดพบแห่งนี้คือสถานที่ประลองกำลังของทั้งสองฝ่าย กองเรือของฝรั่งเศสประกอบด้วย เรือ 3 ลำพร้อมปืนใหญ่ 74 กระบอก เรือ 7 ลำพร้อมปืนใหญ่ 64 กระบอก เรือ 2 ลำ พร้อมปืน 50 กระบอก ซึ่งหนึ่งในสองลำนั้นคือเรือ “ฮันนิบาล” ของอังกฤษที่ฝรั่งเศสเพิ่งยึดมาได้ ฝ่ายเซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฮิวจ์ มีเรือ 2 ลำ พร้อมปืนใหญ่ 74 กระบอก หนึ่งในลำพร้อมปืนใหญ่ 70 กระบอก เรืออีกหนึ่งลำพร้อมปืนใหญ่ 68 กระบอก 4 ลำพร้อมปืนใหญ่ 64 กระบอก และอีกหนึ่งลำพร้อมปืน 50 กระบอก ด้วยเหตุที่อังกฤษมีเรือรบเพียง 9 ลำ ส่วนฝรั่งเศสมี 12 ลำ อังกฤษจึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างไม่ต้องสงสัย อีกทั้งยังเป็นไปได้ว่าความได้เปรียบด้านแสนยานุภาพของเรือแต่ละลำเมื่อเทียบกันแล้วอังกฤษยังคงเป็นรองฝรั่งเศสอยู่มาก

เราควรจะต้องระลึกว่าในเวลาที่ซุฟเฟรนเดินทางมาถึงนั้น เขาไม่พบว่าระหว่างทางมีท่าเรือหรือเส้นทางใดที่สามารถนำเรือเข้าจอดเทียบท่าได้เลย เป็นเหตุให้ซุฟเฟรนขาดแคลนเสบียงอาหารและไม่อาจนำเรือไปซ่อมแซมที่ใดได้ สถานที่นั้นของฝรั่งเศสต่างล่มสลายไปหมดแล้วนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1779 และการเดินทางที่รวดเร็วของเขาที่ช่วยให้เขาปกป้องแหลมกูดโฮปเอาไว้ได้นั้นไม่สามารถช่วยให้เขามาถึงทันเวลาที่จะสกัดกั้น การยึดครองดินแดนของดัทชีในอินเดียได้ ท่าเทียบเรือทรินโคมาลีในซีลอนอันมีค่ามหาศาลนั้นถูกยึดครองไปได้หนึ่งเดือนก่อนที่ซุฟเฟรนจะพบกับกองเรืออังกฤษที่มา มดราส แต่หากว่าซุฟเฟรนมีทางที่จะเป็นฝ่ายได้เปรียบไปเสียทุกทางแล้ว ฮิวจ์ต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ

อย่างแน่นอนเช่นกัน สำหรับซูฟเฟรนแล้ว ในการเผชิญหน้ากับกองเรือรบของอังกฤษ เป็นครั้งแรก ซูฟเฟรนเป็นฝ่ายได้เปรียบกว่าทั้งในด้านจำนวนเรือรบและอำนาจในการบุกโจมตี ทำให้เขามีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มได้มากกว่า ส่วนฮิวจ์กลับตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบด้วยกำลังที่เป็นรอง มีจุดอ่อนที่อาจจะถูกอีกฝ่ายโจมตีได้หลายจุด ทั้งยังไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะถูกโจมตีเข้าที่ตำแหน่งใดอีกด้วย

แม้ว่าเหตุการณ์อาจจะไม่เหมือนเมื่อ 30 ปีก่อน แต่ก็ยังเป็นความจริงที่ว่าอำนาจในประเทศอินเดียขึ้นล้นขึ้นอยู่กับสมุทธานุภาพ เวลาที่ล่วงเลยไปทำให้อังกฤษครอบครองดินแดนแถบนี้ไว้ได้อย่างเหนียวแน่นมากยิ่งขึ้น และในขณะที่เดียวกันอำนาจครอบครองของฝรั่งเศสก็ค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงทุกที ด้วยเหตุดังกล่าว ซูฟเฟรนจึงมีความจำเป็นมากกว่าดาเซ่และนายทหารอื่นในยุคสมัยก่อนที่จะต้องทำลายล้างศัตรูให้จงได้ ในขณะที่ฮิวจ์สามารถวางใจได้ในกำลังที่แข็งแกร่งกว่าในดินแดนภายใต้ความครอบครองเหล่านี้ของอังกฤษ ทั้งยังทำให้เขาไม่รู้สึกว่าตนจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อผลแห่งการทำสงครามในครั้งนี้เท่ากับนายพลคนก่อนๆ

แม้กระนั้นก็ตาม ทะเลยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในภาวะแห่งความยากลำบากที่ใกล้เข้ามา ในอันที่จะควบคุมอำนาจในน่านน้ำเอาไว้ให้ได้นั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำลายเรือรบของศัตรูให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และยังจะต้องมีฐานที่มั่นที่มั่นคงปลอดภัยอีกด้วย สำหรับประเด็นหลังนี้ แม้ว่าทรินโคมาลีอาจจะไม่ใช่ท่าเรือที่ดีสักเท่าใดนัก แต่ก็เป็นที่เทียบเรือที่เหมาะสมที่สุดในชายฝั่งด้านตะวันออก แต่ทรินโคมาลียังไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบครองของอังกฤษนานพอที่จะมีเสบียงอาหารอุดมสมบูรณ์ ฉะนั้นฮิวจ์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะหันกลับไปอาศัยมาตราสในการซ่อมแซมเรือหลังการปฏิบัติการเสร็จสิ้นลง และถูกบีบบังคับให้ออกจากทรินโคมาลีจนกว่าเขาจะพร้อมที่จะออกสู่ทะเลอีกครั้งหนึ่ง ในทางกลับกัน ซูฟเฟรนพบว่าท่าเทียบเรือทุกแห่งล้วนแล้วแต่ปราศจากเสบียงอาหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ ในขณะที่ความได้เปรียบตามธรรมชาติของทรินโคมาลีทำให้เมืองนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อซูฟเฟรน และฮิวจ์เองก็ตระหนักถึงประเด็นนี้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุที่ซูฟเฟรนไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นดั้งเดิมของกองทัพเรืออังกฤษที่บีบบังคับให้ฮิวจ์จำเป็นต้องบุกโจมตี การเคลื่อนทัพมุ่งหน้าไปยังทรินโคมาลีของเขาจึงเปรียบเสมือนการข่มขู่ที่มีเป้าหมายอยู่ที่การขับไล่ศัตรูให้ออกไปพ้นเขตท่าเรือของเขา ทรินโคมาลี

หาใช่เมืองที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ สงครามระหว่างไฮเดอร์ อาลีกับอังกฤษที่ยังคงดำเนินอยู่ในขณะนั้น ทำให้ซูฟเฟรนจำเป็นต้องช่วงชิงท่าเรือที่อยู่บนแผ่นดินใหญ่เอาไว้ให้ได้เสียก่อน เพื่อที่ว่าเขาจะสามารถถล่มเรือรบ 3,000 นาย ที่เดินทางมากับกองเรือเตรียมส่งขึ้นบกเพื่อร่วมมือกันสู้รบกับศัตรูที่ไฮเดอร์ อาลี และฝรั่งเศสมีร่วมกัน และอย่างน้อยทรินโคมาลิกียังพอมีสืบชิงที่จะหลอเลี้ยกกองทัพของเขาได้อยู่บ้าง ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนแล้วแต่บีบบังคับให้ฮิวจ์ต้องออกจากเมืองนี้ไปเพื่อหาหนทางในอันที่จะทำลายหรือขัดขวางกองเรือรบของฝรั่งเศส

วิธีในการปฏิบัติการของฮิวจ์ย่อมต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของตัวเองและของคู่ต่อสู้ ทั้งยังต้องอาศัยองค์ประกอบของสภาพอากาศที่ผันแปรและไม่แน่นอนอีกด้วย เห็นได้ชัดว่าคงจะเป็นผลดีกับฮิวจ์หากเขาจะไม่ถูกบีบบังคับให้ต้องออกไปสู้รบถ้ำสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามที่เขาคาดการณ์ไว้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ หากเขาไม่สามารถสร้างความได้เปรียบจากสถานการณ์ที่ตนเองมีกำลังเป็นรองฝ่ายตรงข้ามนั่นเอง ด้วยเหตุที่กองเรือที่อยู่ในทะเลเปิดไม่อาจมีความได้เปรียบกำลังบนภาคพื้นดินได้ ตำแหน่งที่จะเอื้อประโยชน์ให้กับฝ่ายที่มีกำลังน้อยกว่าก็คือทิศที่อยู่เหนือลม ทำให้ฝ่ายนี้มีเวลาและมีทางเลือกกว่าจะเข้าโจมตีด้วยวิธีใดมากยิ่งขึ้น ตำแหน่งในการบุกถูกนำมาใช้แบบตั้งรับด้วยจุดประสงค์ที่จะทำการบุกหากสถานการณ์ต่าง ๆ เอื้ออำนวยในชัยชนะ ตำแหน่งที่อยู่ด้านใต้ลมนั้นทำให้ฝ่ายที่มีกำลังน้อยกว่าปราศจากทางเลือกอื่นโดยกเว้นหลบหนีหรือจายอมต้องสู้รบภายใต้เงื่อนไขที่คู่ต่อสู้เป็นผู้กำหนด

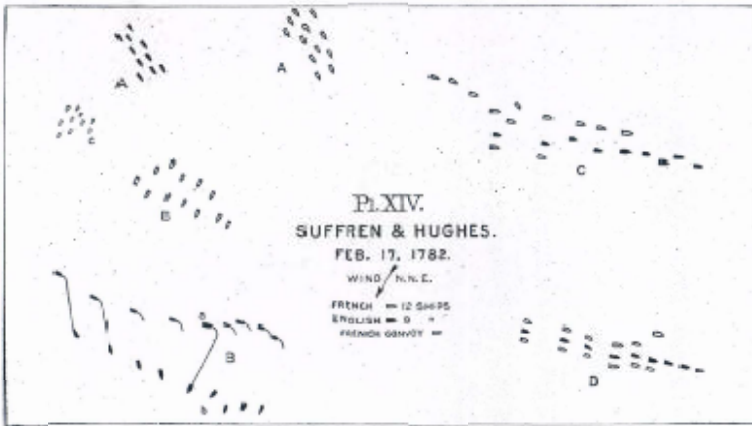
ไม่ว่าเราจะมีความคิดเห็นประการใดเกี่ยวกับความชำนาญในการรบของฮิวจ์ เราก็คงต้องยอมรับว่าภารกิจที่เขากำลังเผชิญอยู่นั้นยากลำบากยิ่งนัก อย่างไรก็ตาม ฮิวจ์คงเหลือสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำเพียง 3 ประการ ประการแรกก็คือโจมตีกองเรือฝรั่งเศสเพื่อที่ว่าฝ่ายนี้จะได้มีจำนวนเรือลดน้อยลงจนมาเท่ากับฝ่ายตนเอง ประการที่สองก็คือขัดขวางไม่ให้ซูฟเฟรนยึดครองทรินโคมาลิกี้ได้สำเร็จ เนื่องจากเมืองนี้ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากกองเรือรบ ในทางกลับกัน หากซูฟเฟรนสามารถสร้างความเสียหายให้กับฮิวจ์ได้มากกว่าที่เขาได้รับ ซูฟเฟรนก็จะมีอิสระพอที่จะเลือกดำเนินการตามวิธีใด ๆ ก็ได้ที่เขาปรารถนา

ซูฟเฟรนเห็นกองเรือของฮิวจ์ที่มาตราสในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ เขาจึงเข้าจอดทอดสมอไว้ห่างออกไป 4 ไมล์ทางทิศเหนือ ซูฟเฟรนพิจารณาแนวเรือรบของฝ่ายศัตรูที่มีชุด

ปีนเรือคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ไม่ห่าง เขาลงความเห็นว่าคุณต้องแข็งแรงเกินกว่าที่จะบุกไปโจมตีตอนนี้ได้ ซุฟเฟรนจึงออกเรือมาอีกครั้งในเวลา 4 โมงเย็น แล่นเรือไปทางทิศใต้ ฮิวจ์ยังคงประเมินสถานการณ์เช่นเดียวกัน มุ่งหน้าไปยังทิศใต้ตลอดค้ำคีนนั้น และในตอนเช้าตรู่ ฮิวจ์พบว่ากองเรือของฝ่ายตรงข้ามได้แยกตัวออกจากเรือคุ้มกันแล้ว เรือรบขนาดใหญ่อยู่ห่างไป 12 ไมล์ทางทิศตะวันออก ในขณะที่เรือบรรทุกเสบียงและสัมภาระอยู่ห่างไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นระยะทางกว่า 9 ไมล์ (ภาพ XIV. A, A) มีผู้กล่าวถึงการแยกกระบวนเรือนี้ว่ามีเหตุมาจากความประมาทของเรือกลไฟฝรั่งเศสที่ไม้อาจเฝ้าระวังฝ่ายอังกฤษไว้ไม่ให้คลาดสายตาได้ ในทันใดนั่นเอง ฮิวจ์ไม่รีรอ เขารีบฉกฉวยความได้เปรียบไล่ตามเรือคุ้มกันไป (c) เพราะรู้ว่าเรือรบที่อยู่ในกระบวนจะต้องแล่นตามไปอย่างแน่นอน เรือของฮิวจ์สามารถไล่ตามฝ่ายตรงข้ามได้ทันยึดเรือของคุณต้องมาได้ 6 ลำ โดยเรือ 5 ลำเต็มไปด้วยทรัพย์สินสมบัติของอังกฤษ ส่วนเรือลำที่ 6 บรรทุกไพร่พล 300 นายพร้อมด้วยอาวุธยุทธภัณฑ์ ฮิวจ์เป็นฝ่ายทำแต้มได้ก่อนเป็นคนแรก

แน่นอนว่าซุฟเฟรนย่อมจะไล่ตามศัตรูไป และก่อนที่จะถึงเวลาบ่ายสามโมง เรือ 4 ลำที่ดีที่สุดของเขายู่ห่างจากเรือลำสุดท้ายของอังกฤษไปเพียง 2 หรือ 3 ไมล์เท่านั้น ในตอนนี้กองเรือของฮิวจ์กำลังแล่นกระจัดกระจายกันแต่ก็ไม่ได้เป็นเช่นนั้นตลอด เพราะเรือทุกลำกลับเข้ามารวมกันตามสัญญาณเรียกอีกครั้งหนึ่งในเวลาห่มตรง กองเรือของทั้งสองฝ่ายมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตลอดค้ำคีนนั้น ต่างฝ่ายต่างแล่นไปเรื่อย ๆ เพื่อดูท่าที่ซึ่งกันและกัน

ในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 17 ซึ่งถือเป็นวันที่ผู้บัญชาการรบของทั้งสองฝ่ายได้ต่อสู้กันเป็นครั้งแรกจากการสู้รบกันทั้งหมด 4 ครั้ง ภายในระยะเวลา 7 เดือน กองเรือทั้งสองอยู่ห่างกันเพียง 7 ถึง 8 ไมล์ ฝรั่งเศสอยู่ทางทิศเหนือ – ตะวันออกเฉียงเหนือของฝ่ายอังกฤษ (B, B) อังกฤษจัดกระบวนเรือเรียงทางกราบซ้าย ซึ่งเป็นไปด้วยความยากลำบากเพราะมีลมพัดมาอ่อน ๆ และบ่อยครั้งที่ลมเสียบสงบ ฮิวจ์อธิบายไว้ว่าเขาหวังที่จะแล่นเรือมุ่งหน้าไปตามทิศทางนี้เพื่อที่จะสามารถนำกระบวนเข้าไปประชิดกับฝ่ายตรงข้ามให้มากที่สุด โดยหวังว่าเมื่อมีกระแสลมแรงพอเขาจะสามารถนำเรือไปอยู่ยังทิศเหนือลมได้ ลมยังคงพัดมาอ่อน ๆ แต่บางครั้งก็พัดกระโชกแรงมาจากทิศเหนือ – ตะวันออกเฉียงเหนือ กองเรือของฝรั่งเศสที่แล่นนำหน้าก่อนที่ลมจะพัดแรงจึงเคลื่อนกระบวนเข้าไปใกล้กับกองเรือของอังกฤษได้อย่างรวดเร็ว ความตั้งใจของซุฟเฟรนที่จะโจมตีกองหลังของคุณต้องเป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วยเส้นทางกรนำเรือของฮิวจ์ ซึ่งฮิวจ์เห็นว่ากองหลังของคุณกำลังแยกตัวออก

จากกองเรือ จึงพยายามนำเรือของตนแล่นกลับเข้ามาประชิด (b) และล่าถอยเพื่อ
 ถ่วงเวลาให้เรือรบลำอื่นได้แล่นเข้ามาปิดช่องว่างตรงกองกลางเอาไว้เสียก่อน การเคลื่อน
 กระทบกันเป็นแนวเดียวกันไปนั้นดำเนินไปกว่า 20 นาทีจนกระทั่งถึง 4 โมงเย็น เมื่อฮิวจ์
 ตระหนักว่าตนมีอาจหลีกเลี่ยงการถูกโจมตีได้อย่างแน่นอน เขาจึงลดความเร็วลงและ
 รอคอยฝ่ายตรงข้าม (c) ไม่ว่าจะด้วยคามผิดพลาดของฮิวจ์หรือไม่ก็ตาม เขากำลังตก
 อยู่ในตำแหน่งที่เลวร้ายที่สุด ด้วยการรอคอยการโจมตีจากฝ่ายตรงข้ามที่มีกำลังเหนือกว่า
 อย่างปราศจากทางเลือกอื่นใด เรือ “เอ็กเซเตอร์” (EXETER) ที่แล่นอยู่ด้านหลังของกระบวน
 ยังมีอาจแล่นตามมาได้ทัน และดูเหมือนจะไม่มีเหตุผลเลยว่าเหตุใดเรือลำนี้จึงไม่มารวมตัว
 อยู่ในกองหน้า ด้วยการแล่นเรืออยู่ทางกราบขวาเพื่อที่จะให้เรือลำอื่น ๆ แล่นเข้ามาใกล้
 กับเรือลำนี้ได้

ซูฟเฟรนได้กล่าวถึงวิธีการในการโจมตีของตนซึ่งแตกต่างไปจากคำบอกเล่าของฮิวจ์
 แต่ความแตกต่างนั้นเป็นเรื่องรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น ข้อเท็จจริงต่างหากเล่าที่
 ชัดเจนและแน่นอน ฮิวจ์กล่าวว่าศัตรู “เคลื่อนที่มายังด้านหลังของกระบวนเรือของเราด้วย
 การเรียงเป็นสองแถวขนานกันไป โดยพวกเขายังคงใช้รูปกระบวนแบบนี้ไปจนกระทั่ง
 มีการปะทะกันเกิดขึ้น ในขณะที่ “เรือสามลำในแถวแรกของศัตรูเคลื่อนที่มาใกล้กับเรือ
 “เอ็กเซเตอร์” มากยิ่งขึ้น ส่วนเรืออีก 4 ลำในแถวที่สองนำโดยเรือ “ฮิวโร” ซึ่งเป็นเรือธงของ
 ซูฟเฟรนนั้นหันหัวเรือออกจากแถวแรกมุ่งหน้าตรงมายังกองกลางของเรา เวลาประมาณ
 สี่โมงห้านาที เรือ 3 ลำของฝ่ายตรงข้ามเริ่มระดมยิงปืนใหญ่ใส่เรือ “เอ็กเซเตอร์” โดยเรือ
 “เอ็กเซเตอร์” และเรือลำที่สองที่อยู่ข้างหน้าได้ยิงโต้ตอบกลับไป จากนั้นกองหลังและ

กึ่งกลางของเราเริ่มต่อสู้กับฝ่ายตรงข้าม เรือของผู้บัญชาการรบฝ่ายตรงข้ามพร้อมกับเรืออีก 3 ลำในแถวที่สองแล่นตรงมายังกึ่งกลางของเรา แต่ก็ไม่เคยแล่นไปไกลกว่าเรือ “ซูเพิร์บ” (SUPERBE) ซึ่งเป็นเรือในกึ่งกลางของเรา โดยที่ในขณะนั้นเป็นช่วงลมสงบและบางครั้งมีพายุฝนพัดมาบางช่วงของการสู้รบ ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ศัตรูนำเรือที่ดีที่สุด 8 ลำ ของพวกเขาบุกเข้ามาต่อสู้กับเรือ 5 ลำของเรา ในขณะที่กึ่งหน้าของเราอันประกอบไปด้วยเรือ “มอนมัท” (MONMOUTH) “อีเกิ้ล” (EAGLE) “เบอร์ฟอร์ด” (BURFORD) และ “วูสเตอร์” (WORCESTER) นั้นไม่อาจเข้าร่วมทำการรบได้ เนื่องจากกระแสลมอ่อนไม่แรงพอที่จะทำให้เรือเหล่านี้เคลื่อนกระบวนไล่ตามฝ่ายตรงข้ามได้ทัน

และนี่ก็คือคำบอกเล่าบางตอนของฮิวจ์ จากนั้นไปคือเรื่องเล่าของซูฟเฟรนในรายงานที่เขาไปถึงรัฐมนตรีที่รับผิดชอบกองทัพเรือ โดยเขาเล่าไว้ดังนี้ :

“ข้าพเจ้าน่าจะทำลายกองเรือของอังกฤษลงได้ ไม่ใช่เพราะข้าพเจ้ามีจำนวนเรือมากกว่า แต่เป็นเพราะข้าพเจ้าอยู่ในตำแหน่งที่ได้เปรียบในการโจมตี ข้าพเจ้าบุกไปโจมตีเรือที่อยู่ในกองหลัง และนำเรือไปอยู่ในแนวขนานกับเรือรบของอังกฤษประมาณลำที่ 6 ข้าพเจ้าทำให้เรือของพวกเขาก็การใช้การไม่ได้ไป 3 ลำ เพื่อที่ว่าเราจะได้มีเรือ 12 ลำต่อ 6 ลำ ข้าพเจ้าเริ่มการต่อสู้เวลาประมาณบ่ายสามโมงครึ่ง โดยนำเรือขึ้นไปอยู่หัวแถวพร้อมกับส่งสัญญาณให้จัดกระบวนเรือให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากทำไม่ได้ข้าพเจ้าจะไม่เริ่มการสู้รบ เวลา 4 โมงเย็น ข้าพเจ้าส่งสัญญาณฆ่าแล้วฆ่าแล้ว แต่หาว่ามีผู้ใดปฏิบัติตามสัญญาณนั้นไม่ ข้าพเจ้ามิได้แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างด้วยตัวของข้าพเจ้าเอง เพื่อที่ว่าข้าพเจ้าจะได้คอยระวังเรือในกึ่งหน้าของศัตรู 3 ลำ ไม่ให้บุกเข้ามาประชิดเรือของข้าพเจ้าได้ แม้กระนั้นก็ตาม ไม่มีเรือลำใดที่จะแล่นเข้าไปใกล้ฝ่ายตรงข้ามมากเท่ากับเรือของข้าพเจ้า หรือถูกยิงได้รับความเสียหาย ยกเว้นเรือ “บริลเลียนท์” (BRILLIANT) ที่แล่นประกบกองหลังของศัตรู”

ข้อแตกต่างหลัก ๆ ระหว่างคำบอกเล่าของทั้งสองฝ่ายก็คือ ซูฟเฟรนยืนยันว่าเรือของเขาแล่นผ่านกระบวนเรือของอังกฤษจากด้านหลังขึ้นมาจนถึงเรือลำที่ 6 ในขณะที่ฮิวจ์กล่าวว่าฝรั่งเศสแบ่งเรือรบออกเป็นสองแถว ซึ่งเมื่อกองเรือของอังกฤษเคลื่อนกระบวนเข้ามาใกล้ เรือรบของฝรั่งเศสลำหนึ่งมุ่งหน้าไปยังกองหลัง ส่วนอีกลำหนึ่งแล่นมุ่งหน้ามายังกึ่งกลาง การกระทำอย่างหลังนี้จะเป็นกลยุทธ์ที่แยบยลมากกว่า เนื่องจากเรือของฝ่ายโจมตีที่อยู่ข้างหน้าแล่นผ่านไปตามที่ซูฟเฟรนได้เล่าเอาไว้โดยผ่านแนวกระบวนเรือ

ของศัตรูจากด้านหลังมาจนถึงลำที่ 6 เรือ ลำดังกล่าวช่วยอมถุกเรือทั้ง 6 ลำ ระดมยิงด้วยปืนใหญ่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็คงจะทำให้เรืออยู่ในสภาพใช้การไม่ได้และสร้างความสับสนให้กับกระบวนเรือ ซุฟเฟรนยังชี้ให้เห็นถึงจุดประสงค์ของเขาในอันที่จะให้เรือแล่นไปประกบกองหลังของศัตรูโดยการให้เรือ 3 ลำอยู่ทางด้านใต้ลมของฝ่ายนั้น เรือของฝรั่งเศส 2 ลำได้แล่นไปอยู่ในตำแหน่งดังกล่าวจริง ซุฟเฟรนยังให้เหตุผลต่อไปอีกถึงการที่เขาไม่นำเรือของตนไปประกบกับเรือของศัตรู แม้ว่าเขาจะเป็นฝ่ายแล่นนำหน้าอยู่ในขณะนั้น แต่เนื่องจากเรือลำอื่นที่แล่นมาไม่ได้เข้าไปใกล้มากกว่านั้น การปฏิบัติการของซุฟเฟรนจึงไม่อาจเรียกความสนใจจากข้าศึกได้

คงจะเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วที่ซุฟเฟรนจะรู้สึกเกรี้ยวกราดเป็นอย่างมากจากการที่กัปตันเรือหลายนายเพิกเฉยต่อคำสั่งของเขา ซุฟเฟรนตำหนิร้องผู้บัญชาการที่ให้การกับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบกองทัพเรือฟังว่า “เนื่องจากเรือของข้าพเจ้าแล่นนำเป็นลำแรก ข้าพเจ้าจึงมีอาจเห็นว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นกับกองหลังได้ ข้าพเจ้าสั่งการให้เอ็ม เดอ โทรเมอลิน (M.DE TROMELIN) ส่งสัญญาณให้เรือลำอื่น ๆ ที่อาจจะแล่นอยู่ใกล้ ๆ กับเรือของเขา เขากลับสั่งการต่อให้กับเรือลำอื่นโดยไม่สนใจจะลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนั้นด้วยตนเอง” คำตำหนิดังกล่าวนี้นับว่าสมเหตุสมผลเป็นอันมาก ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ สิบวันหลังการสู้รบได้สิ้นสุดลง ซุฟเฟรนเขียนจดหมายถึงรองผู้บัญชาการมีใจความดังต่อไปนี้ :

“หากเราโชคดีพอที่จะนำเรือขึ้นอยู่ด้านเหนือลม เพราะอังกฤษมีเรืออยู่ไม่เกิน 8 ลำหรืออย่างมากที่สุดก็ 9 ลำ จุดมุ่งหมายของข้าพเจ้าก็คือให้เรือของเราเข้าโจมตีข้าศึกกองหลังของพวกเขาให้แตกพ่าย สมมติว่ากองเรือของท่านอยู่ในกองหลัง จากตำแหน่งที่ท่านอยู่ ท่านจะเห็นว่าเรือรบที่ลำที่แล่นซ้อนกันอยู่กับแนวเรือของศัตรู จากนั้นท่านก็ให้สัญญาณให้เรือแล่นเข้าไปประชิด (นั่นก็คือ การบุกเข้าโจมตีจากด้านหลัง) ไม่ว่าจะ ในกรณีใด... ข้าพเจ้าขอรับรองให้ท่านจงสั่งการเรือของท่านให้ปฏิบัติการตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมเพื่อนำมาซึ่งชัยชนะในการยุทธครั้งนี้ การเข้ายึดครองทรินโคมาลี เนกาปาทัม และซีลอน ควรที่จะทำให้สำเร็จดังที่คาดหวังจากการยุทธครั้งนี้”

สองประโยคสุดท้ายเผยให้เห็นว่าซุฟเฟรนตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์สู้รบในมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งประการแรก ซุฟเฟรนจำเป็นต้องทำลายกองเรือของศัตรูให้ได้เสียก่อน และต่อมาก็คือการยึดครองท่าเรือที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญ หากจะกล่าวว่าการวินิจฉัยของซุฟเฟรนเช่นนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องก็คงจะเป็นสิ่งแน่นอนว่ามันย่อมขัดต่อ

หลักการในการรบของฝรั่งเศสที่ให้ความสำคัญกับท่าเรือที่เป็นจุดยุทธศาสตร์เป็นเป้าหมายแรกและเป้าหมายรองลงมาจึงจะเป็นกองเรือของฝ่ายตรงข้าม การเข้าปฏิบัติการเป็นสิ่งที่ซูฟเฟรนพึงปรารถนา ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าหลักการเสียการปฏิบัติการจากฝ่ายตรงข้ามย่อมเป็นเป้าหมายประการแรกของฮิวจ์ ความพยายามของฮิวจ์ในอันที่จะไปอยู่ในตำแหน่งเหนือลมนั้นนับว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้อง และเนื่องจากในเดือนกุมภาพันธ์ลมทะเลที่พัดมายังมาดราสนั้นมาจากทิศตะวันออกและทิศใต้ในเวลาประมาณ 11 โมงเช้า ฮิวจ์อาจจะทำถูกต้องที่บังคับเรือให้แล่นไปยังทิศทางดังกล่าว แม้ว่าผลที่ปรากฏจะทำให้เขาผิดหวังก็ตาม ในการสู้รบครั้งหนึ่งระหว่างเดอ กิเซ็นกับรอดนีย์ เดอ กิเซ็น ได้บังคับให้กองเรือของเขาไปอยู่ด้านเหนือลม ในขณะที่ลมในตอนบ่ายกำลังพัดเข้ามาพอดี และ เดอ กิเซ็นก็ประสบความสำเร็จในการกระทำเช่นนั้น สิ่งที่ฮิวจ์สามารถทำให้บังเกิดขึ้นจากความได้เปรียบในทิศทางลมนั้นอาจจะอนุมานได้จากคำบอกเล่าของเขาเอง ซึ่งเล่าไว้ว่าเขาพยายามที่จะหาทางไปอยู่ด้านเหนือลม เพื่อบุกเข้าประชิดฝ่ายตรงข้ามให้ใกล้มากยิ่งขึ้น แต่จากคำบอกเล่าของฮิวจ์ไม่ปรากฏว่าเขาได้ใช้ความชำนาญในด้านยุทธวิธีของการรบให้เป็นประโยชน์แต่อย่างใด

ในจดหมายที่ซูฟเฟรนเขียนถึงโทรเมอลิน เขายังอธิบายต่อไปถึงแนวคิดของเขามีสี่ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของรองผู้บัญชาการ ซึ่งอาจจะนำมาเปรียบเทียบกันได้กับความรับผิดชอบของเนลสันในการยุทธ์ที่ ทราฟัลการ์ในการเข้าปฏิบัติการครั้งแรกนี้ ฮิวจ์บุกเข้าไปโจมตีด้วยตนเอง โดยปล่อยให้กองกำลังสำรองภายใต้การบังคับบัญชาของเรือโทรคออยการโจมตีในช่วงที่สอง นับเป็นโชคร้ายสำหรับฮิวจ์ที่เรือโทผู้นี้ไม่มีสิ่งใดเหมือนกับคอลลิงวู้ดแม้แต่น้อย และในที่สุดเขาก็ไม่อาจเข้าไปให้ความช่วยเหลือฮิวจ์ได้อย่างทันท่วงที อาจจะเป็นไปได้ว่าการที่เรือของซูฟเฟรนแล่นนำหน้าเรือลำอื่นนั้นไม่ใช่เป็นไปตามทฤษฎีใด ๆ หากแต่เป็นเพราะเรือของซูฟเฟรนเป็นลำที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในบรรดาเรือรบในกองนั้น ประกอบกับเวลาที่ล่องเลยไปและลมที่พัดมาเพียงอ่อน ๆ ทำให้ศัตรูต้องรีบเข้าปฏิบัติการด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่ในการกระทำเช่นนี้เองแสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดในส่วนของซูฟเฟรน การที่ซูฟเฟรนนำเรือของตนไปแล่นนำหน้ากระบวนนั้นก็เพื่อที่จะแสดงให้เห็นตัวอย่างกับเรือลำอื่น ๆ เขาคอยระวังไม่ให้เรืออยู่ใกล้วิถีกระสุนของฝ่ายตรงข้ามมากเกินไป และด้วยเหตุผลในแง่ของยุทธวิธี ซูฟเฟรนทำให้บรรดากัปตันเรือคนอื่นคอยรักษาระยะห่างเช่นเดียวกัน แม้ว่าเขาจะไม่ได้ส่งสัญญาณใด ๆ ก็ตาม ความขัดแย้งระหว่างคำสั่งและการปฏิบัติทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ซึ่งปรากฏให้เห็น

ที่วิศเคเปอร์คในสมัยสงครามกลางเมืองของสหรัฐฯ นั้น เป็นสาเหตุให้เกิดความเข้าใจผิดและความบาดหมางระหว่างนายทหารผู้กล้าทั้งสองนายไม่ควรถูกจะเกิดขึ้นอีกไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะเตรียมการหากเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนแม้ว่าเขาจะได้อธิบายถึงแผนการของเขาด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนแล้วก็ตาม โดยเฉพาะเมื่อการปฏิบัติการบังเกิดขึ้นในท้องทะเลซึ่งคลื่น ลมพายุ และใบเรือที่ได้รับความเสียหายมีส่วนทำให้นายทหารอ่านสัญญาณที่ผู้บังคับบัญชาส่งมาได้ไม่ถนัดนักแม้ว่าการส่งสัญญาณเช่นนั้นจะเป็นเพียงวิธีการเดียวในการติดต่อสื่อสารระหว่างเรือต่าง ๆ ก็ตาม นี่คือหลักปฏิบัติของเนลสัน และซูฟเฟรนเองก็ปฏิบัติตามหลักการนี้ด้วยเช่นกัน ซูฟเฟรนเขียนจดหมายถึงเดสแตงเมื่อ 3 ปีก่อนหน้านั้นมีใจความว่า “การจัดการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ผู้นำแผนไปปฏิบัติได้เข้าใจเป็นอย่างดีนั้นเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง” ข้อแก้ตัวที่นายทหารซึ่งติดตามซูฟเฟรนและบุกเข้าสู้รบที่ไซก์ลาวอ้างนั้นไม่อาจฟังขึ้นสำหรับเรือลำที่แล่นตามหลัง โดยเฉพาะเรือของรองผู้บัญชาการซึ่งล่วงรู้ถึงแผนปฏิบัติของซูฟเฟรนเป็นอย่างดี เขาควรที่จะบังคับให้เรือที่อยู่ด้านหลังและอยู่ในตำแหน่งด้านใต้ลม และหากจำเป็นเขาก็ควรจะแล่นนำเรือที่อยู่ข้างหลังนั้นด้วยตนเอง ในขณะที่นั้นกระแสนลมพัดมากำลังดี ด้วยเหตุที่กัปตันเรือทั้งสองที่กำลังสู้รบอยู่ยังที่ไซค์ใต้ลม คนหนึ่งปฏิบัติการโดยปราศจากคำสั่งและกระทำการไปด้วยความมุ่งมั่นและความกล้าหาญ ซึ่งเนลสันได้กล่าวถึงการกระทำเช่นนี้ไว้ว่า **“ไม่มีกัปตันเรือผู้ใดจักกระทำให้ผิดมหันต์ด้วยการนำเรือของตนไปแล่นเคียงข้างกับเรือของศัตรู”** กัปตันเรือผู้นี้ได้รับคำยกย่องชมเชยจากซูฟเฟรน ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติและนับเป็นรางวัลชิ้นงามที่เขาพึงได้รับเลยทีเดียว ไม่ว่าความผิดพลาดของผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาจะมาจากความไร้ประสิทธิภาพ หรือมาจากความรู้สึกแบ่งพรรคแบ่งพวกและขาดความจงรักภักดีนั้นล้วนไม่ใช่ประเด็นสำคัญสำหรับนักประพันธ์ตำราว่าด้วยการสงครามแต่อย่างใด หลังจากซูฟเฟรนประสบกับความผิดหวังครั้งแล้วครั้งเล่า เขาจึงกล่าวตำหนิผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยถ้อยคำรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้ต่อไปนี้

“จิตใจของข้าพเจ้าเจ็บปวดรวดร้าวเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเห็นข้อผิดพลาดที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพึงสูญเสียโอกาสอันงามในการทำลายกองเรือของอังกฤษ... ไซค์แล้วกองเรือทั้งหมดของพวกเขาอาจจะแล่นเข้ามาใกล้กับกองเรือของเรา ทั้งนี้เพราะเราอยู่ด้านเหนือลมและแล่นนำหน้าฝ่ายตรงข้าม แต่ปรากฏว่าไม่มีเรือลำใดแม้แต่ลำเดียวที่ทำเช่นนั้น เรือ 2-3 ลำในบรรดาเรือรบเหล่านั้นปฏิบัติการอย่างห้าวหาญในการสู้รบ

คราวอื่น ข้าพเจ้าไม่อาจหาเหตุผลใดมาอธิบายความน่าสะพรึงกลัวนี้ได้นอกเสียจากความมั่งร่ำรวยและความเพิกเฉย เพราะข้าพเจ้าไม่กล้าคิดว่าจะมีสิ่งใดที่จะเลวร้ายไปกว่านี้ได้อีกแล้ว ผลในการรบครั้งนั้นแย่มากที่สุด ข้าพเจ้าจำเป็นต้องบอกให้พวกท่านทราบว่า นายทหารที่อยู่บนเกาะของฝรั่งเศสมาเป็นเวลาช้านานนั้นไม่ใช่ทั้งนักเดินเรือและนักรบที่ดี พวกเขาไม่ใช่ทั้งนักเดินเรือเพราะพวกเขาไม่เคยออกทะเล ประกอบกับความต้องการทำการค้าอันมีส่วนทำให้พวกเขามีอิสระและไม่รับฟังคำสั่งจากผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับจิตวิญญาณของการเป็นทหารอย่างสิ้นเชิง”

ซูฟเฟรนเขียนจดหมายฉบับนี้ขึ้นภายหลังการสู้รบครั้งที่สี่กับฮิวจ์ หากแต่จดหมายฉบับดังกล่าวสมควรที่จะได้รับการยกเว้น เพราะไม่เพียงแต่จะแสดงให้เห็นว่าตัวซูฟเฟรนเองเป็นผู้ที่รีบเข้าไปปฏิบัติการด้วยความกระตือรือร้นมากเกินไปจนมีส่วนทำให้กองเรือไร้ระเบียบ แต่ยังแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์อื่น ๆ อีกด้วย และเหนือสิ่งอื่นใดก็คือคุณลักษณะของนายทหารที่ถูกตำหนิ ซึ่งมีส่วนทำให้ข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการขาดความจงรักภักดีนั้นฟังดูรุนแรงจนเกินไป ในอีกนัยหนึ่ง ยังคงเป็นความจริงที่ว่าภายหลังการสู้รบทั่ว ๆ ไปอีก 4 ครั้ง โดยที่ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายได้เปรียบในด้านจำนวนเรือทั้งยังอยู่ภายใต้การนำของผู้บังคับบัญชาที่เชี่ยวชาญและกล้าหาญอย่างซูฟเฟรน กองเรือของอังกฤษก็ “ยังคงยืนหยัดอยู่ได้” และไม่เพียงแต่เท่านั้น อังกฤษยังไม่สูญเสียเรือรบ แม้แต่ลำเดียว บทสรุปเพียงประการเดียวอาจจะมาจากนักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งที่กล่าวว่า “จำนวนเรือที่มากกว่ามีอาจทำอันตรายใด ๆ ให้กับเรือที่มีประสิทธิภาพได้” มันไม่ใช่สิ่งสำคัญแต่อย่างใดเลยว่าการปฏิบัติการที่ผิดพลาดเช่นนั้นจะมาจาก การขาดประสิทธิภาพของนายทหารหรือการขาดความจงรักภักดีต่อผู้บังคับบัญชา

ความไร้ประสิทธิภาพที่ปรากฏให้เห็นในสนามรบนั้นได้มลายหายไปก็ด้วยคุณลักษณะที่เก่งกล้าสามารถของผู้บังคับบัญชาแต่เพียงผู้เดียว การสู้รบในวันที่ 17 กุมภาพันธ์จบลงจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสลมไปยังทิศตะวันออกเฉียงใต้ในเวลา 6 โมงเย็น ภายหลังการต่อสู้กว่าสองชั่วโมงได้ผ่านไป ในขณะที่นั้น อังกฤษเป็นฝ่ายอยู่ด้านเหนือลมและเรือในกองหน้าสามารถเคลื่อนมาสมทบและช่วยรบได้ เมื่อกองคินมาถึงเวลาประมาณ 6 โมงครึ่ง ซูฟเฟรนนำกองเรือของเขามุ่งหน้าไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่ฮิวจ์นำกองเรือแล่นเรื่อย ๆ ลงไปทางทิศใต้ เรือเอกเชอวาลิเยร์ (CHEVALIER) แห่งกองทัพเรือฝรั่งเศสกล่าวว่าซูฟเฟรนตั้งใจจะเข้าทำการยุทธต่อในวันรุ่งขึ้น ถ้าหากซูฟเฟรน

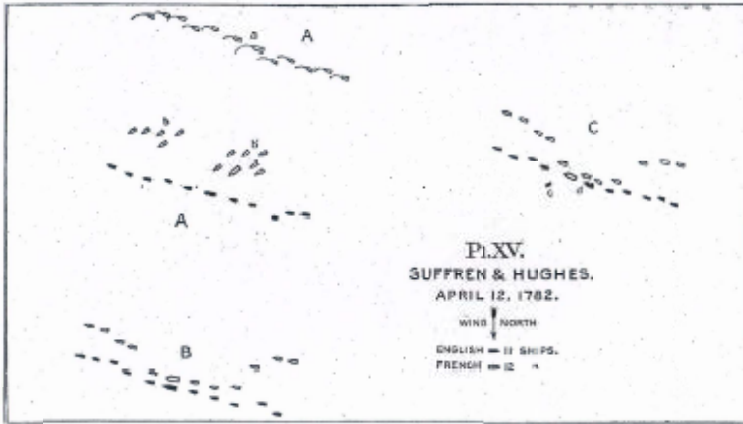
ปรารถนาเช่นนั้นเขาก็ควรจะหามาตรการใด ๆ ก็ตามที่จะรักษาองเรือของตนเองให้อยู่ใกล้กันเข้าไว้ เห็นได้ชัดว่านโยบายของฮิวจ์ก็คือเขาจะไม่เข้าทำการยุทธ์หากตนเองไม่มีสิ่งใดเป็นข้อได้เปรียบ ทำให้ซูฟเฟรนหลงคิดไปว่าการที่อังกฤษต้องเสียเรือ “เอ็กเซเตอร์” ไปจากการรวมกำลังของฝ่ายศัตรู ฮิวจ์รอดอย่างสงบเงียบที่จะบุกมาโจมตี สิ่งนี้จะไม่เพียงพอแล้วที่จะทำให้ซูฟเฟรนตระหนักว่าเขาไม่ควรรีบปฏิบัติการรบครั้งใหม่ในทันที สืบเนื่องจากกองเรือและความประทุติที่ไม่เหมาะสมของเหล่าผู้ใต้บังคับบัญชา ในตอนเช้าของวันต่อมา กองเรือรบทั้งสองต่างมองไม่เห็นกัน กระแสลมยังคงพัดมาจากทางเหนืออย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเรือรบสองลำที่ได้รับความเสียหายทำให้ฮิวจ์จำเป็นต้องนำกองเรือกลับไปยังทรินโคมาลีเพื่อนำเรือทั้งสองกลับไปซ่อมแซม ฝ่ายซูฟเฟรนซึ่งรู้ลึกวิตกกังวลอยู่กับเรือเสบียงจึงเดินทางต่อไปยังพอนดิเชอร์และนำเรือเขาจอดทอดสมออยู่ที่นั่น ซูฟเฟรนยังปรารถนาที่จะเดินทางไปยังเนกาปาตัม (NEGAPATUM) แต่ผู้บัญชาการรบเลือกที่จะโจมตีกัตตาลอร์แทน ภายหลังการเจรจาต่อรองกับไฮเดอร์ อาลี กองทัพจึงได้ยกพลขึ้นบกทางตอนใต้ของปอร์โต โนโว (PORTO NOVO) จากนั้นจึงได้เดินทางไปยังกัตตาลอร์ ซึ่งได้ยอมจำนนในวันที่ 4 เมษายน

ในขณะเดียวกัน ซูฟเฟรนซึ่งยังคงมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติการตามเป้าหมายของตนให้สำเร็จ โดยได้ออกเดินทางอีกครั้งในวันที่ 23 มีนาคม ซูฟเฟรนหวังว่าตนจะสามารถขัดขวางการรวมกำลัง ระหว่างกองเรือของอังกฤษกับเรือรบสองลำที่กำลังเดินทางมาจากอังกฤษได้ แต่การณ์กลับซ้ำเกินไป เรือรบทั้งสองลำที่มีปืนใหญ่ลำละ 74 กระบอกได้เข้ามารวมกองกับกองเรืออังกฤษที่มาตราสในวันที่ 30 มีนาคม ฮิวจ์เร่งซ่อมแซมเรือที่เสียหายที่ทรินโคมาลีจนเสร็จเรียบร้อยภายในสองสัปดาห์ และออกเดินทางไปถึงมาตราสอีกครั้งในวันที่ 12 มีนาคม ภายหลังจากที่กำลังเสริมได้มารวมกำลังกับกองเรือของฮิวจ์ได้ไม่นาน เขาได้ออกเดินทางไปยังทรินโคมาลีอีกครั้งพร้อมด้วยไพร่พลและอาวุธยุทธโปกรณ์จำนวนมากที่รักษาการอยู่ที่ฐานทัพนั้น วันที่ 8 เมษายน กองเรือของซูฟเฟรนปรากฏตัวให้เห็นในทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มุ่งหน้าไปยังทิศใต้เช่นเดียวกัน ฮิวจ์ยังคงแล่นเรือต่อไปอีก 2 วัน โดยมีลมพัดมาอ่อน ๆ จากทิศเหนือ ในวันที่ 11 ฮิวจ์เดินทางไปถึงชายฝั่งของซีลอน ซึ่งอยู่ห่างไป 50 ไมล์ทางตอนเหนือของทรินโคมาลี และสามารถเข้ายึดครองท่าเรือแห่งนั้นได้ก่อน ในตอนเช้าของวันที่ 12 ฮิวจ์เห็นกองเรือฝรั่งเศสอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จึงรีบออกเรือเพื่อไล่ติดตาม ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่รอดนีย์และเดอ กราสเผชิญหน้ากันที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ที่สองแห่งนี้ก็กลับตรงกัน

ข้ามกัน โดยฝรั่งเศสเป็นฝ่ายเปิดฉากเข้าโจมตีที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกหาใช่เป็นฝ่ายอังกฤษไม่

อัตราความเร็วของเรือแต่ละลำของทั้งสองฝ่ายนั้นไม่ทัดเทียมกัน แต่ฝ่ายต่างก็มีเรือรบบางลำที่มีโครงสร้างเป็นทองแดง ส่วนบางลำไม่ได้เป็นเช่นนั้น ฮิวจ์พบว่าเรือที่แล่นช้าของฝ่ายตน มีอาจหลบหลีกเรือฝ่ายตรงข้ามที่แล่นเร็วที่สุดได้อย่างแน่นอน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มักจะบีบบังคับให้เรือที่กำลังล่าถอยเสี่ยงอันตรายเข้าไปปฏิบัติการ ยกเว้นเสียแต่ว่าฝ่ายที่กำลังถอยหนีพัตตสันใจละทิ้งเรือในกองหลัง สิ่งนี้เองทำให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างเรือรบที่มีขนาดเดียวกันและมีอัตราความเร็วเท่ากัน ทั้งนี้เพื่อคำนึงถึงปัจจัยในด้านความปลอดภัยและควมมีประสิทธิภาพ สาเหตุเดียวกันนี้เอง กล่าวคือ อันตรายของเรือที่ถูกแยกออกมานั้น ทำให้เดอ กราส จำเป็นต้องเสี่ยงปฏิบัติการแม้ว่าเขาจะไม่เต็มใจนักก็ตาม และท้ายที่สุดการเสี่ยงอันตรายเช่นนี้ได้นำมาซึ่งความผิดพลาดครั้งใหญ่ให้กับเดอ กราส ในทางตรงกันข้าม ฮิวจ์กลับมีเหตุผลที่ดีกว่า จึงตัดสินใจที่จะรบและในเวลา 9 โมงเช้า ฮิวจ์ได้จัดกระบวนเรือโดยหันไปทางกราบขวาและแล่นเรือเลียบไปตามชายฝั่ง กองเรือของเขามีการจัดกระบวนเรือที่เป็นระเบียบ จากคำบอกเล่าของฮิวจ์ซึ่งแน่นอนว่าย่อมต่างไปจากของซูฟเฟรนนั้นได้ชี้ให้เห็นความคิดในการใช้ยุทธวิธีของพลเรือจัตวาของฝรั่งเศสที่แตกต่างออกไป อันแสดงถึงความชำนาญการศึกของพลเรือจัตวาผู้นี้ คำบอกเล่าของฮิวจ์มีดังต่อไปนี้ :

“ฝ่ายศัตรูแล่นเรือไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างออกไป 6 ไมล์ ลมพัดมาจากทิศทางเดียวกับที่เรือมุ่งหน้าไป พวกเขายังคงควบคุมกระบวนเรือได้เป็นอย่างดี ทั้งยังคอยแลกเปลี่ยนตำแหน่งในกระบวนเรือตรวจจนกระทั่งเวลาประมาณเที่ยงสิบห้านาที เมื่อพวกเขามุ่งหน้าเพื่อเข้าโจมตีฝ่ายเรา (a) เรือ 5 ลำในกองหน้าของพวกเขาต่างขยายระยะออกไป (b) เพื่อเข้าปะทะกับเรือในกองหน้าของเรา และเรือรบอีก 7 ลำ (b') ได้แล่นตรงมาที่เรือ 3 ลำในกองกลาง ซึ่งก็คือเรือ “ซูเพิร์บ” (SUPERBE) “มงมัทร์” (MONMOUTH) และ “โมนาร์ก้า” (MONARCA) เวลาบ่ายโมงครึ่ง การยุทธจึงได้เริ่มขึ้นที่กองหน้าของกองเรือทั้งสองฝ่าย อีกสามนาทีต่อมา ข้าพเจ้าส่งสัญญาณให้เริ่มการต่อสู้นายพลฝรั่งเศสซึ่งประจำการอยู่บนเรือ “อีโร” และรองผู้บัญชาการอยู่บนเรือ “โอเรียนท์” (L' ORIENT) (ซึ่งทั้งสองลำนี้มีปืนใหญ่ 74 กระบอก) มุ่งหน้ามายังเรือ “ซูเพิร์บ” จนเข้าระยะยิงของปืนใหญ่ “อีโร” ยังคงรักษาตำแหน่งของตนเอาไว้ได้อย่างเหนียวแน่นโดยต่างฝ่ายต่างสลับกันเป็นฝ่ายยิงและถูกยิงอย่างหนักหน่วงนานกว่า 9 นาที ในเวลาต่อมาเรือ “อีโร” ยังคงยืนหยัด

อยู่ได้แม้ว่าจะได้รับความเสียหายอย่างหนัก และมุ่งหน้าต่อไปเพื่อโจมตีเรือ “มองมัธ” ซึ่งในขณะนั้นกำลังต่อสู้กับเรือของฝ่ายตรงข้ามอีกลำหนึ่งอยู่ ทำให้มีช่องว่างเหลือพอที่เรือรบที่อยู่ด้านหลังจะแล่นเข้ามาเพื่อโจมตีกองกลางของเราได้ โดยในกองกลางนี้เป็นตำแหน่งที่มีการสู้รบดุเดือดมากที่สุด เวลาประมาณบ่ายสามโมงใบเรือด้านบนของ “มองมัธ” ถูกยิงได้รับความเสียหาย และเพียงไม่กี่นาทีต่อมา ใบเรือตอนหน้าก็ถูกทำลายจนยับเยินเช่นเดียวกัน ทำให้เรือ “มองมัธ” ต้องแยกตัวออกมาจากกระบวนเรือและถอยไปอยู่ด้านหลัง (C, c) เวลาสามโมงสี่สิบนาที ลมยังคงพัดมาจากทิศเหนืออย่างต่อเนื่อง ข้าพเจ้าต้องคอยระมัดระวังไม่ให้เรือของเราแล่นเข้าไปเกยตื้น ข้าพเจ้าจึงส่งสัญญาณให้เรือทั้งหมดแล่นตามลมและให้รักษารูปกระบวนทางกราบซ้ายเอาไว้ โดยกองเรือยังคงปักหลักสู้รบกับศัตรูต่อไป”

หากจะกล่าวในเชิงปฏิบัติแล้ว การสู้รบครั้งนี้เป็นการรวมกำลังเพื่อการแก้แค้นเป็นการสู้รบครั้งดุเดือดที่สุดของนายทหารที่มีฝีมือสองนาย ทำให้อังกฤษสูญเสียไพร่พลไป 137 คน และบาดเจ็บ 430 คน ในบรรดาเรือรบทั้ง 11 ลำของอังกฤษ เรือในกองกลางสองลำคือ เรือธงและเรือที่อยู่หน้าเรือธงต้องสูญเสียไพร่พลไป 104 คน และได้รับบาดเจ็บอีก 198 คน ความสูญเสียทั้งหมดนี้นับเป็นร้อยละ 53 ของกองเรือทั้งหมดเลยทีเดียว นายทหารที่ล้มตายในสงครามครั้งนี้มากกว่าสมัยการยุทธ์ที่ทราฟัลการ์หลายเท่าตัว ยิ่งไปกว่านั้นความเสียหายของเสากระโดงเรือและใบเรือยังหนักหนากว่าอีกด้วย กองเรือของอังกฤษที่ถูกฝ่ายตรงข้ามรวมกำลังบุกเข้าโจมตีครั้งนี้มีอาจตอบโต้ได้ใด ๆ ได้แม้แต่น้อย อังกฤษซึ่งเป็นฝ่ายมีกำลังเป็นรองมาตั้งแต่การสู้รบได้เริ่มต้นขึ้น ยังถูกลดทอนกำลังไป

อีกจากการที่เรือรบสองลำในกองกลางต้องออกจากการรบไป ทำให้โอกาสที่ซุฟเฟรนจะเคลื่อนกระบวนเรือของเขาได้อย่างอิสระนั้นมีมากยิ่งขึ้น

หากแต่ซุฟเฟรนต้องการจะรวมกำลังเพื่อสิ่งใด สำหรับคำตอบนี้ เราจะต้องกลับไปศึกษาตำราของนักเขียนชาวฝรั่งเศสสองคน ซึ่งเนื้อหาในตำราของนักเขียนทั้งสองนี้มาจากบันทึกคำบอกเล่าของซุฟเฟรนที่ถูกเก็บรักษาไว้ในกระทรวงทหารเรือของฝรั่งเศส ความได้เปรียบของฝรั่งเศสสามารถนำมาประเมินได้โดยการเปรียบเทียบจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ที่ได้รับบาดเจ็บในเรือแต่ละลำ เนื่องจากเป็นที่ชัดเจนว่ากองเรือทั้งสองได้รับความเสียหายทัดเทียมกัน แต่สำหรับอังกฤษแล้ว ความสูญเสียหลักอยู่ที่เรือรบเพียงสองลำ ซึ่งทำให้พวกเขาอาจซ่อมแซมสำหรับการปฏิบัติการได้ทันท่วงทีในเวลาเพียงแค่หนึ่งเดือน ในขณะที่ความเสียหายที่เรือรบ 12 ลำของฝรั่งเศสได้รับนั้นค่อนข้างจะเท่าเทียมกัน แต่พวกเขาก็สามารถเตรียมรบได้ใหม่อีกครั้งในเวลาเพียงแค่สองสามวันหลังจากนั้น

หากจะพิจารณาถึงเป้าหมายของซุฟเฟรน ไม่มีสิ่งใดที่ระบุชัดเจนลงไปว่าซุฟเฟรนตั้งใจที่จะโจมตีตึกที่ฮิวจ์ได้กล่าวเอาไว้ การที่ฝรั่งเศสมีเรือรบ 12 ลำ ในขณะที่อังกฤษมี 11 ลำ ความตั้งใจของซุฟเฟรนน่าจะเป็นการดำเนินรอยตามแนวทางปฏิบัติแบบอังกฤษ นั่นก็คือ การจัดกระบวนเรือขนานกันกับฝ่ายตรงข้าม และบุกเข้าโจมตีโดยพร้อมเพรียงกัน จากนั้นเป็นการต่อสู้ระหว่างลำต่อลำ นอกเหนือไปจากวิธีปฏิบัติดังนี้แล้ว ซุฟเฟรนยังเพิ่มเติมการผสมผสานแบบง่าย ๆ เข้ามาอีกวิธีหนึ่ง โดยซุฟเฟรนให้เรือลำที่ 12 ของฝ่ายตนที่ไม่ได้เข้าปะทะกับศัตรูอยู่ในขณะนั้นบุกเข้าโจมตีเรือในกองหลังของอังกฤษขึ้นมาจากทางด้านหลัง ทำให้เรือลำดังกล่าวตกอยู่ที่ท่ามกลางการระดมยิงจากเรือ 2 ลำของฝรั่งเศส ในความเป็นจริงแล้ว การรวมกำลังเข้าโจมตีกองหน้าและกองกลางดังที่ฮิวจ์ได้อธิบายไว้ นั้นนับว่าเป็นรองในแง่ยุทธวิธีเมื่อเทียบกับการรวมกำลังเพื่อโจมตีกองกลางและกองหลังของกระบวนเรือ ประเด็นนี้ยังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเรือที่ใช้พลังไอน้ำถึงแม้ว่าเรือเหล่านี้มีความเป็นไปได้น้อยกว่าที่จะเสียพลังในการขับเคลื่อน แต่ก็ยังต้องหันเรือออกเพื่อเปลี่ยนตำแหน่งจากกองหน้าไปยังกองหลัง เป็นเหตุให้ต้องเสียเวลาอันมีค่าไป แต่ประเด็นเดียวกันนี้ก็ยังเป็นความจริงสำหรับเรือที่อาศัยใบในการเคลื่อนที่ และเหนือสิ่งอื่นใดก็คืออากาศที่แปรปรวนซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของลมมรสุมในฤดูกาลที่มีการสู้รบบังเกิดขึ้น เนลสันตอบย้ำถึงความรู้สึกที่เขามีต่อชาวรัสเซียที่อยู่ในยุคสมัยเดียวกับเขา โดยเนลสันกล่าวว่าเขาจะไม่ลังเลใจแม้แต่หนึ่งนาทีที่จะโจมตีกองหน้าของฝ่ายนั้น

เพราะเชื่อมั่นว่าจะสามารถสร้างความปั่นป่วนให้กับระบบเรือของพวก รัสเซียได้ เนื่องจากพวกเขาแม้แต่ปรารถนาที่จะเป็นนักเดินเรือที่มีความสามารถ แม้ว่าเขาจะไม่ได้มีความคิดที่ดีไปกว่าชาวสเปนสักเท่าใดนัก เนลสันยังคงพุ่งเป้าการโจมตีไปที่กองหลังของกองเรือฝ่ายพันธมิตรในสมัยการทำสงครามที่ทราฟัลการ์ ในอันที่จะจัดการกับเรือรบของนักเดินเรืออย่างเช่นกับตันของฮิวจ์นั้น คงจะเป็นการกระทำที่ผิดพลาดหากโจมตีกองหน้าแทนที่จะเป็นกองหลัง มีเพียงความเสียบสงบอันน่าสะพรึงกลัวเท่านั้นที่จะทำให้กองหลังรอดพ้นไปจากการโจมตีได้

เรือเอกเชอวาลิเยร์ (CAPTAIN CHEVALIER) ได้บรรยายการโจมตีของซูฟเฟรนเอาไว้ หลังจากกล่าวว่ายิวส์ได้จัดกระบวนเรือโดยหันหัวเรือไปทางกราบชวา เรือเอกผู้นี้ได้บรรยายต่อไป ว่า :

“ฝรั่งเศสวางแผนการเช่นเดียวกันนี้โดยให้กองเรือทั้งสองแล่นขนานไปในทิศทางเดียวกัน มุ่งหน้าไปยังทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือ เวลา 11 โมงตรง กระบวนเรือของเราได้จัดรูปกระบวนเสร็จเรียบร้อย ซูฟเฟรนจึงส่งสัญญาณให้เรือทุกลำเปลี่ยนเข็มไปทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ เรือรบของเราไม่สามารถจะรักษารูปกระบวนให้เป็นไปตามคำสั่งได้ จากนั้นเรือลำที่ดีที่สุดในการรบได้แล่นเข้ามาอยู่ในรัศมีของปืนเรือฝ่ายตรงข้าม เวลาประมาณบ่ายโมง เรือของอังกฤษที่แล่นนำหน้าได้เปิดฉากระดมยิงใส่เรือ “เว็นเจอร์” (VENGEUR) และ “อาร์ทีเซียน” (ARTÉSIEN) (เรือในกองหน้าของฝรั่งเศส) เรือสองลำนี้เตรียมปิดระยะเข้าหาฝ่ายศัตรูเพื่อยิงโต้ตอบ แต่เรือดังกล่าวกลับได้รับคำสั่งให้รับนำเรือออกไปให้ห่างจากฝ่ายตรงข้าม ซูฟเฟรนซึ่งปรารถนาที่จะรบให้รู้ผลแพ้รู้ชนะกันไปข้างหนึ่งยังคงนำกองเรือแล่นต่อไป ทำให้เรือของเขาถูกศัตรูระดมยิงโดยที่ตนเองไม่สามารถโต้ตอบได้ เมื่อซูฟเฟรนมาอยู่ในระยะยิงของเรือ “ซูเฟิร์บ” เขาจึงลดใบเรือลง และส่งสัญญาณให้เริ่มทำการยิงทันที นายพลฮิวส์มีเรือรบเพียง 11 ลำ ผู้บัญชาการรบของเรือ “บิซาร์” (BIZARRE) ต้องการที่จะนำเรือของตนเข้าโจมตีเรือในกองหลังของอังกฤษในจังหวะที่ได้ยินเสียงปืนใหญ่ชุดแรกถูกยิงออกไป เรือที่แล่นเข้าที่สดุของเราไม่สามารถแล่นมาประจำตำแหน่งได้ทัน กับตันเรือพวกนี้ปฏิบัติตามคำสั่งของพลเรือจัตวาโดยปราศจากจิตวิญญาณ พวกเขานำเรือแล่นทวนลมเหมือนกับเรือลำอื่น ๆ ที่อยู่ข้างหน้าด้วยเหตุนี้เอง แนวเรือรบของฝรั่งเศสจึงเป็นเส้นโค้ง (B) โดยเรือรบในกองหน้าที่อยู่ไกลออกไปมากที่สุดก็คือเรือ “อาร์ทีเซียน” และ “เว็นเจอร์” (VENGEUR) ส่วนเรือ “บิซาร์” (BIZARRE)

“เอแจ็กซ์” (AJAX) และ “ซีเวียร์” (SÉVÈRE) ซึ่งเป็นเรือในกองหลัง ผลที่ตามมาคือเรือรบเหล่านี้อยู่ห่างไปมากจากเรือของฝ่ายศัตรูที่แล่นขนานกันมา”

จากคำบรรยายของนายทหารผู้ขึ้นขอบในความสามารถของซูฟเฟรนจะเห็นได้ชัดว่า ผู้บัญชาการรบของฝรั่งเศสตั้งใจที่จะบุกเข้าโจมตีโดยไม่คิดว่าการปฏิบัติการตามแนวคิดของเขานั้นจะยากลำบากสักเพียงใด แต่การที่จะรักษากองเรือให้เป็นระเบียบนั้นจำเป็นต้องมีการฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในกรณีทีเรือรบแต่ละลำมีอัตราความเร็วแตกต่างกันเช่นเรือของซูฟเฟรน ความเสียหายอย่างใหญ่หลวงที่เรือ “ซูเฟิร์บ” และ “มงมัว” ได้รับความเสียหายมาจากการรวมกำลังของฝ่ายตรงข้ามนั้นไม่อาจถือว่าเป็นผลมาจากแผนการของซูฟเฟรน “ความเสียหายที่เรือ “ซีโร” ได้รับความเสียหายครั้งแรกของการปฏิบัติการทำให้เรือลำดังกล่าวนี้ไม่สามารถแล่นเคียงข้างเรือ “ซูเฟิร์บ” ได้อีกต่อไป “ซีโร” ไม่อาจชักใบเรือบนขึ้นมาใหม่แทนที่ได้ทันเวลา ประกอบกับเชือกที่ใช้ชักใบเรือถูกตัดขาดจนหมดสิ้น ทำให้เรือ “ซีโร” ต้องแล่นออกไป และไปหยุดอยู่บริเวณด้านหน้าของเรือ “มงมัว” พอดี” สิ่งนี้ยังเป็นสาเหตุที่ทำให้เรือ “มงมัว” ซึ่งได้รับความเสียหายมาก่อนหน้านี้แล้วพบกับความยากลำบากยิ่งขึ้นไปอีกด้วยเหตุที่ต้องต่อสู้กับเรือของฝ่ายตรงข้ามที่มีขนาดใหญ่กว่าหลายเท่าเรือ “ซูเฟิร์บ” หลุดรอดจากเงื้อมมือของซูฟเฟรนมาได้กลับมาประจันหน้ากับเรือของฝรั่งเศสลำต่อไปซึ่งมีขนาดใหญ่ทัดเทียมกัน และในขณะที่เรือ “มงมัว” เปลี่ยนเข็มไปทิศใต้เรือธงของฝรั่งเศสก็เปลี่ยนเข็มตามไปด้วย และต่อมาไม่นานได้เริ่มยิงปืนใหญ่ที่อยู่ด้านท้ายของเรือใส่หัวเรือ “ซูเฟิร์บ” (C, d) ซึ่งในเวลาเดียวกันนั่นเอง เรือ “ซูเฟิร์บ” กำลังต่อสู้กับเรืออีกสองลำของฝรั่งเศส ซึ่งไม่ว่าเรือสองลำดังกล่าวนี้จะได้รับสัญญาณหรือไม่ก็ตาม ต่างก็พร้อมใจกันแล่นเข้ามาเพื่อให้การคุ้มกันซูฟเฟรน

ผลการตรวจสอบจำนวนผู้บาดเจ็บแสดงให้เห็นว่าความสูญเสียของฝรั่งเศสนั้นกระจายกันไปในบรรดาเรือลำต่าง ๆ มากกว่าของอังกฤษ นายทหารอังกฤษไม่น้อยกว่า 3 คน เสียชีวิตในขณะที่ฝรั่งเศสมีเพียง 1 คน แก่นแท้ที่สำคัญของการปฏิบัติการในครั้งนี้ดูเหมือนจะอยู่ที่การรวมกำลังของเรือรบฝรั่งเศส 2 ลำที่มีปืนใหญ่ 74 กระบอก และเรือรบอีก 1 ลำมีปืนใหญ่ 64 กระบอกที่บุกไปโจมตีเรือรบของอังกฤษที่มีปืนใหญ่อยู่ 74 กระบอก และ 64 กระบอก สมมุติว่าเรือรบเหล่านั้นมีพลังกำลังเทียบเท่ากับอัตราความเร็วแล้วเราสามารถนับปืนใหญ่ที่ฝรั่งเศสมีอยู่ด้านข้างลำเรือเพียงอย่างเดียวได้ 106 กระบอก ในขณะที่อังกฤษมีอยู่เพียง 69 กระบอกเท่านั้น

คำวิจารณ์ในเชิงลบที่อังกฤษได้รับนั้นมีมูลเหตุส่วนหนึ่งมาจากการปฏิบัติงานของ นายพลอิวิจ์ในช่วง 3 วันก่อนการสู้รบ เนื่องจากอิวิจ์ไม่ยอมบุกเข้าโจมตีฝรั่งเศส แม้ว่า ในขณะนั้นฝ่ายตรงข้ามจะอยู่ด้านใต้ลมเป็นส่วนมาก ทั้งยังมีเรือมากกว่าอังกฤษเพียง แค่ลำเดียวเท่านั้น จึงทำให้หลายฝ่ายเชื่อว่าอิวิจ์มีโอกาสที่จะโจมตีฝ่ายตรงข้ามได้อย่าง ไม่ยากเย็นนัก อย่างไรก็ตาม เรื่องเล่าที่เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวนี้มีน้อยเกินกว่าที่เราจะนำมาตัดลึนความคิดเช่นนี้ได้ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าความคิดเช่นนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการพูดคุยกันระหว่างนายทหารชั้นผู้น้อย รายงานของอิวิจ์ที่เกี่ยวกับตำแหน่งของกองเรือ ทั้งสองยังคงคลุมเครืออยู่มาก ซึ่งเห็นได้ชัดจากรายงานของเขาที่ขัดแย้งกับรายงานของ ฝรั่งเศสอย่างสิ้นเชิง หากโอกาสอันงามเช่นนั้นเป็นของอังกฤษตามที่ผู้คนกล่าวหากันแล้ว นายพลอังกฤษกลับปฏิเสธที่จะใช้โอกาสดังกล่าว แต่กลับนำเรือแล่นไปยังทรินโคมาลี โดยตรง มิใช่เพื่อที่จะเข้าสู้รบหรือทำให้ข้าศึกหวาดกลัว แต่เพื่อลำเลียงไพร่พลและ อาวุธยุทโธปกรณ์ขึ้นบก กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ นายพลอังกฤษผู้นี้ปฏิบัติตามกรอบตามแนว นโยบายแบบฝรั่งเศสแทนที่จะเป็นแบบอังกฤษ ซึ่งก็คือ เขาให้ความสำคัญกับการโจมตี กองเรือของศัตรูน้อยกว่าการปฏิบัติการกิจบางอย่างในขณะนั้น หากด้วยเหตุผลดังกล่าว อิวิจ์ปล่อยให้โอกาสอันดีในการสู้รบหลุดลอยไป เขาก็คงมีเหตุผลอันควรที่จะเสียใจกับความเพิกเฉยของตนเองและผลแห่งการทำสงครามที่ติดตามมา แต่เนื่องจากเราไม่มี ข้อมูลที่แน่ชัด ประเด็นสำคัญที่สุดที่ควรตั้งข้อสังเกตก็คือความรู้สึกที่ประชาชนและ นายทหารผู้อื่นมีต่อเรื่องนี้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอังกฤษยึดถือการโจมตีกองเรือของศัตรูเป็นภารกิจ สำคัญประการแรกที่นายพลพึงปฏิบัติให้ลุล่วง ยังมีผู้กล่าวไว้ว่าอิวิจ์ไม่น่าจะรู้สึกย่ำแย่ หากเป็นฝ่ายบุกไปโจมตีศัตรูมากกว่าที่จะปล่อยให้ศัตรูกลายเป็นผู้บุกมาโจมตีก่อน และ คงจะรู้สึกเลวร้ายถ้าบรรดากัปตันเรือของซูฟเฟรนจะเก่งกล้าสามารถทัดเทียมกับ กัปตันเรือของเขาเอง

ภายหลังการปฏิบัติการสิ้นสุดลงในตอนพลบค่ำ กองเรือของทั้งสองฝ่ายได้จอด ทอดสมออยู่ที่ระดับน้ำลึก 90 ฟุต ณ ที่นี้เอง ทั้งสองฝ่ายซึ่งอยู่ห่างกันออกไป 2 ไมล์จอดเรือ อยู่ยาวนานกว่าสัปดาห์เพื่อทำการซ่อมแซมเรือที่เสียหาย จากสภาพเรือ “มองมัธ” ที่ได้รับ ความเสียหายทำให้อิวิจ์คาดว่าตนจะเป็นฝ่ายถูกโจมตี แต่ปรากฏว่าเมื่อซูฟเฟรนซ่อมแซม เรือของเขาเสร็จในวันที่ 19 เขาได้ออกเรือเดินทางรอคอยอยู่ด้านนอกเป็นเวลากว่า 24 ชั่วโมง โดยไม่ยอมเป็นฝ่ายเริ่มรบก่อน ซูฟเฟรนตระหนักเป็นอย่างดีถึงสถานการณ์ ของฝ่ายตรงข้าม และเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่เขาจะต้องชี้แจงเหตุผลในการปฏิบัติการ

ของเขาให้กับรัฐมนตรีประจำกองทัพเรือได้รับทราบ โดยเหตุผลที่ซูฟเฟรน ยกมากล่าวอ้างนั้นมี 8 ประการด้วยกัน ซึ่งเราไม่จำเป็นจะต้องกล่าวถึงทั้งหมด เหตุผลข้อสุดท้ายก็คือความไร้ประสิทธิภาพและการไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มที่กำลังความสามารถจากบรรดากัปตันเรือของเขานั้นเอง

ไม่น่าจะเป็นไปได้ว่าซูฟเฟรนกระทำผิดด้วยการที่เขาใช้ความระแวงระวังมากเกินไป ในทางตรงกันข้ามข้อบกพร่องที่เห็นได้ชัดที่สุดของซูฟเฟรนในฐานะผู้บัญชาการกองเรือก็คือความกระตือรือร้น ซึ่งในยามที่เขาเผชิญหน้ากับศัตรู เขาจะกลายเป็นบุคคลที่ปราศจากความอดทน และในบางครั้งทำให้เขารีบปฏิบัติกรอย่างผลิผลามและไร้ระเบียบ แม้ว่าในบางครั้งซูฟเฟรนจะตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ สืบเนื่องจากความหุนหันพลันแล่นของเขาเอง และจากความผิดพลาดของกัปตันเรือของเขาแล้ว แต่เราจะเห็นว่าในด้านยุทธวิธีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการรบนอกจากจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้บัญชาการรบแล้ว ฝีมือที่เหนือชั้นกว่าและชัยชนะอันงดงามของซูฟเฟรนน้อมเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่สายตาทุกคน จากนั้นความกระตือรือร้นที่อยู่ในสายเลือดของเขายังช่วยให้เขาฟันฝ่าอุปสรรคนานัปการมาได้ การสร้างทรัพยากรให้เกิดขึ้นท่ามกลางความขาดแคลนและทำให้ไพร่พลทุกคนไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในเรือลำใดจะต้องพึ่งคำสั่งของเขาแต่เพียงผู้เดียว ไม่มีบทเรียนทางทหารใดจะทรงคุณค่าและยังคงตราตรึงอยู่ในความทรงจำของนายทหารทุกคนได้ดีไปกว่าความรวดเร็วและความชาญฉลาดของซูฟเฟรนที่สามารถซ่อมแซมเรือและนำเรือออกสู่สมรภูมิรบได้แม้ว่าจะปราศจากท่าเทียบเรือและเสบียงอาหารในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามยังคงซ่อมแซมเรือรบอยู่อย่างเชื่องช้า

การสู้รบทำให้อังกฤษต้องหยุดการปฏิบัติการไปนานถึง 6 สัปดาห์ จนกว่าเรือ “มองมัว” จะซ่อมแซมเสร็จสมบูรณ์ เป็นที่น่าเสียดายว่าสถานการณ์ของซูฟเฟรนมิได้เอื้ออำนวยให้เขาเป็นฝ่ายบุกในทันที ซูฟเฟรนยังขาดแคลนกำลังพล เสบียง และอุปกรณ์การซ่อมทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสากระโดงเรือและใบเรือที่จะนำมาทดแทนในส่วนที่ชำรุดหรือถูกทำลายไป ภายหลังจากต่อสู้สิ้นสุดลง ซูฟเฟรนได้เขียนจดหมายอย่างเป็นทางการขึ้นมาฉบับหนึ่งมีใจความว่า : “ข้าพเจ้าไม่มีอุปกรณ์หลงเหลือสำหรับใช้ซ่อมแซมเสากระโดงเรือเลยแม้แต่น้อย กองเรือของเราขาดแคลนใบเรือสำรองอย่างน้อย 12 ใบ” เรือคุ้มกันที่ขึ้นเสบียงและอาวุธนั้นคาดว่าจะเดินทางมายังพอยน์ต เดอ กาลส์ (POINT DE GALLES) ซึ่งเช่นเดียวกับเมืองอื่น ๆ ในซีลอนยกเว้นทรินโคมาลีเพียงเมืองเดียวที่ยังคงอยู่ภายใต้การปกครองของดัตช์ ด้วยเหตุนี้ซูฟเฟรนจึงจอดทอดสมอที่บาตาคาโล (BATACALO)

ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของทรินโคมาลี อันเป็นตำแหน่งที่ทำให้ตัวเขาอยู่ระหว่างอิวิจกับนอกเขตเรือรบของอังกฤษ อีกทั้งตำแหน่งนี้ยังเอื้ออำนวยให้เขาสามารถคุ้มกันเรือขนส่งเสบียงและอาวุธที่จะมารวมกับกองเรือของเขา ณ ที่แห่งนั้นได้อีกด้วย ในวันที่ 3 มิถุนายน ซุฟเฟรนออกเรือไปยังทรานเกอร์บาร์ (TRANQUEBAR) ซึ่งเป็นอาณานิคมของเดนมาร์กจอดเรืออยู่ที่นั่นประมาณ 2-3 สัปดาห์ เพื่อคอยสกัดกั้นการเดินทางติดต่อระหว่างมาตราดกับกองเรือของอังกฤษที่ทรินโคมาลี หลังจากนั้นซุฟเฟรนได้เดินทางไปยังกัตตาลอร์ เพื่อติดต่อกับผู้บัญชาการภาคพื้นดินและไฮเดอร์ อาลี ในขณะที่ไฮเดอร์ อาลี รู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างมากกับความช่วยเหลืออันน้อยนิดของนายพลฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ซุฟเฟรนสามารถทำให้ไฮเดอร์ อาลี กลับมาเป็นมิตรกับเขาได้อีกครั้ง ทั้งยังคาดหวังว่าจะได้พบไฮเดอร์ อาลี อีก เมื่อเขากลับมาจากการเดินทางซึ่งในขณะนั้นเป็นเพียงความคาดหวังเท่านั้น เพราะในความรู้สึกที่แท้จริงของซุฟเฟรนแล้ว เขาปรารถนาที่จะค้นหากองเรือของอังกฤษให้ได้อีกครั้ง และหลังจากทำลายเรือรบของอังกฤษเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซุฟเฟรนตั้งใจที่จะบุกไปโจมตีเนกาปาทัม ไม่มีเลยสักครั้งที่เราจะพบว่าซุฟเฟรนปราศจากวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เขามักจะตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ซึ่งนโยบายทางการเมืองและยุทธศาสตร์อันชาญฉลาด รักษาความเป็นพันธมิตรที่ดีกับสุลต่านผู้นี้อาไว้พร้อมกับการวางรากฐานอำนาจตามแนวชายฝั่งทะเลและภายในภูมิภาคแถบนั้น แต่ทว่าซุฟเฟรนตระหนักเป็นอย่างดีว่าขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุดก็คือการมีอำนาจควบคุมท้องทะเลด้วยการทำลายล้างกองเรือของอังกฤษให้หมดสิ้นไป การยื่นหยัดและความกระตือรือร้นที่จะดำเนินไปให้ถึงเป้าหมายดังกล่าวผนวกกับความมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ท่ามกลางอุปสรรคนานัปการนับว่าเป็นคุณงามความดีที่เด่นชัดที่สุดของซุฟเฟรน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้บัญชาการคนอื่น ๆ ของฝรั่งเศสที่แม้ว่าจะมีความกล้าหาญเทียบเท่ากับเขาแต่ยังคงยึดถือวิธีปฏิบัติแบบเดิม ๆ และมีมุมมองผิด ๆ ในอันที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุยังเป้าหมายที่วางเอาไว้

ฝ่ายนายพลอิวิจหลังจากซ่อมแซมเสากระโดงเรือ “มงมัว” เสร็จเรียบร้อยแล้วได้ออกเดินทางต่อไปยังทรินโคมาลีเพื่อนำเรือรบลำอื่น ๆ ไปซ่อม พร้อมกับลำเลียงไพร่พลที่บาดเจ็บขึ้นบกเพื่อรับการรักษาต่อไป แต่อย่างที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นว่าอังกฤษไม่ได้ยึดครองท่าเรือนั้นนานพอที่จะตั้งปืนใหญ่หรือจัดหาเสบียงมาเพิ่มเติมได้ เนื่องจากอิวิจได้กล่าวไว้ว่า “ข้าพเจ้าสามารถที่จะซ่อมแซมเสากระโดงเรือให้กับเรือรบ “มงมัว” ขึ้นมาใหม่ โดยอาศัยอุปกรณ์สำรองที่มีอยู่ในเรือลำอื่น ๆ แม้กระนั้นก็ตามเสบียงและอาวุธ

ยุทธโรปกรณ์ของอีวจ์ยังคงมีมากกว่าฝ่ายตรงข้าม ในเวลาเดียวกันซูฟเฟรนซึ่งอยู่ที่
ทรานเกอร์บาร์เพื่อคอยขัดขวางการเดินทางของอังกฤษระหว่างมาตราสกับทรินโคมาลีนั้น
อีวจ์ยังคงเก็บตัวเงียบอยู่ที่ท่าเรือในทรินโคมาลี และแล่นเรือต่อไปยังเนกาปาทัมในวันที่
23 มิถุนายน หนึ่งวันหลังจากที่ซูฟเฟรนเดินทางไปถึงกัตตาลอร์ กองเรือทั้งสองฝ่ายแล่น
มาประชิดกันอีกครั้งหนึ่ง ซูฟเฟรนเร่งเตรียมความพร้อมเพื่อบุกไปโจมตีทันทีที่เขาทราบว่า
ศัตรูอยู่ในตำแหน่งที่เขาสามารถไล่ตามไปได้ อีวจ์ยังคงรอคอยให้ซูฟเฟรนเป็นฝ่ายลงมือ
ก่อน

ก่อนที่เรือจะออกเดินทาง ซูฟเฟรนได้เขียนจดหมายกลับไปยังประเทศมีใจความ
ว่า: “นับตั้งแต่ข้าพเจ้าเดินทางมาถึงซีลอนความสำเร็จส่วนหนึ่งได้ด้วยความช่วยเหลือจาก
ดัทท์ และอีกส่วนหนึ่งได้จากทรัพย์สินที่เรายึดมาได้ กองเรือจึงมีเสบียงพอที่จะปฏิบัติการ
ต่อไปได้อีก 6 เดือน นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังมีข้าวสาลีและข้าวเพียงพอที่จะใช้เลี้ยงไพร่พล
ไปได้อีกนานกว่า 1 ปี” ความสำเร็จเช่นนี้สมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ซูฟเฟรนรู้สึก
ภาคภูมิใจและชื่นชมยินดีในความสามารถของตนเอง ด้วยเหตุที่ซูฟเฟรนปราศจาก
ทำเทียมเรือที่เป็นมิตรทั้งยังขาดแคลนทรัพยากร เขาดำรงชีวิตอยู่ได้โดยอาศัยฝ่ายตรงข้าม
เรือเสบียงและการค้าของศัตรูทำให้ซูฟเฟรนได้ในสิ่งที่เขาพึงปรารถนา ทำให้เขายังคงมี
เสบียงอาหารอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งเรือรบยังคงสามารถปฏิบัติการต่อไปได้ ในวันที่ 23 มีนาคม
เสบียงอาหารและอาวุธยุทธโรปกรณ์ต่าง ๆ ร่อยหรอลงไปเกือบหมดสิ้น ซูฟเฟรนเหลือ
เพียงเงิน 6,000 เหรียญกับเสบียงอีกเล็กน้อยเท่านั้น นับจากนั้นเป็นต้นมา ซูฟเฟรนทำ
การสู้รบอย่างดุเดือด ทำให้เขาต้องสูญเสียไพร่พล เสากระโคงเรือและดินปืนไปเป็น
จำนวนมาก ภายหลังการสู้รบในวันที่ 12 เมษายน ซูฟเฟรนเหลือเพียงแค่น้ำมันและ
กระสุนที่เพียงพอสำหรับการต่อสู้อีกเพียงครั้งเดียว สามเดือนต่อมา ซูฟเฟรนสามารถส่ง
ข่าวกลับไปยังประเทศของเขาได้เช่นเดียวกับที่กล่าวไปแล้วข้างต้น โดยเขากล่าวว่าจะ
สามารถรักษาน่านน้ำนี้ต่อไปได้อีก 6 เดือน โดยไม่ต้องอาศัยเสบียงเพิ่มเติม ผลลัพธ์เช่นนี้
ล้วนแล้วแต่มาจากความพยายามที่จะพึ่งพาตนเองของเขาทั้งสิ้น หรืออาจจะเรียกว่ามา
จากจิตใจที่ยิ่งใหญ่ของเขาก็คงจะไม่ใช่เป็นการกล่าวเกินจริงสักเท่าใดนักมีการคาดการณ์
กันว่ากองเรือของซูฟเฟรนคงจะเดินทางกลับไปยังเกาะของฝรั่งเศส เพื่อทำการซ่อมแซมเรือ
เพราะเป็นไปได้เลยที่กองเรือจะยังคงรักษาประสิทธิภาพเอาไว้ได้อย่างเต็มเปี่ยมหาก
จอดอยู่ตามชายฝั่งที่ปราศจากความเป็นมิตรเช่นนั้น ทั้งยังอยู่ห่างไกลจากฐานที่มั่น
ที่อยู่ใกล้ที่สุด ซูฟเฟรนกลับไม่คิดเช่นนั้น ด้วยวิสัยทัศน์ของนายทหารผู้ชาญฉลาดแล้ว

ซูฟเฟรนสังเกตเห็นว่าความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจที่อินเดียขึ้นอยู่กับสมุททานุภาพ ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงความถึงการปรากฏตัวอย่างต่อเนื่องของกองเรือของเขาเอง ซูฟเฟรนมิเคยหวาดกลัวที่จะลองทำในสิ่งที่คนอื่นคิดว่ามันเป็นไปไม่ได้ จิตใจที่หนักแน่นมั่นคงประกอบกับสติปัญญาอันล้ำเลิศของซูฟเฟรนนั้นสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการชื่นชม

ซูฟเฟรนถือกำเนิดในวันที่ 17 กรกฎาคม ปี ค.ศ.1729 และรับใช้ชาติในการทำสงครามสมัยปี ค.ศ.1739 และ ค.ศ.1756 ซูฟเฟรนถูกระดมยิงเป็น ครั้งแรกในการสู้รบกับนายพลแมทธิวส์ที่ตุลวง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1744 ซูฟเฟรนเป็นนายทหารในยุคมัยเดียวกับเดสแตง เดอ กิเฌนและเดอ กราส ก่อนหน้าที่จะมีการปฏิวัติฝรั่งเศส ในยามที่การจลาจลของประชาชนสอนให้พวกเขาตระหนักว่า **บ่อยครั้งที่สิ่งที่เป็นไปได้ไม่ได้ไม่ใช่ว่าจะเป็นไปได้เสมอไป** ก่อนที่นโปเลียนและเนลสัน จะนำประโยคดังกล่าวนี้มาล้อเลียน ในช่วงเวลานั้นทัศนคติและการปฏิบัติภารกิจใด ๆ ของซูฟเฟรนจึงยังคงมีความเป็นตัวของตัวเองและไม่ซ้ำแบบใคร หากแต่ความหยิ่งทะนงในตนเองของเขานั้นสามารถเห็นได้อย่างประจักษ์ชัด ซูฟเฟรนไม่เพียงแต่ยอมเสี่ยงที่จะเพิกเฉยต่อคำแนะนำจากบรรดาผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ยังไม่ใส่ใจที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของศาลทหาร เนื่องจากเขาเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องรักษากองเรือให้ประจำอยู่ในทะเล เมื่อซูฟเฟรนเดินทางมาถึงบาตาคาโล เขาพบว่ามีความวุ่นวายที่สั่งให้เขารีบนำกองเรือกลับไปยังเกาะของฝรั่งเศสแทนที่ซูฟเฟรนจะคิดว่าการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นการปลดเปลื้องความรับผิดชอบอันหนักอึ้ง เขากลับไม่เชื่อฟังคำสั่งนั้นโดยได้อธิบายถึงเหตุผลของตนเองและยืนยันหนักแน่นว่าตัวเขาเอง ซึ่งอยู่ในสมรภูมิรบแห่งนั้นย่อมตัดสินใจกระทำใด ๆ ได้ดีกว่ารัฐมนตรีที่อยู่ในยุโรป ผู้นำเช่นนี้สมควรจะมีผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่ดีกว่าที่เขามีอยู่ไม่ว่าสถานการณ์ในการสู้รบทางเรือในอันที่จะล้มล้างสมุททานุภาพของอังกฤษในมหาสมุทรอินเดียจะเป็นเช่นใดก็ตาม แต่แน่นอนว่าในบรรดานายพลทั้งหมดของประเทศทั้งสามนั้นหาเมียนายพลคนใดที่เหมาะสมที่จะดำเนินการดังกล่าวให้ลุล่วงได้ดีเทียบเท่ากับซูฟเฟรน เราจะได้พบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่นำมาซึ่งความท้าทายและเป็นเสมือนบททดสอบอันยิ่งใหญ่ของซูฟเฟรน และเรายังมักจะพบว่าซูฟเฟรนสามารถผ่านพ้นอุปสรรคเหล่านั้นไปได้เสมอ

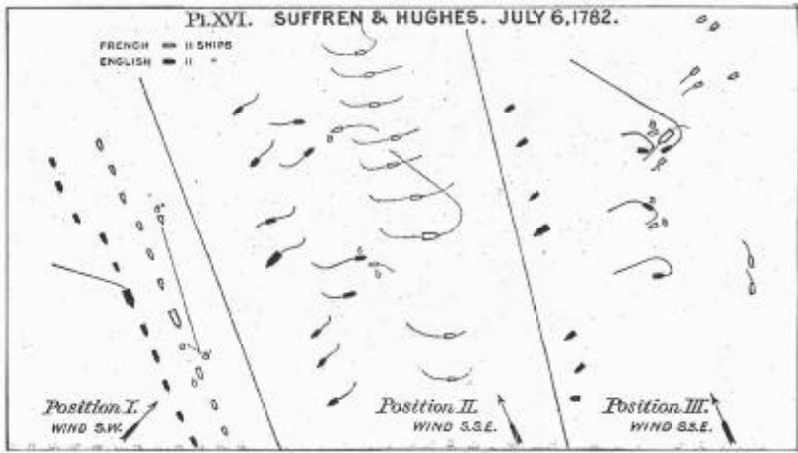
ในตอนบ่ายของวันที่ 5 กรกฎาคม กองเรือของซูฟเฟรนได้โคจรมาพบกับกองเรือของอังกฤษที่จอดทอดสมออยู่เหนือเมืองกัตตาลอร์ไปเพียงเล็กน้อย อีกหนึ่งชั่วโมงต่อมาได้เกิดลมพายุพัดกระหน่ำมาอย่างแรงทำให้ใบเรือส่วนหน้าและหลังของเรือรบลำหนึ่งของ

ฝรั่งเศสเสียหาย นายพลอิวจริบนำเรือออกมาทันที กองเรือทั้งสองฝ่ายต่างเข้าต่อสู้กันตลอดค้ำคืนนั้น ในวันต่อมาอังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม และฝ่ายตรงข้ามจัดกระบวนเรือทางกราบขวาของเรือแล่นมุ่งหน้าไปทางทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีลมพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ เรือรบของฝรั่งเศสที่ได้รับความเสียหายไม่อาจซ่อมแซมใบเรือได้ทันท่วงที ทำให้จำนวนเรือของทั้งสองฝ่ายมี 11 ลำเท่ากัน เวลา 11 โมงเช้าอังกฤษเคลื่อนกระบวนเรือไปพร้อมกัน บุกเข้าโจมตีเรือของศัตรูแบบลำต่อลำ แต่ภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นเป็นเรื่องปกติที่เรือในกองหลังไม่อาจแล่นเข้ามาปฏิบัติการในระยะใกล้ได้เช่นเดียวกับเรือที่อยู่ข้างหน้า เรือเอกเซอร์วาลีเยร์ ชี้แจงว่า ความผิดพลาดของเรือในกองหลังนั้นเป็นสิ่งที่มาชดเชยความผิดพลาดของกองหลังฝรั่งเศสจากการรบเมื่อวันที่ 12 เมษายน แต่เซอร์วาลีเยร์ไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่ว่ากองหน้าของฝรั่งเศสไม่ว่าจะในการรบครั้งนั้นหรือในคราวของวันที่ 3 กันยายน เข้าปฏิบัติการอย่างเชื่องช้าเช่นเดียวกับกองหลัง โดยไม่ต้องสงสัยว่าผู้อ่านคงจะคิดว่ากัปตันเรือส่วนใหญ่ของฝรั่งเศสนั้นมีฝีมือด้อยกว่าฝ่ายตรงข้ามระหว่างการต่อสู้ในคราวนี้เรือ “บริลเลียนท์” (a) (BRILLIANT) ซึ่งเป็นเรือรบลำที่ 4 ในกระบวนเรือของฝรั่งเศสได้สูญเสียใบเรือส่วนหน้าไป ทำให้ต้องแยกตัวออกมาจากกระบวนเรือ (a') และค่อย ๆ เคลื่อนตัวไปอยู่ยังด้านหลังในทิศใต้ลม (a'')

เวลาประมาณบ่ายโมงตรงซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการต่อสู้ดุเดือดที่สุด ลมเกิดเปลี่ยนทิศทางไปยังทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้ พัดมาปะทะกับกราบซ้ายของเรือ เรือรบ 4 ลำ ของอังกฤษอันประกอบไปด้วยเรือ “เบอร์ฟอร์ด” (BURFORD) “สุลต่าน” (SULTAN) “วูสเตอร์” (WORCESTER) และ “อีเกิ้ล” (EAGLE) เห็นว่าลมกำลังพัดมา จึงหันหัวเรือไปทางกราบซ้ายตรงกับแนวเรือรบของฝรั่งเศส เรือลำอื่น ๆ ต่างรอดูท่าทีและหันหัวเรือไปทางกราบขวาแทน ส่วนเรือรบของฝรั่งเศสทุกลำยกเว้นเรือ “บริลเลียนท์” (a) กับ “ซีเวียร์” (SÉVÈRE) (b) หันหัวเรือหลบฝ่ายอังกฤษ ผลจากการเปลี่ยนทิศทางลมทำให้เรือรบส่วนใหญ่ของทั้งสองฝ่ายแยกออกจากกัน แต่กลับนำเรือรบอังกฤษ 4 ลำ และเรือรบฝรั่งเศสอีก 2 ลำเข้ามาประชิดกันในระยะใกล้เรือ “บริลเลียนท์” ที่ตกไปอยู่ด้านหลังจากตำแหน่งเดิมไปมากถูกเรือ 2 ลำในกองหลังของอังกฤษ “วูสเตอร์” และ “อีเกิ้ล” กระหน่ำยิงซัพเฟรอน รับเข้าไปให้ความช่วยเหลือเรือ “บริลเลียนท์” ด้วยตนเอง และพยายามขับไล่อังกฤษร่วมกับเรือรบฝรั่งเศสอีก 2 ลำ ซึ่งก่อนหน้านี้แล่นไปยังทิศตะวันตกตามการให้สัญญาณของซัพเฟรอน ในขณะที่การต่อสู้แบบครั้ง ๆ กลาง ๆ ยังดำเนินอยู่นั้น เรือ “ซีเวียร์” ของฝรั่งเศสที่ได้รับความเสียหายอยู่แล้ว (b) กำลังสู้รบกับเรือ “สุลต่าน” ของอังกฤษ (s) และเป็นไป

ได้ว่าจากตำแหน่งของเรือลำนี้อยู่ในแนวเรือ “เบอร์ฟอร์ด” (BURFORD) ยังรวมโจมตีเรือ “ซีเวียร์” อีกลำหนึ่งด้วย ไม่ว่าจะเหตุการณ์จะเป็นเช่นใดก็ตาม เรือ “ซีเวียร์” ยอมลดธงลงแต่ในขณะที่เรือ “สุลต่าน” แล่นห่างออกมาจากเรือ “ซีเวียร์” นั้น “ซีเวียร์” กลับระดมยิงปืนใหญ่ใส่เรือของอังกฤษจนได้รับความเสียหายยับเยิน คำสั่งให้ยอมจำนนที่กัปตันเรือของฝรั่งเศสเป็นผู้สั่งการและถูกนำไปปฏิบัติโดยการทำให้เป็นยอมแพ้นั้นกลับไม่ได้รับความใส่ใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาของเขา ซึ่งยังคงกระหน่ำยิงใส่ฝ่ายตรงข้ามแม้ว่าจะลดธงลงแล้วก็ตาม การปฏิบัติการของเรือรบฝรั่งเศสครั้งนี้เท่ากับเป็นการใช้ “กลอุบายในการทำสงคราม” (RUSE DE GUERRE) แต่คงจะไม่เป็นการยุติธรรมสักเท่าใดนักหากจะกล่าวว่าฝรั่งเศสตั้งใจกระทำการเช่นนี้ ตำแหน่งของเรือลำต่าง ๆ ทำให้เรือ “สุลต่าน” ไม่อาจยิงเรือฝ่ายตรงข้ามได้ เรือลำอื่นของฝรั่งเศสได้แล่นใกล้เข้ามาและจำเป็นต้องยิงเรือศัตรูให้จงได้อีกครั้ง ความดูแลคนที่บรรดานายทหารฝรั่งเศสมีต่อความอ่อนแอของผู้บังคับบัญชานั้นจึงสมเหตุสมผล การที่นายทหารเหล่านี้ปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอาจจะมาจากความรู้สึกของคนที่กำลังเผชิญหน้ากับความถูกต้องท่ามกลางการรบที่ดุเดือดและภายใต้ความรู้สึกอับอายขายหน้า แม้กระนั้นก็ตาม ความคำนึงถึงศีลธรรมจรรยาดูเหมือนจะเรียกร้องให้การตัดสินใจกระทำการใด ๆ ของพวกเขาควรรอคอยผู้อื่น โดยไม่ยึดติดการปฏิบัติการของผู้บัญชาการ หรืออย่างน้อยฝ่ายโจมตีก็ไม่ควรจะต้องประสบกับความทุกข์ยากจากสิ่งเหล่านั้นกับต้นเรือซึ่งถูกซุฟเฟรนสั่งพักงานและถูกส่งกลับประเทศ ทั้งยังถูกษัตริย์ปลดออกจากตำแหน่งได้กล่าวประนามตัวเขาเองเอาไว้ในความพยายามที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับไว้ดังนี้: “เมื่อ กัปตันเดอ คิลลาร์ด (DE CILLART) เห็นกองเรือฝรั่งเศสกำลังถอยทัพเนื่องจากเรือทุกลำ ยกเว้นเรือ “บิลเลียนท์” ได้หันหัวเรือไปอีกทางหนึ่ง กัปตันผู้นี้จึงคิดว่าไม่มีประโยชน์อันใดที่จะคอยเป็นฝ่ายตั้งรับอีกต่อไป เขาจึงลดธงลงเรือรบที่กำลังสู้รบอยู่กับเรือของกัปตันเรือ ผู้นี้จึงหยุดยิงโดยทันที และหันหัวเรือแล่นห่างออกไป ในช่วงเวลานั้นเอง เรือ “ซีเวียร์” ได้แล่นลงไปยังทางกราบขวาโดยกางใบเรือเต็มที่กัปตันเดอ คิลลาร์ด ได้สั่งให้ใช้ปืนใหญ่ที่อยู่ยังศาลฟ้าล่างของเรือระดมยิงไปยังเรือของข้าศึกทันที จากนั้นกัปตันผู้นี้ได้นำเรือไปรวมกองกับกองเรือของเขาใหม่”

การปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการสู้รบเพียงหนึ่งในห้าครั้งของซุฟเฟรนในแถบมหาสมุทรอินเดีย โดยที่นายพลอังกฤษเป็นฝ่ายเข้าโจมตี การรบครั้งนี้ไม่พบข้อชี้แจงใด ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิดในการทำสงคราม โดยเฉพาะเกี่ยวกับการผสมผสานทางยุทธวิธี แต่ในทางตรงกันข้าม ฮิวจ์แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญ วิธีการคิดและการมองการณ์ไกลของ

นักเดินเรือผู้เชี่ยวชาญเท่า ๆ กับที่เขาได้แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญโดยมีต้องอาศัย บทพิสูจน์ใด ๆ ทั้งสิ้น อิวจ์เป็นตัวแทนที่แท้จริงของนายทหารอังกฤษธรรมดา ๆ ผู้หนึ่งที่มี บุคลิกลักษณะน่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่งในสมัยกลางศตวรรษที่ 18 และในขณะที่คงจะเป็นไป ไม่ได้หากเราจะไม่ตำหนิการละเลยที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่มันควรจะเป็น แต่ก็อาจจะมีประโยชน์อยู่บ้างหากเราจะตั้งข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติกรอื่น ๆ เช่นเดียวกับที่กองทัพโรมันมักจะชดเชยความผิดพลาดของบรรดา แม่ทัพของพวกเขา กับต้นและนักเดินเรือชาวอังกฤษก็มักจะรักษาไว้ในสิ่งที่พวกเขาต้อง สูญเสียไปสืบเนื่องมาจากความผิดพลาดของนายพล ซึ่งถือเป็นความผิดพลาดที่ไม่มี กับต้นเรือหรือนักเดินเรือผู้ใดตระหนักถึงหรือแม้แต่จะยอมรับ ไม่มีการรบครั้งใดที่จะแสดง ให้เห็นคุณสมบัติที่ดีเลิศเช่นนี้ได้ชัดเจนเท่ากับการสู้รบของซูฟเฟรนอีกแล้ว เนื่องจากไม่ ปรากฏว่ามีการรบครั้งใดที่ทำให้คุณสมบัติดังกล่าวนั้นจักต้องแสดงออกมาให้ปรากฏ ไม่มีตัวอย่างที่งดงามตัวอย่างใดที่แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้อย่างสิ้นหวังในอันที่จะเอา ชนะสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ดีเทียบเท่ากับเหตุการณ์ของเรือรบ “มองซ์” ในวันที่ 12 เมษายน และเรือ “เอ็กเซเตอร์” ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ เหตุการณ์เกี่ยวกับเรือ “เอ็กเซเตอร์” ที่มี ผู้กล้าหาญเขาไว้นั้นควรค่าแก่การนำมายกตัวอย่างเป็นอย่างยิ่ง “ในยามที่การต่อสู้ ไกลจะสิ้นสุดลงนั้น เรือ “เอ็กเซเตอร์” อยู่ในสภาพที่พังย่อยยับ ผู้บังคับการเรือรบลำนี้จึงได้ ถามพลเรือจัตวาคิง (COMMODORE KING) ว่าเขาควรทำเช่นไรกับเรือลำนี้ดี เพราะใน ตอนนั้นเรือรบ 2 ลำ ของฝ่ายศัตรูเตรียมที่จะเคลื่อนมาโจมตีเรือ “เอ็กเซเตอร์” เป็นคำรบสอง

พลเรือจัตวาจึงตอบเพียงสั้น ๆ ว่า “ไม่มีสิ่งใดที่เราจะทำได้อีกแล้วนอกจากจะสู้จนกว่าเรือลำนี้จะจมลง” ในที่สุดเรือรบ “เอ็กเซเตอร์” ก็อยู่รอดปลอดภัยมาได้

ในทางตรงกันข้าม ซุฟเฟรนมีอาจอดทนต่อความประพฤติผิด ๆ ของบรรดากับตันเรือของตนได้อีกต่อไป คิลลาร์ตถูกส่งตัวกลับประเทศ นอกจากคิลลาร์ตแล้วยังมีนายทหารอีก 2 นาย ถูกปลดออกจากตำแหน่งผู้บังคับการเรือซึ่งทั้งสองคนต่างเป็นผู้มีอิทธิพล โดยทหารคนหนึ่งนั้นเป็นญาติของซุฟเฟรนเอง แม้ว่าชั้นตอนเช่นนี้จะเหมาะสมและจำเป็นมากเพียงใดก็ตาม มีเพียงซุฟเฟรนเท่านั้นที่กล้าพอจะตัดสินใจ กระทำการเช่นนี้เนื่องจากตามความเข้าใจของซุฟเฟรนในขณะนั้นมิเพียงเขาผู้เดียวที่เป็นเรือเอกตามตำแหน่งที่แท้จริง และแม้แต่นายพลเองก็ยังไม่มีความมั่นใจที่จะกระทำการเช่นนั้นกับผู้ใต้บังคับบัญชาของตน ซุฟเฟรนกล่าวว่า “พวกท่านอาจจะรู้สึกโกรธแค้นข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าขอให้พวกท่านระลึกไว้เสมอว่ากฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ได้ให้อำนาจเช่นนี้กับนายทหารธรรมดา ๆ คนหนึ่ง และข้าพเจ้าหาใช่นายทหารธรรมดาผู้นั้นไม่”

ทันทีที่การทำสงครามในวันที่ 6 กรกฎาคมได้สิ้นสุดลง พลจะกำลังและประสิทธิภาพในการทำศึกที่เหนือกว่าของซุฟเฟรนเริ่มที่จะส่งอิทธิพลต่อประเด็นระหว่างตัวเขาเองกับฮิวจ์อย่างเห็นได้ชัด การต่อสู้ระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นรุนแรงยิ่งนัก แต่คุณลักษณะในความเป็นทหารเริ่มที่จะเข้ามามีบทบาทสำคัญ ความสูญเสียในด้านกำลังพลของกองเรือทั้งสองฝ่ายในการปฏิบัติการครั้งที่ผ่านมามีหนึ่งในสามโดยที่อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบ ในทางกลับกัน อังกฤษได้รับความเสียหายในด้านใบเรือและเสากระโดงเรือมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ อังกฤษต้องสูญเสียพลังในการขับเคลื่อนนั่นเอง กองเรือทั้งสองเข้าจอดทอดสมอในตอนเย็น อังกฤษอยู่ด้านเหนือเนกาปาทัมไปเล็กน้อย ส่วนฝรั่งเศสจอดทอดสมออยู่ทางด้านใต้ของเมืองกัตตาลอร์ วันที่ 18 กรกฎาคม ซุฟเฟรนพร้อมที่จะออกทะเลอีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่ในวันเดียวกันนั่นเอง ฮิวจ์ตัดสินใจที่จะเดินทางไปยังมาดราสเพื่อซ่อมแซมเรือให้เสร็จ ซุฟเฟรนมีอันต้องล่าช้าต่อไปอีกสืบเนื่องมาจากความจำเป็นทางการเมืองที่ทำให้เขาต้องไปพบกับไฮเดอร์ อาลีอย่างเป็นทางการ หลังจากนั้น ซุฟเฟรนได้เดินทางต่อไปยังบาตาคาโล และไปถึงที่นั่นในวันที่ 9 สิงหาคม เพื่อรอกำลังเสริมและเสบียงเพิ่มเติมที่จะส่งมาจากฝรั่งเศส ในวันที่ 21 กองกำลังเสริมที่ถูกส่งมาได้มารวมกองกับซุฟเฟรนเป็นที่เรียบริ้อย และอีกสองวันต่อมา ซุฟเฟรนพร้อมด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 14 ลำได้ออกเรือเดินทางไปยังทรินโคมาลี และจอดทอดสมอห่างจากเมืองนั้นไปเพียงเล็กน้อยในวันที่ 25 ไพร่พลถูกกล้าเลียงขึ้นบกในคืนต่อมา

ชุดเรือปืนได้ถูกส่งขึ้นไปพร้อมกัน การโจมตีกำลังจะเกิดขึ้นในอีกไม่ช้าไฟรพลต่างเต็มไปด้วยความฮึกเหิม ในวันที่ 30 และ 31 บ้อมปรกาการสองแห่งที่เป็นเสมือนฐานกำลังในการตั้งรับของเมืองนี้ต่างยอมจำนน ทำให้ท่าเทียบเรือที่สำคัญยิ่งแห่งนี้ตกอยู่ในกำมือของฝรั่งเศส ซุฟเฟรนมั่นใจว่าอิวิจจะต้องปรากฏตัวออกมาในไม่ช้า ซุฟเฟรนจึงยินยอมปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของผู้ว่าการรัฐแห่งนั้น เพราะพึงพอใจว่าตนจะเป็นฝ่ายได้ประโยชน์ มหาศาลเป็นผลตอบแทน สองวันต่อมาในตอนเย็นของวันที่ 2 กันยายน เรือลาดตระเวนของฝรั่งเศสสังเกตเห็นกองเรือของอังกฤษได้เคลื่อนเข้ามาใกล้

ช่วงเวลา 6 สัปดาห์ที่ซุฟเฟรนใช้ไปอย่างเกิดประโยชน์และไม่ปล่อยให้ผ่านเลยไปนั้น นายพลของอังกฤษกลับเก็บตัวอย่างเจียบเจียบที่ท่าเทียบเรือ ได้แต่ซ่อมแซมและปรับปรุงสภาพเรือไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดที่จะช่วยตัดสินใจว่าความล่าช้าดังกล่าวนี้สามารถหลีกเลี่ยงได้หรือไม่ แต่คงจะไม่ต้องสงสัยเลยหากอิวิจมีพละกำลังที่แข็งแกร่งและเต็มเปี่ยมเช่นเดียวกับที่ซุฟเฟรนมีแล้ว อิวิจก็คงจะสามารถใช้ประโยชน์จากเวลาเพิ่มขึ้นอีก 2-3 วัน ในอันที่จะชี้ชะตาเมืองทรินโคมาลี และคงจะสามารถสู้รบเพื่อกู่เมืองแห่งนี้กลับคืนมาได้อีกด้วย อันที่จริงแล้ว ข้อสรุปเช่นนี้มาจากรายงานที่อิวิจทำขึ้นเอง โดยเขาระบุว่าในวันที่ 12 สิงหาคม เรือรบได้รับการซ่อมแซมเกือบเสร็จสมบูรณ์แล้ว และแม้ว่าอิวิจจะทราบข่าวว่าฝรั่งเศสบุกไปโจมตีทรินโคมาลี แต่เขากลับไม่ออกเดินทางจนกระทั่งวันที่ 20 การที่ต้องเสียท่าเรือแห่งนี้ไปทำให้อิวิจมีโอกาสครอบครองชายฝั่งด้านตะวันออกได้ ซึ่งชายฝั่งดังกล่าวนี้อาจจะไม่ปลอดภัยเนื่องจากลมมรสุมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือกำลังใกล้เข้ามาทุกขณะ ยิ่งไปกว่านี้ อิวิจยังต้องเสียความได้เปรียบด้านยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๆ ให้กับซุฟเฟรน ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงผลกระทบในเชิงการเมืองที่มีต่อผู้ปกครองนครรัฐในอินเดียอีกด้วย

ในอันที่จะชื่นชมความแตกต่างระหว่างนายพลทั้งสองได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนนั้น เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตั้งข้อสังเกตว่าพวกเขามีวัตถุประสงค์ในการซ่อมแซมเรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง หลังการสู้รบในวันที่ 6 อิวิจพบว่าที่มัตราลามีเสากระโดงเรือใบเรือ เชือก เสีบียงและอุปกรณ์มากมายอยู่เพียบพร้อม ในขณะที่ซุฟเฟรนพบว่าที่เมืองกัตตาลอร์ไม่มีสิ่งใดเลยที่เขาจะนำมาใช้ซ่อมเรือได้ หากซุฟเฟรนต้องการให้เรือของเขาอยู่ในสภาพพร้อมรบ เขาจำเป็นต้องมีเสากระโดงเรือใหม่ถึง 19 อัน ยังไม่นับรวมเสากระโดงเรือล่าง ใบเรือ เชือกและอื่น ๆ อีกมาก เพื่อจะสามารถนำเรือออกสู่ทะเลได้อีกครั้ง เสากระโดงเรือถูกถอดออกมาจากเรือกลไฟและเรือขนาดเล็กลำอื่น ๆ เพื่อนำไปใส่ให้

กับเรือรบขนาดใหญ่ ส่วนอุปกรณ์ที่ยึดมาได้จากเรือของอังกฤษถูกนำมาติดให้กับเรือกลไฟแทน มีการส่งเรือออกไปยังช่องแคบมะละกาเพื่อเสาะหาไม้และใบเรือ บ้านที่อูร์มิชชายฝั่งทะเลถูกทำลายลงเพื่อนำไม้มาซ่อมแซมห้องเรือ ความยากลำบากในการซ่อมแซมเรือยิ่งเพิ่มมากขึ้นไปอีกจากลักษณะที่ต้องจอดทอดสมอเรืออยู่ในที่โล่งทำให้ได้รับผลกระทบจากน้ำทะเลที่พัดถาโถมเข้ามาอย่างหนักและจากการที่อังกฤษปรากฏตัวใกล้เข้ามาทุกขณะ แต่การปฏิบัติงานลี้ลับแล้วแต่ดำเนินไปภายใต้การควบคุมของผู้บัญชาการรบซึ่งคอยเป็นแรงบันดาลใจด้วยการปรากฏตัวให้บรรดานายทหารเห็นอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับที่ลอร์ด โฮวี ได้กระทำไว้ที่นิวยอร์ก “แม้ว่าซูฟเฟรนจะเป็นคนที่อ่อนทอะทะมากสักเพียงใดก็ตาม แต่เขากลับแสดงให้เห็นถึงพลังกำลังของคนหนุ่มซูฟเฟรนจะปรากฏตัวในทุกแห่งหนที่กำลังมีการปฏิบัติงานภายใต้แรงกระตุ้นอันยิ่งใหญ่ของเขา แทบไม่น่าเชื่อเลยว่างานที่ยากเย็นที่สุดกลับสำเร็จลุล่วงไปอย่างรวดเร็ว แม้กระนั้นก็ตาม นายทหารได้รายงานให้ซูฟเฟรนทราบถึงสภาพการณ์อันเลวร้ายของเรือรบและความจำเป็นที่จะต้องมีท่าเทียบเรือให้กับเรือรบขนาดใหญ่ ซูฟเฟรนตอบกลับไปว่า “จนกว่าจะถึงวันที่เรายึดทรินโคมาลีได้ทางที่เปิดโล่งแห่งชายฝั่งโคโรมานเดลจะเป็นเพียงคำตอบเดียวสำหรับพวกเรา” แท้ที่จริงแล้วการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีขึ้นตามแนวชายฝั่งโคโรมานเดลนี้เองนำมาซึ่งความสำเร็จของซูฟเฟรนที่ทรินโคมาลี อาวุธที่ซูฟเฟรนใช้ในการสู้รบนั้นล้ำสมัยและแก่คร่ำคร่า แต่ผลลัพธ์แห่งการยื่นหยัดต่อสู้และความอดมสมบูรณ์ของทรพยากรเป็นบทเรียน ๆ หนึ่งของหน้าประวัติศาสตร์ที่มีอาจมีผู้ใดลืมเลือนได้

ในช่วงเวลาเดียวกับที่คุณลักษณะของผู้นำทั้งสองกำลังเป็นสิ่งบอกเล่าการต่อสู้ดิ้นรนในอินเดีย นั่น บทเรียนที่ไม่น่าลืมเลือนเช่นเดียวกันกำลังถูกดำเนินการโดยรัฐบาลของทั้งสองประเทศเช่นเดียวกัน ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็พยายามฟื้นฟูดุลย์อำนาจระหว่างประเทศทั้งสอง ภายหลังจากที่รัฐบาลอังกฤษทราบข่าวการสู้รบที่ปอร์โต ปรายา พวกเขาจึงตัดสินใจส่งกองเรืออันประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 6 ลำ ออกเดินทางในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ.1781 เพื่อไปเสริมทัพให้กับฮิวจ์ ส่วนฝรั่งเศสเพียงแต่ให้กองเรือเล็ก ๆ ส่งความช่วยเหลือมาบรรเทาทุกข์เป็นครั้งคราว โดยพยายามกระทำการอย่างลับ ๆ แทนที่จะใช้กองกำลังขนาดใหญ่เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายตนจะปลอดภัย ด้วยเหตุนี้ ในขณะที่ซูฟเฟรนพยายามต่อสู้ดิ้นรนกับความอับอายอย่างเหลือคณานับ เขายังรู้สึกถูกลบหลู่เป็นอย่างมากที่พบว่าเรือที่ส่งมาให้ความช่วยเหลือตนเองนั้นถูกศัตรูยึดไปครั้งแล้วครั้งเล่า หรือมิฉะนั้นก็ถูกขับไล่ให้กลับไปยังฝรั่งเศสก่อนที่เรือเหล่านั้นจะแล่นออกมาพ้นน่านน้ำ

ของทวีปยุโรปเสียด้วยซ้ำ อันที่จริงแล้วไม่ใช่เรื่องปลอดภัยสำหรับกองเรือเล็ก ๆ ที่จะเดินทางผ่านมายังตอนเหนือของช่องแคบยิบรอลต์ได้เลย ฉะนั้น ความได้เปรียบจากการดำเนินงานของซูฟเฟรนจึงมิเกิดประโยชน์แต่อย่างใด ฝรั่งเศสเป็นผู้มีอำนาจยิ่งใหญ่ในทะเลตราบจนกระทั่งทรินโคมาลีล่มสลาย แต่ในเวลา 6 เดือนต่อมา อำนาจดังกล่าวนั้นก็กลับตกไปอยู่ในความครอบครองของฝ่ายตรงข้าม ด้วยการเดินทางมาถึงของกองกำลังเสริมของอังกฤษภายใต้การนำของเซอร์ ริชาร์ด บิคเคอร์ตัน (SIR RICHARD BICKERTON)

ด้วยเหตุที่ซูฟเฟรนเป็นคนรวดเร็วและฉับไวโดยนิสัย เขาจึงได้เตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติการอีกครั้งในทันทีที่ทรินโคมาลียอมจำนน ปืนใหญ่และไพร่พลที่ถูกลำเลียงขึ้นบกได้รับคำสั่งให้ชนกลับขึ้นไปบนเรือในทันที อีกทั้งท่าเรือยังมีกองทหารราบที่แข็งแกร่งคอยรักษาการซึ่งช่วยให้ซูฟเฟรนคลายความกังวลไปได้บ้าง นักเดินเรือผู้ยิ่งใหญ่ผู้นี้พยายามกระทำการทุกวิถีทางตามกำลังความสามารถที่เขาจะทำได้ ทั้งยังเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลมากผู้หนึ่งในด้านสมุทรทฤษฎีที่ไม่ได้มีความประสงค์แต่อย่างใดที่จะผูกมัดการเคลื่อนไหวของกองเรือของเขา หรือแม้แต่จะยอมเสี่ยงโจมตีเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะด้วยการเพิ่มภาระให้กับเรือรบในอันที่จะปกป้องท่าเทียบเรือโดยปราศจากความจำเป็นเมื่ออิฐจปรากฏตัวขึ้นนั้น เขาก็พบว่ากองเรือของอังกฤษมีอาจที่จะใช้อำนาจที่มีอยู่ต่อสู้กับป้อมปราการที่มีกองทหารรักษาการอย่างหนาแน่นเช่นนี้ได้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าหากอังกฤษมีชัยชนะเหนือฝรั่งเศสด้วยการทำลายล้างกองเรือหรือขับไล่สมุทรทฤษฎีของฝ่ายนี้ไปจนหมดสิ้น อังกฤษก็คงจะยึดครองทรินโคมาลีกลับมาเป็นของอังกฤษได้อีกครั้ง แต่ซูฟเฟรนก็คงจะคิดในทันเองเดียวกันว่าไม่ว่าความผิดพลาดใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นมาในวัน ๆ เดียวนั้น เขาก็ยังสามารถที่จะยืนหยัดต่อสู้อยู่ได้ยาวนานกว่าฝ่ายตรงข้าม

ท่าเรือที่ดีควรมีศักยภาพมากพอที่จะปกป้องตัวเองได้พื้นที่ปฏิบัติการของกองเรือจะอยู่เฉพาะในน่านน้ำทะเลเปิดเท่านั้น จุดประสงค์ของกองเรือคือการโจมตี หาใช่การตั้งรับและเป้าหมายก็คือเรือของศัตรูในทุกหนทุกแห่งที่อาจจะพบได้ ณ บัดนี้ ซูฟเฟรนเห็นกองเรือที่ต้องพึ่งพาสมุทรทฤษฎีของอังกฤษอยู่เบื้องหน้าตน เขาตระหนักดีว่ากองกำลังเสริมของกองเรือดังกล่าวนี้ย่อมเดินทางมาถึงก่อนฤดูกาลหน้า ซูฟเฟรนจึงเร่งรีบที่จะบุกไปโจมตี อิฐจรู้สึกอับอายเป็นอย่างยิ่งที่เขาไม่อาจเดินทางไปถึงได้ทันเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะการถอยทัพเสียตั้งแต่เริ่มแรกอาจจะช่วยรักษาไว้ซึ่งสิ่งที่ยั่งยืนจากการรบในภายหลังมีอาจเรียกกลับคืนมาได้ อีก อิฐจตั้งใจที่จะขัดขวางซูฟเฟรนให้จงได้ แม้กระนั้นก็ตามอิฐจยังคงตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสม

ด้วยการถอยร่นไปยังทิศตะวันตกเฉียงใต้ เรือรบแต่ละลำแล่นอย่างเป็นระเบียบ รักษาอัตราความเร็วเท่ากับเรือลำที่แล่นข้างหน้าที่สุด บังคับเรือให้แล่นแยกออกไปหลายเส้นทาง ทำให้การไล่ล่าซึ่งเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ตอนเช้าตรู่มาตามทันฝ่ายตรงข้ามเอาเมื่อเวลาบ่ายสองโมง เป้าหมายของอังกฤษก็คือหลอกล่อให้ซูฟเฟรนอยู่ห่างไปทางทิศใต้ของท่าเรือแห่งนั้นให้มาก เพื่อที่ว่าหากเรือของซูฟเฟรนได้รับความเสียหายเขาจะไม่สามารถกอบกู้สถานการณ์ได้โดยง่าย

ฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 14 ลำ ในขณะที่อังกฤษมี 12 ลำ ความเหนือกว่าเช่นนี้เองประกอบกับการที่ซูฟเฟรนตระหนกเป็นอย่างดีถึงสถานการณ์สู้รบในอินเดียทำให้ซูฟเฟรนรู้สึกกระตือรือร้นที่จะออกไปทำศึกมากยิ่งขึ้น แต่ทว่าเรือของเขากลับแล่นอย่างไร้ระเบียบ อีกทั้งนายทหารที่ควบคุมการเดินทางต่างเต็มไปด้วยความเพิกเฉยและไม่พึงพอใจ สถานการณ์เหล่านี้ทำให้ซูฟเฟรนโกรธแค้นเป็นอันมาก เนื่องจากเขารู้สึกถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเป็นฝ่ายลงมือปฏิบัติการก่อน ซูฟเฟรนพยายามส่งสัญญาณครั้งแล้วครั้งเล่า เปลี่ยนแผนการต่าง ๆ นานาในอันที่จะทำให้กองเรือที่ไร้ระเบียบกลับมามีอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องอีกครั้งให้จงได้ นายพลอังกฤษซึ่งเฝ้ามองความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามกล่าวว่า “ในบางคราวเรือรบของฝรั่งเศสแล่นเอียงเข้าไปใกล้กัน บางคราวก็จอดอยู่เฉย ๆ โดยปราศจากระเบียบแบบแผนราวกับว่าพวกเขามีอาการตัดสินใจได้ว่าจะทำเช่นใดดี” แม้กระนั้นก็ตาม ซูฟเฟรนยังคงดำเนินเช่นเดิมต่อไป และในเวลาบ่ายสองโมง กองเรือของเขาก็อยู่ห่างจากท่าเรือ 26 ไมล์ ขณะนั้นกองเรือของเขาจัดครบวงเสร็จเพียงบางส่วน ทั้งยังอยู่ภายในรัศมีการโจมตีของฝ่ายศัตรู ซูฟเฟรนส่งสัญญาณให้เรือแล่นไปทางด้านเหนือลมเพื่อจัดรูปกระบวนให้ถูกต้องเสียใหม่ก่อนจะบุกเข้าโจมตี ความผิดพลาดหลายครั้งหลายคราในการปฏิบัติการดังกล่าวนี้ทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงมากกว่าที่จะกระเตื้องขึ้น ในที่สุดซูฟเฟรนจึงหมดความอดทนและอีก 30 นาทีต่อมาได้ส่งสัญญาณให้เข้าโจมตี จากนั้นเขาได้ส่งสัญญาณอีกครั้งให้เข้าปฏิบัติการในระยะประชิดในระยะยิงของปืนใหญ่ คำสั่งของเขาถูกนำไปปฏิบัติตามอย่างแข็งขันและมุ่งมั่น ซูฟเฟรนสั่งให้ยิงปืนใหญ่เนื่องจากเป็นระเบียบปฏิบัติของการสู้รบทางเรือที่จะต้องตอกย้ำสัญญาณให้ชัดเจน โชคไม่ดีที่บรรดาลูกเรือของซูฟเฟรนกลับเข้าใจว่าสัญญาณดังกล่าวหมายถึงการเปิดฉากสู้รบ เรือธงได้ยิงปืนใหญ่จนหมดกระสุน เรือลำอื่น ๆ พร้อมใจกันปฏิบัติตามเรือธงและแม้ว่าจะอยู่ในระยะที่ยิงปืนใหญ่ไปได้ไกลเพียงแค่ว่าครั้งทาง หากแต่ในสภาพของปืนใหญ่ในยุคนั้นกลับหมายถึงการปฏิบัติการ

ที่ไม่อาจชี้ชัดผลได้ ด้วยเหตุนี้ ในตอนท้ายของการกระทำที่ผิดพลาดนานปีการและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นนักเดินเรือที่ไร้ประสิทธิภาพ การสู้รบจึงเริ่มต้นขึ้นด้วยการที่ฝรั่งเศสตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ แม้ว่าพวกเขาจะมีจำนวนเรือรบมากกว่าก็ตามกองเรือของอังกฤษซึ่งถอยทัพห่างออกไปก่อนหน้านั้นแล่นอย่างเป็นระเบียบอยู่ในกระบวนเรือและเตรียมพร้อมอยู่อย่างเงียบ ๆ ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามกลับปราศจากระเบียบ โดยสิ้นเชิง (B) เรือรบ 7 ลำได้เดินทางไปถึงล่วงหน้าพร้อมกับหันเรือไปทางด้านเหนือลม และในตอนนี้นำกำลังจัดกลุ่มอยู่ข้างหน้ากองหน้าอังกฤษออกไปมาก ทำให้ไม่อาจให้ความช่วยเหลือเรือในกองหน้าได้อย่างเต็มที่ ส่วนกองกลางกำลังจัดกระบวนเรือที่ดูแลนำสืบสนยิงนักเรือหลายลำต่างอยู่ซ้อนกัน ทั้งยังกีดขวางแนวยิงปืนใหญ่ของเรือลำอื่น ๆ ภายใต้อิทธิพลของทัศนวิสัยที่เลวร้ายของการโจมตีที่มุ่งลึกลงมาอยู่ที่เรือธงของซูฟเฟรน (a) รวมถึงเรืออีกสองลำที่คอยให้ความช่วยเหลือซูฟเฟรน ในขณะเดียวกับที่ตำแหน่งหลังสุดมีเรือรบขนาดเล็กลำหนึ่งพร้อมกับเรือกลไฟขนาดใหญ่กำลังเข้าปะทะกับกองหลังของอังกฤษอย่างดุเดือดแต่เพียงลำพัง แต่เนื่องจากการสู้รบที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ถูกพิชิตลงได้อย่างราบคาบในเวลาต่อมาไม่นานนักเรือรบเหล่านี้จึงจำเป็นต้องรีบถอนตัวออกจากตัวออกจากการรบ

ไม่มีกรปฏิบัติการครั้งใดที่จะกระทำการได้แย่ไปกว่านี้อีกแล้ว เรือของฝรั่งเศสที่กำลังทำศึกร่วมกันอยู่นั้นไม่ได้คอยเกื้อหนุนซึ่งกันและกันแม้แต่น้อย เรือเหล่านี้รวมกลุ่มกันเพียงเพื่อที่จะคอยขัดขวางแนวยิงของเรืออีกลำหนึ่ง ทำให้พวกเขาตกเป็นเป้าในการโจมตีของศัตรูได้ง่ายดายยิ่งขึ้น ฝรั่งเศสเหลือเรือเพียง 3 ลำที่ยังคงรวมกำลังกันอยู่โดยเรือกลุ่มนี้ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเรือลำอื่น ซ้ำยังถูกกระหน่ำยิงจากฝ่ายอังกฤษ “เวลาล่วงเลยไป เรือ 3 ลำของฝ่ายเรา (B, a) บุกไปรบกับกองกลางของอังกฤษถูกเรือในกองหน้าและกองกลางระดมยิงเข้าใส่จนเสียหายอย่างหนัก ภายหลังจากต่อสู้ผ่านไปสองชั่วโมงใบเรือของ “ฮีโร่” กลายเป็นเศษผ้าที่ขาดหลุดร่อย เสากระโดงถูกทำลายจนหมดสิ้น จนกระทั่งมีอาจแล่นได้อีกต่อไป เรือ “อิลลัสต์” (ILLUSTRE) เสียใบเรือด้านบนและเสากระโดงหลัก” ความไร้ระเบียบเช่นนี้เองได้เปิดช่องว่างให้ฝ่ายตรงข้ามโจมตีได้โดยง่าย ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้บันทึกไว้ในรายงานว่า “หากศัตรูเคลื่อนกระบวนเป็นรูปตัว z แล้วละก็กองเรือของเราจักถูกทำลายอย่างแน่นอน” ข้อผิดพลาดต่าง ๆ จากการปฏิบัติการได้ถูกสรุปอยู่ในผลจากการทำสงครามฝรั่งเศสมีเรือรบที่ร่วมทำศึกในครั้งนี้ 14 ลำ ไพรพลเสียชีวิต 82 นาย บาดเจ็บอีก 255 นาย ในจำนวนนี้ไพรพล 64 นายที่เสียชีวิตและ 178 นายที่ได้รับบาดเจ็บหรือสามในสี่ของไพรพลทั้งหมดอยู่ในเรือรบ 3 ลำ เรือสองในสามลำนี้

เสียเสากระโดงหลัก เสากระโดงด้านหน้าและใบเรือด้านบน หรือกล่าว อีกนัยหนึ่งก็คือ เรือสองลำนี้มีอาจร่วมรบได้อีกต่อไป

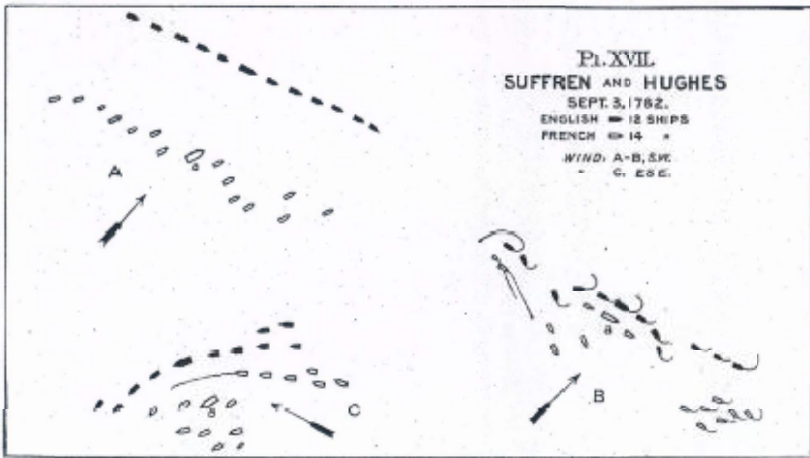
นี่ก็คือหายนะที่เกิดขึ้นถึงสองครั้งกับเรือรบ 2 ลำของนายพลฮิวจ์ในวันที่ 12 เมษายน แต่ทว่าในวันเดียวกันนั้นเอง นายพลของอังกฤษซึ่งมีกำลังน้อยกว่า ซ้ำยังอยู่ในด้านใต้ลม จำเป็นต้องเข้าปฏิบัติการภายใต้เงื่อนงำที่ศัตรูเป็นผู้กำหนด ในขณะที่ความสูญเสียส่วนใหญ่ตกเป็นของฝ่ายโจมตี แม้ว่าจะได้เปรียบในทิศทางลมและวิธีที่ซุฟเฟรนเลือกโจมตี นั้นจะทำให้เขาเป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่าก็ตาม ความดีความชอบทั้งหมดจากการรบในครั้งนี้สมควรที่จะเป็นของนายพลฮิวจ์ ซึ่งแม้ว่าจะขาดแผนการที่ดี ทั้งยังปราศจากยุทธวิธีอันชาญฉลาดในการรบหรือที่เรียกกันว่า “การคาดการณ์อย่างรวดเร็ว” (COUP D'OEIL) แต่ฮิวจ์ยังแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจกระทำกรอย่างเหมาะสมด้วยการเคลื่อนกองเรืออย่างมีระเบียบและคอยควบคุมให้เรือแล่นอยู่ใกล้กัน อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะระบุลงไปว่าความผิดพลาดของฝ่ายตรงข้ามนั้นมีสาเหตุมาจากผู้ใด ซุฟเฟรนประนามการกระทำของกัปตันเรืออย่างเปิดเผยด้วยถ้อยคำรุนแรง ได้มีการชี้ให้เห็นมาก่อนหน้านี้แล้วว่าบรรดานายทหารที่ถูกตำหนินั้นประพฤติดันไม่ถูกต้องและเหมาะสมมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นสมัยที่พวกเขาอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของซุฟเฟรนหรือของนายพลคนอื่น ๆ ทั้งยังมีการชี้ให้เห็นว่าคำสั่งให้ไล่ติดตามศัตรูไม่สม่าเสมอต่อเนื่อง การให้สัญญาณของซุฟเฟรนยังรวดเร็วเกินไปจนสร้างความสับสนให้กับผู้บังคับบัญชา และท้ายที่สุดก็คือ การขาดประสบการณ์ในการรบของบรรดากัปตันเรือนั่นเอง เราอาจจะกล่าวได้ว่าความผิดพลาดบางประการมาจากความเร่งรีบจนปราศจากความยั้งคิดของซุฟเฟรน ซึ่งคุณลักษณะเช่นนี้เป็นข้อเสียประการหนึ่งที่หันกลับมาเล่นงานตัวเองในที่สุด แม้ว่าซุฟเฟรนจะมีคุณสมบัติที่ล้ำเลิศอีกมากมายก็ตาม

เป็นที่น่าสังเกตว่าในรายงานของฮิวจ์นั้น เราไม่พบว่าเขากล่าวตำหนิกัปตันเรือของเขาแต่อย่างใด เรือรบ 6 ลำของฮิวจ์ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติการ และเขาก็ได้กล่าวแสดงความชื่นชมเรือรบแต่ละลำเอาไว้ด้วยถ้อยคำที่เรียบง่ายแต่จริงใจ ส่วนเรือที่ไม่ได้รับความเสียหายนั้น ฮิวจ์ได้กล่าวสรรเสริญยกย่องเอาไว้เป็นพิเศษ ความแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนระหว่างผู้นำทั้งสอง ฝ่ายเป็นเสมือนบทเรียนในการทางเรือที่ทรงคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง และบทเรียนที่สำคัญที่สุดนั้นล้วนแล้วแต่สอดคล้องกับประสบการณ์ทางทหารทั้งหมดนับจากอดีตตราบจนปัจจุบัน ซุฟเฟรนเป็นนายทหารที่ชาญฉลาดมีพลังกำลังมหาศาล เด็ดเดี่ยว มีแ่งมุมและความคิดในการรบที่สมเหตุสมผล ทั้งยังเป็น

นักเดินเรือที่ประสบความสำเร็จสูงสุดผู้หนึ่ง ฮิวจ์เป็นนายทหารที่มีคุณสมบัติครบถ้วนของการเป็นนักเดินเรือผู้เชี่ยวชาญ เขาสามารถควบคุมเรือได้ดีเทียบเท่ากับปตันเรือคนอื่น ๆ แต่ทว่าฮิวจ์ปราศจากคุณสมบัติสำคัญๆในการเป็นนายทหารที่ดี แต่ในทางกลับกันเห็นได้ชัดว่าการควบคุมเรือแต่ละลำของฝรั่งเศสนั้นกลับไร้ประสิทธิภาพกว่าของฝ่ายตรงข้ามอย่างมีอาจเทียบกันได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม ซึ่งประเด็นนี้ยืนยันให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญและความจงรักภักดีของผู้ใต้บังคับบัญชาอังกฤษ ซุฟเฟรนกล่าวอ้างว่ากองเรืออังกฤษรอดพ้นจากหายนะอันร้ายแรงมาได้ถึง 4 ครั้ง สืบเนื่องมาจากคุณสมบัติอันดีเลิศของบรรดานายทหารระดับล่าง ไพร์พลที่ดีมักจะเป็นสิ่งที่มาชดเชยการเป็นแม่ทัพที่ไร้ประสิทธิภาพ แต่ท้ายที่สุดแล้ว ผู้นำที่มีความสามารถเหนือกว่าย่อมประสพชัยชนะข้อเท็จจริงเช่นนี้เห็นได้ชัดในกรณีของการรบที่มหาสมุทรอินเดียในปี ค.ศ.1782 และ 1783 สงครามทำให้ความลำบากยากแค้นมีอันต้องยุติลง แต่ก็ไม่ก่อนที่ประเด็นต่าง ๆ จะคลี่คลายอย่างกระจ่างชัด

เช่นเดียวกับการสู้รบในวันที่ 6 กรกฎาคม การปฏิบัติการในวันที่ 3 กันยายน ปิดฉากลงด้วยการเปลี่ยนทิศทางลมไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ในขณะที่ลมเปลี่ยนทิศนั้น กระบวนเรือของอังกฤษจัดรูปกระบวนใหม่โดยหันหัวเรือไปอีกด้านหนึ่ง ฝรั่งเศสเบนหัวเรือไปอีกทิศเช่นเดียวกัน เรือรบในกองหน้าซึ่งในตอนนี้อยู่ทางด้านเหนือลมแล่นอยู่ระหว่างเรือฝ่ายตนเองที่ได้รับความเสียหายกับแนวเรือรบของฝ่ายตรงข้าม (C) ตรวจจับจนถึงเวลาห้าค่ำฮิวจ์มุ่งหน้าไปยังทิศเหนือเล็กหวังที่จะช่วงชิงทริโนโคมาลิกลับคืนมาเป็นของตน แต่เขารู้สึกพึงพอใจที่สามารถตอบโต้ฝ่ายตรงข้ามจนได้รับความเสียหายอย่างหนัก

การมีจิตใจมั่นคงหนักแน่นซึ่งไม่ใช่คุณสมบัติของซุฟเฟรนแม้แต่น้อยทำให้เขาต้องผ่านบททดสอบอันแสนสาหัสอีกครั้งภายหลังการปฏิบัติการที่ทริโนโคมาลี ในขณะที่เดินทางกลับไปยังท่าเรือนั้น เรือรบ "โอเรียนท์" (ORIENT) ซึ่งเป็นเรือที่มีปืนใหญ่ 74 กระบอกได้แล่นไปเกยตื้นและได้รับความเสียหายจากการนำเรือที่ผิดปกติ สิ่งเดียวที่พอจะทดแทนความสูญเสียครั้งนี้ได้ก็คือ เสากระโดงของเรือโอเรียนท์สามารถนำมาใช้แทนเสากระโดงเรืออีกสองลำที่เสียหายได้ เสากระโดงอื่น ๆ ที่ใช้การไม่ได้ถูกแทนที่ด้วยเสากระโดงที่มาจากเรือกลไฟ อีกทั้งบรรดาลูกเรือของเรือกลไฟพวกนี้ยังจำเป็นต้องถูกนำมาทดแทนทหารที่ล้มตายจากสงครามด้วยเช่นกัน การซ่อมแซมเรือรบเป็นไปด้วยความเร่งรีบและขยันขันแข็ง มีการเตรียมการป้องกันท่าเรือไว้อย่างรัดกุม และในวันที่ 30 กันยายน กองเรือจึงได้ออกเดินทางไปยังชายฝั่งโคโรมาเนล เนื่องจากมีคำสั่งให้

กองทัพเรือฝรั่งเศสรีบรุดไปปกป้องผลประโยชน์ของประเทศเป็นการเร่งด่วน กองเรือมาถึงกัตตาลอร์ภายใน 4 วัน และที่เมืองกัตตาลอร์นี้เอง นายทหารผู้ไร้ความสามารถผู้หนึ่งทำให้เรือ “บิซาร์” ซึ่งมีปืนใหญ่ 64 กระบอก ได้รับความเสียหายในขณะที่เขาพยายามจะนำเรือเข้าจอดทอดสมอ จากการที่ต้องสูญเสียเรือรบไปถึงสองลำ ทำให้ในคราวต่อมาที่ซูฟเฟรนเผชิญหน้ากับศัตรู เขามีเรือรบเพียง 15 ลำต่อ 18 ลำ โดยผลของการสู้รบนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและความใส่ใจของผู้ควบคุมเรือแต่ละคน ในเวลาดังกล่าว ฮิวจ์อยู่ที่มาดราส ห่างออกไป 90 ไมล์ทางตอนเหนือ ฮิวจ์ได้เดินทางไปยังที่แห่งนั้นในทันทีที่การปฏิบัติการครั้งก่อนสิ้นสุดลง ฮิวจ์รายงานว่าเรือรบของเขาได้รับความเสียหายอย่างหนัก แต่ความเสียหายนั้นกระจายกันไปตามเรือต่าง ๆ โดยตัดเติมกัน ทำให้เป็นเรื่องยากที่จะหาเหตุผลมาอธิบายความผิดพลาดของเขาที่ไม่ตามไปบดขยี้กองเรือของฝรั่งเศสให้ย่อยยับลงไป

ในฤดูกาลนี้ที่ลมมรสุมพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดต่อกันเป็นเวลา 4-5 เดือน เปลี่ยนเป็นพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือแทน ทำให้ชายฝั่งตะวันออกของคาบสมุทราแห่งนี้ซึ่งปราศจากท่าเทียบเรือที่ดีมีลมมรสุมพัดผ่าน และไม่อาจนำเรือแล่นเข้ามาใกล้ชายฝั่งได้โดยง่าย ด้วยเหตุนี้ เรือรบจึงไม่สามารถให้ความช่วยเหลือกองทัพภาคพื้นดินได้ ลมมรสุมที่เปลี่ยนทิศทางมักจะตามติดมาด้วยพายุเฮอริเคนครั้งใหญ่ ฉะนั้นผู้บัญชาการกองเรือทั้งสองนายจึงจำเป็นต้องละทิ้งดินแดนแห่งนี้ เพราะถ้าหากยังคงอยู่ต่อไปก็ไร้ประโยชน์ ทั้งยังอาจจะเป็นอันตรายต่อเรือรบอีกด้วย หากทริโนโคมาลีไม่

ถูกฝรั่งเศสยึดครองอยู่ในตอนนั้น ฮิวจ์ซึ่งมีเรือรบอยู่ในสภาพสมบูรณ์กว่าก็อาจจะรอคอยอยู่ที่นั่นจนกว่าเขาจะได้รับเสบียงอาหารและกองกำลังเสริมที่ส่งมาจากอังกฤษ เพราะถึงแม้ว่าท่าเรือแห่งนี้จะมีสภาพไม่ค่อยเหมาะสมสักเท่าใดนักก็ตาม แต่ก็ปลอดภัยและอยู่ในตำแหน่งที่ตั้งที่ดี บิคเคอร์ตันเดินทางไปถึงบอมเบย์แล้ว และในขณะนี้กำลังเดินทางมุ่งหน้ามายังมาดราส พร้อมด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 5 ลำ ฮิวจ์กลับคิดว่าในฤดูกาลเช่นนี้เขาจำเป็นที่จะต้องหลบไปอยู่ที่บอมเบย์สักกระยะหนึ่ง ดีกว่าที่จะถูกพายุเฮอริเคนพัดกระหน่ำ สัปดาห์ต่อมา บิคเคอร์ตันเดินทางไปถึงมาดราส จึงไม่ได้พบกับนายพลฮิวจ์ ด้วยความฉับไวอันเป็นนิสัย บิคเคอร์ตันนำเรือออกเดินทางต่อทันที และไปถึงบอมเบย์ในวันที่ 28 พฤศจิกายน เรือรบของฮิวจ์แล่นอยู่กระจัดกระจายทั้งยังได้รับความเสียหายจากพายุลูกเห็บ

ถึงแม้ว่าซูฟเฟรนจะครอบครองทรินโคมาลีอยู่ในขณะนั้น แต่การตัดสินใจของเขา กลับมิใช่เรื่องง่าย ท่าเรือยังคงปลอดภัย เขาไม่จำเป็นต้องหวาดเกรงว่ากองเรือของอังกฤษจะบุกเข้ามาโจมตี ซูฟเฟรนก็ยังไม่อาจแน่ใจได้ว่านอกเหนือจากความเจ็บป่วยที่ลูกเรือต้องเผชิญในระหว่างฤดูมรสุมแล้ว เเสบียงอาหารที่มีอยู่จะเพียงพอสำหรับสร้างเสริมสุขภาพที่แข็งแรงให้กับบรรดาลูกเรือของเขาหรือไม่ กล่าวโดยสรุปก็คือ แม้ว่าทรินโคมาลีจะมีคุณค่าในเชิงยุทธศาสตร์ ว่าด้วยความแข็งแกร่งและตำแหน่งที่ตั้งที่ดี แต่ท่าเรือแห่งนี้ขาดแคลนซึ่งทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ นอกจากทรินโคมาลีแล้ว ซูฟเฟรนนยังมีทางเลือกอีกทางหนึ่งที่เอเช็ม (ACHEM) ซึ่งเป็นท่าเรือที่ตั้งอยู่อีกฝั่งหนึ่งของอ่าว เบงกอล ทางทิศตะวันตกของหมู่เกาะสุมาตรา เอเช็มเป็นท่าเรือที่อุดมสมบูรณ์ มีเสบียงอาหารครบครัน และในยามที่มีลมมรสุมพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ตั้งของท่าเรือแห่งนี้ยังเอื้ออำนวยให้เรือรบแล่นไปถึงชายฝั่งโคโรมานเดลได้เร็วกว่าเรือรบที่เดินทางมาจากบอมเบย์ในเวลาเดียวกับที่ฤดูกาลที่ใกล้จะสิ้นสุดลงช่วยให้เรือรบจอดเทียบท่าได้ง่ายยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี การใคร่ครวญถึงประเด็นเหล่านี้ทำให้เป็นเพียงองค์ประกอบเดียวในการตัดสินใจอันยากลำบากของซูฟเฟรน ผลเพียงเล็กน้อยที่ตามมาจากการสู้รบในครั้งนี้จะต้องไม่ปิดบังข้อเท็จจริงที่ว่าประเด็นสำคัญต่าง ๆ ล้วนเป็นไปได้ทั้งสิ้นและประเด็นสำคัญที่ว่านั่นอาจจะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของเขาเอง สืบเนื่องจากนโยบายของฝรั่งเศสที่มักจะส่งกำลังเสริมออกมาเป็นกองย่อย ๆ สองสามกอง ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดความสูญเสียมากยิ่งขึ้นเพียงอย่างเดียว แต่ยังก่อให้เกิดความไม่แน่นอนจนเป็นอย่างมากจากการควบคุมบังคับบัญชาที่กระจัดกระจายกันไปตามที่ต่าง ๆ ความ

ไม่แน่นอน ความสูญเสียและความล่าช้าส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางการเมืองภายในอินเดีย ในยามที่ซุฟเฟรนไปถึงชายฝั่งแห่งนั้นเป็นคนแรก อังกฤษได้ไฮเดอร์อาลี และพวกมาห์รัตทาสเป็นพันธมิตรเรียบร้อยแล้ว อังกฤษลงนามในสนธิสัญญาร่วมกับมาห์รัตทาสในวันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ.1782 แต่อาจจะสืบเนื่องมาจากพรรคฝ่ายค้านทำให้การลงสัตยาบันไม่อาจมีขึ้นจนกระทั่งเดือนธันวาคม ภายในราชสำนักของมาห์รัตทาสและไฮเดอร์ อาลี เกิดความขัดแย้งกันด้านผลประโยชน์ ทั้งสองฝ่ายจึงได้ยื่นข้อเสนอมอบตนให้กับฝรั่งเศส ซึ่งแม้ว่าจะรู้สึกคลางแคลงใจแต่ก็ไม่อาจได้รับข้อมูลที่แน่ชัดเกี่ยวกับสนธิสัญญาดังกล่าวนี้นี้ เนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างล้วนขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่เป็นปึกแผ่นระหว่างพวกเขาทั้งกับอังกฤษ การปรากฏตัวและการปฏิบัติการของซุฟเฟรน ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ฝรั่งเศสจำเป็นต้องแสดงให้เห็นปรากฏ ไม่ว่าจะมีความมีชื่อเสียงจากสติปัญญาอันชาญฉลาด การยึดครองทริโนโคมาลี รวมไปถึงความสำเร็จในการรบ กองทัพของฝรั่งเศสที่ถูกจำกัดให้อยู่แต่ในเมืองกัตตาลอร์จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากสุลต่านในด้านการเงิน อาหารและกำลังเสริม แม้แต่เรือรบก็ยังต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนเสาะกระโดดเรือ ดินปืน และธัญพืชจากสุลต่านเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้ามอังกฤษสามารถรักษาสถานภาพของตนไว้ได้เป็นอย่างดี แม้แต่ในช่วงเวลาที่เลวร้ายที่สุด อังกฤษก็ยังไม่สูญเสียเรือรบแม้แต่ลำเดียว กองเรืออันทรงพลังของบิคเคอร์ตันสามารถเดินทางไปถึงบอมเบย์ได้ในที่สุดเหนือสิ่งอื่นใดก็คือในขณะที่ฝรั่งเศสต้องร้องขอความช่วยเหลือด้านการเงิน อังกฤษกลับเป็นฝ่ายใช้จ่ายได้อย่างฟุ่มเฟือย

เป็นไปได้เลยที่ฝรั่งเศสจะต่อสู้กับฝ่ายตรงข้ามหากปราศจากพันธมิตรในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งยังเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขัดขวางไม่ให้ไฮเดอร์ อาลีลงนามในสนธิสัญญา ณ ที่นี้เองที่ความช่วยเหลือและการดำเนินการที่ผิดพลาดจากรัฐบาลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการบัญชาการรบในอินเดียไม่ว่าจะเป็นทางภาคพื้นดินหรือทางทะเลอยู่ภายใต้การนำของนายพล เดอ บัสซี (GENERAL DE BUSSY) ผู้ซึ่งครั้งหนึ่งเคยฝากชื่อเสียงเอาไว้ในการสู้รบร่วมกับคูเปอร์ แต่ทว่าบัดนี้เขามีอายุถึง 64 ปี ทั้งยังเจ็บปวด ๆ แอด ๆ อยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุที่บัสซีต้องการให้การเดินทางของเขาเป็นความลับ เขาจึงนำเรือรบขนาดใหญ่ 2 ลำแล่นออกจากคาคิซในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1781 เพื่อไปยังเทเนอริฟฟ์ (TENERIFFE) ซึ่งเขาจะได้ไปสมทบกับกระบวนเรือคุ่มกันที่ออกเดินทางจากเบรสต์ในเดือนธันวาคม กระบวนเรือคุ่มกันลำนี้ถูกอังกฤษจับกุมได้ มีเพียงเรือ 2 ลำ เท่านั้นที่สามารถหนีรอดไปสมทบกับกองเรือของบัสซี บัสซียังคงเดินทางต่อไปและเมื่อไปถึง

แหลมกูดโฮป เขาได้ข่าวว่ากองกำลังที่แข็งแกร่งของบิคเคอร์ตันกำลังมุ่งหน้ามา บัสซี่จึงคิดว่าเขาจำเป็นต้องลำเลียงไพร่พลส่วนใหญ่ขึ้นบก ณ ที่นั่น บัสซี่เดินทางไปถึงเกาะของฝรั่งเศสในวันที่ 31 พฤษภาคม กระบวนเรือคุ้มกันอีกกระบวนหนึ่งอันประกอบไปด้วยเรือขนส่งเสบียง 18 ลำ ซึ่งออกเดินทางไปยังอินเดียในเดือนเมษายนถูกสกัดกั้นด้วยเช่นกัน เรือรบขนาดใหญ่ 2 ใน 4 ลำถูกยึด รวมถึงเรือเสบียงอีก 10 ลำ เรือที่รอดจึงเดินทางกลับไปยังเมืองเบรสต์ กองเรือที่สามโชคดีกว่ากองเรือที่ผ่านมา โดยสามารถไปถึงแหลมกูดโฮปในเดือนพฤษภาคม หากแต่ต้องประสบกับความล่าช้าถึง 2 เดือนสืบเนื่องมาจากสภาพอันย่ำแย่ของเรือรบและบรรดาลูกเรือ ความผิดหวังเหล่านี้ทำให้บัสซี่ตัดสินใจที่จะอยู่ที่เกาะฝรั่งเศสจนกว่าจะถึงเวลารวมกองกับเรือที่คาดว่าจะเดินทางมาจากแหลมกูดโฮป และในช่วงเวลาวิกฤตเช่นนี้เอง ซุฟเฟรนมีอาชีพรู้ว่าสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างไรบ้าง นายพลบัสซี่เพียงแต่แจ้งข่าวให้ซุฟเฟรนทราบว่าจะด้วยเหตุที่เขาไม่สามารถไปถึงชายฝั่งก่อนฤดูกาลอันเลวร้ายจะเริ่มต้นขึ้น เขาควรจะนัดพบกับซุฟเฟรนที่เอซีเอ็มแทนความไม่แน่นอนทั้งหลายนี้ทำให้ไฮเตอร์ อาลี ไม่พอใจสักเท่าใดนัก เพราะเขาหวังคิดว่าบัสซี่จะเดินทางถึงในเดือนกันยายน แต่แทนที่จะเป็นเช่นนั้น เขากลับทราบข่าวการเดินทางมาถึงของบิคเคอร์ตัน และได้รู้ว่ามาหริตทาสซึ่งเป็นพันธมิตรเก่าแก่กำลังตีตนออกห่าง ซุฟเฟรนจำเป็นต้องสร้างทำเป็นมั่นใจทั้ง ๆ ที่เขาไม่ได้รู้สึกเช่นนั้นเลย แต่ด้วยอุปนิสัยส่วนตัวและความสำเร็จที่ผ่านมาของเขาทำให้สุดท้ายตัดสินใจเลือกที่จะทำสงครามต่อไป หลังจากทุกอย่างถูกดำเนินการเรียบร้อยแล้ว กองเรือจึงออกเดินทางไปยังเอซีเอ็มในวันที่ 15 ตุลาคม และเข้าจอดทอดสมอ ณ ที่แห่งนั้นได้ในวันที่ 2 พฤศจิกายน

สามสัปดาห์ต่อมา บัสซี่ให้เรือมาส่งข่าวกับซุฟเฟรนว่าการออกเดินทางของเขาคงจะล่าช้าต่อไปอย่างไม่มีกำหนดเนื่องจากเกิดโรคระบาดร้ายแรงในกองเรือ ด้วยเหตุนี้เอง ซุฟเฟรนจึงตัดสินใจรีบเดินทางกลับไปยังชายฝั่งและให้เรือออกเดินทางในวันที่ 20 ธันวาคม ในวันที่ 8 มกราคม ค.ศ.1783 ซุฟเฟรนเข้าจอดทอดสมอเหนือเมืองแกนแจม (GANJAM) ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองกัตตาลอร์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 500 ไมล์ โดยซุฟเฟรนคาดว่ากระแสน้ำที่พัดมาในช่วงนั้นพอที่จะช่วยให้เขาเดินทางต่อไปได้เมื่อต้องการเป้าหมายของซุฟเฟรนไม่ได้อยู่แค่การโจมตีกองเรือที่จอดเรียงรายอยู่ตามชายฝั่ง แต่เขายังต้องการจะทำลายป้อมปราการของอังกฤษที่อยู่ในบริเวณนั้นด้วย คลื่นที่ซัดเข้าหาฝั่งในยามนั้นไม่รุนแรงมากนัก แต่ในวันที่ 12 ซุฟเฟรนทราบข่าวที่น่าผิดหวังจากเรืออังกฤษที่เขาจับกุมมาได้ถึงข่าวการเสียชีวิตของไฮเตอร์ อาลี ซุฟเฟรนต้องล้มเลิกการปฏิบัติการที่

ไม่สลักสำคัญเสียทั้งหมดและออกเดินทางไปยังกัศตลอร์ในวันที่ ซูฟเฟรนหวังว่าการปรากฏตัวของเขาจะสามารถรักษาความเป็นพันธมิตรรวมถึงสวัสดิภาพของกองทหารที่ป้อมปราการเอาไว้ได้ ซูฟเฟรนเดินทางไปถึงกัศตลอร์ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์

ในช่วงเวลา 4 เดือนที่ซูฟเฟรนไม่อยู่นั้น ความผิดพลาดของบัลซึ่งที่ไม่อาจปรากฏตัวพร้อมกับไพร่พล ประกอบกับการเดินทางมาถึงของบิคเคอร์ตันส่งผลเสียให้กับเป้าหมายของฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก อังกฤษและพวกมาห์รัตทาสได้ลงสัตยาบันร่วมกันในสนธิสัญญาสันติภาพ เนื่องจากอังกฤษสามารถปลดเปลื้องภาระจากการทำสงครามและได้รับกำลังเสริม อังกฤษจึงบุกเข้าโจมตีสุลต่านทางด้านตะวันตก ซึ่งก็คือบริเวณชายฝั่งมาลาบาร์ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อชายฝั่งตะวันออกด้วยเช่นกัน แม้ฝรั่งเศสจะพยายามให้ความคุ้มกันสุลต่านคนใหม่อยู่ที่นั่น อย่างไรก็ตาม อากาศเจ็บป่วยในหมู่ไพร่พลที่อยู่ในเกาะฝรั่งเศสยุติลงตอนต้นเดือนพฤศจิกายน และในเวลานั้นบัลซึ่งออกเดินทางโดยไม่รอช้า เขาก็คงจะไปพบกับซูฟเฟรนที่คาร์นาติกได้เสียตั้งนานแล้ว โดยที่ฝรั่งเศสจะเป็นฝ่ายมีกองกำลังแข็งแกร่งเต็มที่ทั้งทางบกและทางทะเล ฮิวจ์ไม่ได้เดินทางมาถึงจนอีกสองเดือนต่อมา

หลังจากติดต่อกับทิปปู – เซบ (TIPPOO – SAIB) สุลต่านคนใหม่ของมายซอร์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซูฟเฟรนจึงออกเดินทางไปทริโคมาลี และในที่สุดก็ได้พบกับบัลซึ่งในวันที่ 10 มีนาคม ซึ่งมาสมทบพร้อมกับเรือรบขนาดใหญ่ 3 ลำ และเรือขนส่งเสบียงอีกเป็นจำนวนมาก ซูฟเฟรนต้องการที่จะนำไพร่พลเข้าสู่สมรภูมิมิรบโดยเร็ว จึงนำเรือที่แล่นเร็วที่สุดออกเดินทางในวันที่ 15 และทำการยกพลขึ้นบกที่ปอร์โต โนโวในวันต่อมา ซูฟเฟรนกลับมาทริโคมาลีในวันที่ 11 เมษายน และได้พบกับกองเรือของฮิวจ์โดยบังเอิญ บริเวณด้านนอกของปากอ่าวไปเพียงเล็กน้อย ด้วยเหตุที่ซูฟเฟรนมีกองกำลังอยู่เพียงบางส่วน เขาจึงไม่คิดที่จะเข้าสู่รบในตอนนั้น อังกฤษจึงเดินทางต่อไปยังมาดราส ในช่วงเวลาดังกล่าว ลมมรสุมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้กำลังเริ่มพัดมาพอดี ทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ไม่ใช่เรื่องสำคัญมากนักที่เราจะต้องติดตามการปฏิบัติการปลุกย่อยที่เกิดขึ้นในช่วงสองเดือนถัดมา ทิปปูอยู่กับการรบในอีกฟากหนึ่งของคาบสมุทรและบัลซึ่งก็ดูเหมือนจะไม่ได้กระตือรือร้นในการสู้รบสักเท่าใดนัก ในขณะที่เดียวกับที่ฮิวจ์เป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่าอยู่นอกเขตชายฝั่งไปเพียงเล็กน้อย สถานการณ์ของฝรั่งเศสตามแนว

ชายฝั่งเลวร้ายมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากซูฟเฟรนมีเรือรบอยู่เพียง 15 ลำ ในขณะที่อังกฤษมี 18 ลำ เขาจึงไม่ต้องการที่จะเป็นฝ่ายอยู่ด้านทิศใต้ของเมืองทริโนโคมาลีด้วยความเกรงว่าเมืองนี้จะล่มสลายก่อนที่ตนจะเดินทางกลับมาได้ทัน ภายใต้สภากาชาดเช่นนี้ กองเรืออังกฤษได้เดินทางออกจากมาตราส แล่นเรือรอบ ๆ เมืองกัตตาลอร์ และตัดสินใจตั้งค่ายติดกับทะเลทางทิศใต้ของเมืองแห่งนี้ เรือเสบียงและเรือลาดตระเวนลำอื่น ๆ ตั้งฐานทัพอยู่เหนือชายฝั่งใกล้กับกองกำลังทางภาคพื้นดิน ส่วนนายพลฮิวจ์พร้อมกับเรือรบขนาดใหญ่ลำอื่น ๆ จอดทอดสมอห่างออกไป 20 ไมล์ทางด้านใต้ และเนื่องจากฮิวจ์อยู่ด้านเหนือลม เขาจึงสามารถให้ความคุ้มกันเรือรบลำอื่น ๆ ได้

ในอันที่จะยกความดีความชอบให้กับซูฟเฟรนได้อย่างเต็มที่จากการปฏิบัติการในเวลานั้น เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องย้ำให้เห็นความจริงที่ว่าบัลส์ไม่กล้าเสี่ยงที่จะสั่งการให้ซูฟเฟรนออกเดินทางจากทริโนโคมาลีเพื่อมาให้ความช่วยเหลือตน แม้ว่าบัลส์ซึ่งจะเป็นทั้งผู้บัญชาการรบทางภาคพื้นดินและทางเรือก็ตาม บัลส์ปล่อยให้ซูฟเฟรนรู้สึกหวาดวิตกกับอันตรายที่กำลังจะมาเยือน เขาจึงสั่งไม่ให้ซูฟเฟรนออกจากท่าเรือแห่งนั้นจนกว่าจะทราบข่าวว่ากองเรือถูกปิดล้อมอยู่ที่กัตตาลอร์ และถูกกองเรือของอังกฤษสกัดกั้น จดหมายฉบับนี้มาถึงมือซูฟเฟรนในวันที่ 10 มิถุนายน ซูฟเฟรนมีอาจรอซ้ำอีกต่อไป ในวันต่อมาเขา จึงเริ่มออกเดินทางทันทีและอีก 48 ชั่วโมงต่อมา เรือกลไฟของเขา สังเกตเห็นกองเรือของอังกฤษ ในวันเดียวกันนั้นเองภายหลังการเข้าปฏิบัติการแบบฉบับพลัน กองทัพฝรั่งเศสถูกปิดล้อมอยู่ในเมือง โดยที่กำแพงเมืองไม่แข็งแรงพอที่จะต้านทานเข้าศึกได้ ทุกสิ่งทุกอย่างจึงขึ้นอยู่กับการปฏิบัติการของกองเรือ

ในเวลาเดียวกับที่ซูฟเฟรนปรากฏตัว ฮิวจ์ได้เคลื่อนกองเรือออกไปและเข้าจอดทอดสมอห่างจากเมืองประมาณ 4-5 ไมล์ ลมที่พัดกระหน่ำนานกว่า 3 วันทำให้ฮิวจ์ไม่อาจทำสิ่งใดได้ และได้เกิดลมมรสุมขึ้นอีกครั้งในวันที่ 16 ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่ซูฟเฟรนเดินทางใกล้เข้ามา นายพลฮิวจ์ไม่ประสงค์ที่จะสู้รบในขณะที่จอดเรือทอดสมออยู่ เขาจึงนำเรือออกเดินทางไปยังทิศใต้ลมเพราะคิดว่าเป็นทางเลือกที่เหมาะสมแล้ว ด้วยความที่ฮิวจ์ให้ความสำคัญกับทิศทางลมมากกว่าที่จะคอยสกัดกั้นไม่ให้กองกำลังทั้งทางบกและทางเรือของฝ่ายตรงข้ามมาบรรจบกันได้ ฮิวจ์จึงนำกองเรือแล่นออกทะเลไปไกลลิบลิบ โดยอาศัยลมที่พัดมาจากทิศใต้ – ตะวันออกเฉียงใต้ โดยไม่คำนึงว่าตนเองเป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่า ซูฟเฟรนมุ่งหน้าไปยังทิศทางเดียวกัน และเกิดการสู้รบขึ้นประปรายในคำคืนนั้นกับในวันต่อมา เวลาประมาณสองทุ่มของวันที่ 17 กองเรือของฝรั่งเศสซึ่งไม่ยอมหลงกล

เข้าใกล้ฝ่ายตรงข้ามมากไปกว่านั้นได้จุดทอดสมอเหนือ กัดดาลอร์และทำการติดต่อกับผู้บัญชาการรบ จากนั้นทหารราบกว่า 1,200 นายถูกลำเลียงขึ้นไปบนเรืออย่างเร่งรีบเพื่อเข้าประจำการยังตำแหน่งปืนใหญ่ที่ว่างอยู่เป็นจำนวนมาก

จนกระทั่งวันที่ 20 ลมเกิดพัดมาจากทิศตะวันตกโดยไม่มีผู้ใดคาดคิดมาก่อน ทำให้ฮิวจ์ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ในวันเดียวกันนั่นเอง ฮิวจ์จึงตัดสินใจที่จะเข้าสู้รบและรอคอยให้ศัตรูเป็นฝ่ายบุกเข้ามาโจมตีในท้ายที่สุด ซุฟเฟรนเป็นฝ่ายบุกเข้ามาก่อนด้วยเรือรบ 15 ลำ ในขณะที่อังกฤษมีอยู่ 18 ลำ ทั้งสองฝ่ายเปิดฉากยิงตอบโต้กันเมื่อเวลาประมาณ 16:45 น. และสิ้นสุดลงเมื่อ 18:30 น. ความสูญเสียที่ทั้งสองฝ่ายได้รับนั้นเท่า ๆ กันต่อมาเรือรบอังกฤษได้ถอนตัวจากสมรภูมिरบและเดินทางกลับไปยังมาตราส ซุฟเฟรนยังคงจอดเรืออยู่ที่กัดดาลอร์

ในช่วงเวลานี้เองที่กองทัพอังกฤษต้องเผชิญกับความอับอายขายหน้าครั้งสำคัญเรือเสเปียงที่กองทัพจำเป็นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือกลับหลบลหนีไปก่อนที่จะมีการสู้รบในวันที่ 20 เสียด้วยซ้ำ และผลจากการกระทำเช่นนี้ทำให้เรือเหล่านั้นมีอาจเดินทางกลับมาได้อีกต่อไป ทหารม้าของสุลต่านคอยขัดขวางการติดต่อกองฝ่ายนี้จากทางภาคพื้นดินในวันที่ 25 นายพลที่บัญชาการรบเขียนจดหมายระบุว่า “เขาต้องใช้สมองคิดอย่างคร่ำเคร่งและไม่ได้หยุดหย่อนนับจากกองเรือออกเดินทาง ด้วยมัวแต่คำนึงถึงคุณลักษณะของเอ็มเดอ ซุฟเฟรน และแสนยานุภาพที่เหนือกว่าของฝรั่งเศส เพราะในขณะนี้เราอยู่แต่เพียงลำพังและปราศจากความช่วยเหลือใด ๆ ทั้งสิ้น” นายพลผู้นี้ค่อยคลายความกังวลลงได้เมื่อทราบข่าวการตกลงที่จะมีการลงนามร่วมกันในสนธิสัญญาสันติภาพ โดยตรงชาวที่ส่งมาจากมาตราสจะมาถึงกัดดาลอร์ในวันที่ 29

หากผู้อ่านยังคงเคลือบแคลงสงสัยถึงคุณงามความดีระหว่างผู้บัญชาการรบทางเรือของทั้งสองนายนี้ การสู้รบในช่วงสองสามวันสุดท้ายจะขัดข้อกังขาเหล่านี้ไปได้จนหมดสิ้น ฮิวจ์กล่าวอ้างว่าจำนวนนายทหารที่ล้มป่วยและขาดแคลนน้ำดื่มคือสาเหตุที่ทำให้เขาต้องเลิกปฏิบัติการ แม้กระนั้นก็ดี ซุฟเฟรนต้องเผชิญกับอุปสรรคนานัปการไม่น้อยไปกว่าฮิวจ์ แม้ซุฟเฟรนจะเป็นฝ่ายได้เปรียบที่มีทรินโคมาลีก็ตาม ปัจจัยหลักที่นำมาซึ่งความได้เปรียบดังกล่าวนั้นล้วนแล้วแต่มาจากคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่เหนือกว่าและการปฏิบัติงานที่เปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพ ความจริงง่าย ๆ ที่ว่าด้วยเรือรบเพียง 15 ลำ ของซุฟเฟรนสามารถบีบให้อังกฤษยกเลิกการปิดล้อมและ

ปลดปล่อยกองทัพของเขาให้เป็นอิสระ สร้างความแข็งแกร่งในหมู่ลูกเรือให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสู้รบจนรู้แพ้รู้ชนะอย่างเด็ดขาด เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทำให้เรารู้สึกประทับใจในตัว ซุฟเฟรน อาจเป็นไปได้ว่าความมั่นใจในตัวเองของอิวัจมีอันต้องสั่นคลอนเป็นอย่างมาก จากการเผชิญหน้ากับซุฟเฟรนในหลายครั้งหลายครา

ถึงแม้ว่าข่าวคราวของสันติภาพที่อิวัจส่งไปถึงบัลซันนั้นจะเป็นเพียงจดหมายที่ไม่เป็นทางการ แต่ข้อความในจดหมายดังกล่าวเป็นไปได้ในเชิงบวกมากขึ้นทำให้เรามีโอกาสคิดว่าจะมีการสู้รบอย่างนองเลือดต่อไปอีก รัฐมนตรีของประเทศทั้งสองได้มีการเจรจาและทำข้อตกลงร่วมกันที่ประเทศอินเดีย ความเป็นปฏิปักษ์ของประเทศทั้งสองยุติลงในวันที่ 8 กรกฎาคม อีกสองเดือนต่อมาที่เมืองพอนดิเชอริได้มีการส่งสารอย่างเป็นทางการไปถึงซุฟเฟรน คำพูดของซุฟเฟรนที่มีต่อจดหมายฉบับนี้สมควรที่จะยกมากล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ เนื่องจากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกผิดลึกลงในใจของซุฟเฟรน แม้ว่าเขาจะปฏิบัติภารกิจได้อย่างน่ายกย่องเพียงใดก็ตาม : “ขอพระองค์จงนำมาซึ่งสันติสุข เพราะแม้ว่าเราจะมิอำนาจบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเต็มที่ในอินเดีย แต่ทุกสิ่งทุกอย่างอาจสูญเสียชีวิตไปจนหมดสิ้น ข้าพเจ้ารอคอยคำสั่งจากท่านอย่างกระวนกระวายใจ และคอยสวดอ้อนวอนอยู่เสมอว่าขอให้ข้าพเจ้าได้ออกไปจากที่นี่เสียที สงครามที่ยืดเยื้อมีแต่จะทำให้เราเหน็ดเหนื่อยและสูญเสียชีวิต”

ท้ายที่สุด ในวันที่ 6 ตุลาคม ค.ศ.1783 ซุฟเฟรนได้ออกเดินทางจากทรินโคมาลี กลับไปยังฝรั่งเศส โดยหยุดแวะที่เกาะของฝรั่งเศสและแหลมกูดโฮป การเดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนของซุฟเฟรนนั้นได้รับการต้อนรับอย่างยิ่งใหญ่ ในแต่ละท่าเรือที่เขาแวะจอดนั้น ผู้คนจากทุกระดับชั้นไม่ว่าจะชนชาติใดต่างให้ความสนใจและกล่าวสรรเสริญเยินยอ สิ่งที่ยืนยันได้ดีที่สุดก็คือซุฟเฟรนได้รับความเคารพนับถือจากบรรดากับตันเรือของอังกฤษ ซึ่งอาจจะจริงตามนั้นก็ว่าได้ ด้วยเหตุที่ไม่มีนายทหารผู้ใดคู่ควรแก่การเคารพยกย่องได้เทียบเท่ากับซุฟเฟรนอีกแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีคราวใดอีกเลยที่อิวัจและซุฟเฟรนจะได้มาเผชิญหน้ากัน ยกเว้นการรบในครั้งสุดท้ายแม้อังกฤษจะมีเรือรบมากกว่า 12 ลำ แต่ทว่ากับตันเรือของอังกฤษ 6 นาย ต้องอุทิศชีวิตของพวกเขาเพื่อต่อต้านความพยายามของซุฟเฟรน ในขณะที่ซุฟเฟรนอยู่ที่แหลมกูดโฮป เรือรบของอิวัจ 9 ลำที่เพิ่งเดินทางกลับมาจากการทำสงครามได้มาจอดทอดสมออยู่ที่ท่าเทียบเรือกับตันเรือทั้ง 9 ลำได้เชื้อเชิญพลเรือจัตวาคิงแห่งเรือ “เอ็กเซเตอร์” ให้มาเยี่ยมที่กองบัญชาการ โดยซุฟเฟรนได้เขียนไว้ว่า “ชาวดีทซ์คิดว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ค้ำจุนพวกเขา แต่ใน

บรรดาคำสรรเสริญเยินยอที่ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติมากที่สุดไม่มีอะไรจะทำให้ข้าพเจ้า อิ่มเอมใจมากไปกว่าการแสดงความรักนับถือจากนายทหารเรืออังกฤษซึ่งอยู่ ณ ที่ แห่งนี้” กวาที่ซุฟเฟรนจะเดินทางกลับไปถึงฝรั่งเศส เขาได้รับของขวัญล้ำค่ามากมาย ในตอนที่เขาออกเดินทางจากฝรั่งเศสนั้น เขาเป็นเพียงแค่งัปตันเรือ แต่ในยามที่เขากลับไป ถึงประเทศ เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นพลเรือตรี และทันทีที่เขากลับไปถึงกษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้ ซุฟเฟรนเป็นพลเรือโทลำดับที่ 4 ซึ่งนับเป็นตำแหน่งพิเศษที่ตั้งขึ้นมาเพื่อซุฟเฟรนโดยเฉพาะ และตำแหน่งนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อซุฟเฟรนถึงแก่กรรม เกียรติยศทั้งหมดที่ซุฟเฟรนได้รับ นั้นล้วนแล้วแต่มาจากตัวเขาเองทั้งสิ้น มันเป็นเรื่องราวที่สอดรับกับความชาญฉลาด และความมีพลังกำลังอันไม่รู้จักจบสิ้นของซุฟเฟรน ซึ่งซุฟเฟรนไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นปราชญ์ ในยามที่เขาสู้รบเท่านั้น แต่ยังรวมถึงตอนที่เขาท้อแท้และหมดสิ้นซึ่งความหวังในยาม ที่ต้องต่อกรกับศัตรู ซึ่งไม่ว่าจะเป็นในช่วงเวลาใด ซุฟเฟรนก็สามารถผงาดขึ้นมาต่อสู้ กับความโหดร้ายที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าได้อย่างไม่ย่อท้อ

การแก้ไขปัญหาด้วยวิธีอันชาญฉลาดเป็นคุณงามความดีที่เห็นได้ชัดประการหนึ่งของซุฟเฟรน เช่นเดียวกับการปฏิบัติกรของเขาในสมรภูมิมรบภายใต้การโจมตีอย่าง รุนแรงจากฝ่ายศัตรู และเมื่อคุณงามความดีเช่นนี้ถูกนำมาผนวกเข้ากับการตัดสินใจอย่าง เด็ดขาดของเขาในอันที่จะเข้าทำลายล้างกองเรือของศัตรูให้สิ้นซาก เราก็อาจจะตระหนัก ถึงคุณลักษณะที่ยอดเยี่ยมในความเป็นทหารของเขา การตัดสินใจที่เฉียบขาดเปรียบ เสมือนแสงสว่างที่นำทางให้กับซุฟเฟรน ในขณะที่การแก้ไขปัญหาย่างชาญฉลาดเป็น เสมือนน้ำหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณของเขาให้สามารถฟันฝ่าอุปสรรคให้จงได้ หากจะ พิจารณาถึงซุฟเฟรนในฐานะนักยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวกับการรบ อาจจะดูเหมือนว่า ซุฟเฟรนยังขาดความชำนาญในด้านนี้ ซึ่งตัวซุฟเฟรนเองก็ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับประเด็นนี้ด้วยเช่นกัน ไม่ว่าซุฟเฟรนจะรู้จักใช้ยุทธวิธีในการรบขั้นพื้นฐานหรือ ขั้นสูง แต่การปฏิบัติการของซุฟเฟรนก็พอจะชี้ให้เห็นอยู่บ้างว่าบางที่เขาอาจจะรู้การ วางยุทธศาสตร์ก็เป็นได้ อย่างไรก็ตาม การวิพากษ์วิจารณ์เช่นนั้นอาจจะไม่ถูกต้องนัก แม้แต่ในกรณีของนายทหารที่มีสติปัญญาเป็นเลิศ การเคลื่อนกองเรืออย่างพร้อมเพรียง และแม่นยำนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเสริมสร้างแสนยานุภาพของกองเรือ เกินกว่าที่เราจะอาจมองข้ามได้ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกกำลังของกองเรืออัน เป็นเป้าหมายหลักของซุฟเฟรน หากแต่เขากลับไม่ใส่ใจที่จะรวมกำลังดังกล่าวนั้นใน การสู้รบคราวก่อน ๆ แม้ว่า จะฟังดูขัดแย้งเพียงใดก็ตาม ก็ยังคงเป็นความจริงอยู่เสมอว่า เรือรบที่สามารถเคลื่อนที่ได้ง่ายเป็นระเบียบแบบแผนจะสามารถจัดการกับเรือรบของ

ศัตรูได้ มีเพียงกับตันเรือที่ผ่านการซ้อมรบมาหลายครั้งหลายคราแล้วเท่านั้นที่จะสามารถปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการแม้ว่าจะไม่มีการเตรียมการมาก่อน โยวีและเจอร์วิสคงจะเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดีอันนำมาซึ่งความสำเร็จของเนลสัน ซึ่งซูฟเฟรนให้ความคาดหวังกับบรรดากับตันเรือของเขามากจนเกินไป ซูฟเฟรนมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะคาดหวังมากกว่าสิ่งที่เขาได้รับ แต่เขาก็ไม่ควรคาดหวังว่าผู้ได้บังคับบัญชาเหล่านั้นจะสามารถมองเห็นเหตุการณ์ได้อย่างทะลุปรุโปร่งหรือมีจิตใจที่มั่นคงเด็ดเดี่ยวดั่งเช่นที่ตัวเขามีอยู่ เนื่องจากคุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้สร้างมาให้ทั้งยังเป็นผลมาจากการฝึกฝนและการสั่งสมประสบการณ์มาอย่างยาวนานด้วยเช่นกัน

แม้กระนั้นก็ตาม ซูฟเฟรนยังคงได้รับการยกย่องว่าเป็นนายทหารผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง หากมองข้ามข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อยไปแล้ว เราจะเห็นได้ว่าซูฟเฟรนยังคงรักษาความเป็นวีรบุรุษไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ซูฟเฟรนยังไม่เคยเกรงกลัวต่อภัยอันตรายใด ๆ ปฏิบัติการด้วยความซบใจและเต็มไปด้วยความชาญฉลาดโดยยึดหลักการของการเป็นฝ่ายบุกเข้าโจมตีอันนำมาซึ่งสมุททานุภาพด้วยการทำลายล้างกองเรือของศัตรู หากนายทหารของซูฟเฟรนมีความพร้อมในการรบเช่นเดียวกับที่เนลสันมีคงไม่ต้องสงสัยเลยว่ากองเรือของอิวจ์อาจจะถูกทำลายลงในขณะที่มีกำลังเป็นรองกว่าซูฟเฟรน ก่อนหน้าที่กำลังเสริมจะเดินทางมาสมทบ และหากกองเรือของอังกฤษพังพินาศแล้ว ชายฝั่งโคโรมาเนเดलय่อมล่มสลายตามไปด้วยเช่นกัน ผลกระทบที่ประเด็นดังกล่าวนี้มีต่อชะตากรรมของคาบสมุทร หรือต่อเงื่อนไขของสนธิสัญญาสันติภาพอาจจะเป็นได้แต่การคาดคะเนเท่านั้น ความหวังเล็ก ๆ ของซูฟเฟรนก็คือสันติสุขจะบังเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการมีอำนาจที่เหนือกว่าในอินเดียแน่นอน

เราคงไม่อาจจะบรรยายถึงคุณลักษณะในการทำงานของซูฟเฟรนได้มากไปกว่านี้ ซูฟเฟรนใช้ชีวิตที่เหลือดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติบนบกเป็นส่วนใหญ่ ในปี ค.ศ.1788 เมื่อเกิดสถานการณ์ตึงเครียดกับอังกฤษซูฟเฟรนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการกองเรือขนาดใหญ่ที่เบรสต์ แต่ก่อนที่จะออกเดินทางจากปารีส ซูฟเฟรนได้เสียชีวิตอย่างกะทันหันในวันที่ 8 ธันวาคม เมื่อมีอายุได้ 60 ปี ในช่วงเวลานั้นดูเหมือนจะไม่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการตายของเขานอกจากเป็นการตายตามปกติ ด้วยเหตุที่ซูฟเฟรนเป็นคนอ้วนมาก ทั้งยังมีอารมณ์เกรี้ยวกราดอยู่เป็นนิจ แต่เมื่อผ่านไปหลายปี มีผู้ค้นพบความจริงว่าแท้ที่จริงแล้ว ซูฟเฟรนถูกฆ่าตายในการสู้รบตัวต่อตัวในช่วงที่ปฏิบัติการที่อินเดีย เซอร์ เอ็ดเวิร์ด อิวจ์ ซึ่งเป็นคู่ต่อสู้ของซูฟเฟรนมาช้านานได้เสียชีวิตในปี ค.ศ.1794 หลังซูฟเฟรน 6 ปี

บทที่ 13

เหตุการณ์ต่างๆ ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก
ภายหลังการยอมจำนนของยอร์กทาวน์

การประจันหน้ากันระหว่าง เดอ กราส
(De Grasse) กับฮู้ด (Hood)

การยุทธ์ที่เดอะเซนต์ส (The Saints)
ปี ค.ศ. 1781 - 1782

ภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (บทที่ 13)

เดอกราส (De Grasse)

ฮู้ด (Samuel Hood)

รอตนีย์ (Rodney)

บทที่ 13

การยอมแพ้ของคอร์นวอลล์นับเป็นการปิดฉากการทำสงครามที่ยืดเยื้อในทวีปอเมริกาเหนือ ประเด็นในการต่อสู้ดิ้นรนครั้งนี้ถูกตอกย้ำอีกครั้งในวันที่ฝรั่งเศสยอมสละสมุททานุภาพของตนเพื่อให้ความช่วยเหลือบรรดาประเทศอาณานิคม หากแต่เป็นเรื่องปกติที่คุณลักษณะบ่งชี้ของยุคสมัยหนึ่ง ๆ จะถูกสรุปรวมอยู่ในเหตุการณ์ที่เด่นชัด เหตุการณ์หนึ่งนับจากจุดเริ่มต้น ประเด็นทางทหารอันเนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพของประเทศดังกล่าว นั่นก็คือ ชายฝั่งที่ทอดตัวยาวเหยียดพร้อมกับมีปากอ่าวที่อยู่ลึกเข้าไปถึงภายใน ประกอบกับการเดินทางทางน้ำที่ทำให้สะดวกกว่าทางบกมีส่วนทำให้ดินแดนแถบนี้ต้องพึ่งพาสมุททานุภาพและจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการอันชาญฉลาดที่จะใช้อำนาจดังกล่าวนี้ให้เกิดประโยชน์ แนวทางที่เซอร์ วิลเลียม โฮวีได้ดำเนินการผิดพลาดในปี ค.ศ.1777 ในยามที่เขาเคลื่อนกำลังพลไปยังเซสซาพีคแทนที่จะคอยให้ความช่วยเหลือกองกำลังของนายพลเบอร์กอยน์ที่กำลังเคลื่อนทัพไปยังหน้านั้นเป็นการเปิดประตูแห่งความสำเร็จที่ซาราโตกา (SARATOGA) ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เองทำให้ชาวยุโรปรู้สึกแปลกประหลาดใจอย่างยิ่งที่ได้เห็นไพร่พลกว่า 6,000 นาย ยอมจำนนให้กับพลเมืองท้องถิ่นเพียงแค่มือเดียว ในช่วง 4 ปีที่ตามมาจนกระทั่งถึงการยอมแพ้ของยอร์กทาวน์ ความรุนแรงจะเพิ่มมากขึ้นหรือลดน้อยลงขึ้นอยู่กับว่ากองทัพเรือของประเทศใดประเทศหนึ่งจะปรากฏโฉมหน้าขึ้นในฉากแห่งการสู้รบจากนั้นหรือมิฉะนั้นก็อาจจะขึ้นอยู่กับว่าผู้บัญชาการรบของอังกฤษจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการทางเรือหรือไม่ใส่ใจที่จะให้ความช่วยเหลือกองทัพเรือ ทำยที่สุดแล้ว ยามที่วิกฤตการณ์ครั้งสำคัญบังเกิดขึ้น ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนขึ้นอยู่กับประเด็นที่ว่ากองทัพเรือของฝรั่งเศสหรือของอังกฤษใครจะปรากฏตัวขึ้นมาก่อนกัน ทั้งยังขึ้นอยู่กับแสนยานุภาพของแต่ละฝ่ายอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้เอง ฉากของการต่อสู้ทางเรือจึงเปลี่ยนไปอยู่ที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกในทันที เหตุการณ์ที่เกิดตามมา ณ ที่แห่งนั้นบังเกิดขึ้นก่อนหน้าการสู้รบของซูฟเฟรนและการปลดปล่อยยิบรอลต์ให้เป็นอิสระ อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์เหล่านั้นมีคุณลักษณะ

พิเศษในตัวของมันเองที่จำเป็นจะต้องอาศัยการแก้ปัญหาต่างไปจากเหตุการณ์อื่น ๆ อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับบทสรุปของสงครามรวมไปถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ของสนธิสัญญาสันติภาพ อันที่จริงแล้วเป็นสิ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่ชัยชนะอันงามสง่าแม้ว่าจะไม่อาจตัดสินผลชี้ขาดของกองทัพเรือจะเป็นตัวปิดฉากการทำสงครามทางเรือ

การยอมจำนนของยอร์คทาวน์มีขึ้นในวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ.1781 และในวันที่ 5 พฤศจิกายน เดอ กราส ปฏิเสธที่จะไม่ทำตามคำแนะนำของลาฟาแยตต์และวอชิงตัน ที่เห็นว่ากองเรือรบควรให้ความช่วยเหลือด้วยการทำสงครามต่อไปในดินแดนที่อยู่ทางใต้ลงไปอีก เขาจึงแล่นเรือออกจากเชสซาพิก เดอ กราสเดินทางมาถึงมาร์ตินิคในวันที่ 26 หนึ่งวันหลังจากที่ขุนนางเดอ บุยเยร์ (MARQUIS DE BOUILLE) ซึ่งบัญชาการกองทัพฝรั่งเศสอยู่ที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้สร้างความประหลาดใจให้กับฝ่ายตรงข้ามด้วยการเข้ายึดเกาะเซนต์ อูสเตเชียสของดัชชี่กลับคืนมาได้ ผู้บัญชาการรบทั้งสองจึงเห็นพ้องต้องกันที่จะเดินทางต่อไปทำศึกยังหมู่เกาะบาร์บาโดส แต่ปรากฏว่าแผนการกลับไม่เป็นไปตามคาดสืบเนื่องจากลมสินค้าที่พัดกระหน่ำมาอย่างรุนแรง

หลังจากแผนการดังกล่าวล้มเหลว ฝรั่งเศสจึงเปลี่ยนเป้าหมายในการโจมตีไปยังเกาะเซนต์ คริสโตเฟอร์ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าเซนต์ คิตต์ (ST.KITT) วันที่ 11 มกราคม ค.ศ.1782 กองเรือรบพร้อมไพร่พลกว่า 6,000 นาย ได้จอดทอดสมออยู่ที่ชายฝั่งตะวันตกเลยเมืองบาส แตร (BASSE TERRE) ซึ่งเป็นเมืองสำคัญในภูมิภาคนี้ออกไปเพียงเล็กน้อย พวกเขาสามารถกระทำกรโดยปราศจากการต่อต้านใด ๆ ทหารราบ 600 นายจำยอมถอยทัพออกมาอยู่ที่ป้อมปราการยังบริมสโตน ฮิลล์ (BRIMSTONE HILL) ซึ่งห่างออกไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 10 ไมล์ ทั้งยังเป็นเนินเขาสูงชันที่สามารถมองเห็นชายฝั่งทางใต้ของเกาะแห่งนั้นได้ กองทัพฝรั่งเศสจึงยกพลขึ้นบกและไล่ล่าฝ่ายตรงข้ามแต่ตำแหน่งที่ตั้งดังกล่าวนั้นแข็งแกร่งเกินกว่าที่จะบุกเข้าโจมตีได้ง่าย แผนการปิดล้อมจึงเริ่มต้นขึ้นในทันที

กองเรือของฝรั่งเศสยังคงจอดเรืออยู่ที่บาสแตรไรต์ ในขณะเดียวกัน เซอร์ แซมมวล ฮูต ซึ่งเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของเดอกราสมาตั้งแต่อยู่บนบกทราบข่าวการบุกโจมตีและด้วยเหตุที่รอดหนียังคงไม่ปรากฏตัว ฮูตจึงกลายเป็นผู้บัญชาการรบทางเรือในภูมิภาคแถบนั้น ฮูตออกเดินทางจากบาร์บาโดสในวันที่ 14 เข้าจอดทอดสมอที่แอนติกัวในวันที่ 21 และ ณ ที่แห่งนั้นเองเขาได้ไล่ยิงไพร่พลที่มีอยู่เกือบ 700 นาย ลงเรือทั้งหมดในตอนบ่าย

ของวันที่ 23 กองเรือออกเดินทางโดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่เซนต์ คิตต์ และพยายามเดินทางให้เร็วที่สุดเพื่อที่ว่าในตอนเช้าตรู่ของวันรุ่งขึ้น พวกเขาจะได้อยู่ในระยะประชิดพอที่จะบุกเข้าโจมตีฝ่ายตรงข้ามได้ทันที

อังกฤษมีเรือรบอยู่เพียง 22 ลำในขณะที่ฝรั่งเศสมีถึง 29 ลำ อีกทั้งเรือของฝรั่งเศสยังมีขนาดใหญ่และแข็งแกร่งกว่าของอังกฤษอยู่มาก เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะพิจารณาถึงลักษณะภูมิประเทศในแถบนั้นให้ถ่วงถี่เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงแผนการดั้งเดิมของผู้ดและ การปรับเปลี่ยนแผนการของเขาในภายหลัง ด้วยเหตุที่ความพยายามของผู้ดไม่สัมฤทธิ์ผลดังที่คาดเอาไว้ การปฏิบัติการของเขาในเวลา 3 สัปดาห์ต่อมาจึงเปรียบเสมือนการปฏิบัติการรบที่ยอดเยี่ยมที่สุดตลอดระยะเวลาของการทำสงครามในคราวนี้ เกาะเซนต์ คิตต์ และเนวิส ที่มีเพียงช่องแคบเล็ก ๆ กั้นกลาง จึงเป็นไปได้ที่เรือรบขนาดใหญ่จะสามารถแล่นผ่านไปได้ อีกทั้งเส้นศูนย์กลางที่เกาะทั้งสองมีร่วมกันนั้นยังทอดตัวยาวจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปจรดทิศตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้เรือใบที่เดินทางมาโดยอาศัยลมสินค้าจำเป็นที่จะต้องแล่นอ้อมจุดที่อยู่ตอนใต้ที่สุดของเกาะเนวิส อันเป็นตำแหน่งที่มีกระแสน้ำพัดแรงครอบคลุมอาณาบริเวณที่ทอดสมอเรือทุกแห่งที่อยู่ทางฝั่งใต้ของเกาะทั้งสองแห่งนี้ บาส แตร้อยู่ห่างออกไป 12 ไมล์จากฝั่งตะวันตกของเกาะเนวิส (พอร์ต ชาลส์) ประกอบด้วยถนนภายในเกาะนี้ยังมีความยาวจากทิศตะวันออกมาทิศตะวันตก กองเรือของฝรั่งเศสจอดทอดสมออยู่ ณ ที่แห่งนั้นอย่างไร้ระเบียบในระดับน้ำลึกประมาณ 3-4 เมตร โดยไม่ได้คาดคิดว่าจะถูกโจมตี เรือที่อยู่ใกล้กับฝั่งตะวันตกของถนนมากที่สุดยังมีอาจเคลื่อนที่มาใกล้เรือที่อยู่ในฝั่งตะวันออกหากไม่อาจเป็นฝ่ายอยู่ด้านเหนือลมได้ ซึ่งการกระทำเช่นนี้นับว่าอันตรายและโง่เขลาเป็นอย่างยิ่ง หากถูกฝ่ายตรงข้ามลอบโจมตี ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งก็คือเรือทุกลำที่อยู่ทางฝั่งตะวันออกจอดเรียงรายอยู่ในลักษณะที่ว่าเรือขนาดใหญ่ที่แล่นใกล้เข้ามาจากทางทิศใต้สามารถเคลื่อนกระบวนมาถึงเรือเหล่านี้ได้โดยอาศัยเพียงลมที่พัดมาตามปกติเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงได้รับการบอกเล่ามาว่าผู้ดตั้งใจที่จะปรากฏตัวขึ้นในตอนเช้าตรู่เพื่อที่ตนจะได้พร้อมเข้าทำการรบ ทั้งยังจะได้ประจันหน้ากับเรือฝ่ายศัตรูที่อยู่ทางฝั่งตะวันออกและเคลื่อนกองเรือเรียงหน้าเข้าหาฝ่ายตรงข้ามด้วยกองเรือทั้งหมดของตน เพื่อที่ว่าเรือทุกลำของเขาจะได้ระดมยิงเรือของศัตรูที่มีอยู่เพียงไม่กี่ลำ จากนั้นจึงจะเคลื่อนที่ห่างออกมาเพื่อหลบหนีปืนใหญ่จากเรือลำอื่น ๆ ผู้ดเสนอแนะว่าในตอนแรกควรจจะระดมยิงใส่ฝ่ายตรงข้ามจนกระทั่งฝ่ายนั้นอ่อนล้า จากนั้นจึงค่อยเคลื่อนกระบวนเป็น

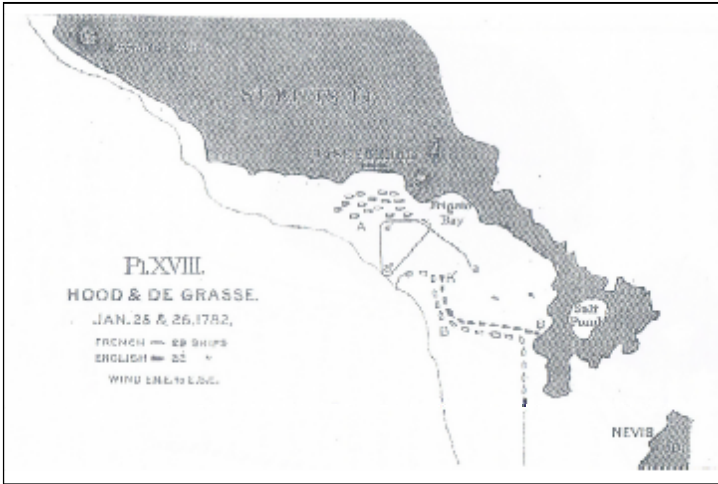
รูปตัว “Z” เพื่อที่ว่าเรือบของเขาจะได้แล่นวนเป็นวงกลมต่อเนื่องกันและแล่นผ่านเรือของศัตรูที่ผู้คัดเลือกมาแล้วว่าตนจะบุกไปโจมตีเป็นลำแรก แผนการนี้ฟังดูกล้าบ้าบิ่นยิ่งนัก แต่เราก็มีอาจปฏิเสธรได้ว่าแผนการดังกล่าวมีความสมเหตุสมผลอยู่ด้วยกัน นายทหารที่มีฝีมือย่อมปฏิบัติตามแผนการดังกล่าวได้โดยไม่ยากนัก และหากเดอ กราสแสดงให้เห็นว่าตนเองมีความพร้อมรบมากกว่านี้ เราก็คงจะคาดหวังผลแพ้ชนะของการรบในครั้งนี้ได้อย่างแน่นอน

แม้กระนั้นก็ตาม แผนการที่คิดไว้อย่างแยบยลที่สุดก็อาจจะล้มเหลวไม่เป็นท่าได้เช่นกัน และแผนการของผู้ตีก็มีอันต้องชะงักลงกลางคันสืบเนื่องจากความล่าช้าของเรือโทนายหนึ่งที่ประจำการอยู่บนเรือลาดตระเวน โดยเรือโทนายนี้ได้ทำให้เรือกลไฟลำหนึ่งไปหยุดอยู่หน้ากองเรือ และในที่สุดเรือกลไฟลำดังกล่าวจึงถูกเรือบขนาดใหญ่ไล่ตามมาทันและยึดไปได้ เรือบลำนี้ยังได้รับความเสียหายด้วยเช่นกันเนื่องจากการเคลื่อนไหวที่ล่าช้า ทำให้ต้องเสียเวลาไปหลายชั่วโมงกับการซ่อมแซมความเสียหาย ด้วยเหตุนี้เอง ฝรั่งเศสจึงรู้ตัวล่วงหน้าว่าศัตรูกำลังเดินทางใกล้เข้ามา และถึงแม้ว่าเดอ กราสไม่ได้เคลือบแคลงสงสัยแต่อย่างใดว่าผู้ตีหมายมั่นที่จะบุกมาโจมตี หากแต่เขาก็ยังเกรงว่าผู้ตีจะนำเรือเคลื่อนไปยังด้านใต้ลมของตนพร้อมกับคอยขัดขวางการปิดล้อมบริมสโตน ฮิลล์ อันนับเป็นการปฏิบัติการแบบปราศจากความยังคิดสำหรับฝ่ายที่มีกำลังเป็นรอง จนทำให้ยากที่จะหยั่งรู้ว่าเขาคิดอย่างไรอยู่ในขณะนั้นพอ ๆ กับที่ยากจะอธิบายถึงเหตุผลที่ทำให้เขามองข้ามจุดอ่อนของตำบลที่ตนกำลังทอดสมอเรืออยู่ ณ ตอนนั้น

เมื่อถึงเวลาบ่ายโมงตรงของวันที่ 24 ขณะกองเรือของอังกฤษกำลังแล่นอ้อมมาทางตอนใต้ของเกาะเนวิส เวลาบ่ายสามโมง เดอ กราสจึงเคลื่อนกองเรือโดยมุ่งหน้าไปยังทิศใต้ ผู้ตียังคงเดินทางต่อไปยังทิศใต้ทำให้ดูเหมือนว่าเขากำลังถอยทัพ แต่ที่จริงแล้วผู้ตีอยู่ในด้านเหนือลมของฝ่ายตรงข้ามออกไปพอสมควร และเขาก็สามารถจะรักษาความได้เปรียบเช่นนี้เอาไว้ได้ตลอดค้ำคืนนั้น ในตอนเช้าตรู่ของวันต่อมา กองเรือทั้งสองฝ่ายอยู่ทางด้านใต้ของเกาะเนวิส โดยอังกฤษเป็นฝ่ายอยู่ใกล้กับเกาะ ส่วนฝรั่งเศสอยู่ห่างออกไปอีก 9 ไมล์ ผู้ตีเสียเวลาไปกับความพยายามที่จะทำให้เดอ กราสอยู่ในทิศใต้ลมมากยิ่งขึ้นไปอีก เพราะจากการที่ผู้ตีผิดพลาดในความพยายามครั้งแรกของเขา ทำให้เขายังแสดงเจตจำนงอันแรงกล้าที่จะบุกไปช่วงชิงตำบลที่ทอดสมอเรือซึ่งฝ่ายตรงข้ามเพิ่งเดินทางออกไปจากที่แห่งนั้น และพยายามที่จะเสริมกำลังฝ่ายตนให้เหนียวแน่นยิ่งขึ้น ผู้ตีประสบความสำเร็จในการปฏิบัติการดังกล่าวนี้อย่างที่เราจะได้อธิบายในตอนต่อไป แต่ในอันที่จะเข้าใจถึง

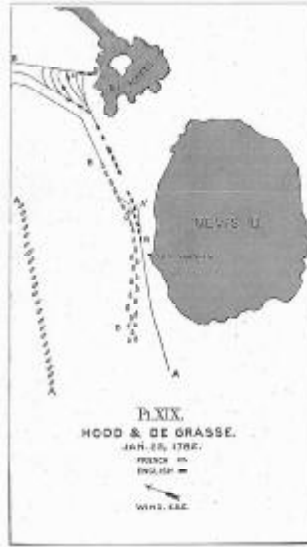
เหตุผลของผู้ดในการปฏิบัติภารกิจที่เสี่ยงอันตรายเช่นนี้ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชี้ให้เห็นว่าจากการกระทำดังกล่าวผู้ดทำให้เขาต้องตกอยู่ท่ามกลางฝ่ายที่กำลังโอบล้อมบริมสโตน ฮิลล์และกองเรือของฝ่ายนั้น หรือหากว่าฝ่ายที่โอบล้อมได้จอดทอดสมออยู่ใกล้กับบริมสโตน ฮิลล์แล้ว กองเรือของอังกฤษก็จะอยู่ระหว่างบริมสโตนกับศูนย์บัญชาการในมาร์ตินิค พร้อมทั้งจะคอยสกัดกั้นการขนส่งเสบียงและกองกำลังเสริมที่เดินทางมาจากทิศใต้นั่นเอง กล่าวโดยย่อก็คือ ตำแหน่งที่ผู้ดหวังจะตั้งหลักปักฐานก็คือตำแหน่งปีกซ้ายและปีกขวาที่ศัตรูใช้เป็นเส้นทางในการติดต่อซึ่งนับว่าเป็นตำแหน่งที่ได้เปรียบมากกว่าเนื่องจากเกาะเนวิสเพียงที่เดียวมีโอกาสให้ความช่วยเหลือกองกำลังขนาดใหญ่ที่ยกพลขึ้นบกมาพร้อม ๆ กันในทันที ยิ่งไปกว่านี้ กองเรือของทั้งสองฝ่ายต่างก็ตั้งตารอคอยกำลังเสริม รอดนี่ย่อยออกเดินทางมาแล้วและน่าจะเป็นฝ่ายมาถึงก่อนซึ่งก็เป็นทีที่คาดเอาไว้จริง ๆ อีกทั้งผู้ดยังคาดการณ์ว่ารอดนี่ยะจะมาถึงทันเวลาที่จะให้ความช่วยเหลือ คิดตได้ แต่สำหรับกรณีนี้เหตุการณ์กลับไม่เป็นไปตามที่คาด นับเป็นเวลาเพียงแค่ 4 เดือนเท่านั้นหลังจากเหตุการณ์ที่ยอร์กทาวน์ สภาวะการณ์ต่าง ๆ ของอังกฤษกำลังอยู่ในขั้นวิกฤติ ผู้ดจำเป็นต้องจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เด็ดขาดลงไป เขามองอาจคาดหวังสิ่งใดได้อีกนอกจากขอให้โชคชะตาเข้าข้าง ประกอบกับผู้ดรู้จักตนเองและบรรดานายทหารของเขาเป็นอย่างดี เรายิ่งอาจจะกล่าวได้ว่าผู้ดยังรู้จักคู่ต่อสู้ดีด้วยเช่นกัน

เวลาประมาณเที่ยง ขณะที่บริเวณไหล่เขาของเกาะเนวิสเต็มไปด้วยกองกำลังของฝ่ายตรงข้าม กองเรือของอังกฤษรีบจัดกระบวนเรือทางกราบขวาอย่างรวดเร็วพร้อมกับแล่นมุ่งหน้าไปทางทิศเหนือเพื่อไปยังบาส แตร้ ขณะเดียวกันฝรั่งเศสรีบจัดกระบวนเรือเรียงตามกันเป็นแนวยาวมุ่งหน้าไปยังทิศใต้ และหันเรือไปยังด้านที่ศัตรูกำลังแล่นเข้ามา เวลาประมาณบ่ายสองโมง อังกฤษแล่นเรือไปไกลพอที่ผู้ดจะให้สัญญาณเข้าจอดทอดสมอได้ เวลาประมาณ 14.20 น. กองหน้าของฝรั่งเศสเคลื่อนที่มายู่ในวิถีกระสุนของกองกลางอังกฤษ และต่อมาไม่นานก็ได้เปิดฉากระดมยิงตอบโต้กันขึ้น ฝ่ายโจมตีพยายามทุ่มเทกำลังทั้งหมดเพื่อจัดการกับเรือในกองหลังของอังกฤษ ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับการจัดกระบวนเรือแบบเรียงตามกันเป็นแนวยาวที่อาจจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเรือรบแต่ละลำได้ และในกรณีดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจากความเชื่องำของเรือลำที่ 4 จากทางด้านหลัง ซึ่งก็คือเรือ “พรูเดนท์” เรือ “วิลล์ เดอ ปาร์ิส” เรือธงของฝรั่งเศสซึ่งมีปืน 120 กระบอกรีบรุดหน้ามาเพื่อปิดช่องว่างที่เกิดขึ้น แต่ทว่าถูกขัดขวางจากเรือ “แคนาดา” ซึ่งเป็นเรือที่มีปืน 74 กระบอก และมีคอร์นวอลล์ผู้เป็นน้องชายของขุนนางคอร์นวอลล์เป็นกัปตันเรือ โดย

กับต้นเรือผู้นี้ได้บังคับเรือให้เคลื่อนที่ไปข้างหลังอย่างรวดเร็ว และไปหยุดอยู่ท่ามกลางวงล้อมของฝ่ายศัตรูเพื่อที่เขาจะสามารถให้ความช่วยเหลือกองหลังได้ เรือ “เรสโซลูชั่น” (RESOLUTION) กับ “เบดฟอร์ด” (BEDFORD) ที่แล่นอยู่ข้างหน้าเรือ “แคนาดา” รับผิดชอบต่อปฏิบัติการตามเรือลำนี้ด้วยเช่นกัน ฉากการสู้รบในขณะนั้นต่างเปลี่ยนแปลงไปมาและมีหลากหลายรูปแบบ กองหน้าของอังกฤษที่ได้หลบหนีการถูกโจมตีรีบเข้าทอดสมอเรือในตำแหน่งที่กำหนดเอาไว้อย่างรวดเร็ว ผู้บัญชาการรบของกองกลางไว้วางใจในฝีมือและความชำนาญ การรบของบรรดากัปตันเรือจึงส่งสัญญาณให้เรือที่อยู่ข้างหน้าแล่นต่อไปเพื่อไปไปถึงยังตำแหน่งเป้าหมายโดยไม่คำนึงถึงว่ากองหลังกำลังถูกฝ่ายตรงข้ามคุกคามอยู่ในขณะนั้น เรือรบในกองหลังยังคงเคลื่อนที่ต่อไปแม้ว่าจะมีกำลังน้อยกว่าศัตรูอยู่มาก และในที่สุดเรือแต่ละลำก็ลดใบเรือลงพร้อมกับทยอยเข้ามาจอดทอดสมอท่ามกลางการระดมยิงจากฝ่ายตรงข้ามที่เต็มไปด้วยความมั่งงัน ศัตรูยังคงเคลื่อนกระบวนเรือเรียงตามกันเป็นแถวตรง ยิงเข้าใส่คู่ต่อสู้ จากนั้นก็ถอยห่างออกไปยังทิศใต้ปล่อยให้เรือที่แล่นนำหน้าตกอยู่ท่ามกลางวงล้อมของฝ่ายตรงข้ามที่แม้ว่าจะมีกำลังน้อยกว่า หากแต่มีความชำนาญฉลาดเป็นอย่างยิ่ง

ตำบลที่จอดทอดสมอต่างจากตำบลที่ที่ เดอ กราส เคยจอดทอดสมอในวันก่อนหน้านั้น เนื่องจากเป็นจุดที่ผู้ต่อจะสามารถควบคุมการนำเรือเข้า - ออกได้เป็นอย่างดี ทำให้

ข้อกล่าวอ้างของเขาที่ว่าเขาสามารถยึดครองตำบลที่อีกฝ่ายได้ละทิ้งไปนั้นเป็นความจริงอยู่มาก ค่าคืนของวันเดียวกันและเช้าวันต่อมาผู้ดีใช้เวลาในการสลบสับเปลี่ยนและเสริมความแข็งแกร่งให้กับตำแหน่งการจอดของเรือแต่ละลำดังจะเห็นได้จากรูปภาพที่ปรากฏ เรือในกองหน้าจอดทอดสมอห่างจากบาส แตรรี่ไป 4 ไมล์ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ใกล้กับชายฝั่งมากจนไม่มีเรือลำใดจะสามารถแล่นผ่านเข้าไปข้างในได้ สืบเนื่องจากชายฝั่งบริเวณนั้นเต็มไปด้วยแนวปะการัง จากประเด็นดังกล่าวนี้เอง แนวเรือรบจึงครอบคลุมอาณาเขตทางด้านตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือไปจนถึงเรือลำที่ 12 หรือ 13 (หรือเทียบเท่ากับระยะทาง 1.25 ถึง 1.50 ไมล์) และจากจุดนั้นแนวเรือรบจะหันกระบวนไปทางทิศเหนือทำให้เรือรบ 6 ลำสุดท้ายอยู่ในแนวเรือที่หันไปยังทิศเหนือและทิศใต้ในเวลาเดียวกันเรือ “บาร์เฟลอร์” (BARFLEUR) ซึ่งเป็นเรือธงของผู้ดีและมีปืนใหญ่อยู่ 90 กระบอกอยู่ในตำแหน่งปลายสุดของมุมหักเหดังกล่าวนี้พอดี

สำหรับกองเรือของฝรั่งเศสแล้ว ไม่ใช่จะเป็นไปไม่ได้ที่พวกเขาจะทอดสมอเรืออยู่ในตำแหน่งที่ยึดครองมาก่อนหน้านั้น แต่ฝรั่งเศสไม่อาจจอดเรือในตำแหน่งดังกล่าวรวมถึงตำแหน่งอื่น ๆ ที่อยู่ในทิศใต้ลมด้วยเหตุผลตามที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ที่ราบไคที่ผู้ดียังคงปักหลักอยู่ที่เดิม ด้วยเหตุนี้เอง ฝรั่งเศสจำเป็นต้องหาทางทำให้ผู้ดีย้ายออกจากตำแหน่งเดิมให้จงได้ แต่การจะทำเช่นนั้นได้เป็นเรื่องยากอย่างยิ่ง เรือรบในปีกซ้าย

ของอู๊ดอยู่ติดกับชายฝั่ง ความพยายามใด ๆ ในอันที่จะระดมยิงใส่เรือรบที่อยู่ข้างหน้า โดยการเคลื่อนกำลังมาทางปีกขวาย่อมต้องพบกับเรือ 6 - 8 ลำ ในกองหลังที่พร้อมจะระดมยิงปืนใหญ่มาจากด้านข้างของเรืออย่างไม่ต้องสงสัย เรือในกองหน้าคอยควบคุมให้อู๊ดที่แล่นมาใกล้จำเป็นต้องมุ่งหน้าไปยังบาส แตร์ หากจะลอบโจมตีเรือของกองหน้าที่อยู่ข้างหลังจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือก็มีโอกาสกระทำได้นื่องมาจากลมสินค้า นอกเหนือไปจากอุปสรรคนานัปการนี้ยังมีอีกปัญหาหนึ่งก็คือการโจมตีจะต้องเกิดขึ้นในขณะที่กองใบเรือและแล่นมาอย่างเต็มที่โดยที่เรือของฝ่ายตรงข้ามจอดทอดสมออยู่ ซึ่งหากเสากระโคงเรือของฝ่ายนี้มีอันต้องเสียหายก็คงจะไม่ใช้ปัญหาเร่งด่วนแต่อย่างใด แต่ถ้าหากถอดลวดสปริงออกก็จะสามารถใช้ปืนใหญ่ที่อยู่ข้างลำเรือยิงกระหน่ำใส่ฝ่ายตรงข้ามเป็นวงกว้างได้อย่างง่ายดาย

แม้กระนั้นก็ตาม นโยบายที่สมเหตุสมผลและความอภัยทำให้เคอ กราส จำเป็นต้องต่อสู้ซึ่งเขาได้ทำในวันต่อมา (26 มกราคม) วิธีการโจมตีที่ให้เรือทั้ง 29 ลำเรียงเป็นแถวยาวต่อสู้อกับแนวเรือรบของฝ่ายตรงข้ามที่จัดเป็นระเบียบนั้นถือว่าผิดมหันต์ แต่ก็น่าสงสัยว่าจะมีผู้บัญชาการรบคนใดในสมัยนั้นที่กล้าฝ่าฝืนระเบียบแบบแผนในการรบที่มีมาแต่ดั้งเดิมหรือไม่ อู๊ดตั้งใจที่จะทำแบบนั้นเช่นกัน แต่เขาหวังว่าตนจะสามารถสร้างความปลอดภัยให้กับกองเรือของศัตรูที่ไร้ระเบียบได้ และด้วยตำบลที่ที่ฝรั่งเศสทอดสมอเรืออยู่ตั้งแต่แรกนั้นทำให้เป็นไปได้ที่อู๊ดจะสามารถทำลายเรือของฝ่ายนี้ที่อยู่ทางฝั่งตะวันออกโดยที่ตนจะไม่ถูกระดมยิง แต่ความมุ่งหวังของอู๊ดที่จะกระทำการดังกล่าวยังมีโอกาสกระทำได้ในขณะนี้ ฝรั่งเศสจัดกระบวนเรือไปทางทิศใต้พร้อมกับเคลื่อนทัพมุ่งหน้ามายังปีกขวาของแนวเรือรบของอู๊ด ในขณะที่เรือกองหน้าเคลื่อนที่เข้ามาใกล้กับตำแหน่งที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว โดยมีกระแสน้ำพัดอยู่เบื้องหน้าทำให้เรือลำดังกล่าว สามารถเคลื่อนไปใกล้ได้แค่เพียงเรือลำที่ 3 ของอังกฤษ เรืออังกฤษ 4 ลำแรกจึงระดมยิงใส่เรือลำนี้ อังกฤษคาดการณ์ว่าเรือลำดังกล่าวคือเรือ “พลูตอน” (PLUTON) และหากเป็นเช่นนั้นจริงกับต้นเรือลำนี้ก็คือ อัลเบิร์ต เดอ รียงองส์ (D' ALBERT DE RIONS) ซึ่งซูฟเฟรนเห็นวากับต้นเรือผู้นี้เป็นนายทหารที่มีฝีมือเยี่ยมที่สุดผู้หนึ่งแห่งกองทัพเรือฝรั่งเศส นายทหารอังกฤษซึ่งร่วมรบอยู่ในเวลานั้นบันทึกไว้ว่า “การระดมยิงจากเรือทั้ง 4 ลำนั้นรุนแรงจนกระทั่งแผ่นไม้กระดานแตกกระจายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยและปลิวว่อนไปในอากาศก่อนที่จะเรือพลูตอนจะสามารถหลบหลีกปืนใหญ่ของคู่ต่อสู้มาได้ ในขณะที่เรือ “พลูตอน” แล่นต่อไปตามแนวเรือของอังกฤษ เรือลำนี้ก็ยิ่งถูกเรือลำที่แล่นผ่านระดมยิงเข้าใส่อย่างไม่ลดละเรือ

“พลูตอน” เสียหายยับเยินจนกระทั่งต้องล่าถอยออกไปตั้งหลักอยู่ที่เกาะเซนต์ อูสเตเชียส” หลังจากนั้น เรือรบล่าแล้วล่าเล่า ได้พยายามจะแล่นผ่านแนวเรือรบของอังกฤษ และพยายามจะระดมยิงเข้าใส่เรือรบของอังกฤษแต่มีอาจทำอันตรายให้กับอังกฤษได้เลย แม้แต่ชนิดเดียว ในวันเดียวกันนั่นเอง เดอ กราส พยายามที่จะบุกเข้าโจมตีด้วยวิธีการเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ครั้งนี้ เดอ กราส ไม่สนใจที่จะต่อสู้กับกองหน้าของอังกฤษอีกต่อไป และพยายามทุ้มทะเลาะกำลังทั้งหมดไปที่กองกลางและกองหลังแทน การปฏิบัติการครั้งนี้ของเดอ กราสไม่สัมฤทธิ์ผลเช่นเดียวกับครั้งแรก ทั้งยังดูเหมือนว่าเดอ กราส สูญเสียกำลังใจที่จะสู้รบต่อไปเกือบหมดสิ้น

นับจากวันนั้นจนถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ผู้ตั้งกองรักษาตำบลที่เขาสามารถสังเกตความเคลื่อนไหวของกองเรือของฝรั่งเศสเอาไว้ได้ โดยที่ฝ่ายหลังยังคงแล่นเรือไปมาอยู่ในทะเลที่ไกลออกไป ในวันที่ 1 มีนาคม เรือนำสารจาก เค็มเพินเฟลด์ท์ ได้เดินทางมาถึงเพื่อแจ้งข่าวให้ ผู้ตั้ง ทราบว่าฝรั่งเศสได้ส่งกำลังเสริมมาเพิ่มให้กับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ซึ่งข่าวนี้ น่าจะทำให้ ผู้ตั้ง มีความหวังขึ้นมาใหม่ว่าการปฏิบัติการณ์หัวหาญของเขานั้นจะสัมฤทธิ์ผลได้ก็ด้วยการเดินทางมาถึงของ รอดนีเย์ อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์กลับไม่เป็นเช่นนั้น บริมสโตนยอมจำนนในวันที่ 12 หลังจากพยายามต่อสู้จนสุดความสามารถ เดอ กราส นำกองเรือออกเดินทางต่อไปยังเนวิสในวันที่ 13 และในเวลานี้เขามีเรือรบขนาดใหญ่ถึง 33 ลำ ในคืนวันที่ 14 ผู้ตั้ง เรียกประชุมบรรดากับตันเรือ สั่งให้พวกเขาตั้งนาฬิกาให้ตรงกับของตน จากนั้นได้สั่งการให้กับตันเรือทุกนายตัดสายโซ่สมอเรือออกและรีบนำเรือออกเดินทางมุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ แล่นอ้อมเกาะแห่งนั้นไปโดยที่ฝรั่งเศสไม่ทันสังเกตเห็นหรืออย่างน้อยก็แล่นผ่านไปโดยปราศจากการก่อกวน

หากจะพิจารณาทั้งในแง่ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีแล้ว แนวคิดและแผนการต่าง ๆ ของ ผู้ตั้ง นั้นยอดเยี่ยมมาก อีกทั้งการปฏิบัติการของเขายังได้รับการยกย่องมากที่สุดในด้านความชำนาญและความมั่นคงเด็ดเดี่ยวทั้งของตัวเองและบรรดากับตันเรือ หากเราพิจารณาว่าการปฏิบัติการของผู้ตั้งในครั้งนี้เป็นการปฏิบัติการทางทหารเพียงอย่างเดียว ก็อาจจะเรียกได้ว่ามันประสบความสำเร็จมาด้วยดีโดยตลอด แต่หากเราพิจารณาการปฏิบัติการครั้งนี้โดยคำนึงถึงสภาวะการณ์โดยทั่ว ๆ ไปของอังกฤษในขณะนั้น เราก็น่าจะคาดหวังคุณสมบัติของนายพลผู้ทำหน้าที่บัญชาการรบได้สูงกว่าที่เป็นอยู่ เซนต์ คิตต์ อาจจะไม่มีคุณค่าเพียงพอที่ ผู้ตั้ง จะทำการใด ๆ อันนำมาซึ่งความเสียหายมากถึงเพียงนั้น หากแต่สิ่งสำคัญประการแรกก็คือพละกำลังและความกล้าหาญทั้งหมดที่อังกฤษมีอยู่นั้น

ควรที่จะนำไปทุ่มเทให้กับการสู้รบทางเรือเพียงอย่างเดียว อีกทั้งชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ควรจะตกเป็นของฝ่ายอังกฤษ ในการสู้รบครั้งนี้ อังกฤษหาได้รับชัยชนะที่สำคัญแต่อย่างใดไม่ โอกาสอันงามที่ ฮู้ด ควรจะใช้ให้เป็นประโยชน์นั้นหันกลับมาเล่นงานตัวเขาเสียเอง แต่บรรดานายทหารที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของฮู้ดกลับรู้สึกเช่นเดียวกันว่า ฮู้ด ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจที่แสดงถึงความกล้าหาญยิ่งนัก ความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชาเช่นนี้เองทำให้ ฮู้ด ยิ่งรู้สึกมั่นใจและภาคภูมิใจว่าตนได้กระทำการที่ยิ่งใหญ่อย่างสมศักดิ์ศรี หากชายผู้นี้ต้องมาบัญญัติการรบในยามที่ อังกฤษต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่คับขันมากกว่านี้ และหากเขาเดินทางไปถึงเซสซาพีคเป็นคนแรกแทนที่จะไปถึงเป็นคนที่สองแล้ว คอร์นวอลล์ลีส ก็อาจจะรอดพ้นจากภัยพิบัติมาได้ การปฏิบัติการของฮู้ดซึ่งก็คือการช่วงชิงที่จอดเรือที่ฝ่ายตรงข้ามละทิ้งไปแล้วนั้นก็คงจะมีความคล้ายคลึงกัน อีกทั้งสถานการณ์ทั้งสองนี้อาจจะนำมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในคราวที่ ซุฟเฟรน เดินทางไปให้ความช่วยเหลือกัลดาลอร์ได้

ในการทำงานเดียวกัน เราไม่ควรพิจารณาการปฏิบัติการของ เดอ กราส ในคราวนี้ แต่เพียงอย่างเดียว แต่เราควรที่จะคำนึงถึงสถานการณ์โดยทั่วไปในการทำสงครามครั้งนี้ด้วยเช่นกัน และเมื่อนำมาหักล้างกันพร้อมทั้งเปรียบเทียบกับโอกาสอันงามแบบเดียวกันนี้ที่ เดอ กราส ละเลยที่จะฉกฉวยและใช้มันให้เกิดประโยชน์แล้วนั้น เราจึงจะสามารถประเมินความสามารถในการเป็นทหารของชายผู้นี้ได้ แม้กระนั้นก็ตาม การเปรียบเทียบกับดังกล่าวนี้สมควรที่จะกระทำในตอนนี้อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ในเวลาที่ดีที่สุดของสงครามยังคงอยู่อีกไกล ข้อเสนอแนะที่ดีที่สุดที่ควรจะยกมากล่าวอ้างในขณะนี้ก็คือ ความล้มเหลวของ เดอ กราส ที่ไม่สามารถบุกไปทำลายกองเรือของ ฮู้ด ที่กำลังจอดทอดสมอยู่เฉย ๆ ทั้ง ๆ ที่ตัวเขาเองมีกำลังมากกว่าศัตรูเกือบเท่าตัวสอดคล้องกับหลักการโดยทั่วไปของฝรั่งเศสที่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติการของกองเรือ ทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นบทเรียนอันน่าจดจำมากเท่ากับการที่เราได้เห็นว่าการอันปราศจากเหตุผลที่ดีนั้นย่อมนำมาซึ่งความหายนะในท้ายที่สุด การที่ ฮู้ด มีกำลังเป็นรองนั้นน่าจะทำให้ เดอ กราส คิดที่จะบุกไปทำลายกองบัญชาการของฝ่ายนั้นเสีย ตราบเท่าที่ เดอ กราส ยังคงเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม เขาก็จะสามารถรักษาการติดต่อกับ มาร์ตินิค เอาไว้ได้ อีกทั้ง เดอ กราส ยังมีกำลังแข็งแกร่งพอที่จะขัดขวางการติดต่อกองไฟรพลก่อนที่พวกเขาจะเดินทางไปถึงบริมสตัน ฮิลล์ และจากเหตุการณ์ที่ปรากฏก็อาจเป็นไปได้ว่าการปฏิบัติการบางอย่าง การเข้าครอบครองเซนต์ คิตส์ ก็อาจจะประสบผลสำเร็จได้แม้ว่ากองเรืออังกฤษ

จะปรากฏตัวอยู่ ณ ที่แห่งนั้นก็ตาม กองทัพเรือของฝรั่งเศส “ซึ่งชอบและรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนสามารถยึดเรือของศัตรูมาได้เพียงไม่กี่ลำ ที่ถึงแม้จะเป็นชัยชนะที่สง่างามแต่ก็ทำให้ชัยชนะที่แท้จริงไม่”

เดอ กราส อาจจะถูกตัดสินให้พ้นจากความผิดใด ๆ นอกเหนือไปจากการที่เขาไม่พยายามปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถโดยไม่ยึดติดอยู่กับความเชื่อแบบเดิม ๆ อย่างไม่รู้ดี เพียงไม่กี่วันก่อนที่เซนต์ คิตต์ จะยอมจำนนและกองเรืออังกฤษจะออกเดินทางนั้น ได้มีเรือรบขนาดใหญ่ 2 ลำได้มาสมทบกับกองเรือรบของ เดอ กราส พร้อมกับแจ้งข่าวให้เขาทราบถึงการออกเดินทางมาของเรือคุ้มกันและกองกำลังเสริมจากยุโรป เดอ กราส ตระหนักดีว่ากองเรือของตนคงไม่แข็งแกร่งพอในยามที่ รอดนีเย์ เดินทางมาถึง และหาก รอดนีเย์ มาถึงเมื่อใด อังกฤษยอมเป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่าฝรั่งเศสอย่างแน่นอน ในความเป็นจริงแล้ว เดอ กราส มีเรือรบขนาดใหญ่อยู่ถึง 33 ลำ และห่างออกไปเพียงไม่กี่ไมล์ เรือรบ 22 ลำของอังกฤษจอดอยู่ในตำแหน่งที่ เดอ กราส รู้ดีว่ากำลังรอคอยการโจมตีของตนอยู่ แต่ เดอ กราส กลับปล่อยให้เรือรบเหล่านั้นหลบหนีไปได้อย่างง่ายดาย คำอธิบายของ เดอ กราส แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเขาไม่ประสงค์ที่จะเข้าโจมตีกองเรือของอังกฤษที่กำลังจอดทอดสมออยู่ โดย เดอ กราส ได้ชี้แจงไว้ดังต่อไปนี้ :

“หนึ่งวันหลังจากการยอมจำนนของบริมสตัน ฮิลล์ เป็นช่วงเวลาที่เราจำเป็นต้องเฝ้าดู ฐูด อยู่ไม่ห่าง และต้องต่อสู้ทันทีที่เขาก่อการเดินทางจากเกาะแห่งนั้นมาแล้ว แต่ทว่าเสบียงอาหารของเราเริ่มร่อยหรอ เรามีเสบียงเหลืออีกแค่ 36 ชั่วโมงเท่านั้น เรือขนส่งเสบียงบางลำได้เดินทางมาถึงเนวิสแล้ว และท่านคงจะต้องยอมรับความจริงที่ว่าเราจำเป็นต้องมีชีวิตอยู่รอดให้ได้ก่อนที่จะคิดไปต่อสู้กับศัตรู ข้าพเจ้าเดินทางไปที่เนวิส โดยพยายามอยู่ในด้านเหนือลมและคอยระวังให้ศัตรูอยู่ในสายตามิให้ห่าง โดยพยายามอยู่ห่างจากฝายนั้นประมาณ 3 ไมล์ครึ่ง เพื่อที่ว่าจะสามารถลำเลียงเสบียงอาหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่จำเป็นให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ฐูด เดินทางออกจากค่ายในตอนค่ำโดยปราศจากสัญญาณล่วงหน้าแต่อย่างใด และในเช้าวันต่อมาข้าพเจ้าจึงพบแต่บรรดาทหารที่เจ็บป่วยและได้รับบาดเจ็บที่เขาทิ้งเอาไว้ยังที่แห่งนั้น”

หากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ฐูด ได้ครอบครองตำแหน่งที่มั่นของตนไว้ด้วยความกล้าหาญและความสามารถอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แบบเมื่อเขามีโอกาสที่จะต้านทานศัตรูเอาไว้ได้ อีกทั้ง ฐูด ยังปฏิเสธที่จะรอคอยให้ฝ่ายตรงข้ามบุกมาโจมตีตนเองภายใต้

สถานการณ์ที่ตึงเครียดเป็นฝ่ายเสียเปรียบเป็นอย่างมากยิ่ง เราจะเข้าใจถึงคำชี้แจงของ เดอ กราส เกี่ยวกับเรื่องเสบียงอาหารนี้ได้อย่างไร เดอ กราส จะไม่รู้มาก่อนหน้านั้นเกือบเดือนเลยหรือ ว่าเสบียงอาหารที่เขามีอยู่นั้นจะใช้ไปได้นานสักเท่าใด และ 4 วันก่อนหน้าที่ ผู้ด จะออกเดินทางว่าตนเองมีเรือรบอยู่พร้อมที่พวกเขาจะวางใจได้สำหรับการสู้รบที่กำลังใกล้เข้ามาทุกขณะ ในขณะที่อังกฤษจะมีกำลังเสริมมาเพิ่มอย่างไม่ต้องสงสัย และหากตำแหน่งที่มั่นของอังกฤษมีความแข็งแกร่งเท่า ๆ กับที่พวกเขามีการตัดสินใจที่ชาญฉลาด ความเชี่ยวชาญในการรบ และจิตใจอันห้าวหาญแล้ว พวกเขาจะไม่มีจุดอ่อนเลยสักอย่างเชี่ยวชาญหรือเรือรบที่อยู่ทางทิศใต้ไม่ได้อยู่ใต้ลมหรือหากอังกฤษพยายามที่จะนำกองเรือไปอยู่ในด้านเหนือลม เดอ กราส ไม่ได้มีเรือรบที่จะสามารถ “สกัดกั้น” เรือเหล่านั้นหรือหาก เดอ กราส ไม่อาจเข้าถึงเรือลำหน้าสองลำได้ เขาไม่มีกำลังเพียงพอที่จะใช้เรือรบสองหรือสามลำเข้าประชิดเรือลำที่ 3 และลำถัดมาของศัตรูได้เลยเชี่ยวชาญหรือจุดหมายของซูฟเฟรน ที่กล่าวถึงสถานการณ์ที่ซานตา ลูเซีย ที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่ เดอ กราส กำลังประสบอยู่ในขณะนั้น หากแต่ ซูฟเฟรน ได้เขียนไว้ 3 ปีก่อนที่เหตุการณ์เหล่านี้จะบังเกิดขึ้นดูราวกับว่าจะเป็นการทำนายเรื่องราวในอนาคตได้อย่างแม่นยำเลยทีเดียว :

“ถึงแม้ว่าการยิงปืนใหญ่ 2 ครั้ง ในวันที่ 15 ธันวาคม (ค.ศ.1778) จะส่งผลกระทบต่อเพียงเล็กน้อย แต่เราก็ยังคาดหวังถึงความสำเร็จได้บ้าง แต่วิธีเดียวที่จะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยคือการบุกเข้าโจมตีกองเรืออย่างรุนแรง และด้วยการที่เรามีกำลังเหนือกว่า ย่อมทำให้ศัตรูมีอาจแข็งขึ้นได้อีกต่อไป ถึงแม้ว่าศัตรูจะสร้างป้อมปราการหรือกำแพงอันหนาแน่นบนภาคพื้นดิน แต่มันก็จะไร้ประโยชน์หากเราทำลายมันเสียในขณะที่เราอยู่บนเรือหรือมีฉะนั้นเราก็ควรจะทอดสมอเรือที่ทุนลอยน้ำของพวกเขา หากเรายังคงล่าช้าต่อไปสถานการณ์อื่น ๆ อีกเป็นร้อยเป็นพันอาจจะช่วยให้พวกเขารอดพ้นภัยได้ ศัตรูอาจจะใช้ประโยชน์จากเวลาเพียงแค่นาทีเดียวที่จะหลบหนีไป”

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าอังกฤษทำให้ฝรั่งเศสได้รับบทเรียนราคาแพงในการรบครั้งนี้ หากแต่ผลจากการทำสงครามย่อมได้รับการชดใช้ และการชดใช้ที่ดีที่สุดนั้นคงจะเป็นสิ่งที่ได้มาอย่างง่ายดายโดยที่เราไม่ต้องเสียสิ่งใดเป็นการตอบแทน ความเข้าใจในหลักการง่าย ๆ บางประการ ซึ่งก็คือ กองเรือของศัตรูเป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาซึ่งการสู้รบที่กำลังจะมาถึง ฉะนั้น มันจึงควรจะเป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของเขา เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องทำลายเรือรบที่เหลืออยู่เพียงบางส่วนโดยไม่รอช้าหากเราสามารถจับกุมเรือเหล่านั้นมาได้เพื่อป้องกันมิให้พวกเขามีโอกาสกลับไปรวมกำลังกันได้อีก การกระทำเช่นนี้จะช่วยให้

เดอ กราส รอดพ้นจากความผิดอย่างมหันต์ไปได้ แต่คงจะเป็นการยุติธรรมบ้างที่จะตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติกรของ เดอ กราส ในครั้งนี้ทำให้เขาได้รับการยกเว้นเป็นกรณีพิเศษในประเด็นที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของกองทัพเรือฝรั่งเศส”

เวลาได้เคลื่อนเข้ามาใกล้ทุกขณะที่นายพลฝรั่งเศสผู้นี้ควรจะรู้ซึ่งถึงผลจากการกระทำอันผิดพลาดของตนที่มีชัยชนะเหนือเกาะเล็ก ๆ ที่ปราศจากความสำคัญและสูญเสียโอกาสอันงามในการทำลายล้างกองเรือของอังกฤษ แม้ว่าเขาจะไม่ยอมรับความผิดพลาดดังกล่าวนี้ก็ตาม รอดนี้นำเรือรบขนาดใหญ่ 15 ลำออกเดินทางจากยุโรปในวันที่ 15 มกราคม จอดทอดสมอที่บาร์บาโดสในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ และในวันเดียวกันนั้นเอง ผู้ดี ซึ่งออกเดินทางมาจากเซนต์ คิตส์และมาถึงแอนติกัว ในวันที่ 25 กองเรือของ รอดนีและ ผู้ดี ได้มาพบกันทางด้านเหนือลมของแอนติกัว ทำให้มีเรือรบขนาดใหญ่รวมกันถึง 34 ลำ ในวันต่อมา เดอ กราส นำเรือเข้าจอดทอดสมอที่พอร์ต รอยัล จึงสามารถหลีกเลี่ยงการตามไล่ล่าของรอดนีได้ รอดนี ตัดสินใจเดินทางกลับมายังสตา ลูเซีย และ ณ ที่นั้นเองเรือรบ 3 ลำจากอังกฤษได้มาสมทบกับกองเรือของเขา ทำให้ในขณะนี้อังกฤษมีเรือรบทั้งสิ้น 37 ลำ รอดนี ตระหนักดีว่ากระบวนเรือคุ้มกันขนาดใหญ่จากฝรั่งเศสกำลังเดินทางใกล้เข้ามา ก่อนที่เรือเหล่านี้มาถึงและ รอดนี จะไม่สามารถกระทำการอื่นใดได้อีก เขาจึงได้ส่งเรือรบบางส่วนออกไปลาดตระเวนอยู่ทางด้านเหนือลม และในทิศเหนือลมเกือบจะถึงเมืองกัวเดอลูป แต่ทว่านายทหารฝรั่งเศสผู้หนึ่งที่ประจำการอยู่บนเรือคุ้มกันสังเกตเห็นการปฏิบัติกรดังกล่าวนี้เสียก่อน นายทหารผู้นี้จึงพยายามให้เรือคุ้มกันของตนอยู่ยังด้านเหนือของเกาะแห่งนั้น และเดินทางไปถึงพอร์ต รอยัล มาร์ตินิค ในวันที่ 20 มีนาคม เรือคุ้มกันที่ตามมาสมทบทำให้ เดอ กราส มีเรือไปขนาดใหญ่ 33 ลำ และเรือรบ 2 ลำ ซึ่งแต่ละลำมีปืน 50 กระบอก

เป้าหมายของการรวมกำลังระหว่างฝรั่งเศสกับสเปนในปีนี้ก็คือการมีชัยชนะเหนือจาไมก้า กองเรือทั้งสองคาดว่าจะมารวมพลกันที่แหลมฝรั่งเศส (CAP FRANÇAIS) (ปัจจุบันเรียกกันว่าแหลมเฮย์เตียน CAP HAITIEN) ในหมู่เกาะเฮย์ติ โดยมีเรือรบขนาดใหญ่รวมกันถึง 55 ลำ พร้อมด้วยไพร่พลอีก 20,000 นาย ไพร่พลบางส่วนได้เดินทางไปตั้งจุดนัดพบก่อนหน้านั้นแล้ว เดอ กราส ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการของกองเรือทั้งสองจะต้องเดินทางมายังมาร์ตินิคเพื่อรับไพร่พลที่มีอยู่ทั้งหมด พร้อมด้วยเสบียงอาหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่อยู่ตามเกาะต่าง ๆ ของฝรั่งเศส จากนั้นจะต้องคุ้มกัน

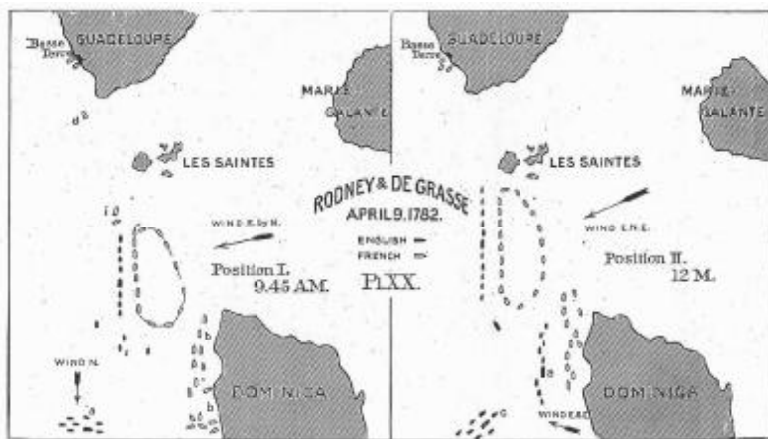
ไฟร์พลและเสปียงดังกล่าวไปยังจุดนัดพบโดยสวัสดิภาพ จุดเชื่อมต่อนี้เองที่ รอดนีย์ ได้รับคำสั่งมาให้เข้าสกัดกัน

ภูมิภาคที่การปฏิบัติการครั้งสำคัญจะบังเกิดขึ้นในอีกสองสามวันข้างหน้าครอบคลุมอาณาบริเวณประมาณ 150 ไมล์ นับจากทิศใต้จนจรดทิศเหนือ รวมไปถึงสตา ลูเซีย มาร์ตินิค โดมินีกา และกัวเดอลูปตามลำดับ ในช่วงเวลาดังกล่าว สตา ลูเซีย อยู่ภายใต้การครอบครองของอังกฤษ ส่วนเกาะอื่น ๆ ที่เหลือยังคงเป็นของฝรั่งเศส การเผชิญหน้าครั้งสุดท้ายหรืออาจจะเรียกได้ว่าครั้งชี้ขาดนั้นเกิดขึ้นระหว่างโดมินีกาฝั่งตะวันตกกับกัวเดอลูป เกาะทั้งสองนี้อยู่ห่างกันราว 23 ไมล์ แต่ช่องแคบที่อยู่ระหว่างเกาะทั้งสองนั้น ยิ่งแคบมากขึ้นเนื่องจากเต็มไปด้วยเกาะเล็ก ๆ มากมายที่เรียกกันว่า “เดอะ เซนต์ส” (THE SAINTS) ซึ่งกินอาณาเขตประมาณ 10 ไมล์ทางทิศใต้ของกัวเดอลูป มีผู้กล่าวว่า เป็นความประสงค์ของ เดอ กราส เองที่จะแล่นวนอยู่ใกล้ ๆ กับเกาะเหล่านั้น แทนที่จะแล่นตรงไปยังแหลมฝรั่งเศส เนื่องจาก เดอ กราส เห็นว่าไม่ว่าเกาะเหล่านั้นจะเป็นพันธมิตรหรือวางตนเป็นกลางก็ตาม ก็คงจะยอมให้กระบวนเรือคุ้มกันของเขาเข้าจอดหลบภัยหากถูกบีบบังคับ การที่อังกฤษตามไล่ล่ามาอย่างกระชั้นชิดนับจากโดมินีกาเป็นต้นมาทำให้ เดอ กราส จำเป็นต้องเลิกล้มแผนการดังกล่าว และส่งเรือคุ้มกันกลับไปยังบาส เตร์ ซึ่งอยู่บริเวณด้านใต้สุดของเกาะกัวเดอลูป และด้วยเรือรบที่ยังเหลืออยู่ เดอ กราส พยายามฝ่าช่องแคบเข้าไปยังฝั่งตะวันออกของเกาะ เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้อังกฤษมีโอกาสเข้าใกล้เรือขนส่งเสปียง และเพื่อลดล้างความอับอายของตัวเองเองอันเนื่องมาจากการปรากฏตัวของฝ่ายนั้น อุบัติเหตุนานัปการที่เกิดขึ้นกับเรือหลายต่อหลายลำทำให้ เดอ กราส ต้องเปลี่ยนความตั้งใจเสียใหม่ อันก่อให้เกิดการสู้รบซึ่งนำหายนะมาสู่ตัวเขา ทั้งยังเป็นภัยพิบัติครั้งร้ายแรงยิ่งสำหรับความพยายามร่วมกันของฝรั่งเศสและสเปน

มาร์ตินิคและสตา ลูเซีย อันเป็นที่ซึ่งกองเรือทั้งสองจอดทอดสมออยู่นั้นอยู่ห่างกันประมาณ 30 ไมล์ ลมที่พัดมาจากทิศตะวันออกช่วยให้เรือแล่นผ่านจากเกาะหนึ่งไปยังอีกเกาะหนึ่งได้ หากแต่กระแสน้ำจากทิศตะวันตกที่เชี่ยวกรากประกอบกับอากาศที่เจ็บบสงและลมที่พัดมาอ่อน ๆ มักจะทำให้เรือที่แล่นมาจากสตา ลูเซียเพื่อไปยังหมู่เกาะทางตอนเหนือมีโอกาสตกไปอยู่ในทิศใต้ลมอยู่บ่อยครั้ง กระบวนเรือกลไฟได้มารวมกำลังกับเรือลาดตระเวนของอังกฤษเหนือมาร์ตินิค โดยมีเรือธงของ รอดนีย์ คอยส่งสัญญาณอยู่ที่กรอส ไอลอต เบย์ ฐานที่มั่นทั้งสองแห่งมีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ฝรั่งเศสกำลังวุ่นอยู่กับการเตรียมการครั้งสำคัญที่จำเป็นหากมีการสู้รบเกิดขึ้น อังกฤษไม่มีสิ่งใดจะ

เตรียมการได้ดีไปกว่าคอยระแวดระวังศัตรูและเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติการแบบเร่งด่วน อันมีส่วนทำให้นายทหารของอังกฤษมีความตื่นตัวและพร้อมที่จะทำศึกอยู่เสมอ

ในวันที่ 5 เมษายน รอดนีย์ ได้รับแจ้งว่าไฟรพลถูกไล่เลียงลงเรือเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และในตอนเช้ามีดของวันที่ 8 เรือกลไฟได้ส่งสัญญาณบอกให้ รอดนีย์ ทราบว่าศัตรูกำลังเดินทางออกจากท่าเรือ กองเรือของอังกฤษจึงเริ่มเคลื่อนกำลังในทันที และก่อนเที่ยงวัน เรือรบขนาดใหญ่ทั้ง 36 ลำ ก็สามารถเดินทางไปถึงท่าเรือแห่งนั้น เวลา 14.30 น. เรือกลไฟที่แล่นล่วงหน้าไปก่อนสังเกตเห็นเสากระโดงของเรือรบฝรั่งเศสก่อนที่พระอาทิตย์จะตกดิน อังกฤษเป็นฝ่ายอยู่ทางด้านเหนือตลอดค้ำคินนั้น และในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 9 อังกฤษอยู่ไม่ห่างจากโดมินีก้าสักเท่าใดนัก หากแต่ยังไม่ลงมือทำสิ่งใด อังกฤษสังเกตเห็นเรือรบและเรือคู้มกันของฝ่ายตรงข้ามกำลังแล่นเลียบมาตามชายฝั่งจากทางด้านเหนือและตะวันออก โดยฝรั่งเศสมีเรือรบขนาดใหญ่ 33 ลำ ไม่นับรวมเรือรบขนาดเล็กอีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีเรือใบอีก 150 ลำ ภายใต้การคู้มกันของเรือรบ 2 ลำที่แต่ละลำมีปืนใหญ่ 50 กระบอก ลมที่แปรปรวนอันเป็นเรื่องปกติในตอนค่ำและตอนเช้าตรู่ของอากาศที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทำให้กองเรือขนาดใหญ่โตนี้อยู่กระจ่ายกันออกไป เรือ 15 ลำอยู่ในช่องแคบระหว่าง โดมินีก้ากับเคอะ เซนส์ โดยมีลมสินค้าพัดมาอย่างต่อเนื่อง เห็นได้ชัดว่าเรือกลุ่มนี้กำลังพยายามจะแล่นไปอยู่ยังด้านเหนือลม เรือรบลำที่เหลื่อและเรือคู้มกันส่วนใหญ่ยังคงไม่ขยับเขยื้อนและอยู่ใกล้กับโดมินีก้า แม้กระนั้นก็ตาม เรือรบของฝรั่งเศสแต่ละลำอาศัยลมที่พัดมาอ่อน ๆ ค่อย ๆ เคลื่อนเข้ามาใกล้กับชายฝั่งที่ละเล็กละน้อย แต่ก็มิอาจเข้ามาใกล้ได้เท่ากับฝ่ายอังกฤษที่อยู่ในทะเลอันไกลลิบ ซึ่งสามารถแล่นเข้ามาใกล้เกาะโดยอาศัยกระแสลมที่พัดมาจากช่องแคบอย่างต่อเนื่อง อังกฤษจึงสามารถนำเรือไปรวมกำลังกันและด้วยเหตุนี้จึงทำให้อังกฤษมีอำนาจในการขับเคลื่อนอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมุททานุภาพ ในขณะที่เดียวกันนั่นเอง ลมที่พัดมาอ่อน ๆ จากทิศตะวันออกเฉียงใต้ คืบคลานเข้ามาใกล้กองหน้าของอังกฤษซึ่งมีผู้บัญชาการจากนั้นได้พัดผ่านไปยังทางเหนือนับจากเรือรบส่วนใหญ่ในกองเรือมุ่งหน้าไปยังเรือสองลำของฝรั่งเศสที่อยู่เพียงลำพังในเวลานั้น จากกรที่เรือทั้งสองลำนี้ตกไปอยู่ยังด้านใต้ลมในยามค้ำคิน จึงทำให้เรือดังกล่าวอยู่ในเขตที่ลมสงบเงียบเช่นเดียวกับฝ่ายอังกฤษ เรือสองลำนี้แล่นเข้ามาใกล้วิถีกระสุนมากในเวลาเดียวกับที่ลมกรรโชกจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือช่วยให้ฝรั่งเศสถอยห่างออกไปและแล่นไปใกล้กับกองเรือของตนที่อยู่ในช่องแคบก่อนหน้านั้นแล้วได้เป็นผลสำเร็จ

เรือในกองหน้าของอังกฤษเริ่มเคลื่อนตัวไปข้างหน้ามากเท่าใด ลมที่พัดมาก็ค่อย ๆ แรงมากยิ่งขึ้น ตราบจนกระทั่งอังกฤษแล่นมาถึงปากทางเข้าช่องแคบบริเวณเดอะ เซนต์ส ลมสินค้าจึงพัดเข้ามาแทนที่ เดอ กราส ส่งสัญญาณให้เรือคุ้มกันมุ่งหน้าไปยังกิวเดอลูป ซึ่งเรือเหล่านี้ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเขาเป็นอย่างดีจนกระทั่งในตอนบ่ายสองโมง เรือคุ้มกันทั้งหมดได้หายไปยังทิศเหนือและไม่ปรากฏให้เห็นอีกเลยไปจนถึงการสู้รบที่ตามติดมาในภายหลังด้วย เรือ 2 ลำของฝรั่งเศสที่ได้กล่าวถึงไปแล้วว่าตกไปอยู่ยังด้านใต้ลม ยังไม่อาจหลุดรอดจากการโจมตีของกองหน้าอังกฤษได้จนแล้วจนรอด โดยในตอนนี้อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบในกระแสลม และกองกลางกับกองหลังถูกแยกให้ห่างออกจากรันไปมาก เดอ กราส สั่งให้กองหน้าของตนเคลื่อนเข้าไปใกล้และเริ่มโจมตีได้ เรือที่ได้รับสัญญาณดังกล่าวรวมถึงเรือลำอื่นอีก 3 ลำ ปฏิบัติตามด้วยความพร้อมเพรียง รวมแล้วมีเรือทั้งหมด 14-15 ลำที่ปฏิบัติตามคำสั่งของ เดอ กราส การปฏิบัติการได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อ เวลา 9.30 น. ระหว่างนั้นการต่อสู้ได้หยุดเป็นระยะ ๆ และไปสิ้นสุดลงเวลา 13.15 น. เวลาต่อมา ผู้ด จำเป็นที่จะต้องยุติการรบ เพื่อที่ว่าเรือของเขาจะได้ไม่อยู่ห่างจากเรือลำอื่น ๆ ไปมากนัก ฝรั่งเศสยังคงแล่นเรือต่อไป และพยายามปิดระยะเข้าใกล้อังกฤษจากทางกองหลัง จากนั้นเรือแต่ละลำก็ทยอยกันเคลื่อนเข้ามาใกล้จนห่างจากวิถีกระสุนเพียงเล็กน้อย ในขณะเดียวกันที่เรือแต่ละลำแล่นมาอยู่หน้ากองเรืออังกฤษเรือของฝรั่งเศส จึงเคลื่อนที่เป็นรูปตัว “Z” ถอยไปอยู่ยังทิศใต้จนกระทั่งสามารถเคลื่อนไปอยู่ยังตำแหน่งที่จะบุกมาโจมตีได้ทำให้รูปกระบวนเคลื่อนตัวเป็นรูปวงรีต่อเนื่องกันไปและยังอยู่ด้านเหนือลมของฝ่ายตรงข้าม จุดที่ถูกโจมตีอย่างรุนแรงที่สุดอยู่ที่เรือลำ 8-9 ลำของอังกฤษ และ

ค่อย ๆ เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่เดียวกับที่ลมเริ่มเปลี่ยนทิศเป็นพัดมาจากด้าน โดมินีกา แต่ฝรั่งเศสก็เป็นฝ่ายได้ประโยชน์จากทิศทางลมที่พัดมา ขณะที่การสู้รบยังคง ดำเนินต่อไป เรือรบบางลำในกองกลางของอังกฤษ ซึ่งมีเรือธงของ รอดนีเย์ รวมอยู่ด้วยรวม 8 ลำ ได้เฝ้าสังเกตลมที่พัดมาเป็นระยะ ๆ อยู่ด้วยความระมัดระวัง ได้พยายามแล่น แทรกเข้าไปใกล้กับชายฝั่งเพื่อเป็นฝ่ายได้รับลมทะเล ซึ่งจะพัดมาบนบกก่อนที่จะพัด ออกสู่ทะเลด้านนอกอีกครั้งหนึ่ง ทันทีที่อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบในกระแสน้ำในเวลา ประมาณ 11 โมงเช้า พวกเขาจึงหันหัวเรือออกไปยังทิศเหนือ และในขณะนี้ทั้งกองหน้าของ อังกฤษและฝ่ายตรงข้ามต่างก็อยู่ในด้านเหนือลมทั้งคู่ เมื่อฝรั่งเศสเห็นเช่นนั้นจึงลด ใบเรือลงและหยุดการต่อสู้ไว้ชั่วคราว จากนั้นได้แล่นเรือลงมาทางใต้เพื่อเข้าร่วมกำลัง กับกองกลางด้วยเกรงว่าเรือ 8 ลำของรอดนีเย์จะถือโอกาสแทรกเข้ามาระหว่างเรือรบของ พวกตนได้ เวลาประมาณ 11.30 น. ฝรั่งเศสจัดกระบวนเรือทางกราบขวาอีกครั้งหนึ่ง เรือ ส่วนใหญ่อยู่ห่างจากชายฝั่งออกมามากพอสมควร ขณะที่อังกฤษยังคงรอดดูท่าที่อยู่ อย่างเงียบ ๆ เรือรบที่ฝรั่งเศสมีอยู่มากมายนั้นทำให้แนวเรือของพวกเขาทอดตัวยาวจาก ทิศเหนือไปจนจรดทิศใต้ของแนวเรือรบอังกฤษ ในขณะที่แนวเรือรบของอังกฤษขยาระยะ เกิดมีช่องว่างระหว่างกองหน้าเป็นกองกลาง ด้วยเหตุนี้ฝรั่งเศสจึงถือโอกาสบุกเข้าโจมตี เรือรบของอู๊ดอีกครั้งอย่างรุนแรง เวลา 13.15 น. ฝรั่งเศสเห็นว่าแนวเรือรบทั้งหมดของ อังกฤษค่อย ๆ เคลื่อนตัวปิดระยะใกล้เข้ามา พวกเขาจึงหยุดยิงชั่วคราว และเวลาบ่ายสองโมง รอดนีเย์ได้ให้สัญญาณเริ่มต่อสู้ใหม่อีกครั้งหนึ่ง ฝรั่งเศสจึงจำเป็นต้องล่าถอยออกไป

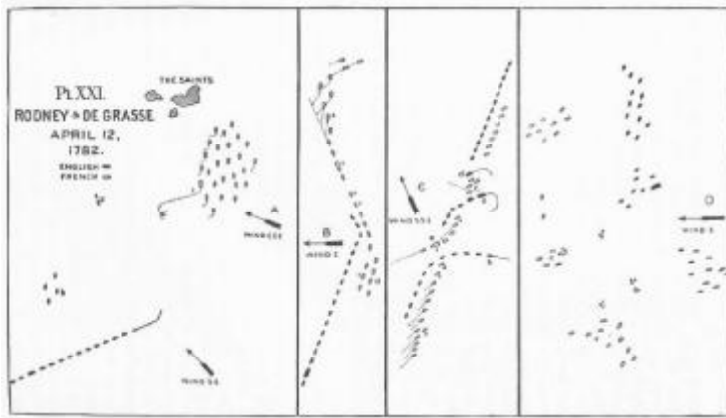
การปฏิบัติการในวันที่ 9 เมษายนนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นเพียงแค่ “การประลอง ยุทธ์” เรือ “เคตัน” (CATON) ของฝรั่งเศสที่มีปืน 64 กระบอกได้รับความเสียหายจนต้อง ส่งกลับไปยังกัวเดอลูป เรือ 2 ลำของอังกฤษได้รับความเสียหาย แต่สามารถซ่อมแซมให้ ตีตั้งเดิมได้โดยไม่ต้องแยกตัวออกจากกองเรือลำอื่นๆ ฉะนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าอังกฤษเป็น ฝ่ายได้เปรียบมากกว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นแม่ทัพที่ดีของ เดอ กราส ในการ ปฏิบัติการในวันดังกล่าวนั้นแตกต่างกันออกไป หากแต่ความคิดเห็นที่ต่างกันนั้นล้วนตั้ง อยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ว่า การปฏิบัติการกิจเป็นสำคัญที่สุด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ โอกาสในอันที่จะทำลายกองเรือของศัตรูเป็นตัวกำหนดการกระทำ ข้อเท็จจริงจากกรณี การสู้รบในวันดังกล่าวมีดังต่อไปนี้ : เรือรบ 16 ลำของอังกฤษ ซึ่งก็คือเรือในกองหลังและเรือ อีก 4 ลำในกองกลางไม่มีโอกาสที่จะยิงปืนใหญ่ได้เลย ทั้งนี้เนื่องจากเรือรบทุกลำ ของฝรั่งเศสนับจากลำแรกไปจนถึงลำสุดท้ายที่มีส่วนร่วมในการรบครั้งนี้ ในตอนเริ่มแรก

เรืออังกฤษ 8-9 ลำ ต้องรับมือกับเรือของฝรั่งเศสถึง 15 ลำ ในตอนท้าย เรือรบอังกฤษ 20 ลำต่อสู้กับเรือของฝรั่งเศส 33 ลำ สัดส่วนของเรือรบในแต่ละฝ่ายยังคงดำเนินสืบไปเช่นนี้ ตลอด 4 ชั่วโมง ด้วยเหตุนี้ เดอ กราส รู้ดีว่าตนเป็นฝ่ายมีกำลังเหนือกว่าคู่ต่อสู้อย่างน้อยก็ในแง่ของจำนวนเรือ อีกทั้ง เดอ กราส ยังเป็นฝ่ายที่โชคเข้าข้างเนื่องจากกองเรือของศัตรูอยู่แยกจากกันทำให้เรือรบครึ่งหนึ่งของฝ่ายนั้นมีโอกาสปฏิบัติการใด ๆ ได้ เดอ กราส เป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลม ทั้งยังมีกับตันเรือที่มีความสามารถหลายคน แล้วสิ่งใดกันเล่าที่จะมาขัดขวางมิให้เขาบุกไปโจมตีเรือรบ 9 ลำของผู้ดด้วยเรือ 15 ลำที่เขาถืออยู่ หากเรือทั้ง 9 ลำนั้นถูกโจมตีจนแตกพ่ายไป ความหวังของรอดนีย์ที่จะดำเนินการใด ๆ ต่อไปย่อมมีอันจบสิ้นลง ฝรั่งเศสสูญเสียเรือรบไปเพียง 5 ลำ ในอีก 3 วันต่อมา แม้กระนั้นก็ตาม ฝ่ายฝรั่งเศสยังคงกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรบเอาไว้ดังนี้ : “การตัดสินใจยื่นหยุดสู้รบอยู่โดยเหลือเพียงเรือรบบางส่วนอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการกระทำที่รอบคอบของท่านนายพล ซึ่งปฏิบัติการทั้งหมดลงไปด้วยยึดถือหลักการสำคัญของการทำสงครามในครั้งนี้” นักเขียนชาวฝรั่งเศสมักจะตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวนี้ว่าหากมีการโจมตีเกิดขึ้นอย่างแท้จริงแล้ว คงจะเป็นการกระทำที่รอบคอบยิ่งกว่าหากจะใช้พลกำลังทั้งหมดที่มีอยู่ทุ่มลงไปให้กับการโจมตีฝ่ายตรงข้าม เรือรบแต่ละลำอาจจะได้รับความเสียหายน้อยกว่าในขณะที่ในท้ายที่สุดแล้ว กองเรือทั้งกองย่อมมีโอกาสหลีกเลี่ยงที่จะเข้ามาให้ความช่วยเหลือเรือที่สูญเสียเสากระโดงไปจนทำให้ไม่อาจแล่นกลับไปอยู่ในด้านเหนือลมได้อีก

ภายในเวลาเพียงแค่วันหนึ่งปีที เดอ กราส พบว่าตนมีโอกาสนับถึงสามครั้งที่จะได้โจมตีกองเรือของอังกฤษอย่างที่แน่ใจได้ว่าฝ่ายตนต้องได้รับชัยชนะอย่างแน่นอน เดอ กราส หาได้มีโอกาสอันงามเช่นนั้นต่อไปไม่ เป็นเวลาอีก 3 วันที่ได้แสดงให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการสู้รบในครั้งนี้อาจจะได้รับผลกระทบจากการต่อสู้และการสูญเสียเรือรบไปเพียงไม่กี่ลำ นับตั้งแต่วันที่ 9 อังกฤษจอดเรือเพื่อซ่อมแซมส่วนที่เสียหาย ในวันต่อมาทั้งสองฝ่ายพยายามแย่งชิงกันอีกครั้งเพื่อไปอยู่ยังด้านเหนือลม แต่ทว่าในครั้งนี้ ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายได้เปรียบเหนือศัตรูที่กำลังไล่ตามมาติด ๆ เมื่อถึงคืนวันที่ 10 เรือ “เจสัน” (JASON) และ “เซเล่” (ZÉLÉ) ได้แล่นมาชนกัน เรือ “เซเล่” เปรียบเสมือนหายนะของฝรั่งเศสในช่วงหลายวันที่ผ่านมา เรือลำนี้เป็นหนึ่งในบรรดาเรือที่เกือบจะถูกฝ่ายตรงข้ามจับกุมได้เมื่อวันที่ 9 ทั้งยังเป็นต้นเหตุแห่งภัยพิบัติในท้ายที่สุดอีกด้วย ความเสียหายที่เกิดกับเรือ “เจสัน” ทำให้เรือลำนี้ต้องถอนตัวกลับไปยังกัวเดอลูป ในวันที่ 11 เรือรบส่วนใหญ่แล่นอยู่ทางทิศเหนือของเดอะ เซนต์ส แต่ปรากฏว่าเรือ “เซเล่” กับเรืออีกลำหนึ่งพลัดหลงไป

อยู่ยังด้านใต้ลมมากเกินไปจนเดอ กราสต้องรีบแล่นเข้าไปประชิดเพื่อให้ความช่วยเหลือ ทำให้เขาสูญเสียความได้เปรียบไปเป็นอย่างมาก ในคืนต่อมา เรือ “เซเล่” แล่นไปชนกับเรือลำอื่นเป็นครั้งที่สอง โดยในคราวนี้ชนกับเรือธงของ เดอ กราส เป็นเหตุให้ใบเรือบางส่วนได้รับความเสียหาย แต่ทว่าเรืออีกลำหนึ่งซึ่งไม่ควรจะอยู่ในตำแหน่งดังกล่าวและได้กระทำผิดมหันต์ต้องสูญเสียเสากระโดงและเสาน้ำของเรือไป เดอ กราส ได้สั่งการให้เรือกลไฟ “แอสเตรี่” (ASTRÉE) ลากเรือ “เซเล่” ไป ณ จุดนี้เองที่ประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งได้บันทึกเรื่องราวของชายผู้หนึ่งซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีและจบชีวิตลงอย่างน่าเศร้า เนื่องจากกับตันเรือ “แอสเตรี่” ซึ่งมีชื่อว่า ลาเปรูส (LA PÉROUSE) นับเป็นนักสำรวจที่โชคร้ายอย่างยิ่ง เขาเป็นต้นเหตุของปริศนาในการหายไปอย่างลึกลับของเรือรบสองลำพร้อมกับลูกเรือทั้งหมด ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถล่วงรู้ความจริงได้ตราบนานนับพันปี เรือ “แอสเตรี่” ใช้เวลากว่า 2 ชั่วโมงในอันที่จะลากเรือ “เซเล่” กลับไปซึ่งนับว่าเป็นการกระทำที่เสียงอมูมิโซ่น้อยภายใต้สภาพอากาศและสถานการณ์เร่งด่วนเช่นนั้น แต่ก่อน 5 โมงเย็นเพียงเล็กน้อย เรือทั้งสองลำได้มุ่งหน้าไปยังบาส แตร้ ซึ่งเรือ “เคตัน” กับ “เจสัน” พร้อมด้วยกระบวนเรือคุ้มกันได้เดินทางไปถึงก่อนหน้านั้นแล้ว ฝรั่งเศสเสียเรือรบไป 3 ลำ นับตั้งแต่พวกเขาออกเดินทางจากมาร์ตีนิก

ยังไม่ทันเรือที่เสียหายลำนี้จะเดินทางไปถึงบาส แตร้ เวลารุ่งสางของเช้าวันที่ 12 เมษายน อันเป็นวันสำคัญที่ประวัติศาสตร์ของกองทัพเรือได้บันทึกเอาไว้ได้เคลื่อนเข้ามาใกล้ทุกขณะ และอาทิตย์ยังไม่ทันจะขึ้นเหนือกองเรือของ ซุฟเฟรน และ ฮิวจ์ ที่เพิ่งจะนำเรือมาจอดทอดสมอที่ซิลอนภายหลังการต่อสู้ที่ดุเดือดเพิ่งจะผ่านพ้นไป การสู้รบระหว่าง รอดนีเย่ และ เดอ กราส ก็ได้เริ่มต้นขึ้น การสู้รบระหว่างนายพลทั้งสองนี้เป็น การปฏิบัติการทางเรือครั้งสำคัญที่สุดในแง่ของผลลัพธ์ที่ได้ต่อสู้กันมานานนับศตวรรษ ผลกระทบที่มีต่อเหตุการณ์ที่ตามติดมาในภายหลังนั้นยิ่งใหญ่มาก แม้ว่าจะไม่รู้ผลชี้ขาดอย่างที่ควรจะเป็นก็ตาม แต่การต่อสู้ในครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความชาญฉลาดและสง่างาม แม้ว่าจะเต็มไปด้วยสถานการณ์ที่แปลกไปจากสถานการณ์อื่น แต่ก็ยังมีความน่าสนใจในประเด็นที่ว่าเป็นการต่อสู้ที่เต็มไปด้วยความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยวอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในการสู้รบใด ๆ ยิ่งไปกว่านี้ การรบครั้งดังกล่าวยังก่อให้เกิดข้อถกเถียงมากมายประจวบกับรายละเอียดสำคัญต่าง ๆ ที่มาจากผู้เห็นเหตุการณ์นั้นยังคงสับสนและขัดแย้งกันเป็นอันมาก สืบเนื่องจากความผันแปรของกระแสลม ทำให้เป็นไปได้เลยที่จะทำสิ่งใดได้ดีไปกว่าพยายามปะติดปะต่อเรื่องราวทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกัน

ในตอนเช้าตรู่ (ประมาณตีห้าครึ่ง) กองเรือของอังกฤษซึ่งเริ่มออกเดินทางตั้งแต่ตีสองได้หันหัวเรือไปยังกราบชวา มีลมพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงใต้และเริ่มพัดแรงกว่าที่ควรจะเป็นในช่วงเวลาเดียวกัน ลมพัดอยู่ห่างจากเดอะ เซนต์ ประมาณ 15 ไมล์ ไปทางทิศเหนือ - ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และห่างจากกองเรือของฝรั่งเศส 10 ไมล์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จากเหตุการณ์ในคำ คินที่ ผ่านมาทำให้กองเรือของฝ่ายนี้อยู่กระจัดกระจายกันออกไปค่อนข้างมาก โดยที่เรือที่อยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงสุดอยู่ห่างไปจากเรือทางด้านใต้ซึ่งก็คือเรือธง “วิลล์ เดอ ปารีส” (Ville De PARIS) เป็นระยะทางประมาณ 8-10 ไมล์ ด้วยเหตุที่ เดอ กราส รู้สึกเป็นกังวลกับเรือ “เซเล” ทำให้เขารีบส่งการให้เรือของตนเองกับเรือติดตามหันหัวเรือไปยังกราบชวา มุ่งหน้าไปยังทิศใต้ อังกฤษอยู่ทางกราบชวา โดยมีกระแสลมพัดไปยังทิศตะวันออก - ตะวันออกเฉียงเหนือ และทันทีที่มีแสงสว่างเพียงพอ ฝ่ายอังกฤษจึงพบว่า “ท้ายกระบวนของฝรั่งเศสเปิดโค้ง และเรือของเดอ กราส ลำหนึ่ง (“เซเล”) ถูกเรือกลไฟลากจูงมาอยู่ในแนวตั้งฉากกับท้ายเรือพอดี โดยที่เสากระโดงหน้ายื่นออกมาจนเลยหัวเรือ” เพื่อที่จะล่อให้ฝรั่งเศสแล่นออกไปยังด้านใต้ลมมากยิ่งขึ้น รอดนีย์ สั่งให้เรือ 4 ลำไล่ตาม “เซเล” ไปทันที เดอ กราส เห็นเหตุการณ์เช่นนี้ได้รับส่งสัญญาณให้กองเรือรีบเคลื่อนห่างออกไป ซึ่งเป็นไปตามที่ รอดนีย์ ได้คาดการณ์เอาไว้ และในขณะเดียวกัน เดอ กราส ยังสั่งการให้กองเรือจัดกระบวนเรือและเดินทางมุ่งหน้าไปยังทิศเหนือลม อังกฤษจัดกระบวนเรืออย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน และเรือที่ถูกส่งไปให้ไล่ตามเรือ “เซเล” ถูกเรียกกลับมาในเวลา 7 โมงเช้า เดอ กราส เห็นว่าหากตนยังคงตั้งต้นต่อไป เขาย่อมเป็นฝ่ายเสียเปรียบในทิศทางลมอย่างแน่นอน เดอ กราส จึง

เบนหัวเรือไปทางกราบซ้าย ลมเปลี่ยนทิศทางไปยังทิศตะวันออก - ตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ เดอ กราสเป็นฝ่ายได้เปรียบและขับไล่เรือของอังกฤษให้ออกไปพ้นเส้นทางได้ การประลองกำลังระหว่างกองเรือทั้งสองที่อยู่ทางกราบเรือด้านตรงข้ามกันนั้นเกือบจะเรียกได้ว่าเสมอภาคกัน อย่างไรก็ดี ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายชนะเนื่องมาจากความสามารถในการเล่นเรือที่มีชั้นเชิงเหนือกว่าคู่ต่อสู้ ทำให้พวกเขาสามารถไปอยู่ในทิศเหนือลมของกองเรืออังกฤษได้มาตั้งแต่หลายวันก่อนหน้านั้น อีกทั้งเรือ “เซเล่” ที่ถูกเรือกลไฟลากนั้น ดำเนินไปอย่างเชื่องช้า จึงอาจจะมีส่วนช่วยกำจัดกองเรือของอังกฤษให้พ้นเส้นทางไปได้ เรือของฝรั่งเศสที่แล่นนำหน้าได้เคลื่อนไปถึงและแล่นผ่านจุดที่เส้นทางของกองเรือทั้งสองจะมาบรรจบกันได้ก่อนในเวลาเดียวกับที่เรือลำหน้าของอังกฤษ “มาร์ลโบโร” (MARLBOROUGH) บุกเข้าโจมตีแนวเรือรบของศัตรูระหว่างเรือลำที่ 6 และ 10 แน่นหนาว่าในขณะนั้นการสู้รบได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว เรือ “เบรฟ” (BRAVE) ซึ่งอยู่เป็นอันดับที่ 9 ในแนวเรือรบฝรั่งเศสเปิดฉากระดมใส่เรือ “มาร์ลโบโร” ก่อนเวลา 8 โมงเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเรือ “มาร์ลโบโร” ของอังกฤษไม่ต้องการที่จะแตกแถวออกมาจากกระบวนเรือ จึงพยายามหลบฉากเพื่อรอพัสัญญานจากรอดนีย์ และได้แล่นเข้ามาใกล้กับเรือกองหลังของศัตรู ตามติดมาด้วยเรือลำอื่นทั้งหมดที่เคลื่อนไปถึงทางที่มาบรรจบกันนี้พอดี ด้วยเหตุนี้ การต่อสู้จึงเริ่มต้นขึ้นอีกครั้งด้วยการที่กองเรือทั้งสองแล่นสวนทางกันต่างฝ่ายต่าง มีอาจทำอะไรกันไม่ได้ ลมกำลังพัดมาอ่อน ๆ ทำให้ทั้งสองฝ่ายสามารถบุกไปปะทะกัน อย่างหนักได้กว่าในยามปกติ แต่ปรากฏว่าเรือกลับ “ค่อย ๆ เคลื่อนผ่านไป” ในอัตราความเร็วเพียง 3-4 น็อต ด้วยเหตุที่เส้นทางที่มาบรรจบกันนั้นจะแยกจากกันอีกครั้งหนึ่งในตอนใต้ของตำแหน่งที่สองฝ่ายโคจรมาพบกัน เดอ กราส จึงส่งสัญญาณให้เรือของตนแล่นไปทางทิศใต้ - ตะวันตกเฉียงใต้ เป็นผลให้กองหน้าของ เดอ กราส ปะทะเข้ากับกองหลังอังกฤษ และไม่ปล่อยให้ฝ่ายนี้ทำอันตรายกองหลังของตนเองได้ อย่างไรก็ดีตามหากฝรั่งเศสยังคงเดินหน้าไปตามเส้นทางดังกล่าวนี้ต่อไป พวกเขาอาจได้รับอันตรายจากทั้งสองเส้นทาง ไม่ว่าจะมุ่งหน้าไปทางทิศใต้หรือตะวันตกเฉียงใต้ โดยจะนำพาพวกเขาไปยังเขตลมสงบซึ่งอยู่บริเวณตอนเหนือของโดมินีก้า อีกทั้งความปรวนแปรของกระแสลมอาจจะทำให้เป็นไปได้ว่าเมื่อลมพัดไปยังทิศใต้เมื่อใด ฝ่ายตรงข้ามก็จะสามารถแล่นผ่านเข้ามาในแนวเรือและเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลมแทน และด้วยเหตุดังกล่าวย่อมนำมาซึ่งโอกาสในการทำสงครามเพื่อขึ้นขึ้นต่อยอันเป็นนโยบายที่ฝรั่งเศสพยายามหลีกเลี่ยงมาโดยตลอด และนี่ก็คือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาดังกล่าว เวลา

ประมาณ 8.30 น. เดอ กราส จึงได้ส่งสัญญาณให้เรือรบทุกลำหันหัวเรือมาทางเดียวกับเรือของอังกฤษ แต่คำสั่งเช่นนี้ก็กลับมีอาจเป็นไปได้ เนื่องด้วยกองเรือทั้งสองอยู่ใกล้กันมาก ในเวลาต่อมา เดอ กราส จึงส่งสัญญาณให้กางใบเรือและให้เรือแต่ละลำนำเรือแล่นเข้าหากระแสนลมตามลำดับ ซึ่งเรือรบไม่อาจปฏิบัติตามคำสั่งนี้ได้ เมื่อถึงเวลา 9.05 น. เหตุบังเอิญอันน่าสะพรึงกลัวได้บังเกิดขึ้น ลมเปลี่ยนทิศไปทางใต้เป็นผลให้เรือของฝรั่งเศสที่อยู่ไม่ห่างจากบริเวณนั้นแตกกระจัดกระจาย ซึ่งเรือดังกล่าวก็คือเรือที่อยู่ด้านท้ายใกล้กับเรือรบอังกฤษ ในช่วงเวลานี้ รอดนีย์กำลังบัญชาการรบอยู่บนเรือ “ฟอร์มิดาเบิล” (FORMIDABLE) ได้มาหยุดอยู่ที่เรือลำที่ 4 หลังเรือธงของ เดอ กราส กระแสนลมที่เปลี่ยนทิศทางทำให้รอดนีย์และเรืออีก 5 ลำ ที่อยู่ด้านหลังเรือของเขาสามารถแล่นผ่านแนวเรือรบของศัตรูไปได้ ในเวลาเดียวกันนั่นเอง เรือที่อยู่ข้างหลังรอดนีย์เป็นลำที่ 6 พยายามจะทำตาม รอดนีย์ จึงได้นำเรือในกองหลังทั้งหมดแล่นเข้าไปยังช่องว่างที่ใกล้กับเรือของ รอดนีย์ ทำให้แนวเรือรบของฝรั่งเศสถูกแยกออกเป็นสองส่วนโดยมีเรือของอังกฤษเรียงเป็นแนวยาวอยู่ในระยะประชิด หลักการทั้งหมดในการจัดระเบียบกระบวนเรือเพื่อคอยเกือหนุนซึ่งกันและกัน และเพื่อให้เรือแต่ละลำสามารถยิงปืนใหญ่ได้สะดวกนั้นหาใช้สิ่งทีฝรั่งเศสให้ความสำคัญต่อไปไม่ ในขณะที่อังกฤษยังคงยึดถือหลักการเดียวกันนี้ไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ฝรั่งเศสถูกบีบให้ถอยร่นไปยังด้านใต้ลมด้วยเหตุที่เรือรบของฝ่ายตรงข้ามได้เข้ามาใกล้กลางอยู่ระหว่างแนวเรือรบของตน ฝรั่งเศสจำเป็นต้องสละแนวเรือรบทิ้งเพื่อจะจัดกระบวนเรือใหม่ โดยพยายามให้กองเรือที่แตกออกเป็น 3 กลุ่มกลับมารวมกันอีกครั้งให้จงได้ ยุทธวิธีดังกล่าวนับว่ายากยิ่งนักที่จะปฏิบัติภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ และยิ่งกระทำได้ยากขึ้นไปอีกหลายเท่าเมื่อพิจารณาว่าในเวลานั้น ฝรั่งเศสกำลังเสียขวัญและเสียกำลังใจต่อหายนะที่กำลังจะเกิดขึ้น อีกทั้งยังเห็นได้ชัดว่ากองเรือของศัตรูที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่ากำลังจะได้รับชัยชนะ

ไม่ปรากฏว่าฝรั่งเศสพยายามที่จะจัดกระบวนเรือใหม่แต่อย่างใด พวกเขาอาจจะพยายามนำกองเรือที่กระจัดกระจายมารวมกันให้ได้อีกครั้ง แต่ก็เต็มไปด้วยความยุ่งเหยิงและไร้ระเบียบ กระแสนลมที่แปรปรวนประกอบกับกองเรือที่เคลื่อนที่ในรูปแบบแตกต่างกันออกไปนั้นทำให้เมื่อถึงเวลากลางวัน กองกลางของฝรั่งเศสอยู่ห่างออกไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึง 2 ไมล์ ทั้งยังอยู่ในด้านใต้ลมของกองหน้า ส่วนกองหลังนั้นยังอยู่ห่างจากกองกลางออกไปอีกมาก บรรยากาศที่เงียบสงบโดยมีลมพัดมาเป็นระลอกปกคลุมอยู่ทั่วอาณาบริเวณที่กองเรือทั้งสองอยู่ เวลา 13.30 น. ลมพัดมาเบา ๆ จากทิศ

ตะวันออก เดอ กราส จึงส่งสัญญาณให้จัดกระบวนเรือใหม่อีกครั้งทางกราบซ้ายระหว่าง ป่ายสามจนถึงสี่โมงเย็น ฝรั่งเศสก็ยังจัดกระบวนเรือไม่เสร็จ เดอ กราส จึงสั่งให้เรือทุกลำ หันหัวเรือไปทางกราบขวาแทน การส่งสัญญาณทั้งสองครั้งแสดงให้เห็นว่าฝรั่งเศสไม่ได้คิด ที่จะจัดกระบวนเรือใหม่แต่อย่างใดภายหลังจากที่แนวเรือรบของพวกเขาถูกแยกออกจากกัน และการปฏิบัติการทั้งหมดของพวกเขาดูเหมือนจะเป็นไปด้วยการนำกองเรือทั้งหมดลงไปยังด้านใต้ลมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้ง ๆ ที่ฝรั่งเศสไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้นเลย การปฏิบัติการเช่นนี้ทำให้เรือที่ได้รับความเสียหายมากที่สุดถูกทิ้งไว้ตามลำดับ และในที่สุดอังกฤษก็สามารถบุกมาทำลายเรือแต่ละลำนี้ได้จนสิ้นซาก แม้ว่าอังกฤษจะเป็นฝ่ายไล่ตามศัตรูมาโดยปราศจากกระบวนเรือที่เป็นระเบียบ แต่อังกฤษสามารถทำการนี้ สำเร็จได้ก็เพราะเรือแต่ละลำคอยเกื้อหนุนซึ่งกันและกันอยู่ไม่ห่าง หลังจาก 6 โมงเย็นไปเพียงเล็กน้อย “วิลล์ เดอ ปารีส” ซึ่งเป็นเรือธงของ เดอ กราส ยอมยกธงขาวให้กับ “บาร์เฟลอร์” (BARFLEUR) เรือธงของเซอร์ แซมมวล ฮูต จากคำบอกเล่าของนายทหาร ฝรั่งเศสกล่าวว่าเรือรบของศัตรูถึง 9 ลำ กำลังห้อมล้อมเรือ “วิลล์ เดอ ปารีส” และไม่ต้องสงสัยเลยว่าเรือลำนี้ย่อมต่อสู้อย่างจบในท้ายที่สุด ชื่อของเรือลำนี้ถูกตั้งขึ้นตามชื่อ เมืองที่ยิ่งใหญ่เมืองหนึ่งอันเปรียบเสมือนของขวัญล้ำค่าของกษัตริย์ขนาดใหญ่โต มโหฬารของเรือรบลำนี้ ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่าไม่เคยมีผู้บัญชาการรบทางเรือของ ฝรั่งเศสผู้ใดที่ถูกจับเป็นเชลยสงครามมาก่อน ทำให้ชัยชนะของ รอดนีเย์ ครั้งนี้เต็มไปด้วย ความสง่างามมากยิ่งขึ้น เรือรบขนาดใหญ่อีก 4 ลำถูกอังกฤษยึดไปด้วยเช่นกัน และ ต่อมาภายหลัง เราได้พบว่าในเรือรบที่ยึดมาแต่ละลำนั้นล้วนแล้วแต่เต็มไปด้วยอาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่ฝรั่งเศสตั้งใจจะนำไปโจมตีจาไมก้า

เหล่านี้ก็คือเหตุการณ์สำคัญของการยุทธที่เดอะ เซนต์ส หรือการสู้รบในวันที่ 12 เมษายน ซึ่งฝรั่งเศสรู้จักกันในชื่อว่า “การยุทธที่โดมินีก้า” (BATTLE OF DOMINICA) ประเด็นที่น่าสนใจบางอย่างที่ได้กล่าวข้ามมาในตอนต้น แต่ที่ว่าส่งผลกระทบต่อ การรบในครั้งนี้จะได้นำมาอธิบายดังต่อไปนี้ เมื่อการสู้รบในวันดังกล่าวเปิดฉากขึ้น กองเรือของฝรั่งเศสปราศจากระเบียบและอยู่กระจัดกระจายกันออกไปมาก ด้วยความที่ เดอ กราส รู้สึกเป็นกังวลเกี่ยวกับเรือ “เซเล่” ทำให้เขารับรองที่จะเคลื่อนทัพโดยยังไม่ทัน ได้จัดกระบวนเรือให้เสร็จเรียบร้อย เมื่อถึงเวลาเผชิญหน้ากับฝ่ายตรงข้าม เรือในกองหน้า ยังไม่ทันเคลื่อนเข้าประจำตำแหน่ง อีกทั้งเรือลำอื่นที่เหลือยังอยู่ห่างออกไปจากตำแหน่งที่ ควรจะเป็นทำให้ เดอ โวเดรีย ซึ่งเป็นผู้บัญชาการกองหลังและเข้าปฏิบัติการเป็นคนสุดท้าย

กล่าวว่าระบวนเรือถูกจัดขึ้นท่ามกลางการระดมยิงของปืนใหญ่ ในทางตรงกันข้าม กองเรืออังกฤษเป็นระเบียบมากกว่า การเปลี่ยนแปลงเพียงประการเดียวที่พวกเขาได้ทำลงไปคือ การเก็บระยะห่างระหว่างลำให้ลดลงมาเหลือเพียงแค่ 700 ฟุต ขณะนี้การเข้าโจมตีแนวเรือรบของฝรั่งเศสได้มาถึงแล้ว มิใช่จากความมุ่งหมายที่มีมาแต่เดิม แต่เป็นเพราะกระแสน้ำที่เปลี่ยนทิศทางทำให้กองเรือของอังกฤษไร้ระเบียบ และช่องว่างระหว่างลำเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกับที่ช่องว่างที่เรือของรอนีย์พร้อมด้วยเรือติดตามพยายามจะแล่นฝ่าเข้าไปนั้นถูกทำให้กว้างมากยิ่งขึ้นไปอีก ด้วยเหตุที่เรือ “ไดอะเดม” (DIADÉME) อยู่ด้านเหนือของแนวเรือเกิดหวาดกลัวการโจมตีของศัตรู จึงได้เบนหัวเรือออกไปอีกทางหนึ่ง เซอร์ ชาร์ลส ดักลาส กล่าวว่าผลที่เกิดขึ้นในทันทีทันใดจากการที่เรือร่งแล่นฝ่าเข้าไปทำให้ “เรือรบของศัตรู 4 ลำ ที่อยู่ใกล้กันมากที่สุด (ทางทิศเหนือ) เคลื่อนเข้ามาประชิดกัน ณ ตำแหน่งที่ได้พูดถึงไปแล้ว และจากนั้นได้แล่น เรียงเข้ามาตามลำดับ เรือที่โชคร้ายทั้ง 4 ลำนี้มีเพียงเป้าหมายเดียวที่จะยิงเข้าใส่กลับถูกโจมตีโดยเรือ “ดู๊ค” (DUKE) “นา เมอร์” (NAMUR) และ “ฟอร์มิดาเบิล” (FORMIDABLE) (เรือที่มีปืนใหญ่ถึง 90 กระบอก) พร้อมกันในคราวเดียว จึงถูกปืนใหญ่จากด้านข้างของเรือแต่ละลำกระหน่ำยิงไม่พละดแม้แต่สักนิดเดียว ทำให้ไพร่พลบนเรือดังกล่าวล้มตายเป็นจำนวนมาก” เรือ “ดู๊ค” ที่อยู่ข้างหน้าเรือธงได้แล่นตามเรือลำหน้าไปภายใต้กองหลังของฝรั่งเศส แต่ทันทีที่กับตันเรือลำนี้เห็นว่าเรือ “ฟอร์มิดาเบิล” ได้แล่นไปขวางแนวเรือรบของศัตรู เขาจึงปฏิบัติตามโดยไม่รอช้า โดยริบนำเรือแล่นผ่านไปทางเหนือของกลุ่มเรือที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวายกลุ่มนี้ เป็นเหตุให้เรือกลุ่มนี้ถูกกระหน่ำยิงจากทั้งสองด้าน

ทันทีที่แนวเรือรบของศัตรูแยกออกจากกัน รอนีย์จึงยกเลิกคำสั่งเดิม และในขณะที่เดียวกันเขาได้สั่งให้กองหน้ามารวมกองกับกองกลางซึ่งในเวลานั้นกองหน้าของ รอนีย์ ได้แล่นเลยขึ้นไปทางเหนือของกองหลังศัตรูไปมากแล้ว อย่างไรก็ตาม กองหน้าของเขาปฏิบัติตามนี้ได้ย่ำแย่ลงมากเนื่องจากเสากระโคงและใบเรือได้รับความเสียหายจากการแล่นฝ่าแนวยิงของศัตรู เรือธงของ รอนีย์ พร้อมกับเรือติดตามแล่นไปด้วยกันเรือกองหลังภายใต้การบัญชาการของ ฮู้ด ยังคงแล่นเรือไปยังทิศเหนือลมอีกระยะหนึ่งแทนที่จะพยายามแล่นไปยังทางเหนือเพื่อไปรวมกำลังกับกองกลาง และในเวลาต่อมา กองหลังของ ฮู้ด ไม่ได้เคลื่อนไหวแต่อย่างใดอีกเลยเมื่ออยู่ห่างออกไปจากกองเรือได้สักระยะหนึ่ง

ในสมัยต่อมา ได้มีข้อถกเถียงมากมายเกี่ยวกับการตัดสินใจปฏิบัติการของ รอดนีเย์ ในการนำเรือแล่นฝ่าเข้าไปในแนวเรือรบของศัตรู และความดีความชอบจากการกระทำดังกล่าวนั้นควรเป็นของผู้ใด ประเด็นหลังนี้ไม่สลักสำคัญเท่าใดนัก แต่อาจจะกล่าวได้ว่า ลูกชายของเซอร์ ชาร์ลส์ ดักลาส ซึ่งเป็นเสนาธิการของ รอดนีเย์ เป็นผู้เปิดเผยหลักฐานที่น่าเชื่อถือ อันเป็นหลักฐานที่ทำให้คุณงามความดีของบุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบต่อผลของการสู้รบครั้งนี้ลดน้อยลง ทั้งยังพิสูจน์ได้ว่าคำแนะนำดังกล่าวมาจาก ดักลาส โดยที่ รอดนีเย์ ไม่เห็นชอบด้วยสักเท่าใดนัก แผนการสู้รบมีความสำคัญมากกว่าชื่อเสียงส่วนบุคคล มีผู้โต้แย้งว่านอกจากการรบครั้งนี้จะเป็นการกระทำที่น่ายกย่องสรรเสริญแล้วยังเป็นการรบที่ต้องเผชิญกับเคราะห์ร้ายนานัปการ ด้วยเหตุนี้เอง ความดีความชอบของ รอดนีเย์ น่าจะเป็นผลมาจากสถานการณ์ที่บีบบังคับในขณะนั้นมากกว่าจะเป็นความสมัครใจของเขาเอง ย่อมเป็นการกระทำที่ชาญฉลาดกว่าหากอังกฤษจะยังคงแล่นตามกองหลังฝรั่งเศส เพื่อที่ว่าแนวเรือรบทั้งหมดของอังกฤษจะสามารถกระหน่ำยิงใส่ฝ่ายตรงข้ามได้ และอังกฤษควรที่จะเคลื่อนไปประกบกองหลังของฝรั่งเศส ข้อโต้แย้งดังกล่าวนี้คงจะมองข้ามประเด็นที่ว่าในยามที่เรือจำเป็นต้องเปลี่ยนทิศทางหรือหันหัวเรือไปอีกทางหนึ่งนั้นสามารถกระทำได้กับเรือที่กำลังสู้รบอยู่เพียงบางลำเท่านั้น และการกระทำเช่นนี้จะยากลำบากมากในอันที่จะนำเรือแซงขึ้นไปอยู่หน้าศัตรู นอกเสียจากว่าเรือของฝ่ายนี้จะเสียหายอย่างหนักเท่านั้น ฉะนั้น การบุกโจมตีที่เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ดักลาส แนะนำมานี้จึงเหมือนกับเหตุการณ์ในสงครามที่ยุทธนาวีนั้นจึงกลายเป็นเพียงแค่งองเรือของทั้งสองฝ่ายแล่นสวนกัน ต่างฝ่ายต่างพยายามระดมยิงเข้าใส่แนวเรือรบของศัตรูโดยไม่พยายามที่จะรวมกำลังกันแต่อย่างใด เราคงจะต้องยอมรับว่าการที่ รอดนีเย์ เปลี่ยนแผนเป็นผลให้เรือกองหลังของฝรั่งเศส 11 ลำ หลบหนีไปทางด้านใต้ลม หลังจากถูกเรืออังกฤษเพียงบางลำระดมยิงใส่ ในขณะที่เดียวกับที่กองหน้าอังกฤษถูกเรือรบของฝรั่งเศสเกือบทุกลำกระหน่ำยิงเข้าใส่ แม้กระนั้นก็ตาม เรือกลุ่มนี้อาจจะต้องออกจากการสู้รบไปเป็นเวลานานด้วยการถูกขับให้กลับไปอยู่ด้านหลังได้ลม และก็คงไม่อาจกลับมาประจำตำแหน่งเดิมเพื่อให้ความช่วยเหลือเรือลำอื่น ๆ ได้ หากว่า เดอ กราส ไม่ได้ถูกกองเรือของฮัตตันไล่ให้ไปอยู่ยังด้านหลังได้ลมด้วยการแทรกเข้าไปในแนวเรือรบที่มีเรือ 3 ลำของศัตรูอยู่ข้างหน้าเขา เรือรบฝรั่งเศส 13 ลำที่แล่นนำหน้าปฏิบัติการตามสัญญาณที่พวกเขาเห็นเป็นครั้งสุดท้ายจึงแล่นอยู่ด้านเหนือลมตามเดิม เรือ 6 ลำที่ติดตาม เดอ กราส น่าจะปฏิบัติตามนั้นด้วยหากกองเรือของ ฮัตตัน ไม่ได้เข้าไปแทรกกลางระหว่างเรือกลุ่มนั้น

ด้วยเหตุนี้ ผลจากการปฏิบัติการของ รอดนีย์ น่าจะทำให้กองเรือของฝรั่งเศสแยกออกเป็นสองส่วนอยู่ห่างกันออกไปถึง 6 ไมล์ โดยที่กลุ่มหนึ่งจะถูกขับออกไปอยู่ในทิศใต้ลมและไม่อาจกลับมาช่วยเรืออีกกลุ่มหนึ่งได้อีกต่อไป อังกฤษซึ่งเป็นฝ่ายได้เปรียบในทิศทางลมน่าจะอยู่ในตำแหน่งที่สามารถ “สกัดกั้น” เรือกองหลังของศัตรูทั้ง 11 ลำ ในขณะที่เดียวกับที่คอยโอบล้อมเรือ 19 ลำ ที่กำลังแล่นอยู่ด้านใต้ลมอยู่โดยอาศัยพละกำลังที่เหนือกว่า เรือสองลำที่ถูกแยกออกมาจากแนวเรือรบอ้างว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนั้นแตกต่างไปจากนี้เล็กน้อย เรือ 6 ลำที่ติดตาม เดอ กราส ถูกแยกออกไปอยู่ระหว่างกองเรือที่กำลังแล่นด้านใต้ลมกับกองหลัง โดยห่างจากฝ่ายแรก 2 ไมล์ และห่างจากฝ่ายหลังออกไป 4 ไมล์ คงไม่จำเป็นนักที่จะย่ำให้เห็นถึงความได้เปรียบจากสถานการณ์เช่นนั้นที่ฝ่ายอังกฤษควรจะฉกฉวยเอาไว้ แม้ว่าในช่วงเวลานั้นอังกฤษกำลังขวัญเสียจากการที่ฝรั่งเศสได้สร้างความปั่นป่วนให้กับแนวเรือรบของตน ยิ่งไปกว่านี้ยังมีบทเรียนอันน่าจดจำที่เป็นผลกระทบอย่างทันทีทันใดจากปืนใหญ่ของอังกฤษที่ยิงผ่านแนวเรือรบของศัตรู ในบรรดาเรือ 5 ลำที่ยึดมาได้ มีเรือ 3 ลำที่อังกฤษสามารถกระหน่ำยิงใส่ท้ายเรือได้ แทนที่ทั้งสองฝ่ายจะยิงโต้ตอบกัน เนื่องจากต่างฝ่ายต่างแล่นขนานกันไป และเรือแต่ละลำต่างก็ได้รับความช่วยเหลือจากเรือที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลังเรือของฝรั่งเศสที่อยู่ใกล้กับเรืออังกฤษที่กำลังแล่นผ่านไปนั้นถูกเรือศัตรูแต่ละลำระดมยิงติดต่อกันอย่างไม่หยุดหย่อน ด้วยเหตุนี้เอง เรือรบ 13 ลำของ ฮู้ด ที่แล่นผ่านเรือสองลำหลังในกองหน้าฝรั่งเศส ซึ่งก็คือ เรือ “ซีซาร์” และ “เฮ็คเตอร์” มีโอกาสที่จะระดมยิงใส่เรือทั้งสองนี้ เช่นเดียวกับเรือรบทั้ง 6 ลำของรอดนีย์ที่แล่นผ่านเรือ “กลอริเยอร์” (GLORIEUX) “การรวมกำลังด้วยการเคลื่อนกระบวนเป็นแถว” (CONCENTRATION BY DEFILING) ผ่านแถวเรือรบแถวสุดท้ายเหมาะที่จะใช้ควบคู่ไปกับการรวมกำลังที่ปีกซ้ายขวาของแนวเรือรบ เพราะหากสามารถกระทำการเช่นนี้ได้เป็นผลสำเร็จ การโจมตีย่อมนำมาซึ่งแสนยานุภาพอันทรงพลัง หากอังกฤษสามารถฉกฉวยความได้เปรียบนี้ได้อย่างทันทั่วทั้ง พวกเขาก็อาจจะยิงใส่เรือรบที่อยู่ทั้งสองด้านของช่องว่างที่พวกเขากำลังแล่นผ่านเช่นเดียวกับที่เรือ “พอร์มิเดเบิล” ได้กระทำเอาไว้แต่ที่อังกฤษกลับยิ่งปั่นใหญ่จากด้านข้างลำเรือ อีกทั้งนายทหารหลายต่อหลายนายยังไม่ประจักษ์ถึงโอกาสที่พวกตนกำลังเป็นต่อจนกระทั่งสายเกินแก้ ผลลัพธ์จากการปฏิบัติการของรอดนีย์จึงมีดังต่อไปนี้ :

- 1) ความได้เปรียบในทิศทางลมช่วยให้อังกฤษเป็นฝ่ายบุกเข้าโจมตีได้
- 2) การระดมยิงปืนใหญ่ใส่แนวเรือรบบางส่วนของศัตรู

- 3) การเริ่มต้นสร้างความปั่นป่วนและความแตกแยกให้กับฝ่ายตรงข้าม ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งโอกาสอันงามในการใช้ยุทธวิธีเพื่อสร้างความได้เปรียบในเวลาต่อมา

คงจะไม่เป็นการตอบโต้ที่เชื่อถือได้สักเท่าใดนักหากจะกล่าวว่าถ้าฝรั่งเศสมีความเชี่ยวชาญในการรบมากกว่านี้ พวกเขาก็คงจะกลับมารวมกองได้ใหม่ในไม่ช้าแผนการที่ทำให้เราเป็นฝ่ายได้เปรียบไม่ได้ถูกทำลายลงไปเพราะฝ่ายตรงข้ามได้ทำการตอบโต้กลับมาอย่างทันควัน เปรียบเสมือนการแทงดาบลงไปย้อมทำให้อีกฝ่ายพยายามปิดป้องอย่างสุดความสามารถ โอกาสที่เวลานั้นก็อาจจะกระทำได้ด้วยการเล่นตัดหน้าเรือที่อยู่ข้างหลัง ในขณะที่กองหน้ายังคงอยู่ที่ตำแหน่งเดิม กองเรือของฝรั่งเศสย่อมถูกตัดขาดออกจากกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และการเคลื่อนไหวต่อจากนั้นจะต้องอาศัยไหวพริบและความฉลาดหลักแหลม เพราะกองเรือที่ถูกแยกออกจากกันอาจจะกลับมารวมกันได้ใหม่เร็วกว่าที่คาดเอาไว้ หากพวกเขามีการจัดกระบวนเรือที่ดี ทางเลือกในการปฏิบัติการอีกทางหนึ่งที่ได้เสนอแนะไปนั้น ซึ่งก็คือการหันหัวเรือไปอีกทิศหนึ่ง หลังจากแล่นผ่านกองหลังของศัตรูไปแล้ว จะทำให้การไล่ติดตามกลายมาเป็นการไล่กวดกัน โดยที่ทั้งสองฝ่ายต่างพาดพิงอยู่กับการสู้รบซึ่งอาจจะทำให้เรือของแต่ละฝ่ายมีโอกาสได้รับความเสียหายเท่า ๆ กัน ในความเป็นจริงแล้ว สัญญาณที่แสดงให้เห็นว่าเรือทั้งสองฝ่ายต่างก็ได้รับความเสียหายนั้นมีมากพอ ๆ กัน

นอกเหนือไปจากยุทธวิธีที่ทั้งสองฝ่ายนำมาใช้แล้ว ยังมีข้อแตกต่างในด้านอาวุธยุทธโปกรณ์ที่มีส่วนสร้างความได้เปรียบและสมควรที่จะนำมากล่าวถึงไว้ในที่นี้ด้วย ฝรั่งเศสดูเหมือนจะมีเรือรบที่มีประสิทธิภาพดีกว่า มีอาวุธยุทธโปกรณ์ที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่า เซอร์ ชาร์ลส ดักลาสประมาณการว่าอำนาจการยิงของปืนเรือของเรือทั้ง 33 ลำของฝรั่งเศสนั้นมากกว่าเรือ 36 ลำของอังกฤษ ทั้งนี้เพราะเรือ 4 ลำของฝรั่งเศสแต่ละลำนั้นมีปืนถึง 84 กระบอก และภายหลังการสูญเสียเรือ “เซเล่” “เจสัน” และ “เคตัน” ไปแล้ว ฝรั่งเศสก็ยังคงได้เปรียบอยู่ดีเพราะยังมีเรือรบอีก 2 ลำที่มีปืน 74 กระบอก พลเรือเอกกราวีแยร์ (GRAVIÈRE) ของฝรั่งเศสยอมรับว่าโดยทั่วไปแล้วปืนใหญ่ของฝรั่งเศสในยุคสมัยดังกล่าวมีประสิทธิภาพเหนือกว่าของอังกฤษหลายเท่าตัว โครงสร้างเรือรบที่เหนือชั้นกว่ารวมไปถึงอัตราความเร็วในการแล่นที่สูงกว่าเรือรบของอังกฤษทำให้ฝรั่งเศสสามารถแล่นเรือและเร่งความเร็วได้ดีกว่า ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จของ เดอ กราสที่นำเรือแล่นขึ้นไปด้านเหนือลมได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากในตอนบ่ายของวันที่ 11 มีเพียงเรือ 3-4 ลำของเขาเท่านั้นที่เรืออังกฤษสามารถมองเห็นเสากระโดงเรือได้ ทั้ง ๆ ที่เมื่อ

วันที่ 9 เรือของเดอกราสกลุ่มนี้ยังอยู่ในรัศมีการยิงของฝ่ายอังกฤษอยู่ น่าจะเป็นผลมาจากเรือ “เซเล่” “แมกนาโนม” (MAGNANIME) ที่เคราะห์ร้ายทำให้ เดอ กราส มีอันต้องสูญเสียความได้เปรียบไป และช่วยให้ความตั้งต้นของ รอดนีย์ ที่ยังคงคิดหวังให้ฝ่ายตรงข้ามประสบเหตุร้ายเพื่อที่ตนจะสามารถกระทำการได้สำเร็จ อัตราความเร็วที่สูงกว่าของเรือรบฝรั่งเศสนั้นเป็นเรื่องที่ยากจะอธิบายได้ เพราะแม้ว่าพวกเขาจะใช้โลหะที่มีคุณภาพดีกว่ามาทำเรือรบ แต่วิถีปฏิบัติในการหุ้มท้องเรือด้วยทองแดงนั้นยังคงไม่แพร่หลายในฝรั่งเศสมากเท่ากับในอังกฤษ และยังมีเรือรบของฝรั่งเศสบางลำที่สามารถแล่นได้เร็วกว่าเรือของพวกเขา ถึงแม้ว่าความได้เปรียบเป็นอันมากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการที่รอดนีย์หยุดรบหลังสิ้นสุดการปฏิบัติการในวันที่ 9 เพื่อที่จะซ่อมแซมเรือเนื่องจากเรือรบขนาดเล็กหลายต่อหลายลำของเขาที่เข้าปะทะอย่างดุเดือดกับฝ่ายตรงข้ามที่มีกำลังเหนือกว่าได้รับความเสียหายมาก มีข้อมูลระบุว่าฝรั่งเศสพยายามให้เรือของตนอยู่ห่างจากวิถีกระสุนออกไปกึ่งหนึ่งเพื่อที่จะชดเชยความได้เปรียบของฝ่ายอังกฤษที่มีกระสุนดินปืนและปืนใหญ่ที่มีน้ำหนักเบาแต่เปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาวุธเหล่านี้จะช่วยให้อังกฤษได้เปรียบเหนือคู่ต่อสู้เป็นอย่างมากหากเข้าใจมิติในระยะประชิด แต่มีอาจใช้การได้ดีในระยะไกล เดอ เวอเดรย รองผู้บัญชาการรบ ซึ่งได้รับมอบหมายให้มาโจมตีศัตรูในครั้งนี้นักกล่าวอย่างเปิดเผยว่าหากเขานำเรือเข้ามาใกล้กับวิถีกระสุนของอังกฤษแล้วเรือของเขาจะยอมพังยับเยินอย่างรวดเร็วเป็นแน่ ไม่ว่าการตัดสินใจที่จะไม่ตามไปบดขยี้ศัตรูซึ่งอยู่ในตำแหน่งอย่างเช่นที่กองเรืออังกฤษอยู่ในขณะนั้นจะเป็นเช่นไรก็ตาม คงไม่ต้องสงสัยเลยว่าหากจุดประสงค์คือการพยายามหลบเลี่ยงการไล่ล่าของศัตรูแล้ว ยุทธวิธีที่เดอ เวอเดรย นำมาใช้ในการสู้รบวันที่ 9 นั้นนับว่ายอดเยี่ยมอย่างมีต้องสงสัย เดอ เวอเดรย ทำให้ฝ่ายตรงข้ามได้รับความเสียหายอย่างหนักโดยใช้กำลังของตนให้น้อยที่สุด ในวันที่ 12 เดอ กราส ละทิ้งความได้เปรียบนี้ลงด้วยการนำเรือเข้าไปใกล้วิถีกระสุนของศัตรู นอกเหนือไปจากที่เขาอมสละนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ใช้มาก่อนหน้านั้นเพื่อแลกกับอารมณ์เพียงชั่ววูบของตน ปืนของอังกฤษมีประสิทธิภาพร้ายแรงมากหากเข้าปฏิบัติการในระยะประชิดแต่จะไม่ได้รับอันตรายหากยิงมาจากระยะไกล เดอ เวอเดรย กล่าวในเวลาต่อมาว่า : “ผลกระทบของอาวุธชนิดใหม่นี้ร้ายแรงมากหากเข้าไปอยู่ในระยะยิงของมัน และอาวุธเหล่านี้ที่ทำให้เรือรบของเราได้รับความเสียหายอย่างหนักในการรบวันที่ 12 เมษายน” นอกจากนี้ อังกฤษยังติดตั้งสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับ

ปีนไว้บนเรือรบบางลำ และด้วยวิวัฒนาการใหม่ ๆ เหล่านี้ช่วยทำให้ความแม่นยำ ความเร็วในการยิงเพิ่มมากขึ้นทั้งยังครอบคลุมพื้นที่ในการยิงได้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงช่วยเพิ่มพูนอำนาจการยิงปืนเรือให้เพิ่มขึ้นด้วย เหล่านี้คือการพัฒนาปืนด้วยการนำล็อก (LOCKS) มาใช้ โดยผู้เลี้ยงยิงเป็นคนยิง ประกอบกับการปรับเปลี่ยนฐานที่ตั้งปืนช่วยให้การยิงของปืนไปได้ไกลทั้งทางข้างหน้าและข้างหลังมากยิ่งขึ้น นั่นก็คือ การพัฒนาความสามารถการยิงปืนในสมรภูมิรบให้กว้างมากขึ้นกว่าเดิมทำให้การต่อสู้ระหว่างลำ โดยการเคลื่อนที่ไม่ถูกควบคุมโดยความสัมพันธ์ของตำบลที่เรือลำดังกล่าวมีต่อลำอื่น ๆ วิวัฒนาการเช่นนี้ในบางคราวจะช่วยให้เรือลำนี้อยู่ในตำบลที่สามารถจัดการกับฝ่ายตรงข้ามโดยที่ฝ่ายหลังนี้มีอาจโต้ตอบได้ และเราได้ชี้ให้เห็นถึงตัวอย่างของความได้เปรียบในเชิงยุทธวิธีเช่นนี้ไปแล้ว ในการสู้รบระหว่างกองเรือสองฝ่ายอย่างที่เรากำลังศึกษากันอยู่นี้ ข้อดีก็คือเราสามารถเคลื่อนย้ายปืนไปไว้หัวเรือได้มากขึ้น หรือยังใช้เล็งตามศัตรูที่อยู่ท้ายเรือได้ในระยะไกลทำให้ขีดการยิงถูกเป้าเพิ่มมากขึ้นเป็นสองเท่าหรือมากกว่านั้น ทั้งยังลดช่องว่างที่เปิดโอกาสให้ศัตรูสามารถหนีรอดไปได้ในยามที่พวกเขาถูกระดมยิงจากฝ่ายตรงข้ามถึงสองทางในเวลาเดียวกัน รายละเอียดต่าง ๆ ที่ฟังดูล้าสมัยในปัจจุบันนี้ยังคงให้บทเรียนที่ไม่มีวันล้าสมัย วิธีการเหล่านี้ไม่ได้แตกต่างไปจากการใช้ตอร์ปิโดในยุคสมัยใหม่สักเท่าใดนัก

ความจริงแล้ว การปฏิบัติการในวันที่ 12 เมษายน ค.ศ.1782 ยังให้ข้อคิดดี ๆ มากมายที่เกี่ยวกับการรบ การไล่ติดตามฝ่ายตรงข้ามอย่างไม่ลดละ การสร้างความได้เปรียบในตำบลที่ทางยุทธศาสตร์ การรวมกำลังของฝ่ายตน การกระจายกำลังของศัตรู การนำอาวุธสมัยใหม่ ๆ ที่มีขนาดเล็กลงแต่มีประสิทธิภาพสูงนั้นล้วนเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง หากจะยังคงตกย้ำให้เห็นถึงความสำคัญในอันที่จะไม่ปล่อยโอกาสดี ๆ ในการโจมตีศัตรูให้หลุดลอยไปนั้นก็คงจะไม่ได้รับความสนใจจากผู้ที่ไม่ตระหนักว่าการสู้รบในวันที่ 9 มีผลต่อการรบในวันที่ 12 อย่างไรบ้าง การยกเลิกแผนการที่จะบุกไปตีจาไมก้าหลังความพ่ายแพ้ของกองเรือฝรั่งเศสชี้ให้เห็นว่าวิธีที่ถูกต้องที่จะบรรลุเป้าหมายสูงสุดได้ก็คือการทำลายกำลังทางเรือของศัตรูให้พังพินาศ นอกเหนือไปจากบทเรียนที่ได้จากการรบครั้งนี้ ยังมีข้อวิพากษ์วิจารณ์อย่างน้อยหนึ่งอย่างที่มีความละเอียดอ่อน ทั้งยังมีความสำคัญกับชัยชนะที่เกิดขึ้นในภายหลังและผลกระทบที่มีต่อสงครามโดยทั่ว ๆ ไป

ข้อเสียเปรียบของเรือใบเมื่อเกิดซึ่งความเสียหายขึ้นกับเสากระโดงหรือใบเรือหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการเสียอำนาจในการขับเคลื่อนซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของเรือรบนั้นทำให้ยากที่จะกล่าวได้ว่าสิ่งใดควรกระทำหรือไม่สามารถกระทำได้บ้าง มันไม่ใช่เพียงแค่ประเด็นของความเสียหายที่เกิดขึ้น แต่ยังหมายรวมถึงวิถีในการซ่อมแซม พลกะกำลังและความเชี่ยวชาญของบรรดานายทหารและนักเดินเรือซึ่งแตกต่างกันไปในเรือแต่ละลำ แม้กระนั้นก็ตามประสิทธิภาพของกองเรืออังกฤษที่สามารถใช้ความได้เปรียบของตนด้วยการไล่ตามศัตรูไปอย่างกระชั้นชิดในวันที่ 12 เมษายนนั้น อาจจะได้เห็นได้จากตัวอย่างของนายทหารที่มีชื่อเสียง 2 นายด้วยกัน นายทหารทั้งสองคือ เซอร์ แซมมวล ฮูต รองผู้บัญชาการรบ และเซอร์ ชาร์ลส ดักลาส กัปตันของกองเรือหรือเสนาธิการทหารของพลเรือเอกนั่นเอง ฮูต ให้ความเห็นว่าเรือรบ 20 ลำ อาจถูกศัตรูยึดไปได้ และเขาได้กล่าวเช่นเดียวกันนี้กับ รอดนีย์ ในวันต่อมา ในขณะที่เสนาธิการกลับรู้สึกอับอายอย่างมากกับการปฏิบัติการที่ล้มเหลวของตน และจากวิธีการที่นายพลรับฟังข้อเสนอแนะของเขา จนกระทั่งเขาคิดจะลาออกจากตำแหน่งเลยทีเดียว

คำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์นั้นทำได้ง่ายไม่เหมือนกับความรับผิดชอบที่คน ๆ หนึ่งต้องแบกรับ แต่ทว่าในการทำสงครามแล้ว เรามีอาจบรรลุถึงผลลัพธ์อันยิ่งใหญ่ได้หากปราศจากความเสี่ยงและความพยายามใด ๆ อย่างไม่ดีความน่าเชื่อถือในการตัดสินใจของนายทหารทั้งสองนายนี้ ได้รับการยืนยันโดยอ้างอิงจากเอกสารทางราชการของฝรั่งเศส รอดนีย์ ให้เหตุผลที่เขาไม่อาจไล่ตามศัตรูไป ได้โดยอ้างว่าเรือรบหลายลำได้รับความเสียหาย จากนั้น รอดนีย์ ยังเสนอแนะถึงสิ่งที่ควรจะทำในคำคืนนั้น หากเขาไล่ตามกองเรือฝรั่งเศสซึ่ง “ประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ 26 ลำ” ความเป็นไปเหล่านี้ อาจจะถูกฟังดูน่าเชื่อถือในความคิดของ รอดนีย์ เมื่อพิจารณาว่าเรือรบฝรั่งเศสได้กระทำการอย่างใดมาบ้างในช่วงกลางวัน แต่ในประเด็นที่เกี่ยวกับเรือรบ 26 ลำ หลังจากเดอ กราส ยอมจำนนแล้ว เดอ เวอเดรยได้ส่งสัญญาณให้เรือแล่นวนเวียนอยู่รอบ ๆ เรือธงของตน โดยในตอนเช้าวันต่อมา พบว่าเขามีเรือรบติดตามเหลืออยู่เพียง 10 ลำ อีกทั้งยังไม่มีเรืออื่นตามมาสวมทပ်อีกเลยจนกระทั่งวันที่ 14 ในระหว่าง 2-3 วันต่อมาเรือรบ 5 ลำได้มารวมกำลังกับเขา เดอ เวอเดรย พร้อมกับเรือเหล่านี้เดินทางไปยังจุดนัดพบที่แหลมฝรั่งเศส ณ ที่นั้น เขาได้พบกับเรือรบลำอื่นทำให้มีจำนวนเรือ 20 ลำ เรือรบ 5 ลำที่เข้าปฏิบัติการในวันดังกล่าวหลบหนีไปยังคูราเซา (CURAÇAO) ซึ่งห่างออกไปประมาณ 600 ไมล์ และไม่ได้กลับมารวมกองเรืออีกเลยจนถึงเดือนพฤษภาคม ด้วยเหตุนี้เอง

“กองเรือรบ 26 ลำ” จึงไม่ได้มีตัวตนอยู่จริง ในทางตรงกันข้าม กองเรือของฝรั่งเศสถูกตีพ่ายแพ้นี้ไปคนละทิศละทาง และเรือหลายลำแยกออกไปอยู่ตามลำพัง หากพิจารณาถึงสภาพของเรือรบที่ได้รับความเสียหายแล้ว ดูเหมือนจะไม่มีเหตุผลอื่นใดเลยที่จะคิดไปว่าอังกฤษเป็นฝ่ายสูญเสียมากกว่าศัตรู ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีคำพูดที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเด็นนี้ซึ่งปรากฏอยู่ในจดหมายของเซอร์ กิลเบิร์ต เบลน (SIR GILBERT BLANE) มีใจความดังต่อไปนี้ :

“เป็นเรื่องยากมากที่จะทำให้นายทหารฝรั่งเศสเชื่อว่าจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการปฏิบัติการของเรานั้นเป็นเรื่องจริง นายทหารผู้หนึ่งยังได้โต้แย้งข้าพเจ้าอย่างตรงไปตรงมา โดยกล่าวว่าพวกเรามักจะทำให้ผู้อื่นมีความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับความสูญเสียของเรา ข้าพเจ้าเลยต้องพานายทหารผู้นี้เดินไปตามหาดฟ้าเรือ “ฟอร์มิเดเบิล” และทำให้เขานับว่ามีรอยกระสุนอยู่กี่รอย และชี้ให้เขาเห็นว่าเสากระโดงและใบเรือของเรือ “ฟอร์มิเดเบิล” เสียหายน้อยเพียงใด จากนั้นข้าพเจ้าจึงถามนายทหารผู้นี้ต่อไปว่าระดับความเสียหายเช่นนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสูญเสียไพร่พลไป 14 นาย ซึ่งเป็นจำนวนไพร่พลของเราที่เสียชีวิต และยังเป็นจำนวนผู้เสียชีวิตที่สูงที่สุดในบรรดาเรือรบของเรา ยกเว้นจากเรือ “รอยัล โอ๊ค” (ROYAL OAK) และเรือ “โมนาร์ค” (MONARCH)

ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่ความได้เปรียบเหนือคู่ต่อสู้ไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างกระตือรือร้นเท่าใดนัก เป็นเวลาอีกกว่า 5 วันหลังการรบที่กองเรือของ ฮู้ด ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปยังซาน โดมิงโก (SAN DOMINGO) และระหว่างทางกองเรือของ ฮู้ด ได้แวะรับเรือ “เจสัน” กับ “เคตัน” ที่โมนา พาสเสจ (MONA PASSAGE) ซึ่งเรือสองลำนี้ได้แยกตัวออกไปก่อนสงครามจะเกิดขึ้นและกำลังจะเดินทางไปที่แหลมฝรั่งเศสอยู่ในช่วงเวลานั้น เรือรบเหล่านี้พร้อมด้วยเรือติดตามอีก 2 ลำเป็นเพียงสิ่งที่หลงเหลือจากชัยชนะในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม การณ์สงครามของอังกฤษ ความผิดพลาดเช่นนี้ได้สร้างมลทินครั้งร้ายแรงที่สุดให้กับชื่อเสียงของรอดนี้อยู่ในฐานะนายทหาร และทำให้เขามีอาจเป็นนายพลผู้ประสบความสำเร็จได้อย่างเต็มภาคภูมิ ครั้งหนึ่ง รอดนี้อย่างจะเคยช่วยจ่าไม่ทำให้รอดพ้นมาได้ แต่ในยามที่เขามีโอกาสบดขยี้กองเรือฝรั่งเศส เขากลับปล่อยให้โอกาสนั้นให้หลุดมือไปอย่างน่าเสียดาย รอดนี้อย่างก็เหมือนกับ เดอ กราส ที่ปล่อยให้เป้าหมายเฉพาะหน้ามาบดบังเป้าหมายที่สำคัญกว่าได้

ในอันที่จะให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงผลจากการละลายต่อหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ และการที่ไม่อาจชี้ขาดลงไปได้ว่าฝ่ายใดแพ้หรือชนะในการยุทธครั้งนี้ เราควรจะพึงการโต้แย้งในรัฐสภาในประเด็นที่ว่าด้วยสันติภาพซึ่งมีขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1783 ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบต่อเงื่อนไขที่มีการตกลงกันโดยคณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นเกี่ยวเนื่องกับข้อควรพิจารณาหลายประการด้วยกัน แต่สาระสำคัญของข้อโต้แย้งอยู่ที่สถานการณ์ของประเทศทั้งสองที่สู้รบกันไม่ว่าจะเป็นด้านการเงินหรือด้านทหาร หรือน่าจะเป็นการดีกว่าหากอังกฤษจะยังคงทำสงครามต่อไปมากกว่าจะยอมสละสิ่งที่พวกเขาสู้รบเพื่อให้ได้มา ในประเด็นที่ว่าด้วยสถานการณ์ด้านการเงิน แม้ว่าฝ่ายที่สนับสนุนให้เกิดสันติภาพระหว่างประเทศทั้งสองจะให้ข้อมูลในเชิงลบเพียงใด ก็คงไม่ต้องสงสัยเลยว่าแต่ละประเทศย่อมมีทรัพยากรที่แตกต่างกันออกไป ไม่น่าจะเป็นในยุคสมัยนั้นหรือในสมัยปัจจุบันก็ตาม ประเด็นที่ว่าด้วยความแข็งแกร่งทางทหาร นั้นแท้จริงแล้วเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับแสนยานุภาพของกองทัพเรือ คณะรัฐมนตรีโต้แย้งว่าเรือรบทั้งหมดที่อังกฤษมีอยู่ไม่น่าจะถึง 100 ลำ ในขณะที่ฝรั่งเศสและสเปนมีเรือรบรวมกันทั้งสิ้น 140 ลำ หากยังไม่นับรวมของฮอลแลนด์ด้วยอีกประเทศหนึ่ง

“ด้วยจำนวนเรือรบที่อังกฤษมีน้อยกว่าเช่นนี้ เราจะคาดหวังความสำเร็จได้จากสิ่งใด ไม่น่าจะจากประสบการณ์ของการทำสงครามครั้งก่อน หรือจากการกระจายกำลังครั้งใหม่ของเราที่จะเกิดตามมาในอนาคต ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก เราไม่สามารถจะมีเรือรบถึง 46 ลำ เพื่อที่จะไปรบกับเรือ 40 ลำของศัตรู โดยในวันที่มีการลงนามสนธิสัญญาสันติภาพที่อ่าวคาคิซันั้น เรือรบทั้ง 40 ลำนี้พร้อมกับไพร่พลอีกกว่า 16,000 นายพร้อมที่จะออกเดินทางไปยังซีกโลกนั้น และ ณ ที่นั้นยังจะมีเรือรบขนาดใหญ่ 12 ลำจากฮาวานาและอีก 10 ลำจากซาน โดมินโกมารวมกองเรือ... ยังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะทำให้เราเข้าใจว่าการทำสงครามในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกอาจจะจบลงด้วยการสูญเสียจาไมก้า อันเป็นจุดมุ่งหมายของการสู้รบครั้งสำคัญที่พวกเราได้ให้คำสัตย์ปฏิญาณไว้ในครั้งนี้”

เหล่านี้คือการให้เหตุผลของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการทำสงคราม ซึ่งเป็นผู้อนุมัติเงินก้อนใหญ่หากสงครามเกิดขึ้นจริง ลอร์ด เค็ปเปิล สมาชิกคนหนึ่งของพรรคและต่อมาภายหลังได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นผู้บัญชาการกองทัพเรือของอังกฤษไม่เห็นด้วยกับตัวเลขดังกล่าวที่ฝ่ายคัดค้านการทำสงครามได้ชี้แจงเอาไว้ ซึ่งต่อมาภายหลัง ลอร์ด เค็ปเปิลได้ลาออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการกองทัพเรือเนื่องจากเขาไม่เห็นชอบกับสนธิสัญญา

ฉบับดังกล่าว นักการเมืองและนักเดินเรือชาวอังกฤษควรจะได้ตระหนักถึงแสนยานุภาพที่แท้จริงของกองทัพเรืออื่น ๆ ได้ด้วย อย่างไรก็ตาม การตระหนักถึงความสำคัญของการสู้รบไม่ว่าจะเป็นทางด้านจิตใจหรือวัตถุหากรอดนีย์ได้ตัดดวงผลประโยชน์จากชัยชนะที่มาจากโอกาสอันงามมากกว่าจะมาจกคุณความดีของเขานั้นจะแตกต่างกันอย่างใด

จดหมายที่ไม่ปรากฏนามผู้เขียนและถูกตีพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ.1809 จากหลักฐานบางอย่างแสดงให้เห็นว่าจดหมายฉบับนี้ถูกเขียนขึ้นโดยเซอร์ กิลเบิร์ต เบลน นายแพทย์ประจำกองทัพเรืออังกฤษและเป็นบุคคลที่มีความสนิทสนมกับรอดนีย์ระบุไว้ว่านายพล “ไม่ให้ความสำคัญกับชัยชนะในวันที่ 12 เมษายน ค.ศ.1782 แต่อย่างไร” รอดนีย์ คงจะชอบใจมากกว่านี้ หากชื่อเสียงของเขาได้มาจากการสู้รบกับเดอ กิเซ็น เมื่อวันที่ 17 เมษายน ค.ศ.1780 และ รอดนีย์ ยัง “รอดคอยโอกาสที่จะโจมตีนายทหารผู้นั้น ด้วยกำลังที่ตนมีอยู่น้อยกว่า เพราะเขาคิดว่านายทหารผู้นี้เป็นนายทหารชาวฝรั่งเศสที่เก่งกาจที่สุดซึ่งหาก รอดนีย์ สามารถเอาชนะคน ๆ นี้ได้ ชื่อเสียงของเขาคงจะอยู่ตราบนานเท่านาน” คงจะมีนักศึกษาเพียงไม่กี่คนที่สงสัยเกี่ยวกับความดีความชอบของ รอดนีย์ ที่เขามีโอกาสถึงสองครั้งในอันที่จะทำลายกองเรือของศัตรู แม้กระนั้นก็ตาม โชคชะตาได้ลิขิตให้ชื่อเสียงและเกียรติยศของ รอดนีย์ ขึ้นอยู่กับการทำสงครามที่มีความสง่างามในตัวของมันเอง โดยที่ รอดนีย์ ไม่ได้แสดงคุณสมบัติอันยอดเยี่ยมที่เขามีอยู่ให้เป็นที่ประจักษ์ ทั้งยังปิดกั้นมิให้รอดนีย์มีโอกาสได้รับชัยชนะในยามที่เขาควรจะได้รับมากที่สุด ปฏิบัติการครั้งสำคัญเพียงครั้งเดียวตลอดเวลาที่รอดนีย์เป็นทหาร ซึ่งเขาประสบชัยชนะพร้อม ๆ กับที่แสดงคุณความดีให้ปรากฏนั่นก็คือ เหตุการณ์ในคราวที่ รอดนีย์ บุกลงไปทำลายเรือของแลงการ่า ที่แหลมเซนต์ วินเซนต์ แต่เหตุการณ์ครั้งสำคัญในชีวิตของ รอดนีย์ ในคราวนี้กลับสูญหายไปจากความทรงจำของผู้คน อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติที่แหลมเซนต์ วินเซนต์แสดงให้เห็นคุณสมบัติที่ยอดเยียมที่สุดของรอดนีย์ในฐานะนักเดินเรือไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการไล่ล่าพวกคอนฟแลนส์ของฮอว์คเลย

ภายในสองปีครั้งนับตั้งแต่รอดนีย์ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการรบ ประสบความสำเร็จครั้งสำคัญ ๆ อยู่หลายครั้ง และตามที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นว่า รอดนีย์ มีชัยชนะเหนือรบพลของฝรั่งเศส สเปนและดัตช์ “ในช่วงเวลาดังกล่าว รอดนีย์สามารถยึดเรือรบของศัตรูได้อีก 12 ลำมาให้กับกองทัพเรืออังกฤษ ทั้งยังได้ทำลายเรือรบไปอีก 5 ลำ จากเหตุการณ์ที่น่าจดจำมากที่สุดก็คือเป็นครั้งแรกที่เรือรบขนาดใหญ่ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดอย่างเช่น เรือ “วิลล์ เดอ ปารีส” ถูกยึดและนำมายังท่าเรือ โดยผู้บัญชาการรบของอังกฤษ”

แม้ว่ารอดนีย์จะสร้างความดีความชอบให้กับกองทัพเรือมากเพียงใดก็มิอาจหลีกเลี่ยงที่จะถูกแทรกแซงจากพรรคการเมืองที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับทุก ๆ เรื่อง รวมถึงกองทัพบกและกองทัพเรือ เป็นเหตุให้รอดนีย์ถูกปลดออกจากตำแหน่งภายหลังสิ้นสุดการปกครองโดยคณะรัฐบาลของ ลอร์ด นอร์ธ (LORD NORTH) และผู้ที่มารับตำแหน่งต่อจาก รอดนีย์ เป็นนายทหารที่ไม่มีชื่อเสียงได้นำเรือออกเดินทางไปแล้วเมื่อข่าวชัยชนะของอังกฤษเดินทางมาถึงเป็นช่วงเวลาที่อังกฤษกำลังเผชิญกับภาวะถดถอยและหมดสิ้นความหวังนั้น ชัยชนะของ รอดนีย์ ทำให้ชาวอังกฤษดีใจเป็นล้นพ้น ทั้งยังทำให้ผู้คนเลิกตำหนิความล้มเหลวจากการปฏิบัติการครั้งก่อนของ รอดนีย์ พลเมืองอังกฤษไม่มีอารมณ์ที่จะวิพากษ์วิจารณ์สิ่งใดทั้งสิ้น พวกเขาไม่ได้คิดว่าความผิดพลาดดังกล่าวจะนำมาซึ่งความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของอังกฤษได้เช่นใด ความรู้สึกนึกคิดเช่นนี้ยังคงอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลานาน ตราบจนกระทั่งปลายปี ค.ศ.1830 อันเป็นปีที่ “ชีวประวัติของรอดนีย์” (RODNEY’S LIFE) ได้ถูกตีพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรก จึงมีการยืนยันว่า “กองทัพเรือของฝรั่งเศสได้รับความเสียหายเป็นอันมากสืบเนื่องจากชัยชนะในวันที่ 12 เมษายน จนกระทั่งฝรั่งเศสไม่อยู่ในสถานะภาพที่จะชิงความเป็นใหญ่จากสหราชอาณาจักรผู้เป็นเจ้าของแห่งท้องทะเลได้อีกต่อไป” ในปี ค.ศ.1782 คำพูดเหล่านี้อาจจะฟังดูไร้สาระและเป็นเพียงข้อแก้ตัว แต่ผู้คนกลับมิได้คิดเช่นนั้นในยุคสมัยต่อมาที่พวกเขาต่างต้องการแสวงหาความสงบสุขเงื่อนไขที่เอื้อประโยชน์ให้กับฝรั่งเศสนั้นเป็นผลมาจากสถานะทางการเงินที่ตกต่ำของฝรั่งเศส หากไม่มาจากการที่กองทัพเรือต้องเผชิญกับการดูหมิ่นเหยียดหยามไม่ และหากมีคำพูดเกินจริงใด ๆ ที่ฝ่ายสนับสนุนสันติภาพนำมาเป็นข้อโต้แย้งว่าอังกฤษไม่อาจกู้จาไม่ก้ากลับคืนมาได้ ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าอังกฤษไม่อาจใช้กำลังในการบุกไปยึดเกาะอื่น ๆ กลับมาเป็นของอังกฤษภายใต้เงื่อนไขของสนธิสัญญาได้

ความทรงจำเกี่ยวกับ เดอ กราส มักจะมาจากการกระทำอันยิ่งใหญ่ของเขาที่มีต่อสหรัฐอเมริกา นอกจากโรแฮมโบแล้ว ชื่อของ เดอ กราส เปรียบเสมือนผู้ค้ำจุนคนสำคัญของประเทศที่ฝรั่งเศสพยายามต่อสู้ดิ้นรนมานับตั้งแต่ประเทศยังเป็นเพียงสาธารณรัฐเล็ก ๆ เท่านั้น เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดกับเดอกราสในเวลาต่อมา ทั้งยังนำมาซึ่งหายนะและจุดจบในอาชีพการงานของเขานั้นไม่อาจรอดพ้นจากความสนใจของชาวอเมริกันผู้รักการอ่านไปได้

ภายหลังจากการยอมพ่ายแพ้ของเรือ “วิลล์ เดอ ปาร์ริส” เดอ กราส ได้ติดตามกองเรืออังกฤษพร้อมกับเรือที่ยึดมาได้ไปยังจาไมก้า ซึ่งรอดนีย์ได้นำเรือรบไปซ่อมแซม ด้วยเหตุนี้ เดอ กราส จึงเสมือนหนึ่งเป็นเชลยศึกของอังกฤษ ในวันที่ 19 พฤษภาคม เดอ กราส ออกเดิน

ทางจากจาไมก้าไปยังอังกฤษในฐานะนักโทษ ทั้งนายทหารเรือและประชาชนชาวอังกฤษต่างสรรเสริญเยินยอและให้ความสนใจบุคคลที่ประเทศของตนพิชิตชัยชนะมาได้ เพราะอย่างน้อยความกล้าหาญของ เดอ กราส นั้นนับว่าทรงคุณค่ายิ่ง มีผู้กล่าวว่า ในหลาย ๆ โอกาส เดอ กราส มีโอกาสปฏิเสธที่จะออกมาปรากฏตัวที่ระเบียงห้องพักของเขาในกรุงลอนดอนเนื่องจากมีผู้คนมากมายพากันให้ร้องด้วยความปรารถนาจะเห็นหน้า นายทหารผู้กล้าหาญตนนี้ การที่เดอ กราสมีโอกาสตระหนักถึงสถานภาพที่แท้จริงของตนนั้นสร้างความไม่พอใจให้กับชาวฝรั่งเศสเป็นอันมาก และ เดอ กราส ยังทำให้ตนเองเป็นที่เกลียดชังยิ่งขึ้นไปอีกด้วยการประนามการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างรุนแรงในการสู้รบ เมื่อวันที่ 12 เมษายน

เซอร์ กิลเบิร์ต เบลน ได้เขียนไว้ว่า “เดอ กราส จำต้องยอมรับชะตากรรมของเขาอย่างสุขุมและมีสติสัมปชัญญะ เพราะเขากล่าวว่าได้พยายามปฏิบัติภารกิจอย่างสุดความสามารถแล้ว... เดอ กราส ให้เหตุผลว่าความโชคร้ายของเขานั้นหาได้มาจากกำลังที่เป็นรองศัตรูไม่ หากแต่มาจากนายทหารในเรือลำอื่นที่พากันละทิ้งหน้าที่ ซึ่ง เดอ กราส ได้ส่งสัญญาณให้นายทหารเหล่านั้นพยายามรวมกำลังกัน เดอ กราส ยังถึงกับตะโกนสั่งให้นายทหารพวกนั้นปฏิบัติตามคำสั่งของตน แต่พวกเขากลับไม่ใส่ใจที่จะทำตาม”

และนี่ก็คือใจความสำคัญของคำพูดทั้งหมดของ เดอ กราส ภายหลังการสู้รบ เดอ กราส ได้เขียนจดหมายขึ้นมาฉบับหนึ่งในขณะที่อยู่บนเรือธงของอังกฤษโดยเขาได้ “โยนความผิดพลาดและความโชคร้ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในวันนั้นให้กับกัปตันเรือ นายทหารบางคนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเขา แต่กัปตันเรือ “แลงเคอด็อค” กับ “คูรอน” ที่แล่นเรืออยู่ข้างหน้าและข้างหลังถัดจากเรือของ เดอ กราส ถึงกับทิ้งเขาไว้แต่เพียงลำพัง อย่างไรก็ตาม เดอ กราส ไม่ยอมล้มมือรบตนเองอยู่แต่เพียงรายงานที่เป็นทางการ แต่ในขณะที่อยู่ ณ กรุงลอนดอน เดอ กราส ได้ตีพิมพ์วารสารออกมาหลายฉบับ ทั้งยังได้พิมพ์แจกจ่ายไปทั่วยุโรปเลยทีเดียว รัฐบาลฝรั่งเศสคิดว่านายทหารผู้หนึ่งคงไม่ปรารถนาที่จะทำให้อชื่อเสียงของผู้ใต้บังคับบัญชาต้องมัวหมองหากปราศจากเหตุผลที่ดีพอ ด้วยเหตุนี้กัปตันเรือ “แลงเคอด็อค” และ “คูรอน” จึงถูกจับกุมทันทีที่พวกเขาเดินทางมาถึงฝรั่งเศส พร้อมทั้งมีการรวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันภายใต้สถานการณ์ทั้งหมดนี้ คงไม่ต้องแปลกใจว่าในยามที่ เดอ กราส กลับไปถึงฝรั่งเศส และได้พบว่า “ไม่มีผู้ใดเลยที่อยากเป็นมิตรกับเขา” ตราบจนกระทั่งต้นปี ค.ศ.1784 ที่ผู้ถูกกล่าวหาและพยานทุกคนพร้อมที่จะขึ้นให้การต่อศาลทหาร แต่ผลการตัดสินของทหารกลับเป็นการแก้

ข้อกล่าวหาทั้งหมดให้กับนายทหารทุกคนที่ถูก เดอ กราส โจมตี ในขณะที่ความผิดพลาด ถูกมองเห็นว่ามาจากการปฏิบัติกรตามอำเภอใจและได้รับบทลงโทษเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นักเขียนฝรั่งเศสผู้หนึ่งตั้งข้อสังเกตว่า “อย่างไรก็ตาม เรามีอาจกล่าวอื่นใดได้อีก นอกเสียจากการจับกุมตัวนายพลผู้ทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการเรือรบ 30 ลำ นั้นถือเป็น เหตุการณ์ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ซึ่งสร้างความเศร้าโศกเสียใจให้กับทุกคนในชาติ” ในประเด็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติกรรของนายพลผู้นี้ ศาลทหารมีความเห็นว่าอันตราย ที่เรือ “เซเล” ได้เผชิญในตอนเช้าของวันที่ 12 นั้นไม่มีเหตุผลอันควรที่จะทำให้นายพลผู้นี้ ยังคงยืนหยัดที่จะเอาชนะศัตรูให้จงได้ อีกทั้งเรือที่เสียหายยังคงอยู่ในทิศด้านเหนือลม ในเวลาที่อังกฤษซึ่งอยู่ห่างออกไป 5 ไมล์ทางตอนใต้ยังไม่อาจแล่นตามมาได้ทัน และ กระแสลมยังช่วยให้อังกฤษไปถึงบาสเตรีในเวลา 10 โมงเช้า อีกทั้งการสู้รบยังไม่ควรเริ่มต้น ขึ้นก่อนที่เรือรบทุกลำจะจัดกระบวนทัพเสร็จ และท้ายที่สุด กองเรือของฝรั่งเศสควรหัน หัวเรือไปยังทิศเดียวกันกับฝ่ายอังกฤษ เพราะหากฝรั่งเศสยังคงมุ่งหน้าไปยังทิศได้ เรือรบของพวกเขา ก็จะแล่นเข้ามาในเขตลมสงบซึ่งเป็นอาณาบริเวณตอนเหนือสุดของ โดมินีก้า

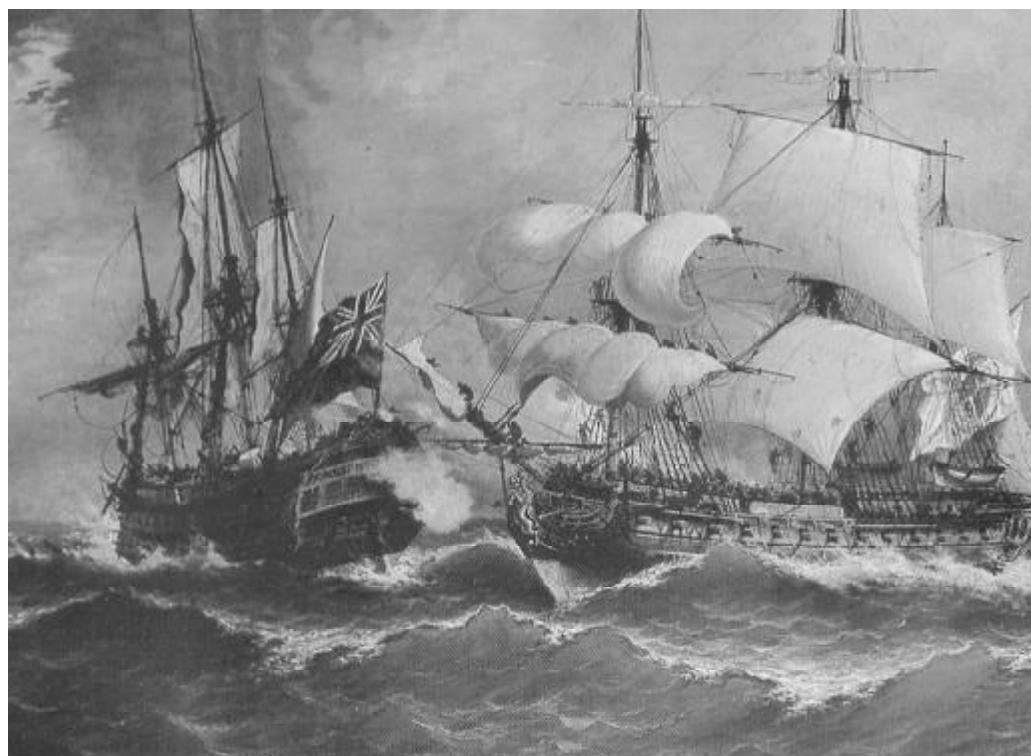
เดอ กราส ไม่พอใจกับคำตัดสินของศาลทหารเป็นอย่างมาก เขายังแสดงความ ไม่รอบคอบออกมาด้วยการทำจดหมายไปถึงรัฐมนตรีที่รับผิดชอบกองทัพเรือ เพื่อประท้วง คำตัดสินและเรียกร้องให้พิจารณาคดีใหม่อีกครั้ง รัฐมนตรีผู้นี้จึงได้ตอบโต้การประท้วงของ เดอ กราส โดยยกพระนามของกษัตริย์มาอ้าง หลังจากที่รัฐมนตรีได้อ่านบทความที่ เดอ กราส ตีพิมพ์และแจกจ่ายไปที่วออย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมถึงข้อโต้แย้งของข้อความ เหล่านั้นซึ่งได้มาจากคำให้การต่อหน้าศาลทหารแล้ว รัฐมนตรีผู้นี้ได้กล่าวสรุปด้วยถ้อยคำ ที่หนักแน่นดังต่อไปนี้ :

“ความสูญเสียจากการสู้รบนั้นมิอาจอ้างได้ว่ามาจากความผิดพลาดของผู้นำบังคับการ เรือของเรือแต่ละลำ จากพยานหลักฐานชี้ให้เห็นว่ามูลเหตุของความพ่ายแพ้ นั้นมาจากการ ที่ท่านกล่าวร้ายป้ายสีนายทหารหลายต่อหลายคนโดยปราศจากมูลความจริงเพื่อที่ว่าท่านจะ กลายเป็นผู้บริสุทธิ์ในสายตาของทุก ๆ คน ซึ่งนับว่าเป็นข้อแก้ตัวที่ท่านอ้างว่ามาจากกำลัง ที่เป็นรองฝ่ายตรงข้าม โชคชะตาที่พลิกผันและสถานการณ์ของสงครามที่ท่าน มิอาจ ควบคุมได้ พระองค์ทรงเต็มพระทัยที่จะคิดว่าท่านได้พยายามอย่างถึงที่สุดแล้วที่จะหลีกเลี่ยงเคราะห์กรรมที่บังเกิดขึ้นในวันนั้น หากแต่พระองค์ไม่ทรงยอมให้ท่านกล่าวโทษ

นายทหารแห่งกองทัพเรือของพระองค์โดยปราศจากความชอบธรรม ฉะนั้นพระองค์จึงไม่ประสงค์ที่จะรับฟังคำชี้แจงของท่านอีกต่อไป ข้าพเจ้าจำต้องถวายทอดพระบรมราชโองการของพระองค์มาด้วยความเศร้าใจยิ่งนัก ภายใต้สถานการณ์ที่คุกรุ่นเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงขอเสนอแนะให้ท่านย้ายกลับไปอยู่ยังถิ่นฐานของท่าน”

เดอ กราส เสียชีวิตในเดือนมกราคม ปี ค.ศ.1788 ส่วน รอดนีย์ ผู้เป็นปฏิปักษ์ของเขานั้นได้รับปูนบำเหน็จความดีความชอบ และมีชีวิตอยู่ต่อมาจนกระทั่งปี ค.ศ.1792 ผู้ดได้กลายมาเป็นขุนนางที่มีชื่อเสียง ทั้งยังได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้บัญชาการรบในยุคต้น ๆ ของสงครามแห่งการปฏิรูปในประเทศฝรั่งเศส ได้รับความนิยมชมชอบจาก เนลสัน ซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของเขา หากแต่ความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงในฐานะผู้บัญชาการกองทัพเรือเป็นสาเหตุให้ ผู้ด เกษียณอายุก่อนที่จะมีโอกาสสร้างชื่อเสียงได้มากไปกว่านี้ ผู้ดถึงแก่กรรมในปี ค.ศ.1816 เมื่อเขามีอายุถึง 92 ปี

A historical map of the Americas, showing the continent of North America and parts of South America. The map is titled "TERRA SEPTENTRIONALIS" at the top. It features a grid of latitude and longitude lines. The text "บทที่ 14" is overlaid in the center of the map.

บทที่ 14

การอภิปรายเกี่ยวกับการทำสงครามทางเรือ
ปี ค.ศ. 1778

ภาพเหตุการณ์สำคัญ (บทที่ 14)

บทที่ 14

สงครามในปี ค.ศ.1778 ระหว่างสหราชอาณาจักรกับราชวงศ์เบอร์บอนซึ่งมีความเกี่ยวพันกับการปฏิรูปของสหรัฐอเมริกาอย่างมีอาจแยกออกได้นั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ในแง่มุมมองสำคัญแง่มุมมองหนึ่ง กล่าวคือ สงครามในปี ค.ศ.1778 นั้นเป็นการสู้รบทางเรือโดยแท้จริง ประเทศพันธมิตรไม่เพียงแต่ต้องระมัดระวังที่จะไม่เข้าไปพัวพันกับการสู้รบบนภาคพื้นทวีป ซึ่งอังกฤษพยายามดำเนินการตามนโยบายดั้งเดิมของตนด้วยการปลุกปั่นให้เกิดมีขึ้น หากแต่สงครามในครั้งนี้ยังเป็นสงครามที่ประเทศคู่แข่งสองประเทศพยายามกระทำทุกวิถีทางในอันที่จะสร้างความเสมอภาคในสมุททานุภาพซึ่งไม่เคยมีผู้ใดตระหนักถึงประเด็นนี้มาก่อนเลยนับจากยุคสมัยของตุร์วิลล์ ประเด็นที่นำมาซึ่งการโต้แย้ง อันก่อให้เกิดสงครามหรืออย่างน้อยก็เป็นเป้าหมายของการทำสงครามในครั้งนี้ส่วนใหญ่แล้วอยู่ห่างไกลจากทวีปยุโรปไปมาก อีกทั้งเป้าหมายดังกล่าวไม่ได้อยู่บนภาคพื้นทวีปยกเว้นกรณีของยิบรอลต์เพียงกรณีเดียว ซึ่งนับเป็นภาวะของความทุกข์ยากที่เกิดขึ้น ณ ดินแดนที่อยู่ห่างไกล โดยมีฝรั่งเศสและสเปนเป็นประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำสงครามในครั้งนี้ โดยประเทศที่วางตนเป็นกลางประเทศอื่นที่ไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องมิได้ถูกดึงให้มาร่วมรบด้วยแต่อย่างใด

เงื่อนไขเช่นนี้ไม่เคยปรากฏในสงครามครั้งใดมาก่อนระหว่างยุคสมัยที่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ขึ้นครองราชย์และยุคตกต่ำของนโปเลียน ในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 มีช่วงระยะเวลาหนึ่งที่กองทัพเรือของฝรั่งเศสเป็นฝ่ายมีกำลังและอาวุธยุทโธปกรณ์เหนือกว่าอังกฤษและดัตช์ แต่นโยบายและความทะเยอทะยานของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทำให้พระองค์ทรงมุ่งที่จะขยายอาณาเขตทางภาคพื้นทวีปออกไปแต่เพียงอย่างเดียว เป็นผลให้สมุททานุภาพของฝรั่งเศสซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานที่ไม่แข็งแกร่งเพียงพอปราศจากความคงทนถาวร เป็นเวลากว่า 75 ปีในสมัยศตวรรษที่ 18 ที่เราพบว่าไม่มีประเทศใดกล้าหาญพอที่จะท้าทายสมุททานุภาพของอังกฤษ แม้ว่าสมุททานุภาพของอังกฤษจะส่งผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อขัดแย้งอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าว แต่การปราศจาก

ซึ่งคู่แข่งที่มีแสนยานุภาพทัดเทียมกันทำให้การปฏิบัติการทางเรือของอังกฤษไม่น่าสนใจ ในเชิงทหารเท่าใดนัก ในสงครามยุคหลัง ๆ ระหว่างสาธารณรัฐฝรั่งเศสกับจักรวรรดิ ความเสมอภาคกันในจำนวนเรือรบและน้ำหนักของชุดปืนเรื่อนั้นไม่เป็นความจริง สืบเนื่องจากการขาดซึ่งคุณธรรมในหมู่นายทหารและนักเดินเรือของชาวฝรั่งเศส ซึ่งเราไม่จำเป็นที่จะต้องอธิบายถึงสาเหตุไว้ ณ ที่นี้ หลังจากการต่อสู้อย่างอาภาย แต่ทว่า ไร่ประสิทธิผลเป็นเวลากว่าหลายปี หายนะครั้งสำคัญของทราฟัลการ์ประกาศให้โลกได้ ่วมรับรู้ถึงความไร่ประสิทธิภาพของกองทัพเรือสเปนและฝรั่งเศส โดยที่สิ่งนี้มีอาจ รอดพ้นจากสายตาอันเฉียบคมของเนลสันและนายทหารในยุคสมัยเดียวกันกับเขาไปได้ ทั้งยังสร้างความมั่นใจให้กับเนลสันมากยิ่งขึ้นในอันที่จะกำหนดยุทธวิธีในการรบที่ ตอกย้ำให้เห็นถึงความอ่อนแอของกองทัพเรือของทั้งสองประเทศได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นับจากนั้นเป็นต้นมา พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 “ทรงหันความสนใจออกจากสมรภูมิรบ ซึ่ง โชคชะตาดูเหมือนจะคอยกลั่นแกล้งพระองค์และตัดสินพระทัยที่จะไล่ล่าอังกฤษ ณ แห่ง หนอื่นที่มีโช่ท้องทะเล ทรงเริ่มต้นฟื้นฟูกองทัพเรือแต่พระองค์กลับไม่ให้กองทัพเรือมี ส่วนร่วมในการทำสงครามแต่อย่างใด... ตราบจนกระทั่งวาระสุดท้ายของจักรวรรดิ พระองค์ยังคงปฏิเสธที่จะส่งเสริมความห้าวหาญและความแข็งแกร่งให้กับกองทัพเรือ ที่ทรงฟื้นฟูขึ้นมาด้วยพระองค์เอง ทำให้กองทัพเรือไม่มีโอกาสได้ประลองฝีมือกับศัตรู” สหราชอาณาจักรจึงยังคงรักษาตำแหน่งเจ้าแห่งท้องทะเลไว้ได้ตราบนานเท่านาน

นักศึกษาที่สนใจการสู้รบทางเรือย่อมคาดหวังที่จะพบประเด็นสำคัญในแผนการ และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ของประเทศที่ทำสงครามครั้งยิ่งใหญ่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อแนว ทางปฏิบัติเหล่านั้นมีผลกระทบต่อสงครามโดยรวมหรือเพียงเศษเสี้ยวก็ตาม นอกจากนี้ นักศึกษายังอาจจะสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์อันนำมาซึ่ง การปฏิบัติการที่ต่อเนื่องนับจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสิ้นสุด และอาจจะยังต้องการ ศึกษาถึงการปรับเปลี่ยนยุทธวิธีในการรบอันจะส่งผลกระทบต่อเหตุการณ์ในอนาคต ของประเทศเหล่านั้น เหล่านี้รวมเรียกกันว่าการปฏิบัติการรบทางเรือ แม้ว่าการสู้รบทางเรือ ในบางครั้งจะปราศจากบทเรียนในด้านยุทธวิธีแต่ก็ไม่ต้องสงสัยว่าจะเป็นในยุคสมัยใดก็ตาม การสู้รบทางเรือยังคงมีประโยชน์สำหรับนักศึกษาเป็นอันมากในแง่ที่ช่วยให้พวกเขาได้ฝึกฝน ทางความคิด และสร้างเสริมกระบวนการคิดที่ถูกต้องมากกว่าจะเป็นเพียงต้นแบบที่ให้นักศึกษาลอกเลียนแบบ ในทางกลับกัน การเตรียมความพร้อมก่อนการรบครั้งสำคัญ ๆ ยิ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยนานับประการที่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจนทุกวันนี้มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับ

กับอาวุธยุทธโปกรณ์ในสมัยก่อน และด้วยเหตุนี้เอง การสู้รบทางเรือจึงให้แง่คิดเกี่ยวกับหลักการต่าง ๆ ที่ยังทรงคุณค่าตราบนานเท่านาน

ในการทำสงครามไม่ว่าจะด้วยจุดมุ่งหมายใด ๆ หรือแม้ว่าจุดมุ่งหมายดังกล่าวคือการครอบครองดินแดนหรือจุดยุทธศาสตร์ หากพิจารณาในมุมมองของทหารแล้ว การโจมตีพื้นที่ดังกล่าวโดยตรงอาจจะไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดที่จะให้ได้พื้นที่นั้นมาอยู่ในครอบครอง แต่จุดจบของการปฏิบัติการทางทหารอาจจะอยู่ที่สิ่งอื่นที่มีใช้สิ่งเดียวกับที่รัฐบาลปรารถนาเอาไว้ในตอนต้น และพวกเขาเรียกสิ่งเหล่านั้นว่า “เป้าหมาย” ในอันที่จะศึกษาการทำสงครามครั้งใด จึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะต้องให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงสิ่งที่ประเทศที่สู้รบกันนั้นต่างก็มุ่งมาดปรารถนา จากนั้นจึงพิจารณาว่าเป้าหมายที่วางไว้นั้นสามารถนำมาปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนาหรือไม่ และท้ายที่สุดก็คือจะต้องศึกษาข้อดีหรือข้อผิดพลาดของการปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อนำไปสูเป้าหมายดังกล่าว รายละเอียดปลีกย่อยของการศึกษาเช่นนั้นจะกระทำได้ต้องขึ้นอยู่กับขอบเขตผลงานที่ศึกษาสนใจใคร่รู้ แต่ทว่าการศึกษาลงงานนั้นจะมีความกระชับรัดกุมได้ก็ต่อเมื่อเราให้ความสำคัญกับโครงร่างหลัก ๆ มากกว่ารายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อเราสามารถเข้าใจประเด็นหลัก ๆ ได้อย่างถ่องแท้แล้ว เราก็จะเข้าใจถึงรายละเอียดปลีกย่อยได้ง่ายยิ่งขึ้น การบรรยายในบทนี้จะกล่าวถึงเฉพาะโครงร่างสำคัญ ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับขอบเขตของหนังสือเล่มนี้เท่านั้น

ฝ่ายสำคัญ ๆ ที่เป็นชนวนเหตุของการทำสงครามในปี ค.ศ.1778 ก็คือสหราชอาณาจักรและราชวงศ์เบอร์บอน ซึ่งปกครองอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสและสเปนในขณะนั้น อาณานิคมของสหรัฐอเมริกาที่กำลังพยายามต่อสู้เรียกร้องความชอบธรรมจากประเทศแม่ได้ให้การสนับสนุนเหตุการณ์อันจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศของตนด้วยความเต็มใจเป็นอย่างยิ่ง ขณะที่ในปี ค.ศ.1780 ฮอลแลนด์ถูกอังกฤษบีบบังคับให้เข้าร่วมสงครามหาได้นำมาซึ่งผลดีต่อประเทศของตนแต่อย่างไรไม่ ทั้งยังทำให้ฮอลแลนด์ต้องสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างอีกด้วย เป้าหมายที่ชาวอเมริกันปรารถนานั้นมีเพียงประการเดียวก็คือป้องกันประเทศของตนให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของอังกฤษ ความยากจนและการปราศจากสมุททานุภาพโดยมีเพียงเรือเดินสมุทรไม่กี่ลำคอยสกัดกั้นการค้าของฝ่ายตรงข้ามทำให้พวกเขาถูกจำกัดอยู่เฉพาะการสู้รบอยู่บนภาคพื้นดินเท่านั้น ซึ่งมีสวนเบียงเบนอำนาจของฝ่ายพันธมิตร ทั้งยังทำให้สหราชอาณาจักรต้องสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอันมาก แต่อำนาจยังคงอยู่ในกำมือของอังกฤษที่จะยุติการต่อสู้

ฉบับล้นทันใด ในทางกลับกัน ด้วยเหตุที่ฮอลแลนด์ปลอดภัยจากการถูกโจมตีทางภาคพื้นดิน ฮอลแลนด์จึงไม่ปรารถนาสิ่งใดนอกจากพยายามหลีกเลี่ยงความสูญเสียให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยอาศัยความช่วยเหลือจากกองทัพเรือของฝ่ายพันธมิตร ฉะนั้นเป้าหมายของประเทศทั้งสองที่ไม่สลักสำคัญเท่าใดนักก็คือการยุติสงครามในขณะที่ประเทศหลัก ๆ คาดหวังว่าการทำสงครามต่อไปจะช่วยเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในประเทศของตนได้

เป้าหมายในการทำสงครามของสหราชอาณาจักรปราศจากความสลับซับซ้อนเช่นเดียวกัน อังกฤษถูกชักนำให้เข้าสู่สงครามจากความขัดแย้งกับบรรดาอาณานิคมอย่างที่ไม่อาจจะเกิดขึ้นเลย และการทะเลาะวิวาทดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งอาจจะทำให้อังกฤษต้องสูญเสียอาณานิคมเหล่านั้นไป ในอันที่จะรักษาดุลย์อำนาจและปกครองอาณานิคมของตนเองเอาไว้ให้ได้ในยามที่อาณานิคมต่างพากันตีตนออกห่างนั้น อังกฤษตัดสินใจใช้อาวุธยุติปัญหา อีกทั้งเป้าหมายในการกระทำเช่นนั้นของอังกฤษก็เพื่อป้องกันการแตกแยกในอาณานิคมที่อยู่ห่างไกลออกไป ซึ่งในมุมมองของชาวอังกฤษในยุคนั้นแลเห็นว่างอังกฤษจะสามารถรักษาอำนาจ อันยิ่งใหญ่เอาไว้ได้ก็ด้วยการคงสัมพันธ์ภาพอันดีกับอาณานิคมเอาไว้ การแสดงตัวของฝรั่งเศสและสเปนในฐานะผู้สนับสนุนจุดมุ่งหมายของประเทศอาณานิคมหาได้ทำให้อังกฤษเปลี่ยนแปลงความตั้งใจของตนเองแต่อย่างใดไม่ แม้ว่ายุทธศาสตร์การรบจะเปลี่ยนไปก็ตาม ความเสี่ยงที่จะต้องสูญเสียอาณานิคมบนภาคพื้นทวีปรุนแรงมากยิ่งขึ้นทุกขณะจากการที่ศัตรูของอังกฤษมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้น กล่าวโดยสรุปก็คือ เป้าหมายในการทำสงครามของอังกฤษจำกัดอยู่เพียงแค่การเป็นฝ่ายตั้งรับ อังกฤษหวาดเกรงว่าตนจะสูญเสียดินแดนในครอบครองเป็นอันมาก และอย่างน้อยที่สุดอังกฤษก็หวังว่าตนจะสามารถรักษาดินแดนที่ตนมีอยู่แต่เดิมเอาไว้ได้ อย่างไรก็ตาม การบีบบังคับให้ฮอลแลนด์ทำสงครามช่วยให้อังกฤษเป็นฝ่ายได้เปรียบในแง่ของทหาร เนื่องจากตำแหน่งยุทธศาสตร์และการค้าที่สำคัญแต่ปราศจากการตั้งรับที่แข็งแกร่งพร้อมที่จะถูกอังกฤษโจมตีได้ทุกเมื่อโดยไม่เปิดโอกาสให้ฝ่ายตรงข้ามสร้างความแข็งแกร่งให้มากขึ้นได้เลย

มุมมองและเป้าหมายของฝรั่งเศสกับสเปนซับซ้อนมากกว่าของอังกฤษ แรงยั่วจากความเป็นปฏิปักษ์มาช้านานและความต้องการที่จะล้างแค้นจากเหตุการณ์ในอดีตมีน้ำหนักมากกว่าอย่างไม่ต้องสงสัย ยิ่งไปกว่านี้ บรรดาผู้มีชื่อเสียงและนักวิชาการในฝรั่งเศสยังรู้สึกเห็นอกเห็นใจประเทศอาณานิคมที่ปรารถนาจะต่อสู้เพื่ออิสรภาพ แต่แม้ว่า

อารมณ์และความรู้สึกจะมีอำนาจสำหรับคนในชาติเพียงใด วิธีการที่สามารถนำมาปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างแท้จริงกลับเป็นเพียงสิ่งเดียวที่พวกเขาคาดหวัง ฝรั่งเศสอาจจะต้องการได้อาณานิคมในทวีปอเมริกาเหนือกลับมาเป็นของตนอีกครั้ง หากแต่ชาวอาณานิคมที่มีชีวิตอยู่ในยุคสมัยนั้นอย่างเช่น ในแคนาดายังคงรู้สึกเจ็บแค้นกับการต่อสู้แข่งขัน แต่หนหลังได้เป็นอย่างดีเกินกว่าที่จะยอมรับความปรารถนาเช่นนั้นของฝรั่งเศสได้ ความเกลียดชังที่ชาวอเมริกันในสมัยแห่งการปฏิรูปมีต่อฝรั่งเศสได้ถูกมองข้ามไป ด้วยความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและความช่วยเหลือที่ฝรั่งเศสมีให้ในตอนนั้นทำให้ความรู้สึกเช่นนี้เป็นที่เข้าใจและยอมรับได้ อีกทั้งฝรั่งเศสตระหนักดีว่าการที่จะรื้อฟื้นสิทธิเหล่านั้นขึ้นมาใหม่อาจจะทำให้ผู้คนที่สืบเชื้อสายเดียวกันแต่เกิดความบาดหมางขึ้นมาไม่นานนี้หันกลับมาปรองดองกันอีกครั้งหนึ่ง อันเป็นสิ่งที่กลุ่มคนอังกฤษที่แข็งแกร่งและมีจิตใจสูงไม่เคยเลิกสนับสนุนการกระทำเช่นนี้เลย ด้วยเหตุดังกล่าว ฝรั่งเศสไม่อาจยอมรับหรือให้การสนับสนุนเป้าหมายเช่นนี้ได้ ในทางตรงกันข้าม ฝรั่งเศสประกาศยกเลิกข้อเรียกร้องทั้งหมดที่ตนมีต่อดินแดนใด ๆ ก็ตามที่เคยเป็นหรือเพิ่งตกมาอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ แต่ฝรั่งเศสกลับให้การรับรองการปฏิบัติการณ์ในอันที่จะพิชิตและรักษาไว้ซึ่งอาณานิคมที่อยู่ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ในขณะที่เดียวกับที่อาณานิคมอื่น ๆ ของสหราชอาณาจักรพร้อมที่จะถูกฝรั่งเศสโจมตีได้ทุกเมื่อ เป้าหมายหลักที่ฝรั่งเศสปรารถนาก็คืออาณานิคมของอังกฤษในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและอำนาจปกครองอินเดียที่ตกมาอยู่ในกำมือของอังกฤษ นอกจากนี้ฝรั่งเศสยังต้องการจะเห็นอิสรภาพของสหรัฐอเมริกาในเวลาอันควรเช่นนี้ หลังจากที่ได้สหรัฐฯ มีท่าทีว่าจะตีตนออกห่างจากฝรั่งเศส โดยคาดหวังว่านโยบายการค้าแบบผูกขาดจะช่วยให้การสูญเสียดินแดนอันมีค่าเหล่านั้นส่งผลกระทบต่อการค้าขายของอังกฤษซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งสำคัญของความมั่งคั่งภายในประเทศ นั่นก็คือ ทำให้การค้าของอังกฤษอ่อนแอลงในขณะที่การค้าของฝรั่งเศสแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ในความเป็นจริงแล้วอาจจะกล่าวได้ว่าความต้องการแข่งขันกับอังกฤษคือแรงจูงใจในการทำสงครามของฝรั่งเศส เป้าหมายทุกอย่างถูกรวมเข้าไว้ที่บطلงเคยที่สำคัญยิ่งเพียงประการเดียว ซึ่งก็คือความยิ่งใหญ่ในน่านน้ำและการเมืองที่เหนือกว่าอังกฤษนั่นเอง

การมีอิทธิพลเหนืออังกฤษโดยการให้ความร่วมมือกับฝรั่งเศสยังเป็นเป้าหมายของสเปนด้วยเช่นกัน แต่ทว่าสเปนมีความมุ่งมั่นมากกว่าฝรั่งเศสในอันที่จะแก้แค้นความพ่ายแพ้ที่ตนเคยประสบมา สเปนยังพยายามแสวงหาวิธีการ

ทุกอย่างเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ แม้ว่าชาวสเปนที่มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลานั้น
ไม่อาจจำได้ว่าธงชาติของตนเคยโบกสะบัดอยู่ที่มินอร์ก้า ยิบรอลต์ต้า หรือจาไมก้า
ครั้งสุดท้ายเมื่อใด แต่ช่วงเวลาที่ผ่านมาไปมีอาจทำให้ความภาคภูมิใจในชาติและ
ความตึงตังที่จะเรียกร้องความสูญเสียกลับคืนมานั้นลดน้อยลงไปได้เลย เช่นเดียวกับ
ชาวอเมริกันที่ไม่เคยเลิกล้มความรู้สึกร่วมกันด้านการเรื่องอำนาจของจักรวรรดิสเปนที่มี
ต่อมลรัฐฟลอริดาทั้งสองอันเป็นสิ่งที่โยงโยแคนาคาให้เข้ามาเกี่ยวพันกับประเด็นนี้ด้วย

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้คือเป้าหมายที่ประเทศทั้งสองแสวงหา โดยการแทรกแซงของ
สองประเทศนี้ได้เปลี่ยนลักษณะของการทำสงครามเพื่อการปฏิรูปในสหรัฐอเมริกาจาก
หน้ามือเป็นหลังมือเลยทีเดียว คงไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวว่ายาสเปนและฝรั่งเศสดูเหมือน
จะไม่ได้ดำเนินการตามเป้าหมายที่พวกเขาได้ให้สัตย์ปฏิญาณไว้ในอันที่จะกระทำการ
ต่อต้านอังกฤษในครั้งนี้ หากแต่อังกฤษลาดหลักแหลมพอที่จะหยั่งรู้ว่าเป็นเบื้องหลัง
ที่แท้จริงของความร่วมมือระหว่างราชวงศ์เบอร์บอนทั้งสองนั้นคือสิ่งใดดังจะเห็นได้จาก
คำแถลงการณ์ของฝรั่งเศสดังต่อไปนี้ : “เพื่อแก้แค้นความสูญเสียที่เราได้ประสบมาเพื่อ
ล้มล้างการปกครองแบบทรวราชย์ที่อังกฤษพยายามช่วงชิงมาโดยตลอด และเพื่อต่อต้าน
ข้อเรียกร้องของอังกฤษที่ต้องการให้ประเทศของตนมีอิทธิพลเหนืออนันน้ำแต่เพียง
ประเทศเดียว” โดยสรุปก็คือ ในประเด็นที่เกี่ยวกับ “เป้าหมาย” ในการทำสงคราม
ฝ่ายพันธมิตรเป็นฝ่ายโจมตีในขณะที่อังกฤษจำต้องกลายเป็นฝ่ายตั้งรับอย่างมิอาจ
หลีกเลี่ยงได้

การที่อังกฤษถูกกล่าวหาว่าเป็นประเทศที่ใช้อำนาจในการปกครองนานน้ำอย่าง
กดขี่ข่มเหงและปราศจากความชอบธรรมนั้นเป็นเพราะสมุททานุภาพอันยิ่งใหญ่ที่อังกฤษ
มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นอำนาจที่แท้จริงหรืออำนาจแฝง นอกจากนี้ยังเป็นเพราะการค้าและ
การขนส่งทางทะเลโดยเรือติดอาวุธ การวางรากฐานทางการค้า อาณานิคม รวมไปถึง
ฐานทัพเรือในดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลกจวบจนเวลานี้ อาณานิคมของอังกฤษที่
กระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ ยังคงมีสัมพันธภาพอันดีกับอังกฤษ ประกอบกับ
ประเทศเหล่านี้ต่างก็มุ่งหวังถึงผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ โดยอาศัย
ความสัมพันธ์ทางการค้าอย่างใกล้ชิดกับประเทศแม่รวมถึงการได้รับความคุ้มครอง
จากกองทัพเรือของอังกฤษที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่าประเทศอื่น ในขณะนี้ได้
มีความแตกแยกเกิดขึ้นตามท่าเรือสำคัญ ๆ อันเป็นฐานที่มั่นทางเรือของอังกฤษ
จากการปฏิวัติของบรรดาอาณานิคมที่อยู่ในภาคพื้นทวีปในเวลาเดียวกับที่ผลประโยชน์

มหาศาลจากการค้าระหว่างอาณานิคมเหล่านี้กับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกซึ่งได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากการเป็นปฏิปักษ์นั้นทำให้ความรู้ของชาวอาณานิคมแตกออกเป็นสองฝ่าย การต่อสู้ดิ้นรนมิใช่เพื่อประเด็นทางการเมืองและการค้าเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวกับประเด็นทางด้านทหารอันนับเป็นประเด็นที่สำคัญมากที่สุดว่าทำเทียบเรือที่ครอบคลุมนับจากชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกซึ่งเชื่อมต่อแคนาดา กับฮาลิแฟกซ์ เข้ากับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากพลเมืองที่มีอาชีพเดินเรือ ครอบงำอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศที่ใช้สมุททานุภาพที่มีอยู่ถูกรานผู้อื่นเข้ายังประสบความสำเร็จในการทำเช่นนั้นตลอดมาอีกด้วย

ในช่วงเวลาที่อังกฤษประสบความสำเร็จมากในอันที่จะรักษาทำเทียบเรือของตนเอาไว้ให้มั่นคงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่คอยคุ้มครองความแข็งแกร่งทางทะเลให้กับตนนั้น สมุททานุภาพและกองเรือรบของอังกฤษกลับถูกคุกคามจากความเจริญรุ่งเรืองของการเดินเรือของฝรั่งเศสและสเปน ซึ่งในขณะนี้เริ่มเข้ามาท้าทายอำนาจของอังกฤษ ดินแดนที่อังกฤษอ้างว่าเป็นของตน โดยที่ประเทศทั้งสองต่างก็มีกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทัดเทียมหรือแม้แต่แข็งแกร่งกว่าของอังกฤษเสียด้วยซ้ำด้วยเหตุดังกล่าว ช่วงเวลาที่เหมาะสมจึงดำเนินมาถึงในอันที่จะโจมตีประเทศที่ยิ่งใหญ่ประเทศนี้ซึ่งความมั่งคั่งจากท้องทะเลได้เป็นปัจจัยชี้ขาดในการทำสงครามภายในทวีปยุโรป ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา คำถามต่อมาก็คือตำแหน่งที่จะเข้าโจมตีซึ่งเป็นเป้าหมายหลักที่ฝ่ายโจมตีจะต้องทุ่มเทพลังกำลังทั้งหมดไปยังที่แห่งนั้น และเป้าหมายรองลงมาก็คือตำแหน่งที่การป้องกันเป็นไปได้ยากและความแข็งแกร่งอยู่กระจัดกระจายออกไป

เทอร์โกต์ (TURGOT) นักการเมืองชาวฝรั่งเศสผู้ชาญฉลาดมากที่สุดในสมัยนั้นให้ความเห็นว่าฝรั่งเศสจะเป็นฝ่ายได้ผลประโยชน์หากอาณานิคมไม่ได้รับอิสรภาพ หากอาณานิคมลุกขึ้นมาต่อสู้และจำเป็นต้องยอมแพ้ ความแข็งแกร่งของอาณานิคมเหล่านี้ย่อมเสียไปให้กับอังกฤษ แต่หากลดทอนกำลังด้วยการใช้กำลังทหารบุกไปยึดครองยังจุดสำคัญ ๆ โดยปราศจากการนองเลือด ความจำเป็นที่จะต้องคอยควบคุมอาณานิคมแห่งนั้นย่อมเป็นจุดอ่อนของประเทศแม้อย่างไม่รู้จกจบสิ้น แม้ว่าความเห็นของเทอร์โกต์จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศสซึ่งปรารถนาให้สหรัฐอเมริกาได้รับเสรีภาพอย่างสมบูรณ์แบบ แต่ความคิดเป็นของเขา ยังแผ่ไปด้วยข้อเท็จจริงหลายประการซึ่งท้ายที่สุดแล้วได้มีส่วนหล่อหลอมนโยบายในการทำสงครามของฝรั่งเศส หากผลประโยชน์ที่สหรัฐอเมริกาจะได้รับจากการมีอิสระเสรีภาพเป็นเป้าหมายหลักแล้ว แผ่นดินใหญ่

จะเป็นเพียงฉากธรรมดา ๆ ฉากหนึ่ง แต่จุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญจะกลายมาเป็นเป้าหมายหลักในการปฏิบัติการ แต่เนื่องจากเป้าหมายแรกของฝรั่งเศสหาใช่ผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา แต่เป็นการสร้างความเสียหายให้กับอังกฤษ การตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวกับการรบ จึงได้ขอยุติว่าการต่อสู้ภายในภาคพื้นทวีปที่ในความเป็นจริงแล้วไม่ได้มีส่วนช่วยอย่างใดเลยควรที่จะดำเนินต่อไปด้วยความรุนแรงเหมือนที่เคยเป็นมา นี่คือการเบี่ยงเบนที่พร้อมจะเป็นของฝรั่งเศสอย่างง่ายดายและนำมา ซึ่งความเหน็ดเหนื่อยให้กับอังกฤษในอันที่จะยืนหยัดต่อสู้กับการต่อต้านจากฝ่ายที่กำลังหมดทางเลือกและสิ้นหวังอย่างถึงขีดสุด ดังนั้น อาณานิคมทั้ง 13 แห่งจึงไม่ควรที่จะเป็นเป้าหมายหลักของฝรั่งเศสและสเปนด้วยสาเหตุดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

ผลประโยชน์มหาศาลทางการค้าของอังกฤษในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเป็นสิ่งทีฝรั่งเศสปรารถนาเป็นอย่างยิ่ง ชาวฝรั่งเศสสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมของภูมิภาคนั้นได้เป็นอย่างดีเนื่องจากฝรั่งเศสมีดินแดนภายใต้การปกครองที่ต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก นอกเหนือจากกัวเดอลุปและมาร์ตีนิก ฝรั่งเศสยังครอบครองสตา ลูเซีย และฝั่งตะวันตกของเฮย์ติอยู่ในเวลาดังกล่าวอีกด้วย หากทำสงครามเป็นผลสำเร็จ ฝรั่งเศสอาจจะได้อาณานิคมของอังกฤษในแถบแอนติลีสไว้ในครอบครอง แม้ว่าฝรั่งเศสจะยังไม่สามารถยึดจามาเป็นของตนด้วยเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพกับสเปน แต่ฝรั่งเศสก็ยังหวังที่จะแย่งชิงเกาะดังกล่าวนี้มามอบให้กับประเทศพันธมิตรที่อ่อนแอกว่าตนได้ แม้ว่าหมู่เกาะแอนติลีสจะเป็นดินแดนที่ฝรั่งเศสปรารถนาอีก ทั้งยังเป็นเป้าหมายในการทำสงคราม แต่ความมั่นคงของเกาะเหล่านี้ล้วนขึ้นอยู่กับกรณีอำนาจเหนืออำนาจในแถบนั้นโดยสมบูรณ์เพื่อให้มันกลายเป็นเป้าหมายที่ควรค่าแก่การได้ไว้ในครอบครอง ด้วยเหตุนี้เอง รัฐบาลฝรั่งเศสจึงห้ามมิให้ผู้บัญชาการรบทางเรือผู้ใดบุกไปช่วงชิงเกาะเหล่านั้น พวกเขาทำได้เพียงจับกุมกองทหารที่ประจำอยู่ตามป้อมปราการมาเป็นนักโทษ ทำลายฐานที่มั่น จากนั้นจึงถอยทัพกลับกองเรือของฝรั่งเศสพบว่าฐานทัพเรือที่พอร์ต รอยัล มาร์ตีนิก แหลมฝรั่งเศสและที่ฮาวานาสามารถเป็นฐานบัญชาการที่แข็งแกร่งและมั่นคง ในขณะที่การสูญเสียสตา ลูเซีย ในระยะเริ่มแรกเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ผิดพลาดของกองเรือรวมถึงความสามารถของนายพลอังกฤษ ประเทศมหาอำนาจที่ต่อสู้กันจึงพบว่าความช่วยเหลือที่ตนอาจได้รับจากหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกถูกแบ่งออกเป็นส่วน ๆ การครอบครองเกาะเพียงบางเกาะมีอาจเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับกองเรือ ได้ด้วยเหตุนี้ ประเทศมหาอำนาจจำเป็นต้องอาศัยจำนวนและ

ประสิทธิภาพของเรือรบที่สูงกว่าฝ่ายตรงข้าม เพื่อจะขยายอาณาเขตของตนออกไปอย่างปลอดภัยนั้น สิ่งสำคัญประการแรกก็คือ สมุททานุภาพไม่เพียงเฉพาะในดินแดนแถบนั้น หากแต่รวมถึงสมรรถุมิรบที่อื่น ๆ อีกด้วย การเข้าครอบครองดินแดนจะเสี่ยงกับอันตรายหากไม่ใช้กำลังทหารจำนวนมากอันอาจจะนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายที่มีมูลค่าสูงกว่าดินแดนที่ต้องการ ฉะนั้น หัวใจสำคัญของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก จึงอยู่ที่กองเรือ ซึ่งต่อมาได้กลายมาเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการปฏิบัติการรบในครั้งนี้ และยิ่งไปกว่านั้นเป็นเพราะประโยชน์ทางด้านยุทธศาสตร์ที่แท้จริงของท่าเรือในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกอยู่ตรงง่ามที่วามันเป็นฐานทัพที่เชื่อมต่อระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปอเมริกาเหนือ อันเป็นที่ซึ่งกองเรือดอนกำลังเมื่อย่างเข้าสู่ฤดูหนาว ไม่มีการปฏิบัติการตามแนวชายฝั่งที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกครั้งใดเลยที่มีการใช้ยุทธศาสตร์อันชาญฉลาด ยกเว้นก็แต่เพียงการบุกยึดสตา ลูเซียของอังกฤษ รวมถึงแผนการโจมตีเจ้าไมก้าที่ไม่สัมฤทธิ์ผลในปี ค.ศ.1782 ทั้งยังไม่ปรากฏว่ามีความพยายามอย่างจริงจังที่จะเข้าครอบครองฐานทัพเรือที่บาร์บาโดสและฟอर्ड รอยัลที่ดูเหมือนจะเป็นไปได้จนกว่าอิทธิพลเหนือน่านน้ำแถบนั้นจะบังเกิดขึ้นได้ด้วยการทำสงครามหรือไม่ก็ด้วยการรวมกำลังด้วยความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกล่าวซ้ำอีกครั้งว่าหัวใจของสถานการณ์ในช่วงเวลานั้นจึงอยู่ที่กำลังทางเรือแต่เพียงประการเดียว

อิทธิพลของสมุททานุภาพที่มีต่อสงครามในทวีปอเมริกาเหนือได้ แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ชัดตามความเห็นของวอชิงตันและเซอร์ เฮนรี คลินตัน ส่วนเหตุการณ์ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันออกที่เป็นสมรรถุมิรบนั้นทำให้เกิดการถกเถียงกันเป็นอันมากภายใต้การบัญชาการรบของซูฟเฟรน ซึ่งเราจำเป็นจะต้องตอกย้ำอีกครั้งว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น ณ ที่แห่งนั้นล้วนขึ้นอยู่กับอำนาจเหนือน่านน้ำโดยกำลังทางเรือที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่าการยึดครองทริโนโคมาลีที่มีความสำคัญต่อกองเรือของฝรั่งเศสซึ่งไม่มีฐานทัพเรือที่อื่นอีกแล้วสร้างความประหลาดใจเป็นอย่างมาก และการกระทำเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อเป็นฝ่ายปราชัยหรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ก็คือ ด้วยการปราศจากกองเรือของศัตรูปรากฏกายอยู่ ณ ที่นั้น ในทวีปอเมริกาเหนือและประเทศอินเดีย นโยบายทางทหารที่สมเหตุสมผลชี้ให้เห็นว่ากองเรือของศัตรูคือเป้าหมายที่แท้จริงด้วยเหตุที่กองเรือจำเป็นต้องอาศัยการติดต่อกับประเทศแม่เป็นสำคัญ นอกจากนี้ก็ยังมีทวีปยุโรปซึ่งคงจะเป็นเรื่องที่ดีหากเราจะศึกษาทวีปนี้โดยละเอียดในฐานะที่เป็นสมรรถุมิรบอีกสมรรถุมิหนึ่ง เนื่องจากความเกี่ยวเนื่องที่ทวีปยุโรปมีต่อการทำสงครามในระดับโลกนั้นมีความสำคัญมากกว่านัก

สถานที่สองแห่งในทวีปยุโรปที่มีการถ่ายโอนอำนาจการครอบครองเป็นเป้าหมายในการรบ นั่นก็คือยิบรอลต์และมินอร์ก้า โดยที่ยิบรอลต์นั้นเป็นเป้าหมายสำคัญของฝ่ายพันธมิตร มาโดยตลอดสืบเนื่องจากภาวะเร่งด่วนของสเปน เห็นได้ชัดว่าการครอบครอง ยิบรอลต์และมินอร์ก้าจึงขึ้นอยู่กับ สมุททานุภาพอย่างแท้จริง

เช่นเดียวกับการรบอื่น ๆ การทำสงครามทางเรื่อนั้นมีสองสิ่งที่สำคัญมากที่สุด ประการแรกก็คือฐานทัพที่เหมาะสมตามแนวพรหมแดน ซึ่งในกรณีนี้หมายถึง แนวชายฝั่งทะเลที่เริ่มต้นการปฏิบัติการ สิ่งสำคัญประการที่สองก็คือกองทัพเรือ จะต้องมีความและแสนยานุภาพเพียงพอสำหรับการสู้รบที่กำลังจะมีขึ้น หาก สงครามขยายอาณาเขตไปยังดินแดนอื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไปอย่างเช่นที่เป็นอยู่ ในขณะนี้ ดินแดนห่างไกลเหล่านั้นก็ควรจะมีท่าเรือที่ปลอดภัยสำหรับการขนส่ง สินค้าเพื่อที่จะใช้เป็นฐานทัพสำรองหรืออยู่ไม่ห่างไปจากการทำสงครามภายใน ท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนี้ ยังจะต้องมีเส้นทางติดต่อที่ปลอดภัยพอสมควรระหว่างฐาน ที่มั่นสำรองกับฐานทัพหลัก ซึ่งสิ่งนี้จะขึ้นอยู่กับอำนาจการควบคุมเหนือน่านน้ำระหว่าง ฐานทัพทั้งสองแห่ง กองทัพเรือจะต้องเป็นผู้ควบคุมอำนาจดังกล่าวนี้ โดยจะต้องคอย สกัดกั้นเรือรบของฝ่ายตรงข้ามไม่ว่าจะเดินทางมาจากทิศใดก็ตาม เพื่อจะแน่ใจได้ว่า กองเรือของประเทศตนจะแล่นผ่านน่านน้ำไปได้โดยสวัสดิภาพ หรือมิฉะนั้นกองทัพเรือ จะต้องจัดกำลังคุ้มกันให้กับเรือขนส่งที่คอยส่งเสบียงอาหารและอาวุธเพื่อไปสนับสนุน การสู้รบที่อยู่ห่างไกลออกไป วิธีการแรกมีเป้าหมายที่จะให้ประเทศมหาอำนาจกระจาย กำลังที่ตนมีอยู่ออกไปในวงกว้าง ในขณะที่วิธีการที่สองมีเป้าหมายอยู่ที่การรวมกำลัง บริวณน่านน้ำที่เรือคุ้มกันอยู่ในขณะนั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดก็ตาม การเดินทางติดต่อ สามารถจะดำเนินการได้อย่างปลอดภัย หากกองทัพสามารถยึดครองท่าเทียบเรือที่อยู่ ระหว่างเส้นทางซึ่งท่าเรือดังกล่าวควรจะอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม แต่ไม่มีมากจนเกินไป ตัวอย่างเช่น แหลมกูดไอร์แลนด์และมอริเชียส ท่าเทียบเรือเช่นนี้มีความสำคัญยิ่ง และใน ปัจจุบันยิ่งสำคัญมากขึ้นไปอีกเนื่องจากเรือรบต้องและเติมน้ำมันบ่อยครั้งมากกว่า ความจำเป็นที่จะรับเสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์มาเพิ่มเติมเหมือนเช่นในอดีต การมีท่าเทียบเรือที่แข็งแกร่งภายในประเทศและในดินแดนอื่นอาจจะเรียกได้ว่าเป็น ยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งในการรบ ซึ่งเมื่อพิจารณาควบคู่กับกองกำลังที่ฝ่าย ตรงข้ามมีอยู่แล้วจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบในการรบ ในสมรภูมิต่างแต่ละแห่งไม่ว่า จะเป็นที่ยุโรป อเมริกา หรืออินเดีย ได้มีการตอกย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของ

สมุททานุภาพในฐานะที่เป็นปัจจัยชี้ขาด และกองเรือของศัตรูเป็นเป้าหมายที่แท้จริง
ลงสมมติว่าข้อกำหนดเหล่านี้ถูกนำมาปรับใช้กับการทำสงครามในสมรภูมิตั้ง 3 แห่ง
จากนั้นจึงพิจารณาว่าบทสรุปในแต่ละสมรภูมินั้นส่งผลกระทบต่ออย่างไร และหากเป็น
เช่นนั้นแล้ว รูปแบบในการรบของแต่ละฝ่ายควรจะเป็นเช่นใด

ในทวีปยุโรป ฐานทัพหลักของสหราชอาณาจักรอยู่ที่ช่องแคบอังกฤษ โดยมีคลัง
อาวุธสำคัญอยู่ที่พลีมัธ และพอร์ตสมัท ฐานทัพของฝ่ายพันธมิตรอยู่ในมหาสมุทร
แอตแลนติก โดยฐานทัพเรือหลัก ๆ จะอยู่ที่เบอร์สต์ เพอร์โรล และคาดีซ ถัดจากเมือง
เหล่านี้ออกไปแต่ยังอยู่ภายในบริเวณทะเลเมดิเตอร์เรเนียนคือท่าเทียบเรือเมือง
ตุลองและคาร์ทาจีน่า โดยมีพอร์ต มาฮอนซึ่งเป็นฐานทัพของอังกฤษอยู่ในฝั่งตรงกันข้าม
อย่างไรก็ตาม พอร์ต มาฮอนไม่มีความสำคัญกับเรื่องที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ เนื่องจาก
เมืองนี้มีบทบาทแค่เพียงเป็นฝ่ายตั้งรับระหว่างการทำสงครามด้วยเหตุที่กองเรือของ
อังกฤษไม่อาจปล่อยให้กองเรือใด ๆ เล็ดลอดออกจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้
ในทางตรงกันข้ามตำแหน่งที่ตั้งของยิบรอลต์ทำให้มันกลายเป็นที่ ๆ ใช้ในการตรวจ
การณ์กองเรือหรือกำลังเสริมที่จะผ่านออกไปยังช่องแคบอังกฤษอีกด้วย ในกรณียิบรอลต์
ยังถูกนำมาใช้เป็นฐานทัพให้กับเรือจำนวนมาก และยังไม่หมดแต่เพียงเท่านี้กองเรือ
อังกฤษในทวีปยุโรปยังได้รับคำสั่งให้ประจำการอยู่ในบริเวณช่องแคบ ซึ่งก็คือคอย
ปกป้องประเทศของตนและยังต้องเดินทางไปยังเดอเวร์คเป็นครั้งคราวเพื่อคุ้มกัน
เสบียงอาหารและอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ส่งมาให้กองทหารราบที่คอยคุ้มกันป้อมปราการ
อีกด้วย แม้กระนั้นก็ตาม บทบาทของพอร์ต มาฮอนและยิบรอลต์ด้านนี้ยังมีความ
แตกต่างกันออกไป พอร์ต มาฮอนที่ปราศจากความสำคัญใด ๆ ในสมัยสงครามไม่ได้รับ
ความสนใจจากฝ่ายพันธมิตรเลยตราบนานกว่า 6 เดือน ในขณะที่ยิบรอลต์ที่ทุกฝ่ายต่างเห็น
พ้องกันว่ามีความสำคัญเป็นอันดับแรกนั้น ได้ถูกฝ่ายพันธมิตรโจมตีอย่างหนักหน่วง
ตั้งแต่ช่วงแรกของสงครามเป็นผลให้เกิดการเบี่ยงเบนในทางที่เอื้ออำนวยต่อสหราชอาณาจักร
เป็นอย่างยิ่ง นอกเหนือไปจากคุณลักษณะสำคัญของจุดยุทธศาสตร์
ในทวีปยุโรปแล้ว เรายังอาจตั้งข้อสังเกตต่อไปว่าความช่วยเหลือที่ฮอลแลนด์จะมอบให้กับ
กองเรือฝ่ายพันธมิตรนั้นอาจจะไม่ปลอดภัยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความช่วยเหลือที่ส่ง
มานั้นถูกบีบให้เดินทางผ่านฐานทัพของอังกฤษบริเวณช่องแคบ อันที่จริงแล้วความ
ช่วยเหลือเช่นนั้นมิเคยถูกส่งมาเลย

ในทวีปอเมริกาเหนือ ฐานทัพสำคัญในยามที่สงครามเกิดขึ้นอยู่ที่นิวยอร์ก
อ่าวนาร์ราแกนเซ็ดและบอสตัน ในช่วงเวลาดังกล่าวนิวยอร์กและอ่าวนาร์ราแกน
เซ็ดเป็นของอังกฤษ ทั้งยังเป็นฐานที่มั่นที่สำคัญที่สุดในภาคพื้นทวีปเนื่องจากตำแหน่งที่
ตั้งเอื้ออำนวยต่อการเป็นฝ่ายตั้งรับ และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรนานับการ
บอสตันอยู่ภายใต้กำมือของสหรัฐฯ จึงกลายมาเป็นฐานที่มั่นให้กับฝ่ายพันธมิตร จาก
ทิศทางที่สงครามบังเกิดขึ้นด้วยการเบี่ยงเบนการปฏิบัติการของอังกฤษไปยังมลรัฐทาง
ตอนใต้ในปี ค.ศ.1779 บอสตันจึงไม่ได้เป็นสมรภูมิหลักของการสู้รบและปราศจาก
ความสำคัญในแง่ทหาร แต่หากแผนการในอันที่จะแยกนิวอิงแลนด์ออกมาด้วยการนำ
กำลังทหารออกจากบริเวณแม่น้ำฮัดสันกับทะเลสาบแชมเพลน แล้วทุ่มเทกำลังพล
ทั้งหมดไปยังทิศตะวันออกแทน ท่าเรือทั้งสามแห่งนี้ก็จะมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
ในการทำสงคราม ไม่ต้องสงสัยเลยว่านิวยอร์กตอนใต้ อ่าวเดลาแวร์ และอ่าวเชสซาพีค
น่าจะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติการทางเรือ หากแต่ความกว้าง
ของปากอ่าว ความต้องการท่าเรือที่อยู่ติดทะเลเพื่อย้ายต่อการตั้งรับ การกระจายกำลัง
ทางภาคพื้นดินในวงกว้างเพื่อที่จะยึดครองตำแหน่งสำคัญ ๆ ได้หลายตำแหน่งประกอบ
กับโรคระบาดจากพลเมืองท้องถิ่นในสมัยที่การสู้รบเกิดขึ้นทำให้สถานที่ทั้งสาม
ไม่มีบทบาทเท่าที่ควรในแผนการสู้รบในระยะเริ่มแรก เราจึงไม่จำเป็นที่จะนับว่า
ที่ทั้งสามแห่งนี้เป็นฐานที่มั่นในประเทศ อังกฤษหลงเชื่อว่าตนจะได้รับความร่วมมือ
จากพลเมืองที่อยู่ตอนใต้สุด โดยลืมนึกไปว่าถึงแม้พลเมืองส่วนใหญ่ในบริเวณดังกล่าว
จะปรารถนาความสงบสุขมากกว่าอิสรภาพ และความรู้สึกเช่นนั้นย่อมทำให้พวกเขา
ไม่ต้องการลุกฮือขึ้นต่อต้านรัฐบาลที่นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง ซึ่งตาม
ทฤษฎีของอังกฤษแล้ว ประชาชนเหล่านั้นต่างถูกกดขี่ข่มเหงเป็นอันมาก อย่างไรก็ตาม
เมื่อมีการลุกฮือขึ้นความสำเร็จทั้งหมดของการสู้รบในดินแดนห่างไกลและพบกับจุดจบที่
โชคร้ายเช่นนั้นจึงตกอยู่ในภาวะเสี่ยงเป็นอย่างมาก ฐานทัพที่ท้องถิ่นในการทำสงคราม
ครั้งนี้อีกที่หนึ่งก็คือชาร์ลสตันซึ่งตกเป็นของอังกฤษในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ.1780
สิบแปดเดือนหลังการเดินทางครั้งแรกมาถึงจอร์เจีย

ฐานทัพท้องถิ่นที่สำคัญในการทำสงครามที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกได้มีการ
กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว อังกฤษมีฐานทัพอยู่ที่บาร์บาโดส สตา ลูเซีย และแอนติกัว
ห่างไปทางตอนใต้ประมาณ 1,000 ไมล์คือจาไมก้าซึ่งมีท่าเทียบเรือที่อุดมไปด้วยทรัพยากร
มากมายอยู่ที่คิงสตัน ฝ่ายพันธมิตรยึดครองพอร์ต รอยัลในมาร์ตินีกับฮาวานาเป็น

ฐานทัพที่สำคัญเป็นอันดับแรก และรองลงมาก็คือที่กัวเดอลูปและแหลมฝรั่งเศส ปัจจุบันหลักของจุดยุทธศาสตร์ในสมัยก่อนซึ่งเรามีอาจมองข้ามไปได้ในยุคสมัยนี้ด้วยเช่นกันก็คือลมสินค้าที่มาพร้อมกับกระแสน้ำ เส้นทางเหนือลมในอันที่จะฝ่าอุปสรรคเหล่านี้ไปได้นั่นเป็นเส้นทางที่ยาวและอันตรายมากแม้แต่เรือลำเล็กและยิ่งยากมากขึ้นไปอีกสำหรับกองเรือขนาดใหญ่ เป็นเหตุให้เรือจำเป็นต้องแล่นไปยังหมู่เกาะในฝั่งตะวันตก แม้จะไม่อยากทำเช่นนั้นก็ตาม หรือไม่เช่นนั้นก็นิยามที่กองเรือเชื่อมั่นใจว่าศัตรูมุ่งหน้าไปยังเส้นทางเดียวกันอย่างเช่นในตอนที่รอดนีย์เดินทางไปจาไมก้าหลังสงครามแห่งเดอะ เซนต์ส ลึนส์ดลงเพราะทราบข่าวว่ากองเรือของฝรั่งเศสได้ออกเดินทางไปยังแหลมฝรั่งเศสแล้ว สภาพอากาศเช่นนั้นทำให้เกาะที่อยู่ทางฝั่งตะวันออกหรืออยู่ทางด้านเหนือลมกลายเป็นตำแหน่งสำคัญในการเดินทางติดต่อระหว่างทวีปยุโรปกับทวีปอเมริกาเหนือ รวมทั้งเป็นฐานทัพหลักในการสู้รบทางเรืออีกด้วย ด้วยเหตุนี้เองจึงมีภูมิภาคขนาดใหญ่ในตอนกลางที่กั้นกลางระหว่างสมรภูมิตั้งสองแห่ง ระหว่างภาคพื้นทวีปกับเลสเซอร์แอนติลีส โดยที่การสู้รบในวงกว้างมีอาจกระทำได้อย่างปลอดภัยยกเว้นแต่ละประเทศนั้นจะมีความกระหายสงครามและมีกองเรือที่มีแสนยานุภาพเหนือประเทศอื่น หรือมีฉะนั้นประเทศดังกล่าวสามารถสร้างความได้เปรียบเหนือคู่ต่อสู้ได้ที่ปีกใดปีกหนึ่งในปี ค.ศ.1762 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่อังกฤษครอบครองหมู่เกาะวินวาร์ดทั้งหมด (WINDWARD ISLANDS คือ ชื่อหมู่เกาะในด้านตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่เกาะอินดีสตะวันตก) และไม่มีประเทศใดอาจหาญมาท้าทายสมุทพาทานุภาพนั้น อังกฤษได้บุกไปโจมตีและบังคับให้ฮาวานายอมจำนนโดยปราศจากการนองเลือด แต่ทว่าระหว่างปี ค.ศ.1779-1782 อำนาจของฝรั่งเศสเหนือน่านน้ำในทวีปอเมริกาเหนือ รวมถึงการเข้าครอบครองหมู่เกาะวินวาร์ดช่วยถ่วงดุลย์อำนาจของอังกฤษ ทำให้ชาวสเปนที่อาศัยอยู่ในฮาวานามีอิสระพอที่จะดำเนินการต่อต้านเพนซาโคลาและบาสามาส์ที่อยู่ในดินแดนตอนกลางตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ฐานทัพอย่างเช่นมาร์ตินิคและสตา ลูเชีย มีความได้เปรียบในด้านยุทธศาสตร์สำหรับการทำสงครามครั้งนี้มากกว่าจาไมก้า ฮาวานาหรือเกาะอื่น ๆ ที่อยู่ไปทางใต้ ด้วยตำแหน่งที่ตั้งของฐานทัพทั้งสองนี้ทำให้จาไมก้าและฮาวานาดกอยู่ภายใต้การควบคุมโดยที่เส้นทางในฝั่งตะวันตกช่วยให้การเดินทางขาไปง่ายมากกว่าขากลับหลายเท่าทัน ในขณะที่ในทางปฏิบัติแล้วจุดยุทธศาสตร์ของการสู้รบทางภาคพื้นทวีปอยู่ห่างจากมาร์ตินิคและสตา ลูเชียมากกว่าจาไมก้าและฮาวานาไปเพียงเล็กน้อย ความได้เปรียบ

เช่นนี้เป็นสิ่งที่เกาะใหญ่ในเอสเซอร์ แอนติลิสมีร่วมกัน แต่ทว่าเกาะเล็ก ๆ อย่างเช่น บาร์บาโดสที่อยู่ทางด้านเหนือลมมากกว่าเกาะอื่น ๆ จะได้เปรียบมากเป็นพิเศษไม่เพียงแต่เฉพาะในยามโจมตีเท่านั้น แต่ตำแหน่งเช่นนี้ยังเอื้ออำนวยต่อการตั้งรับ เพราะกองเรือขนาดใหญ่ไม่อาจแล่นเข้ามาใกล้ได้โดยง่าย แม้ว่ากองเรือนั้นจะอยู่ในท่าเรือที่ไม่ห่างไปมากอย่างเช่นที่พอร์ต รอยัลก็ตาม เราควรระลึกไว้เสมอว่าการเดินทางที่ สุดท้ายแล้วจะไปจบลงที่เซนต์ คิตต์นั้นในตอนแรกมีเป้าหมายอยู่ที่บาร์บาโดส แต่กองเรือไม่อาจเดินทางต่อไปได้เนื่องจากลมสินค้าที่พัดกระหน่ำมาอย่างแรงนั่นเอง ด้วยเหตุดังกล่าว บาร์บาโดสจึงเหมาะสมที่จะเป็นฐานทัพและคลังอาวุธของอังกฤษ ทั้งยังเหมาะที่จะเป็นท่าเรือหลบภัยที่สามารถจะเดินทางต่อไปยังจามาอิก้า ฟลอริดา หรือแม้แต่ทวีปอเมริกาเหนือได้ ในขณะที่स्ता ลูเซียซึ่งอยู่ห่างออกไปกว่า 100 ไมล์ ทางทิศใต้มีทหารคอยตั้งกำลังอยู่บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเพื่อคอยสอดส่องความเคลื่อนไหวของศัตรูที่พอร์ต รอยัล

สำหรับ**ประเทศอินเดีย**แล้ว สถานการณ์ทางการเมืองบริเวณคาบสมุทรมักจะ เป็นตัวกำหนดให้ชายฝั่งด้านตะวันออกหรือโคโรมานเดลเป็นฉากแห่งการสู้รบ ทริโนโคมาลีซึ่งเป็นเกาะที่เชื่อมต่อกับซีลอนเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเป็นท่าเรือในการตั้งรับ แม้ว่าพื้นที่แถบนั้นจะไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์เท่าไรก็ตาม ด้วยเหตุนี้ ทริโนโคมาลีจึงมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในเชิงยุทธศาสตร์ ในขณะที่ท่าเทียบเรืออื่น ๆ เป็นเพียงเส้นทางที่เปิดโล่งเท่านั้น ด้วยสภาพการณ์ดังกล่าว ลมสินค้าหรือลมมรสุมในแถบภูมิภาคนี้ จึงมีบทบาทในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการรบด้วยเช่นกัน นับจากฤดูใบไม้ร่วงไปจนถึง ฤดูใบไม้ผลิที่มีเวลากลางวันเท่ากับกลางคืน (EQUINOX คือเวลาที่ดวงอาทิตย์โคจรรอบ เส้นศูนย์สูตรพอดี ทำให้มีกลางวันเท่ากับกลางคืน เกิดขึ้นในราววันที่ 21 มีนาคม กับ 22 กันยายน) ลมพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนืออย่างสม่ำเสมอและอาจพัดกระหน่ำ ในบางครั้ง ทำให้เกิดคลื่นยักษ์ถาโถมเข้าหาชายฝั่งจนทำให้ไม่อาจนำเรือเข้าไป จอดเทียบท่าได้ แต่ระหว่างช่วงฤดูร้อนลมมักจะพัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้ คลื่นลมสงบและอากาศแจ่มใส “การเปลี่ยนแปลงของลมมรสุม” ในเดือนกันยายนและ ตุลาคมมักจะก่อให้เกิดพายุเฮอริเคนที่รุนแรง ทำให้การปฏิบัติการใด ๆ หรือแม้แต่ การจอดเรือตามแนวชายฝั่งอยู่เฉย ๆ ก็มิอาจทำได้ในช่วงเวลานั้นกว่าลมมรสุมที่พัด มาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือจะสิ้นสุดลง ประเด็นที่เกี่ยวกับท่าเรือที่จะใช้ในเวลาดอนทัพ จึงเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจอย่างเร่งด่วน ทริโนโคมาลีเป็นเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ความสำคัญในแง่ยุทธศาสตร์ที่ไม่เหมือนท่าเรืออื่นก็คือในช่วงที่อากาศดีนั้น ทริโนโคมาลี จะอยู่ทางด้านเหนือลมของสมรภูมิรบ ท่าเรือของอังกฤษที่บอมเบย์ตามแนวชายฝั่ง ตะวันตกไกลเกินกว่าที่จะเป็นฐานทัพประจำภูมิภาค และมักจะถูกจัดให้เป็นสถานีรอง ที่จะใช้เดินทางติดต่อกับประเทศแม่เช่นเดียวกับมอริเชียสและเบอร์บอน

ที่กล่าวมาข้างต้นนี้คือตำแหน่งสำคัญ ๆ ในการให้ความช่วยเหลือหรือฐานทัพของประเทศที่ทำงานสงคราม ทั้งที่อยู่ภายในประเทศของตนและในภูมิภาคอื่น เราอาจกล่าวได้ว่าบรรดาฐานทัพที่อยู่ในภูมิภาคอื่นนั้นมักจะขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการรบ อันเป็นองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ในการทำงานที่สำคัญยิ่ง เสบียงอาหารและอาวุธ ยุทโธปกรณ์จำเป็นจะต้องถูกส่งมาจากประเทศแม่ บอสตันซึ่งเป็นเมืองที่เวดล้อมไปด้วย พลเมืองที่เป็นมิตรและมีความเป็นอยู่อุดมสมบูรณ์อาจจะเป็นข้อยกเว้นสำหรับคำกล่าวนี้ เช่นเดียวกับฮาวานาซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นคลังสรรพาวุธที่สำคัญของกองทัพเรือ ทั้งยังมีการต่อเรือเป็นจำนวนมากอีกด้วย แต่บอสตันและฮาวานากลับอยู่ห่างไกลออกไปมากจากสมรภูมิรบที่สำคัญ ๆ ชาวอเมริกันที่อยู่ในแถบนิวยอร์กและอ่าวนาร์ราแกนเซ็ดต่างเร่งรื้อให้ประเทศที่อยู่ใกล้เคียงส่งเสบียงจำนวนมากมาให้เป็นการด่วน ในขณะที่ท่าเรือที่อยู่ห่างไกลออกไปของหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกและตะวันออกจำเป็นต้องอาศัยเสบียงอาหารและอาวุธที่ส่งมาจากประเทศแม่แต่เพียงแห่งเดียว ด้วยเหตุนี้ ประเด็นที่เกี่ยวกับการเดินทางติดต่อจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ส่วนการสกัดกันเรือขนส่งเสบียงเป็นเพียงการปฏิบัติภารกิจที่มีความสำคัญรองลงมา จากการทำลายกองเรือของฝ่ายตรงข้าม ในอันที่จะป้องกันเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้นด้วยการใช้กำลังหรือด้วยการหลบเลี่ยงการค้นหาค้นหาของศัตรู ความเชี่ยวชาญของ คณะรัฐบาลและผู้บัญชาการรบทางเรือในการสั่งกระจายกองเรือขนาดใหญ่ และกองเรือนั้นจึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับความสนใจเป็นอย่างยิ่ง คำพูดของเคมเพินเฟลด์ท์ และการปฏิบัติงานที่ไร้ประสิทธิภาพของเดอ กิเซ็น ในมหาสมุทรแอตแลนติกตอนเหนือที่รอดพ้นหายนะมาได้ เนื่องจากเกิดลมพายุพัดมาอย่างแรงนั้นสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้กับเดอ กราสที่กำลังปฏิบัติการอยู่ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก การสร้างความเสียหายในทำนองเดียวกันนี้ด้วยการขัดขวางเรือคุ้มกันหมู่เรือเล็ก ๆ ในมหาสมุทรแอตแลนติกทำให้ซูฟเฟรนได้รับผลกระทบในขณะที่เขาปฏิบัติภารกิจอยู่ในมหาสมุทรอินเดียด้วยเช่นกัน แต่ซูฟเฟรนสามารถใช้ความสูญเสียให้เป็นประโยชน์ได้ ทั้งยังก่อกวนศัตรูด้วยการให้เรือรบของตนชุ่มฉ่ำโจมตีเรือขนส่งเสบียงของอังกฤษได้เป็นผลสำเร็จ

ดังนั้น กองทัพเรือจึงมีความสำคัญกับการทำสงครามในประเด็นทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น กองทัพเรือเป็นเสมือนตัวเชื่อมต่อกับโยงโยทุก ๆ อย่างให้รวมกันเป็นหนึ่งเดียว และด้วยเหตุนี้เอง กองทัพเรือจึงสมควรที่จะเป็นเป้าหมายหลักของประเทศคู่สงคราม

ระยะทางจากทวีปยุโรปไปยังทวีปอเมริกาเหนือ นั้น ไม่ทำให้ท่าเรือที่อยู่กึ่งกลางระหว่างทวีปทั้งสองเป็นสิ่งที่จำเป็นมากเท่าใดนัก หากมีความยุ่งยากใดเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดก็ย่อมเป็นไปได้ที่จะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับศัตรูไม่ว่าจะด้วยการเดินทางกลับไปยังยุโรปหรือไม่ก็แวะจอดเรือที่ท่าเรือของประเทศพันธมิตรในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก สภาพการณ์จะต่างกันออกไปหากอาศัยเส้นทางของแหลมกูดโฮปเพื่อเดินทางไปยังอินเดีย พิคเคอร์ตันซึ่งออกเดินทางจากอังกฤษพร้อมกับกระบวนเรือคุ้มกันในเดือนกุมภาพันธ์ คิดเข้าข้างตนเองว่าจะไปถึงบอมเบย์ได้ในเดือนกันยายน ในเวลาเดียวกับที่ซูฟเฟรนที่ออกเดินทางในเดือนมีนาคมใช้เวลาเท่ากันไปถึงมอริเชียส และจากที่แห่งนั้นไปยังมาดราส ต้องใช้เวลาอีก 2 เดือน การเดินทางที่มีระยะเวลายาวนานเช่นนี้มีโอกาสทำได้โดยไม่หยุดแวะเพื่อจัดหาน้ำดื่ม เสบียงอาหารหรือเพื่อซ่อมแซมเรือในยามที่ทำเรือปราศจากคลื่นลมรบกวน แม้ว่าในยามนั้น เสบียงอาหารบนเรือจะยังมีอยู่เพียงพอก็ตาม ฉะนั้น เส้นทางเดินเรือที่สมบูรณ์แบบที่สุดจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งก็คือ ท่าเทียบเรือสองถึงสามแห่งที่อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมเป็นจุดตั้งรับที่ดีและมีเสบียงอาหารอุดมสมบูรณ์อย่างเช่นที่อังกฤษมีอยู่ในระหว่างเส้นทางการค้าสายสำคัญ ๆ ซึ่งอังกฤษได้มาจากการรบทางเรือในอดีต ในการทำสงครามแห่งปี ค.ศ. 1778 ไม่มีประเทศที่ทำสงครามประเทศใดเลยจะมีท่าเรือเช่นนี้อยู่ระหว่างทางตราบจนกระทั่งฮอลแลนด์เรืออานาจ แพลมกูดโฮปจึงตกมาอยู่ภายใต้การครอบครองของฝรั่งเศสและซูฟเฟรนมีบทบาทสำคัญในการทำให้ท่าเรือเหล่านี้มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น การเดินทางติดต่อระหว่างฝ่ายพันธมิตรกับฝรั่งเศสจึงได้รับการคุ้มกันอย่างแน่นอนหาด้วยเหตุที่มีทั้งแพลมกูดโฮปและมอริเชียสอยู่ระหว่างทาง อีกทั้งยังมีทรินโคมาลีอยู่ที่ปลายทาง ส่วนอังกฤษนั้นแม้ว่าจะครอบครองเซนต์ เฮเลนา แต่ก็ยังต้องพึ่งพาอาศัยความช่วยเหลือจากประเทศที่เป็นกลางอย่างโปรตุเกสในด้านเสบียงอาหารและการซ่อมแซมกองเรือที่มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่อินเดีย รวมถึงเรือคุ้มกันที่อยู่ในมหาสมุทรแอตแลนติก เนื่องจากโปรตุเกสมีอาณาเขตครอบคลุมถึงหมู่เกาะมาเดรา (MADEIRA) แพลมเวริด และท่าเรือบางแห่งในประเทศบราซิล ในความเป็นจริงแล้วประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดเช่นนี้มีอาจให้ความช่วยเหลือในการตั้งรับได้อย่างแท้จริง

ดังจะเห็นได้ในกรณีของจอห์นสโตนกับซูฟเฟรนที่แหลมเวิร์ด แต่เนื่องจากที่แห่งนี้มีที่ให้แวะจอดหลายต่อหลายที่ด้วยกัน ศัตรูจึงไม่สามารถคาดเดาว่าเป็นตำแหน่งใดกันแน่ และการไม่อาจหยั่งรู้ได้เช่นนี้อาจทำให้เกิดอันตรายไม่น้อยเลยหากผู้บัญชาการทหารเรือส่งกองกำลังที่ตนมีอยู่ไปยังตำแหน่งที่ไม่ปลอดภัยนี้ ดังเช่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับจอห์น สโตนที่ปอร์โต ปรายา อันที่จริงแล้ว ด้วยความล่าช้าและความไม่แน่นอนอันเป็นคุณลักษณะของการรบในสมัยก่อน ความไม่แน่ใจว่าจะพบศัตรู ณ ที่แห่งใดนั้นเป็นอุปสรรคต่อการบุกโจมตีมากกว่าการรอเป็นฝ่ายตั้งรับยังทำเรือของประเทศอาณานิคมเสียด้วยซ้ำไป

การผสมผสานระหว่างท่าเทียบเรือที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของการเดินทางติดต่อระหว่างท่าเทียบเรือเหล่านั้นประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างหลักในเชิงยุทธศาสตร์กองทัพเรือในฐานะที่เป็นกองกำลังที่เชื่อมต่อกับทุกสิ่งทุกอย่างเข้าด้วยกันจึงถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายหลักของการปฏิบัติการทั้งหมด วิธีการที่จะนำมาใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายยังคงเป็นสิ่งที่เราจะได้พิจารณากันต่อไป

ก่อนที่เราจะกล่าวถึงวิธีปฏิบัติในการทำสงครามเงื่อนไข ๗ หนึ่งในที่มักจะเกิดขึ้นในท้องทะเล ทั้งยังส่งผลกระทบต่อการอภิปรายต่อไปนั้นสมควรที่จะนำมากล่าวถึงอย่างคร่าว ๆ นั่นก็คือ ความยากลำบากในการรับส่งข้อมูล กองทัพเดินทางผ่านภูมิประเทศที่พลเมืองมักจะอยู่ติดที่ ทำให้กองทัพทั้งร่องรอยการเดินทางของพวกเขาเอาไว้กองเรือรบแล่นผ่านไปทะเลทราย นักเดินทางเร็วร้อนที่เดินทางผ่านไปอย่างรวดเร็วจะไม่ทิ้งร่องรอยไว้ให้เห็น แต่สำหรับกองเรือที่เพิ่งเดินทาง จะมีแนวผ่าน อยู่ในน้ำ เป็นทางลงหรือสิ่งของที่ทิ้งจากเรืออาจจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าพวกเขาได้เดินทางมายังที่แห่งนี้แม้จะไม่ระบุว่าพวกเขาไปในทิศทางใดก็ตาม การแล่นเรือของผู้ที่ถูกไล่ล่าอาจไม่บอกสิ่งใดกับผู้ไล่ล่าได้เลย แม้ว่าจะเพียงมีการเจรจาสงบศึกกันเมื่อไม่กี่ชั่วโมงที่ผ่านมาก็ตามในการศึกษาอย่างละเอียดในประเด็นที่ว่าด้วยทิศทางลมและกระแสน้ำในมหาสมุทรทำให้เราได้อธิบายเกี่ยวกับเส้นทางที่ช่วยสร้างความได้เปรียบซึ่งนักเดินเรือที่มีความรอบคอบมักจะใช้เส้นทางดังกล่าวนี้ ทั้งยังช่วยให้เราได้สมมติฐานเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของพวกเขาอีกด้วย หากแต่ในปี ค.ศ.1778 ข้อมูลที่เที่ยงตรงเช่นนั้นไม่ได้ถูกรวบรวมไว้หรือจะมีการรวบรวมไว้ก็ตาม เส้นทางที่รวดเร็วที่สุดมักจะถูกละทิ้งไปใช้เส้นทางที่อาจเป็นไปได้เส้นทางอื่นแทนเพื่อหลบหนีการไล่ล่าหรือเพื่อซุ่มโจมตีฝ่ายตรงข้าม ในเกมไล่ล่าเช่นนี้ฝ่ายได้เปรียบคือฝ่ายที่ถูกตามหา และความสำคัญในการเฝ้าดูทางหนีที่ไล่ในดินแดน

ของศัตรู การไล่ล่าก่อนที่ศัตรูจะหนีออกทะเลอันกว้างนั้นเป็นเรื่องที่ชัดเจนมากขึ้นมาในบัดดล หากไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามที่ทำให้การลอบสังเกตรณมิติอาจกระทำได้ ณ ที่นั้น แต่การจะทำเช่นนี้ได้เราจะต้องล่วงรู้จุดมุ่งหมายของฝ่ายนั้น ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะได้สิ่งนี้มา การปฏิบัติการของซูฟเฟรนในยามที่เขาต้องต่อสู้กับจอร์จตันนั้นฟังดูสมเหตุสมผลในเชิงกลยุทธ์มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการบุกโจมตีที่ปอร์โต ปรายา และความเร่งรีบที่ทำให้เขาเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่ทั้งสองฝ่ายมีส่วนร่วม ในขณะที่ความล้มเหลวถึงสองครั้งของรอนนีย์ในอันที่จะสกัดกั้นเรือคุ่มกันที่เดินทางไปยังมาร์ตินิคในปี ค.ศ.1780 และ ค.ศ.1782 แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นจากการมุ่งโจมตีแม้ว่ารอนนีย์จะล่วงเห็นว่าฝ่ายตรงข้ามกำลังจะเดินทางมาถึงยังที่แห่งนั้นก็ตาม

ในการเดินทางทางทะเลนั้นมิประเด็นสำคัญ 2 ประการที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง นั่นก็คือ ตำแหน่งที่ออกเดินทางและตำแหน่งที่เดินทางไปถึง ฝ่ายตรงข้ามอาจจะไม่ล่วงรู้ตำแหน่งที่จะเดินทางไปถึง แต่เมื่อถึงเวลาที่จะออกเรือ การปรากฏตัวของกองกำลังที่ท่าเรือรวมถึงข้อบ่งชี้บางประการที่แสดงว่ากองกำลังเหล่านั้นกำลังจะเคลื่อนเรือในไม่ช้าอาจจะประเด็นที่อาจล่วงรู้ได้ อาจจะเป็นช่วงเวลาของผู้กองสงครามจะเข้าขัดขวางการเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้ แต่ทว่าเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับฝ่ายตั้งรับ เนื่องจากในบรรดาหลาย ๆ ตำแหน่งที่ผู้ตั้งรับอาจจะถูกโจมตีนั้นเป็นไปได้เลยที่เขาจะรู้ว่าตำแหน่งใดเป็นตำแหน่งอันตรายและกำลังจะถูกคุกคามอยู่ในขณะนั้น ในทางกลับกัน ฝ่ายโจมตีมุ่งหน้าตรงไปยังเป้าหมาย หากเขาสามารถทำให้ศัตรูหลงกลได้ การขัดขวางการเดินทางเช่นนั้นจะกลายเป็นเรื่องสำคัญอย่างเห็นได้ชัดก็ต่อเมื่อมันถูกแบ่งแยกออกไปยังท่าเรือสองแห่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้อาจจะเกิดขึ้นได้โดยง่ายเมื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ของท่าเรือเพียงแห่งเดียวนั้นไม่เพียงพอที่จะใช้ซ่อมแซมเรือจำนวนมากในเวลาอันจำกัด หรือในยามที่ประเทศฝ่ายพันธมิตรเกิดส่งกองกำลังมาพร้อม ๆ กัน การหลีกเลี่ยงไม่ให้เหตุบังเอิญเช่นนี้เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งยวด และไม่มีที่แห่งใดที่จะกระทำการนี้ได้ดีเท่ากับที่ท่าเรือที่กองกำลังหนึ่งหรือสองกองจะใช้เป็นสถานที่ออกเดินทาง ฝ่ายตั้งรับยอมเป็นฝ่ายที่อ่อนแอกว่า ด้วยเหตุนี้เอง ฝ่ายตั้งรับจึงจำเป็นต้องขจยความได้เปรียบจากจุดอ่อนของฝ่ายตรงข้ามที่กล่าวมานี้ให้จงได้ ในปี ค.ศ.1782 รอนนีย์ซึ่งปฏิบัติการอยู่ที่สตา ลูเซียเฝ้าสังเกตความเคลื่อนไหวของกองกำลังพิเศษของฝรั่งเศสอยู่ที่มาร์ตินิคเพื่อป้องกัน

ไม่ให้กองกำลังนี้รวมกองกับกองกำลังของสเปนที่แหลมฝรั่งเศสได้ และนี่ก็คือตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องเป็นอย่างยิ่ง และหากมาร์ตินีคอยู่ในตำแหน่งที่จะทำให้ออร์ดนีเย่เป็นฝ่ายที่อยู่ระหว่างฝรั่งเศสกับจุดหมายปลายทางของพวกเขาแทนที่จะไปอยู่ทางด้านหลังแล้ว ก็คงจะไม่มีแผนการใดที่ออร์ดนีเย่จะสามารถทำได้ดีกว่านี้อีกแล้ว จากเหตุการณ์ที่ปรากฏก็คือออร์ดนีเย่ได้พยายามปฏิบัติการอย่างชาญฉลาดที่สุดเท่าที่สถานการณ์ในขณะนั้นจะเอื้ออำนวย

ด้วยเหตุที่ฝ่ายตั้งรับมักจะมีกำลังน้อยกว่าจึงไม่สามารถปิดกั้นท่าเรือทุก ๆ แห่งที่กองเรือเล็ก ๆ แต่ละกองของศัตรูไปอยู่ได้โดยไม่ทำลายเป้าหมายของฝ่ายนี้ด้วยการใช้กองกำลังที่เป็นรองต่อสู้กับกองเรือแต่ละกองของฝ่ายตรงข้าม การจะทำเช่นนี้ได้ต้องไม่ยึดติดอยู่กับหลักการพื้นฐานของการทำสงคราม หากฝ่ายตั้งรับตัดสินใจที่จะไม่ทำการเช่นนี้ แต่ต้องการจะรวบรวมกำลังให้ได้มากกว่าเพื่อรอศัตรูอยู่ที่ตำแหน่งสำคัญ ๆ 1-2 ตำแหน่ง ฝ่ายตั้งรับจำเป็นต้องตัดสินใจว่าตำแหน่งใดที่ตนจะต้องคุ้มกันและตำแหน่งใดที่ไม่ต้องใช้กำลังตั้งรับมากนัก คำถามเช่นนี้เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับนโยบายโดยรวมในการสู้รบหลังจากที่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับสถานการณ์สำคัญ ๆ ไม่ว่าจะในด้านทหารขวัญและกำลังใจของนายทหารรวมไปถึงด้านการเงินอีกด้วย

ในปี ค.ศ.1778 อังกฤษจำต้องยอมรับสภาพเป็นฝ่ายตั้งรับอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกองทัพเรือของอังกฤษในยุคก่อนหน้านั้นรวมถึงฮอว์คและนายทหารเรือคนอื่น ๆ ในยุคสมัยเดียวกับเขามีหลักปฏิบัติที่ยึดถือร่วมกันว่ากองทัพเรืออังกฤษจะต้องมีจำนวนเรือรบเท่าเทียมกับกองเรือทั้งหมดของประเทศที่ปกครองโดยราชวงศ์เบอร์บอน อันเป็นเงื่อนไขที่หากอังกฤษมีบุคลากรที่มีคุณภาพดีกว่าและยังมีนักเดินเรือเป็นจำนวนมากที่สามารถเรียกมาปฏิบัติการได้จะนำความยิ่งใหญ่มาสู่กองทัพเรือได้อย่างสมบูรณ์แบบ แม้กระนั้นก็ตาม ข้อควรระวังดังกล่าวนี้ไม่ได้รับความใส่ใจเท่าที่ควรเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่เราจะต้องอธิบายว่าความล้มเหลวนี้เป็นผลมาจากการขาดประสิทธิภาพของรัฐบาลตามที่ฝ่ายตรงข้ามกล่าวหาหรือมาจากนโยบายผิด ๆ ด้านเศรษฐกิจที่รัฐบาลมักจะทำนำมาใช้ในยามที่บ้านเมืองสงบสุข ข้อเท็จจริงมีอยู่ถึงแม้จะเป็นไปได้ว่าฝรั่งเศสและสเปนจะร่วมมือกันทำสงคราม แต่กองทัพเรืออังกฤษยังคงมีกำลังเป็นรองฝ่ายพันธมิตรอยู่ดี ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับลักษณะกลยุทธ์ของสถานการณ์ สุานที่มั่นในประเทศและฐานทัพสำรองใน

ภูมิภาคอื่น ความได้เปรียบทั้งมวลล้วนขึ้นอยู่กับอังกฤษ หากตำแหน่งฐานที่มั่นของอังกฤษปราศจากความแข็งแกร่งในตัวมันเองแล้ว อย่างน้อยก็คงจะอยู่ในที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ดีพอสำหรับการวางกลยุทธ์ใด ๆ แต่สำหรับปัจจัยในการทำสงครามที่สำคัญรองลงมาซึ่งก็คือกองกำลังหรือกองเรือที่เพียงพอสำหรับการบุกโจมตีนั้น อังกฤษจะเป็นรองฝ่ายตรงข้าม ด้วยเหตุนี้ จึงเหลือเพียงแค่การหาวิธีอันชาญฉลาดที่จะใช้กองกำลังที่เป็นรองนี้ทำลายแผนการของศัตรูด้วยการเป็นฝ่ายออกทะเลก่อนยึดครองตำแหน่งที่เหมาะสม รอคอยศัตรูและเคลื่อนไหวย่างรวดเร็ว ก่อวินป่่าหมายของพวกเขา และนำกองกำลังที่เหนือกว่าบุกไปเผชิญหน้ากับกองกำลังหลักของฝ่ายตรงข้าม

เป็นที่ชัดเจนว่าสงครามที่เกิดขึ้นทุกแห่งหนยกเว้นทวีปอเมริกาเหนือนั้นจะดำเนินต่อไปได้ จักต้องอาศัยประเทศแม่ในทวีปยุโรปและการเดินทางติดต่อได้อย่างอิสระกับประเทศเหล่านี้ การบดขยี้ชาวอเมริกันให้สิ้นซากลงไปด้วยการทำให้พวกเขาอ่อนกำลังจนถึงที่สุดนั้นเป็นไปได้หากอังกฤษใช้แสนยานุภาพทางทะเลที่ตนมีอยู่อย่างท่วมท้นนับตั้งแต่ต้นด้านการค้าและการประกอบอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ อังกฤษสามารถใช้ความแข็งแกร่งนี้โจมตีสหรัฐฯ ได้หากเป็นอิสระจากการกีดกันของกองทัพเรือพันธมิตร และอังกฤษจะพ้นจากสภาพกีดกันนี้ได้ถ้าหากมีอิทธิพลเหนือฝ่ายพันธมิตรได้อย่างเด็ดขาด ไม่เพียงแต่ด้านวัตถุหากแต่รวมถึงด้านจิตใจอย่างเช่นที่อังกฤษทำได้ในอีก 20 ปีต่อมา ในกรณีเช่นนั้นศาลทหารของกองทัพฝ่ายพันธมิตรซึ่งกำลังประสบปัญหาด้านการเงินย่อมถอนตัวออกจากการแข่งขันซึ่งเป่าหมายหลักที่จะลดทอนอำนาจของอังกฤษนั้นได้ ไม่อาจมีวันเป็นไปได้อีกต่อไปแล้ว อย่างไรก็ตามก็ดี อิทธิพลที่อังกฤษจะมีเหนือกว่าได้นั้นต้องมาจากการสู้รบเพียงสถานเดียว โดยแสดงให้เห็นว่าฝ่ายพันธมิตรเห็นว่าแม้ตนจะมีกำลังเป็นรอง แต่ความเชี่ยวชาญของบรรดานักเดินเรือและทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์จะช่วยให้รัฐบาลใช้อำนาจที่มีอยู่สร้างความได้เปรียบ ณ จุดยุทธศาสตร์ได้อย่างแท้จริง อังกฤษไม่จำเป็นที่จะต้องกระจายเรือรบขนาดใหญ่ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อให้เรือรบเหล่านั้นถูกโจมตีจนย่อยยับในเวลาเดียวกับที่ต้องพยายามคุ้มกันตำแหน่งที่อาจตกเป็นเป้าการโจมตีจากฝ่ายตรงข้าม ซึ่งอังกฤษมีตำแหน่งเช่นนี้อยู่จะจัดกระจายไปทุกหนแห่ง

สถานการณ์สำคัญ ๆ เกิดขึ้นในทวีปยุโรป ซึ่งก็หมายถึงตามท่าเทียบเรือในยุโรปนั่นเอง หากอังกฤษไม่สามารถปลุกระดมให้มีการทำสงครามในภาคพื้นทวีปเพื่อ

ต่อต้านฝรั่งเศสอย่างที่พิสูจน์ให้เห็นมาก่อนแล้ว ความหวังเพียงอย่างเดียวที่อังกฤษพอจะทำได้ก็คือต้องค้นหาของเรือของศัตรูให้พบและทำลายมันให้พินาศย่อยยับ ไม่มีที่ใดที่จะพบกองเรือของศัตรูได้อีกแล้วหากมิใช่ที่ทำเรือภายในประเทศ และไม่มีที่ใดที่อังกฤษจะพบเรือรบของฝ่ายนี้ได้ง่ายเท่ากับในทันทีทันใดที่ออกเดินทางจากท่าเรือสิ่งเหล่านี้ มีส่วนกำหนดแนวนโยบายของอังกฤษในสมัยสงครามกับนโปเลียน ในยามที่กองทัพเรือของอังกฤษมีขวัญและกำลังใจมากจนอังกฤษกล้าใช้กองกำลังที่มีอยู่น้อยกว่าต่อต้านกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรที่มีจำนวนมากมายมหาศาลและมีอาวุธครบครันซึ่งเคลื่อนกำลังมาประชิดท่าเรือของอังกฤษอย่างเงียบสงบ ในการเผชิญหน้ากับความเสี่ยงถึงสองต่อเช่นนี้ อังกฤษเหมือนกับได้เปรียบถึงสองต่อเช่นกันด้วยการเฝ้าสังเกตความเคลื่อนไหวของศัตรูอยู่ไม่ให้เกิดคลาดสายตา และยังคงคอย ๆ ตัดกำลังและบั่นทอนประสิทธิภาพของฝ่ายนั้นอันเป็นผลมาจากการมีชีวิตที่สะดวกสบายที่ทำเรือในขณะเดียวกับที่นายทหารและนักเดินเรือของอังกฤษยังคงทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมที่สุดสำหรับการทำสงคราม ในปี ค.ศ.1805 พลเรือเอกวิลล์เนิฟหยิบยกคำพูดของจักรพรรดิมาประกาศก้องว่า “ฝรั่งเศสไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องเกรงกลัวกองเรือของอังกฤษ เรือรบทั้ง 74 ลำของพวกเขาหามีไพร่พล 500 คนประจำการอยู่บนเรือไม่ พวกเขาต่างเห็น้อยล้ากับการแล่นเรือลาดตระเวนยาวนานกว่า 2 ปี” อีก 1 เดือนต่อมา พลเรือเอกวิลล์เนิฟเขียนไว้ว่า : “กองเรือจากตุลองของเรานั้นอยู่ในสภาพที่ดีมาก ลูกเรือมีเสื้อผ้าดี ๆ สวมใส่และมีการซ่อมรบอยู่เป็นประจำ แต่ทันทีที่พายุพัดกระหน่ำ ทุกสิ่งทุกอย่างจึงเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง เพราะพวกเขาไม่เคยซ่อมรบท่ามกลางพายุฝน” เนลสันกล่าวเสริมว่า : “จักรพรรดิทรงค้นพบว่ากองเรือของพระองค์ประสบทุกข์ภัยภายในเวลาแค่ชั่วข้ามคืนมากกว่าที่เราได้เผชิญมาเกือบทั้งปีเสียด้วยซ้ำ... นายทหารฝรั่งเศสไม่คุ้นเคยกับพายุเฮอริเคนซึ่งพวกเราอดทนต่อสู้กับพายุนี้มาตลอด 21 เดือน โดยไม่สูญเสียเสากระโดงหรือใบเรือไปแม้แต่อันเดียว” อย่างไรก็ตาม ยอมรับว่าทั้งไพร่พลและเรือรบต้องเผชิญกับความตึงเครียดอย่างใหญ่หลวง อีกทั้งนายทหารอังกฤษยังพบว่าทหารฝ่ายตรงข้ามต่างได้เถียงว่าควรจะนำเรือออกทะเลและอยู่ให้ห่างชายฝั่งของอังกฤษดีหรือไม่ คอลลิงวู้ดบันทึกไว้ว่า “การถูกกระหน่ำยิ่งด้วยปืนใหญ่แต่ละครั้งที่เราจำต้องทนอยู่นั้นมีแต่จะทำให้ความมั่นคงของประเทศเราสั่นคลอนมากขึ้นทุกขณะ การลาดตระเวนครั้งสุดท้ายทำให้เรือรบ 5 ลำ ได้รับความเสียหาย และเรืออีก 2 ลำก็ถูกทำลายในเวลาต่อมาอีกไม่นาน เรือรบหลายต่อหลายลำจะต้องถูกนำ

ไปซ่อม” ต่อมาภายหลัง คอลลิงวู้ดเขียนไว้ว่า “ตลอดเวลาสองเดือนที่ผ่านมา ข้าพเจ้าแทบจะไม่วู้เลยว่าการพักผ่อนในยามค่ำคืนนั้นเป็นเช่นไร การแล่นเรือลาดตระเวนอย่างไม่หยุดหย่อนดูเหมือนจะอยู่นอกเหนืออำนาจของมนุษยชาติ คาลเดอร์ (CALDER) ชูบผมลงจนจำแทบไม่ได้ เขาดูอ่อนล้ามาก และข้าพเจ้ายังทราบมาว่าเกรฟส์ (GRAVES) ก็ไม่ได้อยู่ในสภาพที่ดีไปกว่ากันสักเท่าไร” ความคิดเห็นจากผู้ชำนาญการคืออย่างเช่น ลอร์ด ไฮวี่ ยังเป็นผลเสียต่อแนวปฏิบัติเช่นนี้ด้วย

นอกเหนือจากความเหนื่อยล้าของไพร่พลและเรือรบแล้ว ยังคงต้องยอมรับความจริงว่าเรามีอากว้างใจได้แน่นอนว่าการสกัดกั้นจะสามารถตรวจสอบการเดินทางออกจากท่าเรือของกองเรือศัตรูได้ วิลสันเฟลพบนี้ออกจากตุลอง มิสซีซซี (MESSIESSY) หนีจากรอคเคอฟอร์ด คอลลิงวู้ดเขียนต่อไปว่า “ข้าพเจ้ากำลังเฝ้าดูกองเรือของฝรั่งเศสอยู่ที่รอกเคอฟอร์ด แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะเป็นไปได้ที่จะป้องกันมิให้พวกเขาแล่นเรือออกไป อย่างไรก็ตาม หากพวกเขาเคลื่อนกำลังเข้ามาใกล้ข้าพเจ้าเมื่อใด ข้าพเจ้าคงรู้สึกอับอายยิ่งนัก... สิ่งเดียวที่อาจจะยับยั้งมิให้พวกเขาแล่นเรือได้ก็คือความหวาดกลัวว่าอาจจะมาอยู่ท่ามกลางเรือรบของพวกเราเนื่องจากพวกเขามีอากแน่นอนใจได้ว่าเราอยู่ ณ ที่แห่งใดกันแน่”

แม้กระนั้นก็ตาม ความตึงเครียดยังคงดำเนินต่อไป กองเรืออังกฤษแล่นอยู่รอบชายฝั่งของฝรั่งเศสและสเปน ความเสียหายได้รับการแก้ไขและเรือรบถูกซ่อมแซมจนอยู่ในสภาพดี ในขณะที่นายทหารคนหนึ่งล้มป่วยหรือหมดเรี่ยวแรง ณ ฐานทัพของพวกเขา ก็จะมีนายทหารคนใหม่เข้ามาแทนที่ การคุ้มกันเบรสต์อย่างแน่นหนาทำลายพันธมิตรขององค์จักรพรรดิ แม้ว่าจะมีอุปสรรคนานัปการเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า เนลสันก็ยังคงเฝ้าสังเกตการณ์ความเคลื่อนไหวของกองเรือจากตุลองนับจากเริ่มออกเดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกและกลับมายังชายฝั่งของยุโรปอีกครั้งหนึ่ง นับเป็นเวลานานที่เด็วก่อนที่พวกเขาจะลงมือต่อสู้กัน ก่อนที่กัลยทุธิโด ๆ จะปราศจากความสำคัญและยุทธวิธีได้ทำให้ภารกิจที่ทรราชพิการียุติลงอย่างสมบูรณ์แบบ แต่ทว่านักเดินเรือที่ห้าวหาญแต่มีวินัย เรือที่เก่าคร่ำคร่าแต่ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี จะสามารถขัดขวางการเคลื่อนไหวทุกฝักวของฝ่ายตรงข้ามได้เป็นผลสำเร็จ กองกำลังของอังกฤษถูกกระจายออกไปยังคลังอาวุธแต่ละแห่งของศัตรู เชื่อมต่อการปฏิบัติการโดยกระบวนเรือรบขนาดเล็ก อังกฤษอาจจะล้มเหลวในการต่อต้านการโจมตีอย่างรุนแรงจากฝ่าย

ตรงข้าม แต่พวกเขาสามารถหยุดยั้งการรวมกำลังอันยิ่งใหญ่ของกองเรือฝ้ายพันธมิตรได้ในท้ายที่สุด

โดยรวมแล้วเรือรบในปี ค.ศ.1805 คล้ายคลึงกับเรือรบในปี ค.ศ.1780 เรือรบได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าและทันสมัยมากยิ่งขึ้นโดยไม่ต้องสงสัย หากแต่การเปลี่ยนแปลงอยู่ตรงระดับชั้นหาใช่ประเภท ไม่เพียงเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในประเภทเรือเท่านั้น แต่กองเรือเมื่อ 20 ปีก่อนหน้านั้นภายใต้การนำของฮอว์คและผู้ที่บังคับบัญชากล้าฟันฝ่าจนผ่านพันฤดูหนาวบริเวณอ่าวบิสเคย์ไปได้ ผู้เขียนชีวประวัติของฮอว์คบรรยายไว้ว่า “ไม่ปรากฏเลยสักครั้งเดียวว่าฮอว์คจะแสดงความไม่มั่นใจว่าการปฏิบัติการของเขาจะเป็นไปไม่ได้ ภารกิจของฮอว์คคือการรักษาน่านน้ำบริเวณดังกล่าวเอาไว้ไม่ว่าอากาศจะหนาวเหน็บเพียงใดก็ตาม เพราะเขาแน่ใจว่าในไม่ช้าเขาจะสามารถ “ปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงลงไปได้” หากมีผู้ใดกล่าวแย้งว่าสภาพการณ์ภายในกองทัพเรือของฝรั่งเศสดีกว่า บรรดานายทหารมีคุณสมบัติและได้รับการฝึกฝนมาดีกว่าในยุคสมัยของฮอว์คและเนลสัน เราก็ควรยอมรับข้อเท็จจริงเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม กองทัพเรืออาจปฏิเสธที่จะต้องยอมรับว่าจำนวนนายทหารดังกล่าวนั้นมีไม่เพียงพอที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานบนเรือให้ดีขึ้นได้ อีกทั้งการขาดแคลนนักเดินเรืออย่างมากจนต้องเอนายทหารมาเสริม สำหรับไพร่พลของกองทัพเรือสเปนนั้น ไม่มีเหตุผลใดที่จะเชื่อได้เลยว่าจะดีกว่าในอีก 15 ปีต่อมา ในตอนที่เนลสันพูดถึงการที่สเปนให้เรือรบบางลำกับฝรั่งเศส เขาได้กล่าวไว้ว่า “ข้าพเจ้าเอาเรือรบพวกนั้นมาโดยไม่สนใจว่าจะมีทหารสเปนประจำการอยู่บนเรือเหล่านั้นหรือไม่ เพราะนั่นจะเป็นวิธีที่รวดเร็วที่สุดที่จะเสียพวกเขาไปอีกครึ่งหนึ่ง”

อย่างไรก็ดี ในความเป็นจริงแล้วประเด็นที่ไม่จำเป็นจะต้องถกเถียงกันไปให้มากมาย ก็คือวิธีที่แน่นอนที่สุดสำหรับฝ้ายเป็นรองในอันที่จะต้านทานเรือรบของศัตรู ก็คือคนคอยเฝ้าสังเกตเรือรบพวกนั้นในขณะที่ยังอยู่ในท่าเรือ และโจมตีทันทีหากฝ้ายนั้นเริ่มจอดเรือ ในทวีปยุโรป ปัจจัยเดียวที่ขัดขวางการกระทำเช่นนี้ก็คือสภาพอากาศที่แปรปรวนตามแนวชายฝั่งของฝรั่งเศสและสเปน โดยเฉพาะช่วงกลางคืนที่ยาวนานในฤดูหนาว ภูมิอากาศเช่นนี้ไม่เพียงแต่จะทำให้เรือรบเผชิญความเสี่ยงกับภัยพิบัติอย่างทันทีทันใด ถึงแม้แต่เรือรบที่แข็งแกร่งก็ยังมีอาจต้านทานได้ หากแต่ยังก่อให้เกิดภาวะตึงเครียดมากเสียจนความเชี่ยวชาญใด ๆ ก็มีอาจช่วยให้ผ่านพ้น

วิกฤติการณ์อันเลวร้ายนี้ไปได้ ด้วยเหตุนี้เอง จึงจำเป็นที่จะต้องเรียกเรือรบจำนวน
มากมายแทนที่เรือที่ถูกส่งไปซ่อมแซม หรือจัดหาลูกเรือชุดใหม่มาประจำการแทนชุดเดิม

ปัญหาดังกล่าวนี้ จะบรรเทาเบาบางลงถ้าหากกองเรือที่คอยสกัดกั้นสามารถหา
ที่จอดทอดสมอที่เหมาะสมตามเส้นทางที่ศัตรูอาจจะเดินทางผ่านไปได้ ในปี ค.ศ.1804
และ ค.ศ.1805 อย่างเช่นที่เนลสันได้ใช้อ่าวมาดดาลีนา (MADDALENA BAY) ในชาร์ดีเนีย
เพื่อคอยสังเกตการณ์กองเรือจากตุลอง อันเป็นขั้นตอนที่ในเวลาต่อมายังทำให้เนลสันต้อง
เผชิญกับสภาพเรือที่ย่ำแย่หลายต่อหลายลำ ในปี ค.ศ.1800 เซอร์ เจมส์ โชมอเรซ (SIR
JAMES SAUMAREZ) ยังใช้อ่าวดัวร์เนเนซ (DOUARNENEZ BAY) ตามแนวชายฝั่งของ
ฝรั่งเศสซึ่งห่างจากเบรสต์ไปเพียง 5 ไมล์ เพื่อนำกองเรือที่มีหน้าที่สกัดกั้นศัตรูเข้า
เทียบท่าในยามที่พายุพัดกระหน่ำมาอย่างหนัก ตำแหน่งที่ตั้งของพลีมัทและทอร์เบย์
มีอาจใช้เป็นท่าเทียบเรือในยามนี้ได้ เนื่องจากมันอยู่ไปทางด้านหลังของเส้นทาง
ที่ศัตรูจะเดินทางผ่านเช่นเดียวกับในกรณีของสตา ลูเซีย นั่นเอง ถึงอย่างไรก็ตาม
ฮอว์คพิสูจนีให้เห็นว่าความขยันขันแข็งและเรือที่ได้รับการดูแลเป็นอย่างดีสามารถ
เอาชนะความเสียหายเปรียบเช่นนี้ได้ เช่นเดียวกับรอนนีย์ที่ได้เลือกฐานทัพที่ปลอดภัย
จากลมพายุ

ในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดวางกำลังทางเรือ เราอาจเห็นได้จากตัวอย่างของการ
ทำสงครามในปี ค.ศ.1778 รัฐบาลอังกฤษพยายามรักษาให้กองกำลังทางเรือที่
อยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ หมูเกาะอินดีส์ตะวันตกและตะวันออกมีจำนวนเทียบเท่ากับฝ่าย
ตรงข้าม ในความเป็นจริงการกระทำเช่นนี้ก็อาจจะไม่ต้องเป็นไปตามนี้โดยตลอด
แต่ถ้าพูดโดยทั่ว ๆ ไปถึงการจัดวางกำลังทางเรือแล้วประโยคข้างต้นคงเป็นความจริง
อยู่บ้าง ในทางกลับกัน กองเรือของอังกฤษในทวีปยุโรปมักจะมีจำนวนน้อยกว่าเรือรบ
ของฝรั่งเศสและสเปนที่จอดเทียบท่าอยู่ ด้วยเหตุนี้ กองเรือของอังกฤษจะต้องถูกนำมาใช้
ในการเข้าโจมตีด้วยความรอบคอบเป็นอย่างยิ่ง และถึงแม้ว่าชัยชนะที่ได้มาจะมี
คุณค่ามากเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าไม่อาจตัดสินใจผลแพ้ชนะได้อย่างเด็ดขาดแล้ว ชัยชนะ
ดังกล่าวก็อาจนำมาซึ่งความเสี่ยงในภายหลังที่จะต้องสูญเสียเรือรบไป จึงกลายเป็นว่า
กองเรือของอังกฤษที่อยู่ในประเทศ (หรือบริเวณช่องแคบ) ต้องอาศัยการติดต่อกับ
ยิบรอลต้าและทะเลเมดิเตอร์เรเนียนที่ไม่ค่อยถูกเรียกมาปฏิบัติการใด ๆ ทั้งยังไม่ต้อง
เผชิญกับสภาพอากาศที่เลวร้าย มาทำหน้าที่คอยปกป้องชายฝั่งประเทศของตน
หรือไม่ก็คอยขัดขวางการเดินทางของฝ่ายตรงข้ามเพียงอย่างเดียว

อินเดียอยู่ห่างไกลเกินกว่าที่ช็อกเว็นไต ๆ จะส่งผลกระทบต่อนโยบายของ ประเทศได้ เรือรบที่ถูกส่งไปยังอินเดียจะจอดอยู่ ณ ที่นั่น ทั้งยังไม่ได้รับกำลังเสริม และไม่ถูกเรียกกลับในยามที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินใด ๆ เกิดขึ้น กองเรือในอินเดียจะต้องยืนหยัดอยู่ด้วยตัวเอง แต่ทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ และหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกสมควรที่จะถูกพิจารณาว่าเป็นสมรภูมิที่ยิ่งใหญ่และมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ณ สมรภูมิตั้งสามต่างมีความเกี่ยวพันกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจุดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันไม่มากนักน้อย จึงจำเป็นที่เราควรจะทำให้ความสำคัญกับสมรภูมิตั้งสามแห่งนี้

ลองสมมติดูว่ากองทัพเรือในฐานะที่เป็นฝ่ายคุ้มกันการเดินทางติดต่อเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทในการทำสงคราม และแหล่งที่มาทั้งของกองทัพเรือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการรบที่เรียกกันว่าการนั้นอยู่ที่ประเทศแม่ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่คลังอาวุธสำคัญ ๆ มีสองสิ่งที่จะเกิดตามมาดังนี้ ประการแรกก็คือ ความพยายามหลัก ๆ ของประเทศมหาอำนาจในฝ่ายตั้งรับซึ่งก็คืออังกฤษควรที่จะพุ่งเป้าหมายไปที่คลังอาวุธเหล่านั้น ประการที่สองก็คือในอันที่จะรวมกำลังต่อไป เส้นทางในการเดินทางในดินแดนอื่นไม่ควรกินอาณาเขตมากจนเกินความจำเป็น เพื่อที่ว่าจะได้ไม่ต้องใช้กองกำลังพิเศษเพื่อคอยให้การคุ้มกันตำแหน่งที่ไม่จำเป็นเช่นนั้นมากเกินไป ประการสุดท้ายก็คือหน้าที่ในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้วยการสร้าง บัอมปรากการหรือมิฉะนั้นก็จะต้องจัดให้มีตำแหน่งสำคัญ ๆ ที่การติดต่อสามารถเข้าถึงได้เพื่อว่าตำแหน่งดังกล่าว นั้นจะได้ไม่ต้องคอยอาศัยการคุ้มกันจากกองเรือ โดยจะพึ่งพาเพียงแต่ด้านเสบียงอาหารและกำลังเสริมเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ยิบรอลต์ดำซึ่งมีรูปการณดั่งที่กล่าวมานี้เกือบทั้งหมดไม่อาจตีให้แตกได้ ทั้งยังสะสมเสบียงอาหารไว้เป็นจำนวนมากอีกด้วย

หากเหตุผลที่กล่าวมานั้นถูกต้องแม่นยำ การกระจายกำลังของอังกฤษในทวีปอเมริกาเหนือนับว่าเป็นความผิดพลาด การที่อังกฤษถือครองแคนาดา ฮาลิแฟกซ์ นิวยอร์ค อ่าวนาร์ราگانเซต และแม่น้ำฮัดสันอยู่ในกำมือจึงขึ้นอยู่กับอังกฤษที่จะใช้อำนาจที่มีอยู่แยกดินแดนขนาดใหญ่ที่ก่อการจลาจลออกจากกันได้ นิวยอร์คและอ่าวนาร์ราگانเซตอาจจะรอดพ้นจากการถูกกองเรือของฝรั่งเศสในสมัยนั้น อันจะเป็นการรับประกันความปลอดภัยให้กับกองทหารราบไม่ให้ถูกโจมตีจากทางทะเล พร้อมกับช่วยปลดเปลื้องภาระให้กับกองทัพเรือด้วย ในขณะที่กองทัพเรือจะมีที่หลบภัยที่มั่นคงในกรณีที่กองกำลังของศัตรูสามารถหลบเลี่ยงการจับตามองของกองเรือของอังกฤษและมาปรากฏตัว

ขึ้นที่ชายฝั่งแทนที่จะทำเช่นนี้ ท่าเรือที่นิวยอร์กและอ่าวนาร์รากันเซ็ดถูกปล่อยให้
อ่อนกำลังจนหมดทางต่อสู้ และคงจะล่มสลายไปต่อหน้าต่อตาเนลสันหรือไม่กี่ฟาร์ราเกต
ในขณะที่เดียวกับที่กองทัพที่นิวยอร์กถูกแบ่งออกเป็นสองกอง กองแรกออกเดินทาง
ไปยังเซซซาพิดและต่อมาไปยังจอร์เจีย ไม่มีกองกำลังที่แยกจากกันกองใดจะแข็งแกร่ง
พอที่จะรับมือกับภารกิจเบื้องหน้า ฉะนั้น สมุททานุภาพจึงถูกนำมาใช้กับทั้งสองกรณีใน
อันที่จะให้กองทัพตกอยู่ระหว่างกองกำลังอังกฤษที่แบ่งออกเป็นสองส่วน ทั้ง ๆ ที่
ในยามผืนก้ำกำลังร่วมกัน กองทัพอังกฤษก็ยังไม่อาจข้ามผ่านพื้นที่ที่ถูกขวางกั้นอยู่
ในขณะนั้นได้เลย ด้วยเหตุที่การติดต่อกันมวลระหว่างกองทัพทั้งสองส่วนนั้นขึ้นอยู่กับทะเล
ภารกิจของกองทัพเรือจึงมีมากยิ่งขึ้นตามระยะทางอันยาวไกลของการติดต่อความจำเป็น
ในอันที่จะปกป้องท่าเทียบเรือและเส้นทางของการติดต่อที่ยาวมากยิ่งขึ้นนั้นมีส่วน
เพิ่มพูนกองกำลังพิเศษทางทะเลในอเมริกา และทำให้กองกำลังในจุดยุทธศาสตร์
ต่าง ๆ ของทวีปยุโรปน้อยลงไปตามลำดับ ฉะนั้น ผลโดยตรงของการเดินทางไปยังมลรัฐ
ตอนใต้ก็คือการละทิ้งอ่าวนาร์รากันเซ็ดอย่างรีบร้อนในเวลาที่เคยแสดงปรากฏตัวขึ้น
ที่ชายฝั่งในปี ค.ศ.1779 เนื่องจากคลื่นตันมีกำลังไม่พอที่จะป้องกันการโจมตีที่อ่าว
แห่งนั้นและที่นิวยอร์กในคราวเดียวกัน

สำหรับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก ปัญหาเฉพาะหน้าของรัฐบาล อังกฤษไม่ใช้การ
ปราบปรามอาณานิคมที่ก่อการกบฏ หากแต่เป็นการรักษาเกาะเล็ก ๆ น้อย ๆ จำนวน
มากที่มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อเอาไว้ใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้าให้จงได้ เพื่อเก็บ
รักษาผลประโยชน์ที่ได้จากเกาะเหล่านั้นไว้เป็นของตน และเพื่อคงการค้าแบบเสรี
เอาไว้ให้รอดพ้นจากการบดบังระดมของศัตรู คงไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวซ้ำว่าการจะ
ทำเช่นนี้ได้อังกฤษจำเป็นต้องมีอิทธิพลในท้องทะเลเหนือกว่าทั้งกองเรือของศัตรู
และเรือเดินสมุทรที่ต่อมาภายหลังเรือจำพวกนี้ถูกเรียกใหม่ว่า **“เรือที่มุ่งทำลายการค้า”**
ด้วยเหตุที่การระมัดระวังเป็นอย่างดีก็ไม่อาจตีวงกันสิ่งเหล่านี้ให้มายังท่าเรือของ
พวกเขาได้ น่านน้ำในเขตหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกจำเป็นต้องมีเรือกลไฟของอังกฤษ
และเรือรบขนาดเล็กคอยลาดตระเวนอยู่เป็นประจำ และถ้าเป็นไปได้ก็คงจะดีกว่า
ที่จะกันให้กองเรือของฝรั่งเศสอยู่ห่างออกไปจากท่าเรือมากกว่าที่จะเก็บกักเอาไว้
เพื่อให้เรือรบอังกฤษคอยเฝ้าสังเกตการณ์อยู่ ณ ที่นั้น โดยที่อังกฤษจะต้องมีกอง
กำลังเท่ากับฝรั่งเศสในทุกขณะ และพบว่าบ่อยครั้งที่อังกฤษมีกำลังน้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง
อังกฤษซึ่งถูกจำกัดให้เป็นแต่ฝ่ายตั้งรับจึงมักจะตกเป็นฝ่ายสูญเสียเมื่อมีกองกำลัง

เป็นรองศัตรู อังกฤษค่อย ๆ เสียเกาะต่าง ๆ ไปทีละเกาะสองเกาะจากการถูกโจมตีแบบไม่ทันตั้งตัว และหลายครั้งที่กองเรือของอังกฤษถูกปิดตายจากปืนเรือที่ยิงกระหน่ำออกมาจากท่าเทียบเรือ ในขณะที่ฝ่ายตรงข้ามพบว่าอังกฤษมีกำลังน้อยกว่า จึงสามารถที่จะรอคอยกำลังเสริมที่จะเดินทางมาสมทบได้ เพราะรู้ดีว่าตนไม่มีอะไรจะต้องหวาดเกรงในเวลาที่ยังรอคอยอยู่เช่นนั้น

ความอับอายขายหน้าเช่นนี้มิได้ถูกจำกัดอยู่แต่ที่หมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกเพียงแห่งเดียว การที่หมู่เกาะนี้อยู่ใกล้กับทวีปอเมริกาทำให้ฝ่ายโจมตีสามารถรวมกำลังเรือรบทั้งหมดที่มีอยู่ก่อนที่ฝ่ายตั้งรับจะแน่ใจว่าพวกเขาจะมีจุดมุ่งหมายจะทำสิ่งใดกันแน่ และถึงแม้ว่าการรวมกำลังดังกล่าวจะถูกควบคุมด้วยสถานการณ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้บางอย่าง เช่น สภาพอากาศและฤดูกาล เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1780 และ ค.ศ.1781 ซึ่งให้เห็นถึงความไม่แน่ใจจากมูลเหตุเช่นนี้โดยนายพลอังกฤษผู้เก่งกล้าสามารถมากที่สุด ซึ่งแม้ว่าการจัดวางกำลังพลของนายพลผู้นี้จะผิดพลาด แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงความยุ่งยากภายในจิตใจของเขาด้วยเช่นกัน ยิ่งไปกว่านี้ก็คือ ความอับอายอันเป็นเรื่องธรรมดาสามัญที่มักเกิดขึ้นกับฝ่ายตั้งรับในทุก ๆ กรณีแล้ว ยังมีประเด็นที่เกี่ยวกับการค้าของอังกฤษซึ่งเป็นที่มาของความมั่งคั่งภายในประเทศ เราคงจะต้องยอมรับว่าภารกิจในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกที่นายพลอังกฤษจำต้องปฏิบัติให้ลุล่วงไปนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลย

ในทวีปยุโรป ความปลอดภัยในสวัสดิภาพของอังกฤษและยิบรอลต์ตกอยู่ในอันตรายอย่างใหญ่หลวงสืบเนื่องมาจากขาดกองกำลังเสริมขนาดใหญ่ที่จะปกป้องอาณาเขตในด้านตะวันตก อันอาจจะเป็นสาเหตุของการสูญเสียมินอร์ก้าไปก็เป็นได้ในเวลาที่เรือรบ 66 ลำของฝ่ายพันธมิตรมาเผชิญหน้ากับเรือรบที่อังกฤษสามารถระดมกำลังมาได้เพียง 35 ลำ และขับไล่เรือเหล่านั้นให้แล่นกลับไปยังท่าเรือนั้น จึงมีการตระหนักว่าแท้จริงแล้วผู้ที่มีอำนาจยิ่งใหญ่เหนือช่องแคบอังกฤษอย่างทีนโบเลียม เคยกล่าวอ้างไว้ นั้น จะทำให้เขากลายเป็นผู้มีอำนาจเหนืออังกฤษได้อย่างไม่ต้องสงสัย เป็นเวลากว่า 30 วันที่เรือรบ 30 ลำของฝรั่งเศสได้แล่นลาดตระเวนอยู่รอบ ๆ อ่าวบิสเคย์ รอคอยการมาของเรือรบสเปนที่เดินทางมาล่าช้ากว่ากำหนด หากแต่เรือทั้ง 30 ลำนี้กลับไม่ถูกกองเรือของอังกฤษก่อกวนแต่อย่างใด ยิบรอลต์ต้องประสบกับภาวะขาดแคลนอาหารมากกว่าหนึ่งครั้ง เนื่องจากไม่อาจติดต่อกับประเทศอังกฤษได้ ประกอบกับถึงเวลาที่ยิบรอลต์ควรได้รับการปลดปล่อยแล้ว ไม่ใช่ให้กับอำนาจของกองทัพเรืออังกฤษที่รัฐบาลเป็นผู้ส่งมา แต่ให้กับความเชี่ยวชาญการศึกของบรรดานายทหารอังกฤษและ

ความรู้ประสิทธิภาพของนายทหารจากสเปน ในการบรรเทาทุกข์ครั้งสุดท้ายให้กับ ยิบรอลต์ดำนัน กองเรือของลอร์ด โฮวี มีจำนวนเพียง 34 ลำ ในขณะที่ฝ่ายพันธมิตรมีถึง 49 ลำ

ฉะนั้น อุปสรรคนานัปการที่อังกฤษได้ประสบมานั้นเป็นไปเพื่อหาหนทางที่ดีกว่า ซึ่งก็คือ ยอมให้ศัตรูแล่นเข้าออกท่าเรือของอังกฤษได้อย่างอิสระเสรี และพยายามเผชิญหน้ากับศัตรูโดยใช้กองกำลังแต่เพียงพอเหมาะพอควรในแต่ละตำแหน่งที่ ทั้งสองฝ่ายอาจจะโคจรมาพบกันอีก หรือพยายามเฝ้าสังเกตการณ์คลังอาวุธของ ศัตรูที่ประเทศของพวกเขาอยู่มิให้คลาดสายตา โดยไม่คาดหวังลมๆ แล้ง ๆ ว่าตนจะสามารถป้องกันการโจมตีได้ในทุกจุดหรือสกัดกั้นเรือคู้มกันได้ทุกลำ แต่เผชิญความยากลำบากต่าง ๆ ด้วยความหวังที่จะขัดขวางการรวมกำลังครั้งใหญ่ของ ฝ่ายตรงข้าม และคอยไล่ติดตามกองเรือใหญ่ที่อาจหลบหนีไปได้ การเฝ้าสังเกตการณ์ เช่นนั้นไม่ควรนำมาสับสนกับการสกัดกั้นซึ่งเป็นคำที่มักจะถูกนำมาใช้ในความหมาย ที่คลาดเคลื่อนอยู่บ่อยครั้ง เนลสันได้เขียนไว้ว่า “ข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะแจ้ง ให้ได้เท่าทราบว่าการทำเรือเมืองตุลองไม่เคยถูกข้าพเจ้าสกัดกั้นเลยแม้แต่ครั้งเดียว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังตรงกันข้ามกันอย่างสิ้นเชิง ศัตรูมีโอกาสที่จะนำเรือออก ทะเลได้ตลอดเวลา เนื่องจากเราตระหนักเป็นอย่างดีว่าความหวังและการรอคอย ทั้งมวลของประเทศจะบังเกิดขึ้น ณ ที่แห่งนั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะปิดกั้นมิให้เรือรบ ที่ ตูลองหรือที่ เบรสต์ แล่นออกมาได้หากพวกเขาประสงค์จะทำเช่นนั้น” ถึงแม้ว่าข้อความนี้อาจจะฟังดูเกินความจริงไปบ้าง แต่ก็ เป็นความจริงที่ว่าความพยายาม ที่จะปิดกั้นให้พวกเขาอยู่แต่ในท่าเรือนั้นคงเป็นการกระทำที่มีอาจคาดหวังได้ สิ่งที่เนลสันคาดหวังจากการอยู่ใกล้ ๆ ท่าเรือ โดยมีเรือลาดตระเวนกระจายกัน อยู่ในบริเวณนั้นอย่างเหมาะสมก็เพื่อที่จะได้รับทราบว่ามีเรือใดที่พวกเขาจะออกเดินทาง และจะไปในทิศทางใด ซึ่งเราอาจจะหยิบยกคำพูดของเนลสันที่กล่าวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้ “เพื่อติดตามพวกเขาไปไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ ณ แห่งไหนใด” ข้าพเจ้าถูกชี้แนะให้เชื่อว่า กองเรือของเฟอร์โรลจะเดินทางออกสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน หากกองเรือนี้ไปรวมกับ กองเรือจากตุลอง พวกเขาก็จะมีจำนวนมากกว่าเราหลายเท่าตัว แต่ข้าพเจ้าจะไม่มี วันปล่อยให้พวกเขาคลาดสายตาไปได้ พิวลิว (PELLEW) (ทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการ กองเรือของอังกฤษที่เฟอร์โรล) จะไล่ตามพวกเขาไปในอีกไม่ช้านี้” ระหว่างการทำสงคราม ที่ยึดเยื้อในครั้งนั้น บ่อยครั้งที่เราพบว่ากองเรือของฝรั่งเศสบางกองสามารถหลบหนีไปได้

โดยอาศัยช่วงเวลาที่อากาศเลวร้าย เวลาที่เรือลาดตระเวนไม่อยู่บริเวณนั้นชั่วคราว หรือการตัดสินใจผิดพลาดในส่วนของผู้บัญชาการรบ แต่อังกฤษสามารถล่วงรู้ถึงความผิดปกติได้ในเวลาอันรวดเร็ว เรือกลไฟหลายลำพบเห็นเรือของฝรั่งเศสที่กำลังหลบหนี จึงแล่นตามไปเพื่อให้รู้จุดหมายปลายทางของเรือเหล่านั้น ส่งต่อข้อมูลนี้จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งและจากเรือรบลำหนึ่งไปยังเรือรบอีกลำหนึ่ง จากนั้นไม่นาน กองเรือที่กำลังติดตามก็พบกับจำนวนเรือรบที่หลบหนีจะไล่ตามไป **“ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ ณ แห่งหนใด”** ก็ตาม จากระเบียบปฏิบัติของกองทัพเรือฝรั่งเศส การเดินทางของพวกเขาไม่ใช่เพื่อต่อสู้กับกองเรือของศัตรู แต่เพื่อ **“จุดมุ่งหมายซ่อนเร้น”** การไล่ล่าอย่างดุเดือดที่ติดตามมานั้นไม่เคยอยู่ในแผนการของกองเรือของฝรั่งเศสเลยแม้แต่กองเดียว ในขณะที่หากเรือรบเหล่านั้นได้มารวมกำลังกันเป็นครั้งใหญ่ โดยอาศัยการรวมกองเรือจากท่าเรือตามที่ตั้งต่าง ๆ แล้ว กองเรือเช่นนี้จะนำมาซึ่งหายนะให้กับฝ่ายตรงข้ามได้อย่างไม่ต้องสงสัย การออกเดินทางจากเบรสต์ของบริติช (BRUIX) พร้อมกับเรือรบขนาดใหญ่ 25 ลำในปี ค.ศ.1799 การที่ชาวนีแพร่สะพัดไปอย่างรวดเร็ว การปฏิบัติการที่ผิดพลาดของนายทหารอังกฤษแต่ละคน ความล้มเหลวของแผนการของฝรั่งเศส และการไล่ติดตามอย่างกระชั้นชิด การหลบหนีของมิสเซย์จากรอคเคอพอร์ตในปี ค.ศ.1805 รวมถึงการหลบหนีของวิลโลเมซ (WILLAUMEZ) กับเลสเซ็คส์ (LEISSEGUES) จากเบรสต์ในปี ค.ศ.1806 เหตุการณ์ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ผนวกกับการยุทธ์ที่ทรูฟัลการ์จัดว่าเป็นกรณีศึกษาในด้านยุทธวิธีการรบทางทะเลดังที่เราได้กล่าวไปแล้ว ในขณะที่แม้ว่า

การสู้รบในปี ค.ศ.1798 จะจบลงอย่างงดงามที่ลุ่มแม่น้ำไนล์อาจจะเป็นตัวอย่างของเหตุการณ์ที่ความล้มเหลวเกือบจะติดตามมาสืบเนื่องจากการที่อังกฤษไม่มีกองกำลังที่ตูลองเหลืออยู่เลยในเวลาที่ยุโรปฝรั่งเศสออกเดินทาง และจากการที่เนลสันมีเรือกลไฟไม่มากพอที่จะใช้ปฏิบัติการการเดินทางในปี ค.ศ.1808 ของกันโทม (GANTEAUME) ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนานกว่า 9 สัปดาห์ ยังชี้ให้เห็นถึงความยากลำบากในการควบคุมกองเรือที่ได้รับอนุญาตให้ออกเดินทางโดยปราศจากการคุ้มกันของกองกำลังที่แข็งแกร่ง แม้ว่าจะเป็นเพียงการเดินทางบริเวณช่องแคบก็ตาม

ไม่ปรากฏว่ามีตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันตัวอย่างใดที่อาจจะหยิบยกมาจากสมัยสงครามในปี ค.ศ.1778 ได้อีก แม้ว่ากษัตริย์องค์ที่แล้วจะไม่ได้อำนาจให้ความเคลื่อนไหวของกองเรืออยู่ภายใต้การปกครองแบบระบอบเผด็จการของคณะรัฐบาลก็ตาม ในยุคสมัยทั้งสองนี้ อังกฤษเป็นฝ่ายตั้งรับ แต่ในสงครามครั้งที่ผ่านมามีอังกฤษล้มเลิกแนวป้องกันศัตรูเสียตั้งแต่ในแนวแรก ทั้งยังพยายามที่จะปกป้องอาณาจักรของตนที่อยู่กระจัดกระจายไปด้วยการแบ่งแยกกองเรือเพื่อจะไปประจำอยู่ยังตำแหน่งเหล่านั้น การกระทำเช่นนี้พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของนโยบายหนึ่งในเวลาเดียวกันที่ยอมรับถึงความยากลำบากและอันตรายอันอาจเกิดจากอีกนโยบายหนึ่ง นโยบายประการหลังนี้มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การย่นระยะเวลาในการรบและการชี้ขาดผลแห่งสงครามด้วยการปิดล้อมฝูงเรือรบของคู่ต่อสู้หรือไม่ก็บีบบังคับให้พวกเขาต้องออกมาสู้รบในที่สุด โดยตระหนักดีว่าวิธีการเช่นนี้จะเป็นบุญแก่สำคัญที่จะช่วยคลี่คลายสถานการณ์ในเวลาดังกล่าว ในเวลานั้นาน้ำมีสวนผนวกและแยกสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสมรภูมิรบไปพร้อม ๆ กัน การปฏิบัติการเช่นนี้จำเป็นต้องมีกองกำลังทางเรือที่เท่าเทียมกันและมีแสนยานุภาพที่เหนือกว่า เพื่อที่จะให้การสู้รบเกิดขึ้นในสมรภูมิที่มีพื้นที่จำกัด และจำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากกองเรือที่อยู่ในสมรภูมิแห่งนั้น ด้วยเหตุที่มีการกระจายกำลังนี้เอง การปฏิบัติการนี้จึงต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังในอันที่จะสกัดกั้นกองเรือรบใด ๆ ของศัตรูที่พยายามแล่นออกทะเล กองเรือนี้จะคอยให้ความคุ้มครองอาณาบริเวณและการค้าที่อยู่ห่างไกลออกไปด้วยการปฏิบัติการในเชิงรุกต่อเรือรบที่พวกเขาเล็งเห็นว่าเป็นศัตรูที่แท้จริงและเป็นเป้าหมายหลัก เนื่องจากเรือเหล่านี้แล่นอยู่ใกล้ ๆ กับท่าเรือในประเทศ การจัดหาเรือมาทดแทนลำที่ถูกนำไปซ่อมแซมจึงดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่ความต้องการทรัพยากรที่ขาดแคลนจากแหล่งอื่นนั้นจะลดน้อยลง สำหรับอีกนโยบายหนึ่งที่จะมีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นต้องมีกำลังมากกว่า เนื่องจากกองเรือแต่ละ

กองต่างอยู่ห่างกันมากเกินกว่าที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ด้วยเหตุนี้ กองเรือแต่ละกองจะต้องมีจำนวนเรือรบเทียบเท่ากับฝ่ายตรงข้ามในยามที่พวกเขาอาจจะรวมกำลังกัน ซึ่งนั่นก็หมายถึงว่าพวกเขาจะต้องมีกองกำลังที่มากกว่าฝ่ายตรงข้ามในทุก ๆ แห่ง เพราะศัตรูอาจจะรวมกัน โดยที่เราไม่คาดคิดมาก่อน กลยุทธ์ในการตั้งรับดังกล่าวนี้จะนำมาซึ่งอันตรายได้อย่างไร หากเรามีได้มีกำลังเหนือกว่าศัตรู จะเห็นได้จากกองกำลังของอังกฤษในภูมิภาคอื่น เช่นเดียวกับในทวีปยุโรปที่อังกฤษมักจะมีกำลังน้อยกว่าคู่ต่อสู้บ่อยครั้ง ถึงแม้ว่า อังกฤษจะพยายามที่จะให้ฝ่ายตนมีกำลังทัดเทียมกับศัตรูในทุก ๆ ที่ก็ตาม เช่น โสวีที่ นิวยอร์คในปี ค.ศ.1778 ไบรอนที่เกรนาด้าในปี ค.ศ.1779 เกรฟส์ที่เซซซาพีคในปี ค.ศ.1781 ผู้ดที่มาร์ตินิคในปี ค.ศ.1781 และที่เซนต์ คิตตีในปี ค.ศ.1782 ล้วนแล้วแต่มีกำลังเป็นรอง ในเวลาเดียวกับที่กองเรือฝ่ายพันธมิตรในทวีปยุโรปมีจำนวนเรือรบมากกว่าอังกฤษหลายเท่าตัว ผลที่ติดตามมาก็คือเรือที่ไม่พร้อมจะออกสู่ทะเลถูกเก็บเอาไว้มากกว่าที่จะปลดประจำการด้วยการส่งเรือเหล่านั้นกลับประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากท่าเรือของประเทศอาณานิคมไม่มีอุปกรณ์เพียงพอที่จะใช้ซ่อมแซมเรือได้ เรือเหล่านี้จะต้องเดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติก หากจะเปรียบเทียบในแง่ความสิ้นเปลืองของกลยุทธ์ทั้งสองแล้ว ประเด็นไม่ได้อยู่ที่ว่ากลยุทธ์ใดต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่ากัน หากแต่อยู่ที่ว่ากลยุทธ์ใดมีแนวโน้มที่จะทำให้สงครามยุติลงได้เร็วที่สุดด้วยการปฏิบัติการที่เยี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพ

นโยบายในการรบของฝ่ายพันธมิตรเปิดโอกาสให้ถูกดำเนินคดีเนชันแนลมากกว่านโยบายของอังกฤษ โดยฝ่ายที่สนับสนุนการโจมตียกข้อเท็จจริงมาอ้างว่าการบุกจะสร้างความได้เปรียบมากกว่าการเป็นฝ่ายตั้งรับ ในเวลาที่ฝ่ายพันธมิตรสามารถเอาชนะอุปสรรคขั้นแรกของการรวมกำลังไปได้ เราก็จะพบว่าไม่มีแม้แต่ครั้งเดียวที่อังกฤษจะสามารถขัดขวางการรวมกำลังของพวกพันธมิตรได้ ฝ่ายพันธมิตรมีทางเลือกมากมายว่าพวกเขาจะโจมตีศัตรูโดยอาศัยกำลังที่เหนือกว่าได้ ณ ที่ใด เวลาใดและอย่างไร ฝ่ายพันธมิตรใช้ความได้เปรียบที่มีอยู่นั้นให้เป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง พวกเขาใช้ความได้เปรียบด้วยการค่อย ๆ ตอดเล็กตอดน้อยอยู่แต่เพียงบริเวณรอบนอกของจักรวรรดิอังกฤษ พร้อมกับเข้าโจมตี ยิบรอลต้า การปฏิบัติการทางทหารที่สร้างความเสียหายให้กับฝรั่งเศสมากที่สุดด้วยการส่งกองเรือและไพร่พลจำนวนหนึ่งไปยังสหรัฐฯ โดยมีเป้าหมายที่จะไปช่วยเพิ่มกำลังทหารที่เดินทางไป ถึงจุดหมายปลายทางแล้วให้มากขึ้นเป็นสองเท่าส่งผลให้อังกฤษได้ประจักษ์ชัดถึงความเป็นจริงว่าตนคงมีอาจคาดหวังประโยชน์อันใดได้ หากยังคงสู้รบกับอาณานิคม

ต่อไป ทำให้อังกฤษยุติการแบ่งแยกกองกำลังของตนที่ครั้งหนึ่งการกระทำเช่นนี้ได้นำประโยชน์มากมายมหาศาลมาให้กับฝ่ายตรงข้าม ในหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตก เกาะเล็กเกาะน้อยต่างถูกลดทอนกำลังจากการหายตัวไปของกองเรืออังกฤษ หากแต่ฝรั่งเศสที่มีโอกาสอันงามหลายครั้งหลายคราไม่เคยพยายามที่จะคิดหาแผนการใด ๆ ในอันที่จะบุกโจมตีกองกำลังของอังกฤษที่ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนแล้วแต่ขึ้นอยู่กับกองกำลังนี้ สเปนตัดสินใจเดินทางไปพลอร์ตา ใช้กำลังที่มีอยู่มากมายเอาชนะในสิ่งที่หาคุณค่าทางทหารใด ๆ ไม่ได้ ในทวีปยุโรปแผนการที่รัฐบาลอังกฤษนำมาใช้ด้วยการส่งกองกำลังทางเรือเข้าไปปฏิบัติการกับฝ่ายตรงข้าม แต่ฝ่ายพันธมิตรก็ยังไม่เคยแสดงเจตจำนงที่จะจัดการกับกองกำลังเหล่านั้นให้เด็ดขาดลงไป ดังจะเห็นได้จากในตอนที่กองเรือ 30 ลำของเดอริบีถูกเรือรบฝ่ายพันธมิตรจำนวน 49 ลำปิดล้อมอยู่ที่ทอร์เบย์ สภาขุนนางที่รับผิดชอบด้านการทำสงครามกลับมีมติไม่ให้อุปสรรคที่ย้ำให้เห็นถึงคุณลักษณะของการปฏิบัติการของกองทัพฝ่ายพันธมิตรได้เด่นชัดมากขึ้นไปอีก สเปนยังสร้างความอับอายให้กับฝ่ายพันธมิตรเพิ่มมากขึ้นอีกด้วยการตั้งต้นที่จะตรึงกำลังกองเรือของตนอยู่ใกล้ ๆ กับยิบรอลต้า แต่ไม่มีครั้งใดที่ฝ่ายพันธมิตรจะได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่ากองเรืออังกฤษในช่องแคบหรือในทะเลที่เปิดโล่งจะเป็นหนทางที่แน่นอนที่สุด ในอันที่จะตัดทอนกำลังของอังกฤษที่ประจำอยู่ ณ บิสมปรากการได้ ซึ่ง ณ ที่แห่งนี้พบว่ามีความมากกว่าหนึ่งครั้งที่ประสบกับภาวะขาดแคลนอาหารอย่างถึงที่สุด

ในการทำสงครามเชิงรุก ศาลทหารฝ่ายพันธมิตรต้องประสบกับปัญหาความไม่ลงรอยกันของฝ่ายต่าง ๆ รวมไปถึงความอิจฉาริษยาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการทางเรือร่วมกันของฝ่ายพันธมิตร สเปนปฏิบัติตนอย่างเห็นแก่ตัวไปจนถึงขั้นที่อาจเรียกว่าทรยศฝรั่งเศสจะมีความจงรักภักดีมากกว่า การปฏิบัติการทางทหารของฝรั่งเศสจึงพึงดูสมเหตุสมผลมากกว่า ด้วยเหตุที่หากพันธมิตรทั้งสองได้ร่วมมือกันอย่างแข็งขันและปฏิบัติการใด ๆ ในแนวทางที่สอดคล้องกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ทั้งสองประเทศมีส่วนร่วมกันนั้น พวกเขาก็คงจะเข้าใกล้เป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น คงจะต้องยอมรับว่าข้อบ่งชี้ถึงการบริหารงานที่ไร้ประสิทธิภาพและการขาดการเตรียมพร้อมที่ดีในส่วนของพันธมิตร โดยเฉพาะในกรณีของสเปน รวมไปถึงคุณภาพของนายทหารนั้นเป็นรองอังกฤษอยู่มากนัก อย่างไรก็ตามก็ตีประเด็นที่เกี่ยวกับการเตรียมพร้อมและการบริหารงานนั้น แม้ว่าจะมีความสำคัญกับการทำสงครามเป็นอันมาก แต่ก็แตกต่างไปจากแผนการในเชิงยุทธศาสตร์ที่ศาลทหารยึดปฏิบัติในอันที่จะคัดเล็กลงและโจมตี วัตถุประสงค์ของพวกเขาซึ่งมีส่วนร่วมครอบคลุม

เป้าหมายของการทำสงคราม การพิจารณาถึงประเด็นดังกล่าวนี้คงจะไม่ใช่เรื่องสำคัญนัก เพราะมีแต่จะทำให้การอธิบายยืดยาวออกไปโดยใช่เหตุ ทั้งยังบดบังประเด็นที่เกี่ยวกับด้านยุทธศาสตร์ด้วยการหยิบยกรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนี้มากล่าวอ้าง

ในประเด็นที่ว่าด้วยยุทธศาสตร์นั้น อาจจะถูกกล่าวได้ว่าข้อความ “จุดมุ่งหมายซ่อนเร้น” แสดงให้เห็นถึงข้อผิดพลาดของนโยบายของกองทัพเรือ จุดมุ่งหมายซ่อนเร้นทำให้ความหวังทั้งมวลของฝ่ายพันธมิตรพังทลายลง เพราะการที่พวกเขาพยายามพุ่งเป้าไปที่จุดมุ่งหมายนี้เพียงอย่างเดียวทำให้พวกเขามองข้ามหนทางอันจะนำไปสู่ จุดมุ่งหมายดังกล่าวไปโดยไม่ทันคาดคิดมาก่อน ความปรารถนาที่พุ่งเป้าไปยังจุดหมายที่พิจารณาอย่างรอบคอบ หรือมีเป้าหมายอยู่ที่ความได้เปรียบบางประการซึ่งแม้จะเป็นสิ่งสำคัญอันนำมาซึ่งจุดมุ่งหมายได้ดั่งบังไม่ให้พวกเขามองเห็นถึงวิธีการที่จะนำพาให้บรรลุจุดหมายดังกล่าวนั้นได้ในท้ายที่สุด ด้วยเหตุนี้ ผลจากการทำสงครามก็คือฝ่ายพันธมิตรล้มเหลวที่จะไปให้ถึงจุดมุ่งหมายนั้นในทุกแห่งหน หากจะหยิบยกบทสรุปที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นจุดหมายของฝ่ายพันธมิตรก็คือ “เพื่อแก้แค้นความเสียหายที่พวกเขาประสบมา และเพื่อล้มล้างจักรวรรดิที่ปกครองแบบทรวาซีย์ซึ่งอังกฤษใช้เป็นข้ออ้างในการครอบครองน่านน้ำ” ผลจากการแก้แค้นที่พวกเขาได้รับนั้นหาได้นำมาซึ่งประโยชน์แต่อย่างใดไม่ คนในสมัยนั้นกลับคิดว่าฝ่ายพันธมิตรสร้างความเสียหายให้อังกฤษด้วยการปลดปล่อยสหรัฐฯ ให้เป็นอิสระ แต่พวกเขามีได้แก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับยิบรอลต้าและจาไมก้า กองเรืออังกฤษไม่ได้รับการปฏิบัติในทางที่จะช่วยลดความหึงหวงไสของพวกตนให้น้อยลง กองกำลังที่ไม่ฝึกฝัฝ่ายใดของประเทศมหาอำนาจในตอนเหนือถูกปล่อยให้หมดอำนาจลง และนับจากนั้นเป็นต้นมาอังกฤษได้กลายเป็นจักรวรรดิที่มีอำนาจเด็ดขาดเหนือน่านน้ำมากยิ่งขึ้นกว่าสมัยใด ๆ

หากเราไม่คำนึงถึงประเด็นที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและการบริหารงานคุณสมบัตินในการรบของกองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรเมื่อเทียบกับของอังกฤษ โดยพิจารณาเพียงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกำลังที่เหนือกว่าฝ่ายตรงข้ามอยู่มาก เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องชี้ให้เห็นว่าในขณะที่ประเทศฝ่ายพันธมิตรเป็นฝ่ายโจมตีขณะที่อังกฤษเป็นฝ่ายตั้งรับ ทศนคติของกองเรือของฝ่ายพันธมิตรยามที่อยู่ต่อหน้ากองเรืออังกฤษนั้นมักจะทำให้เห็นถึงการเป็นฝ่ายตั้งรับอยู่บ่อยครั้ง ไม่ปรากฏในการสู้รบครั้งใดที่ฝ่ายพันธมิตรจะแสดงเจตจำนงในอันที่จะใช้กำลังที่มีอยู่เหนือกว่านั้นบดขยี้เรือรบบางส่วนของฝ่ายตรงข้ามให้พังยับเยินลงไป หรือพยายามทำให้ความแตกต่างในจำนวนเรือรบนั้นสร้างความได้

เปรียบให้ฝ่ายตนมากยิ่งขึ้น หรือแม้แต่จะพยายามยุติอำนาจยิ่งใหญ่ที่อังกฤษยังมีเหนือ
น่านน้ำด้วยการทำลายกองกำลังที่คอยคุ้มครองป้องกันอำนาจดังกล่าวนั้นลงเสีย หากไม่
นับการปฏิบัติการที่ยอดเยี่ยมของซูฟเฟรนแล้ว กองทัพเรือฝ่ายพันธมิตรได้แต่เป็นฝ่าย
หลีกเลี่ยงหรือไม่กี่ยอมรับการสู้รบตามเงื่อนไขของคู่ต่อสู้ พวกเขาไม่เคยเป็นผู้กำหนด
การรบเลยแม้แต่ครั้ง อย่างไรก็ตามใดที่กองทัพเรืออังกฤษยังครอบครองน่านน้ำอยู่
ในกำมือได้ มันไม่เพียงแต่จะเป็นอุปสรรคต่อจุดมุ่งหมายซ่อนเร้นของการสู้รบ หาก
แต่ยังเป็นไปได้เมื่อโอกาสอันงามมาถึงด้วยการมีชัยชนะครั้งสำคัญ ๆ อังกฤษจะสามารถ
กอบกู้ดุลย์อำนาจของตนขึ้นมาได้อีกครั้งหนึ่ง การที่อังกฤษมิได้ทำเช่นนั้นนับว่าเป็น
ความบกพร่องของรัฐบาลอังกฤษ แต่ถ้าวอังกฤษกระทำผิดด้วยการยอมปล่อยให้กองเรือ
ในทวีปยุโรปมีจำนวนน้อยกว่าฝ่ายพันธมิตรอย่างเห็นได้ชัด ฝ่ายพันธมิตรสมควรที่จะ
ถูกประนามมากยิ่งขึ้นกว่าที่พวกเขามีโอกาสจួយโอกาสจากความผิดพลาดเช่นนั้นได้ ฝ่าย
โ จมตีซึ่งมีกำลังแข็งแกร่งกว่าไม่อาจแก้ต่างโดยอ้างว่าตนไม่แน่ใจถึงการกระจายกำลังที่
ไม่เหมาะสมของฝ่ายตั้งรับในหลาย ๆ จุด

ความลำเอียงเข้าข้างตนเองของฝรั่งเศสซึ่งเราพบได้บ่อยครั้งจากคำพูดที่ปรากฏ
จากการปฏิบัติการครั้งแล้วครั้งเล่าของพวกเขา นั้นเป็นความรู้สึกร่วมกันทั้งของ
รัฐบาลและนายทหารฝรั่งเศสในสมัยนั้น ความรู้สึกเช่นนี้เป็นหัวใจสำคัญของแนวทาง
ที่กองทัพเรือนำมาปฏิบัติแต่ในความเห็นของผู้แต่งแล้วมองว่าความรู้สึกดังกล่าวยังเป็น
ต้นเหตุของความล้มเหลวที่ทำให้ฝรั่งเศสมิอาจได้รับผลดีใด ๆ จากการทำสงครามในครั้งนี้
มันเป็นบทเรียนที่ดีซึ่งชี้ให้เห็นว่าการยึดติดอยู่กับธรรมเนียมปฏิบัติแบบเดิม ๆ นั้นส่ง
ผลต่อความคิดของผู้คนได้อย่างไร ซึ่งบรรดานักเดินเรือที่กล้าหาญและประสบความสำเร็จ
เป็นอย่างสูงพึงยอมรับโดยุษฎีว่าพวกตนนั้นมีฝีมือดีต่อยุวกว่าศัตรูมากสักเพียงใด
หากคำวิจารณ์ดังกล่าวถูกต้อง ความลำเอียงเช่นนี้ยังเป็นเสมือนข้อเตือนใจความคิดเห็น
ในช่วงเวลานั้น ๆ รวมถึงความรู้สึกนึกคิดที่อาจเกิดขึ้นได้ควรที่จะถูกตรวจสอบให้ถี่ถ้วนถี่
เพราะหากเกิดความเห็นหรือความรู้สึกผิด ๆ ขึ้นมาแล้ว การปฏิบัติงานของพวกเขา
ย่อมล้มเหลวอย่างแน่นอน และบางทีอาจจะถึงกับหายหน้าเลยด้วยซ้ำไป

นายทหารฝรั่งเศสในยุคนั้นและอาจจะรวมถึงนายทหารของสหรัฐอเมริกา
ในปัจจุบันนี้มีความเชื่อว่าการทำลายการค้าเป็นสิ่งเดียวที่พวกเขาอาจพึ่งพาได้ในยาม
สงคราม โดยเฉพาะเมื่อการทำลายการค้าถูกพุ่งเป้าไปยังประเทศที่ทำการค้าเป็นหลัก

อย่างเช่น สหราชอาณาจักร ลามอตต์ ปิคเกตต์ (LAMOTTE – PICQUET) นายทหารผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งได้เขียนไว้ว่า “**วิธีที่แน่นอนที่สุดตามความเห็นของข้าพเจ้าในอันที่จะพิชิตอังกฤษให้จงได้ก็คือการโจมตีการค้าของพวกเขานั่นเอง**” การก่อกวนและความยากลำบากที่ประเทศหนึ่ง ๆ ต้องประสบจากการถูกแทรกแซงทางการค้าอย่างรุนแรงนั้นทำให้ประเทศนั้น ๆ ต้องยอมจำนนต่อทุกอย่าง ไม่ต้องสงสัยเลยว่าการทำลายการค้าเป็นเป้าหมายที่สำคัญรองลงมาในการสู้รบทางเรือ และการกระทำเช่นนี้จะไม่มีวันยุติตราบใดที่สงครามยังคงดำเนินต่อไป แต่ถ้าเราให้การทำลายการค้าเป็นมาตรการหลักในการทำลายศัตรูแล้ว บางทีมันอาจจะเป็นเพียงภาพลวงตาที่ได้ทั้งยังเป็นภาพลวงตาที่อันตรายมากที่สุดอีกด้วยเมื่อผู้คนถูกชักนำให้คิดไปว่าการทำลายการค้าเป็นวิธีที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุดในการทำลายฝ่ายตรงข้าม การทำลายการค้ายังเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งเมื่อประเทศที่ตกเป็นเป้าหมายอย่างสหราชอาณาจักรมีปัจจัยเบื้องต้นสองประการของการเป็นสมุทธานุภาพนั่นก็คือ การค้าที่เจริญรุ่งเรืองในดินแดนต่าง ๆ และกองทัพเรือที่แข็งแกร่ง หากรายได้และการประกอบอุตสาหกรรมของประเทศถูกจำกัดอยู่แต่เพียงเรือ 2 - 3 ลำ อย่างเช่น เรือสินค้าขนาดใหญ่ของสเปน ชุมก้าลังของประเทศนั้น ๆ ก็อาจถูกทำลายลงได้ในการโจมตีเพียงครั้งเดียว แต่ในกรณีที่มีความมั่งคั่งของประเทศ ๆ หนึ่งกระจัดกระจายออกไปตามเรือหลายพันลำประกอบกับรากฐานของระบบเศรษฐกิจยังแผ่ขยายออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดและหยั่งรากลึกแล้วประเทศนั้น ๆ ย่อมต้านทานการโจมตีอันนำสะพรั่งกลัวได้ และอาจจะสูญเสียสิ่งมีค่าไปมากมาย โดยไม่รู้สึกระทบกระเทือนแต่อย่างใด การทำลายการค้าจะเป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวงได้ก็ต่อเมื่อประเทศที่เป็นฝ่ายโจมตีมีสมุทธานุภาพที่แข็งแกร่งและยาวนานพอที่จะควบคุมศูนย์กลางการค้าของฝ่ายตรงข้ามเอาไว้ภายในกำมือได้ อำนาจดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ย่อมมาจากการต่อสู้และการพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ของกองทัพเรือที่แข็งแกร่งเพียงอย่างเดียว เป็นเวลากว่า 200 ปีที่อังกฤษยังคงเป็นประเทศที่มีการค้าขายยิ่งใหญ่มากที่สุดประเทศหนึ่งของโลกความมั่งคั่งของอังกฤษล้วนแล้วได้มาจากท้องทะเลทั้งในยามสงบและยามสงครามมากกว่าประเทศอื่นใด แม้กระนั้นก็ตาม ในบรรดาประเทศต่าง ๆ อังกฤษเป็นประเทศที่ไม่ยินยอมพร้อมใจมากที่สุดที่จะยอมยกการค้าของตนกับสิทธิในการวางตนเป็นกลางให้กับประเทศใด ๆ อังกฤษมิได้มองว่าประเด็นนี้เป็นเรื่องของสิทธิหาแต่เป็นเรื่องของนโยบาย ประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าอังกฤษมีเหตุผลอันควรในการไม่ยอมอ่อนข้อเช่นนี้ และหากอังกฤษสามารถรักษากองทัพเรือของตนให้แข็งแกร่ง

เต็มที่ได้ตลอดแล้ว เราคงไม่ต้องสงสัยเลยว่าอนาคตอาจจะเป็นเหมือนเช่นบทเรียนในอดีต

ข้อตกลงเบื้องต้นของสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างสหราชอาณาจักรและฝ่ายพันธมิตร อันเป็นจุดสิ้นสุดของการทำสงครามครั้งยิ่งใหญ่ครั้งนี้ได้มีการลงนามร่วมกัน ณ กรุงแวร์ซายส์ เมื่อวันที่ 20 มกราคม ค.ศ.1783 โดยสองเดือนก่อนหน้านั้น คณะกรรมาธิการของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาได้มีการเจรจา และสรุปให้มีการยินยอมมอบอิสรภาพให้กับสหรัฐฯ นี่คือผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของการทำสงครามในครั้งนี้ สหราชอาณาจักรได้รับหมู่เกาะอินดีส์ตะวันตกทั้งหมดคืนจากฝรั่งเศส ยกเว้นโทบาโก้และอังกฤษยอมสละสตา ลูเซีย ฐานทัพเรือของฝรั่งเศสในอินเดียได้รับการฟื้นฟู แต่เนื่องจากทรินโคมาลีตกอยู่ภายใต้การครอบครองของศัตรู อังกฤษจึงไม่อาจทวงทรินโคมาลีมาคืนให้กับฮอลแลนด์ได้ หากแต่อังกฤษปฏิเสธที่จะยกเนกาปาทัมให้กับฝรั่งเศส ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสเปน อังกฤษยอมยกมลรัฐฟลอริดาและมินอร์ก้าให้การสูญเสียมินอร์ก้าไปจะเป็นการสูญเสียที่ร้ายแรงถ้าหากสเปนมีสมุททานุภาพมากพอที่จะรักษาดินแดนแห่งนี้ให้อยู่ภายใต้กำมือของตนได้ โดยที่ในการทำสงครามครั้งต่อมามินอร์ก้าได้ตกไปเป็นของอังกฤษในท้ายที่สุด นอกจากนี้ยังมีการแจกกระจายท่าเรือที่อยู่ตามชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกาเสียใหม่อีกครั้งหนึ่งด้วย

แม้ว่าการเจรจาต่อรองจะเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ แต่มีข้อสังเกตที่สำคัญอยู่ข้อหนึ่งที่เราคงจะกล่าวถึงในสงครามครั้งใด ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตระยะเวลาในการทำสงครามจะขึ้นอยู่กับดุลยภาพของสมุททานุภาพและจักรวรรดิที่มีอิทธิพลเหนือหน้าน้ำ

สนธิสัญญาสันติภาพฉบับสมบูรณได้มีการลงนามร่วมกัน ณ กรุงแวร์ซายส์ เมื่อวันที่ 3 กันยายน ปี ค.ศ.1783

ประวัติ พลเรือเอก สำเภา พลธร

เกิด 28 มิถุนายน 2481 ณ บ้านเลขที่ 107 ถนนนางศรีประจันต์ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

การศึกษา

- พ.ศ. 2499 โรงเรียนประจำจังหวัดสุพรรณบุรี “กรรมศาสตร์ศึกษาลัย” (ที่ 2)
พ.ศ. 2506 โรงเรียนนายเรือ (เกียรตินิยมชั้นโท)
พ.ศ. 2513 โรงเรียนนายทหารพรคนาวิน (ที่ 1)
พ.ศ. 2518 โรงเรียนปราบเรือดำน้ำซานติเอโก แคลิฟอร์เนีย สหรัฐฯ
พ.ศ. 2519 โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ (ที่ 2)
พ.ศ. 2523 วิทยาลัยการทัพเรือนิวพอร์ต ไรต์ โอไรแลนด์ สหรัฐฯ

การรับราชการ

- พ.ศ. 2512 ผู้บังคับการเรือ ปร. 16
พ.ศ. 2515-2518 ราชองครักษ์ประจำกรมราชองครักษ์
พ.ศ. 2519-2521 ผู้บังคับการเรือหลวงช้าง
พ.ศ. 2528-2531 ผู้ช่วยทูตทหารเรือ ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (คนแรก)
พ.ศ. 2532-2533 เสนาธิการ กองเรือปราบเรือดำน้ำ
พ.ศ. 2535-2537 ผู้บัญชาการกองเรือฟริเกตที่ 2 (คนแรก)
พ.ศ. 2537-2539 ผู้บังคับหมู่เรือฝึกนักเรียนนายเรือในทะเลจีนใต้, แปซิฟิกตะวันตก และมหาสมุทรอินเดีย รวม 4 ครั้ง เป็นเวลา 280 วัน
พ.ศ. 2539-2541 ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ
พ.ศ. 2541 ที่ปรึกษาพิเศษกองทัพอเรือ

การกีฬา

- ได้รับเลือกเป็นนักกีฬาทีมชาติในกีฬา 3 ประเภท คือ กรีฑา, วายน้ำ และ รักบี้ฟุตบอล
พ.ศ. 2502 ชนะเลิศกรีฑาประเภทพุ่งแหลนกีฬาแหลมทองครั้งที่ 1

หอเกียรติยศ ได้รับการจารึกชื่อใน “หอเกียรติยศ” ของโรงเรียนนายเรือในฐานะ นักกีฬาดีเด่นของสถาบัน

งานปัจจุบัน ผู้ดูแลศูนย์ศิลปาชีพสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ที่ปรึกษา สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อาจารย์วิชาประวัติศาสตร์ทางเรือของโรงเรียนนายเรือ และวิทยาลัย การทัพเรือ

ครอบครัว ภริยาท่านผู้หญิง อินทิรา พลธร นางสนองพระโอษฐ์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีบุตรสาว 2 คน และบุตรชาย 1 คน

งานแปลและเรียงหนังสือ

เพื่อใช้ประกอบการศึกษาของนักเรียนนายเรือ และนายทหารในหลักสูตรต่าง ๆ ของสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ประกอบด้วยหนังสือ 6 เล่ม ได้แก่

1. ตำราประวัติศาสตร์ยุทธทางเรือ (ฉบับย่อ)
2. สงครามฟอล์คแลนด์
3. ตำราสงครามซุนวู
4. ตำราสงครามนโปเลียน
5. สงครามกรีก
6. อิทธิพลของสมุทรทานูภาพ

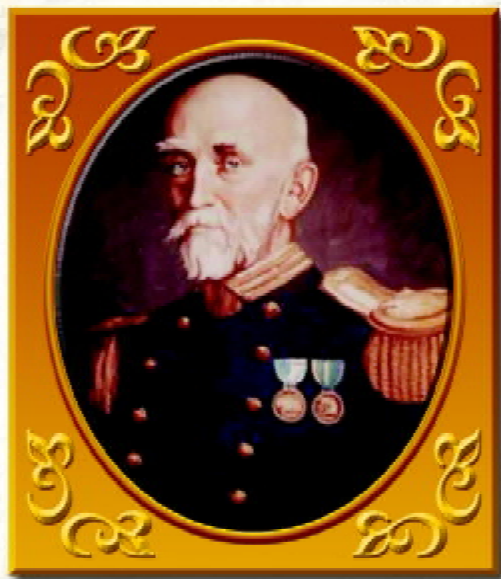

ประวัติ พลเรือเอก สำเภา พลธร

เกิด	28 มิถุนายน 2481 ณ บ้านเลขที่ 107 ถนนนางศรีประจันต์ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี
การศึกษา	พ.ศ. 2499 โรงเรียนประจำจังหวัดสุพรรณบุรี “กรรณสูตศึกษาลัย” (ที่ 2) พ.ศ. 2506 โรงเรียนนายเรือ (เกียรตินิยมชั้นโท) พ.ศ. 2513 โรงเรียนนายทหารพรคนาวิน (ที่ 1) พ.ศ. 2518 โรงเรียนปราบเรือดำน้ำซานติเอโก แคลิฟอร์เนีย สหรัฐฯ พ.ศ. 2519 โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ (ที่ 2) พ.ศ. 2523 วิทยาลัยการทัพเรือนิวพอร์ต โรด ไออร์แลนด์ สหรัฐฯ
การรับราชการ	พ.ศ. 2512 ผู้บังคับการเรือ ปรบ. 16 พ.ศ. 2515-2518 ราชองครักษ์ประจำกรมราชองครักษ์ พ.ศ. 2519-2521 ผู้บังคับบัญชาเรือหลวงช้าง พ.ศ. 2528-2531 ผู้ช่วยทูตทหารเรือ ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (คนแรก) พ.ศ. 2532-2533 เสนาธิการ กองเรือปราบเรือดำน้ำ พ.ศ. 2535-2537 ผู้บัญชาการกองเรือฟริเกตที่ 2 (คนแรก) พ.ศ. 2537-2539 ผู้บังคับหมู่เรือฝึกนักเรียนนายเรือในทะเลจีนใต้, แปซิฟิกตะวันตก และมหาสมุทรอินเดีย รวม 4 ครั้ง เป็นเวลา 280 วัน พ.ศ. 2539-2541 ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ พ.ศ. 2541 ที่ปรึกษาพิเศษกองทัพอเรือ
การกีฬา	ได้รับเลือกเป็นนักกีฬาทีมชาติในกีฬา 3 ประเภท คือ กรีฑา, วายน้ำ และ รักบี้ฟุตบอล
พ.ศ. 2502	ชนะเลิศกรีฑาประเภทพุ่งแหลนกีฬาแหลมทองครั้งที่ 1
หอยเกียรติยศ	ได้รับการจารึกชื่อใน “หอยเกียรติยศ” ของโรงเรียนนายเรือในฐานะนักกีฬาดีเด่นของสถาบัน
งานปัจจุบัน	ผู้ดูแลศูนย์ศิลปาชีพสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ที่ปรึกษา สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อาจารย์วิชาประวัติศาสตร์การยุทธ์ทางเรือของโรงเรียนนายเรือ และวิทยาลัยการทัพเรือ
ครอบครัว	ภริยาท่านผู้หญิง อินทรา พลธร นางสนองพระโอษฐ์ สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ มีบุตรสาว 2 คน และบุตรชาย 1 คน

งานแปลและเรียงหนังสือ

เพื่อใช้ประกอบการศึกษาของนักเรียนนายเรือ และนายทหารในหลักสูตรต่างๆ ของสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ประกอบด้วยหนังสือ 6 เล่ม ได้แก่ ตำราประวัติการยุทธ์ทางเรือ (ฉบับย่อ), สงครามฟอล์คแลนด์, ตำราสงครามซุนวู, ตำราสงครามนโปเลียน, สงครามกรีก และอิทธิพลของสมุทรานาภาพ

อัลเฟรด เรเยอร์ มาฮาน

ผู้สนับสนุน

รายนามผู้มีอุปการะคุณ

กองทุนพลเรือเอกประพัฒน์ – คุณหญิง ศรีศิริ กฤษณจันทร์

คณะนักศึกษาวินิจฉัยการทัพเรือ รุ่นที่ ๔๔ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

๑. น.อ. กรัถย์ กลิ่นบัวแก้ว	๒๙. น.อ. นเรศ วงศ์ตระกูล	๕๘. น.อ. วุฒิกरण กมลเพชร
๒. น.อ.หญิง กัลยา เขี่ยมเล็ก	๓๐. นาย นิทัศน์ ครวงวานิชยกุล	๕๙. น.อ.หญิง ศิริลักษณ์ ชูธงชัย
๓. น.อ. กิตตินันท์ งามศิลป์	๓๑. น.อ. บัณฑิต หาเรือนผล	๖๐. น.อ. สนิท โมธินา
๔. น.อ. เกียรติกุล สุวรรณ	๓๒. น.อ. บำรุง นนทะราชอาณาจักร	๖๑. น.อ.ศ.ส.สบสุข ลีละบุตร
๕. น.อ. เกียรติศักดิ์จินอ่า	๓๓. น.อ. ปพน หาญไพบูลย์	๖๒. น.อ. สมเจตน์ คงรอด
๖. นางสาวโกมล เมฆวัฒนา	๓๔. นาย ประพนธ์ จารุไสลพงษ์	๖๓. พ.อ. สมศักดิ์ ปักซี่
๗. น.อ. คณบดี ศิริเรือง	๓๕. น.อ. ประสงค์ สังข์ทอง	๖๔. น.อ. สรรชัย เลิศวีระศิริกุล
๘. น.อ. คมพันธ์ อุปลานนท์	๓๖. น.อ. ปารเมศ ปรีวรตภาษา	๖๕. น.อ. สาธิต นาคสังข์
๙. นาย จักร ชินวัรักษ์	๓๗. นาย พงษ์ศักดิ์ นवलละม้าย	๖๖. น.อ. สิทธิศักดิ์ ศิริวัฒน์
๑๐. พ.อ. จารึก ทนงชัย	๓๘. น.อ. พิเชษฐ ทรัพย์วิเชียร	๖๗. น.อ. สิริพงษ์
รังสิพราหมณกุล
๑๑. น.อ. จิรศักดิ์ พูนนันท	๓๙. น.อ. พีรวัชร ประทุมเมือง	๖๘. นาย สุทัศน์ ลีลางาม
๑๒. น.อ. ขวาล เวียงวิเศษ	๔๐. นาย พุทธพล สุวรรณชัย	๖๙. น.อ. สุนทร คำคล้าย
๑๓. น.อ. ชวิน เวียงวิเศษ	๔๑. นาย เพิ่มสิน วิชิตนาค	๗๐. น.อ. สุวัฒน์ ตันติเวชกุล
๑๔. น.อ. ชัยวัฒน์ แจ่มดวง	๔๒. น.อ. ภูรินทร์ สาระกุล	๗๑. น.อ. สุรยุทธ์ นิเวศทองฤกษ์
๑๕. น.อ. กนกพล พิมพ์ทอง	๔๓. น.อ. มานิต โกสีย์	๗๒. นาย สุวัฒน์ สัมปัตตะวนิช
๑๖. น.อ. ชาตรี ชื่นนุชย์	๔๔. น.อ. ยอดรัก ศิลปดุริยางค์	๗๓. น.อ. เสนอ เงินสลุง
๑๗. น.อ. ชำนาญ พวงเพชร	๔๕. น.อ. ยุทธชัย ลีลาสวัสดิ์	๗๔. น.อ. หัตถกรนันท์
ศิริธนพรพัชร
๑๘. น.อ. เชษฐ วัลย์พงษ์	๔๖. พ.อ. ราชนัย สุนทรเมือง	๗๕. พ.ต.อ.องอาจ ชูณะนันทน์
๑๙. น.อ. ณัฐพงศ์
ญาโณทัยขจิตต์	๔๗. นาย รานธีร์ ปาดัก	๗๖. น.อ.หญิง อภริตี
กฤษกร ณ อยุธา
๒๐. น.อ. ดนัย ปานแดง	๔๘. น.อ. เรวัตกร กิจณรงค์	๗๗. น.อ.หญิง อภริตี จันทวงศ์
๒๑. น.อ. ดนัย ภูรอด	๔๙. น.อ.หญิง วรัญญา อุดมศักดิ์	๗๘. น.อ. อลงกรณ์ ปลอดดี
๒๒. น.อ. ทรงศักดิ์ จุฬามัญญ	๕๐. น.อ. วชิษฐ์พล ยงยุทธ์	๗๙. พ.อ.หญิง อัญญาอร
ไวโยภิต
๒๓. นาย ธนธรรพ์ ธีระพงษ์	๕๑. น.อ. วสุธา ช่ายแก้ว	๘๐. น.อ. อาณัติ ดิษฐสกุล
๒๔. น.อ. ธนากร แจ่มจิตร	๕๒. น.อ. วีระ พัฒนรัฐ	๘๑. นาย อุกฤษฏ สตฤมินทร์
๒๕. น.อ. ธานินทร์ แจ่มผล	๕๓. นาย วันชัย ชาติวินิจกุล	
๒๖. น.อ. ธานี สวัสดิ์	๕๔. นาย วิทยา ยาม่วง	
๒๗. น.อ. ธีร์วัชร ศรีสวัสดิ์	๕๕. น.อ. วิทวัส สุนทรนนท	
๒๘. น.อ. ธีร์พงศ์ นุตายน	๕๖. น.อ. วิรัตน์ สมจิตร	
	๕๗. น.อ. วิสาร บุญภิรมย์	

ความยิ่งใหญ่ของชาติหนึ่ง ๆ
ต้องเกี่ยวพันกับทะเล
อย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้
เพราะทะเลมีผลประโยชน์
ด้านการค้าขาย
ในยามบ้านเมืองสงบ
และเป็นชุมอำนาจ
ในยามสงคราม

ความยิ่งใหญ่ของชาติหนึ่ง ๆ
ต้องเกี่ยวพันกับทะเล
อย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้
เพราะทะเลมีผลประโยชน์
ด้านการค้าขาย
ในยามบ้านเมืองสงบ
และเป็นชุมอำนาจ
ในยามสงคราม